37
36 C
12

AfA2663

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

FRANCISCI MARIAE
PITONII
ADVOCATI ROMANI
DISCEPTATIONUM
ECCLESIASTICARUM
PARS II.

In qua practicabiliores materiæ, quæ in Eccleſiaſticis Curiis ventilantur unà cum judicatis Sacrarum Congregationum, necnon Sac. Rotæ Romanæ uberrimè diſcutiuntur.

Acceſſit in fine Votum pro Capitulo Generali Ordinis Carthuſienſis.

R. P. D.

MARCELLI SEVEROLI

Necnon Parergon, ſeù ſupplementum ad utramque partem diſceptationum.

Cum duplici Indice, altero ad Diſceptationes, altero ad Parergon.

ROMAE MDCCIV.

Typis, & Sumptibus Joſephi Monaldi.

SUPERIORUM PERMISSU, ET PRIVILEGIO SUMMI PONTIFICIS.

FRANCISCI MARIAE PITONII

AD VOCATI ROMANI

DISCEPTATIONVM ECCLESIASTICARVM

PARS SECVNDA.

ARGVMENTVM.

IN Priuilegio Camerali non cenſetur comprehenſa exemptio à Cathedratico, & ſubſidio Caritatiuo, à quo Familiares Papæ non ſunt exempti.

SVMMARIVM.

1 *Cathedraticum datur pro honore Cathedrę in ſignum ſubiectionis*

2 *Exemptio priuilegij non retardat ſolutionem Cathedratici, niſi ſit clara in caſu.*

3 *Priuilegium Camerale eximit à gabellis, non à Cathedratico,*

4. *Eximit ab Impoſitionibus, ergo non à Cathedratico quod non eſt Impoſitio & num.* 17.

5 *Cathedraticum non præſumitur Epiſcopo ſublatum per Papam niſi per mentionem ſpecialem, & num.* 7. 8. 9. 10. 11. 12, 13. & 14.

6 *Explicatur Coccin. deciſ.* 1274. & *vide num.* 19.

15 *Cardinalis tenetur ſoluere procurationem Epiſcopo viſitanti Beneficium ab eo poſſeſſum.*

16 *Familiares Papæ non ſunt exempti a ſubſidio Caritatiuo.*

18 *Diſtinctio inter priuilegium reale, & perſonale in Materia exemptionis.*

DISCEPTATIO XXXV.

DEbetur Cathedraticũ Epiſcopo, cũ enim Eccleſia, de qua agitur, exiſtat in eius Diœceſi, Beneficiatus, qui eam poſſi-
1 det, tenetur perſoluere Ius Epiſcopale, quale eſt Cathedraticum, quod datur pro honore Cathedrę in ſignum ſubiectionis vt ex decreto Sacrorum Canonum *in cap. Conquerente de offic. ordin. cap. cum olim de Cenſibus Can. placuit, & Can. intèr cætera* 10. *quæſt.* 3. communitèr Scribunt *Gratian. diſcept.* 620. *num.* 1. *Barboſ. de poteſtate Epiſcop. allegat.* 86. *num.* 44. *verſic. vbi reſoluis De Luc. ad Ventrigl. in prax. part.* 2. *annot.* 25 §. 2. *num.* 1. *Pax Iordan. tom.* 2. *lucubrat. lib.* 7. *tit.* 18. *num.* 105. *verſic. eſt autem*, & nouiſſime me ſcribente. *Rot. in Caputaquem. Subuentionis* 26. *Iunij* 1702. *coràm Reuerendiſſ. P. D. Tremouille.*

Stante autem hac aſſiſtentia Iuris, in qua idem Epiſcopus habet intentionem plenè fundatam, nihil obſtare
2 valet exceptio priuilegij exemptionis; quoniàm trita eſt regula, quòd exceptio Priuilegij tunc releuat, quando illud eſt clarum, & ſpeciale ad caſum de quo quęritur iuxtà text. apertum *in Clem. prim. de Cenſibus*, & me-

lius in *cap. cum Inſtantia* eodem titulo ibi -- *niſi forte per ſpeciale Priuilegium Sedis Apoſtolicę ſit exempta* -- Et in cap. *accedentes* de pręſcriptionibus ibi -- *niſi per ſpeciale Priuilegium* —

Sed quando Priuilegium, vel eſt generale, & nullo modo applicatur, vel ſaltem valdè dubium eſt, an eius verba extendantur ad Caſum, tunc nequaquàm retardari poteſt ſolutio Cathedratici ob quaſi poſſeſſionem, quę reſultat ab aſſiſtentia Iuris, reſeruata maturiori diſcuſſione in Iudicio petitorio, vt diſponit. *Text. in cap. cum perſonę de priuileg. in 6.* latè *Poſth. de manutent. obſeru.* 45. *num.* 13. *Rot. poſt ipſum deciſ.* 157. *num.* 5. *& dec.* 211 *num.* 5. *Mareſcot. variar. reſol. lib.* 1. *cap.* 11. *num.* 23. *&* 24. *Adden. ad Gregor. dec.* 312. *ſub num.* 4.

Sanè in caſu iſto allegatur Priuilegium Camerale, quòd nihil aliud continet, quàm generalem exemptionem, ſeu Franchitiam conceſſam Officiali-
3 bus Cameræ ab omnibus Gabellis, & vectigalibus, vt notat *Card. de Luc. de Regal. diſcurſ.* 48. *n.* 1. *& in Miſcell. Eccleſ. diſcurſ.* 47. *num.* 2. Ideoq. nihil Commune habet cum exemptione à Cathedratico, quod non eſt gabella, ſed Ius Epiſcopale ſcriptum in Corpore Iuris, & competit ex lege Diœceſana in ſignum ſubiectionis, itavt ex diuerſis illatio fieri non poſſit, vt arguit *Pignatell. conſult. Can. tom.* 6. *conſult.* 8. *num.* 21. *verſic. Cathedraticum verò & Fagnan. in cap. conquerente num* 54. *de officio Ordinarij.*

Neque aduerſantur verba vltima Priuilegii ibi -- *Nec non decimarum ſeminarij, & aliarum quarumcumque impoſitionum ſubſidiorum ſuper Beneficiorum Eccleſiaſticorum, Metropolitanarum, Cathedralium Monaſteriorum & bonorum quorumcumque fructibus, redditionibus, prouentibus, iuribus obuentionibus, & emolumentis dictæ Cameræ Officialibus, & aliis quibusvis Dominis temporalibus, & perſonis San. Rom. Eccleſiæ ſubiectis pro tempore debis.*

Quippe huiuſmodi verba neque per vmbram violentari poſſunt ad effectũ eximendi Camerales à Cathedratico, aut alijs Iuribus Epiſcopalibus in Corpore Sacrorum Canonum ſcriptis ex duplici fundamento.

Primò quia Priuilegium loquitur de impoſitionibus quæ fiunt ſuper be-
4 neficijs ibi -- *quarumcumque impoſitionum* -- ergò procedit in extraordinariis impoſitionibus, quæ per Summos Pontifices fieri contingunt prò indigentiis fidei Chriſtianæ, aut Sedis Apoſtolicæ, vel aliis de quibus apud *Barboſ. de poteſt. Epiſcop. allegat* 87. *num.* 56. *& ſeqq.* Non autem in Iuribus Epiſcopalibus, quę non ſunt impoſitiones, ſed Sacrorum Canonum leges perpetuæ, & Iuris Communis diſpoſitiones, vt in puncto eſt optimus, *Text. in Cap. cum Venerabilis de Cenſibus.* Vbi cum Epiſcopus, retenta ſibi penſione, liberaſſet Eccleſiam ab impoſitione omnis alterius ſeruitutis ibi - *Statuis, quod aliud ei ſeruitium non imponeret* -- Reſpondet ibi Innocentius III. quod hęc liberatio ab imponendo omni alio onere ſeù ſeruitio non comprehenderet Ius Epiſcopale procurationis, ea ratione, *quod non intelligebatur quaſi nouum imponi quod ab ipſa fundatione de communi fuerat Iure impoſitum* -- vt ſunt verba Textus vbi *Gloſſ. in verb. de Communi Barbos. num.* 5. *Vitalin. in Clement. prima de Cenſib. num.* 74. *Boer. dec.* 133. *num.* 5. *cum ſeqq. Azor. inſtit. moral. par.* 2. *lib.* 3. *cap.* 42 *queſt.* 11. *verſic. poteſt quoque Pax Iordan. tom.* 2. *lucubrat. lib.* 7. *tit.* 18. *num.* 113.

Et Secùndò quia Cathedraticum vti debitum ex lege Diæceſana in ſignum
5 ſubiectionis Eccleſiæ, & Beneficijs in Diæceſi exiſtentis nunquam præſumitur fuiſſe Epiſcopo Ablatum niſi de eo facta ſit mentio ſpecialis vt per Text. *in cap. Paſtoralis de Donat.* firmant in puncto *Gratian. diſcept.* 620. *num.* 11. *Antonell. de Iurib. & onerib.*

onorib. Clericor. lib. 2. par. 6. cap. vltimo num. 5. Fagnan. in cap. conquerente de offic. ordinar. num. 49. et ſeqq. Barboſ. de poteſt. Epiſc. allegat. 58. num 44. verſic. non enim, Bottheus de Synod. par. 3. num. 83. de Luc. ad Ventrigl. in prax. par. 2. annot. 25. §. 2. num. 4. Pax Iordan. tom. 2. lucubrat, lib. 7. tit. 18. num. 113. verſic. Neque Piaſec. in Prax Epiſcop. par. 2. cap. 2. num. 11. Pignatell. conſultat. Canon. tom. 6. conſult. 8. num. 2.

Quod ineuitabile motiuum fruſtrà declinatur cum *deciſ.* 1274. *Coccin.* vbi firmatur, quod prò exemptione à Cathedratico non eſt opus illi expreſsè derogare tamquam competenti ex Concilio Bracharen. Prouinciali, non autem Generali.

Hæc enim deciſio in ſuis terminis benè loquitur, ſed malè applicatur ad ca-
6 ſum, ibi enim agebatur de Eccleſia Regularium, qui de jure ſunt exempti à Cathedratico, vt diſponit Concilium Bracharen. relatum *in Can. placuit*, *&* *Canon. inter cætera* 10. *queſt.* 3. *ibi* -- *Monaſteriorum tamen Baſilicis ab hac ſolutionis expenſione ſeiunctis* -- Et tradunt *Barbos. de poteſt. Epiſcop. allegat.* 86. *num.* 44. *in fine Antonell. de Iurib. & oner. Clericor. vbi ſupra num.* 36. *Lotter. de re benefic. lib.* 1. *queſt.* 21. *n.* 53. *Barboſ. de Iur. Eccleſ. lib.* 3. *cap.* 20. *num.* 9. Et explicat *Rot. coram Merlin. deciſ.* 902. *num* 2. quæ eſt confirmatoria deciſionis *Coccin.*

Et vlterius ibi concurrebat priuilegium Iulij 2. quod clarè eximebat à Cathedratico in illis verbis -- *ab omni &c. Charitatiuo ſubſidio, nec non ab omnibus Cenſibus ratione ſubiectionis Ordinarijs debitis* -- exemptio enim Eccleſiæ Regularis à Cenſu ratione ſubiectionis debito Epiſcopis eſt expreſſa, & Litteralis exemptio à Cathedratico, quod nihil aliud eſt, neque alitèr vocatur, ſeù definitur *quam Cenſus debitus Epiſcopo in Signum ſubiectionis*, vt fatetur eadem *Rot. coram Coccin. d. deciſ.* 1274. *num.* 5. *&* 9. *verſicul. & ceſſat. ex Gloſſ. in cap. olim. de Cenſib.*

Ergo ſtante litterali expreſſione Cenſus ratione ſubiectionis debiti Epiſcopo benè firmauit *Coccinus* non eſſe opus derogatione ſpeciali Concilio Bracharen. iuxta illam concluſionem apud *Coccin. deciſ.* 2168. *num.* 3. *& alios*, quod Conciliis generalibus debet fieri derogatio in ſpecie, vt priuilegium valeat, eo quia Conciliũ Bracharen. non eſt generale

Sed iſte non eſt caſus noſter, non enim prætenditur debuiſſe derogari in ſpecie Concilio Bracharen. ſed dicitur in eo ſtare queſtionem, An priuilegium includat exemptionem à Cathedratico, in quo habemus punctualiſſimos Textus, & communem opinionem DD. volentium, quod
7 nunquam præſumatur priuilegium voluiſſe tollere Cathedraticum proprio Diæceſano, niſi expreſſerit ipſum Cathedraticum in ſpecie, dicendo *Cathedraticum ſiue Cenſum ratione ſubiectionis Epiſcopo debitum, ſiue Synodaticum*, ea ratione conuineenti, quod non preſumitur in aliqua diſpoſitione ſublatum fuiſſe Epiſcopo Ius Diæceſanum propter monſtruoſitatem, quod Eccleſia ſita in Diæceſi remaneat ſine ſubiectione, vt in puncto ait *Piaſec. in prax. Epiſcop. par.* 2. *cap.* 2. *n.* 11. nec non *Barboſ. dicta allegat.* 86. *num.* 44. ibi *Non enim venit in generali diſpoſitione, vnde licet pleno Iure liberaretur Eccleſia, ad huc non cenſeretur remiſſum Catdedraticum niſi expreſſe ponatur, nemo enim cenſetur eſſe ſine ſubiectione, alioquin cenſeretur Acephalus.*

Hæc communiſſima Concluſio, quod numquam Cathedraticum veniat in
8 verbis generalibus probat *Text. litteralis in cap. Paſtoralis de donat* vbi diſponitur Cathedratieum non compræhendi in diſpoſitione generali; niſi de eo facta fuerit expreſſa mentio, vt in puncto firmant ex gratia legendi *Fagnan. in d. cap. conquerente nu.* 49. *& ſeqq. de offic. ordinar. &* Pignattel. *d. conſultat.* 8. *num.* 20. *tom.* 6.

Probat vlterius Concilium Tridentinum *ſeſſ.* 24. *cap.* 3. *de reformat.* vbi cum ſtatuatur, vt Epiſcopus non poſ-

ſit in Viſitatione quicquam procura-
9 tionis cauſa, aut alio quouis nomi-
ne exigere præter id, quod debetur
de Iure ex Relictis piis, dicunt Do-
ctores Concilium in hac generalita-
te non ſubſtuliſſe Cathedraticum,
quod requirit mentionem ſpecialem,
vt ait *Fagnan. in d. cap. conquerente num. 49. & ſeqq. & Pignatell. d. conſult. 8. n. 20. Barbos. in d. cap. 3. ſeſſ. 24. num. 38. & allegat. 73. num. 44. in fin.*

Probat etiam ratio manifeſta, quia ſi
Cathedraticũ debetur ab Eccleſiaſti-
cis in ſignum ſubiectionis, & ſic ex
lege Diæceſana *Can. placuit, & Can. inter Cetera 10. queſt. 3.* Vtique non
eſt veriſimile, & numquam præſumi-
tur voluiſſe Papam per ſuum priuile-
10 gium auferre proprio Diæceſano
hanc natiuam ſubiectionem, & red-
dere Eccleſiam Acephalam, vt con-
ſiderant *Piaſec. & Barboſ. locis præallegatis.*

Et clarè videmus ex eo, quod Cathe-
draticum eſt impræſcriptibile ne
alias ſoluatur lex Diæceſana, & Ius
ſubiectionis *Gratian. diſcept. 620. nu.*
11 *11. & 12.* Vnde oritur, quod tale
Ius dicatur inſigne & priuilegiatiſ-
ſimum, meritò requirens mentionem
ſpecialem, maxime cum in eo conſi-
ſtat non modica pars reddituum Epi-
ſcopalium, vt ait *Fagnan. in d. cap. Conquerente num 49.* ibi -- *Cum de Iure comuni Epiſcopis Cathedraticum debeatur, & ſit adeo priuilegiatum, vt in totum præſcribi non valeat, & in eo frequenter pars non modica reddituum Epiſcopalis Menſæ dicatur conſiſtere, non eſt uериſimile ſublatum fuiſſe Ius tam inſigne ſine nota, & mentione ſpecioli &c. de quo eſt Text. in cap. Paſtoralis de donat. Vbi decidit ur Cathedraticum non compræbendi in diſpoſitione generali niſi, de eo fiat expreſſa mentio--* E totidem verbis ſe-
quitur *Pignatell. dicta conſultat. 8. num. 20. verſic. & ſit adeo tom. 6.*

Ex qua ratione infertur tale Priuilegi-
um eſſe odioſiſſimum vti ſoluens na-
tiuam ſubiectionem, & legem Diæ-
ceſanam, ac extenuans meliorem
12 ſubſtantiam reddituum Menſæ Epi-
ſcopalis in præiudicium Ordinario-
rum, & ideò quantum fieri poteſt re-
ſtringendum ad ſonum Verborum,
itaut non liceat arguere ex generali-
tate illorum, ac etiam ab identitate
rationis ſed requiratur mentio ſpe-
cialis, vt latè probat *Amaya in l. p. num. 20. Cod. de Immunit. nemini conceden. lib. X. Tiraq. de retract. lignag. lib. 1. §. 1. gloſſ. 9. num. 243. Dec. conſ. 213. num. 1. Ruin. conſ. 112. num. 7. & 8. lib. 5. Surd. conſ. 140. num. 1. & ſeqq. lib. 1. Borell. de præſtant. Reg. cap. 33. num. 9. & ſeqq.*

Et requiri mentionem Specialem tradit
vniuerſa Schola Canoniſtarum an ti-
quorum, & recentiorũ, vt ex antiquio-
13 ribus docent *Archidiac. in cap. p. de præbend: in 6. num. 2.* ibi -- *In generali Donatione non intelligitur dimittere Cathedraticum, ſecus in ſpeciali.*

Abbas in *cap. cum Venerabilis num. 3. de Cenſib.* ibi -- *in verbis generalibus non videatur remiſſum Cathedraticum.*

Ioannes *de Anania* ibidem *num. 2.* ibi -- *Nota quod generalis remiſſio &c. non extēditur ad procuratorem, nec ad alia Iura Epiſcopalia &c. et ſubdit hic Hoſtien. quod non obſtante tali remiſſione poterit Epiſcopus petere Cathedraticum, et charitatiuum ſubſidium.*

Et ex modernis tradunt nouem pun-
ctuales Auctoritates *Fagnan et Pignatelli*, nec non aliorum de quibus ſu-
pra *num. 5.* & ſignanter conſiderabi-
lis eſt *de Luca ad Ventrigl.* qui loqui-
tur in fortioribus de diſpoſitione Pa-
pæ eximente Eccleſiam pleno Iure
in *prax. p. 2. annot. 25. §. 2. num. 4.*
ibi-- *remiſſum non cenſetur Cathedraticum niſi expreſſe dicatur, vnde licet à Romano Pontifice Eccleſia eſſet pleno Iure libera, adhuc ſoluitur Cathedraticum.*

Pax Iordan. *lib. 7. tit. 18. num. 113. & 114.* ibi -- *neque ſi fuerit liberata plene iure niſi ſpecificetur de illo.*

Gratian. *diſcept. 620. num. 11.* ibi -- *Ideò etiam neque Cathedraticum venit in generali diſpoſitione.*

Piasec.

Piaſec. in prax. Epiſc. par. 2. lib. 2. num. 11. Anto-
nell. de iur. & oner. cleric. lib. 1. p. 6. c. 17. num.
35. ſi igitur in terminis diſpoſitionis Papæ qui
Eccleſiam aliquam liberaſſet pleno iure, dicunt
D.D. non cenſeri comprehenſum Cathedrati-
14 cum, multò minus cenſetur comprehenſum in
Priuilegio Camerali, quod non eſt directum
ad liberanda Beneficia, & Eccleſias à Poteſta-
te Epiſcoporum Ancbar. in d. cap. Paſtoralis n. 5.
verſ. aut eam non eximit Imol. num. 20. circa fin. Bu-
tr. num. 5. ſi enim Eccleſię poſſeſſæ per Camera-
les priuilegiatos remanent ſubiectæ Diœceſano
tamquam ſitæ in eius Diœceſi, per conſequens
remanent obnoxię cathedratico, nam ſi rema-
net ſignatum hoc eſt ſubiectio, remanet & ſignũ
quod eſt Cathedraticum Imol. in d. cap. Paſto-
ralis num. 21. Ancbar. num. 3. Boich. num. 4. verſ.
& Cathedraticum Butr. num. 5. & in ſpecie quod
per huiuſmodi exemptiones ipſi etiam S. R. E.
Cardinales non ſint exempti a caritatiuo ſubſi-
dio, quod debetur ex lege Diœceſana ſicut Cat-
hedraticum docet Bellecin. de Caritat. ſubſid. q.
66. per tot. Mandoſ. ad Roman. conſ. 498. litt. A.
Dec. in cap. Eccleſia S. Mariæ num. 14. de conſtit.
& in terminis procurationis ita reſoluit S. Con-
15 gregatio in Neritonen. 13. Septembris 1630. apud
Barboſ. ad concil. ſeſſ. 24. cap. 3. de reform. at. num.
24. ibi — Procuratio ſoluenda eſt Epiſcopo viſitanti
beneficium à Cardinali poſſeſſum, quia eſt onus rea-
le ſuper beneficio non perſonale ſuper perſona Cardi-
nalis, & in puncto Familiarium Papæ tametſi
habeant varias Immunitates & exemptiones ad-
16 huc quod non reperiantur ſpecialiter exempti
à caritatiuo ſubſidio ex Bellet. diſquiſit. cleric.
§. 12. num. 26. & ſeqq. tradit Ventrigl. in prax. par.
2. annot. 25. §. primo num. 38.

Neque vrget quod Text. in d. cap. Paſtoralis Archi-
diac. Abbas, Anania, de quibus ſupra num. 13. pro-
cedant in conceſſione facta ab Epiſcopo, vbi ea-
tenus firmant non cenſeri comprehenſum Cathe
draticum ſub verbis generalibus, quatenus Epi-
ſcopus non poteſt illud abdicare à ſe, ideoque
non habeant locum in Priuilegio Summi Ponti-
ficis, qui cum poſſit illud transferre idcircò in
eius priuilegio incluſum cenſeatur etiam ſi con-
currant verba generalia, dummodo hæc ſuffici-
enter exprimant voluntatem concedentis, quia
Canoniſtæ in d. cap. paſtoralis hanc concluſionem
quod Cathedraticum non veniat in generali diſ-
poſitione firmant etiam in terminis conceſſionis
Papę ſignanter Innoc. num. 2. verſ. hoc quod dicit
Ancbar. num. 5. verſ. quandoque Butr. num. 4. Imol.
num. 20. circa finem de Luc. ad Ventrigl. in prax.
par. 2. annot. 25. §. 2. num. 4. & ratio eſt, quia
cum illud ſit ius inſigne & priuilegiatum, non
cenſetur concedens illud voluiſſe includere ſub
generalitate verborum, & ſic queſtio tota eſt vo-
luntatis, non autem poteſtatis, & voluntas de-
eſſe dicitur, vbi Cathedraticum non fuit ex-
preſſum in ſpecie, ob inueriſimilitudinem quod
concedens voluerit ius adeò notabile includere
abſque mentione ſpeciali, & in terminis Con-
cilii Tridentini de quo ſupra num. 9. habentis
eamdem poteſtatem ac Papa circa Cathedrati-
cum tradunt Fagnan. in d. cap. conquerente num.
49. & Pegnatell. tom. 6. conſult. 8. num. 20. &
generaliter loquendo in omni, & quacunque
diſpoſitione Gloſ. in d. cap. paſtoralis in primo no-
tabili ibi — Nota quod quædam ſunt, quæ in generali
conceſſione non tranſeunt inter quæ eſt Cathedraticum

Minusque releuat, quod priuilegium Camerale
eximat à ſolutione Decimarum Seminarii, nec-
non ſubſidiis quibuſcumque tam realibus, quam
perſonalibus, ſub quibus cum includatur ſub-
ſidium Caritatiuum pertinens ad legem Diœce-
ſanam proinde ſtante exemptione ab omni alio
onere etiam incluſum cenſeatur Cathedraticũ
17. ex Coccino d. dec. 1274. num. 9. Quippe deci-
ſio Coccini loquitur de priuilegio vbi expreſſè
facta erat mentio de ſubſidio caritatiuo ibi — Cari
tatiuo ſubſidio Priuilegium vero Camerale, licet
exprimat impoſitiones ſubſidiorum, hęc tamen
ſubſidia intelliguntur de extraordinariis impo-
ſitionibus ab homine factis, aut faciendis, non
autem de ſubſidio caritatiuo quod non eſt impo
ſitum ab homine, ſed eſt debitum natiuum ob
ſubiectionem Diœceſanam, & quod non ſecus ac
ipſum Cathædraticum, requirit mentionem
ſpecialem Anania in d. cap. cum venerabilis de cenſ.
num. 20. pax Iordan. tom. 2. lib. 7. tit. 18. n.
113. Ventrigl. vbi proxime num. 38.

Et de quibus ſubſidiis loquatur Priuilegium pa-
tet ex vltimis verbis ibi — Cameræ officialibus, &
aliis quibuſcunque Dominis temporalibus ac perſonis
S. R. E. ſubiectis pro tempore debit., quæ demon-
ſtrant ibi agi de ſubſidiis, quę debentur officia-
libus Camerę, Dominis Temporalibus, ac per-
ſonis S. R. E. ſubiectis, & ſunt impoſita ſuper
fructibus Beneficiorum, quę ſubſidia legi poſ-
ſunt apud Barboſ. de poteſt. Epiſc. alleg. 87. num.
56. & ſeqq. cum ergo verba Priuilegii perneceſ-
ſe non inferant caritatiuum ſubſidium, Immò
illud non includere præſumantur eo ipſo, quod
de eodem non faciunt mentionem ſpecialem,
non poteſt applicari deciſio Coccini, quę ab ex-
preſſione ſpeciali ſubſidii caritatiui trahit illatio
nem ad Cathedraticum, nam vbi deficit antece-
dens, conſequens non procedit l. 1. §. huius rei
ff. de offic. eius cui mand. eſt iuriſd. l. veteres ff. de
itiner. actuq. priuat. & ſufficeret, quod verbum
illud ſubſidiorum — expreſſum in Priuilegio eſſet
generale, & Equiuocum, nempe verificabile
& interpretabile in aliis diuerſis, & extraordi-
nariis ſubſidijs, ad hoc, vt non intraret conſe-
quentia ad Cathedraticum, cum non liceat ar-
guere ab antecedenti Equiuoco, dubio, & ob-
ſcuro, & ex tacito inferre ad tacitum, & per con-
ſequens multiplicare præſumptiones, & ſpecia-
litates in hac re odioſiſſima, quæ vti deſtruens
ius notabile Diœceſanæ ſubiectionis nunquam
præſumenda venit, niſi litteris rotundis in pri-
uilegio exprimatur caritatiuum ſubſidium, nec
non Cathedraticum, vt probant præallegati, &
Card. de Luc. de Iuriſd. diſc. 38. num. 40. vbi quod
priui-

priuilegium debet eſſe clarum incontinenti pro
batum.

Hinc extraneę conuincuntur auctoritates *Felin. in cap. cum inter ſub num. 4. de re iudicat* & aliorum
qui tenent per exemptionem factam à Papa
pleno iure, ſolui ius Dieceſanum. etenim loqu-
untur in diuerſa quæſtione quando Papa eximit
Ecleſiam *pleno iure* ab Ordinario, hic autem pri-
uilegium non dat exemptionem realem Eccleſiis
poſſeſſis per Camerales eas pleno iure eximen-
do, ac etiam diſmembrando a Dieceſi, vt re-
quiritur ad ſoluendum ius Dieceſanum iuxta
18 *Lotter. lib. 1. q. 24. num. 128. & ſeqq.* ſed con-
cedit exemptionem perſonalem cum incipiat à
Perſonis *Lotter. vbi proximè num. 11.* ſeù etiam
mixtam, remanentibus tamen Eccleſijs in Diece-
ſi, & ſub poteſtate Dieceſana, cuius ratione
non poteſt dici conceſſa exemptio à Cathedra-
tico vti conſecutiuo ad legem Diecesanam quod
eſt onus natiuum infixum ipſis Eccleſijs à ſui
primæua erectione & fundatione quaſi Canon
ſeù re alienum quicquid ſecus quoad onera
impoſita ab homine; vltra quod etiam in termi-
nis exemptionis realis non cenſetur ſublatum
Cathedraticum, dùm agitur de Eccleſia cu-
rata vt tenet *Card. de Luca de iuriſd. d. diſc. 28. per totum*, neque per exemptionem Eccleſię fa-
ctam à Papa eiuſque conceſſionem fauore Præ-
lati inferioris populus intelligitur exemptus,
vt tradunt allegati *diſcept. 20. num. 31. in fine fol. 351. par. 1.* quod procedit etiamſi exemptio
Eccleſiæ emanauerit fauore alterius Epiſcopi,
ſeù Prelati ius Epiſcopale habentis, & ſic ca-
pacis recipiendi, & exercendi Iura Epiſcopa-
lia, niſi facta fuerit cum clauſula *pleno iure*, vt
explicat *Innoc. in cap. in Lateranenſi de preben. n. 4. verſ. ſed ſi aliq Epiſcopo, Imola in cap. de Monachis eod. Tit. num. 7.* & nouiſsimè *Rot. in firmana Iuriſdictionis ſuper reſeruatis 15. aprilis 1701. §. verius cum ſeqq. coram Reuerendiſſimo D. Moliner Decano*, & ſic quando Populus non eſt exemp-
tus, debetur Cathedraticum, cum detur ab om-
nibus Eccleſiarum præſertim Parochialium Re
ctoribus ratione Parochialitatis Epiſcopo tam-
quam Parocho maiori, & in ſignum ſubiectionis
vt ait *Card. de Luca de Iuriſd. diſc. 38. num. 5. verſ. cum igitur*.

Nota vltimo, quòd deciſio *Corcini* non bene loqui-
tur quatenus dicit Doctores hallucinari in fir-
19 mando, quod cum cathedraticum fuerit indu-
ctum ex concilio Bracharen, ideircò non cē-
ſeatur illi derogatum niſi de eo fiat mentio ſpe-
cialis prout requiritur in conciliis generalibus
quoniam Doctores nunquam dixerunt requiri
derogationem ſpecialem concilio Bracharen.
ſed ſolum, quod cum cathedraticum debeatur
ex dicto concilio, in diſpoſitione generali illud
non cenſetur ſublatum ob inueriſimilitudinem,
quod ius tā inſigne competens ex concilio fue
rit incluſum ſub generalitate verborum abſque
mentione ſpeciali. quamuis enim admittant diſ-
poſitionem poſteriorem tollere primam etiam
conciliarem, & etiam non facta Derogatione
illius, tamen ſubiungunt, quod requiritur, vt
diſpoſitio poſterior ſtatuat expreſsè contrarium
eius, quod diſponitur in prima conciliari *Fagnan in d. cap. conquerente num. 51 Pignat. d. conſult. 8. num. 20. tom. 6.* ſicut videmus, quod licet in
diſpoſitione Papæ non ſit neceſſarium derogare
concilio Tridentino, tamen requiritur quod
expreſſe diſponat contrarium eius quod diſpo-
ſuit Tridentinum, & ſic aliud eſt requiri men-
tionem, & derogationem ſpecialem concilii
aliud vero ius debitum ex concilio non præ-
ſumi ſublatum niſi de eodem Iure facta fuerit
mentio specialis *Pignat. conſ. 187. n. 19 tom. 9.*

Adde ad materiā caſum, quem diſputaui in *Caputaquen ſubuentionis in Rota 26 Iunii 1702 coram* R. P. *D. Tremonille*, cum enim ex antiquiſſima
conſuetudine Epiſcopus Caputaquen eſſet in
20 poſſeſſione percipiendi à ſingulis Præsbiteris
Diæceſis 13. carolenos annuos titulo ſubuentio-
nis dicebam quod iſta præſumebatur introducta
in recompenſam Cathedratici, quartę decima-
rum, & mortuoriorum, quæ in ea Diæceſi Epi-
ſcopo non præſtabantur ex *Zerol. in praxi Epiſcop. in verb. ius Cathedraticum verſ. item Carol. Anton. de Luc. de apoſt. regiaq. aſſen. cap. 197. ſub num. 3 Ricc. in prax. par. 2 reſol. 182 num. 1 in fine* ſed motiuum applicabatur ad Præsbyteros
beneficiatus in Eccleſijs receptitijs, qui partici-
pabant de decimis, & mortuarijs & à quibus Ca
thedraticum debebatur ratione Eccleſiarum in
ſignum ſubiectionis, & benè in his terminis in-
trabat ſubrogatio annuę ſubuentionis in locum
iurium Epiſcopalium vigore conſuetudinis qua
dragenariæ ex *Text. in cap. conſtitutus de relig. Dom ibiq. Gloſſ. in verb. iuxta ratam Annana num. 18 Butr. conſil. 19 ſub num. 17 Cardin. de Luc. de Paroc. diſc. 18. num. 7.* non autem quòad Praesbite-
ros ſimplices, contrà quos requirebatur imme-
morabilis, ſed Rota abſq. diſtinctione reſoluit
ſubuentionem non deberi ob non probatam im-
memorabilem Cathedraticum petere poteſt Epi-
ſcopus à qualibet Eccleſia Diœceſis exceptis Mo-
naſterijs *Gloſ. in C. conquerente de ſſic. ord. in verb. duos ſoidos ibb. in C. Paſtoralis n. 7 de don. Ricc. vbi ſupra num. 2.*

ARGVMENTVM

De requiſitis ad fundationes Conuen-tuum, & an pro illis præſumatur, vbi agitur de fundatione facta cum li-centia Ordinarij.

SVMMARIVM

1 R*Equiſita ad fundandum vide etiam num. 7.*
2 *In fundationibus extra Italiam non requiritur beneplacitum Apoſtolicum.*
3 *Conſenſus Populi debet dari in Conſilio generali*
4 *Facta fundatione Conuentus præſumitur pro eius requiſitis & n. 5. & 6.*

DI-

DISCEPTATIO XXXVI.

QVam vis pro fundationibus Con-
uentuum, requiratur licentia Or-
1 dinarij, Conſenſus Populi, Paro-
chi, nec non Regularium circum-
adiacentium in diſtrictu quatuor Mil
liarium, ſeù in caſu eorum diſſenſus,
quod conſtet eis nouam fundatio-
nem non obeſſe vna cùm beneplaci-
to Apoſtolico, quod tamen non re-
2 quiritur in fundationibus extra Ita-
liam, ſed intra *Fagnan. in cap. non*
amplius num. 71. de inſtitut. in fine
Paſſerin. in cap. vnico num. 7. 11. 46.
de exceſſibus Prelat. Torrecil. var. al-
legat. Tractat. 8. Concluſ. 2. difficult.
1. num. 15. & 16. Pignatell. conſult.
91. num. 13. tom. 10. Frances var. re-
ſol. cap. 27. n. 55. vbi quod in Hiſpania
non requiritur niſi conſenſus Ordi-
narij *à Spiric. Sanct. tratac. 2. diſput.*
1. ſect. 4. S. 2. num. 187. verſic. vnde
Donat. in praxi tom. 1. trat. 1. tit. de
Monaſt. Edific. queſt. 13. & 14. per
tot. qui reprobant deciſionem in *Ce-*
ſarauguſtana fundationis Conuentus
18. Martij 1657. coram Beuilaqua.
Conſenſus autem Populi debeat eſ-
3 ſe datus in Conſilio Generali, non
autem ſufficiat in Conſilio particula-
ri decurionum, & officialium, nec
minus Oſtiatim quæſitus iuxta *Rot.*
in dicta Ceſarauguſtana vbi ſup.

Tamen ſi præuia licentia Ordinarij fun-
datio eſſet facta, Ego in *vna Vicen.*
fundationis Conuentus in Sacra Con-
gregatione Epiſcoporum, & Regu-
4 larium ſubſtinui, nequaquam ſpe-
ctare ad Religioſos, qui fundarunt,
probare dicta requiſita, ſed ad par-
tem contradicentem, eorum probare
negatiuam, eo quia, cum Apoſto-
licæ conſtitutiones reponant in Iudi-
cio Ordinarij admittere fundationes
præuiis antedictis requiſitis iſta præ-
ceſſiſſe preſumuntur poſtquam Ordi-
narius conſenſit, & fundatio eſt fa-
cta, etiam ſi de illis non conſtet ex
actis, quia potuit Ordinarius mo-
ueri ex notitiis extraiudicialibus
Frances d. cap. 27. num. 25. 27. & 30.
Paſſerin. in d. cap. vnico num. 53. ver-
ſic. nam cum certa, abſque neceſſita-
te citandi Regulares circumvicinos,
aut requirendi eorum conſenſum
Frances vbi ſupr. à Spiritu Sanct. Con-
ſult. 105. num. 16. & ſeqq. & num. 26
Paſſerin. vbi ſupra num. 53. Ceſped.
de Exempt. Regular. cap. 1. dub. 4. n. 10.

Nàm certa eſt concluſio, quod actus fie-
ri prohibitus abſque præuijs certis
Solemnitatibus, & cauſis, ſi fuerit fa-
ctus cum auctoritate Iudicis, præſu-
mitur pro eius decreto, quod omnia
ritè ac rectè proceſſerint niſi contra-
rium oſtendatur *Picus ad Stat. Vrbis*
Gloſſ. 21. num. 23. & ſeqq. Bich. dec.
58. num. 10. & in Recen. dec. 11. n. 1.
& ſeqq. part. 18. & dec. 65. num. 2.
part. 19.

Et irà obtinui in *d. Vicen. fundationis*
Conuentus vbi, quia multa oppone-
bantur, & probabantur exaduerſo ad
excludendam exiſtentiam aliquorum
6 ex dictis requiſitis, quia tamen
probationes erant turbjdæ, & in du-
bio regula eſt pro validitate actus, &
pro Reo, ac Poſſeſsore Sacra Con-
gregatio reſpondit ſub die 9. Septem
bris 1701. -- *præuia Sanatione defe-*
ctuum indulgendum, vt PP. fabricam
perficiant -- agebatur enim de fabri-
ca facta, ſed nondum plenè perfectio-
nata.

Aduertendum in hac materia, quod
conſenſus Parochi ſi ceteroquin con-
currant alia requiſita, ſuppletur per
7 Sacram Congregationem *Card. de*
Luca de Regul. diſcurſ. 29. num. 14.
Carolus Anton. de Luca ad Ventrigliã
in Praxi part. 1. annot. 18. §. vnico n.
5. verſic. ceterum, prout etiam con-
ſenſus Ordinarii, ſi irrationabiliter
denegetur ſolet ſuppleri per ſuperio
rem *Card. de Luca d. diſcurſi 29. ſub*
num. 14. & in ſumma tota ſubſtantia
huiuſmodi fundationum conſiſtit in
conſenſu Populi, quodque non con-
currat præiudicium Tertii, ſeu alio-
rum Regularium qui in diſtrictu qua-
tuor Milliarium exiſtunt.

Con-

Conſenſus autem Epiſcopi, & Parochi nec non aliorum intereſſe habenti-
8 um ſufficit, quod interueniat etiam tacitè, veluti quando introductio Religioſorum in nouum Conuentum facta fuiſſet ſolemnitèr cum proceſſione, aliiſque actibus publicis, & nemo reclamaſſet, ſed immo fundatio plauſum habuiſſet *Card. de Luca de Regularibus diſcurſ. 30. num. 6. à Spiritu Sancto dicta conſult. 105. num. 26. in fine, & 27. cum ſeqq.*

Card. de Luca de *Regularibus diſc. 65.* probat, quod poſſit fieri introductio noui conuentus in loco, vbi adſunt conuentus aliorum Regularium, etiam iſtis disſentientibus, quando iſtorum Conuentus habent numerum exceſſiuum religioſorum, quia tunc magis expedit, quod in antiquis Conuentibus reſecetur numerus exceſſiuus, quam noua introductio Conuentus impediatur, quę Opinio patitur diffieultatem, nam antiqui Conuentus habent ius quæſitum in eo numero, cui præiudicari non debet, & Bullæ Apoſtolicæ ſimpliciter loquuntur de preiudicio Religioſorum in antiquis Conuentibus exiſtentium nec habent rationem numeri magni aut parui, neque congruum eſt, quod vnū altare diſcooperiatur pro altero cooperiendo, & durum eſt quod quid quid facere poſſunt in ſpiritualibus Antiqui Religioſi, cum ſuo numero, debeat eis auferri, vt aliis Religioſis concedatur, illa enim Religio, quæ habet vnum Conuentum cum numero exceſſiuo Religioſorum, perinde reputari poteſt, ac ſi haberet in eodem loco duos, vel tres Conuentus diſtinctos, quibus ſicut nouus Conuentus introducendus preiudicare non poſſet in alimentis, ita nec Vni numeroſo habenti, numerum, ac vicem plurium eiuſdem Ordinis Monaſteriorum, vltra quod, ſi ille numerus magnus antiqui Conuentus eſt vtilis Populo in Spiritualibus, quomodo vocari poteſt exceſſiuus, ſi verò eſt exceſſiuus, quomodo noui Religioſi, eo reſecato, loco illius intrare volunt in Ciuitatem? exceſsiuitas enim conſiderari debet iuxta neceſſitatem Populi in ſpiritualibus. Aut enim eſt neceſſarius, & vtilis Ciuitati ille numerus Religioſorum, qui adſunt, & non erit exceſsiuus aut vero non eſt neceſſarius, & multo minus neceſſarius erit, ſed ſuperfluus Conuentus Nouus idcircò non admittendus ad pompam, & cum damno aliorum.

ARGVMENTVM.

De Caſibus in quibus Canonicus abſens lucretur Fructus, & diſtributiones, & quando requiratur necne licentia Superioris.

SVMMARIVM.

1 *Canonicus litigans cum Capitulo quando non perdat fructus; et distributiones & n. 2.*
3 *Stante Cauſa iuſta, & neceſſaria abſentia An requiratur licentia Superioris, in Prælatis, & Curatis.*
4 *Quid in Canonicis, & Beneficiatis.*
6 *In Causa Studij requiritur licentia*
7 *Item ex cauſa litis ſuper Iuribus beneficij.*
8 *Limita in Cauſa abſentia neceſſaria, coacta, & uiolenta, ac repentina.*
9 *Exemplificantur caſus.*
11 *Timor Belli excuſat à Reſidentia.*
12. *Item Omne impedimentum non affectatum, nec remouibile per diligentiam, uide alia infra n. 13. et 14.*
15 *Abſens et cauſa Peſtis quando lucretur diſtributiones.*
16 *Indultum ex cauſa ſtudij non debet concedi niſi ad triennium, uide alia n. 17. et. 18.*

DISCEPTATIO XXXVII.

Canonicus litigans cum Capitulo ſuper Canocicatu, ſeù fructibus, qui iniuſtè denegantur, lucratur fructus, & di ſtributiones etiam abſque licentia Superioris, & non obbſtante

exce-

exceptione, quod potuerit litigare
per Procuratorem vt *in deciſ.* 1095.
*num.*5. *& deciſ.* 1131. *num.* 7. *coram*
Seraphino, quæ reputantur in materia
magiſtrales *Adden. ad Gregor. deciſ*
154. *ſub num.*1. *vers. hæc tamen Bar-*
boſ. de Canonic. cap. 24. *num.*24. Rot.
in Calaguritana fructuum 5. *Decembris*
1691. §. *Releuante coram bo. me. Be-*
nincaſa, idquè oritur non quidem
ea ratione, quòd de Iure ſic abſens
habeatur prò præſente, & intereſſen-
te, ſed ratione refectionis damnorum
& intereſſe *Card. de Luc. de Canonic.*
diſcept. 40. *n.*5. *Royas dec.* 173. *per tot.*
*Vbald. dec.*288. *num.*4. *&* 10. *Gonzal.*
ad regul. 8. §.7. *probem. num.*161. *in*
fine verſic. & hæc quinta Adden. ad
*Pamphil. dec.*458. *ſub num.*10. *in fine*
*& deciſ.*726. *num.*7. neque propter-
ea ex iſto Caſu poteſt inferri ad alios
Card. de Luc. vbi proxime num 5

Limita ſi lis fuerit ſuper Iure votandi,
& Anniuerſarijs, ſeù ſuper minima
2 parte fructuum *dec.*288. *num.*2. *&*
10. *coram Vbald* poteſt enim tractari
per Procuratorem *Lotter. lib.*3. *queſt.*
27. *num.*179. *Barbos. de Canonic. cap.*
24. *num.*26. *verſ. & quamvis*, lis au-
tem promota per Beneficiatos ſuper
participatione augumenti reddituum
Eccleſiæ, eſt iuſta cauſa, quia reſpi-
cit defenſionem Iurium, & Bonorum
Beneficij *Rot. coram Pamphil. dec.*726.
per tot. hoc enim caſu dicitur adeſſe
vtilitas Eccleſiæ *Text.* hoc probat
in cap. ex parte il 2. *de Cleric. non reſid.*
*Lotter. de re benef. lib.*3. *queſt.* 27. *nu.*
177. *Seraphin. deciſ.* 662. *num.*2. *Pi-*
*gnatell. dec.*20. *annot.* 3. *num.*55. ne-
que hic intrat ratio litigandi per Pro-
curatorem, quæ non procedit in lite
ad vtilitatem Eccleſiæ, ſed ad com-
modũ propriũ *Loter. d. queſt.*27. *n.*180

Vbi agitur de Prælatis, & aliis Curam
Animarum habentibus etiam ſtante
3 cauſa iuſta, & neceſſaria ad abeſ-
ſendum, peti debet licentia Superio-
ris, nàm ità diſponit *Concil. Trident.*
*cap.*1. *Seſſ.*23. *de reformat. verſic. has*
legitima abſentia Cauſas &c. & latè
probat *Fagnan. in cap. relatum de Cle-*
*ric. non reſident n.*46. *verſ. nihilominùs*
excepto caſu abſentiæ propter ali-
quod munus, & republicæ officium
Epiſcopatibus Adiunctum, cuius cau-
ſę ſunt notoriæ, & interdum repen-
tinæ, vt ait *Concilium vbi ſupra*, ſu-
per quo videndus eſt *Fagnan. in dict.*
*cap. relatum num.*33. *& ſeqq. Signan-*
*ter sub num.*46. 47. *&* 48. vbi quod
Curati licentiati à Iure ex Cauſis legi
timis expectare debent judicium Epi-
ſcoporum ſuorum ſuper neceſſitate,
& qualitate earumdem Cauſarum,
quodque in caſu impotentiæ, peten-
di licentiam, Curati cum primum
poterunt, debent Epiſcopos ſuos de
abſentia, & Cauſis facere certiores,
nam ceſſantes inciperent eſſe in
culpa.

Aut verò agitur de Canonicis ſeù Be-
neficiatis, & in ijs caſibus, in quibus
ſunt licẽtiati à Iure, non requiritur li-
centia hominis ſeù Superioris, vt di-
4 ſtinguendo intèr Curatos, & Cano-
nicos tradunt *Barboſ. de Canonic. cap.*
24. *num.*26. *verſic. dicendum Pigna-*
*tell. conſult.*36. *num.*4. *tom.*9. *Rot. dec.*
117. *num.*17. *& ſeqq. par.* 15. *recen.*
*Fagnan. in dict. cap. relatum num.*18.
Gloſſ. in cap. ſuper ſpecula de Magiſtris
in verb. de licentia Garz. de beneſic.
*part.*3. *cap.*2. *num.*95. & *ſeqq. Monet.*
*de diſtribut. queſt.*10. *num.*3. 7. *&* 12.

Verum hæc opinio non videtur vera, ſi
agatur de Cauſis abſentiæ volun-
5 tariæ vt probet *Text. in dict. cap.*
inter quatuor de Clerici non reſi-
dent. ſiue Cauſa ſit expreſſa à Iure, ſi-
uè non, & probat etiam *Text. in dict.*
cap. relatum eodem tit. iuncta ibi Gloſſ.
in verb. Prelatorum.

Non obſtat, quod ea cauſa ſtudij non
6 requiratur licentia, proptèr *Text.*
in cap. licet de praben. et cap. ſuper ſpe-
cula de Magiſtris, quippe ij, qui re-
nent hanc opinionem, ſupponunt
quod *Text.* Alexandr. III. in *dict.*
cap. relatum exponens licentiam in
Cauſa ſtudii, fuerit correctus per Te-
xtum poſteriorem Honoris *in d. cap.*
ſuper ſpecula, vt ſignanter putat *Garz.*
*de beneſic. par.*3. *cap.*2. *num.*94. *& ſeq*

Et tamen talis correctio apud me non inuenitur in *d. cap. ſuper ſpecula*, nam circa quod docentes Theologiam in abſentia percipiant fructus Beneficij ibi dicitur -- *de licentia Sedis Apoſtolicæ* quæ verba non intelliguntur de licentia generali illius Canonis, ſed ſpeciali obtinenda ab eadem Sede, quicquid aliter putauerit *Gloſa* Circà verò Studētes, nihil dicitur de licentia, prout nihil exprimitur in *cap. Licet. de præben.* ergo cum in lege poſteriori correctio non ſit expreſſa, ea non debet præſumi, ſed vnus Textus cum alio conciliandus, & in hoc puto non eſſe attendendum quod dixit *Garzias vbi ſup.* nec non *Rot. dec.* 117. *num* 19. *par.* 15. *rec.* & quotquot alii, qui ſubſtinent pro cauſa Studii non requiri licentiam Superioris, & videmus ſuper hoc paſſim peti, & concedi Indulta pro quorum moderatione ſuperuenit Reformatio S. M. Innocentii XII. de qua infrà *num.* 16.

Sic non obſtat, quod Abſens ex cauſalitis ſuper iuribus Beneficii & ſic in
7 vtilitatem Eccleſiæ non habeat neceſſitatem licentiæ Superioris vti licentiatus à jure *in cap. & parte* 13. *de Cleric. non reſiden. Barboſ. de Canonic. cap.* 24. *ſub num.* 25. & 26. *Rot. d. decis.* 115. *num.* 20. quoniam contrarium puto ve ius iuxta *Text. in d. cap. relatum*, & firmat in ſpecie *Ciarlin. controuerſ.* 227. *num.* 15. *verſic. non obſtat.*

Et ratio eſt, quia cum licentia requiratur ad euitandum contēptum Superioris, vt ait *Gloſſ. in d. cap. Inter quatuor in verb. ſine iuſta Cauſa lotter. & Ciarlin.* de quibus *diſcept.* 34. *num.* 25. idcirco requiritur etiam in cauſis Abſentiæ expreſſis in Iure, quod nunquam intelligitur excludere ſolemnitatem præambulam ad actum in contemptum Prælatorum.

Hæc tamen concluſio procedit in abſentia voluntaria ex cauſis expreſſis in Iure, nempe litis peregrinationis
8 ſtudii, & ſimilibus, ſecùs verò in abſentia neceſſaria, coacta, & violenta, ac etiam repentina, quia tali caſu nullus ineſſe poteſt contemptus vt apud *Rembold. dec.* 132. *num.* 5. & 6. & *Ciarlin. controu.* 227. *ſub num.* 25. & nouiſſimè me ſcribente tenuit *Rot. in Varmien fructuum Canonicatus* 1. *Decembris* 1702. §. *Et quamuis coram Rm̃o D. Molines Decano* cum aliis præadductis dicta *diſcept.* 34. *num.* 23.

Caſus autem abſentiæ huiuſmodi coactæ, & violentæ ſunt, quando quis deſinetur ab Hoſtibus, ſeu latronibus,
9 ſeu auctoritate laica, aut priuata expellitur de facto, aut in Exilium mittitur, ſeù carceratur iniuſtè per Magiſtratum, ſeù propter Bellum, aut Terræmotum fugit de loco, aut cui vi fluminis, ac Tempeſtatis impeditur reditus ad Eccleſiam iuxtà ea quę habentur *in l.* 2. *ff. ſi quis Cautionib.* aut in lecto febri correptus detinetur, vt *in cap.* 1. *de Cleric. Egrotan.* aut ob Inimicitias Capitales cogitur ſtatim diſcedere ad euitandum imminens periculum mortis, aut generalitèr in omni alio caſu repentino, qui cogit ſtatim abeſſe iuxtà *Fagnan. in d. cap. relatum num.* 14. his enim caſibus non poteſt adeſſe contemptus Superioris in animo eius qui abeſſe cogitur Inuitus, & violentè, & ideò nulla eius licentia requiritur *Ciarlin. d. controu.* 227. & alii ſupra adducti *num.* 7.

Neque aduerſatur, quod licentia nedū requiritur ad euitandum contemptū ſed etiam ad effectum, vt Superior ex-
10 aminare valeat veritatem Cauſæ, nam hoc procedit in abſentia Prælatorum, & Parochorum propter ſpecialem diſpoſitionem *Sac. Concilij vbi ſupra* quod ità voluit, ſecus in Canonicis, & aliis Beneficiatis, quorum reſpectu licentia Prælati de Iure requiritur ſolum ad euitandum contemptum, cum quoad illos Concilium nihil diſpoſuerit, ſed ſeſe remiſerit ad Conſtitutionem Bonifatii in *cap. unico de Cleric. non reſiden. in* 6. vt legere eſt *in ſeſſ.* 24. *cap.* 12. §, *de ſtributiones de reform* Rurſus ſuper-

flua

flua eſt petitio licentiæ ob huiuſmodi finem, nam aut cauſæ ſunt veræ & à Iure approbatæ, & ſatis eſt de earum veritate docere ex poſtfacto apud Superiorem, vel Iudicem, aut non ſunt veræ, nec à Iure approbatæ, & tunc licentia etiam ab initio petita, & obtenta nihil releuaret ad effectum lucrandi fructus ſeu diſtributiones.

Inſuper eſſet incongruum, ex. grat. quod Iacens in lecto Egrotus, aut Carceratus, & ſimiles, qui potius mille reſidentias amarent, vt euitarent ſuum periculum, deberent perdere fructus, & diſtributiones habendo hanc nouam afflictionem propter omiſſam formalitatem perendi licentiam Prælati, quando hæc voluntariæ non coactæ abſentiæ applicatur.

Timor Belli eſt iuſta cauſa non reſidendi iuxtà *dec.* 100. *num.* 1. *par.* 15. *& dec.* 336. *num.* 2. *par.* 17. *rec.* pro quo fa-
11 cit dictum Senecę Tragici -- *Peior eſt Bello timor ipſe Belli* -- amplia, vt iſte timor dicatur durare etiam in Tregua, nam hæc dicitur potius Bellum, quam Pax iuxtà doctrinam *Guilielmi de Benedictis in cap.* Raynutius *de teſtam. par.* 2. §. *Mortuo itaque Teſtatore num.* 235. *Rot. d. dec.* 100. *num.* 7. *par.* 15. *& dec.* 141. *num.* 3. *par.* 17. *rec.* confert ad hoc propoſitum inſigne dictum Taciti *lib.* 4. *Hiſtor.* in principio ibi-- *Bellum magis deſierat quam Pax cœperat* --

Omnè denique iuſtum impedimentum eſt Cauſa legitima abeſſendi *Text. in d. cap. inter quatuor de Cleric. non re-*
12 *ſiden, gloſſ. in cap. final, de Cleric. non reſiden. in verb. excuſationem*, & ibi-- G*loſſella Marginalis* Ioannis Andreæ *Ciarlin. par.* 1. *controu.* 29. *num.* 5. *&* 19 ſed limita quando impedimentum eſt affectatum *dec.* 390. *num.* 7. *par.* 14. *recent.* & quando poteſt per diligentiam de facili remoueri ex adductis ſupra *diſcept.* 34. *num* 9.

Adde prędictis, quod lis reputatur iuſta Cauſa ſi tangat ſtatum perſonæ Beneficiati *Lotter. d. quæſt.* 27. *num.*
13 177. *Barboſ. de Canon. cap.* 24. *num.* 26. *verſic. vel ex perſona propria*.

Canonico quærelato, qui ad ſeſe defendendum in cauſa Criminali periit Curiam, & obtinuit Sententiam ab-
14 ſolutoriam, deberi diſtributiones ex *Marcheſano* tradit *Barboſ. de Canon. cap.* 24. *num.* 42.

Abſens ex cauſa Peſtis non lucratur diſtributiones, niſi ea graſſetur, & pro-
15 betur legitima conſuetudo, quod diſtributiones huiuſmodi dari conſueuerint Abſentibus ex iuſta cauſa, vt reſoluit Sac. Congregatio apud *Ciarlin. cap.* 26. *num.* 22. *Barboſ. ubi proxime num.* 40. ego miror quommodò neceſſarium ſit probare conſuetudinem in eo, quod competit de Iure vt fatetur C*arlin. d. cap.* 26. *nu.* 17. *verſ. Multi par.* 1. & ſicut in aliis iuſtis Cauſis abſentiæ ſignanter ob rationabilem Corporis neceſsitatem non requiritur conſuetudo, iuxta *Text. in d. cap. vnico de Cleric. non reſiden.* quare requiritur in Cauſa Peſtis? certè non inuenio rationem; abſentem verò ex Cauſa Peſtis, abeſse ob rationabilem Corporis neceſsitatem, quæ eſt vna ex Cauſis expreſsis *in cap. unico de Cleric. non reſiden. in* 6. clarè docent omnes ſcribentes, & ſignanter *Panimoll. dec.* 20. *annot.* 3. *num.* 62. *verſic. quinto*

Indultum abeſsendi ex cauſa ſtudii non debet concedi niſi ad triennium ad effectum lucrandi fructus, non autē
16 diſtributiones, niſi omnes fructus conſiſtant in Diſtributionibus vel in eiſdem vna cum aliquibus fructibus tenuis præbendæ vt in Reformatione S. *M. Innoc. XII.* impreſsa poſt *Antonell. de* Iur. *et onerib. Clericor. poſt Indicem fol.* 1. §. *Indulta*, vbi notandum quod illa verba -- *vna cum aliquibus fructibus tenuis Prabendæ* -- intelligi debent iuxta ſuperius expoſita *diſcept.* 34. *num.* 1. *&* 2. In eadem Reformatione ſuperadditur non eſse concedendum huiuſmodi indultum
17 Maioribus 25. annorum, immo ſi ex gr. indultum ad triennium fuiſſet conceſſum habenti ætatem 24. annorum, poſt annum expleta ætate 25. annorum, illud expirare decernitur.

In Cauſis leuibus ſufficit litigare per Procuratorem, ſecus in grauibus reſpicientibus ſtarum perſonæ ipſius Be-
18 neficiati, ſeù Beneficii *Loter. d. lib. 3. queſt. 27. num. 1 7. & ſeqq.*, ideò iuſta eſt Cauſa Abſentiæ pro huiuſmodi Cauſa graui.

ARGVMENTVM

De Prælatione debita in paritate Vocum Præſentato Conſanguineo Patroni Extranei.

SVMMARIVM

Patet ex Argumento

DISCEPTATIO XXXVIII.

Vidi dubitari, An in Beneficiis Patronatis Prælatio debita in paritate vocum Præſentato qui eſt de Sanguine Fundatoris iuxtà *Gloſs. in Can. neminem diſtinct.* 70. procedat in eo, qui eſt de genere ipſorum Patronorum ſeù Præſentantium.

Ego ſupra *diſcept.* 22 *num.* 38. affirmatiuè reſpondi, & in eadem opinione perſiſto, ea ratione, quod vbi Fundator reliquit iuſpatronatus Extraneis
1 iſti dicuntur electi loco illorum de Sanguine, & ideo ob talem ſubrogationem Fundatoris militat idem fauor, idemque teneo in caſu, quo juſpatronatus de familia Fundatoris tranſiuerit in Extraneam titulo hæreditario, vèl Ceſſionis, ſeù donationis, nàm hic etiam adeſt ſubrogationis, ac repræſentationis ratio, aliàs eſſet maxima reſtrictio coarctare hanc prælationem ad qualitatem Sanguinis, cum omnia iurapatrona-
2 tus præſumantur hæreditaria, & etiam gentilitia poſteà fiant hæreditaria vt in alia quæſtione conſimili obſeruat *Carol. Anton. de Luc. ad ventrig. in prax. part. 2. annot. 4. num. 2. verſ. Ego*.

Hinc Doctores fauorem iſtum Prælationis pariformiter attribuunt illis de Familia Fundatoris, ſeù Patrono-
3 rum, vt tradunt *Adden. ad Pamphil. deciſ.* 294. *num.* 11. *Viuian. de Iurepatron. lib.* 14. *cap.* 2. *num.* 64. *Vbald. dec.* 339. *num.* 7. nomen enim Patroni verificarur, & prædicatur de quo-
4 cumque poſſidente, & habente iuſpatronatus, licet extraneo, & non de Sanguine Fundatoris, nec video reſtrictionem huius fauoris ad iuſpatronatus merè gentilitium, ſeù mixtum, & licet *Gloſ in d. Canon. Neminem*, loquatur de Conſanguineo Fundatoris, ramen non eſt accipienda taxatiuè, ſed attendenda ratio, quam allegat, nempe fauoris debiti ei, qui deſcendit à Benefactore Eccleſiæ, que militat in omnibus cauſam habentibus ab illo per ſucceſſionem, translationem, ſeù per alios modos.

A fortiori concluſio iſta procedit in
5 Præſentato, qui ſit compatronus *Lambertin. de Iurepatron. lib. 2. par. 3. queſt. 5. artic. 7. per tot. Barboſ. de poteſt. Epiſc. alleg.* 72. *num.* 203: *Rot. dec.* 66. *num.* 5. *& dec.* 68. *num.* 1. *apud Viuian. de Iurepatron. & in Mediolanen. Iuriſpatronatus* 3. *Iulij* 1684. *coram Pauluccio infra num.* 7. quod ta-
6 men non procederet ſi concurreret Præſentatus de familia Fundatoris, eſſet enim præferendus in concurſu alterius de familia Patronorum præſentantium *ex Ventrigl. in prax. par. 2. annot. 1. §. 3. num.* 57.

R. P. D.

PAVLVTIO

Mediolanen. Iuriſpatronatus.

Luna 3. Iulij. 1684.

Fundauit, & dotauit vſque de anno 1474. Stephanus de Cruce Beneficium ſeu Capellam in Eccleſia S. Saluatoris Burgi Dairagi, & præſentationem per Patronos ea lege faciendam Diſpoſuit.

Et ad dictam collationem ſiendam de ipſo

Præ

Presbiterio ad dictam Cappellam facto, & instituto Patronos Ioanninam della Croce Sororem meam, Mutium della Croce. & Io. Bertinum della Croce Filium D. Donati, & item Beneficiarium, & Rectorem ipſius Eccleſiæ S. Saluatoris, & eorum hæredes, & ſucceſſores Maſculos, & hæredes, & ſucceſſores vſq. in perpetuum.

Vacauit hoc Beneficium anno 1580. per obitum Caroli Franciſci de Gattis, & Rector Eccleſiæ S. Saluatoris nominauit in Cappellanum, & præſentauit Petrum Antonium Longum, & Aloijſius de Cruce tam nomine ſuo, quàm tutorio Franciſci Filij, quondam Ioannis Antonii de Cruce D. Aloiiſium iuniorem de Cruce, & ex citata inter hoſce præſentatos controuerſia, ſuper alterutrius inſtitutione, Vicar. Mediolanen Aloiiſium inſtituendum per Sententiam pronunciauit, à qua interpoſita appellatione per Petrum Antonium Longum, cauſaq. mihi commiſſa propoſui examinandam ſub dubio, *An & cui ſit ad iudicandum Beneficium in Caſu &c.*

Et reſolutio fuit pro Aloiiſio non obſtante gratia Apoſtolica per Petrum Antonium impetrata cum derogatione medietatis vocuum, & gratificatione ad eius fauorem, quam vis autem per informantes aſſumpta fuerit diſputatio ſuper numero vocum, & An alter ex præſentatis habeat duas ex tribus vocibus à fundatore Iuriſpatronatus Statutis D. D. tamen huic inquiſitioni non cenſuerunt inſiſtendum, quando ea ommiſſa tamquam inani ſolida aliunde poſſit haberi reſolutio.

Obſeruarunt enim quod admiſſo etiam quod pro vtroq. præſentato ſtet medietas vocum ad huc Aloiiſio in in-

7 ſtitutione debetur prælatio, quia vltra medietatem vocum hoc habet ipſe peculiarie, vt ſit vnus de Compatronis, & de familia fundatoris, & ideo etiam in paritate vocum preferendus *Roch. de Curte de Iurepatr. verbo Honorific. queſt. 18. Lambertin. eod. tract. lib. 2. part. 3. queſt. 5. artic. 4. Viuian. de Iurepatr. par. 3 lib. 14. cap. 2. num. 67. Barboſ. de offic. & poteſt. Epiſc. alleg. 72. num. 202. Rot. coram Mantica deciſ. 275. num. 2. coram Merlin. deciſ. 733. n. 6. coram Pamphil. dec. 294. num. 2. vbi etiam Add. num. 11. Amaÿden. de ſtylo Datariæ lib. 1. cap. 15. §. 15. 36. Burat. deciſ. 316. num. 12. Feret. conſ. 131. num. 4. Rota poſt Viuian. de Iurepatr. deciſ. 66 num. 5. & deciſ. 68. Penia deciſ. 1583. num. 8. Burat. dec. 647. num. 16. & in rec. deciſ. 122. num. 1. par. 11.*

Quæ ratio facit, ne prouiſio Apoſtolica cum derogatione, & gratificatio-

8 ne poſſit Petro Antonio ſuffragari non ſolum, quia hæc qualitas Aloiiſii exiſtentis de familia Teſtatoris, & vnius ex Compatronis non fuit expreſſa Summo Pontifici, quod ſi fuiſſet expreſſum, aut retraxiſſet à conceſſione aut Saltem eam dificiliorem reddidiſſet, ac proinde gratia tamquam Subreptitia redditur nulla *cap. poſtulaſti cap. ſuper litteris de reſcript. cap. Conſtitutus, & ibi Dec. n. 1. Coccin. deciſ. 1472. num. 1.* ſed etiam quia in litteris Apoſtolicis legitur clauſula *dummodo non ſit etiam alteri us quæſitum*, quæ ex mente Pontificis præſeruat Ius, etiam alteri competens ex præſentatione, præſertim vbi ea ſit præſentatio vt ex ipſa veniat præſentatus omninò inſtitnendus *Add. ad Pamphil. d. deciſ. 116. n. 20. Rot. coram Prtol. deciſ. 2. num. 14.* qualis eſt præſentatio Aloiſii compatroni, & de familia fundatoris poſita etiam vocum paritate.

Ad declinandam vim huius rationis, & euincendum, quod Aloiiſio non adeſſet medietas vocum duo opponebantur.

Alterum, quod fundator in erectione Iuſpatronatus nominans Patronos Mutium, ac Io. Bettinum vnam vòcem ipſis conceſſerit, & aliam conſimilem Rectori Eccleſiæ S. Saluatoris, adeo, vt non ſint tres voces, ſed duæ, nec poſſit Aloiiſius ſubindè aſſerere, ſe habere duas voces ac præſentato à Rectore hoc nomine ſe

eſse

eſſe præferendum .
Alterum quod Aloiiſius, qui ſe aſſerit
compatronum non ſe probet deſcen-
dere à Mutio , & Io: Bertino , qui-
bus Iuſpręſentandi fundator eſt elar-
gitus .
Verum Obiectum primum tollitur re-
latis fundarionis verbis: *Inſtituo Pa-*
tronos Mutium della Croce , & Io:
9 *Bertinum della Croce , & item Re-*
ctorem , hæc enim ſingularis , &
nominatim facta Patronorum enu-
meratio , & deſtinatio in vno , & co-
dem verborum contextu , ſicut inter
hæredes operatur datam vnicuiq.
virilem portionem *l. nonnumquam.* 24
& ibi notant Cuiac. ff. ad Senat.
conſ. Trebell. l. ſi hęredes nominatim
127. *ff. de leg. prim.* ita inter Pa-
tronos aſſignatam vnicuiq. ipſorum
propriam, & ſingularem vocem *Lot-*
ter. de re benefic. lib.2. queſt.11. num.
128. *Vinian. de Iurepatr. lib.4. cap.1*
num.67. Rot. coram Burat. deciſ.481.
num.1. & ibi Adden. litt. A. & deciſ.
248. *num.2. & ſeqq. part. 16. Rec.*
Non attento quod adhibuerit fundator
dictionem *item* nominans Rectorem
quia cum dixerit , *& item* præce-.
dens copula inducit coniunctionem ,
10 & ſtat copulatiuè , ac ſi dixiſset , *&*
ſimiliter , quo caſu ſtare coniunctinè
dixit *Rota coram Pamphil. deciſ.706.*
n.2. & deciſ.722. num.3. eiuſd. con-
firmatoria , neq. enim ambigitur ,
quin dictiones *Item*, & *Similitèr* ſint
Sinonimæ *Barboſ. dict.80. num.14.*
& quod dictio *Item* inducat coniun-
ctionem *Gratian. diſcept.563. n. 62.*
Priol. deciſ. 342. num. 70.
Quibus ſtātibus non vrget in oppoſitū
11 *Text. in l. liber. homo §.Titius ff. de*
hæred. inſtituend. vbi extrib. inſtitu-
tis hęredibus , duo coniuncti habent
ſemiſſem hæreditatis , Tertius vero
alium ſemiſſem , cum ibi non co-
niuncta ſed ſeparata eſſet oratio, quę
operatur, vt tanta ſit portio vnius di-
ſiuncti , quanta plurium coniuncto-
rum *Lotter. vbi ſupra num.126. Bu-*
rat. deciſ. vbi ſupra num.2. & Rota
d. deciſ.248. n.3. & 4. part.16. Rec.
quod non eſt in hoc caſu .
Quo verò ad deſcendentiam Aloiiſii ,
compatroni à Mutio, & Io: Bertino
primis vocatis pro fūdanda qualita-
te ſuà patronali Satis apparuit, ex
datis *in preterito Summ. longhi n.40.*
inde enim conſtat Io: Antonium de
Cruce Patrem Aloiiſy præſtitiſse con-
ſenſum reſignationi controuerſi
Beneficii tamquam compatronum ,
12 deſcendenti autem abeo qui ,
alias præſentauit , aut prouiſioni Be-
neficii conſenſit , tamquam Patrono
non denegatur gratificatio , licet
non probetur præciſa deſcendent ab
eo , qui fundauit iuſpatronatus *cap.*
Conſultat. de Iurepatr. Rota coram
Vbag. deciſ.24. num.22. Bichius dec.
118. num. 23. Rot. deciſ.95. num.10
part.113. rec.
Sicut nec officere fuit obſeruatum ,
quod idem Aloiiſius non ſit actu Sa-
cerdos , cum ex tenore fundationis
Sacerdotium actuale non requiratur
ſed tantum habituale , proùt con-
firmat obſeruantia , deducta ab vlti-
13 mo ſtatu , quo præſentatus fuit an-
teceſsor in Beneficio , quàmvis eſ-
ſet ſimplex Clericus , vt ex eius lit-
teris reſignationis in *hodierno ſum.*
num.2. vnde qualitas Sacerdotalis
enunciata in fundatione cenſetur
ſtare tantum demonſtratiuè *Rot. co-*
ram Mantica deciſ.129. n.14. Celſ. dec.
267. num.17. Rec.
Demum notabilis eſt defectus in litte-
ris Apoſtolicis pro Petro Antonio ,
quod non iuſtificatur valor Benefi-
cij expreſſus in ducat : 24. cum ta-
mèn in litteris prouiſionis eiuſd. Be-
neficii de anno 1646, facta fuerit ex-
preſſio in ducatis 70. & valor Bene-
ficii ſit preſumendus, qualis in *præ-*
14 *cedentibus* gratiis fuit narratus *Rot.*
cor. Cerro dec.711. num.4. & dec.12
num.15. deciſ.266. n.2. part.17. rec.
Ideoq. gratia omnino concidit *emùs*
Cerrus deciſ.578. num.2. Bich. deciſ.
253. num.10. & deciſ. 375. num.18.
par.19. rec. vbi quod procedat etiam
in

15 in jis, quæ non retraxiſſent Pontificem à conceſſione gratiæ ſtante præſertim clauſula in litteris inſerta *vt aſſeris* quæ obligat narrantem ad iuſtificandum aſſertum, ſi litteris vti velit *Lotter. de re benefic. lib. 3. queſt. 29. num. 49. Bich. d. deciſ. 253. num. 9. Dunoz. Iun. deciſ. 830. num. 2. & 3.* & ita adiudicandũ Beneficium Aloijſio concluſum fuit.

Vtraque &c.

ARGVMENTVM.

De Alimentis Patrono Exrtaneo præſtandis; quando juſpatronatus fiat pro parte hæreditarium, & pro parte remaneat gentilitium,

SVMMARIVM.

1 *IVs Alimentorum non tranſit in Patronum extraneum iuxtà* Lotterium.

2 *Contrarium reſolultur cum* Lambert.

3 *In Iurepatronatus quando locum habeat Ius accreſcendi ſeù non decreſcendi.*

4 *Reſeruatum Extraneis cenſetur priuatiuè ad bæredes fundatoris.*

DISCEPTATIO XXXIX.

AMbigitur inter ſcribentes, An Ius
alimentandi Patronum tranſeat in
eum, qui non eſt de Sanguine fun-
datoris, ſed acquiſiuit juspatronatus
Titulo hæreditario, translationis, ſeu
1 donationis, negatiuam ex *Text. in*
Can quicumque 16. queſt. 7. loquen-
te de Conſanguineis Fundatoris, de-
fendit *lotter. de re benef. lib. 2. queſt.*
5. num. 4. Gratian diſcept. 177. num.
9., aliique quos refert *Ventrigl. in*
2 *prax. par. 2. annot. 1. §. 4. num.* 18.
Dicas coutrarium eum *Lamber. lib. 3.*
queſt. 3. artic. 13. num. 2. & Carol.
Anton. de luc. ad Ventrigl. vbi ſupra
§. 4. num. 2. per Gloſs. *in Canon. conſiderandum 16. queſt. 7. verſ. ego credo*, non obſtat ratio qualitatis Iuris perſonaliſſimi alimentorum ex *Panorm. in cap. prætereà il 2. de Iurepatr num. 11.* ipſe enim dicit hoc jus cohærere in Perſona Patroni, & eſſe jus annexum Patronatui, ergo retorquetur, quia quicumque erit Patronus habebit hunc fructum Iuriſpatronatus vt notat *Carol. Anton. de luc. vbi ſupra num 3. verſic. retorqueri*, & ſolum *Panorm.* tenet non poſſe vendi ſpecialitèr Ius alimentorum remanente Patronatu pænes vendentem, vt ex lectura, & tradit *Lambert. vbi ſupra artic. 15. n. 1.* minus obſtat, quod donatio generalis Iuriſpatronatus nõ compræhendit Alimenta ex *Ricc. in prax. par. 3. reſolut. 189. num. 7. & Ventriglia vbi ſupra* quia ſi Donatur Ius patronarus, quod eſt principale perneceſſe cẽſentur donati omnes fructus acceſſorii quorum vnus eſt Ius alimentorum, *Carol. Anton. de luc. vbi ſupra* Textus vero in d. *Canon quicumque* non loquitur taxatiuè, ne excluduntur hæredes etiam extranei, vt in *Canon. filys 16. queſt. 7. vbi Gloſſ. in verb. propinquis*.

Quodque ait Ricc. Patrono Conſanguineo fundatoris pauperi etiã poſt translatum juſpatronatus in Extraneũ, qui ſit Diues deberi alimenta, eſt falsum, ſi simpliciter intelligatur, cum *Lambert.* ab eo citatus *d. art. 13. num 2.* dicat ea non deberi priori Patrono, ratione juriſpatronatus, quod non habet, nec virtute actionis ex eo inſurgentis, ſed de ęquitate repoſita in facultate, & voluntate Rectoris, quẽ dicit non poſſe compelli.

Ius patronatus pro parte fit hæredita-
rium in vltimo de familia, & pro par-
te remanet Gentilitium, vbi deficiẽ-
3 te inſtrũento fundationis ex obſer-
uantia apparet diuiſum in duobus Pa
tronis, quorum vnuſquiſque for-
mauit ſuã lineam iuxtà *dec. 798. Merlin.* ſecus quando eius pertinentia inchoatur ab vnico Stipite, ſeu ex fundatione apparet reſeruatum pro vnica tantum linea, ſeù familiari deſcendentia collectiue, & per modum vnici ſtipitis contemplata vide ſupra *diſcept. 26. num. 17.* vbi allegaui *Ton-*

dut.

dut. & *Card. de Luc.* quibus adde *Ro-*
in N*olana Beneficij p. Apr.lis* 1686. §.
nullam cum ſeqq. coram bo. me. Rondi-
nino, vel quando fuit reſeruatum eti-
am pro Diuerſis familijs, & lineis ſub
ſtitutis tamen ad inuicem per recipro
cam linearem, vel coniunctis medi-
ante aliqua reali, vel perſonali Co-
niunctione, tunc enim non fit pro
parte hereditarium in vltimo de vna
linea, ſed per Ius accreſcendi, ſeù
non decreſcendi vox lineæ deficien-
tis deuoluitur ſeù cõſolidatur in alia
linea, vbi extant Vocati *Rot. in d. No-*
lana vbi ſupra, & in *Lucana Iuriſpa-*
tronatus ſuper Beneficio S. Apolloniæ 5.
Aprilis 1688. §. *Siquidem & §. Nihi-*
lominus coram Emerix.
Iuſpatronatus reſeruatum Extraneis eti-
am ſine taxatiua, cenſetur reſeruatum
priuatiuè ad hæredes fundatoris, vt
4 dixi *diſcept.* 4. *num.* 68. & addo *Lot-*
ter de re benefic. lib. 2. queſt. 11. nu. 22.
Viuian. de Iurepatron. lib. 3. cap. 2. nu.
37. quic quid dicat *Panimoll. dec.* 10.
annot. 3. *num.* 19.

ARGVMENTVM.

An è valore Beneficii ſimplicis detra-
henda ſint onera Miſsarum, Ordina-
tus Titulo ficti Beneficii an incurrat
Suſpenſionem ipſo iure, & an onera
Miſſarum ſint detrahenda à redditu
Beneficii ad cuius titulum quis fuit
ordinatus.

SVMMARIVM

1 D*Iſtinctio* ex garzia *quod onera Miſſarum ſint detrahenda è valore in beneficio reſidentiali, non ſimplici.*
2 Reprobatur Garziæ *opinio.*
3 *Cappellaniæ ſimplices de Iure communi ſunt reſidentiales.*
4 *Explicatur* Bich. dec. 255. num. 21.
5 *Onus tenend. factorem non detrahitur à valore*
6 *Ordinatus ad titulum ficti Beneficis incurrit ſuſpenſionem ipſo Iure ſecundum Theologos.*
7 *Sententia Sac. Congregationis Concilij in hoc puncto.*
8 *Onera Miſſarum quando ſint detrahenda à redditu Beneficij ad cuius Titulum quis fuit ordinatus; & num.* 9.

DISCEPTATIO XXXX.

HAbetur ex *Garz. de benefic. par.* 5.
cap. 3. *num.* 165. *& ſeqq.* quod
1 de valore beneficij deducenda ſunt
onera Miſſarum, ſi agatur de benefi-
cio ſimplici, in quo non adeſt obli-
gatio celebrandi per ſe ipſum, ſecus
ſi agatur de Cappellania Sacerdotali,
ſeu Beneficio Reſidentiali, & requi-
rente ſeru tium perſonale, eumque ſe-
quitur *Caſtropal. tract.* 13. *de bene-*
fic. diſput. 2. *punct.* 26. *num* 9. Rot. *co-*
ram Bich. dec. 255. *num.* 22. *&* 23.
Hæc opinio non placet, quia in hac ma-
teria datur diſtinctio inter onera ne-
2 ceſſaria, & voluntaria, vt nempè
neceſſaria ſint deducenda, non autẽ
voluntaria, vt apud *Rot. coram Bu-*
ratt. dec. 418. *num.* 3. *et* 6. *Card. de*
luc. de Benefic. diſc. 90. *num.* 79. *et de*
Iurepatr. diſc. 10, *num.* 19. *Tondut.*
de penſ. cap. 14. *num.* 23. *Roſa de exe-*
cut. litt. Apoſtol. par. 1. *cap.* 7. *nu.* 191.
Panimoll. dec. 136. *num.* 21. licet au-
tem Beneficiatus non teneatur per ſe
ipſum celebrare, & ſeruire; ſemper
verum eſt quod ſeruitium illud, quod
Alteri committit, poteſt exercere per
ſe ipſum, & ſic eſt impenſa volunta-
ria ad ſui exonerationem, non neceſ-
ſaria vt benè *Rot. coram Buratt. dec.*
418. *num.* 6. *Adden. od Gregor. dec.* 245.
num. 12. *verſ. hinc eſt, et* Card. *dè luc.*
de benef. diſc. 90. *num.* 80. vbi dicit eſ-
ſe voluntarium, quicquid datur pro
commoditate Titularis, eiuſque la-
bore leuando, Non enim ex eo, quod
quìs aliquid per ſe ipſum explere non
teneatur, ſequitur, quod non poſſit
ſi velit, quidquid ergo poteſt per ſe
ipſum præſtari, eſt voluntarium, ſi
Alteri committatur *Merlin. dec.* 587.
num. 7. *in fine* Panimoll. *vbi ſupra*
Barboſ. de P*aroch. cap.* 29. *num.* 20.
verſ. quarto.

Rur-

Google

Rurſus quia etiam ſimplices Cappellaniæ de Iure communi reſidentiam requirunt, & ſolum ex conſuetudine
3 vniuerſali reſidentia exoleuit vt me ſcribente deciſum fuit *in Valentina Beneficij ſuper gratia ſubrogationis 17. Febr. 1696. §. nec obſtat cum ſeqq. coram R. P. D. Olmo* Conſuetudo autem excuſat ab onere reſidendi nolentem ſed non immutat qualitatem Beneficii, eiuſque pimæuam naturam, quæ proinde ad hunc effectum conſiderari debet, vt onus dicatur merè voluntarium, & habemus exemplum in expenſa Predicatoris, quæ non deducitur de valore, dum onus prædicandi pertinet de Iure ad Epiſcopum licet ex conſuetudine vniuerſali hoc munus per alium expleatur *Bich d. 213. num. 26. et 27.*

Vlterius quia nulla eſt differentia inter Capellaniam ſimplicem, & Sacerdotalem in hoc puncto, nam vtroque caſu celebratio Miſſarum eſt ſeruitium Beneficij, ſolumque differunt in eo, quod Sacerdotalis requirit ſeruitium per ſeipſum, ſimplex vero poteſt etia per alium exerceri, ſed exercitium per alium non facit, quod illud deſinat eſſe ſeruitium beneficii, quia qui per alium ſeruit, per ſe ipſum ſeruire cenſetur, facit *Rot. apud Garz. vbi ſupra num. 169. in recent. dec. 158. num. 19. par. 1.*

Et denique quia plus fauoris haberet Beneficiatus ex conſuetudine exemptus à Reſidentia, quam qui reſidet, quando tamen vnum ſpeciale, nempe exemptio ab onere reſidendi, iuxtà conſuetudinem, non debet producere aliud ſpeciale ad regulam *Text. in l. 1. C. de dotis præmiſs.*

Caſtropal. non audet opinionem *Garz.* conſtantèr amplecti, ſed dicit eam probalitate non carere *Rot. coram Bichio vbi ſupra* loquitur in caſu diuerſo, vbi Teſtator reliquerat Parocho legatum ſcut. 28. cum onere quinque Miſſarum, quo caſu erant fructus, qui percipiebantur non iure Rectoriæ, ſed Eccleſiæ per viam oneris, licet Rota applicet ad illum caſum doctrinam *Caſtropal.* quæ in his terminis bene procedit, ſed non in Themate noſtræ quæſtionis; faciunt ad prædicta quod onus tenendi Factorem non deducitur ex valore Beneficii tamquam non neceſſarium *Caualer. dec. 462. num. 2. Barboſ. de Paroch. cap. 29. num. 20. Adden. ad Gregor. dec. 245. num. 12. Bich. dec. 86. num. 14. et dec. 213. n.*
5 *28.* Item onus Coadiutoris præcisè non neceſſarii *Card. de Luc. d. diſc. 90. num. 80.* igitur celebratio Miſſarum, aut conſideratur vti onus, & eſt voluntarium, nec deducendum è valore, aut vti ſeruitium Beneficij & paritèr non eſt deducendum *Rot. deciſ. 158. num. 19. par. 1. rec.* neque eſt verum aſſumptum *Caſtropal.* quod ſi Cappellanus celebret per ſe ipſum, ſtipendium ei cedat non vti prouentus beneficii, ſed vti merces laboris perſonalis, quippe ſi Beneficium erectum fuit pro Miſſis celebrandis, ſtipendium earum eſt prouentus Beneficii ad hunc finem inſtituti, immò Fundator in inſtitutione Capellaniæ cum onere Miſſarum dicitur aſſignare omnes redditus pro Miſſis, & licet Titularis per alium celebrari faciendo, ſoluat minus & applicet ſibi reſidium tamen illud reſiduum non deſinit eſſe ſtipendium Miſſarum, ita & talitèr, quod vnicus redditus aſſignatus Cappellaniæ non poteſt ſcindi, & diuerſo iure cenſeri, licet pars eius diſtribuatur deputato ad celebrationem Miſſarum ad exonerandum Titularem.

Concilium Tridentinum *ſeſſ. 21. de re-*
6 *formatione cap. 2* ſtatuit ne quis promoueatur ad Sacros Ordines abſque titulo beneficii, quod poſſideat & concludit *Antiquorum Canonum pœnas ſuper his innouando.*

Quærunt Theologi, an ordinatus cum ficto titulo incurrat ipſo Iure ſuſpenſionem, ratio dubitandi eſt, quia in Iure antiquo ſunt aliqui Canones, ex quibus pæna ſuſpenſionis in ſic ordinatum emanat,

aliqui verò ſunt correctorij, & ſolummodò transferentes in ordinantem debitum alendi ſic Ordinatum.

Pro ſententia affirmante per Tridentinā Synodum innouatos eſſe illos antiquos pænales Canones continentes ſuſpenſionem, ſtant omnes ſequentes Theologi. *Layman. l. 9. tract. 9. tom. 10. num. 7. Sanchez de Matrimon. l. 6. diſpoſ. 32. num. 8. Comitol. in reſponſ. moralib. q. 38. Mendo in Epitom. verb. ſuſpenſio num. 10. Bonacein. diſput. 8. quæſt. vnic. de Sacrament. ord. punct. V. propoſit. 2. num. 24. Filliucc. tract 17. & 7. de Cenſur. in particul. c. 9. n. 89.* Reginald. *l. 32. tract. 2. ſect. 3. num. 72. Suarez de Cenſur. diſput. 31. ſect. 1. num. 33. Scipio de Rubeis in Aforiſmis Epiſcopalibus verb. ordo n. 10. Dian. par. 3. tract. 4. reſolut. 182.* qui licet adhæreat contrariꝫ opinioni tanquam benigniori, affirmatiuam tamen cenſet probabilem & pro ea citat *Ioannem de Cruce in direct. conſcient. par. 2. de Sacrament. ord. dub. 6. concl. 2. & par. 2. tract. 16. & 2. Miſcellan. reſolut. 6. incipit difficilis quæſtio Spino in ſpecul. teſtam Gloſ. 18. nu. 75. Scortiam. in Pontif. conſtitut. epitom. 14. Theorem. 149.*

Sed quidquid ſenſerit Theologi, hodie certum videtur ſuſpenſionem non
incurri ab Ordinato ſiue titulo, niſi
deceperit Ordinantem iuxta ſententi-
7 am Sac. Congregationis Concilii
de qua latè *Fagnan. in cap. cum ſecundum à num. 63. vſque ad finem, de*
prabend. vel niſi talis pæna imponatur per aliquam legem peculiarem Diæceſis ad notata per *Tamburin. oper. moral. lib. 7. de ordine cap. 6. §. 4. num.* 14. vide etiam in hoc puncto *Gallemart. ad Concil. Trid. ſeſſ. 21. cap. 2. in verbo antiquorum Canonum.*

Cum autem fuiſſet dubitatum in Sacra Congregatione Concilii *ſub die 14. Aprilis 1669. in vna Signina Ordinationis*, Vtrum onera Miſſarum ſint detrahenda à redditu Beneficii, ad cu-
8 ius titulum quis petit promoueri ad
effectum conſtituendi Summā à Conſtitutione Synodali requiſitam, etiam in vim nouiſſimæ Conſtitutionis Innoc. XII. quæ incipit -- *Speculatores &c.* fuit reſponſum -- *detur decretum in Tiburtina* 8. *Iul.* 1690. tenoris ſequentis.

In Cauſa Tiburtina cum quæſitum fuiſſet, *An à Beneficio ad cuius titulum*
quis intendit ordinari, detrahenda ſint
9 *onera Miſſarum* &c. Sac. Congrega-
tio Concilii *negatiuè* reſpondit, niſi quando in fundatione cautum fuerit quod in caſu impedimenti teneatur Beneficiatus celebrare per alium. Et dummodò interim donec aſcendat ad Sacerdotium pro rata Miſſarum, aliunde habeat vndè viuere poſſit, ad materiam hanc vide *Alphonſ. de Leon. de Cappellan. queſt. 3. ſect. 5. Molpheſ. in ſumm. tract. 6. cap. 1. num. 27. nec non Pignatell. tom. 5. conſult. 77. num.* 32. vbi reprobatur Doctrina *Pacis Iordani tom. 1. lib. 3. tit. 6. num. 302.*

ARGVMENTVM

DE Prælatione Criminoſi redacti ad frugem melioris vitæ in Beneficiis Curatis, verbum *Parentela* an includat illegitimos, Iuſpatronatus Regium non cadit ſub Cenſura Concilii Tridentini etiamſi tranſierit in Potentem.

SVMMARIVM.

1 *Nunquam Criminoſus in Beneficio Curato præfertur olim Criminoſo licet redacto ad frugem melioris uitæ ex* Lotterio.
2 *Auctor. reprobat opinionem* Lotterii, *et ponit diſtinctionem.*
3 *Verbū* Parentela *includit Illegitimos Iuſpatronatus Regium tale reputatur.*
4 *Etiamſi tranſierit in Potentem.*

DISCEPTATIO XXXXI.

LOtter. *de re benef. lib. 2. queſt. 3 n.* 150. tenet quod in beneficio Curato debet præferri, qui non habet ul-

ullam maculam circa mores, alteri qui fuit alias inquiſitus ſuper crimine; Tu diſtingue, quod ſi agitur de alias Criminoſo, ſed redacto ad frugem melioris vitæ, tunc iſte præferri debet in Beneficio Curato ſeù alias habente iuriſdictionem in Subditos, in concurſu alterius nullam maculam habentis; id que ratione maioris aptitudinis, quia ſcit melius compati, & commiſereri in ſubditos, ſecùs in Beneficiis ſimplicibus, vbi hæc ratio ceſſat *Lambertin. de Iurepatr. lib. 2. par. 3. queſt. 5. artic. 14. fol. 951. Ventrigl. in prax. par. 2. annot. 1. §. 3 num. 58. Vtutan. de Iurepatron. lib. 12 cap. 9 num. 27.*

Ego in comprobationē addo in terminis Epiſcopatuum, aut aliorum officiorum Iuriſdictionalium, quod aliquando melius ſe gerunt, qui in vita priuata criminoſi fuerunt, quàm qui antea innocentes deinde elati, quandoque degenerant, Etenim *Multos in Prouinciys contrà quàm ſpes aut metus de illis fuerit egiſſe, excitari quaſdam ad meliora, magnitudine rerum, hebeſcere alios* inquit Tiberius apud *Tacit. lib. 3. annal.*

Verbum *Parentela* eſt naturale, non
3 autem Ciuile, Vnde iuſpatronatus relictum illis de Parentela compræhendit etiam illegitimos *Peregrin. de fideic. artic. 22. num. 89.* quicquid contrarium dicant *Garz. de benefic. part. 7. cap. 15. num. 46. de Luc. de lin. legal. art. 24. num. 25.* nàm tantum eſt dicere *illos de Parentela*, quantum *Propinquos, & Conſanguineos vt* firmat *Rebuff. in l. appellatione Parentis ſi verſic. ex prædictis de verb. ſignific. Alberic. in Diction. in verb. Parentis appellatio Tiraquell. de retract. lignag. §. 1. Gloſſ. 8. num. 2.* vocabulum autem Conſanguinei eſt naturale non Ciuile *deciſ. 571. num. 3. & 4. & dec. 616. num. 2. par. 4. tom. 1. & dec. 361. num. 7. par. 4. tom. 2. recent. Royas dec. 254. num. 19. Adden. ad Pamphil. deciſ. 237. num. 12.* Si autem Teſtator in inſtitutione hæredis requiſiuerit legitimitatem, in ſubſtitutione autem Cappellaniæ cum iurepatronatus reſeruato fauore Deſcendentium, eam non repetierit, ſed dixerit *Conſanguineos, ſeù Parentes* quorum appellatione veniunt etiam illegitimi, eamdem legitimitatem cenſetur noluiſſe, nec inducitur repetitio tacita *Peregrin. conſil. 54. num. 15. lib. 1. & conſ. 51. num. 14. & 18. lib. 5. Adden. ad Ramon. conſ. 91. num. 18. & 19.*

In Hiſpania ex conſuetudine illegitimi gaudent nobilitate parentum, ac ueniunt appellatione illorum de agnatione, Domo, & Caſata *Azeued. conſ. 24. num. 27. & 39. Letter. lib. 2. queſt. 11. n. 152. Cortiad. dec. 8. num. 114. Fontanell. dec. 292 num. 27. Rot. dec. 361. num. 9. & ſeqq. par. 4. tom. 2. Recent. & coram Royas dec. 254. num. 20.* cum aliis ſuprà *diſcep. 7. n. 4.* vide *Barb. Vot. dec. 98. n. 57. & ſeqq.* ex quo deducitur quod à fundatore Imperito, & Iuris ſubtilitatum ignaro verba potiuscenſentur prolata in ſenſu naturali, quam ciuili, etiamſi ea Ciuilia dici poſſint.

Iuſpatronatus Regium non ſubiectum formæ Concilii ſtatutæ in Potenti-
4 bus, ſi tranſeat ad Potentem retinet idem Priuilegium, quia attenditur Origo *Card. de luc. de Iurepatr. diſc. 2. num. 21. & in Summa n. 74.* idem ſi de priuato, tranſeat in Potentem *Card. de luc. ubi ſupra & diſc. 5. n. 6. & in annot. ad Concil. diſt. 11. num. 6.*

ARGVMENTVM.

EPiſcopus an diſpenſare poſſit ad duo Beneficia ſub eodem Tecto. Habenti vnum Beneficium ſufficiens non poteſt conferri ſecundum ex *Concil. Tridentino,* cuius diſpoſitio habet locum etiam in Beneficiis de Iurepatronatu s.

SVMMARIVM

1 *EPiſcopus poteſt diſpenſare ad duo beneficia ſub eodem tecto ſi ſint difformia, & num. 3. 4. & 5.*

2 *Redarguitur in hac re* Garzias, & Pax Iordan.

5 *Habenti primũ Beneficium ſufficiens non poteſt conferri ſecundum, & multò minus tertium.*

6 *Refertur pena aſſequentis ſecundum Beneficium qui habet primum ſufficiens, & retinet vtrumque.*

7 *Diſpoſitio Tridentini ſeſſ. 24. cap. 17. de reform. procedit etiam in Beneficiis de Iurepatronatus.*

DISCEPTATIO XXXXII.

QVeritur pro veritate in Caſu mihi propoſito, an Epiſcopus potuerit diſpenſare ad duo Beneficia
1 ſub eodem Tecto, in quo Articulo,
eſt originalis diſtinctio *Io. Andreæ in cap. litteris de conceſ. prabend. num.* 8. magiſtraliter firmantis, quod aut Beneficia in eadem Eccleſia ſunt conformia putà duo Canonicatus, vel duæ Prębendæ, & Epiſcopus diſpenſare non poteſt, ſed requiritur diſpenſatio Apoſtolica; aut Beneficia ſunt difformia, puta Dignitas cum Canonicatu, vel præbenda, & diſpenſat Epiſcopus. Quæ dictinctio eſt communiter recepta apud omnes & latè eam commendat *Fagnan. in cap. litteras ex num. 38. ad plures ſeq. & in cap. cum iamdudum num.46. & ſeqq. de præbend. Antonell. de regim. Eccleſ. lib 3. cap.4. num. 14.* Card. *de luc. de benefic. diſc.57. num.6.*

Quiquid malè inuoluendo materiam in hac re diſcurrant *Garz. de Benefic. part. 11. cap. 5. num. 235. & ſeqq. Pax Iordan. tom.2. lib.10. tit. 28. n. 34. & 35.* ſupponentes, quod Bene-
2 ficia difformia ſub eodem tecto ſint
compatibilia, & quod proindè nec minùs ſit neceſſaria Epiſcopi diſpenſatio, aliàs ſuppoſita incompatibilitate iſtam non ſuffragari, vt concludit *Pax Iordan. num.34. in fine*; quia quæſtio iſta proponitur, & examinatur de Beneficiis aliàs compatibilibus, vt ait *Fagnan. in d. cap. litteras num. 38. videndus*, & ſolum diſpenſatio requiritur ratione exiſtentiæ illorum ſub eodem Tecto, in quo puncto ſufficit diſpenſatio Epiſcopi.

Cum igitur in caſu iſto agatur de Rectoria, ſeù de Beneficio curato cum Cappellania ſimplici in eadem Eccleſia, ſequitur potuiſſe Epiſcopum
3 diſpenſare tanquam in duobus dif-
formibus, vt in terminis terminantibus firmauit *Lap. allegat. 113. num. 3. verſ. in contrarium Nauar. conſ. 16 de prabend. Antonell. vbi proximè n. 15. Carol. Anton. de luc. ad ventrigl. in prax. par.1. adnotat.17. §.3. num.3 Fagnan. in d.cap. litteras num.43. Federic. de Senis conſ. 120. per tot. Marius Antonin. var. reſolut. lib.1. reſolut. 102. caſ. 68. Gonzal. ad regul. Cancell. Gloſſ. 10. num.43. Pax. Iordan. lucubrat. tom. 2. lib.10. tit. 28. num. 31.*

Hæc tamen Concluſio, quod Epiſcopus potuerit diſpenſare, plures habet limitationes, quarum inter alias
4 prima eſt, quod Epiſcopus diſpen-
ſauerit expreſſè; ſecunda quòd dipenſauerit ex magna, & euidenti Eccleſiæ vtilitate, aut vrgenti neceſſitate, aut maxima prærogatiua meritorum, aliàs diſpenſatio non valeret propter quòd Sac. Congregatio Concilij ad quemdam Prouiſum de duobus difformibus ſub eodem tecto ab Ordinario reſpondit petere debere nouam prouiſionem à Santiſſimo pro tuitione conſcientiæ dicendo ibi -- *quia licet Epiſcopus poſſit ex cauſa diſpenſare ad duo Beneficia ſub eodem Tecto, tamen periculoſum eſſe, an cauſa ſubſit ea quam Canones requirunt, ideò tutius eſſe adire Sanctiſſimum* -- vt plenè docet *Fagnan. in d. cap. litteras num.47. & 48.* & 68. vbi plures.

Et tertia limitatio eſt, quod primum
5 Beneficium non ſit ſufficiens ad ſub-
ſtentationem, ſecùs ſi eſſet ſufficiens, tunc enim Epiſcopus ex Concilio

Tri-

Tridentino *cap.17. ſeſſ.24. de infor- mat.* prohibetur conferre ſecundum multò fortius ſub eodem tecto, vt in puncto *Fagnan. in d.cap. cum iamdudum num.50. de prabend. & in d cap. litteras num.50. de Conceſſ. prabend: Marius Antonin. de reſolut. 112 caſ. 68. verſ. benè verum eſt, & Tondut. queſt.beneſic.par.2. cap.5. §.6. n. 16. Caſtropal. tract. 13. de beneſic.diſput.6. §.6. punct.3. num.8.*

Applicando ad rem, ſuppono Epiſcopum expreſſè diſpenſaſſe, omiſſa,verò Cauſa diſpenſandi de qua notitiam non habeo, & quæ non præſumitur, ſed eſt probanda, circa, ſufficientiam ſuppono Rectoriam, ſeù Prioratum eſſe plusquam ſufficientem ad honeſtam ſubſtentationem, & ideo per eſſecutionem Beneficiis ſimplicis, licet in ſufficientis, vacu-
6 uerit Prioratus ipſo Iure,& ſi vtrumque Beneficium retinere tentauerit, vacauit vtrumque iuxtà declarationem Sac. Congregationis Concilij apud *Garz. de Benef. par. 11. cap.5.§. 3. num.301 Pax Iordan. d. lib.10. tit. 28. num. 59. et 60. Fagnan. in d. cap. cum iamdudum num. 43. de prabend.* benè verum eſt, quod Articulus Iuris dubius videtur ſaluare pœnam amiſſionis vtriuſq. *Card. de Luc. de Beneſic. diſc.119. num.13.* ſed poſſit priuari legitimè data illi electione, ſeù optione, vt alterum quod malueris, retineat, tenet communis opinio D.D. apud *Antonell.vbi ſupr. cap.3.§.4. num.23. Barboſ. de Epiſc. alleg. 62. num.3. Gonzal. Gloſſ. 15. num.26.*

Dubitat tamen *Marius Antoninus d.caſ. 68. vbi ſupra* an diſpoſitio Sac. Concilii *d.ſeſſ.24. cap.17. de Reformat.*lo-
7 cum habeat in Beneficiis de Iurepatronat. vt eſt caſus noſter, & non habere locum tenent allegati apud *Panimoll, deciſ.31. num.21. et Rocc. diſput. Iur. cap.190.n.36.*

Verum contrariam Sententiam, vti veriorem,tenent *Aldan. in compend.Canonic. reſolut lib.3. tit.10. num.8.Barboſ. ad Cancil.d.cap.17. num.8.* & *de Iur. Eccleſ.lib.3. cap.12. num.180. et ſeqq. et de Epiſcop. alleg. 62. num.10. Garz. de Beneſic. d. par.11. cap.5.§.3. num.280.Pax Iordan. d. lib.10. tit,28. num.58.* vbi refert ita ſe obſeruaſſe in contingentia facti *Panimoll.* ſe reſtrectans in *Addit. ad dictam deciſ.31. adnot. 1. num. 42. Genuen. in prax Archiepiſc. cap.85.in Addition. n.15.* vbi refert ita reſolutum per Sacr. Rotam, & loquitur in terminis præciſis Caſus noſtri ibi -- *fuit reſolutum quod habent vnum Beneſicium non poſſit aliud obtinere etiamſi præſentetur ad iuſpatronatus* -- Et in fine ſubdit rationem Sacri Concilij militare etiam in Beneficiis de Iurepatronatus Prout etiam idem firmat *Pax Iordan. vbi ſupra num.58. Rot. deciſ.216 num.22.par.6. et plenius Card. de Luc. de Beneſic. diſc.119. num.4. et ſeq.* vbi reprobat contrarios *Rot. in Burgi S. Domini Beneſic.28.Iunij167.§.at ceſſat coram Card.Taia.*

ARGVMENTVM.

Abbas Eccleſiæ ſecularis habens vſum Pontificalium, non poteſt vti Baldacchino, dum Pontificaliter celebrat in ſua Eccleſia.

SVMMARIVM.

1 *INferiores Prælati, qui vſu Pontificalium fruuntur, poſſunt vti Baldacchino, & num. 2. 3. & 4.*

5 *Contrarium reſoluitur, & num. 9. cum ſeqq.*

6 *Appellatione Pontificalium non venit vſus Baldacchini, & num. 7.*

8 *Baldacchini vſus debet concedi in ſpecie per Priuilegium, & num. 12.*

DISCEPTATIO XXXXIII.

SAnctæ mem. Alexander VIII. conceſſit Abbati inſignis Collegiatæ Sanctæ Mariæ de Carignano Ciuitatis Ianuen. Vſum Pontificalium de

Voto

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Voto Sac. Congregationis Rituum
Cum autem in ſequelam huius Con-
ceſſionis. quoties idem Abbas in
Pontificalibus celebrat, vti ſoleat
Baldachino more Epiſcopi, dubita-
tur propterea, an ei liceat ſibi arro-
gare hunc vſum Baldacchini,

Cuius articuli Examine mihi in ſenſu
veritatis delegato prima fronrè vi-
ſum eſt affirmatiuè pro vſu Baldac-
chini poſſe reſponderi;

Motiuum inclinandi in hanc pattem vi-
detur litteralirèr deſumi ex generali
Decreto Sac. Congregationis Ritu-
um edito *die 27, Septembris 1659.* &
approbato per S. M, Alexandrum
VII. vbi pro tollendis abuſibus, qui
circa Eccleſiaſticas Ritus irrepſerant
quoad inferiores Prelatos, qui Pon-
tificalium vſu fruuntur, ſtabilitum fuit
quod ubi illos in Pontificalibus ce-
lebrare contingat, poſsint vti Baldac-
1 chino in hanc formam ibi --*Baldac-
chinum adhibere ſupra ſedem poterunt
non pretioſum, aut aureum, ſed
ſimplex, & eo, quod Altari ſuperim-
ponitur materia, & opere inferius* --
quod generale decretum referunt, &
per extenſum Tranſcirbunt *Pigna-
tell. conſult. Can. tom. 2. Conſult. 33. n.
9. & 12. Panimoll. dèc. 30. annot. 1.
ſub n. 7. Nicol. in Floſc. in verb. Abbas
ſub num. 11. verſic. Tertio* unde, vt
habeat locum huiuſmodi decretum
permiſsiuum Baldacchini, ſatis eſſe
videtur, quod Prelatus inferior ha-
beat vſum Pontificalium.

Neque aduerſari videtur, quod huiuſ-
modi decretum loquatur de Abbati-
bus Regularibus, aut etiam ſecula-
ribus exemptis, & habentibus pro-
2 prium Territorium, quoniam illud
generale eſt pro omnibus, & quibuſ-
cumque Abbaribus habentibus vſum
Pontificalium, vt in prohemio apud
Pignatell. vbi ſupra *n. 9.* ibi -- *Quoad
Inferiores Prelatos, qui Pontificali-
um vſu fruuntur.* -- Prelatus enim In-
ferior dicitur, quicumque Abbas
Sæcularis, ſeu Propoſitus, ſeu Ar-
chidiaconus, & ſimiles, idque cla-
rius explicatur in eodem decreto
apud *Pignatell.* vbi ſupta *n. 13.* ibi -
*Omnes & ſingulos vſu Pontificalium
gaudentes tum ſaculares tum Regula-
res quantumuis exemptos, & ſpecia-
li expreſſione indigentes* -- quę verba
litteralitèr demonſtrāt omnes Abba-
tes eſſe compræhenſos etiam ſæcula-
res, ac etiam minimè exemptos, cū
illa dictio --*Quantumuis* explicet ca-
ſum magis dubitabilem & implicet
minus dubium, nempe extendendo
diſpoſitionem etiam ad exemptos,
præſupponat incluſionem non exem-
torum *Gloſſ. in Clement. 1. in verb.
quamuis de re iudicat & in Clem. 2. de
reb. Eccleſ. non alienan. Gutier. practic.
quæſt. lib. 2. queſt. 80. num. 8. & qu.
85. num. 2. Corad. ſingul. 88. num.
2. Monet. de Commut. vltim. volunt.
cap. 8. num. 198.*

Hunc intellectum ſuadent etiam ſequē-
tia & vltima verba eiuſdem Decreti
apud *Pignatell.* vbi ſupra *num. 32.* vbi
3 ita diſponitur--*Cumque nonnulli ex
dictis Abbatibus & Prælatis proprium
habere poſsint Territorium, Iuraque
Epiſcopalia nulliſque ſubdantur Epiſco-
pis qui eos coercere, ſi exceſſerint, va-
leant, eo caſu à ſedis Apoſtolica Nun-
cijs ſi aderunt, ſin minus ab Archiepi-
ſcopis tanquam à Sede Apoſtolica Dele-
gatis ad huiuſmodi decretorum obſer-
uationem omninò cogantur*, ex quibus
edocēut in d. Decreto comprehenſos
fuiſſe Abbates etiam non exemptos
dum quoad Nonnullos exemptos
fuit facta prouiſio, & expreſſio ſpe-
cialis ex regula *Text. in l. queſitum §.
denique ff. de fund. Inſtruct.* Alex. *con-
ſil. 107. num. 2. lib. 1. & conſ. 125. n.
4. & 5. lib. 2. Rot. cor. Seraphin. dec.
980. num. 7.*

Et generalitèr, quod Abbates ſeculares,
& Regulares habentes vſum Pontifi-
calium poſſint vti Baldacchino In tri-
bus tamen anni feſtiuitatibus mode-
4 ſtè ſine auro, & pompa communi-
tèr aſſerunt Pax *Iordan. tom. 1. lu-
cubr. lib. 5. tit. 3. num. 43.* Pignatell.
conſult. 44. num. 1. & 2. tom. 7. Ber-

taccbini

tacchin. Vot. 183. num. 2, Lezzan.
in verb. Baldaecbinum num. 5. in ſine
vbi dicit, quod contraria decreta an-
tiquiora S. Congregationis de anno
1606. & 1617. fuerunt hodie mo-
derata et Cecoper. lucubr. Canonic. lib.
3. num. 92. verſic. antedict. Card. de
luc. de Iuriſdiction. diſc. 35. ſub num. 6.
His tamen non releuantibus, re diligen-
tius examinata cenſeo Abbatem non
poſſe vti Baldacchino, cum Pontifi-
calitèr celebrat, quippe indubitati
Iuris eſt, quod ſolis Epiſcopis ob ex-
cellentiam eorum Dignitatis permiſ-
ſum eſt in Eccleſiis ſuæ Diœceſis eri-
gere Thronum, ſeù Baldacchinum
vt ex Clement. Archiepiſcopo de priui-
leg. in 6 firmant Pignatell. conſult. Can.
tom. 7. conſult. 44. num. 9. ante med.
verſic. Cumque, & ex decreto Cle-
ment. VIII. de anno 1603. plenè de-
ducunt lezzan. in ſumma queſt. regul.
in verb. Baldacchinum num. 3. Nouar.
in ſumma bullar. par. p. Comment. 19.
num. 1. et ſeqq. laurent. de franc. de
Controu. inter Epiſcop. et Regul. tit. de
Baldacchino par. 1. num. 390.
Aliis vero Prelatis inferioribus tam ſæ-
cularibus quam Regularibus ſiue
exemptis, ſiue non exemptis Ius eri-
gendi Baldacchinum in eorum Eccle
ſiis generalitèr, & indiſtinctè prohi-
6 betur etiamſi illis competat vſus
Pontificalium, nam appellatione Pon-
tificalium non compræhenditur vſus
Tronii ſeu Baldacchini, vt ex duobus
Decretis Sac. Congregationis Ritu-
um editis die 28. Ianuarÿ 1606. et 18
Martÿ 1617. de quibus apud Bar-
boſ. de poteſt. Epiſcop. allegat. 80. nu.
18. vbi quod Abbates Pontificalitèr
celebrantes -- contenti ſint, & eſſe
debeant ſua propria, & conueni-
enti ſede, quæ locàta ſit, et eſſe de-
beat in plano Presbiterÿ cum duobus
tantum gradibus paruis, et ſine vllo
ſuppedaneo ſuggeſtu lapideo, ac ſine
Baldacchino -- Et de Iur. Eccleſ. lib. 1.
cap. 17. num. 59. et in collect. dec. Apo-
ſtol. collect. 53. num. 7. Pellizzar. in
Manual. tom. 2. Tract. 8. cap. 5. ſect.
2. num. 93. Tamburin. de Iur. Abbat.
tom. p. diſput. 21. quæſt. 10. num. 10.
Lezzan. in uerb. Baldacchinum num. 2.
Nouar. in ſumma Bullar. par. 2. Com-
ment. 17. num. 1. & in Lucerna Re-
gul. in uerb. Baldacchinum num. 3. Pa-
nimol. dec. 30. annot. 1. num. 3. Pigna-
tell. conſult. 44. num. 15. tom. 3. Pi-
ſcar. in prax. Ceremon. lib. 1. ſect. 9.
cap. 5. num. 2. vbi deſcribendo ſedem
Abbatum Pontificaliter celebrantiu-
um aſſerit eſſe ſedem cum Poſtergali
abſque vmbraculo, ſeu Baldacchino
Vſus namque Pontificalium inferiori-
bus Prelatis conceſſus ſolum com-
præhendit Mitram, baculum, Paſto-
ralem, anulum, Tunicellam, Dal-
7 maticam, ſandalia, Chirothecas, &
Crucem pectoralem, quorum ſingu-
la habent ſuum miſticum ſenſum, vt
obſeruat. Tamburin. de Iur. Abb.
tom. 1. diſput. 20. queſt. 1. num. 2. ad ÿ
Paſſerin. in cap. vt Apoſtolicæ num. 1.
de priuil. in 6. Cheoping. de Iur. inſig.
capit. 2. §. 6. ſect. 3. membr. 6.
num. 407. præſertim numer. 426.
ideoq. ex conceſſione Pontificalium
non poteſt fieri extenſio ad vſum
Baldachini, quià tales Conceſſiones,
& priuilegia in Prælatis inferioribus
ſtrictè intelliguntur, & ità operan-
tur, ſicut genitalia in Mulis, quæ
ſunt ſterila, & infructuoſa, vt nota-
biliter dixit Ioan. Andr. in cap. litter.
Apoſtolicæ de priuileg. in 6. num. 2. Ge-
min. ibidem num. 6. Portius conſ. 165.
num. 8. Franciſcus Marc. deciſ. 1074.
num. 1, Cecoper. lucubrat. Canonical
lib. 1. num. 116.
Hinc abſolutum eſt Abbates, alioſque
Prælatos inferiores licet plenarium
vſum Pontificalium habentes non
8 poſſe erigere Baldacchinum, niſi
hoc habeant ex priuilegio speciali,
vt tradit Pellizzar. in Manual. tom. 2
tract. 8. ſect. 2. num. 93. ibi -- Quam-
uis vſus Baldachini de ſe non debea-
tur Abbati, niſi ſpeciali priuilegio con-
cedatur ubi refert priuilegium cõceſ-
ſum Abbatibus Oliuetanis, Caſſi-
nenſibus, Celeſtinis, extenſum à S.
Congregatione Rituum ad Canoni-
cos Regulares S. Saluatoris Barboſ.
de

Digitized by Google

de poteſt. Epiſcop. allegat. 8. num. 19. in in fine vbi alios enumerat Abbates priuilegiatos, *& in Collect. Apoſtolic. deciſ. in verb. Abbas n. 26. & Collect. 53. à num. 7. Nouar. in Lucern. Regul. in verb. Baldacchin. num. 1. Tambur. de Iur. Abb. conſ. 1. diſput. 21. quæſt. 10. num. 10. Panimol. dec. 30. annot 1 num. 3.*

Non obſtat Decretum generale Sac.
Congregationis Rituum anni 1659.
ſuperius in obiecto adductum, quia
licet loquatur generaliter de Præla-
9 tis, qui habent vſum Pontificali-
um, tamen intelligendum eſt de ijs
Prelatis, qui in priuilegio Pontifi-
calium habent conpræhenſum, etiam
vſum Baldacchini, nàm aliàs eſſet
abrogatorium decretorum præce-
dentium Sac. Congregationis de an-
no 1606. & 1607. *de quibus ſupra*,
quod nullatenus dicendum eſt, dum
in prohæmio præallegati Decreti di-
citur illud fieri pro tollendis abuſi-
bus, qui circa Eccleſiaſticos Ritus irre-
pſerunt, vt apud *Pignatell. conſult. 33.
num 9. tom. 2.* ibi -- *Sacra Congrega-
tio Rituum, tollendis, ac Eliminandis
circa Eccleſiaſticos Ritus, qui irrepſe-
runt abuſibus ſedulo intenta &c.* & cõſe-
quenter vti emanatum ad reprimen-
das fimbrias Prælatorum inferiorum
circà abuſus in Eccleſiaſticis Ritibus
non poteſt intelligi prò dilatandis
eorum præheminentijs, & ſignantèr
prò concedendo vſu Baldacchini,
tunc temporis denegato per duo De-
creta Sac. Congregationis.

Et hanc eſſe infallibilem veritatèm pro-
batur ex nouiſſimo Decreto S. Con-
10 gregationis edito, *die 3. Decembris
1701. in cauſa Nullius Guaſtallę Tro-
ni ſeù Baldacchini*, ad Relationem
Eminentiſſimi D. Cardinalis Franc.
Barberini, vbi cum Abbas Sæcularis
Guaſtallæ pretenderet erigere Bal-
dacchinum in ſua Eccleſia Col-
legiata, & pro huius prætenſionis
fundamento allegaret Priuilegium
Pontificalium conceſſum in limine
Erectionis Collegiatæ, nec non pri-
uilegium exercendi in loco Iuriſdi-
ctionem Ordinariam, & quaſi Epi-
ſcopalem diſputato dubio ſub præfa-
ta die 3. Decembris 1701. -- *an li-
ceat Abbati Guaſtallæ Baldacchinum
erigere* -- Sacra Congregatio tàm
in voce quàm in ſcriptis partibus in-
formantibus auditis cenſuit re-
ſpondere *negatiuè* vt legere eſt in Re-
giſtro Congregationis.

Quod punctualiſſimum, & vltimum
Decretum, aut probat Decretum an-
ni 1659. non loqui niſi de Abbatibus
11 priuilegiatis in ſpecie ſuper vſu
Baldacchini, vt ſuperius prędixi, aut
quatenus loqueretur indiſtinctè de
ſimplicibus Prælatis habentibus vſũ
Pontificalium fuiſſet reuocatum per
dictum nouiſſimum decretum anni
1701. Quod ſeruandum hodiè eſt,
tamquam concordans cum antiquis
decretis annorum 1606. & 1617. quæ
quatenus fuiſſent reuocata per inter-
medium decretum anni 1659. reman-
ſerunt hodie reintegrata, & re-
nouata ex vltima reſolutione,
quæ ſola ſpectanda, & obſeruan-
da venit ad Text. *in l. ſed et poſteriores
ff. de legib.*

Exinde facilis oritur reſponſio ad Do-
ctores ſuperius adductos *num. 4.*
ſupponentes, quod Abbates tam ſæ-
culares quàm Regulares habeant vſũ
Baldacchini in Tribus anni feſtiuita-
tibus, quia ex pluribus nihil aduer-
ſantur, aut attendi poſſunt.

Primo quià nõnulli ex eis loquũtur de
12 Abbatibus priuilegiatis ſuper vſu
Baldacchini, in quibus terminis lo-
quitur *Pignatell. Conſult. 44. num. 1.
tom. 7. Bertacchin. vot. 189. num. 2.*
ibi -- *quæſitum fuit An Abbates Regu-
lares qui habent vſum Baldacchini poſ-
ſent, eo vti occaſione exequiarum &c.*
& in his terminis intelligendi ſunt
Pax Iordan., *& Card. de Luc.* in obie-
cto allegati.

Quatenùs verò *Lezzan. in verb. Bal-
dacchinum n. 5. in fin.* ſupponit cum
Tamburin. fuiſſe moderata antiqua
13 decreta Sac. Congregationis de an-
no

no 1606.& 1617.ex reſtrictiua vtendi Baldacchino ter in anno, reſpondetur vtrumque loqui de Abbatibus Caſſinenſibus, & aliis poſtea priuilegii ſuper vſu Baldacchini, etenim decreta prædicta de d. anno 1606. & 1617. prohibebant Abbatibus Caſſinenſibus vſum Baldacchini, eo quià tunc temporis non habebant priuilegium ſuper eo, poſtea verò illud obtinuerunt reſtrictum ad tres anni feſtiuitates ſine auro, & pompa ex priuilegio Vbani VIII. vt apud *Barboſ. De Poteſt. Epiſcop. alleg.* 80. *num.* 18. *&* 19. quod deinde Sac. Congregatione per viam extenſionis induliit aliquibus aliis Abbatibus Regularibus, ergò decreta prædicta remanſerunt in ſuo robore reſpectu aliorum Abbatum qui non habent priuilegium vſus Baldacchini ter in anno, cum enim loquantur generaliter tam de Abbatibus Caſſinenſibus, quàm etiam de aliis ibi -- *Abbas prædictus, & cæteri omnes ſimiles Abbates eiuſdem vel alterius Ordinis &c.* vtique ex priuilegio conceſſo aliquibus per ſummum Pontificem, & Sac. Congregationem Rituum trahi non poteſt Conſequentia generalis ad omnes alios Abbates non priuilegiatos ſicut malè loquuntur *Pax Iordan. & Ceccoper vbi ſupra*.

Secundo quià prædictæ doctrinæ loquuntur de Abbatibus exemptis haben

14 tibus propriũ Territorium vt clare firmat *Ceccoper d.lib.3. n.92. verſ. antedict. Card. de Luc. de Iuriſdict. diſc.* 35. *ſub n.* 6. ergo non applicantur ad Abbatem Collegiatæ Sæcularis non exemptum, ſed Archiepiſcopo ſubiectum, vt per *Panorm. in cap. cum contingat ſub n. 33. verſ. vnde de foro competent. Ceccoper. lucubr. Canon. lib. 1. ante num.* 116.

Tertiò Dèmum quià prædictiDoctores in omnem caſum attendi non deberent, ſiquid contrarium firmarent,

15 propter nouiſſimum decretum S. Congregationis 3. Decembris 1701 quod pro lege attendi, & ſeruari oportet, maximè cum ſit in fortioribus Terminis, Dum Abbas Guaſtallæ habebat nedùm uſum Pontificalium, ſed etiàm ordinariam, & quaſi Epiſcopalẽ Iuriſdictionem in loco, quam non habet Abbas Colegiatæ S. Mariæ de Carignano & tamen S. Congregatio ei denegauit uſum Baldachini.

ARGVMENTVM

Abbati Eccleſiæ ſæcularis Pontificaliter celebranti non licet tenere Circulum Canonicorum ſacris ueſtibus indutorum una cum octo Pluuialibus

SVMARIVM

1 *Circulus fieri non poteſt niſi proprio Epiſcopo.*

2 *Quid denotet*

3 *Non congruit Abbati, & num.* 6.

4 *Fieri poteſt etiam Prelato inferiori habenti Territorium proprium cum Iuriſdictione quaſi Epiſcopali*

5 *Abbas Eccleſiæ ſecularis non exempta eſt Caput numerale, non principale Capituli*

Exercet Iuriſdictionem in Canonicos uti ſingulos, non vti Capitulariter congregatos ibidem & ſub num. 3.

7 *Solemnitas habendi aſſiſtentiam cum octo pluuialibus non congruit Abbati & num.* 9.

8 *Ex priuilegio aliquando conceditur Abbati Apparatus Epiſcoporum.*

DISCEPTATIO XXXXIV.a

Votiès Abbas Collegiatæ S. Mariæ de Carignano Ciuitatis Ianuen in Pontificalibus celebrat vigore priuilegii S. Mem. Alexandri VIII. arrogat ſibi Circulum omnium Canonicorum Sacris veſtibus paratorum. intèr quos adſunt octo Pluuialia, lice, in Collegiata nulla Dignitas exiſtat.

Queritur proinde in ſenſu veritatis, *An Abbati Pontificalitèr celebranti liceat tenere Circulum omnium Canonicorum vt ſupra indutorum vnà cum octo pluuialibus*

nialibus ſuper quo dubio ego requi-
ſitus quid verius de iure ſentiam,
cenſco omnino negatiuè respon-
dendum .

Et ſanè diſcurrendo quoad Circulum
ad formam ceremonia*lis lib.* 1. *cap.*
21. Indubitati iuris eſt illum fieri
1 non poſſe niſi proprio Epiſcopo,
eique tantùm competere, vt in ſpe-
cie fiimat *Piſcar. in prax. Ceremonial.*
lib. 1. *Section.* 8. *cap.* 5. *num.* 6. ibi --
Circuli tantùm proprio Epiſcopo &c.
fiunt, nulli prorſus alij Cecoper. lucubr.
Canonical. lib. 3. *num.* 8. ibi -- *porrò*
præd. circuli non fiunt niſi proprio
Epiſcopo Bauld. in cerem. par. 5. *cap.* 21
num. 9.

Ea ratione euidenti, quod huiuſmo-
di Circuli denotant membrorum
vnionem ad ipſum caput, vt notat
Ceccoper. vbi proximè num. 88. ibi --
Circuli denotant membrorum vnionem
2 *ad ipſum caput* -- & proptereа ſo-
lummodo applicantur Epiſcopo, qui
vnà cum Canonicis ſuis format vn-
um corpus, cuius Canonici ſunt
membra, Epiſcopus autem caput,
per text. in nouit de his quę fiunt à
Prælat. Piſcar. in prax. cerem. lib. 1.
ſection. 8. *cap.* 1. *num.* 6., *Ceccoper.*
vbi ſupra num. 88. & dixi ego *diſcept.*
Eccleſ. 15. *num.* 2. *verſ. accedebat* .

Nullatenus autem congruere poteſt
Abbati Collegiatæ, licet enim iſte
ex Bulla S. M. Gregorij XIII. fue-
runt conſtitutus Dignitas principa-
3 lis, qui aliorum Caput exiſtat, Ni-
hilominus hoc Caput non dicitur
principale, cuius Canonici ſint mem-
bra, ſed dicitur Caput Numerale.
Cum quo Canonici non formant
vnionem, ac vnicum Corpus, vt op-
timè diſtinguendo inter Caput nu-
merale, & principale tradit *Ceccoper.*
lucubr. Canonic. lib. 4. *num.* 2. ibi --
Reſpondeo huiuſmodi Caput duplex
eſſe, nempe principale, & Numerale
principale eſt Epiſcopus ſiue alius Præ-
latus habens Territorium, & Iuriſ-
dictionem, quaſi Epiſcopalem, Nume-
rale eſt prima Dignitas Collegiatæ
omninò Epiſcopo ſubiecta, quod cum ſit
Caput in ordine, & vnitum Capitu-
lo venit ſub nomine Capituli, & Cano-
nici non dicuntur Membra huiuſmodi
Capitis .

Ex cuius Doctrina dilucidè patet ſo-
lum epiſcopum ſeu Prelatum habe-
ntem Territorium proprium cum
4 Iuriſdictione quaſi Epiſcopali eſſe
Caput principale, ſecus verò Prela-
tum Collegiatæ Epiſcopo ſubiectum
prout eſt Abbas Carignani, qui non
eſt exemptus, et uti Caput Nume-
rale Capitali non habet Canonicos
ſibi unitos tanquam membra, nec
juriſdictionem exercet in eos, niſi vti
ſingulos extrà Capitulum, non autē
5 vti Capitularitèr congregatos *Rot.*
dec. 300. *num.* 18. *par.* 12. *Ceccoper.*
lib. 4. *lucubr. Canonic. num.* 5. *in fi-*
ne verſ. et quamuis .

Neque propterea iſti debent ei Ponti-
ficalitèr celebranti facere Circulos
in Eccleſia, vt in puncto diſtinguendo
inter Prelatum habentem Territo-
rium cum juriſdictione quaſi Epi-
ſcopali, & inter Prelatum Colle-
giatæ non exemptum ſed Epiſcopo
ſubiectum firmat idem *Ceccoper. Ca-*
nonical. lucubr. lib. 3. *num.* 96. ibi --
Canonici Collegiatarum, qui tantum-
modo ſuo principali Prælato ſubduntur
tenentur ei Miſſas ſolemnes decantāti
miniſtrare, vt ſupra, et dum Diui-
nis aſſiſtit, aſſiſtentiam facere, necnon
ad Circulos accedere prout ſuperius de
Epiſcopo explicauimus &c. qui Circuli
non conueniunt Præpoſito Collegiata
Diæceſis, ac Ciuitatis, qui ſit ſubdi-
tus Epiſcopo & ità etiam procedit *Pi-*
ſcar. in prax. Ceremon. lib. 1. *ſect.* 9.
cap. 6. *num.* 3. quatenus dicit, quod
Canonici ſeù Monachi parati faci-
unt Circulum Abbati, tamquam lo-
quens de Abbate Regulari exempto
& habente proprium Territorium,
cum juriſdictione quaſi Epiſcopali,
confert *Gauant. in Manual. in verb*
Abbas in addit. num. 12.

Et hanc infallibilem veritatem com-
6 probant decreta S. Congregationis
Rituum, in quibus Abbatibus etiam
habentibus vſum Pontificalium cum

Baldacchino

Digitized by Google

Baldachino prohibetur habere aſ-
6 ſiſtentiam paratorum in Sedibus Choralibus more Canonicorum Epiſcopo aſſiſtentium, vt ex Decreto regiſtrato apud *Peyrin. ad conſtit. Minim. tom.2. in decretis nouiſſimis S. Congregationis decreto* 8. *fol. mihi* 441. & ex d. decreto generali anni 1659. apud *Pignatell. conſult.33. n. 16. tom.2.* idque non alia ratione, quàm quià debet eſſe differentia inter Epiſcopum, & Abbatem Pontificalitèr celebrantem, vt egregiè ponderat *Card. de Luc. de Iuriſdict. diſcurſ. 31. ſub num.6.* ſicut ergo debet eſſe differentia inter functiones Epiſcopi, & Inferiorum circa aſſiſtentiam in Sedibus, ita conſequenter non poteſt Abbas Collegiatæ Carignani arrogare ſibi Circulum Canonicorum, more Epiſcopi in ſua Cathedrali Pontificalitèr celebrantis, quando ei eſt ſubiectus, ne aliàs detur Confuſio in Ordine Eccleſiaſtico & in eadem Ciuitate appareant duo Capita quaſi monſtrum *Pignatell. conſult. 44. num. 2. verſic. quod probatur tom.2.*

Quo verò ad ſolemnitatem adhibendi omnes Canonicos Sacris veſtibus paratos, necnon octo pluuialia, ſine vllo dubio arbitror id Abbati non licere, ſed eſſe manifeſtum exceſſum;
7 quippe in Decreto Generali Sac. Congregationis Rituum edito de anno 1659. & approbato per S. Mem. Alexandrum VII. Abbatibus Pontificalitèr celebrantibus præſcripta fuit certa forma nempe ibi -- *Pretrea duos Sacrificij Miniſtros Diaconuem nempe Euangelij, & Subdiaconum Epiſtolæ; duo alij tantum Diaconi, cum Dalmaticis, & vnicus Præsbiter, cum Pluuiali eis aſſiſtant, duo inſuper Cappellani, qui de Mitra, & Baculo, ac totidem Accoliti pro Candelabris inſeruiant, preterea ſex alij Canonici, vel Monachi, duo ſcilicèt pluuialibus, duo Planetis, totidemque Tunicellis inducti Diuinis huiuſmodi intereſſe valeant qui tamèn non in Sedibus, ſeu ſtallis Choralibus, ſed in ſcamnis abſque poſtergalibus panno viridi Laneo coopertis, ſitu congruo accomodatis moxque illinc Remouendis conſedeant*, vt legitur apud *Pignatel. conſul.33.n.16.t.2.*

Idemque diſpoſitum fuerat per antea in vetuſtioribus Decretis, ſeù Priuilegiis S. Mem. Vrbani VIII. apud *Barboſ. de poteſt. Epiſcop. alleg.80. n. 19. & Peryn. ad conſtit. Minim. tom. 2. in Decretis nouiſſ. Sac. Congr. Decret.* 8. *fol. mihi* 440. & 441.

Ad limites ergo huius Decreti Abbas Collegiatę Carignani conformare ſe debet, & omittere apparatum, quem hactenùs practicauit tamquam nimis exceſſiuum, & qui nec minus Epiſcopis conceditur cum octo Pluuialibus, & tamen certiſſimum eſt Prælatum inferiorem, dum celebrat, vti debere apparatu differenti, & minori illo, qui ab Epiſcopis adhibetur, & hæc fuit intentio S. Congregationis in allegatis Decretis, vt ait *Card. de Luc. de Iuriſdict. diſcurſ. 31. ſub n. 9.* ibi -- *Itaut aliqua conſtituatur differentia inter Pontificales functiones Epiſcoporum, ac iſtorum inferiorum prælatorum.*

Niſi concurrat ſpeciale priuilegium Summi Pontificis, qui aliquando
8 concedere ſolet Abbatibus, etiam ſæcularibus jus peragendi functiones Pontificales cum toto apparatu more Epiſcoporum, & quandoque cum reſtrictiuis, vt aduertit *Cecoper. lib.3. lucubr. Canonic. num.90. verſ. ex priuilegio tamen Apoſtolico.*

Eoque Magis incongruus videtur Apparatus qui preſtatur Abbati cum octo pluuialibus quando in Col-
9 legiata Carignani nulla reperitur dignitas, cui conueniat aſſiſtentia cum Pluuiali, vt per *Piſcar. in prax. Cerem. lib.1. ſect.8. cap.7. num. 5. & 8.*

ARGVMENTVM

DIſcutitur, an Archipresbiter in Eccleſia Collegiata habeat de iure vtramque Curam habitualem ſcilicet, & actualem.

SVMMARIVM.

1 *ARchipreſbyter in Collegiata An habeat in ſe vtraque curam habitualem, nempe, & habitualem vide etiam num. 2. & 3. & 4.*

5 *Ex circumſtantijs arguitur Archipræſbiterum, non habere niſi curam actualem.*

DISCEPTATIO XXXXV.

QVeſtio eſt de iure communi, An Archipresbyter habeat in ſe
1 utramque Curam, nempe actualem ſimul, & habitualem, itaut ſit Parochus abſolutus, cui de iure ſpectare debeant omnia emolumenta, & fructus Parochiæ inquo Articulo multùm diſcordare videntur Scribentes Etenim pro affirmatiua, quod ubi Collegium habet Prælatum, ſeù Caput, qualis eſſe ſupponitur Archipresbyter in hac Eccleſia Collegiata, tunc omnis Cura in eo reſideat ex *Zabarella conſ. 30. num. p.* firmauit *Lotter. de re benefic. lib. 1. queſt. 14. n. 104. & 105. Pignatell. conſult. 169. num. 7. tom. 9. Corrad. in prax. beneficial. lib. 2. cap. 2. antè num. 42. Rot. coram Seraph. deciſ. 839. num. 4. & coram Celſo dec. 135. num. 10.*

Contrariam verò Sententiam, quòd Archipreſbyter ſit quidem Curatus
2 in actu, ſed apud Collegium exiſtat Cura habitualis tenuit *Io: Andr. in cap. 1. de Elect. in 6.* quem refert, & ſequitur *Calderin. conſ. 18. num. 1. verſic. vndè dicunt de Prabend. Roman. conſ. 325. num. 3. Oldrad. conſ. 67. ſub num. p. verſic. Ergò dicam Gabriel conſ. 190. num 7. lib. 2. Lap. allegat. 5. num. 7. verſic. & solùm in Collegiatam* Pignatell. *conſ. Canon. tom. 9. conſult. 169. num. 16. & conſult. 16. & 180. num. 1. & ſeq. eod. tom. 9. Rot. dec. 340. num. 1. verſ. in Eccleſia autem par. 2. & deciſ. 316. num. 1. part. 4. tom. 2. Recent.*

Vtramque opinionem diſtinguendo conciliat *Rot. coram Cerro deciſ. 450. num. 2.* quod nempè, vbi agitur de Eccleſia Cathedrali, tunc vtraque,
3 ſeù totalis Cura pertineat ad Archipræsbyterum *iuxta deciſ. 480. coram Merlin.* ſecus verò, vbi agitur de Eccleſia Collegiata, in qua Cura habitualis de iure ſpectat ad Capitulum, & ſolùm actualis ab Archipresbytero exercetur.

Quamuis huiusmodi diſtinctio videatur pati difficultatem, ex quo allegati pro affirmatiua opinione loquuntur
4 in ſpecie, etiam de Collegiata, dicendo, quod de iure communi Cura totalis pertinet ad Archipresbyterum, vt coram *Seraphin. deciſ. 839. num. 4. & coram Celſ. deciſ. 135 num. 101.* Nihilominus mihi videtur verior Sententia, quod in Eccleſia Collegiata de iure regulariter Cura habitualis reſideat penes Capitulum ſeù Collegium, ea ratione, quod Archipresbyter in Collegiata eſt vti Caput Collegii, & non vti Parochus, & exercet curam nomine Collegii tamquàm ipſius caput, cum nequeat vniuerſitas, ſeù corpus Collegii exercere curam actualem de per ſe, ſed debeat eam explicare per vnum, qui repreſentet vices Vniuerſitatis, vt eſt Decanus, Prior, ſeù Archipreſbyter, vt notat *Pignatell. dict. conſult. 150. num. 3. tom. 9.* ad differentum Archipresbyteri in Cathedrali, ad quem ſpectat exercitium curæ eiuſdem Cathedralis, & ſic Parochus ibi cenſetur iuxtà *Text. in cap. 1. & cap. Officium de offic. Archipresb. Merlin. d. dec. 480. num. 5.* & firmauit S. Congregatio in Firmana 4. Iulij 1654. apud *Pignatell. ubi proxime num. 16.*

Idque extrà difficultatem procedit, vbi ex circumſtātiis conſtat curam habi-
5 tualem eſſe penes Collegium; quandò ſcilicèt Decimæ fuiſſent incorporatæ Maſſæ communi, & Capitulum participaret de funeribus, nec non ſupportaret expenſas ratione Curæ neceſſarias, quo caſu, etiam ſecundum illos, qui negant Curam habitualem

tualem

tualem de Iure penes Collegium exiſtere, planum eſt Archipresbyterum non reputari niſi ſimplicem Vicarium habentem dumtaxat Curam actualem, vt dicunt *Pignatell. dict. Conſult. 169. num. 10. tom. 9. Seraph. dicis. 839. num. 4. & ſeqq. Celſ. dict. decis. 135. num. 3. & 5.*

ARGVMENTVM

Agitur de Congrua pretenſa ab Archipresbitero habente Curam actualem, & quid in eam ſit imputandum.

SVMMARIVM

1 Habenti curam actualem debetur congrua.
2 *Quid ſit adſit conſuetudo Immemorabilis percipiendi dumtaxat prebendam, diſtributiones, & incerta Parochiæ, vide num. 2. 3. & 4.*
5 *Quid ſit imputandum in congruam, & num 6. 7. & ſeqq.*

DISCEPTATIO XXXXVI.

IN hoc articulo, qui concernit congruam ab Archipresbytero præten-
1 ſam eius intenſio videtur plenè fundata *tàm in Iure communi in cap. extirpandæ* 8. *qui* verò *de prebend.* quàm in diſpoſitione *Sac. Concilii Tridentini*, nec non Bullæ *S. M. Pij V.* 47. in ordine, in quibus decernitur Congrua vicarijs exercentibus Curam actualem in Eccleſijs, ut tradunt in terminis Archipreſbyteri Curati *Card. de luc. de. Paroch. diſc. 20. per tot. Rot. coram Seraph. decis. 839. n. 1. & cor. Coccin. dec. 734. n. 14. & in rec. dec. 347. & 392. vtrobique num. 1. par. 13.*

Solumque obſtare videtur conſuetudo immemorabilis, qua attenta Archipresbyter nihil aliud vnquam conſequutus eſt, quam Præbendam, & diſtributiones, necnon incertas obuentiones ſpirituales, an autem hæc obſeruantia eum repellere valeat, eſt quæſtio non leuis, quia quod Archipresbyter nihil plus prętendere poſſit, eo quod fuit ſibi dari ſolitum, & conſuetum firmat *Rot. coram Celſ. decis. 135. num. 4.* loquendo præcisè quando Archipresbyter ſolitus eſt
2 percipere tantùm emolumenta prouenientia ratione Stolæ, nempe ex fidibus Mortuorum, Baptizatorum, Matrimoniorum, & aliorum huiuſmodi, & concordat *Pignatell. d. conſult. 150. num. 6. et Tondut. queſt. benefic. par. 1. cap. 58. n. 1. verſ. quod verum eſt*

Contrarium verò tenuit *Rot. coram Coccin. dec. 734. per tot.* quæ loquitur in terminis caſus noſtri, firmando, quod prædicta emolumenta incerta non computantur in congruam.

Abſque eo quod releuet obſeruantia in contrarium, iuxtà quam Archipresbyteri pro tempore vixerunt cum Emolumentis, & præbenda ſibi aſſignatis manutenendo etiam Coadiutorem Curæ, cum id non poſſit præiudicare ſucceſſoribus in Dignitate, vt reſpondet *Rot. coram Seraph. dec. 839. ſub num. 4. verſ. neque obſtat*, vbi etiam ſubiungit, quod onus manutenendi Coadiutorem potuit ſubiri ſponte ab Archipresbytero *Rot. dec. 347. num. 3. par. 13. rec.*

Vlterius quia diſtinctio eſt in hac materia, quod aut Archipresbyter poteſt cum Præbenda ſeu congrua ſibi aſſi-
3 gnata commodè viuere, & ſupportare oneta, & tali caſu ſibi imputare debet ſi tenue Beneficium acceptauit, aut verò non poteſt viuere cum congrua ſolita, & tunc non iuuat cõſuetudo contraria, ſed ei ſuccurritur per viam reſtitutionis in integrum, quia non agitur de præiudicio ſuæ Perſonæ tantùm, ſed Ordinis Clericalis, & ne detur occaſio Curatis delinquendi in officio ob nimiam egeſtatem cõmitendo, ea quæ committere non debent, vt firmat *Rot. dec. 420. n 5. par. 1. Recent. dec. 347. n. 2. et dec. 392. n. 4 et 5. par. 13. Rec. et coram Coccin. dec. 734. num. 7. et ſeqq. et dec. 2046. num. 5. et ſeqq. Tondut. queſt. benef. cap. 58. num. 7.*

His

His tamen non obſtantibus cenſeo Archipresbyterum nihil plus prætendere poſſe, eo quod hactenus percepit ab Eccleſia, non enim impugno regulam, quod Archipresbytero debeatur congrua ex diſpoſitione Sac.
4 Canonum, nec non Concilij Tridentini,& Bullæ S.M.Pij V., nec minus controuerto, quod congrua non debeat eſſe minor quinquaginta ducatis monetæ illarum partium,in quibus exiſtit Eccleſia iuxtà tenorem eiuſdem Bullæ Pianæ, quæ habet locum etiam in Eccleſia Collegiata, vt firmat *Coccin. in punctual.dec.* 734. *num.* 14.

Sed ſolum controuerto, & nego quod Archipresbyter ex emolumentis percipi ſolitis ab Eccleſia non habeat huiuſmodi Congruam ſufficientem, ad quod oſtendendum neceſſarium eſt ſcire quid percipiat Archipresbyter, & quid ſit illi in congruam imputandum.

Percipit, igitur ſuam præbendam valoris Ducatorum 24. de Camera, quę ſine vlla difficultate ipſi imputari de-
5 bet in Congruam tanquam conſiſtens in fructibus certis, vt in terminis præciſis Archipresbyteri habentis exercitium Curæ reſolutum fuit per *Rot.* in Murana Congruæ *dec.* 347. *&* 392. *par.* 13. *Rec. Card. de Luc. de Paroch. diſc.* 20. *num.* 2.

Percipit etiam diſtributiones quotidianas, ſicut percipiunt alii Canonici Diuinis intereſſentes, & iſtæ etiam
6 veniunt imputandæ in congruam ſtante litterali diſpoſitione Bullę S.M. Pii V. quæ ità mandauit ibi -- *Computatis omnibus etiam incertis emolumentis, & alijs obtentionibus communiter percipi ſolitis* -- & firmant communiter *Gonzal. ad reg.* 8. *num.* §. 7. *Proœmial. num.* 185. *Ventrigl. in prax. par.* 1. *adnotat.* 20. §. *Vnico num.* 19. *Barboſ. de Paroch. cap.* 2. *num.* 54. *& de Iur. Eccleſ. lib.* 3. *cap.* 6. *n.* 44.

Aliqua tamen eſt quæſtio per Doctores ſuper intelligentia huius Bullæ in hac parte. etenim plures aſſerunt
7 emolumenta incerta, de quibus ea loquitur, intelligi de illis emolumẽtis, quæ habent quamdam certitudinem,vt ſunt decimæ frumenti, & Vini, qui licet ſint incerti ratione Summæ, ſunt tamen certi circa hoc, quod percipi debent, ſecùs verò de illis omninò incertis, prout ſunt funeralia, & diſtributiones, quæ non imputantur in congruam, cum iſta dependere non debeat ab incerto, nec venter patiatur dilationem, vt in terminis firmat *Panimoll. dec.* 15. *annot.* 2. *num.* 6. *Rot.coram Coccin.dec.* 2047. *num.*3. *&* 4. *Tondut. d. cap.*58. *num.* 3. *& ſeq. Barboſ. de Iur. Eccleſ. lib.* 3. *cap.* 6. *num.* 44.

Verum hæc difficultas non obſtat, quia nec *Coccinus*, *nec alij* loquuntur de diſtributionibus quotidianis, ſed ſolum de obuentionibus omnino incertis prouenientibus ratione Stolæ *Panimolla* verò *d. deciſ.* 20. *ann.* 2. 3. *nu.* 6. loquitur ſine vlla auctoritate conſarcinando in confuſo inter incertas obuentiones, etiam diſtributiones quotidianas, quod eſt æquiuocum clarum, cum iſtę non ſint incertæ, ſicut obuentiones ſpirituales.

Maior eſt dubitatio circa motiuum, quod diſtributiones quotidianæ non ſunt fructus Beneficii, ſed merces, &
8 pretium laboris, quæ debentur tantum inſeruienti, pro quarum non imputatione reſoluit Rot. *in d. Murana Congrua deciſ.* 347. *num.* 7. *&* 8. *& deciſ.* 392. *par.* 13. *recent.* nec non idem reſoluit Sac.Congregatio Concilii in *Firmana* 4. *Iulij* 1654. apud Pignatell. *d. conſult.* 169. *num.* 23. *&* 29.

Hoc tamen non releuante pro imputatione cenſeo reſpondendum mediante diſtinctione, quod aut participatio diſtributionum oritur ratione ſeruitii in Choro abſque alio onere
9 celebrationis Miſſarum priuatarum pro Anniuerſariis, ac piis legatis, & tunc veniunt imputandæ, eo quia ſeruitium Parochię ſuccedit loco ſeruitii in Choro, itaut preſentia, & intereſſentia ficta ſufficiat ad eas lucrandas, aut verò participatio diſtributionum

tionum

tionum oritur etiam ex admixto one re celebrationis Miſſarum priuatarũ, & tunc non veniunt imputandæ, eo quia in iſtis requiritur præſentia vera, & ſeruitium actuale, nec ſuffragatur adimplementum fictum, ſicut ſuffragatur pro intereſſentia in Choro, vt diſtinguendo firmat *Card. de Luc. in d. Murana Congruæ diſc.* 20. *ſub num.* 7. *&* 8. *de Paroch.* & firmauit ſe declarando eadem *Rot. in eadem Murana Congruæ deciſ.* 392. *n.* 10. *& ſeqq. par.* 13. *Rec.* vbi dicit eſſe habendam rationem obuentionũ quas percipit Archipresbyter ratione ſuæ Dignitatis, quatenus tamen eas percipiat non interueniendo in Choro.

Applicando igitur ad rem, cum Archipresbyter diſtributiones percipiat ratione intereſſentię fictæ non interueniendo in Choro, & ſinè vllo ſeruitio, aut labore perſonali, dubitari non poteſt, quin eas imputare debeat in Congruam iuxtà firmata *per Card. de Luc. d. diſc.* 20. *de Paroch. ſub num.* 8. quod repetit in eodem tractatu de *Paroch. diſc.* 17. *ſub num.* 6. *verſ. d. vero participatio*, & Rot. in *allegata deciſ.* 392. *num.* 10 *&* 11. *par.* 13. *Recent.*

Hinc patet reſponſio ad reſolutionem Sacrę Congregationis *apud Pignatell. d. Conſult.* 169. *num.* 23. *&* 29. quia nempè ibi Archipreſbyter interueniebat in Choro, & ſic debebat percipere diſtributiones titulo laboris, & ſeruitii, & non ratione Beneficii, ſeu Dignitatis Archipresbyteratus, & ſic non applicatur ad caſum, præcipue, quia viget contraria immemorabilis conſuetudo, & poteſt dici cum Tacito *lib.* 4. *Hiſt.* ibi -- *nihil eueniſſe cur antiquitus inſtituta exoleſcerent* -- hoc eſt nullam cauſam ſubeſſe quare impiguari debeat burſa Archipresbyteri contra antiquam, & inueteratam conſuetudinem Eccleſiæ

Percipit demum Archipresbyter alia emolumenta incerta ratione Srolæ, obuentiones ſcilicet pro Baptiſmis
10 confirmationibus matrimonii, & denunciationibus, quæ licet non imputentur in congruam iuxtà communiorem opinionem, de qua *Campanil. in diuerſ. Iur. Canon. Rubric.* 7. *c.* 6. *num.* 120. *in fin. Leo in Theſaur. for. Eccleſ. cap.* 16. *num.* 6. *Ventrigl. annot.* 15. §. 2. *num.* 6. *Barboſ. de iur. Eccleſ. lib.* 3. *cap.* 6. *num.* 44. *Rot. coram Coccin. d. dec.* 2046. *num.* 4. *et deciſ.* 420. *num.* 2. *par. p.* Rec., *et dec.* 449. *num.* 5. *par.* 2.

Nihilominus diſtinguendum eſt inter illa incerta, quæ ſunt merè euentualia, & voluntaria, quæ pendent à ſo-
11 la Populi deuotione, quorum non eſſe habendam rationem pro congrua ità declarando cõtrarios firmat *Card de Luca de Paroch. diſc* 18. *num.* 12. & inter illa alia incerta ſoluenda occaſione Sacramentorum, vel Sepulturæ quæ ſunt aliqualitèr certa; quorum proindè ratio haberi debet, cum non poſſit Populus non mori, non naſci, non baptizari, & non contrahere matrimonia, vt ſubiungit idem *Card. de Luc. de Paroch. diſc.* 18. *num.* 12. vbi etiam notat, quod in plerisque Parochiis, nullum alium redditum habentibus iſta ſola emolũenta ob Populi numeroſitatẽ, adeò magnũ redditum conſtituunt, quod ſufficiat etiam ad ſuſtentationem Collegij, cuius beneficia adeò pinguia reputantur, vt etiam penſionibus grauentur.

Quod tamen dictum ſit ex abundanti, cum non ſit neceſſarium habere rationem de his emolumentis pro Congrua Archipresbyteri, cum ſu-
12 perabundent prębenda, & diſtributiones quotidianę, & licet doctrina *Card. de Luc. d. diſc.* 18. *nu.* 12. *de Paroch.* videatur contrà communem obſeruando tamen Bullam Pianam loquentem de omnibus obuentionibus incertis, & non ſine aliqua violentia reſtrictam per Doctores, & obſeruando demũ conſuetudinem immemorabilem Eccleſiæ, quantum ad præſentem deciſionem huius caſus non videtur inimica rationi, & congruitati & proptereà ample ctenda.

A R-

ARGVMENTVM.

Translationem Penſionis Eccleſiaſticæ in inualide ac ſubreptitiè tonſuratum nullam eſse ſubſtinetur reprobata contraria opinione *Cardinalis de Luca*, & penſionem cuius commoditas alteri ceſa ſit, poſse transferri.

SVMMARIVM.

1 *Penſio nulliter tranſfertur in eum, qui illegitimè ac Inualidè fuit tonſuratus.*
2 *Tonſura nullitèr collata imprimit Caractherem.*
3 *Non tamen tranſfundit capacitatem Clericalem ſeù executionem Ordinis & num. 4. & 15.*
5 *Reſpondetur reſolutioni* Conimbrien. *Sac. Congregationis Concilii.*
6 *Reprobatur* Card. Deluca *contrarium tenens.*
7 *Laicus eſt incapax Pẽſionis Eccleſiaſticæ*
8 *Pari paſſu ambulant Beneficia, & Penſiones circa requiſitum Validitatis Clericatus & num* 10.
9 *Non debet qui deliquit in extorquenda nulliter Tonſura, præmium habere, vide alia num.* 11. *& ſeqq.*

DISCEPTATIO XXXXVII.

SI Penſio Eccleſiaſtica transferatur
in eum, qui fuerit ſubreptitiè, il-
legitimè, ac nulliter tonſuratus, tran-
1 ſlatio eſt nulla vt tradunt commu-
niter *Lotter. de re benefic. lib. 1. queſt. 40. num. 145. Gabriel. conſ. 189. ſub num. 6. 7. & 8. lob. 1.* vbi loquntur de illegitimo, qui ſine præcedenti diſpenſatione fuit nullitèr tonſuratus, & ſequuntur *Tondut. de penſion. cap. 31. num. 4. & 5. Pariſ. de Reſignat. lib. 4. queſt. 2. num. 59. & ſeqq. Garz. de Benefic. par. 1. cap. 5. num. 143. Rot. in Ceſarauguſtana Penſionis 9. Martij 1598. coram Orano impreſſa apud Gar. vbi ſupra*, in qua declarata fuit Nulla Penſio ob nullitatem Tonſuræ, *Gratian. diſcept. 181. num. 11. Azor. inſtit. moral. par. 2. lib. 8. cap. 6. queſt. 9. ſub litt. C. & D. Ceſar. de Graſſ. dec. 87. num. 4. ſeu deciſ. 87. num. 4. ſeu deciſ. Vnica num. 3. de præſumpt.*

Non obſtat, quod Tonſura etiam nul-
liter collata imprimit Caracterem in-
delebilem iuxta opinionem Canoni-
ſtarum contrariam opinioni Theolo-
gorum, itaut propter caracterem tran
2 ſlatio Penſionis fuerit benè facta
tamquam in clericum, quia diſtin-
guendi ſunt duo caſus, & duo effe-
ctus, nec ad inuicèm confundendi.

Primus eſt, an Tonſura nullitèr collata imprimat caracterem non obſtante nullitate, & quo ad hunc effectum non negatur Tonſuram ſubſiſtere, & in his terminis loquuntur *Bonaccin. de Irregularit. diſput: 7. Caſtropal. Pax Iordan.* & alii.

Alter caſus eſt, an ex impreſſione hu-
ius caracteris transfuſa fuerit in reci-
3 pientem habilitas, & capacitas Cle-
ricalis, quæ apud Doctores vocatur *Executio Ordinis*, ſeu *Caracteris*, & in hoc nemo diſſentit, circà quod tonſura ſit omninò nulla quoad transfuſionem huius habilitatis, ſeu Capacitatis Clericalis, ut ſcribit *Paris. de reſignat. lib. 4. q. 2. num. 59. & 60.* vbi diſtinguendo vtrumque caſum hæc ait -- *licet imprimatur Caracter, tamen non habet executionem, & eſt ſuſpenſus quo ad ſe, quia irrita eſt collatio Clericatus, quod executionem* -- Gabriel. *conſ. 291. num. 8. lib. 2.* vbi quod in hoc comſentiunt omnes Doctores ibi -- *Omnes Doctores conſentiunt in locis prędictis tradentes, ſolum quo ad executionem irritam eſſe Clericatus collationem, & conſ. 189. num. 5. & 6. eodem lib. 2. verſic. omnes aſſentiunt.*

Et in termini Irregularis ob vitium Corporis, qui ſine diſpenſatione ab Irregularitate ſe fecit tonſurare, quod tonſura ſit inualida, & nulla firmatum fuit per *Rot. coram Seraphin. in vna Romana Penſionis*, quæ eſt deciſio 625. *per totam*, vbi ex defectu diſpenſationis in fine concludit, ibi -

Et

Et ità concluſum pro inualiditate Clericatus, & optime *Tondut. quæſt. beneſic. tom. 1. cap. 9. num. 4. & 5.* vbi quod irregularitas non diſpenſata per antecedens, inficit tonſuram, ac totum ſtatum Clericalem, & benè *Suarez. tom. 1. par. 3. de Cenſur. diſput. 7. quæſt. 2. punct. 2. num. 28. Diana reſolut. 88. per tot.* vbi teſtatur de vera, & communi opinione, *Rot. dec. 73. n. 1. par. 1. diuerſ. Paſqual. quæſt. moral. iuridic. 201. num. 8.*

Facta hac diſtinctione euidentiſſimè patet, quod ad effectum capacitatis Penſionis non facit ad propoſitum ſola impreſſio Caracteris, quià Clericatus prò obtinenda Penſione Eccleſiaſtica, requiritur in effectu, & executione, quod nempe transfundat habilitatem, & capacitatem Clericalem, quæ conſiſtit in habendo capacitatem ad obtinenda Beneficia, & penſiones, dum ergo malè, & nullitèr tonſuratus non acquirit capacitatem, & habilitatem iſtam Clericalem, ex quo tonſura eſt nulla, & irrita quoad executionem ipſius, &
4 quoad effectum ex ea deriuantem, ſequitur, quod nullitèr Tonſuratus ſit incapax penſionis perinde, ac ſi non haberet Caracterē, ſed eſſet purus Laicus quo ad effectus ſibi proficuos, vt firmat *Card. de Luca de penſion. diſcurſ. 81. num. 17.* ibi -- *Operatur vt ſecluſa impreſſione Ordinis, ſeù caracteris quoad alios effectus ſibi proficuos Clericus habeatur prò non clerico*, & eſt notabile dictum *Cardinal. Zabarel. in Clementin. vt hi de ætat. & qualitat. num. 21.* & in ſpecie *Gabriel. conſil. 181. num. 5. & 6. lib. 2.* ibi -- *ſed ordinatus non habet executionem, & eſt ſuſpenſus quod ſe, ideoque nec beneficia ei conferri, nec penſiones reſeruari poſſunt -- & conſil. 189. num. 3. 6. & 10. eod. lib. 2.* ibi - *quoad executionem irritam eſſe Clericatus Collationem &c.* & *quià irrita eſt quoad executionem, idcircò collatio Beneficij, aut reſeruatio Penſionis &c. eſt nulla &c.* Nàm *qui contra præcepta Iuris caracterem habet reſpectu habilitatis obtinendi Beneficia, & Penſiones perindè eſt quaſi non habens* -- idem tenent *Garz. de Benef. part. 1. cap. 5. num. 142. & ſeqq. Paſqualig. quæſt. moral. Iuridic. 201. num. 8.* qui ſequitur *Gabrielium*.

Quibus non obſtat reſolutio Sac. Congregationis Concili in *Conimbrien. Penſionis* de anno 1674. quià loquitur in terminis differentiſſimis à caſu
5 noſtro, ibi enim nonnulli fuerant bona fide promoti ab Ordinario non ſuo, & concurrebat etiam bona fides Ordinarij, dum agebatur de Abbatibus, pro quibus aderat opinio aliàs firmata per Sac. Congregationem, quod poſſent ordinare alienos ſubditos de licentia, vt inſinuando motiuum reſolutionis clarè explicat *Card. de Luca* qui in ea cauſa ſcripſit *in diſc. 81. num. 30. & 31. de Penſion.* & meritò quià in hac materia excuſat bona fides ad ſuſtinendum actum, & euitandam pœnam, vt per notum *Text. in l. Barbarius ff. de offi. Prætor.* fundat *Sperell. de ſ. 30. per totam* ſignanter *num. 4. in fin.* & *num. 33.* quæ circumfertur pro magiſtrali in hoc puncto.

Bene uerum eſt, quod *Card. de Luc. de penſion. diſcurſ. 81.* prætendit ſubſtinere, quod Clericus nullitèr ordina-
6 tus ab alieno Epiſcopo non ſit incapax Beneficiorum confutando Conſilia *Gabriellij* ſuperius allegata, per viam ratiocinij, dicendo, quod in pænalibus non fiat extenſio de Beneficijs ad penſiones.

Verum ſolum, ac merum ratiocinium *Card. de Luc.* in ſua opinione ſingularis non eſt tanti ponderis, vt ipſe ſolus euertere poſſit communem opinionem firmatam ab omnibus Beneficialiſtis, & Doctoribus opponendo pectus contra Torrentem: nam Regularitèr opinio communis amplectenda, & ſequenda venit, vt monet *Marta in præfat. ad conſil. tit. de methodo ſcribendi in Iure num. 38. & 39.* & fuit Theorica *Oſtien. in cap. ad inquirend. de pecul. Clericor. & Bald. in l. final. C. de pen. Indic.* qui

maleiudic. Alexandr. conſ.95. num.2. lib.2. Minuſque vnius Doctoris auctoritas laborans contrà communem inducere poteſt dubietatem, quia dubietas debet eſſe moralis, quę faciat vacillare animum Iudicis, vtramque partem, non autem quæ naſcitur ex ratiocinio vnius Doctoris minus fundato, & euidentèr erroneo, nàm aliàs ſequeretur abſurdum, quod omnes puncti eſſent in Iure dubij, cum propter numerum ſcribentium non reperiatur hodiè opinio pacifica, & ſine aliquo Contradictore vt notatur *in l. quia poterat ff. ad Trebellian. Mar. in præfat. ad conſil. titul. de methodo ſcribendi in Iure num. 59.*

Quod autem *Card. de Luc.* non benè ex ſuis principijs moueatur eſt euidens, quia ſupponit in pænalibus non fieri extenſionem de Beneficijs ad Penſiones, quod aſſumptum in caſu Clerici nullitèr tonſurati eſt valdè in feliciſſimum, quià ſuppoſito prò indubitato hoc principio, quod requiratur Clericatus tàm prò aſſequendis Beneficijs, quam prò penſionibus Eccleſiaſticis (quicquid ſecùs in Laicalibus) quod principium negari non poteſt, dùm Laicus eſt incapax
7 penſionis Eccleſiaſticæ, ita vt ſi talis Penſio ſit reſeruata non Clerico, totalitèr corruat, & ſit nulla *Caſtrop. tract.13. de Benefic. diſput.11. §.1. n. 1. verſic. cæterum, Nauar. conſ.73. n. 6. de ſimon. leſſ. de Iuſtit. lib.2. cap.34. num.203. Azor. part.2. Inſtit. Moral. lib.8. cap.7. queſt.3. Garz. part.1. de Benefic. cap.5. num.10. Tuſc. litt.B. concluſ.56. num.5. & 6. Tondut. de penſion. cap.31. num.1. & 2.* & maximè quando agitur de Translatione Penſionis reſeruatæ vti Clerico eum facultate transferendi in perſonas capaces Eccleſiaſticas.

Sequitur, vt ille, qui fuerit nullitèr tonſuratus, non ſit capax penſionis Eccleſiaſticæ, quià deficit in eo capacitas, & habilitas Clericalis, quæ nō transfunditur ex actu nullo, & ex Charactere ità recepto, adeò vt patia ſint aliquem non eſſe Clericum & eſſe nulliter Clericarum, quià nullitas Clericatus non dat vllam capacitatem, & habilitatem requiſitam ad obtinenda Beneficia, & Penſiones, & hæc eſt illa ratio, qua mouentur omnes Doctores in hac materia loquentes in terminis penſioniş nempè *Gabriel. Pariſ. Tondut. Lotter. Garz.* & alij ſuperius allegati *num.3. & 4.*

Quam rationem non obſeruando *Card. de Luc.* male ſuppoſuit tali caſu fieri non debere extenſionem de Beneficijs ad penſiones, quando vnuſquiſque videt, quod non agitur hic de facienda aliqua extenſione ſed de re, in
8 qua pari paſſu ambulant Beneficia, & Penſiones *Caccialup. de Penſ. queſt. 30. Gigas eodem tract. queſt.34. n.4. verſ. limita tamen Rot. poſt ſecundum volumen conſil. Farinac. deciſ.87. num. 30. & ſeqq. Ciarlin. contron. 115. Garz. de beneſ. par.1. cap.5. num.26. verſ. ſed iſta, & num.27.* & egregiè *Paſqualig. queſt. moral. iuridic. 82 num, 4. & ſeqq.*

Sicut enim Beneficium requirit Clericatum ita & penſio Eccleſiaſtica eumdem requirit, vnde ſicut, vbi Clericatus non adeſt, penſio eſt nullitèr reſeruata, ſeù translata, ità quando adeſt Clericatus nullitèr extortus, dum non poteſt dici Clericus quoad capacitatem, & ad effectus ſibi proficuos, qui tonſuram nullitèr obtinuit, ſed reputatur merus, & purus Laicus iuxtà Doctrinam *Card. Zabarell. in Clement. vt hi num.21. de ætat. qualitat.* Gabriel. *conſ.189. num.8. lib. 1. & conſ.181. num.8. & conſ.189. n. 10. lib.2.* optimè viden. Paſqual. *dict. queſt.201. num.8.* & ipſe *Card. de Luc.* idem fatetur *dict. diſcurſ.81. num.17.* vt in verbis ſupra tranſcriptis, & hic neceſſariò repetendis ibi -- *ſecluſa impreſſione caracteris quoad alios effectus ſibi proficuos clericus habeatur, pro non Clerico.*

Eſt enim imperceptibile, & abſurdiſſimum, quod qui ſine vllo Clericatu

eſt

incapax Penſionis Eccleſiaſticæ, ſit tamen capax, quando Clericatum extorſit contra præcepta Iuris, de facto, nullitèr, & ſubreptitiè, quod eſt manifeſtum æquiuocum, quià hoc modo concederetur habilitas, & capacitas Clericalis, quam negant omnes Doctores nullitèr tonſurato, & ſequeretur, quod iſte reportaret commodum, præmium, & vtilitatem ex
9 delicto proprio; Ita loco caſtigandi, & puniendi, inuitando perſonas ad traſgrediendas leges, & ſpernendos Sacros Canones faciendo ſe tonſurari male, nullitèr, & de facto, ſcientes ex hoc reportare vtilitatem, quod pro abſurdo conſiderant *Gloſſ. in cap. ei cui de Præbend. in 6. in verb. ætate in fine* ibi - *Non debet eſſe melior conditio eius qui deliquit* Gabriel. *dict. conſ.*189. *num.*8. *lib.* 1. *ibi -- Ne ſcilicet qui contra præcepta Iuris caracterem recepit lucrum ſentiat ex dolo, & facto, ex quo pęnam meretur, & conſ.* 189. *lib.*2. *num.*11. ibi -- *Ne ſcilicet lucrum ſentiat, & commodum ex facto pro quo potiùs pęnam meretur* -- quidquid ſecus, vbi concurreret bona fides malè tonſurati.

Vlterius aſſumptum, quod in pęnalibus non fiat extenſio de Beneficijs ad Penſiones non videtur abſolutè Verum, ſed declaratur per diſtinctionem, quod aùt agitur de aliqua ſententia, aut decreto particulari, & tunc extenſio eſt prohibita, aut verò agitur de lege generali, prout eſt caſus iſte, vbi, ex Edicto Sacrorum Canonum, qui non habet executionem
10 Ordinis ſeù habilitatem Clericalem eſt incapax ad Beneficia, & tunc falſum eſt aſſumptum de non faciendo extenſionem de Beneficiis ad Penſiones, quià non eſt extenſio, ſed compræhenſio introducta etiam de ſtylo Curię Romanæ, ex identitate Rationis vt in puncto reſpondet *Caſtropal. tract.*13. *de benefic. diſput.*1. *punct.*11. §. 3. *num.*5. *&* 6. *ex gratia videndus Suarez. de Cenſur. tom.*5. *diſput.*27 *ſect.*1. *num.*15. *Garz. de benefic. part.* 1. *cap.*5. *num.* 123. *& ſeqq. in puncto Ventrigl. in prax. part.* 2. *annot.*11. §. 2. *num.*90.

Idque videmus in pæna, quam ſtatuunt Sacri Canones contra Filios Hæreticorum vt ſint incapaces Beneficiorum, quæ locum habet etiam in penſionibus licet Sacri Canones ſolum
11 de Beneficijs loquantur iuxtà latè firmata apud *Paſqualig. queſt. moral. Iuridic. queſt.* 82. *per tot.*

Videmus quoque in committente actum Simoniacum, qui eodem modo
12 de Iure priuatur penſionibus ſicut Beneficijs *Card. de Luc. de penſion. diſcurſ.*80. *num.*20. & dixi ſupra *diſcep.* 11. *num.*21. Neque eſt nouum quod detur paritas inter Beneficia, & pēſiones Eccleſiaſticas *ad Text. in cap. ad audientiam* 2. *de reſcriptis* - ibi - *Recipientes ab eis annuas Penſiones, ſeu alia Beneficia* -- quæ dictio - *Alia* denotat paritatem inter Beneficia, & Penſiones Eccleſiaſticas.

Quod verò ſubiungit *Card. de Luca*, quod Penſio poteſt dari Laico, eſt æquiuocum in terminis, quia Penſiones aliæ ſunt Eccleſiaſticæ, & ſpi-
13 rituales, aliæ verò Laicales *Caſtrop. tract.*13. *de Benefic. diſput.*1. *punct.*11. §. *prim. num.*2. *& ſeqq.* Si ergo queſtio eſt de penſione Eccleſiaſtica, nihil concludit allegare, quod ſit capax Penſionis etiam laicus, cum id procedat in penſione Laicali, non autem Eccleſiaſtica, ſuper qua eſt quæſtio, & cuius non ſecus ac Beneficij dumtaxat Clericus eſt capax vt diſtinguit *Garz. de Benefic. part.*1. *cap.*5. *n.* 8. *& ſeqq.* & per conſequens Clericatus debet eſſe cum effectu, nempè ritè, ac rectè ſuſceptus, vt transfundat habilitatem ad beneficia & Pēſiones.

Nihil attento, quod id procedat ex ſtylo Curiæ, quia ſtylus iſte facit Ius ſicut lex Canonica, aut conſtitutio
14 Papalis, *Text. in cap. quam graui de Crimin. falſ. Gomes in Regul. de ſubrogan. queſt.*15. *num.*4. *in fine, & in*

Regul. de Triennal. quæſt.7. num.3. & propter hunc ſtylum formata fuit eſſentialis diſtinctio inter penſiones Eccleſiaſticas, & Laicales, vltra quod non ſolum id reſultat ex ſtylo, ſed etiam ex Conſtitutionibus Apoſtolicis *San. Mem. Pij V. conſtit.71. & San. Mem. Sixti V, conſtit. 31*, & tradit, *Caſtropal. tract.13. de Benefic. diſput. 1. punct.11. §. 3, ſub num.1. verſ. cæterum Garz. de benefic. part.1. cap.5. num.8. & ſeqq.*

Minuſque ad probandum, quod in caſu iſto non fiat extenſio de Beneficijs ad Penſiones vrgere poteſt illa ratio *Card. de Luc.* dicentis, quod Beneficia de eorũ intrinſeca natura iuxta diſpoſitionem Iuris Eccleſiaſtici exigũt ſtatum Clericalem validum, & perfectum cum habilitate adminiſtrandum Eccleſiæ, vel Altari, quæ ratio ceſſet in penſione, quæ nullam habet annexam adminiſtrationem Eccleſiæ, vel Altaris, & nihil habet ſpiritualis.

Nam Hoc fundamentum nihil concludit; ratio enim quare mouentur prędicti Doctores ſola eſt, quod prò acquirendis Beneficijs, & Penſionibus requiritur habilitas,& capacitas Clericalis, quia tam pro Beneficio, quàm prò Penſione requiritur Clericatus; quandò autèm damus caſum,quod quis acceperit Tonſuram
15 nullitèr, ſubreptitiè, & inualidè, ecce quod Tonſura nullitèr collata, licet imprimat Caractherem, non tamen traſfundit executionem Caracteris, nempe capacitatem, & habilitatem Clericalem, quid enim aliud eſt executio Caractheris, & Ordinis, niſi habere effectus prouenientes ab eodem Caracthere ? Iſti autèm effectus non ſunt tantummodò illi per *Card. de Luc.* figurati, ſcilicèt miniſtrandi Altari, & Eccleſiæ, & in hoc notetur æquiuocum, ſed ſunt habilitas, & capacitas Clericalis requiſita ad poſſidendum, & obtinendum Beneficia, & Penſiones, quod demonſtratur duplici exemplo.

Primò exemplo habentis brachia impedita, alligata, & motu carentia, vbi ſi quis haberet facultatem eligendi hominem exempli gratia ad laborandum, ſeù militandum, vtique ſi eligeret hominem habentem brachia impedita,& inutilia, electio eſſet nulla tamquàm facta in hominem incapacem laborandi, & militandi, Ità ergò Penſio, quæ debet transferri in Clericum, eſt nulla, ſi transferatur in eum, qui tamquàm nullitèr tonſuratus habet caractherem impeditum, ſcilicet, qui non concedit, neque transfundit capacitatem, & habilitatem conſequendi ea, quæ Clerico tantùm concedi debent.

Secundò exemplo Beneficij ſimplicis, quod non habet onus miniſtrandi Eccleſiæ, & Altari, & tamèn non poteſt conferri nullitèr tonſurato, quià non habet capacitatem Clericalem, & hæc eſt illa ratio quare caracther ſolus non ſufficiat, quando eius executio haberi non poteſt, & executio caractheris conſiſtit in capacitate Clericali, vt firmat *Gabriel. d. conſ. 189. lib.1. num.7. & 8.*

Proindè patet æquiuocum *Card. de Luc.* putantis executionem Ordinis, ſeù
16 Caractheris conſiſtere in officiatura Eccleſiæ, & Miniſterio Altaris, quoniam executio Ordinis dicitur omne id, quod naſcitur ab Ordine; naſci autèm dicitur ab ordine capacitas, & habilitas Clericalis neceſſaria ad obtinendum tàm Beneficia, quam Penſiones; quandò autèm tonſura eſt nulla quoad executionem Ordinis, vt firmat vniuerſa Schola Doctorum in male Promoto, ecce quod Clericus non eſt Clericus quoad habilitatem Clericalem, ſed reputatur Laicus, & tamquam non habens Clericatum, quià paria ſunt non eſſe, & nullitèr eſſe, vt originalitèr dixit *Car. Zabarell. in Clement. ut hi de ætat. & qualit. num.21. & Gabriel. conſ.189 lib.2. num.10. & conſ.189. lib.1. num. 8. & ipſe de Luc. d. diſcurſ.81. de penſion. num.17. n.23. verſ. & in ſumma*

Ad materiam Penſionis occurrit quæſtio, an facultas transferendi Penſionem

Digitized by Google

nem vigore Indulti exerceri valeat in ea Penſione, cuius commoditas Al-
17 teri ceſſa ſit, negatiuam opinionem reprobata contraria *deciſ.129. part. 1. recent.* latè defendunt *Lotter. de re beneſic. lib. 1. quæſt. 42. num. 14. & ſeqq. Salgad. in laberynt. Creditor. part. 1. cap. 43. num. 12. cum ſeqq. & num. 45 cum ſeqq.* quos approbauit *Rot. in Albanen. Penſionis* coram Priol. *dec.* 101. *& 265. per totas*.

Ego tamen affirmatiuam Sententiam veriorem exiſtimo, & in puncto Iuris renendam, nam per ceſſionem commoditatis Ceſſionario nullum Ius acquiritur in re, vel ad rem, nequè in ali quo tangitur ſubſtantia penſionis, ſed ceſſio importat nudum factum exactionis mandatario, ſeù Procuratorio nomine cedentis in rem propriam in quo continuat idem Ius tam in directis, quam in vtilibus actionibus, & Ceſſionarius ſolum exigit fructus tamquam Procurator rei alienę, ex quo ſequitur, vt qui ceſſit alteri commoditatem, poſſit transferre Penſionem, vt firmat diſcuſſo articulo *Card. de Luc. de penſion. diſc. 68. per totum*, & in Summa *num. 76.* qui ſcripſit in d.Cauſa *Albanen. Penſionis coram Priolo*, eiuſque deciſiones dicit in Concluſionibus Iuris non ſubſiſtere, licèt
18 afferat fuiſſe iuſtas ob quamdam non ſcriptam æquitatem eo quia ceſſionarius commoditatis Penſionis erat idem Titularis eius debitor, qui verè in animo habuit ſe eximere ab onere Penſionis in totum, & è conuerſo Penſionarius, qui ceſſionem fecerat, idem in animo habuiſſe videbatur.

Ideoque valida etit Translatio Penſionis, ſed transferens tenebitur ceſſionario commoditatis ad damna, &
19 intereſſe, donec ſuperuiuat, & dùret Ius ceſſionarij, vt ſubdit *Card. de Luc. d. diſc. 68. num. 28.* ſicut idem procedit in caſu, quo Penſionarius poſt Ceſſionem, daret Cauſam extinctioni penſionis, per Matrimonium, profeſſionem in Religione, vel Militiam, vel Delictum vt apud *Card. de Luc. de Penſion. d. diſc. 68. num. 29 & diſc. 69. num. 10.*

Limitatur hæc ſententia vbi ceſſio eſſet ampliſſima, & talis, quæ contineret
20 pactum aliquod, per quod videretur cedentem voluiſſe a ſe abdicare omne Ius tam Commoditatis, quam Tituli, ſeù implicitè, & virtualitèr voluiſſe ſibi impedire facultatem transferendi, ſeù aliquid faciendi in ordine ad ipſum Titulum, ſeù ſubſtantiam Penſionis, *vt per Rot. dict. deciſ. 265. num. 7. & 8. coram Priolo.*

ARGVMENTVM

Quando Reſignanti competat Regreſſus ad Beneficium reſignatum, vbi Reſignatio eſt nulla ex facto Procuratoris excedentis formam mandati, & Profeſſio in Religione nulliter ſecuta eſt.

SVMMARIVM.

1 *Reſignans habet Regreſſum ſi beneficium non perfectè acquiratur Reſignatario ob nullitatem Reſignationis.*
2 *Si nullitas reſignationis oriatur à mala expreſſione facta per Procuratorem extra fines Mandati.*
3 *Procurator non poteſt aliquid gerere etiàm præter formam mandati.*
4 *Nec interpetrari eius verba ambigua Intellige vt num. 5.*
6 *Quid ſi expreſſio mandati non fuiſſet ad miſſa per Papam?*
7 *Exceſſus mandati quando cenſeatur ratificatus per Reſignantem, & num. 8. 9. & 10.*
11 *Nullitèr profeſſus, an recuperet Beneficium?*

DISCEPTATIO XXXXVIII.

Qui reſignat Beneficium in fauorem etiamſi non adiiciat Clauſulam *& non alias &c.* ſemper intelli-
1 gitur Reſignare conditionaliter, qua tenus

tenus Beneficium perfectè acquiratur Reſignatario *dec.* 11.*n.*3.*& ſeq.cor. Ottobon.* Vnde ſi reſignatio non habeat effectū vel effectuata reſoluatur ab aliquam eius nullitatem, regreſſus datur reſignanti, à quo nunquam cenſetur abdicatum Ius donec plenè, & perfectè Beneficium Reſignatario remaneat acquiſitum.

Quia verò nullitas reſignationis ſepè naſcitur, vel ob malam expreſſionem valoris, vel aliam diuerſam ab Inten-
2 tione Reſignantis, ſciendum eſt, quod vbicumque in illa expreſſione non peccauit, nec habuit culpam Reſignans, numquàm iſte priuatur regreſſu, quicquid ſecus, vbi concurrat culpa, & dolus Reſignantis *Card. de luc. de Benefic. diſcurſ.* 35. *num.* 4. *& de penſion. diſc.* 51. *num.* 21. *& de regal. diſc.* 15, *num.* 7. *Rot. coram Priol. dec.* 301. *num.* 3.

Hinc ſi Reſignans appoſuit vnam Conditionem in mandato Procuræ, ſi Procurator, ſeù Expeditionerius apponat
3 aliam diuerſam, reſignatio eſt nulla & intrat regreſſus, Idem, ſi reſignans exponat aliquid vno modo, & Procurator diuerſo modo interpretando, diuerſimodam fecerit expreſſionem; Etenim Procurator non poteſt facere aliquid nedùm contrà, ſed nec minus præter formam ipſius mandati *Roſa de execut. par,* 1. *cap.* 15. *n.* 26. idque procedit etiam in aſſertionibus, &
4 expreſſionibus ambiguis adiectis in eodem mandato, nàm non licet Procuratori interpetrari, ſed debet eo mòdo exprimere, quo conceptum eſt mandatum, eius verba preciſa ad litteram traſcribendo ſine vlla variatione.

In hoc autem habenda eſt præ oculis conſideratio, an verba mandati Pro-
5 curæ ſint talia, quæ expreſsa Papæ gratiam non reddiſſent nullam, nam ſi Procurator ea variet, & per hanc variationem gratia reddatur nulla, ſemper competit regreſſus Reſignanti, qui nihil peccauit, & Cui factum Procuratoris obeſſe non poteſt, *Rot. dec.* 319. *num.* 4. *&* 13. *par.* 14. *rec. Card. de Luc. vbi ſupra Dunoz. Iun dec.* 881. *num.* 13. *et dec.* 270. *num.* 4. *poſt ſecundum Volum. conſ. Farinacc.* ſemper enim verum eſt, quod nullitati gratiæ cauſam dedit illa variatio verborum facta per Procuratorem, non autem expreſſio facta per Reſignantē in mandato, cuius lex ex actè, & diligentiſſimè cuſtodienda eſt.

Idquè procedit in omni, & quacumque forma, & expreſſione data in mandato Procuræ etiamſi ea eſſet ta-
6 lis, quæ fortè non fuiſſet admiſſa per Papam, adhuc enim ſemper verum eſt quod Procurator non poteſt de proprio capite diuerſam expreſsionem facere in præiudicium Reſignantis, ſed debet prius adhibere diligentias, vt expreſſio data in mandato admittatur & quatenus non admittatur, debet ſuperſedere ac certiorare Reſignantē in partibus, vt aduertit *Roſ. de execut. dicta par.* 1. *cap.* 15. *num.* 28. §. *Vidiſti. verſic. Nam vel modus, & verſ. Igitur cum Conditio.*

Limitatur tamen hæc regula, ſi reſignans
7 ex certa ſcientia deinde approbaſſet ſeù ratam habuiſſet illam erroneam expreſſionem, ſeu exceſſum mandati factum per Procuratorem, tunc enim ſibi præiudicaret in regreſſu, quem amplius obtinere non poſſet, aduertendo in hoc, quod cum agatur de priuatione regreſſus, & ſic de pæna amiſſionis beneficij, non ſufficeret probare ſcientiam præſumptam per
8 coniecturas ad arguendam approbationem, ſeu ratificationem exceſſus mandati *Card. de Luc. de Dot. diſcurſ.* 214. *num.* 9. *Rocc. diſput. Iur. cap.* 127. *num.* 21. *& cap;* 130. *num.* 9. *tom.* 2. ſed neceſſaria foret probatio ſcientiæ veræ, & præciſæ, quæ reſultaret certitudinalitèr ex aliquo facto poſitiuo *Rocc diſput. Iur. cap.* 122. *num.* 11. & in terminis iſtis *Card. de Luc. de benefic. diſcurſ.* 35. *num.* 10. *verſ. tunc enim Rot. cor. Dunoz. Iun. dec.* 881. *num.* 5. *&* 6. *coram Priol. dec.* 301. *num.* 5.

Quam concluſionem probat etiam *Rot. dec.* 306. *num.* 25. *par.* 10. *& dec.* 11.

ſub

ſub num. 14. *Verſ.alterum & num.*15. *cum ſeqq.par.*11.In quarum caſu conſtabat Penſionarium habuiſſe ſcientiam præciſam & incontrouertibilem valoris expreſsi in litteris Apoſtolicis non ſolum, quià eaſdem litteras receperat, ſed etiam, quià illas produxerat in Iudicio, illiſque vſus fuerat, ex quibus negare non poterat acceptationem, & ratificationem veram, & Realem, & in his terminis procedunt *Verall. deciſ.* 193. *num.*1. *part.*1. *Caualer. dec.*26. *num.* 5.

Vnde infertur non ſufficere ad impediendum regreſſum probare ſcientiam Reſignationis in Reſignante ex publicatione illius litterarū ad formam
9 Gregorianæ Conſtitutionis mediante Lectura inter Miſſarum ſolemnia, & affixione ad Valuas Eccleſiæ eius loci, in Reſignans habitaret etiam ſi concurreret Conſanguinitas inter Reſignantem, & Reſignatarium, nàm ad priuandum aliquem Iure ſuo ſcientia generalis, & præſumpta non operatur Ratificationem & approbationem; aliàs daretur præſumptio præſumptionis, dùm ex ſcientia præſumpta oriretur acceptatio, ſeù ratificatio preſumpta vt conſiderant *Menoch.conſ.*651. *n.*18. *& ſeqq.& lib.*3.*præſumpt.*132.*ſub num.* 81. *Ciriac.contr.*278. *num.*62.*Lotter.de re beneſ.lib.*2. *queſt* 28. *num.*88. *&* 89.

Benè verum eſt, quod poteſt dari caſus vbi detur Colluſio inter Reſignantem, & Reſignatarium, quando ſcilicet conſtaret, quod Reſignans appo-
10 neret in mandato aliquam Conditionem, vel expreſſionem, quæ cum difficultate fuiſſet admiſſa per Papam, cum Secreto ordine, et intelligentia data Procuratori exprimendi diuerſo modo ad facilitandam gratiam, ſeù etiàm apponeret verba obſcura, captioſa, & talia ex quibus poſſet ſtare in Biuio omni Iure prohibito, vt *coram Seraph. dec.*727. *n.*1. *Card. de Luc. de locat. diſcurſ.*16. *in fine*. Nempe,ut Nemine impetrante Beneficium ſub illa expreſſione Reſignatum, ſeù collatum taceret, ac permitteret Reſignatarium poſſidere Beneficium vigore Reſignationis nullæ, & ſubreptitiæ, ſi verò contingeret impetrari, inſurgeret pro regreſſu, in quo articulo cum agatur de fraude, & dolo, quæ ſunt occulta, vt ait Tacit. *lib.*4.*Hiſtor.*ibi — *Fraudem, & dolum occulta, eòque inenitabilia* eſſet locus probationi per coniecturas ad arguendam approbationem, & intelligentiam Reſignantis circà expreſſionem factam à Procuratore, licet hæc prætenderetur ſiuè diuerſa à mandato (ſiue ab intentione mandantis ſub verbis obſcuris ſignificata, vltra quod captioſa, & obſcura narratiua ,ex qua Papa poteſt decipi, gratiam reddit ſubreptitiam. *Innoc. in cap. cum dilectis num.*22. *de Reſcriptis Corrad. in prax. diſpenſ.lib.* 7. *cap.*4. *ſub num.*4. *Roſa de execut.litterar. par.*1. *cap.*6. *num.*17. & in his caſibus non intraret regreſſus ob fraudem, & malitiam Reſignantis.

Regreſſum ad Beneficium non habere,
11 qui exiuit de Religione ob nullitatem profeſſionis ſubſtinet *Marant.reſponſ.* 5. *part.*4.
quę opinio non videtur amplectenda, nam ſicut Reſignans Beneficium intuitu ingreſſus in Monaſterium, regreditur ad illud profeſſione non ſecuta ex latè firmatis *diſcep.*6. Ità qui nulliter profeſſus fuit, nam paria ſunt non profiteri ac nullitèr profiteri, & Concilium loquens de profeſſione ſecuta intelligitur de valida, vt probāt adducti per *Marant. d.reſponſ.* 5. *n.* 24. Vide ſupra difficultates, & obiecta *diſcep.*6. *n.*16.*& ſeq.et n.*31.

ARGVMENTVM

Quando indultum Cappæ, & Rocchetti concedatur, vel non, Canonicis Eccleſiæ Collegiatæ.

SVMMARIVM.

1 *Canonicis Collegiatæ inſignis conceditur vſus Cappę, & Rochetti.* *Que-*

2 *Quomodò iudicetur Eccl. Inſignitas*
3 *Non conceditur vſus Cappæ, & Rocchetti Collegiatæ, ſi Cathedralis eum non habeat.*
4 *Limita in Limine erectionis.*
5 *Non conceditur uniformis habitus Collegiatæ, ac Cathedrali, & quando non dicatur uniformis.*
6 *Quid ſi vna Eccleſia diſtet ab alia in diuerſis locis:*
7 *Conceditur etiamſi Canonici ex conſuetudine habitum ſibi arrogaſſent.*
8 *Etiam lite pendente, & poſt rem iudicatam.*
9 *Cappa, & Rocchettum non denotant Iuriſdictionem.*

DISCEPTATIO XXXXIX.

FRequentèr diſputari contingit in S. Congregatione Rituum ſuper conceſſione habitus Canonicis Eccleſiæ Collegiatæ, in quo licet certa regula dari nequeat, tamen aliqua colligam frequentiora in praxi, vt in pluribus caſibus, in quibus ſcripſi, expertus ſum,

Principalis Regula eſt, quod vbi agitur
1 de Collegiatis Inſignibus, nobilior habitus Cappæ cum Rocchetto earum Canonicis ſoleat per Sedē Apoſtolicam concedi, ut tradit *Corrad. in prax. benef. lib. 2. cap. 14. num. 3. 4. & 14. Ceccoper. lucubr. Canonic. lib. 1. num. 91.* vbi aduertit, quod Cappa eſt antiquior habitus Choralis, ac proprius Canonicorum *ex Vghell. in Ital. Sac. tom. 3. pagin. 634.* & quod per conceſſionem Cappæ intelligitur conceſſus vſus Rocchetti, & concordat *Carol. Dufreſnè in verb.* Cappa *verſ.* Cappa Chorales, *Macer. in ſuo Hierolexicon. eod. verb.* Cappa & de praxi Sedis Apoſtolicæ concedendi vſum Cappæ Canonicis Collegiatarum, tradunt *Barboſ. in Summa Apoſtolic. deciſ. verb.* Cappa *num. 8. Aldan. in compend. Iur. Canonic. tit. 19. n. 49.*

Immò non deſunt exempla, quod huiuſmodi Inſignia nedùm Canonicis conceſſa fuerunt per ſedem Apoſtolicam ſed immò etiàm inferioribus Clericis, vt de vſu Cappæ conceſſo Cappellanis Eccleſiæ Ferrarien. ex Decreto S. Congregationis 28. *Ianuary* 1606. teſtatur *Barboſ. in verb. cappa num. 10 Corrad. in prax. benef. d. lib. 2. cap. 14. num. 13.* & de conceſſo Cappellanis de Maſſa Eccleſiæ *Ianuen.* adeſt reſolutio Sac. Congregationis *in Ianuen. 30. Ianuarij* 1621. *apud Barboſ. in d. verb cappar. num. 11. Corrad. dict. cap. 14. num. 14.*

Difficultas eſt in probanda qualitate Inſigni Collegiatæ, quod non reperitur in Iure determinatum, & arbi-
2 trarium eſſe dicit *Mantic. dec. 175. n. 2.* attamen ex circumſtantiis arbitrium Iudicis deſumere poteſt insignitatem, puta si Eccleſia sit antiqua, nobilis ex celebritate situs, insignem habeat ſtructuram sit referta magno Miniſtrorum numero, sit Matrix, & præcedentiam habeat ſupra alias, vt notat *Barboſ. de Canonic. cap. 2. num. 18.* vbi etiam refert aliquando Sac. Congregationem iudicaſſe Collegiatam Insignem ex eo, quod Oppidum, in quo sita erat, insigne reddebat numerus 820. focularorum, cum quatuor Monaſteriis Regularium, & vno Monialium, nec non copia Peritorum, & Nobilium ibi exiſtentium *Maſſobr. in tract. de Sijnodo cap. 4. dub. 13. num. 9. & ſeqq. Lotter. de re benef. lib. 1. queſt. 15. num 8. Idem Barboſ. ad Concil. cap. 12. ſeſſ. 14. num. 52 de reform. Rot. deciſ. 29. ex num 5. ad finem par. 2. Diuerſ.* Adde si in Collegiata adsit Abbas Prima dignitas, qui habeat vſum Pontificalium; Ceterum hæ circumſtantiæ ſunt demonſtratiuæ, neque reſtringunt arbitrium Iudicis, ſeù Sac. Congregationis, cuius Voto hoc negotium committitur examinandum.

Benè verum eſt, quod si Eccleſia Cathedralis non habeat vſum Cappæ, & Rocchetti, non ſolet, nec debet
3 idem vſus concedi Eccleſiæ Collegiatæ, nam cum Maioritas habitus, maioritatem Perſonæ designet Iuxtà *Text. in cap. vt Apoſtolica de priuileg. in 6.* Incongruum eſt, quod Collegiata

giata nobiliori habitu ſuam Cathe-
dralem antecellat, vt notat *Corrad.*
in prax. d. cap.14. ſub num.15. verſ.
ſanè, & me ſcribente reſoluit Sacr.
Congregatio in *Troiana indulti Cap-*
pæ Canonicalis 10. Septembris 1701. ad
relationem Eminentiſſimi Dom. Car-
dinalis Coloredi.

Excepto caſu, quod in limine erectio-
nis Eccleſiæ Collegiatæ, aliquis Lai-
cus de ſuis bonis eam dotando deſi-
4 deraſſet hunc habitũ nobiliorem, nã
tunc ſummus Pontifex deferre ſolet
deſiderio Dotantis, qui ità, & non
aliter voluit Eccleſiam dotare, eam-
que erigi facere in Collegiatam, vt
apud *Carill. deciſ.76. num.12. & ſeq.*
& aduertit *Corrad. dict. cap.14. n.16.*

Quoties autem Cathedralis habeat ex
indulto vſum Cappæ, & Rocchetti,
5 ſeù alium, an collegiatę poſſit idem
habitus concedi; negatiuè reſoluen-
dum eſt, quià debet eſſe diſtinctio
inter Canonicos Cathedralis, & Col-
legiatę tamquàm inter Maiores, &
Minores, ſed quęſtio eſt, quando di-
catur habitus eſſe uniformis, ac idem;
nam multa dantur ſimilia quæ non
ſunt eadem indumenta & in ſuo toto
conſiderata Vnum eſt nobilius Alte-
ro, In quo dicendum putàrem, quod
diuerſitas habitus datur in qualitate
& colore, licet figura ſit eadem
ex gr. ſi Clerus Cathedralis habe-
ret Rocchettum nobilioris Coloris,
& Cappam cum pellibus armel-
linis, & ſic nobilioribus, Clerus
verò Cathedralis haberet Rocchet-
tum, & Cappam valde inferiora in
qualitate pellium, & colore reſpecti-
uè, cum habitus debeat conſiderari
in ſuo toto genere mediantibus cir-
cumſtantijs, quæ vnius eiuſdemque
habitus figuram præſtantiorem effi-
ciunt, vt docet *Text. in cap. vt Apo-*
ſtolicæ de priuileg. in 6. vbi diuerſitas
Inſignium ſtatuitur in circumſtantiis
alterantibus, nempè, quod Epiſco-
pi in Synodis Prouincialibus gerant
mitras cum laminis aureis, vel argen-
teis, & gemmeis, Abbates verò exem-
pti Mitras Auriſriſiatas, non exem-
pti ſimplices, & Albas, vndè patet,
quòd licet ſit idem habitus, debet ta-
men conſiderari cum circumſtantiis,
quia in dicto Textu permittitur om-
nibus, hoc eſt tàm Epiſcopis, quam
Abbatibus eadem Mitra in figura,
ſed iuxtà diuerſas qualitates iſta
reputatur differens, hoc eſt, cum
Laminis argenteis, vel aureis, vel
gemmeis, vel Aurifriſiatis, vel Albis,
ergo attenditur diuerſitas habitus in
circumſtantijs, & coloribus, non au-
tem in ſimilitudine Figuræ, & facit
Rot. coram Carill. dicta dec. 76. n. 12.

Quodque in hac materia ſufficiat diuer-
ſitas in colore, & in circumſtantijs la-
tè probat *Caſſan. in Catalog. gloriæ*
Mundi par. p. conſiderat. 38. concluſ.
48. *num. 9.* vbi quod ſufficit diſsimi-
litudinem adeſſe in Vno ibi — *quia*
data vna diſſimilitudine etiam paria
iudicabuntur diuerſa — *& ante ſub n 8.*
in fine refert facetiam *Poggij* de con-
tentione ſecuta inter Ianuenſem, &
Gallicum, qui cum Ianuenſem impe-
teret, ex quo geſtabat in ſcuto *Caput*
Bouis inſigne proprium Gallici, &
acceptato inuicem Duello, in actu
pugnę Ianuenſis interrogauit, qua de
cauſa certaretur, & reſpondente Gal-
lico, quod cauſa erat, quia geſtabat
in ſcuto *Caput Bouis* ſuum Inſigne,
elegantiſſimè replicauit Ianuenſis *Nõ*
eſt opus certamine aliquo, nàm hoc quod
porto non Bouis, ſed Vaccæ caput eſt, &
ſic pugnam eluſit.

Hæc procedunt ſi Cathedralis, & Col-
legiata ſint in eodem loco, ſed vtrùm
6 ſi diſtent interſe, & per multum tra-
ctum milliarium Cathedralis ſit remo
ta à loco Collegiatæ, poſſit concedi
idem habitus Collęgiatæ, qui per Ca-
nonicos Cathedralis geſtatur Cum
limitatione, quando vtrerquè Clerus
non conueniat in functionibus, ego ne
gatiuam reportaui in *dicta Troiana*
Indulti Cappæ Canonicalis ſed contra-
rium ſuſtineri poſſet non obſtante
contradictione Cathedralis, nam ta-
li caſu ceſſat indecentia, & incongru-
entia ob diſtantiam vtriuſque Cleri,
ac etiam ex eo quod vbi ſimul conue-

niunt Canonici vtriuſque Eccleſiæ,
Illi Collegiatæ non poſſunt eamdem
habitum deferre limitatum, vt ſupra,
ex qua limitatione in Congreſsibus
ſatis obuiatur indecentiæ, & demon-
ſtratur maioritas Cathedralis, vt pro-
bat *Text. in d. cap. vt Apoſtolicæ de*
priuileg. in 6.& probat exemplum Ec-
cleſiæ Collegiatę Oppidi Summę Dię
ceſis Nolanæ, cuius Canonicis fuit
conceſſus vſus. Cappæ, non obſtante,
quod Canonici Cathedralis Nolanæ
eum non haberent apud *Pignattell.*
tom. 6. Conſult.59.num.8. verſic. quod
prædicta.

An autem Indultum habitus concedi
poſſit, ſi Canonici Collegiatæ illum
7 ſibi arrogaſſent ex conſuetudine, vi-
detur negatiuè reſoluendum ex *Text.*
in l. auctoritatem C. Vnde ſi vbi ſan-
citur violentum ſpoliatorum rei alie-
næ non eſſe confouendum in ſpolio
ex reſcripto Principis, ſed contrarium
teneas; Etenim, vt *in dicta l. Auctori-*
tatem num primo optimè aduertit, *Sa-*
licetus diſpoſitio Textus eſt ſpecialis
in odium ſpolij ac violenti Poſſeſſo-
ris, quod hic nequaquàm concurrit,
ac etiam quià ibi agebatur de vſurpa-
tione poſſeſsionis factæ Tertio, in cu-
ius præiudicium non debebat Prin-
ceps Latronem præſidio ſuo commu-
nire, ſecus autem eſt, vbi agitur de
ſolo præiudicio Principis conceden-
tis, hoc enim caſu ſolet Princeps eti-
am vſurpanti, quod ſuum eſt, ex gra-
tia concedere, vt ait *ſalicet in dicta*
leg. auctoritatem num. 2. verſ. ſed mo-
dicum, & verſic. ſecus ſi ſciebat, vbi
id maximè procedere dixit, ſi quic-
quid vſurpatum eſt, fuerit longo tem-
pore poſseſſum ibi -- *ſi multum tem-*
pus tranſiuit-& probatur ex *Tacit. lib.*
14. Annal vbi poſtquã per ſententiam
Cirenenſibus abiudicati fuerunt Agri
ſpectantes ad Populũ Romanũ, ab eis
vſurpanti Nero Imperator eoſdem
Agros illis ex gratia conceſsit ibi --
Nero probata ſtrabonis ſententia ſe ni-
hilominus ſubuenire ſocijs, & vſurpata
concedere ſcripſit.

Lite autem pendente, ac etiam poſt rem
iudicatam fauore Cathedralis contrà
Collegiatam, ne poſsit deferre ha-
bitum Cappæ ac Rocchetti, poteſt
concedi Indultum eidem Collegiatæ
ſi habitus Cathedralis ſit diſsimilis
ſeu diuerſus, neque obſtat jus quæſi-
tum Colliciganti per litem, ſeù rem
8 iudicatam, nam hæc concluſio pro-
cedit in ijs, quæ ſunt Iuſtitiæ & per-
tinent ad priuatum Intereſſe partium,
vt ex gr, ſunt ſanationes Cenſuum,
quę non concedũtur ex gratia poſt jus
parti quæſitum ex ſententia, ſed non
applicatur ad rem iſtam, vbi Cathe-
dralis nullum habet Intereſſe ob di-
uerſitatem habitus, ſed ſolum ſe op-
poſuit Tamquam Vnus de Populo ad
impediendam geſtationem habitus
abſque Indulto Apoſtolico, qua in re
datur actio popularis *Pignatell. d. Con-*
ſult. 59. num. 14. tom. 6 Card. de
Luc. de prębemin. diſc. 45. num. 16.
Hoc enim caſu nedum poſt latam vni-
cam ſententiam, ſed etiam poſt rem
iudicatam poteſt peti, & interpetrari
Indultum Apoſtolicũ, agitur enim de
Regalibus Summo Pontifici reſeruatis
in quorum conceſſione ipſe vtitur ſua
poteſtate, neque dependet à priuata
æmulatione, & Inuidia Collitigantis,
cum in hac materia ipſe habeat abſo-
lutam poteſtatem, & ipſe ſolus habeat
Intereſſe, vt *in l. 2. C. de veſtib. h...*
lober. lib. 11. & paſſim videmus lites
agitari ex defectu priuilegii, aut bene-
placiti Apoſtolici quod poſteà partes
ſuccumbentes in via Iuſtitię, obtinent
ex gratia.

Denique aduertendum, quod Cappa, &
Rocchettũ nullo modo denotaret Iu-
riſdictionem, ſed ſolum perfectionem
9 grauitatem, & ornamentum Perſo-
narum, vt tenet *Ceccoper. vbi ſupra*
num. 93. ibi -- *huiuſmodi habitus non*
denotant ſuperioritatem, vel poteſtatem,
ſed dumtaxat perfectionem; grauita-
tem, & ornamentum perſonarum, &
quod non ſint ſimplices Preſbyteri -- &
ſi eſſet verum contrarium aſſumptum
ſedes Apoſtolica nonquam conceſsi-
ſset Canonicis Collegiatarum huiuſ-
modi habitum, quando tamen fre-

quentia

quentia ſunt exempla nedùm pro Canonicis, ſed etiàm Cappellanis, vt apud *Barboſ. in verb. Cappa n.10. Corad. in prax. benef. lib.2. cap.14 n. 13. & 14. Pignatell. conſult.59. ſub num.8. tom.6.*

Et ideò habitus poteſt deferri nedùm in Eccleſia, ſed etiã extrà in proceſſionibus, alijſque functionibus Eccleſiaſticis, cum ſit priuilegium perſonale, quod non circumſcribitur loco, vt reſoluit Sacra Congregatio 19 *Auguſti* 1634. & teſtatur *Ceccoper. vbi proximè num.92. & 93.* ibi -- *Antedicta Inſignia Canonicis impertita poſſunt ab eiſdem deferri in functionibus Eccleſiaſticis etiàm extrà Diœceſim, &c. vt deducitur ex Decreto Sac. Rituum Congregationis die 19. Auguſti 1634. ratio eſt quià Priuilegium eſt perſonale, quod perſona ſecum vbicumque defert, nec reſtringitur in loco.*

Et patet ab exemplis Conceſſionum Apoſtolicarum, vbi ornamenta inſigniora Mozzettæ, & Rocchetti conceſſa fuerunt ipſis Canonicis geſtanda tàm in Eccleſia Collegiata, quàm extrà in omnibus functionibus, *vt apud Corrad. in prax. benef. lib.2. cap. 14. num.10.*

LAVDEN. FVNERVM

P R O.

Capitulo, & Canonicis Ciuitatis Laudę

C V M

Regularibus eiuſdem Ciuitatis.

ARGVMENTVM

Quando ad funus Parochiani defuncti inuitantur Regulares prò aſſociatione, an inuitari debeat Capitulum Cathedralis habens curam habitualem? eius Canonicis an ſit dandus Cereus maior quam Regularibus, & an duplum Elemoſinæ dari debeat Parocho pro Cadaueribus tumulandis extra Parochiam? ad quæ onera teneatur Capitulum Rector habitualis, & Eius Vicarius perpetuus habens actualem.

SVMMARIVM.

1 *Facti Species.*

2 *Capitulum Eccleſiæ Cathedralis non poteſt prætendere, quod debeat inuitari pro aſſociatione Cadauerum, vbi vocantur* Collegia *Regularium*, & *num.*3.

4 *Idque procedit etiam in funeribus Parochianorum ipſius Capituli habentis curam animarum ex Pignatell. & num.*5. *vide num.*6. & 7.

9 *Stante conſuetudine vocandum eſt Capitulum in caſu de quo agitur, & num.*15.

10 *Conſtitutio diſponens aliquid inhærendo conſuetudini præcedenti, iſtam plenè probat, & quidem præſcriptam ſpatio* 40. *annorum, ſi talis requiratur iuxtà ſubiectam materiam & num.* 11

12 *Quando Sententia faciat ſtatum, & probet conſuetudinem.*

13 *Licentia data pro faciendo aliquid ſine interuentu dantis licentiam probat, quod iſte habet Ius interueniendi.*

14 *Conſuetudo probatur rationabilis ex iudicatis, et Statutis ſuper ea fundatis.*

13 *Seruanda eſt Conſtitutio Synodalis circà dandum maiorem Cæreum Canonicis Eccleſiæ Cathedralis, quàm* Regularibus *in aſſociatione Cadauerum.*

17 *Talis Conſtitutio eſt rationabilis.*

18 *In hoc non applicantur Decreta Sac. Congregationum prohibentium Paroco maiorem eleamoſinam petere pro Cadaueribus tumulandis in Eccleſijs Regularium, & num.*19.

20 *Parochus pro tumulandis cadaueribus extra Parochiam non poteſt prætendere maiorem Eleemoſinam, quàm dari ſoleat, vbi in propria ſepeliũtur*

21 *Conſtitutio Synodalis ſeruanda venit.*

22 *Decreta Sacr. Congregationum, non obſtante Conſtitutione Synodali, prohibentia Parochis recipere maiorem Eleamoſinam pro tumulandis Cadaueribus extrà Parochiam procedunt, vbi iſta tumulantur in Eccleſijs Regularibus, ſed vide n.23.*

24 *Immemorabilis an probetur ex Statuto, quod facit mentiònem de Conſuetudine praexiſtenti.*

25 *Stante immemorabili Parochus prætendere poteſt maiorem Eleæmoſinam pro cadaueribus extrà Parochiam tumulandis, & n.30.31.32.33.34.35.*

26 *Reſponſio ad reſolutionem in Mantuana funerum & 27.*

27 *Immemorabilis non includitur ſub decretis Sacr. Congregationum niſi in ſpecie dicatur Immemorabili non obſtante.*

28 *Reſpondetur Peÿr. ad conſt. minim. & num. 29.*

36 *Iudicatum huius cauſæ.*

37 *Ad quę onera teneatur Vicarius perpetuus, & num.38.vſque ad 42.*

43 *Reſolutiones Sacræ Congregationis ex num.44. vſque ad num. 48.*

DISCEPTATIO L.

INter Regulares Ciuitatis Laudæ, necnon Capitulum Eccleſiæ Ca-
1 thedralis in materia funerum orta, eſt controuerſia ſuper infraſcriptis tribus punctis.

Primò *An quando pro aſſociandis ad Sepulturam Cadaueribus inuitantur Regulares plurium Religionum, inuitandum quoque ſit Capitulum Eccleſiæ Cathedralis?*

Secundo, *An Cereus geſtandus per Regulares in funeralibus debeat eſſe eiuſdem ponderis, ac datur Canonicis, & Parochis, ſeù potius ſeruanda ſit Conſtitutio Synodalis, & conſuetudo.*

Et Tertiò *An pro Cadaueribus tumulandis extrà propriam Parochiam, debeatur Parocho duplum eleemoſinæ quæ datur, vbi illa ad Parochiam deferuntur.*

Et quia Regulares ſuppoſuerunt ſuper omnibus huiuſmodi articulis extare reſolutiones, & Decreta Sac. Congregationis Concilij, & Rituum ipſis fauorabilia, id circo expedito monitorio coram A. C. Origo ſupèr illorum obſeruatione Cauſa fuit in Contradictorio diſputata.

Quo igitur ad primum Articulum Scribens pro Regularibus dicebat iniuſtam eſſe prætenſionem Capituli, cum à libero hæredum arbitrio pendeat ad defuncti funus vocare, quos vltra proprium Parochum volunt,
2 vt articulo diſcuſſo latè probat *Pignatell. conſult.205. num.26. vſque ad finem tom.4.* & in ſpecie decreuit Sac. Congregatio Concilij *in Matheraten. funerum 3. Nouembris 1660 ſuper ſecunda Dubio, et in Lauellen. 16 Iunij 1668. Rot. in Caſſilen. quartæ funeralium 16. Februar 1697. §.quoad octauum. dec.15.num.10 poſt Antonell. de Iurib. Cleric. Nicol. in Floſcul. in verb. ſepultura num. 12.*

Quinimmò nedùm iniuſtam, ſed etiam Simoniacam eſſe huiuſmodi prætenſionem Capituli eo quia Clerus Se-
3 cularis non vult concedere Ius illud, quod habent Religioſi in re ſpirituali, ſcilicet aſſociandi mortuos, niſi ipſius Clericis Sæcularibus aliquid temporale concedatur, ſcilicet emolumentum ab eiſdem pretenſum pro aſſociatione, originalitèr docuit *Silueſter in ſumma in verb. immunitas Eccleſiæ 3 queſt.9. & in verb. Simonia queſt.11. Ceſped. de exempt Regul. cap. 12. dub. 219. num.18 verſic. tertio adduci poteſt, & num.19. Donat. in prax. tom.3. tract.10. queſt.18. n. 1. Peyrin. ad Conſtit. minim. tom.1. in additam. ad Conſtit. Leon. X. cap.4. num. 7. A Spiritu Sancto in Director. Regul. tract. 2. diſput.3. ſect 4. §.2. num. 135.*

Nihil obſtante, quod Capitulum ſit Parochus, eo quià penes ipſum reſi-
4 det Cura, ideoque neceſſario vocandus; quià in Terminis reſpondet Pignatell. *in d. conſult.205. n.33. tom.4.* quod Decreta Sac. Congregationis Concilij requirentia Parochum neceſſariò vocandum, intelliguntur de Parocho actuali deputato per Capitulum, non autem de Capitulo habitualem curam habente, cuius

cuius Canonici non conſtituunt vnum corpus cum Parocho actuali, quià non habent Iuriſdictionem Parochialem.

Probat vlterius aſſumptum hoc *Pignatell.* quià ſi Canonici vellent comitari funus vti Parochi, non poſ-
5 ſent tamen accipere niſi vnicam quartam funeralem inter ſe diuidendam, non autem tot quartas funerales, quot ſunt Canonici,& propterea dum volunt habere alia emolumenta præter quartam, non dicuntur accedere vti Parochi, quibus non debetur niſi quarta, & ſic contendunt de emolumentis extraordinarijs, non pro acceſſu ad effectum conſequendi quartam Parochialem; ac vlterius, quia ſi Canonici dicerentur tot Parochi, & conſtituerent vnum Corpus cum Parocho, vtique poſſent cogi ad aſſociandum funus, à quo Parochus non poteſt excludi, & tamen non poſſunt cogi.

Scribens ego pro Capitulo, dicebam non applicari ad præſentem queſtionem Decreta Sac. Congregationis
6 Concilii in *Matheranen.&Lauellen. de quibus ſuprà*, quoniam Capitulum non prætendebat ſe eſſe vocandum indifferentèr in quolibet funere in quo vocantur Regulares, ſed admittebat, quod in funeribus Parochianorum alterius Parochiæ eſset in libertate hæredum vocare, vel non vocare Capitulum, & quot Sacerdotes voluerint, ſiuè Sæculares, ſiue Regulares, & in his terminis aduertebam loqui ſupra relata decreta.

Pretenſionem verò Capituli dicebam consiſtere in caſu diuerſo, in quo decreta prædicta non videbantur applicari, quod nempè eſset vocandum ad funera propriorum Parochianorúm, quando ad ea ab hæredibus inuitantur alia Collegia, ſeù Confraternitates, hoc enim caſu Capitulum vti proprius Parochus poteſt, interuenire nec eſt in libertate hæredum omittere proprium Paròchum, quale eſt Capitulum vt declarauit Sac. Congregatio *in vna Montis Piloſi* 1581. Teſte *Donat. in prax. tom.*3. *tract.*10. *queſt.*40. *n.*1. vbi quod excludi nequit Parochus etiamſi defunctus iubeat accerſiri tantum Regulares *Lezzan. in Summ. queſt. reg. tom.*2. *in verb. defunctus num.*2. & iſta obligatio vocandi Parochum eſt expreſsa in Iure, vt ex *cap.*1. *de ſepultur. & Clem. dudum* §. *verum eodem titulo* probat *Card. de Luc. de Paroch. diſc.*28. *num.*6. *Ventrigl. in Prax. part.*2. *annot.*31. §. *vnico num.*41. *Lauor. var. Lucubrat. tit.*2. *cap.*11. *num.*75.

Et ſubiungebam iſtam concluſionem non reſtringi ad Parochum Singula-
7 rem, ſed etiam extendi ad Parochum, qui interuenit in figura Collegii, vt eſt Capitulum habens annexam curam animarum, & repreſentans figuram Parochi vt deciſum fuit per *Rot. in Neapolitana Funeralium*, & teſtatur *Card. de luc.* in ea Cauſa ſcribens *diſc.* 28. *de Paroch. num.*5. *verſic. verum & num.*6. -- ibi „*primi enim repreſentant Parocum*, „*cui de Iure competit Ius interueniendi in Funeribus & ſub num.*8. & 9. „ibi -- *cum ſpectetur ipſum Collegium tanquam conſtitutiuum ſeu repreſentatiuũ perſona Parochi* - & ſub *n.* 12. ibi -- *Interuentus &c. neceſſarius ſicuti eſt ille Collegij habdomadariorum vtpote repreſentantis Parochum*.

Verùm agnoſcebam huiuſmodi aſſum-
8 ptũ ſubtineri non poſse, dum obligatio vocandi Parochum proprium intelligitur de ſolo Parocho actuali, neque in his terminis applicatur *Rot. in Neapolitanam Funerum* vt obſeruat *Pignatell. vbi ſupra n.* 34. Ideoque conuolabam ad aliud motiuum dicendo adhuc Capitulum eſſe vo-
9 cãdum propter conſuetudinem particularem firmatã etiam in contradictorio Iudicio, dum vſque in fine preteriti ſæculi cõcurrit, Decretũ Viſitationis in quo cauetur quod in funeribus Parochianorũ Cathedralis,& S.Agnetis Cathedralis annetæ, quando inuitantur plures Cruces inuitandum

dum

dum quoque ſit Capitulum ibi - *tunc vocetur Capitulum, iuxtà conſuetudinem antiquam* -- quæ verba inducunt probationem antiquam conſuetudinis præcedentis, vt firmauit *Rot. in Derthuſen. Iuriſdictionis 6. Februarij 1696. §. hac autem coram* R.P. D. Pio *& 28. Ianuarij 1692. §. huic ſuccedit coram eodem, & probat Text. in cap. Abb. S. Siluani 25. de verbor. ſignific. verſic. ſi verò, & Rot. in Salisburgen. Iuris Metropolitici 13. Febr. 1698. §. deueniendo coram R. P. D. Priolo*, & talis conſuetudo ſic expreſſa in d. Decreto Viſitationis Intelligitur de
10 præſcripta legitimè per ſpatium 40. annorum, ut ſcribunt Canoniſtæ in *Cap. Cumana de elect. ſignanter Io: Andrea* quem refert ibi *Ioannes de Anania num.* 4. ibi -- *nota ſecundum Io: Andreæ &c. quod verbū Conſuetudinis ſimpliciter prolatum Intelligitur de præſcripta* -- & ſequitur Panorm. ibidem num. 4. dicens -- *nota, quod appellatione conſuetudinis intelligitur in Dubio de præſcripta* -- Trobat. de effect. immem. quæſt. 3 num. 126. ibi -- *quando loquitur de conſuetudine intelligitur in Iure de præſcripta, cum non ſit conſuetudo donec ſit præſcripta Rebuff. ad conſtit. regias. tom. 3. tit. de conſuetudine in præfation. num. 40. ibi - ex quo infertur quod Conſuetudinis nomine venit conſuetudo præſcripta, quaſi longo tempore inducta quia antè quam inducta ſit non poteſt dici conſuetudo, & ſic inuanum ſuper hoc diſputant Doctores, undè dicit Bald. cap. 1. de feudi cognit. num. 1 quod conſuetudo antequam ſit præſcripta, ideſt inducta, non dicitur conſuetudo ſed voluntas inducendi Conſuetudinem quæ ante quàm ſit inducta, requirit factum, ideſt uſum, & ipſum Conſueſcere, quæ debent eſſe antequam conſuetudo inducatur &c. ſed non dicitur conſuetudo niſi longo tempore inducta ſit* - Ideoque ſecundum ſubiectam materiam Eccleſia-
11 ſticam Conſuetudo enunciata in d. Decreto Viſitationis intelligitur præcedenter talis inducta, qualis iuxta materiam intelligitur ac de Iure requiritur nempè præſcripta ſpatio 40. annorum, vt firmauit *Rot.* me ſcribente *in Hiſpalen. Iuris ſedendi in Synodo 21. Iunij 1697. §. Ex hoc tamen coram R. P. D. Muto*.

Vltra dictum Decretum probans conſuetudinem præſcriptam, concurrebat iudicatum anni 1597. cum enim quidam Parochianus Cathedralis inſtituta hærede Confraternitate Sanctiſſimæ Trinitatis mandaſſet in eius funere non adhiberi aliam pompam quâm aſſociationem eiuſdem Confraternitatis, & duarum Religionum ſub pęna caducitatis ab hæreditate, Confraternitas ſciendo poſſe Capitulum interuenire iuxtà antiquam conſuetudinem, ideò, ne per hoc incurreret in Caducitatem, recurſū habuit ad Epiſcopum vt inhiberet Capitulo Interuentum funeri, & Epiſcopus cauſa cognita, & in contradictorio Iudicio declarauit Capitulum interuenire debere iuxtà Decretum Viſitationis ſuprà relatum, & iuxtà conſuetudinem antiquam, præſeruando Confraternitatem ab Incurſu Caducitatis; quod
12 iudicatum nedùm probat Conſuetudinem, ſed facit Statum contrà omnes habere prętendentes Ius prohibendi Capitulum ab interuentu in funeralibus iuxtà *Text. in l. Ingenuum. ff. de ſtatu Hominum*, & quod huiuſmodi iudicatum, probet conſuetudinem præcedentem firmauit *Rot. deciſ. 21. num. 7. penès Antonell. de Iur. & oner. Clericor.*

Accedebat denique in probationem Conſuetudinis antiquæ ſeries plurium licentiarum, quas dedit Capitulum circa peragenda funera ſuo-
13 rum Parochianorum, abſque interuentu Capituli etiam Interuenientibus Regularibus, quæ licentiæ præſupponunt in antecedens Ius, quod habebat capitulum accedendi in funeribus ſuorum Parochianorum *Poſth. de manuten. obſeruat. 24. num. 16.*

Quod

Quod autem ſtante huiuſmodi conſuetudine maximè vt in caſu præſenti
14 probata per ſęculum, & vltrà, Capitulum debeat neceſſariò interuenire funeribus, eſt euidentiſſimum, & probat ipſe *Pignatell.* in contrarium adductus *conſult.*205. *tom.*4. vbi quod vt euocetur Clerus Parochiæ defuncti ſimul cum Regularibus, poteſt introduci ex conſuetudine quadragenaria, tanquam rationabili, quia non eſt merè coactiua hæredum defuncti, vt præcisè euocent Clerum, ſed ſolùm inducit prælationem eiuſdem Cleri in caſu, quo hęredes velint funus aſſociari per alios extraneos, quæ quidem prælatio eſt in Iure fundata, cum Clerus inſeruiat Eccleſiæ Parochiali prędicando, celebrando Miſſas, & Diuina Officia immo etiam adiuuando, & Parochum in adminiſtrando Sacramenta Parochianis *Gratian. diſc. pt.*492. *num.*7. *Pignatell. conſult.* 205. *num.* 39. *Card. de Luc. de Parochis d. diſc.* 28. *num.*8. *verſ. iſtoque Gabriel. conſ.* 190. *num.*7. *tom.*2. & rationabilitatem huius conſuetudinis probat etiam d. Decretum Viſitationis, nec non iudicatum anni 1597. vt in ſpecie ponderat *Rot. d. deciſ.*21 *n.* 10. *in fine Verſic. per maximè poſt Antonell. de Iurib. Clericor.* eſt enim ualdè æquum vt extraneis preferri debeant Clerici
15 Eccleſiæ Parochialis in aſsociatione Funerum ſuorum Parochianorum ad *Text. in Can. quia Sacerdotes* 10. *queſt.*1. *Rot. coram Merlin. deciſ.*685. *num.*34. & me ſcribente in *Placentina prętenſa Collegialitatis* 20. *Iunij* 1695. §. *precipuè coram R. P. D. Scotto*.

Tranſeundo ad ſecundum Articulum dicebam Cereum maiorem debeti Canonicis, & minorem Regularibus & in hac parte ſeruandam eſſe Conſtitutionem Synodalem, ità cauentē
16 & ſolitum in eius ſequelam introductum, hæc enim conſtitutio, & Conſuetudo dubitari non poteſt, quin ſeruanda veniat cum non contineat aliquid, quod ſapiat abuſum, aut auaritiam, aut aliud abſurdum ex traditis per *Pignatell. Conſult.* 48. *n.* 54. *&* 61. *tom.* 3.

Quinimmo conſuetudo, & Conſtitutio fundantur in euidenti rationabilitate
17 Nempè in decore perſonarum, & dignitatis Capituli, & Canonicorum, vt legitur in principio Conſtitutionis Etenim dubitati non poteſt, quin Clerus ſæcularis ſit dignior Regulari, & maximè quando agitur de Capitulo Eccleſiæ Cathedralis, quod eſt diſtinguendū in honore ab ipſis Regularibus in huiuſmodi Proceſſionibus, qui in honorificentijs eidem cedere debent, vti facienti ſimul cum Epiſcopo vnum Corpus, vt in ſpecie *Felin. in cap. cum non liceat num.* 2. *de prędſcript. verſ. & quando Capitulum inuitatur ad funus ibique Panormit. n.*2. *& Pignatell.* licet ſibi contrarius, & modo negans, & modo admittens *d. conſult.* 48. *num.* 63. *et* 65.

Et in hoc articulo nihil prorſus applicari dicebam Decreta Sacrę Congregationis *in Papien funerum* & alia diſponentia, ut Parochi prætendere
18 nequeant maiorem eleæmoſinam quando Cadauera tumulantur in Eccleſijs Regularium, quippe in præſenti non prætenditur Eleæmoſina maior pro Sepultura, ſed Candela maior, & honorificentior in proceſſione ratione prærogatiuæ Capituli Sæcularis, & Eccleſiæ Cathedralis, quod ſicut præcedit in Proceſſionibus ipſi Regularium Collegio, ità & prælationem habere debet in geſtatione Candelæ maioris, nec minus iſta prætenditur in odium Eligenriū Sepulturam in Eccleſijs regularibus, ſed generaliter tàm quando Cadauera deferuntur ad Eccleſias Regulares, quam ad alias quaſcumque Sæculares, & in Summa vbicumque Cadauera ſepeliantur, nec minus quęſtio agitatur cum ſuppoſito, quod Regulares prætendant æqualem Cereum cum Capitulo volentibus illū

ita

ita dare hæredibus defuncti, ſed vbi
prætendunt illum etiam contrà vo-
luntatem hæredum, & sic neque per
vmbrā applicantur reſolutiones Sa-
crarum Congregationum, de quibus
infra, quæ tamen ſunt ponderandæ
in circumſtantijs, non autem ſumen-
19 dæ in cortice, & in abſtracto, & sine
applicatione ad quæſtiones in poſte-
rum emergentes, vt notat *Card. de
Luc. in annot. ad Concil. Trident diſc.
1. num. 11. Pignatell. conſult. 1. num.
18. tom. 1. et conſ. 2. num. 11. tom. 3.*

In Tertio dubio, in quo ex parte Paro-
chi prætendebatur duplicata eleæ-
mosina pro tumulatione Cadauerum
20 extrà propriam Parochiam agno-
ſcebam difficultatem, quoniam Scri-
bens in contrarium allegabat pun-
ctuales auctoritates, Decreta Sacra-
rum Congregationum, nec non Con-
ſtitutiones Summorum Pontificum
prohibentia Parocho recipere eleę-
mosinam duplicatam, & quidem Do
ctores erant *Nicol. in Floſcul. in verb.
Sepultura num. 25. Amoſtaz de cauſ.
pijs tom. 2. lib. 6. cap. 3. num. 44. Paſ-
ſerin. de ſtat. homin. tom. 2. queſt. 187.
artic. 4. inſpect. 3. num. 167. Fraſſo de
reg. Patron. cap. 91. num. 42. & ſeq.
tom. 2. Murg. de Sepult. tract. 7. ſect.
4. diſquiſit. 12. num. 14. & ſeqq. Ro-
maguer. ad Conſtit. Synod. Gerunden.
lib. 3. num. 9. cap. 3. num. 25. cum duo-
bus ſeqq. Porsell. in dub. regul. in verb.
Sepultura in addit. num. 2. Ceſped. de
exempt. reg. dub. 218. num. 18. Donat.
in prax. tom. 3. tract. 10. de Sepultu-
ra quæſt. 16. per tot. & Peyrin. la-
tiſſime in addit. ad Conſtit Leonis XI.
cap. 4. num. 7. & 8. tom. 1. Pignatell.
conſult. 208. num. 1. & ſeqq. tom. 4.*

Reſolutiones Sacrarum Congregatio-
num nempè Epiſcoporum, & Regu-
rarium 7. Decembris 1640. apud *Lez-
zanu ſumma quæſt. regul. tom. 2. In
verb. Sepultura quoad Regulares num.
5. in fine*, item Sacr. Congregatio-
nis Concilij in vna *Papien. funerum*
12. Decembris 1665. relata per *Pa-
nimoll. deciſ. 5. annot. 3. num. 69. &
70. & in Conuentualium Quarta fu-
neralis 27. Martij 1677. & in Man-
tuana funerum 16. Ianuarij 1694. &
in Inſularum Canariæ Iuriſdictio-
nis 3. Iulij 1694. de quibus infra num.
40. & 4.*

Et demum Apoſtolicas Conſtitutiones
S. M. Pij V. Clem. VIII. & Vrbani
VIII. & Clem. X. quas referunt *Lan-
thuſca in Theatr. regul. in verb. Pa-
rochus num. 1. & in verb. Sepultura
num. 2. Ceſped. de exempt. regul. d. dub.
218. num. 15. & 18. Portell. in verb.
Sepultura in addit. num. 2. Donat. vbi
ſupra quæſt. 16. num. 2. & 3. & Pey-
rin. ad Conſtit. Leonis X. in additা-
ment. cap. 4. num. 7. & 8.* vbi accer-
rimè inuehit contrà Parochos *Pi-
gnatell. d. conſult. 208. num. 1. & ſeqq.
tom. 4.*

Ad defenſam, ego, Capituli, ſeù Pa-
rochi Eccleſiæ Cathedralis allega-
bam in hac re Conſtitutionem Sy-
nodalem, antiquiſſimam anni 1574.
inqua talis eleæmoſina duplicata per
ſolui iubetur inhærendo Conſuetu-
dini præcedenti ibi -- *Secundum id
quod pariter hac re perſolui conſuene-
rat ab eis ad quos pertinebit, erogetur*
quæ Conſtitutio ſeruanda erat tan-
21 quam lex municipalis antiquiſſima
& fundata in conſuetudine præexi-
ſtenti ex firmatis per *Gonzal. ad reg.
8. Gloſſ. 9. §. 1. num. 18. Rot. deciſ.
74. num. 20. coram Zarat. & dec. 115.
num. 6. par. 19. Recent. & in d. Der-
thuſen. Iuriſdictionis 6. febr. 1696.
§. diſpoſitio coram R. P. D. Pio.*

Decreta verò Sacrarum Congrega-
tionum, nec non Apoſtolicas Con-
ſtitutiones, & Doctores generaliter
dicebam non obſtare tanquam lo-
22 quentia de maiori eleæmoſina, quā
Parochi volunt exigere pro tumula-
tione Cadauerum in Eccleſiis Regu-
larium, quæ proindè cum funden-
tur in eo, quod ſimiles Conſtitutio-
nes Synodales ſint in odium particu-
laris perſonæ, nempè regularium,
ne in iſtorum Eccleſiis Sepulchra eli-
gantur, ceſſant profectò in caſu præ-

ſenti,

ſenti, vbi duplex eleæmoſina per Cõ-
ſtiturionem Synodalem non datur
Paroco pro Sepultura electa, in Ec-
cleſijs Regularium, ſed generalitèr,
& vniuerſalitèr ea dari iubetur, vbi-
cumque extra Parochiam cadauera
ſepeliri contingat, quod ſanè ſtatu-
tum cum non ſit in odium particula-
ris perſonæ, ſed generale validiſſi-
mum reputatur, quicquid ſecùs, vbi
tenderet contrà ſolos Regulares iu-
xtà theoricam *Bart. in l. omnes populi
num. 53. verſ. aut ſtatutum ff. de Iuſt.
& iur. Panor. in cap. cum omnes de
Conſtit. num. 2, ibique ſelin. ex num.
1. ad 6. Bald. num. 11. Alex. de Neuo
num. 7. & 20. Archaran. conſ. 298.
num. 6. & 7. Antonell. de loco legal.
lib. 2. cap. 15. queſt 10. num. 275.*

Verum iſta reſponſio non videbatur tu-
ta, quia vna ex reſolutionibus ſupra
23 relatis hoc eſt *Mantuana funerum*
non ſe reſtringit ad Caſum, quo Se-
pultura eligatur in Eccleſiis Regula-
rium ſed etiamſi generaliter extra pa
rochiam, benę verum eſt, quod *di-
cta Mantuana* non videbatur loqui
ad Caſum, dùm ſolum erat quæſtio,
quod Parochi prætendebant vltra
quartam, exactionem *lib.* 12. pro quo-
libet Cadauere, quæ exactio non erat
pro eleæmoſina Sepulturæ, nec pro
quarta; adhuc tamen dubitabam,
quia quicquid vltra quartam Paro-
chi exigebant, poterat intelligi pro
eleęmoſina Sepulturæ, ideoque con-
uolabam ad aliud motiuum Conſue-
tudinis immemorabilis, cum enim
agatur de Conſtitutione Synodali
anni 1574. & ſic antiquiſſima vltra
24 metam centum annorum, in eaq. aſ-
ſeratur talem vigere conſuetudinem
abſque eo quod appareat de princi-
pio, exinde dicebam probari imme-
morabilem, vt dixit *Rot. in allegata
Derthuſen. iuriſdictionis 6. febr. 1696
§. hoc autem coram* R. P. *D. Pio* ibi--
*quod quidèm antiquum, & authenti-
cum Statutum concludentem immemo-
rabilis probationem inducit tanquam
enuncians ſolitum, & conſuetum abſ-
que eo, quod appareat de principio* --

Quę deciſio loquitur in terminis Statu-
ti quod enunciabat Conſuetudinē
his verbis -- *ſicut huius Eccleſiæ moris
eſt vſitati* -- in caſu autem præſenti
non ſit mentio de more, ſed de pro-
prio verbo Conſuetudinis ibi -- *per-
ſolui conſueuerat* - quod verbum *con-
ſueſcere* infert veram ac propriam
conſuetudinem, vt benè *Rebuff. ad
conſtit. reg. tom. 3. tit. de conſ. in præ-
fat: num.* 40 ſupra tranſcriptus.

Stante autem immemorabili non ad-
uerſari dicebam ſupra relata Decre-
ta; cum talis conſuetudo in eis tan-
25 tum abeſt quod abrogetur, quin po-
tiur præſeruata legatur, vt in illa Pa-
pien funerum 12. Decembris 1665.
ibi -- *nec non dictis Parochis licere
ſaluo iure immemorabilis* vt apud *Pa-
nimoll. deciſ. 5. annot. 3. num. 69.*

Contrariari tamen videbatur poſterior
reſolutio Sac. Congregationis Con-
cilij *in d. Mantuana Funerum*, vbi
26 narratur conſtiturio Synodalis, nec-
non immemorabilis, & tamen re-
ſponſum eſt contra Paroços; Ego pro
reſponſione dicebam, quod in ipſo
Decreto Sacræ Congregationis non
fiebat mentio ſpecialis de immemo-
rabili cum derogatione expreſſa vti
requiritur, ſed ſolum in narratiua
Decreti, quæ fit per R. P. D. Secre-
tarium Sacræ Congregationis, præ-
ſupponebatur talis conſuetudo atte-
ſtata ab Epiſcopo, quæ in propoſi-
tione cauſę potuit negari per partem
contradicentem, & per contrarias
probariones excludi aut offuſcari, &
proinde, ſatis eſt, vt in Decreto non
fuerit ſpecialiter expreſſa immemo-
rabilis, ad hoc vt illa derogata, &
compræhenſa non cenſeatur vt opti-
mè *Gratian. diſcept. 492. num. 5.* &
punctualiſſimè *Pignatell: d. conſult.
208. num. 18. tom. 4.*

Maximè quià præcedit reſolutio in
contrarium in allegata *Papien. Fune-
rum*, quæ præſeruauit immemorabi-
lem, itaut tantò minus preſumen-
dum ſit fuiſſe ſucceſſiuè derogatùm

huic immemorabili in *d. Mantuana*
27 abſque eo quod ſpecificauerit eam cum ſolita clauſula -- *immemorabili conſuetudine non obſtante* -- iuxtà praxim conſueram, & ſanè non videtur in his terminis ſpernenda immemorabilis, quia præſumit priuilegium Apoſtolicum, immò tranſactionem inter Parochos, & Regulares, & Parochianos aliosque intereſſe habentes in forma ſpecifica confirmatam per ſummum Pontificem.

Obſtat tamen in hoc auctoritas *Peyrin. ad Conſtit. Leonis* X. *in additamen. cap.* 4. *num.* 7. & 8. vbi dicit hanc
28 prætenſionem Parochi eſſe Monopolium, ſcandalum, auaritiam, & corruptelam contra libertatem Eccleſiaſticam, verùm aduertendum eſt loqui, quando Parochus prætendit plus exigere pro Sepulrura electa in ſola Eccleſia Regularium, quod eſt in odium particularis perſonę, vt ſuperius dixi, vlterius Ego non video quare etiam in caſu Sepulturæ electæ apud Eccleſias Regulares ſuffragari non debet Parochis conſuetudo immemorabilis, quando iſta
29 præſumit meliorem titulum de Mundo, itaut perinde operetur, ac ſi allegarent Parochi priuilegium, ſeù tranſactionem initam cum intereſſe habentibus, & in ſpecie confirmatam per Papam, quæ ſi adeſſet proculdubio ſeruanda foret, & ideò meritò in his terminis Sacra Congregatio Concilij præſeruauit immemorabilem *in d. Papien. Funerum*.

Et ad magis enucleandam veritatem diſcurrendo in vtroque caſu tam quando Parochus prætendit eleęmo-
30 ſinam duplicatam generalirer, & in diſtinctè vbi cadauera in quibuſcumque Eccleſijs extrà ſuam Parochiam ſepeliuntur, tàm reſtrictiuè quando tumulantur in Eccleſijs Regularibus in ſenſu veritatis dicebam hanc eleemoſinam duplicatam omnino deberi quoties concurrat conſuetudo Immemorabilis, non enim in his terminis obſtant relatæ Conſtitutiones Summorum Pontificum, imò retorquentur in fauorem, dum ex earum lectura patet Parochum non poſſe plus prætendere, quàm fuerit conſuetum pro cadaueribus tumulandis in Eccleſiis Regularium præſeruando Parochis Ius Sepulturæ ſolui conſuetum, vt in Bulla S. Mem. Pii V. (ex qua deſumptæ emanarunt omnes ſequentes aliorum Pontificum) in §. 13. ibi -- *ac etiam Ius ſepulturæ ſolui tantum conſuetum Parochis, & non aliud eis ſolui debeat* --

Vnde aut huiuſmodi duplicata eleæmoſina prætenditur pro Iure Sepulturæ, intelligendo de eo Iure quod
31 implicet ipſam quartam, & hæc proculdubio debetur in ea quantitate, quæ fuerit per conſuetudinem taxata, tàm ex diſpoſitione eiuſdem Bullæ Pianæ, Ius ſepulturæ *conſuetum* præſeruantis quàm ex diſpoſitione Iuris communis ſeù Sacrorū Canonum, quibus attentis certiſſimum eſt quartam Parocho debitam poſſe ex conſuetudine augeri in tertia, ac etiam in medietate vt eſt Textus apertus *in cap. certificari de ſepultur. & probat. Barboſ. de Offic. Paroch. par.* 3. *cap.* 25. *num.* 2. Vbi dicit hanc conſuetudinem ſufficere præſcriptam ſpatio 40. annorum, prout ſi hæc eleemoſina implicaret quartam, ego talem conſuetudinem admitterem, quādo quarta peteretur generaliter tàm contrà Eccleſis Regulares, quàm Sæculares, cum in hoc caſu non obſtet *Reſolutio Mantuana*, quæ loquitur, vbi pretenditur aliquid præter quartam, & ſic de præſtatione, quæ ipſam non implicat, non autem ſi agatur de quarta duplicata permiſſa à Iure *in d. cap. certificari de Sepult.*

Aut verò eadem duplicata eleęmoſina prætenditur pro Iure Sepulturæ intelligendo de eo Iure, tanquam di-
32 ſtincto, & diuerſo ab ipſa quarta, ſicut de Iure verius videtur, eo quia quarta datur ex ijs, quæ in funeribus offeruntur ab hæredibus, Ius autem Se-

Sepulturæ eſt eleemoſina primò voluntariè introducta per fideles pro habendo loco humandi cadauera in Eccleſia, quæ olim extrà illam condebantur, quæ eleemoſina postea tranſiuit in neceſſitatem vt enarrat *Pignatell. conſult.* 208. *num.* 21. *tom.* 4. & pariter hæc eleemoſina cenſetur ſeruata in relata Constitutione Pij V. in ea quantitate, quæ dari ſolita fuerit per conſuetudinem ſub citato verbo *conſuetum*, & de Iure etiam ita intelligendum eſt, quia dicta eleemoſina potuit taxari per conſuetudinem in maiore vel minori quantitate, vt dicunt *Gabriel. Conſil.* 190. *ex num.* 1. *lib.* 2. *Grazian. diſc. ep.* 210 *num.* 10. *& ſeqq. & decis. March.* 26. *num.* 14. *& ſeqq.* atque ità in puncto latiſſimè diſcurrit *Pignatell. d. conſul.* 208. *ex num.* 18. *& ſeqq. tom.* 4. vbi firmat hanc eleemoſinam duplicatam ſeù aliquid aliud vltrà ſolitam eleemoſinam pro tumulandis cadaueribus in Eccleſijs Regularium attenta immemorabili omnino deberi.

Neque hìc aduerſantur Abſurditates, quę deducuntur ſcilicet impedimentum electionis ſepulturę in Eccleſijs beneuiſis arbitrio defunctorum, auatitia, & ſcandalum, quià repeto di-
33 lemma ſuperius deductum, quod nempè, aut hæc eleemoſina implicat ipſam quartam, & hæc de Iure permittitur in Tertia vel in medietate, & ſic duplicata in d. cap. *Certificari de ſepult.* & ideò non continet aliquod obſurdum, aliàs ſequeretur, quod nulla quarta maior ex conſuetuvine peti poſſet, ſi impediretur ex ea arbitrium morientium, aut redoleret auaritiam, ſeù Monopolium, & Scandalum.

Aut verò eſt diſtincta ab ipſa quarta & nec regulares impedire, nec hæredes euitare poſſunt ſolutionem huius eleemoſinæ duplicatę, cum iſta po-
34 tuerit taxari in maiori quantitate per conſuetudinem immemorabilem, quæ titulum legitimum præſumit, vt in ſpecie firmat *Pignatell. d. conſult.* 208 *n.* 18. *& ſeqq.* & ego addo, quod ſi quarta poteſt ex conſuetudine 40. annorum taxari in medietate, & ſic peti duplicata, quamvis hæc lædat directè ipſos Regulares, à quibus ea perſolui debet, vt apud *Pignatell. d. conſ.* 208. *num.* 21. *in fine*, quare immemorabilis non poteſt taxare eleæmoſinam, pro ſepultura in maiori quantitate quam debeatur, quando directe non lædit Regulares, dum ab eis non perſoluitur, ſed ab hæredibus defuncti vt apud *Pignatell.* vbi *proximè num.* 21. *in fine*, quo vero ad ipſos defunctos, quod nempè iſti impediantur ex hoc onere eligere ſepulturam extrà Parochiam in Eccleſiis Regularium reſpondeo, quod hoc non videtur omis conſiderabile, & tale, quod impediat arbitrium Teſtatorum; immò eſt magna ineptia ſcribentium reflectere, quod propter quatuor, vel ſeptem Iulios, quantum importare poteſt illud ſupra plus ſolitæ eleemoſinæ, Teſtatores retrahi poſſint ab eligendis ſepulturis in loco ipſis beneuiſo, & ineptia eſt etiam conſiderate, quod hanc leuitatem habere poſſint in capite Teſtatores cogitantes bonum Animæ, Mundi deſertionem, & vitam æternam in illo actu teſtandi circà hunc punctum ſæpulturæ, ità, & talitèr, quod parum defuit quominus ego aſſererem ſuffi-
35 cere ad hunc effectum Conſuetudinem etiam 40. annorum; habui enim tentationem magnam.

Quod dictam eſt de immemorabili procedere puto etiam in Centenaria, quæ eodem modo præſumit, meliorem titulum de Mundo præſertim quia Iuſtitia ſeù rationabilitas conſuetudinis fundatur in lucro ceſſante ſeù in eo quod perdit Parochus ob ſepulturam alibi electam, & quod habuiſſet ſi in ſua Eccleſia funus peractum ac Cadauer tumulatum fuiſſet vt notat *Pignatell. d. conſult.* 208 *num.* 23. *tom.* 4.

Iudex in hoc Cauſa quoad primum dubium

bium ſentit contra, ad ſecundum ve-
36 rò,& tertiũ ſenſit fauore Capituli,&
ita ſententiauit, quod tertium dubi-
um de facili decidebat ſupponendo
poſſe Epiſcopum in Synodo ratione
maioris laboris in aſſociatione Ca-
daueribus taxare Parocho eleęmoſi-
nam duplicatam, & ſic tranſcundo
cum conſtitutione Synodali.

Ad materiam Capituli habentis Curam
habitualem, de qua ſupra *num.*4.
quæro, ad quę onera teneatur Capi-
tulum Rector habitualis, & ad quæ
teneatur eius Vicarius perpetuus ha-
37 bens Curam actualem? Regula eſſe
videtur, quod ea onera quę reſpiciũt
curam animarum, & adminiſtratio-
nem Sacramentorum, pertineant ad
Vicarium, Cætera verò ad Recto-
rem habitualem, vt reſoluit S. Con-
gregatio Concilij in *Eugubina* 11.
Maij 1594. quam refert, & ſequitur
*Pignatell. conſult. Can. tom.*4. *conſult.*
213. *num.*15. *&* 16. *Gauant. in Ma-
nual. Epiſcopor. in verb. Vicarius per-
petuus num.*9. vbi refert aliam reſolu-
tionem 27. *Martij* 1594. necnon *Ni-
col. lucubrat. Canon. lib.*1. *Tit.* 23. *n.*
7. *verſ. Sacra*, vbi refert duas alias
reſolutiones in *Caurien.* 8. *Nouem-
bris* 1587. *& in* Capuana 25. *Martij*
1594. quæ eſt eadem relata *per Ga-
uant. vbi ſuprà*, idem *Pignatell. tom.*
10. *conſult.* 126. *num.*7. *in fine & con-
ſult.* 157. *num.*29. vbi refert San. Me.
Gregorium XIII. ex Relatione Sac.
Congregationis declaraſſe, ex ipſa
conſtitutione Pij V. omnia mera in-
cumbentia Parochiali, in qua ere-
cta ſit Vicaria perpetua, pertinere
ad Vicarium ſolum, & nulla ex par-
te ad Rectorem habitualem.

Quæ autem ſint onera reſpicientia Cu-
ram, & adminiſtrationem Sacramen-
torum colligitur in parte ex Caſibus
38 deciſis in pręcitata *Eugubina apud
Pignattell. d. conſult.* 213. *num.* 16.
tom. 4 vbi inter alia dicitur onus re-
parationis Eccleſiæ ſpectare ad Re-
ctorem habitualem, & eadem ratio-
ne, ſi iſte tenetur ad reparationem
Eccleſiæ, tenetur ad reſtaurationem
Domus ipſius Vicarii *Pignatt. conſult.*
126. *num.* 10. *tom.* 10. vbi ſubiungit
onus procurationis ad eundem Re-
ctorem pertinere.

Hæc regula non eſt generalitèr, & ab-
ſolutè vera, quia cum Vicario aſſi-
gnata ſit Congrua, poteſt eſſe, quod
39 iſta ſufficiat tantùm prò eius alimen-
tis nec propterea teneatur ad ali-
quas expenſas etiam ratione Curæ,
vt fuiſſe reſolutum *in vna Sabinen.*
13. *Maij* 1679. teſtatur *modernus fir-
man. voto* 100. *num.*7. Vbi quod de-
ciſum fuit Vicarium non habentem
niſi Congruam ſcutorum 75 non te-
neri ad onus ſuppellectilium: con-
grua enim alimentaria debet eſſe ab
omni onere exempta *Barboſ. ad Con-
cil. ſeſſ.* 21. *cap.* 7. *num.* 6. *de reform.
et de Paroch. cap.* 13. *num.* 4 *franceſ.
de Eccleſ. Cathedr. cap.* 13. *num.* 46.
& 50.

Propterea idem *modernus firman. vbi
ſupra* diſtinguit tres Caſus, quorum
Primus eſt, vbi Vicarius habet ſolam
Congruam ſufficientem pro alimen-
40 tis, & tunc non teneatur ad onera
Curæ, nec ad alia extrà Curam ex
gr. reparationis Eccleſiæ iuxtà di-
ctam *Sabinen* Secundus eſt, vbi Con-
grua eſt ſufficiens tàm prò alimentis,
quàm prò oneribus Curę, & admi-
niſtrationis Sacramentorum, & tunc
teneatur ad hæc onera, ſæcluſis aliis
reparationibus Eccleſiæ,& ſimilibus
iuxtà deciſa in *dicta Eugubina* facit
Rot. dec. 454. *num.*2. *par.* 3. *rec.* Ter-
tiùs denique caſus eſt, vbi Vicarius
fuit prouiſus de Congrua ſufficienti
tam pro alimentis, quam prò omni-
bus oneribus etiam reſtaurationis Ec
cleſiæ, & tunc etiam reſtauratio Ec-
cleſiæ pertineat ad Vicarium Iuxtà
firmata per Sac. Congregationem in
Capuana 16. *Decembris* 1634. relatas
apud eumdem *modernum vbi ſupra
num.* 4.

Hanc diſtinctionem Caſuum fundat ſu-
per

per reſolutione Sacr. Congregationis In *Nolanà 26. Iun.* 1581. vbi quod Vicarij habentes ex eorum annuis redditibus minus *ſexaginta* ducatis monetæ vſualis Regni, liberi eſſe debent à Contributione prò Domibus ædificandis, habentes verò *plus ſexaginta*, ſed non vltra *Centum* ducatos annuos eiuſdem monetæ, contribuere debere partem ſuam cum illis, qui fructus Eccleſiæ percipiunt, habentes demum annuam ſummam *vltra Centum* ducatos, teneri totalitèr ad expenſas prò ædificatione Domorum, & hanc reſolutionem referunt *Nicol. lucubr. Can. lib. 1. tit. 23. ſub. num. 7. verſ. ſed prò maiori explicat. tom. 2. Petr. Gregor. Syntagm. Iur. lib. 15. cap. 24. num. 2*, quos antedictos Caſus diſtinguere ſupponit *modernus Firmanus*, confert *Thomat. deciſ. 5. num. 11.* & hæc procedunt etiam ſi in aſſignatione emolumentorum facta Vicario dictum fuerit, quod ea *in ſuos vſus* conuertantur, id enim intelligitur deductis oneribus & expenſis neceſſarijs *Lotter. de re benef. lib. 2. queſt. 12. num.* 18.

Adde tu, quod ſi Congrua ſit ſufficiens tantum prò alimentis Vicarij, adhuc
iſte teneatur ſubire onera reſpicien-
41 tia Curam animarum, & adminiſtrationem Sacramentorum, ſi vltrà dictamCongruam percipit omnia Incerta prouenientia ex Curæ exercitia, nempe pro funeralibus, ſepulturis, Baptiſmis, ſponſalitiis, Campanis &c. iuxtà regulam *oneris & Commodi*, alia verò quæ non reſpiciunt Curam & adminiſtrationem Sacramentorum, pertineant ad Rectorem habitualem, ſi verò huiuſmodi Incerta ſint diuiſa intèr Rectorem habitualem & Vicarium, etiam onera reſpicientiaCuram erunt diuidenda niſi concurrat Conſuetudo, quod vni ex eis tantum incumbant.

Obſeruantia contrariâ ei quod de Iure eſt, in hoc puncto non releuaret, quia conniuentia, & permiſ-
42 ſio Anteceſſorum non præiudicat ſucceſſoribus *modernus firmau d. voto 100. n. 14. & 15.* vbi ampliat etiam ſi eſſet per longum tempus. & circà conſuetudinem in hoc puncto vide, quæ ſcribunt *Franceſ. de Eccleſ. Cathedr. cap. 13. ſub num. 10. Sperell. dec. 67. num. 20. & ſeqq. Thomat. dec. 5. num. 10. Rot. dicta deciſ. 454. num. 4. par. 3. rec.* vbi quod debet apparere vel iuſta, vel effectuata, cum requiſitis ſignanter cum frequentia actuum.

Circa reſtaurationem Domus Vicarij, aduerte, quod ſi ipſe fuiſſet in culpa deteriorationis, ad eum pertineret refectio *l. cum fructuarius ff. de vſufr. Gratian. diſcept. 778. num. 7. Franceſ. de Eccleſ. Cathedr. cap. 13. num. 108. Garz. de expenſ. cap. 11. n. 30.*

Cum S. M. Pius V. in *Conſtit.* 139. erexerit 11. Vicarias perpetuas in Totidem Eccleſijs Vrbis Statuta Congrua in certa quantitate, ac inſuper in omnibus emolumentjs *ratione exercitij Curę & officiorum funeralium, quæ in ipſa die humationis cadauerum celebrantur* dubitatum fuit, an emolumenta funeralium Vicario perpetuo debeantur pro Cadaueribus non Parochianorum, ſed exterorum qui ſibi funus & Sepulturam in aliqua ex prædictis Eccleſijs teliquerunt? S. M. Alex. VII. affirmatiuè declarauit ità explicando Conſtitutionem Pij Quinti, vt ex decreto anni 1659. exiſten in S. Congreg. Viſit. Apoſtolicæ ibi- *declarat & decernit emolumenta quæcunque Parochialia & incerta tam funerum Parochianorum, quam exterorum qui ad Baſilicam Lateranen. pro Eccleſiaſtica Sepulturę deferendi, aut alias tumulandi fuerint ſpectare ad ipsũ Vicarium CuramAnimarum exercentem iuxtà Conſtitutionem Pij Quinti &c.* extra Terminos huius declarationis loquendo in puncto juris, negatiua opinio tenenda eſſet, quia in funeribus exterorum habetur Conſideràtio Eccleſiæ Tumulantis non autem Parochialitatis, neque Vicarius qui conſideratur in exercitio Curæ,

& in

& in labore adminiſtrationis Sacta-
mentorum poteſt habere emolumen
ta Cadauerum, pro quibus non ha-
buit huiuſmodi onus.

MATHERATEN FVNERVM.

13. Nouembris 1660.

CApitulum Collegiatæ Terræ Grot-
tolę varias pecuniarum Summas
extorquet ab hæredibus defunctorum
43 iuxta taxam, quam pro ratione per-
ſonæ Defunctæ idem Capitulum in dies
præſcribit, quam quidem taxam quo-
tidie etiam in eodem genere perſonarum
variare, atque augere conqueritur Vni-
uerſitas d. loci, additq. eoſdem Cano-
nicos quibuſcumque funeribus ſolemni
pompa etiam non vocatos velle Inte-
reſſe, vnde queritur.
An Capitulum quamuis non vocatum poſ-
ſit inuitis hæredibus lucrandi ſtipen-
dij cauſa intereſſe. An verò ipſorum
funerum pompa debeat ab hæredum
arbitrio pendere.
Sac. Cõgregatio Concilij cenſuit non poſſe

LAVELLÈN 16. Iunij 1668.

COmmunitas inſtat vt prohibeatur
Capitulo, & Epiſcopo interuenire
funeralibus inuitis hæredibus, & de-
44 cernatur vt taxa non pendeat ab ip-
ſorum arbitrio.
Sacra &c. inherendo declarationi in vna
Matheraten. ſub die 13. Nouembris
1660. emanatæ, cenſuit non poſſe Ca-
pitulum non vocatum, & Inuitis hæ-
redibus Intereſſe funeralibus, nec ei-
dem licere taxam ad ſuum libitum fa-
cere, ſed eidem Epiſcopo iniungendum
prout iniunxit, vt auditis Partibus
taxam conficiat eamque Sac. Congre-
gationi approbandam tranſmittat.

PAPIEN FVNERVM.

12. Decembris 1665.

COnquerebatur Prouincialis Ordinis
S. Franciſci ſtrictioris obſeruantiæ
quod Parochi cogunt hęredes, vt ſi
45 quando ipſi aliquos fratres ex gr. 12.
vocant ad aſſociandum in funere Ca-
dauer, totidem omnino pares numero
Clericos Sęculares vocare, quot itidem
ſibi per Synodales Conſtitutiones licere
prętendunt.
Tranſmiſſum fuit huiuſmodi exemplum
quærimonię ad Epiſcopum qui reſpon-
dit vt infrà.
Circa aſſociationem Cadauerum ad Ec-
cleſias dd. Fratrum ijdem Parochi de-
ducunt ex inueterata conſuetudine,
cuius initij memoria non extat fuiſſe
ſemper obſeruatum tàm in præſenti Ci-
uitate, quam in Diœceſi, vt in aſſo-
ciatione dd. Cadauerum conueniant
tot Præsbyteri ſeculares, quot regula-
res, de qua conſuetudine fit etiam men-
tio in Conſtitutione Synodali cap. 8. ibi-
Iuxtà receptam conſuetudinem in hac
Diœceſi Regularium numerus, Sacerdo-
tum Sæcularium numerum non exce-
dat &c.
Hinc requiritur.
Primò An liceat Parochis Ciuitatis Pa-
pien vigore conſuetudinis, aut Conſti-
tutionis Synodalis exigere ab hæredibus
defunctorum, quorum Cadauera in Ec-
cleſijs regularium ſepelliuntur, dupli-
catam Eleæmoſinam, quam cæteroquin
ſoleat exigi.
Secundò An ab ijs Parochis poſſint cogi
hæredes defunctorum, vt ſi quando ali-
quos fratres ex gr. 12. vocant ad aſſo-
ciandum in funere Cadauer defuncti to-
tidem omnino pares numero Clericos
Sæculares debeant Vocare?
Sac. Congregatio Concili &c. Vtraque &c.
reſpondit neutrum dd. Parochis licere
ſaluo tamen Iure Immemorabilis coram
Iudice probanda.

CONVENTVALIVM QVARTÆ FVNERALIS.

27. Martij 157?.

ALias pro Fratribus Minor. obſeru.
Sacra Congregatio Epiſcoporum, &
Regularium iniunxit locorum Ordina-
46 rijs (ſunt verba Decreti) ne permit-
tant Parochi, alijque de Clero Sæcula-
ri maiorem poſthac eleemoſinam attri-
bui faciant ab hæredibus defunctorum,
qui

qui in Eccleſijs Regularium. ſepulturā ibi eligerent, quam percipere poſſent ſi in Parochiali, ſeu alia ipſius Cleri Sacularis Eccleſia ſepelliri voluiſſent, ſucceſſiuè S. M. Clem. X. *hanc per Breue confirmauit*.

Nunc P. *Procurator Generalis Conuentualium conqueritur plures Parocos pręt endere ab hæredibus tantumdem Ceræ quantum in funerali in* Eccleſijs *Regularium conſumatur. Vnde quaritur.*

An Parochi vltrà quartam conſuetam poſſint in caſibus huiuſmodi quicquam pretendere.

Sacra Congregatio Concilij reſpondit negatiue.

MANTVANA FVNERVM

16. Ianuarij 1694.

INſurrectis *ſub nomine Ciuium* Parochianis *in* Parocos *ſuos ob indebitam exactionem libr.* 12. *pro quolibet Cadauere tumulando, extra Parochiam prater quartam funeralem ſiue Electa alibi Sepultura maiorum, ſiue alio quo uis caſu Epiſcopus informare Iuſſus teſtatur de immemorabili Conſuetudine & Synodali Conſtitutione vſque de anno* 1578. *ſuper huiuſmodi ſolutione qua pauperes Parochi Juſtentantur, & ſpiritualia adminiſtrant. ideoque Inſtantia per ſummarium primò relata, ac delata petentibus Parochis in folio deſcribi, nunc ex Iuribus vtrinque conferendis, dignabuntur Emi* PP. *decernere.* 47

An prædicta exactio libr. 12. *pro quolibet Cadauere extrà Parochiam tumulando prater quartam funeralem Parochis debeat permitti*

Sacra Congregatio Concilij Iuribus ab vtraque parte maturè perpenſis reſpondit negatiuè.

Eadem 3. Aprilis eiuſdem anni

Petentibus Parochis nouam Audientiam

Sacra Congregatio *Concilij inſtantiam reiecit.*

Inſularum Canariæ Iuriſdictionis.

31. Iulij 1694.

PLuribus *affecti grauaminibus à Clero Sæculari Regulares ab Oraculo E. E. VV. declarari ſupplicant.*

Tertio An Parochi Sæculares pretendere poſſint maiorem quantitatem Emolumentorum funeralium, quando Cadauera ſepelliuntur in Eccleſijs Regularium, quam accipiunt quando tumulantur in Eccleſijs Sæcularibus? 48

Sacra Congregatio Concilij ad Tertium reſpondit negatiuè, *& dandum Decretum in Mantuana funerum editum 16. Ianuarij & 3. Aprilis proximè præteriti.*

A R G V M E N T V M

Xenia ſeù Munera dari ſolita per Cardinales promotos Cubicularijs participantibus Summi Pontificis, Vtrū ſpectent ad Cubicularios Pontificis Anteceſſoris, qui creauit Cardinales, & Bireta Cardinalitia tranſmiſſit per Legatos, vel potiùs ad Cubicularios Pontificis Succeſſoris ſi tempore Diſtributionis Munerum Papa Prædeceſſor Mortuus fuerit.

S V M M A R I V M.

1 *DOnum interpetrari debet iuxtà Intentionem Donantis*

2 *Xenia dari ſolita per Cardinales promotos cenſentur data Cameræ Pontificis qui miſit Bireta Cardinalitia*

3 *Limita ſi antè Conſignationem Bireti & Receptionem munerum Pontifex obijſſet*

4 *Reprobatur Roccha quatenùs tenet ſuper iſtis muneribus acquiri Ius tempore Diſtributionis*

5 *Multa decreta tempore officialis anteceſſoris*

*teceſſoris ad eum Spectat non ad ſuc
ceſſorem*

6 *Habetur prò exacto & percepto, quic
quid debitum eſt antè & peti poteſt*

7 *Donatario acquiritur Ius poſt factam
Donationem, etiam traditione non
ſequuta.*

8 *Paria ſunt quod quid fuerit ſolutam
uel debuerit ſolui.*

9 *Donum non debet conuerti contra In-
tentionem Donantis & num. 16.*

10 *Camera Vnius Pontificis non eſt
hæres Cameræ alterius*

11 *Fructus maturati & ſeparati à ſolo
licèt non exacti pertinent ad hæredes
beneficiati non ad ſucceſſorem*

12 *Ad effectum habendi Ius ad exigen-
dum ratione vnius qualitatis ſuffi-
cit, quod ea concurrat tempore Iuris
delati & acquiſiti.*

13 *Explicatur Conſilium* Calderini 21
de Præbendis.

14 *Camera Pontificis anteceſſoris non
ræpreſentatur per Cameram ſuc-
ceſſoris & num. 15.*

15 *Subrogatus debet habere eaſdem qua-
litates quæ reperiuntur in eo in cu-
ius locum fit ſubrogatio*

18 *Declaratio Donantis non attenditur
niſi in caſu dubio.*

DISCEPTATIO LI.

XEnia ſeù munera controuerſa, quę iuxtà morem dari ſolent per Cardinales promotos Cubicularijs participantibus ex intima Summi Pontificis Aula, & quæ in præſenti data fuerunt per Eminentiſſimos Dominos Nouaglies, Cohelin, & Graneię, non ad Cubicularios participantes Sanctiſſimi Domini Noſtri Clementis Vndecimi, ſed ad Cameram antiquam Sanctæ Memor. Innocentij XII. Prædeceſſoris omninò pertinere Verius de Iure cenſeo reſpondendum.

Fundamentum decidendi eſt, quod cum Xenia iſta ſint munera, & Dona quę Cardinales nouitèr Creati præſtant legatis qui Biretum Cardinalitium ad eos ferunt, Vtiquè donum intèrpetrandum eſt iuxtà intentionem Donantium, & inquirendum quibus ipſi donare voluerint cum verſemur
1 in materia voluntaria in qua totum
regulare debemus ab intentione Dantis eam eliciendo etiam per Argumenta, coniecturas iuxtà Regulam apud Doctores vulgatam de qua *l. ſi verò §. item quicquid ff. ſolut matrim, & in l. ſi plures §. in arrogato ff. de vulgari, & pupillar. Bald. conſ. 194. num. 2. lib. 2* & in terminis noſtris *Rot. coram Coccin. dec. 1339. num. 3.*

Examinando igitur, & inquirendo mentem donantium dilucidè patet, quod prædicti Eminentiſſimi Cardinales ad Sacram Purpuram euecti per San. Mem. Innocentium Duodecimū & Bireto Cardinalitio condecorati per Legatos ab eodem Innocentio expeditos dando eis Xenia prædicta numquam intentionem habere potuerunt donandi Cameræ *in genere* cuiuſcumque Summi Pontificis, ſed dumtaxàt donandi Camerę eius Pontificis qui ad eos miſſit legatos cum Biretis Cardinalitiis; indubitati enim Iuris eſt, quod cauſa donandi finaliter proficiſcetur ex Receptione Bi-
2 reti, & conſequentèr Donum nulli
alij datum cenſetur quàm Cubicularijs Cameræ illius Pontificis, qui inſignia Cardinalitia, contulit cum ergà ipſum Cardinales habeant affectionem, & obligationem ſeù conuenientiam antidoralem, vt in his terminis firmauit *Rot. coram Coccin. deciſ. 1339. num. 16. 19. & 20.* -- ibi *cum pendeat à liberalitate Dantis qui cenſetur dediſſe Cameræ illius qui inſignia, non autem Dignitatem contulit cum occaſione inſignium pro iucundo introitu debeantur etiàm quod expreſſis verbis non fuerit dictum* -- quæ deciſio refertur per *Zacch. de Salario queſt 53. num. 24. & Card. de Luc. de Regal. in annot. ad diſcurſ. 124. in fine.*

Hinc nō obſtat, quod Innocentius XII. vita functus fuerit antequam peccuniæ Xeniorum fuiſſent diſtributæ in-

ter

ter Cubicularios Cameræ antiquæ, Tunc enim mors Pontificis releuaret quando contingiſſet antè expeditionem legatorum, ſeù antequàm
3 iſti perueniſſent ad loca deſtinata, & conſignaſſent Bireta, & Xenia recepiſſent, & in his terminis ſolummodo procedit *deciſio 1339. coram Coccin.* quæ in contrarium allegatur vt videre eſt *ex num. 14. ad ſeqq.* Vbi erat caſus quod San. Mem. Paulus Quintus ſimplicitèr creauerat nonnullos Cardinales, & quod iſti receperant Bireta poſt obitum eiuſdem Pauli Quinti, immò nedum poſt obitum, ſed etiam poſtquam creatus fuerat San. Mem. Gregorius Decimusquintus eius ſucceſſor, & ideò benè iudicauit Rot. quod Xenia intelligebantur data Cameræ Gregorij, non autem Pauli ea Ratione, quod illi Legati poſt obitum Pauli Quinti non Remanebant ampliùs Legati ipſius, ſed Sedis Apoſtolicæ. & Pontificis futuri cuius Cameræ Xenia meritò applicari debebant.

Caſus noſtri circumſtantię ſunt totalitèr differentes; Quippe Creatio Cardinalium expeditio Legatorum cum Biretis Cardinalitijs eorum peruentus ad loca, conſignatio & receptio pecuniarum ſeu Xeniorum necnon eorumdem reditus ad Vrbem, fuerunt actus completi, effectuati, & conſumati viuente eodẽ Innocentio Duodecimo exquibus circumſtantijs non ſolum ad rem iſtam nihil applicatur deciſio *Coccin.* ſed immò mirabilitèr retorquetur in fauorem Cameræ antiquæ, dum firmat, quod Xenia donata cenſentur intimæ Aulæ, ſeù Cameræ eius Pontificis qui miſit Bireta Cardinalitia vt videre eſt ex *num. 16. ad* 20. qualis eſt caſus præſens.

Ratio dubitandi ſolùm reſtringitur ſuper Authoritate *Rocchæ diſput. Iuris cap. 87. tom. 1.* vbi prætendit, & ſubſtinere conatur, quod nullum Ius ſuper huiuſmodi Xenijs Cameræ antiquæ acquiratur niſi tempore eorum diſtributionis ſeù Repartimenti ità, & talitèr quod ſi per obitum Papæ Camera diſſoluatur, hæc prætendere non valeat munera prædicta, ſed ea deuoluantur in Beneficium Cameræ modernæ tamquâm ſubrogatæ in locum antiquæ.

Pro reſponſione ſatis eſſet reflectere, quod *Roccha* more Aduocati ſcribendo plura deduxit citrà neceſſitatem caſus, in quo ſcribebat, etenim ſcripſit ſuper Xeniis datis ab Eminentiſſimo Domino Cardinali Bugliono, vbi concurrebant eædem Circumſtantiæ de quibus in deciſ. *Coccini* dum prædictus Cardinalis fuerat quidem creatus per San. Mem. Clementem Nonum, ſed Legati necnon Biretum peruenerant ad eumdem Cardinalem poſt obitum eiuſdem Clementis, & conſequentèr munera intelligebantur data Cameræ Clementis Decimi Pontificis ſucceſſoris, cuius Legati remanebant, & non amplius Clementis Noni, vt optimè obſeruat *Coccin. d. deciſ. 1339. num. 14.* Ibi — *licèt fuerit tranſmiſſus ab eodem Paulo tamèn morte Pontificis deſiuit eſſe Legatus illius Papæ, ſed remanſit Legatus Sedis Apoſtolicæ, & futuri Romani Pontificis &c. quarè Creato nouo Pontifice Nuntius Noui Pontificis fuit, & eius nomine intelligitur Biretum datum fuiſſe non autem nomine defuncti Pontificis cuius amplius non erat Nuntius* — vnde ſuccedit Regula, quod omnis Doctor intelligi debet ad limites, & Circumſtantias caſus, in quo loquitur non autèm attendi rationes in abſtracto quæ ad ornatum, & colorem defenſionis apponuntur, vt notat *Card. de Luc. in tract. de lo ſtile legale cap. 7. num. 18. & de Regalib. diſc. 53. ſub num. 6.*

Et ſufficeret etiam reflectere quod *Roccha* in caſu adeò claro in quo ſcribebat, vbi poterat ſuperare Cauſam in fauorem Cameræ modernæ, cum ſola auctoritate deciſionis *Coccini* Cuius Caſui conformis erat

ille in quo ſcribebat, tranſcurrendo ad aſſumpta, & rationes malè fundatas, Cauſam dedit perdendi medietatem eius quod in totum ad Cameram modernam pertinere debebat, dum quatuor Cardinales Iudices deputati demandarunt diuidenda eſſe Xenia inter Cubicularios Participantes Vtriuſque Cameræ tam Clementis Noni quam Clementis Decimi, vt ipſe Rocca refert *cap.* 87. *in fin tom. primo*.

Verùm vlterius progrediendo abſolutè cenſeo, quod motiua per *Roccham* adducta in dicto *cap.* 87. ſint prorſus erronea, & nullius ſubſiſtentiæ, quoniam illud aſſumptum, quod Xenia non debeantur niſi tempore diſtributionis, quodque per anteà Cubicularij ſuper eis nullum jus acquirant non poteſt in puncto juris defendi, quippe diſtributio nihil aliud eſt, quàm aſſecutio eius quod per antea debitum eſt, non autem conferi poteſt origo cauſatiua acquiſitionis Iuris, quod adeò verum eſt, vt in
5 terminis fortioribus ſtatuti ordinantis deberi Iudici Mulctam incorporatam, & exactam, ſit opinio Communis quod ſi Iudex terminauerit officium ſuum tempore, quo Mulcta ſit decreta, ſed non incamerata, eamque ſucceſſor in Officio exigat, adhùc ei applicari non debeat, ſed tota pertineat ad Anteceſſorem cui competebat actio ad petendum, & exigendum, nec potuit exigere Officij ſui termino præuentus; Hæc eſt Theorica *Angeli* recepta communitèr per Doctores in *l. ſi poſſeſſor §. redacta ff. de petit. Hereditat.* vbi hæc notabilitèr ait -- *Nam ſufficit actiones eſſe redactas licet pœna incorporatæ non ſint, & habebit quartam cum effectualitèr exigentur, quod credo Verum etiã ſi exigantur finito eius Officio per ſucceſſorem quia iſta executiò trahitur retrò ſicut finis trahitur ad ſuum principium quando neceſſariam conſequentiàm habet abeo*.

Non eſt igitur tempus exactionis quod dat Ius, ſed tempus *quo actiones ſunt redactę*, vt loquitur *Angelus*, actiones autèm redactæ dicuntur, quotiès in caſu iſto Munera data fuerunt viuente San. me Innocentio Duodecimo, Cuius nomine ſicut præſentata fuerunt Bireta, Ità in eius intuitum & ipſius Cameræ munera de Iure data interpretrantur vt ait *Cocc. d. dec. 1339. num.* 19. Vnde hoc fuit tempus quod dedit Ius Cubiculariis, non autèm tempus diſtributionis cum Diſtributio ſit mera Conſequentia actionis per antea competentis & tamquam finis quod trahitur retrò ad ſuum
6 principium; Ita & talitèr quod Munera iàm debita, intelliguntur etiam exacta quantùm ad effectum Iuris, licet non exacta de facto, vt ſequendo Doctrinam Angeli firmat *Ruin. conſ. 193. num. 2. lib. 1.* ibi -- *Ergo habentur pro exactis & perceptis & dicuntur Iuris Interpretatione in eius bonis ex quo illi competebat actio & exactio* -- & eamdem *Angeli* Theoricam commendant *Decius conſ 492. num. 5. & conſ. 654. in fin. Riminald Iun. conſ. 33. num. 12. lib. 1. Bertazol. conſ. 155. num. 4. Card. de Luc. de regal. In annotat. ad diſ. 124, farinac. conſ. 10. num. 2. & 9. tom. 2. Maſtril. dec. Sicil. 12. num. 13. p. 1. Rot. dec. 777. num. 2. par. 1. diuerſ.*

Et ſi verſamur in terminis Donationis quæ debet interpetrari iuxtà intentionem Donantis vt ait *Cocc. dicta dec. 1339. num. 3. & ſeqq.* Clara exindè oritur Conſequentia, quod Donatario jus acquiritur ſtatim poſt fa-
7 ctam Donationem, non autem poſt eam exactam ſeù effectuatam, vt inquit jmperator in *l. ſi quis argentum §. ſin autem C. de Donat.* ibi -- *Non ex hoc inutilis ſit donatio, quod res non traditæ ſunt*.

Vnde ſi Eminentiſſimi Purpurati recipiendo Bireta Cardinalitia Munera dederunt viuente Innocentio Duodecimo & eius Cameræ exiſtenti ea donarunt ſeù donaſſe censẽtur videre non poſſum, quid Commune habeat cum hoc articulo acquiſitionis juris

juris illa Diſtributio munerum, quæ poſteà practicatur inter Cubicularios, cum hæc aliud non importet, ſeu producat, quam meram executionẽ eius, quod antea de jure debebatur, & ſi per obitum Papæ diſtributio, &
8 exactio ſequuta non fuit, non per hoc nequaquàm debentur eius Cubiculariis, ſed quantum ad hoc vt eis debeantur, idẽ eſt, quod tempore mortis Pontificis munera exegiſſent, ac ad ea exigenda jus habuiſſent, *Adden. ad dec.* 576. *num.* 31. *&* 32. *par.* 4. *tom.* 3. *recent.* ibi -- *etiam ſi ante mortem eas non exigiſſet quia paria ſunt quod fuerint ſoluta vel quod debuerint ſolui nec extra præſcriptionem negligentia vel difficultas exactionis tollere poteſt obligationem Rot. coram Bich. dec.* 102. *num* 4. *&* 5.

Aliàs enim duo ſequerentur abſurda manifeſta, ſi verum foret aſſumptum quod ſola exactio jus daret Cameræ; Primò quia poſſet malitioſa & affectata dilatione protelari & tardari repartitio Xeniorum, vt ſic contingente morte Pontificis ægrotantis ſupplantarentur Cubicularii ipſius Cameræ; ſecundò, quia ſi Munera deuoluerentur in beneficium alterius Cameræ, quam illius Pontificis, qui miſſit Legatos cum Biretis Cardinalitiis, Donum degeneraret, & daretur contrà intentionem Donantis, qui ſi voluit remunerari famili-
9 am Papæ benefactoris ſeu tranſmiſſoris Bireti Cardinalitij, vtique familiam alterius Pontificis reſpicere non potuit, vnde ſi in eam conferretur Donum, hoc caderet ſuper Perſonis incognitis & minimè conſideratis per Donantem, & iſtæ per contrarium gauderent beneficio alieno, quod in jure repugnat.

Neque aduerſantur fundamenta *Rocchæ* quippè in ordine ad ea quæ deducit *num.* 1. 2. *&* 3. quod nempè diſſoluta Camera antiqua per obitum Papę munera pertineant ad Cameram quæ ſuccedit, eſt æquiuocum valdè manifeſtum, fundatur enim in auctoritate plurium legum loquentium de hærede & ſucceſſore, quando tamen reflectere poterat, quod in caſu iſto Camera vnius Pontificis non ſuccedit, neque eſt hæres Cameræ alterius
10 ex magiſtrali diſtinctione quam ponunt Doctores in *l. quod Principi & l. ſequen. ff. de legat.* 2. Vbi diſtinguunt inter Dignitatem independentem, prout eſt jmperator, Papa, Epiſcopus, Abbas, & ſimiles, & in hoc caſu dicunt, quod Legatum relictum Anteceſſori pertineat ad ſucceſſorem, & inter Dignitatem Dependentem, prout eſt Vxor Imperatoris, Vicarius Epiſcopi, & ſimiles, in quo caſu tenent, quod Legatum factum Vxori vnius Imperatoris non tranſit ad Vxorem alterius, nec factum Vicario vnius Epiſcopi tranſit ad Vicarium alterius, ea ratione, quod iſti dicuntur habere nouum officium, nec dicitur ſucceſſoris vt punctualiter notat *Paulus de Caſtro* in præcitata *lege quod Principi num.* 2. 3. *&* 4. ibi - *ſecundo caſu extinguitur & in perſonam ſucceſſoris dicitur noua Dignitas &c. Non eadem &c. ſi fiat Vicario Epiſcopi ſecus per legem ſequentem quia non tranſit in Vicarium quia dicitur habere nouum officium nec dicitur ſucceſſoris &c. & ſic habetur Vice Auguſta &c. & alius ſubrogatus non dicitur ſucceſſor* -- conſonat *Bartol.* ſuper eadem *l. quod Principi num.* 2. *&* 3.

Inſuper Textus per *Roccham* allegati loquuntur, quando pendente Conditione Legati moritur Princeps, quod illud tranſeat ad ſucceſſorem, Hic autem non ſumus in donatiuo ſuſpenſo ab aliqua Conditione, Vnde intrat exemplum Beneficiati, qui ſi decedit, quando fructus ſint ma-
11 turati, & ſeparati à ſolo, iſti pertineant ad eius heredes, non autem ad ſucceſſorem in Beneficio, licèt exactio eorum facta non fuerit vt ſcribent *Vivian. de Iur. patron. par.* 3. *lib.* 14. *cap.* 8. *num.* 6. *Barboſ. de Poteſt. Epiſcop. allegat.* 117. *num.* 6. cum ali-

js, quos refert *Antonell. de Regimin. Eccleſ. lib. 3. cap. 9. num. 20.*

Minuſque releuat, quod hodiè antiqua
Camera ſit extincta, quia ſufficit ad
hunc effectum, quod qualitas Cubi-
cularij concurreret tempore Donati-
12 ui, licet hæc poſtea defecerit iuxtà
Text. in l. ſi Cognatis 20. ff. de reb. dub.
Hæres autem Cameræ antiquæ in
hoc Iure exigendi ſunt illius cubicu-
larij poſt officium finitum, non au-
tèm illi Cameræ modernæ.

Aliud fundamentum *Rocchæ* eſt, quod
Donum factum fuerit non ſingulis,
ſed corpori, ideſt Cameræ, & con-
ſequentèr debeat hæc durare, & re-
periri de tempore diſtributionis, ali-
às nullum Ius habeat poſt diſſolu-
13 tionem, quod aſſumptum fundat
ſuper Doctrina *Calderin. conſ. 21. de Praben.* vbi agit de Capitulo certæ
Eccleſię, in quo aderant Canonici
antiqui, & noui, & agebatur de fru-
ctibus Maſſæ groſſæ, maturatis ta-
mèn in tempore, quo exiſtebant ſo-
lùm Canonici antiqui, & reſolutiuè
tenet, quod de ijſdem fructibus par-
ticipare debeant etiàm Canonici no-
ui ea ratione, quod ij debentur Cor-
pori, & exactio non fit nomine ſingu-
lorum, ſed Capituli, quod Capitu-
lum conſtituitur à Canonicis tàm
antiquis, quàm nouis.

Hæc Doctrina nihil applicatur ad ter-
minos, de quibus agitur, non enim
verſamur in Terminis Capituli, vbi
cum hoc nunquàm moriatur, ob hanc
Rationem vnusquiſque, qui de tem-
pore diſtributionis reperitur Cano-
nicus, & de Capitulo, participare
debet de Maſſa groſſa vt aſſignando
Rationem firmat *Rot. deciſ. 3. num. 65 & 66 part. 7. recent. Tondut. queſt. Beneſic. par. 1. cap. 68. num. 18.*

Sed verſamur in terminis Cameræ vni-
us Pontificis, quæ per ipſius mortem
extinguitur, vt ait idem *Roccha d. cap. 87. ſub. num. 1. & 7. Rot. coram Coccin. d. dec. 1339. num. 7.* ſi ergò extin-
guitur Camera Pontificis anteceſſo-
ris, quomomdò repræſentari poteſt
14 per Cameram modernam? ſunt ſa-
nè iſta duo interſe repugnantia, &
contradictoria, quod Camera anti-
qua extinguatur, & diſſoluatur per
obitum Papę, & quod per contrari-
um moderna Camera ſit eadem, &
repreſentet antiquam, ideoque ex
duplici Capite inapplicabile rema-
net exemplum Capituli, & Doctri-
na *Calderini*.

Primo quià Capitulum ſemper eſt
idē nec vnquàm extinguitur, Came-
ra autem, ſeù Aula Principis eſt cor-
pus temporale familiæ, quod per
obitum Papæ extinguitur ac ceſſat,
vnde moderna Camera Principis ſuc-
ceſſoris non dicitur eadem, ſed di-
15 uerſa, dum Camera ſeù Aula vnius
Pontificis, non eſt Camera, neque fa-
milia alterius; familiaritas enim re-
putatur ad inſtar ſocietatis, vndè
quemadmodùm ſocietas morte Con-
ſocij diſſoluitur ac finitur nec ſocie-
tas cum vno eſt ſocietas cum altero,
ita familiaritas cum vno Principe
non eſt familiaritas cum alio vt tra-
dit *Rot. coram Buratt. dec. 629. num. 11. & decis. 598. num. 14.* quodque
Camera Pontificis ſit diuerſa ab Au-
la, ſeu Camera Anteceſſoris probat
locus *Tacit. lib. 1. Hiſtor.* vbi loquen-
do de Aula Galbæ ſucceſſoris Nero-
nis hæc ait - *Eadem nouę Aula mala* -
notando hic verbum illud *Noua Aula* quæ diuerſam ſucceſſoris Princi-
pis Aulam deſignat.

Secundo quià bona, & fructus Eccleſiæ,
de quibus loquitur *Calderinus*, di-
cuntur relicta corpori Capituli abſ-
que vlla affectione particulari, ſed
ſolo intuitu Eccleſiæ. In caſu autèm
præſenti Xenia, ſeu munera dicun-
tur Relicta Cameræ Innocentij Duo-
decimi ob ſolam affectionem, & In-
tuitum ipſius, qui nouos Purpura-
tos Cardinalitio Bireto condeco-
rauit, quæ affectio, & intuitus con-
ſiderari nequit ergà modernam Ca-
meram noui Pontificis, cui ſicut non
applicatur affectio Donantis, ità nec
Donum ab eo collatum, ergò vbi

etiam

etiam moderna Camera dici poſſet ſubrogata in locum antiquæ, non poſſet participare de Donatiuo relicto ob vnam qualitatem, & reſpe-
16 ctum, qui non reperitur, neque conſiderari valet in Camera ſubrogata, quià eſſet dare Donum contra voluntatem Donantis vt apud *Gabriel. de regul. Iur. concluſ. 2. num. 64. Rot. dec. 684. num. 5. par. 4. tom. 3. & dec. 177. num. 6. par. 12. rec.*

Et eſt Regula paſſim decantata, quod in ſubrogato concurrere debent eędem qualitates, que reperiuntur in
17 illo, in cuius locum fit ſubrogatio ad effectum conſequendi ea, quæ ab eadem qualitate dependent, vtquè elegantèr dixit *Bald. in l. parabolanos C. de Epiſc. et Cleric. num. 1. et 2.-- Ille qui eſt ſubrogatus debet eſſe eiuſdem Iuris, et conditionis, cuius eſt ille, in cuius locum ſubrogatur*.

Si igitùr moderna Camera non habet illam qualitatem affectionis, quæ concurrebat in antiqua, dum non reperitur in ſeruitio Innocentij Duodecimi, non poteſt vigore ſubrogationis prætendere donatiuum relictuum antiquæ Aulæ propter rationem particularem, & contemplationem qualitatis perſonalis, quæ in ea non reperitur, aliàs eſſet participare de muneribus, & donis contra mentem Donantis, & priuare eos, quibus munera fuerunt elargita, ex quibus patet exemplum Capituli, & Conſilium *Calderini* nihil ad rem iſtam applicari.

Quoad obſeruantiam quam allegat *Rocca* pro eius aſſumpto, reſpondetur, quod in illa tanquàm quid facti fidem non meretur iuxtà *Coccin. deciſ. 1539. num. 18.* Vltrà quod ſi fuiſset vera obſeruantia quam allegat, pro medietate non perdidiſset cauſam in damnum Cameræ modernæ; ſeù quod verius eſt, eadem obſeruantia debet intelligi ad formam, & limites caſus, in quo ipſe ſcribebat, quando nempè Papa obijſset, antequam ſecuta foret conſignatio Bireti Cardinalitij, & receptio munerum, vt erat caſus eiuſdem *Rocchæ*, & deciſionis *Coccini* de qua ſupra.

In hac cauſa poſtquam ſcripſi Cubicularii modernæ Cameræ obtinuerunt atteſtationem legatorum, qui tulerũt Bireta ad Eminentiſſimos Cardinales ex Munera receperunt, vbi declararunt in actu dationis eorumdem Munerum eosdem dixiſse, quod ſi ipſi legati redeundo ad vrbem, repeririſsent San. Mem. Innocentium XII. Vita functum, tali caſu intelligebant dare Munera Cameræ Pontificis ſucceſsoris. Verum, an ſit deferendum huiuſmodi atteſtationi lite pendente reportatæ, ualde dubitarem, non ſolum quia emanauit tempore ſuſpecto, ſed etiam, quia continet declarationem inueriſimilem, quod Donantes voluerint donare Cameræ alterius Pontificis incogniti, qui neque legatos, neque Bireta transmiſit, auferendo gratitudinem erga familiam illius Pontificis, qui Cardinalatum, & Bireta dedit, & cuius intimæ Aulæ munera de Iure data intelliguntur ex ſupra firmatis per *deſionem Coccini 1339. num. 16. ad 2.* declaratio enim Donantis, ſi non at-
18 tenditur niſi in caſu dubio ex traditis per *Card. de Luca de Regal. diſcur. 119. n. 6.* multò minus attendi meretur, ſi de Iure caſus eſt clarus fauore Donatarij, & declaratio non eſt, veriſimilis ſed contra gratitudinem tendit, & Donationis antidoralis naturam deſtruit *ad Text. in l. ſi quis argentum §. finali C. de donat.* quia non eſt declaratio, & atteſtatio ipſorum Eminentiſs. Cardinalium, cui nihil opponere fas eſſet, ſed Legatorum de auditu ab eiſdem Cardinalibus deponentium, quorum dicto poteſt opponi.

R.P.D.

R. P. D.

PRIOLO

Romana Iuris Tumulandi.

Lunæ 20. Februarij 1702.

A Sua Auximana Eccleſia in qua Epiſcopali caractere inſignitus magis etiam pietate, & virtute præfulgebat, peruenit ad Vrbem clar.
19 me. Cardinalis Opitius Pallauicinus in anno ſæculari, cui miſericors Deus vberem retributionem reddidit: Nam eodem tempore quo S. Mater Eccleſia pleniſſimam noſtrorum peccatorum remiſſionem indulget, ac omnes Indulgentiarum Theſauros ſuper Nos aperit, ac effundit, ad ſe illum euocauit. Cumque ab inteſtato obijſſet abſque electione, ac determinatione ſepulturæ, orta fuit quæſtio intèr Eccleſiam Parochialem S. Andreæ de Fractis, intra cuius limites morabatur, & Eccleſiam Titularem S. Martini ad Montes in quanam deponendum eſſet illius cadauer Auxit dubitandi cauſam, quod eiſdem diebus depoſitionis in Eccleſia Sanct. Andreæ ſub conſueta, & iugeri deuotione vulgò quadraginta horarum Auguſtiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum venerabatur, ex quo impeditę remanebant illæ ſolitæ funebres ceremoniæ pro Cardinalibus. Quapropter Emiuentiſſimus Vicarius mandauit, quod funus extolleretur in Eccleſia S. Martini, corpusque ſimilitèr in eadem tumularetur, in forma tamen depoſiti, ac facta obligatione de illo reſtituendo. Et deindè aſſumpta cognitione cauſę pronunciauit, ab Eccleſia S. Martini Eccleſiæ Parochiali faciendam eſſe cadaueris reſtitutionem, ſed non acquieſcente Titulari, Cauſaque ad noſtrum Tribunal delata, ac mihi commiſſa dedi conſuetum dubium - *An mandatum Eminentiſſimi Vicarij eſſet exequendum*, & omnibus ſuffragantibus D.D. quia màteria erat exemplaris, & noua, poſt tertiam Cauſæ propoſitionem reſponſum fuit *mandatum non eſſe exequendum*.

Nonnulla per Monaſterium S. Martini opponebantur contra validitatem mandati, & viam exequutiuam ob illius cauſam competentem, ſed quia negatiuum reſponſum emanauit, non eſt operę pretium allegatas exceptiones examinare; Tota igitur quæſtio reducitur ad iuſtitiam, quæ ex infradicendis apparebit. Nàm licèt incōtrouertibilitèr Eccleſiæ Parochiali aſſiſtat regula, quod omnes Chriſti fideles, qui intra illius fines deceſſerint, in eadem Eccleſia ſint ſepeliendi *cap. omnis de pœniten.*, *& remiſſion. Clem. dudùm S. Verùm de Sepult. cap ex parte*, *et cap. in noſtra verſic. talem de Sepultur. et cap. is qui eodem titulo in 6.* attamen ex iiſdem Iuribus emanat ęquè clara limitatio quod is, qui habet Sepulchrum ſuorum maiorum, vel ſibi particulare elegit, aut ex aliquo ſpeciali titulo deferendus eſt ad propriam Eccleſiam, eximitur à tali Parochiali lege, & in hoc conueniunt DD. omnes, vt videre eſt, in auctoritatibus inferiùs allegandis.

Hinc ſequitur quàm de facili ceſſat talis obligatio, maximè quia non agitur de quarta, quæ in quocumque caſu Parochiæ debetur, cum iſta ſit in pręmium laborum, & propter adminiſtrationem Sacramentorum, & cōtrahitur in ipſo initio Natiuitatis, nempè ex ſuſceptione Baptiſmatis, ſed de ſola Sepultura.

Prædictę duæ limitationes, vel habentium, vel eligentium Sepulturam ſunt extraneæ à caſu noſtro, & ideò iuxtà ſtylum illarum examen in præ-
20 ſenti omittitur. Remanet examinanda tertia nempè eorum, qui ex aliquo ſpeciali titulo dicuntur habere propriam Eccleſiam, vt de Epiſcopo, quamuis decedat extra ſuam Diœceſim, & ſic de Parocho, de Canonico, de Beneficiato, ac demùm de vidua, vt in terminis Epiſcopi

probant *Petrus de Vbaldis de Canon. Epiſcoporum & Paroch. cap. 9. de Canon. Paroch. num. 32. Marchett. de Vicario Capitulari tit. 38. de Sepult. §. Secundo num. 69. Ventrigl. in prax. foren. Eccleſ. annot. 52. §. vnic. num. 24. verſ. reſpondeo*, & in terminis Parochi idem *Petrus de Vbald. tit. de Canon. Paroch. dicto cap. 9. num. 37. Antonell. de Regim. Eccleſ. lib. 1. cap. 10. num. 31. & Marchett. dicto tit. 38 §. 2. num. 47.* & in puncto viduæ ſunt *Text. in cap. Ebron. 13. quæſt. 2. & cap. ſequen.* cum aliis relatis per *Marchett. de Sepult. tit. 28. num. 9. num. 177. cum ſeqq. Barboſ. de offic. & poteſt Paroch. cap. 26. num. 28.* vbi refert ita fuiſſe deciſum à Sacra Congregatione Rituum quibus vel à pari; vel à maioritate rationis DD. dixerunt comparandum eſſe Cardinalem hbbentem titulum cum in Cardinali Titulari omnia prædictorum Iura eminentèr contineantur, eo decedente abſque electione particularis Sepulturæ, in quo caſu putarunt ius Eccleſiæ Titularis eſſe poten rius altero Parochialis pro habendo illius cadauere, & quamuis nullum habeamus Summorum Pontificum reſponſum, vel aliorum Iudicum, vel noſtri Tribunalis, & quæſtio ſit omninò noua, attamen conſideratis rationibus hinc indè per Scribentes deductis, ac authoritatibus, & exemplis allegatis ea', quæ pro Eccleſia Titulari adducta fuere, præponderare viſa ſunt.

Et nè altiùs materiam exordiamur affectata potiùs oſtentatione, quàm ad Cauſæ opportunitatem, vt ait *Cardinalis de Luca de Iuriſdictione diſc. 34. num. 13.* ſufficit principium ſumere à Bulla Sixti V., quæ eſt in ordine *la* 55., quia etiam nunc tituli Cardinalibus in eorum creatione ad tenorem dictæ Conſtitutionis conferuntur,.

Iſte enim Summus Pontifex poſtquam ad imitationem Diſcipulorum Ieſu Chriſti Apoſtolicum Collegium ad ſeptuaginta Cardinalium numerum auxit, & immutabilitèr firmauit, vt videre eſt ex altera ſua Conſtitutione *la* 50., ſequendo ſuorum Prædeceſſorum inſtitutum totidem paritèr

21 Eccleſias partim ex antiquis retinendo partim de nouo aſſumendo, itaùt pro ſex Epiſcopis ſex Vrbis finitimæ Cathedrales, 14. Diaconiæ pro Diaconis, reliquæ verò in titulum Presbyterorum Cardinalium in poſterùm perperuò eſſent, deſtinauit, ac expreſse nominauit §. 2.

Finis autèm talis aſſignationis reſultat ex illis verbis; *quod quidèm rationi conſentaneum videtur, vt quemadmodum Summus Pontifex vniuerſali Eccleſiæ Præſidens, et omnium totius Orbis Eccleſiarum ſollicitudinem gerens ſpecialitèr tamèn Vrbis Romæ Epiſcopus exiſtit, & in ea diuina diſpoſitione Sacerdotalis poteſtatis cathedram tenet, pari quoque ratione Cardinalibus, qui viri ſpeciales S. Romanæ Eccleſiæ filios in Apoſtolici muneris functione, atque in vniuerſæ Reipublicæ Chriſtianæ adminiſtratione præcipuos ſibique maximè coniunctos habet Conſiliarios, & Cooperatores in eadem Vrbe Roma &c. manſionem, et locum vnicuique proprium aſſignet, cuius quidem loci conceſſione ijdem Cardinales, et ſui Officij admoneantur, et reſidentiæ quam aſſiſtendo ipſi Romano Pontifici ſeruare debent, et vel ex hoc magis tanquam in vnum corpus compacta membra Sacra Capiti connexa eſſe et ab illo depen dere clarius dignoſcantur §. primo in fine.*

Præmiſſa tali aſſignatione, & quia in principio, & progreſsu Bullæ Summus Pontifex dixit, quod ab antiquo hæ Eccleſiæ Titulares velut quaſi quædam cuiuſque propriæ Diœceſes reputabantur, quodque cum ſuis Clero, & Populo, ac quaſi Epiſcopali Iuriſdictione in Spiritualibus, & temporalis gerendæ, & adminiſtrandæ committantur ipſorum amplitudini, & dignitati maximè congruentes, facultas in eiſdem Eccleſijs per Cardina-

dinales exercenda correſpondere quoque debebat perſonis, & Dignitatibus, & propterea in §. 12. ait -- *Sic igitur ipſi Cardinales, quibus huiuſmodi Eccleſiarum regimen, cura, & adminiſtratio pro tempore commiſſa erant, eos in Spiritualibus, & temporalibus ſollicitè, fideliter, & prudenter regant, & gubernent, ac iuxtà Conſtitutionem piæ mem. Leonis X. Prędeceſſoris noſtri in Concilio Lateranen. nouiſſime celebrato æditam frequenter viſitent, circà Cultum Diuinum inuigilent, mores, ac vitam Cleri, et Populi eis ſubiecti diligenter explorent, eoſque ad rectè, et honeſtè viuendum paterno moneant affectu bonorum, ac temporalium redditum curam gerant ſic ad Dei gloriam, et fidelis Populi ædificationem &c.*

Huius tàm antiquæ, quàm nouiſſimæ aſſignationis cauſa ex communi DD. ſententia firmatum remanſit, quod Cardinales in ſuis Eccleſijs titularibus habent Iuriſdictionem Epiſcopalem, vt teſtatur *Felin. in cap. his, quæ de maioris: et obedient. in princ. ibique Abb. num. 1. Caſſan. ad conſuetud. Bur-*
22 *gundię tit. deſ. iuſt. rub. 1. §. 4. verſ. Item etiam, Lotter. de re benefic. lib. 1. quæſt. 8. num. 50. et lib. 2. quæſt. 2. num. 7. Barboſ. de Iur. Eccleſiæ vniu. lib. 1. cap. 4. num. 33. Alban. de Card. quæſt. 46, per tot. Card. de luc. de Iuriſdict. diſc. 34. num. 11. cum ſeqq. et Card. Albit. apud ipſum diſcept. 1. num. 3. et ſeqq.* & admittit *Rota in Romana Præeminentiarum 16. Iunij 1679. §. Præcipuè, et 13. Iunij 1681. coram bon. mem. Rondinino.*

Et vtriſque reſpondet obſeruantia, & Iuriſdictio, quam exercent Cardinales in ſuis Eccleſiis; Iſti enim eleuant Baldacchinum, incedunt cum Rocchetto diſcooperto, viſitant, obedientiam exigunt, benedictionem diſpenſant etiam ipſimet Cardinales Diaconi ex decreto Sacræ Congregationis formiter diſputato articulo vt refert *Thomaſſin. de Beneſ. par. 1. lib. 2. cap. 26. num. 8. et Cohell. cap. 16. priuil. 11.* conferunt Beneficia, & ſimilia, quæ per extenſum continentur *in cap. his quę de maioris. et obedient.*, & cum omninò correſpon-
23 deant illis, quæ per Epiſcopos explicantur, vt *in cap. conquerente de offic. Ordinar.* Nullum dubium remanet, quin Iuriſdictio, quam habent Cardinales in ſuis Eccleſiis Titularibus non minùs ex qualitate perſonarum, quàm ex amplitudine verborum & intentione Summi Pontificis comparari debeant cum Iuriſdictione Epiſcoporum in eorum Cathedralibus, & maximè cùm tantùm agatur hic de ſepultura, & an Eccleſia Titularis habeat idem Ius contra Parochialem Eccleſiam pro habendo Cadauere Cardinalis, quod habet Eccleſia Cathedralis pro ſuo Epiſcopo, alia inferior pro Canonico, Parocho, Beneficiato, ac demùm pro vidua, & ſimilibus, ex ſupra deductis, cum etiam Cardinales Titulares nomen ſumant à ſua Eccleſia, prout facit mulier reſpectu ſui viri.

Sed nonnulli Doctores deſcendendo ad hoc particulare examen ex hac potiſſima ratione tenent, quod Cardinalis decedens in Vrbe ſi non elegerit ſepulchrum, vel illud ſuorum Maiorum non habet, de Iure eſſet ſepelliendus in Eccleſia Lateranenſi, ſed de conſuetudine ſepelitur in Eccleſia Titulari, & principalitèr vtriuſque dicti rationem
24 reddit *Cobell. de notit. Cardinal. cap. 16. priuil. 38. §. verum*: Quia cum Eccleſia Lateranenſis ſit Cathedralis Vrbis, & ibi eſſent ſepeliendi Summi Pontifices, cum Cardinales ſint Pontificis fratres, & Conſiliarij, in eadem Eccleſia ipſi quoque eſſent ſepeliendi: Verùm quia hodiè inualuit conſuetudo, quod non electa ſepultura Summus Pontifex ſepelitur in Baſilica Principis Apoſtolorum, ita Cardinales ſunt ſepeliendi in Eccleſia Titulari in qua habent Iura Epiſcopalia, & hanc opinionem

ſe-

ſequuntur *Samuel. de ſepultur. tract.1 Contron.11. concluſ.5. n.6. fol. mihi* 201. *Murga eod. tit. tract.8. diſquiſit. 2. ſect.2. dub.7. concluſ.1. num.1. cum ſeqq. & Hieronym. Card. Albanus de de Cardinalibus quæſt.*50. *verſ. vel dicamus eos*, vbi dicit, quod ſi plures obtineret Eccleſias in ea eſſet ſepeliendus, in qua Defunctus frequentiùs Diuina audiuerit, vel Sacramenta ſuſceperit, idemque comprobant *Amoſtaz. de priuil. pia cauſ. lib.5. de funer. cap.8. num.62. Paſſerin. de ſtat. homin. queſt.187. art.4. num.32.* imò *Murg. loco ſupra citat. concluſ.4.* deſcendit etiam ad caſum ſi Cardinalis decederet antequam ad Vrbem perueniret, & Titulum obtineret, & tenet, quod eſſet ſepeliendus in Eccleſia maiori loci obitus; Ratione enim Dignitatis illa Eccleſia cenſetur Parochialis Cardinalis defuncti, ſicut cenſeretur in caſu ſimili obitus Summi Pontificis.

Nec obſtare viſum eſt, quod prædicti Doctores pro maiori parte ſint exteri neque teſtari poſſint de conſuetudine Vrbis, maximè non reddendo cauſam ſcientiæ, nec allegando caſus particulares ex quibus inducta dicatur conſuetudo, quia cum eorum dictum fundatum remaneat ex ſolidiſſimis rationibus ſuperiùs allegatis, & vnius illorum ſit Cardinalis Hieronymus Albanus, qui agendo de re ad ipſum ſpectante, ſupponitur in ea materia verſatiſſimus, venit in iudicando ſequendum.

Et quamuis pro conſuetudine non fuiſſent ab eis allegati caſus particulares, iſti tamen non deſunt, vt videre eſt in quadam adnotatione reperta in Diarijs Seruantij Magiſtri Ceremoniarum, vbi referendo per extenſum
15 hiſtoriam Cadaueris Cardinalis Gualterij dicit, quod *Canonicis, & Capitulo Sancti Laurentij in Damaſo, ſub cuius Parochia mortuus erat, prætendentibus, vt funus celebraretur, & Corpus ſepeliretur in prædicta Eccleſia S. Laurentij, audiuerunt tamen à me, prætenſionem non poſſe ſubſtinere, nec quoad illud, nec quoad iſtud, quia Corpora Cardinalium defunctorum ab inteſtato, & ſine electione ſepultura ſpectant ad Titulum, non ad Parochiam, eo modo, quo Cadauer Epiſcopi vita functi ſpectat ad ſuam Cathedralem, & vltra plura exempla in noſtris Diarijs præcipuè antiquis refert Pariſ. de Graſſis Epiſcopus Piſauren. olim peritiſſimus Cæremoniarum Magiſter ſub die 19. Auguſti 1519. in morte, & ſepultura Cardinalis de Rubeis Affinis Leonis X. tunc Papæ viuentis, hoc ſtatutum eſſe à Concilio Lateranenſi*, vt in authentica copia hodiè exibita, & Parti communicata per Monaſterium; & vlteriùs concurrit alius ſimilis caſus in obitu Cardinalis Vitellij, qui ex relatione *Ciacconij in vita Paulij IV. fol. mihi 863.* ſepultus fuit in Eccleſia Titulari S. Mariæ in Vialata, & facta diligentia in antiquis Diarijs reperitur hoc demandatum fuiſſe ex eadem ratione, quod Cadauera Cardinalium non electa ſepultura ſunt ſepelienda in Eccleſia Titulari vt videre eſt *in tom.12. Diariorum Magiſtri Ceremoniarum Cornelij Firmani pag.178.* exiſtente in Archiuio Vrbano.

Nec dicatur, quod atteſtatio deducta ſuper ſepultura Cadaueris Cardinalis Gualterij non ſit attendenda, quia neque de eo tempore potuit impedire litigium poſteà per concordiam terminatum; Nam ſufficit, quod Eccleſia Parochialis acquieuerit, & non habuerit cadauer, vt ex tali acquieſcẽtia illius non ius ſatis reſultate videatur, & quamuis non fuerit formitèr examinatus articulus, attamen concurrente ratione, in qua dicta atteſtatio fulcitur, & conuenit etiam cum cæteris alijs Doctoribus, quod nempè Cardinalis Titularis æquiparatur Epiſcopo, maximam

vim facere debet.

Firmato igitur ex ſupradictis qualis, & quanta ſit dignitas, & qualitas Cardinalis in ſua Eccleſia Titulari nihil diminuta remanet ex quo in pluribus non conueniat cum Epiſcopo, & præcipuè cum ad iſtum effectum Car-
26 dinales Titulares neque dicantur Sponſi ſuæ Eccleſiæ, neque habeant reſidentiam, quæ duę circumſtantiæ, vt dicebatur exaduerſo, & in quibus conſtituebatur præcipuum Partis fundamentum, ſunt cauſa potiſſima ſepulturæ in Epiſcopo, Canonico, & Beneficiato, vt videre eſt in auctoritatibus ſuperiùs allegatis in §. *Prædictę duę*. Imò quod Cardinales Titulares non ſint Sponſi ſuarum Eccleſiarum expreſsè aſſerit *Lotter. de re benefic. lib. 1. quaſt. 8. num. 36.*

Nam pro remotione obiecti ponderatum fuit, quod pro cauſa ſepulturæ conſiderata videtur dignitas, ac Sedes Epiſcopalis, ex qua deinde oritur, quod Epiſcopus dicatur Sponſus ſuæ Eccleſiæ, ac teneatur reſidere ex *Canone vbicumque 13. qu. 2.* Vndè hæc qualitas Sponſi, quæ venit, in ſequelam Dignitatis Epiſcopalis non eſt principalitèr conſideranda in electione ſepulturæ, proùt ſola Dignitas conſiderata fuit in Cardinali in itinere decedente antequam ad Vrbem perueniret, qui poſtpoſita Parochia in qua deceſſit, ſepeliendus eſset in Eccleſia maiori loci obitus, vt firmauit *Murga d. concluſ. 4.* quod etiam procedit in Prælato inferiori, qui habet idem ius ſepulturæ,
27 licèt non ſit verus Sponſus ſuæ Eccleſiæ, vt *in cap. cum quis de ſepult. in 6.* & firmat *Lauor. var. lucubr. tit. 2. cap. 11. num. 61.* nec quia Cardinalis non dicitur Sponſus ſuæ Eccleſiæ minùs conſiderari debet, quam Epiſcopus in ſua Cathedrali; nam hoc procedit ab Eminentia Dignitatis, quia cum Cardinales ſint membra Vniuerſalis Eccleſiæ, cuius eſt Caput Summus Pontifex, & illi principalitèr inſeruire debeant, quamvis omnes Chriſti fideles dicamur eius membra; attamen Cardinales, & Summus Pontifex inſimul efficiuntur vnum corpus miſticum, & ideò *Lotter. vbi ſuprà* dicit, quod Cardinalis non eſt Sponſus alicuius Eccleſię, ſumpta opinione à *Cald. conſ. 1. n. 2. de translat. Prælat.* Cæterùm Eccleſia Titularis traditur in Titulum, & per obitum vacare dicitur, vt ex eadem Bulla Sixtina, ac ex ſpeciali, qua vnicuique Cardinali perpetuo Titularis Eccleſia aſſignatur, & hoc hodiè meliùs conuincitur, quia, vt diximus totidèm ſunt Eccleſiæ Titulares, quot ſunt Cardinales, & inuariabilitèr Cathedrales dantur Cardinalibus Epiſcopis, Titulares Presbyteris, & Diaconiæ Diaconis. Cumque hæc vacatio præſupponat præcedentis vinculi diſſolutionem ad tradita per *Cardin. de Luc. de Benef. diſc. 97. num. 18. & Rot. coram Gregor. dec. 48. num. 5. decif. 142. num. 6.* ſequitur, vt ratione Tituli in quo reperiuntur ſpecialitèr addicti ſint in Eccleſia Titulari ſepeliendi, vt diſtinguendo plures caſus comprobat *Paſſerin. de ſtat. homin. tom. 2. quaſt. 187 art. 4. num. 320.*

Idem reſpondetur quoad reſidentiam cum tàm Eccleſiæ, quàm Cardinales ſint in eadem Ciuitate, neque abeſſe poſſunt ſine licentia Pontificis nec dictæ Eccleſiæ habent neque habere poſſunt omnes propriam habitationem, & nullæ etiam vel ex diſtantia loci, vel ex qualitate Aeris non permitterent commodam, & tutam reſidentiam, quia, vt diximus Cardinalis ſemper debet eſſe à
28 ſecretis Summi Pontificis intereſſe Congregationibus, Cappellis, & ſimilibus. Et ſi ex eiſdem cauſis permittitur ſimplici Epiſcopo, vel aliam Domum habitare, vel etiam à loco Cathedralis recedere quantò magis hoc interpretandum eſt fauore Cardinalium, qui in eadem Ciuitate commorantur, proùt de reſidentia ipſorum Cardinalium Epiſcoporum,

quo-

quoad dictas ſex Eccleſias firmat *Cardinalis Brancaccius in ſua diſſertione de option. ſex Epiſcopatuum Cardinalium*. Vltra quod ad iſtum effectum ſufficit etiam præſumpta habitatio licèt defunctus alibi habitaret; vt tradunt *Lap. allegat.62. num.2., & ſeqq. Lauor. var. Lucubrat. d.tom. 2. cap.11. num.51.* & in ſpecie *Paſſerin. de ſtatu homin. queſt. 187. art.4: num.320.*

Minùs obſtare poteſt, quod Cardinales optent intèr ſe Eccleſias, Titulares obtineant nonnulli, vna cum Titulo aliam Eccleſiam Epiſcopalem, & non omnes actus Epiſcopis competentes exerceant in eorum Eccleſijs Titularibus; Nàm optiones ortum habuere ſub Pontifice Alex. V. vt obſeruat *Spondan. continuat. ad ann. 1410. num.1.* & fiunt in Conciſtorio conſentiente, & approbante Summo Pontifice, imò ſi Cardinales poſt certum tempus volunt ab ordine Diaconorum tranſire intèr Presbyteros Cardinales, vt deindè aſcendere valeant ad Epiſcopalem gradum neceſſarium eſt vigore eiuſdem Bul-
29 læ Sixti, quod dimittant Diaconiam & aſſumant Tirulum, & deindè Cathedralem, vt confuſio prima euitetur, & ordo in omnibus rebus ſummoperè neceſſarius in Eccleſiaſticis præcipuè ſeruetur. Et habemus in *Capitulo ex parte de Clericis non reſidentibus*, quod Anaſtaſius Presbyter Cardinalis S. Marcelli ob non reſidentiam fuit depoſitus. Vndè data à principio hac formali reſidentia ſi hodiè ex cauſa benè viſa Summis Pontificibus, & ex frequentia negociorum in aliquo immutata eſt, non poteſt dici, quod amiſſum ſit Ius Sepulturæ, quod acquiſiuerunt Eccleſiæ Titulares ex regula Iuris iam acquiſiti, & quia regularitèr etiam reſpectu Parochialium idem eſt habere domicilium, vel quod habere cenſeatur, & ſufficit reſidentia habitualis, vt obſeruat *Lap. dicta allegat. 62. num. 1.* & domus Titulares gaudent ijſdem priuilegijs, ac Epiſcopales *de Luc. diſc. 70. num. 2. de Iuriſdict.*

De actibus autem particularibus modo non eſt queſtio. Nam ſi quoad nonnullos actus, ità voluit Summus Pontifex pro meliori regimine, & ad euitandam tantam iuriſdictionum ſciſſuram, & varietatem in vna eademque Ciuitate, vt obſeruat idem de *Luca dicto diſc.34. num. 17.* & ita practicatur, vt ſcripſit idem
30 *Choellius de notit. Card. cap.* 55. non benè infertur, quod exindè Eccleſiæ Titulares dici ampliùs non debeant veluti particulares Diæceſes, & quod Cardinales non habeant Iura Epiſcopalia, neque gaudeant illis priuilegijs, quibus vtuntur Epiſcopi in ſuis Cathedralibus cum ratione vniuerſalis Eccleſia, cuius ſunt Senatores, & membra adeò excellant Dignitate Epiſcopis Archiepiſcopis, & Patriarchis; Et poſſet reſponderi, quod etiam in Epiſcopis videmus diminutam illorum iuriſdictionem ex priuilegiis à Summis Pontificibus conceſſis regularibus Monaſteriis, & ſimilibus & nihilominus Epiſcopi gaudent cœteris omnibus honoribus, & prærogatiuis & illorum Eccleſiæ Cathedrales conſeruant ius Sepulturæ, vt ſupra probatum fuit.

Nullius paritèr releuantiæ eſt alterum Partis obiectum, quod Ius Sepulturæ emanat ab adminiſtratione Sacramentorum, & ſolutione quartæ. Verùm quia Eccleſia Titularis, neque adminiſtrat, neque prætendit adminiſtrare Sacramenta, & exigere quartam, ità neque pætendere poteſt tu-
31 mulationem cadaueris. Omiſſo enim, quod per Scribentes dicebatur, quod nempè Cardinalis, neque vſus ſit Parocho per totum tempus ſuæ permanentiæ hic in Vrbe cum proprium Confeſſarium haberet, neqne Sacramentum Extremę Vnctionis, ipſe petierit cum loqui minimè

potuerit ex vehementi apopletico inſultu, quæ examinari poſſent, proùt etiamſi acceſſerit ad Vrbem animo permanendi, itaùt diei deberet de Parochia, vel Viator ſi quæſtio eſſet inter duas Eccleſias Parochiales, vel quod probata Parochialitate ius Titularis cedere deberet, ſed quando ex firmatis Eccleſia Titularis habet potentius ius idem habere debet etiam non obſtante adminiſtratione Sacramentorum, & ſolutione, quartæ, alias hæc ratio generaliſſima deſtrueret, quodcumque particulare ius ſupra firmatum, quia non ſuffragaret ampliùs neque electio, neque habere Sepulcrum ſuorum maiorum eum ſemper Sacramenta ſint accipienda à proprio Parocho & eidem debetur quarta, & ideò vti nimis probans nihil probat.

Et demùm non obſtat Statutum Cleri Romani in quo ſub *cap.* 4. §. 6. hæc ordinatio legitur —*Cadauera extra limites Parochiæ in qua obierunt abſque eiuſdem Parochi licentia in depoſitum non deponantur*, *Cardinalium Cadaueribus exceptis &c.* Nam talis ordinatio reſpicit ſolùm depoſitum non ſepulturam, ſed idem Statutum
32 potiùs retorquetur nam in §. 12. ſtatuit, quod familiares Cardinalium, Prælatorum, & Principum habentes domum, & familiam in aliena Parochia ad illam pertineant nihil autem de Cadaueribus Cardinalium diſpoſuit, benè ſciens, quod illi alibi ſeppelliri non poterant, quã in Eccleſia Titulari, iuxtà praxim ſuperius inſinuatam.

Et ità Cauſa pluries propoſita, & vtraque Parte ſemper informante, & in poſtremis propoſitionibus ſuffragantibus omnibus DD. reſolutũ fuit &c.

A D N O T A T I O

Hanc deciſionem iuſtiſſimam, ac bene fundatam de Iure puto, & ante quam articulus in Rota reſolueretur, in eodem ſenſu fui. Duplex enim me mouet ratio. Altera quod ſi Canonici, & alii Beneficiati cum onere reſiden
33 di in ſuis Eccleſijs ſunt tumulandi *Innocent. in cap.* 1. *verſic. Clerici in Eccleſijs de Sepultur.* *Antonell. de regim. Eccleſ. lib.* 1. *cap.* 12. *num.* 27. priuatiuè ad Parochiam, vbi habitant *Ventrigl. in prax. par.* 1. *annot.* 52. §. *unico num.* 24. ita & Cardinales in Eccleſijs ſuorum Titulorum ſepeliri debent tamquam adſtricti ad Reſidentiam iuxtà Text. *in cap. ex geſtis de Cleric. non reſident. vbi Fagnan. n.* 10. & Altera quod ſi laicus ſepeliendus eſt in Sepulchro Maiorum ratione affectionis, & præſumptæ voluntatis priuatiuè ad Parochiam *cap.* 1. *de Sepultur. Antonell. vbi ſupra num.* 1. Ergo & Cardinalis Titularis in Eccleſia ſui Tituli ob eamdem rationem affectionis; debetur tamen Parochiali Canonica Portio, ſi in infirmitate Cardinalis Sacra
34 menta recepit ab Illa *Antonell. de regim. Eccleſ. lib.* 1. *cap.* 12. *num.* 30.

ARGVMENTVM

Diſcutiuntur hic plura dubia matrimonialia ſignanter ſuper ſpõſalibus, & Matrimonijs conditionatis, & ſuper contractis præuia proteſtatione ſuper metu, & alijs caſibus, qui in corpore habentur.

SVMMARIVM

1 Sponſalia facta ſub conditione aſſenſus Patris euaneſcunt, co non ſecuto.

2 Probare purificationem huius conditionis ſpectat ad partem quæ agit ad matrimonium

3 Euaneſcunt ſupradicta Sponſalia conditione non ſecuta, non obſtante iuramento.

4 Ex Sponsalibus condisionatis, conditione non ſecuta non oritur aliquod famæ detrimentum Puellæ

5 Pœna non debetur adiecta in Sponſalibus conditionatis, conditione non ſecuta.

6 Non ualet appoſitio pœnæ in Sponſalibus niſi in caſu de quo num. 7.

8 Sponſalia contracta coram Parocho & Teſtibus an per copulam ſubſecutam tranſeant in matrimonium abſque neceſitate iterum contrahendi ſeruata forma Sac. Concilij, & reſoluitur negatiuè ut num. 9. 10. & 11.

12 Lapſus Sanchez in hoc puncto.

13 An Matrimonium ſub conditione per uerba tamen de preſenti, contractum coram Parocho, & Teſtibus, ſit ualidum impleta conditione abſque neceſſitate repetendi formam cõciliarem poſt eam impletam latè diſputatur, & reſoluitur negatiuè in conditione de futuro ex num. 14. uſque ad 26. affirmatiuè in conditione de preterito ſeù præſenti èx num. 26. uſque ad 30.

31 Quando receditur à conditione de futuro adiecta in matrimonio, requiruntur ſolemnitates Concilij Tridentini.

32 Matrimonium contractum ſub conditione ſi Papa diſpenſauerit, obtenta diſpenſatione, requiritur pro eius ualidatione nouus Conſenſus coram Parocho, & Teſtibus.

33 Reprobatur contraria opinio Sanchez & aliorum.

34 Non requiritur nouus conſenſus quando Papa diſpenſauit in radice in gradibus tamen Iure poſitiuo prohibitis, non in prohibitis Iure Diuino, & num. 32. in fine.

35 Nec requiritur conditionem diſpẽſationis impleri coràm Parocho, & Teſtibus, ſed ponitur in dubium.

36 Ego non admitterem in Eccleſia Matrimonia conditionata, niſi ſub licentia Ordinarij concedenda ex cauſa.

37 Qui paulo ante Matrimonium proteſtatus eſt coram Multis nolle Bertam deſponſare niſi habeat tot in dotem, & poſteà purè contrahit, vtrum conditione non verificata matrimonium ſit nullum pro nullitate diſcurritur ex num. 38. & 39. contrarium num 40. vſque ad 46.

47 Quando proteſtatio facta fuit Parte abſente non releuat.

48 Matrimonium contractum præuia proteſtatione ſuper metu facta parte abſente non uales

49 Si autem metus ortus eſſet ex Cauſa ſtupri per ſponſum commiſſi an proteſtatio releuet vide plures diſtinctiones, & caſus ex num. 50. vſque ad 60.

61 Deprehenſus in ſtupro, & contrahens matrimonium Parentibus ſtupratæ volentibus eum occidere ad vindictam, validè contrahit, ſecus illis volentibus occidere niſi contrahat, ſecundum cummunem opinionem moralium.

62 Huiuſmodi diſtinctio latè reuocatur in dubium, confutatur, & diſtinguuntur Caſus vſque ad num. 70.

70 Conſanguinei quando admittantur ad probandum ſuper matrimonio.

71 Exquibus verbis non concludatur promiſſio ſponſalitia, & num. 72.

73 eam non concludit traditio annuli.

74 Verba -- volo implere, quæ polli-

citus ſum -- *inducunt Sponſalia, non Matrimonium, & num. 75.*
76 *Diſparitas inter coniuges excludit in dubio præſumptionem matrimonij contracti.*
77 *Quæ diſparitas attendatur.*
78 *Premiſſio quando ſit inſufficiens ad matrimonium.*
79 *Stantibus Cauſis non poteſt quis cogi ad ſeruandam promiſſionem ſponſalium, & quę ſint cauſæ num. 80. & 81.*
82 *Etiam Hæretici tenentur ſeruare in matrimonijs formam Concilij vbi hoc fuerit publicatum in eorum Parochia.*
83 *Mater quando poſſit impedire matrimonium Filij familias.*
84 *Cauſæ obſtantes matrimonio aliæ impediunt contrahendum, aliæ dirimunt Contractum.*
85 *Pater poteſt impedire Matrimonium Filij cum ſponſa indigna, & num. 88. 89. 90. 91. & 92.*
86 *Concilium non obſtat huic caſui.*
87 *Quæ ſit cauſa rationabilis impediendi matrimonium.*
93 *Iuſtitia publicæ honeſtatis ſecundum* Hoſtien. *non habet multum rationis, ſed fundatur in placito legislatoris.*
94 *Hoſtien. tentauit in Concilio Lugdunen. aboleri facere impedimentum Iuſtitiæ publicæ honeſtatis.*
95 *Canones inducentes hoc impedimentum ſunt multum exorbitantes à Iure communi.*
96 *Ratio impedimenti publicę honeſtatis.*
97 *Ex ſponſalibus validis, & mutuo conſenſu diſſolutis oritur ſupradictum impedimentum, & refelluntur contrarij.*
98 *Fallit quando ſponſalia ſunt occulta.*
99 *Idem procedit in matrimonio clandeſtino.*
100 *Allegatur ratio.*
101 *Etiam ſi Apoca ſponſalitia fuerit ſubſcripta per Teſtes, & de ratione num. 102.*
103 *Iſti Teſtes non tenentur reuelare, & num. 104. & 105.*
106 *Secus vbi impedimentum ſponſalium propalaretur.*
107 *Ex ſponſalibus contractis, ſi factis denunciationibus non apparebit aliquod impedimentum non oritur impedimentum publicæ honeſtatis.*

DISCEPTATIO LII.

SVpponitur in facto, quod Caius Filius familias morã trahens in vniuerſitate Studij Conimbricenſis contraxerit ſponſalia cum N.N. inſcijs Parentibus, ſed conditionalitèr illorum nempe conſenſu expreſsè reſeruato, qui conſenſus poſteà obtineri non potuit.

Quæritur in ſenſu veritatis, an idem Caius poſſit condemnari ad alitèr quam pænam peccuniariam vel intereſſe, in quo articulo mihi non alitèr quàm negatiuè ſecundum ea, quæ proponuntur, videtur reſpondendum.

Sponſalia enim contracta fuerunt ſub conditione per Sacros Canones
1 non improbata, ſed expreſsè permiſſa, vt in ſpecie de conditione *ſi Patri placuerit* -- docet *Text. literalis in cap. ſuper eo de condition. appoſit.* & tradunt communitèr *Sanchez de Matrimon. lib. 5. diſp. 6. num. 5. & diſput. 7. num. 1. Coninch. de matrim. diſp. 29. dub. 2. num. 26.* quo ſtante ſi conditio non purificetur, quià nempè Parentes conſentire recuſant, Sponſalia euaneſcunt, perinde ac ſi numquam fuiſſent celebrata, nec poteſt vnus vel Alter ex Contrahentibus adſtringi ad Matrimonium, vt eſt clara diſpoſitio *Text. in* allegato *cap. ſuper eo* de *condit. appoſit.* ibi --*ſuper eo vero, quod poſtulaſti vtrum ille, qui in quadam Mulierem conſenſit, ſi Pater eius ſuum præſtaret aſſenſum, ſit ad conſumandum*

ſumandum Matrimonium compellendum? Reſpondemus, quod cum conſenſus liber dici non poſſit qui in alieno arbitrio reſeruato, ac conditionem ipſam Canonica non improbant Inſtituta, niſi voluntas Patris poſtea intercedat, nequaquam cogendus eſt ad matrimonium contrahendum.

Ex quo Textu deſumunt Canoniſtæ communem aſſertionem, quod Matrimonium ſub tali conditione contractum ſuſpendatur vſque ad eiuſdem conditionis euentum, & ſi interueniat Parentum Conſenſus, Matrimonium valeat, ſi verò non interueniat, illud non valeat, ſed tamquam ex defectu conditionis, & conſequenter conſenſus ſub ea dati, reſoluatur contractus ipſo Iure, *vt ſcribunt. Sanchez. vbi ſupra A Spiritu Sancto in Director. Confeſſar. tom.* 1. *tit. de Matrimon. diſput.* 5. *num.* 4. *Coninch. de matrimon. d. diſput.* 29. *num.* 26. *& ſeqq. & num.* 31. *Filiucc. oper. moral. tract.* 10. *de Sacram. matrimon. cap.* 4. *num.* 144. *Caſtropal. par.* 5. *tract. de Sponſal. diſput.* 1. *punct.* 10. §. 2. *n.* 3. *& ſeqq. Bonaccin. oper. moral. tom.* 1. *tit. de ſponſal. queſt.* 1. *punct* 10. *n.* 4. *Rot. coram Cerr. deciſ.* 761. *num.* 8.

Et dicitur conditio non purificata eo ipſo, quod Pars agens ad Mattrimo-
2 nium, non probat Parentes expreſsè conſenſum præſtitiſſe, quia cum fuerit conſenſus illorum imperſonaliter reſeruatus, illum procurare pro executione conditionis nemini ex Contrahentibus per ſe incumbit niſi ad id ſe ſpecialiter obligauerit, ſed ſolum ei incumbit qui cupit perfici Contractum, vt in puncto *Caſtropal.* vbi ſupra §. 2. *num.* 9. ibi -- *Procurare autem executionē cōditionis ſcilicet conſenſum Parentis, &c. nemini ex Contrahentibus per ſe incumbit niſi ad id ſe ſpecialiter obligauerit, ſed ſolum ei incumbit, qui cupit contractum perfici* -- concordat *Coninch. de matrimon. d. diſput.* 29. *dub.* 2. *num.* 35. *in fine*. multò magis autem in caſu præſenti, vbi ſupponitur Patrem requiſitum ad annuendum Sponſalibus denegaſſe aſſenſum.

Cum igitur Sponſalia euanuerint ex defectu conditionis, & conſenſus Caij, qui non aliter quam ſub præ-
3 fata conditione contraxit, intrat conſequentia valde clara, quod nullius pænæ Reus eſſe valeat, nec ad aliquid condemnari, non obſtante Iuramento ſponſalitiæ promiſſioni adiecto, quia Iuramentum eſt acceſſorium, & famulatorium Contractus contrahentium, vnde ſi corruit contractus tamquam principalis Iuramentum quoque vti acceſſorium cum eo corruere neceſſe eſt, vt in his terminis punctualiter firmat *Portell. Reſponſor. moral. tom.* 1. *par.* 3 *caſu* 5. *num.* 2. *Ledeſma de matrim. dub.* 13. *caſ.* 10. *Sanchez. de matrimon. lib.* 1. *diſput.* 59. *num.* 2. *in fine*, & eſt optimus *Text. in cap. de illis de condit. appoſit.*

Neque hic vlla videtur concurrere Cauſa legitima pro condemnando Caium ad pænam, & intereſſe, nam poſita euaneſcentia, & nullitate contractus ex defectu conditionis, & conſenſus, nullus ex eo naſci poteſt effectus aùt pæna iuxtà regulam *Text. in cap. illud de Iurepatr. l. ſi aut nullum Cod. de legitim. hæred. &* in ſpecie *Coninch. de matrimon. diſput.* 23. *dub.* 6. *num.* 46. vbi quod omnis conſenſus conditionalis deficiente conditione eſt nullus, ac omnino deſinit obligare.

Quod ſi dicatur mediātibus huiuſmodi Sponſalibus, ſeù matrimonio non ſecuto fuiſſe aliquid detractum famę
4 Mulieris, reſpondetur negando hoc famæ detrimentum, cum in Spōſalibus conditionalibus nihil tale conſiderari ualeat, immò quod nec Iuſtitia publicę honeſtatis oriatur ex huiuſmodi Sponſalibus ante euentum conditionis docet *Text.* apertus *in cap. unico de Sponſal. in* 6. ibi -- *Cum ex Sponſalibus conditionalibus ante conditionem extantem; ſicuti conſen-*

ſum non habentibus, & Incertis, nullapublica honeſtatis Iuſtitia oriatur. & firmauit *Rot. coram Peutinger. deciſ. 179. num. 15. & 16.*

Vltra quod etiamſi aliquid præiudiciale Mulieri conſiderari valeret ex his Sponſalibus, adhuc non exindè Vir poſſet condemnari ad aliquam pænam cum ſibi imputare debeat Mulier quare ſub tali cōditione contraxerit, & per contrarium nihil imputari poteſt Viro qui contraxit conditionalitèr & ſub conditione honeſta, quam Canonica non improbant Inſtituta, vt ait *Text. in d. cap. ſuper eo de condit. appoſit*

Imò in fortioribus terminis habemus, quod etiamſi Contrahentes in Sponſalibus appoſuiſſent expreſsè pęnam
5 Conuentionalem, adhuc iſta non eſſet exigenda, ex quo ſi ſponſalia, quæ ſunt principale, vti conditione non purificata euaneſcunt, Ità & pæna eiſdem adiecta, ſicut de iuramento ſuperius dixi, & punctualitèr obſeruat *Gloſſ. in cap. gemma de Sponſalib. in verb. intra ſeptennium A Spiritu ſancto in Direct. Confeſſ. tit. de Sponſalib. tract. 10. diſputat. 1. ſect. 11. num. 76.* multò minus igitur pæna exigi poteſt ab ordinario in caſu iſto, vbi conuenta non fuit,

Prætereà ad conſulendum omnimodæ libertati matrimoniorum prohibita
6 eſt per Sacros Canones adiectio, ſeù promiſſio cuiuslibet pænæ etiam ſi iſta petatur ratione lucri ceſſantis iuxtà *Text. in relato cap. Gemma de Sponſal.* & tradunt *Sanchez de Matrimon. lib. 1. diſput. 30. per tot. A Spiritu Sancto vbi ſupra num. 75.* & ſolum in caſu, quo quis iniuſtè reſiliret à Sponſalibus peti poteſt reſar-
7 citio damni, veluti, ſi ratione Sponſalium fuiſſent factæ expenſę vt explicat *Sanchez vbi proximè num. 13. & 14.* ideò in præſenti, vbi Caius nec iniuſtè reſiluit à contractu, nec aliquod damnum intulit, neſcitur quomodo ſubiacere debeat alicui penæ.

Quæ omnia clariora redderentur, ſi Mulier iam alteri nupſiſſet, hoc enim caſu nullū damnum poſſet allegare in conditione ſuæ famæ vel in fundamento Scandali, aut alterius cuiuſqunque Cauſæ, cum ſatis huic Mulieri ſit conſultum, & ità pro veritate ſcripſi in *Coſmopolitana; Sponſalium*.

Hac occaſione proſequendo materiam matrimonialem, quæro, ſi ſponſalia
8 fuerint contracta in faciem Eccleſiæ, nempe coram Parocho & Teſtibus iuxtà formam ſtabilitam in matrimonio per *Sac. Concil. Tridentinum* & deinde ſecuta fuit copula, vtrum tranſeant in matrimonium? mouet hanc quæſtionem *Card. Tolet. lib. 7. Inſtruct. Sacerd. cap. 17.* & dicit hæc verba -- *Crederem in hoc Caſu eſſe matrimonium, quia inueniuntur omnia, quę ſtatuit Concilium non nego rem eſſe dubiam, & non carere difficultate, & ſi talis caſus accideret, recurrendum eſſet ad* Papam, *qui ſibi huius Concily declarationem reſeruauit* -- & hæc verba Toleti refert *Graff. conſil. lib. 4. conſil. vnico num 11. de ſponſal.*

Contrarium tamen reperio fuiſſe reſolutum per Sac. Congregationem Concilij his verbis -- *Etiam coram*
9 *Parocho & Teſtibus contrahuntur Sponſalia, licet poſteà ſequatur copula, matrimoniū nihilominus non cenſetur, poſſunt tamen denuo cōtrahere ſeruatis ſeruandis* -- quam reſolutionem refert *Poſſeuin. de offic. Curat. in fin. tract. in Declarationibus Sac. Congregation. Concilij tit. de propric contrahen. Paroch. ſect. 3. num. 58. fol. mihi 336.*

Hęc Sententia videtur fundata in Iure quià certum eſt, quod licet olim
10 Sponſalia de futuro per copulam ſubſecutam tranſirent in matrimonium iuxtà *Textum in cap. 15. qui fidem de Sponſal.* Tamen hodię ex decreto Sac. Concil. Trident. quod præſcripſit nouam formam Matrimonijs contrahendis, Sponſalia per copulam ſubſequentem non amplius

tran-

tranſeunt in matrimonium, vt opti-
me *Fagnan. in d. cap. 15. qui fidem n. 10. & 11. in fine Nauarr. in manual. cap. 25 n. 144. Menoch. de præſumpt. lib. 3. preſ. 1. num. 99. Valer. differentiar. vtriuſque Iur. in verb. matrimonium differ. 6 num. 1. in fine Rot. in Auenionen. dotationis* 19. Iunij 1680. *§. ex dupliei coram bo. me. Albergato*,
& ideò cum in præſenti themate
non fuerit contractum per verba de
pręſenti coram Parocho, & Teſtibus
non poreſt ſubeſſe validum matri-
monium.

Neque aduerſatur conſideratio *Tolet. vbi ſupra* quod nempe hic inuenian-
tur omnia, quæ ſtatuit Concilium
11 nam hoc ſtatuit pręſentiam Paro-
chi, & Teſtium in mattimonio per
verba de præſenti, non autem in
Sponſalibus de futuro, pro quibus
nihil diſpoſuit, ſed ea teliquit de-
terminanda ſecundum diſpoſitionẽ
Iuris communis, vt ait *Fagnan. in cap. ex litteris num. 2. & 3. & in dict. cap. 15. qui fidem numr. 10. de Sponſalib.* & propterea cum hic
non pręſupponatur fuiſſe Contractũ
Matrimonium per verba de præſenti
non poteſt dici ſatisfactum Concilio
licet eius ſolemnitas fuetit adhibita
in Sponſalibus de futuro, quia ſo-
lemnitas requiſita per Concilium in
actu preparato, non ſufficit ſi adhi-
beatur tantum in actu præparatorio
& præambulo, & in ſpecie ità deci-
ſum fuiſſe per Sac. Congrègationem
Concilij in contingentia facti refert
Fagnan. in d. cap. 15. qui fidem num. 10. verſ. ad ſecundum, & turpiter
copiando verba *Fagnan.* & fere to-
tum eius commentarium in *d. cap. 15 qui fidem* & *in cap. ex litteris* ſuppreſ-
ſo tamen nomine ipſius Fagnani, ſe-
quitur *Pignatell. conſultat. 133. num. 45. tom. 9.* implendo volumina la-
boribus alienis.

Dicit hie *Sanchez de matrim. lib. 5. diſput. 8. num. 26.* quod ſpectato Iure
Tridentini, Sponſalia per copulam
tranſirent in matrimonium, ſi tam
12 Sponſalia, quam Copula fierent
coram Parocho, & Teſtibus, vt *lib. 1. diſput. 26. num. 12. in fine verſ. ſi tamen*. heù ſimplicitatem viri Reli-
gioſi, cuius dictum facit pro Canibus
publicè, & palam coeuntibus, non
pro hominibus, erubeſcente etiam
Religione Etnicorum, qua in re vi-
deatur eruditiſſimus *Tiraquell. de legib. coniugal. l. 15. Gloſſ. p. num. 159. vſque ad 163. Arguell. dec. 8. num. 30.*
& relinquatur huiuſmodi copula pu-
blica immanitati Neronis, qui apud
ſtagnum Agrippæ nupſit cuidam
Phythagorę coram Populo, quo ſpe-
ctante nedum ſolemnia Coniugii
celebrata ſunt, vt narrat *Tacit. lib. 15. annal.* ibi -- *inditum Imperatori flammeum, viſi Auſpices, dos, & genialis Torus, faces nuptiales* -- ſed
etiam coram eodem publicè viſa fu-
it execranda copula ibi -- *Cuncta denique ſpectata, quæ etiam in fæmina Nox operit* --

Succedit hìc alia grauior quæſtio ſe-
quentis tenoris -- *quidam contraxerunt coram Parocho, & Teſtibus per*
13 *verba de præſenti ſub cõditione licita, quæ poſteà fuit purificata, ſi reputantes ſe pro legitimis Coniugibus, iſti matrimonium conſumauerint, an validè ſit matrimonium vel potiùs cogendi ſint Coniuges, vt denuò quia purificata eſt conditio, coram Parocho, & Teſtibus legitimè contrahant?*

Hanc grauem quæſtionem refert *Fagnan. in cap. ſuper eo de condit. appoſit. num. 4. & ſeqq.* qui dicit eſſe ſciſ-
ſuram opinionum inter Canoniſtas
& Theologos. Iſti enim ſubſtinent
eſſe neceſſarium iterum contrahere
ſeruatis ſeruandis purificata condi-
tione, illi verò negant, & propoſi-
ta Cauſa in Congregatione Concilij
licet iſta reſoluerit cum Theologis
reiterandum eſſe matrimonium, re-
pugnante Voto ſolius Cardinalis
Alciati, tamen facta relatione Sũo
nempe B. Pio V. iſte probauit Sen-
tentiam Canoniſtarum, & ſic reſolu-
tionem Congregationis reuocauit.

Reaſ-

Reaſſumpta poſtmodum eadem quæſtione in alia Congregatione omnes Eminentiſſimi Votantes, tenuerunt cum Canoniſtis non eſſe neceſſarium denuò contrahere, ſed matrimonium valere, qua reſolutione Sm̃o relata tunc S.M.Clementi VIII.olim Sac. Rotæ Auditori, & filio doctiſſimi *Silueſtri Aldebrandini* Iuriſconſultorum celeberrimi Summus Pontifex viſus eſt dubitare, *quia licet de Iure veteri matrimonium valeret per Text. in cap. ſuper eo decondit appoſit. Tamen hodie poſt Concilium quo ſolemnitas Parochi, & Teſtium introducta èſt, ſecus eſſe videtur, quià cum contrahitur ſub conditione ſolemnitatē adhibendo, non ſatisfit Concilio, quando autem à conditione receditur ſolemnitates non adhibentur* -- ideoque mandauit hanc difficultatem in Congregatione conſiderari, qua difficulte propoſita, Sac. Congregatio ei reſpondit, *Concilium non requirere ſolemnitates Parochi, & Teſtium quando receditur à conditione, ſed quando mutuo conſenſu habito vir, & Mulier contrahunt, hoc autem caſu quando contractum fuit, adhibitæ ſunt ſolemnitates* --hac difficultatis ſolutione relata eidem Clementi VIII. iſte approbauit Sententiam S. Congrègationis, & ita in ea Cauſa reſponderi mandauit; Verum noluit hanc deciſionem omnibus caſibus deſeruire, ſed omnes, qui acciderint in futurum cum ſuis circumſtantiis eſſe ſpecialiter conſiderandos -- hæc tradit *Fagnan. in d. cap. ſuper eo* quod ſibi vſurpauit *Pignatell. conſult.* 133. *num.* 54. & 55. *tom.* 9. ſed plenè vſurpare noluit, aut neſciuit, ac etiam erroneè mentionem fecit de Gregorio XIII. loco Pii V. vnius ex relatis Pontificibus, cui facta fuit relatio ſupradictæ reſolutionis Sacræ Congregationis,

Quid ergo dicendum in hoc puncto arduiſsimo, & nondum pacifico, aut generalitèr ſtabilito pro omnibus ca-
14 ſibus? Ego ſanè abſtinere debebam ab hanc quæſtionem promouendo, ſed quoniam promoui, habeo neceſſitatem meum ſenſum proferendi, ne aliàs mihi obiici poſsit illud Martial. Epigramm. lib. 1. -- *Cur in Theatrum Cato ſeuere veniſti? an ideò tantum veneras vt exires?* vt faciunt multi, qui quæſtionem mouent referendo tantùm, quicquid alii dixerunt, ex alia autem parte video iter procelloſum, & difficillimum ita, & talitèr, quod poſsem dicere illud Tiberii apud *Tacit. lib. 3. annal. -- Mihi autem neque honeſtum ſilere, neque proloqui expeditum* -- dicam tamen tuta fronte me dubitare, plusquàm dubitauit S. M. Clem. VIII. in affirmando validitatem Matrimonii conditionati abſque eo, quod requiratur reiteratio ſolemnitatum Conciliarium de tempore adimpletę conditionis, hoc eſt, quod ſaltem coram Parocho & Teſtibus impleatur conditio, hoc eſt quod Parocho, & Teſtibus Contraheutes oſtendant ac fateantur conditionem eſse adimpletam,

Et moueor ex ipſa littera Sac. Concilii Tridentini *in cap.* 1. *ſeſſ.* 24. *de reformat.* quod præfiniuit ſolemnitates Parochi, & Teſtium in Matrimonio perfecto, & puro per verba de præſenti ibi -- *Ego vos in matrimonium coniungo* --quando autem contrahitur per uerba depræſenti, ſub conditione, non dicitur fieri Matrimonium, , ſed contractus re-
15 ſoluitur in Sponſalia de futuro vt probat *Text. in cap. ſuper eo de condit. appoſit.* ibi -- *cum huiuſmodi conſenſus non ſit de præſenti habendus licet per verba de præſenti euidentius exprimatur* -- e a ratione, quia Matrimonium eſt actus legitimus, qui non recipit conditionem, neque dic̄ *Couar. de Sponſal. par.* 2. *cap.* 3. *num.* 3. & 4. *Filliucc. de Matrimon. tract.* 10. *par.* 1. *cap.* 4. *n.* 137. repugnat, enim quod Mar, & fœmina coniungãtur purè per Parochum, vt in verbis Concilii ſuperrelatis & tamen
Coniun-

Google

Coniunctio ſuſpendatur per conditionem vt ait *Gonzal. in cap. per Tuas num. 6. de condit. appoſit.* ſed ſolùm conſenſus ad Matrimonium, prout eſt contractus, ſuſpendi valet per conditionem, vt firmat *Couar. vbi ſupra Coninch. de Sacram. tom. 2. diſput. 29. dub. 1. num. 1 . Filiucc. vbi ſupra* conſenſus autem ſuſpenſus, & dependens ab euentu conditionis, interim non eſt Conſenſus de preſenti ſed de futuro, ideoque non poteſt inducere Matrimonium requirens conſenſum de præſenti, vt bene *Gonzal. in d. cap. per duas num. 6. Couar. vbi ſupra num. 3. & 4.* ſed tantummodo in effectu operari valet ſponſalia, quia ſi pendente conditione cum alia contrahantur per verba de præſenti, & abſque conditione, hoc vltimum matrimonium validum eſt, vt ait *Gonzal. in d. cap. per tuas num. 6.* ibi - *adeò autem Matrimonium ſub conditione celebratum pro ſponſalibus habetur, vt ſi pendente conditione Sponſus, vel ſponſa cum alio de preſenti nuptias contrahant, nuptiæ legitimæ ſint quia ſponſalia de futuro ſoluuntur per ſponſalia de præſenti — Gloſſ. in d. cap. per Tuas in verb. præſumendum verſ. Itèm quod ſi contraho*, ſeù ſecundum aliorum opinionem huiuſmodi Matrimonium conditionatum, nec habet vim Matrimonij neque ſponſalium, vt ait *Coninch. d. diſput. 29. dub. 1. num. 14. verſic. reſpondeo*, ſed eſt quid medium inter ſponſalia, & matrimonium, vt notat *A Spiritu Sancto tit. de matrim. tract. 11. diſput. 6. ſect. 4. num. 296. verſic. Inſtabis ergo illi conſenſus.*

Ideoque ſolemnitates Conciliares ad-
hibitæ in Matrimonio conditionato,
16 ante conditionis verificationem,
non ſuffragantur, quia vel huiuſmo-
di Matrimonium habet vim ſponſa-
lium, & non fit validum niſi ſole-
mnitates adhibeantur in conſenſu
nouo purè dato, vt dixi in præce-
denti Caſu *num. 9. & ſeqq.* aut habes
quid medium inter ſponſalia, & ma-
trimonium, & pariter in eo adhi-
bendo ſolemnitates non remanet
ſatisfactum Concilio, quià ſemper
verum eſt eas non fuiſſe adhibitas
ſuper matrimonio puro, & perfecto,
de quo loquitur diſpoſitio Concilia-
ris, atquè ità in puncto quod requi-
rantur ſolemnitates Conciliares de
tempore purificatę ſeù impletę con-
ditionis, ſiuè vt parochus, & teſtes
interſint implemento cōditionis ſeù
confeſſioni contrahentium qui de
eodem implemento coram illis do-
ceant, ac atteſtētur firmauit *Coninch. de Sacram. tom. 2. d. diſput. 29. dub. 1. num. 15. & ſeq.* declarando *num. 17.* aſſumptum his verbis -- *hic tamen notandum primo uideri omnino, ſufficere ſiuè conditio ſit præterita, ſiue futura, vt Contrahentes dum ſciunt eam eſſe impletam, id coram Parocho, & Teſtibus fateantur quia hoc ipſo apertè ſignificant ſuum conſenſum eſſe omnino abſolutum, & purificatum* -- idem tenet *Gonzal in cap. per Tuas de condit oppoſit num. 6. in fine uerſic. Inde etiam Ledesma de matrim. quæſt. 47. artic. 5. dub. 7. principal. §. in hac difficultate Perez. lib. 3. ordin. tit. 1. l. 1. ad finem §. Octauo etiam ceſſat*, & facit *Filliucc. vbi ſupra num. 146. in fine Candid. diſquiſit. moral. tom. 2. diſquiſit. 28. dubit. 39. num. 40.*

Non obſtat opinio Canoniſtarum *in
cap. ſuper eo de condit. appoſit.* quam
17 eſſe prefærendam Thologis dixit
S. M. B. Pius V. in hac materia vt
ſuperius retuli, quoniam quamuis
contrarij ſint aliqui Thologi Canoniſtis, iſtis contendentibus purificata conditione non eſſe neceſſarium nouum conſenſum ad validitatem matrimonij ſub conditione contracti, illius verò aſſerentibus neceſſarium eſſe conſenſum nouum, quià prior Conſenſus non fuit de præſenti ut apud *Barboſ. in cap. ſuper. eo num. 7. & ſeqq.* qui Theologis adhæret, tamen, quia Canoniſtæ antiquiores nonaderant tempore Concilij Tridentini, nec agunt quęnem attento eius Iure, ſed ſolum de

ve-

veteri Sacrorum Canonum, id circò multi ex Theologis, dictum articulum diſputarunt vnà cum Canoniſtis de Iure veteri, an requiratur nouus conſenſus, & partim tenuerunt cum illis, partim non, alij verò diſtinguendo dixerunt de Iure veteri non eſſe neceſſarium nouum conſenſum iuxtà opinionem Canoniſtarum, ſed attento Iure Conciliari requiri, quod conditio impleatur coram Parocho, & Teſtibus, vt ſunt *Ledeſma, Rebell. Layman. Bonacin. Coninch. Dian. Barboſ.* quos refert *Boſſ. de matrimon. cap. 10. num. 79. Hurtado ac Perez.* quos refert *Diaſtillus de matrimon. diſput. 5. num. 128. Caſtropal. de Sponſal. diſput. 2. punct. 11. §. 2. num. 11. Amicus de matrim. diſput. 5. ſect. 3. num. 6.*

Et ita videtur diſtinguere etiam *Gon-*
18 *zal.* eruditiſſimus Canoniſta in d. *cap.* per tuas *num. 6.* circa finem ibi -- *Inde etiam deducitur in hoc caſu hodie poſt Tridentinum neceſſarium eſſe nouum conſenſum coram Parocho, & Teſtibus vt matrimonium ſubſiſtat, licet Iure communi attento dubium valde eſſet, an nouus Conſenſus deſideraretur* -- vndè patet Theologos in hac parte non eſſe contrarios Canoniſtis ſed potius diuerſos, quia ſtat ſimul de Iure communi non requiri nouum conſenſum, & quod attento Iure Concilij requiratur, quod Parocho, & Teſtibus innoteſcat conditio impleta, idque coram illis fateantur Contrahentes, per hanc confeſſionem ſignificantes tunc eorum conſenſum eſſe purum, & abſolutum.

Et ratio diſtinctionis eſſe videtur, quià licet de Iure veteri nouus Conſenſus non eſſet neceſſarius tempore adimpletæ conditionis, tamen de Iure Conciliari ſtatuente ſolemnitates matrimonio perfecto de præſenti, requiritur, vt conditio implea-
19 tur coram Parocho, & Teſtibus, illiſque conſtet conditio purificata, ſeù impleta, eo quia ſi tunc dicitur perfici matrimonium iuxta *Text. in l. hac venditio 7. ff. de contrah. empt.* ibi -- *conditionales venditiones tunc perficiuntur cum impleta fuerit conditio* -- conſequenter tunc neceſſariæ ſunt ſolemnitates Conciliares quæ ſupèr matrimonio puro, & perfecto non ſuper imperfecto, ſeù conditionato requiruntur, optimè *Coninch. d. diſput. 29. dub. 1. num. 15. Caſtropal. de ſponſ. ubi ſupra num. 11.*

Hic tamen obſtare videtur motiuum retrotractionis, quod nempè ſicut conſenſus remanet purus vſque ab initio, adimpleta conditione, Ita & vſque tunc remanet purum Matrimonium, & ſic ſolemnitas tunc adiecta, remanet adiecta Matrimonio puro, & perfecto iuxtà diſpoſita in Concilio, cui licet non fuerit ſatisfactum in illo initio conditione nondum impleta, quia nondum erat matrimonium, tamen impleta conditione virtute retrotractionis, cum matrimonium efficiatur purum vſque ab initio, conſequenter vſque ab initio ſolemnitates dicuntur interueniſſe in matrimonio puro, ita, & talitèr quod ſolemnitas ſtet in pendenti ſicut conſenſus ad matrimonium conditione non verificata ſed ea verificata matrimonium, ſicùt fit purum vſque tunc, ità vſque tunc ſolemnitas Conciliaris cenſetur appoſita matrimonio perfecto.

Verum reſpondeo, quod licet conſenſus retrotrahatur ad efficiendum
20 matrimonium purum, tamen ſemper uerum eſt, quod Matrimonium perficitur in illo tempore quo apparet impleta conditio, & ſic talis conditio coram Parocho, & Teſtibus implenda uenit, neque retrotractio, quæ eſt fictio, admittenda uenit ad hunc effectum, vt dicantur ſuffragari ſolemnitates priores, dum Parochus & Teſtes debent intereſſe, & audire matrimonium purum, & perfectum iuxtà Concilij formam, hoc autem non audiuerunt tempore Matrimonij conditionati, ergo debent Intereſſe im-

implemento conditionis, reddentis matrimonium purum, ut ſcribit *Coninch. d. diſput. 29. dub. 1. num. 15.* & concordat *Caſtropal. vbi ſupra n. 11.* dicens Teſtes debere eſſe præſētes Conſenſui *quatenus matrimonium conſtituit*, ſed conſenſus conditionatus, cui ab initio interfuerunt non conſtituit matrimonium, ergo non fuerunt præſentes Matrimonio, ergo debent Intereſſe implemento conditionis conſtituentis Conſensū purum, & ſufficientem pro matrimonio *Coninch. vbi ſupra num. 15. infine ibi -- ad valorem matrimonij requiritur, vt illi ità aſſiſtant, vt intelligant, quid agatur ſiue Sponſos hic, & nunc, in præſens matrimonium, conſentire, atqui ad hoc non ſufficit, ut audiant eos conſentientes ſub conditione, niſi ſciant etiam eam eſſe adimpletam, ergo hoc etiam eſt neceſſarium --* & propterea fictio retrotractionis, quæ de Iure communi poſſet fortaſſe ſuffragari pro euitando nouo Conſenſu non iuuat pro euitandis ſolemnitatibus Concilij, quia Teſtes, & Parochus ſcire debent impletam conditionem, vt dicantur interfuiſſe Matrimonio puro & perfecto, quam ſcientiam non ſupplet fictio retrotractionis, faciunt tradita per *Butr. cons. 64. num. 5.*

Quod comprobatur etiam ex ipſo fine Concilii, quod præſcripſit huiuſmodi
21 ſolemnitates adhoc vt Contrahentes non poſſent conuolare ad aliud Matrimonium ſpreto primo, vtque Teſtes, & Parochus teſtari poſſint de validitate veri matrimonii, & impediant contrahi aliud matrimonium *Bonaccin. de matrim. quæſt. 2. punct. 10. num. 22* quando autem contractum fuit ſub conditione, poſſet contrahi ſecundum, quia Parochus, & Teſtes non poſſent teſtari de matrimonio, quale non dicitur illud conditionatum, & per conſequens ſequeretur abſurdum, cui voluit occurrere Tridentinum, vt Theologi ſcribunt.

Neque aduerſatur opinio *Sanchez de matrim. lib. 5. diſput. 8. num. 20. ad plur. ſeqq.* exiſtimantis non eſſe neceſſarium, vt conditio adimpleatur coram Parocho, & Teſtibus, cuius opinionem ſectari voluit *A Spiritu Sancto vbi ſupra ſect. 7. per totam* nec non *Boſſ. & Dicaſtill. vbi ſupra*, Quippe mouetur inſubſiſtentibus fundamentis, ſupponit enim ſufficere Parochū & Teſtes intereſſe illi matrimonio de præſenti, ſiuè conditio ſit de præſenti ſiuè de futuro, dicendo quod mens Concilii non ſit, vt plenè, & integrè poſſint Parochus, & Teſtes teſtificari de Matrimonio, ſed vt ſint Teſtes conſenſus de præſenti, quamuis valor matrimonii pendeat ex alicuius veritatis ſuppoſitione, quæ rationes ſunt erroneæ, quia loquendo tantum de matrimonio ſub conditione de futuro, non autem de præ-
22 ſenti (de quo poſtea dicam) non video quomodo Sanchez aſſerere valeat Teſtes interfuiſſe matrimonio de præſenti, & conſenſum eſſe de præſenti, ſicut præſupponit, quando tale matrimonium, vel reſoluitur in Sponſalia, vel non eſt neque matrimonium neque Sponſalia, vt ſuperius animaduerſum eſt, & ideò Parochus, & Teſtes interfuerunt actui preparatorio Matrimonij, non autem ipſi Matrimonio, & conſequenter non fuit ſatisfactum Concilio per ſolemnitatem in actu conditionato adhibitam, & proinde meritò Sanchez reprobatur per *Caſtropal. de Sponſal. vbi ſupra num. 10. & 11. Bonaccin. de Matrimon. quæſt. 2. punct. 10. num. 22. & Coninch. vbi ſupra.*

Neque vrget, quod finis Concilii ſeruetur etiamſi conditio non impleatur coram Parocho, Teſtibus, eo quia Eccleſia, cui conſtat de illo matrimonio conditionato, non permittet Contrahentes ad ſecundas Nuptias conuolare, donec plenè diſcutiat an impleta ſit conditio, vt conſiderat *Sanchez vbi ſupra num. 24. circa finem*, quia etſi forte Eccleſia

non permitteret ſecundas nuptias ,
23 non ſibi conſtito de conditionis im plemento , necnè , tamen , ſi de facto contrahatur ſecundum matrimonium , hoc interim validum reputatur , & pro hoc Eccleſia iudicaret , donec conſtaret conditionem primi Matrimonii fuiſſe ſuo tempore adimpletam , vt reſpondet *Coninch. de Sacram. dicto dub 1. diſput. 29. nu. 16.* vltrà quod talis conſideratio non facit , vt dicatur ſatisfactum Concilio, quod ſi requirit aſſiſtentiam Parochi, & Teſtium vero matrimonio, ſemper inſiſto quod ſi hoc non eſt matrimonium, nec conſenſus de præſenti, dici nequit , quod ſatisfiat Concilio .

Minuſque ſtringunt exempla allata per *Sanchez* nempè Matrimonij contracti per Procuratorem , vbi non eſt opus , vt Parochus , ac Teſtes videant litteras , in quibus continetur poteſtas Procuratoris , necnon matrimonii inter Conſanguineos ex Pontificis diſpenſatione , quam non eſt opus videri per ſupradictos, quia huiuſmodi exempliſ optimè reſpondit *Caſtropal. vbi ſupra num. 11.* quod nihil concludunt , dum etſi ignota ſint Parocho , & Teſtibus mandatū
24 ac diſpenſatio , ſemper tamen verum eſt, quod ipſi aſſiſtunt conſenſui de præſenti matrimonium perfectum conſtituenti quod non contingit in matrimonio conditionato, & vlterius reſpondet *Coninch. vbi ſupra n. 16.* differre inter ſe eſſe Teſtem externi Contractus in genere ſuo completi, & eſſe Teſtem valoris illius , quia primum tantum requiritur , & non ſecundum , & ſic Teſtes debent audire contractum in genere ſuo cōpletum , & ſic Matrimonium cum conſenſu de præſenti , & minimè conditionato, non autem ſcire valorem illius pendentem ex diſcuſſione mandati Procuræ, ſeù diſpenſationis; inſuper idem *Coninch.* ſubiungit , quod vt Parochus validè aſſiſtat Matrimonio per Procuratorem celebrando , debet ei cōnſtare de mandato Procuræ vt *in diſput. 24 num. 79. & in diſput. 29. num. 16 dub 1. verſic. confirmatur*, & ſic teſtificatio Parochi , & Teſtium eſſe debet quantum ad contractum externum in genere ſuo completum , & non circa valorem , ideoque cum implementum conditionis reſpiciat contractū externum in genere ſuo completum dùm antè impletam conditionem , non eſt completum matrimonium , vtique requiritur , vt coram Parocho , & Teſtibus conditio impleatur

Et ipſe Sanchez agnouit contrariam Sententiam, quam ego ſubſtineo, eſſe
25 inſuperabilem dicendo ibi-- *Negare quidem minime poſſum rationes has vrgentiſſimas eſſe , & quæ conuincere videntur* -- & ideo non attendendus in ſua opinione quam cæteroquin dixit eſſe tantum probabilem ibi -- *quæ mihi valdè probabilis eſt* -- ſicut probabilem tantum eſſe eius Sententiam dixit *Bonaccin.* vbi ſupra *num. 21.* in fine ibi -- *contraria autem Sanchez eſt probabilis* --

Hæc autem opinio videtur tenenda quando agitur de matrimonio verò conditionato, vt eſt Contractum ſub
26 conditione honeſta de futuro ; cæterum ſi conditio eſſet de præterito ſeù præſenti , ſubſtinendum videtur contrarium , quia tunc actus matrimonii non ſuſpenditur , ſed eſt purus , iam enim illa conditio certa eſt in rerum natura , vndè, aut exiſtit & matrimonium eſt validum , aut non exiſtit, & eſt nullum vtrobique ab initio , vt benè *Fagnan. in cap. ſi conditiones num. 25. de condit. appoſit. A Spiritu Sancto de Matrimon. tract. 11. diſput. 6. ſect. 2. num. 284.* & proinde nulla adeſſe videtur neceſſitas , quod Conditio oſtendatur exiſtens , aut non exiſtens coram Parocho , & Teſtibus , dum iam Concilio eſt ſatisfactum eo ipſo , quod ſolemnitates adhibitæ fuerunt in matrimonio habente conſenſum de præſenti, nec ſuſpenſum , & ſic in matrimonio ve-

ro ,

ro, & perfecto, & in hoc videtur *Sanchez, & alios* bene ſenſiſſe, adhuc tamen videtur, quod conditio debeat clarificari, & impleri in præſentia Parochi, & Teſtium, non quidem ex ratione, quod ab initio ipſi non interfuerint matrimonio perfecto, ſed ad euitandas fraudes quæ fieri poſſunt, & quibus Concilium ſtuduit obuiare, ſi enim contraham cum Berta, ex gr. ſi habeat in dotem ſcuta decem millia, vel ſi fuerit nobilis, vel ſub alia conditione requirente probationes, vtique poſſem ego de facto contrahere cum alia, pęnitendo de prima, & Eccleſia iudicaret interim prò validitate ſecundi matrimonij, donec non eſſet probata conditio adiecta in primo, oporteret litigare ſuper probatione conditionis, & interim ſi probationes eſſent dubiæ, iudicandum eſſet pro ſecundo, Item probationes poſſent ſubuerti fraudolenter, & alia ſuccedere ad deſtruendum primum matrimonium.

Ego tamen matrimonium conditionatum conditione de pręterito vel de præſenti Contractum coram Parocho, & Teſtibus, crederem validum licet conditio non fuerit impleta coram Parocho, & Teſtibus, quia cum illud Matrimonium ſit purum, &
27 non ſuſpenſum, quia conditio certa eſt in rerum natura, dicitur factũ in faciem Eccleſiæ ſi fuerunt tunc adhibitæ ſolemnitates Concilij, & ſi Contrahentes poſt illud ſic contractum cohabitauerint, ſeu copulam habuerint, præſumerem impletam conditionem, & validum matrimonium, niſi probaretur clarè de non exiſtentia conditionis.

Neque hic conſiderabilis eſt ratio, quod Parochus, & Teſtes debeant ſcire conditionem impletam, quia Concilium aliud non requirit, quam teſtimonium Parochi, & Teſtium in actu matrimonij, ſed hoc fuit purum matrimonium, ergo ſi illi interfuerunt Parochus, & Teſtes ſatisfactum eſt Concilio, neque notitia conditionis impletæ neceſſaria eſt in Teſtibus, & Parocho iuxtà mentem Concilij, vt poſſint impedire ſecundum matrimonium, quia ſi notificetur hoc matrimonium Eccleſia debet impedire ſecundum, donec conſtet de non implemento conditionis Conſideratio autem quam facit *Conimb. vbi ſupra num.* 16. quod nem-
28 pe *de facto* poſſit contrahi ſecundum, nihil concludit, quia etiam ligatus matrimonio puro, & non conditionato, poteſt *de facto* alteri nubere, & ſic factum *de facto*, non potuit euitare Concilium, quod per præſentiam Parochi, & Teſtium voluit poſſe impediri ſecundum per notificationem primi quæ ſi fiat Eccleſię, hæc non ſecus impedit ſecundum matrimonium, quam si ſciret adeſſe verum matrimonium purum præexiſtens, cum hac ſolum differentia, quod præexiſtente matrimonio puro impedit perpetuò, præexiſtente conditionato impedit, donec cognoſcat ſuper implemento conditionis, & ſic ad tempus. Cæterum ea quæ fiunt de facto, Concilium impedire non potuit, dum etiam videmus in praxi, quod Vxorati ducunt Vxorem ſecundam cum falſis atteſtationibus ſuper ſtatu libero, voluit ergo Concilium obuiare per ſolemnitatem ijs matrimonijs, quæ ab clandeſtinitatem prioris contrahebantur, Clandeſtinitas autem tollitur per ſolemnitates iam adhibitas in primo matrimonio conditionato conditione de præterito vel de præſenti, quod cum fuerit matrimonium, in eo adhibitis ſolemnitatibus ſatisfactum eſt Concilio, quia tali caſu impediri poteſt ſecundum, si notificetur hoc primum prout adeſt neceſſitas notificandi.

Nec opponi poteſt idem procedere in matrimonio conditionato conditione de futuro, itaut tam in vno, quam in altero caſu non debeat con-

ditio impleri coram Parocho,& Teſtibus, quoniam Matrimonium conditionatum per conditionem de futuro, non eſt matrimonium, ideo
29 tempore, quo fit matrimonium per purificationem conditionis neceſſaria eſt ſolemnitas, vt ſatisfiat Concilio eam ſtatuenti in matrimonio, ſecus in matrimonio conditionato conditione de præterito, vel preſenti, quod eſt purum matrimonium in rerum natura,ſuper quo ſufficit adeſſe ſolemnitates; neque dicas quod Teſtes non audiunt conſenſum purum, ſiue in conditione de preterito, & de præſenti, ſiue in conditione de futuro, quia ſufficit eos intelligere verum matrimonium,quale eſt illud contractum ſub conditione de preterito,ſeu de præſenti,licet ignorent conditionis exiſtentiam. Etenim cum tale matrimonium ſit matrimonium vſque ab initio, ſi conditio exiſtat, si verò non exiſtat, non ſit matrimonium vſque ab initio *Fillucc. vbi ſupra n.* 143.vtique Teſtes cogitare debent vnum ex his iam certum eſſe in rerum natura, & ſic intelligunt conſenſum purum de præſenti, & matrimonium perfectum, si in rerum natura conditio exiſtit, quæ conditio vti præſens, & iam exiſtens non ſuſpendit actum; dicere autem quod hoc modo teſtes, & Parochus intelligant matrimoniũ,& ſimul non matrimoniũ nihil facit,quia vltra quod cogitare conditionem non extantem in rerum natura reſpicit valorem matrimonii, qui non requiritur, vt teſtificetur per teſtes, ſed ſatis eſt eos aſſiſtere contractui in ſuo genere perfecto, ſicut aſſiſtunt quando agitur de conditione, quæ non ſuſpendit, reſpondeo,quodConcilium quirit aſſiſtentiam Parochi, & Teſtium matrimonio, quale eſt illud, de quo agitur in caſu conditionis ex tantis, in quo tantum caſu conditionis extantis, non autem minimè extantis, diſputatur hæc queſtio, an ſit validum matrimonium, quando repetita non fuit ſolemnitas Conciliaris, confert ad hæc omnia *Caſtropal. de ſponſal. tract. 28. diſput. 2. punct. 11. §. 1. num. 2. & 3.*

Bene verum eſt, quod niſi coram Parocho, & Teſtibus notificanda eſſet
30 impletio conditionis, ſequi poſſet abſurdum,vt Vir agnoſcens eam nõ exiſtere, haberet copulam cum Muliere, poſteà verò conraheret cum alia, & validum eſſet hoc vltimum matrimonium, quia primum per copulam non ratificatur, quando agitur de conditione de præterito vel præſenti vt plenè *Fagnan. in cap. ſi conditiones num. 24. & 25. de condit. appoſit Sanchez. de Matrim. lib. 1. diſput. 26. num. 12.* ſed reſpondeo, quod pertinet ad curam Ordinarij prohibere cohabitationem ante oſtenſam conditionem impletam, cui eam conſtare debere ego neceſſarium putarem, antequam permitteretur cohabitatio, & magis abſurdum eſset, quod impleta conditione, & ſequuta copula, Matrimonium eſſet nullum ab non replicatam condirionem coram Parocho, & Teſtibus, ita vt teneret aliud ſecundum matrimonium, quam quod conditione non impleta id ſequeretur, quia primo caſu violatur fides, non in ſecundo, ex quo conditio non exiſtit, & imputari poteſt Mulieri, quare ſui Copiam fecerit, maximè ſi virum deceperit affirmando ei exiſtentiam conditionis, quæ non exiſtit.

Ex prædictis infero, quod ſicut in matrimonio conditionato per conditionem de futuro requiritur,vt con-
31 ditio impleatur coram Parocho, & Teſtibus, ita quando receditur ab eadem conditione de futuro requiritur, vt coram eiſdem receſsus fiat, nec proinde Copula quæ receſſum inducit *cap. per Tuas, & cap. de illis de condit. & appoſit.* reddat matrimonium validum, quicquid dixerint *Sanchez. lib. 5. diſput. 8. num. 25. & A Spiritu Sancto vbi ſupra num.*

*num.*304. *in fine* prȩſertim quià tali caſu videtur fieri nouus Contractus dum ille ab initio conuentus eſt ſub conditione, iſte verò fit purè, & ſic videtur adeſse nouatio, & alteratio contractus in pacto, vrgente dilemmate, quod,aut prætenditur ſatisfactum Concilio per ſolemnitates adhibitas in priore contractu, & in hoc conſenſus non fuit purus, neque proinde fuit matrimonium, aut prætenditur, quod conſenſus purus ſuperueniens per renunciationem conditionis ſuffragetur, & iſte nouus conſenſus non fuit datus in actu, quo ſolemnitas Conciliari adhibitas fuit, ideò eſt ſinè ſolemnitatibus Concilij, maximè cum ſit diuerſus ab alio expreſso in antecedenti contractu; prior enim conſenſus pendens ex cõditione de futuro reſoluitur in ſponſalia *ex dictis num.* 15. Sponſalia verò conditionata non fiunt pura attento Iure Tridentini,niſi actus inducens receſſum â conditione fiat coram Parocho, & Teſtibus, vt in ſpecie, quod copula attento Iure antiquo,licet faciat recedi à conditione, tamen hodie poſtTridentinũ receſsũ non inducat, niſi præſente Parocho,& Teſtibus firmat *Sanchez de matrimon. lib.* 1. *diſput.* 26. *n.*12. *in fine* ibi -- *Si tamen prior promiſſio fieret coram Parocho, & Teſtibus, & coram eiſdem copula affectu coniugali, maneret ius antiquum illaſum, & eſſet matrimonium, ſeruatur enim forma preſcripta in Tridentino* -- vnde aut receſſus à conditione eſt tacitus per copulam, & non poteſt eſſe niſi interueniente forma Concilij, aut expreſſus verbis, & requiritur quod fiat cum eadem forma videlicet coram Parocho, & Teſtibus, & facit idem *Sanchez. lib.* 2. *diſput.* 45. *num.*22.

Eſt etiam notandum, quod ubi Matrimonium contrahitur inter perſonas inhabiles ſub illa conditione *Si Papa diſpenſauerit*, non efficitur ualidum

32 Matrimonium abſque nouo conſenſu reiterando coram Parocho, & Teſtibus poſtquam obtenta fuit diſpenſatio,ea ratione, quod Papa diſpenſando dat facultatem contrahendi, non approbandi, quod illicitè ab initio factum eſt, ideoque conditio purificata non poteſt retrò extẽdi ad initium, quia ut actus retrò extendatur, oportet, quod potuerit intercedere ab initio *l. Si is qui pro emptore ff. de Vſucap.* ſed matrimonium non poterat eſſe ab initio tempore Contractus obſtante impedimẽto, ergo non poteſt retrotrahi; & rurſus quia ex facto à Iure improbato naſci non poteſt aliqua obligatio *l. cum lex ff. de fideiuſſ r.* ſed in Contractu conditionali ſola ſpes eſt in obligatione, & propter illam ſpem Contractus retrotrahitur, utique ſi in hoc caſu nulla nata fuit obligatio ratione prædicta, per conſequens opus eſt, ut matrimonium de nouo contrahatur;ita ratiocinatur *Panorm. in cap. ſuper eo de condit. appoſit. num.* 8., & eſt opinio grauiorum ibi Canoniſtarũ nempe *Innocentij Hoſtien, et Io: Andr. num* 3. *Alex. de Neuo num.* 16.cum pluribus alijs auctoribus relatis à *Barbos. ibidem. num.* 8. ubi tenet contra *Sanchez*, ſed tamen hanc concluſionem limitat, quando Papa diſpenſauit in Radice, tunc enim dicit non requiri nouum conſenſum ex *Rot. decis.* 687. *num.* 12., *& per tot. par.*2 *Recent.*

Contrariam opinionem ſubſtinet *Sanchez lib.* 5. *diſp.* 8 *num.* 10. ea ratio-

33 ne quia Contrahentes ſub *illa conditione* non contrahunt pro nunc, ſed pro tempore futuro uidelicet pro tunc, de tempore obtentæ diſpenſationis, per quam fiunt habiles, & hanc opinionem tenent *Butr. in d. cap. ſuper eo Bonaccin. Hurtado Perez Coninch. Angel. Lopez*, & alji quos refert *Dicaſtill. de matrim. diſput.* 5. *num.* 81. *Amicus diſput.* 6. *ſect.* 3. *num.* 46. *A Spiritu Sancto vbi ſupra ſect.* 5. *per totam.*

Sed reijcienda venit hæc opinio tamquam

quam contraria auctoritati *Innocent. in d. cap. ſuper eo num. p.* & aliorum magni nominis Canoniſtarum, & Rota Romana ſemper tenuit requiri nouum conſenſum poſt obtentam diſpenſationem, vt coram *Mantic. dec.* 201, *num.* 3. *&* 4. vbi allegat ità etiam reſolutum in *Valentina Matrimonij* 24. *Ianuarij* 1578. *coram Blanchetto, & coram Seraph. dec.* 838. *num.* 47. vbi tenet contrà *Butrium*, nec obſtat illa ratio, quod contrahatur pro tunc, non pro nunc, quia cum Ius perpetuo prohibeat huiuſmodi matrimonium inter Conſanguineos, & Affines, non poteſt fieri de eo tempore etiam collatum in euentum conditionis, licet enim conferatur actus in tempus licitum, vt ex tunc, ſemper tamen obligatio originatur tempore illicito, vt ex nunc, & ſic non tenet, ſed nouus conſenſus neceſſarius eſt poſt obtentam diſpenſationem, ità articulo latiſſimè examinato per apices Iuris concludit *Valer. differ. vtriuſ. fori in verb. Matrimonium differ. 7. per totàm ſignanter in verſic. ſi vero intendunt ſe obligari in euentum &c.* vbi rem magiſtralitèr illuſtrat.

Nouus igitur Conſenſus non requiritur quando Papa diſpenſauit in radice, in gradibus tamen iure poſitiuo
34 prohibitis, non autem in prohibitis Iure Diuino vt docuit *Io. Andr.* quem refert, & ſequitur *Alex. de Neuo in cap. cum Apoſtolica* 15. *num.* 9. 10. *&* 11. *de Sponſalib.*, qui gradus Iure Diuino prohibiti recenſentur per *Gloſſ. in cap. litteras de reſtitut. ſpoliat. in verb. Diuina.*

Neque hoc caſu requiritur conditionē diſpenſationis impleri coram Paro-
35 cho, & Teſtibus, quia ſi matrimonium vt ſupra conditionatum contrahatur inter prohibitos in præſentia Parochi, & Teſtium diſpenſatio in radice quam facit Papa, tollit etiam obſtaculum Concilii Tridentini ſub illa ſolita clauſula *non obſtantibus Conſtitutionibus Apoſtolicis &c.* vt inquit *Rot. d. dec.* 687. *num.* 24. *par.* 2. *rec.* ſiue etiam, quia diſpenſatio in radice præſupponenda eſt, vt concedat matrimonium valere vt ex retrò qualis eſſe debet eius ſubſtantia ſecundum *Alex de Neuo in d. cap. cum Apoſtolica num.* 9. ibi -- *vbi diſponeret in radicem Matrimonij tollendo impedimentum, ac ſi nunquam fuiſſet declarando quod intendit, vt matrimonium valeat vt ex retro* -- ſi autem requireretur noua ſolemnitas Concilii non valeret matrimonium, vt *ex retro* neque dici poſſet Papam velle, vt matrimonium, valeat vt *ex retro* reſpectu impedimenti Conſanguinitatis, Itaut circa repetendas ſolemnitates Concilii videātur vrgere ſupra deducta in matrimonio ſub cōditione de futuro, niſi verba litterarum diſpenſationis aliter ſuaderent,

In ſumma mihi videtur melius eſſe nō
36 admittere huiuſmodi matrimonia conditionata, ſiuè inhibere Parochis ne eis vllo modo aſſiſtant Tum ad tollendam occaſionem tot litium & inconuenientium, quæ ex illis naſci poſſunt, tum etiam quia parum docent dignitatem huius magni Sacramenti vt inquit *Coninck. d. diſp.* 29. *dub.* 1. *num.* 17. *verſic. ſecundo*, & non immeritò dixit *Boſſius de matrim. cap.* 2. *num.* 35. *& cap.* 10. *num.* 78. *in fine*, quod Parochus malè facit, qui abſque urgentiſſima cauſa aſſiſteret huiuſmodi Matrimoniis cōditionatis, quem refert, & ſequitur *A Spiritu Sancto d. ſect.* 7. *num.* 302. vndè ege inhiberem Parochis aſſiſtere huiuſmodi matrimoniis abſque expreſſa licentia Ordinarii non concedenda niſi ex cauſa.

Deſcendo nunc ad caſum iſtum, qui talis eſt; Caius contraxit matrimonium per verba de præſenti cum Berta nulla conditione appoſita, ſed quià
37 paulo ante dixerat audientibus multis ſe ducturum in Vxorem Bertam, ſi hæc haberet in dotem aureorum decem millia, aliàs repudiaturum,

ſeù

ſeù eam non ducturum, poſt initum vt ſupra matrimonium, quia notitiam habuit, Bertam nihil poſſidere, abſtinuit à copula, ne in id conſentire videretur, quæritur, an huiuſmodi matrimonium ſit validum?

Hunc articulum ex profeſſo examinat *Pignatt. conſult. 136. per tot tom. 9. nec non de Angel de confeſſ. tom. 2. quæſt. 44. per tot* Et ambo reſoluunt pro nullitate huiuſmodi matrimonij & videtur hæc Sententia in puncto Iuris veriſſima, & ſubſiſtens, quamuis enim error circa qualitatem corporis, vel fortunæ, ſeu diuitiarum & nobilitatis, non vitiet Matrimonium, tamen ſecus eſt quando qualitas illa diuitiarum, in qua erratur ſit appoſita per modum conditionis in Contractu matrimõiali, tunc enim ex defectu Conſenſus Matrimonium corruere neceſſe eſt, vt ſcribunt *Filliucc. de Matrimon. tract. 10. par. 2. cap. 2. num. 33. verſic. ſi tamen qualitas A Spiritu Sancto de Matrimon. tract. 11. diſput. 7. ſect. 4. num. 340. Bonaccin. de matrimon. queſt. 3. punct. 2. num. 6. verſic. Prima eſt Caſtropal. de Sponſal. tract. 28. diſput. 4. punct. 4. num. 5. Sanchez de matrimon. lib. 7. diſput. 18. num. 21. Coninch. de matrim. diſput. 31. num. 11. verſic. excipe Reginald. in prax for. pænit. lib. 31 cap. 14. num. 93. verſic. niſi ipſum forte tom. 2.*

Nihil obſtante, quod talis conditio non fuerit appoſita in ipſo contracto matrimoniali inito coram Parocho, & Teſtibus, & ſic minimè attendi valeat, quoniam non requiritur conditionem fuiſſe expreſſam co
38 ram Parocho, & Teſtibus in ipſo matrimonij contractu, ſed ſatis eſt, quod ante illum vnus ex Coniugibus proteſtatus fuerit ſe nolle in vxorem ducere Bertam, niſi habeat aureorum decem millia, hæc enim præambula proteſtatio informat cõſenſum poſteà ſecutum in ipſo actu Matrimoniali, vt probant Canoniſtæ *in cap. tua nos de Sponſal.* qui tractant eam quæſtionem, an ſi quis proteſtatus fuerit coram Pluribus, quod omnia quæ dicet vel faciet, nunquam faciet animo contrahendi Matrimonium, & poſteà contrahit Matrimonium dicendo *conſentio in te--* ſit hoc validum nec ne? & licet *Gloſſ. in d. cap. tua nos in verb. Mulierem*, dicat præſumi matrimonium, quia potuit proteſtans recedere ab illa volũtate Tamen Canoniſtæ firmant communiter hoc intelligi debere, quando proteſtatio præambula facta fuit Parte abſente iuxtà *Text. in l. cum plures §. locator horrei ff. locat.* ſecus ſi parte præſentẽ, & conſentiente, vt ſupponitur Caſus præſens, in his enim terminis cenſetur durare prior voluntas faciendi Matrimonium fictum, quod proinde non valet iuxtà *Text. in l. ſimulatè ff. de ritu Nuptiarum* & ità concludunt *Prapoſitus in d. cap. tua nos num. 2. in fine Alex. de Neuo num. 15.* qui etiam dicunt Matrimonium eſſe inualidum, quando proteſtatio facta fuit parte quidẽ abſente, ſed ob iuſtam Cauſam ob metum, quia nempe ille proteſtans timebat ſe compelli ad matrimoniũ contrahendum, hoc namque caſu matrimonium non ſubſiſtit licet proteſtatio fuerit facta parte abſente, concordant *Butr. num. 16. Ancharan. num. 8. Abbas Panorm. num. 9 Barboſ. num. 5. Couar. de Sponſal. par. 2. cap. 2. num. 3. Maſcard. de probat. concluſ. 1248. num. 12. Sanchez. de Matrim. lib. 2. diſput. 45. num. 19. Pont. eodem tract. lib. 4. cap. 21. num. 13.*

Si igitur proteſtatio facta ante matrimonium illud annullat, quando totaliter, & abſolutè remouet Conſenſum faciendi matrimonium, mul-
39 tò magis quando remouet conſenſum conditionatè, caſu ſcilicèt quo non concurrat qualitas diuitiarum Mulieris, abſque vlla prorſus neceſſitate manifeſtandi Parocho, & Teſtibus hanc conditionem, quã ſufficit adeſſe tantum in mente retentam

tentam in actu matrimoniali, vt inquit *Sanchez in terminis lib. 7. diſput.* 18. *num.* 21. ibi -- *ſiuè verbis exprimatur, ſiue mente contrahentis retenta, ſit* & ſequitur *Reginald. in prax. for. pœnit. d. lib.* 31. *cap.* 14. *num.* 93. *in fine*, & præſumitur talis conditio ſemper in mente retenta, quando fuit antecedenter ſignificata alicui ex contrahentibus niſi per contrarium actum fuerit reuocata, vt proſequuntur *Sanchez, & Reginald. vbi proximè.*

Ex his auctoritatibus fateor, *quod ſepè mihi dubiam traxit ſententia men-*
40 *tem* ſed eis non obſtantibus, valde dubito, & ad tenendum pro validitate huius matrimonij occurrunt mihi plures rationes, præmitto enim quod licet de Iure antiquo Sacror. Canonum huiuſmodi conditiones licitæ, & honeſtæ in matrimonijs admitterentur, vt *in tit. de condit. appoſit. in Decretal.* tamen attento nouo Iure Sac. Concilij Tridentini, quòd certam formam præfiniuit Matrimonijs, Parochus abſque vrgentiſſima Cauſa malè facit aſſiſtendo matrimonijs conditionatis vt ſupra dixi *num.* 36. neque enim conditiones decent Sacramentum iſtud, & vlterius ſunt periculosæ propter lites, & inconuenientia, quæ exinde pullulare poſſunt, idcòque inuenio *Reginald. in prax. for. pœnit. lib.* 31. *tract.* 5. *cap.* 37. *in principio* qui in propoſito hæc inquit -- *tales conditiones vix locum habeant vbi decretum &c. Concilij Tridentini promulgatum eſt, quia in Matrimonijs quæ in faciem Eccleſiæ contrahuntur vix adhibentur* --

Hoc premiſſo dico, quod preſcindendo ab antiquo Iure Sacror. Canonum, cum Matrimonium de quo agitur, fuerit coram Parocho, & Teſtibus purè celebratum, per verba de præſenti ſine vlla conditione, Eccleſia purè, & ſimpliciter iudicare debet illud fuiſſe contractum, quia cum Matrimonium hodie in
41 eius facie ſit celebrandum iuxta Tridentinum quicquid coram ipſa non fuit dictum, dicitur non adeſſe in rerum natura, neque conditio in animo retenta aliquid operatur *l. Si repetendi ff. de condit. Cauſ. dat. Panorm. in cap. cum M. Ferrarienſis num.* 19. *verſic. ſi autem de Conſtit.*

Neque ſuffragari poteſt præambulus tractatus ſeù proteſtatio inuoluens conditionem dotis aureorum decem
42 millium, quia huiusmodi conditio debuit explicari publicè, & palam in facie Eccleſiæ, nempè coram Parocho, & Teſtibus, ſi enim iſti adhibentur, vt audire poſſint matrimonium contractum, certè debent audire conſenſum, qui conſtituit Matrimonium, dum ergò audiunt conſenſum purum, certè purè, & ſimplicitèr matrimonium dicitur contractum, ideoque quicquid in facie Eccleſiæ non fuit expreſsum cenſetur omiſsum, ità, & talitèr quod etiamſi per momentum ante Matrimonium Contrahentes ſecum conuenerint ſub conditione, adhuc cenſeri debeant ab ea receſſiſse in actu matrimonii, ex quo protulerunt coram Parocho, & Teſtibus Conſenſum purum, & contrarium confitentes ſcilicet duraſſe in priſtina voluntate, nō merentur attendi, & in hoc applicatur dictum *Gloſſ. in d. cap. Tua nos in verb. Mulierem de Sponſal.* ibi -- *Et ſi dicat quod adhuc tempore contractus erat in eadem voluntate, non creditur* -- verba enim prolata coram Parocho, & Teſtibus fuerunt pura, & libera, neque poſſunt inſeruire intentioni cōditionate contrahentis, quia repugnat inter ſe, quod quis purè cōtrahat, & cōtrahat conditionatè, & repugnant etiam verba Parochi, qui dicere debet purè, & ſimpliciter -- *Ego vos coniungo in nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti* -- nam alias Sacramentum iret in deriſum, ſi fruſtraretur ex pactis priuatis, ſeù in facie Eccleſiæ non appoſitis, & ideo Ec-

clesia

c'eſia iudicate debet pro matrimonio ſecundum verba in eius facie prolata nec attendere intentionem Partium ſibi non ſignificatam, quicquid ſit in foro interno, ut probat eadem *gloſſ. in d. cap. Tua nos in verb. Mulierem* ibi -- *Cum quod Eccleſia iudicare debet pro matrimonio quia recurrendum eſt ad Communem verborum Intelligentiam, Talia enim verba non poſſunt ſeruire intentioni ſuę -- facit Gloſſ. in cap. per tuas de condit. appoſit. in verb. præſumendum verſic. ſed quid ſi antè coitũ Præpoſit. in cap. Conſultationi num. 2. verſic.* ſed ſi, *Copula de Sponſal.* ubi quod proteſtatio, quę tollit effectum Iuris conſecutiuum ex facto nihil operatur, ſed conſenſus purus datus in faciem Eccleſiæ effectu Iuris purè operatur, & purum matrimonium inducit, ergo non poteſt talis effectus impediri ex præambula proteſtatione.

Proinde quantumcumque probetur Contrahentes per momentum antè matrimonium fuiſſe in intentione
43 contrahendi conditionatè, tamen ſemper in foro Externo Eccleſia iudicare debet Pro ualido matrimonio, nempè præſumendo receſſum ab antecedenti tractatu, & conuentione, quia ſemper uerum eſt, quod talis receſſus non eſt impoſſibilis dum iuxta *Ciceron. in Tuſculan. lib. 1. -- nulla celeritas eſt, quæ poſſit cum animi celeritate contendere*, & iuxta Boetium -- *Cor hominis eſt mobilius omni mobili --* quæ dicta refert *Alex. de Neuo in d. cap. tua nos num 12. in fine,* Cumque non ſit impoſſibilis receſſus, præſumptio eſt pro matrimonio ualido in foro externo niſi in eius actu contrarium fuerit expreſſum.

Vlterius quia, ut præmiſi, ſecundum Ius Conciliare matrimonia côditio-
44 nata vix admitti debent vt dixi *n.* 40 illi autem Contrahentes uoluerunt decipere Eccleſiam contrahendo de per ſe conditionatè, & in facie Eccleſiæ contrahendo purè; ideò interpretatio facienda eſt pro receſſu à conditione contra eos, qui dolum adhibent, ſi enim Eccleſia conditionem audiuiſſet matrimonium non admiſiſſet *Gloſ. in d. cap. tua nos in verb mulierem* ibi -- *Et quia contra eum fieri debet interpretatio, qui dolum adhibet --* maximè quia agitur de conditione de præterito, ſeu de præſenti, ubi poterat illius exiſtentia verificari ante matrimonium & Eccleſia rei eciſſet huiuſmodi Contrahentes, niſi prius ea uerificata, neque ego percipere poſſum quod matrimonium, ut eſt Sacramentum, quod iuxta Tridentinum eſt celebrandum in facie Eccleſiæ, poſſit eſſe nullum ex conditionibus, & pactis præcedentibus inter Partes conuentis, quando iſta pacta non expreſsa in facie Eccleſię, dicuntur non eſse de hoc mundo, & quicquid non audiuit parochus, & Teſtes nũquam atendi debet in foro externo, ſed perinde reputatur, ac intentio Secreta in animo retenta, quæ iuuat in foro interno, non externo, dum enim probatio illius conditionis præcedentis, non eſt in facie Eccleſiæ, utique habetur pro ſecreta, & clandeſtina in foro externo, iuxtà nouam formam Tridentini quicquid ſecus quoad Ius antiquum Sacrorum Canonum.

Rurſus quia alias ſequeretur abſurdum clarum quod ſub pallio Matrimonij poſſent iniri Concubinatus, queis ſa-
45 crum Concilium obuiare uoluit, atenim figuremus Caſum, quod Titius captus amore Semproniæ, vt eam ſine matrimonio habeat ad ſui libitum, conueniant intereſſe, quod quicquid faciant, & dicent non facient animo contrahendi matrimonium idque conſtet duobus Teſtibus confidentibus, & amici partium ecce, quod contrahendo purè in facie Eccleſiæ poſſent deinde viuere in concubinatu libere, & tute, & poſtea alter ex illis poſſet recedere, & allegare nullitatem matrimonij, quia copula non inducit ratificationem matrimonii nulli ex defectu Con-

M ſenſus

ſenſus, qui probari poſſit in foro externo attento Iure Conciliari, niſi ratificatio fiat coram Parocho, & Teſtibus, vt apud *Sanchez. lib. 2. diſputat. 45. num. 2. verſic. cuius opinio*, ſicut idem ſuccederet, ſi prædicti contraherent purè cum antecedenti conuentione conditionis de præterito vel præſenti non verificatę quo in caſu copula non ſuffragatur ad validandum matrimonium ſed repetendę ſunt ſolemnitates Conciliares ex *Fagnan. in d. cap. ſi conditiones num. 25. de condit. appoſit.* de quibus ſuprà *num. 26.* & ſecundum opinionem, quam ego teneo, idem procedere in conditione de futuro à qua per Copulam receſsũ non cenſetur ſed opus eſt iterare ſolemnitates Concilij ex dictis *ſupra num. 31. & ſeqq.* Vndè matrimonium ingens illud Sacramentum inſeruiret ad tegendam culpam iuxtà illud *Virgil. Eneid. lib. 4. -- Coniugium vocat hoc prætexit nomine culpam --* immo homines perditiſſimi huiuſmodi abſurda matrimonia affectant, vt acquirant magnam infamiam, de qua vltimo loco delectantur, vt loquendo de matrimonio Silii cum Meſſalina Vxore Claudii inquit *Tacit. lib. 11. annalium - nomen tamen matrimonij concupiuit ob magnitudinem infamię, cuius apud Prodigos nouiſſima voluptas eſt --*

Credo igitur, quod tale matrimonium valeat in foro externo attenta diſpoſitione Concilii Tridentini, quod
46 matrimonium celebrare voluit in facie Eccleſiæ, & ſic eo ipſo quod conditio non probatur expreſſa in facie Eccleſiæ non poteſt annullare matrimonium; ſed vt dixi reputatur perinde, ac conditio in animo retenta & ſecreta, tamquam non probata iuxta formam Concilii, itaut ſuffragari poſsit tantum in foro interno ex traditis *per Valer. differ. inter vtrumque for. in verb. matrimonium differ. 4.* vbi quod Matrimonium fictè celebratum per verba de præſenti in foro externo eſt matrimonium, non autem in interno, ſic ergo hoc matrimonium ſub conditione præambula contractum, ea nõ verificata erit matrimonium in foro externo, quod præſumit receſſum fuiſſe à conditione coram Parocho, & Teſtibus, in foro verò interno non erit matrimonium, & ſic dubito de caſu tractato per *Pontium de matrimon. lib. 4. cap. 21.* quem refert *Pignatell. conſult. 136. tom. 9. num. 6.* iſti enim, qui volunt contrahere matrimonium, cum pacto præambulo conditionis, quæ poteſt inquiri, & ſciri ante ipſum matrimonium, vt eſt ſi Mulier ſit diues, ſit Sanguine ludeorum progenita, ſit nobilis, &c. habent certè culpam in hoc, dum poſſunt ſcire conditionem ante matrimonium, & ſi hoc omiſerunt, ſibi debent imputare, & tanto magis quando noluerunt exprimere conditionem in facie Eccleſię, ità enim eſſet modus faciendi matrimonium partim in facie Eccleſiæ, & partim in facie Partium, quando tamen ſi Concilium expoſcit matrimonium fieri in facie Eccleſiæ, & conditio eſt pars eſſentialis contractus matrimonii, hęc vtique in facie Eccleſiæ explanari debet, & non ex priuata conuentione præmitti, & ſtabiliri Eccleſia ignara, quæ proinde dicere debet -- *iſta conditio apud me non conſtat, quod fuerit adiecta matrimonio ergo ex ea non debeo irritare matrimonium, quod pendet ex deductis in facie mea iuxta Tridentinum --* quæ omnia tamen dixi per modum dubitandi, non autem decidendi ad hoc vt ſi caſus eueniat materia melius examinetur, & aduerto, quod iſte caſus figuratur cũ ſuppoſito, quod conditio
47 præcedens fuerit expreſſa parte pręſente, & conſentiente nam ea abſente ſine dubio non annullaret matrimonium ex traditis per *Sanchez lib. 2. quęſt. 45. n. 19.* & ſupra dixi *num....*

At quid ſenties de alio caſu ſuperius tacto de contrahente matrimonium

purè,

purè, & liberè, qui anteà fecit pro-
48 teſtationem parte abſente veſtitam metu, quia timebat poſſe compelli ad matrimonium? Canoniſtæ enim *in d. cap. Tua nos*, concludunt pro nullitate, & refert *Sanch lib. 2. d.diſput.* 45. *num.* 22. vbi etiam dicit, quod proteſtatio clandeſtina ſuffragatur, vt euitetur ſcandalum imminens *Panorm. in cap. cum M. Ferrarien. de Conſtit. num.* 19. *in fine verſic.exemplum* Caſus iſte metus eſt differens ab alio proteſtationis ſeù conuentionis ſub conditione, in eo enim dici non poteſt, quod debuerit manifeſtari Parocho, & Teſtibus, quia metus expreſſionem hanc impediuit, ideò in hoc ſequor opinionem, quod matrimonium ſit nullum neque copula ſubſecuta reddat validum matrimonium ab initio nullum ſed iteranda ſit ſolemnitas Concilii excepto caſu, quo nullitas illius ſit adeo occulta, quod in foro externo probari non poſſet iuxtà *Sanchez d. diſp.* 45. *num.* 21. *circa finem*.

Quid autem ſentires in hoc caſu ſi metus ortus eſſet ex Cauſa ſtupri, quod quis habuiſſet cum qua contraxit?
49 puta quia poſt Commiſſum ſtuprũ timore Parentum ſtupratæ, vel alicuius Potentis, qui eis adhæreat, minitantium mortem niſi nubat præuia proteſtatione de metu, contraxerit pendet hæc quæſtio ab eo, an metus ſit iuſtè incuſſus, vel non, ex traditis per Canoniſtas *in cap.Veniens* 11. *de Sponſalib. vbi Barboſ. num.*3. *Sanchez de matrim. lib.* 4. *diſput.* 13. *per Tot.* Dicas igitur, quod ſi eſt Vir æqualis conditionis, non iuuat proteſtatio, & matrimonium eſt validũ quia poteſt de Iure cogi directè ad ineundum matrimonium cum ſtuprata, & licet dubitari poſſit, quando obtuliſſet dotem, & Parentes eam noluiſſent, ex quo ſtuprans tenetur alternatiuè vel ad dotandum, vel ad nubendum, & non præcisè id nubendum *ex cap.* 2. *de adult.* id tamen procederet in Stupro ſimpliciter cõmiſſo, ſecus quando violatio Virginis ſecuta foret ſub promiſſione, & ſpe data matrimonij contrahendi, tunc enim cogi poteſt Violator ad ſeruandam fidem & ſic violatam ducendam in Vxorem, vt plenè firmatum fuit per *Rot.in Auenionen. Dotationis* 19. *Iunij* 1582. §. *in præſenti cum ſeqq. coram Albergato, &* 12. *Iunij* 1686. §. *proceſſus coram Benincaſa*, etiamſi promiſſio fuerit ficta, vt probat *Sanchez de matrim. lib.* 1. *diſput.* 10. *num.* 3. cum limitationibus tamen, de quibus apud ipſum *n.* 7. *& ſeqq. & apud A Spiritu ſancto de Sponſalib. tract.* 10. *diſput* 1. *ſect.* 8. *num.* 53. *& ſeqq. Panimoll. deciſ.* 17. *annot.* 1. *num.* 75. *& ſeqq.*

Si autem Stuprator non obtuliſſet dotem, ſed præuia proteſtatione metus matrimonium contraxiſſet, credo quod hoc teneret, etiamſi ſtuprum non fuiſſet commiſſum ſub ſpe ma-
50 trimonii, eo quia obligatio Stuprantis eſt ad dotem, vel matrimonium, ſi ergo non obtulit dotem tenetur nubere, & ſi proteſtatur de metu proteſtatio iuuare non debet, nam alias neque dotem, neque matrimonium pati vellet, ſi enim nolebat nubere debebat offerre dotem qua oblata ceſſaſſent fortaſſe minæ & violentiæ Parentum, ſed adhuc remanet dubium, quia poteſt dici, quod matrimonium ſit nullum ex defectu conſenſus, nec ad illud cogi poterat, ſi dotem obtuliſſet, ideò ſi poſt initum matrimonium per metũ petat illud declarari nullum, offerendo dotem, quare audiri non debet? *Sanchez de Matrim. lib.* 4. *diſput.* 13. *num.* 7.

At quid dicendum de Stupro non violento, vt frequentiores ſunt Caſus in praxi, quia nempe Puella copulæ conſenſit? *Gutier. queſt. Canonic. cap.* 37. *num.* 22. *& ſeqq.* diſtinguit tres caſus. Primus eſt quando Puella conſenſit vehementibus perſuaſionibus
51 importunis precibus, & aſſiduis blanditijs, & muneribus, & tunc iuxtà

xta Theologos, & Canoniſtas tenetur Stuprator, aut nubere aut dotare? ſecũdus eſt, vbi abſque vlla perſuaſione conſenſit Stupro, vt quia virũ ad Concubitum attraxit, & tunc Stuprator ad nihilum tenetur in vtroque foro, tertius, vbi conſenſit blandis verbis leuiter, & non vehementer rogata, & tunc in foro exteriori tenetur ad dotem, aut matrimonium, ſecus in foro interiori, & refert hanc opinionem *Farinacc. de delictis Carnis quæſt 147. num, 122. Panimoll. deciſ. 93. annot. 2. num. 7. Valer. in verb. Reſtitutio differ. 9. & 10.* vtque vides in foro exteriori Puella corrupta ſine præuiis importunis precibus ſiue leuibus debet duci in Vxorem, aut dotari.

Ego ſecluſo Caſu ſpei datæ ad matrimonium vel alterius circumſtantiæ puta precum, vel munerum à Potente, vel Superiore aliquo de qua materia latè agit *Gonzal. in cap. veniens 15. num. 4. de Sponſal.* -- Eo quia tunc præces, & dona habent uim iubendi, & cogendi iuxta illud *Tacit. lib. 4. hiſt. praces erant ſed quibus contradici non poterat -- & lib. 14. Annal. merces ab eo qui iubere poteſt vim neceſſitatis affert* -- Valer. *diff. vtriuſ. for. in verb. Reſtitutio diff. 10. num. 1. & Genzal. vbi proximè ſub num. 4.* ſeu caſu timoris famę, veluti ſiquis Puellæ minetur eam promulgare impudicam apud Populum vt de Lucretia inquit *Ouid. lib. 2. Faſtor.* ibi -*ſuccubuit famæ victa Puella metu* -- refert *Tiraquell. de legib. conn. gloſſ. 9. n. 96.*, exiſtimo meras nugas, & debilitatem ingenii, abſolutè, & pro regula certa diſtinguere inter Puellam blandè vel vehementèr rogatam ad effectũ dotis, vel Matrimonii tam pro vno quam altero foro, quoniam generalitèr loquendo, vbi agitur de Puellis, qui verè Virgines ſunt, aut nunquam, aut rariſsimè naturaliter contingere poteſt, quod illæ leuiter rogatæ conſentiant in copulam, multoque minùs, quod virum attrahant immò eſto etiam quod Virgo Amore ardentiſsimo erga virum flagraret adhuc tamen non niſi precibus continuis, & importunis, ac longo obſequio, & Muneribus copiam ſui præbebit, ita enim docuit verecundia illa naturalis, quæ fuit grande frænum Muliebris appetentiæ, & incontinentiæ vt apud *Tiraq. de legib. connub. gloſſ. 9. num. 152. & ſeqq. & num. 181.* imò etiam expugnata mente Virginis, eaque conſentiente, adhuc copulam non admittit placidè, ſed cum reſiſtentia, quod innuere videtur *Horat. lib. 1. ode 6.* ibi--

Nos conuiuia, nos prælia Virginum
Sectis in Iuuenes Vnguibus acrium
Cantamus . . . .

& lib. 2. ode 12. ibi --

Dum flagrantia detorquet ad oſcula
Ceruicem, & facili ſęuitia negat.

Et ſic diſtinctio illa leuium, vel vehementium precum applicabilis eſt ad Mulieres viduas, vel corruptas, non autem Puellis Virginibus, iuxta Teſtimonium D. Hieronymi, D. Ambroſii, Tertulliani, & aliorum de quibus *Tiraq. de legib. Connub. par. 9. Gloſſ. 1. num. 118. & 119.*

Præterea diſtinguendæ ſunt Virginum indoles, & naturales inclinationes, aliæ enim ſunt ità frigidæ, Verecundæ, & ruſticæ, vt nonniſi pugnis, & concuſsionibus conſentiant in copulam, & tamen earum natura non poteſt conſentire alio modo, & quis dicet has eſſe coactas, ſi eorum conſenſus alitèr dari non poteſt?

Probat hoc Ouid. *de arte Amand. lib.*

Vim licet appelles grata eſt vis iſta Puellis
Quod iuuat inuita ſepe dediſſe volunt,
Vim paſſa eſt Phebe, vis eſt illata Sorori
Et gratus raptę Raptor vterque fuit.

Et infra.

Viribus illa quidem victa eſt ita credere oportet
Sed voluit vinci viribus illa tamen.

Et exemplum de his habemus etiam in Nuptis, quæ primo Concubitu Marito

ritos adeo vehementèr quaſi in prælio repellunt, & propter verecundiam nec minus in actu matrimonii coram Parocho reſpondeat vt notatur *in Romana Matrimonij 4. Febr. 1697. §. n c attendenda cor. bo. me. Urſino* quam Virginum verecundiam etiam in actu matrimonii elegantiſſimè cecinit *Statius lib. 2. Thebaid.* agens de nuptiis Filiarũ Regis Adraſti cum Polinice, & Thydeo ibi -

Ibant inſignes vultuque, habituque uerendo
Candida purpureum fuſę ſuper ora ruborē
Deiectaque genas, tacita ſubit ille ſupremus
Virginitatis Amor, primæque modeſtia culpæ
Confundit vultus, tunc ora rigantur honeſtis
Imbribus ....

Et Ouidius de Daſne Filia Penei eam ad nuptias ſtimulantis hæc ait lib. 1. Metamorphos.

Sepè Pater dixit, generũ mihi Filia debes
Sepè Pater dixit, debes mihi nata nepotes
Illa velut crimen tædas exoſa iugales
Pulchra verecundo ſuffundens ora rubore
Inque Patris blandis hærens ceruice lacertis
Da mihi perpetua genitor Cariſſime dixit
Virginitate frui.

Aliæ ſunt ardentiores, & proniores in venerem, ſed adeo ſagaces, & callidę, vt de eis recuſantibus dici poſſit illud *Tacit. lib. 1. ann. - ſpecie recuſantis flagrantiſſime cupineras* — licet enim flagrantiſſimè cupiant virum, tamen, antequàm deflorationi aſſentiant, faciunt ſe inſtantiſſimè, & ſepiſſimè rogari, & obſeruat *Lambinus ad Horat. lib. 2. Ode 12. in verb.* aut facili ſeuitia negat - ibi - *oſtendit autem artem, aſtumque Puellarum, quæ ſepe numero diſſimulan: id ſe cupere, quod vehementer exoptant, quod quidem faciunt, vel vt deſiderium Amantum magis exacuant atque incendant, vel pudore detorritę* — munera quoque accipiunt, & tandem fingunt coactiſſimè, & multum
53 recalcitrantes ſe pati ſtuprum, & multoties conſentientibus conſanguineis inuitant Iuuenem aliquem in domũ, vt eum repertum in ſtupro ſeù iudicialiter vexent, ſeù propria auctoritate cogant ad incundum matrimonium per vim, ac metum, quæ ſunt peſſimæ Inuentiones ad illaqueandos viros, & Fæminas ſine dote maritandas, qui caſus figuratur per Canoniſtas *in cap. veniens 15. de Sponſal.* vbi *Panorm. n. 8. in fine* dicit, quod caſus iſtius Textus quotidie venit *Gonzal. & Barboſ.* ambo *num. 4. Iaſon. in l. Titia num. 6. ff. de verbor. oblig. Valer. in verb. metus differ. 4. num. 1. Sanchez. lib. 4. diſput. 12. num. 14.* quam Conſanguineorum aſtutiam in dando libertatem Puellis, vt hoc modo fortunam ſuam quærant, ponderat *Rot. Ianuen. apud Balducc. ad Ramon. tom. 4. deciſ. 70. num. 73. in fine*, ita & talitèr, quod non ſemper vera eſt illa regula, quod puella præſumitur ſeducta à Viro ſed multoties militat è contra, vt nempè ea Virum ſeducat iuxta Iuuenum Indolem quæ poteſt eſſe non ſagax, ſed ingenua, & ſuperari per Virginem ſagaciſſimam, & artificiosè inſtructam, ſuper qua fæminarum ſagacitate plenè diſcurrit *Tiraq. in l. Connub. 9. par. 9. Gloſſ. 1. num. 176. & prius n. 51.* & facit *Rot. Iannen. apud Balduc. vbi ſupra deciſ. 70. num. 16. & 70. in fine, & 72.*

Haud nego tamen dari poſſe Caſus, in quibus locum habeat diſtinctio inter Puellam blandè, vel vehemen-
54 ter rogatã, vel vltrò rogantem, ſed non eſt tuta regula in generali, maxime quia Amor præcipuè puellas inducit ad peccandum tamquam magis extimulatas ad appetendum Virum, ſuper quò videndus *Tiraq. d. Gloſſ. 1. par. 9. num. 92. & ſeqq. Rot. Iannen. d. deciſ. 70. num. 71.* Etenim Vir eſt minus libidini obnoxius, quam Fæmina, ſed cum hac differentia, quod Fæmina, quæ magis ardet, minus quam Vir ardorem oſtendit, Vir autem, qui minus ardet,

dat, magis quàm fœmina ardorem
manifeſtat iuxta *Ouid. lib. 1. de arte
amandi - Vir male diſſimulat Tectius
illa cupit* eum alijs verſibus, quos
citat in propoſito *Tiraq. vbi ſuprà
num. 29. & 79. Rot, Iannen. d. dec
70. num. 71.*

Hactenùs dixi de Stupratore paris con-
ditionis, nunc ſermo erit de eo, qui
29 ſit diſparis conditionis nempe tam
in nobilitate, quam diuitijs ut dicunt
*A Spir. Sancto in Direct. tract. 10. diſput
1. Sect. 11. n. 52. Nauar. D. Antonin.
& Silueſter* de quibus apud *Valer. in
verb. Reſtitutio differ. 9. n. 2.* & in
hoc breuiter dico, quod proteſtatio
ſuper metu annullat matrimonium
etiamſi ſtuprator copulam extorſerit
data ſpe matrimonij, ſed fictè, de-
bebat enim Mulier cogitare fictio-
nem ex diſparitate viri, qui proinde
ad eam ducendam non tenetur, ut
tradunt *A Spiritu Sancto ubi ſupra
num. 52. Sanchez de matrim. lib. 1.
diſp. 10. num. 18. & 19. & diſput. 11.
num. 8. Antonell. de regim. Eccles. lib.
6. cap. 30. num. 4. in fine valer. differ.
vtriuſq. fori in verb. promiſſio diff. 6.
num. 2. & in uerb. Reſtitutio differ. 9.
num. 2. & diff. 10. num. 2. uerſic. in
foro tamen*, idque maximè procedit,
ſi mulier ex circumſtantiis fictio-
nem colligere poterat, nempè ex in-
conſtantia loquendi, ut ait *A Spiritu
Sancto ubi ſupra num. 52.* uel ex alia
Coniectura; Cũque in hoc caſu fictę
promiſſionis cum Stupro non ſit
obligatio nubendi, ſed ſolum dotã-
di, matrimonium non tenet prote-
ſtatum antea de metu, tamquam ini-
uſtè illato, circa tamen obligationem
dotandi uidendus eſt *Sanchez. d. diſp.
10. num. 18. & ſeq.* ubi quod ſtupra-
tor nil teneiut reſtituere, ſi propter
notabilem diſparitatem, vel alia frau
56 dis aperta ſigna uiderit femina vel
prudenter uidere debuerit ſe deeipi,
quicquid dicat *Antonell. ubi ſupra*,
ſecus ubi femina fuerit ignara
qualitatis ſeù conditionis uiri, uel ſi
fuerit gnara, taliter ei promiſit De-
florator ut vir prudens meritò cre-
deret uerè promittere.

Dubium eſt tamen, an in caſu, quo vir
diſparis conditionis verè promiſiſſet
imparem fæminam ducere in vxo-
rem, teneatur ducere, itaut prote-
ſtatio ſuper metu non annullet Ma-
trimonium: Morales concludunt te-
neri iſtum ducere in Vxorem etiam
Plebeiam, ſi uerè promiſit, & ſub hac
vera promiſſione deflorauit ut apud
*Portell. in dub. regul. cas. 6. per Tot.
par. 3. A Spiritu Sancto Tract. 10.
diſput. 1. Sect. 11. num. 58. Valer. in
verb. matrimonium diff. 9. ſub num.
2.* ſecus uero ſi ex hoc matrimonio
timerentur Scandala iuxtà *Sanchez.
lib. 1. diſput. 14. num. 3.* quicquid in
contrarium male excogitauerit ſcru-
puloſus *Portell. ubi ſupra num. 2.* qui
hanc limitationem ex Scandalis non
vult admittere, quando concurrit
iuramentum loquendo contra com-
munem opinionem *A Spiritu Sancto
d. diſput. 1. Sect. 11. num. 58.* ibi --
*hoc tamen intelligendum eſt ſecluſo
ſcandalo vel malo exitu Matrimonij
-- Bonaccin. de Spons. diſp. 1. punct. 2.
num. 13. uers. ex dictis* ergo anuul-
lare matrimonium contractum cum
ignobili, aut diſpari per virum nobi-
lem, & diſparis conditionis præuia
proteſtatione ſuper metu pendebit
ex hac conſideratione Scandalorum,
& mali exitus matrimonii arbitrio
prudentis viri penſandorum.

Hæc omnia in hoc puncto fundaui in
metu iuſtè uel iniuſtè illato, id ſo-
lum inſpiciendo, an ſtuprator de Iure
teneatur præcisè ad nubendum, vt
tunc proteſtatio ſuper metu non re-
leuet, ſecus ſi non teneatur precisè,
57 advertendum eſt tamen hie ad
vnum Equivocum, quod poſſet ca-
pi; Etenim ſiquis repertus in ſtupro
per Attinentes Stupratæ contrahat
tunc per vim, ac metum illorum ar-
mata manu eum eogentium ad ma-
trimouium, dicunt Doctores, ma-
trimonium, eſſe nullum etiamſi aliàs
ſtuprator præcisè de Iure teneretur
ad

ad nubendum, & à Iudice cogi potuiſſet ea ratione, quia metus ille eſt ſemper iniuſtus eo ipſo, quod infertur ab illis Attinentibus Puellæ, quibus non licet auctoritate propria, & priuata cogere ad matrimonium, cum hoc pertineat ad Iudicem, apud quem illi inſtare debuiſſent, vt dicunt *Gonzal. in d. cap. veniens* 15. *n.* 4. *verſic. dixi metum de Sponſal. Barboſ. num.* 4. *Sanchez. de Matrimon. lib.*4. *diſput.*13. *num.*9. *Reginald. in prax. lib.*31. *cap.*13. *num.*79. *Fillucc. de Sacram. Matrim. tract.*10. *par.* . *cap.*4. *num.*101. *in fine*, quæ concluſio debet intelligi, quando tunc contrahitur matrimonium Conſanguineis Stupratæ armata manu cogentibus ad illud contrahendum, ſecus in caſu per me ſuprà diſputato, quod nempe Stuprator, qui tenetur de Iure ad nubendum, præuia proteſtatione ſuper metu contrahit Matrimonium, hic enim non cogitur armata manu per Conſanguineos, Itaut auctoritate priuata tunc compellatur, ſed de per ſe contrahit præuia proteſtatione metus, quæ proinde ſuffragari non debet.

Ratio differentiæ eſt, quia in primo caſu Stuprator cogitur in flagranti ad matrimonium directè ab ipſis Conſanguineis Stupratæ, quod non licet auctoritate priuata etiamſi Stuprans nubere teneatur, ſed in altero caſu Stuprator cogitur quidem ob metũ eumdem, ſed quia iſte non eſt illatus tunc præcisè armata manu tollens omnem libertatem Stupratori interpretari debet illatus iuſtè ad diſponendum eum, vt faciat id, quod de Iure facere tenetur, & ſic eum relinquit In faciendo, non in facto, nec videtur iniuſtum, vt quis per minas diſponat aliquem ad faciendum de perſe, quod facere de Iure tenetur *Coninch. de matrim. diſp.*28. *dub.* 1. *num.* 15. ibi -- *Quare quod aliqui dicunt talem habere quidem Ius, vt alterum accuſet, non autem vt priuata auctoritate cogat illum contrahere, falſum eſt, poſſumus enim priuata auctoritate ad multa alios cogere: vt patet in eo qui nolendo reddere pignus, cogit alium ſibi ſoluere* -- maximè in hac materia delicata, quæ inuoluit honorem familiæ ipſius Stupratę, nec Conſanguineis eius eſt decorum infamare familiam publicè in Iudicio accuſando Reum de Stupro ſuę filiæ, vel Sororis, vel Neptis, ideoque haud illicitè per minas, & Potentis auctoritatem procuratur, vt Reus diſponatur ad Matrimonium, cuius propterea proteſtationem ſuper metu ego non attenderem in foro externo ad annullandũ Matrimonium, quia metum reputarem iuſtè illatum, ſi ille ſtuprator aliàs de iure tenebatur ad Matrimonium & cogi poterat per Iudicem præcisè, licet huiuſmodi diſputatio in praxi videatur inutilis quia Iudex cui de hac re cognitio defertur, licet agnoſcat nullum Matrimonium ex conſenſu per metum dato, tamen dum Stuprator tenetur ad nubendũ cogere eũ debet ad contrahendum Matrimonium de nouo pronunciando Matrimonium non valere, ſed cogendum eſſe Virum ad contrahendum de nouo, in faciem Eccleſiæ, vndè proteſtatio ſuper metu eſſet diffugium vanum, quatenus etiam releuaret, idemque eſſet in matrimonio per metum facto Inſtantibus Cõſanguineis armata manu, non tamen eſſet inutilis diſputatio prędicta, ſi Stuprator medio tempore contraxiſ-
59 ſet cum alia de facto, *cap. veniens* 13. *cap. veniens* 15. *& cap. Cum in Apoſtolica* 18. *iuncta Gloſſ. in figuratione caſus in fine verſic. nota & in verb. remanere de Sponſalib.* etiamſi contraxiſſet lite pendentè, & contra inhibitionem ſpecialem Iudicis, vt eſt *Text. in cap.* 2. *de Matrimon. contracto contra interdict. Eccleſ. & in d. cap. cum in Apoſtolica de Sponſal.* & quidem dixi ſi Stuprator contraxiſſet *de facto*, quia poſt factum, teneret contractus matrimonii ante factum

ctum vero *de Iure* contrahere non poſſet cum alia, ſi Stupratam ducere teneretur, ſicut neque poſſet promoueri ad Ordines Sacros, aut ingredi Religionem ex traditis *per Sanchez de matrimon.lib. 1. diſput. 44. num. 3. & ſeqq. Portell. in dub.regul. par. 3. caſ. 6. num. 2. in fine, & Panimoll. dec. 23. num. 24.* maxime lite pendente ſuper valore prioris, *cap. tua fraternitas de Sponſa duor, &* plenè *Sanchez de matrim. lib. 7. diſput. 2. num. 13.* ſecus, ſi Stuprator ad ſolam dotem teneretur *Tondut. reſol. benef.par. 3. cap. 184. num. 5.*

Dicunt etiam Scribentes in hac materia matrimonii contracti per metum, quod ſi Iuuenis reperiatur de nocte cum Puella, ab Attinentibus iſtius, ad quorum terrorem necem minitan
61 tium ille contrahat matrimoniū hoc eſt nullum ipſo iure per *Text. in allegato cap. Veniens 15. de Sponſal.* id tamen procedat, quando Cōſanguinei Puellę venerunt animo cogendi Iuuenem ad matrimonium, ſecus ſi veniſsent animo eum interficiendi ad vindictam ob Stuprum, Iuuenis autem precibus impetraſset ſibi condonari vitam ſub conditione quod filiam ſuam acciperet in vxorem, hoc namque caſu dicunt, quod metus non eſset incuſſus, vt matrimonium fieret, neque conuentio illa contingeret, vt matrimonium obtineretur per metum, ſed vt metus per matrimonium tolleretur, vt firmant *Barboſ. in d. cap. veniens num. 4. Gonzal. num. 4. circa finem Reginald.in prax.for.pænit.lib.31.cap.13. num. 79. verſic. valeret autem Sanchez de matrimon. lib. 4. diſput. 12. num. 14. Filliucc. vbi ſupra cap. 4. num.103. verſ. quintus*, & alii paſſim.

Verùm huiuſmodi diſtinctio quando Conſanguinei volunt interficere ad vindictam, & quando volunt interficere niſi Stuprator contrahat ma-
62 trimonium, mihi videtur vacua ſucco rationis; Quippe in hoc puncto conſiderari tantum debet voluntas, & Conſenſus Viri, an ſit coactus, necne ad matrimonium, ſuppoſito autem, quod deprehenſus in Stupro ad euitandam mortem ex impetu Parentum Puellæ armata manu tunc vrgentium, contrahat Matrimonium, iam vnuſquiſque videt, quod ille conſentit Matrimonio coactè, nec vlla maior coactio eſſe poteſt, quam facere actum metu Inſtantis Necis, & quidem indiſtinctè, ſiue metus mortis dirigatur ad factum matrimonii, ſiue ad vindictam criminis, vtrobique enim ſemper conſenſus præſtatur coactè, nec video rationem efficacem, & ſtringentem communis diſtinctionis ſuperius traditæ, & ità probat *Text.in l.nec timorem 7.verſ. proindè il ſecundo ff. quod metus cauſa* ibi--*Proinde ſi quis in facto, vel Adulterio deprahenſus vel in alio flagitio, vel aliquid dedit, vel ſe obligauit Pompon. lib. 18. rectè ſcribit poſſe eum ad edictum hoc pertinere, timuit enim vel mortem, vel vincula*-ex quo apertiſſimè infertur, quod ſolus timor mortis, vel alteriùs periculi probat conſenſum coactum ad aliquod dandum, vel ſe obligandum, quantumuis metus ille non inferatur ad aliquod dandum, vel ſe obligandum, quantumuis metus ille non inferatur ad aliquod dandum, vel obligandum; & docent *Petrus de Barbobus inter conſilia matrim. Ziletti conſ. 24. num. 14. & ibidem Alex. Conſ. 21. n. 5. Cucch. Inſtit. maior lib. 5. tit. 13. num. 160. Ricc. in prax. par. 5. tit. praxis libertat. matrimon. Reſol. 4. Martin. monter. deciſ. Rotæ Aragon. 45.* vbi de caſu fortiori.

Quam difficultatem agnouit *Sanchez d. lib. 4. diſput. 12. n. 14.* ſed euitare
63 conatur dicendo, quod hoc intelligitur, quando depræhenſus in eo delicto timet, fore, vt metu mortis cogatur ad id matrimonium, ſecus quando non eſt probabilis ſuſpicio metus inferendi ad eum finem, ſed ad vindictam de Stuprì iniuria, verum

rum iſta reſponſio eſt contraria litteræ prællegati *Text. in d. l. nec timorem §. proindè*, quia depræhenſus in Stupro, vel in Adulterio, vel in alio flagitio, ſi metu mortis vel Carceris, aliquid dat, aut ad aliquid ſe obligat: certè metus non infertur ad finem extorquendi pecunias ab eo, vel obligandi eum, ſed datio pecuniæ & obligatio offertur per deprǣhenſum neceſſariò, & coactè ad effugiendam necem, vel Vincula ibi -- *timuit enim vel mortem, vel Vincula* -- ergo ſi hoc procedit in contractibus, & obligationibus per metum factis, multo magis in matrimonio in quo ſpeciale eſt, vt debeat adeſſe maior & omnimoda libertas, & in hoc differt ab alijs contractibus, vt docent *Panorm. in d. cap. veniens 15. num. 7. Præpoſit. num. 5. Alex de Neuo ſub num. 18. verſ. quarta Gonzal. num. 3. & 7.*

Quid enim refert, an metus inferatur vt fiat actus, an verò inferatur ad alium finem, quando vtrobique cōſenſus cogitur ineuitabiliter, quia mens cogitur à periculo, non à fine inferentis periculum, ergo ſolum periculum conſiderandum eſt, an me-
64 tum incutiat grauem; Exemplum dari poteſt in Sicario, qui tendit ad occidendum aliquem & is propter euitandam necem dat pecunias nonne illæ pecuniæ fuerunt datæ coactè? licet Sicarius necem minatus non fuerit ad extorquendas pecunias, ſed ad vindictam Mandantis, ergo Conſenſus meticuloſus nō pendet ab intentione inferentis metum, ſed ab ipſo metu materiali, à quo cogitur directè, & præciſe, vt probat *Text. in l. iſti quidem ff. de eo quod met. cauſ verſ. quod ſi dederit*, vbi ſiquis dederit aliquid ne Stuprum patiatur, condicitur actione, *quod metus cauſa*, & tamen qui vult committere ſtuprum, non facit animo extorquendi peccuniam, ſed alio fine, nempe ex cauſa libidinis, itaut non attendatur animus inferentis periculum, ſed ipſum dumtaxat periculum cuius euitandi cauſa omne id, quod promittitur, eſt metu coactum, & præſertim in hac materia mihi nunquam placuit ſupradicta diſtinctio, an Pater Iuuenem Filiæ ſuæ violatorem repertum in domo armata manu tendat ad occidendum, vel ad cogendum ad matrimonium, quis enim non aduertit, quod hoc modo eſſet conceſſum indirectè obtinere, quod directè obtineri non poſſet, ita reſtringendo metum ad meram formalitatem modi, quo ſe tenere debent conſanguinei ſtupratę, qui cæteroquin naturaliter, & plerumque in flagrantis criminis deprǣhenſione ſemper habent impetum occidendi, & ſe vendicandi, non autem cogendi ad matrimonium, fortius conſiderando fraudes, & aſtutias puellarum eiuſque Conſanguineorum de quibus ſupra *num. 53.*
65 volendo enim maritare Fæminas abſque dote, multoties corruptas, tendunt laqueos Iuuenibus diuitibus, & ita comminando necem extorquent matrimonium, & ſub his execrandis aſtutijs lucrum faciunt, exindè generantur peſſimi euentus, nam vel Puella veneno necatur, vel truditur in Monaſterium, & Vir eodem tempore neque viduus, neque nuptus in effectu remanens ſumit occaſionem tenendi Concubinas, & viuendi diſſolutè. Ecce huiuſmodi matrimoniorum fines. Proinde diſtinguere, an Parentes Puellæ velint interficere ad vindictam, vel vt cogant ad matrimonium habet difficultatem, quia vel fingunt tendere ad occidendum, & reuera habent animum extorquendi matrimonium, vel ſi feriò, & reuera interficere velint, hoc non excludit conſenſum Viri, coactum ex metu necis.

Exempla quæ tradunt morales ad probandum contrarium nihil apud me
66 ſtringere videntur, nam Egrotus deſponſans Filiam Medici, aliter mederi nolentis, & Matrimonium

N Fi-

Filiæ Iudicis cum Reo, vt necem
euitet, habent voluntatem magis
liberam, & ſolum metus mortis vi-
detur occaſio contrahendi matrimo-
nium, ſed in homine circumuento
cum armis ad pectus non eſt vlla
voluntas libera, quia Mors in caſu
Egroti, & Rei non infertur ab ho-
mine, quia Morbus Egrotum occi-
dit, Reum ipſa lex, ſeù Iuſtitia, ſed
in aggrediente Stupratorem cum ar-
misMors directè infertur ex illo, Ideo
dici poteſt quod primo caſu Mors
eſt occaſio, in altero autem eſt cauſa
Finalis matrimonij, vltra quod nec
in caſu Egroti deficit alterMedicus,
immo etiamſi ſi alter deficiat matri-
monium Filiæ Medici cum Egroto
eſſe nullũ ſubſtinet, & benè *Coninck.
de Matrim. diſput. 28. dub. 1. num. 12.
& ſeqq.* Caſus autem Rei malè ap-
plicatur, quia illi infertur pæna
mortis per legem iuſtiſſimè, ſeù per
Iudicem eius Executorem, & ex ca-
uſa delicti, cui non congruit Matri-
monium, & ſic ipſe Reus non ſolum
ſponte, ſed immò libentiſſimè com-
mutat pænam iuſtam Mortis cum
Matrimonio, cum ſit ei multum vti-
le pænam mortis iuſtam, recipere
translatam in Matrimonium; non
ſic autem in caſu depræhenſi in Stu-
pro, Conſanguineis ſtupratæ cum
necare volentibus, quia hoc caſu
pæna non eſt iuſta per legem
ſed contra legem iniuſtè com-
minata per hominem priuatum,
& ex cauſa delicti, cui congruit ma-
trimonium, & ſic oblatio matrimo-
nij adeffugiendum hoc aſſaſſiniũ, non
poteſt dici commutatio pænæ ſpon-
tanea, ſed coactiſſima, ſiue vlla vti-
litate, & per modum Strangulatio-
nis, & maxime quia non eſt indul-
gendum malitijs hominum, qui huiu
ſmodi retibus procurant extorque-
re matrimonia, & data opera intro-
duci permittunt Stupratores Diuites
vt deſponſare faciant Puellas viles
pauperes, & ab alijs defloratas, vl-
terius videtur mera formalitas, quod
matrimonium valere debeat, & non
valere, ſi Parentes defloratæ tene-
ant, hunc, vel illum modum in in-
cutiendo terrorem, nempe volendo
interficere ad vindictam, ſeù vt in-
ducant ad matrimonium, quando,
vt ſupra notaui, id fieri poteſt data
opera, vt habeatur intentum matri-
monii fingendo ſe rogari ab illo Iu-
uene, & parcere eius vitæ ob Matri-
monium, hæ autem ſunt fallaciæ, &
peſſimæ inuentiones, quæ ſuffragari
non debent, vltra quod iterum re-
peto, quod metus iſte, etiamſi Pa-
rentes tendant necem ad vindictam
videtur ſufficiens ad annullandum
matrimonium, quod deſiderat libe-
ram voluntatem ſpeciali eius fauore
pluſquam alij contractus ex traditis
per Canoniſtas *in d. cap. veniens 15.
de Sponſalibus.*

Ideò concludendo ita diſtinguerem in
hac quæſtione, Aut Stuprator de-
præhenſus perConſanguineos deflo-
67 ratæ tenetur de Iure ad matrimoni-
um contrahendum, præciſè, & non
alternatiuè, & ualidum cenſerem
matrimonium, tam ſi Conſanguinei
necem minarentur ad vindictam,
quam ſi directè ad matrimonium,
nec auctoritas priuata videtur con-
ſiderabilis pro inducendo metu iniu-
ſtè incuſſo, quia hunc metum ſibi
ipſe Stuprator infert ex natura deli-
cti, quod cogit ad matrimonium,
unde ſicut conſenſus coactus à Iudi-
ce eſt ſufficiens ad matrimonium,
Ita ètiam coactus per auctoritatem
priuatam, licet hoc caſu Priuatus
faciat actũm illicitum, cum non ſit
executor Iuris, ſicut eſt Iudex, ſed
quantum ad Matrimonij validi-
tatem non videtur referre quis fue-
rit Executor, nec conſiderari debet
impulſus facti, ſed impulſus Iuris,
Matrimonium namque pendet ex
conſenſu, ſi autem iſte eſt bonus, ta-
metſi coactus per legem, quæ cogit
ad matrimonium, neque ex coactio-
ne talī dicitur inferre metum, qua-
rè non debet eſſe bonus conſenſus
coactus ab eadem lege quantumuis
il-

illicitè procuratus per Priuatum, qui non eſt eius Miniſter? erit ergo ille metus iniuſtus reſpectu miniſtri, at iuſtus reſpectu legis, & ideò attẽdi debet neceſſitas legis, non hominis; vnde diſtinctio, an Conſanguinei defloratæ velint interficere ad vindictam vel metum incutiant, vt cogant directè ad matrimonium, non placet mihi, immò fortaſſe dicerem totum appoſitum, quod nempè non valeat matrimonium, ſi Parentes velint interficere delinquentem ad vindictam, quia hoc eſt iniuſtum tam ex parte hominis priuati non habentis hanc poteſtatem, quam ex parte legis Canonicæ, quæ necem non ordinat in tali caſu, ſed matrimonium *cap. 2. de adult.* proinde vt dixi, ſupradicta diſtinctio non videtur conſona rationi, itaut quocumque modo inferant Parentes timorem mortis, ſiuè ad vindictam, ſiuè ad matrimonium extorquendum, ſemper validum dici debeat matrimonium contractum ab eo, qui illud de Iure contrahere tenetur præcisè, & non alternatiuè.

Aut Stuprator tenetur alternatiuè, uel
68 ad dotem, uel ad matrimonium, & applicarem diſtinctionem prædictam quod ſi Parentes defloratæ uelint interficere defloratorem ad uindictam, & ille ad necem euitandam contrahat matrimonium, hoc ſit validum, quia impellitur dumtaxat ad eligendum vnum ex his, quod facere tenetur de Iure, ſi vero volunt interficere niſi contrahat matrimonium, & ſic ad illud directè cogunt, & non valeat matrimonium, ſed habeo difficultatem etiam in hoc caſu & fortaſſè dicerem matrimonium vtroque Caſu non valere, quia priuatus nequit occidere, & nec minus poteſt cogere ad vnum ex duobus præcisè vide *Antonell. de reg. Eccleſ. lib. 5. cap. 2. num. 13.*

Aut vero Stuprator nullo modo tenetur ad matrimonium, & in hoc caſu matrimonium inualidum cenſeatur
69 quocumque modo inferatur metus necis, ſiuè ad vindictam, ſiuè ad matrimonium, dubium eſt autem, quando Parentes minarentur accuſationem coram Iudice niſi ſtuprator deſponſaret Puellam, & ille ad euitandam vexationem iudicialem contraheret matrimonium, Tunc enim id eſſe validum ſubſtinent *Coninch. d. diſput. 28. dub. 1. num. 15. Filiuc. d. cap. 4. vbi ſupra num. 107. Antonell. de regim. Eccleſ. lib. 5. cap. 2. num. 13.* verùm iſti intelligi debent vbi accuſatio eſſet iuſta, & ſic quando teneretur ſtuprans ad matrimonium, vel ad pænam, ſecus ſi non teneretur ad aliquid, tunc enim metus eſſet iniuſtè incuſſus, & matrimonium eſſet nullum vt firmat *Candid. diſquiſit. moral. tom. 2. diſquiſ. 28. num. 21. verſic. dico 37.* Si autẽ non teneretur ad matrimonium ſed ad pænam contrarium probabilitèr dicendum foret, quia tunc accuſatio eſſet iuſta vide eundem *Candid. vbi proximè num. 22. verſic. dico 40. & num. 23.*

In ſumma durè agendum contra hæc matrimonia extorta à depræhenſis in Stupro, aut enim conſentiunt Parentes Stupratę, & ſunt fraudes manifeſtę, aut non conſentiunt, & habent ipſi culpam, cum debeant cuſtodire Puellas, vtque ait *Tacit. lib.* annal. *Viri in eo culpam ſi fæmina modum excedat* - ita Parentũ in eo culpam ſi fæmina modum excedat, excepto aliquo caſu extraordinario, quo neque Turres aheneæ cuſtodire valent Danaas nocturnis .ab. Adulteris *Horat. ode 16. lib. 3.* hæc autem dixi per modum ſimplicis difficultatis, non autem per uiam opinionis firmæ, cum non intelligam niſi promouere dubitandi rationes ad magis enucleandam veritatem eorum, quę Maiores noſtri tradiderunt, ſcio enim me contra Torrentem opponere pectus poſt hæc ſcripta uidi *Sperell. dec. 7. per totam* qui hanc materiam examinat; Eum legas, uide etiã *Card.*

de Luca de matrim. diſcur. 6. & Carol. *Anton. de luca ad Ventrigl. in prax par. 1. annot.* 4. §. 2. *num. 3. & ſeqq.*

Nota ad materiam matrimonialem, quod licet Parentes Conſanguinei,
70 & Affines admittantur, & probent; ſiuè agatur de valore matrimonii, ſiue de eo diſſoluendo, tamen non admittuntur nec probant, ſi eſſet diſparitas inter Coniuges, & ideò repoſitum eſt in arbitrio Iudicis fidem Teſtium huiuſmodi ponderare ex cauſæ pendentis qualitate, perſonarum conditione, pari, vel diſſimili tam in nobilitate, quam diuitiis, & aliis circumſtantiis *cap. ſuper eo 2. de Teſtib. vbi Hoſtiens. num. 3. in fine Couar. de matrimon. par. 3. cap.* 8. §. 12. *num. 8. verſ. nam. in hac* cum aliis apud *Antonell. de Regimin. Eccleſ. lib.* 8. *cap. 9. num.* 5. quarum circumſtantiarum vna etiam foret ſi adeſſet diſparitas etiam ex qualitate, & numero Amicorum, quos vnus ex Coniugibus haberet *Craſſ. de effect. Amicitiæ num.* 274. cum ibi adductis vide caſum *apud Maſcard. de probat concluſ.* 1031. *num.* 6 in quo Mater admittitur teſtis etiam data inæqualitate.

Digredior modo ad caſum ſequentem ſuper quo fui interrogatus, & pro ve-
71 ritate ſcripſi; Titius filius fam. ductus in domum Druſillæ ibi commorantis vna cum matre poſt longam conuerſationem, habitam in tripudiis, & choreis, per totam diem, ac partem noctis, tandem vino, & lætitia excitatus in amorem Druſillæ ardentiſſimè irrepſit, quę cognito viri affectu eum in Secretam Domum abduxit, & traditis hinc inde anullis apocam promiſſionis ſibi confici curauit per hæc verba -- *promitto me iuratam fidem frangere nolle, ſed volo implere omnia, quæ pollicitus ſum*-- Vnde ſuper hoc facto quæritur pro veritate, Primo, an ex verbis apocæ inducta fuerit aliqua promiſſio Sponſalitia. Secundo an illa verba ſonent in ſponſalia de præſenti, vel de futuro. Terrio quando probentur Spōſalia de futuro, an Titius poſſit cogi ad implendam promiſſionem; Et Quarto demum quando etiam probentur Sponſalia de præſenti, an iſta fuerint valida vel nulla.

Quantum igitur ad primum reſpondeo ex verbis ſuprà relatis non poſſe deduci promiſſionem Sponſalitiam, ſed ſimplicem promiſſionem de adimplendo ea omnia, quæ Titius pollicitus fuit, cumque Mulier non
72 probet, quid ſibi Titius promiſerit, vtiquè promiſſio remanet ęquiuoca, & incerta, & verificabilis in aliis promiſſionibus, quam Sponſalitijs, quod ſufficit ad excludendam Mulierem actricem, cum agatur de materia, in qua homo de libertate redigitur in vinculum ſeruitutis coniugalis, itaut requiratur probatio certa, & indubitata iuxtà *Gloſſ. in verb. Viro iucumbit, verſ. Etſi Vir negat. deſponſationem, & eſt Conſil. Gemin.* 27. *num. 8. paſſim à Rota approbatum, vt in dec.* 310. *num. 1. & dec.* 407. *n.* 4. *par. 1. & dec.* 34. *num. 1. par. 2 recent. Bnratt. dec.* 634. *num.* 1. *Panimoll. dec.* 23. *num. 3. & ſeqq.*

Non releuante traditione anulorum hinc inde ſecuta, quia etiam anuli
73 traditio eſt ſignum æquiuocum verificabile in alijs cauſis veluti notauit *Abb. in cap. fin. num.7. de deſponſat. impuber Sanchez de matrim. lib.* 1. *diſput.* 22. *num.* 1. *Pariſ. conſ.* 60. *num.* 47. *& ſeqq. lib.* 4. *Maluet. inter conſilia matrimonialia conſ* 83. *num.* 23. *Maſcard. de probat. concluſ.* 1022. *n.* 2. *Menoch. de præſumpt. lib.* 3. *præſumpt.* 2. *num.* 1. *Caſtropal. oper. moral. par.* 5. *tract.* 28. *diſput. vnica punct.* 4. *num.* 10.

Quantum ad Secundum dico, quod ex dicta promiſſione aliud deduci non poteſt, quam promiſſio ſponſalitia de futuro, non autem de præſenti ex illis verbis — *volo implere omnia quæ pollicitus ſum* -- Verbum enim *volo*
74 adiectum verbo *implere* importanti actum,

actum, cuius executio pendet de futuro, importat diſpoſitionem de futuro, non de præſenti, vt dicit *Panormitan. in cap. ex litteris de Sponſal. ſub num. 5. ibique Prepoſit. num. 6. Ancharan. num. 27. Alex. de Neuo num. 18. Sanchez de matrim. lib. 1. diſp. 18. num. 24.*

Eſſet enim contradictio manifeſta velle implere promiſſionem, ſi Sponſalia iam eſſent contracta de præſenti, quæ idem important, ac matrimonium iam factum, quo caſu promiſſio iam eſſet adimpleta *Panormitan. in cap. ſi inter Virum num. 4. de Sponſal.* cum aliud ſit implere promiſſionẽ & velle implere, ſicut aliud eſt vendere, & velle vendere, vt dicit *Panormit. in d. cap. ex litteris n. 5. de Sponſal.*

Et in fortioribus terminis, quod promiſſio concepta per hæc verba -- *volo te accipere, habere aut ducere in Vxorem* -- quod nec minus inducant Sponſalia dicit *Bonac. de Sponſal. qu. 1. punct. 1. num. 3. tom. 1. Panimoll. dec. 23. num. 6. Sanchez de matrimon. lib. 1. diſput. 18. num. 25. & 26.*

Maximè quia in caſu noſtro non conſtat verba præciſa promiſſionis quomodo fuerint concepta, cum ſimpliciter dictum fuerit -- *Volo implere omnia, quæ pollicitus ſum* -- vndè promiſſio intelligenda eſt de contrahendis Spon-
75 ſalibus in futurum, non autem de contractis de præſenti, cum hæc non præſumantur, niſi probentur ex verbis certis, cum alias non ſufficiat Mulieri actrici probare promiſſionem in genere, quia ſemper interpretatio fieri debet contra ipſam, vt promiſſio intelligatur de ſolis Sponſalibus in futurum, vt in puncto firmat *Panormit. in d. cap. ex litteris de Sponſal. num. 8. Sanchez de matrim. lib. 1. diſput. 18. n. 20.*

Nec traditio Anuli importare valet Sponſalia de præſenti, ſed tantum de futuro, vt benè *Maſcard. de probat. concluſ. 1022. num. 1. Maluet. d. conſ. 83. num. 23.*

Sed ceſſat difficultas, quia adeſt diſparitas inter Virum, & Mulierem tam diuitiarum, quam nobilitatis, quo
76 caſu non inducitur præſumptio matrimonii contracti *Soccin. Iun. conſ. 86 num. 26. lib. 2. Nicol. Anton. Crenel. in tract. Conſil. Matrimonial. Zilett. conſ. 82. num. 25. Maſcard. de probat. concl. 1025. num. 7. Nauar. in Manual. cap. 22. de impediment. Matrim. num. 76.*

Ratio eſt, quia ſtante hac diſparitate, conſenſus ſemper præſumitur fictus
77 & ideo obligatio non inducitur ex verbis iocosè, aut per adulationem & fictè prolatis *Panimoll. dec. 23. n. 7. & 8, Sanchez de matrim. lib. 1. diſput. 9. n. 3. & 5. diſput. 10. per totam et lib. 3. diſput. 15. n. 7.*

Quodque in hac materia attendatur etiam diſparitas diuitiarum & bonorũ firmat *Diſcaſtill. diſput. 4. num. 181. & 224. A Spiritu Sancto in direct. tom. 2. de matrim. tract. 11. diſput. 5. ſection. 6. num. 254. Ricc. in prax. p. 4. reſol. 410. num. 2. Cæſar. de Graff. deciſ. 2. de Sponſal. Pariſ. conſ. 58. num. 37. lib. 4. Maceraten. dec. 2.*

Præſertim, quia Maſculus nunquam anteà viderat Mulierem, ſed puer inexpertus vnica die, & vnica conuerſatione abſtractus, & hilaris ex vino ſeductus fuit ad faciendam promiſſionem, quæ propterea dicitur incerta, & inſufficiens ad matrimonium
78 vt benè *Panimoll. d. dec. 23. num. 8.* ubi in terminis Sponſalium hæc ait -- *incerta quoque redditur obligatio, quæ non inducitur, niſi ex verbis maturè conſultè, & feriò prolatis &c.*

Quantum ad Tertium cenſeo Virum cogi non poſſe ad ſeruandam promiſſionem, dum concurrunt iuſtæ cauſæ recedendi à Sponſalibus ad *Text. in cap. ex litteris il ſecondo in*
79 *fine ibi -- niſi rationabilis cauſa obſtiterit -- & cap. requiſiuit de Sponſalib. fontanell. de pact. nupt. clauſ. 12. Gloſſ. vnic. n. 6. Buratt. dec. 38. n. 1.*

cum

eum alijs infinitis doctrinis cumulatis per Rot. dec. 19. num.2. p.10. recent.

In præſenti tres concurrunt legitimæ cauſæ, Prima diſparitas diuitiarum
80 & nobilitatis inter virum, & Mulierem, dum fuit deceptus in lætitia, & improuiſa occaſione ad faciendam promiſſionē, & hodie potiùs eligit mori, quam nubere. Et tertia diſsenſus, & indignatio Patris qui huiuſmodi nuptiis accerrimè reſiſtit *Panormitan. in cap. requiſiuit num. 4. de Sponſal. Menoch. de arbitrar. lib. 2. Caſ. 455. & conſ. 787. n. 25. Rot. dicta dec. 19. num. 55. par. 10. recent.*

Quæ ſola tertia cauſa indignationis, & diſſenſus Patris de per ſe ſufficiens exiſtimatur ad effectum, vt vir non teneatur implere promiſſionem, nec
81 poſsit cogi, ex hac enim indignatione Patris imminere poteſt periculum exhæredationis, maximè quando illa oritur legitimè & iuſtè ob Sponſalia contracta cum diſparitate nobilitatis, & diuitiarum, & hoc ſolum inducit inſtum metum in Filio illique præbet iuſtam cauſam recedendi à Sponſalibus *Rot. in d. deciſ. 19. num. 56. & 57. Seraphin. deciſ. 1258. num. 2. Adden. ad Gregor. deciſ. 366. num. 9. Caualer. deciſ. 447. num. 2.*

Quod procedit non obſtante iuramento in apoca promiſſionis appoſito *Rot. d. deciſ. 19. num. 28. par. 10. rec.*

Immò excluſis omnibus ſupradictis cauſis, adhuc vir compelli quidem poteſt per Cenſuras moderatè, vt de nolente fiat volens, ſed ſi iſte ſit pertinax, debet Iudex eum abſoluere etiam nolentem, vt tradunt *Belleit. diſquis. Cleric. par. 1. tit. de fauor. Cleric. §. 2. num. 34. Adden. ad Burati. deciſ. 311. num. 5. Panimoll. dec. 23. num. 18. & 19. Duran. dec. 242. num. 13.*

Et ſi hodie de facto Vir contraheret cum alia femina Sponſalia de præſenti, iſto caſu Sponſalia de futuro, de quibus agitur, totaliter diſſoluta remanerent, vt eſt *Text.* Litteralis *in cap. ſi inter de ſponſalib.*

Quantum denique ad quartum, & vltimum, dico, quod ſponſalia etiam ſi eſſent de præſenti, remanerent invalida, & nulla, dum ſeruata non fuit forma tradita *per Sac. Concil.*
82 *Trident. in cap. 1. ſeſſ. 24. de reformat. matrim* iuxta quam requiritur, vt matrimonium celebretur coram Parocho, & Teſtibus, quam formam obſeruare quoque tenentur Sciſmatici, & Hæretici matrimonium Contrahentes, vbi tamen decretum dicti Concilij in eorum Parochia fuerit publicatum, vt ſæpiſſime reſoluit S. Congregatio Concilij Teſte *Pignatello tom. 5. conſult. Canonic. 79. num. 27. cum ſeqq.* vbi refert quinque reſolutiones d. Sac. Congregationis.

Vlteriùs ad materiam matrimonialem ſubiicio alium Caſum, quem habui de facto. Etenim quidam Filius familias amore captus Puellæ diſparis conditionis, eam deſponſare volens diſceſſit de Domo Parentum propriamque conduxit, & non obſtantibus ferociſſimis Patris, & Matris contradictionibus properabat ad contrahendum matrimonium. Ego deſuper conſultus ſcripſi ad inſtanti-
83 am Patris infraſcriptas rationes ad Ordinarium loci (Matris inſtantiam non expreſſi eo quia non habet Ius impediendi matrimonium niſi in defectum Patris, & Aui, ex cumulatis apud *Panimoll. deciſ. 45. num. 18.*) & ſuaſi, vt dignaretur iniungere Parocho, quod ſuſpenderet per aliquod temporis ſpatium denunciationes, & matrimonium interim impediret, donec iuſtificarentur Cauſæ, quas ego iuſtificatas dicebam ſufficere ad impediendum huiuſmodi matrimonium.

Præmittebam igitur, quod in Iure noſtro duæ ſunt ſpecies Cauſarum obſtantium matrimonio, Altera, quæ nedum impedit contrahendum, ſed etiam dirimit contractum, vt eſt cauſa

Digitized by Google

84 ſa conſanguinitatis publicæ ho-
neſtatis , impotentiæ , & aliorum de
quibus *in cap. Iuuenis , & ſeqq. de*
Sponsalib. cap. Fraternitatis de eo qui
cognouit &c. cap. 1. & tot. tit. de con-
ſangu. & affinit. & cap. 1. & tot. tit.
qui Clerici , vel vouentes , & tot. tit.
de frigid. & maleficiat, & de deſponſ.
Impuber.

Altera ſpecies eſt, quæ ſimpliciter im-
pedit contrahendum , ſed non diri-
uit Contractum , vt eſt omiſſio de-
nunciationum abſque legitima Cau-
ſa *Gutierez. de matrim. cap. 56. num.*
2. & cap. 73. num. 1. cum infinitis ad-
ductis per Barboſ. ad Concil. ſeſſ. 24.
cap. 1. de matrim. num. 28. & de po-
teſt. Epiſc. alleg. 32. num. 1. & etiam
contradictio Patris matrimonio cum
Sponſa indigna , *Menoch.* in puncto
conſil. 69 num. 34. & plurib. ſeqq. &
alia cauſa rationabilis , de qua *apud*
Panormit. in cap. requiſiuiſti num. 4.
de ſponſal. Menoch. vbi proximè num.
43. & ſeqq. & dicam infra .

In caſu præſenti concurrere aſſerebam
plures cauſas ſufficienes ad impe-
85 diendum matrimonium, & primo
concurrit , contradictio Patris , &
omnium Conſanguineorum funda-
ta in cauſa legitima indignitatis
Sponſæ, quod talis contradictio ita
fundata poſſit impedire matrimoni-
um antequàm contrahatur , firmat in
terminis claris *Menoch. cit. conſ. 69.*
num. 34. & ſeqq. vbi probat hanc
concluſionem ex pluribus dictis Sa-
cræ Scripturæ quæ non tranſcribo ,
& in hac materia ſtandum eſſe præ-
citato conſilio *Menoch.* dicit *Card.*
de Luc. de dot. diſc. 142. num. 20. eum-
dèque *Menochium approbat Barboſ. in*
repertor. verb. Matrimonium verſ. ma-
trimonia non ſunt contrahenda cum
Infamibus &c. Dian. par. 9. tract. 7. re-
ſolut. 71. Coſt. de fact Scien. diſtinct.
40. Centur. 2. Guttier. lib. 1. Con.
quæſt. cap. 20. per. tot.

Neque hic obſtare valet diſpoſitio *Tri-*
dent. in d. ſeſſ. 4. cap. 1. de matri-
mon. vbi dicitur conſenſum Patris
non requiri ad validitatem Matri-
monij Filij familias , quia ſimplici-
ter in eo Textu Patres Concilij de-
creuerunt matrimonia ſine conſenſu
Parentum eſſe ualida ita antiquãdo
86 contraria Iura tunc vigentia tàm
canonica vt *in can. non omnis Can.*
honorantur , & Can. noſtrates 3. queſt.
5. cap. videtur , qui matrim. accuſ.
poſſ. & Concil. Tolet. 3. cap. 10. quam
Ciuilia , *vt in §. Maſculi de Nupt. l.*
in Sponſal. ff. de Sponſal. l. 2. ff. de
ritu Nuptiar. Rot. coram Merlin. dec.
457. num. 9. Card. de Luc. de dot di-
ſcurſ. 1. num. 15. Fagnan. in cap. tua
num. 16. & 20. de deſponſ. impuber.

Non autem diſpoſuerunt Patrem non
poſſe impedire matrimonium ante
quam contrahatur , vt in puncto re-
ſpondet *Menoch. d. conſ. 69. num. 40*
ibi - *nec Cõciliaris Conſtitutio hic obeſt*
nam etsì ſtatuit Concilium matrimo-
nia ſine Conſeſſu Parentum eſſe valida
non tamen diſpoſuit , quod Pater non
poſſet impedire contrahendum eſt enim
vulgata Iuris regula , quod multa fa-
cta tenent, que de nouo fieri impediun-
tur concordat *Faguan. in cap. tuc*
num. 11. cum plurib. ſeqq. de deſponſ.
impub. Tancredin. conſult. 33. per
tot. Sabell. in repert. verb. Matrim.
num. 1. verſic. quod Pater, & num. 14
& in verb. Pater num. 64. in fine .

Quam interpretationem eſſe congruam
& germanam ſuadetur ex eo , quod
diſpoſitio Conciliaris , vt dixi , eſt
Correctoria Iuris communis antiqui
ideo quantum fieri poteſt reſtringen
da ad id , quod expreſse correxit, &
abrogauit , non correxit autem *Tri-*
dent. antiqua Iura , niſi quoad hoc
ne matrimonia contracta ſine conſen
ſu Parentum poſſent inualidari nihil
verò dixit circa impedimentum, an
poſſet fieri per Parentes , ideo quod
correctum non eſt ſtare cur prohibe-
tur ? inquit *Text. in l. iubemus Cod.*
de Teſtib. l. commodiſſimè ff. de liber.
& Poſth.

Immo quod Pater poſsit impedire
matrimonium contrahendum, reſul-
tat

tat ex ipſa mente Concilii, quando pro exterminandis matrimonijs Clandeſtinis illa non quidem prohibuit, ſicut prohibuerunt antiqua Iura, ſed iuſsit fieri denunciationes, vt tempore iſtarum Patres familias poſſent ſe opponere, & impedire, vt in puncto obſeruat *Menoch.d.conſ 69. num. 25. cum duob. ſeqq. et allegat. Soto in 4. Sentent. diſtinct. 28. q. 1. artic. p. col. 3. in princip. Gutierez lib. 1. Canon. queſt. cap. 20. num. 7. et 8.*

Altera cauſa impediendi matrimoniũ conſiſtit in acerrima diſcordia inter Patrem, & filium, & inter Conſanguineos Sponſi cum illis Sponſæ ſub periculo euidenti alicuius peſsimi exempli, quo caſu in hoc propoſito
87 illam eſſe iuſtam rationabilem, & attendendã dixit *Menoch. d. conſ. 69. num. 43: et ſeqq. et num. 66. Panormit. in cap. requiſiuiſti num. 4. de Sponſal. felin.* egregiè *in conſil. 26. num. 21.* & melius omnium *Dicaſtill. diſput 4. num. 181.* vbi quod Prælatus tenetur impedire tale matrimonium quem refert, & ſequitur *Anton. à Spiritu Sancto in director. confeſsar. tom. 2. de matrimon. tract. 11. diſp. 5. ſect. 6 num. 254. Pignatell. conſult. Canon. tom. 4. conſ. 11. num. 1. & per tot. Gutierez d. cap. 20. num. 18. & ſeqq.*

Hinc deſcendebam ad oſtendendum Sponſam eſſe indignam, & conſequenter contradictionem Patris, eſ-
88 ſe iuſtam, ad quod aſſequendum præmittebam indignam Sponſam dici pluribus modis, vel quando non habet honeſtàm famam, vt apud *Sanchez de matrim. lib. 4. diſput. 26. ex num. 22. Fontanell. de pact. nupt. clauſ. 5. gloſſ. 1. ex num. 91.* vel quando attentis progenie, diuitiis, more Religionis, aliiſque circumſtantiis, Spõſus abſque Parentum, ac Parentelæ dedecore copulari non poteſt. *Boſſ. de matrim. cap. 11. num. 167. Merlin. de legitim. lib. 4. tit. 1. queſt. 6. n. 19. marcian. diſput. Iur. diſput. 77. n. 17, & ſeqq. Rot. dec. 493. num. 45. & ſeqq. par. 4. tom. 3. rec.*

Applicando ad rem in propoſito adeſſe dicebam Cauſam diſparitatis diuitiarum, dum Sponſus poſsidet plura & magna ſtabilia, per contrarium
89 Sponſa, eſt pauperrima, & ſine vla dote, & habet Conſanguineos, & Parentes pauperrimos, & in puncto quod Prælatus teneatur impedire matrimonium filij familias volentis nubere cum Sponſa nimis paupere, ob timorem Inimicitiæ, & Scandali inter Conſanguineos *Dicaſtill. vbi ſuprà n. 181. & 204. Anton. à Spiritu Sancto d. diſput. 5. ſection. 6. n. 254.*

Accedit Cauſa malæ famæ, quia vt mihi ſupponebatur fuit repertus in eius Cubiculo Iuuenis, qui præ timore Patris irruentis depræhenſus exiuit
90 nudus per portam tempore nocturno, quod factum innotuit frequentibus Perſonis.

Ex his concludebam expedire, vt Ordinarius ſuſpenderet denunciationes matrimonii pauliſper donec Pater
91 Sponſi perueniret ad Palatium ſuæ Reſidentiæ, & plenè omnia dilucidaret quia ſtante ſimili caſu ipſi etiam Parochi de Stilo, & Iure nequeunt facere denunciationes, ſed debent expectare reſponſum, vel Epiſcopi, vel eius Vicarii vt inquit *Barboſ. de offic. Paroch. par. 2. cap. 21. n. 1.* ibi -- *cum honeſtiſſimum videatur, & rationi ſummopere conſentaneum, vt Filius in re tam graui, conſilio, & volontati Parentum ſubiaceat, propterea vnusquiſque Parochus inquirere debet diligenter hunc conſenſum tàm inter ſponſum, & ſponſam, quam inter Propinquiores Conſanguineos, & preſertim ipſorum Parentes ſi ſint Filij familias, quod ſiquid difficultatis comperiat, admonito prius Epiſcopo ſeù Vicario, eiusque reſponſo accepto, ad denunciationem progredietur* -- ac etiã quod Ordinarius tali Caſu non poſſit remittere denunciationes firmat *Gutier. cap. 20. num. 23. & 25.*

Sequitur alter Caſus, quem habui diſputandum, quod nempe Liuia

vid.

vid. relict. Marci Antonii tractauit
de marrimonialitèr copulando Ma-
gdalenam eius filiam Philippo Ful-
92 nio & poſt habitum diututnum tra-
ctatum, tandem deuentum fuit ad
faciendam promiſsionem futuri Ma-
trimonii per Apocam priuatam, quæ
fuit confecta per duos Viros patti-
bus Confidentes, & ſubſcripta per
duos Teſtes, necnon per Sponſum
& Sponſam cum declaratione, quod
intendebant, quod Apoca haberet
vim publici, & iurati Inſtrumenti.

Nunc autem, Partes volunt ab hac mu-
tua promiſsione recedere, & Apo-
cam lacerate, ex quo pręnominata
Magdalena nubere intendit Iacobo
fratri Philippi Fuluii, cui fuerat deſ-
ponſata, & Liuia Mater nubere d.
Philippo Sponſo eiuſdem Magdale-
næ filiæ, qua de cauſa in ſenſu veri-
tatis interrogarus fui ſuper infraſcri-
ptis duobus articulis.

Primo Vtrum ſuppoſito promiſsionem
eſse occultam, nec in Vicinia diu-
ulgatam neceſsaria ſit Apoſtolica
diſpenſario pro vtroque Matrimonio
ſtante impedimento publicæ hone-
ſtatis.

Et Secundo An Teſtes confidentiales in
Apoca adhibiti vigore Decreti ap-
poſiti in Denunciationibus tenean-
tur reuelare promiſsionem occultá
fururarum nuptiarum, non obſtante
ſecreta promiſsione, & mutua re-
miſsione obligationis hinc inde ſe-
cuta, vel potius tuta Conſcientia
poſsint impedimentum reticere.

Super quibus atticulis, re diligentiſ-
ſimè expenſa placuir mihi, prout in-
frà, reſpondere.

Et ſanè quoad primum, quià quæſtio
eſt grauis, & nullus ex Canoniſtis,
93 vel Moralibus, quem hactenus vi-
derim, eam ex profeſſo tractauit, pro-
indè, vt melius, & facilius materia
dilucidetur præmittendum cenſeo,
ſecundum *Hoſtien. in cap. Iuuenis n.
p. de Sponſalibus*, quod impedimen-
tum oriens ex publicæ honeſtatis iu-
ſtitia propter Sponſalia jnita cum
Conſanguineo Sponſi, vel Sponſę,
non multum habet rationis, ſed ſo-
lum in eo fundatur motiuo, quod
placuit Legiſlatori, qui ità conue-
nire exiſtimauit, ad quod ſemper re-
currimus, quando Canones, & le-
ges nulla ſunt reali ratione ſuffultæ,
quo circa Auctor ſupra relatus *in d.
cap. Iuuenis num. p. de Sponſal.* dolens
de hoc impedimento dirimente Ma-
trimoniū, ex tā leui, & apparenti cau-
ſa ab Eccleſia introducto dixit melius
fore taliter contra Statuta Canunū co
pulatos dimittere, quā contrà Statura
Domini lege humana ſeparare ad
*Text. in cap. licet ex quadam il secon-
do de Teſtib.* ſequitur *Io. Andreæ in
d. cap Iuuenis num.* 2. & alii Cano-
niſtæ.

Quapropter idē *Hoſtienſis* Teſte *Io. An-
dr. in cap. non debet n.* 14. *de Conſang. &
Affin.* in Cōcilio Lugdunēſi ſub Gre-
gorio Decimo omnibus viribus tenta
94 uit huiuſmodi publicę honeſtatis
iuſtitię impedimentum per expreſsā
Conſtitutionem aboleri, tanquam
modicam rationem habens, iuxta
quam ex leui cauſa dirimit Matri-
monium etiam conſumatum, quod
magnum eſt Sacramentum imme-
diatè à Deo inſtitutum.

Et ſanè generalitèr etiam loquendo
ſi medullius, & attentè ponderemus
rationes muirorum Canonum; qui
æditi fuere in Sponſalium, & matri-
moniorum tractatibus, apparet in
eiſdem non fuiſse omnia ad vnguem
ponderata, prout fieri oportebat
in materia adeò periculoſa, qui Ca-
nones dubia non pauca minus aptè
definienda, definiunt, vt docet idem
Hoſtienſis *in d. cap. non debet num.* 7.
de Conſang. & Affin. plura ad hanc
propoſitionem firmandam Iura alle-
gans ſignanter inſurgens contra de-
finita *in cap.* 15. *qui fidem de Sponſ. &
in cap. rurſus qui Clerici vel vouen.
& in cap. Fraternitatis de frigid. &
malefic.* quibus addi poſſunt *cap. fi-
nal. de ſponſal. & cap. Conſultationi
de frigid. & maleficiat.*

Idcircò, cum Canones huiuſmodi impedimentum inducentes, ſint valdè
exorbitantes à Iure communi Teſte
95 *Nauar. conſ. 38. num. 11. §. non obſtat. ſub. tit. de Sponſal.* quantum fieri
poteſt, reſtringendi ſunt ad limites modicæ rationis, cui innituntur,
obſeruandi tamen quia ſic placuit Papæ ſtatuere, cui in talibus eſt credendum *Hoſtien. in d. cap. Iuuenis num. 1. Io. Andr. num. 2.*

Ratio verò inducendi impedimentum publicæ honeſtatis Iuſtitiæ, qua Iuris
Canonici Conditores moti fuere,
96 conſiſtit in externa, & apparenti decentia, iuxtà quam inter Fideles
non videtur conuenire, vt illius Vxor ea eſſe dicatur, quæ fuit Sponſa Conſanguinei, & è contrà, vt ponderauit *Text. in d. cap. Iuuenis verſic.* ibi - *propter honeſtatem Eccleſiæ, qui Coniux illius fuiſſe dicitur &c.* vt aduertit *Fagnan. in cap. ad Audientiam num. 21. de Sponſal. poſt Gloſſam ſuper d. Text.* in verbo *habere non poteſt*, ibidemque *Alexand. de Neuo num. 9. Butr. num. 10. Abbas num. 7.*

His, itaque, prænotatis cenſeo iuxtà ea, quæ proponuntur nullum pro nunc adeſſe impedimentum, quod obliget Partes ad diſpenſationem petendam.

Et quidem non illo fundamento, quod ex Sponſalibus à principio validis, & poſtea mutuo Contrahentium conſenſu diſſolutis iuxtà Sententiam plurium D. D. tale impedimentum non oriatur, quam tenuit *Caſtropal. par. 5. diſput. 8. punct. 10. num. 9.*
97 *Emmanuel. Sà in Sũma ſuper verbo matrimonium, vbi de impedimentis dirimentibus num. 12. Baſil. Pon. de Matrimon. lib. 7. cap. 36. num. 9. Gutierez. de Matrimon. cap. 103. num. 11. Gaſp. Vrtad. diſput. 21. deffinit. 1. num. 5.* vbi refert ſic olim per Sac.
Congregationem Concilij deciſum, & addit *Gutier.* loco citato, ideo *Sanchez.* contrariam fuiſſe ſequutum opinionem, quia non viderat d. deciſionem cum alijs *relat. per Dianam de Sacram. tom. 2. tract. 6. reſolut. 22. num. 2. & reſolut. 23. n. eodem* vbi alias refert Sacr. Congregation. Concilij Deciſiones ſtares pro dicta opinione.

Quoniam pro meo Iudicio Verior mihi videtur contraria ſententia, firmans ex ſponſalibus ab initio validis, & deinde mutuo conſenſu diſſolutis, oriri impedimentum publicæ honeſtatis, quia licet deficiat conſenſus, ſupereſt nihilominus illa externa apparentia, quæ fuit motiuum inducendi tale impedimentum *Sanchez. de matrim. lib. 7. quaſt. 68. num. 21. Layman. lib. 5. tract. 10. par. 4. cap. 9. num. 3. Perez. de matrimon. diſput. 8. ſect. 2. num. 4. Panormit. in d. cap. ad Audientiam num. 7. de Sponſ.* Et ne vlteriori diſcurſu laborem, iam hoc eſt expeditum mediante Deciſione Sac. Congreg. per S. M. Alexandrum VII. approbatam per viam legis in futurum ſeruandæ, relata per *Fagnan. in d. cap. Ad Audientiam num. 29. de Sponſal. Nicol. in Floſcul. in verb. Sponſalia num. 6. verſ. iubente.*

Sed arbitror non exiſtere tale impedimẽtũ, quia huiuſmodi Sponſalia, à
98 quibus Contrahentes iam receſſerũt, ſunt etiam occulta, licet per Apocam priuatam ſubſcripta à duobus Teſtibus, & futuris ſponſis.

Cum enim, vt ſupradixi, huiuſmodi impedimentum non oriatur ex Conſanguinitate, vel Affinitate, quæ antè copulam non inſurgit, nec minus adſcribi poſſit alicui cognationi Spirituali, Legali, aut Carnali, vt dicunt Canoniſtæ in *d. cap. Iuuenis*, & ſignanter poſt *Io. Andr. & Hoſtien. Abb. ibidem num. 4.* ſed ſoli externæ decentiæ innitatur, quæ magis in opinione, quam in rei veritate conſiſtit, docet *Gloſſ. in cap. Ad Audientiam in verbo habere non poteſt de Sponſ.* iuxtà quam in contrahendis matrimonijs, quandoque magis honeſtas, quàm rei veritas conſiderari debet *l. ſemper ff. de ritu nuptiar.*

& ho-

& honeſtatum non ſit, quod quis habeat in Vxorem illam, quæ fuit Sponſa Conſanguinei, conſequitur ergò, quod ceſſante externa apparentia, ceſſare debeat etiam impedimentum, quod ab illa oritur, & procedit *cap. cum ceſſante de Appellat. l. adigere §. quamuis de Iurepatr.*

Vnde his motus rationibus Paludanus *in quarta diſtinct. 27. quæſt. 2. art. 5.*
99 *verſic. Tertia concluſio* tenuit, quod matrimonium Clandeſtinum non cauſat publicæ honeſtatis impedimentum, ſicut nèc ſponſalia occulta, quando ſunt nulla, vt potè reuocata, ſequitur *Nauar. in Summa cap. 22. num. 58.* & optima ratione, quia quando matrimonium Clandeſtinum, vel Sponſalia ſunt occulta, non eſt, cur ibi conſideretur huiuſmodi publicæ honeſtatis impedimentum, quod inducitur propter actus externos, & Hominum ſcandalum cęteroquin conſurgens etiam ex facto nullo, apparenti, ac proinde in foro Conſcientiæ non obſtat, quominus Contrahentes nubant Propinquis hinc inde deſponſatis, ut tangendo rationem prędictam relato *Nauarro, & Paludano* notat *Fagnan. in d. cap. ad Audientiam num. 28. de Sponſal.*

Paludani vero Auctoritatem grauiſſimam eſſe in Canonicis, & Theologicis materijs dixit *Nauar. in conſ. 18. in fine ſub tit. de ſponſ. incipien. quidam aliquot annis*, & in hoc ſenſu procedit *Sanchez. de Matrimon. lib. 7. diſput. 68. num. 16. Cucch. lib. 5. Inſtit. tit. 10. num. 52. Gaet. in repetit. cap. ad limina 30. quæſt. 1. §. 4. quæſit. 203. num. 483. inter Repetit. Canonic. Diuerſor. volum. 1. fol. mihi 156.*

Hęc Doctrina magis roboratur, quod Eccleſia circa hoc impedimentum conſideret ſolam externam indecentiam, dum Canoniſtæ, & Morales magis communiter tenent, quod ex ſponſalibus apparenter validis, & occulto defectu invalidis oriatur tale impedimentum, cum de occulto Eccleſiæ non conſtet, debeatque defectus eſſe externus ad cauſandam inualiditatem *Sanchez. d. quæſt. 68. num. 13. & 14.*

Et ex alia propoſitione, quod ex ſponſalibus validis, & poſtea mutuo conſenſu reuocatis, ſi nota ſunt, adhuc ſubſiſtat impedimentum, quia illa externa indecentia durat *Sanchez. d. quæſt. 68. num. 21.* quem, & alios idem ſentientes ex hoc fundamento ſecuta eſt Sacr. Congregatio relata per *Fagnan. in d. cap. ad Audientiam num. 29. de Sponſal.*

Ex quibus ſufficienter colligitur neque conſenſum, neque diſſenſum Partium ſimpliciter ſumptum, in ordine
100 ad futurum matrimonium fuiſſe cauſam inducendi huiuſmodi impedimentum, ſed ſolùm prout habent relationem ad actum externum celebrati contractus publicæ, vel reciprocæ fidei à ſponſo ſponſę datæ, & è contra, iuxta quam publica honeſtas indecens arbitratur aliquem cum alterius Conſanguineis copulari, quæ qualitas externæ apparentiæ non poteſt occultis ſponſalibus adaptari *Fagnan. in d. cap. ad Audientiam num. 28. de ſponſ.* cum aliis ſupra relatis.

Neque obſtabit, quod Apoca fuerit à duobus Teſtibus ſubſcripta licet Partium Confidentibus, ideò cum poſ-
101 ſit probari huiuſmodi Sponſalia adfuiſſe, quamuis Apoca fuerit lacerata, dici non poſſint occulta, cum manifeſtum eſſe dicatur etiam id, quod poteſt probari *Gloſſ. in cap. Veſtra in verbo notorium verſ. Manifeſtum de Cohabitione Cleric. & Mulier.* quia procedit obiectum, quando illius actus, qui probari poteſt iam ſubſecuta eſt propalatio à certo Authore; Cæterum ceſſante propalatione non deſinit eſſe occultum etiam id, quod poteſt probari, vt benè aduertendo colligitur ex *Gloſſa præfata.*

Ratio eſt clara, quia conſiderato præ-

ſenti ſtatu, in quo nulla adeſt propa-
latio, Sponſalia dici non poſſunt ve-
102 rè manifeſta, ſed occulta, cum oc-
cultum de iure dicatur etiam illud,
quod poteſt probari *l. eos §. ſiquis
autem Cod. de appellat. Gloſſ. in d. cap.
veſtra in verb. Notorium, verſic. itē
etiam quandoque in verbo occultum
litt. C.* vbi amplius firmat occultum
eſſe etiam id, quod plures ſciunt *de
Cohabit. Cleric. et Mulier.* præſer-
tim in caſu noſtro, quia cum noti-
tia Sponſalium ſolum ſit apud Teſ-
tes confidentes, de quibus pericu-
lum de facili non eſt vt in foro exter
no detegatur *Sanchez de Matrim.
lib. 2. disput. 40. n. 11. Enriquez.
de matrimon. lib. 11. c. 3. num. 1.
& 2. Idem Sanchez. lib 8. ſub t t. de
diſpenſat. diſput. 34. n. 55.* vbi quod
occultum dicitur impedimentum,
quamuis ab aliquibus ſciatur, nec
publicum dici, ait ex eo quod in
Ciuitate ſciatur, niſi etiam notum
ſit in Vicinia, vel Parochia.

Et ex his infertur reſolutio ſecundi
articuli ſcilicet Teſtes, qui actui
interfuerunt, non teneri denunciare
huiuſmodi impedimentum. Primò
quia Eccleſia obligat ad reuelan-
dum ea tantum impedimenta, quæ
103 de tempore publicationum exi-
ſtunt. Hic autem de tempore Pu-
blicationum nullum extat quia ad
hoc, vt exiſtat, debet prius fuiſſe
notum in Parochia, & Vicinia factum
Sponſalium, ex quo publicato im-
pedimentum conſurgit, non autem
occultum, quia id, quod occultum
eſt, nullum parit impedimentum pu-
blicæ honeſtatis ex ſupra deductis, &
patet ratione.

Attento præſertim, quod debitum Iu-
ſtitiæ petendi implementum Sponſa-
lium ex reciproca promiſſione con-
104 ſurgens, fuit hinc inde concorditer
remiſſum: Vndè multo minus dubi-
tandum eſt, quod vnquam Sponſa-
lia poſſint propalari, cum iam rema-
neat nulla, & ſine effectu promiſſio
Nuptiarum, ac etiam quia Teſtes
prædicti etiam veriſimiliter credere
poſſunt Sponſalia reuocata, etiam
publicè contracta, tanquam nulla,
nullum parere impedimentum iuxtà
opinionem, quæ erat communior
antè deciſionem Sac. Congregatio-
nis relatam per *Fagnan. in d. cap. ad
Audientiam num. 29. de Sponſal.*

Fortius dico, quod debent abſtinere
ab huiuſmodi propalatione, quia
105 ea tendit in præiudicium Partium
& faceret conſurgere impedimentū
vbi iam nullum adeſt, per eam enim
fieret notorium, quod iam eſt occul-
tum, tenerentur que Partes magnum
impendium ſubire cum ſui incom-
modo, ex quo fortè poſſent duo lici-
ta matrimonia impediri, proindeque
deponere debent omnem ſcrupulum
quià non verſamur in materia pec-
cati, qualis eſſet, ſi matrimonium
perficiendum eſſet inter Conſangui-
neos, quorum cognatio eſſet occul-
ta, quo caſu nihilominus propalatio
fieri deberet ad euitandam futuram
fornicationem, ſed verſamur in im-
pedimento fundato in ſola externa
decentia, quod ceſſat ceſſante ex-
terna notione Sponſalium, cuius
matrimonij executio, durante occul-
to, nullum paritura eſt peccatum.

Quatenus verò Sponſalium impedi-
mentum propalaretur, & ex tali pro-
palatione cogerentur Teſtes ſe exa-
106 mini ſubijcere, tunc ex vi iuramen
ti tenerentur factum denunciatum
propalare in ordine ad circumſtan-
tias ipſis notas, nec hoc caſu poſſi-
bile erit euitare diſpenſationem, ſi
Eccleſiæ de hoc conſtabit impedi-
mento conſurgente ab externa noti-
tia; Vndè concludendo cum *Sanchez
de matrim. d. quæſt. 68. num. 17.* di-
co nullum nunc adeſſe impedimen-
tum, poſſe tamen ſuperuenire, & pen-
dere à futura reuelatione, & proba-
bilitate, qua ſequuta publica con-
ſurgit honeſtas illius cauſatiua.

Demum addo, quod Sac. Congregatio
Concilij cenſuit ex Sponſalibus con
tra-

tractis, ſi factis denunciationibus
107 non apparebit aliquod impedimẽtum, non oriri impedimentum publicæ honeſtatis, vt refert *Guttier. de matrim. cap.* 103. *num.* 10. ex quo reſultat, vt poſt contractum Matrimonium non ſit amplius locus denunciationi, quippe ex quo Impedimentum non fuit denunciatum, iam ceſſauit illa externa apparentia, & publicitas, à quibus cauſatur.

ARGVMENTVM

Examinatur aliquæ Coniecturæ ad iudicandum Iuſpatronatus Gentilitium, de cuius fundatione non conſtat.

SVMMARIVM

1 *IVſpatronatus fundatum antè* Clementin. plures *non præſumitur hæreditarium, ſed gentilitium.*

2 *ſecus fundatum poſt dictam Clementinam.*

3 *Preſentatio facta per Patrem, & filium, an pręſumat Iuſpatronatus gentilitium.*

4 *Facta in Capita, & non in ſtirpes arguit Iuſpatronatus gentilitium.*

5 *Item aſſertio, quod Iuſpatronatus Spectet ad familiam, & diſtinguntur duo caſus.*

6 *Quid ſi preſentationes factæ ſemper fuerint per Maſculos agnatos excluſis Feminis & extraneis? uide num.* 7. & 8.

9 *Iuſpatronatus probatur gentilitium ex ſententia, quæ declarat ſpectare ad familiam.*

10 *Item ſi preſentaſſent, qui hæreditatem paternam repudiarunt, Vide alias* Coniecturas *num.* 11. 12. 13. & 14.

15. *Quando Coniecturæ debeant necne uniri ad plenam probationem.*

16 *In Conflictu Coniecturarum hinc indè Iuſpatronatus iudicatur mixtum.*

16 *Iuſpatronatus poteſt eſſe gentilitium ante & poſtea mutari in hæreditarium per obſeruantiam Vide num.* 18. & 19.

DISCEPTATIO LIII.
ET VLTIMA.

IVſpatronatus peruetuſtum, de cuius Initio, & fundatione non conſtat, ſi ex obſeruantia appareat fundatum ante *Clement. plures de Iurepatron.* quæ illud pręſumit hæreditarium, & quæ fuit edita in Concilio Viennenſi celebrato ſub *Clem. V.* 13. *Nouembris* 1311. Teſte *Ciaccon. in Vita eiuſdem Clementis V.* non præſumitur hæreditarium, ſed potiùs gentilitium, ut firmauit *Rot. in Florentina Iuriſpatronatus de Riccar. ſolis* 11. *februarij* 1604. §. *Item quod Iuſpatronatus apud Viuian. in prax. Iuriſpatronatus lib.* 4. *cap.* 1 *ſub num.* 71. *Rot. cor. Priol. deciſ.* 159. *num.* 20. & *in Bononien. Beneficiorum* 28. *Iunij* 1660. §. *qualitas autem coram bo. me. Vrſino, & in Comen. Cappellaniæ* 3 . *Martij* 1702. §. *non enim coram R. P. D. Tremoille.* Secùs autem in
2 Iurepatronatus, cuius obſeruantia probat illud fuiſſe fundatum poſt *Clement. plures*, quia pręſumitur hęreditarium, niſi contrarium probetur per obſeruantiam deductam ex actibus vniuocis, non autèm æquiuocis, & qui ad aliud referri poſſint *Lotter. de re benefic. lib.* 2. *queſt.* 11. *num.* 19. & *ſeqq. Merlin. deciſ.* 798. *num.* 7. & 8. *Ottobon. dec.* 3. *num.* 13 & *deciſ.* 26. *num.* 25. *Duran. deciſ.* 173. *num.* 5. & *deciſ.* 285. *num.* 21. & *dec.* 73. *num.* 18. *par.* 13. & *deciſ.* 223. *num.* 2. & 3. *par.* 19. *Recent.*

Videamus ergò, quales ſint Coniecturæ, & actus, qui faciant recedi à præſumptione Iuris *in d. Clem. plures* & iudicari Iuſpatronatus gentilitium.

Prima Coniectura eſt, ſi aliqua pręſentatio facta fuerit per Patrem ſimul,
3 & filium *Rot. coram Celſ. deciſ.* 106 *num.* 8. & *deciſ.* 183. *num.* 10. & 17. & *coram Buratt. dec.* 46. à *num.* 11. &

in

in Parmen. Iuriſpatronatus 5. Aprilis 1683. §.Tum denique coram bo.mem. Vrſino, & in Bonon. beneficiorum ubi ſupra §.Tertio quia cora eodem, & in Mediolanen Prioratus 11. Decembris 1699.§.Nec ad minuendum & 15.Feb. 1700. §. quod eſt adeò caram Reuerendiſſimo Molines Decano, & ind. Comen. Cappellaniæ *vbi ſupra §. exordiendo coram R. P. D. Tremoilla*, ſed conttatium, quod iſta Coniectura non concludat eo quià filius poteſt preſentare ſimul cũ Patre tamquàm heres Aui, vel Patrui, *Rot. coram Merlin. dec.798. num.20. verſic. facili, & dec. 120. num.20. poſt Viuian. de Iurepatron.* Et licet reſponderi poſſet, quod filius præſumatur præſentare potius Iure proprio, quam hæreditario Altetius, vt reſpondet *Rot. in Florentina Iuriſpatronatus de Riccaſolis 11.Februarij 1604. apud Viuian. de Iurepatr. lib.4.cap.1. ſub num.71. §. Non obſtat Tertium, & in deciſ. 41. num.17. poſt Viuian. de Iurepatr. & in d. Comen. Coppellaniæ vbi ſupra §. neque iſtius*. Ego tamen hanc præſumptionem non admitterem, quando ex obſeruantia conſtaret, quod in omnibus aliis vacationibus præſentauerint ſoli Patres, licet iſti tunc filios haberent, ſed benè intraret Concluſio firmata *in deciſ. 798. Merlin. vbi ſupra*.

Nec obſtat reſponſio *Rot. in dicta Florentina de Ricoſolis apud Viuian. vbi ſupra §. non obſtat ſecundum* quod nempè filii familias potuerint non præſentare, eo quia non fuerint neceſſariæ eorum Voces, vel eſſent minores, vel abeſſent; Quoniam qui prætendit Parronatum eſſe gentilitium, tenetur concludenter probare quia nititur contrà diſpoſitionem Iuris; Probatio autem, quæ debet concludere, non reſultat ex actu præſentationis factæ per Patrem & filiũ qui eſt æquiuocus, & poteſt reſpectu filij referri ad Tirulum hæreditarium Aui vel Patrui, quæ poſſibilitas remanet declarata ex obſeruantia negatiua, dum in omnibus aliis vacationibus numquam filij familias ſimul cum Patribus præſentarunt, Deciſiones autem in dicta *Florentina de Ricaſolis & in dicta Comen. vbi ſupra* procedunt in Iurepatronatus fundato ante *Clement. plures de Iurepatr.*, vbi non militat præſumptio Iuris pro qualitate hæreditaria, Ego autem loquor in terminis Patronatus fundati poſt *dictam Clementinam* vbi qui vult recedi à præſumptione Iuris tenetut probare per actus vniuocos, & qui ad aliud referri non poſſint.

Secunda Coniectura eſt, ſi præſentationes fuerint factæ in Capita, non in
4 Stirpes *Rot. dec. 220. num. 12. par. 11. Priol. dec. 159. num. 1. & ſeqq. cum alijs in dict. Comen.* Cappellaniæ 31. *Martij* 1702. §. *ſimiliter coram R. P. D. Tremoille*, neque obſtaret, quod poſteà Procurator alicuius Patroni pręſentaſſet in ſtirpes, non in capira, quando non haberet mandatum Procuræ ad variandum modum pręſentandi, & quando præſentaſſet pro omni vero Iure patrono competenti, *vt in dec. 41. num. 20. verſic. primo & ſeq. apud Viuian. de Iurepatr.*

Tertia eſt, ſi in aliqua ex præſentationibus aſſertum fuerit Iuspatronatus ſpectare *ad familiam ſeu Domum ſeù Coſatam* vt apud *Rot. dec. 679. num.*
5 *6. par. 18. & coram Vbag. dec. 24. num. 5.* ſed aduerte, Ne æquiuoces quod obſeruari debent verba enunciatiua præſentationũ, an dicant *Iuſpatronatus ſpectare ad aliquas perſonas de Domo ſeu familia*, ſeu potius ſpectare ad familiam in genere, nam primo caſu non concluderent qualitatem gentilitiam, ſed cenſerentur demonſtratiua, nempè ad oſtendendendum, quod præſentantes ſunt de familia, cum plerumq. contingat in patronatibus hæreditariis, quod pręſentantes ſint hæredes & bonorum ſucceſſores, vt firmauit *Rot. coram Merlin. d. dec. 798. num. 15. & coram Ottobon. dec. 3. num. 10. & coram Priol. dec. 115. num. 25. & in rec. dec.*

82. *num.* 10.*& dec.*181.*num.* 12 *par.* 19.*Card. de Luca de Iurepatr.diſcurſ.* 22. *num.* 9. *& dec.* 120. *num.* 10 *poſt Viuian.de Iurepatr. Rot.coram Ninot. dec.*27.*num.* 8. ſecus autem in ſecundo caſu, vbi verba eenſerentur ſtare qualificatiuè, & declaratiuè ad Iuſpatronatus vt diſtinguit *Rot. in d.Comen vbi ſupra* §.*Confirmantur coram Tremoille*. Verba autem dicuntur ſtare qualificatiuè, & declaratiuè,ſi dicant Ius Patronatus eſſe *Familia* ſeu *Domus*,ſeu etiam ſpectare ad *Deſcendentes* ſeu ad *illos* ſeu ad *Dominos* in genere de familia ſeuDomo *Card. de Luca de Iurepatr. diſcurſ.* 35. *num.* 4. *verſ. Tertio*.

Quarta eſt quando præſentationes factæ ſemper fuerunt per Maſculos agnatos abſque vlla fæminarnm,vel
6 extraneorum mixtura *Rot.dec.* 482. *num.* 6.*par.* 1. *dec.* 166. *num.* 9.*par.* 6. *dec.* 204.*num*.13.*par.*12. *dec.*115. *num.* 1.*par.* 14.*& dec.* 679. *num.*12. *verſ ſexto par.* 18. *tom.* 2. *rec. & in dicta Parmen.Iuriſpatronatus vbi ſupra* §.*obſeruantia coram bo. me. Verſino*. Bene uerum eſt quod iſta Concluſio non ſolet admitti, niſi probetur fæminas, & extraneos extitiſſe hęredes, & tamen ſolos agnatos admiſſos fuiſse ad præſentandum vt coram *Metrlin.* dec. 798.*num.* 9. 11.*&* 15. *Ottobon. dec* 10. *num.* 10. *et ſeqq. et in rec. dec.*223. *num.* 10 *et* 11. *par.* 19. item eoſdem extraneos hæredes & fęminas voluiſſe pręſentare, fuiſſe reiectos, & reiectioni acquieuiſſe vt *in decis.* 82. *num.* 5. *par.* 19. *rec. Priol. dec.* 175. *num.* 24.

Nihilominus diſtinctio eſt, quod, aut adeſt decurſus obſeruantiæ per ſæculum, & tunc non eſt neceſſaria talis
7 probatio, quia veriſimile eſt,quod in familia numeroſa in decurſu centum annorum fæminę ſeu alii extranei hæredes extiterint, ac Iuſpatronatus habere non neglexerint, vt reſpondet *Rot.dec.*41. *n.* 20. *verſ. quinto poſt Viuian. de Iurepatr. & coram Vbago dec.*24.*num.* 14.*& ſeqq.& dec.* 679. *num.* 14. *par.* 18. *rec.et in dicta Comen. Cappellania vbi ſupra* §. *accedit*, ſecus verò eſt, ſi non adſit decurſus tanti temporis, & in his terminis procedunt Deciſiones *Merlin. et Ottoboni*.

Verum iſta diſtinctio etiam patitur difficultatem, quia ſi eſſemus in locis, vbi adſunt ſtatuta excluſiua fæmina-
8 rum propter Maſculos, præſumptio eſſet, quod fæminæ non pręſentauerint, eo quia nunquam fuerunt hæredes *Ninott. dec.* 27. *num.* 13. *Rot. dec.*82.*num.*7.*et* 8.*et dec.* 181. *num.* 14. *par.* 19. ſic etiam reputari deberet merus Caſus ſi extranei non pręſentarent, quia videlicet non fuerunt relicti hæredes, nam vt plurimũ illis de familia relinqui ſolent hæreditates, & ideo talem Coniecturam vti fundatam in mero caſu non eſſe curandam inquit *Card.de Luca de Iurepatr. diſcurſ.* 60. *num.* 12. *verſic.ſi enim, Rot. dicta dec.* 82.*num.* 6.*par.* 19. fortius ſi conſtaret familiam non fuiſſe numeroſam,ſed exiguam, & reſtrictam.

Quinta ſi adeſſet aliqua ſententia ſeù Iudicatum declarans Iuſpatronatus
9 ſpectare ad familiam,tunc iſta ſola ſufficeret ad probandum qualitatem gentilitiam *Rot. in Comen. vbi ſupra* §. *et his quoque* Pariter ſi ſententia emanaſſet eum ſuppoſito, quod Patronatus eſſet gentilitius, eo quia hanc qualitatem compreſentantes,& collitigantes vltrò admiſiſſent in Iudicio, eorum confeſſio eſſet attendenda ad declarandam naturam Iuriſpatronatus *Rot.dec.*41.*num.* 3.*poſt Viuian. de Iurepatr. et coram Buratt. dec* 185. *num.* 2. Maxime ad imprimendum vltimum ſtatum *Viuian. de Iurepatr. lib.* 4. *cap.* 9. *num.* 42.prout ſi per contrarium præſentatio facta fuiſset Titulo hæreditario in vltimo ſtatu, hic eſset attendendus prò excluſione Iuriſpatronatus gentilitii *Rot. deciſ.* 181.*num.*17. *& dec.* 223. *num.*14. *par.* 19.*rec.*

Sextà, ſi fuiſſet admiſſa præſentatio co-

eorum, qui repudiaſſent hæredita-
tem paternam, quæ eſſet iacens *Rot.
in d. Florentina Iuriſpatronatus de
Ricaſolis pud Vinian. vbi ſupra* §.
R*urſus de Nouo*, ſed iſta Coniectu-
10 ra reiecta fuit in *deciſ.* 120. *ſub n.
10 penes Vinian.* vbi dicitur, quod
fieri poteſt eum, qui repudiauit hę-
reditatem paternam, præſentaſſe
tamquam hæredem alterius ſuorum
maiorum, vel Pattui, *& in deciſ.* 94.
num.8. verſic. & fieri coram Merlin.
Septima, Si in præſentarionibus fuiſſet
articulata, ſeù probata per Teſtes
11 ſola deſcendentia legitima, & ma-
ſculina à Communi ſtipite non au-
tèm qualitas hæreditaria *Rot. in d.
Florentina vbi ſupra* §. *quod Terti-
um verſic. quià ſatis eſt Card. de Luc.
de iurepatr. diſcur.* 23. *num.6. in fin.
Gratian. diſcept.* 521. *num.* 35. ſeù
fuiſſet habita mentio familiæ, & de-
ſcendentiæ, nunquam verò hæredi-
tariæ qualitatis *d. c.*41. *num.*20. *poſt
Vinian. de iurepatr. Vinian. lib.* 14.
cap. 2. *num.* 52. *Card. de Luc. de iu-
repatr. diſcurſ.*23. *num.*5. *verſic. pon-
derandum*.
Octaua, Si præſentationes factæ forent
per plures de familia pro eorum Ra-
12 tis abſque expreſſione portionum,
ſed contrarium tenuit *Rot. deciſ.* 181
num. 11. *par.*19. vbi dicit, quod hu-
iuſmodi præſentationes referri poſ-
ſunt tam ad voces in Capita, quam
in ſtirpes, ergò ſunt æquiuocæ, ne-
que inferunt qualitatem gentilitiam
Iuriſpatronatus; Donationes factæ
inter Compatronos de eorum voci-
bus *pro ſe, & hæredibus in perpetuum*
denotarent Patronatum hæreditari-
um, nam in gentilitio voces ſunt per-
ſonales, & cum perſona extinguun-
tur.
Nona, ſi Beneficium Patronale fuerit
unitum de Conſenſu Patronorum, &
poſtea vnio diſſoluta ad inſtantiam
13 Patronorum, qui ſuperuenerunt,
nàm id probat Iuſpatronatus fuiſſe
gentilitium, eo quia Anteceſſores
non poſſunt præiudicare ſucceſſori-
bus in Patronatu gentilitio, dum
aliàs ſi iſte fuiſſet hæreditarius, Hę-
redes eorum, qui conſenſerunt vnio-
ni, non potuiſſent eam diſſoluere, vt
firmauit *Rot. in d. Comen. Cappella-
nię vbi ſupra* §. *Præterea*, ſed ego
hanc Coniecturam non puto vali-
dam, nam eſſe poteſt, quod Iuſpa-
tronatus eſser hæreditarium, & V-
nio beneficij fuerit diſsoluta, ex quo
ij qui conſenſerant, non eſsent Pa-
troni, maxime quià ipſe actus vnio-
nis probat Iuſpatronatus fuiſse hæ-
reditarium, cuius beneficium poteſt
vniri in præiudicium ſucceſsorum,
& excludit gentilitium, de quo An-
teceſsores diſponere non poſsunt in
præiudicium ſucceſſorum, qui veni-
unt ex propria perſona, & propte-
rea hæc Coniectura remanet æqui-
uoca, niſi declaretur ex circumſtan-
tijs facti.
Decima Si concurreret aſſertio, quod
14 Iuſpatronatus remanſiſſet pænes
vnum fratrem tanquam vnicum Pa-
tronum, quando conſtaret ex eius
fratre prædefuncto de eo tempore
extitiſſe filias, & hæredes *dec.* 41.
n. 5. *& ſeqq. apud Vinian. vbi ſupra*
vel ſi præſētaſset vnus ſolus de fami-
lia licet adeſsent Filiæ, & hæredes
alterius ex Compatronis *Celſ. deciſ.*
106. *num.*9. Contrà verò ſi præſen-
taſset Vnus tantum Maſculus de fa-
milia exiſtente alio Maſculo, quià
tunc Iuſpatronatus argueretur hæ-
reditarium, vt ait *Rot. deciſ.* 223.
num. 11. *& ſeqq. par.*19. *rec.* alias
Coniecturas non colligo, quià pen-
dent ex Circumſtantijs Caſuum, qui
dari poſsunt, & videndus eſt *Gra-
tian. diſcept.* 521. *num.*30. *cum ſeqq.
Card. de Luca de Iurepatr. d. diſcurſ.*
23. *num.*13. vbi quod pro elidenda
præſumptione Iuris circà Patrona-
tum hæreditarium, non eſt neceſsaria
perfecta, & concludens probatio,
ſed ſufficit etiam leuis, & quod ip-
ſe procliuior eſse conſueuit pro
qualitate familiari, ſeù gentilitia,
quod tamen ego reſtringerem ad fa-
milias

Digitized by Google

milias Nobiles , ſeù alicuius qualitatis .
In his Coniecturis notandum, quod, quæ non pro-
ſunt ſingula iuncta iuuant, aduertendum tamen
15 eſt quod aliquæ Coniecturæ concurrant certę,
& claræ , quæ poſſint eſſe Baſes aliarum minùs
concludentium, & leuiorum , nàm alias ſi quæ-
libet coniectura eſſet in ſuo genere imperfecta,
& non concludens, non poſſet dari Coniunctio
ad plenam probationem *deciſ.* 535. *n. 66. & 67.*
part. 14. *rec* (quæ eſt Votum R.P.D. mei *Seueroli*
(Doctiſſimi Viri, AEui noſtri primarij Doctoris
in vtraque Iuriſprudẽtia, cuius immortalia ſcri-
pta apud Auctores ſparſim impreſſa ſatis eum
commendant) concordat *Rot. deciſ.* 8. *n.* 29. *part.*
12. *rec. & deciſ.* 388. *n.* 15. *part.* 13. prout etiam in
Conflictu coniecturarum quæ ſunt grauiores ,
& plures, ſuffocant leviores , & pauciores .
Rurſus notandum, quod fluctuantibus hinc inde
16 coniecturis tàm prò qualitate hæreditaria ,
quàm pro gentilitia Iuriſpatronatus , deberet
illud iudicari in tertia ſpecie ſcilicet mixtum
ut ait *Card. de Luc. de iurepatr. diſcurſ.* 60. *num.* 15.
verſ. quando verò, Rot. coram Celſ. deciſ. 106. *n.* 11.
Pariter notandum , quod diſtinguendo tempora
17 obſeruantiæ poteſt dari caſus, quod priùs per
aliquod tempus Iuſpatronatus fuerit in ſtatu
hæreditarij, deinde ex obſeruantia contraria
mutauerit naturam , & effectum fuerit gentili-
tium , ſeù mixtum , quod fieri poteſt per ob-
ſeruantiam inter Compatronos , vt dicunt *Vi-
uian. de Iurepatr. lib.* 4. *cap.* 9. *num.* 28. *cum pluribus
ſeqq.* vbi *num.* 39. tenet quod per duas tantùm
præſentationes effectuatas mutatur qualitas Iu-
riſpatronatus inter Compatronos *Rot. dec.* 247.
num. 1. *& ſeq. part.* 4. *rec. & coram Cerr. deciſ.*
670. *num.* 9. *&* 10. *coram Bichio deciſ.* 35. *num.* 19.
*Rot. in Lunen Sarzanen. Beneficior. coram Rondinino
impreſſ. apud modern Firman Voto* 47. *n* 36. *&* 37.
Quæ immutatio qualitatis Iuriſpatronatus non
poſſet impugnari ab hæredibus , & ſucceſſori-
18 bus eorum , qui mutationem induxerunt *Vi-
uian. d. lib.* 4. *cap.* 9. *num.* 48. *Card. de Luc. de
iurepatr. diſcurſ.* 18. *num.* 4 *verſic. ſecus , Rota
deciſ.* 130. *num* 8. *et* 9. *part.* 11. *rec.*
Quicquid ſecus ſi de gentilitio fuiſſet alteratum
in hæreditarium , quia non præiudicaret im-
mutatio alijs ſucceſſiuè vocatis , & venientibus
19 ex perſona propria *Card. de Luca d. diſcurſ.* 18. *n.*
4. *verſic. ſiuè Rota deciſ.* 277. *n.* 17 *et ſeqq. cor. Bichio.*
Niſi iſti eſſent hæredes eorum, qui naturam Iu-
riſpatronatus immutarunt ad *l. cum à matre C. de
rei vind.* Immutatio autem eſt valida abſque con-
ſenſu Ordinarij etiamſi de gentilitio tranſmu-
tetur in hęreditarium , nam ſicut in vltimo de
familia ſuccedit iſta mutatio iuxtà *Conſ.* 81. *An-
char.* Ità nihil prohibet quin fieri poſſit mutatio
præuentiua , niſi eſſemus in caſu , quod Iuſpa-
tronatus eſſet reſtrictum , & expiraret cum
familia , nec locum haberet Conſilium *Ancha-
rani* iuxtà firmata *per Card. de Luca de iurepatr.
diſc.* 18. *num* 5. *in fine.* & ſic excepta ratione
præiudicij Eccleſiæ , conſenſus Ordinarij non
requiritur , neque enim requiri poteſt ratione
materiæ Iuriſpatronatus non exiſtentis in
priuato commercio abſque eodem conſenſu ,
vt ſubſtinet *Card. de Luca de Iurep. diſc.* 15. *n.*
6. *et diſc.* 60 *num.* 24. hoc enim procedit , vbi
attrectatur ſubſtantia Iuriſpatronatus , quod
ex gr. alienetur , transferatur in ſpecie , ſeù
donetur , non autem quando inter Compatro-
nos fit diſpoſitio , & alteratio circa eius quali-
tates , vt ait *Viuian de Iurepatr. lib.* 4. *cap.* 9.
num. 45. Si enim in mutatione Iuriſpatronatus
20 hæreditarij in Gentilitium , huiuſmodi con-
ſenſus non requiritur , vt fatetur ipſe *Card. de
Luc. d. diſc.* 60. *num.* 22. ita nec in mutatione
Gentilitij in hæreditarium; neque iſta vocatur
alienatio , aut translatio Iuriſpatronatus , ſed
adiectio qualitatis hæreditarię , ex qua in con-
ſequentiam venit , vt extranei poſſint ſuccede-
re, ſi hæredes inſtituantur , vt ſupra *diſcept.* 13.
num. 54. *part.* 1. *fol.* 268. *et num.* 46. *et ſub n* 57.
ideoque huiuſmodi adiectio , prout etiam al-
ternatiua preſentandi ad formam *Clem. plures
de Iurepatr.* valida eſt , & afficit iure proprio
venientes ſi ſint hęredes , licet autem hæ-
redes non ſint , tenentur tamen ſeruare Al-
ternatiuam initã ex iuſta cauſa de communi
conſenſu Patronorũ, & cũ auctoritate Superio-
ris *dec.* 216. *n.* 10. *part.* 10. *Rojas dec.* 390. *n.* 3. vbi
n. 8. dicit ab ea non cenſeri receſſũ, ſi in vna va-
catione omnes præſentarunt, quo caſu nec Tur-
nus dici poſſet conſũptus pro eo, qui loco pre-
ſentãdi ſolus, præſentauit cũ alijs, quia non fuit
facta præſentatio ad formam Alternatiuæ .
Superius dixi *num.* 7. quod vna coniectura ar-
guendi iuſpatronatus gentilitium eſt quando
per ſpatium centenariæ nunquam fœminæ ,
aut extranei preſentarunt , & *num.* 8. eam
21 reieci in locis , vbi adſunt ſtatuta excluſiua
fœminarum propter maſculos , verum aduer-
to , quod ex hac circumſtantia non tollitur vis
coniecturæ , quando concurrerent alię pro
Gentilitio, quia ſtatutum excluſiuum fœmina-
rum probat , quod ab inteſtato ex non ſucceſ-
ſerint, ſed nõ tollit, quominus potuerint ſucce-
dere ex Teſtamento, quæ poſſibilitas , & caſus
teſtatæ ſucceſſionis veriſimilis eſt in centenario
temporis decurſu maximè in familia numero-
ſa, idemque procedit quoad extraneos , vt ſu-
pra *num.* 7.

R. P. D.
DE LA TREMOILLE.

Comen. Cappellaniæ.

Veneris 31. *Martij* 1702.

DEciſum fuit coram me die 18. Aprilis anni præteriti ad Beneficium , ſeù Cappellaniam Sancti Stephani ſitam in Eccleſia præpoſiturali Sancti Coſmi , & Damiani loci Mendriſij Comen. Diæceſis inſtituendum eſſe Alexandrum Viſettum præſentatum à fœminis deſcendentibus legitimis ex veris patronis , in concurſu Caroli Antonij Buſiæ præſentati à deſcendentibus ex maſculis naturalibus;

Ve-

Verùm ad Cauſam admiſſis dictis
Patronis, & repropoſita hodie
Cauſa, cum ob nouas circumſtantias
facti meliùs dilucidati, agnita fuerit
inſubſiſtentia fundamentorum, qui-
bus innititur dicta deciſio, *receſſum
fuit à Deciſis*.

Non enim ſubſiſtere viſum fuit con-
trouerſum Iuſpatronatus diiudi-
candum eſſe hæreditarium, quia
cum agatur de Iurepatronatus per-
20 uetuſto, de cuius initio & fun-
datione non conſtat, ex hac an-
tiquitate ceſſat præſumptio, quod
ſit hæreditarium ad normam, *Text.
in Clement. plures de Iurepatronat.*
& ſubintrat contraria præſumptio,
quod ſit gentilitium, ad euitan-
das illas inextricabiles quæſtiones,
quas conſiderat, *Gloſ. in dicta Cle-
ment. verb. plures, Spad. conſil. 12.
numero 2. lib. 2. Rota coram Prio-
lo deciſion. 159. numer. 20.* cum
aliis, quos refert, & ſequitur, *Rota
in Bononien. Beneficiorum 28. Iunij
1690. §. Qualitas autem coram bo.
memor. Vrſino*.

Fortiuſquè vrget in hypoteſi hæc con-
traria præſumptio, quia coadiuua-
tur ſubſequuta obſeruantia conti-
nuata ſpatio annorũ 200. & ampliùs,
quam quidem præcipuè ſpectan-
21 dam eſſe in materia Iuriſpatronatus
generalitèr tradit, *Fraſs. de Reg.
Iurepatronat. capit. 5. numero 9.* &
præcisè ad effectum dignoſcendi il-
lius qualitatem, nùm ſcilicèt idem
cenſendum ſit hæreditarium, vel
gentilitium, docuerunt *Franch. in
capit. vnic. numero 5. de Iurepatron.
in 6. Viuian. eodem tractat. liber. 4.
cap. 9. numero 28. & ſequent. Caren.
reſolut. 10. numero 1. Rocc. diſputat.
Iur. ſelect. capit. 190. numero 57. &
ſequent. Carlin. controuerſ. 1. numero
1. Spad. dicto conſil. 12. lib. 1. & con-
ſil. 9. numer. 3. libro 3. Rota coram
Priol. deciſione 46. numero 4. & 5. in
Parmen. Iuriſpatronatus 5. Aprilis
1683. §. Certiùs coram bon. mem. Vr-
ſino, & in Lucana Beneficij 13. Iunij
anni præteriti §. Quibus accedit. cor.
R. P. D. meo Muto*.

Exordiendo ſiquidem ab anno 1440.
compertum eſt ad Beneficium, ſeù
Cappellaniam, de qua agitur, tunc
22 temporis vacantem filios familias
ſimultaneè præſentaſſe cum eorum
Parentibus, *Summario Caroli Antonij,
dato in præterita Cauſæ propoſitione
numero 6. littera* B. ſoli autem Iuri-
patronatus gentilitio conuenit, vt
viuente Patre filius tamquam com-
patronus ad præſentandum admit-
tatur, vt adnotant communitèr *DD.
in Clement. na plures de Iurepatron.
Viuian. eodem tractat. lib. 14. cap. 2.
num. 51., Rota penès eumdem par-
te prima cap. 1. lib. 4. poſt num. 75.
coram Celſ. deciſion. 106. num. 8. de-
ciſion. 183. num. 10. & 17. coram Bu-
ratt. deciſion. 46. à num. 11., & ſe-
quent., & deciſion. 459. num. 5. in
dicta Parmen. Iuriſpatronatus 5. A-
prilis 1683. §. Tum denique coram
bon. memor. Vrſino, in dicta Bononien.
Beneficiorum 28. Iunij 1690. §. Ter-
tiò quia coràm eodem, & in Mediola-
nen. Prioratus 11. Decembris 1609.
§. Nec ad minuendum, & 15. Fe-
bruarij 1700. §. Quod eſt adeò verùm
coram Reuerendiſſimo Molines*.

Nequè iſtius circumſtantiæ efficaciam
tollit ponderatio, quod non exhi-
beatur Inſtrumentum pręſentationis,
ſed hæc eliciatur tantummodò ex
enunciatiua emiſſa occaſione produ-
ctionis dicti Inſtrumenti in lite agita-
ta de anno 1579. quodque ea rurſus
æquiuoca remaneat, ex quo filij fa-
milias, tamquam hęredes Patrui,
ſeu alterius conſanguinei pręſentare
potuerint. Obiectum enim in ſui
prima parte corruit ex lapſu centum
23 & vltra annorum, quo enunciatiua
prædicta emiſſa fuit; Tanti enim tem-
poris decurſus operatur, vt illa tam-
quam antiquiſſima probet etiam ſine
relato ad notata per *Felin. in cap. cum
Cauſam numero 4. de probat. Caſtr.
conſil. 139. numero 3. verſicul. atta-
men iſtud videtur verum libro 1. Gra-*

tian.

*tian.diſceptation.forenſ.cap.*893.*num.*
1. *Rota coram Seraphin.dec.* 1272,*co-*
ram Cerro *dec.* 430: *vtrobique num.*
1. *et coram Emerix Iunior. dec.* 892.
num. 6. Altera verò pars itidem col-
labeſcit ex defectu probationis præ-
tenſę qualitatis hæreditariæ,quæ ab
allegante dubio procul iuſtificanda
eſt,cum interim non docto de aliquo
particulari titulo præſentatio cenſeri
debeat expleta nomine proprio,non
autem hæreditario,ad tradita in ſpe-
cie per *Alciat. de præſ. reſolution.* 2.
præſ. 24. *num.* 3.*Viuian. de Iurepatr.*
lib. 14. *cap.* 2. *num.*53.Rota *poſt eum-*
dem dec. 2. *verſic. tertio quia coram*
Buratt. dec. 183. *ſub num.* 22. *et co-*
ram Cerro *dec.* 493. *num.* 4.

Præterea de anno 1480. ſequuta vaca-
tione dictæ Cappellaniæ cum eius
Vnio facta fuerit cum memora-
ta Præpoſitura Sancti Coſmi, &
Damiani, ea nullum habuit effectum
quinimo diſſoluta remanſit, non ob-
ſtante Patronorum conſenſu, de quo
in *Summario Caroli Antonij num.* 3.;
Id autem alia de Cauſa eueniri non
potuit, niſi quià cum Iuspatronatus
24 eſset familiare, & gentilitium, no-
uisPatronis,qui ex poſt ſuperuenerãt
dicto Summario num. 4. præiudicari
nequiret ex facto Anteceſsorum,
iuxta firmata per *Rocam in Bononien.*
Iuriſpatronatus de Ghisleriis 31. *Ia-*
nuarij 1695. §. *Hinc in neceſſariam*
coram R.P.D.meo Pio & in Aſten.Iu-
riſpatronatus 9. *Februarij* 1699. *co-*
ram Reuerendiſſimo Domino meo Mo-
lines Decano; Quando è converſo ſi
illud fuiſset hæreditarium,vnio præ-
dicta nullatenus potuiſset diſsolui,
quoniam data illius validitate, quæ
ex aliis titulis remanebat in contro-
uertibilis, hæredes fuiſsent obſtricti
auctoris factum ſeruare ex deductis
per *Rot.coram Bich.dec.*277.*à n.*18.*et*
ſeqq.et in dicta Bononien.Iuriſpatrona-
tus de Ghisleriis §. *Iam vero oſtenſa.*

Abſque eo quod diſsolutio prædicta
referri valeat ad ſpontaneam Cap-
pellaniæ dimiſſionem in manibus or-
dinarij factam per Marcum de Paer-
nio, tunc temporis dictæ Eccleſiæ
Sancti Coſmi & Damiani Præpoſitũ
vt in *Summario Alexandri num.* 9.;
Tum quia cenſendum non eſt ipſum
voluiſse Cappellaniam, iam per plu-
res annos ab ipſo poſseſsam ſimpli-
citer, & ad nullius commodum in
manibus Ordinarij dimittere, niſi
agnouiſset vnionem ob Patronorum
25 præiudicium, eorumque reclama-
tionem nullatenus ſubſtineri poſse
cum nemo præſumatur velle Iuri ſuo
adeò imprudenter renunciare *leg. cũ*
de indebito ff. de probation. Rota in re-
cent. par. 2. *dec.*383 *ſub num.* 3.cum
aliis in Iure vulgatis; Tum etiam
quia, cum vnio præcise facta fuiſset
Præpoſituræ, vt nempe illam pro tẽ-
pore poſsidentes valuiſsent decen-
tius ſubſtentari dicto præſenti *Sum-*
*mario Caroli Antonij num.*3.non po-
terat per actum voluntarium eiuſdẽ
Marci huiuſmodi perpetuum præiu-
dicium Eccleſiæ, & ſucceſsoribus
ſuis inferri, ad *Text. in Capitulo pri-*
mo qui ſucceſſ. ten. cap. 1. §. *moribus ſi*
de feud. defunct. Innocent.in Capitul.
Fraternitatem de donat. Caputaquen.
dec. 162. *num.* 5.*Rota coram* Coccin.
dec. 1604. *num.* 29.*et dec.*2047.*num.*
2. *et coram* Cerr. *dec.* 395. *num.* 10.

Similiter anno 1509. collata fuit Cap-
pellania cum præſentia, & conſenſu
illorum de familia de Buſionibus,
qui cum eſsent tres, qui pro tempo-
re ad hunc Patronatum præſentarunt
conſenſerunt in Capita,nullo expreſ
ſo nomine hæreditario dicto hodier-
26. no *Summario nu.*4.*littera A.*ex quo
validiſsimum reſultat argumentum
qualitatis gentilitiæ, *Viuian. de Iu-*
repatron. lib. 4. *cap.* 1. *ſub num.* 71.
verſ. 3. *quia Rota dec.* 220. *num.* 12.
parte 11. *recent, coram Priol. dicta*
dec. 159.*à num.* 1. *& ſeqq. in Floren-*
tina Iuriſpatr. 4. *Iunij* 1681. §. *De*
exiſtentia verò coram bon.memor.Pau-
lutio in dicta Parmen.Iuriſpatronatus
§. *Tum ex eo cor. bo.me. Vrſino, et*
in d. Bononien: Beneficiorum §.*Secun-*

dò quia coram eodem.

Confirmatur prædicta, quia tam in reſignatione dictæ Cappellaniæ facta de anno 1552. in manibus Ordinarii per Clericum Iacobum de Alſeis & in ſucceſſiua collatione de conſenſu Patronorum per eumdem ordinarium expleta, quam in præſentatione
27 anni 1587. enunciatur *illam eſſe de Iurepatronatus Laicorum, videlicet illorum familiæ de Buſionibus dicto præterito Summario num. 2. littera A. & B.* quæ quidem verba concludunt Iuſpatronatus eſſe familiare, & gentilitium, vt in his præciſis terminis firmat *Rota in recen. par. 18. dec. 679. num. 6. & coram Vbago dec. 24. num. 5.* & tanquam probata a Patronis, à quibus cauſam habent illi, qui Alexandrum præſentarunt ipſum non ſecus, quam ipſosmet proferentes afficiunt ex deductis per *Gabriel. conſil. 196 num. 10. verſ. cum quibus concurrit lib. 2. Spad. conſil. 9. num. 1. & 2. & 10. lib. 2. Cardinal. de Luca de Iurepatronat. diſcurſ. 22. num. 7. Rota coram Buratt. dec. 183. à num. 2. ad 15.* Quin dici valeat enunciantes dictis verbis vſos fuiſse demonſtratiuè ad effectum indicandi Perſonas hæredum, ad quas Iuſpatronatus pertinere debet, vt in *deciſion. 798. n. 11. & 15. coram Merlin.*, quoniam id procedere poſſet, quando dicta verba reſtricta eſſent ad certas Perſonas eiuſdem familiæ, prout erat in caſu dictæ *deciſionis coram Merlin.*, in quo verba *de Domo, & familia de Giandonatis* erant relatiua ad infra nominandos, qui titulo hæreditario preſentabant, vt videre eſt in locis Superiùs citatis, non autem quando, prout in hypotheſi verbum *familiæ*, abſolutè prolatum eſt ad denotandum Iuſpatronatus ad illam in genere pertinere.

Et his quoque conſanat Sententia an-
28 ni 1589., in qua pariter aſſeritur hanc Cappellaniam *fuiſſe, & eſſe de Iurepatronatus Laicorũ de Buſionibus, ſilicet de familia dicto præterito Summario numero 7.* huiuſmodi autem Sententia, vtpotè prolata ab ordinario Comen. occaſione litis præciſè pendentis ſuper qualitate iſtius Patronatus, ac contradicentibus Promotore Fiſcali, aliiſque intereſſe habentibus plene probat eius naturam eſſe gentilitiam, & facit ius quoad omnes Succeſſores, *Peregrin. conſil. 33. à num. 18. ad 20. lib. 1.* optime *Rot. in recent. deciſion. 482. num. 5. part. 1. deciſ. 220. num. 9. & 10. part. 11. & dec. 192. n. 7. par. 19.*

Accedit inſuper, quod per ſpatium duorum Sæculorum, & vltra quoad fuerunt filij maſculi legitimi, & naturales, ipſi ſoli ſemper præſentarunt, abſque vlla fæminarum, aut extraneorum mixtura, quod validiſſimum pariformiter præſtat argumentum qualitatis gentilitiæ ex
29 ponderatis per *Caren. reſolution. 10 num. 2. & 19. Capon. diſcept. forenſ. 223. num. 3. & ſeqq. Rota coram Buratt. deciſion. 183. num. 22. & ſeqq. & in recent. par. 12. deciſ. 204. n. 13. & ſequen. & par. 14. deciſ. 115. num. 1. & in dicta Farnen. Iuriſpatronatus §. obſeruantia autem coram bon. mem. Vrſino;* Quin ad effectum eliciendi ex hoc capite obſeruantiam, opus habeat Carolus Antonius oſtendere fæminas, ſeù extraneos aliquando extitiſse, ac præſentare volentes fuiſse ex hac ratione reiectos quia ſola veriſimilitudo, quod in familia numeroſa, ac in decurſu plurium Sæculorum fæminæ, ſeù alii hæredes extiterint, ac ius, quod in Iurepatronatus habere prætendebant, deducere non neglexerint, operatur, quod obſeruantia ſine alia vlteriori probatione remaneat iuſtificata, vt huic obiecto præciſè reſpondet, *Rota poſt Viuian. de Iurepatronatus deciſion. 41. numero 20. verſiculo quinto quia, & coram Vbage dicta deciſione 24. numero 14. & ſeqq.*

Nec obſtat, quòd de anno 1622. Catharina de Buſionibus fuerit vnicè ad præſentandum admiſsa, quoniam

præ-

præſentatio huiuſmodi gentilitiam
huius Patronatus qualitatem mira-
biliter potiùs confirmat, cum enim
tunc temporis adeſſent filij Lucre-
tiæ, & Aureliæ Sororum eiuſdem
Catherinę prædefunctarum *Summa-
rio reſponſionis Caroli Antonij num.2.*
qui ex matrum perſonis æqualiter
cum ipſa ſuccedebant, vtique ſi Iuſ-
patronatus fuiſſet hæreditarium
dubio procùl etiam ipſi debuiſſent
ad præſentandum admitti; Cùm au-
tem ſola Catharina eamdem præ-
ſentationem expleuerit, id eueniſ-
ſe neceſſariò fatendum eſt, ex quo
Iuſpatronatus agnitum fuerit pro
familiari, & gentilitio, ad quod
admittuntur quidem fœminæ de
agnatione, ac immediatè deſcen-
dentes ex maſculis, quemadmodùm
30 erat Catharina ad *Text. in l. pro-
nunciatio ff. de verb. ſignific. deciſ. Si-
cil. impreſſ. apud de Luca de feud. n.
389. Roc. coram Merlin. deciſ.* 890.
*num.4. poſt Viuian. de iurepatr. deciſ.
69 num.2.* cum alijs cumulatis *in
deciſ. 667. num.9. par. 18. recent. &
in Lucana Beneficij 3. Iunij anni prę-
teriti §. prædicta coram R. P. D. meo
Muto*; non autem deſcendentes ex
fæminis, quamuis maſculi, quales
erant filij earumdem Lucretiæ, &
Aureliæ, adfirmata per *Capon. di-
ſcept. 263. art.4. num.40. tom.4. Ga-
br. conſ. 116. num. 4. & ſeqq. lib. 2.
Torr. de Primog. Ital. part. 1. cap.25
num. 265. Rota in recent. deciſ. 162.
num.6. par.11. & deciſ. 679. num. 7.
par. 18.*

Ex quibus omnibus ſimul iunctis licet
ſatis comprobata dici poſſit qualitas
gentilitia Iuriſpatronatus, quæ illi-
us ſuppoſita exiſtentia leuioribus ad-
ſtruitur probationibus, cùm non
tangat ſubſtantiam Beneficii, ſed il-
31 lius pertinentiam *Viuian. de iure-
patr. lib.4. cap. 2. num.40. Rota apud
eumdem d. lib.4. cap. 1. poſt num. 71.
§. quibus ſic ſtantibus coram Merlin.
deciſ. 563. num.11. & in rec. dec. 675
num.3. in fine par. 1. deciſ. 566. num.
11. part. 6. & in dicta Parmen. iuri-
ſpatronatus §. Præter coram bo. mem.
Vrſino.* Nihilominùs additur vlti-
mus ſtatus eiuſdem Cappellanię pro
qualitate gentilitia, nam in penulti-
ma illius vacatione ſecuta anno
1645. per obitum Flamini Buſiæ
deficientibus deſcendentibus legiti-
mis præſentarunt Carolus, & Io. Ba-
ptiſta filii naturales Auctores illo-
rum de Buſionibus, qui hodiè ſunt
in Cauſa; cumque prætereà illorum
pręſentatio fuerit admiſſa tamquam
facta à veris Patronis reiecta præ-
ſentatione facta à deſcendentibus
ex fæminis *dicto præterito Summario
num.10. & 11.* Et Turrianus præſen-
tatus vigore ſententiæ latæ cum hac
expreſſione poſſeſſionem appræhen-
derit, & Cappellaniam poſſederit
vſque ad poſtremam vacationem, de
qua agitur, dubitari nequit ex hu-
iuſmodi pręſentatione effectum ſor-
tita reſultare, & conſtabilitum dici
vltimum ſtatum pro qualitate gen-
tilitia in hodierna vacatione atten-
dendum, iuxta generalem regulam
in Re beneficiali deſũptam ex *Text.
in cap. quærelam 24. de elect. cap. cum
Eccleſia Sutrina 3. de* Cauſ. *poſſeſſ.
& propriet. & in cap. conſult. 19. de
Iurepatron.* atque omiſſis alijs gene-
ralibus dixit *Rota in Parmen. Iuriſ-
patronatus §. quibus omnibus coram bo.
me. Vrſino, et in Mediolanen. iuriſpa-
tronatus 11. Decẽbris 1699. §. Rurſus
prædicta, & 15. Feb. 1700. §. idque pro-
cedit cor. Reuerendiſſ. D. meo Molines.*

Fruſtràque vim, & efficaciam huius
vltimi ſtatus elidere conabantur
Scribentes pro Alexandro ſub præ-
textu, quòd appellantibus ad Rotam
deſcendentibus ex fœminis, qui
præſentauerant Polatam alium com-
petitorem, vna cum eodem Polata à
prædicta ſententia Ordinarij Comen.
32 cum expreſſione ſignanter, quòd
naturales non eſſent admittendi, di-
ſputatoque dubio coram *Dunoz. Iun.*
qui eſſet inſtituendus duabus deci-
ſionibus, quæ ſunt in ordine inter
il-

illius impreſſas *le* 798. *&* 820. reſponſum fuerit inſtituendum eſſe Turrianum, *Nulla habita ratione præſentationis naturalium ſed ſolùm ex eo, quod haberet plures voces Patronorum exindè inferendo vltimum ſtatum inductum potius videri pro qualitate hæreditaria; quia pro obi. cti iſtius remotione D.D. in facto animaduertebant, quòd cùm Turrianus*, nedùm fuiſſet præſentatus à filijs maſculis naturalibus, ſed etiam à maiori parre deſcendentium ex fœminis ſcribentes pro ipſo deſenſionem ſub ea methodo in Rota proponebant, quòd ſiuè Iuſpatronatus eſſet gentilitium, ſiuè etiam hæreditarium, vtroque modo iura eorum Principalis potiora remanerent, vt liquet ex allegationibus exhibitis coram eodem *Dunozet. Iun. dicto præte ito Sommario num.* 12. Quapropter Rota, quæ articulos Iuris ſemper euitare ſolet, vbi tutiorem partem in Cauſis decidendis valet ex facto ſeligere, vt teſtatur in Romana *Cambij* 23. *Ianuary proximè præteriti* §. *Et hinc in fine coram Illuſtriſſimo del Olmo magno Cancellario Mediolanen.* cernens ad commodum Turriani militare factum incontrouertibile maioris partis vocum, vbi etiam Iuſpatronatus acciperetur in ſenſu hæreditario, prouidè omiſit indaginem illius qualitatis, ac tranſiens pro tunc cum ſuppoſito, quod eſſet hæreditarium inſtitutionem memorati Turriani ex naturalium præſentatione ab Ordinario decretam, eamq; executioni demandatam, confirmauit, vt expreſsè proteſtata eſt in *dicta dec.* 798. *in princ.* Vndè ex his omnibus extranea remanebat allegatio vltimi ſtatus Iuriſpatronatus tamquam de hæreditario, quandò illius gentilitia qualiras incontrouertibiliter deſumpta ex ſententia Ordinarij nedùm non fuit in deciſionibus examinata, ac diſcuſsa, ſed potiùs eo tunc ad euitandum naturalium præiudicium accuratè prætermiſſa.

Et hinc nullatenùs ad intentum releuare viſum eſt, quod voces fœminarum fnerint ex tunc admiſsæ, ac in ſtirpes computatę, quodque ſparſim in dictis deciſionibus Iuſpatronatus nuncupetur hæreditarium; quoniam cùm hæc omnia neceſsario fuiſsent admittenda in caſu, quo
33 illud cenſeretur hæreditarium, apta vtique nõ ſunt ad alterandam mentem noſtri Tribunalis, quæ alia non fuit, niſi diſcutiendi cauſam ad effectus magis proficuos præſentatis, minùſque per conſequens ad concludendum vltimum ſtatum tanquam de hæreditario, cùm ille non deſumatur ex actibus ęquiuocis, & ad diuerſam cauſam trahibilibus, vt firmat *Rota poſt Viuian. de Iurepatron. deciſ.* 88; *num.* 8. *coram Gregor. deciſ.* 557. *num.* 12. *in fine coram Bich. deciſ.* 467. *num.* 17. *et coram Emerix Iun. deciſ.* 34. *num.* 28. *et in Comen. Parochialis* 22. *Aprilis* 1697. §. *fin. coram* R. P. *D. meo Muto.*

Parique modo nec ſubſiſtere videbatur, quòd Naturales paſſi fuerint in eiſdem diſputationibus Iuspatronatus haberi pro hæreditario, dictiſque deciſionibus acquieuerint; quia ipſi nunquam fuerunt in Cauſa; vndè quidquid geſtum fuit à Turriano ab ipſis præſentato, ſeù ab illius defenſoribus circà admiſſionem qualitatis Iurispatronatus tanquam de hæreditario, nequiuit illis inſcijs, & in Cauſa non exiſtentibus aliquod pręiudicium inferri, vt monent *Gonzal. ad regul.* 8. *Cancell. gloſ.* 45. §. 2. *num.* 32. *Viuian. de* Iurepatron. *lib.* 5. *cap.* 4. *num.* 31. *& lib.* 11. *cap.* 6. *num.* 22. *Rota coram Emerix* Iun. *deciſ.* 2b4. *num.* 5. attenta potiſſimùm bona fide, in qua ipſi fuerunt ſemper conſtituti cum poſſeſſionem Capellaniæ in vim eorum præſentationis per Turrianum apprehenſam viderint vſque ad illius obitum continuatam.

Iam verò conſtabilita qualitate gentilitia controuerſi Iurispatronatus, non obſtat, quod illius reſeruatio

cen-

cenſeri debeat facta Per verba ciui-
lia, quorum vigore moderni de Bu-
ſſionibus ranquam procedentes à ra-
dice infecta non veniant ad illud ad-
mittendi, vt innuit præcedens con-
traria deciſio §. *Fruſtraque obijcieba-*
35 *tur*. Quandoquidem cum in hypo-
theſi deficiat inſtrumentum funda-
tionis, & alia quæcumque æquipol-
lens probatio illius tenoris, à qua
valeat rectè dimetiri Fundatorem
loquutum fuiſſe per verba ciuilia,
cenſuetunt Domini intrare potius
præſumptionem, quod ipſe vſus fue-
rit verbis naturalibus, & quorum-
cumque de ſanguine comprehenſi-
uis iuxtà ſenſum *Bald. conſil. 375. alio-
rumque relat. per Mantic. de coniect.
vlt. volunt. lib. 3. tit. 4. num. 15. Si-
mon. de Prat. de interpretat. vltim.
volunt. lib. 2. interpret. 3. ſolut. 1. n.*
145. *Abb. reſolut. 1. num.* 5. & in ter-
minis Iuriſpatronatus *Rocc. de Curt.
in ſuo tractat. de Iurepatronat. verb.
ipſe num.* 80. quem laudat, & ſequi-
tur *Lambertin. eodèm tractat. artic. 9.
ſecunda quaſt. princip. ſecundæ partis
lib. pr. num. 9.* cum mens hominis na-
turalis ſit, & facillimè naturam ſequa
tur ad tradita per *Ancharan. conſ. 225
num. pr. Mantica de coniect. d. tit. 4.
ſub num.* 15.

Nec contrarium aſſumptum valent con
cludere memoratæ enunciatiuæ,
quod Iuſpatronatus reſeruatum ſit
pro illis de Familia de Buſionibus,
36 quas æquipollentèr ad fundationis
tenorem accipiendas eſſe, firmat di-
cta preterita Deciſio in eodem §. *Fru
ſtraquè obijciebatur*; quià cum illæ
emiſſæ fuerint occaſione præſentatio
num à biſcentum, & vltra annis poſt
factam fundationem; nullum ſuper
eis ad hunc effectum conſtitui valet
fundamentum, quia ſtat benè ſimul
quod in illis enuncietur verbum *Fa-
milia*, & tamen in Inſtrumento ſæ-
pedictæ fundationis Iuſpatronatus
reſeruetur per verba naturalia apta
etiam naturales compræhendere, *Ro-
ta in Regien. Iuriſpatronatus 18. Mar-
tij 1639. coram Panzirolo impreſſ. poſt
Ciarlin. contr. forenſ. cap.* 152. *num.*
77. *& in recent. dec.* 262. *num.* 6. *&
ſeqq. par.* 8. *& dec.* 241. *num.* 10. *par.*
16. *& coram Emerix Iun. dec.* 867. *n.*
2.: Præſertim, quià cum enuncian-
tes valuerint ſeſe decipere, habendo
nempè pro ſynonimis verba Familiæ
& Sanguinis, ſeù Conſanguineitatis
vnumque pro alio adhibendo, ac
rursus Fundator non obſtante eti-
am expreſſione verbi illius *Familia*
potuerit in aliis fundationis partibus
excludere auerſionem erga Deſcen-
dentes Naturales, itaut ſub eodèm
verbo voluerit etiam illos fortaſſe
compræhendere, in his circumſtan-
tiis, nemò non videt, quantùm di-
ctæ enunciatiuæ remaneant æquiuo-
cæ, quantumquè ineptæ ad proban-
dam reſeruationem Iuriſpatronatus
per verba mere ciuilia aduerſatiuè
ad Iuris diſpoſitionem ſtantem pro
naturalitate verborum, conferente
ad id potiſſimum regula, quod quan-
do vis non ſtat in mera ſubſtantia,
37 ſed in qualitate actus, oportet ne-
dùm iuſtificare ipſam ſubſtantiam,
ſed etiam qualitates omnes eiuſdem
actus ad notata per *Alexandr. conſ.*
221. *num.* 3. *lib.* 2. *Rota dec.* 578. *n.*
4. *in fin. part. prima dec.* 229. *num.* 3.
par. 2. *& dec.* 530. *num.* 9. *par.* 18.
recent. & in proximis terminis legi-
timationis, quæ probari contenda-
tur per præſumptiones, quod opus
ſit, vt exhibeatur illius integer tenor
ad effectum dignoſcendi quoſnam
caſus comptæhendat, & in quorum
præiudicium apta ſit operari dictum
fuit in *Bononien. Fideicommiſſi de
Manzolis 22. Iunij 1699. §. Semper ad
omne peius, & §. finali coram R. P. D.
meo Anſaldo.*

Verum vbi etiàm per hypotheſim ex
eiſdem enunciatiuis dici poſſet In-
38 ſtrumentum fundationis reſtrictum
eſſet ad illos de Familia de Buſioni-
bus, adhùc Domini ponderabant ver
bum illud *Familia* non ità ſtrictè per
Doctores in ſenſu Ciuili conſiderari

vt

vt numquam ſub illo debeant natu-
rales compræhendi;, Cum etenim ad
litteram *Text. in l. pronunciatio* 195.
§. *Familię ff. de verb. ſignif.* quinque
diuerſos ſignificatus valeat illud reci
pere, concors proindè illorum Sen-
tentia eſt, quod concurrentibus cir-
cumſtantiis denotantibus dictum
verbum, ad naturalem, non ad ciui-
lem intelligentiam redigendum eſſe
valeat illud quandoque inflecti, vt na
turalem etiam Sanguinis coniunctio
nem ſignificet, vt ſcriptum reliquе-
runt *Bartol. in d. leg. pronunciatio verb.
familiæ ſub num. 1. verſ. puto multum
inſpiciendum ibique Alciat. ſub num.* 37
Angel. in l. ex facto §. *Si quis il* 2. *n.*
4. *ff. ad Senat. conſulut. Trebell. Bald.
conſ.* 441. *col.* 1. *vol.* 3. *Coru. conſ.* 169.
num. 7. *in fin. vol.* 3. *Cyriac. contr.* 209
num. 16. *& duobus ſeqq*: *Paleoth. de
noth. & ſpur. cap.* 59. *num.* 5. *Lotter.
de re benef. quęſt.* 11. *num.* 42. *lib.* 2.
Palm. Nep. alleg. 241. *num.* 24.

Applicando itaque Theoricam ad rem,
de qua agitur, & reaſſumendo cir-
cumſtantias, quæ in hoc caſu con-
currunt, dubitatum non fuit dictum
verbum *Familia* in ſenſu huiuſmodi
accipiendum eſse. Seſe etenim of-
ferebat primò nedum generalis con-
ſuetudo, ſeù vſus loquendi totius Ita-
liæ, in qua ſitum eſt Mendriſium, iu-
xtà quem naturales dicuntur de Do-
39 mo, & Familia, vt teſtantur *Bartol.
in l. fin. num.* 1. *ff. de verb. ſignif. Me-
noch. conſ.* 754. *num.* 16. *&* 17. *Ri-
minald. Iun. conſ.* 442. *num.* 33. *Pa-
leoth. de noth. & ſpur. cap.* 33. *num.* 8.
Marth. de ſucceſſ. part. 2. *quæſt.* 4. *art.*
5. *num.* 22. *& ſeqq. Tota penes Palm.
Nep. alleg.* 242. *num.* 14. *verſ. hu-
iuſmodi, & allegat.* 243. *pariter num.*
14., *& in Boncuien. Fideicommiſſi de
Volta* 27. *Aprilis* 1695. §. *final. coram
R. P. D. meo Scotto*, Sed rurſus quod
tàm ipſi naturales, quam ijdem ho-
die Comparentes ſemper gauiſi fue-
runt nomine, & Inſigniis Domus in-
ter Nobiles, & Burgenſes adſcripti,
promoti fuerunt ad Ciuilia munera,
& ab omnibus in Patria tanquam
legitimi fuerunt reputati *præterito
Summario num.* 17. *& hedierno num.*
5. Quoties autem concurrit vſus Re-
gionis, communiſque agnitio natu-
ralium pro legitimis, & de Domo
dubitationi locus non remanet, quin
illi comprehendantur in diſpoſitio-
nibus factis ad commodum illorum
de Familia, vt ſubdunt *Bartol. in d.
l. pronunciatio loco ſuperius citato verſ.
& immò ſi communis modus loquendi
Spad. conſ.* 302. *num.* 9. *& ſeqq. lib.*
3. *Fuſar. de ſubſtit quæſt.* 361. *num.*
16. *Cyriac. dicta controu.* 209. *num.*
38., *&* 39. *Paleoth. de noth. & ſpur.
cap.* 59. *num.* 4. *in fin. Palm. Nep. al-
leg.* 241 *ſub num.* 10. *& numer.* 20.
Rota in recent. decis 203. *num.* 9. *par.*
8. *& in Viterbien. Fideicommiſſi de
Spirit. apud eumdem Palm. d. alleg.*
242. *num.* 13. *et ſeqq.*

Secunda circumſtantia exoriebatur, ex
quo hic non agitur de filiis illegiti-
mis ſuſceptis ex damnaro coitu, qui
conſtituunt in hac materia ſpeciem
magis qualificatam vtpotè à Iure ma
gis exoſi, ſed de ſimplicitèr natura-
libus ex ſoluto, & ſoluta progenitis
dict. præterito Summario num. 10. qui
40 ad differentiam aliorum minora ob
ſtacula in Iure patiuntur tam ad ef-
fectus honorificos quàm ſucceſſionis
vt tenent *Peregrin. de fideic. art.* 22.
num. 83. *Molin. de Primog. Hiſpan.
lib.* 1. *cap.* 4. *num.* 45., *&* 47. *Torr. de
Primog. Ital. par.* 1. *cap.* 28. *ſub num.*
65. *Rota in Bononien. Fideicommiſſi de
Manzolis* 14. *Ianuarij* 1697. §. *Ste-
tit autem &* §. *Talis conſuetudo, &
ſeqq. coram bo. me Vrſino, &* 22. *Iu-
nij* 1699. §. *Verumtamen, et ſeq. co-
ram R. P. D. meo Anſaldo.*

Et tertia reſultabat ex eo, quod quæ-
ſtio nom vertitur cum legitimis, ſed
cum Perſonis penitus extraneis, qua-
les ſunt ij, qui præſentarunt Ale-
xandrum quo in caſu magis abſur-
dum profectò reputandum eſſet,
quod Iuſpatronatus tranſiret ad illos
quam quod in Naturalibus nomen

&

41 & Inſignia Familiæ fundatoris deferentibus ſubſidiariè continuaretur ex cumulatis per *Lup. de illegitim. comment.* 1. §. 5. *num.* 152. *antè fin. verſ. declara* 2. *Gob. conſult. deciſiu.* 9. *num.* 29. *et ſeqq. Card. de Luca de Fideic. diſc.* 68. *num.* 8. *Palm. Nep. dicta alleg.* 241. *num.* 21. *Rota poſt Giouagnon. conſ.* 21. *num.* 17. *lib.* 1.

In quam Sententiam eo libentius inclinandum videbatur, quia iuxtà vltimum ſtatum Naturales fuerunt ad præſentandum admiſſi, & eorum præſentatio ſuum ſortita fuit effectum, vt ſupra comprobatum eſt quæ porrò quaſi poſſeſſio præſentandi, & vltimus Status vnicè attendi debent in hodierna vacatione, vt præ-

42 ter ſuperius adductos in terminis tradit *Rota coram Priolo dec.*46.*num.* 20. *et dec.* 159.*num.*21. *et* 22. in quibus etiam firmat aduerſus huiuſmodi vltimum Statum non admitti præſumptiua argumenta, ſed requiri certas præſumptiones reſultantes ex Partis Confeſſione, re iudicata, aut publico Inſtrumento.

Et ità omiſſis iis, quæ perperam obiiciebantur aduerſus filiationem dd. Naturalium, cum eadem filiatio præter probationes adductas à modernis de Buxionibus, quæ euidentèr illam euincunt; fuerit ſolemnitèr in Iudicio per ipſum Alexandrum admiſſa *Proceſſ. fol.* 4. *à tergo*, reſolutum fuit vtraque &c.

ANNOTATIO

Hæc deciſio contra quam ego poſteà ſcripſi ad defenſam, non videtur ſub-

43 ſiſtere in concluſione, de qua ſupra *num.* 36. quia ſi deſumit qualitatem gentilitiam iuriſpatronatus ex enunciatiuis præſentationum, quod iuſpatronatus ſpectaret *ad familiam*, fundatio præſumitur habere eadem verba, nam obſeruantia tali caſu vbi deficit Inſtrumentũ fundationis, ſtat loco illius *Tondut. quæſt. benef. par.* 3. *cap.* 157. *num.* 42. neque intrant præſumptiones, & argumenta, quæ fiunt in deciſione *num.* 36. nam obſeruantia, quæ facit figuram fundationis debet recipi eo modo, quo cantat, nec poſſunt præſumi etiam per poſſibile alia verba prçter illa, quæ leguntur in obſeruantia, quam habens nihil aliud probare tenetur itaut ſtari debeat taxatiuè, & ad litteram ſolis verbis eiuſdem obſeruantię, vltra quæ alia non præſumuntur neque diuerſa neque declaratiua in Inſtrumento fundationis *Card. de Luc. de Iurepatr. diſc.* 22. *n.* 13. *& ſeqq.* vide quæ dixi ſupra *diſcept.* 26. *num.* 5. *pag.* 427. *& num.* 8. *pag.* 428.

Circa verbum *familia* quod comprçhendat etiam Illegitimos, vide *Martam de ſucceſſ. par.* 4. *quæſt.* 21. *artic.* 5. *num.* 12., & circa conſuetudinem locorum iuxtà quam illegitimi dicuntur de domo, & familia vide eumdem *Martam par.* 1. *quæſt.* 2. *artic.* 3. *num.* 21. *& ſeqq.* vbi quod Romæ ſunt in domo propria, & circa natos ex damnato coitu, nota, quod procreati ex coniugato, & ſoluta per accidentalem concubitum, vbi non accedit qualitas concubinatus, non dicuntur ex damnato coitu, nec priuati remanent iure cognationis *Card. de Luc. de ſucceſſ. diſc.* 10. *num.* 15. *Marta vbi ſupra par.* 1. *quæſt.* 16. *artic.* 1. *num.* 29. *& ſeqq. de Luc. de linea legal. lib.* 1. *artic.* 2. *num.* 28. *in fine.*

Digitized by Google

FRANCISCI MARIAE PITONIJ

ADVOCATJ ROMANI.

Ad vtramque partem.

DISCEPTATIONVM ECCLESIASTICARVM PARERGON

PIctoribus mos eſt,prius, quam
Opera abſoluant, ea per In-
terualla temporis contempla-
ri, ita enim abducto ab ijs pau
liſper viſu, ſæpius iudicium
reuocantes, etiam exigua
diſcrimina obſeruando attin-
gunt, quæ cęteroquin continenti inſpectione,
1 & conſuetudine quotidiana occultarentur; ſic
mihi Diſceptationes iſtas iamdiù abſoluta
oculo minus domeſtico poſteà recurrenti, quã
plura declaranda, aùt ſupplenda neceſſariò vi-
ſa ſunt, excuſantibus defectum etiam occupa-
2 tionibus Fori, & cauſarum, in quibus deten-
tus minus vacare poteſt libris edendis, & ſtu-
dio Poſteritatis *Me Romæ ne volumina cenſes ſcri
bere poſſe inter tot curas, totque labores*. inquit
Horat. *Epiſt. lib. 2. in epiſt. ad Iulium florum*.
Dixi igitur in *diſcep. 7. num. 2. par. 1. fol.* 163.
quod prælatio deducta ex ordine ſcripturę pro
cedit in alternatiua *Ordinis* explicata per di-
ctionem, *vel*, *aut*, *ſiue*, circà quod aduerten-
dum, quod alternatiua regularitèr eſt *electio-*
3 *nis*, non autem *Ordinis*, vnde ſi fundator man-
det ex. gr. præſentari vnum ex Conſanguineis
ſuis in pari gradu exiſtentibus *Titium* vel *Sem-
pronium*, poterit habens Ius præſentandi eli-
gere, quem velit non attento ordine ſcripturæ,
tunc autem alternatiua eſt *Ordinis* quando inter
plures nominatos adeſt aliqua ratio, quæ per-
ſuadeat ordinem, & prelationem, vt ſi quis
mandet pręſentari *Sacerdotem* vel *clericum*, nam
quia Sacerdos eſt dignior Clerico, & in eo
concurrit maior ratio, neceſſitatur Patronus
præferre Sacerdotem, Clericum verò præ-
ſentare poterit in defectum illius *Text. in can.
Metropolitano diſtinct.* 63. Item ſi primo nomi-
natus eſt prędilectus Nominanti, vt in Voca-
tione facta dè *Nepotibus* vel *cognatis* per Text.
in l. hæredes mei §. finali ff. ad Trebell. Rot. *in
Maioricen. beneficii* 16. *Febr.* 1699. §. *hiſque co-
ram* R. P. *D. Tremoille* loquens in vocatione
Agnatorum, deinde cognatorum; adde in
vocatione Clerici *Parmen* vel *Romani*, ſi fun-
dator eſſet de ciuitate Parmen., licet Benefi-
cium eſſet fundatum Romæ id due ob prædile-
ctionem Patriæ, idemque procedit in vocatio-
ne Clerici de Linea vel de familia, quiá Cle-
ricus de linea pręfertur *de Luca de linea legal.
artic.* 24. *num.* 20. & procedit concluſio, eti-
amſi concurrat diſcretiua locutio in caſu, quo
fundator voluerit vnum pręferri alteri, ſeù
vnum vocare in defectum alterius, vt ſi man-
daret pręſentari *filios, aut in eorum defectum con-
ſanguineos, vel affines*, licet enim inter Con-
ſanguineos, & affines non videatur data alter-
natiua ordinis, ex quo vbi fundator voluit
ordinem explicauit per illa verba — *in defectum*
adhuc tamen inter Conſanguineos, & affines
dicitur adeſſe alternatiua Ordinis. quia con-
ſanguinei præſumuntur magis dilecti, quam
affines, vt per plures Textus latè probat *Fa-
gnan. in cap. inter cæteras num.* 47. & 48. *de re-
ſcript.* quæ tamen regulą generalitèr fàllit,
vbi fundator etiam inter perſonas, In quibus
militat ratio Ordinis, vellet alternatiuam ele-
ctionis dicendo ad *placitum*, ſiue *arbitrio* Patro-
ni ſiue etiàm *liberè* vel alia verba adijciendo,
per quę excluſa remaneret alternatiua Ordinis
Hęc alternatiua *Ordinis* in materia præheminen-
tiali, & Iuriſdictionali vocatur *cumulatiua or-
dinis*, quod exemplificatur, quando aliquid
4 committitur, ſeù conceditur pluribus perſo-
nis. inter quas Ordo Iuris conſideratur, puta
ſi ſtatutum concedat poteſtatem corrigendi *Ab-
bati* vel *Priori*, vel *Cellerario*, quia tunc ea cen-
ſetur data per prius. & poſterius, priorò ſci-
licet Abbati, deinde Priori & in eius defe-
ctum Cellerario *Text. eſt in cap. cum ad Mona-
ſterium de ſtat. Monach.* Idem dicas ſi quid com
miſſum, ſeu conceſſum fuerit *Epiſcopo* vel *Capi-
tulo*, vel *Præceptori*, quamuis enim *Berous conſil.*
22. *num.* 41. & *ſeqq. lib.* 1. ſubſtineat eſſe lo-
cum præuentioni in caſu, quo ſtatutum man-
dabat conuocari capitulum per Archidiaco-
num, vel per Prępoſitum, vel per antiquio-
rem Canonicum, tamen verius puto etiam in
iſto caſu cenſeri datum ius conuocandi Ordi-
natinè per prius, & poſterius ſi Archidiaco-
nus eſt prima Dignitas prout talis de iure eſt

& maior Præpoſito *Ceccoper. lucubr. canon. lib. 4.*
num. 12. & nouiſſimè me ſcribente firmauit
Rot. in Derbuſen Iuriſdictionis 28. *Ianuarij* 1697
§. *præfatis coram R. P. D. Pio & in Gerunden. iuriſ-*
dictionis ſuper iure conuocandi capitulum 14. *Iunij*
1702. *coram R. P. D. Priolo* .

Diuiditur autem Cumulatiua in quatuor ſpecies.
prima eſt cumulatiua *præuentionis* , vbi nem-
5 pè Poteſtas competit pluribus in ſolidum ,
tunc enim præualet actus eius , qui præuenit ,
vt plenè me ſcribente *Rot. in Hiſpalen. iuris præ-*
ſidendi in choro 2. *iulij* 1700. §. *& quamuis co-*
ram R. P. D. Olmo ſecunda ſpecies eſt cumula-
tiua *Ordinis* , de qua ſupra dictum eſt *num.* 4.
Tertia ſpecies eſt cumulatiua *prælationis* , vt
in caſu iuris præſidendi , & corrigendi in cho-
6 ro , licet enim adeſſet ſtatutum concedens ta-
le ius Dignitati , aut Officiali de capitulo seù
Eccleſiæ , illud tamen tamquam factum ab Epi-
ſcopo non dicitur abdicaſſe ab illo totam pote-
ſtatem , ſed eadem , & maior cumulatiuè re-
manet in Epiſcopo , cuius ratione præfertur
in præſidendo , iubendo . & corrigendo, vt in
d. Hiſpalen. vbi ſupra , idemque procedit in
alio iure conceſſo Officiali Epiſcopi & eius
Miniſtro etiam per Papam , niſi enim alitèr
conſtet de mente iſtius , conceſſio præſumitur
facta in adiutorium Epiſcopi , & tamquam Mi
niſtro gerenti negotium alienum , ex quo ſe-
quitur volente Epiſcopo procedere , eum præ-
ferri , nec poſſe impediri per illum inferio-
rem etiam ratione præuentionis ex regula
Text, *in l. iudicium ff. de iudic.* Innoc. *in cap. fi-*
nal. num. 3. *de offic. Archidiac. ibiq. Abbas num.*
7. *verſ. interim* & ſubſtinet *Lotter. de re beneſ. lib.*
1. *quæſt.* 23. *ex num.* 40. *ad ſeqq.* & licet ipſe
dicat non adaptari terminos cumulatiuæ
exercenti aliquid Vicario nomine vt le-
gere eſt *numer.* 43. adhùc tamen etiam
in terminis Vicarij cumulatiuam admittit
Merlin. dec. 152. *per tot. & Rot. in dicta Hiſpa-*
len. vbi ſupra §. *& ſenſus &* §. *Neque bis omnibus*
Neque hanc cumulatiuam prælationis *Lotterius*
agnouit Alter caſus cumulatiuæ huiuſmodi
exemplificatur in duobus , quorum vnuſquiſ-
que poteſt de per se ſeparatim procedere , ita
tamen , vt in contrarietate Decretorum , ſeù
actuum , præferantur illi geſti ab Vno , qui ſit
maior altero vt in exemplo iuris uiſitandi com
petentis tam Epiſcopo , quam inferiori puta
Abbati , Capitulo, Decano , Præpoſito , & ſi-
milibus , vbi enim iſti in Viſitatione discor-
dent circà mandata , & Decreta , ſemper præ-
ualent , seù præferuntur illa Epiſcopi, ex ple-
nè firmatis per *Rot. in Toletana iuriſdictionis* 10
Ianuarij 1689. §. *bis addentes* , & 17. *iunij eiuſ-*
dem anni §. *prout nequaquam*, & *ij Decembris* 1690
§. *Verum cum ſeqq. coram* Reuerendiſs. *Molines*
Decano . Rùrſus , ſi ageretur de actibus contem
poraneis in eodem loco , & inſtanti ex gr. cor-
rectionibus & Iuſſionibus extraiudicialibus in
Choro , ſeù Capitulo , tunc præfertur Iuriſ-
dictio Iudicis maioris *Rot. in dicta Hiſpalen. vbi*
ſupra §. *Non etiam* .

Quarta Demum species Cumulatiuæ eſt illa quæ
7 vocatur *ſimultanea* , vbi vnus non procedit ſi-
ne altero , vt in exemplo iuris concedendi li-
centiam ingrediendi in Clauſuram Monaſterij
vel adeundi ad Colloquium cum Monialibus
ſubiectis Superiori Regulari , quæ debet con-
cedi coniunctum , & ſimultaneè tam ab eodem
Superiore Regulari, quam Epiſcopo , ita ta-
men , vt Epiſcopus primo loco ſubſcribat ex
Decreto Sacræ Congregationis apud *Barboſ. ad*
concil. ſeſſ. 25. *cap.* 5. *de regular. num.* 113. *Card.*
de luc. de iuriſdict. diſc. 102. *num.* 1. & 2.

In eadem *diſcept.* 7. *num.* 25. & *ſeqq.* firmaui, quod
in paritate gradus præferendi ſunt legitimi il-
legitimis , ſecus ſi legitimi ſint remotiores ,
8 quodque ſtante conſuctudine Hiſpaniæ, iuxtà
quam illegitimi veniunt appellatione illorum
de Domo , & familia , etiam in paritate gra-
dus non adſit obligatio in patrono præferendi
legitimos , quæ vltima concluſio cum videatur
contradicere prælationi , quam habent legiti-
me ſupra illegitimos in paritate gradus, idcir-
cò diſtinguendos puto caſus ad intelligentiam
materiæ.

Primus eſt , vbi fundator inſtituit Beneficium
ſeù Cappellaniam dicendo -- *Volo quod beneſici-*
um conferatur conſanguineis meis , vel cum alijs
verbis, ſub quibus etiam ciuilibus ex conſue-
tudine Hiſpaniæ includuntur æque legitimi ,
ac illegitimi eos vocando *immediatè & directè* ,
abſque facultate data Patronis de illos præſen-
tando , aut nominando , & tunc ſi concurrant
duo , alter legitimus , alter illegitimus , in
pari gradu præfertur legitimus , vt ſcribunt
Gonzal. gloſſ. 5. *num.* 124. *verſ. nec non Garz. de*
beneſ. par. 7. *cap.* 15. *num.* 48. *ad finem & num.*
53. *circa finem Caſtil. contr. iur. lib.* 5. *cap.* 67. *n.*
31. *verſic. Tertio de Luca de linea legal. artic.* 24.
num. 25. *verſic. & ſi in fundatione Rot. dec.* 361
num. 27. & 28. *par.* 4. *tom.* 2. *recent.* etiàm ſi
Illegitimus habeat præſentationem Patroni, al-
ter non , quia cum fundator non dederit ei fa-
cultatem nominandi , ſed ipſe vocauerit dire-
ctè , præſentando de per ſe & dirigendo verba
ad collatorem ibi - *conferatur* - prælatio ſpectat
ad iudicem , non ad Patronum , & Iudex præ-
ferre debet legitimum vti Digniorem ſeù
Nobiliorem .

Secundus eſt, vbi fundator vocat Conſanguineos
mediate , hoc eſt mediante facto Patronorum
seù data facultate Patronis de illòs præſentan-
do , vt ſi dixerit *Vòlo , quod Patroni præſentent*
vnum ex conſanguineis meis mibi proximiorem , &
tempore præſentationis vnus ſeù plures Patro-
9 ni Laici ex duobus conſanguineis in pari gra
du , altero legitimo , & altero illegitimo, præ-
ſentent , & præeligant illegitimum , in hoc
caſu præſentationem valere puto , nec poſſe
infringi ex oppoſitione legitimi ea ratione
quod Patronus habet ſolam obligationem præ-
ſentandi Vnum ex conſanguineis , qui proxi-
mior fuerit , ergo cum legitimus non ſit
proximior , non eſt neceſſario præeligendus

Mi-

Minuſq. prcelectio legitimi deſumi poteſt ex mente fundatoris, nam aut locutus eſt per verba naturalia puta vocando conſanguineos, vel illos de *parentela*, quod verbum eſſe naturale & incluſiuum Baſtardorum docet *Bart. in l. pronunciatio §. familiæ ff. de verb. ſignif.* cuius opinio prævalere debet *Lambertin. de iurepatr. lib. 2. par. 2. queſt. 2. artic. 27. & Sanch. conſ. moral.*
10 *lib. 2. cap. 3. dub. 97. num. 4. Viuian. l. 4. c. 2. n. 68.* *Ricc. res. 195. n. 2. p. 1.* & Bartolum ſequitur *dec. conſ. 365. ſub n. 7.* *Gonſal. gloſ. 15. n. 119. Barboſ. appell. 185. n. 4. peregrin. de fid. artic. 22. n. 89.* & verba naturalia cũ oſtendant fundatorem affectione naturali fuiſſe motum, conſequenter æque includunt legitimos, ac illegitimos; aut locutus eſt per verba ciuilia ſed conſuetudo Regionis fert, quod illegitimi gaudeant inſignijs nobilitate & honoribus familiæ, vt in Hiſpania, & tunc Fundator præſumitur æqualiter ſenſiſſe de legitimis, ac illegitimis, qui proinde veniunt etiam in concurſu legitimorum, non autem dumtaxat in eorum defectum, vt reprobato *Peregrin. de fideic.* firmauit *Garz. de benef. par. 7. cap. 15. num. 47. vbi etiam de Spurijs de luc. de linea legal. artic. 24. num. 25. verſ. expreſſe lotter. lib. 2. queſt. 11 num. 149. verſ. & in eadem Rot. dec. 361. num. 18. in fine & num. 19. par. 4. tom. 2. rec.* niſi contrarium pateat ex coniecturis. & obſeruantia, vel niſi agatur de iurepatronatus honorifico, ſeù inſtituto ad illuſtrandam familiam, quo caſu materia non eſt proportionabilis, vt in Patronatu reſeruato in forma Primogenituræ & Maioratus tradunt *Garz. vbi ſupra n. 50. Barboſ. vot. 98. n. 60. Royas dec. 254. n. 8. & 21. Rot. d. dec. 361. n. 18. & 19. par. 4. tom. 2. rec.* vèl de fundato fauore Agnationis, aut per Illuſtres, & Nobiles Perſonas puta Cardinales, in quibus terminis loquitur *Rot. deciſ. 126. num. 7. part. 1. recent. Loter. lib. 2. q. 11. num. 150.*

Ita, & taliter, quod data patrono facultate præſentandi proximiorem, iſte habet liberum arbitrium præeligendi Vnum ex Vocatis ſiuè Illegitimum, ſiuè legitimum, abſque eo quod legitimus preteritus poſſit ſe opponere electioni iam factæ, cum Patrono hæc reſtrictiua non fuerit adiecta circà præferendum legitimùm, & de Iure, Ius præſentandi actiuum (quod debet aliquid operari, & eſſe aliqualiter proficuum Patrono) det illi facultatem liberam præſentandi quem velit èx pluribus in
11 pari gradu vocatis in Iurepatronatus paſſiuo *Card. de luca de Iurepatr. diſc. 29. num. 9.* nec eius præſentatio eſt nulla aut annullanda ſi præſentauerit dignum omiſſo Legitimo digniore, ſeù nobiliore *Garz. de benefic. par. 7. cap. 16. num. 18. & 19. Viuian. dè iurepatr. lib. 6. cap. 7. num. 59. Lambertin. de iurepatr. lib. 2. par. 1. queſt. 10. artic. 3. per totum Belless. diſquiſ. cleric. §. 4. num. 51.* quicquid ſit, an in beneficiis curatis Patronus teneatur eligere digniorem de quo *Paſſerin de elect. c. 30. n. 116. et ſeqq.*

Differt iſte caſus à primo, ex quo vbi ſine præſentatione Patroni, duo directè vocati ab ipſo fundatore concurrunt ad beneficium pares in
12 gradu, tunc Iudex præferre debet, qui maioribus qualitatibus antecellit *can. ſi forte diſtinct. 63. cap. 3. de iurepatron.* & ſic præferre legitimum, qui ratione legitimitatis eſt dignior & nobilior, ſecus in ſecundo caſu, vb. fundator dat Patrono facultatem præſentandi, tunc enim ſi eſt vnicus Patronus. aut plures, qui concorditer præſentent illegitimum (intelligo diſpenſatum & capacem) non poteſt legitimus reddere nullam præſentationem dum non probat, fundatorem appoſuiſſe Patrono hanc prælationem, & hoc ligamen, *Lotter. d. lib. 2. queſt. 11. num. 149. in fine.* Ideoque poteſt eligere quem velit, vt diſtinguedo inter vocationem directam abſque præſentatione, et facto Patroni, & inter mediatam mediantè eius facto tradit *de luca de linea legal artic. 24. n. 24. verſ. ego per tranſeo*, & in ſimili conſonat etiam *num. 16.* vbi quod ſi abſque præſentatione Patroni debetur beneficium Conſanguineis in genere, attenditur prerogatiua gradus proximioris, ſi vero mediãte præſentatiõe, & tunc Patronus poteſt eligere etiam remotiorem in concurſu proximioris Patronus enim quando præſentauit Dignum, iſte debet inſtitui omiſſo digniore, qui non habet aliquam præſentationem aut ſolum minorem partem vocum, qualitas enim legitimi eſt ſolum Dignioritas quæ ſi ligaret manus Patrono ex præſumpta mente Fundatoris ſequeretur, quod omnis præſentatio digni omiſſo digniore eſſet nulla tamquam contrà fundationẽ quod eſt falſum, ex citatis *num. 11.* ex quibus conuincitur Doctrina *Caſtropal. tract. 13. de benef. diſput. 4. punct. 9. num. 13.* quatenus putat legitimum nedum parem in gradu, ſed etiam remotiorem eſſe præeligendum à Patrono in Concurſu Illegitimi proximioris, quod eſt contrà communem, & omnia quæ dixi de illegitimo fortius procedunt in legitimo deſcendente ex illo.

Tertius caſus eſt, quando Patronorum Vota pro medietate ſcinduntur in legitimum, & pro alia in illegitimum, & tunc nemo dubitat eſſe præ
13 ferendum legitimum à iudice, ſeù Ordinario, nam revera in pari gradu qualitas legitimitatis eſt ſolum cauſa Prælationis, ſeù gratificationis reſpectu Iudicis, non autem reſpectu Patroni, niſi adſtringatur ex lege fundationis *Rot. coram Emerix Iun. dec. 82. num. 4.* In caſu huiuſmodi diſcordiæ Patronorum ſolet in praxi reportari gratia Apoſtolica pro Præſentato cum derogatione medietatis vocum, in quo aduertendum, quod ſi poſt ſignatam gratiam fauore illegitimi ante expeditionem litterarum compareat legitimus in Dataria, iſti concedenda eſt gratia excluſo illegitimo, & maxime Spurio, qui dicitur Infamis. Infamia facti *Peregrin. de fideicom. artic. 22. num. 83. verſ et multò magis ſpurij* nec attendi poſſet quod Gratia fuiſſet ſignata, & ita vidi iudicatum in praxi, ſi vero illegitimus præuenerit in obtinendo Gratiam & expediendo litteras, & coram executore ſe opponat legitimus, tunc vi-

 den-

dendum eſt an Gratia contineat fidelem expreſſionem, quod ſupplicans eſſet illegitimus, & cum eo concurreret legitimus compręſentatus ab alia medietate Patronorum, nam tunc gratia erit valida, ſecus ſi deficiat hæc expreſſio, quia illa tunc eſſet ſubreptitia, nam cum de iure in paritate vocum debeatur pręlatio legitimo, non facta hac narratiua, corruit gratia ex deductis in *Mediolanen. iuriſpatronatus coram Paulucceo* ſupra *diſcept. 38. num. 7. et 8. par. 2.* & expreſſio debet eſſe ſpecifica, nec ſufficeret narrare ſe illegitimum, ſi eſſet ſpurius, nam hæc qualitas eſſet magis exoſa per Sacros Canones, & Pontifex ea expreſſa ſaltem difficilius gratiam conceſſiſſet, quod ſufficit ad ſubreptionem.

In diſcept. 13. *num. 39. et ſeqq. par.* 1. *fol.* 270.
addendus eſt caſus per me diſputatus in Sac.
Congregatione Concilij, & reſolutus, vt infrà in Vna *Cremonen. iuriſpatron. ſeù Diſpenſa-*
14 *tionis*. Etenim cum ageretur de beneficio ſimplici fundato per Silueſtrum de Maynardis in Parochiali Sancti Proſperi Cræmonæ, qui inter alia vocauerat ad illud primo loco *quemcumque ex proximioribus de agnatione*. & ſecundo in eorum defectum *Vnum ex proximioribus de cognatione* eo vacato 21. *Decembris* 1701. Patronus nominauit ſuum filium ætatis annorum duodecim ſub ſpe futurę diſpenſationis Apoſto icæ, pro qua porrexit ſupplicationem 6. *Aprilis* 1702. & primam TonſuramClericalem ei conferri curauit ſub de 8. *eiuſdem*, & hæc omnia intra terminum quadrimeſtris. qui durabat per totum 12. *eiuſdem Aprilis*.

Durante eodem termino inſurrexit vnus de Cognatione iam Clericus & legitimæ ætatis ſe ſe opponendo coram Ordinario 4. *Aprilis* vti vocatus ex fundatione, & impediendo diſpenſationem ab ætate in Dataria per appoſitionem *nihil tranſeat* factam 8. èiuſdem menſis remiſſoque per Datarium negotio ad Sac. Congregationem Concilil, & diſcuſſo Dubio — *an ſit concedenda petita Diſpenſatio*.— prodijt reſolutio negatiua ſub die 8. Iulii confirmata cum reſcripto in *Deciſis* ſub die 9. ſeptembris 1702

Scribens ego contrà primam reſolutionem dicebam, quod cum voluntati fundatorum benignè fauere debeamus, & ad executionem producere quidquid ipſi in limine fundationis expreſsè demandarunt, inde ſequitur, vt cum fundator voluerit admitti ad beneficium ſuum prius illos de agnatione, & ſolummodò in eorum defectuum illos de cognatione, vtique dum vnicus tantum reperitur agnatus, iſte diſpenſari valet, ac debet ab ętate, vt òbtineat beneficium, ſicut iuſſit fundator pręlatiuè ad illos de cognatione, qui fuerunt tantummodò in defectum agnatorum ſubſidiariè vocati, dum quando agitur de præſentato à fundatore eius conſanguineo, & ab eo expreſsè vocato, Se-
15 des Apoſtolica paſſim ſemper diſpenſauit, ac diſpenſare conſueuit, etiamſi agatur de Pręſentato exiſtente in ętate nouem, vel decem annorum vt teſtatur in praxi *Viuian. de Iurepatronat. lib. 6. cap. 6. num. 9. Corrad. in prax. beneſic. lib. 4. cap. 6. num. 20. in fine verſic. pariter Rot. de exec. litt. Apoſtol. lib 1. cap. 6. num.* 288. tradunt etiam *Antonin. variar. reſolut. lib.* 2. *cap.* 112. *caſ.* 51. *verſic. tamen contrarium*, *Narbon de ætat. annorum* 14. *queſt.* 54. *num.* 9. *verſic. et impetrari diſpenſationes Rot. dec.* 257. *num.* 9. *et ſeqq. par.* 16, *recent.* & ego ſupra *diſcept.* 13. *n.* 42. *in fin.*

Neque hęc diſpenſatio dici poteſt exorbitans aut difficilis, ſed eſt ſolita, & quotidiana, quæ paſſim, & clauſis oculis conceditur in Beneficiis Iuriſpatronatus fauore conſanguinei fundatoris, tam ſi agatur de diſpenſando ſuper duobus annis, vt eſt caſus præſens, quam ſi ſuper quinque, aut pluribus, vt tradunt *pr allegati*, ea ràtione euidenti, quod de iure communi clericus eſt capax beneficii in ętate ſeptem annorum *Panorm. in cap. praeterea ſub n. 6. de ætat. et qualitat. Ventrigl. in prax. par.* 2.
16 *annot.* 6. §. 1. *num.* 4. *Lotter. de re beneſic. lib.* 2 *queſt.* 49. *num.* 12. *Cardinalis de Luca de fideicommiſſis diſc.* 8. *num.* 16. Vnde cum ex concilio Tridentino hodie requiratur ętas quatuordecim annorum, ideò diſpenſatio, quę petitur aduerſus hanc conciliarem diſpoſitionem, dicitur fauorabilis, tamquam mera remotio huius obſtaculi, quę rem reducit ad primeuum ſtatum Iuris communis, vt obſeruat in puncto *Cardinalis de luca de iurepatronat. diſc.* 70. *num.* 18. *verſic. aliud non operatur et de fideicommiſſ. diſc* 8. *num.* 18. vbi propterea ſubiungit, quod vbi *ætatis defectus cauſat incapacitatem*, *ſedes Apoſtolica nullam habet difficultatem concedendi diſpenſationem de facili cuicumque petenti*

Non obſtat quod diſpenſatio concedi non poſſit in præiudicium cognati, eo quia niſi diſpenſatio concedatur, fit locus Vocationi cogna-
17 torum, tanquam vocatorum in defectum illorum de Agnatione, cum paria ſint in Iure neminem adeſſe, ſeu non adeſſe habilem, ſeù incapacem.

Obiectum enim de facili euaneſcit diſtinguendo caſus, nam illud bene procederet, quandò fundatur vocaſset Vnum de Agnàtione habilem de tempore vacationis beneficij, tunc namquè verificaretur præiudicium cognati ſubſidiariè vocati, dum eo ipſo, quod vacante beneficio non reperitur habilis in agnatione, ſtatim acquiritur Ius Cognato in eius defectum vocato, quod ius dicitur radicatum, & perfectè quęſitum, nec propterea debet tolli per diſpenſationem & in his terminis loquuntur omnes doctrinę, & auctoritates, quę exaduerſo allegantur, & in his terminis bene verificatur pręiudicium, quod nihil aliud eſt, quam habere damnum quoad Ius in re de pręſenti radicatum, & quæſitum vt firmat *Card. de luca de iurepatron. diſc.* 70. *n.* 16. *et diſc.* 20. *num.* 6. & dixi *diſcept.* 13. *num.* 39. *par.* 1. *fol.* 270.

At ſecus eſt in caſu iſto, vbi fundator non vocauit illos de agnatione habiles de tempore vacationis beneficii, ſed ſolum voluit eſſe habiles
18 de tempore inſtitutionis, ibi — *admittatur ad collationem ipſius Beneficij quique de familia ex*

pro-

Google

proximioribus de agnatione hoc quippe caſu ſubſidiariè vocatus non dicitur habere ius quæſitum, nec vllum præiudicium in termino quadrimeſtris conceſso ad præſentandum, & in tempore præuentiuo, antequam veniat caſus Inſtitutionis, & admiſſionis ad beneficium, ſed ſolum habet ſpem incertam, & ius merè euentuale, & conditionale, quatenus elapſo quadrimeſtre prius vocatus de tempore inſtitutionis non reperiatur capax, vt in puncto, quod ſufficiat habilitas præſentati tempore Inſtitutionis firmat *Ventrigl. in prax. par. 2. annot. 6 §. 1. num. 8.* vbi quod ante inſtitutionem poteſt fieri capax per diſpenſationem ab ætate, *Corrad. in prax. benef. lib. 4. cap. 6. num. 26. Cardinalis de luca de iurepatron. diſc. 45. num. 7. et 8. et diſc. 70. num. 17. et ſeqq. et diſc. 82. num. 5.*

Cum ergo in termino quadrimeſtris agnatus fuerit præſentatus, & porrexerit ſupplicationem pro obtinenda diſpenſatione, non potuit
19 cognatus in eodem tempore quadrimeſtris ſe opponere, & hactenus impedire dictam diſpenſationem ſub prætextu præiudicii, quia præuentiuè ante inſtitutionem, & in termino quadrimeſtris poteſt vocatus in iurepatronatus paſſiuo procurare diſpenſationem, & habilitationem, neque hęc dicitur præiudicare per poſterius vocato, qui in dicto tempore quadrimeſtris, ſolum habet ſpem incertam, quatenus non habilitetur perſona, per prius vocata, & per fundatorem prędilecta, vt in terminis terminantibus tenet *Card. de luca de iurepatron. diſc. 70. num. 16. 17. et 18. et diſc. 82. n. 5.* eumque refert, & ſequitur *Carol. Anton. de luca de linea legal. lib. 2. artic. 24. num. 12. et in obſeru. ad Ventrigl. in prax. par. 2. annot. 6. §. 1. num. 8. et 9.*

Alias enim Cognatus ſe ſe opponendo huic diſpenſationi apertiſſime violaret mentem fundatoris, qui voluit ad Beneficium admitti agnatos ſuos, & ſolum vocauit cognatos in defectum eorum. Nam non dicitur verificata conditio deficientię agnatorum, ſub qua ſubſidiariè vocati ſunt agnati donec, & quouſque in tempore habili ante inſtitutionem adeſt ſpes, quod prius vocatus effici poſsit capax vt obſeruat *Carol. Anton. de Luca de lin. legal. dicto artic. 24 num. 22. et in obſeru. ad Ventrigl. par. 2. annot. 6. §. 1. num. 9. et late Card. de Luca de iurepatr. diſc. 70. num. 16. cum ſeqq. et diſc. 82. n. 5.*

Quoque aſsertum præiudicium ſit vanum, & imaginarium probatur euidenter ex eo, quod pręiudicium tunc adeſſe dicitur quandoquis per-
20 dit illud quod habet quęſitum de præſenti iuxta late diſcuſſa per *Gomez. in Regul. de iur. quæſit. quæſt. 4. n. 2. et per tot.* Cognatus autem tanquam vocatus ſubſidiariè in defectum lineæ agnatitiæ in termino quadrimeſtris. & antè inſtitutionem. non habet aliquod Ius de præſenti quæſitum, dum habilitas præſentati ſatis eſt, quod concurrat tempore inſtitutionis. ſed habet ſolam ſpem dependentem à futuro, quatenus non habilitetur præſentatus tēpore quadrimeſtris, & ante inſtitutionem; eſset ergo abſurdiſſima, & iniquisſima praxis, quod ille, qui debet expectare, an prius vocatus habilitetur, vel non habilitetur, poſset impedire habilitationem tempore quadrimeſtris, & ſic facere, quod conditio purificaretur in fauorem ſuum, quià id vocaretur acquirere cum malitia, non autem perdere, vt in ſpecie quod in diſpenſationibus concedendis non attendatur prępiudicium euèntuale veniens ex futuro & in conſequentiam indirectam firmat *Rot. coram celſo dec. 495. num. 3. et 4. Card. de Luca de teſtam. diſc. 72. num. 11.* ibi — *quod frequens in praxi habemus in materia diſpenſationis ſuper impedimentis inhabilitantibus, quoniam niſi diſpenſatio concedatur propter obſtaculū incapacitatis illius qui primo vocatus eſt, fieret locus vocationi, vel ſucceſſioni alterius remotioris habilis, et tamen eius ius per huiuſmodi diſpenſationem tolli non dicitur, quoniam diſpenſatio principaliter directa non eſt ad præiudicandum ſubſtituto, vel vlteriori vocato, ſed ad habilitandum illum qui primo vocatus eſſet habilis, niſi pateretur inhabilitatem ab ipſa lege poſitiua inductam.*

Res exemplo dilucidatur, ponamus enim, quod quis vocetur ad fideicommiſſum.. ſi intra annum redeat ad Patriam, & ſi non redeat voca-
21 tus fuerit alter ſubſtitutus, certè ſi ille primo vocatus eſſet exul. vel bannitus, & durante anno peteret à Principe remiſſionem exilii, vel banni, vt redere valeret ad Patriam, non poſſet hęc gratia remiſſionis impediri per ſubſtitutum prætextu, quod eſſet ſibi prępiudicialis dicendo quod niſi concedatur Gratia, fideicommiſſum ad ſe deuoluitur, hoc enim non eſt præiudicium, ſed ius de futuro pendens ab euentu, quod ſi poſſet impedire gratiam, ſequeretur, quod eſſet in facultate ſubſtituti præiudicare prius vocato, & facto proprio acquirere fideicommiſſum impediendo conditionem fauore prius vocati eamque faciendo purificari pro ſe.

Idem contingit in fundatione huius Beneficii pro illis de agnatione, & in eorum defectum pro illis de cognatione; Nam ſi pendente termino quadrimeſtris dato ad præſentandum, intrà quod vocatus habet tempus ſe ſe habilitandi tam in ætate, quam in Clericatu, veniat vnus de Cognatione ſub colore prępiudicii, impediendo diſpenſationem ab ætate, vt purificare faciat vocationem ſuam ſubſidiariam, iſta oppoſitio eſt incongrua, indebita, & reprehenſione digna, quomodo enim vult impedire habilitationē, vt effectuetur mens fundatoris, ille, qui nullum habet Ius de præſenti, ſed tanquam vocatus ſubſidiariè debet expectare lapſum termini à Iure ſtatuit, & quomodo proprio facto poteſt facere ſibi naſci vtilitatem deuolutionis Iuris ad ſe ipſum, & ita lucrari contra omnem Iuris regulam, hæc ergo oppoſitio non vocatur remotio præiudicii, ſed ſpecies meræ ęmulationis, ac malignitatis, vt ait *Card. de luc. de regal. diſc. 177. num. 30. in fine* ſeù melius auiditatis.

Et ſi verùm foret huiuſmodi fabuloſum præiudi-

cium

eium iam nullę amplius diſpenſationes poſſent
dari per Sedem Apoſtolicam, cum nulla ſit
22 diſpenſatio, quæ indirectè non auferat alteri
ſpem, ſeù Ius ſperatum, vtque dilucidè pa-
teat hoc ęquiuocum, multi occurrunt caſus
diſpenſationum noſtro ſimiles, in quibus DD.
dicunt non eſse attendendum huiuſmodi præ-
iudicium euentuale acceſsorium, & conſequen
tiale, & ſignanter aliqua deducuntur.

Primo enim in gratia remiſsionis Banniti cum
plena reſtitutione iure poſt liminij, vbi non
attenditur præiudicium ſucceſsoris, in Iure
ſperato, ſeù delato, & nondum acquiſito ea
ratione, quod illi impeditur quidem acquiſi-
tio, ſed nihil tollitur, quod iam obtineat, vt
per *Card. de luc. de regal. diſc. 177. num. 25.*

Videmus ſecundo in indulto ſuper bigamia, quod
conceditur Penſionatio nam Titularis non po-
teſt illud impedire ſub prætextu, quod ſibi
pręiudicet, eo quia niſi concedatur, penſio
debeat vacare, ſeù extingui *Rot. coram celſ. dec.
355. et dec. 395. per tot. Card. de Luca de Re-
gal. diſc. 148. num. 51.*

Tertio in diſpenſatione Clerici ſuper ſucceſſione
feudi, quæ non retardàtur ſub prætextu præ-
iudicii vlterioris vocati in feudo capacis, & ha-
23 bilis, eo quià non dicitur tolli Ius Tertij,
ſed remoueri impedimentum *Card. de luc. de
regal. diſc. 148. num. 50.* ibi – *quia tunc non eſt
tollere vitium, ſeù impedimentum, quod repellebat
proximiorem, cui alias ſucceſſio debita eſſet niſi il-
lud impedimentum haberet, et tanquam per remo-
tionem obſtaculi occurrendo prauentiuè nè impedi-
men tum oriatur & neque per huiuſmodi prauenti-
uas gratias per quas occurritur futuro obſtaculo, tolli
dicitur ius tertij.*

Quarto, magis ad rem habemus exemplum ſu-
per diſpenſatione illegitimi, qui ſit de linea
prius vocata, nam alius legitimus de linea
24 per poſterius vocata nequit impedire diſ-
penſationem ſub pretextu præiudicii, vt be-
nè *Card. de luca de fideicom. diſcurſ. 68. num.
17.* ibi – *quamuis enim omnis legitimatio dicatur
praiudicialis, quoniam habilitando illegitimos alias
inhabiles, ita tollitur ius ſucceſſionis, quod alias re-
motiori aperiretur, attamen eſt praiudicium acce-
ſsorium, & conſecutiuum repellens a iure quaren-
do, dum per legitimationem non tollitur vni et da-
tur alteri, ſed ſolum id, quod alias deferretur ra-
tione gradus et proximitatis illegitimo ſi non habe-
ret obſtaculum a lege poſitiua illatum ratione defe-
ctus natalium, eidem defertur tanquam per prauen
tiuam remotionem obſtaculi, ſeù impedimentis ideo-
que longe differunt tollere ſpem, vel ius quarendum
ac tollere ius iam quaſitum.*

Quinto. confert exemplum in Iurepatronatus
reſeruato pro quibusdam agnatis maſculis, &
in eorum defectum fœminis, vbi immutando
legem fundationis concedi poſse gratiam diſ-
penſatiuam in vltimo maſculo, vt ab eo ado-
patus ſuccedat, non obſtante aſserto pręiudi-
cio fœminarum per poſterius vocatarum, nec
non Prioris S. Mariæ Nouæ ſubſtituti *Card.
de Luca de iurepatron. diſcurſ 88. num. 7. & 8.* vbi
etiam id tenet in pręiudicium Datariæ quando
25 eius ius eſt valdè remotum, & incertum, ideo
que non conſiderabile.

Malè igitur allegatur præiudicium à cognato in
hac diſpenſatione, quam impediuit in termi-
no quadrimeſtris, & vſque in præſens impedi
dimentum continuauit, quoniam durante tem
pore ad pręſentandum intrà quod fuit petita,
& ex aduerſo impedita diſpenſatio, ipſe fuit
merus extraneus, nullum habens ius de præ-
ſenti, & voluit lucrari ius ſibi quęrendum,
non autem preſeruare pręiudicium iuris quæ-
ſiti iuxtà diſtinctionem *Card. de luca de fideicom
diſc. 68. num. 17.* Rurſus ſe oppoſuit contrà
mentem fundatoris, qui prædilexerit agnatio-
nem tanquam ſubſidiariè vocatam, quo caſu
ſubſidiariè vocatus debet habere ſe merè paſ-
ſiuè, & expectare capacitatem perſonę intrà
tempus à Iure præfixum, non autem eam im-
pedire, quià fundator vocando prius agnatos
intellexit, quod illi haberent beneficium prius
26 quam cognati, & quidem omni modo poſſibi
li, qui dari poteſt, & ſtante hac voluntatè de-
bet dari diſpenſatio, vt ea effectuetur, & ha-
beat locũ vocatio generis prędilecti, ità *Card. de
de Luc. fideicom. diſc. 68. n. 24,* vbi diſtinguit inter
plures æque, ac ſimultaneè vocatos, & inter
vocatos ordine pręlationis, nempè per prius
& poſterius, vt in hoc vltimo caſu nunquam
ſubſidiariè vocatus poſſit impedire habilitatio
nem prius vocati ibi – *Agebatur de faciendo tran-
ſitum de vno genere perſonarũ ad alterum ſubſidia-
riè vocatũ poſt omninò defectum, ſeù euacuatũ genus
prius vocatũ, unde propterea dicebam, quod ſola exi-
ſtentia iſtius perſona de genere prius vocato, quam-
uis tunc impedita, habentis tamen ſpem, vt impedi-
mento remoto habilitari poſset, ſufficiebat ad impe-
diendam purificationem conditionis, ſub qua alterum
genus ſubſidiarie vocatum erat quodque propterea
durante ſpe, ſeù potentia exiſtentia perſonarum de
genere prius vocato ſucceſſio &c. non potuerit per di-
ctos remotiores agnoſci facie Rot. decif. 325. num. 5.
pag. 17. rec.*

Fortius verò quia prædictis omnibus de iure pro
cedentibus famulatur intentio ipſa fundatoris,
qui vocauit etiam incapaces, & voluit, vt an-
27 tè inſtitutionem efficerentur capaces, quod
deſumitur tam ex vocatione primo facta de
duobus filijs Catharinæ hæredis ibi – *ad ipſius
beneficii collationem admittatur Silueſter de Pian-
xis &c. vbi habitum Clericalem ſuſcipiat* quam ex
vocatione indiuidua facta de agnatis ſuis ibi –
*& vbi nolit habitum Clericalem ſuſcipere, vel inte-
rim moriatur admittatur &c. quique de familia Te-
ſtatoris ex proximioribus de agnatione, qui habitum
Clericalem ſuſcipiat* Cum ergò voluerit Teſta-
tor, vt medio tempore agnatus, & alii non
Clerici, & exiſtentes laici, habilitentur per
ſuſceptionem habitus Clericalis, ecce clara
eius voluntas ſuper vocatione inhabilis, qua-
tenus habilitetur, & ſicut Teſtator voluit habi-
litari vocatos per ſuſceptionem clericatus, ità

per

per diſpenſetionem ab ætate, cum vtrumque
pariſicetur quoad incapecitatem ed aſſequenda
Beneficie vt in puncto diſcurrit *Card. de luca de iurepatron. d. diſcurſ. 70. num.* 18. & bene idem
Cardinalis de luca de fideicommiſ. diſcurſ. 68. n. e4
vbi quod ſubſidiariè vocatus nou eſt eudieudus
conrrà diſpensationem ſuper netelibus illegiti
mi de genere prædilecto ac per prius vocato,
quando non abhorruit habilitatos ibi - *potiſſim. dum conſtabat Teſtatorem non abhorruiſſe illegitimos poſtquam legitimati eſſent, atque ſub generè iſtos quoque compræhendere voluiſſe ideoque ad aliud diuerſum genus ſubſidiarie vocatum tranſitus ad huc perfectus non erat, & conſequenter non agebatur de tollendo iure iam quæſito*, & in terminis Iurispatronatus, quod cęteroquin ob ſolem vocationem alicuius lineę prælatiue ed aliam dicatur adeſſe mens veriſimilis fundatoris, ad effectum diſpenſendi dicit idem *de luc. de iurepatr. d. diſcurſ. 86. num. 7. verſ. ſecundo*.

Clerius eutem hęc mens fundatoris manifeſtatur
dum quamdiù vocauit agnetos, & cognatos
ſuos, ſemper permiſit eos inhabiles habilitari
per ſuſceptionem clericatus, quando veto defecit
omnibus illis dedit pòteſtatem hæredi
præſentandi extraneum, denegauit habilitationem,
ſed voluit illum eſſe debere habilem,
non autem habilitandum ibi -- *Deſicientibus proximioribus &c. quiquam alius benemiſus d. catherina eius vrpti heredi habilis tamen, & idoneus* --
quę diſcretiua inter Conſanguineos, & extreneos
ed euidentiem demonſtrat voluntatem
28 Teſtatoris permiſiſſe habilitationem in Conſanguineis,
quam negeuit exrraneis, & ideò
cognatus non poteſt impugnere legem fundatoria,
à qua ius ſuum deſumit uec conſequenter
impedire quicquid de iure, & ex lege fundationis
conceſſum reperitur *Rot. coram Buratt. deciſ. 100. num. 14. & deciſ. 153. num. 2. & dec. 183. num. 6. 8. & 9. & deciſ. 316. num. 14. & coram Seraphin. deciſ. 750. num. 1. & coram cerr. deciſ. 794. num. 21.*

Hæc erant quæ ſcribebam in dicta *Cremonen.* &
tamen S. Congregatio contrarium reſoluit vt
ſuperius dixi *ſub num.* 14. cæterùm reſolutio
nunquam capriuere potuit intellectum, ueque
ſubſiſtere valet ſtando in rationibus prællegatis
& deductis etiam in *diſcept.* 13. *num.* 39. *& ſeqq.* quibus adhuc inſiſto, ſed ueritas eſt, quod
alie motiue dederunt cauſam reſolutioni Primo
ob incongruã concordationem dubii, dum non
debebat diſputeri *an ſit concedenda diſpenſatio*,
29 eo quia in gratioſis totum pendet eb arbitrio
Superioris, qui poteſt denegare ex cauſa ſibi
beneuiſa, maxime dum adeſt oppoſitor, neque
in hoc violatur mens Fundatoris, qui pręſumitur
prius vocaſſe aguetos, quatenus ſint idonei,
eut placeat Superiori eos reddere idoneos
per diſpenſationem, ſed diſputari debebat
aliud dubium -- *an petita diſpenſationi Agnati obſtaret oppoſitio cognati*, prout de iure non ob
ſtabat ex pręellegetis quę sane incongrua
concordàtio dubiorum non leue præiudicium
ſepe tulit miſeris litigantibus experientia teſte.

Secundo quia ſupplicatio pro diſpenſetiòne
porrecta 6. *Aprilis* erat ſubreptiria, & nulle,
dum expoſitum fuit agnetum eſſe clericum,
30 quando talis non erat, ſed clericetum poſteà
ſuſcepit 8. *Aprilis*, & de tempore diſputationis
in Sac. congregetione erat lepſus quedrimeſtria,
extrà quod non poteret emplius diſpenſari
in præiudicium Iuris deuoluti & quæſiti
cogneto ſubſidiariè vocato, nec obſtabat impedimentum
Litis, & eppoſitio *nihil tranſeat* facta ex parte cognati, hoc enim non impediebat
præſentari nouam ſupplicationem in eodẽ
quadrimeſtri, licet impediret concedi Gratiem,
ſeù expediri.

In discept. 16. *per tot. fol.* 293. firmaui conſtitutionem
adiunctorum capituli vigore *concil. Trident. ſeſſ. e5. cap. 6. de reform.* non eſſe confor-
31 mem iuri communi reprobando *Sarauiam* con
trerium tenentem, hanc meem opinionem
nouiſſime tenuit *Rot. in Giennen adiunctorum* 15. *Iunij* 1703. *coram Reuerendiſſimò Molines Decano* vbi periter rèprobatur *Sarauia*, &
firmatur Epiſcopũ etiã in correctione cepitulerũ
de iure cõmuni nõ teneri requirere conſenſum
capituli etiam in grauibus, & erduis, exceptis
quibuſdam caſibus in iure expreſſis, exeminendo
omnes textus iuris cenonici de hac
materia loquentes, quæ deciſio emaneuit poſt
impreſſam *primam partem mearum diſceptationum*
aduerte tamen quod per hanc deciſionem
non tollitur quominus in erduis requirendus
ſit conſenſus capituli, ſi concurrat conſuetudo
interpretatiua iuxte *dec. 615. par. 1. diuerſor.* de que *diſcept. 16. num. 11. in fine par. 1. fol. 295.*

In diſcept. 17. *ſub num.* 42. *fol.* 320. dixi quod
exequens collationem inualidàm factam ab
alio ſi habet iua conferendi dicitur feciſſe actũ
3e de nouo iure ſuo, & non iure collationis alterius,
ſed iſta concluſio intelligitur, quando
quia ſpontè, & ſimplicitèr tredit poſſeſſionem
nulliter prouiſo, ſecus ſi uigore collationis
alterius procedendo in figura judicis executoris,
vt apud *Bich. dec. 254. num. 11. & ſeqq.* quod
intellige quendo in executione ſe reſtringeret
ed Titulum pręcedentem non excedendo partes
ſimplicis Executoria, & contràrium procederet,
ſi poſſeſſio traderetur nedum in executionem
Tituli præcedentis, ſed etiam cum
clauſula *omni alio meliori titulo, & modo* vel cum
alijs verbis exprimentibus actum non reſtrictum
ed ſolom Titulum præcedèntem & ad merem
illius executionem.

In diſcept. 19. *num. 4. par. 1. fol.* 337. dixi non
33 valere argumentum à iurepatronetus áctiuo
ed paſſiuum, & econtrà, ibi citatis adde *Lotter. de re beneſic. lib. 2. quæſt. 11. num. 151. de Luca de Linea legal. artic. 24. num. 39. Venturin conſ. 43. num. 103. & ſeqq. Rot. dec. 45. num. 9. poſt Viuian. de iurepatron. & in Aſculana Beneficiorum* e8. *Aprilis* 1698. §. *Nec refert coram R. P. D. Caprara & 16. Nouembris 1699. & 15. Martij* 1700. *coram R. P. D. Muto*, quæ concluſio intelligitur. Primo quando paſſiuum eſt
reſtrictum ad certas perſonas, nam tunc non

poteſt

Digitized by Google

po'eſt ampliari abactiuo,nempe ad alias Perſoās
jn iſto vocaras;Secundo quando coniecturç,quç
militant pro vocatione certarũ perſonarum in
actiuo, non poſſunt verificari pro earumdem
vocat one in paſſiuo. Tertio quando paſſiuum
eſt clarum, & actiuum dubium. Quarto vbi
reſiſtit voluntas Teſtatoris ſeu fundatoris pro
vocatione in paſſiuo earumdem Perſonarum,
quæ fuerunt vocatæ in actiuo, vt explicauit
Rot. in Auximana iuriſpatronatus 9. Martij 1703
§, clarius coram R. P. D Muto.

Per cõtrariũ valet argumentũ ab actiuo ad paſſiuũ
34 qando paſsiuum eſt dubiũ,tunc enim ab actiuo
declaratur,ampliatur,& reſtringitur,idemque
procedit quando vtrumque eſt dubium, quia
tunc ſicut determinatur actiuum ità, & paſſiuum;
cum vocatio ad actiuum quod eſt plus,influat
pro prçſumptione vocationis ad paſſiuum
quod eſt minus *Rot. in Gerunden beneficij 24. Ianuarij 1691. §. & ſanè in fine coram bon. mem. Benincaſa & 5. maij 1692. §, qua validiſſimè coram eodem, & in Nullius ſeù Orbitellen. iuriſpatronatus 13. Ianuarij 1696. coram R. P. D. Olmo, & in Matericen. beneficij 16. Februarij 1699. §. licet enim coram R. P. D. Tremoille, & in Meleu'tana iuriſpatronatus 23. Ianuarij 1701. §, quemadmodum coram eodem & in Auximana iuriſpatronatus 9. Martij 1703. §. clarius coram R. P. D. Muto* & paritas rationis inter vtrumque
currit, deque vno ad aliud valida eſt illatio
nempe ab actiuo ad paſſiuum, & è contrà *Rot.*
dicta Matericen vbi proximè, vnde ſi actiuũ eſt in
dubium, aut ſuper comprahenſione perſonarum
aut ſuper qualitate ipſius hçreditaria,familiari.
vel mixta. tunc declaratur, ſuppletur,
reſtringitur, & ampliatur à paſſiuo, in
quo tamen genere argumenti aduertendum,
quod ſcribit *Card. de Luc. de Iurepatr. diſc. 28.*
num. 12. vbi quod licet ex paſſiuo reſtricto ad
35 ſolos agnatos inferatur ad actiuum, tamen
argumentum non benè procedit è conuerſo,
cum paſſim detur actiuum hæreditarium, &
ad extraneos tranſitorium firmo remanente paſ
ſiuo in genere vocato per fundatorem: Item
notandum, quod argumentum procedit, quan
do adeſt diſpoſitio fundatoris pro vtroque Iurepatronatus,
non autem vbi de ea non conſtaret,
ex:gratia. ſi quis vellet prçtendere Ius
patronatus paſſiuum pro certis perſonis, ex
quo vocatç fuerunt in actiuo, aliud enim eſt
declarare ambiguam fundatoris voluntatem
ſuper vna ſpecie Iuriſpatronatus à diſpoſitis
ſuper altera, aliud verò inducere voluntatem
nullatenus explicatam vt ait *Card. de luc. de iurepatron. diſc. 29. num. 5.* benè verum eſt,
quod ſi diſpoſitio ſuper paſſiuo eſſet quidem
certa, ſed tamen mutila, & trunca poſſet ſuppleri
ex diſpoſitis ſuper actiuo.

Rurſus aduerte quod ſi fundator reſeruaſſet Iuſpatronatus
actiuum pro ſuis Conſanguineis, &
36 paſſiuum pro extraneis, vel actiuum pro extraneis,
paſſiuum pro Conſanguineis, hoc argumentum
de diſpoſitione ad aliam non eſſet
admittendum, niſi in iis in quibus intrare paritas
rationis quorum vnus ex gr. foret ſi dubitaretur
an eſſent comprahenſi illegitimi
quia ſi in vno genere Iuriſpatronatus conſtaret
fundatorem exclusiſſe illegitimos, hæc diſpoſitio
influeret in aliàm per viam coniecturæ, &
è contrà, ſi conſtaret eos incluſiſſe, bene verum
eſt quod aliqua adiecta in diſpoſitione pro
extraneis, ſeù minus dilectis non influerent ad
diſpoſitionẽ pro Cõſanguĩeis, ſeù magis dilectis
quia non intraret paritas rationis vide *dec. 126.*
num. 4. par. 1. rec.

In eadem *diſcept. 19. n. 9. & 11. fol. 339* dixi Fundatorem
non ligari ex Iurepatronatus paſſiuo
37 per ipſum ordinato ex *Card. de Luca de iurepatron. diſcurſ. 90. num. 4.* adde *Carol. Anton. de Luca de linea legal. artic. 24. num. 22.* & Magiſtralem
dec. 365. Caualerij.

In Diſcept. 22. *num. 25. fol. 366* dixi quod ſi recuperare
Regna pro fide Catholica eſſet idem
ac dotare Beneficia, ſequeretur abſurdum,
quod quis ex:gratia recuperando Regnum Vngariæ
prætendere poſſet iuſpatronatus ſuper
Eccleſijs Galliç vel Bauariç & illud reſeruare
poſſent etiam Epiſcopi, quod intellige ſuper
Eccleſiis indotatis exceptis Collegiatis, vbi il-
38 li non poſſunt reſeruare Iuspræſentandi prin
cipalem Prçlatum etiam ex cauſa dotationis
& fundationis, ſed requiritur beneplacitum
Apoſtolicum, niſi quando Prælatus ibi per electionem
non conſtituitur, vt *in Hiſpania Belgia & Gallia*, ac vbi fundator hanc legem appoſuit
ab initio, quod nempe Prælatus non conſtituatur
per electionem, quæ lex inſeruiet
pro Cauthela euitandi Beneplacitum Apoſtolicum
Caſtropal. oper moral. Tract. 13. de benef. diſp. 2. punct. 2. num. 12. & niſi ageretur de
fundatione vetuſta & facta tempore, quo erat
communis opinio, quod Epiſcopus poſſet reſeruare
ius prçſentandi in Collegiata ſeù Conuentuali,
quicquid ſecus ius eligendi, vt tenebant
Canoniſtç magis Claſſici nempe *Card. Zabarell. in cap. quod ſicut num. 3. poſt med. de elect. verſ. & videtur Innoc. ibidem num. p. et 2. idem Zabarell. in Clem. plures §. & vt facilius ſub num. 2. de iurepatr. Rocchus de curte col. tit. in verb. Eccleſiam num. 3. Lambertin. lib. 2. par. 1. quæſt. 5. num. 11. verſ. vltimo ponam, et verſ. ſed tene hoc pro firmo et num. 13. verſ. reperi poſtmodum, et par. 1 lib. 1. quæſt. 9. num. 75. Couar. in regul. poſſeſſor malæ fidei par. 2. relection. §. 10. num. 3. verſ, quæ quidem et num. 4. et 5. Barboſ. in cap. nobis de iurepatron. num. 5. verſic. limita Boſquet. in Notis ad* Innoc. III. *lib. primo regiſtr. 13. Epiſtola 21. Card. in cap. Sacroſancta num. 3. verſ. in quorum ſolutionem, et verſic. et videtur de elect. Gonzal. in dicto cap. Sacroſancta num. 8. Amayden. de Stylo Dataria lib. 1. cap. 15. §. 15. ſub num. 156. et 157.*
quæ opinio meo iudicio erat verior, licet apud
39 Modernos hodiè contraria ſit indubitata, cauſata
ex æquiuoco ſuper intelligentia *Text. in cap. nobis de iurepatron.* quod nempe laicus eſſet
incapax Iuriſpræſentandi in Conuentuali,
quàndo Textus loquitur de iure eligendi, ſeù
Intereſſendi vna cum Clericis Eccleſiæ ad eligen-

gendum Prælatum, ibique votandi, & aſſen-
tiendi, cuius iuris eligendi laicus eſt incapax
nullatenus autem Textus loquitur de Iurepræ-
ſentandi, immo cum capacem declarat permit-
tendo, quod electioni iam factæ conſenſum
præſtet *Rot. dec.* 42. *num.* 14. *poſt Antonell. de
iur. & oner. clericor.* qui conſenſus ſtat loco præ
ſentationis. Cauſata etiam ex alio ęquiuoco,
quod Pręlatus debeat aſſumi per electionem
Clericorum quæ non poſſit eis auferri & dari
Pręlatus inuitis, vt ait *Iotter. lib.* 2. *q.* 6. *num.*
61. quando hoc tantum eſt de iure & tamen
fundatur poteſt apponere legem iuri contrari-
am in limine fundationis, vnde poteſt expreſ-
ſe apponere, quod Prælatus non ſit per ele-
ctionem, ſed ad Inſtitutionem Epiſcopi, &
pręſentationem ex *Caſtropal. vbi ſupra* & eti-
am ex conſuetudine electio exoleuit in pluri-
bus Regnis vt teſtatur idem Aucthor, nec pro-
inde adeſt circà hoc perpetua iuris prohibitio
vt putauit *Iotterius* cum nihil in toto iure ma-
gis fuerit varium, & inconſtans quam modus
prouidendi principales Prælaturas *vt in can.
Valentinianus cum plur. ſeqq. diſt.* 63. & Summi
Pontifices paſſim auocarunt ius eligendi à Ca-
pitulis, & Collegijs, vt *in regul.* 2. *Cancell.*
immo ſicut Collegium ſtare poteſt ſine Prælato
vt in diſcept. 8. *num.* 28, *fol.* 182. *par.* 1. ita
ſine illius electione; vltrà quod non ſubſiſtit ex
pręſentatione ſolui in habitu, aut actu ius eli-
gendi, quia habitus ſemper durat, donec Ec-
cleſia Superioris aucthoritate fuerit extincta
actus reaſſumi poteſt ab Eccleſia donatione,
præſcriptione, & extinctione Iuriſpatronatus,
ex quibus licet non intelligam abrogare opi-
nionem, contrariam, quæ hodiè habet radi-
ces, dicerem tamen, reſeruationem Iuriſpræ-
ſentandi factam in Conuentuali de conſenſu
40 Epiſcopi eſſe validam, ſi fundatio eſſet anti-
qua hoc eſt vſque de anno 1500. quia vſque
tunc uiguit opinio, quod non requireretur be-
neplacitum Apoſtolicum, & ſecundum opinio
nem quæ viget de tempore actus, ipſius actus
validitas eſt diiudicanda ex *Rot. coram Emerix
iun. dec.* 1084. *num.* 5, cum aliis ſupra *diſcept.*
22. *num.* 15. *fol* 562. nam opinio moderna in-
cepit poſteà vt colligitur ex antiquis deciſio-
nibus æditis de anno 1546. *coram Mohedan.
deciſ.* 10. *num.* 5. *de iurepatr. et coram Puteo
dec.* 366. *num.* 4. *lib.* 2.

In eadem Diſcept. 22. *num.* 38. *par.* 1. *et diſcept.*
38. *num.* 1. *et ſeqq. par.* 2. dixi pręlationem in
paritate vocum deberi Conſanguineo etiam
41 Patroni extranei, adde & ipſi compatrono ex-
traneo præſentato per medietatem vocum ab
alijs compatronis, & ità obtinui per Senten-
tiam R. P. D. Foſſi anno 1703. in cauſa *S. Se-
uerini Beneficij* & pariter dixi in eadem *diſcept.*
22. *num.* 30. *cum ſeqq.* quod poſſeſſio pręſen-
tandi in menſibus Ordinarijs non releuat Pa-
tronum eiuſque Præſentatum ab onere proban
di priuilegium Iuriſpatronatus eſſe ex coæqua
li dotatione, & omnia, ibi firmata fuerunt per
Sac. Rotam approbata me ſcribente *in Placen-
tina iuriſpatronatus* 23. *Martij* 1703. *coram Reue
rendiſſimo D. Moliner Decano.*

Ad diſcept. 21. *num.* 23. adde, quod Metropoli-
tanus poteſt admittere appellationem à dene-
gatione Ordinum in caſu, quo quis habet ne-
42 ceſſitatem eos conſequendi ratione beneficij,
cui ordo eſt annexus *Rembold. deciſ.* 186. *&* 195
ſecus ſi quis voluntarie, & ex mera deuotio-
ne velit eos ſuſcipere, Tunc enim totum pen-
det ab arbitrio Ordinarii à quo non datur ap-
pellatio ad Metropolitanum *Card. de Luc. de
benefic. diſc.* 71. *num.* 3. *Sac congregatio Concil.* me
ſcribente *in calaguritana exceſſuum* 16. *Iulij*
1695. *in reſponſ. ad* 10. bene verum eſt quod in
ordine ad Sac. Congregationem Concilii vel
Epiſcoporum, & Regularium ſemper datur re
curſus ei cui fuerunt denegati Ordines ab Ordi
narjo quæ poteſt ex causa ſibi beneuiſa, & pro
Libito concedere ordines denegatos ab Ordi-
nario, qui etiam cogitur cauſam iuſtam Dene-
gationis allegare eidem Sac. Congregationi
nec poteſt ſe excuſare cum ſolo arbitrio ſibi
conceſſo per Concilium Tridentinum & S. Ca
nones, cum S. Congregatio repræſentet Sum-
mum Pontificem, qui eſt abſolutus Dominus
in his materijs.

Ad diſcept. 22. *num.* 39. *fol.* 370. *par.* 1. adde quod
Prouiſio facienda de qualificato ſeù de certo
genere Perſonarum iuxtà legem fundationis,
43 eſt valida in perſona non qualificati, neque
paſſiuè vocati ſi habens ius paſſiuę vocationis
non comparuit, nec re integra ſe oppoſuit vt
preter ibi citatos *num.* 39. firmauit *Rot. in Der-
thuſen. beneficii* 29. *Aprilis* 1701. §. *licet enim
coram* R. P. *D. Lancetta* ad differentiam caſus,
quando qualitas requiſita in vocatis non reſpi-
cit fauorem Perſonarum, ſed Eccleſiæ, & Be-
ficij vt hoc melius, & magis idoneis confera-
tur veluti Graduatis, Doctoribus, & Theo-
logis, tunc enim non valeret collatio alitèr fa-
cta etiā ſi nullus qualificatus peteret eā ſibi fie-
ri ſeſeq. opponeret, ſed tenetur ordinarius in
quirere qualificatos intellige in Diœceſi, non
autem per totum Mundum, vt per *Text. in cap.
Monaſterium* 16. *queſt.* 7, inquit *Lambertin. de
iurepatr. lib.* 2. *par.* 1. *queſt.* 10. *artic.* 3, *num.* 17
fol. 660. quæ inquiſitio fieri debet per Edicta,
& proclamata alioſque ęquiualentes modos, vt
me ſcribente Rot. in *Foroliuien Canonicatus Theo
logalis* 25. *Iunij* 1700. §. *ſecundo demum coram*
R. P. D. *Anſaldo*, vbi cum vacaſſet Prebenda
Theologalis ordinarius ſub prætextu, quod
nullus adeſſet Theologus ſecularis, prouiſio-
naliter deputauit Tgeologum Regularem ad
legendam Sacram Scripturam iuxtà monitum
Trident. ſeſſ. 5. *cap.* 1. *de reform. vbi Barboſ. num*
13. *Pignatt. conſult.* 149. *ſub n.* 4. *tom.* 10. *Pax.
Iordan. lib.* 7. *tit.* 3. *num.* 32. cum alijs in præ-
fatà deciſione adductis §. *Tantoque*, elapſo au-
tem ſemeſtri, & plus, vnus de Diœceſi habi-
lis impetrauit præbendàm Theologalem à Se-
de Apoſtolica ex capite deuolutionis & Rota
litteris executionem dedit ex quo ordinarius
non perquiſiuerat Seculares idoneos in Diœce-

ſi per proclamata, & edictà, ac oſtendebatur
exritiſſe plures laureatos in vtroqueIure, quos
ille non interpellauerat firmando ſufficere Ca-
noniſtas adhoc munus, prout talia erat Im-
petrator cui tamen adiecta fuir lex in litteria
vt infrà terminum vnius anni laureā magiſtra
lem in Sact. Theologica faculiate omninò conſe
qui deberet.

Redèundo ad primum caſum quando agitur de
beneficiis, quæ debenrur certo geneti Perſona
rum paſſiuè vocato, queri poteſt an ſi paſſiuè
vocatus compareat intra quadrimeſtre, ſed ex
44 trà terminum edicti ab ordinario affixi, qui
iam proceſſit ad collationem, ſeù inſtitutio-
nem fauore diuerſæ perſonæ, ſie nècne audien
dus? vide ſuper hoc *Card. de Luc. de iurepatr. diſc.*
49. ſub num 6. vbi agendo de caſu quod ordi-
narius poſt affixum ædictum, & nemine intrà
eius terminum comparente prouiderat iure de
uoluto, tener quod ſit audiendus paſſiuè voca-
tus in fundatione comparens intrà quadrime-
ſtre, nec in illius prę iudicium valear breuior
terminus in edicto præfixus Rota vero *coram*
Penia dec. 1314. firmat, quod ſtante vacatione
beneficii de iurepatronatus actiuo fauore laico
rum vna cum paſſiuo pro proximjoribus Fun-
datoris, ſi inrra terminum ædicti fuerit præ-
ſentatus, & inſtjtutus proximior, compatena
deinde magis proximior, cui eſſet debita in-
ſtiturio, non debeat audiri. nec admitti, eo,
qnia cum paſſiuè vocaro nullus de iore ſit prę-
finitus terminus, eſt locus præfixioni termini
per edictum, vnde eo elapſo, & ſecuta inſti-
tutione, non eſt amplius audiendus. Nouiſſi-
mè *Rot.* in *Barchinonen. beneficii* 14. *Martis* 1692.
§. probain coram b. m. Vrſino tenuit, quod pro-
bata ſcientia paſſiuè vocati tam de vacatione
beneficij, quam publicatione edicti, & non
comparente infrà tèrminum illius vel saltem
intrà quadrimeſtre ante Inſtitutionem, non ſit
audiendus, quià præſumitur renunciare pro
illa vice Iuri ſuo, & dictam ſcientiam licet
admittat eſſe debere veram certam, &
non præſumptam, dicit tamen, quod hæc ſcie-
tia vera certa, & indubitata probari poteſt ex
Coniecturis vehementihus, & vrgentiſſimis
quales in ſuo caſu concurrebant.

In quo aduertendum quod terminus ædicti debet
eſſe congruus, non autem nimis breuis, &
45 breuitas conſiderari debet ex circumſtantiis
puta ſi Patroni, ſeù etiam paſſiuè vocati eſſent
abſentes vel impediti, & habito reſpectu ad
loca minus vel magis remota, in quibus illi re
periuntur, nam ſtante breuitate termini incon-
grui inſtiturio ſeu prouiſio eſſet nulla, & eſſet
audiendus habens Iuſpatronatus actiuum, ſeù
paſſiuum præſentando & reſpectiue ſe oppo-
nendo etiam poſt terminum ędicti, & collatio-
nem ſecutam, vt de termino ſex dictum *Rot.*
coram Rembold. dec. 373. *num.* 4. *et ſeqq. lotter. de*
re beneſic. lib. 2, *queſt.* 13. *num.* 45. 54. *et* 55. *Card.*
de Luc, de iurepatr. diſc. 49, *num.* 4. *Penia d. dec.*
1314 *num.* 2. *in fine et in rec. dec.* 97. *num.* 5.
par. 3, *et in* Cremonen. *præpoſitura coram* Corrado
apud Caren reſol. 10. *num.* 23. §. *non obſtat repræ*
ſſta poſt Vittian. dec. 139. *num.* 28, *et* 29. ſepe
enim contingit vt vel Ordinarius affectatè ſoli
citet affixionem ędicti cum breuitate termini
ad ſupplantandos Patronos vel ipſimet Patroni
habentes minorem partem vocum idem procu
rent in præiudicium Compatronorum abſenti-
um habentium maiorem partem vocum, vel in
præiudicium proximioris paſſiue vocati, & ob
tinendo inſtitutionem in perſonam minus pro-
ximi ad quas, & ſimiles fraudes eſt aduerten-
dum in contingentijs facti

Rurſus notandum, quod data ſcientia ædicti poſ-
ſunt Patroni, aut aliquis ex compatronis in-
tra eius terminum comparere inſtando, vt ex
pectari debeat quadrimeſtre, ſiuè vt vacatio ad
aliorum Patronorum notitiam deuenire poſſet
46 ſiue vt ipſemet comparens maturius deliberà
re poſſit ſuper electione præſentàndi ſiuè quia
paſſiuè vocatus & pręſentandus nondum ſit Cle
ricus vel non habeat legitimam ętatem, vnde
expediat habere terminum Iuris intrà quem
poteſt habilitari tam in ſuſcipiendo clericatu,
quam in aſſequenda diſpenſatione ſuper etate,
vel ea ſecluſa poteſt naturalitèr fieri legitimæ
etatis in fine quadrimeſtris, qua ſtante compa-
ritione, & oppoſitione terminus iuris eſt ex-
pectandus, idemque procedit etiam ſi compa-
ritio iſta contingat lapſo termino edicti, ſed re
integra ante inſtitutionem, seù collationem
Card. de Luc de iurepatr. diſc. 49. *num.* 6. *Bu-*
ratt. dec. 727, *num.* 7. alias actus factus contra
hanc oppoſitionem & inſtantiam eſſet nullus; &
nota demum, quod licet ordinarius poſſit ad-
mittere præſentationem etiam factam extra
quadrimeſtre, id tamen intelligitur in præiudi-
dicium Iuria, quod ipſe habet ob deuolutio-
nem, non autem in præiudicium compatroni
ſeù eius pręſentati intrà quadrimeſtre etiam ſi
ille compatronus non habuiſſet niſi minorem
partem vocum; alio enim non præſentante in-
tra quadrimeſtre totum ius remanſit conſolida
tum in eo qui præſentauit, limita ſi compatro-
nus præſentaſſet extrà quadrimeſtre in termi-
no tamen prorogato per Papam *Pax Iordan. lu-*
cubr. tom. 2. *lib.* 10. *tit*, 7. *num.* 346.

In eadem diſcept. 22. *num.* 36. dixi. quod pro-
uiſiones beneficiorum de Iurepatronatus laico-
rum per Datariam continuare ſolent per obi-
tum in Curia abſque præſentatione cum dero-
gatione Iuriſpatronatus in totum, in quo ob-
ſeruandum, quod beneficia Iuriſpatronatus lai-
47 corum cum non caderent ſub reſeruatione
maiori per obitum in curia vigore *cap* 2. *de*
preben in 6. iuxtà communionem doctorum
opinionem, de qua ſupra *diſcept.* 12. *num.* 60.
ſol 255. *par.* 1. cæpit Dataria conferre cum
derogatione Iuriſpatronatus in totum; verum
quia contingebat quod Patroni præueniebant
prouiſionem Apoſtolicam præſentando ante il-
lam. quæ remanebat inutilis ob ius quęſitum
pręſentato vigore pręambulæ præſentationis,
vt *in diſcept.* 4. *num.* 56. *ſol.* 96. *par.* 1. idcircò
inoleuit ſtilus in litteris Apoſtolicis ponendi
da-

Digitized by Google

datam de tempore obitus, ſeù vacationis, &
ſic preſentatio etiam preuentiuè facta non po-
teſt apparere anterior prouiſioni Apoſtolicę,
Cauthela igitur eſt pro Patronis, vt ſtatim va-
cante beneficio apponi faciant in Dataria *nihil*
tranſeat, & ſtatim præſentent, ac etiam obti-
neant Inſtitutionem Preſentati ab ordinario,
quo caſu citante impetratore Apoſtolico ad
remouendum *nihil tranſeat* coram Datario op-
poni poterit ius quæſitum pręſentato per præ-
ſentationem iam factam, immo etiam inſtitu-
tionem ſecutam, & cum Papa non intendat de-
rogare iuri quęſito, non poterit eſſe locus prouiſioni Apoſtolicę cum derogatione Iuriſpa-
tronatus in totum, & ita vidi practicatum, &
obtentum in contingentia facti, & obtineri
fas eſt, ne alias laici retrahantur à fundationi-
bus beneficiorum, quod magis vrget, & re-
dundat in fauorem Sedis Apoſtolicę nempe
allicere laicos ad erogandum proprias faculta
tes in erigendis Eccleſiis, & beneficijs quam
ſemel vel bis, & ter prouidere beneficia lai-
corum cum derogatione eorum Iuriſpatrona-
tus, reddendo laicis gratiam jurispatronatus di-
minotã, eoſque retrahẽdo à fũdatiõibus futuris
In Diſcept. 25. quicquid dixi de coniecturata
mente fundatoris excludendi reſeruationes
Apoſtolicas, procedit nedom quando Iuſpatro
48 natus de Patronis laicis fecit tranſitum in Ec-
cleſiaſticos, ſed etiamſi fundator poſt extinctã
lineam Laicorum conceſſerit certis Collatori-
bus ius conferendi tantum, non autem ius præ-
ſentandi, adhuc enim non cadit beneficium
ſub reſeruationibus Apoſtolicis ſi conſtat de
mente fundatoris quod illi Collatores tantum
habeant conferre, & prouidere, vt dixi *diſcept.*
22. ſub num. 41. verſ. valet fol. 372. par. 1. &
plenè dictum fuit in *Parmen beneficii 13. Iunii*
1701. §. ſed quatenus coram R. P. D. Scotto con-
firmata *in 2. inſtantia 27. Iunii 1703. coram Re-*
uerendiſſimo Molines Decano in qua fuerunt ap-
probatæ omnes Coniecturæ excluſiuæ reſerua
tionum per me ſuperius adductæ *diſcept. 25. n.*
22. cum plurib. ſeqq. fol. 414. et ſeqq. par. 1.
Ad Diſcept. 26, *num. 16.* adde quod vbi Iuſpa-
tronatus fuit reſeruatum ab initio duobus vel
pluribus diſtinctis perſonis pro eorum Deſcen
49 dentibus agnatis ſeù etiam exiſtens heredita-
rium fuerit diuiſum inter plures per concordi
am adiecta qualitate gentilitia iuxta ea quæ di
xi *diſcept. 53. num. par. 2.* tunc licet juſpa-
tronatus ſit gentilitium, tamen ſucceſſio, &
præſentatio fit in capita inter deſcendentes cu-
iuscumque Lineæ, vt maior pars repræſentet to
tam lineam, ſecus quoad ipſas lineas inter ſe,
ſeù Deſcendentes omnium linearum colle-
ctiuè, quià ſucceſſio eſt in ſtirpes, itaut tan-
tam vocem habeat vnus deſcendens ex vno ſti-
pite, quantum centum deſcendentes ex alio,
vt explicat *Card. de Luc. de iurepatr. diſc. 33. n.*
2, diſc. 54. num. 6. et diſc. 65. num. 13. Rot. dec.
a. num. 8. p. 7. rec, quam concluſionem male
intellexit *Tondut. q. beneſ. par. 3. cap. 557. n. 6.*
In Diſcept. 40. *fol. 16. et 17, par. 2.* ſubſtinui one-
ra miſsarum non eſse deducenda de valore be
50 neficii ſimplicis, hanc meam opinionem com-
probauit nouiſſimè Sac. Rot. in *Pampilonen. be*
neficij 55. Iunij 1703. §. haud refragante coram
R. P. D. *Muto* ibi - *haud refragante quod ſcuta*
470. et annua rubra 30 frumenti debeantur pro
celebratione Miſsarum ſiquidem iſta aliaque
emolumenta quamuis ratione laboris debeantur
quando tamen Beneficiato debentur ratione Be-
neficii, et non vti particulari, extraneaque
Perſonæ, et onus eſt voluntarium, detrahenda non
ſunt etc. cum integros fructus percipere poſſit bene-
ficiatus adimplendo per ſe dicta onera Miſsarum.
Quodque dixi in eadem *Diſcept. 40. num. 3. verſ.*
viſerius quod nempe Cappellania Sacerdotalis
55 requirit ſeruitium per ſe ipſum, intelligi de-
bet regulàriter loquendo, nàm alias dari po-
teſt caſus quod Cappellania ſit Sacerdotalis, &
tamen non requirat ſeruitium per ſe ipſum vt
apud *Fagnan. in cap. vt Abbates num. 6. in fine,*
et num. 7. de ætat. et qualit. Rot. dec. 335. num.
2. pag. 19. recent. & nota ad materiam quod li-
cet fundator dixerit præſentandum eſſe Sacer-
dotem ex hoc non inducitur qualitas Sacerdo-
talis actu tempore præſentationis, ſed ſufficit
eſſe in tali ætate, vt poſſit quis intrà annum ad
Sacerdotium promoueri; niſi expreſse dictum
fuiſset quod pręſentetur *actualiter Sacerdos*, vt
tradunt *Gonzal. gloſſ. 5. num. 105. Vintan. de*
Iurepatron. lib. 6. cap. 6, num. 50. & 51. Priol.
dec. 41. num. 55. et 52. non obſtante quod vbi
verſamur in diſpoſitione hominis, non autem
legis, ſeù iuris, tunc non ſufficiat quod qua-
litas Sacerdotalis interueniat habitu, ſed requi
ratur actu ex *Card. de Luc. de beneſ. d. ſ. 96. n. 18. Cor*
ead. in prax. beneſ. lib. 2. cap. 50 num 88. 107
et 120. Baratt. dec. 180. ſub num. 1. Quippe
cum Beneficia Sacerdotalia de iure communi
poſſint conferri habenti qualitatem Sacerdota-
lem in habitu ex *Text. in cap. et cui de præben. in*
6. pręſumitur fundator ſe conformaſſe cum
diſpoſitione Iuris, , & ſic eadem regula pro-
cedit in diſpoſitione hominis ac iuris, vt re-
probatis contrariis firmat *Pignatell. conſult. 2.*
num, 22. et ſeqq. tom, 7. Immo vbi etiam Fun-
dator dixerit præſentandum eſſe debere non
ſimpliciter Sacerdotem, ſed Sacerdotem actua
lem, adhuc ſi prouiſio ſit facta authoritate
Apoſtolica, ſufficere quem eſſe in tali ętate, vt
vàleat promoueri propter ordinariam Clauſu
lam *non obſtantibus etc.* ſubſtinet *Gonzal. d. gloſſ.*
5. num. 506. vbi hoc intelligit niſi Laicus ex-
preſſe dicat in fundatione, quod nòn ſufficiat
eſſe in tali ętate niſi quod de tempore collatio
nis ſit actualiter Sacerdos, ego autem puto
quod ſi fundator dixerit pręſentandum eſſe Sa
cerdotem actualem etiam ſi agatur de prouiſio
ne Apoſtolica non ſufficiat eſse in ętate vt quis
poſſit promoueri tam ſi fundator ſit Laicus,
quam Clericus dummodo fundauerit de bonis
ſuis patrimonialibus *Rota dec. 5. num. 2. verſic*
dixerunt de præben. in nouis et dec. 41. de conceſſ.
præben. in antiq. Ricc. in prax. par. 1. reſol. 195
num. 4. & contrarium procedit in ſtatuto Ec-

clcſię *Abb. in cap. cum in cunctis §. inferiora num.*
11. de elect. Caputaq- *dec.127.num.2 et 3.par.1.*
Diſcept. 41. *par. 2. fol.* 18 Sermonem habui
de Inquiſito ſuper Crimine, qui debet poſtpo
ni ei, qui nullam habet maculam, hanc Con-
53 cluſionem *Lotterus lib. 2. queſt. 31. num. 150.*
declarauı, vt non procedat in redacto ad fru-
gem melioris vitæ, & vbi agitur de Beneficiis
Curatis, cęterum ſecluſa hac circumſtantia
inquiſitus ſuper crimine debet reici in con-
curſu non habentis màculam in huiuſmodi Be
neficijs curatis etiamſi fuerit abſolutus per Sen
tentiam ex capite Innocentiæ, excepto caſu
quo conſtaret eum fuiſse ınquiſitum per me-
ram Calumniam *Lotter. vbi ſupra num. 151, Rot.*
dec. 400, num. 8. et 9. par. 16. et dec, 291. num.
8. et 9. par. 19. rec. Bich. dec. 408. num. 16. Du-
ra tamen opinio eſt, quod non ſufficiat Senten
tia ex capite ınnocentiæ. ideoque declaranda
vt procedat in ſententijs nondum tranſactis
in iudicatum, ſed ſuſpenſis per appellationem
Rot. d. dec. 400. num. 9. par 16. Criminaliter
autem Denunciatus de aliquo delicto adhoc
ne eligi poſſit ad Dignitatem ſeù officium, non
ſufficit denunciatio, ſed requiritur ſemiplena
probatio delicti *Bich. d. dec. 408. num. 17.*

Hic queri poteſt, an inquiſitus, accuſatus, & de-
nunciatus ſuper delicto ſi præſentetur ad ali-
quod beneficium per maiorem partem Patro-
54 norum concurrente comprȩſentato per mi-
norem partem non inquiſito, iſti vel illi ſit dan-
da Inſtitutio ab Ordinario vbi lapſum ſit qua-
drimeſtre? reſolutio Colligi poteſt ex diſcuſ-
ſis per *Gonzal. et Fagnan. in cap. omnipotens de*
accuſat. quod vide *Rot. deciſ. 426. num 8. verſ. et*
quamuis par. 1. diuers. Garz. *de benef. par. 7. cap*
8. num. 60. Viuian. de iurepatron. lib. 6. cap. 5.
num. 87. et ſeqq. Lancellot. de attent. par. 2. cap.
5. de attent. accuſat. pend. num. 27. et ſeqq, qui
reprobatur per *Garziam vt ſupra num.* 54, qua
tenus dicit impetrationen Beneficij factam à
Papa pèr inquiſitum non facta mentione inqui
ſitionis eſse nullam, & latè defendit, quod li
cet accuſatus, & Inquiſitus de crimine nòn
poſſit promouèri, Tamen prouiſionem, & Col-
lationem factam Infamı, vel Criminoſo Cri-
mine non inducente irregularitatem, seù in-
habilitatem ad beneficia non eſse ipſo iure
nullam quod eſt contrà opinionem *Gonzal. in*
d. cap. Omnipotens num 9. et Fagnan. ibidem n.
19. et ſeqq. indiſtinctè tenentium huiuſmodi
promotionem inquiſiti vel accuſati de Crimine
non valere etiam ſi poſteà ſequatur Sententia
abſolutoria, & *Garziæ* opinionem reprobat
Caſtropal. tract. 13. de beneſic. diſput. 4, punct.
5. num. 4. Prouiſo autem de Beneficio non eſt
ſuſpendenda, & differenda poſseſsio exceptio
ne criminis, niſi de eo fuerit quis publìcè in-
famatus *Text. in cap. accedens 25. de accuſat.*

An autem Patronus infamatus de delicto poſſit
præſentare? Diſtingue, aut eſt pura infamia
55 facti, & hæc non repellit à iure eligendi &
præſentandi *Lambert. de iurepatr. lib. 2. par. 1.*
q. 9. artic. 16 ſub n. 3. verſ. vbi tamen dicit vnum
Paſſerin. de elect. cap. 10. num. 142. aut eſt in-
fàmia iuris, & requiritur Sententia declarato-
ria ſuper delicto,, alias pręſentare non pro-
hibetur *Paſſerin. vbi proxime num. 145.* eſt enim
abſoluta concluſio quod vbi pęna priuationis
vòcis actiuæ vel paſſiuæ incurritur propter fa-
ctum exigitur ſententia, quæ factum illud de-
claret pręexiſtere ad *Text. in cap. cum ſecundum*
legem de heret. in 6. lo ter de re beneſic. lib. 3. q.
28. num. 62. et 63. & in terminis ſimoniaci
quod debeat eſse notorius, conuictus, infama-
tus, & condemnatus *Lambertin, de iurepatr. lib.*
1. par. 1. queſt. 7. artic. 12. num. 4. & 5. Paulus
de Cittad. eod. tract. par. 7. num. 8. in fin. & de
excomunicato, quod debeat eſſe publicatus
Lambert. lib. 2. par. 1. queſt. 2. artic. 2. ſub num.
8. Sanchez conſil. moral. lib. 2. cap. 3 dub. 71.
num. 12.

In Diſcept. 48. *par. 2. fol. 37.* dixi *num. 9.* quod
Reſignanti datur regreſsus ad Beneficium, ſi
non fuit ſeruata forma mandati, ſed fuit ex-
56 preſsum aliquid præter vel contrà illud red-
dens gratiam nullam niſi probetor reſignantem
ratificaſse, & approbaſse exceſsum mandati, &
malam expreſſionem factam Pàpe, quæ tamen
approbatio non inducitur ex ſcientia pręſum-
pta, & per coniecturas, ſed hæc eſse debet ve
ra & præciſa reſultans certitudinalitèr ex ali-
quo facto poſitiuo, vt ibi dixi *num* 8. & hanc
opìnionem approbauit *Rot.* me ſcribente *in*
Mediolanen beneficij 5. Martij 1703. §. Neque co-
ram R. P. D. Caffarello & in Mediolanen. benefi-
ciorum 2, Iulij 1703. §. abſque eo quod coram Re-
uerendiſſimo Molines Decano.

In Diſcept. 50 *num. 8. par. 2. fol.* 45. Dixi non
eſse inuitandum Capitulum Eccleſiæ Cathedra
lis pro aſsociandis funeribus ſuæ Parochiæ,
57 cum obligatio vocandi Parochum intelliga-
tur de actuali, non habıtuali, addo id firma-
re in Terminis *Card. de Luca de Paroch. diſcurſ*
46. num. 4 qui ſubiungit, quod quando Parti-
um nihil interſit vnos vel alios Clericos euo-
cari, quià nempe illi de corpore Eccleſiæ Pa-
rochialis, penes quos reſidet cura habitualis
ſe offerant inſeruire pro eadem mercede, vide-
tur quod cadere poſſit Iudicis Officium pro cõ-
ceſſione pręlationis quod adde ad ea quæ dixi
d. *Diſcept. 50. num. 14. & 15* quod nempe euo-
cari ſeù pręferri extraneis debeant illi de Ec-
cleſia ſtante conſuetudine.

In Diſcept. 52. *par. 2, num. 49. & ſeqq. fol.* 87.
Dixi Matrimonium etiam anteà proteſtatum
de metu, eſse validum ſi ſtuprator eſt paris con
58 ditionis cum Virgine deſlorata, & ſtuprum
commiſit data fide matrimonii; inuenio *Rot. co-*
ram Emerix Iun. dec. 1285. firmare, quod non
teneatur ad nubēdū ſtuprator, quando non pro-
batur mutua repromiſſio ex parte fæminæ, &
ſubeſt causa ſcandalorum, ex quo Vir fuit car-
ceratus, & mùlier diffamata in iudicio, itaut
odia grauia ſint exorta, & in *Gadicen. Sponſa-*
lium 5. Iulii 1698. coram bon. mem. Priſco Con-

cluſio

cluſio eircà ſeandala prædicta procedit in Ma-
trimonio nondum contracto eircà vero mutu-
am repromiſſionem, ego eam non puto vlteri-
us probandam, eum ſit ſatis probata ex facto.
En enim ipſo, quod ſuppooimus Virgioem
coonſenſiſse in ſtuprum data preambula ſpe,
ſeù fide Matrimonij, ecce quod ipſe conſen-
ſus in ſtuprum indueit aeceptationem promiſ-
ſionis matrimonij, & ſic adeſt conſenſus mu-
tuus feminę ex facto, nec requiritur proba-
tio ex verbis, neque enim ſtante preambula
promiſſione Viri poteſt diei Virginem conſen
ſiſse in ſtuprum voluntariè, & iodependentèr
ab illa promiſſione, eum hoc in oulla Virgine
etiam diſparis conditionis preſumatur, multo
minus paris conditionis, niſi probaretur, quod
ea conſenſiſset ſtupro nequaquam ſperando
ant credendo Matrimooium, & abſoluiè eti-
amſi Vir promiſſionem non adimpleret, vt
quandoque contingere poteſt in Virginibus
amore deperditis & Ambubaiarum genio in-
elinatis, quæ ſolo beneuolentiæ impetu, ac
libidinis incitamento moueri poſſunt nullo ha-
bito reſpectu ad Matrimonium.

In Diſcept. 53. *& vltima num. 1. fol.* 105. dixi,
quod juſpatronatus reſeruatum ante *Clem. plu-
res de iurepatron.* preſumitur potius gentilitiū
59 quam hæreditarium, iuxtà nouiſſimas deeiſio-
nes Sac. Rotæ. Verum contrarium habetur in
*dec. 252. num, 23. & ſeqq. par. 16. & dec. 99. n.
11. par. 17.* quas ſequitur *Adden ad Ramon conſ.
10. num, 44. et ſeqq. tom. 1.* ea ratione, quod
eum Clementina emanauerit per viam deela-
rationis antiqui juris dubij, eius præſumptio
locum habet etiam in Patronatibus ante *Cle-
ment.* conſtitutis, Licet autem vltima opinio *Ro-
tæ* ſit in contrarium, quam ego quoque tenui,
dicerem tamen hanc circumſtantiam fundatio-
nis peractæ ante *Clementinam* non poſse allega-
ri, nec pro præſumptione iuriſpatronatus gen
tilitij nec hæreditarii, & pro neutra parte ſta-
re præſumptionem iuris, idenque quæſtionem
decidendam eſse ex coniecturis obſeruando,
quæ ſint meliores, & fortiores pro vna vel alia
qualitate, & in hoe ſenſu loquitur *Rot. in Flo-
rentina iuriſpatronatus de Riccaſolis apud Viuian.
lib. 4. cap. p. poſt num. 71. verſic. item quod,* quæ
eſt Origo huius conelusionis, ſolum namque
firmat non poſse allegari diſpoſitionem *Clemen
tinæ* in Patronatibus ante illam fundatis non
autem quod præſumptio ſit pro qualitate gen-
tilia, vt æquiuoearunt moderni

Nota ad màteriam, quod donatio vncum patro-
nalium facit coniecturam Patronatus hęredita-
60 rij exeluſiue ad Gentilitium *Tondut. queſt. be-
nef. par. 3. cap, 144. num. 19. Viuian. lib. 14.
cap. 2. num. 55. & 87. Rot. dec. 288. num. 14.
par. 5. & dec. 99. num. 11. par. 17. rec.* Idem
inferunt præſentationes factæ per portiones, &
quotas vel allegato Titulo hæreditario, vel pro
ductis Teſtamentis ad probandam qualitatem
hæreditariam Pręſentantis, Item ſi quis in
concordia ſuper Iurepatronatus interueneric
vti hęres Patroni Anteceſſoris vel ſi fæminæ,
& Deſcendentes ex eis admiſſi fuerint ad ius-
patroaatus *Grattan diſcept 577. num. 46. Rot. in
firmann iuriſpatr. ſuper negotio principali 15 De-
cembris 1702. §. Tantum abeſt cum ſeqq. coram
R. P. D. Muto* vbi etiam firmat ſub nomine
Poſterorum venire fæminas, & earum Deſcen-
dentes, maximè ſi fuerint cootemplati per fę-
minam, quæ non eenſetur abhoruiſſe proprium
ſexum. Sed hęc coniectura quando feminę, &
deſcendentes ab eis admiſſi fuerint niſi acce-
dar circumſtantia pręſentationum factarum no
mine hereditario in quibus terminis loquitur
Gratian, vbi proximè non excludit Iuſpatrona-
tus Gentilitium, nam in eo latius ſumpto ſue-
cedunt omnes de ſanguine ſiue maſculi, ſiuè
fæminæ, ac ſiuè agnati vel Cognati *Card. de
Luca de iurepatron. diſc. 22, num. 10. & diſc. 60
num. 30.* ac in gentilitio ſtrictè ſumpto veni-
unt fæminæ agnatæ non ſimultaneè cum maſ-
culis ſed per poſterius in defectum eorum *Rot*
me ſeribente *in Comen. Cappellaniæ 4. Maii
1703. §. ſublata coram* R. P. D. *Priolo & in Lu-
cana beneficii 13. Iunii 1701. §. prædictuque co-
ram* R. P. D. *Muto* vide alia ad materiam apud
*Card. de luca de iurepatron. diſc. 60. num. 12.
& ſeqq.*

Vltimo loco adnectere placet aliqua circa mate-
riam proeeſſionum, quę eſt frequens inter Re-
gnlares & ſignanter articulum per me diſpu-
61 tatum in Sac. Congregatione Rituum in *Qui
ten proceſſionis* & reſolutum vt infrà, quippe
agebatur inter Patrès Pręddicatores prætenden
tes ducere Proceſſionem de mane Domioica
infra Octauam Sanctiſſimi Corporis Chriſti
priuatiuè ad PP. Minores Sancti Franciſci de
Obſeruantia in Ciuitate Quiten vigorè Breuis
San. mem. Pii quinti, in quo artieulo Sac. Con
gregatio poſt plura Decreta tandem reſoluit,
*licere Franciſcanis facere Proceſſionem etiam de ma-
ne cumulatiue cum* PP. *Prædicatoribus diſtinctis
tamen horis ab Epiſcopo, & data electione hora* P.
*Prædicatoribus a qua ſemel electa non liceat ampli-
us recedere* – quod Decretum Confirmatum
fuit per Breue San. mem. Innocentij XII. &
reperitur impreſſum apud *Modernum Patrem
Mattheuccium in official. cur. regul. cap. 26. n. 10.*

Scribens ego pro Franciſcanis duos articulos de-
cidendos eſſe ſupplicabam, alterum nempè
circa ius faciendi proceſſionem Dominica in-
fra octauam cumulatiue cum PP. Dominicanis
alterum vero eircà ius eamdem faciendi eti-
am de manè paritèr eumulatiue, & in vtroque
artieulo dieebam conſtare de bono iure Fran-
ciſeanorum.

Quo enim ad ius faciendi proceſsionem cumula-
tiuam in ipſa die Dominica infrà octauam ha-
bent Franciſeani fundatam intentionem in Mo
tu proprio Sanctę mem. Gregorij XIII. qui
caſſando, ac reuocando conſtitutionem præce-
62 dentem San. mem. Pij V. particulariter ema-
natam fauore Domenicanorum ſuper priuati-
ua celebrandi Proceſsionem in eadem die Do-
minica generaliter conceſsit omnibus tam Re-
gularibus quam ſæcularibus Ius illam faciendi
non

unn ſolum in die Deminica, ſed etiam in aliis
diebus infrà octauam, quę conſtitutio Grego-
riana eſt impreſſa *Bullar. nou. tom. 3. in ordine*
la 10. et apud emanuel. Rodriquez *q regular. tom.*
2. queſt. 69. artic. 1. & eius vigore poſſe om-
nes Regulares hodiè facere proceſsionem cor-
poris Chriſti in die Dominica infra octauam
ſupponunt pro indubitato *Gauant. in manual.*
in verb. Proceſſio *num. 31. Card. de Laurea in*
Epitom. can. in verb. Proceſſiones *in fine, et in verb*
Chriſtus in sacramento Eucbariſtia *circa finem* Pax
Iordan. tom. 2. elucubration. lib. 11. tit. 25. n.
65. Pignatell. *conſult. 99. num. 1. verſic. et pro-*
pterea tom. 4, Lezzan. in verb, proceſſio quoad Re-
gulares num. 11. Cherubin in compend. Bullar. tom.
2. ad conſtitut. Gregorii XIII. ſcol. 1. fol. mihi 62
Barboſ. in ſumma Apoſtolicor. deci in verbo corpo-
ris Chriſti ſolemnitas num. 2. Donat. quæſt. regu-
lar. tom. 1. par. 2. tract. 13. queſt. 82. num. 2. &
noniſsime firmauit Rot. *in Aquen processionis 1.*
Iulii 1676. §. et iure quidem coram Bourlemont.

Addebam vltrà conſtitutionem Gregorianam
concurrere conſuetudinem nedum vniuerſa-
lem totius Orbis chriſtiani (iuxta quamdie Do
minica infrà octauam fieri ſolent plures pro-
ceſsiones cumulatiue tam per Regulares, quam
63 Sæculares, & practicari videmus in ipſa Vr-
be, quæ in hac materia Eccleſiaſticorum Ri-
tuum Ciuitatibus inferioribus exemplar eſſe
debet) ſed etiam particularem ciuitatis Qui-
ten. in qua Franciſcani tamquam primi Reli-
gioſi in fundatione conuentus, & tamquam
ſimul Parochi ob defectum ſæcularium in pri-
mis incunabulis eiuſdem Ciuitatis, celebra-
runt proceſsionem publice per Viros, & pla-
teas in ipſa die feſti corporis Chriſti, vt tra-
dit *Didac. de Cordub.* & *Salinas in ſuis Chronic.*
Prouinciar. Peruuij lib. 6. capit. 9. fol. 581. vbi
teſtatur etiam hodie in eorum Conuentu ſeruari
fontem Baptiſmalem in ſignum Parochiæ habi
tæ in exordio Ciuitatis, quam Proceſſionem
ſuperuenientibus poſteà Clericis ſecularibus
Parochiale munus exercentibus celebrare cæ-
[illegible] perunt in Dominica infrà octauam per plures
annos, antequam Dominicani fundaſſent Con
uentum in eodem loco, per quorum ſuperue-
nientiam continuarunt Proceſſionem cumulati
uè cum illis in prędicta die Dominica vſque
ad diem huius controuerſię per poſſeſsionem
immemorabilem, & centenariam, quæ con-
ſuetudo longeua, & antiquiſsima in hac
64 materia proceſsionum totum facit, &
ſeruanda eſt maximè in partibus remotis,
in quibus ſolitum habetur pro lege inuio
labili, & nouitates pariunt ſcandala, & rumo-
res, *Barboſ. in ſumm. Apoſtolicar. dec. in verb. con-*
ſuetudo circa proceſſiones num. 2. & *in verb. Pro-*
ceſſio num. 22. & *de poteſt. Epiſc. allegat. 78. n.*
7. ad medium, Pignatt. conſult. 75. num. 2. & *3.*
optime Lezzan. oper. moral. tom. 1. par. 2. cap. 1.
num. 86.

His incuitabilibus fundamentis ſubiungebam
nihil obſtare obiecta in contrarium, & primo
non vrgere, quod Gregorius XIII. non caſ-
ſauerit abſolutè Breue Pianum, ſed modifica-
uerit, & modificatio ſit intelligenda, vt Re-
gulares poſsint facere proceſſionem intrà clau
ſtra, non autem extra, hæc enim intelligentia
mihi videbatur Idealis, dum Pius V. in ſuo
Breui nihil ordinauit circa locum faciendi
proceſſionem intrà, vel extrà Clauſtra, ſed
ſolum conceſſit Domenicanis, quod facerent
65 proceſsionem priuatiuam Dominica infrà
octauam, ideoq. dici non poteſt Gregorium
modificaſſe illud, quod Pius non diſpoſuit nec
expreſſit iuxta regulam *Text. in l. nam quod li-*
quidè §. finali ff. de penu legat. Bald. conſ. 40 s. a.
1. lib. 5. Surd. conſ. 152. num. 49. & *conſil. 262.*
num. 47. Gonzales *ad regul. Cancell. gloſſ. 13. n.*
77. & *gloſſ. 14. num. 15.*

Modificatio igitur intelligi debet circà priuati-
uam, ſuper qua cadit diſpoſitio Breuis Piani,
ſicut præcisè modificationem ſuam explicando
dixit Gregorius ibi — *litteras B. Pij V. quoad*
effectum prohibitionis celebrandi Proceſſiones huiuſ-
modi caſſamus itaut vanum videatur recurrere
66 ad extraneas interpræţationes, quando habe-
mus in hac parte ipſam declarationem ſummi
Pontificis *l. ille aut ille §. cum in verbis*
ff. de leg. 3. l. non aliter ff. eodem l. continuus §.
cum ita ff. de verbor. obligat l. 2. C. de legibus
& tollendo hanc priuatiuam benè aſſeruit Gre
gorius ſe modificaſſe Breue Pianum, dum non
prohibuit ſimpliciter Dominicanis celebra-
tionem proceſsionis in Dominica, ſed prohi-
buit priuatiuè, & ſic cumulatiuam intactam
reliquit.

Cæterum obſeruabam, quod contraria intelli-
gentia ex aliis etiam conſiderationibus conuin
citur inſubſiſtens, tum quia agitur de proceſsio
ne publica, & ſolemni, quę nunquam cele-
bratur intra Clauſtra etiam per Regulares,
quidquid ſit de proceſſionibus priuatis iuxtà
notoriam conſuetudinem, & praxim & in pun
cto pro intelligentia Bullæ Papalis concedentis
Regularibus celebrationem proceſsionis ob-
ſeruat *Lezzan. oper. moral. tom. 1. par. 2. cap. 1.*
num. 91. & *92.* Tum etiam quià Gregorius
reuocando Conſtitutionem Pianam conceſsit ce
lebrationem proceſsionis in die Dominica
omnibus non ſolum regularibus, ſed etiam
Sæcularibus, vnde non poteſt dici voluiſſe
intelligerè de Proceſsione intrà clauſtra, dum
ſæculares non habent clauſtrum *Nouar. in lu-*
corn. Regular. verb. proceſſiones & *in ſumma Bul-*
lar. tit. de proceſſ. Regular. Lezzan oper. moral.
tom. 2. in verb. proceſſio quoad Regul. num. 9. Tum
demum, quia ducere proceſsionem intrà vel
extrà clauſtra non reſpicit Ius Dominicanorũ,
ſed intereſſe Tertii, ſcilicet Ordinarii, & Pa-
rochorum, ſine quorum licentia proceſsiones
68 per eorum Territorium duci non valent,
quod intereſse ceſsat, vel ſtante conſuetudine
in contrarium, vt apud *Nicol. in floſcul. in*
verb. proceſsio num. 2. Lezzan. in verb. proceſsio
quoad regulares num. 8. Portell. in dubijs regul. in
verb. proceſsiones num. 8. verſ. ſtandum Barboſ. de
poteſtate Epiſcop. allegat. 73 num. 7 verſ. poſſe, vel
quan-

Google

quando proceſsiones fiunt per plateam Conuen
tui contignam, quæ tamquam aſsignata per
Regium Præſidem Franciſcanis ad effectum
faciendi proceſsionem, dicitur proprium eo-
rum Territorium, nec in ea habet locum ius
Ordinarij, aut Parochorum.

Secundo dicebam, non aduerſari, quod San.me.
Clem. VIII. reintegrauerit Conſtitutionem
Pianam, & reuocauerit intermediam Grego-
rij ex clauſula illa generali *non obſtantibus con-
ſtitutionibus* in litteris Clementis appoſita, quià
Clemens VIII. neque per ſomnium ſibi figu-
rauit reintegrare Conſtitutionem Pianam, &
reuocare illam Gregorii, dum Dominicani nul
la facta mentione motus proprij Greg. & ſuppo
nentes Clem. litteras Pij eſſe in viridi obſer-
uãtia ſupplicarũt, vt huiuſmodi litteras exten-
deret, & ãpliaret etiã ad conuentus in poſterũ
fabricatos dicendo mentem B. Pii V. fuiſse ve
riſimiliter talem, & ſub hac aſsertiua extorſe-
runt litteras ampliationis. & exteoſionis ad
conuentus in poſterum fabricatos, vndè ſub-
reptio harum litterarum eſt patentiſsima, ve-
luti obtentarum nulla facta mentione conſtitu-
tionis Gregorianæ, quæ reuocauerat litteras
B. Pii V. & conſequenter intrat concluſio in-
69 dubitata, quod ſicut Breuis reuocati confirma
tio non valet, ita nec extenſio & ampliatio ad
tradita *per Surd. conſ. 18. num. 16. & conſ. 330
num. 17. Giouagnon. conſil. 28. num. 35. lib. 2.
Lotter. de re benefic. lib. 2. queſt. 39. num, 18. Rot
dec. 569. num. 2 & 3. par. 2. & dec, 166. num.
12. par. 5 rec.*

Et ſtante nullitate litterarum ex capite ſubreptio
nis, fruſtra recurritur ad clauſulam illam ge-
neralem *non obſtantibus conſtitutionibus*, quæ tan-
70 quam acceſsoria corruit ſimul cum gratia
principali, nec per eam tollitur vitium
ſubreptionis, cum dici non valeat Papam dero
gaſſe Conſtitutioni Gregorianę, quam ſi sciuiſ
ſet nullo modo conceſſiſſet gratiam exteoſio
nis, & ampliationis, quę non datur in priui
legiis non exiſtentibus, ſeù, quod idem eſt, re
uocatis ritè, ac rectè, maximè motu proprio
& cum cauſæ cognitione vt dicit Gregorius in
sua Bulla ibi *Reque propterea diutius diſcuſſa*
ampliatio enim ſupponit præexiſtere aliquod
ſubiectum ampliabile, quod proindè ſi non
exiſtit tamquam reuocatum, ampliari non
poteſt, cum non entis nullę ſint qualitates, vt
71 in terminis huius clauſulæ generalis *non obſtan
tibus* communiter tradunt *Corn. conſil. 135. num.
3. in fin. & num. 4. tom. 4. Trentacinq. var. re-
ſolut. lib. 1. tit. de reſcript. reſol. 5. num. 19. Card
Tuſch. practicar. concluſ. litt. C. concluſ. 349. ſex
num. 18. Marta de clauſ. clauſul. 79. num. 10.
Barboſ. clauſul. 82. num. 8. & 10. Gonzal. ad re-
gul. 8. gloſ. 15. num. 32.*

Concurrentibus præſertim duabus circumſtantiis
quę obiectũ totaliter deſtruunt, altera nimirũ
quod non agitur de abrogandis Conſtitutioni-
bus, aut Priuilegiis in corpore iuris clauſis
quorum notitiam dum Papa habere præſuma-
tur tamquam retinens omnia iura in ſcrinio pe
72 ctoris, propterea per clauſulam *non obſtanti-
bus* illis derogaſſe cenſetur, ſed agitur de con
ſtitutione extrauaganti, & particulari, quam
Papa præſumitur ignorare, non ſolum ſi illa
facta fuerit per prędeceſſores, ſed etiam ſi ab
ipſo propter multiplicitatem negotiorum, vn-
dè ad eam derogandam non ſufficit clauſula
non obſtantibus vt in ſpecie ratiocinatur *Corneus
d. conſil. 135. num. 3. & 4. tom. 4. &* probatur
*in cap. cæterum & cap, cum autem de reſcript. &
cap 1. de conſtitut. in 6. Alciat. de præſumption.
regul. 3. præſumpt. 31. num. 5. Geminian. conſ. 78.
num. 1. & ſeqq. Zabarell. conſil. 40. num. 1. &
optime Rot. dec. 48. num. 18. & 19. par. 8. rec.*
& ipſos etiam Aduocatos, & Magiſtratus præ
ſumi ignorare factum proprium pluribus ne-
gotiis occupatos inquit *Larrea alleg. 92. num.
18. Trobat. de affect. Imm. queſt. 1. num. 3.*

Alterà verò circumſtantia eſt, quod motus pro-
prius Gregorii habet in ventre clauſulam
ibi *Litteras nullo vnquam tempore impugnari poſ-
ſe, minuſque ſub quibuſuis reuocationibus compra-
hendi, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illa
emanabunt toties in priſtinum ſtatum reſtitutas, &
de nouo conceſſas eſse* quo caſu nulla reuocatio
73 generalis ſuffragatur, vt pluribus adductis,
Barboſ. clauſul. 84. num. 7. in fine Gonzal. *ad re
gul. 8. gloſ. 36. num. 37. & ſeqq. Azor. inſtit.
moral. par. 1. lib. 5. cap. 22. Bonaccin. de legib.
diſputat. 1. q. 3. punct. 8. §. 3. num. 11. verſ. adda*
præſertim in pręiudicium Franciſcanorum,
qui vltrà Bullam Gregorianam habent ius
quæſitum ex conſuetudine, vt in terminis Pro
ceſſionum *Marius Antonin. var. reſol. lib. 1. re-
ſol. 103. num. 17. Valenzuel conſ. 174 n. 28 & 29*

Quibus non contradicit auctoritas *Donat. queſt. re-
gular. tom. 1. tract. 13. q. 82.* licet enim huiuſ-
modi auctor Domenicanus hac in re non me-
reatur integram fidem tanquam intereſſatus, &
& ſcribens pro ſua Religione, tamen *num. 2.*
ingenuè fatetur Breue Pianum fuiſſe reuoca-
tum per Gregorium, & in ſequenti *num, 3. &
4.* ſolum firmat per ſuperuenientiam littera-
rum Clementis VIII. poſſe hodie Dominica-
nos ducere proceſſionem Corporis Chriſti per
Vicos, & plateas ſine licentia Ordinarii, &
Parochorum, & nihil dicit de priuatiuè cele-
brando Proceſſionem Dominica infrà octauam
& in puncto quod licet Dominicani vigore
Bullæ Clementis poſſint ducere proceſſionem
per Vicos, & plateas, tamen omnes alii regu-
lares poſsint eam facere quibuſcumque diebus
74 infrà octauam vigore motus proprii Grego-
rij XIII. aduertit *Lezzan. verb. proceſſio quoad
regulares num. 11. verſ. nota.*

Tertio dicebam non releuare, quod Sac. Con-
gratio ſæpius declarauerit Domenicanis ſuffra
gari Breuia B. Pij V. & Clementis VIII. ex
75 Decretis Sac. Congregationis in duplici *Auer
ſana 15. Septembris 1657. & 17. Aprilis 1660. &
in Ruben. 4. Maij 1686. & in Oſimnen 16. Febru-
arij 1685. & alijs*, quià reſolutiones ſolum di-
cunt quod Dominicani, qui ſolebant facère
proceſsionem corporis Chriſti in alia die
quam Dominica, non poterant impediri per
Paro-

Parochos, quominus celebrarent proceſſionem etiam in ipſa Dominica cumulatiuè cum ipſis non obſtante ſolito in contrarium, & in his terminis firmant ſuffragari eiſdem Breuia Pii, & Clementis, vnde potius retorquetur ad probandum, quod Domenicani non habent ius proceſſionis priuatiuę in die Dominica, & per contrarium habent ſolum ius cumulatiuę, & in hoc ſenſu bene declaratum fuit ſuffragari Domenicanis Breue pianum, quod fuit reuocatum per Gregorium dumtaxat quoad priuatiuam, firma remanente cumulatiuà celebrandi proceſſionem cum omnibus aliis Regularibus, & ſęcularibus, vt ſuperius *ſub num.* 4 circà quam cumulatiuam intelligi debet etiam Breue Clementinum mere extenſiuum Pianis,

Pariter inapplicabilia deteguntur Decreta einſdem Sacræ Congregationis relata per *Nicol. in Floſcul. in verb. proceſſio num.* 12. in quibus dicitur non eſſe permittendas duas Proceſſio-
76 nes eadem die in eodem loco, quia loquuntur de proceſſionibus particularibus duarum Religionum einſdem inſtituti nempe de proceſſione B. Marię Virginis fieri ſolita per Minores de Obſeruantia, & conuentuales, in quibus caſibus firmant ſi Conuentuales celebrare ſolent proceſſionem in vna die, non poſſe Minores de Obſeruantia eam celebrare eodem die, & ſic etiam exiſtente vno Monaſterio ſeruitarum in quaſi poſſeſſione faciendi proceſſionem B. Mariæ Virginis certa die, non poſſe Monaſterium aliorum ſeruitarum in eodem loco exiſtens eadem die huiuſmodi proceſſionem peragere, quæ reſolutiones ſunt extraneæ à terminis noſtris, dum non agitur de iſtis proceſſionibus particularibus, & priuatis, quales eſſe illas de Cordone, Roſario, & ſimiles dicit *Ceccoper. lucubrat. Canonical. lib.* 2. *num.* 255 *& Barboſ. in ſumm. Apoſtolic. deciſ. in verb. regulares quoad proceſſiones num.* 9. ſed de proceſſione publica, & ſolemni Sanctiſſimi Corporis Chriſti, quam Gregorius XIII. expreſſe voluit poſſe fieri ab omnibus tam Sæcularibus, quam regularibus in die Dominica, & aliis quibuſque diebus infra octauam, abrogando, & caſſando priuatiuam conceſſam Dominicanis, quę Papalis diſpoſitio fundatur in iure cuius principiis attentis, id quod publicum, eſt omnibus publicè, & communitèr patet, nec ſuper eo vnus alium impedire valet per *Text. in* §. *flumina cum ſeqq. Inſtit. de rer. diuiſion. l.* 1. §. *ſi in mari ff. de non. oper. nunciat. Bald. conſil.* 463. *num.* 5. *lib.* 4. *iuxta antiquam impreſſionem.*

Quarto denique gratis opponi dicebam prætenſam conſuetudinem contrariam Hiſpaniarum, aliorumque locorum, dum iſta non ſolum non probatur, ſed potius excluditur reflectendo quod Breue Pianum emanauit ad inſtantiam Dominicanorum exiſtentium Salmanticæ, & tamen in hac Ciuitate ipſi non celebrant proceſſionem priuatiuam die Dominica, ita etiam in Vrbe videmus, quod eodem die non faci-
77 unt proceſſionem, & demum attendenda eſt conſuetudo ciuitatis Quiten in qua viget controuerſia, vbi inter Domenicanos & Franciſcanos ſemper ab immemorabili ſeruata fuit cumulatiua celebrandi proceſſionem tam ante, quam poſt emanata contraria Breuia, Pii, & Clementis, vt optimè conſiderat *Card. de Luca in Miſcellan Eccleſiaſtic. diſcurſ.* 32. *num.* 9. *et* 10. tanto magis quia, vt dici poſſet Dominicanos habere conſuetudinem priuatiuam faciendi proceſſionem, probare oporteret, quod in die Dominica tam noſtrj, quam alii regu-
78 lares voluiſſent facere proceſſionem, & fuiſſent repulſi per Domenicanos, & repulſioni acquieuiſſent *Adden. ad Gregor. dec.* 493. *litt. A. Barboſ. de poteſt. Epiſcop. alleg.* 123. *num.* 1. *Barratt. conſ.* 191. *num.* 17. *Oliua de foro Eccleſ. par.* 3. *cap.* 13. *num.* 3. *& ſeqq.* Pignattell. *conſult.* 88 *num.* 4. *lib.* 4.

Tranſeundo nunc ad alium articulum circa ius faciendi proceſſionem de manè cumulatiuè cū Domenicanis horis ab Epiſcopo diſtinctis dicebam Franciſcanos habere etiam in hac parte aſſiſtentiam motus proprii eiuſdem Gregorij XIII. qui non ſolum caſſauit & reuocauit Breue Pianum circà priuatiuam faciendi proceſſionem in die Dominica, ſed etiam circà priuatiuam temporis, & horę, vt dilucidè patet confrontando litteras B. Pij V. cum motu proprio Gregorij Etenim B. Pius V. expreſſe conceſſerat Domenicanis priuatiuam circà Diem, & horam vt legitur tàm in narratiua ſui Breuis ibi *eiſdem die, & hora feſtiuitatem, ſeù proceſſionem celebrare* quam in diſpoſitiua ibi -- *Itaut nulli alii ſuper eo illos impedire, ſeù eodem tempore vel die proceſſionem facere poſſent* per contrarium verò Gregorius totam hanc priuatiuam circa diem & horam reuocauit clare, & litteraliter his varbis *litteras Pij Prædec ſioris harum ſerie penitus, & omninò quoad effectum prohibitionis celebrandi proceſſiones huiuſmodi caſſamus* cum enim Papa reuocauerit litteras pianas circa hanc prohibitionem, & quidem in
79 totum, vt dicit ibi *penitus, & omninò* certè dicitur reuocaſſe etiam circa prohibitionem faciendi proceſſionem eadem hora, & tempore alias non reuocaſſet in totum, ſeù penitus, & omninò *ad Text. in Clement. in prima vbi gloſſ. in verb. omninò de vita, & honeſtat. Clericor. l. ſi cum exceptione* §. *quatenus ff. quod met. cauſ. l. vbi autem* §. *final. ff. de verbor. obligat. Ruin. conſil.* 20. *num.* 4. *lib.* 1. *Menoch. conſil.* 1. *num.* 21. *& conſil.* 687. *num.* 44. *Alexand. conſil.* 13. *num.* 7. *lib.* 2. *cum aliję apud Barboſ. diction.* 240. *num.* 6. *& diction.* 259. *num.* 3.

Imo præter verba concurrit etiam mens ſummi Pontificis clariſſimà expreſſa in ratione, & cau-
80 ſa finali ſuę conſtitutionis, conſiderauit enim Summus Pontifex Breue pianum tendere in diminutionem cultus Diuini, dum conceſſa priuatiua in die & hora Dominicanis, ſequebatur, quod vniuerſus populus Ciuitatis confluebat ad vnam Eccleſiam, & in illa commode recipi, & ſic intereſſe proceſſioni minimè po-

poterat, & vlterius ſequebatur, quod propter
frequentiam populi varia ſcandala, & iurgia
oriebantur, vndè populus remanebat priuatus
denotione, & ſpirituali Veneratione Sacra-
menti ibi – *Nos tamen attendentes id non ſine Di-
uini cultus diminutione eſſe aliquo modo poſse cum
omnes ad vnam & eamdem Eccleſiam confluentes
in ea commodè recipi ſicque proceſſioni huiuſmodi
intereſſe nequeant, Præter id, quod inibi ſæpe contin
git, vt propter Populi frequentiam ſic confluentem
varia ſcandala. & Iurgia oriantur, & populus
ipſe ſpirituali veneratione Sacramenti huiuſmodi
multiplici facto priuetur, Reque propterea diutiùs
diſcuſſa etc. litteras B. Pij etc. caſſamus* ex qui-
bus edocemur Gregorium reuocaſse priuati-
uam non ſolum circà diem, ſed etiam circà
tempus, & horam, dum conſideratio ſcandalo-
rum, & frequentiæ populi præcipuè cadit, &
verificatur in illa proceſſione, quæ fit priuati-
uè in certa hora, & tempore, itaut populus co-
gatur ad eã ſolã confluere, nec habeat campum
concurrendi ad aliam proceſsionem, prout con
tingit in proceſsione vnica, & priuatiua, quæ
celebratur de manè, vel in alia quæ celebra-
tur de ſero, cum igitur voluntas Papæ de re-
uocando Breue Pianum etiam circà tempus,
& horam, ſit manifeſta tamquam deducta ex vi-
sceribus cauſæ finalis Sacram Congregationem
iuſtiſsimè reſpondere poſse dicebam licere
Franciſcanis facere proceſsionem etiam de
manè *Rot. coram Cerr. dec. 419. num. 52. et co-
ram Seraphin dec. 982. num. 2. et in rec. dec. 122.
num. 12. par. 7. et dec. 93. num. 14. par. 50.*

Addebam prędictis quod Franciscani fuerunt pri
mi in fundatione eorum conuentus in Ciuitate
Quiten, & elegerunt ſibi horam de mane pro
celebratione proceſsionis, antequàm Domini-
cani fundarent proprium conuentum in eadem
Ciuitate, & conſequenter inferebam non poſ-
ſe priuari tempore, & hora quam ab antiquo
poſsident, & ſemper poſsederunt, ſed ſi faci-
enda eſt variatio, & mutatio temporis ſpecta-
ret ad Dominicanos poſteriores in fundatione
81 variare & mutare, non autem ad Francisca-
nos in fundatione priores *Lantuſch. in Theatr. re
gular. in verb. proceſsio num 3, Barboſ. in summ. Apo
ſtolic. dec. in verb. proceſsio num.* 21. *Pax Iordan.
elucubrat. tom. 2. lib. 51. tit. 2. num. 63. Nicol.
in floſcul. in verb. proceſsio num.* 12. & articulo
diſcoff. firmanit *Rot. in dicta Aquen proceſsionis 5.
Iulij 1676. §. nec obſtat in fine coram Bourlemont.*

Et denique quia in Indijs, & partibus Peruuia-
nis proceſsio Corporis Chriſti per Regulares
fieri non ſolet, niſi de mane, non autem de
82 ſero eo quia expenſę cereorum, & Candela-
rum ſunt exorbitantes in illis locis, vbi cera
aliquando valutatur ad rationem petiarum 10.
aut 22. pro quolibet Aſsè, vt eſt notorium,
vnde cum Sanctiſsima Euchariſtia debeat ex-
poni in altaribus à ſummo mane, ſi proceſsio fie
ret de ſero manuteneri deberent cerei, & Can-
delæ per totam die cum maximo diſpendio
pauperum Regularium, & ſignanter Minorũ
de obſeruantia, qui nihil poſsident, hinc eſt
quod proceſſio ſemper fit de mane per omnes
regulares ad euitandas ſupradictas expenſas,
& conſequenter dicebam proceſsionem fieri
poſse etiam de manè per Franciſcanos ità ſe
conformando cum conſuetudine Ciuitatis, &
habendo reſpectum ad huiuſmodi impenſas
& pręcipue quia hora proceſſionum regulari-
ter ſemper eſſe deberet de mane vt ait *Pax
Iordan. tom. 2. lucubr. lib. 51. tit. 2. num. 34.*

Quibus ita ſe habentibus non obſtabat, quod Do
minicani vigore alterius Bullę Gregor XIII.
in ordine la 66. debeant habere præcedentiam
in proceſſionibus ſupra Franciſcanos, & ſic per
tineat ad ipſos ſolos facere proceſſionem de
mane, quia obiectum erat inſubſiſtens, dum
Bulla Gregorij loquitur quando proceſſio fit
83 vnitim, & in ea ſimultaneè incedunt Domi-
nicani, & Franciſcani, ſecus quando vnuſquiſ-
que ex huiuſmodi regularibus facit ſuam pro-
ceſſionem ſeparatam intrà limites Plateæ eo-
rum Conuentibus contiguæ, vt reſpondet *Rot.
in allegata Aquen proceſsionis 5. Iulij 1676. §.
Nec obſtat coram Bourlemont.*

Minusquè vrget duas proceſsiones in vno eodem
que mane non eſse permittendas, nè detur di-
uerſio populi, quia Doctrinæ in contrarium
84 allegatę procedunt in Proceſsionibus parti-
cularibus, & priuatis, non autem in publica
Corporis Chriſti, ex ſupra deductis *num.* 76.
Immo Gregor. XIII. in præcitata Bulla *in or-
dine la* 60. prohibuit priuatiuam huius proceſ-
ſionis etiam circà tempus & horam, ne ori-
rentur ſcandala ob frequentiam populi conflu-
entis ad vnam Eccleſiam, itaut iſta priuatiua
de mane, Dominicanis concedi nullatenus va-
leat, quia alias eſſet contrariari Bullæ Gre
gorij, ac quod conſiderabile eſt, incurrere in
Scandala, & indecentias ab eodem Pontifice
conſideratas per modum causę finalis ad tollen-
dam priuatiuam, cui aſſertioni emiſſę per Pa-
pam in motu proprio ſtandum eſt etiam in præ
85 iudicium Tertij, vt dicunt *Iaſon. conſ. 227. n.
38. & 40. lib. 2. & conſil. 101. num. 16. et 17.
lib. 4. Rot. coram Coccin. dec. 2194. num. 64. cum
ſeqq. tom. 5.* nec contrarium iudicari poteſt at-
tenta clauſula ſublata cum decreto irritanti in
eodem motu proprio appoſita *Rot. coram Coc-
cin. dec. 1292. num. 2. & dec. 1469. num. 1. &
9. & alibi paſſim* quicquid ſecus procedat in lo-
cis paruulis, vbi difficile eſt proceſſionem du-
86 ci poſſe eodem tempore in vtroque loco cum
iuſta, & debita veneratione vt apud *Pignatell
conſult. 99. num. 3. tom. 4.* & in his terminis
procedit *Rot. in Aquen poſſeſsionis 4. Iulij 1676.
§. Nec obſtat coram Bourlemont.* vbi quod quia
vtrique proceſſioni conueniens eſt frequentia
populi ſolemnitas, & veneratio immo debita
ex præſcripto Sacri Concilii Tridentini ad eui
tanda etiam ſcandala dictum fuit, quod Proceſ-
ſio prius fiat à Parochia antiquiore, & poſteà
à Iuniore ex prærogatiua antiquitatis.

Maximè quando ex ſimultanea celebratione dua-
87 rum proceſſionum in caſu præſenti, nunquam
nata fuerunt Inconuenientia diminutiua vene-

rationis debitæ his proceſſionibus cum opportu
na frequentia populi dum agitur de magna
Ciuitate, in qua de præſenti exiſtunt pluſquam
ſexaginta millia animarum, & quę in dies am
pliſſimè creſcit tamquam caput vaſtiſſimæ Pro-
uinciæ, & decorata Regio Senatu, vt tradit
*Didac. de Cordub. in Cronic. Prouinc. Peruu. lib.
6. cap. 9.* & ad quam Ciuitatem, vltra Ciues
& Indigenas, concurrere ſolent ad prædictas
Proceſsiones etiam plurimi Indi circumadia-
centium locorum, & vlterius, quia Conuen-
tus Dominicanorum, & Franciſcanorum ſitua
ti reperiuntur in duobus angulis eiuſdem Ci-
uitatis inter ſe oppoſitis, & valdè diſtantibus,
itaut Proceſſiones ſemper factæ fuerint in ma-
xima pace, & quiete per ſpatium Centenarię
& vltrà; vnde immutare hoc ſolitum eſſet po-
tius indulgere ſcandalis conſideratis per Gre-
gorium vt ſupra ob frequentiam populi; &
inducere nouitates regulariter perturbatrices,
præſertim in populo Indiano contra *Text. in
l. minimè ff. de legib. cap. cum conſuetudinis 9.
de conſuetudine* & dixit *D. Auguſtinus Epiſt.* 128
cap. 5. ibi *ipſa mutatio conſuetudinis, etiam quæ
adiuuat vtilitate, nouitate perturbat,* & Tacit. in
Hiſtorijs lib. 5. ibi *Ritus quoquomodo inducti anti-
quitate defenduntur*, et Lucian *Hiſtor. lib.* 1. ibi
*Mutatio etiam in melius maiorum malorum conſue
tudinis ipſe principium* prę ſertim quia videmus in
Vrbe practicari plures Proceſsiones Domini-
88 ca infra Octauam ſine vlla incompàtibilitate,
& repugnantia, & conſuetudo Vrbis eſse de-
bet Regula Ciuitatibus inferioribus *Ventrigl.
in prax. par. 1. adnot. 12. §. Vnico num.* 26. *Bar-
boſ. ad Concil ſeſs.* 25. *de Regular. cap.* 13. *num.*
10. *et de poteſt.* Epiſcop. *allegat,* 78. *num.* 24. *Fran
ceſ. de Eccleſ. Cathedral. cap.* 25. *num.* 400. *et cap.*
53. *num.* 72. *Valenzuel. conſ. in fine*, Quarant.
in ſumm. Bullar. *verb. præcedentia verſ. et quoni-
am Sperell. dec.* 76. *num.* 16.

Sed ceſſare dicebam omnem difficultatem, dum
Proceſsiones fieri non debent ſimultaneè in
eadem hora, ſed celebrari *horis ab Epiſcopo di-
ſtinctis* cui reſcripto indulgendum venit tamquā
fundato in diſpoſitione Sacrorum Canonum
89 & Concilij Tridentini iuxtà quam ſpectat ad
Ordinarium præfinire horam proceſsionum
publicarum, vt *in cap* 6. *ſeſsion,* 25. *de reformat.*
ibi -- *Epiſcopis etc. in proceſsionibus etc. ſit praeci-
pua omnium rerum agendarum auctoritas Bar-
boſ. de offic. et poteſt* Epiſcop. *allegat-* 78. *num.* 3.
et seqq. et ad Concil. *Trident. ſeſs.* 25. *cap.* 13.
de regular. num. 41. *Nouar in ſumma* Bullar. *com-
ment,* 113. *num.* 11. Gauant. *in manual. in verb.*
Proceſsio *in additon. num.* 2. *Pignatel. conſult.* 8.
num. 6, *tom.* 1. *Rot, dec,* 4. *num.* 10, *poſt Nouar.
in ſumm. Bullar. et dec.* 12. *num.* 13. *et* 14. *coram*
Cels. et dec. 85. *num.* 28. *penes Vrceol. de Tran-
ſaction.* & reſolutum fuit ab Sacra Congrega-
tione Rituum In *Hiſpalen ſub die* 21. *Ianuar.*
1690. *in reſponſione ad primum et* 26. *Febr.* 1695

Cumque Ordinarii ſine informàri de omnibus
in hac materia neceſſarijs, meritò ad eos re-
90 mitti ſolet arbitrium circà horam Proceſsio-
nis, & Sacra Congregatio in alijs cauſis ſæ-
piſsimè inſtantias partium ſibi factas, remiſit
ad Epiſcopos, vt in vna *Neapolitana* 11. *Mar-
tij* 1638. & in alia *Lucana* 20. *Iunij* 1654.

Regulares non poſſunt ducere proceſsiones ex-
trà clauſtra, niſi de licentia Ordinarij vel Pa-
rochi, vt dicunt Doctores, ſed quæro, an
91 requiratur licentia vtriuſque, vel ſufficiat
vnius. Dicas ſufficere licentiam Parochi *Ceſ-
pedeſ. de exempt. regular. dub.* 212. *num.* 4 Immo
primo loco requirendam licentiam Parochi
per cuius Parochiæ limites ducitur proceſsio
ex Decreto Sac. Congregationis apud *Pigna-
tel. conſult.* 65. *num.* 7. *tom.* 6. *et alios*, quod
intellige, vt requiratur licentia vnius Paro-
chi, ſi proceſsio ducitur per vnius parochiam
sed ſi ducitur per plures Parochias, omnium
Parochorum, per quorum Territorium illa
tranſit, requirendus eſt aſsenſus. Quando au-
tem parochus licentiam denegat irrationabili-
92 tèr, & abſque iuſta cauſa, tunc Epiſcopus
eam ſupplere poteſt *Card. de Luc. in Miſcell. Ec-
cleſ. diſc.* 15. *num.* 7. nec proinde ſufficit ſola
licentia Epiſcopi ad euitandum aſſenſum pa-
rochi quicquid male obiter dixerit extenſor
deciſionis 784 *in fine coram Dunozett.* Iun. licet
enim Epiſcopus ſit Parochus primarius, tamen
cum ſua vnicuique iuriſdictio ſeruari debeat,
non poteſt Epiſcopus auferre parocho ius Ter
ritoriale, & Parochiale.

Hoc autem procedit, vbi Parochiæ habent ſuos
fines, & limites diſtinctos, ſed ſi eſſent diuiſæ
93 per familias, ſeù Domos effuſas per ciuita-
tem promiſcuè, tunc non videtur requirendus
aſſenſus Parochi, eo quia iſtorum ius Paro-
chiale non coheret Territorio, vt ait *Card. de
Luc. de Iuriſdict. diſc.* 20. *num.* 24. Vnde ſi Re-
gulares haberent etiam Parochiam diſtinctam
per familias circà ducendā proceſsionem per
totam Ciuitatem, non poſsent prohiberi per
alios parochos *Card. de Luca in miſcell. Eccleſ.
diſc.* 32. *num.* 17. *et* 18 qui licet loquatur; vbi
Parochiæ non ſunt diſtinctæ, ſed promiſcuè
Sacramenta populo adminiſtrantur, tamen
eadem ratio militat in Parochijs diſtinctis per
familias, vbi nullius adeſt Territorium, ſed
ſolius Epiſcopi, cuius proinde licentia tan-
tum requirenda eſt, niſi aliter ferat conſue-
tudo.

Digitized by Google

POſt impreſſum hoc *Parergon* ſucceſſit caſus, in quo ego ſcripſi, nuper deciſus per Sac. Rotam *in Barchinonen. Beneficij 22. Februarij* 1704. *coram R. P. D. Caffarello* vbi vxor cuiuſdàm nobiliſſimi Viri hęredes ſcripſit in vniuerſa hæreditate eius filios ex legitimo tamen matrimonio procreandos, eisque, & eorum filijs pariter legitimis deficientibus ſubſtituit Cappellaniam, ſeù Presbyteratum, quem ex bonis hęreditarijs erigi iuſſit, Iuspatronatus autem reliquit Marito viuenti, eoque extincto *proximiori* ipſi fundatrici *in gradu parentela*, ad Beneficium vltimo loco vacatum præſentauit vnus de linea legitima, ſed remotior, & extrà terminum menſis in fundatione ſtatutum, imo poſt lapſum duorum annorum à die vacationis, & pręſentatio fuit admiſſa ab Ordinario, quì inſtitutionem conceſſit huic præſentato in concurſu præſentati intrà legitimum tempus per deſcendentem ex linea illegitima proximiorem per duos gradus Quæſtio fuit in Rota *an, & cui eſſet adiudicandum Beneficium*, & reſoluta fauore pręſentati à deſcendente per lineam legitimam, me contrarium ſuſtinente pro altero præſentato, quia verò in hac reſolutione firmata fuerunt plura contraria ijs, quę ſcripſi *diſcept.* 41. *num.* 3. & in hoc Parergon *num.* 3. *& ſeqq.* idcircò ad veritatem plenius enucleandam infraſcripta adiungo.

Suppoſita enim communi diſtinctione, quod Baſtardi veniunt in diſpoſitione concepta per ver
94 ba naturalia, ſecus per verba ciuilia, cuius diſtinctionis Auctor fuit *Bartol. in l pronunciatio* § *familia ff. de verbor. ſignific.* quam in materia Iurispatronatus ſequitur vniuerſa schola doctorũ ſignantèr *Garz. de Benef. par.* 7. *cap.* 15. *num.* 36. *& ſeqq. Lotter de re benef. lib.* 2. *queſt.* 11. *n.* 139. *& ſeqq. de luc. de linea legal. lib.* 1. *artic.* 24 *num.* 25. *Pax Iordan. tom.* 2. *lucubr. lib.* 10. *tit.* 26. *num.* 39. *& ſeqq. Gratian. diſcept.* 218. *num.* 11. *& ſeqq. Adden. ad Gregor. dec.* 433. *num.* 23. *Adden ad* Pamphil. *dec,* 237. *num.* 11. & ſepiſſime eam approbauit *S. Rota* tam antiqua, quam moderna, *vt in dec.* 361. *num.* 6. *&* 7. *par.* 4. *tom.* 2. *& dec.* 350. *num.* 2. *poſt* 2. *vol. conſ. Farinacc. & coram Royas dec.* 254. *num.* 8. *& in recen. dec.* 262. *num.* 6. *par.* 8. *& dec.* 241. *num.* 10. *par.* 16. *& coram Emerix Iun. dec.* 867. *num.* 3. *& in* Comen *cappellania* 18. *Aprilis* 1701. §. *fruſtraque &* 31. *Martij* 1702. §. *nec contrarium coram R. P. D. Tremville* impreſſa ſupra *diſcept.* 53 *num.* 37. *&* 4. *Maij* 1703. §. *Minoris coram R. P. D.* P*riolo confirmata* 15. *Martij* 1704. *coram R. P. D.* Kaunitz. *& in Mediolanen. cappellania* 23. *Martij* 1703. §. *neque obſtat &* 22. *Iunii* 1703. §. *quod demum coram Reuerendiſſimo D. Molines Decano & d. Barchinonen. Beneficii* 22. *Februarii* 1704. §. *ſed Domini coram R. P. D.* Caffarello in quibus omnibus cauſis ego ſcripſi, ita & taliter, quod vbi verba ſunt ciuilia ſicut non includuntur Illegitimi, ita ne eorum deſcendentes legitimi iuxta theoricam *Bald. in l. final. C. de verb. ſignific. Spad. conſil.* 24. *num.* 12. *& ſeqq. lib.* 2. *Ciarlin. contr.* 172. *num.* 46. *lib.* 2. *cum aliis in* Comen *cappellania* 18. *Aprilis* 1701. §. *parumque in fine coram R. P. D. Tremville, & in d. Barchinonen vbi ſupra* §. *quæ proximitas coram R. P. D.* Caffarello.

Transeundo ad quæſtionem, an verbum *parentela* ſit ciuile vel naturale, licet inueniam frequenſiori numero ſcribentium illud in ſenſu ciuili
95 vſurpari, quorum primus fuit *Butrius in cap, per venerabilem qui filii ſint legitimi, quem refert ibi præpoſit. num.* 9. *Alex. in l. ex facto* §. *ſi quis rogatus il primo num.* 56. *&* 58. *ff. ad Trebell. firmen. conſil.* 185. *num.* 5. *Farinacc. q.* 13. *num.* 53 *verſ. nec illorum Rocchus de curte de Iurepatr. in verb. competens num.* 10. *in fine Lambertengh. de contract. gloſſ.* 17. *num.* 1. *Viuian. de Iurepatr. lib.* 4. *cap.* 2. *num.* 65. *&* 68. *Lambertin. eod. tract. lib.* 1. *par.* 2. *queſt.* 2. *artic.* 27. *num.* 1. *Ciarlin. contr.* 172. *num.* 22. *&* 24. *lib.* 2. *Garz. de benef. par.* 7. *cap.* 15. *num.* 37. *&* 40. *Gratian. diſcept.* 218. *num.* 13. *Adden, ad Gregor. dec.* 433. *num* 23. *Ricc. in prax. par.* 1. *rec. fol.* 186. *num.* 2. *Sanchez. conſil. moral. lib.* 3. *cap.* 3. *dub.* 97. *num.* 4. *de luc. de linea legal. artic.* 24. *num.* 25. *Rot. dec.* 251. *num.* 6. *par.* 2. *recen. & Royas dec.* 254. *num.* 7. *& in dicta Barchinonen vbi ſupra* §. *in præſenti cum ſeqq.*

Attamen non obſtante hac doctorum copia, firmiter puto verbum *parentela* eſſe vocabulum naturæ, non autem iuris, ſeù ciuile, & ſub eo conſequenter venire illegitimè procreatos, & deſcendentes ex eis in Iurepatronatus; & mo-
96 neor ex originali *Bartoli* opinione, qui *in dicta l. pronunciatio* §. *Familia*, ſicut tradidit diſtinctionem communiter receptam, quod Baſtardi ſub verbis naturalibus includuntur, non autem ſub ciuilibus, ità *eodem loco* per modum exempli explicando verba naturalia ponit vocabulum hoc *parentela*, & dicit ſignificare naturam ibi– *Puto aduertendum qualiter verba ſunt concepta, vtrum per verba ſignificantia* naturaliter *an per verba ſignificantia Ius primo caſu pone exemplum, dicit ſtatutum* Piſis omnis qui eſt de Parentela nobilium &c. *& tunc credo quod Baſtardus dicatur de Parentela, quædam ſunt, quæ ſignificant ius*, vt agnatio &c. *et tunc ius non dicitur cadere in Baſtardum*.

Hanc *Bartoli* opinionem ſequuti fuerit Doctores magis claſſici firmantes verbum *parentela* eſſe naturæ non iuris, & ex illegitima coniunctione progenitos comprehendere, nempe *Aretin. in l. cum quidam* §. *quod dicitur ff. de acquir. hæredit. Ancharan. in cap. canonum ſtatuta num.* 369 *de conſtitut. Decius. conſ.* 365. *num.* 7. *verſ. Baſtardi dicuntur Rebuff. in l. appellatione parentis* 51. *ff. de verb. ſignific. verſ. duodecimo* Peregrin. *de fideicom. artic.* 22. *num.* 89. *et conſil.* 52. *num.* 12. *lib.* 4. *Faſar. de ſubſtit. queſt.* 365. *num.* 6. *Azeued. conſ.* 24. *num.* 23. *et ſeqq. et num.* 38. Gonzal. *ad regul.* 8. *gloſſ.* 5. *num.* 119. *verſ. dicuntur Tiraquell. de retract. lignag.* §. 1. *gloſſ.* 8. *n.* 4. *Barboſ. appell.* 185. *num* 4. *Larrea dec, Granat.* 32. *num.* 8. *verſ. et nota verba* Pax *Iordan*

tom. 2. lucubr. lib. 10. tit. 26. num. 45. Ion. de ſolemn. in contr. minor. gloſſ. 22. §. 4. num. 1.

Et reſponden contrarijs; quod excepto *Alexan-*
97 *dro et Garzia*, qui impugnat *Bartolum* omnes alii loquuntur præſuppoſitiue, ſine lege, aut ratione nec facta mentione de eodem Bartolo *vbi ſupra*, immò ſiccis verbis, & sepè incidenter vnus ſequitur alterum more Auium, quę prænolantem ſequuntur, nec propterea attendendi *Mart. in præfat. ad conſil. num. 44. 45. et 58.* auctoritas verò *Garzia* demenda eſt de numero tanquam hac in re inconſtantis, & confuſi, poſt quam enim *num. 40.* enumerando verba ciuilia, inter illa poſuit vocabulum *conſanguinitas*, ac etiam *parentela* tranſeundo poſteà ad deſcribenda nomina Naturę *num. 43.* inter ea ponit verbum *conſanguineos, parentes*, ac verbum Hiſpanum *parenteſco*, quod dicit eſſe idem ac *conſanguinitas* ibique diſtinguit, an dicatur in diſpoſitione *que tenga parenteſce* vel potius *de sù parenteſco* primo caſu credit eſſe verbum naturæ, & ſecundo verbum iuris, & idem repetit *num. 46. in fine*, quæ diſtinctio eſt idealis, cum ego non agnoſcam, quid inter ſe diſcrepent iſta duo, nempe *parentes et parentela* ſiue etiam *que tenga parenteſce*, ſiue *de ſu parenteſco* notando etiam contradictionem, quià verbum *conſanguinitas* putat ciuile *num. 40.* poſteà dicit eſſe naturale ſub *num. 43 et 46. in fine verſ. ſi vero dicitur*, vnde iſte Doctor in numero calcularì non debet vti ſibi contrarius, & inconſtans *Marta vbi ſupra num. 63. Rot. dec. 214. n. 9. par. 16. rec.* quo ſublato vna cum *Adden. ad Gregor. et Carol. Anton. de Luc.* eius ſequacibus, vt faciendum eſſe monet *Card. de Luc. de penſ. diſc. 81. ſub num. 9.* nec non ſublato *Riccio*, qui erroneè ſe fundat in doctrina *Bartol. in l. tutelas ff. de capit. diminut.* nihil dicentis de hoc verbo *parentela* dempto tandem *Prepoſito*, qui potius ſe refert ad Bartolum ibi *n. 9. verſ. videte Bartolum et num. 11. in fine* vtique materialis numerus Doctorum hinc inde non eſt inæqualis, & in hac contrarietate prævalere debet illa opinio, quæ *Bartoli* auctoritate ſubſtantiatur.

Rationes autem aſſiſtunt *Bartolo*, & primo, quià nomen *parens* eſt naturæ, & comprehendit tam
98 legitimum, quam naturalem *Bald. in l. 4. §. parentes in addit. ff. de in ius vocan.* ibi – *appellatione parentis continetur nedum legitimus, ſed naturalis*, & appellatione Parentis venit Pater, & Mater, quæ ſunt nomina naturę *Bartol. in l. final. C. de verb. ſignific. num. 1. verſ. ſed cum dica* verbum quoque *parentes* inde deriuatum, quod omnes etiam tranſuerſales complectitur, eſſe naturale, & non ciuile tenet ipſemet *Garz. par. 7. cap. 15. num. 43. Bald. conſ. 146. num. 1. verſ. contrarium lib. 2. Peregrin. de fideic. artic. 22. n. 85. Pax Iordan. tom. 2. lib. 10. tit. 26. num. 40.* vnde conſequens eſt, vt etiam verbum *parentela*, habeat ſignificatum naturalem, quià non inuenio differentiam inter dicere *parentes* vel *parentela*, qui enim ſunt parentes, ſunt de parentela, qui autem ſunt de parentela ſunt parentes, ergo vtrobique par ſignificatus ineſſe debet.

Secundò quia in iure ciuili eſt incognitum hoc vocabulum *parentela* cum nullus Textus inue-
99 niatur, qui de eo mentionem faciat, ſed fuit repertum per Vulgares, ſeù Italicos, vt ait *gloſſ. in clem. vnica de iureiur. in verb. parentelam Rebuff. in l. appellatione parentis 51. verſ. ex prædictis in fine Soccin. ſen. conſ. 37. num. 9. verſ. vel quia lib. 3.* quando autem agitur de vocabulo vulgari hoc non reputatur iuris, neque ſituare in ius, ſed in factum, & naturalitatem eo modo craſſo, & naturali, quo accipitur per vulgares, vt inquit *Bald. in l. lege Iulia in fin. ff. de ritu nuptiar. ſalicet. in l. final. num. 5. C. de verb. ſignific. Cerneus conſ. 169. num. 8. lib. 3.* vulgaris autem, & vernacula lingua quę regulariter non conſiderat ciuilitatem neque fictiones iuris accipit Parentelam in ſenſu naturali, & largo comprahenſiuo omnium eorum qui ſunt ſanguine quomodolibèr coniuncti ſecundum leges naturę, quas ſolas contemplatur vulgus, & non figmenta iuris, optime *Bald conſ. 441. num. 1. verſ. in contrarium lib. 3.* Neque ſanè apud Populum, *quem penes arbitrium eſt, & forma loquendi iuxta* Horat. *in arte poetic.* reperitur verbum magis effrenatum, & ſpatioſum, quam *parentela*, quam vnc ferant, & vſurpant vulgares etiam inter conſanguineos Vxoris cum conſanguineis Viri, quos vocant *cognati*, licet inter eos nulla ſit affinitas, ſeù coniunctio naturalis.

Tertio quia Parentela latino Sermone nihil aliud eſt, quam *conſanguinitas* vt ſcribit *Tiraq. de*
100 *Retract. lignag. §. 1. gloſſ. 8. num. 2.* ibi – *parentes pro conſanguineis, parentelam pro conſanguinitate* Alberic. *in dictionar. in verb. parentis appellatio* ſicut autem verbum *conſanguineus* nomen naturę eſt, ità & *conſanguinitas*, nec vllam inuenio differentiam inter dicere *conſanguineos* vel illos de *conſanguinitate*, omnia enim ſignificant coniunctionem ſanguinis, vt in ſpecie quod Conſanguinitas ſit nomen naturæ *Fagnan. in cap. per tuas num. 8. de probat. Ruin. conſ. 9. num. 5. lib. 4.* quicquid malè putauerit *Garzias vbi ſupra* & cum eo *Caſtrop. tract. 23. de benefic. diſp. 4. punct. 9. num. 12.* & nullum nomen tam naturale eſt, quam ſanguis, qui idem eſt in legitimo, ac illegitimo, vterque enim eſt ex ſpermatibus iuxtà notabile dictum *Bald. d. conſ. 441. num. 1. verſ. & modus generationis lib. 3.* vt quicquid dixerit *Garz. par. 7. cap. 15. num. 40.* verius eſt, & indubitatum appellatione illorum *de ſanguine* contineri illegitimos, vt firmauit *Rot. dec. 571. num. 4. par. 4. tom. 1. recent. de Luc. de lineo legal. lib. 1. 5. artic. 15. num. 33.*

Neque obſtat ratio *Alexandri in l. ex facto §. ſi quis ff. ad Trebell.* quatenus contrariando Bartolo inquit, quod Pater, & filius ſunt nomina naturæ, & tamen in dubio intelligitur de legitimo, hæc enim ratio nimis probat, quià deſtruit communem diſtinctionem Doctorum inter verba naturæ, & verba iuris, ſeù ciuilia,

vt

vt prima includant alia excludãt illegitimos, quæ
diſtinctio hodie in foro eſt recepta, nec adeſt cõ
trouerſia ſuper hoc inter Doctores, ſi enim etiã in
verbis naturæ intraret interpretatio, de legitimo
ſequeretur, quod verbum *deſcendens* intelligere-
tur de legitimo, item verbum *conſanguineus*, ver-
bum *coniunctus* & ſimilitèr omnia alia verba, quæ
per Doctores ſine quæſtione annumerantur prò
naturalibus, & incluſiuis Illegitimorum, & in
101 ſpecie quod nomen *filius* ſit merè naturale eſt
Textus clarus *in l. Tutelas ff. de capit. diminut.* ibi
*ſic deferuntur vt perſonæ naturaliter deſignentur, vt
ecce deferunt hæreditatem Senatusconſulta Matri,
& filio* quodque conſequenter Illegitimos com-
prehendat, tradunt *Angel. in l. ex facto §. ſi quis il
ſecondo num. 2. ff. ad Trebell. felin. in cap. in præſen-
tia num. 22. de prob Peregrin. de fideic. artic. 22. n.*
80. *Garz. par. 7. cap. 15. num. 3. Cephal. conſ. 656.
num. 38. Iouius de ſolemnit. in contr. minor. gloſſ.*
22. *§. 4. num. 61. Barboſ. appell. 99. num. 19. &
in dict.* Barchinonen *ubi ſuprà §. ſed Domini* Rot.
dec. 350. num. 2, poſt ſecundum vol. conſ. Farinacc.
quicquid contrarium dixerit *in dec. 361. num. 6.
par. 4. tom. 2. récen.*

Minusque vrget quod verbum *Parentela* habeat ori-
ginem ex matrimoniis, & pro Affinitate per nu-
ptias accipiatur *vt in can. porro 35. q. 5. gloſſ. in
Clem. vnica de Iureiuran. in verb. parentelam*; Quip-
pe contrarium apertiſſime probatur tam de iure
Canonico, quam ciuili, iuxta quod Affinitas eti-
102 am contrahitur ex illicita coniunctione, itaut
prędicetur etiam de ijs, qui ex iniquitate comple
xuum ſunt generati, vt in iure Canonico eſt *Text
in cap. per tuas de probat.* quem clarum appellat *Fa
gnan. ibidem num. 7. in fin.* & in iure ciuili *Text. in
l. & nihil ff. de ritu nuptiar.*, & quod propterea
verbum *affinitas* ſit naturale docet *Fagnan. in d.
cap. per tuas num. 12. ex D. Thoma in 4. diſtinct. 41.
queſt. 1. artic. 1. queſt. 1.* optimè *Gonzal. d. gloſſ.
5. num. 126,*

Et clarè patet ex eo, quod ſi Parentela eſſet re-
ferenda ad originem matrimonialem, verbum
103 *parentes*, quod Doctores communiter habent
pro naturali excluderet Illegitimos, idem dicen-
dũ foret de verbo *coniunctus* quod nemo diſſentit
eſſe naturale, vt per *Garz. vbi ſupra num. 43. Pax
Iordan. d. tit. 26. num. 40. de luc. de linea legal. lib.
1. artic. 24. num. 25. verſ. verba natura & lib. 2. ar-
tic. 44. num. 4.* Peregrin. *de fideic. 22. num. 89.*
Item de verbo *cognati*, quod habetur pro natu-
rali iuxta apertum *Text. in l. 10. ff. de gradib. af-
finitat.* ibi — *qui eſt agnatus & cognatus &c. alterum
enim ciuile, alterum naturale nomen eſt* — Garz. *vbi
ſupra num. 43, de luc. de linea legal. lib. 1. artic. 24.
num. 25. vbi ſupra, & lib. 2. artic. 44. num. 4.* Pe-
regrin. *de fideic. artic. 22. num. 85.* Pax Iordan. *d.
tit. 26. num. 40.* prout etiam verbum *propinquus*
excluderet Illegitimos ſi ad matrimonia relatio
habenda eſſet, & tamen illud eſſe vocabulum
naturæ dicunt de *Luc. de linea legal. lib. 1. artic. 15.
num. 33.* Pax Iordan. *tom. 2. lucubr. lib. 10. tit.
26. num. 4.* ſic denique dicendum foret de verbo
Poſteri, quod eſt naturale Iouius *de ſolemnit. in
contract. minor. gloſſ. 22. §. 4. num. 61.* ac etiam
de alio verbo *cognatio* quando illud ego cenſeo eſ
ſe naturaliſſimum, quicquid opinauerit *Garzias*
qui verbum *cognati* dicit naturale, verbum *co-
gnatio* ciuile, cum verius ſit vtrumq. ad natura-
lem ſignificatum referri, vt probant *Textus aper-
te in l. non facile & l. 10. ff. de gradib. affinit. & l.
et nihil ff. de ritu nuptiar. et Pax. Iordan. d.
titul. 26. num. 41.* in quam diſſonantiam neſcio,
qua ratione *Garzias* adeò frequenter trahatur,
putando nomen naturæ verbum *parentes*, non au-
tem *parentela*, verbum *conſanguinei* non autem
cõſanguinitas verbũ *cognati* nõ autẽ *cognatio*, quãdò
notum eſt, quod *deriuata Patris naturam verba ſe-
quuntur* itaut hæc verba, aut omnia dici debeant
ciuilia, aut omnia naturalia cum nulla ſit diffe-
rentia inter verbum productiuum, & productum.

Denique quod *parentela* ſit verbum naturale inclu-
104 ſiuum Baſtardorum probat hæc vltima ratio,
quod ſcilicet cum ex prædictis pateat adeſſe Do-
ctores hinc inde, & pro naturalitate huius voca-
buli ſtare opinionem *Bartoli* Principis Legiſta-
rum, ad omne peius verbum erit dubium, an ſit
naturale, vel ciuile, nam dubietas naſcitur ex
conflictu doctorum, in dubietate autem habemus
concluſionem claram, quod verbum accipi de-
beat potius in ſenſu naturali, quam ciuili, ſiuè
agatur de diſpoſitione ſtatuti, ſiue hominis, vt de
ſtatuto *Bald. d. conſ. 44. num. 1. verſ. ſed in ſta-
tutis lib. 2.* & in diſpoſitione hominis *Farinacc. q.
13. num. 45, Larrea dec. 32. num. 8. in fine Gonzal.
gloſſ. 5. num. 125. cum duobus ſeqq.* Garz. *par. 7.
cap. 15. num. 53. in fine Pax Iordan. d. tit. 26. n.
48. Caſtrop. tract. 13. de benef. diſput. 4. punct. 9.
num. 12. Rot. dec. 361. num. 21. & ſeqq. par. 4.
tom. 2. recen.*

Quęſtio etiam eſt inter Doctoret ſuper alijs verbis
an ſint ciuilia, vel naturalia, nam verbum *Do-
mus* licet communiori ſententia Doctores cenſe-
ant eſſe ciuile, & explicari pro agnatione, at-
105 tamen habere etiam ſignificatum naturæ dicit
Bartol. in l. Tutelas *ff. de capit. diminut.* Bald. *conſ.
441. num. 1. verſ. & ſi dicas lib. 3. Corneus conſil.
169. lib. 3. Barboſ. vot. 98. num. 50.* verbum *de ſti-
rpe* ſeù *Trunco*, ciuile putat *Garz. d. cap. 15. n.
39. Caſtropal. tract. 13. de benef. diſp. 4. punct. 9. n.
12.* naturale exiſtimatur apud *de Luc. de linea le-
gal. artic. 23. num. 24. in fin. lib. 1. & in obſeru. ad
Gretian. diſcept. 218. num. 7. in fine* verbum *Caſa-
ta*, licet communitèr accipiatur pro ciuili, ni-
hilominus naturale putarunt *Bald. in l. lege* Iulia
*ff. de ritu nuptiar. Salicet in l. final. num. 5. C. de verb.
ſignific.* Corneus *d. conſ. 169. lib. 3.* verbum *Genus*
ſeù *de genere* ad Ciuilitatem redigit Garz. *d. cap.
15. num. 49. Pax Iordan. d. tit. 26. num. 39. Ca-
ſtropal. tract. 13. vbi ſupra punct. 9. num. 12.* etiam
ad ſenſum naturalem trahit *Rebuff. in l. 62. verſ.
genus ff. de verb. ſignific*, verbum *proximus, proxi-
mior, proximitas* habere ſignificatum ciuilem ſub-
ſtinet *Honded. conſ. 5. num. 32. lib. 2.* Iouius *de ſo-
lemnit. in contr. minor. gloſſ. 22. §. 4. num 59. in
fine*, ſed contrarium docèt *Bald. conſ. 146. num. 1
lib. 2.* Rot. *dec. 571. num. 6. par. 4. tom. 1. recen.*
vbi refellitur *Hondedeus & in dec. 616. num. 4. in
fine eadem par. 4*, eademque quęſtio concurrit
ſuper uerbo *progenies & Proles*; quæ ego putarem

D 2 natura

naturalis licet contradicat *Garz. & carol. Anton. de Luca vbi ſupra* loquentes de verbo *progenies* ſicut naturale puto verbum *attinentes* niſi reſtringeretur ex adiuncto ciuili *Peregrin. d. artic. 22. num. 41.* & in ſpecie de verbo *attinentes* quod ſit naturale *Bald. conſ. 146. num. 1. verſ. et ſtatutum lib. 2:* & de verbo, familia, licet regularitèr ſit ciuile, tamen illud eſſe naturale inquit *Iouius de ſolemn. in contr. minor. gloſſ 22. §. 4. num. 19:* omiſſis alijs verbis, quę referre longum eſſet.

Ego tamen, licet non audeam impugnare communem diſtinctionem quando verba ſunt naturalia, & quando ciuilia, vt veniant, vel reſpectiuè ſub eis non veniant Illegitimi, eorumque deſcendentes, nihilominus dico, quod nullum verbum in iure noſtro reperitur, quod certè, indubitatè,
106 ſeù inflexibiliter, & inuariabiliter dicì poſſit ciuile, niſi *Agnatio Agnati* iuxta *Textum in l. 10. ff. de gradib. affinit.* quod ſolum conſiderauit *Bartol. in d. l. pronunciatio §. familiæ* & ità loquitur, eumquè intelligit *Pisaorm in cap. in præſentia num. 22. de probat.* ibi *verba significantia naturalitatem etc. verba ſignificantia Agnationem &c.* hoc enim verbum eſt illud quod ego credo non poſſe inflecti in alium ſignificatum non obſtante communi vſu loquendi, & conſuetudine Regionis, iuxtà quam naturales dicerentur de Agnatione, & non obſtante ſubiecta materia proportionabili Illegitimis, & in his terminis bene procedit doctrina *Garz. par. 7. cap. 15. ſub num. 53. verſ. ſed cum iſta, et Gratian. diſc. 218. n. 13. et ſeqq.*

Omnia alia verba, quę Doctores communitèr reputant ciuilia, nempe *Caſata, Domus Cippus, familia Genſ. Genus, ſtirps. proſapia, et ſimilia,* ſunt ambigua, & æquiuoca quia poſſunt intelligi tam ciuiliter, quam naturalitèr eatenus enim accipi-
107 untur in ſenſu rigido & ciuili, quatenus Doctores putant verbum *Domus, familia caſata etc.* eſſe idem ac *Agnatio*, vt videre eſt apud *Bartol. in l. Tutelas ff. de capit. dimi aut. et in l. pronunciatio §. familia ff. de verb. ſignific. et l. final. C. eodem* cum alijs apud *de luc. in obſeru. ad Gratian. diſcept. 218. num. 17. verſ. alij tamen;* vnde ſicut iſta verba ſunt ciuilia, & reſtricta per interpretationem Doctorum, ità nihil prohibet, quin poſſint eſſe naturalia, & latiorem habere ſignificatum ex diuerſa interpretatione, deducta vel ex communi vſu loquendi, & conſuetudine, vel ſtatuto Regionis, mente Teſtatoris, obſeruantia, alijſque circumſtantijs idemq. dico de verbis merè naturalibus nempe *Pater filius deſcendens conſanguineus etc.* quæ licet per Doctores in ſenſu naturali, & largo accipiantur, id tamen non excludit quominus habere poſſint etiam ſenſum ciuilem, & reſtrictũ ex mente & volũtate Teſtatoris, alijſque circumſtantijs proximè adductis. Cumque proptereà rari ſint caſus, quod ſinè agatur de ſtatuto, ſiue de diſpoſitione hominis non concurrãt aliquæ circumſtantiæ quæ poſſint verba naturalia, & ciuilia reſtringere, & ampliare reſpectiuè, non eſt tuta regula inſiſtere iudaicè in cortice verborum, quæ plerunque in Teſtamentis adijci ſolent ad placitum Notariorum. & ſuper quibus Doctores ſunt confuſi, & diſcordes circà interpretationem ciuilem, vel naturalem, ſed in ſubſtan-
108 tia diſpoſitionis inſiſtendum eſt, concludendo, quod quæſtio iſta tota eſt voluntatis decidenda ex coniecturis, & circumſtantiis, vt eſt *Textus* in hac materia magiſtralis *in l. ex facto §. ſi quis rogatus ff. ad Trebell.* vbi cum quis rogatus eſſet reſtituere hæreditatem ſub conditione *ſi ſine liberis deceſſerit*, licet Papinianus putauerit ſub hoc verbo *liberis* naturalem filium continerì *Vlpianus* tamen hęc limitando adiungit -- *mihi autem quod ad naturales liberos attinet, voluntatis quæſtio uidetur eſſe de quibus liberis Teſtator ſenſerit, ſed hoc ex dignitate, & voluntate, & conditione eius qui fideicommiſit, accipiendum erit* -- & ità quæſtionem iſtam eſſe reſoluendam tradunt *Pax Iordan. tom. 2. lib. 10. tit. 26. num. 43. Gonzal. ad regul. 8. gloſ. 5. num. 124. Barboſ. vot. 98. ſub num. 53. & ſeqq Rot. coram Bich. dec. 7. num. 4. et in rec. dec. 49. num. 12. et 13. par. 4. tom. 2.*

Prima igitur circumſtantia eſt, mens, & voluntas Teſtatoris, ſeù fundatoris. Etenim ea aliter viderètur pro incluſione Illegitimorum, Primò
109 ſi ille aliquem Illegitimum in ſua diſpoſitione cognouiſſet, & honoraſſet *Barboſ. vot. 98. num. 56 Rot. dec. 388. num. 11. par. 1, et Adden. ad dec. 262. num. 25, par. 18. recen. lotter. lib. 2. quæſt 11. num. 149.* ſecundò ſi vocaſſet *filios legitimos* immediatè ſubiungendo *aut de ſuo corpore deſcendentes*, nam opponendo hæc verba ampliatiua verbo *legitimos* argumentum foret, quod etiam de naturalibus intellexiſſet iuxtà *Bald. conſ. 463. lib. 5.* quem refert *Ciriac. contr. 209. num. 26.* Tertiò ſi feciſſet mentionem de legitimatione aliquorum ex vocatis, ſeù vocaſſet *legitimos*, vel *naturales* propter diſiunctiuam, ſeù alternatiuam *Gratian. diſcept. 218. num. 23. Rot. dec. 126. num. 2. par. 1. recen. et dec. 350. num. 4. poſt ſecundum vol. conſ. Farinacc.* vbi *num.* 5. additur alia coniectura. Quartò ſi in alia teſtamenti parte de naturalibus mentionem habuiſſet *Barboſ. appellation. 99. numer. 25.* Quintò ſi dixiſſet omnes ſeù quoſcunque deſcendentes, ac Parentes ſeù quoquomodo natos, quo caſu venirent etiam ex odibili coitu progeniti *Peregrin. d. artic. 22. num. 81.* Sextò ſi direxiſſet verba ad perſonam, quæ non potèrat habere filios legitimos, & naturales, vt ad Furioſum, qui non poteſt contrahere matrimonium etiam ſi agerètur de Teſtatore in dignitate conſtituto *Caſtren. in l. ex facto §. ſi quis num. 6 ff. ad Trebell.* vel ad Preſbyterum, ſeù conſtitutum in Sacris, vt dixit *Rot. in Mediolanen. Cappellaniæ 22. Iunij 1703. §. quod demum coram Reuerendiſſ. Molines Decano*, ſed contrarium tenet *Bartol. in l. hæredibus 77. §. ſi Titius num. 4. ff. ad Trebell.* vbi quod ſi relinquatur conſtituto in Sacris, qui grauetur reſtituere ſub conditione *ſi ſine liberis deceſſerit*, debet intelligi hæc conditio de liberis, quos ille habere poteſt ſcilicet de Eccleſia que ſtat loco filij legitimi, ſi verò dictũ fuerit *ſi ſine liberis ex ſuo corpore deſcendentibus*, firmat relictum eſſe nullũ quia inuitat ad fornicandum, quę tamen concluſio refellitur per *Mantic. de coniect. lib. 11. tit. 9. num. 3. & 4.*, maximè quia Bartolus loquitur in ſucceſſione bonorum non autem in iuribus honorifi-

cis

cis, prout eſt Iuſpatronatus, in quibus terminis
loquitur *Rota vbi ſupra*, alias ſequeretur, quod
ſpurii & ex damnato coitu procreati nunquam
admitti poſſent in iurepatronatus, licet eſſent ex-
preſsè vocati, quià vrgeret motiuum *Bartoli* quod
diſpoſitio inuitaret ad fornicandum, & tamen vi-
demus, quod veniunt Spurij etiam ſub verbis na-
110 turalibus, & quando vrgent coniecturę,
quod ius ſanguinis tantum fuerit contemplatum
*vt in dec. 350. num. 8. par. 3. et dec. 262. num. 8.
et ſeqq. par. 8. rec. Lotter. de re benefic. lib. 2. quaeſt.
11. num. 145. et 146.* Garz. *par. 7. cap. 15. num.
43. et 46. in fin.* Carol. *Anton. de Luc. de linea legal.
d. artic. 24. num. 25. verſ. verba natura Rot. dec.
616. num. 5. par. 4. tom. 1. recen. et in d. Mediola-
nen. Cappellania vbi ſupra* vrgente etiam con-
cluſione quod Iuriſpatronatus capaces ſunt etiã
perſonæ turpes, & inhoneſtæ, & conſequenter
Spurij, & ex damnato coitu progeniti *dec. 262.
num. 8. et 10. par. 8. rec.* Granan. *diſcept. 218. n.
5.* quodque ne Laici retrahantur à fundationibus
Eccleſiarum, & Beneficiorum eorum voluntati
eſt obſequendum etiam in his, quæ iuri contra-
riantur, & quamuis id non procedat in materia
nutritiua peccati, tamen fundatoris intentio ad
hoc non dicitur ordinata, nec ideo debet conſide-
rari *Mantic. vbi ſupra num.* 4. vltra quod ille in
hac materia Iuriſpatronatus non videtur immu-
tare ad fornicandum eum non agatur de intereſſe
ſucceſſionis bonorum, vbi ne illa tranſeat ad ali-
os inuitetur quis ad peccandum, ſed de iure ho-
norifico, vbi non cadit intereſſe burſale, & com-
modum diuitiarum Gonzal. *in cap. querelam num.
14. de elect.* vbi quod electio. & pręſentatio ſunt
fructus honoris quibus poſſeſſor non fit locuple-
tior, nec proindè obnoxiis reſtitutioni, ego ta-
men multum abhorreo Spurios adulterinos, & Sa
crilegos, & contra eos rigide procederem, & re
quirerem, quod vel eſſent expreſſe vocati, vel
tacitè non ſolum ex verbis naturalibus, ſed eti-
am ex coniecturis vrgentiſſimis, & ſic intelligo
*Rot. in d. Barchinonen. beneficij 22. Febr. 1704. §. il-
lud autem coram R. P. D. Caffarello* & tunc ſeclu-
ſa contraria, & ſpeciali lege fundationis eos dũ-
taxat admitterem per poſterius, & in defectum
omnium legitimorum; & in concurſu extranei.
Septimò mens fundatoris includendi illegitimos ar-
111 gueretur, ſi verba eſſent directa ad perſonam,
quæ haberet Illegitimos, & fundator hoc ſcie-
bat *Caſtren. in d. l. ex facto §. ſi quis num. 6. in fine*
Octauò ſi in aliqua parte Teſtamenti fundator
quibuſdam vocatis adiecit qualitatem legitimita-
tis, & hanc omiſit in vocàtione aliorum, nam
hæc diſcretiua videtur denotare, quod ſicut vbi
voluit legitimitatem expreſſit, ita vbi non ex-
preſſit eam noluiſſe cenſetur *Ferett. conſ. 15. num.
9.* Ciriac. *contr. 209. num. 27. et dec. 388. num. 12
par. 1. recen.* & in materia Iuriſpatronatus, *in dec.
126. num. 4. par. 1. rec. et dec. 350. num. 3. poſt ſe
cundum vol. conſil. Farinacc. et in Mediolanen. cap-
pellania 23. Martij 1703. §. neque obſtat coram Re-
uerendiſſimo Molines Decano* vbi de caſu, quo ad
Iuſpatronatus vocati fuerunt *deſcendentes*, ad hę-
reditatem vero hæredes legitimi, & naturales &
ſcripſi ſupra *diſcept. 41. ſub num. 3.* ſed contrari-
am ſententiam tenet Caſtren. *in d. l. ex facto §. ſi
quis num. 5. in fine verſ. primo enim loco* Peregrin.
de fideic. artic. 22. num. 80. verb. qua tamen in qua
contrarietatem dicerem, quod vbi verba eſſent
ciuilia per interpretationem Doctorum *ut caſata,
familia, Domus etc.* quæ intellectum ciuilem ex the
orica Doctorum, & naturalem ex circumſtantiis
habere poſſunt, tunc non intraret argumentum
diſcretiuę *dec. 450. num. 7. par. 14. rec.* ſed poti-
us exindè reſultaret firmior declaratio uerbi ci-
uilis ex regula quod una pars Teſtamenti aliam
declarat, itaut neque per poſterius uenirent Il-
legitimi, eo magis ſi illi quibus adiecta fuit qua-
litas legitimitatis erant magis dilecti, quam alij
de familia uocati, quibus hęc qualitas non fuit
repetita *Rot. in dicta* Barchinonen. *beneficij 22. febr.
1704. §. quodque coram R. P. D.* Caffarello ſed in-
traret diſcretiua ſi uerba eſſent mere naturalia,
ut *filius deſcendentes, et familia* iuxta ſcripta *di-
ſcept. 45. ſub num. 3.* crederem tamen in hoc caſu
exinde deſumi prædilectionem, & prælationem
legitimorum ſupra Illegitimos, itaut illi in con-
curſu illorum non eſſent admittendi, ſed ſolum
in defectum, ac per poſterius, licet hoc aſſerere
non ſit tutum, nam aliquando Teſtatores plus di-
ligunt Illegitimos, quam legitimos ut ait *Baldus
conſ. 441. num. 2. uerſ. quinto lib. 3.* Ciriac. *contr. 209
num. 36.* idemque id pendet ex alijs coniecturis,
quia materia coniecturalis eſt, & tota facti vide
dec. 361. par. 4. tom. 2. rec.
Mens autem contraria illegitimis colligitur. Primò
ſi quis in aliqua parte Teſtamenti excluſiſſet Il-
112 legitimos ex odio, vel per uiam regulæ, quæ
influeret etiam in uocatione ad Iuſpatronatus, to-
tumque Teſtamentum informaret Card. *de Luc. de
fideicom. diſc. 30. num. 16. & dec. 253. per totam par.
6. recen.* ſecundo ſi dixiſſet ueros filios & deſcen
dentes, ſeu ueros parentes *Mantic. de coniect.
lib. 11. tit. 9. num.* 2. Tertio ſi uocaſſet filiam,
eiusque liberos, quo caſu non eſt credendum
ſenſiſſe de liberis ex reprobata fornicatione ſuſ-
ceptis *Angel. in d. l. ex facto § ſi quis il ſecondo num.
2.* idem procedit in uocatione Vxoris & filiorum
facta per Maritum, uel Mariti, & filiorum facta
per Vxorem, cum non ſit credendum intellexiſſe
de liberis ex iniquo coitu generandis, ſed ex iu-
ſtis nuptiis *Barboſ. appell. 99. n. 29. et* 30. Quartò
ſi agnationę expreſſiſſet una cum uerbo *familia
uel Domus uel caſata*, ſecus ſi contemplata fuiſſet
agnatio poſt vocationem per verba naturalia *de-
ſcendentium, & conſanguineorum* hoc enim caſu Il-
legitimi excluſi quidem remanerent per prius in
còncurſu legitimorum, non autem per poſterius
Bich. *dec. 7. num. 10. Lotter. lib. 2. q. 11. num. 150.*
Quintò ſi fuiſſent vocati filij, & deſcendentes le-
gitimi, ſed contrarium tenet *Rot. dec. 155. num.
3. par. 1. recen.* vbi quod vocatis legitimis de iu-
re per poſterius veniunt ipſi legitimi, & his non
exiſtentibus interpretatiuè ſit tranſitus ad illegi-
timos *Gratian. diſcept. 218. num. 4. Rot. dec. 350.
num. 1. poſt ſecundum uol. conſil. Farinacc. & dec.
155. num. 3. par. 1. rec.* hæc concluſio apud me
patitur difficultatem, quià vocatio per poſterius
non habet locum niſi inter comprehenſos ab ini

tio

tio virtute verborum ex allegatis *diſcept. 14. num 3.* cum autem appellatione legitimorum non veniant Illegitimi, immo incluſio legitimorum ſit excluſio Illegitimorum, non videtur quomodo illegitimi poſſint includi in diſpoſitione interpretatiuè, & contrarium procederet vbi ageretur de verbis ciuilibus admixtis cum naturalibus. Tunc enim cum adſit capacitas in verbis includendi Illegitimos, verba ciuilia ſtant prælatiue quoad legitimos, non excluſiuè ad illegitimos per poſterius, vt declarat *Rot. in Viterbien. fideicom. apud Palm. Nepot. allegat. 243. num 12.* dicit tamen *Rot. dec. 361. num. 5. & 6. & 26. par. 4. tom. 2. rec.* quod etiam ſub verbis ciuilibus ſecundariò, & in ſubſidium veniunt illegitimi ſed contrarium tenet *Garz. par 7. cap. 15. num. 46.* cum infra citatis *num. 115.* ſed Rota intelligi debet quando ſunt verba ciuilia, quæ habent etiam ſenſum naturalem capacia eos includendi.

Sexto viderentur excluſi Illegitimi quando fundator vocaſſet *proximiorem ſibi in gradu Parentela*,
113 nam expreſſio gradus dat intelligere illos de Parentela legitima, dum alias Illegitimi non habent gradum, vt conſiderat *Iouius de ſolemnit. in conte. minor. gloſſ. 22 §. 4. num 50. in fine et n. 56. et 60. Hondedes conſil. 32. num 20. et 22. lib. 2.* gradus enim inuenti fuerunt per ius ciuile, & Canonicum ad effectum ſucceſſionis, & prohibitionis Matrimoniorum reſpectiuè, hæc tamen coniectura non ſtringit, quià licet gradus ſint inuenti à Iure, tamen ius eos non inuenit, neque ſtatuit potius pro legitimis quam pro Illegitimis, ſed pro vtriſque vt probat *Concil. Tridens. cap. 4. ſeſſ. 24. de reformat.* vbi reſtrinxit impedimentum affinitatis ex fornicatione ad primum, & ſecundum gradum ibi- *ad eos tantum qui in primo, et ſecundo gradu coniunguntur, in ulterioribus vero gradibus etc.* ecce gradus conſiderati, & expreſſi in Cōſanguinitate naturali contracta ex illicito coitu, probat hoc etiam *Gloſſ. in l. non facile ff. de grad. affinit. in verb. per n. etas* gradus enim dicitur ad ſimilitudinem ſcalarum ad deſignandam proximioritatem Sanguinis Inter conſanguineos, vt ait *Text. in l. 10. ff. de grad. affinit.* & datur gradus naturę, & gradus iuris *de Luca de linea legal. lib. 2. artic. 89 num. 1.* ideoq. expreſſio gradus non concludit ciuilitatem, ſed verificatur etiam in gradu naturæ iuxtà quam etiam Illegitimi dicuntur coniuncti in gradu, vt in puncto *Bald. conſ. 441. lib. 3.* ubi quærit utrum ſpurij dicantur eſſe de Domo, & de coniunctis *uſque in quantum gradum* & affirmatiuè tenet ibi- *num. 1. verſ. et de iure æqualitatis*, nec obſtant ſuperius adducti in contrarium quià loquuntur in materia diuerſa, quę pertinet ad prouiſionē iuris ciuilis, quo caſu gradus ciuilis conſideratur, non autem gradus naturæ vt explicat *Iouius vbi ſupra num. 57. & ſeqq.* ideoque non applicantur ad materiam Iuriſpatronatus, quę eſt proportionabilis Illegitimis, nec pertinet ad prouiſionem iuris ciuilis vt ſunt tutelæ, & ſucceſſiones *Rebuff. in l. appellatione Parentis 51. verſ. duodecimo ff. de verbor. ſignific.* confert *Rot. dec. 571. num. 6. & dec. 616. num. 4. par. 4. rec.* & proinde non videtur ſubſiſtere in hac parte quod de gradu dixit *Rot. in d. Barchinonen. 22. Febr. 1704 §. eoque coram R. P. D. Caffarello* immo illegitimi ſeù naturales habent gradum ſucceſſionis de iure ciuili in vncia extante legitima Sobole, & in duabus vncijs, ea non exſtante, nec vxore *auth. licet C. de nat. liber. Marta de ſucceſſ. par. 1. queſt. 16. artic. 1. num. 22.* ſuccedunt etiam Matri, àc inter ipſos, quæ ſucceſſio non datur ſinè gradu Conſanguinitatis, & hoc clare volunt Doctores, quatenus dicunt in diſpoſitione concepta per verbā naturalia Illegitimum pręferri legitimo in gradu remotiori, ſecus in pari gradu *Garz. par. 7. cap. 15 num. 48. verſ. quod ſolum Rot. dec. 361. circa finem par. 4. tom. 2. rec.* cum aliis ſupra *num. 8.* ergo loquentes de gradu inter Illegitimos, ſupponunt illos habere gradum naturalem, facit etiam *Cephal. conſ. 591 lit. 4* dicens naturales eſſe de Linea, quem ſequitur *Marta de ſuc. par. 4. queſt. 21. artic. 5. num 12. de Luc. de linea legal. lib. 1. artic. 2. num. 27.* ſi enim ſunt de linea ergo ſunt in gradu, quia linea plures gradus continet, habent enim naturales iura Cognationis *de Luca d. artic. 2. num. 27. vers. Collaterales* & gradus dicitur ratione cognationis naturalis *Gloſſ. in l. non facile ff. de grad. affinit. in verb. nati ſunt* an autem in dubio, quis cenſeatur Spurius, vel naturalis, licet *Rot. in d. Barchinonen vers ſupra* firmauerit præſumptionem ſtare pro ſpurietate, contraria tamen opinio eſt verior ex allegatis apud *Barboſ. vot. dec. 98. num. 64. & ſeqq.* quod nempe quis potius præſumatur naturalis.

Secunda circumſtantia oritur ex conſuetudine Re-
114 gionis, & communi vſu loquendi, nam ſi iuxtà illum Ballard. dicuntur de domo, & familia. iſti includuntur etiam ſub verbis, quæ Doctores habent pro ciuilibus *Gloſſ. in l. ex facto §. ſi quis in verb. ex voluntate ff. ad Trebell ibique Repetentes Laurea dec. 32. num. 43. & 44. Gonzal. gl. ſi. 5. num. 124. Caſtropal. tract. 13. de benef. diſput. 4. punct. 9. num. 12. in fine Pax Iordan d. lib. 10. tit. 26. num. 43.* An autem ſufficiat quod iſta conſuetudo probetur ex atteſtatione Doctorum affirmatiuè tenet *Ciriac. contr. 209. num. 41.* ſed negatiuè *Honded. conſ. 5. num. 38. lib. 2. Iouius de ſolemnit. in conte. minor. gloſſ. 22. §. 4. num. 53.* in hoc videnda eſt *Rota in Bononien. fideicommiſſ. de Manfrolis 24. Maij 1699. coram R. P. D. Anſaldo* apud *Baldacc. tom. 1. tit. 3. dec. 10. num. 26. & ſeqq.* & quicquid ego ſcripſi ſupra *diſcept. 7. num. 24. verſ. quodque fol. 166. Rot. in dicta Barchinonen. vbi ſupra §. oppoſita verſ. quin etiam*, cuius tamen concluſio procedit vbi ordinarius in ſententia expreſſit non adeſſe conſuetudinem, ſecus vbi nihil dixit, ſed tantum inſtituit præſentatum quā ſtante conſuetudine inſtituere non debuiſſet, nam hæc coniectura nihil facit quando de conſuetudine teſtantur Doctores in loco verſati, & ſuper ea alias indicauit *Rota* vt de conſuetudine Hiſpaniæ *in dec. 361. num 9. & ſeqq. par. 4. tom. 2. Royas dec. 254. num. 20. & in rec. decis. 241. num. 9. par. 16.*

Tertia circumſtantia oritur ex dignitate, & condi-
115 tione diſponentis, nam ſi iſte eſſet naturalis etiam nobilis, non videtur abhorruiſſe ſibi ſimiles

Rot. dec. 388. num. 10. par. 1. et Adden. ad dec. 262
num. 282. et ſeqq. par. 8. Ionius de ſolemnit. in con-
tr. matrim. gloſ. 22. §. 4 n. 19. verſ. maximè Bich.
dec. 7. num. 5. item ſi eſſet fœmina, vel Idiota,
hac namque caſu præſumitur, quod diſpoſuerit
116 in ſenſu potius naturali, quam ciuili Fuſar. de
ſubſtit. queſt. 379. num. 9. Barboſ. vot. 98. num. 57.
et 58. Per contrarium præſumptio vrgeret pro
diſpoſitione concepta in ſenſu ciuili ſi ageretur
de Teſtatore ſeù fundatore litterato, ſeù etiam
valde nobili, qui non præſumitur voluiſſe defer-
re Iuſpatronatus Illegitimis, cum maius ſit dede-
cus talibus perſonis quod ſucceſſio in Iurepatro-
natus deueniat ad Baſtardos, quam aliis Plebeis
Gloſ. in l. ex facto §. ſi quis rogatus in verb. ex vo-
luntate verſ. ſecundo dignitas ff. ad Trebell. ibiq. An-
gel. num. 2. verſ. vel quia Alexan. num. 57. Pere-
grin. de fideic. artic. 22. num. 84. & in terminis Bar-
boſ. d. vot. 98. num. 60 Rot. dec. 126. num. 7. par.
1. rec. Lotter. lib. 2. queſt. 12. num. 150. Gratian.
diſcept. 218. num. 32. vbi ampliat etiam ad Per-
ſonas non nobiles talis tamen conditionis, iuxtà
quam attenta eorum vita honeſta, & ſpectabili eſ-
ſet verecundia habere tales ſucceſſores, quę am-
pliatio non placet, cum Doctores requirant Diſ-
ponentem eſſe perſonam valdè nobilem, vt dicit
Caſtren. in d. l. ex facto §. ſi quis rogatus num. 7. vbi
concluſionem hanc multū ampliat dicendo, quod
debeat eſſe Perſona nobilis, quę habeat ſignori-
am, & Caſtra, & iuriſdictiones, non autem,
quę habeat priuatum patrimonium, vt ſunt nobi-
les Veneti, Rota verò in dec. 126. num. 7. par. 1.
rec. loquitur de nobilitate, & dignitate fundato-
rum, qui erant S. R. E. Cardinales, & Lotter. de
re benef. lib. 2. queſt. 11. num. 150. exponit con
cluſionem quando Perſona eſſet valde nobilis, et
Eccleſiaſtica ex quibus conuincitur doctrina Gra-
tiani; intellige tamen, vt hæc nobilitas non arce-
at perpetuò Illegitimos ſi verba eſſent naturalia,
ſed tantum exiſtentibus legitimis itaut in eorum
defectum per poſterius admittantur, vt in d. dec.
126. num. 2. et 7. par. 1. rec. Lotter. ubi proximè num
150. ſecus crederem vbi verba eſſent ciuilia ex
117 interpretatione Doctorum nempe Domus fami
lia, caſata, et ſimilia etc. quia tunc eſſent exclu-
ſi etiam deficientibus legitimis Garz. par. 7. cap.
15. num. 46 Ciarlin: contr. 172. num. 43. et 44. lib:
2. Rot. in Comen. Cappellania 18. Aprilis 1701. §.
Parumque coram R. P. D. Tremoille.

Quarta circumſtantia deſumitur ex ſubiecta mate
118 ria. Si enim agatur de Iurepatronatus inſtituto
in forma Primogenituræ, & maioratus ad illu-
ſtrandam familiam, materia cum non dicatur pro-
portionabilis non veniunt Illegitimi Royas deciſ.
254. num. 8. et 21. et in rec. dec. 361. num. 17. et
26. par. 4. tom. 2. ſecus ſi Iuſpatronatus non fue-
rit inſtitutum in forma maioratus quicquid dica-
at Garz. par. 7. cap. 15. num. 51. vbi quod ſicut
maioratus eſt res honorifica ità & Iuſpatronatus
arcens Illegitimos et Gratian. diſcept. 218. num. 25
quatenus putat præferendos eſſe legitimos, do-
nec extant, & ſolum admittendos Illegitimos in
eorum defectum & de Luc. ibidem in obſeruat. num.
8. et de Lucca legal. lib. 2. artic. 23 num. 24 in fine
hæc enim prælatio procedit quando expreſsè,
vel tacitè ex coniecturis reſultat, nam alias quan
do verba ſunt capacia includendi legitimos æquè
ac Illegitimos, tam iſti, quam illi veniunt prima
rio, & æqualiter data ſolum prælatione legitimi
in pari gradu iuxtà ſuperius dicta num. 8. non
autem ſi exiſtat in gradu remotiori, quià tunc
excluditur per Illegitimum proximiorem Pere-
grin. de fideicomm. artic. 22 num. 80 verſ. ubi etiam
& latè fundat Rot. dec. 361. num. 18. verſ. non ob-
ſtat & num. 19 cum ſeqq. par. 4. tom. 2. recen. & co-
ram Royas dec. 254. n. 14. in fine vbi refellit Gratia-
119 num, & declarat Garziam, vt procedat in
patronatu in quo ſuccedítur ad inſtar Maiora-
tus nam extra hunc caſum dicitur agi de
materia indifferenti, in qua non debemus facere
differentiam inter legitimum, & non legitimum,
vt ait Bald. conſ. 441. num. 2. in fine lib. 3 & de
materia proportionabili Illegitimis, quale eſt
iuſpatronatus, cuius ipſi ſunt capaces Rocchus de
Curte de iurepatr. in verb. competens num. 10. Lam-
bertin. eod. tract. lib. 1. par. 1 q. 7. art. 13. num
4 Caſteopal. tract. 13. de benef. diſput. 2. punct. 3 n.
24. Card. de Luc. de iurepat. diſc. 37. num. 7 verſ. an
potius Rot. dec. 350. num 1. poſt ſecundum vol. conſ.
Farinacc. et dec. 319. num. 4. par. 3. et dec. 262. num.
10. par. 8. rec.

Qua in re non bene firmauit Rot. in d. Barchinonen.
Beneficij ubi ſupra coram R. P. D. Caffarello qua-
tenus dixit Illegitimos ſicut non venire in ſuc-
120 ceſſione Maioratus, qui eſt res honorifica, ità
nec in Iurepatronatus, quod etiam dicitur ho-
norificum allegando Garz. ubi ſupra n. 50. & 51.
quando iſte Doctor fuit alias declaratus per Sac.
Rotam, vt procedat in Iurepatronatus inſtituto
in forma Maioratus & Primogenituræ, nòn au-
tem in Iurepatronatus ſimpliciter, vt in dec. 361.
par. 4. tom. 2. et coram Royas dec. 254. locis ſupra
citatis, alias retento hoc ſuppoſito ſequeretur,
quod in iurepatronatus nonquam Illegitimi ad-
mitti poſſent ob repugnantiam materiæ etiam ſtan
te conſuetudine iuxtà quam Illegitimi veniant
appellatione illorum de Domo, genere caſata et fa-
milia quando contrarium expreſſe iudicauit in d.
Comen Cappellania coram R. P. D. Tremoille ſupe-
rius impreſſa diſcept. 53. n. 38. et ſeqq. confirmata
in ſecunda, et tertia inſtantia coram R. P. D. Priolo &
Kaunitz. item repugnante ſubiecta materia ne-
que venirent ſub verbis naturalibus d. dec. 361.
num. 26. par. 4 tom. 2. Rebuff. in l. appellatione Pa-
rentis § verſ. duodecimo ff. de verb. ſignific. quod eſ-
ſet contra deciſa in omnibus deciſionibus S. Rotę
hactenus emanatis de quibus ſupra n. 95. & æqui-
uocum eſt clarum, quià licet Iuspatronatus defi-
niatur ius honorificum, non tamen eſt res ordina-
121 ta ad conſeruandam agnationem, nec ad decus,
& ſplendorem familiæ, ſicut Maioratus, Barboſ.
d. vot. 98. num. 60. Rot. d. dec. 361 num. 12 et ſeqq.
par. 4. tom. 2. quod patet ex eo, quod Illegitimi
ſunt capaces Iuriſpatronatus, & tamen non eſ-
ſent capaces, ſi illud eſſet materia eis non pro-
portionata, prout eſt illa ordinata ad ſplendorem
familiæ, & Agnationis, aduertendo hic quod
nulla eſt differentia quando verba ſunt de iure na

turalia

turalia, vel ſont talia per conſuetudioem, & communem vſum loquendi, etiamſi alias eſſent cioilia per interpretationem Doctorum iuxtà superius dicta *num.* 63. nam vtroque caſu Teſtator cēſetur oaturaliter loqoutus, & oaturali ſanguinis affectiooe motos, quæ ſicut eſt ęqoalis erga legitimos & Illegitimos, ità paritas affectionis paritatem permiſſioois inducit, vt ait *Bald. conſ.* 441 *num.* 1. *in fine lib.* 3. vbi quod hęc eſt veritas quando materia eſt iodiffeeens, prout eſt Iuſpatronatus; ao autem in iſto ordioato per viam maioratus ſuccedant Illegitimi per poſterius io defectū legitimorum affirmatiue tenet *Larren dec.* 32 *num.* 31, *verſ. et hanc et num.* 37, vbi ampliat, quod intellige quando verba ſont capacia iocludendi etiam illegitimos ioxtà ſuperius dicta *num.* 112.

Quiota demum circumſtantia conſiſtit io obſeruan-
122 tia, quæ eſt omois diſpoſitionis, proba, & fidelis ioterpres, ciqoe ſtandum eſt etiamſi contrarius iotellectus eſset de iore verior, vt dicuot in termiois *Gonzal. d. gloſſ.* 5 *num.* 124, *Pax Iordan tom.* 2 *lib.* 10 *tit.* 26, *num.* 44. *Card. de luc. de interpat. diſc.* 61 *num.* 12 *Carol. Antōn. de Luc. de linea legal. artic.* 23 *num.* 15 *verſ. ſuccedıtur lib.* 1

Poſtremo vtilem adiongo queſtionem, an forma pręſcripta per *Sacrum Concilium Tridentin. ſeſſ.* 24. *cap.* 16. *de reform.* ſtatuens, vt Capitulum *officialem,*
123 *ſeù Vicarium intra octo dies poſt mortem Epiſcopi conſtituere tenentur, qui ſaltèm in iure* Canonico *ſit Doctor, vel licentiatus, vel alias quantum fieri poſſit idoneus*, ſeruanda ſit ab Archidiacono, qui sede ūacante ſuccedit in iuriſdictione Epiſcopali vigore conſuetudinis; hęc quæſtio fuit diſputata io S. Congregatione Concilii in *Gerunden deputationis Vicarÿ*, vbi inter alia propoſitū fuit tertiū dubiū-- *An Archidiaconus maior Eccleſiæ Gerunden Sede Epiſcopali vacante teneatur in electione Vicarÿ ſerua re formam præſcriptam a Sac.* Concilio *Tridentino ſeſſ.* 24. *cap.* 26. *de reformat.* & negatiua prodiit eeſolutio ſuo die 5. Septembris 1699. & pariter ad Qoartum dubium *an deputatio vnius ex Vicarÿs Generalibus facta per Archidiaconum Sede vacante in perſonam coadiutoris in quodam Canonicatu, & Doctoris in iure ciuili tantum ſit valida*, dictum fuit *prouiſum in Tertio*; Ratio autem eſt quià cum de iure ſiuè Epiſcopus, ſiue alius iuriſdictionem Epiſcopalem exercens poſſit vel per ſe ipſum iuriſdictionem exercere vel in Electione Vicarii aſſumere perſonam ſibi beneuiſam etiamſi nulla facultate, aot Doctoratus grado ſit inſignita, cum ſufficiat quęlibet peritia, & idoneitas *cap. quoniam in plerisque de offic. Vicar. Solorzan. de iur Indiar. lib.* 3. *cap.* 13. *num.* 48. & io terminis Epiſcopi quod non teneatur eligere Vicariom, ſed ſit repoſitum in eius arbitrio *Text. in cap. Epiſcopus de offic. ordin in* 6. Ros. *dec.* 115, *num.* 19. *& ſeqq. par.* 24. *recen.* quodque non teneatur in Vicariom aſſumere ſibi Doctorem rradunt *Sbrozz. de offic. Vicar. queſt.* 36. *num.* 59. *lib.* 1. *Fermoſin de poteſt. capit. ſede vac. tract.* 1. *queſt.* 9. *num.* 23. *in fine Vulpell. in prax. cap.* 44. *num.* 15. *Zerol. in prax. verb. Vicarius num.* 21. & reſoluit S *Congregatio in Salamantina* 2. *Septembris* 1542. *ſuper primo dubio vt in lib.* 17. *Decretor pag.* 103; indè ſequitur, vt diſpoſitio Coocilij io *d. ſeſſ.* 24. *cap.* 16. hanc liberam, & voluntariam poteſtatem de iore competentem corrigeodo domtaxat quoad Capitula Eccleſiarum Cathedralium, non ſit extendenda ad alias Perſonàs, qoas non expreſſit, com tanquam correctoria iuris communis regulariter ſtrictè veoiat interpretaoda, vt in puncto, qood Concilium de Capitulis Cathedralium dumtaxat Eccleſiarum intelligatur communiter ſcribunt *Fagnan. in cap. bis quæ de maior. & obed. num* 77. *Solorzan. de iur. Indiar. lib.* 3. *cap.* 15. *num.* 47. & 48. *Garz. de beneſic. par.* 5. *cap.* 7. *num.* 20. *Sbroz de offic. Vicar. lib.* 1. *q.* 36. *num.* 16. *Ragucc. de voce Canon. in capitul. cap.* 37. *num.* 6. *Fermoſin. de poteſt. cap. ſede vacante tract.* 1. *q.* 9. *num.* 23. *Ricc. Collect. dec. par.* 5. *collect.* 1502. *vers. limita. Barboſ. de Canonic. cap.* 40. *num.* 50. *verſ. vbi limitat* eoque fortius cum dicta diſpoſitio Conciliaris ſit etiam pænalis, & odioſa, dum in caſu quo per Capitulum intra octo dies Vicarius oon deputetur, deuoluit ius deputandi ad Metropolitanum vel Epiſcopum Viciniorem in penam negligentiæ, & contrauentionis *Garz. par.* 5 *cap.* 7. *num.* 20. ideoque ratiooe odii, & pænalitatis multò magis reſtringenda eſt ad ſola Capitula, de quibus loquitur, & expeeſſe diſpooit.

Quod aſsumptum probatur primò ex quo pluries Sac. Congregatio declarauit præfatam diſpoſitionem conciliarem noo habere locum in Capitulis
124 Titulorum S. R. E. Cardinalium, neque in Capitulis Collegiataeum, ad quæ deuoluitur ſede vacante iuriſdictio Prælati defuncti io illis Eccleſijs, in quibus Prælati potiuntur iuriſdictione ordinaria, & quaſi Epiſcopali, io illis enim Capitula licet ſuccedaot io iuriſdictione qoaſi Epiſcopali ſede vacante, oon tameo teoeatur deputare Vicarium, neque ſeruare formam io d. decreto Coocilii pręſcriptam, vt teſtantur *Fagnan. in d. cap. bis quæ num* 77. *de maior, & obed. Farinacc, in annot. ad Concil. ſeſſ.* 24. *cap.* 16. *§. an extenditur Barboſ. de Canonic. d. cap.* 42. *num.* 36. *Garz. d. par.* 7. *cap.* 7. *num.* 19. *Solorzan. vbi ſupra num.* 50., idque non alia ratione oiſi quia cum in dicto Decreto oon ſint ſpecificata Capitola Collegiatarum, proinde non compræhendantor ſub illo tanquam correctorio iuris, & pænali.

Secundo quia formam hanc à Cooeilio demandatam non tenetur ſeruare Metropolitanus, ad quē
125 ius deputādi Vicarium deuoluitur ob Capituli negligentiam, & cooteaſactionem ex cadem ratione quod illud vti correctorium iuris, oon extenditur ad Metropolitanum, & ſic diuerſam perſonam quam non expreſſit, vt latè probat *Solorzan. de iur. Indiar. lib.* 3. *cap.* 13. *n.* 35. & 47. quando tamen videbatur, qood deuolutio ad Metropolitanom ſuccedeotem io locum Capituli debeet fieri cum ſuo ooere, & ſua cauſa.

Tertio id comprobatur ex poontuali *Text. in Clement. ſtatutum de elect §. caterum* vbi Summus Pontifex declarat pænas inflictas in Capitula Eccleſiarum admioiſtrantia iuriſdictionem Epiſcopalem ſede vacaote, non extendi ad perſonas particulares, ad quas ex conſoetudine vel priuilegio deuoluitur iuriſdictio Epiſcopalis ſede vacante.

Quæ

Quarto adſtipulatur argumentum deductũ ex eiuſ-
dem Concilij decretis, cum enim *ſeſſ. 7. cap. 10.*
de reformat. prohibuiſſet ſub pæna interdicti Ca-
pitulis Cathedralium Sede vacante, ne poſſent
Dimiſſorias concedere clericis intra annum va-
cationis, ſucceſſiuè in *cap. 10. ſeſſ. 23. de reform.*
hanc prohibitionem, & pænam extendi manda-
uit etiam ad alios ſede vacante ſuccedentes in iu-
riſdictione Epiſcopali loco Capituli, vndè aſſequi
mur, quod in præcedenti *ſeſſ. 7. cap. 10.* loquen-
te de Capitulis nequaquam comprehendebantur
perſonæ particulares, dum fuit opus extendere
hoc Decretum ad illas, ſicut ergo in *ſeſſ. 24. cap.*
16. ſolum expreſſit Capitula, & vbi voluit intel-
ligere alias Perſonas, eas ſpecificauit per viam
extenſionis, ita ſignum euidens eſt, quod in eo-
dem *cap.* 16. vbi alias perſonas non expreſſit, ſo-
la capitula ſint comprehenſa, non autem aliæ
perſonæ particulares.

Quinto demum probatur ex ratione ceſſante, cau-
ſa enim ordinandi, vt Capitulum eligeret Vica-
rium Sede vacante, ea fuit, quod cum de iure
126 communi capitula Eccleſiarum cathedralium
poſſent de per ſe iuriſdictionem exercere ſede
vacante *Felin. in cap. cum olim de maior. & obed. n.*
4. *Pellegrin. in prax. Vicar. par. 1. ſect. 4. ſubſect.*
1. *num.* 4. & de facto eam exercerent non ſine
magno ſubditorum grauamine, dum in capitulis
vt plurimum adeſſe ſolent æmuli, & aliqua capi-
ta Etheroclyctica, vt ait *Panin.* ad propoſitum
de poteſt. cap. ſed vac. par. 2. queſt. 16. num. 8. ſi-
uè factionariæ diuiſiões connaturales corporibus
communitatiuis, ex quibus mala Eccleſiç, & iu-
ſtitiæ adminiſtratio producebatur, hinc ad ſen-
ſum antiquorum Canoniſtarum ſignanter *Abbatis*
in cap. irrefragabili de offic. ordinar. & Felin. in d.
cap. cum olim de maior. & obed. Concilium Trident.
huiuſmodi malo obuiauit imponendo capitulis
electionem Vicarii pro adminiſtratione iuſtitiç,
& exercitio iuriſdictionis, vt hanc fuiſſe cauſam
finalem huius conciliaris ſanctionis tradunt *Card*
de luc. in annot. ad Concil. diſc. 31. num. 5. Quarant
in ſumma Bullar. in verb. capitulum num. 8. Fermo-
ſin. de Sede vacant. queſt. 1. num. 16. & q. 8 num.
22. *Solorzan. de iur. Indiar. lib. 3. cap. 13. num.*
61. quæ ratio, & cauſa finalis totaliter ceſſat in
Archidiacono, ſeù alio particulari perſõa ſuccedẽ
te in iuriſdictione Epiſcopali cuius reſpectu non
poſſunt conſiderari factionariæ diuiſiones, quæ
olim in Capitulis rectam iuſtitiæ adminiſtrationẽ
impediebant *Fermoſin. d. q. 8. num. 22. verſ. quod*
in Epiſcopo circà quod confert locus *Tacit. lib. 3.*
Annal. ibi *vtraque aut in deterius credita iudice ab*
vno facilius diſcerni, odium, & inuidiam apud multos
valere.

Quibus non obſtat, quod de iure communi iuriſdi-
ctio Epiſcopatus deuoluitur ad Capitulum ſede
Vacante, ideoque licet Archidiaconus eam ac-
quiſiuerit ex conſuetudine, vel præſcriptione,
127 attamen cenſeatur eamdem adminiſtrare nomi-
ne Capituli ex *Oldrad. conſ.* 194. vnde ſicut Capi-
tulum tenetur obſeruare formam præſcriptam in
Concilio Tridentino, ita & Archidiaconus in
eius locum ſubrogatus, illudque repræſentans,
etenim iuriſdictio acquiſita per Archidiaconum
ex conſuetudine exercetur nomine proprio, & in
dependenter à capitulo contrà quod præſcripſit,
nec propterea illud repræſentat, vt limitat *Oldrad*
d. conſ. 194. *ſub num. 2. verſ. niſi in Caſu*, Regu-
lariter enim iuriſdictio acquiſita ex conſuetudi-
ne, vel præſcriptione præſumitur exerceri iure
proprio, niſi contrarium probetur iuxtà caſum
ſuper quo conſuluit *Oldradus ubi ſupra* in cuius
thémate conſtabat, quod Sede vacante iuriſdictio
deuoluebatur ad capitulum Laudunen, ſed exer-
cebatur per Archidiaconos vel eius Miniſtros.

Alternatiua electionis ſuperius explicata *num.* 3.
quando quis mandat præſentari Titium, vel Sem-
pronium conſanguineos ſuos in pari gradu exi-
128 ſtentes, exemplificatur etiam in vocatione ex-
traneorum, puta ſi fundator ordinaſſet præſenta-
ri vnum de linea Titij, vel Caij, nam linea Ti-
tij negligi poſſet *de Luc. de linea legal. lib. 2. artic.*
33. *num.* 3. quod intellige ſimpliciter loquendo,
nam alias poteſt eſſe, quod in primo nominato
concurrat aliqua ratio, quæ perſuadeat prçlatio
nem, vocato autem *Presbytero*, vel *Clerico*, Prç-
sbiter eſt præferendus, quicquid male putaue-
rit *de Luca vbi proximè num.* 8. idemque dico in
vocatione alicuius de linea Paterna, vel mater-
na quia linea Paterna eſt prçdilecta, licet contra-
rium velit *de Luca ibidem num.* 7.

Ad corroborationem eorum, quç dixi *num.* 14. *&*
ſeqq. circà quod ſubſidiariè vocatus nequeat im-
pedire gratiam diſpenſationis pro priore voca-
to, adde caſum, quem refert *de luca de linea legal.*
lib. 1. reſponſ. 22. vbi quod ſtante fundatione Be-
neficii, iuxtà quam eligi debet clericus de fa-
milia, & in eius defectum alius ſubſidiariè vo-
catus, ſi tempore vacationis Beneficij adeſt Lai-
129 cus de familia, qui inſtet coram Epiſcopo pro
Tonſura Clericali, & ſimul inſtitutione in bene-
ficio, & per contrarium concurrat ſubſidiariè
vocatus iam clericus ſuſtinet illum de familia
eſſe clericandum, & inſtituendum excluſo ſub-
ſidiariè vocato non obſtante, quod ille non ſit
Clericus, quia nunquam admittitur ſubſtitutus
quando adeſt ſpes futura primi vocati ad obtinen
dam qualitatem requiſitam pro inſtitutione vt *d.*
reſponſ. 22. num. 5. & Adden. ad Gregor. dec. 338.
num. 16. & non obſtante quod demandata fuerit
electio Clerici, & ſic qualitas adiecta verbo in-
telligatur iuxtà tempus verbi, quià quando in
fundatione adſunt verba affirmatiua, vt nempe
eligatur Clericus vel Sacerdos, tunc ſufficit
habitualis, quicquid ſecus, vbi verba ſunt ne-
gatiua ex *Marant. reſponſ. 85. num. 26. par.* 5.
vbi quod mox clericandus puer prçſentari po-
teſt, quç omnia intellige durante quadrimeſtre
vt dixi *diſcept. 13. num. 40. par. 1. fol.* 270.

Iſte quadrimeſtris antè quam labatur, prorogari
poteſt ab Ordinario etiam ſine cauſa, & ſine ci-
tatione compatronorum, & competitorum, im-
130 mo ipſis inuitis, quia non agitur de præiu-
dicio Alicuius niſi ipſiuſmet Prorogantis *Pax*
Iordan. tom. 2. lucubr. lib. 10. tit. 7 num. 346. Rot
dec. 343. num. 35. par. 12. rec. Creſcen. dec. 12.
num. 4. & 5. de dilat. vbi ſubiungit, quod forſan

B dicta

dicta prorogatin ordinarij non prçiudicabit Pa-
pæ, quominus Iure ordinarii prouidere poſſit,
ſed in bac parte *Creſcentius* reprobatus fuit per
Rot. dec. 74. num. 11. & ſeqq. par. 16. à qua licet
receſſum fuerit *in dec. 13. par. 17. rec.* attamen
vltimo loco *in dec. 180. par. 18.* reſolutum fuit
contrà *dec. Creſcentij* firmando prorogationem
Ordinarij non eſſe in præiudicium Papę, qui non
prçuenit, ſed ſolius ordinarii & declarat præal-
legatam *dec. 13. par. 17.*

Verbum *Parentela*, de quo ſupra *num. 96. & ſeqq.*
neque de iure ciuili, neque apud linguæ latinæ
131 Profeſſores cognitum babemus, vt ait *Card.
de Luc. de prebem. diſc. 13. num. 13.* ſubiungens
num. 17. quod latiùs patet, quam verbum *fami-
lia* quodquè omnes coniunctos comprehendit
nulla data Aguationis, vel cognationis diſcretio-
ne, & addit, quod verbum *Sanguis*, ſeù *de San-
guine* omnes quommodocunque per ſanguinem
coniunctos comprehendit in materia Eccleſiaſti-
ca, & Iuriſpatronatus, vide etiam *lotter. lib. 2.
queſt. 11. num. 78.* vbi quod verbum *proximior
conſanguineus de genere* vel *cippo* eſt terminus na-
turalis; quę omnia ſupple ijs, quæ dixi ſupra
num. 96. & ſeqq. quod autem progeniti ex dam-
nato coitu veniant in fundatione Iurispatrona-
132 tus concepta per verba naturalia tenuit *Na-
uar. conſ. 4. de iurepatr.* ea ratione, quia in
verbis naturalibus ſpectatur ius Sanguinis, qui
idem eſt in legitimo, ac in ſpurio, ac quia ſe-
cundum *Abb. in cap. nonnulis §. ſunt et alii num. 11
de reſcript.* inſpecta æquitate naturali, ſeù Cano-
nica Spurij admitti debent pro coniunctis, nedũ
per lineam maternam, ſed & Paternam, ſeù maſcu
linam, quicquid ſecus de iure ciuili, & *Nauarrum*
ſequuti ſunt DD. & S. Rota, vt apud *Barboſ. vot.
98. num. 68.* Garz. *de benef. par. 7. cap. 15. num.
46. circa fin. lotter. lib. 2. queſt. 11. num. 145. de
luc. de linea legal. artic. 24. ſub num. 25* Pax Ior-
dan. tom. 2. lucubr. lib. 10. tit. 26. num. 40. Rot.
*dec. 530. num. 8. par. 3. & dec. 571. num. 3. et 4.
et dec. 616. num. 5. par. 4. tom. 1. et dec. 45. num.
3. et 4. poſt Viuian. de iurepatr. et dec. 262. num.
7. et 8. par. 8. rec. et in Mediolanen* Cappellania
25. *Martij et* 22. *Iunii* 1703. confirmata nupee
me ſcribente 25. *Aprilis* 1704. *coram Reuerendiſſ.
Molines Decano* prohibitio autem Iuris, ne poſſit
relinqui ſpurijs non procedit in Iurepatro-
natus relicto ab extraneo, ſeù Tranſuerſali ab-
ſque contemplatione Patris *Rocch. de Curt. in verb.
compeseat Alicui num. 9. Carlin. controuerſ. 172.
numer. 97.*, ego tamen non credo ſufficere
verba naturalia pro incluſione huinsmodi nato-
rum ex damnato coitu, ſed vlterius requiratur
aliqua vehemens coniectura *Rot. d. dec. 616. num
5. par. 4. tom. 1, lotter. vbi ſupra num. 148.*

Ad materiam diſtributionum, de qua ſupra *par. 1.
diſcept. 1. & diſcept. 34 et par. 2. diſcept. 37.* quæ-
133 ro, an Canonico iubilato debeàntur omnes
diſtributiones etiam auctæ ex diſpoſitione homi-
nis, ſeù Teſtatoris, qui eas reliquit Canonicis
cum onere intereſſentiæ diuinis officijs quotidiè
vbi prius feſtis tantum diebus Canonici officia-
bant in choro, quamuis in earum augumento,
non concurrat ſeruitium quadragennarium? af-
firmatiuè reſoluit S. *Congregatio Concil. in Bononien
16. Iunij 1696 et in Burgi S. Domnini 19 Aprilis*
1704. ſed videndus eſt *Larrea allegat. fiscal. 105.
tom. 3.* vbi probat priuilegium Emeritorum non
extendi ad erogationes extraordinarias, item
obſeruandum an reſiſtat mens Benefactoris, qui
veram & naturalem intereſſentiam, non autem
fictam requiſiuerit exemplo Emolumentorum,
quæ dantur pro Anniuersarijs, ſolummodo actua-
litèr, non autem fictè intereſſentibus *Pignatell.
conſult. 224 num. 21. tom. 4 Panimoll. dec. 20. an-
not. 3 num. 73 et 74.* item obſeruanda Eccleſię
conſuetudo, an huinsmodi diſtributiones auctę,
& extraordinariæ nunquam conſueuerint dari
Infirmis, & iniuſtè Carceratis, & habentibus
alia impedimenta excuſantia intereſſentiam

An Magiſtratus Iudices, Deputati, & ſimiles Laici
intimari debeant pro celebratione Synodi Diœce
ſanę? negatiuè reſoluit S. Congregatio Rituum
134 *in Auerſana* me ſcribente 26. *Aprilis* 1704 *in
reſponſ. ad primum* prout eos non poſſe intereſſe
Synodo, & locum ac Sedem in illa habere non
inuitante, vel contradicente Epiſcopo *in Vrbita-
nen. 23. Ianuarii 1700. in reſponſ. ad 7.* Pax
*Iordan lib. 8. tit. 2 num. 66 Romaguerr. ad Conſtit.
Synod Gerund. lib. 1 tit. 11 cap. 3. num. 21 Pignat-
tell. conſult. 70. tom. 1.* vbi quod articulus iſte
conſideratione dignus eſt, ne paulatim, ac laten-
ter incipiant Laici ſeſe immiſcere in Eccleſiaſti-
cis, & quod eſt voluntatis efficiatur neceſſitatis.

Ad ea, quæ ſuperius ſcripſi circa ius faciendi pro-
ceſſionem Dominica infrà octauam Corporis
Chriſti *num. 61. et ſeqq.* adde nouas reſolutiones
Sac. Congreg. Rituum. Etenim in *Aliphana* dis-
putato dubio -- *an liceat* PP. *Dominicanis prohibe-
re* PP. *Ordinis Minorum Diſcalceatorum, ne in die
Dominica infra Octauam Corporis Chriſti peragant
proceſſionem* ſub die 15. Martij 1702. reſponſum
fuit -- *non competere* PP. *Diſcalceatis facere proceſſio-
nem niſi de mane*, me autem poſteà ſcribente pro
Diſcalceatis, & prętendente, quod liceret eiſ-
dem facere proceſſionem etiam de Sero diſtinctis
horis Epiſcopo, & data electione horæ PP.
135 Prædicatoribus dictum fuit -- *in deciſis* -- ſub die
26. *Aprilis* 1704. Rurſus in vna *Placentina*, in
qua diſputabatur -- *an liceat* PP. *Dominicanis pro-
hibere aliis Regularibus, ne in die Dominica infra
octauam Corporis Chriſti peragant proceſſionem* -- pro
dij reſolutio ſub die 30. *Aprilis* 1701 his verbis
affirmatiuè quoad proceſſionem Sanctiſſ. Corporis Chri-
ſti, quo vero *ad proceſſionem S.* Antonii *de* Padua
*in caſu occurrentia negatiuè dummodo fiat diuerſa par-
te diei data electione temporis, vel de mane vel de ve-
ſpere* PP. *Dominicanis* -- credo quod ratione con-
ſuetudinis diuerſa in hac materia prodierint hęc
decreta, ſed an conſuetudo releuet contra mo-
tum proprium S. M. Gregorii XIII. emanatum
per viam legis generalis de quo ſupra *num. 62.
et ſeqq.* cum clauſula ſublata, & decreto irritan-
ti, & derogatione cuiusuis priuilegij, & conſue-
tudinis, vt aduertit *Rot. in Aquen* Proceſſionis 1.
Iulii 1676. §. et iure coram Bourlemont vnusquiſ-
que planè dignoſcere poteſt.

F I N I S.

INDEX
Concluſionum Notabilium.
AD
PARERGON

Prior littera paginam deſignat altera numerum marginalem.

A

Abbati, vel Priori, vel Cellerario conceſſa facultas quõmodo intelligatur p. 1. n. 3.
Accuſatus, vel inquiſitus de crimine, an poſſit præſentari, vel præſentare pag. 12. num. 53. in fine & num. 54. & 55.
Aduocati Magiſtratus, & Papa pręſumuntur ignorare factum proprium ob multiplicitatem negotiorum pag. 15. num. 7.
Agnatus excludit Baſtardos, non obſtante communi vſu loquendi, & conſuetudine regionis pag. 22. num. 106.
Alternatiua inter plures nominatos, quando ſit ordinis, vel electionis pag. 1. num. 3. & pag. 27. num. 128.
Archidiaconus pręfertur in iure conuocandi conceſſo per ſtatutum ipſi vel præpoſito, vel antiquiori Canonico pag. 1. num. 4.
Argumentum intrat de iurepatronatus actiuo ad paſſiuum, & econtrà pag. 7. num. 33. intellige vt ibi num. 34. & ſeqq.

B

Baſtardi an veniant apellatione illorum de parentela in iurepatronatus pag. 19. 20. & 21. & ſub quibus alijs verbis cenſeatur incluſi, & de coniecturis, & circumſtantijs ad eorum incluſionem, vel excluſionem, & quando veniant per poſterius pag. 20. num. 105. cum ſeqq. & pag. 23. num. 109. & ſeqq. vbi latè examinatur materia, veniunt ſub verbis naturalibus, ſecus ſub ciuilibus, etiamſi agatur de eorum deſcendentibus legitimis pag. 19. num. 94. vide in verb. Illegitimus.
Nati ex damnato coitu, quando cenſeantur vocati pag. 23. num. 110. & pag. 28. num. 132. nati ex coniugato, & ſoluta non dicuntur ex damnato coitu diſcept. 53. par. 2. fol. 117. num.
Beneficium de iure conferri poteſt clerico in ætate ſeptem annorum pag. 4. num. 16. quando ſit Sacerdotale habitu vel actu pag. 11. num. 51.
Beneficiũ vacãs in curia vide *Patronus* Sacerdotale de iure conferri poteſt habenti qualitatem Sacerdotalem in habitu pag. 11. num. 51.
Beneficij poſſeſſio non eſt ſuſpendenda & differenda exceptione criminis prouiſi, niſi de eo fuerit publicè infamatus pag. 12. num. 54. in fine.

C

Canonico iubilato an debeantur etiam diſtributiones auctæ pag. 28. num. 133.
Capellania poteſt eſſe Sacerdotalis, & non requirere ſeruitium perſeipſum pag. 11. num 51. quando ſit Sacerdotalis, actu, vel habitu ibidem.
Clauſula non obſtantibus &c. in breui appoſita, quibus derogate cenſeatur pag. 15. num. 72.
Clauſula vide in *verb. Monaſterium*.
Clericatus poteſt concedi vocato per fundatorē non obſtante oppoſitione ſucceſſiue vocati p. 27. num. 129. quando requiratur actu, vel ſufficiat habitu ibidem.
In Collegiata an Epiſcopus poſſit reſeruare ius pręſentandi pag. 8 num. 38.
Collegiata poteſt ſtare ſine Prælato, & ſine illius electione ibidem num. 39. pag. 9.
Concilium Tridentinum circà electionem Vicarij capitularis, in quibus caſibus non habeat locum pag. 26. num. 124. & ſeqq.
Confirmatio extenſio, & ampliatio breuis reuocati non valet pag. 15. num. 69.
Conſuetudo priuatiua requirit tria, & quæ pag. 15 num. 78.
Conſuetudo, an probetur per atteſtationem Doctorum, & S. Rotę, & quid per Sententiam de partibus pag. 24. num. 114.
Cumulatiua in materia iuriſdictionali diuiditur in quatuor ſpecies, & quæ ſint pag. 1. num. 4. & pag. 2. num. 5. & ſeqq.

D

Datarię præiudicium non attenditur, quando eius ius eſt valdè remotum et incertum pag. 6. num. 25.
Dimiſſoriæ non poſſunt concedi Sede Epiſcopali vacante per capitula Cathedralium intra annum vacationis pag. 27. num. 125.

Diſpenſatio ab ætate conceditur præſentato de ſanguine fundatoris vocato ad beneficium. pag. 4. num. 15.
Diſpenſatio non poteſt concedi in preiudicium iuris alteri quæſiti pag. 7. num. 30.
Doctor intereſſatus in re, ſuper qua ſcripſit non meretur integram fidem pag. 15. num. 37.
Donatio vocum patronalium facit coniecturam iuriſpatronatus hæreditarij pag. 13 num. 60
Dubiorum mala concordatio in cauſis ſæpè tulit preiudicium pag. 7. num. 29.
Dubietas naſcitur ex conflictu Doctorum pag. 21. num. 104.

E

Edictum in vacatione beneficij patronati, quem terminum continere debeat pag. 10. num. 45. comparens poſt eius terminum, an ſit audiendus ibidem num. 44.
Electio Vicarii vide *Vicarius*.
Epiſcopus prefertur in preſidendo, & iubendo in choro, licet per ſuum ſtatutum hæc facultas fuerit conceſſa vni de capitulo pag. 2. num. 5. idem procedit in alio iure conceſſo per Papam Officiali Epiſcopi ibidem.
In viſitatione, quæ cumulatiuè pertinet ad Epiſcopum, & inferiorem, in diſcordia decretorum præualent illa Epiſcopi pag. 2. num. 6.
Epiſcopus in correctione capitularium de iure communi non tenetur adhibere conſenſum capituli etiam in grauibus & arduis pag. 7. num. 31. limita vt ibi,
Epiſcopus an poſſit reſeruare iuspatronatus in Collegiata, ſeù conuentuali pag. 8. num. 38. non poteſt admittere preſentationem intrà quadrimeſtre in præiudicium aliorum patronorum, qui intrà terminum præſentarunt p. 10. num. 46.
Epiſcopus non tenetur eligere Vicarium, ſed eſt repoſitum in eius arbitrio pag. 26. num. 123 nec tenetur eligere Vicarium Doctorē ibid.
Excomunicatus an poſſit præſentare pag. 12. num. 55.
Executio actus nulli data ab eo, qui illum poteſt facere de nouo, an importet actum nouum pag. 7. num. 32.

F

Factionariæ diuiſiones vigent in corporibus cõmunitatiuis pag. 27. num. 126.
Feminę, & deſcendentes ab eis veniunt ſub nomine poſterorum pag. 13 num. 60.
Fæminę & Idiotæ preſumuntur loqui potius naturaliter quam ciuilitèr pag. 25. num. 117.
Fundator beneficij ſi iuſſit conferri illud conſanguineis ſuis abſq. facultate data patronis de eos preſentando, concurrentibus duobus in pari gradu legitimo, & illegitimo præfertur legitimus pag. 2. num. 8. & quando in pari gradu illegitimus obtineat non obſtante legitimo ibidem num. 9. quando in vna diſpoſitione excludendo illegitimos cenſeatur excluſiſſe in alia pag. 8. num. 36.
Diſtinctio inter vocationem directam abſq. preſentatione patroni & inter mediatam, mediante præſentatione refertur pag. 3. n. 12.
Paſſiuè vocatus in fundatione comparens poſt terminum edicti, an ſit audiendus pag. 10. n. 44
Fundator poteſt excludere reſeruationes Apoſtolicas etiamſi agatur de iure conferendi certis collatoribus reſeruatum pag. 11. num. 48.
In funeralibus quando debeant præferri clerici Eccleſiæ Parochialis alijs exteris p. 12. n. 57.

G

Gradus alter eſt naturæ & alter iuris, eum habent etiam illegitimi pag. 24. num. 113. & ſuccedunt in vncia legitima Sobole, non extante, nec vxore pag. 24. num. 113. verſ. immò.
Gratię diſpenſationum, in quibus caſibus poſſint concedi non obſtante oppoſitione habentis ius in ſpe pag. 6. num. 22. & ſeqq. & pag. 27. num. 129.
In gratioſis totum pendet ab arbitrio Superioris pag. 7. num. 29.
Gratia eſt nulla facta in fauorem Clerici, qui talis non eſt pag. 7. num. 30. vide *Illegitimus*

H

Habilitas quandò requiritur de tempore vacationis beneficij, vocatus per poſterius admittitur, & habet ius quæſitum ſtante inhabilitate prioris vocati pag. 4 num. 18. ſecus ſi habilitas requiritur de tempore inſtitutionis p. 4, num 18.
In tempore quadrimeſtri poteſt habilitari præſentatus per diſpenſationem, ab ætate, neq. per hoc dicitur præiudicari vocato per poſterius pag. 5. num. 19. & ſeqq.

I

Illegitimus quando obtineat beneficium ad præſentationem in concurſu legitimi in pari gradu pag. 2. num. 9. & quando præferatur legitimus ibidem num. 8.
Illegitimi continentur appellatione illorum de parentela pag. 3. num. 10. & pag. 19. num. 106. & ſeqq. quando veniant in concurſu legitimorum non autem in eorum defectum ibidem num. 10.
Gratia Apoſtolica pro preſentato, illegitimo quando ſit deneganda comparente legitimo, illoq. ſe non opponente, niſi coram executore quando ſuſtineatur pag. 3. num. 13.
Illegitimus ſpurius dicitur infamis infamia facti ibidem.
Inquiſitus vide *Accuſatus*,
Iuriſdictio acquiſita ex conſuetudine cenſetur exerceri iure proprio pag. 27. num. 127.
Iubilatus, vide *Canonico Iubilato*:
Iuſpatronatus actiuum quando influat in paſſiuum,

um, & econtra per viam argumenti pag. 7.o. 3. & pag. 8. num. 34. & ſeqq.
Fundator non ligatur iurepatronatus paſſiuo p. 8. num. 37.
Iuspatronatus in conuentuali non poteſt reſeruari ab Epiſcopo, vide limitationes pag. 8. num. 38. & ſeqq.
Reſeruatum dunbus ab initio, quomodò fiat pręſentatio inter deſcendentes pag. 11. num. 79.
Erectum ante clem. plures an præſumatur gentilitium vel hæreditarium pag. 13. num. 39. coniecturę pro hæreditario adducuntur ibid. Gentilitium eſt largum, & ſtrictum, & quos comprehendat ibidem.
Ad quem pertineat probatio quod iuspatron. ex priuilegio ſit ex coæquali dotatione pag. 9. num. 41.

L

Lex generalis non afficit eos qui habent ius quæſitum ex conſuetudine pag. 15. num, 73.
Libris edendis minus vacare poteſt detentus occupationibus ſuri & cauſarum pag. 1. num. 2.
Licentia vide *Monaſterium*.
Lioeę apellatione veniunt naturales pag. 24. n. 113, in fine.

M

Maioratus excludit illegitimos pag. 25. num. 118. & quid per poſterius vide pag. 26. num. 121. in fine.
Mandati exceſſus non cenſetur approbatus ex illius ſcientia præſumpta pag. 12. oum. 56.
Miſſarum onera vide *Onera*.
Licentia ingrediendi in Monaſterium, vel alloquendi cum Monialibus ſubiectis ſuperiori regulari pertinet ſimultaneè ad Episcopum, & ſuperiorem Regularem pag. 2. num. 7.
Merus proprius, quando non dicatur reuocatus ex derogatione generali pag. 15. num. 73.

N

Appoſitio *nihil tranſeat* non impedit præſentari nouam ſupplicationem licet impediar concedi, ſeù expediri gratiam pag. 7. num. 30.
Cauthela apponendi *nihil tranſeat* in Dataria pro Parronis, quando eorum beneficium vacat in curia pag. 11. oum. 47.

O

Odium, & inuidia apud multos reſidet, & verum facilius dignoſcitur ab vno Iudice ex Tacito pag. 27.. oum. 126. in fine.
Onera Miſſarum non ſunt deducenda de valore beneficii ſimplicis pag. 11. num. 50.
Opinio Doctorum, quæ viget de tempore actus illum reddit validum pag. 9. num. 40.
Ordinarius vide *Epiſcopus*.
Obſeruantia diſpoſitionis attenditur ad includendum, vel excludeodum illegitimos pag. 26. oum. 122.
A denegatione ordinum quando detur apellatio ad Metropolitanum ex ad Sac. Congregationem pag. 9. oum. 72.

P

Papa pręſumitur ignorare factum proprium, pag. 15. num. 70.
Parentela an includat illegitimos pag 19. 2n. & 21. num. 96. & ſeqq. & pag. 28. num. 131.
Patronus habet facultatem prælligendi, & præſentandi vnum ex pluribus in pari gradu etiam Illegitimum in iurepatronatus paſſiuo pag 3. num, 11.
Patronus quomodo poſſit præſentare, & obtinere beneficium pro ſuo pręſentato, non obſtante vacatione in curia pag. 10. num. 47.
Pictores abſoluunt opera per interualla temporis pag. 1. oum. 1.
Poſſeſſio vide *beneficii poſſeſſio*.
Prælatio deducta ex ordine ſcripturæ quando procedat pag. 1. num. 3. & p. 27. n. 128
Iudex ex duobus in pari gradu præferre debet, qui maioribus qualitatibus antecellit pag. 3. num. 12. & 13.
Prælatio debetur conſanguineo patroni immò, & compatrono extraneo in paritate vocum pag. 9. oum. 41.
Pręlatio in beneficijs curatis debetur non habenti vllam maculam in concurſu inquiſiti etiam per ſententiam abſoluti pag. 12. num 53.
Proceſſio in Dominica infra octauam corporis Chriſti fieri poteſt ab omnibus non obſtante priuatiua conceſſa PP. Dominicanis per S. M. Pium V. pag. 13. num. 71. cum plur. ſeqq. vbi vide alia plura & p. 28. num. 135.
Pręſentatio digni omiſſo digniore oon eſt annullanda, & quid in beneficijs curatis ibidem.
Præſentante patrono in termino prorogato, alius compatronus qui pręſentauit in termino iuris non poteſt prætendere totam vocem in ſe conſolidatam pag. 10. num. 46.
Præſentatus ad beneficium, qui eſt inquiſitus, vel accuſatus de crimine an debeat inſtitui in concurſu compręſentati per minorem partem vocum pag. 12. oum. 54.
Puer mox clericandus præſentari poteſt pag. 28 oum. 129. in fine.
Publicum, quod eſt omnibus communitèr patet nec ſuper eo vnus ab alio impediri poteſt pag 16 oum. 76.

Q

Quadrimeſtris vide *Terminus*.
Qualificatio ſi debetur beneficium, eo non comparente, quando poſſit conferri non qualificato pag. 9. num 43.
Qualificato tenetur Ordinarius inquirere in Dięceſi per edicta & non per totum Mundum pag. 9. oum. 43.

Re-

R

Regreſſus ad beneficium datur reſignanti, ſi non fuit ſernata forma mandati, & gratia reſignationis eſt nnlla pag. 12. num. 56.

Regulares circà proceſſiones vide in verbo *proceſſio* & pag. 15. num. 74. & ſeqq.

Reſeruationes Apoſtolicæ non intrant ſi ex coniectoris deductis ex lege fundationis beneficium debet ſemper conferri per certos collatores pag. 52. num. 48.

S

Scientia vera, & certa, vbi requiritur, ſufficit quod deducatur ex coniecturis vehementibus & vrgentiſſimis pag. 50. num. 44. in fine.

Scriptura ex qua quis ſuum ius deſumit, impugnari non poteſt pag. 7. num. 28.

Simoniacus, an poſſit præſentare pag. 12. n. 55.

Spurius vel naturalis, an quis præſumatur in dubio pag. 24. num. 118 in fine an veniant appellatione illorum de ſanguine pag. 20. num. 100.

Stuprator an teneatur ad nubendum, quando non probatur mutua repromiſſio ex parte fæminę pag. 12. num. 58

Subreptio non tollitur per clauſulam non obſtantibus &c pag. 15. nnm. 70.

Pro Synodo Magiſtratus laici intimari non debent, nec ibi intereſſe p. 28. num. 134.

T

Terminus edicti ab Ordinario pręfixi debet eſse congruus non autem nimis breuis pag. 10. num. 45.

Io termino prorogato per Papam poteſt fieri præſcotatio, non obſtante quod alij patroni præſentauerint intra quadrimeſtre pag. 10. oum. 46

Patrono noo psæſentante intra terminum totum ius conſolidatur in alio qui præſentauit pag. 50. num. 46

Terminus quadrimeſtris Patrono prorogari poteſt ab Ordinario etiam inuitis compatronis. & an hæc prorogatio præiudicet Papæ pag. 28 oum. 130

Teſtatores aliquando plus diliguot Baſtardos quã legitimos pag. 23 num. 111. ju fine.

V

Vacante beneficio iurispatronatus laicorum in curia, quomodò poſſit euitari prouiſio Apoſtolica per patronos pag. 10 & 11. num. 47.

Verbum *penitus & omninò* ſignificat in totum pag. 16. num 79

Verbum *cognati* idiomate vulgari quos etiam comprehendat abuſiuè pag. 20. num. 99

Quę ſint verba ciuilia, quæ autem naturalia ad effectum excludendi vel includendi baſtardos reſpectiuè pag. 21 num. 105 & ſeqq. & pag. 20 num. 100. & pag 28 num. 131

Vicarius Capitularis ad formam S. Concilij Tridentini an debeat eligi per Archidiaconum, ad quem deuoluitur iuriſdictio & adminiſtratio Epiſcopatus Sede vacante pag. 26 num. 123 cum ſeqq

Virgo paris conditionis, quando cenſeatur conſenſiſſe in ſtuprum independenter à matrimonio pag. 52 num. 58.

Vocatio vide *illegitimus fundator*.

DISSERTATIO
R. P. D.
MARCELLI SEVEROLI

Signaturæ Gratiæ, & Iuſtitiæ Votantis, & Decani &c.

PRO IVRE

Ven. Capituli Generalis Sac. Ordinis Carthuſienſis.

In deſtituendis, & inſtituendis Prioribus

CVM in venerabili, & clariſſimo Carthuſienſium Ordine, commune, ſeù generale Capitulum ſingulis annis celebrandi vetus ſit vſus, vt teſtantur Clemens III. *in Conſtit.* 2. § *Prætereà*, & Celeſtinus III. *iu Conſtit*, 14. *pariter* §. *Præterea inter* Priuileg. eiuſd. ordin. Edita etiam quoad hoc peculiari ſanctione per Capitulum generale anni 1151. ſub Baſilio Priore Maioris Carthuſiæ, & Miniſtro Generali octauo à Fundatione Ordinis, quã Sanctionẽ Gaufridus Epiſcopus Gratianopolitanus confirmauerat, vt de his, quæ ad vtilitatem Ordinis pertinere videtur, diligentiſſimè tractetur cuius correctioni, & emendationi, tàm ipſius Maioris Domus, quàm cęterarum Priores, & reliqui Ordinis Superiores, & ſunt ſubiecti; vt legere eſt in antiquis eiuſdem Ordinis Statutis *part.* 2. *cap.* 2. & refert *Martene de antiq. Monachor. ritib. lib.* 2. *cap.* 27. *num.* 5. quod poſt modum plures Summi Pontifices ratum habuerunt, & nouis iuſſionibus ſeruari mandarunt, vt præcipuè Alexander III., & Innocentius III. quemadmodum ſummatim adnotat *Camillus Tutinus in Proſpect. Hiſtor. Ordin. Carthuſienſ. fol.* 30. *ad ann.* 1163. *verſ. Alexandr III. & fol.* 42. *ad ann.* 1208. *verſic. Idem Pontifex*; Abſque vlla hæſitatione reſpondendum. quod Capitulum generale ità congregatum, liberà, abſolutaque iuriſdictione vtatur, Priores, ſeù remouendi, ſi qui criminoſi ſint, siuè abſoluendi, faciendo eiſdem miſericordiam, quam de more in ipſis Capitulis generalibus poſtulare tenentur, in ipſorumque locum alios ſubſtituendi, ſeù de nouo ordinandi.

II Ad cuius aſſertionis veritatem euincendam, licèt ſatis eſset referre id, quod aliàs contingit in caſu cuiuſdam D. Ægidij Teſtæ olim Prioris Domus Carthuſiæ Patauinæ, cui, cum poſt reditum à Capitulo generali fuiſset denuntiatum decretum Prioris Maioris Carthuſiæ tunc temporis Miniſtri Generalis Ordinis, quo declarabatur, ipſum fuiſse à ſuo Prioratu abſolutum, siuè remotum, eique ſuffectum D. Bonauenturam Benatum nouum Priorem inſtitututum: Id ipſe ægreferens, Iuriſdictionem eiuſdem Miniſtri Generalis in dubium reuocauit, iudiciariam viam etiam ingreſsus, illius decretum nullitatis, & iniuſtitiæ vitio redarguendo, potiſſimum ex eo, quod nulla videretur Miniſtro generali competere quoad hoc facultas, maximè poſt publicatam cartam Capitularem, in qua illius confeſſus reſponſa deſcribuntur, dum in ea definitum apparebat ei nullam factam miſericordiam, hoc eſt à ſuo Prioratu minimè abſolutum; ſed in illius adminiſtratione perſeuerare debere, ſibi permiſſum eſse; atque propterea non potuiſse ab eodem Generali propria facultate remoueri, maximè ſine cauſæ cognitione, & formatione proceſsus, & abſque citatione, nulliſque datis dèfenſionibus, quodammodo etiam concedendo ipſuſmet Capituli generalis poteſtatem in deſtituendis Prioribus, atque illam deducendo ad ſui fauorem. vt negaret eidem Priori Maioris Carthuſiæ, ſiuè Miniſtro Generali Ordinis poteſtatem deſtituendi, poſtquam in eodem Capitulo generali ſibi non fuerat facta mi-

miſcricordia, vt patet ex reſponſo Iuriſconſulrorum Collegij Patauini, ad eiuſdem D.Ægidij requiſitionem reddito *ſub die 2. menſis Septembris anni 1630. & impreſſo Patauij apud Variſcum Variſci ad Puteum pictum in. ſol.* Qua tamen contentione deuoluta ad Sedem Apoſtolicam, ad quam ipſe prouocauerat, diſputatàque Cauſà in Sacra Congregatione ſuper negocijs Epiſcoporum, & Regularium, atquè Eminentiſs. Parrum ſuffragijs ad ſan. me. Vrbanum VIII. delatis, idem Summus Pontifex auctoritate Apoſtolica peculiari decreto expedito per breue *ſub die 26. Martij* 1631. declarauit prędictum D. Ægidium validè fuiſſe à Prioratu abſolutum, ac miſericordiam conſecutum per Miniſtrum generalem Ordinis, perpetuo ſilentio eidem controuerſiæ impoſito: Vnde ſi in fortiori caſu adeſt Pontificia deciſio, quod nempe ſoli Miniſtro generali abſque generali Capitulo potuerit competere huiuſmodi facultas, cuius poteſtas,& iuriſdictio certè eſt minor illa Capituli generalis, vt infrà probabimus, multò magis dicendum erit eadem deciſione fuiſse definitum, id competere ipſi Capirulo generali, cum in Cauſis, quæ Pontificio iudicio deciduntur,quiſque ſciat illius ſententiam eſse non ſolùm legem illius cauſæ, pro quà producta eſt, ſed in omnibus ſimilibus, vt declaratum fuit ab Innocentio III. *in cap. In cauſis 19. de ſentent. & re iudic.* & antea quoad Sanctiones, ſeù Deciſiones Imperiales, fuerat dictum ab Imperatore Iuſtiniano *in l. ſi Imperialis 11. ſiuè final. C. de Legibus*. Adhuc tamèn peculiaribus rationibus, proprioque iure reſpectu Capituli generalis id clarum, manifeſtumque fit.

III. Certum ſiquidem eſt quod *de antiqua, & approbata Ordinis conſuetudine, ſinguli Priores, Rectores, Prioriſſæ, & Vicarij Monialium eiuſdem Ordinis in ſingulis Capitulis generalibus per ſe ipſos ſi præſentes fuerint, alioquin per literas miſericordiam petere tenentur quod ſi non fecerint, nihilominus pro petita habeatur*, vt ſunt verba Statutorum in tertia compilatione facta ſub Franciſco de Puteo Miniſtro Generali trigeſimò quarto, anno 1509. *capit. 9. de Capitulo Generali &c.* Et ſanè, quod Capitulum generale faciendo Prioribus miſericordiam, de antiquà, & approbata Ordinis conſuetudine eoſdem deſtituere, ſeù remouere, & nouos inſtituere, ſeù ordinare valeat, ſatis aperte remanet declaratum in noua collectione Sratutorum, eà ratione factà, vt omnia, quæ in antiquis, & nouis Statutis, ac rertia compilatione confuſa, & diſperſa habebantur, ſimùl ordine complecterentur, indeque à Sancta Sede Apoſtolica pręuia peculiari Cardinalium Congregatione ſpecialitèr deputatà, marurè examinata, auditiſque Monaſterijs contradicentibus in formà ſpecificà confirmata fuerunt, in quorum *par. 2 cap. 22. de Generali Capitulo*, ſic legitur diſpoſitum: *Omnes Priores inſequendo communem obedientiam generali Capitulo promiſſam, & debitam, petunt miſericordiã, vt ſuper his ideſt ſuper eorum abſolutione, confirmatione, aut mutatione, poſſit in Definitorio poſteà deliberari: Ac primum omnium Reuerendus Pater proſtratus petit miſericordiam, cui Prior antiquioris Domus Ordinis ex præſentibus reſpondet. Deindè ſinguli Priores ibidem præſentes, ſingillatim ſimilitèr proſtrati petunt miſericordiam, & abſolutionem à ſuis Prioratibus; Priores verò abſentes, Vicarij, & Prioriſſæ Monialium per literas miſericordiam ſimilitèr petere tenentur in ſingulis Capitulis generalibus, quod ſi non fecerint, nihilominùs prò petità habeatur, & Monachi licet non petierint ad aſſignatas ſibi Domos ſe transferre teneantur*: & rurſus *num.46.* dicitur: *vltimo die Capituli ſcilicet feria quintà poſtquam in Diffinitorio omnia expedita fuerint, & charta correcta, poſt veſperas in Eccleſia dictas, dato ſigno*

conuocantur omnes in Aulam, *& congregatis omnibus primo legnutur nomina Defunctorum*, *quæ communitèr eueniunt poſt lecturam aliorum*, *prò quibus dicitur Deprofundis &c. cum alijs precibus vt ſuprà*; *Quibus completis Scriba Capituli legit reſiduū charta*, *& Priores*, *qui ibidem præſentes ſunt*, *ſi nondum viua voce promiſerunt Capitulo obedientiam pro ſe*, *& Domo*, *cuius ſunt Priores*, *quando in diſpoſitione Prouinciam ſcriba eos nominat dicens Priori tali non fit miſericordia*, *tunc ipse*, *qui nominatur ſtatim antè Reuerendum Patrem accedens proſtratus petit miſericordiam Capitulo Generali prò ſe*, *& Domo tali ſibi commiſſa*; *Quando autem ſcriba nominat aliquem Priorem*, *cui fit miſericordia*, *tunc ille*, *qui nominatus eſt*, *ſi præſens eſt accedens antè Reuerendum Patrem proſtratus dicit culpam ſuam*, *& ſurgens veniam petit de negligentijs*, *& defectibus commiſſis in adminiſtratione Domus anteà ſibi commiſſa*, *traditque Reuerendo Patri Sigillum Domus ſuæ*; *ſimilitèr fit cum mutantur Priores de Domo in aliam Domum*. Huiuſmodi enim verba videntur ſatis clara ad ſignificandum, quod penès idem Capitulum reſideat ius faciendi miſericordiam, hoc eſt abſoluendi, & deſtituendi Priores qui confirmatione digni non dijudicantur, atque illos etiam confirmandi, ſiuè de vna in aliam Domum mutandi, cum aliàs fuiſſet fruſtratorium dicere; Priores miſericordiam in illo petere teneri, vt ſuper eorum abſolutione, confirmatione, aut mutatione poſſit in Definitorio poſteà deliberari, ſi alias ipſi generali Capitulo facultas iſta deeſſet, & ſi ſub iſta mutatione non eſſet compræhenſa poteſtas, tàm deſtituendi, quam etiam inſtituendi & ordinandi Priores, cum alitèr mutatio fieri nequeat, quam deſtituendo remotos à gradu, & inſtituendo alios ſubrogatos, vt de ſe patet, & eſt Textus apertus in *Can. mutationes 34 verſ. Nam ſicuti Epiſcopi cauſ. 7. qu. 1.* ac colligitur ex ipsa definitione mutationis, de qua *Sebaſtianus Medices de definition. par. 2. cap. 27. num. 4. cum ibi allegat*: iunctis traditis per *Rot. in deciſionibus edit. in Giennen. Iuris mutaudi*, *tam ſuper negotio principali quam ſuper Reſtitution. in integrum 26. Aprilis 1700. coram Muto*, poſt hęc ſcripta viſis.

IV Ponderātis etiam illis verbis, quibus fuit ſancitum, quod Monachi, ſiuè Priores, qui miſericordiam non petierint, adhuc ad aſſignatas ſibi Domos ſe transferre teneantur, cum verbum illud *aſſignatas* præcedentem collationem, ſeù Inſtitutionem præſupponat, vt ſunt Textus clari in *cap. inter dilectos 40. in fin. de exceſs. Prælator. & in cap. ſi Beneficia 20. in princ. de prebend. lib. 6.* in quorum poſtremo id egregiè explicant Repetentes, & præcipuè *Geminian. n. 3. & Franc. num. 2.* Necnon animaduerſo, quod ſimili ferè formula, qua loquuntur Statuta præfata, vſi fuerunt plures Summi Pontifices confirmandos, & tribuendo pari ius Congregationi Caſſinenſi deſtituendi Abbates locales in quorum Capitulis, & Dietis generalibus, vt præcipuè Paulus V. *conſtit. 261. num. 13.* Vrbanus VIII. *conſtit. 313. num. 3. & 4. in Bullar. Caſſinenſ. Margarini*. Et demum expenſa, ratione ex notiſſimis, & indubijs Iuris regulis elicita, quod nempè omnis res per quaſcumque cauſas naſcitur, per eaſdem diſſoluitur, de qua in *cap. 1. de regul. iur.* quod nihil tàm naturale eſt, quàm eodem genere quodque diſſoluere, colligatum eſt, de qua in *l. nihil 36. ff. de regul. iur.* & quod, eius eſt nolle, qui poteſt, & vel de qua *in l. eius 3. ff. eod.* Vt ſic, ſi auctoritate capituli generalis in Ordine Carthuſienſi poterit quis à prioratus abſolui, ſeù remoueri, faciendo ſibi miſericordiam, proùt ex verbis relatis Statuti nequit contendi, vtique etiam ex eiſdem clarum fit idem Capitulum generale poſſe illos inſtituere, ſeù eligere; vt dicatur nolle, quod poteſt velle, & quod per eaſdem cauſas munus Prioratus diſſoluatur, per quas naſcitur, & colligatum remanet

net, deſumptò propterea, tàm ex natura rei, quàm ex natura cauſæ argumento ab expreſſo ad tacitum, quod in iure eſt validum, & frequentiſſimum, vt plenè oſtendit *Euerard. in Topic. legal. ſiuè in loc. argument. legal. loc. 27.* & eodem planè modo differendo, quo præfatis regulis adductis ad rem, differit *Pellizar. in manual. regul. tom. 2. tract. 9. cap. 8 ſeù 3. num.* 103.

V. Quapropter, cum in Ordine Cartuſienſi Statuta vt plurimum ſint conſuetudines in ſcriptis redactæ, quemadmodum Guigo Miniſter Generalis quintus, & prior Maioris Carthuſiæ, morum Sanctitate, & doctrina illuſtris, vt patet ex his, quæ ad ipſum ſcripſerat S. *Bernardus Epiſt.* 11. *&* 12. adnotauerat, in Prologo ad Statuta, ſeù conſuetudines, quas ipſe primus, ne temporis tractu à memoria laberentur, ſcripto digeſſit, & huiuſmodi Statuta in eodem Ordine prò regula habeantur, vt notant *Boer. de ſtat. & vit. Eremitar. num. 4. Suarez de religion. tom. 4. tract. 8. lib. 1. cap. 1. ſub num. 6. Gargias in Politic. regular. tom. 1. tract. 5. diffic. 1. dub. 2. num. 2. Zipeus reſponſ. de Iur. Canonic. lib. 3. tit. de regularib. reſponſ. 1. §. Iterum non obſtat verſ. & quamquam, Haſten. diſquiſit. Monaſtic. lib. 1. tract. 9. diſquiſ. 4. Caramuel. Theolog. regular. par. 1. lib. 5. diſput. 34. n. 341. Anton. a Spirit. Sanct. director regular. par. 2. tract. 3. diſput. 6. ſect. 3 n. 465.* Gibalin. *ſcient. Canonic. tom. 2. lib. 5. cap. 7. queſt. 1. num.* 13. Vndè eadem Statuta regulam vocaſſe Summum Pontificem Benedictum XIII. animaduertit Gregorius Prior Domus Montis S. Ioannis Baptiſtę propè Friburgum Prouinciæ Rheni *in Epiſt. dedicator. ad Priuileg. Ordin. à ſe collect.* Vtique his attentis nullum videtur remanere dubium, quoad aſſertam facultatem, & poteſtatem Capituli generalis, ne dùm deſtituendi, ſed, & inſtituendi, dum alias eſt certum indiſtinctè in omnibus Ordinibus regularibus, quod electiones, & inſtitutiones Superiorum ſunt dirigendæ ſecundum propria inſtituta, & ordinationes, vt elicere eſt ex *Clementin. Exiui de Paradiſo de verbor. ſignificat.* ex Decreto *Sacri Concilij Tridentini ſeſſ. 25. de regularib. cap. 7.* & ex *Clementis VIII. Conſtit. 60. §. 23. qua confirmat. decreta ſuper reformat. regular. Bullar. nou. tom. 4. fol. 60.* tradunt poſt alios, *Barboſ. vot. deciſiu. 106. num. 9. lib. 3. Donat. in prax. rer. regular. tom. 2. tract. 3. de tempor. electſon. queſt. 1. num. 8.* proptereà id multò magis dicendum erit de Ordine Carthuſienſi, cuius ſtatuta, & ordinationes ſemper fuerunt habita in ſumma veneratione in Eccleſia, vt teſtatur *S. Antonin. in Summ. par. 3 tit. 16. cap. 1. §. 5.* atque ex eo repetit *Caſſan. in Catalog. glor. mundi par. 4. conſid. 62.*

VI. Quæ omnia magis firma, certioraque redduntur ex diutina praxi, & obſeruantia plurium Capitulorum generalium, in quibus cum petijſſent Priores miſericordiam abſoluti ſunt alijque in ipſorum locum ſuffecti; Sic enim fuit facta miſericordia anno 1336. Priori Domus Sellionis, illique ſubrogatus D. de Girardis de Villa Martiniæ, anno 1355. Rectori Domus Salutis, in eàque inſtitutus Vvalframus Monachus Nouæ Cellæ: anno 1359. Bonifacio Domus Caſularum, eoque remoto ob malam adminiſtrationem iniunctum præceptum, vt nouæ electioni conſentiret factæ in perſonam Ioannis de Caſa Monachi eiuſdem Domus; anno 1372. Priori Domus Baſſæ Villę, ibique præfectus Martinus Monachus eiuſdem Domus; anno 1379. Prioribus Domus Montis Riccij, & Domus Portę Cæli, quarum primæ pręfectus Ioannes de Orto Monachus Vallis Benedictionis, & poſteriori Ioannes Berga Monachns Domus Scalæ Dei; anno 1376. Priori Domus Portę Cæli, eique ſuffectus Simon anteà abſolutus à Prioratu Domus Scalæ Dei: anno 1390. Priori Domus Lapidis Refugij in Hungaria, illi-

illique præfectus Petrus Procurator Domus Brunæ; anno 1401. Priori Domus de Paular, eique ſubrogatus Pontius de Toleto eiuſdem Domus profeſſus: anno 1407. Priori Domus Bononiæ translato ad Prioratũ Domus Sanctæ Crucis in Hieruſalem Vrbis, & Priori Domus Vrbis abſoluto, tàm ab officio Prioratus, quam ab officio Procuratoris Ordinis, atque Priori Domus Pontiani tranſlato ad Prioratum Domus Piſarum, anno 1417. Priori Domus Sancti Pauli in Gotholaunia, illique ſuffectus Ioannes Marem profeſſus Domus Scalæ Dei, 1441. Priori Domus de Axethome in Anglia, eique Domui præfectus Ricardus Barton, tunc abſolutus à Prioratu Domus in Henton; anno 1450. Prioribus Domorum Brugis, & Triſulei, ſuffecti in prima Thomas Procurator Domus Traiecti, & in ſecunda Gregorius eiuſdem Domus Procurator, anno 1453 Priori Domus de Paulani, eique ſuffectus D. Ferdinandus de Caldera abſolutus à Prioratu Domus de Atiagò, anno 1473. priori Domus Paduæ, cui ſuffectus Conſtantinus à Prioratu Domus Pontiani antea abſolutus, & Priori Domus Sanctę Crucis in Vrbe, cui ſubrogatus Hugo à Domo Padulæ pariter priùs abſolutus, anno 1493. Priori Scalæ Dei eodem inſtantiſſimè poſtulante ibiq: præfectus Paſchaſius Procurator eiuſdem Domus, anno 1500. Priori Domus Lucæ, eique ſubrogatus Paulus Bellonus profeſſus Domus Venetiarum, anno 1518. vacante Prioratu Domus de Paular per obitum Aſcentij mortui in itinere cum ad Capitulum proficiſceretur, eidem Domui ab eodem Capitulo generali fuit præfectus Matthæus de Vegijs, anno 1536. fuit facta miſericordia Priori Domus Sauonæ, eique ſuffectus Michael priùs abſolutus à Prioratu Domus Caſularum, & huic Domui præfectus Petrus abſolutus à Prioratu Domus Sauonæ, anno 1546. fuit declaratus depoſitus à Prioratu Domus Scotiæ Simon Gallus, demandataque adminiſtratio eiuſdem Domus Vicario in Spiritualibus, & Procuratori in temporalibus, ſi fortè Priore orbata exiſteret, ex quo longè diſtabat à Viſitatoribus, donec per Ordinem fuiſſet prouiſum de Priore: anno 1552. priori Domus Maggiani, ibique præfectus Timotheus prior Domus Florentiæ, Priori Domus Bononiæ, eique ſuffectus Gregorius à dicto Prioratu Maggiani abſolutus, Priori Domus Bellignardi, qui miſſus ad habitandum ad Domum Pontiani, & ſubrogatus Hieronymus Procurator præfatæ Domus Maggiani, Rectori Domus Ferrariæ, & Prior inſtitutus Ioannes Baptiſta à prioratu Domus Bononiæ obſolutus, prioribus Domorum Parmæ, & Montis Benedicti, quorum priori præfectus Bartholomæus ab hoc Prioratu abſolutus, iſtique ſuffectus Rector eiuſdem Domus ad Ordinis voluntatem, anno 1557. prioribus Domorum Montelli, & Ferrariæ vnuſque alteri ſubrogatus, prioribus Domorum Caſularum, & Mediolani, cui præfectus Archangelus à præfato prioratu Caſularum abſolutus, & Domui Caſularum præfectus Io: Iacobus ibidem munere Procuratoris fungens: anno 1557. priori Domus SS. Stephani, & Brunoninis ad ſuam inſtantiam factam fuit miſericordia, ſuffectuſque D. Baſilius de Vrbino prioratu Romæ abſolutus, priorque abſolutus, iuſſus reuerti Domũ Neapolis ſuę profeſſionis, ibique Vicariatũ exercere ad nutum Ordinis; Item priori Domus Capri facta miſericordia, ſuffectuſque D. Philippus de Balſamo, Rectoratu Clarimontis abſolutus, priorque abſolutus iuſſu exercere Vicariatum pro arbitrio Ordinis; Item Rectori Clarimontis facta miſericordia, ſuffectuſque D. Antoninus profeſſus Sanctorum Stephani, & Brunonis, & Vicarius Domus Neapolis, anno 1564. fuit facta miſericordia priori Syluæ Benedictæ ipſomet inſtante, eique domui præfectus Petrus de Auriaco, nec non priori do-

domus Sancti Brunonis in Calabria, eique ſuffectus Antonius Satrianus profeſſus, & procurator eiuſdem domus, anno 1573. ſubrogatus eſt in locum ptioris Florentiæ cui facta fuit miſericordia, D. Silueſter prioratu Parmæ anteà abſolutus; eodem anno Adminiſtratori Domus Caſularum, facta fuit miſericordia, ſuffectuſque in eius locum D. Hippolytus Prioratu Genuæ abſolutus; Item Priori Domus Vallis Piſij facta fuit miſericordia, ſuffectuſque in eius locum D. Pacificus iam Prioratu Sauonæ abſolutus: Item Priori Domus Parmæ facta fuit miſericordia, ſuffectuſque in eius locum D. Seuerinus Mediolani Vicarius; Item Priori Domus Genuæ facta fuit miſericordia, ſuffectuſque in eius locum D. Archangelus iam adminiſtratione Domus Caſularum abſolutus. Item priori Domus Aſtenſis facta fuit miſericordia ſuffectuſque in eius locum D. Iacobus ibidem Profeſſus, priorque abſolutus iuſſus ire habitatum Mediolani ad nutum Ordinis. Item priori Domus Sauonæ facta fuit miſericordia, ſuffectusque in eius locum D. Angelus Geuuenſis domus profeſſus, anno 1578. confirmatus fuit D. Chriſtophorus Noguerol inſtitutus à Reuerendiſs. Patre Catthuſiæ in priorem domus de Paulari, anno 1579. priori domus Capri facta miſericordia, ſuffectusque D. Andreas Mazarius prioratu Romæ abſolutus; Item priori domus Romæ facta miſericordia, ſuffectuſq; D. Io: Baptiſta prioratu Capri abſolutus, anno 1584. priori domus de Paular, eique ſuffectus Blaſius de Caraſco à prioratu domus Granatæ abſolutus, & in prioratu domus Granatæ ſubſtitutus Bernardus de Caſtro à domo de Paulari abſolutus, anno 1592. priori domus Triſulti ad ſuam magnam inſtantiam, & propter ſuas infirmitates facta fuit miſericordia, ſuffectuſque D. Ioannes Baptiſta Canaualis profeſſus, & antiquior domus Neapolis, priorq. abſolutus iuſsus reuerti domum ſuæ profeſsionis ad recuperandam ſanitatem, ibicq. procurationem exercere: Item priori Clarimontis ad ſuam magnam inſtantiam, & proptèr ſuas infirmitates facta fuit miſericordia, ſuffectusque D. Bartholomæus profeſſus Vicarius domus Padulæ, priorque abſolutus iuſsus reuerti domum Caprearum ſuæ profeſſionis ſanitatis, recuperandæ cauſa, ibique Vicariatum exercere pro libitu Ordinis: Item priori domus Romæ aſſumpto ad prioratum Mediolani proptèr ſuas infirmitates, & Romani Cæli, vel aeris intemperiem, naturæ valdè contrariam, facta fuit miſericordia, ſuffectusq; D. .... Profeſſus Carthuſiæ, iam Prioratu Domus Sancti Spiritus Vrbis Lugdunenſis abſolutus, conſtitutuſque Procurator Generalis Ordinis ad omnia negotia Romæ ex pedienda, anno 1603. Priori Domus Parmæ ad aliam inſtituto, ibiquæ præfectus Petrus Maria Profeſſus, & Vicarius eiuſdem Domus: anno 1616. Priori Domus Bonæfidei; eique ſubrogatus Claudius Ianot Profeſſus Domus Sanctæ Crucis: anno 1617. Rectori Domus de Paulari, & Conuentualibus eiuſdem Domus ex ſpeciali gratia conceſſa electio Prioris ad formam Statuti: anno 1631. Prioratui Domus de Couis vacanti fuit præfectus Franciſcus Carauaca eiuſdem Domus Profeſſus, abſolutus proindè è Prioratu Domus de Caralla: anno 1636. Priori Domus Capri ad ſuam magnam inſtantiam facta fuit miſericordia, ſuffectuſque D. Ioſeph Caudinor Profeſſus eiuſdem Domus Priorque abſolutus iuſſus reuerti Domum Sanctorum Stephani, & Brunonis ſuæ profeſſionis, ibique procurationem exercere: anno 1638. Priori Domus de Paulari alibi inſtituto fuit facta miſericordia, eique ſuffectus D. Ioſeph à Sancta Maria abſolutus à Prioratu Domus de Couis: anno 1641. eidem Priori Domus de Paulari alibi inſtituto, & ſuffectus D. Franciſcus de Loaiſa ab-

ſolutus

ſolutus à Prioratu Domus Granatæ. anno 1642. Rectori Domus Triſulti ad ſuam magnam inſtantiam propter ſenium; & frequentes infirmitates facta miſericordia, ſuffectuſque Dominus Hugo Recchius Prioratu Domus Padulæ abſolutus; Item Priori Domus Padulę ad aliam inſtituto facta miſericordia, ſuffectuſque Dominus Bruno, Icheſius Prioratu Capri abſolutus: Item Priori Domus Capri ad aliam inſtituto facta miſericordia ſuffectuſque D. Vincentius Cagianus eiuſdem Domus Profeſſus, & Vicarius Domus Romæ; anno 1644. Domui Conceptionis fuit præfectus Ioannes Franciſcus Delmas abſolutus à Prioratu Domus Aulæ Dei, & fuit facta miſericordia Priori Domus de Couis, eique ſuffectus Blaſius Dominguez à Prioratu Domus de Aniago abſolutus. anno 1649. Priori Domus Sanctorum Stephani, & Brunonis facta fuit miſericordia. anno 1655. Priori Domus Clarimontis ad ſuam magnam inſtantiam facta miſericordia, ſuffectuſque D. Vincentius Cagianus Profeſſus Domus Capri: anno 1658. fuit facta miſericordia Priori Domus Durboni ad aliam inſtituto, nec non Priori Domus Montelli, ſuffectuſque in prima Stephanus de Sauuage, in ſecunda Anſelmus Grauiſio à Prioratu Domus Vedanæ abſolutus: eodem anno 1658. Priori Domus Triſulti ad aliam inſtituto facta miſericordia ſuffectuſque D. Ioſeph de Martino Profeſſus, & Procurator Domus Neapolis. Item Priori Clarimōtis ad ſuam inſtantiam facta miſericordia, ſuffectuſque D. Benedictus Braccus Prioratu Domus Triſulti abſolutus, Priorque abſolutus iuſſus eligere ſibi Domum ad formam Statuti; anno 1670. Priori Domus Padulę ad aliam inſtituto facta miſericordia, inſtitutuſque D. Franciſcus Maria Rocca Profeſſus, & Procurator eiuſdē Domus in Hoſpitio Neapolis ad ſuam magnam inſtantiam facta miſericordia, inſtituſq; D Nicolaus Marianus Domo Padulæ abſolutus, Priorque abſolutus iuſſus procurationem exercere in Grangia Vrſolonis: anno 1674. Priori Domus de Paulari alibi collocando facta miſericordia, eique ſuffectus D. Auguſtinus de Salazar abſolutus à Prioratu Domus de Aniago, in qua ſuffectus fuit D. Ioannes de Meſſa: anno 1675. Priori Domus Padulæ ad ſuam magnam inſtantiam facta miſericordia, ſuffectuſque D. Ambroſius Brancalaſſus Prioratu Capri abſolutus, Priorque abſolutus iuſſus procurationem exercere in Grangia Cadoslæ: anno 1678. fuit facta miſericordia Prioribus Domus Maioricarum, & Domus Sancti Petri, vnique ſuffectus Dionifius Verdaquez, & alteri Ioannes Baptiſta Vaulnez anteà abſolutus à Prioratu Domus Bellilarici: anno 1679. Priori Domus Padulę ad ſuam inſtantiam facta miſericordia ſuffectuſque D. Dominicus de Viuo ibidem Vicarius, Priorque abſolutus iuſſus ſibi Domum eligere ad formam Statuti; anno 1680. D. Hugoni Crudo Priori Domus Clarimontis à Patre Generali ſuper annum inſtituto facta non fuit miſericordia: eodem anno Priori Domus Pariſienſis ad aliam inſtituto, eique ſuffectus Carolus Franciſcus Maurin Profeſſus, Vicarius eiuſdem Domus, & Priori Domus Aurelianenſis fortitèr inſtanti, cui ſuffectus Leo Heinſelin à Prioratu Domus Pariſienſis abſolutus: anno 1682. Priori Domus Padulæ ad ſuam inſtantiam facta miſericordia, ſuffectuſque D. Nicolaus Maria Martianus Prioratu Neapolis abſolutus, Priorque abſolutus iuſſus procurationem exercere in Grangijs; Item Priori Domus Neapolis ad aliam inſtituto facta miſericordia, ſuffectuſque D. Ioanne Scalſus Profeſſus, & Procurator eiuſdem Domus, Itidēque Priori Domus de Paulari ad ſuam inſtantiam facta miſericordia, & in eius locum ſuffectus D. Ioannes

de

de Meſſa abſolutus à Prioratu Domus de Aniago, in qua paritèr ſubrogatus fuit D. Andreas de Lunar Prior Domus de Xeritio, iſtique taliter abſoluto ſuffectus etiam D. Auſtinus de Salazar, abſolutus vt ſupra à Prioratu Domus de Paulari: anno 1683. Priori Domus Triſulti ad ſuam magnam inſtantiam facta miſericordia, ſuffectuſque D. Iuſtus de Ambroſijs Profeſſus Padulæ, Prioque abſolutus iuſſus exercere procurationem; anno 1681. Priori Domus Neapolis ad ſuam inſtantiam facta miſericordia, Priorque abſolutus iuſſus exercere procurationem in Grangia de Summa, inſtitutuſque in Priorem D. Iuſtinus Monte Profeſſus; & Procurator eiuſdem Domus: anno 1687. Priori Domus Audomari ad aliam inſtituto, ibique præfectus Nicolaus Leſcaillet à Prioratu Domus Valencenarum abſolutus: eodèm anno Priori Domus Triſulti ad ſuam inſtantiam facta miſericordia, ſuffectuſque D. Dominicus Cappellus eiuſdem Domus, & Vicarius Romæ, Priorque abſolutus, iuſſus reuerti Domum Padulæ ſuæ Profeſſionis, anno 168). Domui Claromontis Priore orbatæ datus Prior D. Gabriel Baſſus Profeſſus, & Procurator eiuſdem Domus; Item D. Ioanni Baptiſtæ Berger Priori Domus Romæ, & Procuratori Generali Ordinis, apud Patrem Generalem occupato, ſubſtitutus in vtrumque officium D. Ioannes Maria de Rochefort Profeſſus Cartuſiæ, tunc Coadiutor in eadem Domo, anno 1690 fuit facta miſericordia Prioribus Domorum Vallis Chriſti, & Maioricarum, abſolutus & ſecundò Ioachim Rinimelli Profeſſus, & Procurator eiuſdem Domus: anno 1693. Priori Domus Montis Sancti Petri ad ſuam inſtantiam facta fuit miſericordia, ſuffectuſque in eius locum D. Nicolaus Crippa Procurator Domus Papiæ, priorque abſolutus iuſſus ire Domũ Aſtenſem, ibique exercere officium Procuratoris in obedientia Bricchi: anno 1694. Priori Domus Mantuæ ad ſuam inſtantiam facta fuit miſericordia, ſuffectuſque in eius locum D. Antonius Caſtiloneus Profeſſus, & Procurator Domus Mediolani, Priorque abſolutus iuſſus Domum Papiæ reuerti ſuæ profeſſionis, procurationemque Domus exercere; eodem anno Priori Domus Capri, propter Senium, varioſque morbos inhabili, facta miſericordia, ſuffectuſq. D. Gregorius Salſanus Profeſſus, & Procurator Domus Neapolis; Item Priori Domus Clarimontis ad ſuam inſtantiam facta miſericordia, ſuffectuſque D. Hugo Caputus Profeſſus & Procurator Padulæ, Priorque abſolutus, iuſſus ſibi Domum ad formam Statuti eligere: anno 1695. Priori Domus Triſulti ad ſuam magnam inſtantiam facta miſericordia, ſuffectuſque D. Angelus Cacciamanus Profeſſus, & Procurator eiuſdem Domus, Priorque abſolutus redire iuſſus Domum Sanctorum ſuæ profeſſionis, ibique procurationem exercere: anno 1696. Priori Domus Caſularum ad aliam inſtituto facta fuit miſericordia, in eiuſq; locum ſuffectus D. Paulus Sanctus Profeſſus, & Coadiutor Domus eiuſdem. Item Rectori Domus Vallis Piſii facta fuit miſericordia, ſuffectuſque D. Ignatius Merlus Profeſſus, ac Procurator eiuſdem Domus, Rectorque abſolutus iuſſus ire Domum Caſularum, Vicariatumque exercere: Itẽ Priori Domus Parmæ ad aliam inſtituto facta miſericordia, ſuffectusque D. Baſilius Riccardus Profeſſus Domus Papiæ Procurator Domus Taurienſis; Item Priori Montis S. Petri ad ſuam inſtantiam facta miſericordia, ſuffectuſq. D. Bruno Tuſcanus iam Prioratu Caſularum abſolutus. Priorq. abſolutus iuſſus reuerti Domum Papiæ ſuæ profeſſionis, procurationemq. exercere in obedientia S. Columbani: Item Priori Domus Mantuæ facta fuit miſericordia, ſuffectuſque D. Hugo Accurſius iam Prioratu Parmę abſolutus, iuſſus ire Do-

Domum Sanct' Petri, procurationemque exercere: anno 1697. Priori Domus Clarimontis ad ſuam inſtantiam facta eſt miſericordia ſuffectuſque D. baſilius Guidottus Profeſſus, & Procurator Domus Padulæ. Priorque abſolutus redire iuſſus Domum Padulæ ſuę profeſſionis, ibique procurationem exercere: anno 1699. Rectori Domus Sancti Petri facta fuit miſericordia, ſuffectuſque D. Hugo Caroccius Rectoratu Domus Taurinenſis abſolutus Rectorq. abſolutus iuſſus ire Domum Sauonæ, vt petebat. Item Rectori Domum Taurinenſis facta fuit miſericordia, ſuffectuſque Dominus Claudius Guichenon iam Prioratu Ripaliæ abſolutus; Item Priori Domus Montelli facta fuit miſericordia, Prioratuſque facultas Patri Generali commiſſa, vt de his, omnibus, & aliis pluribus patet ex Chartis in Capitulis generalibus ſingulis annis prædictis ſcriptis Hæc enim exempla reddere rem indubiam explorati iuris eſt ex *l. Prator. ait 3. §. videamus ff. de collation.* cum concordantibus per *Gallin. de verbor. ſignific. lib. 1. cap. 23. num. 9. Mar. Antonin. variar. reſolut. lib. 2. reſol. 56. num. 26. & 27. Actolin. reſol. forenſ. 65. num. 11. Gobbium conſul. deciſiu. 18. num. 69. & 70.* Quod præcipue dicendum quoad Ordinem Carthuſienſem, in quo certè ſimilia non eſſent acta, niſi fuiſent iuxtà ſpiritum ſuarum Conſtitutionum, & Conſuetudinum, cum idem Ordo nunquam à legibus ſuis, & bona inſtitutione, ſanctoque propoſito ceciderit, vt ſcribunt *Iacob. Vuinfelingius in epitom. rer. Germanicar. cap. 29. Vuerner. Roleuuinkius in faſcicul. tempor. ætat. 6. ad ann.* 1084. *Nebrid. à Mundelbeim. in antiquar. Monaſtic. epiſt.* 128. *§. Inter hæc.*, & alii, ac ſemper fuerit ſuorum Statutorum obſeruantiſſimus, vt ait *Hurtad. reſol. moral. de congrua lib. 1. in digreſſ. ſingular. 1. num. 36. in fin. verſ. verum eſt*; Imò in illo rigor antiquarum conſuetudinum ità perpetuò fuerit ſeruatus, vt indè ab omnibus valdè venerabilis dijudicatus extiterit, vt adnotat S. *Antonin. Hiſtoriar. par. 2. tit. 15. cap. 22. §. 5. verſ. certè valdè venerabilis eſt*, atque ex eo tranſcribunt *Caſſanæus in Catalog. glor. Mund. dic. conſid. 62. verſ. & eſt venerabilis Religio, Grauina in oper. inſcript. Vox Turturis dic. par. 1. cap. 12. Suarez de religion. tom. 4. tract. 9. lib. 1. cap. 4. n. 9. in fin. Hurtad. vbi mox n. 184. in fin. verſ. quod verò in hoc Sacro Ordine & n. 200. & 201.*

VII. Quinimò ex hac longiſſima, & perpetua praxi reſultat nedùm obſeruantia interpretatiua, quam induci ex multiplicitate actuum nemini eſt controuerſum, dùm aliàs ad eam inducendam ſatis eſsent duo, vel tres actus, vt præcipuè prò vindicanda iuriſdictione cuiuſdam Capituli generalis inquit *Megal. var. reſolut lib. 2. reſol. 127. ſub num. 7.*; imò ſufficere vnicum actum, & aliquando fuiſse obſeruatum, quamplures voluerunt, quos referunt, & ſequuntur *Crauett. conſ. 118. num. 2. Lotter. de re beneficiar. lib. 2. qu. 47. num. 30. Rubeus de validit. legal. cap. 43. num. 16. Cenſal. deciſ. Lucenſ. 15. num. 115. Rota coram Caualer. deciſ. 80. num. 5. coram Buratt. deciſ. 679. num. 9. coram Cerr. deciſ. 824. num. 7. coram Bichio deciſ. 244. num. 37. in recent. deciſ. 248. num. 3. par..... & deciſ. 6. num. 9. par. 4. tom. 2. & deciſ. 396. n. 15. par. 9.* quæ prorſus obſeruantia eſt attendenda pro explicatione dictarum Conſtitutionum, ſeù Statutorum Ordinis, cum generale ſit, quod quælibet diſpoſitio declaretur per ſubſecutam obſeruanriam, nè dùm, ſi verba alioquin eſsent dubia, ſed etiam, ſi illa eſsent improprianda, & intellectus vbideretur in contrarium de iure verior, cùm talis dicatur ineſſe ſenſus in verbis, qualem obſeruantia, effectuſque ſecutus demonſtrat, ideoque id cenſeatur diſpoſitum, & in lege ſeù Statuto demandarum, quod fuit obſeruatum, vt per *Textum in cap. cum dilectus 8. de conſuetud.* tradunt

dunt *Soccin. Sen. conſ.* 145. *num.* 2. *lib.* 1. *Menoch. conſ.* 39. *num.* 29. *Bertazzol. conſ. ciuil.* 97. *num.* 6. *Franc. deciſ.* 22. *n.* 5. *Fontanell. deciſ.* 457, *n.* 9. & 11. *par:* 2. *Rocca diſput. iur. ſelectar. cap.* 171. *num.* 8. *lib.* 2. *Rota coram Buratt. deciſ.* 444. *num.* 6. *coram Dunozett. Iun. deciſ.* 966. *n.* 17. *coram Royas deciſ.* 279. *num.* 7. *inter Diuerſor. deciſ.* 574. *num.* 3. *par.* 1. *in recent. deciſ.* 375. *num* 9. *par.* 9. *deciſ.* 261. *num.* 8. *par.* 14. *deciſ.* 65. *num.* 12. *par.* 15. *deciſ.* 253. *num.* 8. *par.* 16. & *deciſ.* 210. *num.* 7. *par.* 17. Abſque eo quod hoc caſu ſit neceſse quod illa fuerit præſcripta, vel in contradictorio iudicio obtenta, quia obſeruantia interpretatiua non dicitur inducere nouũ ius ſcriptum, contrà ius ſcriptum, ſed declarat ipsã legem, ſeù Statutum, quod remanet in ſua vi, & vti lex ſic interpretata disponit propria virtute non autem alterius Iuris *Decian. conſ.* 124. *num.* 26. & 27 *lib.* 3. *Io. Franciſc. de Ponte conſ.* 41. *num.* 3. *lib.* 1. *Ciarlin. contr.* 106. *num.* 89. & *ſeqq. Manſ. conſult.* 170. *num.* 73. & *ſeqq. Palma allegat.* 497. *num.* 33. *tom.* 4. *Rota in recent. deciſ.* 316. *num.* 15. *dec.* 756. *num.* 9. *par.* 9. *deciſ.* 169. *num.* 19. & *ſeqq. par.* 12. *deciſ.* 520. *num.* 9. *par.* 13. *deciſ.* 212. *num.* 7. *par.* 18. *dec.* 32. *num.* 6. *par.* 19.

VIII. Sed etiam ex præfata praxi reſultat præcipuum, & peculiare ius præbens meliorem titulum de Mundo, cum ſit praxis, perenni ſex ſæculorum, & vltrà decurſu roborata quæ etiam in qualitate vnius Centenariæ ſatis eſt, vt Placitum Apoſtolicum, Conſtitutiones derogatorias, vel aliud quodlibet neceſſarium, & opportunum ius, ſiuè titulum adeſse dicendum ſit *Federic. de Senis conſ.* 234. *num.* 4. *Marta de Iuriſdic. par.* 2. *cap.* 43. *num.* 65. *Lotter. de re beneficiar. par.* 2. *quæſt.* 7. *num.* 53. & *ſeqq. Rota coram Buratt. deciſ.* 875. *num.* 1. & 7. *et deciſ.* 938. *num.* 8. *coram Merlin. deciſ.* 45. *num.* 3. & *ſeqq. coram Celſ. deciſ.* 193. *n.* 4. *et in rec. dec.* 218. *num.* 51. *et ſeqq. par.* 7. *deciſ.* 70. *num.* 1. *par.* 16. *deciſ.* 574. *num.* 10. & *deciſ.* 709. *num.* 11. *par.* 18 *et deciſ.* 136. *num.* 4. *et ſeqq. par.* 10. Irà quidem, vt neque quoad hoc fuerit neceſsaria contradictio cum acquieſcentia Domorum Carthuſiæ, cum Centenaria non ſiſtat in ſolis terminis præſcriptionis ſed ſaciat præſumere priuilegium, vel aliud quodcumque ius; quod fortiùs adeſſe poſsit, cum tamen permanendo in terminis præſcriptionis, certum ſit Centenariam æquiparari immemorabili, & proindè pręſumi adeſſe, quicquid fuerit neceſſarium prò validitate actus; ità quidèm vt hæc dicatur præſumptio Iuris, & de Iure, quæ non admittit probationem in contrarium, iuxrà plenè cumulata per *Theſaur. quæſt. forenſ lib.* 2. *quæſt.* 27. *per tot. Fontanell. deciſ.* 217. *num.* 20. *et ſeqq. tom.* 1. *Solorzan. de Iur. Indiarum tom.* 1. *lib.* 3. *càp.* 3. *num.* 73. 76. *et ſeqq. Rota coram Dunozett. Iun. deciſ.* 494. *num.* 5. *et in recent. deciſ.* 253. *num.* 4. & 6. *par.* 13. & *deciſ.* 70. *num.* 1. *par.* 16.

IX. Nec inficiari quis poterit, ſi forte obiiciatur, quod, vel adeſſe poſſint particulares Domus, reſpectu quarum id non fuerit in praxim deductum, vel quidem adduci valeant aliqui actus, ex quibus elici poſſit, quod Capitulum generale poſt factam miſericordiam Prioribus, Succeſſorum electionem demandauerit Monachis Domorum particularium quià obſeruantia generalis Ordinis debet comprehendere etiam Domos illas, in quibus id non fuit practicatum, cum in re hac non ſit neceſſe, quod obſeruantia adſit quoad talem determinatam numero Domum, ſed ſatis ſit illam adeſse, qua demonſtretur Capitulum generale vſum fuiſse hac Iuriſdictione in Domos Ordinis, earumque Priores, vt in omnes vniuerſaliter illam exercere valeat, cum in his Cauſa vniuerſalis dumtaxat ſit attendenda,

quæ omnes actus pariformiter determinat, vt proximis terminis latè probat *Anton. à Spiritu ſanct. conſult. moral. 64. num. 21. et ſeqq. ac per tot.* & in ſimilibus *Rota coram Royas dec. 279. num. 10. et in recent. deciſ. 316. num. 12. et ſeq. par. 9. deciſ. 266. n. 4. par. 15. et dec. 251. num. 33. et 34. par. 19.* & actus quibus idem Capitulum poſt factam miſericordiam aliquibus prioribus, nouorum electionem demandauerit Monachis domorum particularium, ſi qui adſunt, non deſtruunt, ſed magis confirmant Iuriſdictionem Capitulorum generalium, quia ſicut in cæteris omnibus, ità in electione, non conſiderandus quis ſit, ille, qui rem expediat, ſed cuius auctoritate expediat, à quo proindè dicitur fieri actus, non autem ab eo, qui illum exequitur, cum eligentes non ex propriæ facultatis, ſed ex mandati viribus recipiant auctoritatem, vt eſt *Textus in cap. cum in aliquibus 4. de reſcript. lib. 6.* & tradunt *Roman. conſ. 366. num. 1. Crauett. conſ. 122. num. 3.* & alijs per *Valenzuel. conſ. 155. num. 14. tom. 2.* Regulare enim eſt, quod qui per alium facit, per ſe ipſum facere videtur, *cap. qui per alium 72. de regul. Iur. lib. 6.*

X. Etiamſi forte in prefatis caſibus fuiſſet dictum, quod Monachi Domorum particularium eligerent, *prout de Iure*; Cum ex hoc minimè inferri valeat, quod eadem facultas eligendi non fuerit à Capitulo generali demandata, & quin illius auctoritate electio fuerit expleta, & quidem ex iure ſibi ex huiuſmodi conſuetudine, vel ex Priuilegiis infrà recenſendis competente, ad quæ illa verba *de iure*, potiùs eſse referenda communitèr tradunt Doctores, quos lato calamo referunt, & ſequuntur *Bertazol. de clauſul. Inſtrum. clauſ. 4. gloſ. 35. Gratian. diſcept. forenſ. 99. ſub num. 8.* & ibi latè *Carol. Anton. de Luc. in animaduerſ. num. 2. Pignatelli conſult. Canonic. 22. num. 3. tom. 4.*; Præſertim attenta regula, quod ea tantùm mandari poſsunt, quæ quis habet iure ſuo, non alieno beneficio, de qua *l. more 5. ff. de Iuriſdiction.*, vt ſic cenſendum ſit, quod Capitulum generale voluerit mandare non niſi ius eligendi iure proprio ſibi, non autem iuris communis beneficio Monachis competens iuxtà notata per *Bellon. de mandat. iuriſdic. cap. 8. queſt. 1. num. 30.* Vel ſaltem quod quatenus dicta verba eſſent referenda ad ius commune, non aliter eſſent intelligenda, quam quod in mandatis fuerit limitata poteſtas, & auctoritas ipſis tributa, atque præſcripta forma in ea exercenda, vt nempè ijdem Monachi Domorum particularium, nomine, & auctoritate Capituli generalis illis vicibùs eligerent, ſeruata tamen in electionibus forma à iure communi tradita, attenta natura illius dictionis *Prout*, quæ ſempèr ſtat limitatiuè, itaut non ad ſubſtantiam, ſed ad qualitates dumtaxat ſoleat referri. *Bartol. in extrauag. ad reprimendum in verb. Prout ad fin. verſ. Item ex eo quod Surd. conſ. 335. num. 36. Barboſ. dict. 294. num. 3. Rota in Recen. deciſ. 158. num. 11. par. 5.* Proptereàque verum ſemper ſit dicere, adeſſe in re hac firmam, & peruetuſtam obſeruantiam, quæ proindè ſit ſeruanda tanquam lex, vt in iſtis terminis, ſimilis nempè obſeruantiæ vigentes in ſuo Ordine Carmelitano dicit *Lezana conſult. 13. num. 74. verſ. eſto enim.*

XI. Accedit ad eiuſdem obſeruantiæ maiorem confirmationem, quæ ipſis exemplis relatis antiquior eſt probatio, graue, & fidiſſimum teſtimonium Huberti de Romanis quinti Magiſtri Generalis Ordinis Prædicatorum ab anno 1254. ad annum 1263. Viri doctrina, & religione perſpicui vt tradunt Trithemius, Sixtus Senenſis, Bellarminius, Poſſeuinus, Mireus, Labbeus, Cauæ, nec non Michael Pius, Leander Albertus, Bzouius, Maluenda, Altamura, & alii qui Scriptorum, ſiuè Eccleſiaſtico-

rum vniuersè, ſiuè Ordinis Prædicatorum notitias precipuè recenſuere, quibus addendus *Theophilus Raynaudus in Mantiſſ. Indicul. Sanctor. Lugdunenſ. oper. tom. 8. ſiuè Hagiolog. Lugdunen. fol.* 105. Hic enim Humbertus *in oper. de eruditiom. religioſor. Prædicator. impreſſ. in Bibliothec. SS. Patr. nouiſſim. tom.* 25 *fol.* 456. *& ſeq.* cum *in lib.* 2. de modo promptè cuidendi ſermones circà omne hominum, & negociorum genus diſſerat *tract.* 1. *ſermon.* 24. inſtruendo Concionatores de ijs, quibus admonere debent Carthuſienſes, eorum Ordinis initia, & conſuetudines per currendo, inter cætera ſic inquit: *Septimum eſt in Sancta timplicitate, non ſiquidem habent aliquam regulam, ſed conſtitutiones, ſeù conſuetudines &c. Priores Ordinis ad Capitulum in prima Domo certo tempore ordinare ſolent in ſancta ſimplicitate, quod bonum videbatur aliquibus, propter quod moderni aſtutiores, & viribus innitentes, turbauerunt pacem antiquam, quaſdam nouitates volentes inducere, quas alij recipere noluerunt. Circa hoc ergò monendi ſunt, quod de antiquitatibus videant, quia non quicquid eſt vetus, meliùs eſt, vndè non quicquid eſt nouum debent reſpuere; Alij verò monendi ſunt quod antiquitatibus, quas Sancti Patres induxerunt deferre debent, ità quod eas non immutare conentur ſine evidenti neceſſitate, vel vtilitate, ita quod apud eos locum habeat, & Columbina ſimplicitas, nec concurrat aſtutia Serpentina, de quorũ vtroque Dominus monuit Diſcipulos.* Vndè cũ hæc ſcripta fuerint intrà dictos annos 1254. & 1263. in quibus ipſe Humbertus munus Magiſtri Generalis ſui Ordinis geſſerat, vt diximus, & teſtimonium reddant de more tunc vigente ordinandi Priores in Capitulo generali quot annis celebrari ſolito, & quodammodo præſupponendo morem illum à Patribus primitiuis iuſtitutum fuiſſe; non eſt, cur alicui dubitationi ſit locus quod de antiquà & approbata Ordinis conſuetudine ſit in Capitulo generali poteſtas, nedum illos abſoluendi, ſed & inſtituendi, & ordinandi; præſertim cum iſte Humbertus in controuerſia exorta anno 1255. inter nonnullos Priores Domorum Ordinis Carthuſienſis, ſupèr modo, & forma celebrandi Capitulum generale, fuerit vnus ex Iudicibus Compromiſſarijs, qui eamdem amicabiliter compoſuerunt, vt patet ex Alexandri IV. *Conſtitut.* 38. *inter priuileg. Ordin.* qua Concordiam præfatam approbauerat, & authoritate Apoſtolica confirmauerat eiuſdem integro tenore inſerto, vbi pluries fit mentio eiuſdem Humberti, quiuè propterea reſpiciens ad eamdem Controuerſiam, inſtruxit ſuos Concionatores, Carthuſienſes monendos eſſe circà dictas nouitates, indeque nequeat dubitari, quod de moribus, & iuribus eius Ordinis fuerit apprimè informatus.

XII. Præterea animaduertendum, ptaxim hanc Ordinis Carthuſienſis deſtituendi nempè, & inſtituendi priores in Capitulo generali, eſſe antiquis Monachorum inſtitutis, & ordinationibus, imò ipſius vitæ Cænobiricæ primordijs conformem, vt ſatis elicere eſt ex Regula Sancti Pachomij primi Monachorum in communi viventium Patris, quæue illi ab Angelo dictata perhibetur in eius vitæ actis, in cuius *cap.* 27. nedum annuarum harum Congregationum fit mentio, ſed vlterius in Epiſtola, quam ſcripſerat ad vniuerſa Monaſteria præcipuè in inſcriptione, demãdatur, *vt cõgregentur omnes Monaſteriorum Principes, & Domorum Præpoſiti in Monaſterium, quod vocatur Barim die menſis, qui apud ipſos Ægyptios vocatur Menſore, vt ritè omnium peccatorum, atque operum remiſſio compleatur,* vt legere eſt in *Codic. regular edit. per Holſtenium fol.* 67. *&* 112. *Edit. Romana*, & meminit *Gennadi-*

Google

us de Vir. Illuſtr. cap. 7. cuius congregationis rationem, & quæ in illa tractarentur, fuſiùs exponens S. Hieronymus *in Præfat. ad eadem regul.6.* inquit. *Menſe, cuius vocabulum eſt, Menſore ideſt Auguſto, inſtar Iubilei remiſſionis dies exercentur, & peccata omnibus dimittuntur, reconciliaturque ſibi, qui aliquam habent ſimultatem, & diſponuntur Monaſteriorum Capita Diſpenſatores, Miniſtri, prout neceſſitas poſtulauerit*, vt legere eſt in *eod. Codic. Regular. fol.61.* & apud *Binarium de veter. Monach. lib. 3. cap.6. §. 2. ſub. num.16. verſ. omnium Monaſterium Princeps fol. mihi* 269. vt propterea, cum hęc, Capitulorum generalium, quæ apud Regulares omnes congregantur, ſpecimẽ habere videantur, quinimò indè illorum antiquitatem repetere licere, iure aſſerant *Binarius vbi mox. §. 3. ſub num.47. fol.492. & Marteue de antiqu. Monachor. ritib. lib. 3.cap.27 num.2.* ità multò magis aſſerendum videtur, quod ex eiſdem, mos Capitulum generale ſingulis annis congregandi, in eoque Priores abſoluẽdi, ſeù remouendi, nouoſque ordinadi, ſeù ſubrogandi in Ordinem Carthuſienſem demanauerit, apud quem omnia videntur, quę priſcam Eccleſiæ primitiuæ ſeueritatem redolent, vt inquit *Anneus Robertus lib.2. rer. indicatar. cap.2. fol.mihi 330. in princ.* & præcipuè eam viuendi formam conſeruet, quę monaſticæ antiquitatis imaginem pręſefert, teſtibus *Cellot. de Hierarch. lib.5. cap.5. in fin. fol. 262. & Caſſaing. de Priuileg. Regular. tract.1. cap.2. verſic. Monachi in Cęnobijs in fin. fol. mihi* 37. Adeo vt *Petrus Venerabilis in Epiſtol:28. lib. 1.* Carthuſienſium propoſitum, cunctis latinorum Eccleſiæ Monachorum inſtitutis præferendum ſe intellexiſſe ſcripſerit, vt in verbis relatis per *Bouſquet in not. ad Epiſt. 105. Innocentij III. lib. 2. regeſt. 14., et Thomaſin. in veter. et nou.* Eccleſ. *diſciplin. de Benefic. par. 2. lib. 3.cap.3 n.5.* indeque dixerit, Carthuſienſi ſignatæ, & famoſę Religioni adhæſiſſe Animam ſuam ſuper omnes religoſæ profeſſionis Congregationes, in alia Epiſtola apud *Mabilon. tom 3. veter. Analector. fol.* 482.

XIII. Attenta præſertim expoſitione, quam Regulæ Pacomianæ Sanctus Hieronymus dederat paulò ſuperiùs relata, dum alias eſt certum, quod quemadmodùm idem Sanctus Hieronymus præcipuus Monachorum tùnc in Paleſtina viuentium Doctor, nullas Monachis ſcripſerat inſtitutiones, ſed omnia ferè eius ſcripta has inſpirare viſę ſunt, ità Sanctus Bruno primus Ordinis Carthuſienſis Parens ſuam ducturus ſodalitatem à dictandis regulis abſtinuerat, cum Sancti Hieronymi ſcripta, & Sancti Benedicti Regula quicquid ad ſui Ordinis inſtitutionem neceſſarium videretur, ſatis ſuperque elucidatum cunctis redderent, indeque propterea ſuas conſuetudines, & obſeruantias regulares Monachi Carthuſienſes deduxerunt, vt apertè teſtatur Guigo in Prologo Conſuetudinum à ſe æditarum, cuius ſuprà meminimus, & latè exornant *Binarius dic. oper. de veter. Monachat. tom.2. lib.4. cap.4. §.4. n.1. & Petrus Creſcentius in Præsid. Roman. lib.1. part.2. Narraz. 2. num.21. verſ. viuono ſotto la diuotione fol.486. col.2.*

XIV. Addito proindè, quod id paritèr in Regula Sancti Benedicti eſt quodãmodo cautum; nàm licet in illius *cap.64. de ordinando Abbate*, ex quo deſumptus fuerat per Gratianum *Textus in Can. in ordinatione 14. diſtinct.6*1. id apertè non legatur ſancitum de Capitulo generali complectente membra Monaſteriorum ſubiectorum, cum de eo tempore Monachi Benedictini non regerentur ab vno dumtaxat Capite generali, nec eorum Monaſteria in vnum veluti Corpus glutino perpetuo eſſent coagmentata, ſed vnum quodque Monaſterium à ſuo particulari Superiore, ſeù Abbate gubernaretur vt colligere eſt ex *cap. ne Religioſi 24.*

de

de regular. & ex cap. in ſingulis 7. de ſtat. Monachor. vbi Abbas Panormitanus ſub num.4. & alij plerique id aduertunt; Attamen cùm poſtmodum fuerint in Congregationes redacti, pluraque Monaſteria in vnum Corpus conſociata, & ſingulares Abbatiæ ſub vnius Abbatis Generalis imperio compræhenſæ, ſic primæuam, & puriorem regulæ diſciplinam ex imitatione fundatoris reſtaurando, dum Sanctus Benedictus geſſerat Præfecturam generalem Monaſteriorum omnium, quæ ipſe extruxerat, vt oſtendit *Thomaſſin. in veter. & nou. Eccleſ. diſciplin. de benefic. par. 1. lib.3. cap.25. num.*10. poſtquam demonſtrauerat, id fuiſſe perfamiliare omnibus Monaſticorum Ordinum Parentibus *anteced. cap.23. num. 9. & trib. ſeqq.* & ante ipſum adnotauerat *Suarez. de Religion. tom. 4. tract.8. lib.2. cap. 2. ſub num.3. et 4.* Congregatio Caſſinenſis, cuius ſempèr incolumis, illibatuſque fuit inter cæteras Ordinis Congregationes Primatus, vndè illius Abbas, ſeù Pręſidens generalis, *Abbas Abbatum* dictus, vt *Chronico Caſſinenſi lib.4 cap. 59.* & fatetur ipſemet *Thomaſſin. dic. cap. 25. ſub num.6.* & in cuius maiori Monaſterio Montis Caſini Sanctus Pater ſuam Regulam dictauerat, & in quo lex Monaſtici Ordinis Caput tenet, & principatum, vt inquit Zacharias Papa *in conſtit.4. num7. tom.1. Bullar. Caſſinenſ. Margarini*, & fusè probauit clar. mem. *Angelus de Nuce* quondam Abbas eiuſdem Monaſterij & poſtmodum Archiepiſcopus Roſſanenſis *examin. Hiſtoric. impreſſ. poſt Not. ad dic. Chronic. Caſſinenſ. lib.3. cap.29. num.1373. & ſeqq.* peculiari declaratione ad preſens in ipſa Regula inſerta, ſtatutum eſſe voluit, quod Abbates eligerentur per Capitulum generale, referendo ſe ad Priuilegia Congregationi indulta, quorum antiquiora ſunt Eugenij IV *conſtit. 53. num.4. & 6. & conſtit. 54. num.2. & 7. & conſtit.57. n. 3.* Alexandri VI. *conſtit.110. num.6.* & Leonis X. *conſtit. 129. num. 5. & 9. dic. tom.1. Bullar. Caſinenſi Margarini*, in quibus expreſſis verbis dicitur, eiſdem indulgeri poteſtatem conuocandi quot annis Capitulum generale iuxtà antiquam, & laudabilem Congregationis conſuetudinem; nec non, quod Capitulum ita congregatum, Abbates quoſcumq; abſoluere, & remouere valeat, ac Monaſterij vacantibus alios Abbates præficere, & ordinare, quos idoneos diudicauerit, & quidem iuxtâ præſcriptum ab Ordinationibus, & Statutis eiusdem Ordinis, vt propterea non abſonum ſit dicere ſimilem Ordinis Carthuſienſis conſuetudinem, tam ex antiquis Monachorum inſtitutis, & ex Sancti Hieronymi ſcriptis, quàm ex regula S. Benedicti fuiſſe deſumptam, indequè, *quod de Benedictinis Abbatibus dicitur, idē dicendum ſit de Prioribus Carthuſiæ*, vt ſunt verba *Lamas in Summ. par. 1. cap.5.* quæ repetit *Petrus Creſcentius in dic. Præſid. Roman. par. 1. lib.1. narrat. 2. num. 30 fol.* 21. præcipuè, cum in ipſa Religione Benedictina Priores prius dicerentur ij, qui poſtmodùm Abbatiali dignitate fuerant donati, vt fusè adnotat *Caramuel Theolog. regular. tom.1. lib.11. diſput 124. ſub num. 1573.*

XV. Hinc ad labefactandam huiuſmodi conſuetudinem; minimè obeſſe poterit, quod in eiſdem Statutis Ordinis *dic. par.2. cap.2. de electione Prioris*, cuicumquem Domui Priore orbatæ, videatur tributum ius nouos eligendi Priores, ex quo Carthuſienſi Ordine electionem Priorum localium ſpectare ad Domos particulares tradiderunt *Sigiſmund. à Bononia de election. & poteſtat. Prælator. regular. par.3. cap.4. dub. 114. num 4. in fine Barboſ. in Summ. Apoſtolic. d'ec collect.502. num.3. & iur. Eccleſiaſtic. vniuerſ. lib.1. cap.41. ſub num.185. Illuminat. Moron. reſponſ. moral. 72. ſub num.4.* Nam, vltrà quod inibi diſpoſita, ſunt dicenda procedere dumtaxat in caſibus, in quibus fieret ele-

ctio,

ctio, præfiniendo formam eo caſu ſeruandam, non autem, quod ex illis fuerit iuſſum, electionem ſemper eſſe faciendam in Domibus particularibus, & quin Capitulum generale, tanquam Superiori poteſtate pollens, ſua authoritate vtens, prætermiſſa electione poſſit prouidere Domui de Priore, iuxtà ea, quæ in ſimilibus prorsùs terminis egregiè diſſerit *Fagnan. in cap. nullus 1. ſub num. 52. §. quemadmodum de electiõn.* innitens declarationi Sacræ Congregationis Concilii, quæ ad dubitationem ſibi propoſitam *An vigore cap 6. ſeſſ. 25. de regular.* oportet ſemper facere electiones, vel poſſit aliquando Prælatus ſuperior authoritate ſui officij, prætermiſſa electione prouidere alicui Monaſterio, vel Prouinciæ de Præfecto, vel alio Superiore; reſpondit, Concilium non iubere, vt ſemper fiat electio, ſed quando facienda erit, ſeruanda forma præſcripta *dic. cap. 6.*

XVI. Animaduertendum, quod in dicto Statuto vnicè fit ſermo de caſu ſimplici ordinariæ vacationis in eadem Domo, vel per obitum Priorum vel voluntariæ dimiſſionis, aut abſolutionis factæ à Viſitatoribus euenientis, illis verbis *cum Priorem cuiuſcumque Domus Ordinis noſtri obire, vel dimittere Prioratum ad formam Statutorum noſtrorum, vel etiam per Viſitatores in actu viſitationis abſolui contigerit*; Vndè inibi diſpoſita quoad electionem, non poterunt procedere in caſu vacationis in Capitulo generali contingentis ob miſericordiam alicui Priori factam, maximè, ſi id euenerit ex eo, quod talis Prior fuiſſet dijudicatus rebellis, & in obſeruantijs regularibus negligens, aut earum tranſgreſſor, quià cùm tunc nequeat dubitari, quin remotio, ſeù depoſitio à gradu, fuerit facta ab eodem Capitulo generali, vtique ad illud ſpectare debebit noui Prioris inſtitutio, & ordinatio, quia Superior deſtituendo manus appoſuit, nec propterea decet, quod inſtitutio, & ordinatio ad Inferiorem reuertatur, iuxtà Regulam ab interpretibus communitèr deſumptam ex *Cap. vt noſtrum 56. de appellat. & ex l. Minor autem Magiſtratus 19 ff. de Minor.* & præcipue per *Crauet. conſ. 96. num. 10. in fin. & conſ. 198. num. 3. & 4. Riminald. Iun. conſ. 144. num. 29. Surd. conſ. 558. num. 1. & ſeq. Beroi conſ. 35. num. 8. lib. 1. Valenzuel. conſ. 94. num. 9. lib. 1. Rot. in recent. deciſ. 394. num. 6. par. 19.* Et eodem modo, quo Paulus II. declarauit ad ſolam Sedem Apoſtolicam pertinere Collationem Beneficiorum omnium, in quibus Summi Pontifices manum appoſuerunt, & ceſſare omnes facultates Ordinariorum, vel aliorum inferiorum Collatorum, ex quo per talem manus appoſitionem, effectus cenſetur in eſſe productus *vt in Extrauag. ad Romani 14. de præbend. inter commun.*

XVII. Et comprobari poteſt ex antiqua Eccleſiæ diſciplina, iuxta quã Oecumenicæ Synodus in degradatorum à ſe Epiſcoporum Sedes, ſolebant per ſuum Præſidem conſecrare alios, imò & in Cathedras apud ſe morientium nam Nicęna Synodus in Sancti Philogonij Patriarchæ Antiocheni apud ſe defuncti locum, promouit Sanctum Euſtatium, iuxtà ea, quæ totidèm ferè verbis adnotat *P. Chriſtianus Lupus par. 5. Schol. ad Synod. General. & Prouincial. in diſſertat de Romana Epiſcopor. conſecrat. §. Schiſmaticus Ancyre Metropolita, verſ. ete nim fol. 777.* Quibus fundamentis innitens Eccleſia Romana, vt ibidèm cenſet *idem Lupus*, conſtituit regulam de vacatione Beneficiorum in Curia, quod nempè ſoli Pontifici eſſet reſeruata collatio, & prouiſio Perſonarum Dignitatum, aliorumque Eccleſiaſticorũ Beneficiorũ, quę in Romana Curia vacaſſent, ſublata eo caſu quacunque Ordinariorum Collatorum facultate, vt approbando

nes Domos, Monaſteria, ac Prouincias auctoritatem *Paſſerin. de electiõn. Canonic. cap. 3. num. 91. in fin.* imò etiam habeat auctoritatem in ipſum Generalem, quem corrigere, & punire poteſt, indeque eſt ſemper illi Superior, *Sigiſmund. à Bononia de electiõn. et poteſt. Prælator. par. 1. cap. 1. dub. 10. num. 9. Lezana in Summ. quæſt. regular. tom. 2. cap. 13. num. 12. & ad Mar. Magn. Seruitar. circà §. 8. num. 23., Portell. in dub. regular verb. Generalis ſub num. 4. verſ. quod verò* Capitulum *generale, Samuel. de. electiõn. tract. 3. contr. 4. concluſ. 6., Pellizar. in manual. regular. tract. 9. cap. 8. ſect. 2. num. 62., Gibalin. ſcient.* Canonic *. tom. 2. lib. 5. cap. 7. ſub num. 6. §. Supremus Superior verſic. Et paſſim, Fragoſ. de regimin. Reipub. Chriſtian. par. 2. lib. 11. diſp. 24. §. 7. ſub num. 10. verſ. neque eſt dubium; Anton. à Spiritusanct. director. regular. par. 3. tract. 4. diſput. 1. ſect. 3. num. 47., & diſput. 8. ſect. 2. num. 37., Capon. diſcept. forenſ. 151. cap. 2. num. 48. tom. 3.* atque eius poteſtas dicitur ſuprema, & ſupereminens itaut nedùm ei competant ea, quæ competunt Generali Ordinis, ſed etiam multò maiora, itaùt plura poſſit efficere, quæ per ſe non poteſt ipſe Generalis, vt addunt *Pellizar. ibidem num. 6. & Anton. à Spiritusanct. diſput. 8. ſect. 1. num. 10.* præcipuè cùm repræſentando vniuerſum Ordinem complectatur omnes particulares iuriſdictiones quibuſcumque Perſonis, aut Cænobiis, extrà Capituli tempus competentes, vt inquit *Bordon. var. reſolut. tom. 2. cap. 78. numer. 42.* cum quo conſonant *Garzias in Politic. regular. tom. 1. tract. 6. difficul. 2. dub. 2. num. 3. Baſſeus in florib. Theolog. verb.* Capi*tulum in ſupplem. num. 11. vers. Capitulis Regularium, Lezana in Summ. quæſt. regular. tom. 2. cap. 12. ſub n. 6. Verricell. de Apoſtolic. Miſſion. tit. 4. qu. 97. num. 15.*

XIX. Potiſſimum cùm hæc omnia fortius procedere videantur in Capitulo generali Ordinis Carthuſienſis, & ad explicationem Statuti, de quo quæritur, dùm facultas in eo tributa Monachis Domorum particularium eligendi Priores in caſu vacationis ordinariæ in Cænobio, ſeù Domo euenientis, maximè ob abſolutionem factam Prioribus à Viſitatoribus fuerit vſque ab anno 1647. à Capitulo generali limitata, & reſtricta, facta declaratione, quod id non eſſet amplius in poteſtate Viſitatorum, niſi intercedente licentia Prioris Maioris Carthuſiæ, qui, vti talis, eſt etiam Miniſter generalis Ordinis, vt cuique notum, & tradunt *Barbos. in* Summ. *Apoſtolic. dec. collect. 502. ſub num. 10. vers. Et iſte & iur. Eccleſ. vniuerſ. lib. 1. cap. 4. ſub num. 185. vers. tota Religio, & Sammarthani fratres, in Gallia Chriſtian. tom. 4. tit. Carthuſiæ Generales in princip. fol. 968. col. 1. lit. B. in fin.* quemadmodùm legere eſt in eadem ordinatione inſerta poſt *num. 1. dic. cap. 2.* ibi -- *Viſitatores, vel Commiſſarij de cætero non præſumant admittere, reſignationem Priorum, vel facere eis miſericordiam ſinè licentia Reuerendi Patris*, & rursùs exprimitur in ipſis Statutis *ead. par. 2. cap. 23. de viſitationibus*, vbi *num 44.* ità dicitur. *Neminem tamen Viſitatores abſoluant ab officio Prioratus, etiam ad inſtantiam & importunitatem Monachorum, ſinè ſpeciali Commiſſione, & licentia Capituli generalis, vel Reuerendi Patris, niſi talem caſum inuenirent, quod manifeſtè immineret magnum damnum Domus, vel ſcandalum Ordinis ſi abſolutio huiuſmodi differretur vſque ad Capitulum generale, monemus tamen Viſitatores, ne facile ſcandalum, aut periculum magnum indicent imminere;* quam ordinationem valuiſſe facere Capitulum generale; non videtur ambigendum, tam attẽtis Priuilegiis particularibus quoad hoc eidem à Summis Pontificibus indultis, vt à Clemente III. & Celeſtino III. quorum in principio meminimus, quæue in re hac refe-

tuntur à *Rodsric. quaſt. regular. tom. 1. qu. 41. artic. 2. in fin.* nec non ab Alexandro III., Innocentio IV. infrà referendis, quam ex eo, quod ità videatur quodammodo à iure communi *in cap. ſuper eo 9. de regularib.* per ea, quæ ibi tradit *Abbas Panormitan. num. 6. & à Sacro Concilio Tridentino ſeſs. 25. cap. 1. de regular* præfinitum, quemadmodum cenſet *Garzias in Politic. regular. tom 1, tract. 7. num. 4.*, quod nempè Capitulum generale ea omnia valeat præcipere, quæ neceſſaria cenſuerit, vt conſeruata diſciplina perſeueret, cum tunc dicatur fieri ſecundum Regulam, ad quam id indirectè pertinet, & in qua dicitur implicitè comprænhenſum, quibus proindè ſubditi obedire tenentur, vtpotè in voto obedientiæ incluſum, vt diſſerunt poſt alios, quos referunt *Lezana in dic. Summ. quaſt. regular. tom. 1. cap. 28. num. 11. Gargias in loc. allegat. & anteà tract. 5. difficul. 1. dub. 1. num. 2. Paſqualig. quaſt. moral. Canonic. 141. num. 5. cent. 2. Pellizar. dic. manual. Regular. tract. 9. cap. 8. ſect. 2 cap. 63. & ſeqq. Angel. Auda a Lantuſca in Theatr. regul. verb. Capitulum. num. 1. a Spiritusſanct. dic. direct. regular. par. 3. tract. 4. diſput. 8. ſect. 2. num. 54.* imò poſſit vti hac poteſtate legislatiua, etiam faciendo ordinationes, quibus reſtringantur priuilegia, & facultates, ſiuè Perſonis ſiuè Monaſteriis ſibi ſubditis competentes, qua ablatione poſita, ſubditi, nec licitè, nec validè poſſunt illis vti, vt vltrà ea, quæ *in loc. allegat.* latè proſequuntur præceteris *dic. Pellizar. n. 76. & a Spiritusſanct. nu. 56. & 57.* benè probant *Roderic. quaſt. regular. tom. 1. qu. 17. art. 5. Sanchez. oper. morali lib. 6. cap. 2. num. 18. Tamburin. de Iur. Abbat. tom. 1. diſput. 16. queſt. 9. num. 1. & 2. Peyrin. de priu. leg. regular. tom. 3. ad Conſtit. 2. Iulij II. §. 3. num. 9. Diana reſol. moral. par. 3. tract. 2. reſol. 87. Verricell. de Apoſtolic. miſſion. tit. 4. queſt. 97. num. 15. Megal. dic. reſol. 127. num. 4. & ſeqq. ac per tot. par. 2. fr. Ioannes a Sanctiſs. Sacrament. in diſquiſ. regular. de officio, & poteſt. Prioris Clauſtral. par. 4. princ. 10. illat. 2. num. 212. & ſeqq.* & in terminis electionis *Donat. in prax. rer. regular. tom 2. tract. 4. de electoribus queſt. 32. n. 7. ad fin.* vbi præcipuè quod Capitulum generalè poteſt in electionibus ſuis ſubditis præcipere, ne vtantur ea facultate, quam habent etiam à iure communi, nàm licet careat facultate ſtatuendi contrà ea, quæ à Iure præſertim communi fuerint præfinita, tamen poteſt illi renunciare, vel eadem limitare, aut ſibi ſubditos cogere, ne illis vtantur

XX. Vt ſic, com ſit perquam clariſſimum, quod Prior Maioris Carthuſiæ ſit ſubiectus Capitulo generali, & non minùs, quàm cæteri Priores miſericordiam petere in illo tenetur, vt in principio ex ipſamet inſtitutione Capituli generalis retulimus; vtique id, quod de ipſo Priore, ſeù Generali dicitur, fortiùs erit dicendum de ipſo Capitulo generali, vt generaliter arguunt Doctores anteà relati, & præſertim *Garzias dict. tract. 7. diffic. 1. dub 5. ſub num 4 in parentheſi ad verba Abbatis Panormitani* ibi *relata & ſub n. 7. & Bordon. dict. reſol. 78. num. 43.* & procul dubio cum idem Prior. Maioris Carthuſiæ vtatur facultate ipſius Capituli generalis; vt pro certo fuit ſuppoſitum in decreto illo edito per ſan: mem. Vrbanum VIII. contrà P. Teſtam in principio relato, quemadmodùm patet ex illius Cauſæ actis, & quemadmodum legitur adnotatum *in Margin. ad num. 7. dict. cap. 2.* ibi *Nota ideſt R. Patri Priori Domus Carthuſiæ, cui ſoli committitur authoritas Capituli generalis: prout exprimitur num. 56. cap. 22. ſecunda partis vid. etiam num. 32. & 45. præſentis cap., & n. 43. et 44. cap. 22.*, maximè, cùm non ſine ratione dicatur id exprimi, & probari in locis ibi allegatis, cum *in dict. num. 56. ſiuè potiùs 55. dict. cap. 22.* id expreſsè legatur traditum

dum

dùm dicitur, quod poteſtas eiuſdem Prioris, & auctoritas, *quam hactenùs habuit ſupèr annum authoritate Capituli generalis, eidem ſempèr remaneat, et eadem ſuper annum authoritate* Capituli *generalis vtatur*, & in cæteris Capitulis, tàm relatis, quàm aliis pluribus eiuſdem Statuti per ſæpè, dùm de Priore ſupradicto fit mentio additur etiam alternatiuè Capitulum generale; vel è contrà, & præſertim *dict. num.* 44. *cap.* 23. nupèr adducti in illis verbis *ſine ſpeciali Commiſſione, & licentia Capituli generalis, vel Reuerendi Patris*, cùm dictio illa alternatiua *vel*, licet quoad diſpoſita vnum, & idem in effectu contineat *l. cum illud* 25. *ff. quand. dies legat. ced. l. ſi illud* 27. *vbi Bald. ff. de legat.* 2. attamèn eſt propriè, & ſui natura diſiunctiua ſeparans perſonas, tempora, & caſus, vt per *l. Pediculis* 33. §. *Argento ff. de auro, & argent. legat. & in l. cum quidam* 4. *in princip. C. de verbor. ſignific.* dicit *Bart. in l. ſi quis ità leganerit* 32. *ff. de aur. & argent. legat.* & per *cap. inter cæteras 4. de reſcript.* ibi tenet *Fagnan. num.* 11. & ſic, quod Statutum intellexerit illo caſu licentiam, ſeù Commiſsionem eſſe petendam vel à Capitulo generali, quando eſt congregatum, quod ſupremam, & abſolutam habet quoad hoc poteſtatem, vel à Priore Maioris Carthuſiæ, quando illud non eſt apertum, vti eiuſdem Capituli poteſtate, & iuriſdictione fruente, & clarius patet *ex Conſtit.* 17. *Iulij II. Bullar. nou. tom.* 2. *fol* 478. qua declarauit omnes, & ſingulas perſonas, cuiuſcumque ſtatus, gradus, & conditionis, vel præeminentiæ perpetuò debere eſse ſub obedientia Prioris Maioris Carthuſiæ, & Capituli generalis eos copulando, & coniungendo per dictionem *Et*, quæ denotat æqualitatatem terminorum in caſibus copulatis vt per *Text. in l. vnic.* §. *his ità C. de caduc. tollen.* tradunt *Iaſon. in l. Titiç Textores* 36. §. *nihil differt num*: 4. *ff. de legat.* 1. *& in l. rogaſti* 11. §. *ſi Seruus num.* 1. *ff. ſi cert. petat. Natt. conſ.* 582. *num.* 19. *Monach. deciſ. Lucenſ.* 55. *num.* 11. & quod qualitas exiſtens in vno cenſeatur exiſtere in alio ex copulatis, *Rota coram Coccin. deciſ.* 2122. *num* 9., quæ æqualitas, & æqualitatis eiuſdem exiſtentia certè adeſse non poſsent inter Capitulum generale, & Priorem Maioris Carthuſiæ, cum iſtius poteſtas ſit inferior illa Capituli generalis, quæ eſt ſempèr maior, vt ſupra probauimus, & ſic non alitèr verificari valeant, quam dicendo, quod fuerit conſideratum, quod poteſtas Capituli generalis fuerit eidē Priori communis facta, vndè ſi per Capitulum generale potuit totum id iuriſdictioni Prioris Maioris Domus committi, multò magis erit dicendum idem valere per ſe eamdē exercere, ex regula, quod nemo dat, quod non habet, nec plus iuris poteſt in alium transferre, quàm id, quo ipſe potitur, de qua in *l. Nemo plus* 55. *ff. de regular. iur.* ad rem expenſam per *Pellizar. dict. cap.* 8. *ſect.* 2. *ſub num.* 61.

XXI. Cum tamen ſepoſita etiam præfata ordinatione, & ſuppoſito, quod firma remanſerit facultas Viſitatorum eo modo, quo anteà videbatur ipſis tributa *in d. cap.* 2. de quo loquimur, adhuc tamen ea non obſtante eſſet dicendum Capitulo generali non fuiſſe vetitum vti ſua poteſtate in abſoluendis Prioribus Domorum particularium, qui in eo miſericordiam petiiſſent, vel quos Capitulum generale, vti tranſgreſsores abſoluendos diiudicaſset nouoſque Priores in eorum locum inſtituendos, ſeù ordinandos, ponderando, quod tota ratio tributæ primitùs iuriſdictionis dictis Viſitatoribus, abſoluendi Priores prædictos, & eo caſu permiſsi iuris eligendi earumdem Domorum Monachis fuit nè ob diſtantiam quamplurium illarum à Maiori Carthuſia; magnum damnū Domus, vel ſcandalum Ordinis oriretur ob diutinam vacationem, ſi

pro noua electione Prioris fuiſset expectandum arbitrium Prioris Maioris Carthuſię, vel fuiſset differenda vſque ad tempus, quo Capitulum generale eſset congregatum, vt ſatis elicitur ex verbis ſuprà relatis *dict. num.* 44. *cap.* 23. iunctis traditis *num. 6. & 7. d. cap.* 2. quatenùs fuit dictum, quod ſi fortè Monachi alicuius Domus nolunt eligere nouum Priorem, ſed malunt ſibi de illo per Capitulum generale, aut per Priorem Maioris Carthuſiæ prouideri, facta per Vicarium interrogatione Conuentui, an velit pro nouo Priore hadendo procedere per viam electionis, an potiùs ſuper hoc per Reuerendum Patrem, aut Capitulum ſibi prouideri, & iuxtà ſenſum maioris partis Domorum Conuentus fuerit reſponſum, *ſe velle eligere, debebit tunc Vicarius ibidem proponere, et coram omnibus tractare, an illa Domus diſtet à Carthuſia vltra tres dietas; Nam ſi non diſtat, debebunt, antequam procedant ad electionem, ſignificare Domui Priori Carthuſię ſe eſſe orbatos Paſtore, & petere ab ea, vt ſibi prouidere dignetur, Domus autem Carthuſia, ideſt R. Prior eiuſdem Domus pro ſua prudentia, & paterna Cura prouidebit orbata Domui, prout ſibi magis expedire videbitur,* leges enim ex ſuis partibus ſunt interprætandæ *§. ex hoc 13. inſtit. ad legem Aquil.* cum concordan. apud *Tabor. in Theſaur. locor. commun. lib. 9. cap.* 105. *axiom.* 2., & ſtatutum vnum ab alio declarationem recipere debet, cum ità ſe habeat Statutum ad Statutum, ſicuti lex ad legem *Altograd. conſ.* 30. *num* 11. *& conſ.* 33. *num.* 20. *lib.* 2. *Palma allegat.* 249. *num.* 22. *tom.* 3. *Rota in recen. dèciſ.* 499. *num.* 24. *&* 25. *par.* 18. Et quidem, vt ſit ſupplendum, vel ſaltem interpretatiuè extendendum id quod fuit in vna parte expreſsum ad alteram partem, in qua fuit omiſſum, ſi aliàs deficientibus verbis ad vtramque partem poſsit trahi legis effectus per ſimilitudinem rationis *ad Text. in l. oratio* 16. *ff. de ſponſalib.* cum traditis per *Bald. in l. ſi furioſi* 25. *per illum Textum C. de nupt., et Angel. in l. ſciendum 3. ff. ad leg. Pompeiam de Parricid. cum alijs per Gallin. de verbor. ſignific. lib.6. cap. 1. num.* 39. *&* 40. Vnde cum ratio prędicta temporis protrahendi in damnum Domus, vel ſcandalum Ordinis ceſſet dum Capitulum eſt apertum, & congregatum; cùm illicò ſubroget nouum Priorem in locum abſoluti, manifeſtum eſt, quod Statutum permittens abſolutionem Priorum Viſitatoribus, & vnicuique Domui tribuens electionem Succeſſorum, numquam voluerit comprehendere caſum vacationis, & electionis factæ in Capitulo generali, arguendo à natura contrariorum, quorum cum contraria ſit ratio, contrarius itidem debet eſſe effectus, quod enim operatur propoſitum in propoſito, id operatur oppoſitum in oppoſito, iuxtà plenè cumulata per *Tabor. in Theſaur. locor. commun. lib. 3. cap.* 87. *exiom.* 10. *& lib.* 13. *cap.* 29. *axiom.* 3. *& Rotam in recent. deciſ.* 234. *num.* 22. *par.* 18. vbi, quod arguendo in ratione contrariorum, dicitur vterque caſus determinatus.

XXII Inſupèr animaduertendũ, quod quæuis facultas, quę poſſet dici tributa viſitatoribus, quoad abſoluendos Priores etiam antè præfatam ordinationem, & quodcumque ius, quod aſſerere poſſent Monachi Domorum particularium, ſibi competere quoad eorumdem electionem ea omnia vnicè profluerent à Capitulo generali, & ab illo in ipſos eſſent transfuſa, & deriuata, cum certum ſit, quod quemadmodùm in alijs Religionibus, in quibus vltrà Generalem, adſunt Prælati medij, & nationales, omnis iuriſdictio, quam ipſi exercent, eſt per influxum Capituli generalis, dùm etiam iuriſdictio ipſiuſmet Generalis ab eodem Capitulo mediatè procedat, ipſo tamen Capitulo ab Eccleſia, & Summo Pontifice immediatè

mediatè

immediatè illam habente, vt tradunt *Suarez. de religion. tom.4. tract. 8. lib.2. cap.2. ſub num.3. & ſeq. Lezana dict. Summ. queſt. regular. tom. 2. cap.13. num.12. Pellizar. dic. manual. regular. tract.9. cap.8. ſect.2 n.60 in fin. Angel. Auda à Lantuſca in Theatr. Regular. verb. Generalis, num.2. verſ. quam authoritate*, ità multò magis in ordine Carthuſienſi, in quo ſicut in alijs nonnullis Ordinis Monaſticis, non adſunt iſti Prȩlati medij, nec præter Generalem, ſiuè Priorem Maioris Carthuſiæ habentur vnius Nationis, vel Prouinciæ Prȩlati communes ſed ſolum habentur Viſitatores, qui non ſunt Prælati Ordinarij, ſed veluti ſpecialem quandam Commiſſionem à Capitulo generali habentes, ſuiſque locis, & temporibus exercentes, vt legere eſt in Statutis *dic. par.2. cap.23. præſertim num.1. & 2.* & tangit *Suarez. in loc. mox. allegat. num.5.* quæcumque eorumdem Viſitatorum facultas à Capitulo generali dependens erit dicenda, vt animaduertit *Fragoſ. de Regimin. Reipublic. Chriſtian. par.2. lib.11. diſp. 24. §. 7. num. 4. ad fin. verſ. Viſitatores etiàm*, vndè, cum ſolùm Capitulum generale habeat ſupremam Iuriſdictionem, vt anteà tradidimus, & ipſi ſoli ſit reſeruata poteſtas meri, & mixti imperij, vt adnotat idem *Suarez. ibid. lib.2. cap.8. num.4. ad fin. & num. 5.* & quidem vt talis poteſtas apud ipſnm reſideat per modum vnius, vt ex communi inquit *à Spiritu Sanct. ſuprà allegat. par.2. tract.3. diſput.3 ſect. 2. num.65.* & propterea magis dicendum ſit, quod gerat perſonam Principis, quam generalis, qui talem perſonam repræſentare videtur, cum recognoſcat in Superiorem idem Capitulum generale, & ab illo ſuam poteſtatem habeat, vt præter tradita per eũdem *à Spiritu ſanct. ibid. part.4. tract.4. diſput. 1. ſect.2. num.7. & 8.* animaduertit *Tamburin. de iur. Abbat. tom.3. diſput.3. queſt.4 num.6. ad med. verſ. nec habet locum*; idem Capitulum generale tribuendo Viſitatoribus poteſtatem abſoluendi & Monachis Domorum particularium facultatem eligendi Priores, nunquam poterit dici, quod illam voluerit abdicatiuè in illos transferre, ſed dumtaxat cumulatiuè concedere, & ſic cum illis valere, concurrere, eoſque prȩuenire eodem planè modo, quo de iuriſdictione data à Principe, ſeù alijs habentibus parem poteſtatem *ex cap. dudum 14§. nos igitur de Præbend. lib.6.* tradunt communitèr Doctores, quos referunt, & ſequuntur *Petr. Barboſ. ad l. 1. artic.4. num.109. & ſeqq. ff. de iudic. Caſſan. ad conſuetud. Burgund. rubr.2. §.1. gloſs. vlt. num. 30. Sixtin. de regalib. lib.1. cap.5. num. 55. Miſinger. obſeru. 99. per tot. centur. 6. Antunez. de donat. reg. par. 2: cap.8. num.14. et par.3. cap.34. num. 3. Rot. coram Burat. deciſ.912. num. 4. et 5. coram Merlin. deciſ. 152. n.3. in rec. deciſ.457. num. 14 & ſeq. par. 5. et in Iunenacen. Iuriſdictionis 26. Ianuarij 1682. in princip. et 18. Maij 1683. §. Domini ſteterunt cor. Emerix.*

XXIII. Vel ſaltem, cum ſit certum, quod Capitulum generale habeat iuriſdictionem ordinariã, & quidem vniuerſalem in totam Religionem, vt poſt *Sotum, Victoriam, et Mirandam* tradit *Megal. var. reſol. ſupra alleg. par. 2. reſol. 127. ſub num. 5.* & Viſitatores atque Monachi, ſi quam habent facultatem, illam habeant, vti delegatam, & particularem, nullo modo per talem delegationem cenſendum erit, fuiſſe ademptam iuriſdictionem Capitulo generali, qui eam habet ordinariam, ſed ſemper erit dicenda data cumulatiuè non verò priuatiuè, itaut pari modo ſit locus præuentioni, vt poſt cæteros late probant *Felin. in cap. Paſtoralis 11. num.2. verſ. et regularitèr de offic. ordinar. Decius conſ. 542. num.7. Fab. de Anna conſ.107. num.7. in fin. Vinc. de Franch. deciſ. 147. num. 5. Grammatic. deciſ.30. n. 5. Cabed. deciſ.13. num.1. et 2. par.2. Capic. Galeot. controu. 57. num.1. et ſeqq. et num.5. lib.2.* & quidem, vt

iu-

iuriſdictio iſta Ordinaria vti naturalis, & ideo fauorabilis debeat præualere in concurſu cum delegata, eamque ad ſe trahere, vti accidentalem, proindeque odioſam, & debeliorem, vt differunt *Salgad. de ſupplicat. ad Sanctiſſim. par. 2. cap. 33. num. 62. & 63. Marta deciſ. Piſan. vot. 171. num. 2. & 3.*

XXIV. Nec Monachi ad tuendam hanc creditam ſibi facultatem eligendi Priores Domorum particularium etiam ob vacationem ſequutam ob abſolutionem eiſdem factã in Capitulo generali, iuuari potuerunt diſpoſitione iuris in *cap. 1. de electio. in cap. Monachi 2. § Priores de ſtatu Monachor. in Can. Congregatio 43. cauſ. 16. qu. 7. in Can. Abbates 3. in Can. Abbatem 4. in Can. quam ſit neceſſarium 5. §. defuncto, & in Can. Abbas 8. cauſ. 18. qu. 2.* quæ ſolent allegari ad firmandum quod Prælati Regulares à ſuorum Monaſteriorum Congregationibus, ſeù Capitulis ſunt eligendi, etenim in nullo ex dictis iuribus, ſi benè aduertantur id directè fuit cautum, maximè pro decernenda huiuſmodi facultate Capitulis localibus priuatiuè quoad Capitula Maiora eiuſdem Ordinis, ſed ſolùm id fuit ibi dictum per modum rationis, & congruitatis & quidem diuerſis reſpectibus, quæ aut nequeunt amplius habere locum aut caſus alienos determinant; Cum ea omnia, vel fuerint decreta quoad electionem illorum Prælatorum Conuentualium, qui habent Parochianos, & Populum, atque auctoritatem perpetuæ Prælationis, nec proindè intelligi poſſunt diſpoſita de Prioribus temporalibus, quiuè habent ſolos Monachos, vt poſt *Gloſſ. in cap. Monachi 2. §. Priores verb. non mutentur de ſtat. Monachor.* tradunt *Archidiacon. in ſumm. Cauſ. 16. qu. 2. num. 5. & Fagnan. in dict. cap. Nullus 1. num. 47. & 48. de election.*, vel tradita pro regulanda Epiſcoporum auctoritate quoad hoc in Monachos quibus tunc erant ſubiecti, nec dum ab illa exempti, & ſub protectione Sedis Apoſtolicæ recepti (prout ſunt hodiè ferè omnes Ordines Regulares, vt benè animaduertit *Nauar. conſ. 2. de Regularib. n. 63. verſ. addo ſecundo*) quemadmodum colligere eſt ex *Archidiacon., Bellamer., Turrecremat., Dartis, & aliis in dict. Cauſ. 18. qu. 2.* vel ad repellendos, & excludendos laicos ab electionibus Monaſticis in Eccleſijs Conuentualibus, etiamſi aliàs illas fundaſſent, & dotaſſent, quo pretextu etiam ipſi Abbates, & Capitula cum ijs compoſitionem faciebant, vt eſt caſus in *cap. Sacroſancta 51. de elect.*, quod proptereà fuit ibi declaratum irritũ & inane, tanquam res pernicioſa, & Eccleſiaſticę libertati repugnans, cum ius merè ſpirituale, proùt eſt illud eligendi Prælatos Conuentuales non poſſit cadere in laicos, etiam titulo Patronatus, quamuis alias ageretur de Patronatibus Regiis, vt articulo maturè diſcuſſo de ordine Summi Pontificis Clementis VIII., & vnanimi decem Auditorum tunc præſentium ſuffragio fuit reſolutum per *Rotam coram Penia deciſ. 436. n. 3. & ſeqq., ac per tot.* ad quam ſe refert *Fraſſus de Patronat. Reg. Coron. Indiar. tom. 1. cap. 4. num. 34.*, vel demum reſpiciendo ipſos Monachos tàm eligendos, quàm eligentes, quod nedùm non eſſent alterius Religionis, vel habitus, ex quo eo tempore id non erat indefinitè, ac vniuerſalitèr prohibitum, proùt poſtmodum fuit vetitum per Clementem V. in Concilio Viennenſi relato *in Clement. 1. de election.* imò in multis Monaſteriis contraria conſuetudo introducta, ideoque tanquam noxia Eccleſiis ſublata, cum non poſſint cohærere, & benè coniungi ij, quibus ſtudia, & vota diuerſa ſunt, quemadmodum poſt cæteros adnotat *Suarez de Religion. tom. 4. lib. 2. cap. 3. num. 11.*; Sed nec etiam eſſent diuerſæ Congregationis, cum illo religioſæ vetuſtatis æuo, Monaſteria vnius Ordinis vnum Superiorem non haberent; ſed

quod-

quodlibet ſuum Prçlatum agnoſcèret, vt ſuperius tetigimus, quæ proindè nequeunt ampliùs habere locū postquam Monaſteria non ſunt ità diuiſa, ſed vnum Corpus faciunt, & ab vno Superiore, ſiuè Prouinciali, ſiuè Generali gubernantur ideoq; nil aliud deſideratur ad præſens, quam quod eligendus ſit eiuſdem Religionis, ſeù Ordinis, atque eiuſdem profeſſeonis, & habitus, quamuis non ſit ex eadem Prouincia, vel Domo, ſeù Conuentu, nec ſit profeſſus in eodem Monaſterio, de cuius Superiore eligendo agitur, cum ex hoc iſti Ordines dicantur habere talem vnitatem inter ſe, vt diſtinctio locorum, vel Prouinciarum prorsùs accidentalis reputetur, vt animaduertunt *Suarez de Religion. dic. tom. 4. tract. 8. lib. 2. cap. 6. num. 3. Gonzal. in comment. ad cap. cum dilectus 8. ſub num. 16. verſ. poſtquam de conſuetud. Pirhing. in nou. method. Iur. canon. lib. 1. tit. 6. ſect. 8. §. 3. ſub num. 372. §. notandum ſecundò*, Concludentes propterea, quod hodiè in ſimilibus electionibus nullum aliud ius eſt ſeruandum, quàm id, quod in ſingulorum Ordinum Statutis, & Conſtitutionibus fuit præfinitum, atquę vſu, & conſuetudine in illis receptum.

XXV. Quare, cum in Ordine Carthuſienſi adſint Statuta, & Conſtitutiones ex antiqua, & perpêtua obſeruantia interpretata, quod Capitulum generale faciendo miſericordiam Prioribus Domorum particularium, poſſit Succeſſores, nouoſque Priores inſtituere, ſeù ordinare, iſteque fuerit, & ſit vſus, & Conſuetudo ipſius Ordinis, eadem prorsùs eſt ſeruanda, nedùm, quià conſuetudo valet in hoc iuri derogare, vt in iſtis terminis tradunt *Lezzana in relat. ſuper validit. cuiuſd. Capituli impreſſ. poſt tom. 4. quæſt. regular. & repetit. inter conſult. var. conſult. 13. num. 74. & 86. & ad Mare Magn. & regul. Carmelit. citrà §. 7. in explicat. cap. 1. Regul. ſub num. 74. & Peyrin. de priuileg. regular. tom. 3. in dic. additament. ad Conſtit. Clementis VIII. ſine cap. 9. ſub num. 10. verſ. quare puto*: Sed etiam ex eo, quod ſimilis Conſuetudo, & vſus quibus electio Prælati localis prętermiſso Capitulo proprij Conuentus, fit per Capitulum generale, vel per Superiores maiores non ſunt dicenda iuri communi contraria, ſed potiùs conformia, vt videtur colligi *ex dic. cap. Sacroſancta* 51. & ex ibi traditis per Doctores, & præcipuè per *Abbat. num. 9. & Layman. num. 3. de electon.* quæmadmodum poſt *Geminian. in Can. decretis 1. ſub num. 4. verſic. ſecundo caſu diſtinct. 61. & Seluam de Benefic. par. 2. quæſt. 22. ſub num. 18. verſ. et dicit Dominicus, et verſ. ſed quid iſtud in fin.* luculenter docet *Fagnā. in d. c. cap. Nullus 1. num. 52. de electiion.* Atque præſertim, cum in eodem Ordine Carthuſienſi vsque ab initio, nedum omnes Domus fuerint ſub vnius Capitis imperio vniuerſam Religionem gubernantis, vt obſeruat *Abbas in cap. nè Relig oſi 24 ſub num. 1. verſ. nota tertiò de Regularib. et Suarez. de Religion. tom. 4. lib. 2. cap. 2. num. 3. ad finem verſ. Religiones verò*, ſed etiam Capitulum generale congregari cæperit, & quidem de per ſe Ordinem moderando abſque Epiſcoporum interuentu, & nulla ab ipſis in eo exercita iuriſdictione, vt patet ex notatis per eumdem *Abbat. in cap. in ſingulis 7. ſub n. 7. verſ. ſed dic. quod de mente de ſtatu Monachor.* imò potiùs ijdem Epiſcopi pręfatum Capitulum in magna veneratione habuerint, ſicut elicitur ex Charta fundationis Carthuſiæ Luuignatenſis factæ anno 1177. à Galterio Epiſcopo Lingonenſi, *qua eam exemptam ab omni iuriſdictione ordinaria tradidit generali Capitulo dictę Religionis in perpetuum corrigendam*, vt legere eſt *Tom. 4. Spicileg. Dacherian. fol.* 264. indèque refert *Martene de antiq. Monachor. ritib. lib. 3. cap. 27. num. 5.* Et vlteriùs Priores Domorum eiuſdem Ordinis numquam

quàm potuerint dici perpetui, ſed quoddammodò obedientiarij Capitulo generali, in quo quot annis miſericordiam petunt, quodque illam pro lubitu eiſdem facere poteſt, eoſque ad nutum remouere, vt vidimus, & quidem, etiam mediante perſona Prioris Maioris Carthuſiæ, Miniſtri Generalis Ordinis ſuprà annum eiuſdem Capituli generalis authoritatem exercentis, vt fuit definitum à San. Mem. Vrbano VIII. in ſuperius relato Decreto contra P. Ægidium Teſtam, qui id acritèr contendebat edito; Proindeque, quoad hunc ordinem ceſſent, ſemperque ceſſauerint ea, quæ Ius commune ſtatuit, quoad alios Monachos habentes Prælaturas perpetuas, vel Epiſcoporum iuriſdictioni, aut particularium Prelatorum regimini ſubiectos.

XXVI. Cæterum omnem contentionem dirimunt, remque hanc pænitus claram faciunt antiquiſſima Priuilegia Sadis Apoſtolicæ, quibus, & aſſerta conſuetudo remanet patefacta, & Ordinis Statuta illuſtrata, & cuiuſcumque prætenſi iuris contrari reſiſtentia ſublata, nec non iuriſdictio Capituli generalis Ordinis Carthuſienſis, quoad hoc ex Summorum Pontificum beneficiata confirmata, & approbata, imò nouiter tributa, & indulta, vt per Alexandrum III. *inter Priuileg. Ordinis ſupra relat. Conſtit. 2.* dùm eiusdem maioris Domus Priorem Miniſtrum Generalem Ordinis, & Monachos alloquens inter cætera: inquit, *ea, quæ generale Capitulum Ordinis veſtri prouida circumſpectione diſpoſuerit, & ordinauerit de inſtituendis Prioribus, & ea etiam, quæ in Ordine ſalubritèr ſtatuit, vel ſtatuerit, & iuſtitiam, quam ſuper illos fecerit, quos Ordinis rebelles eſſe conſtiterit, auctoritate Apoſtolica confirmantes, rata, & firma decernimus impoſterum remanere, ſtatuentes, ne cui liceat appellatione, vel alio modo inſtitutioni Capituli veſtri contraire*: Item per Innocentium III. qui ſimilibus penitùs verbis eadem indulſit ibid. *Conſt. 19.*, & per Innocentium IV. *Conſtit. 63.* qui conſtituta per ſuos Prædeceſſores præfatos confirmans, iterum rata, & firma perpetuo decreuit remanere dicens. *Ad exemplar fælic. recordationis Alexandri, & Innocentij Prædeceſſorum noſtrorum, ea, quæ generale Capitulum Ordinis veſtri de inſtituendis, & deſtituendis Prioribus, ac illis, qui Ordinis ſunt Rebelles, & alijs, quæ in Ordine ſalubritèr, ac circumſpectione prouida ſtatuerunt, hactenùs, vel de cætero duxerint ſtatuenda àuctoritate Apoſtolica confirmantes rata, et firma decernimus impoſterum permanere.* Huiuſmodi enim Priuilegia cùm ſint perpetua æquantur legi, & habentur ac ſi in corpore iuris eſſent inſerta, vt in iſtis terminis dicit *Sigismund. à Bonna de electìon. et poteſtat. Prælator. par. 3: cap. 4. dub. 120. num. 13.* & generalitèr tradunt *Sanchez. de Matrimon. lib. 8. diſput. 1. num. 23. Henriquez in Summ. Theolog. moral. de indulgent. lib. 7. cap. 22. num. 3. Layman. Theolog. moral. lib. 1. tract. 4. cap. 23 ſub num. 5. verſ. dixi autem, Raggius de regimin. regular. centur. 2 tract. 8. dub. 160. concluſ. 2. verſ. dices; Murga diſquiſ. Canonic. diſquiſit. 4. dub. 2. n. 2. tom. 2. Illuminat. Moron. reſponſ. moral. 99. num. 119. Vidal. in Arca ſalutari ſiuè inquiſit. moral. tit. de Vicar. Capitular. inſpec. 1. num. 38.*

XXVII. Priuilegia verò præfata fuiſse perpetuis futuris temporibus, & non pro vno, aut ſingulari Capitulo indulta, etiam loquendo de prioribus Priuilegiis Alexandri III. & Innocentii III. non videtur contendendũ tùm, quià ſunt Priuilegia conceſsa Ordini Carthuſienſi, eiuſque Capitulo generali, quæ cum ex ſui natura ſint perpetua, eodem modo perpetua ſunt dicenda Priuilegia eiſdem tributa, vt ex *Can. quæ ſemel ſunt cauſ 19. qu. 3.* tradunt *Suarez de leg. lib. 8. cap. 5. num. 3. Salas de leg. diſput. 17. ſect. 2. num. 8. Guimpar. à Drepano*

in

in diſputat.Commentar pro iuris Pontific. defenſion. &c.diſput. 1 .quæſt.3. cap. 4. num. 11. Donat. in prax. rer. regular. tom. 1. tract. 4. cap. 2. num. 12. fr.Anton. à Spiritusanct.Director. regular. par. 1. tract.1. diſput. 1 ſect. 1. num. 15. & 16. Bonden. collect. legal. 37. num.2.tom.2. Vrceol. conſult. forenſ. lib. 2. cap. 73. num.22. & 23. Rota in recent.dec.400. num. 13.par. 9. & dec. 199.num. 13.par. 12.Tùm quià non prodierunt occaſione alicuius Capituli generalis, cuius confirmationem ipſa reſpicerent, ſed per modum legis vniuerſalis edita fauore Ordinis Carthuſienſis, generalitèr confirmando inſtitutiones, & deſtitutiones, quæ Capitulum generale fecerit ſinè adiectione, aut limitatione temporis,& propterea tan quàm indeſinita, & vniuerſalia apta compræhendere omne tempus, tàm præteritum quà futurum, vt explicando ſimile indultum ſuper iure eligendi animaduertit dictus à Spiritusanct.conſult. moral. 2. num. 10. & generaliter in priuilegiis, & gratiis ac Beneficiis Principum ſunt Textus in cap.ex parte 3.de Decim. & in cap. quia circa 22. & ibi Gloſſ.de priuileg. & adnotant Perez de Lara de Anniuerſ.& Cappellan.lib.1.cap. 16. n. 16. Topia ad l.final. ff.de Conſtit.Princip. par. 1. cap. 4. à num.1. ad 10. Caſtill. quotidian. controu. lib. 6. cap. 14. n. 14. & ſeqq. &. vniuersè in aliis Roland. à Valle conſ. 61. num.28.& 29. lib. 3. Menoch. conſ. 4.num. 28. Couarun. var. reſolut. tom.2.lib. 1. cap.23. num.8. Moleſ. dec.Cammer. Summar. Neapol. tit. de immunit.funct.fiſcal.§. 2. qu. 6. n. 1. Rota coram Dunoz. Iun. dec.651.num. 48.& in recent.dec..284. num. 11. par. 18.

XXVIII. Quod clariſſimè innuunt verba quibus eadem Priuilegia fuerunt concepta ibi -- ea qua generale Capitulum Ordinis veſtri diſpoſuerit, & ordinauerit de inſtituendis, & deſtituendis Prioribus, quæ tanquam ſubiunctiui modi, ſeù temporis, ſemper important tempus futurum, Iaſon. in l. 1. ff.quod quiſque iur.Felin. in cap. ad hac 10. de reſcript. Signorol. conſ. 151. in fin. Rebuſ. ſuper concordat. tit. de appellat. §. Prætereà verb. & quando ſubiunctiuum, Rota coram Coccin. deciſ. 48. num. 7. ponderatis præcipuè verbis immediatè ſequentibus, & ea etiam, quę ſalubritèr ſtatuit, vel ſtatuerit, quæ neutiquam dici poſſunt fuiſſe reſtricta ad tempus vnius, & ſingularis Capituli generalis, ſed apertè demonſtrant fuiſſe factum diſcrimen inter vtraque tempora, præteritum nempè, & futurum diuerſimode deſignata per verba paritèr ſubiunctiua, attenta etiam natura dictionis Vel ibi poſitæ, quæ ſemper ponitur intèr diuersa,iuxtà plenè cumulata per Barboſ. dict.415. num. 1. & ad declarandam Conſtitutionem Pontificiam per Spad. conſ. 49. ſub num. 1. verſic. & hoc comprobatur tom.3., vt propterea ſempèr verum ſit dicere, quod dicta Priuilegia fuerint perpetua, maximè, dùm alias in Priuilegijs verba de ſui natura in dubio ſemper intelligantur eſſe perpetua Feliu. in cap. 2. in fin. de tregu.& pace Oldrad.conſ. 300. num. 3. & ſeqq. Tiraquell. in l. Boues §. hoc ſermone limit. 8. ff. de verb. ſignificat. Gironda de explicat. Priuilegior. cap. 16. num. 704. Verricell. de Apoſtolic. Miſſion. tit. 4. qu. 96. num. 3. Rota in recent. dic. deciſ. 199. num. 11. par. 12.

XXIX. Et procul dubio, cum pro perpetuis fuerint perpetuò habita, & interpretata, nedùm à diuturna obſeruantia plurium Capitulorum generalium, ſuperiùs abundè explicata, ſed etiam à Scriptoribus, quibus eadem Priuilegia recenſere fuit occaſio; Sic enim fr. Gregorius Prior Domus Montis Sancti Ioannis Baptiſtæ propè Friburgum Prouinciæ Rheni facta collectione Priuilegiorum Ordinis iuſſu Franciſci de Puteo miniſtri Generalis trigeſimi quarti, quã ædi curauit Baſileæ anno 1510. cuius ſæpe meminimus, addito eiſdem repertorio materiarum in ijs cõ

tentarum *lit.* E. ita dicit: *Priores Ordinis noſtri inſtituere, & deſtituere concedit Capitulo generali Alexander III. fol.* 1. & rurſus eamdem Conſtitutionem Alexandrinam ſummando, ſiuè eidem Rubricam addendo, ità ibi ſcripſit: *confirmat inſtitutiones factas, & faciendas per Capitulum generale, cum poteſtate inſtituendi, & deſtituendi Priores, & corripiendi perſonas Ordinis, quibus non liceat appellare*, Sicut etiam Renatus Chopinus I. C. Andegauenſis, & inſupremo Pariſiorum Senatu celebris olim Aduocatus edito anno 1601. opere, cui titulus *Monaſticon, ſiue de Iure Cœnobitarum* in quo Monachorum initia, inſtituta, & iura perpolita eruditaque ſcriptione, ac non vulgari doctrina percurrit *lib.* 1. *cap.* 6. *num.* 6. de Carthuſienſibus loquens, inter cætera adnotans ex Rebuſſo, quod Regia nominatio, qua in Gallia iure Concordatorum vtuntur, non procedit in Carthuſienſibus Prioribus, cum per Regem libera ſint relicta Ordini Comitia eorum cuilibet Conuentui legendorum, vt huius rei rationem ſubindicet, ità ſubdit; *nam eximio, ſingularique iure ſuffultum eſt Carthuſienſe ſodalitium bullatis Alexandri III. Codicillis quinto Idus Iulias anno* 1176. *in hac formulam: Confirmamus Inſtitutiones factas, et faciendas Priorum per Capitulum generale cum poteſtate inſtituendi, et deſtituendi Priores, et corripiendi Perſonas Ordinis*. Horum verò Scriptorum, & Maiorum intellectum, & interpretationem rem hanc ſatis illuſtrare eſt in comperto, & patet ex traditis per *Gloſſ. in l. non puto* 10. *ad fin. ff. de Iur. fiſc. Anton. de Butrio in cap.* 1. *num.* 3. *de decim. Benium de Priuileg. Iuriſconſult. par.* 3. *priuileg.* 9. *ſub num.* 1. *Bero conſ.* 78. *num.* 22. *vol* 2. *Martam dec. Piſan.* 6. *num.* 6. *et* 7. & in ſimilibus terminis interpretationis nempè aliarum Conſtitutionum, & Diplomatum Summorum Pontificum per *Martinum Cerchiarium in diſſert. de Secularitat. Canonic. S. Gregor. Bonon. S. Poſteà verò ad fin. verſ. et hęc fol.* 54.

XXX. At ſepoſitis duobus iſtis Alexandri III. & Innocentij III. Priuilegijs, tertium Innocentii IV. nullam videtur recipere diſputationem, quin dicendum ſit fuiſſe perpetuum & omne tempus ſiuè præteritum, ſiuè futurum compræhendere, tâm attento integro eius tenore nuper relato, quàm inſpectis verbis illis *de cætero*, quibus Summus ille Pontifex illud valere voluit, quorum eſt nota ſignificatio, quod importent tempus futurum *Clemen.* 1. *et ibi Gloſſ. in verb. de cętero, cap.* 1. *de poſtulat. Prœlator. Menoch. conſ.* 461. *num.* 10. *Aldouin. conſ.* 72. *num.* 8. *Trentacinq. conſ.* 23. *num.* 3. *lib.* 2. *Maſcabrun. conſ.* 26. *num.* 48. *Valenzuel. conſ.* 85. *num.* 26. *et conſ.* 151. *num.* 23. *Rota coram Pænia deciſ.* 9. *num.* 8. Vnde, vel dicendum, quod ex hoc Priuilegio remanſerint declarata illa Anteceſſorum, ad quorum exemplar dicitur indultum, tàm ex eo, quod dicta verba *de cætero* demonſtrant, qualis fuerit mens Anteceſſorum, quoties, proùt in præſenti adſunt aliqua verba id denotantia, iuxta latè deducta per *Bonden colluct. legal.* 37. *n.* 81. *et ſeqq. tom.* 2. quam ex eo, quod una lex aliam declarat, & priores ad poſteriores trahuntur, & poſteriores ad priores, de quo *in l. non eſt nouum* 26. *et l. ſed, et poſteriores* 28. *ff. de legib. in l. vnic. in princip. C. de inoffícioſ. dotib. in cap. cùm expediat* 29 *de election. lib.* 6. & in aliis concordan. apud *Alexandrum conſ.* 85. *num.* 9. *vol.* 4. *et Rota coram Bich. deciſ.* 198 *num.* 29. *coram Priolo deciſ.* 28. *num.* 17. *et in rec. dec.* 499. *num.* 24. *par.* 18., vel ſaltem dicendum, quod, dùm eiuſdem Innocentii IV. par fuerit poteſtas, eademque voluntas, vt fuerat Alexandro III. & Innocentio III. & maior ab ipſo exercita, & explicata, quatenùs aliàs valeret dubitari, quod Anteceſſorum Pontificum Priuilegia reſpexerint vnicum Capitulum generale, & Conſtitutiones-

nes dumtaxat in eo factas, vel faciendas ſuper inſtitutione, & deſtitutione Priorum, non autem faciendas per futura Capitula, quod tamen dubium eſſet contrà omnem iuris rationem, & verum eorumdem Priuilegiorum intellectum ſuperius expenſum, iſtud tamen Priuilegium, ſatis ſuperque eſſet, dum clarè loquitur de Prioribus inſtituendis à Capitulo generali impoſterùm, & quocumque tempore, quià cum tunc confirmans dicendus eſſet exceſſiſſe limites confirmati, ipſius Priuilegium importaret nouam Conceſſionẽ quoad id, quod Priuilegia confirmata excederet, iuxtà ea, quæ *ex l. ius Ciuile 6. ff. de iuſt. & iure & Gloſſa in cap. fi. Apoſtolica 22. ad verb. Præferri verſ. & per hoc de Præbend. lib. 6.* benè tradunt *Decius conſ. 347. num. 7. ad fin. Vinc. de Franch. dec. 192. num. 13. Caſtill. contr. iur. lib. 5. cap. 89. num. 71. Tamburin. de Iur. Abbat. tom. 1. diſput 18. qu. 1. num. 7. Murga diſquiſ. Canon. tom. 2. diſput. 11. dub. 17. num. 164. Capyc. Latro deciſ. 67. num. 12. Rocca diſput. Iur. cap. 68. num. 13. vol. 1. Rota coram* Coccin. *dec. 894. num. 17.* Atque propterea ſemper verum erit aſſerere, quod Ordo Carthuſienſis, quoad ius, & facultatem inſtituendi Priores in Capitulo generali habet Priuilegium Pontificium perpetuum, & indefinitum omnèque tempus cumprehendens.

XXXI. Confirmantur hæc omnia ex vſu, & praxi aliarum quamplurium Religionum, imò ferè omnium Ordinum Monaſticorum, in quibus pari modo Priores, ſiue Abbates Monaſteriorum localium eliguntur per Capitula generalia, ſiuè alia Capitula Maiorum, nulla relicta quoad hoc facultate Capitulis Conuentualibus, ſiue localibus, vt teſtantur *Nauarr. comment. 3. de Regularib. ſub n. 3. §. ſeptimo confirmatur, verſ. confirmatur item Tamburin. de Iur. Abbat. tom. 1. diſput. 5. qu. 1. num. 3. Barboſ. in collectan. ad Can. Abbatem 4. num. 1. ad fin. cauſ. 18 qu. 2. Lauor. elucubrat. variar. tit. 4. cap. 23. num. 21. Pirhing. in nou. method. iur. canon. lib. 1. tit. 6. ſect. 8. §. 1. ſub n. 253. verſ. Porro & ſi Lezana dic. conſult. 13. num. 86. ad med. & ad dic. Mare Magn. Carmelitar. circa §. 7. in explicat. cap. 1. regul. ſub num 47. verſ. eſſe vero, & ad dic. Mar. Magn. Seruitar. circa §. 41. num. 134. & 135. Bordon. var. reſol. lib. 2. reſol. 78. n. 44. in fin. verſ. tum quià, et num. 45.* Et quidem in aliquibus id etiam introductum, præter id, quod in Conſtitutionibus fuerat diſpoſitum, vel noua Conſuetudine, vel obtentis Priuilegiis particularibus, vel vtendo communicatione Priuilegiorum, quæ aliis Ordinibus fuerunt indulta & omiſſis aliis & præſertim Caſſinenſibus, qui morem hunc imitationem Fundatoris reſtaurarunt, vt ſuprà probauimus, ità in Congregatione Canonicorum Regularium Lateranenſium Sancti Saluatoris., quamuis primitùs ex regula Canonicorum Regularium Abbates, ſiuè Priores locales inſtituerentur per electionem ſuorum Capitulorum, *vt in cap. Monachi 2. §. Priores, et ibi Gloſſ. in verb. mutentur de ſtatu Monachor. et Canonic. Regular.* poſtmodùm in Dietis ſeù Capitulis generalibus vna cum aliorum Superiorum electionibus faciendas eſſe fuit Statutum *in conſtit. par. 3. cap. 26. in fine*, & meminit *Noalis conſ. 102. num. 1. in fin.* In Congregatione Ordinis Sanctiſſimæ Trinitatis Diſcalceatorum Regnorum Hiſpaniæ, quamuis iuxtà regularia eorum inſtituta Miniſtri à Conuentibus eiuſdem Congregationis eligi deberent. Paulus V. anno 1609. indulſit, quod ex tunc in futurum perpetuis temporibus ab vniuerſo Capitulo dumtaxat eligerentur, vt retulit Gregorius XV. in ſimilibus literis impreſſis apud *Caſtelin. de electione Canonic. cap. 19. num. 9. fol. 408. & ſeqq.*; In Congregatione, quæ Montis Virginis nuncupatur, in Capitulo Generali fieri mutationes, & ele-

ctiones Abbatum, & Priorum loca-
lium habetur apud *Carol. Marant.
contr. reſponſ. 68. num. 2. lib. 5. & Car-
din. de Luca de regularib. diſcurſ.
15. num. 1.*; In Religione Seruitarum
Innocentius VIII. conſiderans, quod
Conuentualium Priorum electiones
eo firmiores eſſent, quo ſolemniùs
celebrarentur ſtatuit, quod Con-
uentualium quorumlibet Priorum
electiones in Capitulis Maioribus
per fratres dicti Ordinis fieri conſue-
tis, perpetuis futuris temporibus,
iuxtà earumdem morem fieri debe-
rent, nec fratres prædictos ad eaſdē
alitèr faciendas teneri, & obligatos
eſſe declarauit, ac quicquid ſecùs
attentari contingeret, ſeù fieret ir-
ritum, & inane eſſe decreuit, vt le-
gere eſt in *eorum Mare Magn.* §. 41.
ibique adnotat *Lezana num. 133. &
134.*, nec non *Sigiſmund à Bononia
de elect. et poteſt. Prælatorur. par. 3.
cap. 4. dub. 14. ſub num. 5. & à Spi-
rituſanct. in Director. regular. par. 2.
tract. 3. deſput. 6. ſect. 1. §. 2. num.
291.*; In Religione Demum Carme-
litana Capitulum generale, aut aliud
Capitulum Maius, debere eligere
Priores Conuentuales, non vero
Conuentus locales nouis Cōſtitutio-
nibus à Sede Apoſtolicà approbatis
fuit præſcriptum, & ſi in regula con-
trarium videretur diſpoſitum, vt la-
tè referunt Conſuetudinem hanc
acritèr propugnantes *Lezana, & à
Spirituſanctò in locis allegatis* addu-
cendo intèr cætera ad illius confir-
mationem prædictum Priuilegium
conceſſum Seruitis ad Innocentio
VIII. quod, & ipſis fauere tradunt
vigore communicationis Priuilegio-
rum, que eſt intèr Regulares, vt ſic
& eodem iuuari pariter valeret Or-
do Carthuſienſis, quatenus non ha-
bere propria, & indiuidua Priuile-
gia, præcisè id ipſi indulgentia, pro-
ut habere fuit demonſtratum, cum
Ordini Carthuſienſi per Gregorium
XV. *in ſua Conſtit. 42. quæ incip. Ad
vberes Bullar. nou. tom. 3. fol. 324.* fue-
rint communicata omnia Priuilegia
& Gratiæ, tàm in ſpiritualibus, quam
in temporalibus, quibuſuis alijs Or-
dinibus, tàm Mendicantium, quàm
non Mendicantium per quoſcum-
que Romanos Pontifices indulta, &
referunt *Nonar. in Lucern. Regular.
verb. Carthuſian. num. 4. Caſſaing.
de Priuileg. Regulàr. tract. 1. propoſ.
2. & 3. Barbos. in Summ. Apoſtolic.
decis. collect. 502. num. 31. & Iur.
Eccleſ. vniu. lib. 1. cap. 41. num. 183.
Auguſtin. à Virgine Maria de Priui-
leg. omn. Religioſor. verb. Communi-
catio Priuilegiorum num. 42.*

XXXII. Concurrentibus potiſſimum
fauore Ordinis Carthuſienſis, ne-
dùm rationibus generalibus, cùm
ijs omnibus, qui ſimili More vtun-
tur communibus; quibus probatur
quod maior ſit conuenientia, quod
electiones Priorum, non fiant in
Conuentibus, ſiue à Conuentibus,
quibus tales Priores præeſſe debent,
ſed, quod ſint faciendæ in Capitulis
generalibus, ſeù alijs maioribus,
nempe illa tradita ab Innocentio
VIII. in Priuilegio, quod indulſit
Seruitis, quod electiones, quæ fiunt
in Capitulis generalibus ſunt fir-
miores, nec non alijs, tàm prò ſuo
Ordine, quam vniuersè prò alijs ex-
penſis per *Lezanam in locis allegat.*
& præſertìm ad *dic. Mar. Magn. Ser-
uit. circa* §. 41. *num. 135. & dic. con-
ſul. 13. num. 74. poſt Nauarram, Sua-
rezium, & Perezium*, quòs ibi re-
cenſet, & præſertim, quod indè eui-
tentur quamplura incommoda, &
ſcandala, quæ ex electionibus, quæ
in Monaſterijs, & Conuentibus par-
ticularibus fieri contingent, perſæpè
oriri ſolent; Verum etiàm concur-
rentibus rationibus præcipuis, &
longe fortioribus, quibus manife-
ſtum fit, praxim, quam ab antiquiſ-
ſimo tempore ſeruat idem Ordo ab-
ſoluendi nempè ſeu deſtituendi, &
eligendi, ſiuè inſtituendi Priores in
Capitulis generalibus, eſſe, & ſem-
per fuiſſe ad ſtabilitatem Ordinis
conſeruandam, nedum vtilēm, ſed
neceſſariam, itaut eam euertendo,
non

Digitized by Google

non niſi ſcandalum & ruina Ordinis eſſent euentura. Nàm cum in Ordine Carthuſienſi ea ſit vitę aſperitas, & diſciplinæ rigor,vt ſolummodò opera vitæ ſolitariæ, & contemplatiuę à ſuis Monachis exerceantur, quemadmodum eſt in comperto, & obſeruat *Barthelom. à Sancto Fauſto in Theſaur. religioſor. lib. 5. qu. 17. num. 5.* dum manent ſeparati, & incluſi in Cellis frequentes agunt vigilias, & quidem perpetua Carnium abſtinentia, hymnis, & ſacris precibus dies, & noctes perſonant, ſemper ſoli edunt, niſi certis quibuſdam diebus ſimul prandent, in quibus nemo comedens loquitur,nulluſque in cibo ſtrepitus eſt, vt patet ex eorum Statutis, & Ordinationibus, & ſummatim referunt *Nauarr. conſ. 51. de regular. Lorich. in Theſaur. Theolog. verb. Carthuſianus tit. 3. Robert. rer. indicat. lib. 2. cap. 2. Grauina in oper. inſer. vox. Turtur. par. 1. cap. 12. & 22.* & alij, qui de eodem Ordine agunt, & præcipue clauſuram ità rigidè ſeruant, vt illa videatur quidam Carcer perpetuus, vt inquiunt idem *Nauar. Comment. 4. de regular. num. 31. verſ. quinto quod hanc legem, & dic. conſ. 51. de regularib. num. 3. Donat. in praxi rer. regular. tom. 1. par. 2. tract. 3. queſt. 10. Roſa in recent. deciſ. 95. ſub num. 8. verſ. Minus obſtat, & ſeqq. par. 6.* Vndè ipſi Monachi, quaſi cæleſtis Carceris liberæ Cuſtodiæ dicuntur addicti à *Boaſquet. in not. ad epiſt. 165. Innocentij III. lib. 15. regeſt.* atque ſolitudinem ità profitentur, vt inter eos ſilentium ſit penè perpetuum,itaut eorum propoſitum propiùs vitæ eremiticæ, quã Cænobiticæ videatur accedere; Vnde præfatus Innocentius III. Eremiticum Ordinem illum vocat *Epiſt. 106. lib. 12. regiſt. 14.*,quam viuendi rationem acri ſtudio,& diligentia perpetuò ità illibatam, ſaluamque ſeruari curarunt, vt obtinuerint ab Honorio III. neminem Carthuſienſium eſſe in illa à quouis moleſtiâdum, nec eſſe à ſolitudine diſtrahendum, vt *in Conſtit. 3. eiuſdem Pontificis Bullar. nou. tom. 1. fol. 80.*, cuius mentionem faciunt *Nouar. in dic. Lucern. Regular. uerb Carthuſiani num. 3.*, *et Barboſ. in dic. Summ. deciſ. Apoſtolic. collect. 502. num. 4. et in dic. Iur. Eccleſ. vniuerſ. lib. 1. cap. 41. num. 182. in fine* Et cum per Sixtum Quartum anno 1481, per quaſdam ſuas literas fuiſſet conceſſum,vt omnes, & ſingulæ Perſonæ Ordinis Carthuſienſis, quæ Altaria in ambitu Eccleſiæ Domorum, in qibus degerent, deuotè viſitarent, & ij, qui literis eſſent imbuti Pſalmum miſerere, illiteratis vero ſeptiès orationem dominicam dicerent coràm ipſis Altaribus, certas Indulgentias in eiſdem litteris contentas conſequerentur, porrectis per Superiores Ordinis præcibus eumdem monitum eſſe voluerunt, *quod occaſione viſitationis dictorum Altarium datur facultas perſonis dicti Ordinis Cellas exeundi, & ſolitudinem infringendi, quę potiſſimum regularem obſeruantiam conſeruat*, hac ratione motus idem Pontifex commutauit viſitationem Altarium in quaſdam præces & Orationes in Cappellis Cellarum, vel locorum, in quibus ex Ordine perſoluuntur Diuina Officia, dicendas, & recitandas, vt in alijs litteris in forma Bræuis, quæ habentur *in Conſtit. 125. intèr Priuileg. Ordin.*

XXXIII. Nec ſine maxima ratione fuit in hoc per Ordinem ſollicite inſtatum pro conſeruanda regulari obſeruantia cum hac clauſuræ, & ſolitudinis rigoroſa praxi, & mirabili conſtantia, ne dum idem magnis laudibus, & præconijs commendatus,& in ſumma veneratione fuerit ſemper habitus à Summi Pontificibus Sanctis Patribus, Principibus, & clariſſimis Viris,& à toto Chriſtiano Orbe vt patet ex teſtimonijs quæ poſt alios fuſe recenſet *Theophil. Raynaud. in opuſ. inſcript. Trias Patriarchar. ubi de Sancto Brunone punct. 11. oper. tom. 9. Hagiologic. exotic. fol. 54. & ſeqq.* Potiſſimum pura, Carthuſienſis

thuſienſis Ordo illeſus, integer, & infractus ſemper ſtetit, vt præcipuè poſt cæteros totidem fere verbis latè diſerteq. animaduertit *Gibalin. de clauſur. diſquiſit. 3. cap. 3. §.2. num. 21.§. non paucis etiam*: quod ſanè ſibi ampliùs non contingeret, & non minus rueret, quam alij Ordines Monaſtici, ſi relicto antiquo rigore fieret abſoluta poteſtas ſuis Monachis Domorum localium prò lubitu ſibi eligere Priores, cum ex hac facultate fieret locus diſſidijs, & contentionibus, oriretur ambitus in ipſis Monachis, cumquiſque Prior eſſe cuperet,& frequentiſſimæ eſſent mutationes, cum quærerent Cauſas, & prætextus, quibus extantes Priores eſſent à Viſitatoribus abſoluendi & remouendi, vt plures eo munere fungi poſſent; & quod præcipuum eſt ſumme relaxaretur rigor clauſuræ, & ſolitudinis, ad quas etiam reuocare eos, qui iam Priores extiterint, eſſet per quam difficile, poſt quàm ea relicta cum alij conuerſari, & per Vrbem, & aulas vagari ob neceſſitates Domorum iam ipſis fuiſſet facta permiſſio; Vnde cum hæc nequeant euenire, ſi abſolutiones, & electiones iuxtà antiquam praxim fiant in Capitulo generali, *in cuius rigore tenetur vigor totius Ordinis & robur conſiſtere n n dubitatur*, vt inquit Guigo Prior Maioris Carthuſiæ eius nominis ſecùndus, & Miniſter Generalis nouus *in Prolog. oper. de quadripertit. exercit. Cellæ impreſſ. tom. 24. nouiſſ. Bibliothec. Sanctor. P P. fol. 1469*. Et ſanè ſi in cæteris omnibus, perquam maxime in electione Priorum; dum prouida diſpenſatione, vt plurimum illos, quos aliquod crimen non irretiuerit, confirmat, vel ſi vtilitas Religionis id expoſtulauerit, ad regendas alias Domos transfert, illos vero, quos criminoſos & transgreſſores exiſtere fuerit compertum abſoluit, & remouet, ne aliàs ſequatur ſcandalum, antiquarum obſeruantiarum relaxatio, ſic non plures Monachos, nec paſſim à clauſura, & ſolitudine retrahendo; nec propterea videtur eſſe locus vlteriori diſputationi, & quin fidenter ſit dicendum, quod mos qui hactenus obtinuit, ſeruetur intactus, & quod Gapitulo generali ſit abſoluta poteſtas inſtituendi, & deſtituendi Priores Domorum particularium; itaut ſi qui illam ampliùs in dubium vocare velint, *non defectui rationum, vel poteſtatis ſed ſui duritiei Cordis, & mentis peruerſitati tribuere debeant*; vt vtar verbis, quibus aduerſus eo, qui pari modi ſimilem conſuetudinem, & poteſtatem Capituli generalis, ſui Ordinis Carmelitani impugnare volunt, vtitur *Fr. Anton. à Spiritusanct. in ſæpe allegat. director. regular. par. 2. tract. 3. diſput. 6. ſect. 1. §. 2. num. 291. in fine*.

XXXIV. Quod preſertim dicendum de Carthuſienſibus Monachis, *quos vna Religio, & profeſſionis vinculum alligauit, vt proindè nulla emulatio præſidendi, aut quæuis alia cauſa ad inuicem diuidere debet, ſed caritatis vinculum in vnitate pacis conſeruare*, itaut ſi quis id contendere fuerit auſus, *non niſi humani generis inimico, qui proptèr inuidiam in primos Parentes ſuperbiæ fomitem, & emulationem ſeminauit; procurante, & inſtigante contingere poſſet, ex quo eorum deſiderium, ſi effectum ſortiretur non ſolum eorum, ſed aliorum dicti Ordinis animarum periculum immineret, & eueniret, ac etiam ipſa Religio in dies ſciſſuram pateretur, & ſucceſſu temporis ipſa Religio, quæ inter cæteras aſperioris, ſeù ſtrictioris obſeruantiæ exiſtit, paulatim ad laxiorem viuendi modum declinaret in ipſius Religionis vilipendium*, & depreſſionem, applicando verba, quibus per Priorem Maioris Domus Carthuſiæ, & Definitores Capituli generalis Ordinis Carthuſienſis tùnc exiſtentes aliàs fuit petitū a Iulio II. Summo Pontifice, quod vellet Apoſtolicę Sedis auctoritate prouidere contrà illos, qui tentarent alijs obedientijs ſubijci, quàm Capituli generalis, & Prio-

Prioris Maioris Carthusiæ, ſub cuius vnica obidientia omnes Domos dicti Ordinis citrà, & vltra Montes, ac vbilibet commorantes exiſtunt, & quemadmodum ob dictas rationes fuit ab eodem Summo Pontifice decretum. & perpetuò ſeruari demandatum in *ſua Conſt.*17. ſuperiùs laudata, cuius meminerunt in locis allegatis *Nouarius num.* 2. *et Barboſ. num.* 10. *et* 185. quam Conſtitutionem eiſdem prorſus reſpectis ſupplicationibus aliàs per Ordinis Superiores porrectis, & vt ea, *quę ſtabiliendæ inter Religioſos Viros à ſæculi turbis ſegregatos, et Altiſſimi obſequijs ſub laudabili ſtrictioris obſeruantiæ inſtituto addictos, tranquilitatis ſtudio prouidè, atquè ſapientèr conſtituta, et ordinata eſſe noſcuntur, firma sempèr, atquè illibata ſeruentur Apoſtolici præſidij patrocinio*, nuper Innocētius XII. ad inſtantiā V. P. Ioānis Mariæ de Rochefort Ordinis Procuratoris Generalis vigilantiſſimi confirmauit, & corroborauit, nouis etiàm adiunctis ſanctionibus, quibus excommunicationis pænam ipſo facto, & abſque vlla declaratione incurendam, & non nisi à Summis Pontificibus pro tempore exiſtentibus remittendam, voluit eſſe alligatos quoſcumque, qui ſub quouis quæſito colore, prętextu, vel ingenio eidem contrauenire auderent quomodolibet, ſeu præſumerent, vt in literis in forma Breuis *ſub die* 23. *Iulij* 1698. & quidem ſummo iure, *cum tota Monacohorum* Religio *obedientia ſit, et ſinè obedientia Monachus nihil ſit*, quemadmodum *Monachi inobedientes, et ſuas voluntates facientes, & per hoc Deo non placentes* fuerunt edotti à Sanctiſſimo Brunone ipſorum Carthuſienſium Fundatore, & Parente maximo in *expoſit. de ordinat. Eccleſ. cap.* 10. *oper. recogn. a P. Theodor. Petreo tom.* 3. *fol.*45. *colum* 2. *litt.* C. *&* D.

Ex quibus &c.

Digitized by Google

INDEX RERVM NOTABILIVM

In vtraque Parte huius Operis contentarum

Littera P. paginam indicat N. numerum marginalem. S. vbi poſtponitur tomum ſecundum, V. Votum R. P. D. Seueroli in fine eiuſdem ſecundi Tomi; vbi vtraquè deeſt tomum primum.

ABBAS

Vide etiam in verbo Ordinarius Prælatus

ABbas vbi habet iuriſdictionem ordinariam, ad eum pertinet dare atteſtationes ſuper ſtatu libero. *pag.* 344. *num.*2.

Abbatum mitra differt ab illa Epiſcoporum in Synodo Prouinciali *pag.* 41. *num.*5.S.

Abbate exiſtente in Collegiata cum vſu Pontificalum ex hoc illius inſignitas probatur *pag.*40. *num.*2. *in fine*S.

Epiſcopus concedendo Abbati omnimodam iuriſdictionem, reſeruatis ſibi Pontificalibus tantùm, dicitur ſe ſpoliaſſe omnibus ijs quæ ſunt iuriſdictionis, & quorum Prælatus inferior eſt capax. *pag.*344. *num.* 3.

In Inueſtitura facta Abbati quidquid non excepcuauit Epiſcopus, dicitur conceſſiſſe *p.*345*n.*5.

Abbates Regulares non comprehendit Concil. Trid. ſeſſ.24. cap. 20. de Refor. *pag.*346. *n.*10.

Amplià etiamſi nullum habeant territorium ſeparatum *pag.*346. *num.* 10.

Abbas iure Vicario Epiſcopi exercere poteſt etiàm ſpectantia priuatiuè ad Epiſcopum *pag.* 346. *num.* 11.

Abbas dare poteſt teſtimoniales de vita, & moribus eorum qui illi ſubijciuntur in Criminalibus, ſaltèm cumulatiuè cum Epiſcopo. *pag.* 346. *num.*12.

Non tamèn ſufficiunt ſed requiruntur etiàm illæ Epiſcopi. *pag.* 350. *num.* 28.

Abbati reſeruari non poteſt inſtitutio in Beneficijs de iurepatronatus. *pag.* 409. *num.*12.

Abbas poteſt ſe intitulare Iudicem ordinarium eorum locorum in quibus habet iuriſdictionem ordinariam etiàm cumulatiuè cum Epiſcopo *pag.* 348. *num.* 21.

Abbas ſi habeat iuriſdictionem iure delegato datur appellatio ab ipſo ad Epiſcopum *pag.* 348. *num.* 22.

Abbas eſt proprius Prælatus Monaſterij, non autèm Epiſcopus *pag.*349.*num.*24.*pag.*350.*num.*8,

Abbas poteſt dare licentiam perſonæ Eccleſiaſticæ ſubijciendi ſe examini in foro Laicali, ſi habet iuriſdictionem ordinariam *pag.* 349.*n.*25

Et quando habet pro ſe obſeruantiam *pag.* 349. *num.* 25.

Abbas an habeat facultatem benedicendi Concinnatores deſtinatos pro Eccleſia Monaſterij, & alijs Parochialibus intrà diſtrictum Abbatiæ *pag.* 349. *num.*26.

Quod non habeat. *pag.* 350. *num.*28.

Abbas pro Parochijs Monaſterio annexis poteſt deputare Vicarium ſine alia approbatione Epiſcopi *pag.* 350.num. 27.

Abbas non eſt capax eorum quæ ſunt ordinis Epiſcopalis. *pag.*350. *num.*29.

Epiſcopus transferens aliquàm Eccleſiam in Abbatem pleno iure, non dicitur transferre quæ ſunt ordinis *pag.* 350. *num.* 29.

Abbas poteſt remouere prouiſum à Papa de Beneficio manuali. *pag.* 379. *num.* 25.

Declara procedere ſi Papa ſimplicitèr conferat, ſecùs ſi confert perpetuò quoad vixerit. *ibid.*

Abbas Eccleſiæ ſecularis habens vſum Pontificalium non poteſt vti Baldacchino. *pag.*23.*num.* 5. *& ſeqq. ſ.*

Abbates Sæculares, & Regulares habentes vſum Pontificalium poſſunt vti Baldacchino in tribus anni feſtiuitatibus *pag.*22.*num.*4. *S.*

An poſſint tenere circulum Canonicorum cum Pontificalitèr celebrant pag. 26 n. 3. & ſeq.

Eis prohibetur habere aſſiſtentiam Paratorum in Sedibus Choralibus *pag.*27.*num.*6.S.

Sedes Abbatum Pontificalitèr celebràtium eſt Sedes cum poſtergali abſquè vmbraculo, ſeù Baldacchino *pag.*23. *num.* 6.S.

Vide etiam in verbo *Baldacchinũ Aſſiſtentia Circuitus*

Abbas quicumquè ſecularis dicitur Prælatus inferior. *pag* 22. *num.*2. S.

Intèr Epiſcopum, Abbatem & Pontificalitèr celebrantem debet eſſe differentia *pag.*27. *num.* 6. S.

Abbatibus Pontificalitèr celebrantibus præſcripta fuit certa forma. *pag.* 27. *num.* 7. S.

Et debet vti apparatu differenti, & minori illo qui ab Epiſcopis adhibetur *ibid.*

Daclara niſi concurrat ſpeciale priuilegium peragendi functiones Pontificales cum toto apparatu more Epiſcopotum. *pag.* 27. *num.* 8. S.

Abbati Collegiatæ Pontificalitèr celebranti non licet adhibere omnes Canonicos ſacris veſtibus paratos, & octo piuuialia. *pag.* 27. *n.* 7. S.

Fortiùs quandò in Collegiata nulla reperitur dignitas cui conueniat aſſiſteotia cum pluuiali *pag.* 27. *num.* 9. S.

Abbas ſi adſit prima dignitas in Collegiata habens vſum Pontificalium eſt argumentum inſignitatis Collegiatę. *pag.* 40. *num.* 2. S.

Congregationi Caſſinenſi tributum fuit Ius deſtituendi Abbates locales in eorum Capitulis, & dictis Generalibus *pag.* 3. *num.* 4. *V.*

Monachi Benedictioni antiquitùs non regebantur ab vno tantum capite generali, ſed vnumquodquæ Monaſterium a ſuo particulari Superiore, ſeù Abbate gubernabatur. *pag.* 13 *num.* 14. *V.*

In Ordinè Benedictino Priores olim dicibantur qui poſtea Abbatis dicti ſunt. *pag.* 14. *n.* 14. *V.*

Abbates ſiuè Priores Monaſteriorum localium ferè omnium Ordinum Monaſticorum eliguntur per Capitula generalia, ſiuè alia Capitula maiorum, nulla relicta quoàd hoc facultate Capitulis Conuentualibus, ſiuè localibus. *p.* 27. *num.* 31. *V.*

Enumerantur plures Regularium Ordioes io quibus idem practicetur. *ibid.*

Abbas Caſinenſis dictus eſt Abbas Abbatum. *pag.* 14. *num.* 14. *V.*

A B B A T I A.

Loca Abbariæ non ſuot propriæ iorisdictionis ordinariæ Epiſcopi ſi ſint cumulatiuè ſubiecta ordinariæ iuriſdictionis Abbatis *pag.* 348. *num.* 20.

Declara tamèn vt ſint in illis Cauſis quas cognoſcit Epiſcopus *pag.* 350. *num.* 28.

In Caucellaria Abbatiali recognoſci ſtatus liberos & eorum atteſtatiooes probatur ex quo in ea reperiuntor licentiæ Epiſcoporum viciniorum *pag.* 345. *num.* 8.

Abbatia S Mariæ in Balneo olim erat nullius, & quomodò hodiè ſubiecta ſit Epiſcopo Burgi S. Sepulchri. *pag.* 342. *ante num.* 1.

A B R A S I O

Vid. etiam *Raſio. Tonſura. Corona.*

Abraſio Capillorum denotat quem ereptum ſęculo in familiam Dei iam tranſijſſe, *pag.* 153. *num.* 42.

A B S E N S. A B S E N T I A

Fructus proptèt Abſentiam non amittit Canoonicos ipſo iure, ſed facto hominis *pag.* 48. *num.* 3

Canonicus vt propter abſentiam priuetur Canonicatu expectari debent tres anni io quorum primo priuatur medietate fructuum, io ſecundo omnibus fructibus, & in terrio titulo Canonicatus *pag.* 483. *num.* 3.

Diſtributiones etiam quæ ſuccedunt loco Præbendæ perdit Canooicus abſens abſque monitione *pag.* 483. *num.* 3.

Limita, non rendet ex ſi canſa inimicitiarum quas poſt obtentum Canooicatum citrà culpam ſuam cootraxit *pag.* 483. *num.* 4.

Dummodò habeat licentiam Superioris. *pag.* 483. *num.* 4.

Licentia non conceditur per Sacr. Congreg. oiſi ad annom; poſt anoum verò debet abſens Canonicatum reſignare, aut permutare *p.* 483. *n.* 4.

Vide etiam *inimicitia.*

Abſenti non debentur fructus, & diſtributiones, niſi concurrat iuſta cauſa, & licentia Superioris. *pag.* 484. *num.* 7

Ioimicitia citrà culpam Canooici contracta eſt iuſta cauſa abeſſendi, & Lucrandi diſtributiones quandiù durat abſque præfinitione temporis *pag* 484. *num* 5.

Decreta Congregationis quod abſens ob inimicitias reſignet aut permutet intelliguntur in caſu particulari oon generalitèr per viam legis. *pag.* 484 *num.* 5.

Abſens ſine liceotia Superioris nemo lucratur fructus, & diſtributiones. *pag.* 488. *num.* 23.

Declata procedere in abſentia voluntaria puta cauſa ſtudij, vel litis, aut Peregrinationis, ſecùs in abſentia neceſſaria ſeù violenra vt propter carcerationem, vel axilium *pag.* 488. *num.* 23. *pag* 10 *num* 8.

Vel propter Bellum, aut Terremotum *pag.* 10. *num.* 9 S.

Vide etiam *Carceratio Exilium.*

Itèm declara non procedere io abſentia ex rationabili neceſſitate corporis, & tunc licentia data dicitur ab ipſa lege vel iure. *pag.* 488. *num.* 23. vide *pag.* 9. *num.* 4. S.

Io Prælatis, & Curatis etiam ſtante iuſta, & neceſſaria cauſa abeſsendi requiritur licentia Superioris. *pag.* 9. *num.* 3. & limita vt ibi.

Sacerdotes Iouis apud Gentiles nuncupati Flamines Diales abeſſe non poterant ex cauſa etiam neceſſaria ob aduerſam valetudinem abſqoe licentiam Sommi Pontificis. *pag.* 488. *num.* 24.

Timor belli eſt iuſta cauſa abeſſendi *pag.* 11. *num.* 11. S. qui timor durat etiam in tregua *ibidem num.* 11.

Infirmis etiam ex propria culpa conceduntur diſtributiones in abſentia *pag.* 487. *num.* 21.

Abſens ex cauſa neceſſaria Inimicitiarom abſque licentia Superioris non excuſatur ad lucrandum fructos, & diſtributiones. *pag.* 488. *n.* 24.

Limita in eo qui diſcendit coactus ad euitandum vitæ periculum *pag.* 488. *num.* 25. *pag.* 10. *n.* 9. S.

Abſens ob exilium à Magiſtratu vel Principe datum non tenetur oſtendere licentiam Superioris. *pag.* 488. *num.* 25. & *ſeqq. pag.* 10. *n.* 9. S.

Omoe iuſtum impedimentum propter quod non poteſt quis adire ſuam Eccleſiam eſt legitima cauſa non reſidendi, & lucrandi fructus, Beneficij *pag.* 485. *num.* 10.

Lis

Lis reputatur iuſta cauſa abeſſendi ſi tangat ſtatum perſonæ Beneficiati *pag.* 11. *num.* 13. S. vide etiam ibidem *num.* 14.

Impotentia accedendi ad reſidentiam ex facto Magiſtratus aut Principis dicitur iuſtum impedimentum non reſidendi, vt ſic impeditus non amittat fructus, & diſtributiones *pag.* 485. *n.* 11.

Declara procedere in impedito vi publica ſed iniuſta, vel vi priuata alicuius, ſecùs ſi ex facto iuſto Principis, aut Magiſtratus *p.* 485. *n.* 12.

Beneficiatus impeditus reſidere ex vi maioris poteſtatis, nempè ex facto Iudicis vel Principis dicitur habere iuſtam abſentiæ cauſam - *pag.* 485. *num.* 10.

Abſentia ex cauſa litis quando ſit legitima necnè remiſsiuè *pag.* 489. *num.* 29. vide *pag.* 9. *n.* 1. 2. *&* *pag.* 10. *num.* 7. 8. pro abſentia ex cauſa ſtudij requiritur licentia Superioris *pag.* 9 *n.* 6. S.

Abſens ex cauſa Peſtis lucratur diſtributiones etiam ſecluſa conſuetudine *pag.* 11. *num.* 15. S.

Priuilegium Gregorij XV. vt Capitulares Collegiatę Eccleſiæ Oppidi de Xatiua poſſint ſe abſentare per tempus conceſſum à Concilio non obſtantibus ſtatutis eiuſdem Eccleſiæ, quod nullo anni tempore abeſſe poſsint *pag.* 2. *num.* 1.

Canonici abſentes in vacantia trium menſium per Concilium conceſſa non lucrantur diſtributiones nec alia emolumenta debita ratione actualis intereſſentiæ *pag.* 2. *num.* 2.

Amplia etiamſi omnes redditus Canonicatuum in ſolis diſtributionibus conſiſterent *pag.* 2. *num.* 3.

An priuilegium abſentiæ concedat nec nè diſtributiones. diſtinctio Gloſſe *pag.* 3. *num.* 4.

Canonici priuilegiati in abſentia quoad diſtributiones non poſſunt gaudere anniuerſarijs, & mortuarijs *pag.* 4. *num.* 10.

Idem procedit quoad illas diſtributiones quæ in pane, & vino conſiſtunt niſi omnes in pane, & vino conſiſterent *ibid.*

Priuilegium Abſentiæ ſi dicat lucretur fructus perinde ac ſi reſideret aut præſens eſſet, non includunt verba hæc diſtributiones *pag.* 4. *num.* 11.

Veniunt tamen ſi dicat lucretur fructus *perinde ac ſi reſideret, & intereſſet* Diuinis Officijs in Choro *pag.* 5. *num.* 12. *&* 13.

Priuilegium Abſentiæ continens verba capacia comprehendendi etiam diſtributiones in ſuo proprio, & ſtricto ſignificatu, licet dicat *perinde ac ſi reſideret*, adhuc extenditur ad diſtributiones, *pag.* 5. *num.* 13.

Si omnes redditus Canonicatuum conſiſtunt in diſtributionibus, tunc expreſſione fructuum in Priuilegio abſentiæ veniunt diſtributiones, nè priuilegium reddatur inutile *pag.* 6. *num.* 17.

Priuilegium Abſentiæ ſi vltra expreſſionem fructuum continet verba *emolumenta quæcumque*, mentione emolumentorum veniunt diſtributiones, licet non omnes redditus, ſed maior pars eorum in diſtributionibus conſiſtet, ne priuilegium ſit ferè inutile *p.* 6. *num.* 17.

Verba *emolumenta quæcumque* poſt expreſſionem fructuum in Priuilegio abſentiæ oſtendunt Pontificem voluiſſe præter fructus aliquid aliud dare Canonicis *p.* 6. *num.* 18.

Priuilegium abſentię ſi concedat fructus, & alia emolumenta, dictio *alia* refertur ad ſimilia fructibus pręcedenter expreſsis *p.* 6. *num.* 20

Verbum *integre*, & verba *in Eccleſiis reſidentes* expreſſa in priuilegio abſentię, inferunt intereſſentiam ſecundum Hoſtien. *p.* 7. *num.* 22.

Contrarium ſecundum Io. Andr. *p.* 7. *num.* 23.

Concordantur *p.* 8. *num.* 27.

Priuilegium abſentię conceſſum Cruceſignatis quomodò ſit conceptum *p.* 7. *num.* 22.

Priuilegium lucrandi in abſentia ſi habet verba capacia includendi diſtributiones in ſuo ſignificatu, tunc Reſidentia in Eccleſia importat etiam intereſſentiam, ſecùs ſi non adſit talis capacitas verborum ſed potius reſtrictio p. 8. *n.* 27

Priuilegiatis abſentibus debentur etiam Candelę & cerei in anniuerſarijs, & funeribus, ſi dantur ad manus ſingulorum, ſecùs ſi dantur inſeparatè Camerario aut alteri Capitulum reprę ſentanti p. 9. *num.* 33.

Canonicus abſens ob litem cum Capitulo ſuper Canonicatu vel fructibus lucratur diſtributiones p. 9. *num.* 1. limita vt ibi *num.* 2.

Item Beneficiati litigantes ſuper participatione augumenti redditauum p. 9. *num.* 2. S.

Ratio litigandi per Procuratorem non procedit in lite ad vtilitatem Eccleſię ſed ad commodum proprium p. 9. *num.* 2. S.

Canonici ſeù beneficiati incaſibus in quibus ſunt licentiati à iure non indigent licentia hominis, ſeù ſuperioris p. 9. *num.* 4. S.

Limita ſi agatur de cauſis abſentię voluntarię, ſiuè cauſa ſit expreſſa à iure ſiuè non, p. 9. *num.* 5. S.

Caſus abſentię coactę, & violentæ eſt ſi vi fluminis àc tempeſtatis impeditur reditus ad Eccleſiam, p. 10. *num.* 9. S.

Aut ſi detinetur in lecto febri correptus *ibid.*

Aut quando ob inimicitias capitales cogitur ſtatim diſcedere ad euitandum imminens mortis, periculum *ibid.*

Et generalitèr in omni caſu repentino qui cogit ſtatim abiſſe, *ibid.*

Licentia pro abſente non ſolùm requiritur ad euitandum contemptum, ſed etiàm ad effectum vt Superior examinare valeat veritatem cauſæ p. 10. *num.* 10. S.

Declara procedit in abſentia Prelatorum, & Parochorum, ſecùs in Canonicis, & alijs Beneficiatis, nàm quoad iſtos requiritur ſolùm ad euitandum contemptum, *ibid.*

Licentia petitas, & obtenta non releuat ad effectum lucrandi fructus, ſeù diſtributiones in abſentia, ſi cauſę non ſunt verę nec à iure approbatæ, *ibid.*

Timor belli eſt iuſta cauſa non reſidendi *pag.* 11. *num.* 11. 8.

Amplia vt timor belli durare dicatur etiàm in tregua *ibid.*

Omne iuſtum impedimentum eſt cauſa legitima abeſſendi, *pag.* 11. *num.* 12. S.

Limita quando impedimentum eſt affectatum *ibid.*

Et quando poteſt per diligentiam de facili remoueri *ibidem*.

Lis reputatur iuſta cauſa abeſſendi ſi tangat ſtatum

perſonæ beneficiati, *pag. 11. num. 13.* S.

Lis pro cauſa graui reſpicienteſtatum perſonæ beneficiati ſeù beneficij eſt iuſta cauſa abſentiæ. *pag. 12. num. 18.* S.

In cauſis leuibus ſufficit litigare; per procuratorem, ſecùs in grauibus reſpicientibus ſtatum perſonę ipſius beneficiati ſeù beneficij *ibidem*.

Canonico prælati qui ad ſeſe defendendum in cauſa criminali petijt curiam, & obtinuit ſententiam abſolutoriam debentur diſtributiones, *pag. 11. num. 14.* S.

Abſens ex cauſa peſtis non lucratur diſtributiones, niſi ea graſſetur, & probetur legitima conſuetudo quod diſtributionis dari conſueuerint abſentibus ex iuſta cauſa. *pag. 11. num. 15.* S.

Talis conſuetudo non requiritur in alijs iuſtis cauſis abſentiæ, ſignantèr ob rationabilem Corporis neceſſitatem. *ibidem*.

Abſentia ex cauſa peſtis eſt ob rationabilem corporis neceſſitatem. *ibid.*

Indultum abeſſendi ex cauſa ſtudij non debet concedi niſi ad triennium ad effectum lucrandi fructus, *pag. 11. num. 16.* S.

Non tamen conceduntur diſtributiones niſi omnes fructus in illis conſiſtant, uèl in illis unà cum aliquibus fructibus tenuis præbende *ibid.*

Et quomodo intelligantur illa verba *cum aliquibus fructibus tenuis præbendæ. ibid.*

Indultum abeſſendi cauſa ſtudij non eſt concedendum maioribus 25. annorum. *p. 11. num. 17.* S.

Et conceſſum ad triennium habenti ætatem 24. annorum, poſt annum expleta ætate annorum 25. expirat. *ibid.*

Regula 1. Cancellariæ procedit etiamſi priuatus ſeù depoſitus fuerit abſens, & ſolùm per procuratorem ſe defenderit, vel verus contumax extiterit *pag. 16. num. 17.* V.

A B S O L V T I O

Compulſus moderatè per cenſuras ad ſeruandum promiſſa Sponſalia ſi ſit pertinax debet Iudex eum abſoluere atiam nolentem *p. 98. num. 81.* S.

A B S V R D V M

Abſurdum grauiſſimum ſequeretur ſi Epiſcopus in condendis ſtatutis & in corrigendis Subditorum exceſſibus cogeretur habere conſenſum Capituli *pag. 299. num. 42.*

Abſurdum magis eſt Iuſpatronatus deferri ad extraneos, quam ad naturales *pag. 116. n. 41.* S.

Abſurdum eſt quem reportare vtilitatem, & præmium ex proprio delicto *p. 35. n. 9.* S.

A C C E S S V S

Acceſſus fieri non poteſt ab vno gradu extremo inferiori ad vnum extremum Superiorem rupto medio. *p. 80. n. 10.*

A C C L A M A T I O.

Acclamatio, ſeu Congratulatio Vocalium in loco Electionis habet vim Collegialis approbationis. *p. 385. n. 9. p. 388. n. 17.*

Siuè fiat turmatim, & in communi, ſiuè per ſingulos in particulari. *p. 385. n. 9. p. 402. n. 7.*

Secus ſi fieret extrà Capitulum per Canonicos vti ſingulares. *p. 385. n. 9. p. 388. n. 17. p. 402. n. 71.*

Intellige prædicta procedere tantum vbi in electione non requiritur forma cap. quia proptèr de Elect. *p. 385. n. 9.*

A C C V S A T I O

Accuſatio, & depoſitio Epiſcoporum, ſicut quæſtio fidei ſpectat ad Sedem Apoſtolicam, non ad inferiores. *p. 300. n. 43.*

Accuſatus Sacerdos de crimine quod in proceſſu non fuit probatum, ſi neget, non poteſt ex iudicijs condemnari, ſed debet abſolui, & integram Suorum beneficiorum perceptionem obtinere. *p. 489. n. 27.*

Olim dimittebatur iniuncta purgatione Canonica per iuramentum accuſati, cum ſeptem Socijs ſui ordinis, quod hoc crimen non commiſit. *ibid.*

Si autèm delictum probatum eſt intrat pæna ordinaria depoſitionis, & priuationis Beneficij. *p. 489. num. 26.*

Parentes minantes accuſationem iudicialem Reperti in ſtupro cum filia niſi nubat, si ille contrahat matrimonium metu accuſationis an hoc ſit validum. *p. 95. n. 69.* S.

Accuſare iudicialitèr Stupratorem filiæ non eſt decorum Parentibus ob infamiam Domus. *p. 91. n. 58.* S.

A C Q V I E S C E N T I A

Acquieſcentia, & conſenſu non obſtante poteſt quis electionem impugnare ex nouo iure ſuperuento ex prouiſione Apoſtolica. *p. 393. n. 36.*

Declara procedere vbi clarè patet electionem fuiſſe nullam, ſecus quando conſenſus coadiuuauit tantum illius validitatem. *ibid.*

Acquieſcentia anteceſſorum non præiudicat ſucceſſoribus. *p. 53. n. 42.* S.

Requiſitum acquiæſcentię præuia contradictione & reiectione non expoſſitur in Conſuetudine Centenaria. *p. 10. n. 8.* V.

A C Q V I S I T I O

Acquiſitio Iuriſpatronatus de Iure ex tribus tantum cauſis validè fieri poteſt, ſcilicet Fundationis, Conſtructionis, & Dotationis. *p. 302. n. 16.*

Et ex quouis alio titulo facta eſt merè gratioſa, & ex priuilegio *p. 363. n. 17.*

Acquiſitiones omnes Iuriſpatronatus Concilium Tridentinum annullauit præterquam ex cauſis Fundationis Conſtructionis, & dotationis. *p. 363. n. 17.*

Sub iſtis tamen per æquiparationem comprehenduntur cauſæ augumenti dotis, & reedificationis, & ſimilium. *p. 363. n. 19. p. 364. n. 22.*

A C T A

Acta coram Executore dato in gratia ſubreptitia ſunt nulla ex defectu Iuriſdictionis *p. 395. n. 47. pag. 396. num. 53.*

Fortius quando coram eo fuit oppoſitum de ſubreptione gratiæ. *ibid.*

Et

Et quando Papa in ſecundis litteris declarauit nullitatem actorum, volendo quod valeant à die gratiæ poſterioris. *pag.* 396. *num.* 53.

A C T I O

Actio Ciuilis ſola ſtatui, & Mendicitati Fratrum Minorum repugnat, & ea ſcluſa admittere poſſunt annua legata, & anniuerſaria perpetua *pag.* 42. *num.* 79.
Vide plura ſub Verbo *Fratres Minores*
Actionem non habent Patres Societatis Ieſu ad exigendum eleemosynas perpetuas, ſi relinquantur pro eorum domibus Profeſſis. *pag.* 39. *num.* 75.
Vide *Ieſuita*.
Quis poteſt eſſe debitor in conſcientia licet actione ciuili compelli non poſſit. *pag.* 46. *num.* 86.
Ad conſiſtentiam actionis ſufficit mutua fidelitatis obligatio in Partibus, licet non ſit actio ciuilis. *pag.* 41. *num.* 78.
Legata in Teſtamento ex defectu iuris inualido debet hæres in Conſcientia, ſi illi conſtet de mente Teſtatoris, licet contra eum non detur ciuilis actio. *pag.* 46. *num.* 86.
Ex actione perſonali intentata non contrahitur vitium litigioſi ſuper titulo Beneficij. *p.* 462. *n.* 1.
Non eſt tempus exactionis quod dat ius, ſed tempus quo actiones ſunt redactæ *p.* 58. *n.* 6. S.

A C T O R

Per non ius Actoris vincere ſufficit Prouiſo ab Ordinario de Beneficio, & Poſſeſſori. *pag.* 105. *num.* 92.

A C T V S

Actus non dicitur fieri ab exequente, ſed à mandante *pag.* 11. *num.* 9. *in fine V.*
Actum Simoniacum committens ipſo facto priuatur beneficijs, & penſionibus *p.* 35. *num.* 12. S.
Solemnitas requiſita in actu preparato non ſufficit ſi adhibeatur in actu præparatorio *p.* 73. *n.* 21. S.
Actus matrimonii tempore illicito non valet, licet conferatur in tempus licitum *p.* 82. *n.* 32. S.
Actus Equiuoci non firmant vltimum ſtatum *pag.* 114. *num.* 33. S.
Actus talis factus eſſe dicitur qualis fuit à partibus denominatus in prohemio, quod diſpoſitiuam illuminat, & declarat *pag.* 231. *num.* 13.
Actus iudicandus eſt qualis apparet, non qualis fieri fortaſſe voluit *pag.* 233, *num.* 19.
Actus contrarij qui non habuerunt effectum confirmant potius quam deſtruant obſeruantiam *pag.* 322, *num.* 51.
Actus particularis trahi non poteſt in Conſequentiam Vniuerſalem *pag.* 101. *num.* 75.
Maximè in materia ſtricta renunciationis, & remiſſionis proprij iuris *ibid.*
Actum non ſuſpendit neque imperfectum reddit dilatio - ſed illum trahit ad certam diem pro executione non pro perfectione *p.* 120. *num.* 9.
Actus dicitur fieri tempore quo effectus producitur, & paria ſunt aliquid fieri in tempore vel conferri in tempus *pag.* 148. *num.* 26.
Actus expeditionis gratiæ non ponuntur ſub die præſantatę ſupplicationis, ſed ſub alia ad protrahendum tempus preſcriptum publicationi litterarum per Conſtitutionem Gregorianam *pag.* 137. *num.* 57.
Item ad conſeruandum Reſignanti ad talem diem fructus Beneficij *ibid.*
Et vt Reſignatarius poſſit complere ætatem ad Beneficium requiſitam *ibid.*
Actus acceſſorii in executionem actus nulli illum non conualidant *p.* 399. *num.* 64.
Limita ſi fiant ab habente poteſtatem faciendi actũ de nouo, cum ſcientia nullitatis actus. *ibid.* vide etiam *pag.* 326, *num.* 42.
Actus prænominatiuus qui dedit cauſam controuerſiæ non venit attendendus. *pag.* 215. *n.* 38.
Ad actum ipſo iure reducuntur iura, quæ durant habitu *pag.* 181. *num.* 24.
Habitus quotidiè poteſt ad actum reduci. *ibid.*
Quando vis ſtat in qualitate actus, nedum in ſubſtantia vltra hanc probare oportet qualitates omnes eiuſdem actus *pag.* 115. *num.* 37. S.
Actus vniuoci non equiuoci inducunt obſeruantiam *pag.* 105. *num.* 2. S. *pag.* 323. *num.* 53.
Collegiata habitu, & actu dici non poteſt niſi ſint ad minùs tres Canonici. *pag.* 182. *num.* 27.
Non tamen requiritur quod ibi adſit Prelatus, ſeù Præpoſitus *pag.* 182. *num.* 28.
Actus electionis ſpectans ad Canonicos nihil commune habet cum pertinentibus ad Epiſcopum *pag.* 191. *num.* 15.
Argumentum non valet ab actibus Epiſcopalibus ad electionem, ſeù prouiſionem Apoſtolicam circà alternatiuam. *pag.* 192. *num.* 16. *pag.* 204. *num.* 48. *pag.* 206. *num.* 56. *& ſeqq.*
Iuramentum neceſſarium ad aliquem actum non eſt probandum interueniſſe, ſed præſumitur. *pag.* 247. *num.* 29.
Secus ſi agereretur de iuramento voluntario non de requiſito per legem *ibid.*
Dicta Præſumptio non militat ſi per viam conditionis apponatur in Bulla prouiſionis obligatio iuramenti *pag.* 246. *num.* 27. *& ſeqq.*
Ex actibus etiam ſubſequentibus poteſt purgari metus in Sponſalibus - *pag.* 472. *num.* 17.
Actus non neceſſarii correſpondentiæ Puellæ ergà Sponſum, ſed exuberantes, & cum ſignis externis letitiæ, & Riſus excludunt totalitèr mentem coactam *pag.* 472. *num.* 18.
Animus colligitur ex actibus qui fiunt Secreto ab incuſtoditis *pag.* 473. *num.* 19.
Actus iuriſdictionis voluntariæ quoad forum internum eſt exercibilis vbique locorum *pag.* 347. *num.* 15.
Actus audiendi Confeſſiones non eſt Iuriſdictionis contentioſæ ſed voluntariæ, qua exercetur ſine ſtrepitu. & figura Iudicii *ibid.*
Ex actu etiam vnico acquiritur vltimus ſtatus & quaſi poſſeſſio præſentandi *p.* 269, *num.* 36.
Vnicus actus non ſufficit ſed requiritur longæua quaſi poſſeſſio præſentandi in menſibus reſeruatis ad ſe eximendum ab onere iuſtificandi æquiualentiam ſeù præponderantiam cauſæ oneroſæ, & refundendum in Prouiſum Apoſtolicum onus probandi contrarium *p.* 368. *num.* 33.
Actus Simoniacus extinctionis ſeù venditionis pe-

ſioni,

ſionis, etiamſi temporalitèr tantum fuerit vendita, vel extincta, punitur priuatione penſionis in perpetuum *p. 229. n. 8. p. 233. n. 20. & ſeqq.* Vide Penſio.

In dubio regula eſt pro validitate actus *p. 7. n. 6.* S.

Matrimonium eſt actus legitimus qui non recipit conditionem neqne diem *p. 73. num. 15.* S

Actus vt retrò extendatur oportet quod potverit intercedere ab initio *p. 81. num. 32.* S.

Quando vis non ſtat in mæra ſubſtantia ſed in qualitate actus oportet nedùm iuſtificare ipſam ſubſtantiam, ſed etiam qualitates omnes eiuſdem actus *p. 215. num. 37.* S.

Ex multiplicitate actuum reſultat obſeruantia interpratatiua *pag. 9. num. 7. V.*

Pro vindicanda iuriſdictione Capituli generalis duo vel tres actus ſufficivnt *ibid.*

Immò ſufficit vnicus actus, & aliquando fuiſſe ſeruatum *ibid.*

Etiam in terminis præſcriptionis centenaria æquiparatur immemorabili, & facit preſumi adeſſe quidquid fuerit neceſſarium pro validitate actus *p. 10. num. 8. V.*

Et hæc dicitur præſumptio iuris, & de Iure quæ non admittit probationem in contrarium *ibid.*

Cauſa Vniuerſalis dumtaxat eſt attendenda quę omnes actus pariformitèr determinat *pag. 10. num. 9. V.*

Qui per alium facit per ſe ipſum facere videtur. *p. 21. num 9. V.*

Actus fieri prohibitus abſque præuijs certis ſolemnitatibus & cauſis ſi fuerit factus cum aucthoritate Iudicis præſũitur pro eius decreto quod omnia ritè ac proceſſerint, niſi contrarium oſtendatur. *p. 7. num. 5.* S.

A D I V N C T V S

Epiſcopus extrà Viſitationem procedens ad correctionem in figura Iudicij tenetur adhibere Conſilium, & aſſenſum duorum adiunctorum Capituli. *pag. 293. num. 1.*

Tam in formando proceſſu quam in aliis actibus vſque ad finem cauſę incluſiuè. *ibid.*

Verum hæc Conſtitutio Concilij ſit conſormis nec nè diſpoſitioni Iuris communis *p. 293. n. 2. & ſeqq*

Sarauia tenens quod ſit conformis diſpoſitioni iuris communis impugnatur. *pag. 295. num. 12.*

Adiuncti hodiè adhibendi ſunt in cauſis Criminalibus attenta determinatiõe Concilij *p. 305. n. 82*

Loquitur tantũ de Capitulis exemptis *p. 305. n. 83.*

ADMINISTRATIO ADMINISTRATOR.

In adminiſtratione generica Confraternitatis Patronæ cadit etiam ius præſentandi illi competens *pag. 103. num. 84.*

Ex adminiſtratione Hoſpitalis per perſonas ſęculares ſpatio centenariæ plenè probata remanet illius Secularitas. *pag. 375. num. 5.*

Immò adhunc offectum ſufficit quadragenaria *pag. 375. num. 5. & 6*

Expreſſio beneficij facta per Papam in commiſſione Hoſpitalis non vitiat illam, ſi conſtat quod illam conſiderauit vti officium, & adminiſtrationem. *page 378. num. 20.*

Adminiſtratio bonorum Eccleſiæ interdicitur Epiſcopis antequam litteras ſuarum prouiſionum Capitulo oſtenderint, vigore extrau. Iniunctæ de elect. inter commun. *pag. 239. num. 10. pag. 248. num. 34.*

Cardinales de Epiſcopatibus prouiſi non poſſunt in adminiſtratione Eccleſiæ ſe ingerere ante pręſtitum iuramentum fidelitatis, & de viſitando Apoſtolorum limina, ex Conſtitutione Sixti V. *pag. 247. num. 28.*

Prouiſus de beneficio curato cuius erat adminiſtrator ſi in adminiſtratione continuat incidit in cenſuram cap. auaritiæ de elect. in ſexto, & eo priuatur *pag. 266. num. 28.*

Amplia vt procedat non ſolum in electo, ſed etiam in præſentato ad quodlibet beneficium *pag. 266. num. 28. pag. 275. num. 51.*

Et pæna priuationis hoc caſu incurritur ipſo iure *pag. 266. num. 28.*

Et tale ius quo priuatur ipſe adminiſtrans tribuitur collitiganti ſi adeſt *pag. 266. num. 28.*

Et gratia poſteà obtenta non facta mentione de dicta intruſione, ſeù adminiſtratione eſt ſubreptitia, & nulla *pag. 266. num. 28.*

A D O R A T I O

In Adoratione Crucis Canonici Parati præferuntur Vicario Epiſcopi generali. *pag. 290. num. 8.*

Adſcribimus. vide Verbum.

Aegidius. Vide Egidius.

Aequalitas. Vide Equalitas.

Aequiparatio. Vide Equiparatio.

Aequipollens. Vide Equipollens.

Aetas. Vide Etas.

A D V L A T I O

Obligatio non inducitur ex verbis iocosè aut per adulationem, & ficte prolatis *p. 97. n. 77.* S.

A F F E C T I O

Affectio ſeù Reſeruatio ſuper Canonicatu afficit Præbendam, & alia annexa conſecutiue, ſiue ſeparabiliter, ſiuè inſeparabilitèr ſint annexa. *p. 124. num. 22.*

Maritus fundans Beneficium pro Conſanguineis ſuis, & Vxoris cenſetur conſideraſſe ordinem tacitum, & ſubintellectum ratione maioris affectionis ergà ſuus. *p. 164. num. 4.*

Filius præſumitur habere parem affectionem ergà vtramque lineam ex qua ipſe proceſſit. *ibid.*

Declara procedere in materia Inſtitutionis beneficiorum, ſecùs in fideicommiſſis, & maioratibus. *ibid.*

A F F I N I S

Affines admittuntur ad probandum in materia matrimoniali. *p. 96. num. 70.* S.

Siuè agatur de valore matrimonij ſiue de eo diſſoluendo, *ibid.*

Limita ſi adeſt diſparitas inter Coniuges. *p. 96. num. 70.* S.

Amplia etiamſi diſparitas reſultet ex qualitate & numero Amicorum quos vnus ex Coniugibus haberet. *ibid.*

Declara vt repoſitum ſit in arbitrio Iudicis fidem huiuſ-

huiuſmodi teſtium ponderare ex qualitate cauſæ pendentis, & conditione pari vel diſſimili perſonarum tam in nobilitate; quam in diuitijs & aliis circumſtantiis. *ibid.*

A F F L I C T I O

Non eſt addenda aſſlictio aſſlictis. p. 488. *num.* 22.

A G G R E G A T I O

Aggregatio extranei in Concilium transfert in illum conſecutiuè Iuſpatronatus Vniuerſitatis etiam abſque conſenſu Epiſcopi p. 268. *num.* 34. p. 272. *num.* 46.

A G N A T I O   A G N A T V S

Agnatos ſeù Gentiles ſignificat verbum *Deſcendentes* in Iurepatronatus mixto p. 82. *num.* 15.

Agnati, & Gentiles quoties vocantur ad ius præſentandi eum qualitate hæreditaria Iuſpatronatus dicitur mixtum, & requiritur in ſuccedere volente duplex qualitas vna Sanguinis, alia hęreditatis p. 78 *num.* 1.

Sed qualitas hæreditaria ſufficit vel reſpectu vltimi morientis nec requiritur reſpectu vtriuſque. p. 78 *num.* 2.

Vide in verbo. *Heres Iuſpatronatus*

Agnatus ſuccedit in Iurepatronatus mixto, ſi vltimus cui ab inteſtato ſucceſſiſſet alium inſtituit. p. 79. *num.* 4.

Agnata ſeu tranſuerſalis poteſt eſſe hæres primi potentia, & habitu, licet non ſit hæres vltimi *pag.* 79. *num.* 7.

Agnati tranſuerſales numquam excluduntur ex defectu qualitatis hæreditariæ, niſi expreſſè renunciauerint hæreditati vtriuſque, ſcilicet primi & vltimi. *pag.* 80. *num.* 9.

Agnatus Tranſuerſalis ſufficit quod ſit hęres vltimi etiam in potentia (puta ſi iſte alium inſtituiſſet) vel èconträ quod repudiata hereditate vltimi remaneat hæres primi pariter in potentia, vt habeat qualitatem hæreditariam requiſitam ad ſuccedendum tam in feudo, quam in Iurepatronatus mixtis. pag. 80. *num.* 9.

Feudum mixtum non poteſt alienari per Agnatum pag. 82. *num.* 16.

Iuſpatronatus facilius reputatur hæreditarium, & non Agnatitium, ſi uocantur feminæ poſt maſculos pag. 84. *num.* 22.

Iuſpatronatus Reſeruatum alicui, & eius deſcendetibus in infinitum abſquè ulla mentione Agnationis uel familiæ intelligitur de filijs vti hæredibus, & eſt hæreditarium. *ibid.*

Agnatorum, & Cognatorum ſublata differentia in Iurepatronatus, proùt in ſucceſſionibus, attenditur quis ſit proximior in gradu. *pag.* 165. *num.* 55

Ad euitandam uocationem extranei excluſiuam agnatorum verba debent impropriari, & filiorum nomine comprehendi nepotes p. 282. *n.* 15

Senior & antiquior de Domo ſignificat veram & propriam agnationem. *pag.* 282. *num.* 17.

Contrarium deficientibus aliis Coniecturis euidentibus. *p.* 283. *num.* 20.

Fæminæ, & deſcendentes ab eis non propriam ſed alienam agnationem conſeruant *p.* 282. *n.* 17.

Agnatione contemplata fæminæ quan do cenſeantur excluſæ. *p.* 282. *num.* 17. & *plur. ſeqq.* Vid. Fæminæ.

Fæminæ etiam nuptæ in aliena familia retinent ac conſeruant agnationem quouſque viuunt. p. 284. *num.* 21. p. 427. *num* 2.

Pręſentationes ſemper factæ per maſculos agnatos abſque vlla fæminarum vel extranearum mixtura excludit pręſumptionem iuris ex element. plures de Iurepatr. *pag.* 107. *num.* 6. S. p. 512. *num.* 29. *S.*

Vide *Clementina*:

Appellatione illorum de agnatione in Hiſpania veniunt etiàm illegitimi p. 9 *num.* 3. S.

A L B A

Albanorum Duces dant annuas Eleemoſinas Conuentui Franciſcanorum Albę. p. 48. *num.* 90.

A L C O Z E R

Conuentui Alcozer Minorum Obſeruantium Begarij Duces dant quotannis certam Eeleemoſinam, pag. 48. *num.* 90.

A L D O B R A N D I N V S

Silueſter Iuris conſultorum celeberrimus ac Pater S. M Clem. VIII. p. 74. *ſub num.* 13. S.

A L E X A N D E R

Optio titulorum Cardinalium ortum habuit ſub Alexandro V. p. 67. *num.* 29. S.

Conſtitutio Pij V. aſsignans Vicarijs perpetuis diuerſarum Parochialium Vrbis omnia emolumenta funeralium vltrà congruam, locum habet in funeribus etiàm non Parochianorum attenta declaratione Alexandri VII. p. 53. *n.* 42.

Alexandri VI. Conſtitutio. Vide conſtitutio.

A L I E N A T I O

In alienatione rerum Eccleſiæ, & aliis concernentibus intereſſe commune Capituli, & Canonicorum requiritur conſenſus Capituli. p. 300. *num.* 44.

Feudum mixtum non poteſt alienari per agnatum p. 82. *num.* 16.

A L I E N I G E N A

Appetens com paratiuè magis Ciuem quam Alienigenam, ceſſante concuſſu, ſeù competentia Ciuis, in Alienigenam conſentire cenſetur. p. 466. *num.* 4.

A L I M E N T A

Annui legati pro alimentis non ad longum tempus ſunt capaces Fratres Minores, puta infra decennium, vel ad vitam Fratrum Conuentus. *pag.* 47. *num.* 88.

Comites de Chinchoa grauarunt hæredes ad ſubminiſtranda in perpetuum alimènta pro Capitulis generalibus Fratrum Minorum, quæ in

Hiſpania ſiunt. *p.* 48. *num.* 90.

Iuſpatrooatus vltrà ius præſentandi continet ius alimentorum,& plura alia iura *p.* 102. *num.* 79.

Alimenta debentur ex fructibus, & diſtributionibus Beneficiato iuſte Exuli, & carcerato, & excommunicato *p.* 489. *num.* 28.

Congrua per Rectorem præſtanda Vicario regulatur iure alimentorum. p. 441. *num.* 31.

Alimenta ceſſant per obitum alimentarii. p. 441. *num.* 31.

Ius alimenerndi Patronum tranſit etiam in patronum extraneum non exiſtentem de ſanguine fundatoris p. 15. *num.* 2. Ius alimeotorum non poteſt vendi ſpecaliter per Patronum. *ibid.*

Ius altmeotorum eſt perſonaliſſimum; *ibid.*

Contrarium,& quod ſit aonexum Patronatui *ibid.*

Donatio geoeralis non comprehendit Ius alimentorum, p. 15. *num.* 2. S. Contrarium *ibid.*

Ius alimentorum eſt vous ex fructibus Iuriſpatronatus. *ibid.*

Riecius diceos Patrono conſanguineo Fundatoris, pauperi, etiam poſt translatum iuſpatronatus in extraneum diuitem, alimenta deberi confutatur. *ibid.*

A L I V S

Dictio *Alius* importat ſimilia p. 9. *num.* 20.

Prioilegium abſentiæ concedens fructus, & alia emolumenta, dictio *alia* refertur ad ſimilia fructibus præcedentèr expreſſis. *ibid.*

Qui per alium facit per ſe ipſum facere videtur *pag.* 11. *num.* 9. *V.*

Qui per alium ſeruit per ſe ipſum ſeruire videtur p. 17. *num.* 3. S.

Nemo plus iuris in alium transferrè poteſt quàm id quo ipſe potitur. p. 19. *num,* 20. *V.*

A L L E G A T I O

Allegare extra propoſitum dicitur allegare ad Baliſtam, p. 445. *num.* 25.

A L O Y S I V S

Eminentiſſimus Aloyſius Cardinalis Homodeus Laudatur, p. 440. *num.* 29.

A L T A R E

Qui altari ſeruiunt de altare edant, p. 45. *num.* 84.

In altaribus à Teſtatore diſignatis ſi celebrentur Miſſæ, mens illius pinguius impletur, p. 29. *num.* 49. p. 30. *num.* 53.

Executio caracteris ſeù ordinis clericalis nō conſiſtit tantū in Mioiſterio altaris p. 36. *n.* 15. & 16

Congruū non eſt quod vnom altare diſcooperiatur pro alio cooperiendo, p. 8. *num.* 8. S.

A L T E R N A T I V A

Eccleſiæ Vadeo. & Vrbanien. alternatiuè prænominantur p. 212. *n.* 74. p. 214. *n.* 77. p. 189. *n.* 10.

Alternatiua prænominatio noo practicatur in prouiſionibus Eccleſiarum voitarum, excepta Vrbanieo. & Vaden. p. 212. *num.* 74. *in fin.*

Exempla Eccleſiarum vnitarum in quibus prænominatio vni tantū datur abſque alternatiua. *ibid.*

Alternatiua eſt dictio *vel* quæ propriè ſeparat perſonas tempora, & caſus. p. 19. *num.* 20. V.

Alternatiuam preoomioationem quæ verba vnioois importent. p. 214. *n.* 77. p. 215. *n.* 80. *& ſeq.*

Alternatiuæ prænominationi locus eſt ſi doæ Eccleſiæ inferiores de nouo vnico eootextu in Cathedrales eriguntur, & voiuntur p. 98. *n.* 36.

Contrarium, p. 201. *num.* 40. *& ſeqq.*

Item datur alternatiua prænominatio ſi vna iam exiſtente Cathedrali altera de nouo in Cathedralem erigitur,& ſimul vniuntur. p. 198. *n.* 37.

Cootrarium, p. 201. *num.* 40. *& ſeqq.*

Per alternatiuam ſeruatur æqualitas, & ſubmouetur omnis vmbra præeminentiæ. p. 199. *n.* 37.

De Natura Vnionis æque principalis eſt concedere alternatinam inter vtramque Eccleſiam, p. 190. *num.* 11.

Declara procedere circà actus,& fuoctiones Epiſcopales, quaodo adeſt diſcordia inter Eccleſias, ſecùs quoad prænomioationem *ibid.*

Gratia denominatioois alternatiuæ in vnione conceſſa ad certos caſus firmat in reliquis prænomioatiooem à digniori deſumendam p. 190. *num.* 12. *& ſeqq. num.* 15,

In functionibus quæ ſpectant ad vtramque Eccleſiam ſi adeſt diſcordia ad tollendas diſſentiones practicatur alternatiua, p. 194. *num.* 20.

Sed ex iſta alternatiua non infertur ad alternatiuā prænominatioois in ſcriptura prouiſionis. *ibid.*

Canonici ſi concordant de loco Electionis non intrat alternatiua, p. 193. *num.* 18.

Alternatiua prænomioatioois ratione alternatiuæ loci Electioois ceſſat io prouiſionibus Apoſtolicis, quià ceſſat electio. & actus localitatis p. 193. *num.* 19.

Decreta SS. Congregationum Concilij Tridentini, ac Epiſcoporum, & Regularium ſuper alternatiua functionum Epiſcopalium ſeruaoda io Eccleſijs Pennen, & Hadrien. vnitis. p. 217. *num.* 85. *& plur. & ſeqq.*

Dictio alternatiua *Vel* vnum, & idem in effectu contioet quoad diſpoſita p. 19. *num.* 20. *V.*

Alternatiua cooceſſa ex certà cauſa ceſſat deficiente cauſa illa, p. 193. *num.* 18.

Vide etiàm prænominatio.

A M I C V S

Ex amicorum maiori numero oritur diſparitas inter coniuges. p. 96. *num.* 70. S.

A M M I S S I O

Amiſſio iuris quæſiti in incorporalibus non datur abſquæ Scientia, & patientia *pag.* 196. *n.* 29.

A M O R

Amor cauſæ, & calor defenſionis in conſulentibus ſunt propriæ opinionis deterrimi Iudices p. 433. *num.* 1.

Amor præcipuè inducit Puellas ad peccandum, *pag.* 89. *num.* 54. S.

Amorem magis oſtendit vir, quam femina licet hæc magis ardeat, *ibid.*

Amor

Amor præcipuè Puellas inducit ad peccandum, tanquàm magis extimulatas ad appetendum Virum, p. 89. *num.* 54. S.

ANASTASIVS

Anaſtaſius Cardinalis S. Marcelli ob non reſidentiam fuit depoſitus, *pag.*67. *num.* 29. S.

ANCHARAN.

Ancharani conſilium 81. quod Iuſpatronatus gentilitium in vltimo fiat hæreditarium quando, procedat necnè p. 476. *num.* 1. *& ſeqq.*

Non procedit in Iurepatronatus conceſſo ex priuilegio p.477. p.9. limita p.477. *num.* 10. *& ſeq.*

S. ANGELVS.

Terra S. Angeli fuerat Ciuitas antiquiſsima *pag.* 215. *num.* 79.

In prouincia Angelorum Duces Begarij Fundatores, & Patroni 300. aureos quolibet trienniolargiuntur pro impenſis capituli Minorum Obſeruantium, *pag.* 47. *num.* 90.

Angelus dictauit Regulã S. Pachomio *p.* 12. *n.* 12 *K.*

ANIMA

Animæ Teſtatorum non ſunt fraudandæ debitis Suffragijs, *pag.* 25. *num.* 40.

Si fiat legatum Fratribus incapacibus pro celebratione Miſſarum, Miſſæ Semper ſunt celebrandæ, & mens Teſtatoris adimplenda ne anima illius debitis ſuffragijs defraudetur *p.* 13. *n.*4

Deus & anima ſi fuerunt inſtituti, Executor in Teſtamento relictus Succedit loco hæredis vniuerſalis, *p.* 19. *num.* 20.

ANIMVS.

Animus qualis eſt, talis faeies aparet *p.*473. *n.*18

Animus colligitur ex actibus qui fiunt in Secreto ab incuſtoditis *p.* 473. *num.* 19.

Conditio in animo retenta nihil operatur *p.* 84. *num.* 41. S.

Nihil Celerius animi Celeritate *p.* 85. *num.* 43. S.

Deputationes Regularium in Hoſpitali Seculari, niſi ſint factæ animo imprimendi nouum Statum, non iuuant ad immutandum illius ſtatum Sæcularem. *p.* 376. *num.* 14.

Et excluditur animus mutandi illius Statum ſi fuerunt deputati Regulares ad vitam, & ſic vt ſæculariter non vt amouibiliter ad nutum, p. 376 *num.* 14.

Secreta intentio retenta in animo iuuat in Foro interno non in externo, p. 85. *num.*44. S.

ANNALIS

Annalem poſſeſſionem interrumpit citatio nulla ex alio capite quam ex defectu Iuriſdictionis, p. 397. *num.* 56.

Regula de annali Vide Regula.

ANNATA

Annata ſunt fructus primi anni beneficij p. 329 *n.* 3

Annata eſt onus fructũ ſeù reale quod non debetur niſi fructus percipiantur ex re ſeù beneficio, p. 329. *num.* 3 p. 330. *num.* 7.

Annata non ſoluitur ratione ipſius gratiæ collationis, ſeù Coadiutoriæ, p. 329. *num.* 4.

Declara *vt* p. 330. *num.*7.

Annata ſeù commune eſt tributum Summo Pontifici debitum in recognitionem Dominij Vniuerſalis Eccleſiæ. p. 329. *num* 6. p. 331. *num.* 12

In prouiſionibus beneficiorum euentualibus, & quando adeſt intruſus, exactio annatæ non fit in actu expeditionis, ſed tantum ex momento vacationis. p. 332. *num.* 16. *&* 17.

Media annata ſoluitur contemplatione fructuum Beneficij, non proptèr ipſum beneficium, ſeù illius collationem. p. 329. *num.* 1. *&* 4.

Media annata ſeù commune ſeruitium reſtitutum fuit per Cancellariam hæredibus Coadiutoris antè Coadiutum defuncti. p. 329. *num.* 4.

Media annata per Coadiutorem ſoluta non venit reſtituenda ſi prædeceſſerit Coadiuto, & nullos fructus perceperit. p. 329. *num.* 5. *& ſeqq.* p. 33. *num.* 10. *& ſeq.*

Factum Cardinalis Camerarij non præiudicat Summo Pontifici in exactione annatæ p. 335. *num.* 31.

Immò nec illi præiudicat factum totius Collegij Cardinalium, ſed requiritur factũ ipſius Pontificis. *ibid.*

Et hoc procedit etiàm ad firmandam obſeruantiam. p. 336. *num.* 32.

Annata in Coadiutorijs non eſt onus reale fructuum, vt in alijs prouiſionibus euentualibus, ſed eſt tributum perſonale incumbens prouiſo de Coadiutoria pro gratia exorbitanti. p. 334 *num.* 23.

Annata ſoluitur etiam pro ſalario Coadiutori reſeruato ſuper diſtributionibus quotidianis in Coadiutorijs Beneficiorum inferiorum. p. 333. *num.* 18.

Annata non debetur pro diſtributionibus quotidianis. p. 333. *num.* 19.

Coadiutor Epiſcopi ſi ei aſſignetur congrua ſeù alimenta ſuper fructibus, Eccleſiæ ſoluit annatam etiam pro dicta congrua, vltra aliam annatam pro Coadiutoria p. 333. *n.* 20.

ANNEXIO

Annexio præſumitur ex correſpondentia numeri præbendarum, & aliorum membrorum ad numerum Canonicatuum p. 224. *num.* 22.

Et facit vt Reſeruatio, ſeù affectio ſuper Canonicatu afficiat Præbendam, & alia annexa, conſecutinè, *ibid.*

Sinè ſeparabilitèr ſiuè inſeparabilitèr ſint annexa *ibid.*

Rota, & Antonell. ſupponentes hanc eſſe annexionem inſeparabilem notantur, *ibid.*

In reſeruatione ſpeciali non ſufficit huiuſmodi annexio, *ibid.*

Declara niſi adſit derogatio Statutis,& conſu etudinibus de optando, cum mentione Speciali Præbendæ vel Domus, *ibid.*

Si Papa in Prouiſionibus derogauit Statutis, & conſuetudioibus de optando, veniunt non ſolum membra annexa ſeparabiliter, ſed etiam ſeparata, temporalia, *p.* 225. *num.* 23.

Debet tamèn conſtare de voluntate Papæ quod ea contulerit in ſpecie volendo quod prouiſus habeat omnia poſſeſſa per Canonicum defunctum *ibid.*

Quid ſit ante datam prouiſionis Apoſtolicæ, iam in Eccleſia facta eſſet Optio membri temporalitèr annexi, & quod tunc derogatio ſtatutis de optando non tollat Ius tertio per optionem anteà quæſitum, *ibidem.*

Cõtrarium,& quandò procedat prima opioio, *ibid.*

Membra non annexa quando veniant ſub prouiſione Apoſtolica, *ibidem.*

ANNIVERSARIVM

Canonici priuilegiati in abſentia quoad diſtributiones non poſsunt gaudere anniuerſarijs, & mortuarijs, p. 4. *num.* 10.

Candelæ & cerei in anniuerſarijs, & funeribus si dantur ad manus ſingulorum debentur etiàm Priuilegiatis legitimè abſentibus, ſecus ſi dantur inſeparatè Camerario aut alteri Capitulum repreſentanti p. 9. *num.* 33.

Idem procedit in cæreis, ſeù pecunia legata Canonicis præſentibus in choro Officijs celebrandis, *ibid.*

Doctores negantes emolumenta Anniuerſariorum deberi abſentibus loquuntur de priuilegio continente diſtributiones, non de priuilegio generali pro emolumentis quibuscumqne p. 10. *num.* 34.

Priuilegium concedens fructus, & emolumenta quæcumque Canonicatuum, & prebendarum non comprænhendit anniuerſaria illis tantùm propriè debita qui pro redemptione animarũ Dei opem implorant, niſi alitèr in eo ſit expreſſum. p. 10. *num.* 35.

Fratres Minores de obſeruantia poſſunt recipere quid quid eis traditur pro celebratione Miſſarum & Anniuerſariorum per uiam Elemoſynæ p. 12. *num.* 1.

Legata Fratribus Minoribus pro Anniuerſarijs & Miſſis non debentur p. 25. *num.* 39.

Legata perpetua Fratribus minoribus pro Anniuerſarijs & Miſſis licet non debeantur, ſunt tamen adimplenda ex parte heredis, & debet ad id Iudex auctoritatem ſuam interponere ſiue ex officio ſiue ad inſtantiam cuius libet de Populo *pag.* 25. *num.* 40.

Fratres Minores annua legata, & Anniuerſaria perpetua admittere poſſunt ſecluſa omni actione ciuili .p. 42 *num.* 79.

Abſens ex cauſa litis ſuper anniuerſarijs cum Capitulo non lucratur diſtributiones. *p.* 9. *n.* 2S.

ANNVS

Ad excluſionem noui Examinis Reprobati requiritur quod effluxerit annus à die reprobationis p. 262. *num.* 15.

Et admittitur etiam poſt annum quando impedimentum nouo Examini præſtitit oppoſitor *p.* 263. *num.* 16.

ANSALDVS

R. P. D. Anſaldus celeberrimus Aduocatus, & Sacræ Rotæ Auditor laudatur p. 208. *num.* 60.

ANTECEDENS

Qui vult conſequens inteligitur uelle antecedens p. 473. *num.* 20.

ANTECESSOR

Anteceſsori factum legatum quando pertineat necne ad Succeſſorem, p. 59. *num.* 10. S.

Acquieſcentia anteceſſoris non præiudicat ſucceſſori p. 53 *num.* 42. S.

Anteceſſores nequeunt preiudicare ſucceſſoribus in Patronatu gentilitio, p. 108. *num.* 13. & *p.* 111. *num.* 25. S

ANTIQVITAS

Antiqui doctores non ſemper Euangelizzant licet eos more ouium ſequamur p. 202. *num.* 80.

Senior, & antiquior de domo Significat ueram & propriam agnationem p. 282. *num.* 17.

Contrarium deficientibus alijs Coniecturis euidentibus p. 283. *num.* 20.

Verba Conceſſionis *ipſis poſteriſque ſuis, & poſtillorum obitum Seniori, & antiquiori dumtaxat de Domo illorum*, ſunt perſonaliſſima, & reſtrictiua, & inteliguntur tantum de perſonis ibi nominatis, & de earum familia effectiua. *p.* 285. *num.* 26. & 27.

Amplia etiamſi conceſſio facta ſit pluribus fratribus quia adhuc non venit familia contentiua aliorum tranſuerſalium in genere p. 286. *n.* 28.

Eccleſia dignior dicitur habens dignitatem antiquiorem p. 189. *num.* 8.

In antiquis erectio Eccleſiæ probatur ex teſtimonio Hiſtoricorvm - p. 177 *num* 10.

Enunciatiua in antiquis probat matrimonium ſi de eo non agatur principaliter, ſed incidenterl. p. 167. *num.* 20.

Enunciatiua antiquiſſima probat etiam ſine relato p. 110. *num.* 23. S

Antiqnitatibus quas SS. Patres induxerunt deferendum eſt, nec immutari debent ſine euidenti neceſſitate, vel vtilitate. p. 12. *num.* 11. *V.*

Non quidquid vetus eſt melius eſt, nec quidquid eſt nouum reſpui debet *ibid.*

Capitula generalia Regularium vnde eorum antiquitatem deſumant p. 13. *num.* 12. *V.*

Ordo Carthuſienſis eam præcipuè viuendi formam conſeruat quæ Monaſticæ Antiquitatis imaginem præfefert. *ibid.*

Et apud ipſum omnia videntur quæ priſcam Eccleſiæ primitiuæ ſeueritatem redolent *ibid.*

ANTONELLVS

Antonellus, & Rota reprehenduntur ſupponentes annexionem inſeparabilem illam quæ reſultat ex correſpondentia numeri Præbendarum, & aliorum membrorvm ad numerum Canonicatuum p. 124. *num.* 22.

A M

A N V L V S

Traditio anuli non concludit prouiſionem Sponſalitiam . *p.* 96. *num.* 73. S.
Importat Sponſalia de futuro , non de præſenti . *p.* 97. *num.* 75.S.

A P E R I T I O O R I S

Ad obtinendam aperitionem oris aduerſus indulta Apoſtolica cum clauſula ſublata , & decreto irritanti ſufficit fumus , & non requiritur rigoroſa meritorum diſcuſſio *p.* 358. *num.* 1. & 2.
Regula 8. hodie 9. Cancellariæ ſine neceſſitate aperitionis oris derogat de per ſe priuilegiis in contrarium , non obſtantibus derogatorijs derogatoriarum . *p.* 367. *num.* 29.

A P O C A

Superſcriptio in dorſo Apocæ facta per partem declarat quid intus contineatur . *p.* 232. *n.* 18.
Apoca Sponſalium ſubſcripta per duos Teſtes confidentes , & deinde lacerata non cauſat impedimentum publicæ honeſtatis . *p.* 102. *num.* 98. & *p.* 103. *num.* 101. & *ſeqq.* S.
Teſtes confidentes in apocha Sponſalium adbibiti non tenentur illa denunciare in vim decreti appoſiti in publicationibus Matrimonij *p.* 104. 103. & *ſeqq.* S.
Et ſi illa reuelarent facerent conſurgere impedimentum quod anteà non aderat *p.* 104. *n.* 105.S.
Si tamen factum fuit propalatum , & cogantur ſubiicere ſe examini tenentur ex vi iuramenti propalare factum denunciatum in ordine ad circumſtantias ipſis notas *p.* 104. *num.* 106.

A P P A R A T V S

Epiſcoporum apparatus aliquando conceditur Abbati ex priuilegio *p.* 27. *num.* 8. S.

APPARERE APPARENTIA

Paria ſunt in Iure non eſſe , & non apparere . *p.* 176. *num.* 3.
Apparentia externa fuit motiuum inducendi impedimentum publicæ Honeſtatis in matrimonio *p.* 101. *num.* 96. & 97.S. ea ceſſante ceſſat dictum impedimentum *p.* 103. *num.* 98. *in fin.* S.
Qualitas externæ apparentiæ non poteſt occultis Sponſalibus adaptari . *p.* 103. *num.* 100.S.

A P P E L A T I O

Appellans non eſt iudicandus ab eodem Iudice à quo adpellauit . *p.* 263. *num.* 18.
Appellatione interpoſita à Iudicato in poſſeſſorio tantum , non poteſt Iudex ad quem iudicare in petitorio . *p.* 340. *num.* 15.
Limita quando appellatio fuit commiſſa in Curia , ſiuè in Tribunalibus Vrbis *ibid.*
Appellatum ſi non fuit ab vltimo Scrutinio nemo audiri debet ſuper inualiditate electionis . *pag.* 116. *num.* 139.
Stante cumulatiua non datur appellatio ab vno ad alium Iudicem tamquam ad parem *p.* 348. *n.* 22.
Limita ſi Abbas habeat iuriſdictionem iure delegato quià tunc ab ipſo ad Epiſcopum daretur appellatio . *ibid.*
Reprobato ab Examinatoribus Synodalibus datur appellatio de Iure . *p.* 259. *num.* 2. *p.* 274. *n.* 49.
Prouiſo per ſummum Pontificem in forma dignū reprobato ab examinatoribus . Synodalibus datur appellatio ſeù recurſus ab illorum reprobatione , & mala relatōe *p.* 259. *n.* 3. *p.* 274. *n.* 49.
Et nouum examen conceditur . *ibid.*
Præſentato à Patronis Laicis , & reprobato ab examinatoribus Synodalibus datur appellatio ad vtrumque effectum *p.* 260. *num.* 4. *p.* 274. *n.* 49.
Reprobato datur appellatio quando conſtat de grauamine , & mala relatione Examinatorum . *p.* 260. *num.* 5.
Iniuſtitia reprobationis digno ſcitur ex interrogationibus , & reſponſionibus , *p.* 260. *num.* 5.
Si reprobatus anteà fuerat ad beneficia curata approbatus , relatio examinatorum redditur taliter ſuſpecta , & datur appellatio . *p.* 260. *num.* 5. *p.* 274. *num.* 50.
Reprobato ab examinatoribus datur appellatio etiamſi non conſtet de grauamine . *p.* 260. *num* 6.
Gratia admiſsionia ad nouum examen quando de iure competebat recurſus à reprobatione examinatorom dicitur emanata per viam iuſtitiæ , & non dicitur inſerre præiudicium ei qui prouiſionem obtinuit ob inhabilitatem reprobati , ſecus ſi de iure non debebatur appellatio vel recurſus *p.* 261. *num.* 11.
Si duo in Concurſu ad Parochialem renunciantur idonei quorum vnus ab Ordinario ſit præelectus , & alter ab irrationabili iudicio appellauerit defuncto præelecto lite pendente , non eſt danda ſubrogatio Competitori ſuperſtiti . *pag.* 463. *num.* 3.
Contrarium . *p.* 463. *num.* 4.
Ceſſat hęc quęſtio quando ſubrogatio fuit obtenta . *p.* 464. *num.* 5.

A P P E T I T V S

Appetens comparatiuè Sponſum Ciuem magis quam alienigenam ceſsante concurſu , ſeù competentia Ciuis , in alienigenam conſentire cenſetur . *p.* 466. *num.* 4.

A P P R O B A T I O

Abbas pro Parochijs Monaſterio annexis poteſt deputare Vicarium ſine alia approbatione Epiſcopi . *pag.* 350. *num.* 27.

A Q V I S G R A N A

Aquiſgranenſem Eccleſiam non eſſe axemptam à Iuriſdictione Epiſcopi Leodien ex pluribus arguitur *pag.* 393. *num.* 41. & *ſeqq.*

A R A C Æ L I

Aracelitano Conuentui Sixtus IV. ſtatuit certam frumenti quantitatem perpetuò largiendam . *pag.* 44. *num.* 81.

A R A G O N I A

Ad Regnum Aragoniæ an extendantur Conſtitutio Leonis X. quod ſtante paritate votorum in Scrutinio , electio terminetur per ſortes in Re-

gnia Hiſpaniarum. *pag.* 115. *num.* 130. *vide Gonzal. ad reg.* 8. *Gloſſ.* 9. §. 2. *num.* 80.

ARBITRIVM

Arbitrium Datarij circa appoſitionem datę non reſpicit ipſam gratiam, ſed tantum initium gratiæ. *pag.* 134. *num.* 45.

Et poteſt Datarius hoc arbitrium exercere etiam poſt mortem Reſignantis. *ibid*

Et poteſt reddere gratiam vtilem vel inutilem intrà tempus datæ quod apponet antè vel poſt obitum Reſignantis. *p.* 134. *num.* 46.

Regulariter tamen ſolet apponere datam ſub die præſentatæ, *ibid.*

Extenſionem conſenſus poſt mortem Reſignantis non impedit arbitrium Datarii circa appoſitionem Datę, quotiès iſtam non apponat poſt mortem Reſignantis *p.* 133. *num.* 43.

Arbitriū regulatur à Iure *p.* 419. *n.* 33, *p.* 432. *n.* 40.

Clauſula Arbitrio reguletur à Iure. *p.* 442. *n.* 36.

Ab hęredum arbitrio pendet vocare ad funus defuncti quos volunt vltrà proprium Parochum *pag.* 44. *num.* 2. S.

In Arbitrio Iudicis repoſitum eſt ponderare fidem teſtium Parentum Conſanguineorum, & Affinium in materia matrimoniali, ex qualitate cauſæ pendentis, & conditione pari vel diſſimili perſonarum tam in nobilitate, quam in uitiis, & alijs circumſtantiis *pag.* 96. *num.* 70. S.

ARCHIDIACONVS

Epiſcopus concedens Eccleſiam alicui Archidiacono ſitam intrà limites Archidiaconatus in qua idem Archidiaconus nullum ius vel vſum habebat, cenſetur tamquam Archidiacono ſubiecisse *pag.* 351. *num.* 30.

Archidiaconus eſt Pręlatus inferior *pag.* 22. *n.* 2. S.

ARCHIEPICSOPVS

Archiepiſcopus viſitando Prouinciam poteſt omnium Confeſſiones audire *p.* 447. *num.* 15.

ARCHIPRESBITER

In Collegiata habet ſolum Curam actualem in Cathedrali habet etiam habitualem *pag.* 28. *num.* 3. *& ſeqq.* S.

Colligitur ex circumſtantijs, an ſola cura actualis ſit penes Archipresbiterum ibidem *num.* 5. circa eius congruam vide *pag.* 30 *num.* 3. *& ſeqq.* S.

ARDENGHERIVS

Ardengherius Iſolanus & Atilla eius Vxor donarunt vniuerſa ipſorum bona Eccleſiæ S. Egidij Cremonæ illamque in Collegiatam erigi obtinuerunt. *pag.* 175. *num.* 1.

ARDOR

Fœmina licet magis ardeat minus quam Vir ardorē oſtendit, & Vir qui minus ardet magis quam fœmina ardorem manifeſtat *pag.* 89. *num* 54. S.

ARDVVM

Ardua à non arduis, et grauia à leuibus diſtinguere difficillimum eſt, et valdè inuolutum *pag.* 303. *num.* 73.

ARGVMENTVM

Argumentum à parte ad totum in Iure receptiſſimum eſt *pag.* 353. *num.* 4

Ab expreſſo ad Tacitum validum eſt *pag.* 4. *num.* 4. *in fine V.*

Argumentum Collegialitatis eſt ſi diuina officia recitantur in Eccleſia, *pag.* 178. *num.* 13.

Argumentum non valet ab actibus Epiſcopalibus ad electionem, ſeu prouiſionem Apoſtolicam circa alternationem *pag.* 197. *num.* 16. *pag.* 204. *num.* 48. *pag.* 206. *num.* 56. *& ſeqq.*

Ex litteris quas Papa ſcribit Ciuitati & Populo vnius ex Cathedralibus vnitis non arguitur ad prænominationē in bulla prouiſiōis *p.* 197. *n.* 32

Ex caſu accidentali Electionis argui non poteſt ad certam regulam prænominationis *p.* 192. *n.* 17.

Ad arguendum vel excludendum metum attendi debet indoles metū paſſi, & inferentis *p.* 474. *n.* 27

Argumenta quædam beneuolentię per Sponſum excluſiua metus in Puella recenſentur *pag.* 474. *num.* 21.

Argumentum qualitatis gentilitiæ Iuriſpatronatus eſt ſi præſentationes factæ ſint in capita, & de alijs argumentis *p.* 118. *num.* 26.

Arguendo in ratione contrariorum dicitur vterque caſus determinatus *p.* 20. *num.* 21. *V.*

Argumenta præſumptiua non admittuntur aduerſus vltimum ſtatum in materia Iuriſpatronatus, ſe requiruntur certæ probationes reſultantes ex partis confeſſione, reiudicata, aut publico inſtrumento *p.* 117. *num.* 42. S.

VRTICVLI

Data releuantia articulorum, & iurium compulſandorum non denegatur remiſſoria, & compulſoria in qualibet inſtantia etiam in gradu reſtitutionis in integrum *p.* 173. *num.* 31.

Amplia etiamſi alii Teſtes in alia inſtantia fuerint examinati, quando ex nouis articulis reſultare poſſunt circumſtantiæ particulares, ſuper quibus Teſtes non fuerunt examinati *p.* 174. *n.* 31.

Maximè ſi conſtet de exiſtentia nouorum iurium compulſandorum, quià debet concedi ſpecialis compulſoria. *ibid.*

Rota tamèn concedit nouam remiſſoriam, & ſpecialem compulſoriam cum clauſula cum retardatione vel ſine arbitrio Rotæ. *ibid.*

ARTICVLVS

Vbi habemus articulum à Sacra Rota formitèr eciſum, parùm aut nihil curandum de contrariis Doctorum auctoritatibus *p.* 246. *num.* 27.

Rota iuris articulos ſemper euitare ſolet vbi cauſam decidere poteſt ex pacto *p.* 114. *n.* 32. S.

Articulus iuris dubius excuſat à pœna priuationis vtriuſque beneficij, eum qui retinet primum poſt aſſecutionem ſecundi inſufficientis ab Ordinario *p.* 21. *num.* 6. S.

Poteſt tamen priuari ligitimè data ei optione retinendi quem maluerit *ibid.*

ASSENSVS

Vide etiam Conſenſus, & in verb. beneplacitum

Epi-

Epiſcopus extra Viſitationem procedens ad correctionem in figura Iudicij tenetur adhibere conſilium, & aſſenſum duorum adiunctorum Capituli, *p. 293. num. 1.*

Tam in informando proceſſu, quam alijs actibus vſque ad finem cauſæ incluſiuè *ibid.*

Vtrum hæc conſtitutio Concilij ſit conformis aceuè diſpoſitiõi iuris communis *p.293.n.2.& ſeqq.*

Vniuerſitatis vel Collegii vota ſi ſcindantur in duas medietates, harum neutrà Vniuerſitatem repræſentat, aut eius aſſenſum conſtituit *p. 92. num. 45.*

Donatio Iuriſpatronatus eſt nulla ſi conſenſum præſtitit Vicarius *p. 98. num. 65*

ASSERENS ASSERTIVA

Aſſertiua in litteris ad ſupplicationem partis non præiudicat tertijs *p. 197. num. 34.*

Aſſertiua quo Iuſpatronatus remanſerit penes vnũ fratrem tamquam vnicum Patronum quando ex predefuncto aderant filiæ & hæredes probat illud gentilitium *p. 108. num 14.S.*

Superiori regulari aſſerenti ſe aliquid feciſſe ex iuſta Cauſa non creditur *p. 355. num. 15.*

Enunciatiua facta Papæ aduerſus aſſerentem plenè probat *p. 142. num. 10.*

Declaratio, & aſſertiones Pontificis in Priuilegijs ſi non ſunt veræ reputantur dictæ perfectionem, & ex Priuilegio *p. 365. num. 26.*

Non ſufficit aſſertio Pontificis concedentis in motu proprio Iuſpatronatus cum derogatione Concordiæ ex cauſa reparationis; & debet reparatio concludenter probari *p. 360. num. 6.*

ASSIGNATIO

Verbum *Aſſignata* præſupponit collationem, ſeù inſtitutionem præcedentem *pag. 3. num. 4. V.*

ASSISTENS

Septem Diaconi, todidem Subdiaconi, & duodecim Præsbiteri aſſiſtentes Epiſcopo in conſecratione Olei Sancti *Feria V. in Cæna Domini*, an Sacra communione refici debeant antè vel poſt Capitulum *p. 288. ante num. 1.*

Aſſiſtentes Altari cum paramentis præferri debent Canonicis in ſumenda Communione *p.289.n.4.*

Declara procedere ſi Parati ſint Canonici ſeu de corpore capituli, ſecus ſi ſint exteri, *ibdi.*

Diaconus, & ſubdiaconus aſſiſtentes celebranti quare debeant eſſe Canonici *p. 289.num. 3.*

Miniſtri induti paramentis Sacris aſſiſtentes Epiſcopo in conſecratione Oleorum, tamquàm cooperatores Epiſcopo coniunguntur, & ab eo non debent in honore ſeparari *p. 291. num. 9.*

Et iſta coniunctio præualet illi generali quæ conſideratur inter Epiſcopum, & capitulum *p.291. num. 10.* de quo author dubitat *num. 11.*

Contrarium quando adeſt ſtatutum Eccleſiæ ita diſponens *p. 291. num.11. & ſeqq.*

ASSISTENTIA.

Præſentia, eſt aſſiſtentia in choro debet intelligi cum effectum, & operatione, non autèm quodquis dormiat Eccleſia aut nihil agat *p. 7 n. 25.*

Contra aſſiſtentia Iuris non releuat priuilegium niſi ſit clarum, & ſpeciale ad caſum, *pag. 1. num. 2.*

Quaſi poſſeſſio reſultat ex aſſiſtentia iuris. *p. 2. num. 3 S.*

Epiſcopus habet intentionem fundatam in aſſiſtentia iuris pro exigendo Cathedratico *p. 1. n. 2. S.*

Abbatibus etiam habentibus uſum Pontifici alium cum Baldachino prohibetur habere aſſiſtentiam Paratorum in ſedibus Choralibus more Canonicorum Epiſcopo aſſiſtentium *p. 26. num. 6. S.*

ASSOCIATIO

Non eſt in facultate hæredum omittere proprium defuncti Parochum in aſſociatione Cadaueris. pag. 45. num. 6.S.

Vidd *Funus Parochus*

ASTVTIA

Aſtutia puelarum circa diſſimulantem ardorem, & faciendum ſe rogari ad Copulam *p.89 num 52. in fine, & num.53.S.*

Aſtutia earum Conſanguineorum in dando eiſdem libertatem *ibidem num. 53.*

ATILLA

Vide Ardengherius.

ATTESTATIO

Atteſtationes ſuper ſtatu libero in quo conſiſtant pag. 344. *num. 1.*

Atteſtationes ſuper ſtatu libero differunt a licentia contrahendi matrimonia conceſſa Vagabundis pag. 346. num. 9.

Item diferunt a cognitione cauſarum matrimonialium *ibid.*

Atteſtationes dare ſuper ſtatu libero pertinet ad Abbatem ubi habet Iuriſditionem ordinariam 344. num. 2.

Atteſtatione dare ſuper ſtatu libero poteſt Prelatus inferior, nec eſt de his quæ reſpiciunt ordinem pag. 344. num. 4. & 11.

Concilium Tridentinum ſeſſ. 24. cap. 7. & 20. de Refor. non prohibet prælatis inferioribus dare ateſtationes ſuper ſtatu libero pag. 346.num.9.

Epiſcopus ſaltem de equitate ad euitanda Populi diſpẽdia & incommoda tenetur in remotioibus partibus ſuę Diœceſis deputare alias perſonas quæ recipiant depoſitiones ſuper ſtatu libero pag. 345. num 7.

In Cancelaria Abbatiali recognoſci ſtatus liberos, & eorum ateſtationes probatur ex quo in ea reperiantur licentię Ordinariorum viciniorum pag. 345. num. 8.

Atteſtationes ſuper habilitate electi præualent contrarijs ſecretis notitijs pag.355. num.17.

Atteſtationi Reprobati in examine Rota detulit circa modum aſperum examinis pag. 267. *ante num. 29.*

At-

Atteſtatio iure, quæ fulcitur ratione, maximam vim probet p 65. *num.* 25. *in fine*, S.
Atteſtatur viri in materiam vſatiſſimi eſt attendenda, p. 65 *num.* 24 *in fine* S

A T T I N E N S

Attinentes ſtupratæ non puſſunt aucthoritate propria, & priuata cogere ſtupratorem ad matrimonium, licèt poſſint inſtare coram Iudice, vt compellatur, pag. 90. num. 57. S.
Vide *Matrimonium ſtuprum*.

A V A R I T I A

Illa ſolum dicitur quantitas exceſſiua certarum Eleemoſinarum pro Fratribus Minoribus, quæ mendicitatem à conuentu prorſus excludit, vel opus auaritię creditur non ſubleuande neceſſitatis. p. 44 *num.* 8.

A V C T O R

Auctor fuit coadiutor Studiorum D. Aduocati Ioannis Mariæ Buazij p. 81. *num.* 15.
Hæredes tenentur ſeruare factum eorum Auctoris, pag. 121. num. 24. S.

A V C T O R I T A S

Rota non Solet attendere aucthoritates per numerum ſed per pondus p. 140. *num* 5.
Auctoritatibus generalibus præferendæ ſint illæ quæ magis approximantur in concreto caſui qui diſputatur pag 142 *num.* 9.
Vbi habetur articulus à Sacra Rota formitèr deciſus, parum aut nihil curandum de contrarijs Doctorum auctoritatibus, pag. 246 *num.* 27.
Dicta Doctorum intelligenda ſunt iuxta aucthoritates quas allegat, pag. 309. *num.* 8.
Deciſiones Rotæ ſatis eſt quod applicentur ex earum rationibus, & ſundamentis, p. 389 n. 20.
Opinionis nouæ ea Calamitas eſt quod primi exempli aucthoritatem expectat pag. 458 n. 58.
Diſtinctio Doctoris non habentis contradictorem eſt amplectenda, pag. 147. num. 24.
Haberi Doctorem punctualem eſt habere caſum legis ibid. & num 37. pag. 269 pag. 277 n. 56.
In Senatore Erbis qui eſt hodiè non remanet authoritas antiqui Senatus Romani, p. 179. n. 19.
Beneficia perſonalia ſine die, & Conſule carent aucthoritate, pag. 121. num. 10.
Auctoritates antique non euangelizaant pag. 102 num. 80.
Habitus quotidie poteſt ad actum reduci ſine noua authoriate, pag. 181. num. 24
Actus fieri prohibitus absquæ præuija certis Solemnitatibus, & cauſis, ſi fuerit factus cum aucthoritate Iudicis, præſumitur pro eius decreto quod omnia ritè, ac rectè proceſſerint, niſi contrarium oſtendatur, pag. 7. num 5. S.
Caſus abſentiæ coactæ, & violentæ eſt ſi quis aucthoritate laica, & priuata expellitur de facto pag. 10 num 9 S.
Vide *Abſentia*.
Aucthoritas vnius Doctoris contrà communem nèc inducit dubietatem pag. 33. num. 6. S.
Omnis Doctor intelligi debet ad limites, & circumſtantias caſus de quo loquitur, & non ſunt attendendæ rationes in abſtracto, quæ ad ornatum, & colorem defenſionis apponuntur pag. 57. num. 4 S.
Doctoris aucthoritas citeà obſeruantiam, tamquàm quid facti, non meretur attendi, pag. 61. num. 17. S.
Doctores exteri non poſſunt teſtari de conſuetudine Vrbis pag. 65. num. 24 S.
Vide *Conſuetudo*.
Paludani aucthoritas grauiſſima in Canonicis, & Theologicis materijs, pag. 103. num. 99. S.
Actus fieri dicitur non ab eo qui illum exequitur ſed ab eo cuius aucthoritate exequitur, pag. 12. num. 9. V.
Capitulum generale habet aucthoritatem ſuprà omnes domos, Monaſteria, & Prouincias pag. 17 num. 18 V.
Vide *Capitulum*.
Monachi olim ſubiecti erant auctoritati Epiſcoporum. pag. 22. num 24. V.

A R G V M E N T V M

Præbendæ diſtinctæ vbi ſunt non multiplicantur creſcente reddita, ſed angumentum cedit commodo illius prebendę cuius redditus augentur, pag. 308. num. 4.
Augumenti, & diminutionis eadem eſt proportio & ſtabilitum in augumento cenſetur ſtabilitum etiam in decremento licet non ęxprimatur, pag. 318 num. 38.
Cauſa augumenti dotis, reedificatio Eccleſiæ, & ſimilium per æquiparationem comprehenditur ſub tribus exceptis in generali annullatione Iuriſpatronatuum facta per Concilium Tridentinum *pag.* 363. *num.* 19. *pag.* 36, *num.* 22.
Iuſpatronatus ex augumento vt non cadat ſub reſeruationibus Apoſtolicis debet augumentum eſſe maius ipſa dote vel ſaltem æquale *p.* 367. *num.* 30.
An pertineat Præſentato per Patronum, vel Prouiſo Apoſtolico probare quod augumentum præponderet necnè *p.* 367. *num.* 30. *& ſeqq.*
Longeua quaſi poſſeſſio præſentandi in menſibus ordinarijs non releuet ab onere probandi onoroſitatem, ſeù præponderantiam augumenti pag. 367. *num.* 32.
Onus probandi quantitatem augumenti Incumbit Prouiſo Apoſtolico vti de reſeruato ſi patronus ſit in longena quaſi poſſeſſione præſentandi in menſibus reſeruatis, alias ſecus *p.* 481. *num.* 19.
Expreſſio augumenti per non exceſſum in ſcut. 50. in priuilegio præſumit æqualitatem cum antiqua dote expreſſa in ſcut. 50. ſi Patronus habet pro ſe obſeruantiam, niſi contrarium probetur *p.* 482. *num.* 23.
Expreſſa antiqua dote in ſcut. 150. ſi in præſentationibus poſt priuilegium ex augumento factis exprimantur omnes fructus in ducatis 40. quando deberent eſſe 300. non excluditur æqualitas augmenti p. 482. *num.* 24.
Secus ſi expreſſio omnium fructuum in ſcut. 40.
fieret

fieret per non exceſſum *ibid*,

Priuilegium Iuriſpatronatus ex augumento ſaltem non coæquali ſi ſit conceſſum ab anno primo Pootificatus Innocentij VIII.uſqne adConſtitutionem Hadriani, cenſetur per iſtam reuocatum non obſtante obſeruantia tam antè quam poſt Conſtitutionem *p*. 482. *num*. 25.

Declara dummodò inęqualitaa clarè conſtet ex lectura Priuilegij, aliàs manuteneri deberet Patronua Exiſtens in longęua poſſeſsione niſi contrariæ probatioues eſſent claræ & abſorberent poſſeſsorium *p*. 482. *num*. 25.

Prinilegium Iurispatronatus dicitur potius ex iuſtitia, quam ex gratia quando eſt ex augumento præponderante vel æquali antiquæ doti *p*. 427. *num*. 10 *&* *ſeqq*.

Et inrrat hoc casu Conſilium Ancharani pro tranſmiſſione ad hæredes extraneos *p*.478.*n*,11.

Nec ſubiacet Regul.8.hodiè 9.Cãcell.*p*.478.*n*.14

Conſilium Ancharani quod Iuſpatronatus gentilitium in vltimo fiat hæreditarium non procedit in conceſſo Ex priuilegio babente admixtam iuſtitiam ſeù cauſam onerosam augumenti dotis, ſi noo præponderat antiquæ doti vel ſaltem ſit illi coæquale *p*.477. *num*. 10.

Augumentum medietatis dotis ad excludendum regulam reſeruatoriam in Iurepatrooatus qualitèr compntetur pag. 409. num 14.

Augumentum prædictum debet ęquare totam antiquam dotem *ibid*.

De Iure non dicitur ex vera ſundatione, & dotatiooe Iuspatronatus ex augumento quando hoc non ſuperat antiquam dotem, vel ſaltem non eſt illi coæquale pag. 480. num. 14.

Priuilegium Iuriſpatronatus vt cenſeatur de iuſtitia debet augumentum vel ſuperare antiquam dotem vel eſſe illi coæquale pag. 480. num. 15.

Si Eccleſia parum habeat & non ſit commodè dotata augumentum dicitur iuſta cauſa acquirendi Iuſpatronatus *ibid*.

Ft tunc concedi poteſt etiam per Ordinarium *ibid*.

Contrarinm & quod requiratur Priuilegium Apoſtolicum *ibid*.

Paria ſunt Eccleſiam eſſe pęnitus indotatam & inſufficienter dotatam. *ibid*.

Augumentum ſi plus importat, quam antiquns redditus Eccleſiæ itaut iſte reſpectu augumenti reputetur nullius conſiderationis, Iuſpatronatus licet ex priuilegio, competere dicitur ex iuſtitia, & intrat Conſilium Ancharani pag. 450. num. 16.

Augumentum ſi tantum coæquat antiqunm redditum, àn intret conſilium Ancharani affirmatiuam tenet aucthor pag. 480. num. 17.

Augumentum ſi tantum coæquar antiqunm redditum ad huc excludit procnl dubio regulas reſeruatorias pag. 480. num. 17.

Augumeutum eſſe maiua antiquo redditu beneficij ſeù Eccleſię quomodò probetur pag. 481. n. 18.

Augumentum præponderare non probatur ſi illud exprimatur in ſcut. 60. & antiqui redditus in ſcut. 40. per non exceſſum pag 481. num. 21.

Augumentum æquare non probatur ſi exprimatur in ſent. 50. & antiqui redditua in ſcut. 60. per non exceſſum. *ibid*.

Nec econtra ex dicta expreſſione excluderetur æqualitas per Prouiſum Apoſtolicum aduerſus Patronum exiſtentem in longęua poſſeſsione præſentandi in menſibus reſeruatis p.481. n. 22.

Lis promota per Beneficiatos ſuper participatione augumenti redditnum Eccleſię eſt juſta cauſa abſentiæ; quià reſpicit defenſionem iurium, & bonorum Beneficij pag. 9. num. 2. S.

A V L A

Aula Principis extinguitur per eius mortem pag. 60. num. 15. S.

Aula vnina Pontificis ſeu Principis eſt noua, & diuèrſa non eadem Antcceſſoria pag.60.n.15.S.

A V S T R I A

Conuentus Fratrum Minorum Spruch in Germania eleemosynas ab Auſtriaeis recipit. pag.48: num. 90.

A V V S

Mater non habet Ius impediendi Matrimonium filij niſi in deſectum Patris & Aui pag. 98. n. 83. S.

B

B A L A R C E N

COmites Begarii certam eleæmoſinam quotannis dant Conuentibus Minorum Balarienſi, Inonèroſæ &c. pag. 48. num. 90.

B A L D A C H I N V M

Abbas habens vſum pontificalium poteſt more Epiſcopi vti Baldacchino dùm celebret in pontificalibus pag. 22. num. 1. & ſeqq. S.

Contrarium pag. 23. num. 5. & ſeqq. S.

Abbates Sæculares & Regulares habentes vſum pontificalium poſsunt vti Baldacchino in tribus anni feſtiuitatibus modeſtè ſine auro, & pompa. pag. 22. num. 4. S.

Solis Epiſcopis ob excellentiam eorum dignitatis permiſſum eſt in Eccleſijs ſuæ diæceſis erigęre thronum, ſeù Baldachioum pag. 23. num. 5. S.

Et prohibetur Prælatis inferioribus tam ſæcularibus, quam regularibus ſiuè exemptis ſiuè non exemptis indiſtinctè pag. 23. num. 6. S.

Amplia etiamſi illis competat vſus Pontificalium *ibid*.

Appellatione Pontificalium non comprehenditur vſus throni, ſeù Baldachini *ibid*.

Sedes Abbatum pontificalitèr celebrantium eſt Sedes cum poſtergali abſque vmbracnlo ſeù Baldacchino *ibid*.

Priuilegium concedens Pręlatis inferioribus vſũ Pontificalium non poteſt extendi ad vſum Baldacchini pag. 23. num. 7. S.

Abbates alijque Prælati inferiores licet plènarium vſum Pontificalium habentes non poſſunt erigere Baldachinum, niſi hoc habeant ex priuilegio ſpeciali pag. 23. num. 8. S.

Hoc Priuilegium conceſſum eſt Abbatibus Oliuetanis, Caſſinenſibus. & quibuſdam alijs, & per Sac. Congr. Rituum extenſum ad Canonicos Regulares S. Saluatoris *ibid*.

De-

Decretum Sac. Congr. Rituum anni 1659. iotelligitur de Pralatis ioferioribus qui io priuilegio Pontificalium habent comprehenſum etiam vſum Baldachini pag. 24. num. 9. & ſeqq. S.

Abbati Guaſtallæ non licet Baldacchinum erigere pag. 24. num. 10. S.

Abbatibus Caſſineoſibus prohibitus fuit vſus Baldachini pag. 25. num. 13. S.

Poſteà fuit illis conceſſus cum reſtrictiua ad tres anni feſtiuitates ſine auro, & pompa ex Priuilegio Vrbani VIII. *ibid.*

Et per viam extenſionis Sac. Congr. Rituum idem indulſit aliquibus aliis Abbatibus Regularibus *ibid.*

Abbatibus etiam habentibos vſum Pontificalium cum Baldachino prohibetur habere aſſiſtentiam Paratorum in Sedibus Choralibus more Canonicorum Epiſcopo aſſiſteotium pag. 26. n. 6. S.

B A L I S T A

Allegare ad Baliſtam. Vide *Allegatio*.

B A N N I T V S

Perpetuo Banoitus priuatur beneficio vti non valens ei ſeruire pag. 487. num. 19.

B A P T I S T E R I V M

Fratres Minores non poſſunt morari in Conuentibus habentibus Parochiale Cameterium, vel Baptiſterium abſque diſpenſatione Pontificia pag. 74. num. 39.

B A R B E R I N V S

Franciscus Cardinalis Barberinus Vicecancellarius & Protector PP. Minorum Obſeruantium pag. 32. num. 59.

B A S I L I C A

Hodie de Conſuetudine Summi Pontifices ſepeliuntur in Baſilica Principis Apoſtolorum pag. 64. num. 24. S.

B E G A R I I

Begarii Duces Fundatores, & Patroni in Prouiocia Angelorum aureos 300. quolibet triennio Fratribus Minoribus pro expenſis Capituli largiuntur. pag. 47. num. 90.

Et dant quotannis certã elemoſynam Conuentibus Pueblę Alcozer Herreræ, Balarcenſi, & Ineroſæ pag 48 num. 90.

B E I A R E N S E S

Salmaticenſe Collegium à Batarenſi Duciſſa fuodatom pro quinguaginta Fratribus Minoribus, legata certa Elecmosyna pro eorum alimentis. pag 48. num. 91.

B E L L E N C I N V S

Bellencinus in tractatu de Charitatino Subſidio Laudatur pag. 141. num. 13.

B E L L V M

Caſus abſentiæ coactæ, & violenteæ eſt ſi beoeficiatus fugit de loco propter Bellum, aut Terremotum pag. 10. num. 9. S.

Timor belli eſt iuſta cauſa non reſidendi pag. 11. num. 11. S.

Amplia vt timor belli durare dicatur etiam in tregua *ibid.*

Titulus meritorum, & effuſionis Saoguinis in bello contrà Hoſtes non reputatur oneroſus ad acquiſitionem Iuriſpatronatus pag. 363. num. 17. & ſeqq.

B E N E D I C T I O

Abbas an habeat facultatem benedicendi Concionatores deſtioatos pro Eccleſia Monaſterij, & alijs Parochialibus intrà diſtrictum Abbatiæ, pag. 349. num. 29.

Negatiuã reſpondit Sac. Congregatio p. 350. n. 28

BENEDICTINI S. BENEDICTVS

S. Benedictus geſſit præfecturam generalem Mooaſteriorom omnium quæ ipſe extruxerat, pag. 14 num. 14. S.

Et id fuit familiare omnibus Monaſticorum Ordinum Parentibus. ibid.

In Religiooe Benedictina Priores priùs dicebantur qui poſteà Abbatiali dignitate fuerunt dooati, ibid.

Monachi Benedictini antiquitùs non regebantur ab vno tantùm capite generali, ſed vnumquodque Monaſterium à ſuo particulari Superiore, ſeù Abbate gubernabatur, pag. 13 num. 14.

Textus in Canone in Ordinatione 14. diſtin. 61. ſumptus fuit per Gratianum ex Regula S. Benedicti cap. 64 de ordinando Abbate ibid.

BENEFICIVM PRINCIPIS

Beneficium prioeipis ſi non eſt perſonale, ſed publicum redactum in corpore iuris, dies non eſt neceſſarius, pag. 121. num. 10.

Beneficia perſonalia ſine die, & Conſule carent aucthoritate, ibid.

Dies, & tempus non requiritur ad perfectionem beneficij, & gratiæ, ſed vt poſſit probarij falſitas beneficij vel gratiæ ibid.

Item requiritur ob præiudicium tertij habentis ius quæſitum ex alia gratia, ibid.

Priuilegia, & gratię, àc Beneficia Principum Regularitèr cenſentur perpetua, pag. 25 n. 27. V. *Beneficium Eccleſiaſticum Generalia*.

Beneficia ſunt etiàm quędam noſtra bona, nec nobis prohibetur illorum diſpoſitio per Reſignationem in manibus Papæ pag. 144 num. 19.

Vltimus ſtatus eſt attendendus in Beneficialibus, pag. 421 num. 38.

Cardinalis impetrando beneficium expreſſo falſo valore an ligetur Regula Cancellariæ de valore. pag. 245. num. 25.

Media anneta ſoluitur contemplatiooe fructuum beneficij non proptèr ipſum beneficium, ſeù illius collationem, pag. 329. num. 1. & 4.

Vide annata.

Priuatùs proptèr crimen non poteſt ad idem beneficium promoueri abſque diſpenſatione, pag. 267. num. 28.

Inter beneficium, & Vicariam ratio diuerſitatis aſſi-

aſſignatur, pag. 441 num. 33.
Papa in beneficialibus habet liberam, & abſolutam poteſtatem, & omnia beneficia dicuntur ei obedientialia, & manualia pag. 443 num. 39.
Et non ligantur eius manus ex Conſtitutionibus Prædeceſſorum Pontificum, pag. 445. num. 51,
Termini poſſeſſorij in Beneficialibus longe differunt à regulis poſſeſſorij in prophanis, & de ratione differentiæ. pag. 448. num. 4.
Valor beneficij, Clericatus, & idoneitas reſultant ex ipſis litteris in forma gratioſa expeditis: pag. 97. num. 59.
Prouiſio ab ordinario de beneficio, & Poſſeſſoris ſufficit vincere per non ius actoris, p. 105. n. 92.
Ius Epiſcopale tenetur ſoluere beneficiatus Epiſcopo in cuius diæceſi exiſtit Eccleſia quam poſſidet pag. 2 num. 2 S.
Et Epiſcopus pro illo exigendo habet intentionem fundatam in aſſiſtentia iuris, p. 1 num. 2. S.
Beneficiatus tenetur ſoluere cathedraticum Epiſcopo in cuius diæceſi exſtit, Eccleſia, pag. 1 num. 1. & ſeqq. S.
Vide Cathedraticum.
Priuilegium Camerale non eſt directum ad liberanda Beneficia ſed reſpicit perſonas, p. 5 n. 14.
Beneficia ficta nuncupata Perſonatus quid ſint, pag. 456. num. 8.
Priuilegium Conclauiſtarum diſpenſat ab irregularitatè pro beneficiijs, & penſionibus iàm obtentis, non pro obtinendis pag. 460. num. 6.
Priuilegium mentionem faciens de fructibus beneficij non dicitur habere verba capacia includendi diſtributiones, ſed potius reſtrictionem pag. 8. num. 27. & 30.
Idem ſi dicat de percipiendo ipſo beneficio, ibid.
Verba integrè percipiant beneficia numquàm poſſunt inferre diſtributiones, ibid.
Laici non ſunt retrahendi à fundationibus Eccleſiarum, & beneficiorum pag. 75. num. 6.
Dependentia à Capitularibus in collatione beneficiorum eſt grande frenum Prælatorum in exercenda Iuſtitia, & Iuribus Eccleſiæ tuendis, pag. 91 num. 41.
Inuaſio Hoſtium eſt obſtaculum temporale non extinctiuum tituli beneficij, pag. 364. num. 26.
Monacho, & Religioſo indiſtinctè prohibetur extra ſuum monaſterium manere, & diuagari, non ſolùm quandò extrà Monaſterium intituletur ad beneficia ſecularia, ſed etiam ſi obtineat aliquod Hoſpitale ad ſolum regimen, & adminiſtrationem, pag. 374. num. 2.
De valorè beneficij quænam ſint deducenda, Vide expenſæ onus Valor.
Beneficium ſi pro Miſsis celebrandis fuit erectum ſtipendium earum eſt prouentus beneficij, pag. 17. num. 5. S.
Notatur Caſtropal. dicens quod ſi Cappellanus celebret per ſe ipſum ſtipendium ei cedat non uti prouentus beneficij, ſed vti merces laboris perſonalis, ibid.
Concilium Tridentinum ſeſſ. 21. de reform. cap. 2. ſtatuit nè quis promoueatur ad Sacros ordines abſque titulo beneficij quod poſsideat innouando pænas antiquorum Canonum, & quænam ſint dictæ pænę pag. 17 num. 6. S.
Vide etiam Ordo Titulus.
In pęnalibus non fit extenſio de beneficio ad penſiones, pag. 33. num. 6. S.
Clericus nulliter ordinatus ab alieno Epiſcopo non eſt incapax beneficiorum. ibid.
Contrarium reprobato Cardinali de Luca pag. 33. num. 6. & ſeqq. S.
Clericatus requiritur tàm pro aſſequendis beneficijs, quam pro penſionibus Eccleſiaſticis quidquid ſit in laicalibus pag. 34. num. 7. & ſeq. S.
Beneficia, & penſiones pari paſſu ambulant quoad requiſitum clericatus, pag. 34 num. 8.
Datur paritas inter beneficia, & penſiones Eccleſiaſticas pag. 35 num. 22. S.
Extenſio in pænalibus de beneficijs ad pēſiones nō fit vbi agitur de ſententia aut decreto particulari ſecùs vbi agitur de lege generali p. 35 n. 10. S
Et non dicitur extenſio ſed compræhenſio ex identitate rationis introducta etiàm de ſtylo Romanæ Curiæ ibid.
Incapacitas Beneficiorum ſtatuto à Sacris Canonibus contrà filios Hæreticorum locum habet etiàm in penſionibus pag. 35 num. 12. S.
Committens actum Simoniacum eodem modo priuatur de iure penſionibus, ſicut beneficijs, pag. 35. num. 12. S.
Effectus Ordinis non conſiſtunt in ſola adminiſtratione Altaris, & Eccleſiæ, ſed etiam in capacitate clericali ad beneficia, & penſiones, pag. 36. num. 15. S.
Beneficium ſimplex non habet onus adminiſtrationis Altaris, & Eccleſiæ, ibid.
Capacitas ad beneficia, & penſiones naſcitur ab Ordine, pag. 36. num. 16. S.
Beneficiati cum onere reſidentiæ ſunt tumulandi in ſuis Eccleſijs etiàm priuatiuè ad Parochiam in qua habitant, pag. 63 num. 33. S.
Ordinatus ad titulum ficti beneficij an incurrat ſuſpenſionem ipſo iure, pag. 17 num. 6 & ſeq. S.
Fructus beneficij maturati, & ſeparati à ſolo tempore mortis beneficiati, licet non exacti pertinent ad hæredes illius non ad ſucceſſorem in beneficio, pag. 59 num. 11.
Expræſſio beneficij facta per Papam in commiſſione Hoſpitalis non vitiat illam, ſi conſtat, quod illam conſiderauit vti Officium, & adminiſtrationem, pag. 378 num. 20.
Non expræſſa Manualitas Beneficij non reddit gratiam ſubreptitiam, 379 num. 24.
Et Abbas poteſt remouere prouiſum à Papa de Beneficio manuali, pag. 379. num. 25.
Declara procedere ſi Papa ſimplicitèr conferat Beneficium, ſecus ſi confert perpetuò quoad vixerit pag. 379. num. 25.
Sacerdos accuſatus de crimine, quod in proceſſu non fuit probatum, ſi neget, non poteſt ex indicijs condemnari, ſed debet abſolui, & integram ſuorum Beneficiorum perceptionem obtinere pag. 489 num. 27.
Beneficiatus impeditus reſidere ex vi maioris Poteſtatis, nempè ex facto Iudicis vel Principis, dicitur habere iuſtam abſentiæ cauſam pag. 485. num. 20.
Beneficiatus exul ex motiuo prudentiali Principis

ant Magiſtratus non dicitur culpa ſua impeditus reſidere, & lucratur fructus, & diſtributiones pag. 487. num. 21.
Beneficiatus impeditua reſidere etiamſi ſit in culpa lucratur fructus, & diſtributiones, quandò non ipſa culpa, ſed pęna culpæ eſt cauſa proxima, & immediata impedimenti. ibid.
Etculpa illi non nocet niſi ſit prędordinata ad finem non reſidendi, pag. 387 num. 21.
Declara vt ibi.
Plura vide in verbo Abſentia Reſidentia, Fructus Diſtributiones.
Cochier fuit inſignis Beneficialiſta non ſolum Theoricus ſed practicus, pag. 124 num. 18.
In conflictu opinionum deferendum declarationibus, & ſtylo Datariæ in materia beneficiali, pag. 140 num. 5.

BENEFICIVM CIRCA COLLATIONEM ET RESERVATIONES

Papa eſt Ordinarius Ordinariorum, & omnium Beneficiorum, & Hoſpitalium Collator ordinarius, pag. 379. num. 22.
Lex fundationis valet quod Beneficium non poſſit cadere ſub Reſeruationibus, nec poſſit conferri niſi per certum Prælatum, pag. 372. num. 42.
Inſtitutio debet reſeruari Epiſcopo, & non alteri Inferiori non obſtante contraria lege fundationis, ſi fiat poſt Concilium Tridentinum, ſecùs antè Concilium, ibid.
Limita ſi Papa etiàm poſt Concilium talem legem approbaret. ibid.
Inſtitutio etiàm poſt Concilium reſeruari poteſt Prælato inferiori habenti iuriſdictionem Ordinariam cum omnimoda exemptione ab Epiſcopo. ibid.
Monaſterium habens ius conferendi Hoſpitale Sæculare non poteſt illi præficere Perſonam Regularem, pag. 374. num. 1.
Conditio quod Inſtitutio in Beneficiò Eccleſiaſtico pertineat non ad Epiſcopum ſed ad Prælatum inferiorem eſt contrà Sanctionem Concilij, & non poteſt apponi in fundationibus poſt dictum Concilium, quidquid ſecùs antè, pag. 408 n. 10.
Et ſi apponatur vitiatur, & Epiſcopus ſe intromittit non obſtante pæna reuocationis bonorum, & applicationis in alios vſus, pag. 408. num. 11.
Poteſt tamèn, & ſæpè ſolet, ſed non ſempèr admitti dicta conditio per Summum Pontificem pag. 408. num. 11.
Lex fundatoris reſeruans ius inſtituendi Epiſcopo ſimul & Capitulo eſt contraria Concilio Tridentino pag. 409. num. 12.
Interpr ætari tamèn debet modo licito, ut nempè inſtitutio ſpectet ad Epiſcopum cum conſilio, vel potius cum conſenſu Capituli ibid.
De iure communi collatio Beneficiorum eſt ſimultanea Epiſcopi & Capituli. ibid.
Inſtitutio tamèn in beneficijs de iurepatronatus pertinet ad Epiſcopum cum conſenſu uel cum conſilio Capituli. ibid.
Reſeruari non poteſt inſtitutio Epiſcopo, & alteri inferiori, putà Abbati, Præpoſito, Archidiacono & ſimilibus. ibid.
Indecorum eſt ut Papa non conferente intrà certum terminum collatio redeat ad inferiores Collatores. pag. 416. num. 26.
Epiſcopus procedens vti executor Papæ in Erectione Beneficij, etiamſi habeat facultatem omnia, & ſingula faciendi prout ſibi uidebitur non poteſt ſibi reſeruare ius conferendi ad excluſionem reſeruationis reg. 4., niſi de hoc ſpecialis mentio fiat in commiſſione. pag. 419. num. 32. & 33.
Epiſcopus ſi habet a Papa facultatem reſeruandi collationem Beneficij Capitulo, non poteſt illam ſibi, & Succeſoribus reſeruare pag. 420. num. 35.
In Beneficijs ſimultaneæ collationis mortuo conſocio tota poteſtas conferendi conſolidatur in altero conſocio pag. 242. num. 17.
Collatio Beneficiorum eſt actus Iuriſditionis pag. 243. num. 19.
Epiſcopus poſt electionem ſtatim conſequitur ea omnia quæ ſunt Iuriſdictionis, & poteſt de iure communi conferre beneficia etiàm nondùm capta Eccleſiæ poſſeſſione pag. 239. num. 9. pag. 248. num. 33.
Hæc diſpoſitio iuris cõmunis fuit correcta a Bonifacio 8. in extrau. iunctæ de elect. inter commun. & quare. pag. 239. num. 10. pag. 248. num. 34.
Vide Extrau. Regula.
Cardinales Epiſcopi habent intentionem in iure fundatam circa collationem Beneficiorum ſtatim poſt prouiſionem pag. 245. num. 23.
Conſuetudo non conferendi Beneficia antè adeptam Epiſcopatus poſſeſſionem non ſe extendit ad Epiſcopos Cardinales pag. 245. num. 23 & ſeqq.
Bulla Pij V. prohibens Ordinarijs Beneficia reſignata conferre Conſanguineis, & familiaribus non eſt uſu recepta in Hiſpania pag. 247. n. 31
Neque compræhendit Cardinales Epiſcopos ibid
Beneficia de Collatione alicuius dignitatis ſi uacant illa dignitate uacante, eorum collatio ſpectat iure proprio & natiuo ad Succeſſorem in Dignitate, non ad immediatum ſuperiorem pag. 249. num. 37. pag. 250. num. 41.
Neque hoc caſu dicuntur ad Superiorem deuoluta quia nõ datur negligentia in Inferiore dignitate uacante ibid.
Nulla datur negligentià in Collatore qui non Cadeſt pag. 250. num. 42. pag. 252. num. 49.
Verbum Prouiſio ſignificat collationem pleno iure pag. 251 num. 43. pag. 252. num. 48.
Contrarium ibid.
Verbum Prouiſio, præſertim relatum ad Papam, continet quemcumque modum prouidendi, ſiuè per inſtitutionem, ſiuè per confirmationem. ſiuè per liberam collationem pag. 250. num. 41
Papa pro Collationibus & Prouiſionibus cum diſpenſatione & priuilegio poteſt aliquid exigere, ſecus pro Collationibus & prouiſionibus in quibus procedit iure Ordinario pag. 330 num. 7.
Ordinarij Beneficia dimiſſa conferre prohibentur ſuis ant dimittentium conſanguineis & familiaribus etiamſi per fallacẽ circuitum p. 454 n. 2

Or-

Digitized by Google

Renalidatoria dicitur noua Beneficij collatio pag. 252. num. 50.
Vide Renalidatoria
Membra non annexa quando ueniant ſub prouiſione Apoſtolica pag. 225. num. 23.
Benificium ſimplex conſeri non poteſt nullitèr tonſurato pag. 36. num. 15. S.
In beneficio Curato præferi debet qui non habet, maculam circà morès alteri qui fuit aliàs inquiſitus ſuper crimine, ex lotterio pag. 19. n. 1. S.
Contrarium pag. 19. num. 2. S.
Diſtingue ut in beneficijs curatis aut alijs iuriſdictionem in Subditos habentibus, criminoſus ad meliorem frugem redactus preferendus ſit ei qui nullam maculam habet, ſecùs in beneficio ſimplici ibid.
Collatio beneficiorum omnium in quibus Summi Pontifices manum appoſuerunt ad SolamSedem Apoſtolicam pertinet,& ceſſant omnes facultatea Ordinariorum uel aliorum inferiorum Collatorum pag. 15. num 16. V.
Reſeruatio Collationum ad occurrendum diutinæ uacationi Beneficiorum eſt ſsnorabilis pag. 249. num. 38.
Ad effectum denagandi executionem litterarum ſatis eſt poſſe aliquatenùs dubitari an beneficium cadat necnè ſub reſeruatione psg. 325. num. 64.
Reſeruatio Apoſtolica deber eſſe clara ad annullandam prouiſionem Ordinarij pag. 237. n. 3.
Ordinarius & ab eo Prouiſi habent intentionem fundatam de iure communi psg. 237. num. 2.
Cardinales non ſunt exceptusti a Regulis Reſeruatorijs Cancellariæ pag. 237. num. 4.
Dararia concedit Cardinalibus ordinarijs Collatoribus indultum conſerendi Beneficia reſeruata cum aliqnibus modificationibus & derogationibus Regularum Cancellariæ pag. 238. n. 6.
Derogatio Supponit obſtaculum ibid.
Canonicus babens beneficium reſeruatum optare poteſt non obſtante reſeruatione pag. 22 r. n. 6
Vide Canonicus Optio
Fixis Collatoribus cum deuolutione inter ipſos per uiam circuli perpetui non intrat Reſeruatio pag. 421. num. 16.
Ad excluſionem Reſeruationum verba debent eſſe indubitata, & clara itaut concludant per neceſſe, gag. 405. num. 245.
Maximè quando Papa concedit ius eligendi, quià non cenſetur ſibi præiudicare voluiſſe, ſed requiritur ſpecialis mentio pag. 405 num. 4. pag. 419. num. 32 & 35.
Limita ſtante incompatibilitate diſpoſitionis cum Regula reſeruatoria quià ex illa ſatis reſultat derogatio pag. 405. unm. 3 & 4 pag. 414. n. 23.
Deuolutio eſt Reſeruatio clauſa in corpore iuris fortior qnacumque alia reſeruatione in corpore iuris non clauſa pag. 415, num. 25.
Contra Prouiſum de reſeruato ſatis eſt inturbidare reſeruationem pag. 417 num. 29.
Sola turbiditas, & dubietas an Beneficium cadat necnè ſub Reſeruatione ſufficit ad denegandam execurionem litteris Apoſtolicis pag. 417 num. 29. pag. 421 num. 40.
Verba Reſeruationem excludentia plura reſeruntur, pag. 417 num. 28.
Prouiſus vti de Reſeruato debet Reſernationem Menſium pleniſſimè iuſtificare p. 421 num. 40.
Prima collatio facta ab Epiſcopo in erectione Collegiatę in executionem Bullæ non deſeruit pro obſeruantia contra Reſeruationes Apoſtolicas, pag. 420 num. 37.
Nec aliæ collationes factæ vigore Indulti Apoſtolici, ibid.
Nec aliæ quæ non fuerunt pacificæ ibid.
Obſeruantia attenditur ad declarandas Reſeruationes pag. 438 num 21.
Collatio ſpectare dicitur ad Papam vigore cuiuſcumque Reſeruationis ſiuè generalis ſiuè ſpecialis, pag. 437 num. 15.
Papa per Reſeruationes generales ſeù particulares ſubrogatur in locum Ordinarij collatoris, & aſſumit Ius conferendi cum ſuo onere, & ſua cauſa pag. 437. num. 17.
Non eſt diuerſimodè iudicandum de Reſeruationibus generalibus, ac de ſpeciali, ſi nulla intercedat diſparitas aut differentia rationis inter vtrumque caſum pag. 437. num. 16.
Expeditio nouæ prouiſionis ſit quotiès Beneficij collatio ſpectat ad Sedē Apoſtolicam p 436. n. 19
Ius nominandi cenſetur excluſum ex decreto Reſeruationis apponi ſolito in litteris prouiſionis de Beneficio incompatibili pag. 345 num. 11 pag. 442. num. 37. & ſeqq.
Declarà procedere in iure eligendi competente alteri collatori, ſecùs in ſimplici iure nominandi quod non tollit collationem faciendam per Papam pag. 345 num. 11.
Contrarium psg. 442 num. 37. & ſeq. & num. 42.
Ius eligendi eſt idem ac collatio, & dicitur incompatibile cum Reſeruatione, & prouiſione Apoſtolica pag. 346 num. 11.
Decretum Reſeruationis appoſitum in prouiſione ſecundi Beneficij incompatibilis, tollit omnem aliam diſpoſitionem, & ius ſiuè prouidendi ſiuè nominandi etiam Cardinalium pag. 442 num. 37 & 42.
Et tollit quodcumque Ius cuiuſuis alterius collatoris pag. 444 num. 45.
Et ſuſpendit ſpecialia, & indiuidua gratiarum præcedentium, pag. 444 num. 42.
Et non poteſt intelligi de Reſeruatione Menſium, aut alijs generalibus iàm ſublatis per Bullam Pianam pag. 443 num. 39.
In Parochialibus reſeruatis non intrat reſeruatio quoad pręelectionem Epiſcopi, ſed ſolùm quoad collationem pag. 440 num. 28.
Reſeruatio etiam ſpecialis non obſtat iuri nominandi Rectori competenti ex Bulla Piana in Vicarijs erectis poteſt Concilium, & quid de erectis ante Concilium pag. 439 num. 28.
Contrarium p. 442. n. 37 & ſeq. p. 445 n. 49. & ſeq.
Verbum diſponere in Reſeruationibus appoſitum non excludit Ius nominandi p. 439. num. 27.
Contrarium pag. 445 num. 49.
In Parochialibus affectis, & reſeruatis, vbi ad Papam ſpectat conferre, & ad Epiſcopum concurſum inſtituere, Epiſcopus eligit digniorem non Papa pag. 464 num. 7.
Et poteſt hoc caſu Epiſcopus inter plures æquè

idoocos voum gratificare, & Papa non poteſt præterire electionem, ſeù gratificationem Epiſcopi, ibid.

Conrtarium quod licet Papa regulariter conſerat præelecto ab Epiſcopo, non tamèn ad id arctetut, & poſſit conſerre Oppoſitori ſi illum dignorem, & prçferendum exiſtimet, ibid.

Habens Indultum conſetendi reſernata non cenſetur habere indultum reſeruandi penſiooes pag. 460. num. 1.

De Regulis Reſetuatorijs Vid. Regula.

Iuſpattonatus Eccleſiaſticum licet prouideatur ad præſentationem in menſibus ordinarij cadit ſub reſeruationibus Apoſtolicis pag. 367. num. 32.

Vide inſra Beneficium de Iurepatronatus.

BENEFICIVM QVOAD RESIGNATIONEM

Vaccote per reſigoationem in manibus Papæ beneficio quod prætenditur eſſe de iurepatronatus, ſolet in prouiſiooe executoti committi vt verificato prius iurepatronatus conferat accedente conſenſu Pattonorum, quatenùs verò de iurepatronatus non exiſtat liberè, & ſimplicitèt conferat pag. 451. num. 14.

Et runc executor ſi non citatis Patronis litteras exequatur nihil pronunciando nèc ſuper libertate, nec ſuper ſeruitute, horum neu tri fauet talis collatio, & ad vttumqne ſtatum ſe habet indifferentet, ibid.

Et attenditur qnalis fuerit ſtatus anterior, ibid.

Bulla Pij V. prohibens Ordinarijs beneficia reſignata conferre conſanguineis, & ſamiliaribus uon eſt vſu recepta in Hiſpania, pag. 247. n. 31.

Nequè comprehendit Catdioales Epiſcopos ibid.

Facultas admittendi Reſignationes, & permutationes beneficiorum fuit Ordinarijs ſuſpenſa, & reſeroata Sedi Apoſtolicæ Beneficia poſt dictam ſuſpenſionem reſignata vel permutata p. 454. n. 1.

Poſtea verò dicta ſacultas eis reſtituta ſuit ex certis cauſis tanrum p. 454. num. 2.

Facta Reſignatione nulla coràm Ordinario, ſi altera fiat ad ſauorem eiuſdem coram Papa non facta meotione de prima nulla, ſecunda quoque nulla eſt, pag. 458 num. 17.

Reſignatio, & permutatio facta coram Ordinario nulla eſt abſque cooſenſu altetius Collatoris ad quem beneficij collatio ſpectabat pag. 459. n. 18.

Et in hoc eadem militat regula de conſenſu Collatoris, ac de illo Parroni, ibid.

Idem militat de Conſenſu Rectoris habitualis habentis ius nominandi ad Vicariã perpetuã ibid.

Nullitèr Profeſſus an recuperet beneficia reſigoata, remiſſiuè 149. num. 31.

Egreſſus de Religione ob nullitatem profeſſionis noo recuperat beneficia reſignata p. 39. n. 11. S.

Contrarium ibid.

Solemnitates à Concilio requiſitę in reounciatione per Nouitium facienda non habent locum in Reſignatione Beneficiorum p. 140. n. 4. & ſeqq.

Cootrarium pag. 143. num. 14. pag. 145. num. 20 pag. 159, oum 57. pag. 150 num. 33. pag. 152. num. 37. pag. 160. num. 62.

Nouitius ſi non profiteatur & ad Seculum reuertatur non recuperat beneficia renunciata intuitu ingreſſus in Religionem pag. 139. num. 2.

Contrarium pag. 142. num. 12. & ſeqq. pag. 155. num. 46. pag. 159. num. 57.

Procedit prima opinio ſi habet aliundè vnde ſe alat, ſecùs ſi non habet, vel ſit ordioatus ad titulum eiuſdem Beneficij pag. 141. num. 8. & 10.

Reſignatio beneficij eſt nulla ſi Reſignans fuerat ad illius titulum Ordinatus, & hæc circumſtantia non fuerat narrata Pontifici pag. 142. n. 11.

In Reſignatione Benificij non eſt neceſſarium exprimere quod ad illius titulum quis fuit promotus, quando Reſignaos habet aliundè cum quo uiuere poſſit pag. 144. oum. 19.

Inter Renunciationem bonorum, & Reſignationem Beneficij adeſt diſparitas rationis, & qualis pag. 141. num. 7.

Renunciatio Beneficij eſt amiſſio magni iuris ob quam impeditur libertas egredi volentium de Religione pag 143. num. 14. pag. 155. num. 47. pag. 159. num. 58.

Renunciatio Beneficii eiusq. collatio non debet ſtare in pendenti pag. 143. num. 16.

Poteſt tamen eſſe reſolubilis propter aliquam conditionem ex iuris præſcripto ſubintellectam pag. 144. num. 17.

Reſignatio Beneficii occaſione ingreſſus in Religionè ſubintelligitur de iure Conciliari quod Collatio pendeat ab euentu Profeſſionis emittendæ pag. 144. nom. 18. pag. 156. num. 48. pag. 158. num. 54.

Et licet ex parte Reſignantis collatio eſſee libera & abſoluta, adhuc Concilium ſuſpendit eius effectum *ibid.*

Et Reſignatarius ſibi imputare debet ſi non expectata Profeſſione voluit expedire litteras. pag. 144. num. 19.

Non eſt præſumendum ingreſſurum Religiooem voluiſſe reſignare beneficium quod ſolum habebat in bonis, etiam quando Profeſſionem non emitteret pag. 145. num. 21. pag. 156. num. 49.

Soſpentio Reſignationis factæ per Ingreſſurum Religionem vſque ad tempus emiſſe Profeſſioois habet locum non ſolum in Beneficio Pattimoniali, ſeu ad cuius titulum fuit promotus, ſed etiam in alijs pag. 145. num. 21.

Conſtitutio Concilij circa Reſignationem Beneficij Patrimonialis eſt dioerſa à Conſtitutione ſeſs. 25. cap. 26. de Regul. pag. 145. num. 22.

In Reſignatione Beneficij per ingreſſurum Religionem ſi non fuerunt ſeruatæ ſolemnitates Concilij ſeſs. 25. cap 26. de Regul. ſi Nouitius poſtcà fuerit profeſſus, poteſt Beneficium ex capite huius nullitatis impetrari conrtà Reſignatarium tamquam vacans per Profeſſionem pag. 145. num. 20.

Diſpoſitio Conciliaris habet locum io Reſignatione Beneficii per Nouitium facta, licet mandatum conſecerit ante ingreſſum, ſi conſenſus præſtetur poſt ingreſsum pag. 148. num. 26.

Reſignans propter ingreſsum in Religionem, & abiens recuperat beneficia etiamſi adeſset pactum contrarium & expreſsa renunciatio huic fauori pag. 149. num. 30. pag. 156. num. 49.

Declara procedere ſi Renuncians non habet aliundè vnde viuere poſſit, & quid ſi habet ſtante

pacto

pacto ? pag. 149. num. 31.
Secluſo pacto etiamſi habeat aliuodè vnde viuere poſſit recuperat procùl dubio *ibid*.
Reliqua vide ſub verbo Reſignatio.

BENEFICIVM QVOAD PERMVTATIONEM.

Facultas admittendi Reſignationes, & Permutationes Beneficiorum fuit Ordinarijs ſuſpenſa, & reſernata Sedi Apoſtolicæ Beneficia poſt dictam ſuſpenſionem reſignata vel permutata pag. 454. num. 1:
Poſteà verò dicta facultas eis reſtituta fuit ex certis cauſis tantum pag. 454 num 2.
Ordinarij prohibentur beneficia dimiſsa conferre ſuis aut dimittentium Conſanguineis & familiaribus ètiam per fallacem circuitum, *ibid*.
Non procedit hæc prohibitio in beneficijs permutatis pag. 455. num. 6.
Vide Reſolutionem Sacræ Congregationis pag. 459. num. 19.
Ordinarij poſsunt admittere permutationes quę Canonicis Sanctionibus, & Conſtitutionibus Apoſtolicis permittuntur pag. 454. num. 3.
Sed ſi admittant contra formam Sacrorum Canonum, & Sanctionum Apoſtolicarum durat ſuſpenſio, & Reſeruatio ex Conſtit. 42. Pij V. pag. 444. nom. 4.
Ordinarius non poteſt admittere permutationes Beneficiorum abſque cauſa vtilitatis vel neceſſitatis Eccleſiæ pag. 454. num. 4.
Siuè vtilitatis permutantium, quæ ſaltem reductiuè tendat ad vtilitatem, & neceſſitatem Eccleſiæ *ibid*.
Nec poteſt admittere permutationem cum beneficio nuncupato de Pertica, nempè nullius vel exigui valoris pag. 454. num. 4. pag. 456. num. 7.
Declara procedere in illis beneficijs, quę verè ſunt nullius, vel penitus exigui valoris, qui pro nihilo reputetur, nec ſufficit quælibet modicitas valoris, vel inæqualitas etiam magna pag. 456. num. 7.
Beneficia ficta nuncupata Perſonatus permutari cum beneficijs veris prohibentur ex conſtitutione Pij IV. pag. 456 num. 8.
Permutatio ex quibus Coniecturis fraudolenta dicatur pag. 457 nom. 11.
Permutatio Beneficiorum frandolenta dicitur quando adeſt præiudicium expectantis pag. 456. num. 9.
Hodiè poſt Concilium ceſſant coniecturę fraudis in permutatione, cum expectatiuę ſint ſublatæ, ibid.
Contrarium quia adhuc poteſt fraus interuenire in præiudicium collatoris, pag. 456. num. 10.
Et tale præiudicium conſideratur non ſolum in Ordinario, ſed in Papa ibid.
Nec eſt præiudicium euentuale etiam reſpectu Papæ, pag. 457. num. 10.
Reſpectu Sedis Apoſtolicæ etiam præiudicium eoentuale eſt conſiderabile, ibid.
Permutatio fraudolenta valet in pręiudicium commutantiũ non in eorum commodum pag. 457. num. 12.
Non valet in præiudicium Collatorum, & beneficia permutata poſſunt impetrari. ibid.
Inæqualitas, & aliæ coniecturæ fraudis non attenduntur in permutatione facta coram Papa, ſed coram Ordinario pag. 457. num. 13.
Limita vbi militat præiudicium tertij ibid.
In permutatione facta coram Papa derogatur Iuripatronatus ſi de eo ſit facta mentio p. 457 n. 14
Et non reputatur præiudiciales patrono permutatio ob poſſibilem caſum mortis vnius priuſquã alterius *ibid*.
Quid de hoc ſentiat Aucthor pag. 458. num. 15.
Permutans coram Ordinario Beneficium patronatum malitioſè abſquè conſenſu Patroni nullitèr permutat, & eo priuatus remanet pag 458, num. 16.
Et ſi conſenſum petijt, illoque denegato permutauit perdit Beneficium quod vti vacans conferri poteſt ad præſentationem Patroni *ibid*.
Amplia non obſtante clauſula non alias alitèr nec alio modo in Reſignatione appoſita, quia nihil operatur vbi adeſt culpa Reſignantis *ibid*.
Et ſi poſt dictam primam permutationem nullam altera fierèt coram Papa, hæc quoque eſſet nulla, etiamſi in ſecunda adeſſet conſenſus Patroni ignorantis primam pag. 458. num. 17.
Facta Permutatio, & Reſignatio coram Ordinario nulla eſt abſque conſenſu alterius Collatoris ad quem Beneficij collatio ſpectabat. pag. 459 num. 18.
Vide ſuprà Beneficium quoad Reſignationem.

BENEFICIVM QVOD PRIVATIONEM ET VACATIONEM.

Perpetuò Bannitus priuatur Beneficio vti non valens ei ſeruire pag. 487. num. 19.
Sacerdos ſi accuſatus ſit de crimine, & delictum probatum eſt intrat pęna ordinaria depoſitionis & priuationis beneficii pag. 489. num. 26.
Priuatus propter crimen non poteſt ad idem beneficium promouet iabſque diſpenſatione pag. 267. num 128.
Prouiſus de Beneficie Curato cuius erat adminiſtrator, ſi in adminiſtratione continuat pęnam priuationis incurrit ipſo iure pag. 266 num. 28.
Et tale ius quo priuatur ipſe adminiſtrans tribuitur collitiganti ſi adeſt *ibid*.
Amplia vt procedat non ſolum in Electo ſed etiam in Præſentato ad quodlibet Beoeficium pag. 266. num. 28. pag. 275. num. 51.
Canonicus vt propter abſentiam priuetur Canonicatu expectari debent tres anni, in quorum primo priuetur medietate fructuum, in ſecundo omnibus fructibus, & in tertio titulo Canonicatus pag. 481. num. 3.
Statutum prohibens Canonicis non reſidentibus perceptionem medietatis fructuum non tollit pęnam priuationis ex diſpoſitione iuris pag. 584. num. 32.
Secùs in illis Capellanijs quæ ſecluſa peculiari lege reſidentiam non requirunt *ibid*.
Beneficia Eccleſiæ oon numeratæ ſeù receptitiæ non dicuntur vacare pag. 325. num. 61.
Qui narrat beneficium vacarę ſupponit Eccleſiam eſſe numeratam, & facit mentionem de numero pag. 325. num. 62.
Litteræ Prouiſionis, ſi non iuſtificatur vocatio

ex

ex eapite narrato, non ſunt exequendę ex alio capite diuerſo inducente vacationem pag. 247. num. 30.
Amplia noo obſtante clauſula ſiuè præmiſſo, ſiuè alio quouis modo vacauerit *ibid.*
Reſernatio Collationum ad occurrendum Diutinæ Vacationi beneficiorum eſt fauorabilis pag. 249. num. 38.
Beneficia de Collatione alicuius Dignitatis ſi vacant illa Dignitate vacante, eorum collatio ſpectat iure proprio, & natiuo ad ſucceſſorem in Dignitate, nun ad immediatum Superiorem pag. 251. num. 47. & ſeqq.
Stante lege ſundationis quod conferatur Paupeti & ſtatim vacat ſi poſt prouiſionem acquirat quãdocumque aliud Beneficium quantumuis ſimplex & compatibile ex quo deſinat eſſe Pauper non vacabit per aſſecutionem aliorum compatibilium, ſi de primo prouiſus non ſuit vti pauper, & qualificatus pag. 371. num. 39.
Vacat Canonicatus impetratus à retinente alios imcompatibiles ob oon ſactam de illis mentionem in noua prouiſione pag. 185. num. 36.
Vide Beneficium quoad incompatibilitatem.

BENEFICIVM QVOAD INCOMPATIBILITATEM

Decretum Reſeruationis appoſitum in prouiſione ſecundi Beneficii incompatibilis tollit omnem aliam diſpoſitionem, & ius ſiue prouidendi ſiuè nominandi etiam Cardiualium pag. 442. num 37. & 42.
Tollit quodcumque ius cuius vis alterius Collatoris pag 444. num 45.
Et ſuſpendit ſpecialia, & indiuidua gratiarum præcedentium pag. 444. num. 42.
Et non poteſt intelligi de Reſeruatione Menſium aut alijs generalibus iam ſublatis per Bullam Pianam pag. 443. oum. 39.
Prouiſus ab Ordinario de Beneficio incompatibili poteſt data opera differre capturam poſſeſſionis in menſe non reſeruato pag. 256. num. 64.
Itèm poteſt data opera reſignare primum ante adeptionem ſecundi ab ordinario, ibid.
Contrarium decidit Rota, ibid.
Sed primam opinionem tuetur author. ibi.
Regula 3. Cancellariæ annullat Reſignationes, & dimiſſiones ſiuè liberas, ſiuè ad ſauorem factas per eum qui adſpirat ad aliud Beneficium incompatibile tùne vacans conferendum à Papa pag. 255. num. 58.
Vide Regula.
Beneficia Iuriſpatronatus Laicorum non cadunt ſub reſeruatione extrau. execrabilis inducta per aſſecutiooem incòmpatibilium pag. 255. num. 59
Vide Beneficium de Iurepatronatus.
Promittens impetrare diſpenſationem pro retentione vtriuſque beoeficij non poteſt allegare bonam fidem circà illorum compatibilitatem pag. 184. num. 33.
Vacat Canonicatus impetratus a retinente alios incompatibiles ob non ſactam de illis mentione in noua prouiſione pag. 185. num, 36.
Per non dimiſionem primi Canonicatus intrà bimeſtre a die adeptę poſſeſſionis ſecundi ipſo iure nacat uterque pag. 183. num. 29.
Limita ex generali conſuetudine Germanię retinendi plures Canonicatus, & Præbendas in diuerſis Collegiatis pag. 183. num. 30.
Contrariũ niſi interueniat diſpenſatio Apoſtolica, quę tamèn paſsim conceditur pro Canonicatibu Germanię pag. 183. num. 21.
Lis mota ſuper ſructibus Canonicatus poſtquam tam uaeauerat ob non dimiſsionem alterius incompatibilis non impedit dictam uacationem p. 184. num. 35.
Modicitas redditũum non eximit Canonicatus ab onere reſidentię, nec tollit incompatibilitatem cum alijs reſidentialibus ibid.
Reſidentia cauſatiua tantum & non preciſa non inducit perſonalem incompatibiliterem pag. 183. num. 30
Extincta Collegiata, uel etiam diruta Eccleſia ex Hoſtium irruptione, & ſimili cauſa accidentali, adhuc eius Canonicatus iudicãtur uti requirentes reſideotiam actualem, & uti incompatibiles cum alio beneficio reſidentiali pag. 179. num. 19. pag. 134. num. 34.
Contrarium pag. 183 num. 30.
Declara primam procedere ubi adeſt ſpes probabilis & proxima reparationis, ſecùs ſi ſpes ſit tantum remota pag. 179. num. 19.
Epiſcopns an diſpenſar poſſit ad duo benæficia ſub eodem tecto pag. 20. num. 1. & ſeqq. S.
Epiſcopus diſpenſare non pòteſt ad duo beneficia ſub eodem teſto, ſi ſint conſormia, putà duo Canonicatus uel duo præbendæ, ſecus ſiint deſformia, ut dignitas cum Canonicatus, uèl prębenda ibid.
Reprebenduntur Garzias & alij cum eo ſupponètes beueficia diſſormia ſub eodem tecto eſſe compatibilia abſque diſpenſatione Epiſcopi, uel iſtam non ſuſragari ſuppoſita incompatibilitate pag. 20. num. 2. S.
Epiſcopus poteſt diſpenſare ad beneficium curatum cum ſimplici Cappellania in eadem Eccleſia pag. 20. num. 3. S.
Declara ut diſpenſatio Epiſcopi ab beneficia diſſormia ſub eodem tecto debeat eſſe expreſſa p. 20. num 4. S.
Et ex magna, & euidenti Eccleſię utilitate, aut urgenti neceſſitate, aùt maxima pręrogatiua meritorum, aliàs diſpenſatio non valeret ibid.
Epiſeopus licet poſſit ex cauſa diſpenſare ad duo Beneficia ſub eodem tecto, tamèn periculoſum eſt an cauſa ſubſit ea quam Canones requirunt ibid.
Epiſcopus prohibetur ex Concilio ſeſſ. 24. cap. 17 de Reſorm. conferre ſecundum beneficium habenti primum ſufficiens ad ſubſtentationem, pag. 20. num. 5. S.
Fortiùs intrat hæc prohibitio ſi Beneficia ſint ſub eodem tecto, ibid.
Dicta diſpoſitio Concilij non habet locum in Beneficijs de iurepatronatus pag. 21 num. 7. S.
Contrarium de veriori ibid.
Cauſa diſpenſandi in Epiſcopo non præſumitur;

ſed

ſed eſt probanda pag. 21. num. 6. S.

Per aſſecutionem ſecundi beneficij etiam inſufficientia ab Epiſcopo, licèt expreſſè diſpenſante, vacat ipſo iure primum ſufficiens, ibid.

Et ſi vtrumque retinere tentauerit vtrumque vacat ibid.

Articulus Iuris dubius excuſar hoc caſu à pæna priuationis vtriusque, pag. 21 num. 6. S.

Poteſt tamèn priuari legitimè data prouiſo electione, ſeù optione, vt alterum, quod maluerit retineat, ibid.

BENEFICIVM IVRISPATRONATVS.

Vide Iuſpatronatus.

BENEFICIVM QVOAD LITES

Vide Lis.

BENEFICIVM ECCLESIÆ RECEPTITIÆ

Beneficia etiàm Eccleſiæ non numeratæ ſunt vera beneficia Eccleſiaſtica pag. 310 num. 11. pag. 325 num. 61.

Non tamèn ſunt numerata nec dicuntur vacare pag. 325 num. 61.

Beneficia Eccleſiæ receptitiæ quæ verè non vacant non cadunt ſub regula reſeruatoria menſium, nec ſub qualibet alia generali reſeruatione Apoſtolica pag. 322. num. 52.

Nec poſſunt permutati, & reſignari ibid.

Qui narrat beneficium vacare ſupponit Eccleſiam eſſe numeratam, & facit mentionem de numero pag. 325. num. 62.

Prouiſus Apoſtolicus tenetur probare Eccleſiam eſſe numeratam pro verificatione ſuarum litterarum, pag. 325 num. 6. & ſeqq.

Et quidèm planè, & concludentèr aliàs in dubio non intrat reſeruatio pag. 325. num. 64.

Nec ſufficit ſi hoc probaret cum ſtatuto dubio cum obſeruantia duarum aut trium prouiſionum Apoſtolicarum, ſi omnes vltimi ſtatus eſſent pro Eccleſia receptitia pag. 325 num. 65.

Limita ſi contrarius ſtatus ſcilicet Eccleſiæ numeratæ eſſet clarus per publicum inſtrumentum rem iudicatam aut confeſſionem partis, àliàs ultimus Status attenditur fauore prouiſi ab Ordinario, pag. 326 num. 66.

Declara prædicta procedere in prouiſione Ordinarij facta, & conſumata ante prouiſionem Apoſtolicam ibid.

Vacatio impropria, & collatio impropria datur in Eccleſijs receptitijs pag. 524 num. 57.

Lex in Eccleſija non numeratis prefixit numerum tacitum beneficiorum, & in genere, vt nempè cor ponantur Clerici quot poſſunt abſque penuria ex redditibus Eccleſiæ ſubſtentari pag. 313. num. 23: pag. 314. num. 25. pag. 315. num. 29.

In Eccleſija receptitijs ſicut intrat exceptio ut plures non admittantur quam ex bonis Eccleſiæ citrà penuriam ſubſtentari poſſunt, ità per contrarium intrat præceptum affirmatiuum vt tot debeant recipi quot ſubſtentari poſſunt abſquè penuria pag. 313 num. 23.

Numerus in Eccleſia receptia dicitur tacitus ſiuè in genere; & eſt poſitus à lege p. 314. num. 24 pag. 315. num. 29.

Et iſte numerus tacitus, & in genere non facit Eccleſiam numeratam ibid. & pag. 317 num. 25.

Et non eſt numerus certus ſed variabilis pag. 315 num. 27 & 29. pag. 317. num. 35.

Subſtentatio abſque penuria, & ſubſtentatio commoda differunt inter ſe pag. 315 num. 28.

Eccleſiā receptitiam tot debere recipere quot poteſt ſubſtentare intelligitur de ſubſtentatione abſque penuria non de commoda ibid.

Commoda ſubſtentatio non eſt applicabilis Eccleſiæ Receptitiæ ſed Eccleſiæ numeratæ, & notantur Gōzales, & Rota quod voce cōmodæ ſubſtentationis vti ſint reſpectu Eccleſiæ non numeratæ ibid

Statutum Eccleſiæ quod in ea recipiantur tot Clerici quot ex redditibus abſque penuria ſubſtentari poſſunt non facit eam numeratam, etiamſi taxaret in certa quantitate ſubſtentationem non penurioſam, pag. 316 num. 31. & ſeqq.

Taxatio Summæ pro ſubſtentatione abſque penuria in Eccleſia receptitia fieri poteſt per Conſtitutionem Synodalem, & per ſtatutum Eccleſiæ ibid.

Habens Ius ponendi Canonicus in Eccleſia non numerata, ſi velit alios addere, & Eccleſiæ redditus non ſufficiant ad ſubſteotationem non penurioſam poteſt repelli pag. 312. num. 18.

Amplia etiamsì vnus tantùm ex Beneficiatis ſeù Canonicis diſſentiret, ibid.

Itèm amplia vt etiàm prouiſus Apoſtolicus in Eccleſia non numerata cum expræſſa illius mentione in gratia repelli poſſit exceptione defectus facultatum Eccleſiæ ibid.

In Eccleſia non numerata non eſt neceſſarius conſenſus Canonicorum ad admittendos nouos Beneficiatos propter augumentum reddituum, ſed ad id compelli poſſunt per Superiorem etiàmſi omnes recuſarent pag. 313. num. 21. pag. 314. num. 26.

Eccleſia receptitia eſt quæ non ſolum poteſt ſed tenetur recipere alios Clericos Ciues, & Oriundos ad eius ſeruitium cum ſuo congruo emolumento pag. 313. num. 22.

In Eccleſia receptitia per creſcentiam reddituum creſcunt ipſo iure noui Beneficiati abſque facto Superioris, ſecùs in Eccleſia numerata ibid.

Eccleſia poteſt eſſe receptitia, & numerata, nec bene arguitur a receptitia ad non numeratam p. 313. num. 19.

Contrarium firmatur contrà lotterium ibid.

In Eccleſia non numerata non poteſt dari vacatio alicuius Canonicatus ſeu præbendæ. pag. 309. num. 10 pag. 325 num. 61 pag. 326. num. 7.

In Eccleſia innumerata Beneficia extinguntur per obitum poſſeſſoris, & noua creantur per receptionem alteriùs, pag. 309. num. 10 pag. 322. num 52 pag. 326 num. 67.

Non variatur natura Eccleſiæ receptitiæ ſeù innumeratæ ex quo vnus vel alter Superior prouideat pag. 210 num. 11.

Eccleſia vt dicatur receptitia, ſeù non numerata, requiritur quod Beneficiati ſeù Canonici ſint liber

ex eapite narrato, non ſunt exeqnendę ex alio capite diuerſo inducente vacationem pag. 247. num. 30.

Amplia non obſtante clauſula ſiuè præmiſſo, ſiuè alio quonis modo vacauerit *ibid.*

Reſcrnatio Collationum ad occurrendum Diutinæ Vacationi beneficiorum eſt fauorabilis pag. 249. num. 38.

Beneficia de Collatione alicuius Dignitatis ſi vacant illa Dignitate vacante, eorum collatio ſpectat iure proprio, & natiuo ad ſucceſſorem in Dignitate, non ad immediatum Superiorem pag. 251. num. 47. & ſeqq.

Stante lege fundationis quod conferatur Pauperi & ſtatim vacat ſi poſt prouiſionem acquirat quãdocumque aliud Beneficium quantumuis ſimplex & compatibile ex quo deſinat eſſe Pauper non vacabit per aſſecutionem aliorum compatibilium, ſi de primo prouiſus non fuit vti pauper, & qualificatns pag. 371. num. 39.

Vacat Cnnonicatus impetratus à retinente alios imcompatibiles ob non factam de illis mentionem in noua prouiſione pag. 185. num. 36.

Vide Beneficium quoad incompatibilitatem.

BENEFICIVM QVOAD INCOMPATIBILITATEM

Decretum Reſeruationis appoſitum in prouiſione ſecundi Beneficii incompatibilis tollit omnem aliam diſpoſitionem, & ius ſiue prouidendi ſiuè nominandi etiam Cardiualium pag. 442. num 37. & 42.

Tollit quodçumque ius cuius vis alterius Collatoris pag 444. num 45.

Et ſuſpendit ſpecialia, & indiuidua gratiarum præcedentium pag. 444. num. 42.

Et non poteſt intelligi de Reſeruatione Menſium aut alijs generalibus iam ſublatis per Bullam Pianam pag. 443. num. 39.

Prouiſus ab Ordinario de Beneficio incompatibili poteſt data opera differre capturam poſſeſſionis in menſe non reſeruato pag. 256. num. 64.

Itèm poteſt data opera reſignare primum ante adeptionem ſecundi ab ordinario, ibid.

Contrarium decidit Rota, ibid.

Sed primam opinionem tuetur author. ibi.

Regula 3. Cancellariæ annullat Reſignationes, & dimiſſiones ſiuè liberas, ſiuè ad fauorem factas per eum qui adſpirat ad aliud Beneficium incompatibile tùnc vacans conferendum à Papa pag. 255. num. 58.

Vide Regula.

Beneficia Iuriſpatronatus Laicorum non cadunt ſub reſeruatione extrau. execrabilis inducta per aſſecutionem incompatibilium pag. 255. num. 59

Vide Beneficium de Iurepatronatus.

Promittens impetrare diſpenſationem pro retentione vtriuſque beneficij non poteſt allegare bonam fidem circà illorum compatibilitatem pag. 184. num. 33.

Vacat Canonicatus impetratus a retinente alios incompatibiles ob non factam de illis mentione in noua prouiſione pag. 185. num. 36.

Per non dimiſionem primi Canonicatus intrà bimeſtre a die adeptę poſſeſſionis ſecundi ipſo iure uacat uterque pag. 183. num. 29.

Limita ex generali conſuetudine Germanię retinendi plures Canonicatus, & Præbendas in diuerſis Collegiatis pag. 183. num. 30.

Contrariũ niſi interueniat diſpenſatio Apoſtolica, quę tamèn paſsim conceditur pro Canonicatibu Germanię pag. 183. num. 21.

Lis mota ſuper fructibus Canonicatus poſtquam iam uacauerat ob non dimiſsionem alterius incompatibilis non impedit dictam uacationem p. 184. num. 35.

Modicitas reddituum non eximit Cannnicatus ab onere reſidentię, nec tollit incompatibilitatem cum alijs reſidentialibus ibid.

Reſidentia cauſatiua tantum & non preciſa non inducit perſonalem incompatibilitetem pag. 183. num. 30

Extincta Collegiata, nel etiam diruta Eccleſia ex Hoſtium irruptione, & ſimili cauſa accidentali, adhuc eius Canonicatus iudicãtur uti requirentes reſidentiam actualem, & uti incompatibiles cum alio beneficio reſidentiali pag. 179. num. 19. pag. 134. num. 34.

Contrarium pag. 183 num. 30.

Declara primam procedere ubi adeſt ſpes probabilis & proxima reparationis, ſecùs ſi ſpes ſit tantum remota pag. 179. num. 19.

Epiſcopus an diſpenſar poſſit ad duo benæficia ſub eodem tecto pag. 20. num. 1. & ſeqq. S.

Epiſcopus diſpenſare non poteſt ad duo beneficia ſub eodem teſto, ſi ſint conformia, putà duo Canonicatus uel duo præbendæ, ſecus ſint defformia, ut dignitas cum Canonicatus, uèl prębenda ibid.

Reprehenduntur Garzias & alij cum eo ſupponẽtes beneficia difformia ſub eodem tecto eſſe compatibilia abſque diſpenſatione Epiſcopi; uel iſtam non ſufragari ſuppoſita incompatibilitate pag. 20. num. 2. S.

Epiſcopus poteſt diſpenſare ad beneficium curarum cum ſimplici Cappellania in eadem Eccleſia pag. 20. num. 3. S.

Declara ut diſpenſatio Epiſcopi ab beneficia difformia ſub eodem tecto debeat eſſe expreſſa p. 20. num 4. S.

Et ex magna, & euidenti Eccleſię utilitate, aut urgenti neceſſitate, aùt maxima prętogatiua meritorum, aliàs diſpenſatio non valeret ibid.

Epiſcopus licet poſſit ex cauſa diſpenſare ad duo Beneficia ſub eodem tecto, tamèn periculoſum eſt an cauſa ſubſit ea quam Canones requirunt ibid.

Epiſcopus prohibetur ex Concilio ſeſſ. 24. cap. 17 de Reform. conferre ſecundum beneficium habenti primum ſufficiens ad ſubſtentationem, pag. 20. num. 5. S.

Fortiùs intrat hæc prohibitio ſi Beneficia ſint ſub eodem tecto, ibid.

Dicta diſpoſitio Concilij non habet locum in Beneficijs de iurepatronatus pag. 21 num. 7. S.

Contrarium de veriori ibid.

Cauſa diſpenſandi in Epiſcopo non præſumitur,

ſed

Digitized by Google

ſed eſt prnbanda pag. 21. num. 6. S.

Per aſſecutionem ſecudi beneficij etiam inſufficientis ab Epiſcnpo, licèt expreſſè diſpenſante, vacat ipſo iure primum ſufficiens, ibid.

Et ſi vtrumque retinere tentauerit vtrumque vacat ibid.

Articulus Inris dubius excuſat hnc caſu à pæna priuationis vtrinsque, pag. 21 num. 6. S.

Poteſt tamèn priuari legitimè data prouiſo electione, ſeù optione, vt alterum, quod malucrit retineat, ibid.

BENEFICIVM IVRISPATRONATVS.

Vide Iuſpatronatus.

BENEFICIVM QVOAD LITES

Vide Lis.

BENEFICIVM ECCLESIÆ RECEPTITIÆ

Beneficia etiàm Eccleſiæ unn numeratæ ſunt vera beneficia Eccleſiaſtica pag.310 num.11.pag.325 num. 61.

Non tamèn ſunt numerata nec dicuntur vacare pag. 325 num. 61.

Beneficia Eeeleſiæ receptitiæ quæ verè non vacant non cadunt ſub regola reſeruatnria menſium, nec ſub qualibet alia generali reſeruatione Apoſtolica pag.322. nnm. 52.

Nec poſſunt permutati, & reſignari ibid.

Qui narrat beneficium vacare ſupponit Eccleſiam eſſe numeratam, & facit mentionem de numero pag. 325. num. 62.

Prouiſus Apoſtolicus tenetur probare Eccleſiam eſſe numeratam pro verificatione ſuarum litterarum, pag. 325 nnm. 6. & ſeqq.

Et quidèm plænè, & concludentèr aliàs in dubio non intrat reſeruatin pag. 325. num. 64.

Nec ſufficit ſi hnc probaret cum ſtatuto dubio cum obſeruantia dnarum ant trium prouiſionum Apoſtolicarum, ſi nmnes vltimi ſtatus eſſent pro Eccleſia receptitia pag. 325 num. 65.

Limita ſi contrarius ſtatus ſeilieet Eeeleſiæ numeratæ eſſet elarus per publicum inſtrumentum rem iudicatam ant confeſſionem partis, àliàs vltimus Status attenditur fauore prouiſi ab Ordinario, pag. 326 num. 66.

Declara prædicta prnecedere in prouiſione Ordinarij facta, & cnnſumata ante prouiſionem Apoſtolicam ibid.

Vacatio imprnpria, & collatio impropria datnr in Eccleſijs receptitijs pag. 524 num. 57.

Lex in Eccleſijs non numeratis prefixit numerum tacitum beneficiorum, & in genere, vt nempè tot ponantur Clerici qunt poſſunt abſque penuria ex redditibus Eccleſiæ ſubſtentari pag. 313. num. 23: pag. 314. nnm. 25. pag. 315. num. 29.

In Eccleſijs receptitijs ſicut intrat exceptio ut plures non admittantur quam ex bnnis Eecleſiæ citrà penuriam ſubſtentari poſſunt, ità per contrarium intrat præceptnm affirmatinum vt tot debeant recipi qnot ſubſtentari poſſunt abſquè penuria pag. 313 num. 23.

Numerus in Eccleſia receptia dicitur tacitus ſiuè in genere; & eſt poſitus à lege p. 314. num. 24 pag. 315. num. 29.

Et iſte numerus tacitus, & in genere nnn facit Eceleſiam numeratam ibid. & pag. 317 num. 25.

Et non eſt numerus eertus ſed variabilis pag. 315 nnm. 27 & 29. pag. 317. num. 35.

Subſtentatio abſque penuria, & ſubſtentatin cnmmoda differunt inter ſe pag. 315 num. 28.

Eecleſiã receptitiam tot debere recipere qunt poteſt ſubſtentare intelligitur de ſubſtentatinne abſque penuria non de cnmmnda ibid.

Cnmmnda ſnbſtentatio non eſt applicabilis Eccleſiæ Receptitiæ ſed Eccleſiæ numeratæ, & notantur Gõzales, & Rota quod voce cõmodæ ſubſtentationis vti ſint reſpectu Eecleſiæ nnn numeratæ ibid

Statutum Eccleſiæ quod in ea reeipiantur tot Clerici quot ex redditibus abſque penuria ſubſtentari poſſunt nnn facit eam numeratam, etiamſi taxaret in certa quantitate ſubſtentationem non penurioſam, pag. 316 nnm. 31. & ſeqq.

Taxatio Summæ pm ſubſtentatinne abſque penuria in Eecleſia receptitia fieri poteſt per Conſtitutionem Synodalem, & per ſtatutum Eccleſiæ ibid.

Habens Ius ponendi Canonieos in Eccleſia non numerata, ſi velit alios addere, & Eecleſiæ redditus nnn ſufficiant ad ſubſtentationem non penurioſam poteſt repelli pag. 312. num. 18.

Amplia etiamsì vnus tantùm ex Beneficiatis ſeù Canonieis diſſentiret, ibid.

Itèm amplia vt etiàm prnuiſus Apoſtnlicus in Eccleſia non numerata eum expræſſa illius mentione in gratia repelli poſſit exceptione defectus facultatum Eccleſiæ ibid.

In Eceleſia nou numerata non eſt neceſſarins cnnſenſus Canonicorum ad admittendos nouos Beneficiatos propter augumentum redditnum, ſed ad id compelli poſſunt per Superinrem etiàmſi omnes recuſarent pag. 313. nnm. 21. pag. 314. num. 26.

Eccleſia reeeptitia eſt quæ non ſolum poteſt ſed tenetur reeipere alios Clericos Ciues, & Oriundos ad eius ſeruitium cum ſuo congrun emnlumento pag. 313. num. 22.

In Eccleſia receptitis per creſcentiam redditnum creſcunt ipſo iure noui Beneficiati abſque facto Superioris, ſecùs in Eecleſia numerata ibid.

Eceleſia poteſt eſſe receptitia, & numerata, nec bene arguitur a receptitia ad nnn numeratam p. 313. num. 19.

Contrarinm firmatur contrà Intterium ibid.

In Eccleſia nnn numerata nnn poteſt dari vacatio alicuius Canonieatus ſeu præbendæ. pag. 309. num. 10 pag. 325 nnm. 61 pag. 326. nnm. 7.

In Eeeleſia innumerata Beneficia extinguuntur per obitum poſſeſſoris, & nnua creantur per reeeptinuem alteriùs, pag. 309. num. 1n pag. 322. num 52 pag. 326 num. 67.

Non variatur natnra Eccleſiæ receptitiæ ſeù innumeratæ ex quo vnus vel alter Snperior prnuideat pag. 210 nnm. 11.

Eccleſia vt dicatur receptitia, ſeù nnn numerata, requiritur quod Beneficiati ſeù Canonici ſint li-

ber

ber Collatores, ſeù electores, itàut Epiſcopus ſolùm examinet prouiſum ante immiſſionem pag. 309. num. 7.

Contrarium pag. 309 num. 8 & plur. ſeqq.

Epiſcopus habet Ius eligendi, & prouidendi, ſeù deputandi Clericos in Eccleſijs, etiam non numeratis pag. 310 num. 11.

Et procedit tàm in Eccleſijs Cathedralibus, quam in Collegiatis, & alijs inferioribus ibid.

Electio de Iure pertinet ad Epiſcopum, & capitulum ſimùl in Eccleſijs Cathedralibus, de conſuetudine tamèn poteſt pertinere ad ſolum Epiſcopum vel ad ſolùm Capitulum, ibid.

Amplia etiamſi agatur de ſimplici receptione in Canonicum, ibid.

Conſuetudo circa certum numerum Canonicorum non facit Eccleſiam numeratam p. 312. num. 16. pag. 315. num. 30.

Limita ſi conſuetudo ſit præſcripta, & quid ad præſcriptionem requiratur pag. 312 num. 17 & ſeqq. pag. 315 num. 30.

Debet talis conſuetudo vt præſcribatur eſſe negatiua, nempè quod habens Ius creandi Canonicos voluerit alios ponere rumpendo conſuetum numerum, fuerit repulſus, & acquieuerit, pag. 312. num. 17.

Declara hoc niſi volens augere numerum fuerit repulſus ob inſufficientiam redditruum Eccleſiæ, quia tunc non intraret iſta præſcriptio etiamſi laberetur curſus quadragenarius pag. 312. n. 18

Beneficia Eccleſię non numeratæ, ſeù receptitiæ non deuolnuntur ad Superiorem ſi non prouideantur intrà Semeſtre pag. 326. num. 68.

Sed vt intret deuolutio debet immediatus Superior præfigere terminum illi ad quem ſpectat inſtitutio, quo elapſo, & inſtitutione non facta poterit ipſe Superior prouidere p. 326. n. 69.

Beneficia Eccleſiæ receptitiæ ſeù non numeratæ non cadunt ſub reſeruationibus Apoſtolicis p. 322. num. 52. pag. 326. num. 70.

Et ſi imperrentur a Papa tamquam uacantia uel non facta mentione Eccleſiæ non numeratæ gratia ſit nulla pag. 326. num. 71.

Secùs ſi facta mentione Eccleſiæ non numeratæ Papa prouideat, quià ualet ex uoluntate Papę intendentis diſponere remoto iuris obſtaculo pag. 327. num. 72.

Reſignari & permutari non poſſunt beneficia Eccleſię non numeratę ibid.

limita ſi Papa ex certa ſcientia qualitatis Eccleſiæ admitteret reſignationem & premutationem ibid.

Reliqua Vide in Verbo Eccleſia

BENEPLACITVM

Eccleſiæ receptitiæ ſtatum immutare non poteſt Epiſcopus nèc Capitulum abſque beneplacito Apoſtolico pag. 321. num. 45. & ſeqq.

Amplia ut neque poſſit per uiam præſcriptionis deficiente uoluntate Papę, & poteſtate, ac bona fide Epiſcopi, & Canonicorum pag. 321. num. 46

Neque exequendo prouiſiones Apoſtolicas per ſpatium quadragenarium ibid.

Nec obſeruantia quadragenaria prouiſionum Ordinarij, aut Capituli immutari poteſt ſtatus Eccleſiæ receptitiæ in præiudicium Vniuerſitatis loci pag. 321. num. 47.

Limita ubi poſt immutationem concurreret obſeruantia 30. annorum præſumens beneplacitum Apoſtolicum pag. 321. num. 45.

Vide Eccleſia Receptitia, Obſeruantia, ſtatus.

Penſionum citrà Simonię labem poſſit extingui accepto prætio abſque beneplacito Apoſtolico pag. 127. num. 2. & ſeqq.

Vide Penſio.

Pro fundationibus Conuentuum ſi Regulares circumadiacentes in diſtrictu quatuor milliarium diſſentiant requiritur quod conſtet nouam fundationem eis non obeſſe, cum beneplacito Apoſtolico pag. 7. num. 1. S.

In fundationibus Conuentuum extrà Italiam non requiritur dictum beneplacitum pag. 7. num. 2, Si

In Hiſpania non requiritur niſi conſenſus Ordinarij ibid.

Centenaria obſeruantia ſufficit ut Beneplacitū Apoſtolicum, Conſtitutiones derogatorias, uel aliud quodlibet neceſſarium, & oppartunum ius ſiuè titulum adeſſe dicendum ſit pag. 10 num. 8. V.

Auctoritas Papæ requiritur in imprimendo nouum ſtatum Regularitatis Hoſpitali ſeculari pag. 377. num. 15. & 18.

Vide Hoſpitale.

BENEVENTVM

Beneuenti Xenodochium certam quantitatem quo tannis expendit pro Conuentibus Minorum Prouinciæ Angelorum pag. 48. num. 92.

BENEVOLENTIA

Argumenta quędam Beneuolentiæ ergà Sponſum excluſiua metus in puella recenſentur pag. 474. num. 21.

BERENGARIVS

Berengarius Rex Italiæ erexit ſuis expenſis Eccleſiam in Ciuitate Cremonen ſub titulo S. Egidij pag. 175. num. 1.

BERTOLDVS

Bertoldus Vrſinus condemnatus fuit ad ſoluendū plura legata Fratribus Minoribus pag. 20. n. 26.

BIRETTVM

Cauſa donandi in nouis Cardinalibus finalitèr proficiſcitur ex receptione bireti pag. 56. num. 2. S.

Xenia donata cenſentur intimæ Aulæ ſeù Cameræ Summi Pontificis qui miſit biretta Cardinalitia pag. 57. num. 3. S.

Xenia data per nouos Cardinales non pertinent ad Cameram Pontificis creatoris prædefuncti, ſi mors illius contingat antè expeditionem legatorū cum biretis, vel antequam legati ad locum deſtinatum peruenerint, biretta tradiderint, & acceperint Xenia *ibid.*

Noui Cardinales habent affectionem, & obligationem, ſeù conuenientiam antidoralem ergà illum Pontificem qui eis contulit inſignia Cardinalitia pag. 56. num. 2. S.

Intentia

Digitized by Google

Iotentio Cardioalium de nouo promotorum oon potuit eſſe donandi Cameræ in genere, cuiuſuis Summi Pootiſieis, ſed illius tantum Pontiſieis qui ad eos miſit legatos eum birettis *ibid.*

B I V I V M

Verba ſtare in biuio omni iure prohibetur pag. 39. oum. 10. S.

B O N A

Bona ſtabilia, & cenſus poſſidere non poſſunt Fratres Minores de obſeruantia pag. 12. num. 1.

Patres Societatis Ieſù tam priuatim quam communitèr ſunt ineapaees in domibus profeſſis cuiuſeumque iuris ad booa ſtabilia retinenda pag. 39. num. 75.

Eorum Collegia ooo habeat hane iocapacitatem *ibid.*

Bona Conuentualium in Hiſpania Pius V. applicauit Monialibus ſub obligatione ſoluendi certam quantitatem annuatim Minoribus, iniuncto iſtis onere ſatisſaciendi offieijs ad quæ tenebantur Conoentuales pag. 43. num. 80.

Iuſpatronatus non eſt in bonis vltimi poſſeſsoris ſed quid perſonale ab illis diſtinctum p.79. n.7.

Renuneiatio reſtricta ad prætenſiones in bonis fraternis non ioeludit Iuſpatronatus *ibid.*

Iuſpatronatus hæreditarium ſimplieitèr eſt annexum bonis, & tranſit cum illorum Vniuerſitate pag. 83. num. 17.

Iu ſpatronatus tranſit eum Voiuerſitate booorum pag. 103. num. 82.

Etiamſi de eo nulla ſit facta ſpeeialis mentio pag. 106. oum. 93.

Iuſpatronatus tranſit eum vninerſitate bonorom ſi diſpoſitio loquitur vniuerſalitèr de bonis, & iuribus, ſeeus ſi ſit reſtricta ſimplieitèr ad bona *pag.* 103. num. 83.

Nomine bonorum ooo veoiunt iura iocorporalia *ibid.*

Nomine bonorum iuxtà verom, & proprium ſignifieatum non veniunt iura honorifica pag. 104. num. 86.

Iuſpatronatus venit etiam appellatione bonorum vbi coneurrit plenitodo ſeù totalitas pag. 106. num. 95.

Iuſpatronatus an tranſeat necnè cum Vniuerſitate bonorum in renuneiatione, obſeruantia non parum attenditur pag. 106. num. 96.

Beneficia ſunt etiam quædam noſtra bona pag. 144. num. 19.

Diſpoſitio Coneilii ſeſſ. 25. eap. 26. de Regul. loquitur generalitèr noo diſtinguendo inter renuneiationem bonorum, vel beneficiorum. pag. 143. oum. 14. pag. 159. num. 57.

An & quando Clerieus fuodator Benefieij præſumatur fundaſſe, & dotaſſe de bonis Eccleſię, vel de proprijs pag. 412. oum. 17. & ſeqq. pag. 422. num. 43. & ſeqq.

Clerieus peccaret grauitèr qui ſundans Beneficiũ de bonis Eccleſię reſeruaret laieis ius preſentandi pag. 412. num. 18. pag. 422. num. 44.

Epiſeopus verò talem reſeruationem approbando nedùm peccaret, ſed etiam oullitèr procederet *ibid.*

Itaut huiuſmodi reſeruatio Iurispatronatus pro laieis eſſet nulla vſque ab initio pag. 412. n. 18.

Poſſeſsio iuris pręſentandi penes laicos arguit indubitatam benefieij erectionem dè bonis prophanis pag. 412, num. 19. & 20. pag. 423. n. 45.

Verba de bonis ſibi à Deo datis non probant bona eſſe Eeeleſiaſtica pag. 412. num. 20.

Etiam laiei in ſuis elogijs dieunt diſponere de bonis ſibi à Deo datis *ibid.*

Omnia booa noſtra recognoſeimus ex Deo *ibid.*

Verba de bonis ſibi à Deo datis non congruunt boois Eeeleſiaſtieis, quia non ſunt data Clerieo exeepto victu, & neceſſarijs, reliquum eſt Eccleſiæ, & Pauperum. pag. 413. num. 20.

Natura Iuriſpatronatus quoad illius Eeeleſiaſtieitatem vel laicitatem vnieè deſumitur ex qualitate bonorum quæ fuerunt in illius erectione erogata pag. 421. num. 41.

Fructus Vicariæ vacantis pertinent ad ſueceſſorem, ſi diſmembratio bonorum pro congrua facta eſt quoad plenum dominium proprietatis & vſusfructus, ſeeùs ſi fuit aſſignatio quoad vſumfructum pag. 44. num. 32.

In materia præſumptionis Sponſalium attenditur etiam diſparitas diuitiarum & booorum pag. 97. oum. 77. S.

B O N A V E N T V R A

S. Bonauenturæ doctrina eirea legata perpetua per Fratres Mioores retinenda pag. 61. num. 128. & ſeqq. pag. 71. num. 62. & ſeqq. pag. 39. num. 77.

S. Bonauentura monet qualitèr proteſtari debeant Fratres Minores reeipiendo legata perpetua. pag. 13, num, 5. pag. 25. num. 41.

B O N I F A C I V S

Bonifaeius VIII. in extrau. iniunctæ de elect. quid diſpoſuerit. Vide extrau.

B O N V S

De bono in malum nemo repente mutatur ſed paulatim pag. 353. num. 3.

B O S

Duellum propter caput Bouis in ſeuto impreſſum inter Gallicum, & Ianuenſem quomodo eluſum pag. 41. num. 5. S.

B A C H A R E N S E

Concilium Vide Concilium

B R A C H I V M

Habens brachia impedita, alligata, & motu carentia eſt ineapax laborandi & militaodi pag. 36. num. 15. S.

B R A V O

Frater Didacus Brauo Pater Prouioeiæ Angelorum Mioorum obſeruantium aucthor libelli ioſcripti *Manuale Tabellionum* pag. 50. oum. 95

B R E V E

In Seeretaria Breuium dantur expediti ones iuxtà narratiuam petentium pag. 197. num. 34.

Breue Vrbani VIII. ſuper diſtractione bonorum ad Patres olim Conuentuales Prouinciæ Turoniæ, & ſuper retentione annuorum legatorum pro Miſſis &c. pag. 32, num. 58. vſque ad num. 66.

Breue Gregorij XIII. ſuper præcedentia Capituli Pennen. pag. 215, num. 83.

B V L L A

Bulla vna aliam explicat ac declarat pag. 193, num. 19.

Bullę expediuntur ad tenorem Cędulæ Conciſtorialis, & iſta reputatur loco Bullæ, & attenditur cędula Conciſtorialis non decretum Conciſtoriale pag. 196. num. 30.

Si error eſt clarus in decreto Conciſtoriali, correctio fieri poteſt à Miniſtro abſque participatione R. P. D. Auditoris Sanctiſſimi pag. 196. num 31.

Pro expeditiune Bullarum attenduntur cedulæ Prouiſionum, & non decreta Conciſtorialia 208. num. 61.

Per Bullam Erectionis probari poteſt Collegialitas Eccleſiæ, vel per ſigna, argumenta, & coniecturas pag. 177. num. 9.

Bulla erectionis probatur in Antiquis ex teſtimonio Hiſtoricorum pag. 177. num 10. & ſeqq.

Maximè quando Hiſtorici narrant circumſtantias particulares dictæ Erectionis pag. 177. num. 11.

Et quando Hiſtorici etiam in aliis libris inconcuſsè faciunt mentionẽ de Collegialitate pag. 177. num 12.

Et quando etiam ab alijs Hiſtoricis fit mentio de dicta Collegialitate *ibid.*

Enuuciatiuę ſufficiunt in hac materia *idid.*

Bulla Piana circa Vicarias derogauit Reſeruationi Menſium, & alijs generalibus quæ tunc extabant pag. 442, num. 38.

Non applicatur dicta Pulla Piana quando Collatio Vicariæ ſpectat ad Prælatum inferiorem pag. 446. num. 52.

Si Papa non derogauit in ſpecie huic Bullæ decretum Rèſeruationis non ſufficit ad tollendum Rectori habituali ius nominandi Vicarium pag. 435. num. 9. pag. 436, num. 11. pag. 437. num. 14. & ſeqq.

Nec ſufficiunt clauſulæ generales non obſtantibus Indultis, & quorum tenores pag. 436. num. 11.

Reſeruatio etiam ſpecialis non obſtat iuri nominandi Rectori competens ex Bulla Piana in Vicariis erectis poſt concilium, & quid de erectis ante Concilium pag. 439. num. 28.

Contrarium, & quod procedat tantum in reſeruationibus generalibus pag. 442. num. 37. & ſeqq. pag. 445. num. 49. & ſeqq.

Bulla Pij V prohibens Ordinarijs Beneficia reſignata conferre conſanguineis, & familiaribus non eſt vſu recepta in Germania pag. 247. n. 31.

Neque comprehendit Cardinales Epiſcopos *ibid.*

Breue Gregorij XIII. cum relatione Bullæ erectionis, & Prærogatiuis Capituli Pennen. pag. 215, num. 83.

Pauli IV. in Bulla ex clement. §. ſupplentes, & aliorum Pontificum declarationes quod acceptatio annuorum legatorum pro Miſſis non repugnat paupertati Minorum pag. 43. num. 80.

Bulla Vrbani VIII. ſuper confirmatione Conuentus Victoriæ cum patronatu Comitum de Triuiana in tota Prouincia Cantabriæ Minorum Obſeruantium pag. 52, num. 101. & ſeqq.

B V Z Z I V S

D. Aduocati Ioannis Mariæ Buzzij Aucthor fuit ſtudiorum Coadiutor pag. 81. num. 15.

C A D A V E R

Obligatio vocandi Parochum ad aſſociandum Cadauer intelligitur de Parocho actuali deputato per Capitulum non de ipſo Capitulo habitualem curam habente pag. 44. num. 4. & 5. S.

Non eſt in facultate hæredum omittere proprium defuncti Parochum in aſſociatione Cadaueris. pag. 45. num. 6 S.

Amplia etiamſi defunctus iuſſerit accerſiri tantum Regulares *ibid.*

Et procedit non in ſolo Parocho ſingulari, ſed etiam in Collegio, ſeù Capitulo repreſentante Parochum, & habente annexam curam animarum pag 45. num. 7. S.

Contrarium, & quod procedat ſolum in Parocho actuali eſt verius pag. 45, num. 8. S.

Limita hoc contrarium ſi adeſt conſuetudo vocandi Capitulum quandò inuitantur plures Cruces quià tunc hæc conſuetudo ſeruanda eſt pag. 45. num. 9. S.

Encleſia titularis habet ius potentius pro habendo cadauere Cardinalis, quam Eccleſia Parochialis intrà cuius fines deceſſit pag. 63. num. 20. S.

Caſus referuntur in quibus Eccleſia titularis obtinuit in ea Sepeliri cadauer Cardinalis priuatiuè ad Eccleſiam Parochialem pag. 65. n. 25. S.

Vide Cardiualis: Funus Sepultura,

C A L A M I T A S

Frequentiſſimum Calamitatis initium ipſa Securitas pag. 234, num. 25.

Calamitas nouæ Opinionis ea eſt quod primi exēpli authoritatem expectat pag. 458. num. 15.

C A L D E R I N V S

Talderini conſ. 4. de Iurep. quod Fundator Reſeruans extraneo Ius nominandi intelligatur cumulatiuè cum ſe ipſo, & propriis hæredibus, declaratur pag. 99. num. 69.

C A L O R

Calor defenſionis, & amor cauſę in conſulentibus ſunt proprię opinionis deterrimi Iudices. pag. 433. num. 1. adde *Card. de Luca de credit. diſc.* 10. *num.* 29.

C A M E R A

Fructus Vicariæ perpetue vacantis ſpectant ad ſuccesſorem vbi non intrat Camera pag. 440. n. 31.

Priuilegium Camerale nil aliud continet quam generalem exemptionem, ſeù franchitiam conceſſam Officialibus Cameræ ab omnibus gabellis, & vectigalibus pag. 2. num. 3. S.

Et nihil

Et nihil commune habet cum exemptione à Cathedratico ibid.
Verba priuilegij Cameralis trahi non poſſunt vt eximant Camerales a Cathedratico, aut alijs iuribus Epiſcopalibus in corpore Sacrorum Canonum ſcriptis pag.2 num.3 & 5. S.
Priuilegium Camerale non eſt directum ad liberanda beneficia, ſed reſpicit perſonas, pag. 5. num. 14. S.
Nec comprehendit Cathedraticum ibid.
Priuilegium Camerale de quibus Subſidijs veniat intelligendum pag. 5 num. 17 S.
Priuilegium Camerale eſt reale, pag. 6. num. 18.
Camera vnius Pontificis non ſuccedit neque eſt hæres alterius Cameræ alterius Pontificis pag 59 num. 10.
Camera Pontificis extinguitur per mortem ipſius pag. 60 num. 14. S.
Camera Pontificis Succeſſoris non eſt eadem ſed diuerſa à Camera Pontificis anteceſſoris, pag. 60 num. 15. S.
Hæres Cameræ extinctæ per mortem Pontificis ſunt illius cubicularij poſt finitum officium, non autem camera Pontificis Succeſſoris, pag. 60. num. 12. S.
Cubicularijs Pontificis debentur Xenia etiàm non exacta tempore mortis eiuſdem, ſi iàm antè mortem habebant Ius ad exigendum, pag. 59. num. 8.
Intentio Cardinalium de nouo promotorum non potuit eſſe donandi cameræ in genere, cuius vis Summi Pontificis, ſed illius tantùm qui ad eos miſit legatos cum birettis, pag. 56. num. 2. S.
Vde Cardinales Xenia.

CAMERARIUS

Factum Cardinalis camerarij non præiudicat Summo Pontifici in exactione Annatæ, pag. 335. num. 31
Immò nec illi præiudicat factum totius collegij Cardinalium, ſed requiritur factum ipſius Pontificis, ibid.
Quod procedit etiàm ad firmandam obſeruantiam pag. 336 num. 32.

CANCELLARIA.

In Cancellaria Abbatiali recognoſci ſtatus liberos, & eorum atteſtationes probatur ex quo in ea reperiuntur licentiæ Ordinariorum viciniorum. pag. 345 num. 8.
Cancellariæ, & Datariæ Officialium fauorem ſolùm reſpicit decretum apponi ſolitum per Reuiſores in ſupplicatione Gràtiæ Reualidatoriæ quod debet expediri intrà tres menſes ſub pæna nullitatis pag. 252. num. 52.
Et cancellariæ Regens ſolet concedere licentiam expediendi non obſtante lapſu dicti temporis, ibid.
Regulæ Cancellariæ Vide Regula.

CANDELA

Candelæ, & cerei in Anniuerſarijs, & funeribus ſi dantur ad manus Singulorum debentur etiam Preuilegiatis legitimè abſentibus; ſecùs ſi dantur inſeparatè Camerario, aut alteri Capitulum repræſentanti pag. 9. num. 33.
Idem procedit in cereis ſeù pecunia legata Canonicis preſentibus in Choro officiis celebrandis ibid.
Candelas & Palmas ante Canonicos accipiunt Parati ſi ſunt Canonici, ſecùs ſi non ſunt Canonici, quia tunc Canonici debent præferri pag. 289. num. 5.
Idem ordo ſeruandus in Sacra Communione cum capitulo qui ſaluatur in diſtributione Palmarum & candelarum pag. 289. num. 4.
Canonici Parati præferuntur Vicario Epiſcopi generali in Thurificatione, diſtributione candelarum, & Palmarum, in receptione cinerum crucis adorstione, & alijs functionibus Eccleſiaſticis, pag. 290. num. 8.
In diſtributione candelarum poſt Canonicos præferuntur Magiſtratus Sæculares reliquis Præsbiteris de gremio Eccleſiæ pag. 290. num. 7.
Parochi quando cadauera tumulantur in Eccleſijs Regularium poſſunt prætendere candelam maiorem, & honorificentiorem ratione prærogatiuæ, pag. 47. num. 18. S.

CANNITE

Marchiones de Cannite totius Religionis Minorum Patronatum obtinuerunt aſſignata collecta pro capitulis generalibus in Italia pag. 48. num. 92. & ſeqq.

CANONES CANONISTÆ

Quænam ſint pænæ antiquorum canonum quas innouauit Concilium Tridentinum ſeſſ. 21. de Reform. cap. 2. ſtatuens nequis promoueatur ad Sacros Ordines abſque titulo beneficij, quod poſſideat, pag. 17. num. 6. S.
Sententia canoniſtarum, quod in matrimonio conditionato ſolemnitates conciliares non debeant interuenire de tempore impletæ conditionis, originem habuit antè Concilium, ſed non procedit attento iure Concilij pag. 57. n. 17. & ſeqq. S.
Opinio canoniſtarum præferenda eſt Theologis in hac materia p. 175 num. 17. S.
Paludani authoritas grauiſſima in Canonicis, & Theologicis materijs pag. 103. num. 99. S.
Multi Canones in materia matrimoniorum, & ſponſalium non benè omnia ponderarunt, pag. 101. num. 94. S.
Canones inducentes impedimentum publicæ honeſtatis ſunt valdè exorbitantes à iure communi, & quantùm fieri poteſt reſtringendi ad limites modicæ rationis, cui innituntur pag. 102 num. 95 S.
Sunt tamèn obſeruandi, quià ſic placuit Papæ ſtatuere, cui in talibus credendum eſt ibid.
Canoniſtæ malè intellexerunt gloſſ. in can. prim. in verbo conſtituendum diſtinct. 18, pag. 300. num. 45.

Princeps Canoniſtsrum Innocentius IV. Vir doctiſſimus pag. 205 num, 50.

CANONICVS CANONICATVS

Canonici abſentes, Vide Abſentia.

Canonicatuum, & præbendarum alia emolumenta dari, & exeogitari non poſſunt prætèr fructus, quàm illa quæ cooſiſtunt in diſtributiooibus pag. 5. oum. 16.

De conſuetudine ferè vninerſali Hiſpaniæ tres ex quatoor partibus reddituum Canonicalium conſiſtunt io diſtributionibus pag. 5. num 17.

Canonicus miſſam priuatam celebrans tempore diuinorum ooo dicitur intereſſe, nec gaudet diſtributionibus pag. 7. num. 26.

Cerei, & pecunia legata Canonicis præſentibus in Choro officijs celebrandis, ſi dantur ad manus ſingulorum debentur etiam Priuiligatis legitimè abſentibus; ſecùs ſi dantor inſeparatè Camerario aut alteri Capitulum repræſentanti pag. 9. n. 33.

Canonici Parati preferuntur Vicario Epiſcopi georali in Purificatione, diſtributione candelarum & Palmarum, in receptione cinerum, adorstione Crucis, & alijs functiooibus Eccleſiaſticis pag. 290. num. 8.

Vide plura Verbo Candela

Priuilegium concedens fructus & emolumenta quæcumque Canonicatûm & Prebendarum noo comprehendit anniuerſaria illis tantum propriè debita qui pro redemptione animarum dei opem implorant niſi alitèr io eo eſpræſſum ſit pag. 10. num. 35.

Aſſiſtentes Altari cum paramentis præſerri debene Canonicis in ſumenda Communione si sint Canonici ſeù de corpore Capituli, ſecùs si sint exteri pag. 289. num. 4.

Diaconus & Subdiaconus aſſiſtentes celabranti quare debeant eſſe Canonici pag. 289. num. S.

Parati etiam exteri præferuntur capitulo in Communione Sumenda pag. 290. oum. 8.

Capitulum a Solis Canonicis conſtituitur p. 290. num. 7.

Epiſcopus qui pręſcripſit contrà capitulum poteſtatem puniendi Canonicos abſque illius conſenſu reſpectu certi delicti, onn poteſt idem prætendere reſpectu aliorum delictnrum pag. 294. num. 4.

Conſeoſus capituli requiritnr etiam ad creandum Canonicos Supranumerarios p. 298. n. 35. pag. 304. num. 76.

Conſeoſus capituli reqoiritur in ijs qnæ concernunt intereſſe canonicorum, ut ſunt alienatio rerum Eccleſiæ, & alia concernentia intereſſe commune Capituli & Canonicorum pag. 300. num. 44.

Canonicorum Suprannmerariorium creatio eſt de arduis noncernentibus intereſſe commune capituli, & Eccleſiæ pag. 304. num. 76.

Ecclæſia innumerata cenſetur quæ oon habet oomerum certum neque Caoonicornm neque Prebendarom pag. 308. num. 5.

Vide plura ſub Verbo Eccleſia.

Canonia & Prebenda in quo differant p. 311. n. 15.

Canonia quid ſit ibid.

Conſuetudo valet vt Epiſcopus pro ſuo iucundo aduentu creare poſſit Canooicum nnuum, cui ſtatim prouideatur de portione io qualibet Eccleſiarum ſuæ diœceſis quæ ſit oumerata, non tamen habeat Præbendas diſtioctas pag. 327. o. 76.

Secùs ſi ſint diſtinctę Prębendæ, quià tunc non debet ei prouideri de Præbenda, ſed expectabitur vacantia alicuius ex Prebendatis p, 327. n. 77.

Non poteſt tamèn Epiſcopus hoc caſu creare Canonicum cum promiſſione Prebendæ vacaturæ, ſed ſimplicitèr creare Canonicum p. 327. n. 78.

Qui Canonicus ſic creatus haberet ſtallum io choro, uocem in capitulo, & diſtributiooes quotidianas, & uacante deinde præbenda ſibi deberetur tanquam Caoonico, & ratione receptionis in Canonicum pag. 327. nom. 79.

Si tamèn Epiſcopus crearet Canonicum cum promiſſiooe Prebendæ uacaturæ, ſeù futura ſuceſſiooe in Prebenda io effectu relata ad tempus uacationis, & collatio Canonicatus eſſet pura, teneret collatio Canonicatus, & uitiaretur futura ſucceſſin in Præbenda pag. 327. num. 80.

Et nihilominùs uacante aliqua Præbenda illa deberetur, non ex vi promiſſioois ſed de iure, Cannnico iàm recepto pag. 327. num. 81.

Canonici Cathedralis Eugubinæ habent ius eligendi ad Canonicatus in ea oacantes, quatenùs nulla adſit reſeruatio pag. 108. num. 103.

Nnn ſacta uèl non concluſa electione in termino ſemeſtris ad Canooicatus Magiſtrales & Theologales eſt locus deuolutioni pag. 110. n. 114.

Et Superior ad quem ſit deuolutio noo tenetur eligere unum ex Oppoſitoribus ab Ordioario examinatis in tempore ſemeſtris ibid.

Vide in Verbo Electio.

Forma cap. quià proptèr de Elect oon eſt ſeruanda ubi agitur de Canonicatu ſeù dignitate inferiori pag. 115. num. 132.

Quando omnes redditus Canonicatuum conſiſtunt io diſtributionibus duæ illarum partes ſuccedunt loco Præbendę pag. 483. num. 1.

Idem procedit ſi fructus ſint ualdè tenues, & quomodò intelligatur eorum tenuitas pag. 483 n. 2.

Diſtributiones etiàm, quæ ſuccedunt loco Præbendæ perdit Canonicus abſens abſquè monitione pag, 483 num. 3.

Vide. *Diſtributiones Abſentia*

Canonicos carceratus ob graue delictum, & illo oon probato miſſus in exilium ad tempus perdit diſtributiones etiàm quæ ſuccedunt loco prębendæ tempore carceratioois, & exilij pag. 484. num. 7. & ſeqq.

Contrarium pag. 485. num. 10. & ſeqq.

Canonico iuſtè carcerato, & Exuli non debentur fructus conſiſtentes in diſtributionibus p. 484. num. 9.

Et præſùptio ſtat pro iuſtitia condemnationis, niſi Canonicus ſuam iuſtificauerit innocentiam in iudicio ibid.

Canooicus Coadiutus an poſſit optare Præbendas annexas Canonicatui pag. 219. oum. 1. & ſeqq.

Vide coadiutor Optio.

Canonici non prohibentur eſſe teſtes in cauſa Capituli quando agitur de probando facto quod

alijs

alijs innoteſcere non poteſt,ut eſt modus eligendi pag. 403. num. 78.

Nec quando capirulum tempore depoſitionis n n erat ad cauſam ibid.

Ecclesia Collegiata S.Egidij Ciuitatis Cremonenſ. remanſit ſub titulo Parochialis expulſis Canonicis, & quomodo, & quando fuerint expulſi p. 175. num. 1. & 13.

Epiſcopus poreſt in collegiata conſtituere nonos Canonicatus, pag. 176 num. 2.

Limita ſi Eccleſia habitu tantum, & non actu ſit Collegiata, pag. 176 num 3.

Declara vt tunc debeat priùs illi reſtituere actualem Collegialitatem, & quomodo p. 177. n. 8.

Argumentum collegialitatis eſt ſi probatur in Ecclesia adfuiſſe Præpoſitum cum Canonicis pag. 178. num. 14.

Collegialitas Ecclesiæ si ceſſet ex aliqua cauſa accidentali, purà morte Canonicorum oppreſſione Hoſtium, & ſimilibus, ſemper durare cenſetur in habitu licet non in actu vel vſu, pag. 178. num. 17. & 18.

Amplia etiamsi non ſuerit in actu vel vſu per quodcumque ſparium longiſſimi temporis, ibid.

Et etiamsi deſtructa pænitus fuiſſet materialis Ecclesia, pag. 178 num. 19.

Secùs si Collegialitas extinguatur authoritate legirima Superioris, & cauſa cognita, quià tùnc ceſſat etiàm habitu pag: 178. num. 17. & 18.

Canonicatus Collegiatæ extinctæ ex ſimili cauſa accidentali indicantur vti requirentes reſidentiam actualem non habitualem tantùm, & vti incompatibiles cum alio beneficio reſidentiali, pag. 179 num. 19. pag. 184. num. 34.

Contrarium pag. 183. num. 30.

Declara procedere vbi adeſt ſpes probabilis, & proxima reparationis, ſecùs si ſpes si tantùm remota pag. 179. num. 19.

Sententia Collegialitatis actualis declaratoria in iudicatum tranſacta poteſt in ea Ordinarius conſtituere, & erigere quot voluerit Canonicatus pag. 182. num. 26.

Collegiata habitu, & actu dici non poteſt niſi ſint ad minùs tres Canonici pag. 182 num. 27.

Non tamèn requiritur quod ibi ad ſit Prælatus, p. 182. num. 28.

Prępoſitus poteſt declarari Canonicus retento Officio Parochi ad integrandum numerum trium Canonicorum, ibid.

Canonicatus requirunt perſonalem præciſam reſidentiam ex diſpoſitione Concilij p. 183. n. 29.

Per non dimiſſionem primi Canonicatus intrà bimeſtre a die adeptæ poſſeſſionis ſecundi ipſo iure vacat vterque, ibid.

Limitatur ex generali conſuetudine Germaniæ retinendi plures Canonicatus, & Præbendas in dinersis Collegiatis pag. 183 num. 30.

Contrarium nisi interueniat Apoſtolica diſpenſatio, pag. 183. num. 31.

Paſſim tamèn conceditur Apoſtolica diſpenſatio pro Canonicaribus Germaniæ pag. 183 num. 31

Statutum prohibens Canonicis non reſidentibus perceptionem medietatis fructuum non tollit pænam priuationis ex diſpoſitione iuris, pag. 184. num. 32.

Modicitas redditunm non eximit Canonicatus ab onere reſidentiæ nec tollit incompatibilitem cum alijs reſidentialibus pag. 184. num. 35.

Lis mota ſuper fructibus Canonicatus poſtquàm iàm uacauerat ob non dimiſſionem alterius incompatibilis non impedit dictā uacationem ibid.

Vacat Canonicatus impetratus a retinente alios incompatibiles ob non factam de illis mentionem in noua pronisione pag. 185. num. 36.

Actus electionis ſpectans ad Canonicos nihil commune habet cum pertinentibus ad Epiſcopum pag. 191. num. 15.

Cathedralibus duabus unitis, ſi circa electiones Canonici diſcordent de loco, alternatiuè fieri debent modò in una modò in alia Eccleſia pag. 191. num. 14.

Canonici ſi concordant de loco electionis non intrat alternatiua pag. 193. num. 18.

Priuilegium vſuſ Baldachini conceſſum Abbatibus Oliuetanis, & Caſſinenſibus extenſum fuit per Sacr. Congr. Rituum ad Canonicos Regulares S. Saluatoris pag. 23. num. 8. S;

Abbati collegiatæ pontificalitèr celebranti non licet adhibere omnes Canonicos Sacris Veſtibus Paratos, & octo Plunialia pag. 25. num. 7. S. Vide Abbas.

In Collegiatis inſignibus concedi ſolet Canonicis per ſedem Apoſtolicam nobilior habitus cappæ cum Rocchetro pag. 40. num. 1. S.

Cappa eſt antiquior babitus choralis, àc proprius Canonicorum ibid.

Inter Canonicos Cathedralis & collegiatæ debet eſſe diſtinctio tanquam intèr maiores & minores pag. 41. num. 5. S.

Idem habitus concedi non poteſt Canonicis Cathedralis& collegiatæ etiamſi multum diſtent inter ſe Eccleſiæ, & cum limitatione quando vterque clerus non conueniat in functionibus, pag. 41. num. 6. S.

Contrarium ſtante diſtantia; & cum dicta limitatione. ibid.

Canonicis Collegiatæ Oppidi Summæ Nolanæ diæceſis vſus cappæ conceſſus fuit licèr Cathedralis illum non haberet, ibid.

Indultum habitus concedi poteſt Canonicii Collegiatæ etiamſi illum ſibi arrogaſſent ex conſuetudine pag. 42 num. 7. S.

Vide *Cappa Habitus Rocchettum*.

Conſuetudo, ſeù conſtitutio quod in funeribus maior cereus detur Canonicis, & minor Regularibus ſeruanda eſt pag. 47 num. 16. S.

Fructus Maſſæ groſſæ debentur Canonicis qui reperiuntur tempore eorum diſtributionis, non illis ſolùm qui adarant tempore quo ſunt maturati, pag. 60 num. 13. S.

Capitulum ſemper eſt idem licet mutentur Canonici pag. 60. num. 15. S.

Canonici, & alij beneficiati cum onere reſidentiæ in ſuis Eccleſijs ſunt tumulandi etiàm priuatiuè ad Parochiam in qua habitant, pag. 68. n. 33. S.

C A N T A B R I A

Cantabriæ conuentus Minorum de Puebla, Araganzonis, Varaoz, & Madragonis annuis eleemoſynis fruuntur pag. 48. num. 90

Bul-

Bulla Vrbani VIII. Super confirmatione Conuentus Victoriæ cum Patronatu Comitum de Triuiana in tota Prouincia Cantabriæ, & ſuper capacitate perpetuorum legatorum per modum eleemoſynæ, pag. 52 num. 101. & ſeqq.

CANTVS

Vide Caſtratus

CAPAX

Vt quis ſit capax Iuriſpatronatus ſibi ex prouidentia Fundatoris reſeruati ſufficit, vt per eum non ſteterit quominùs hęreditatem adiret, ſi ſibi aliquo modo deferretur pag. 85. num. 25.

Fæminæ capaces ſuccedendi in Iurepatronatus qualitèr dici poſſint excluſæ pag. 79. num. 9.

Legatorum, & eleemoſynarum annuarum capaces an ſint Fratres Minores, Vide Fratres.

CAPILLI

Capillorum abraſio denotat quem ereptum ſæculo in familiam Dei iam tranſijſſe pag. 153. num. 42.

CAP.

Cap. ad Liberandam de Iudeis. Vide Leges quædam particulares.

CAPITVLVM

Capitulis generalibus Ordinis Statutum eſt Fratres Minores teneri emittere proteſtationem quod non intendunt habere Ius vigore legati, qua emiſſa ſunt capaces recipiendi per modum eleemoſynæ quidquid ipſi offertur p. 14. num. 7. num. 7.

Capitulorum generalium Fratrum Minorum decreta ſuper retentione annuorum legatorum, pag. 37 num. 68 & 69 pag. 38 num. 71

Pro impenſis capituli in Prouincia Angelorum Duces Begarij fundatores, & Patroni, 300. aureos quolibet triennio Fratribus Minoribus largiuntur pag. 47 num. 90

Marchiones de Cannite totius Religionis Minorum Patronatum obtinuerunt aſſignata collecta pro capitulis generalibus in Italia pag. 48. num. 92 & ſeqq.

Vide Fratres.

Comites de Chinchon grauarunt hæredes ad ſubminiſtranda in perpetuum alimenta pro capitulis generalibus eorumdem quæ in Hiſpania fiunt pag. 48. uum. 90.

An antè vel poſt capitulũ refici debeant Sacra Communione ſeptem Diaconi, totidem ſubdiaconi, & Duodecim Pręsbiteri aſſiſtentes Epiſcopo in conſecratione Olei Sancti Feria V. in Cæna Domini pag. 288 ante num. 1.

Capitulum conſtituit vnum Corpus cum Epiſcopo & ab eo etiam in actu Communionis ſeparari non debet per interpoſitionem àlterius pag. 289, num, 3.

Neque Vicarius poteſt intermediari inter Epiſcopum, & Capitulum *ibid.*

Aſſiſtentes Altari cum Paramentis præferri debent Canonicis in ſumenda Communione, ſi & ipſi ſint Canonici ſeù de Corpore Capituli, ſecus ſi ſint exteri pag. 289. num. 4.

Idem Ordo ſeruandus in Sacra Communione cum capitulo qui ſeruatur in diſtributione Palmarum, & Candelarum *ibid.*

Parati etiam exteri pręferuntur capitulo in Communione ſumenda pag. 290. num. 8.

Capitulum à ſolis Canonicis conſtituitur pag. 290. num. 7.

Portionarii non ſunt de Capitulo pag. 290. num. 7. & 8.

Coniunctioni generali, quæ conſideratur inter Epiſcopum, & Capitulum præualet Coniunctio inter Epiſcopum, & Miniſtros ei aſſiſtentes cum Paramentis in Conſecratione Olei Sancti pag. 291. nnm. 10.

Dubitat de hoc author, & contrarium firmat quando adeſt ſtatutum Eccleſiæ ità diſponens pag. 291 num. 11. & ſeqq.

Epiſcopus extrà Viſitationem procedens ad correctionem in figura Iudicij tenetur adhibere conſilium, & aſſenſum duorum Adiunctorum Capituli tam in formando proceſſu quam in alijs actibus vſque ad finem cauſæ incluſiuè pag. 293. num. 1.

Verùm hęc conſtitutio Concilij ſit conformis necnè diſpoſitioni iuris communis pag. 293, num. 2. & ſeqq.

De iure communi Iuriſdictio ſpectat ad Epiſcopum, & Capitulum pag. 294. num. 4.

Epiſcopus qui præſcripſit contrà Capitulum poteſtatem puniendi Canonicos abſque illius conſenſu reſpectu certi delicti non poteſt idem prætendere reſpectu aliorum delictorum *ibid.*

Epiſcopus tenetur habere conſenſum capituli ad cognoſcendum, & condemnandum aliquem de Capitulo ratione delicti pag, 294. num. 5.

Amplia procedere tam in delictis grauibus in quibus dicitur agi de arduis, quam etiam in leuibus pag. 294. num. 6.

Epiſcopns etiam in leuibus nihil poteſt ſtatuere, & definire in criminalibus ſine conſenſu Capituli *ibid.*

Minora expedire poteſt Epiſcopus abſque capitulo in negotijs extraiudicialibus, ſecus in Iudicialibus *ibid.*

In correctione tamquam in re ardua requiritur conſenſus Capituli pag. 295. num. 10.

Epiſcopus in correctione etiam Capitularium debet requirere conſilium & præſentiam Capituli ſed non tenetur illud ſequi pag. 295, num. 11. & 12.

Verum id procedat etiam in grauibus pag, 295, num. 11.

Sufficit Capitulo circa hoc probare conſuetudinẽ quadragenariam *ibid.*

Pro conſuetudine interpretatiua decem anni ſufficiunt *ibid.*

Epiſcopus in grauibus & arduis non poteſt in Synodo ſtatuere cum ſolo conſilio Capituli, ſed requiritur etiam conſenſus pag. 297. à num. 20. vſque ad 35.

Contrarium vt ſufficiat Conſilium, & non teneatur ſequi pag. 298. num. 36. & plur. ſeqq. & num. 62. & plur. ſeqq.
Capituli conſenſus requiritor etiam ad creandum Canonicos ſupranumerarios pag. 298. num. 35.
Epiſcopus nullam habet communionem cum Capitulo in condendis, & reformandis ſtatutis, & ſufficit quod requirat eius conſilium pag. 298. num. 36. & 37.
Et ſi Capitulum non aſſignata iuſta cauſa contradicit, nihilominus valet Conſtitutum pag. 299. num. 37.
Conſuetudo valet inquireodi, & corrigeodi ſubditorum exceſſus per Epiſcopum abſque conſilio Capituli pag. 299. num. 39.
Epiſcopus non tenetur adhibere conſenſum Capituli in exercenda iuriſdictione *ibid.*
Nec in inquirendis & corrigendis ſubditorum exceſſibus *ibid.*
Abſurdum ſeqnt retur ſi Epiſcopus in condendis ſtatutis, & in corrigendis ſubditorum exceſſibus cogeretur habere conſenſum Capituli pag. 299. num. 42.
Conſenſus capituli requiritur in ijs, quæ concernunt intereſſe Canonicorum, vt ſunt alienatio rerum Eccleſiæ, & alia concernentia intereſſe commune Capituli, & Canonicorum, pag. 300. num. 44.
Conſenſus Capituli non requiritur niſi in caſibus in iure expreſſis pag. 300. num. 45.
Etiamſi ſīn tardua pag. 300. num. 45. & ſeqq.
Statuta & Conſtitutiones in Synodo fieri debent cum ſolo Cōnſilio capituli, ſeù deputatorum ab eo pag 301. num. 56. pag. 64. & plur. ſeqq.
Siuè agatur de arduis ſiuè de non arduis *ibid.*
Ius ſtatuendi quod Epiſcopi habent à Papa, à iure communi, & Conciliis Vniuerſalibus non eſt ſimplicis Iurisdictioois, ſed mæri Imperij, & iuris Monarchiei pag, 301. num. 56. & ſeqq.
Et non eſt Scindibile nec communicabile cum Capitulo *ibid.*
Contrarium pag. 302. num. 61.
Notantur doctores firmantes Epiſcopum ſtatuere non poſſe in arduis abſque conſenſu capituli. extrà caſus à iore expreſſos pag. 302, num. 63. & ſeqq.
Vnionem facere oequit Epiſcopus abſque conſenſu Capituli pag. 303. num. 74.
Neque creare Caoooicos ſupranumerarios pag. 304. nom. 76.
Canonicorum ſupranomerariorum creatio eſt de arduis concernentibus intereſſe commune Capituli, & Eccleſiæ *ibid.*
Quales ſint caſus in iure expreſſi io quibus Ordinarius indiget conſenſu Capituli pag. 304. num. 78. & ſeqq.
Epiſcopus habet requirere conſenſum Capituli in omnibus negotijs, & actibus in quibus verſatur intereſſe particulare ipſius Capituli pag. 304. num. 78.
Item quando diminueretur aucthoritas Eccleſiæ, & quando ageretur de auferendo iure vnius, Eccleſię, & alteri tradendo pag. 304. oum. 79.
Item quando agitur de alienatione bonorum Eccleſiæ vel de eadem Eccleſia obligaoda vel ooeranda pag. 304. n. 80.
Itèm quando agitur de pręiudicio quoad ſubiectiooem vel limitationem conſenſus Capituli. pag. 305. num. 81.
Et quando agitur de caſuum criminalium ventilatione pag. 305. oum. 82.
Contrarium, & quod tuoc ſufficiat Cooſilium, & præſentia capituli *ibid.*
Hodiè attenta determioatione Concilij adhibendi ſunt adiuncti in cauſis criminalibus *ibid.*
Hæc diſpoſitio Concilij loquitur tantum de capitulis exemptis pag. 305. num. 83.
Requiritur cooſenſus Capituli quando agitur de ponendo interdicto Eccleſiæ pag. 305. num. 84.
Electio de iure pertinet ad Epiſcopum & Capitulum ſimul io Eccleſiis Cathedralibus pag. 310 num. 11.
De conſuetudioe tamen poteſt pertinere ad ſolum Epiſcopum, vel ad ſolum Capitulum *ibid.*
Amplia etiamſi agatur de ſimplici receptione in Canonicum *ibid.*
Epiſcopus aut Capitulum ſi exequantur Prouiſiones Apoſtolicas de Beneficijs Eccleſię receptitiæ cum clauſula dummodo collatio ad nos hac vice pertineat, non cenſentur voluiſſe mutare ſtatum Eccleſiæ in eorum præiudicium pag. 320 num. 45.
Sed cenſentur iure proprio nouam prouiſionem facere fauore nullitèr prouiſi à Papa, itaut conſideretur vti prouiſus per ipſos & noo per Papam *ibid.*
Eccleſię receptitiæ ſtatum immutare noo poteſt Epiſcopus nec Capitulum abſqoe beneplacito Apoſtolico pag. 321. num. 45. & ſeqq.
Amplia vt nequè poſſint per viam pręſcriptionis deficieote voluntate Papę, & poteſtate, ac bona fide Epiſcopi, & Canonicorum pag. 321. n. 46.
Neque exequendo Prouiſiones Apoſtolicas per ſpatium quadragenarium *ibid.*
Nec obſeruantia quadragenaria prouiſionum Ordinarij, & Capituli immutari poteſt ſtatus Eccleſiæ receptitiæ in præiudicium Vniuerſitatis loci pag, 321. num. 47.
Vide Eccleſia.
In Collatione ſimultanea Epiſcopi, & capituli, ſi Epiſcopus unum, Capitulum alium nominet, poteſt Papa & legatus, etiam termino ad conferendum durante, iure concurſus præuenire coofereodo pag. 91. oum. 40.
Nec Papa tenetur tunc vni ex nominatis conferre, aut gratificari dignori ibid.
Pingui hoc caſo cenſeri vocem Epiſcopi qui ſanciant, & bonum eſſe ſi ſeruaretur io praxi hæc opinio pag. 91. num. 41.
Noo tamen procederet ſi nominatus à capitulo præponderaret in meritis, & tunc Papa conferre poſſet cui vellet, etiam tertio, vel iure præuentionis, vel iure deuoluto *ibid.*
Dependèntia à capitularibos in collatione beneficiorum eſt grande frænum Prælatorum io exercenda iuſtitia, & iuribus Eccleſiæ tuendis ibid.
Quæ geſta ſunt in Scrutjnio probari debent per alios Teſtes conteſtes de capitulo p. 112. n. 123.
Statutum Eccleſiæ dans alicui votum præponderans reſtringitur ad illos actus capitulares qui

ſiunt

ſiunt viua voce, & per vota publica ibid.
Limita niſi expreſsè loquatur de actibus explicandis per Secreta ſuffragia, quià tunc ſtandum eſſet declarationi habentis votum præponderans ibid.
Non eſt in facultate etiam totius Capituli prætereire formam cap. quià propter de elect. pag. 383. num. 4.
Electio impropria ſufficit quod ſit facta à maiori parte Capituli comparatiuè ad minorem ſi omnes deindè illam approbant, ſiuè aduerſus illam non reclamant *ibid*.
Immò ſufficit quod ſit facta ab vno, etiam nullo præcedente compromiſſo in illius perſonam, ſi capitulum approbat tacitè vel exprſse pag. 383. num 5.
Et talis approbatio ſiuè conſenſus importat nouam electionem quæ dicitur facta per totum capitulum pag. 383. num. 6.
Capitulum ſi taceat & non reclamet aduersùs electionem factam cum maioritate votorum comparatiuè tantum, & non completiuè cenſetur illam ratificare & approbare pag. 384. num. 8, pag 398. num. 59.
Taciturnitas non ſufficit pro conſenſu vbi in electione requiritur forma cap. quia propter, ſecus vbi dicta forma non requiritur p. 384. n. 8.
Electio ab initio nulla non poteſt poſteà conualidari, & ratificari ex ſuperueniente conſenſu Capitularium pag. 384. num. 7 pag. 387. num. 15. & plur. ſeqq. pag. 399. num. 64
Declara procedere in electione propria, ſecùs in electione impropria *ibid*.
Item declara non reconualidari vt ex tunc ſed benè vt ex nunc, & de tempore ſuperuenientis approbationis pag. 384. num. 7. pag. 398. n. 62.
Conſenſus capituli ſubſequens ad electionem idem operatur quod compromiſſum præcedens pag. 389. num. 20.
Decretum capituli pro petenda electionis confirmatione eam reualidat pag. 386. num. 2. pag. 398. num. 59. p. 401. num. 70. pag. 402. n. 71.
Traditio poſſeſſionis facta per capitulum conſenſum illius inducit, & habet vim nouæ electionis pag. 386. num. 13. pag. 398. num. 60. pag. 401. num. 70.
Non tamen dare poteſt per ſe ius electionis, ſed corroborando, & explicando præcedentes conſenſus pag. 386. num. 13.
Tolerantia Capituli, quod electus exerceat functiones dignitatis declarat eius præcedentem conſenſum electioni pag. 387. num. 14. pag. 398. num. 61.
Et dat nouum titulum electionis ſi prior erat nulla, non tamen efformando nouam electionem, ſed clarificando conſenſus præcedentes pag. 387 num 14.
Data ſcientia facti negari non poteſt in Capitulo ſcientia iuris circà nullitatem electionis. pag. 389 num. 22. pag. 399. num. 64. pag. 402. n. 72.
Conſenſus Capituli ſuperueniens poſt publicatum Scrutinium non reualidat Electionem nullam, ſecus ſi autem publicatũ Scrutinium p. 399. n. 63
Declara procedere in electionibus rigoroſis ad formam cap, quià; proptèr, ſecus in electione impropria *ibid*.
Teſtes de Capitulo admittuntur ad probandam illius conſuetudinem circà electiones pag. 391. num. 27. pag. 400. num. 65.
Etiamſi ageretur de ſubſtinenda electione per ipſos Teſtes facta, quando alij Capitulares non deponunt contrarium pag. 391. num. 27.
Et quando adminiculantur ex atteſtationé alicuius authoris pag. 400. num. 65.
Et quando concurrunt alii qui non elegerunt, horum habilitate ſuppletur aliorum fides ibid.
Canonici non prohibentur eſſe teſtes in cauſa Capituli quando agitur de probando facto quod aliis innoteſcere non poteſt, vt eſt modus eligendi pag. 403. num. 78.
Nec quando Capitulum de tempore depoſitionis non erat ad cauſam ibid.
Ex diſpoſitione iuris communis electio Prælati in Collegiata pertinet ad Collegium ſeù capitulum pag. 406. num. 5.
Vide plura in Verbo electio.
Expreſſio nominis Decani dicitur facta tamquam de perſona clariori intrà capitulum & non probat iuriſdictionem reſidere penes ſolum Decanum pag. 403. num. 77.
Epiſcopus & Capitulum conſtituunt vnum corpus pag. 409. num. 12.
Et de iure communi collatio beneficiorum eſt ſimultanea ibid.
Inſtitutio tamen in beneficijs de Iurepatronatus pertinet ad Epiſcopum cum conſenſu vel cum conſilio Capituli ibid.
Vigore extrau. Iniunctę de elect. interdicitur Epiſcopis adminiſtratio bonorum Eccleſiæ antequam litteras ſuarum Prouiſionum Capitulo oſtenderint pag. 239. num. 10. pag. 248 n. 34.
Breue Gregorij XIII. ſuper præcedentia Capituli Pennen pag. 215. num. 83.
Canonicus litigans cum Capitulo quando lucretur fructus & diſtributiones in abſentia Vide *Abſentia*.
Simoniacum eſt nolle Capitulum concedere ius aſſociandi mortuos quod habent Regulares, niſi ſuis Clericis Sęcularibus ſoluatur emolumentum pro aſſociatione prætenſum pag. 44. n. 3. S.
Obligatio vocandi Parochum ad aſſociandum Cadauer intelligitur de Parocho actuali deputato per Capitulum, non de ipſo Capitulo habente curàm habitualem pag. 44. num. 4. & 5. S. pag. 45. num. 8. S.
Contrarium pag. 45. num. 7. S.
Procedit hoc contrarium ſi adeſt conſuetudo vocandi Capitulum quando inuitantur plures Cruces, quia tunc talis conſuetudo ſeruanda eſt pag. 45. num. 9. S.
Iudicatum probat conſuetudinem pręcedentem, & facit ſtatum contrà omnes prętendentes habere ius prohibendi capitulum ab interuentu in funeribus pag. 46. num. 12. S.
Licentię datæ per capitulum peragendi funera abſque illius interuentu ſupponunt antecedens ius in eodem capitulo accedendi in funeribus ſuorum Parochianorum pag. 46. num. 13. S.
Capitulo Cathedralis cedere debent in honorificentijs Regulares vti facienti vnum corpus cum Epi-

Epiſcnpo pag. 47. num. 17. S.
Capitulum ſemper eſt idem licet mutentur Cann-nici pag. 60. num. 15. S.
Capitula generalia Regularium vnde enrum antiquitatem deſumant pag. 13. num. 12. V.
Pro vindicanda inriſdictione capituli generalis dun vel tres actus ſufficiunt pag. 9. num. 7 V.
Immò ſufficit vnicus actus, & aliquandò fuiſſe ſeruatum ibid.
Obſeruantia prn inriſdictione capituli generalis nnn eſt neceſſe qund adſit quoad talem determinatam numero domum, ſed ſufficit demonſtrare vſum fuiſſe hac inriſdictione in domos Ordinis, vt in omnes vniuerſalitèr illam valeat exercere pag. 10. num. 9. V.
Charthuſiani generale capitulum qnntannis celebrant pag. 1. num. 1. V. Charthuſiani. ibid.
Congregationi Caſſinenſi tributum fuit ius deſtituendi Abbates locales in eorum Capitnlis, & Dietis geoeralibus pag. 3. num. 4. V.
Iuriſdictio capitulorum generalium maior eſt illa Præpoſitorum dnmnrum, & Monaſteriorum pag. 16. num. 18. V.
Et eſt ſuprà omnes alios Superiores ibid.
Capitulum generale habet aucthnritatem ſupra omnes Domos, Monaſteria, & Prouincias pag. 17. nnm. 18. V.
Et habet aucthoritatem in ipſum Generalem quem corrigere, & punire poteſt, & eſt ſempèr illi Superinr ibid.
Capituli generalis poteſtas ſuprema eſt, & ſupereminens, itaùt nedum ei competant quæ competunt Generali Ordinis, ſed multò maiora, & plura poteſt efficere quæ per ſe nnn poteſt ipſe Generalis, ibid.
Capitulum generale repræſentat vniuerſum Ordinem, & cnmplectitur omnes particulares iuriſdictiones qnibuſcumque perſonis atque ex nobijs extrà capituli tempus competentes ibid.
Et valet omnia præcipere quæ naceſſaria cenſet ad perſeuerantiam diſciplinæ pag. 18 nnm. 19. V.
Et quod illud ſtauit dicitur implicitè comprahenſum in Regula, & ſubditi tenentur ſeruare, vtì incluſum in voto obedientiæ, ibid.
Et poteſt facere Ordinationes quibus reſtringantur priuilegia, & facnltates ſiuè perſonis, ſiuè Monaſterijs ſibi ſubditis cnmpetentes, ibid.
Et præcipere poteſt ſuis ſubditis ne in electionibus vtantur ea ſacultate quam habent etiàm à iure communi, ibid.
Iuriſdictio Generalis, & aliorum Prælatnrnm inferinrum in Religionibus procedit à capituln generali illam babente immediatè ab Eccleſia, & a Summo Pnntifice pag. 20. nnm. 22. V.
Solum generale capitulnm habet ſupræmam iuriſdictionem, & ipſi ſnli reſeruata eſt poteſtas mæri, & mixti Imperij pag: 21. num. 22 V.
Et talis poteſtas apud ipſum reſidet per mndum vnius ibid.
Capitulum generale gerit perſonam Principis magis quam generalis qui capitulnm in ſuperinrem recognoſcit, & ab illo ſuam poteſtatem habet. ibid.
Capitulum generale habet iuriſdictinnem Ordinariam, & vniuerſalem in totam Religinnem, pag. 21 num. 23 V.
Electin Prælatorum localium per capitulum generale nnn eſt contraria iuri communi. ſed conformis, pag. 23. num 25 V.
Ferè omnium Ordinum Mnnaſticorum Prinres ſiuè Abbates Monaſteriorum localium eliguntur per capitula generalia, ſiuè alia capitula Maiorum, nulla relicta quoad hnc facultate capitulis conuentualibus ſiuè localibus p. 27 n. 31. V.
Qnare magis expediat Prælatos inferinres Regularium locales eligi per capitulum generale vel prnninciale, quàm per Religioſos cuiuſcumque domus, pag. 29 num. 33 & ſeqq. V.

C A P P A

Vide etiam *Habitus*
Cappa eſt antiquior habitus choralis, ac proprius Canonicorum pag. 40. nnm. 1. S.
In Collegiatis inſignibus concedi ſolet Canonicis per Sedem Apoſtnlicam nobilior habitus cappæ cum Rocchetto, ibid.
Per conceſſionem cappæ intelligitur cnnceſſus vſus Rocchetti, ibid.
Cappa cum Rocchetto quandnque per Sedem Apoſtolicam cōceſſa Clericis inferioribus ibid.
Vſus cappæ, & Rocchetti non ſnler nec debet concedi Cnllegiatæ, ſi Eccleſia Cathedralis illum noo habeat pag. 40. num. 3. S.
Limita ſi in erectiooe Collegiatæ Fundatnr ità deſiderauit, pag. 41. num. 4. S.
Cathedralis ſi habet ex indulto vſum cappæ, & Rocbetti non pnteſt idem habitus cnncedi Collegiatæ, pag. 41. num. 5. S.
Cannicis collegiatæ Oppidi Summæ Diæceſis Nnlanæ vſus cappæ conceſſus fuit licet Cathedralis illum nnn haberet pag. 41. num. 6. S.
Indultnm vſus cappæ, & Rocchetti concedi poteſt collegiatæ etiàm lite pendènte, ac poſt rem iudicatam faunre Cathedralis ne pnſſit deferre dictum habitnm, ſi habitus ſit diſſimilis p. 42 n. 8.
Vſus cappæ, & Rocchetti eſt de regalibus Summi Pnntificis, & eorum conceſſio pendet ab eius abſoluta pnteſtate, & ipſe ſnlus babet intereſſe ibid.
Cappa, & Rocchettum nnn dennrant iuriſdictionem, ſed ſolùm perfectionem, grauitatem, & ornamentum Perſonarum pag. 42. num. 9. S.
Et geſtari poſſunt nnn ſnlùm in Eccleſia, ſed etiàm in proceſſionibus, & alijs functinnibus Eccleſiaſticijs. ibid.
Et talis habitus prinilegium eſt perſnnale, quod non circumſcribitnr loco, ibid.
Idem procedit in cnnceſſione inſigninrum ornamentorum Mnzzettæ, & Rocchetti ibid.

CAPPELLA CAPPELLANIA.

Epiſcnpus donans Eccleſiam Monaſterio Exempto cum Cappellis habitis, & babendis, dnnaſſe cenſetur ut ſit exempta non antem qnoad prouentus temporales ipſius Epiſcopi pag. 351. n. 30.
Pactum qund Patroni non arctentur termino iuris ad præſentandum, & ſit in eorum libera facultate

non præſentare pro quocumque tempore ſibi beneplacito ualet in erectione Cappellaniæ pro Miſſis, ſecùs ſi agatur de Collegiali, Parochiali aut ſimili quæ indigeat ſponſo, & Rectore pag. 371. num. 40.

Debet tamèn Ordinarius hoc caſu prefigere Parronis terminum, & qualem ibid.

Sed antè dictam præfixionem non poſſet impetrari a dataria licet Cappella diù uacaſſet ibid.

In Cappellania merè laicali cum onere Miſſarum non attenditur maior ætas & proximior ad Sacerdotium pag. 341. num. 16.

Nèc in ea requiritur ætas conciliaris annorum quatuordecim ibid.

Etiam laici, & fœminæ ſunt capaces huiuſmodi Cappellaniæ ibid.

Teſtator mandans erigi Cappellaniam perpetuam cum dote & onere Miſſarum reſeruando hæredi ius præſentandi Clericum, & inſtitutionem Inferiori Excluſiuè ad Epiſcopum dicitur uelle eam Eccleſiaſticam non laicalem pag. 409. n. 12.

Et talis excluſio Ordinarij dicitur tranſlatiua ab Epiſcopo in inferiorem eius loco ſubrogatum ibid.

Erectio tamèn facienda eſſet ab Epiſcopo in hac parte non excluſo ibid.

Onera Miſſarum non ſunt deducenda de valore ſi agatur de Capellania Sacerdotali, ſeù beneficio reſidentiali, & requirente perſonale ſeruitium pag. 16 num. 1. S.

De Iure communi etiàm ſimplicea cappellaniæ requirunt, & ſolùm ex conſuetudine vniuerſali Reſidentia exolenit pag. 17. num. 3 S.

Celebratio Miſſarum eſt ſeruitium beneficij, ſiuè Sacerdotalis, ibid.

Etiamſi per alium exerceatur, ibid.

Notatur Caſtropal. dicens quod ſi cappellanus celebret per ſe ipſum, ſtipendium ei cedat non vti beneficij prouentus, ſed vti merces laboris perſonalis, pag. 17 num. 5. S.

Beneficium ſi pro Miſſis celebrandis fuit erectum ſtipendium earum eſt prouentus beneficij ibid.

Fundator in erectione cappellaniæ cum onere Miſſarum dicitur aſſignare omnes redditus pro Miſſis, ibid.

Et licèt Titulares altere per quem celebrare facie ſoluat minus, reſiduum ſibi applicet, tamèn illud reſiduum non deſinit eſſe ſtipendium Miſſarum, pag. 17. num. 5. S.

Vnicus redditus aſſignatus cappellaniæ non poteſt ſciendi, & lucrio iure cenſeri licèt perſecùs diſtribuatur deputato ad celebrationem Miſſarum pro exonerandi Titulari, ibid.

Qualitas legitimitatis requiſita per Teſtatorem in inſtitutione hæredis non cenſetur repetitia in ſubſtitutione cappellaniæ cum iurepatronatus reſeruato fauore deſcendentium per verba conſanguineos, ſeù parentes, pag. 19. num. 3. S.

Epiſcopus poteſt diſpenſare ab beneficium curatum cum ſimplici cappellania in eodem Eccleſia, pag. 20 num. 3. S.

Vide *Beneficium quoad incompatibilitatem*.

C A P p V C C I N I

Decretum Sacra Congregationis Concilij ſuper ſubminiſtratione annuorum legatorum Fratribus Cappucinis relictorum olei ac ceræ pro uſu Eccleſię & unius ferculi in qualibet Hebdomada pag. 73. num. 175, & ſeqq.

C A P V T

Caput Vniuerſitatis tamquam cæteris nobilius cenſetur eſſe ſenioris & prudentioris iudicij pag. 269. num. 38. pag. 272. num. 45. p. 277. num. 56.

Capitis raſio eſt temporalium omnium depoſitio pag. 153. num. 45.

Ex capite narrato ſi non iuſtificetur uacatio, litteræ Prouiſionis non ſunt exequendæ ex alio diuerſo capite inducente uacationem pag. 247. n. 30.

Amplia nō obſtante clauſula ſiuè præmiſſo ſiuè alio quouis modo &c. ibid.

Non debent in eadem Ciuitate apparere duo capita quaſi monſtrum pag. 27. num. 6. S.

Abbas licèt conſtituatur prima dignitas in Collegiata, non dicitur caput principale eius Canonici ſunt membra pag. 26. num. 3. S.

Sed dicitur caput numerale cum quo Canonici non formant vnionem, ac vnicum corpus ibid.

Prælatus Collegiatę non exemptus vti caput numerale capituli non habent Canonicos ſibi vnitos tànquam membra, nec iuriſdictionem exerceret in eos niſi vti ſingulos extrà capitulum, pag. 26. num. 5. S.

Solus Epiſcopus, ſeù Prælatus habens territorium proprium cum iuriſdictione quaſi Epiſcopali eſt caput principale, ſecùs verò Prælatus Collegiatæ ſubiectus Epiſcopo pag. 26 n. 4. S.

Monachi Benedictini antiquitùs non regebantur ab vno tantùm capite generali, ſed vnum quodque Monaſterium à ſuo particulari ſuperiore ſeu Abbatæ gubernabatur, pag. 13. num. 14. V.

In Ordine Carthuſienſi vſque ab initio omnea domua fuerunt ſub imperio vnius capitis vniuerſam Religionem gubernantis pag. 23 num. 25 V.

Capit Bouis impreſſum in ſcutis Gallici, & Ianuenſis duellum inter ipſos excitauit, & quomodo fuerit eluſum pag. 41. num. 5. S.

C A R C E R. C A R C E R A T V S

Canonicus carceratus ob graue delictum & illo non probato miſſus in exilium ad tempus perdit diſtributiones etiàm quæ ſuccedunt loco prebendę tempore carcerationis, & Exilij. pag. 484. n. 7. & ſeqq.

Contrarium pag. 485. num. 10. & ſeqq.

Canonico iuſtè carcerato, & exuli non debentur fructus conſiſtentes in diſtributionibus, pag. 484. num. 6.

Et præſumptio ſtat per iuſtitia condemnationis, niſi Canonicus ſuam iuſtificauerit innocentiam in Iudicio, ibid.

Liberatio à carceribus cum pœna ſupponit culpam præambulam pag. 484. num. 8.

Alimenta debentur ex fructibus, & diſtributionibus iuſtè exuli, & carcerato, & excommunicato, pag. 489. num. 28.

Abſens ſine licentia Superioris propter carcerationem lucratur fructus, & diſtributiones pag. 488

488. num. 23. pag. 10. num 9. S.
Caſus abſentię coactæ, & violentæ eſt ſi quis carceratur iniuſtè per Magiſtratum p. 11. n. 9. S.

CARDINALIS

Cardinalis Zabarelli in conſ. 26. dicens Canonicum beneficium reſeruatum obtinentem optare non prohiberi, declaratur pag. 223. num. 17.
Cardinalis Chiſius ad Alexandro VII. creatus fuit per promotionem diſtinctam in eodem Conciſtorio in quo ſex alij creati ſunt pag. 211. n. 70.
Cardinalium ſimul creatorum præcedentia non regulatur ab Ordine quo Papa illos in creatione nominauit, ſed vnicuique locus aſſignatur ſecundum gradum debitus, ibid.
Declara niſi prænominatio fiat per Promotionem diſtinctam in eodem Conciſtorio, ibid.
Factum Cardinalis Camerarij non pręiudicat Summo Pontifici in exactione annatæ p. 335. n. 31.
Immo nec illi præiudicat factum totius Collegij Cardinalium, ſed requiritur factum ipſius Pontificis, ibid.
Quod procedit etiàm ad firmandam obſeruantiam pag. 336. num. 32.
Cardinales non ſunt exceptuati a Regulis Reſeruatorijs Cancellariæ pag. 237. num. 4 & ſeqq.
Dataria concedit Cardinalibus Ordinarijs collatoribus indultum conferendi beneficia reſeruata cum aliquibus modificationibus, & derogationibus Regularum Cancellariæ p. 238. n. 6.
Regula 70. Cancellariæ mandat Cardinales non comprehendi in Regulis edendis, niſi fiat de illis ſpecifica mentio pag. 238. num. 5. p. 249. num. 36.
Regula 8. hodiè 9. Cancellariæ poſt generalem Reſeruationem excipit Cardinales, pag. 238. num. 7.
Cardinales Epiſcopi coopręhenduntur ſub Regula 2. Cancellariæ, nec conferunt beneficia antè captam Eccleſiæ poſſeſſionem, ſecundum Garziam, pag. 239. num. 8.
Contrarium pag. 244. num. 18. & ſeqq. pag. 248 num. 33 & ſeqq.
Diſpoſitio extrau. Iniunctæ non includit Epiſcopos Cardinales, & deratione, pag. 240. n. 12. & 13. pag. 242. n. 18. & ſeqq. & pag. 248. n. 35
Cardinales de Epiſcopatibus prouiſi ſunt immunes a taxis ſolui conſuetis pro expeditionibus, pag. 241. num. 12.
Cardinalibus proptèr eorum prehemineņtiam creditur circà eorum prouiſiones etiamſi literas non oſtendant, ibid.
Regula 2. Cancellariæ non comprehendit Cardinales pag. 242. num. 18. & ſeqq. p. 248. n. 33. & ſeqq.
Et Gratias de hoc dubitans refellitur, pag. 244. num. 21. & ſeqq.
Cardinales comprehenduntur ſub Regulis vbi non reperiuntur exceptuati pag. 244. num. 22.
Limita ſi ratio Regulæ non ſit eis applicabilis ibid.
Quando prouiſus eſt Cardinalis Eccleſia non vacat vſque ad poſſeſſionem, ſed ſtatim eſt conſumpta vacatio pag. 248. num. 35.
Et ſtatim poteſt Beneficia conferre, & omnia quæ ſunt Iuriſdictionis exercere pag. 243. num. 19.
Conſuetudo conferendi beneficia antè adeptam Epiſcopatus poſſeſſionem non ſe extendit ad Epiſcopos Cardinales pag. 245. n. 23. & ſeqq.
Cardinales Epiſcopi habent intentionem fundatam in iure circà collationem beneficiorum ſtatim poſt prouiſionem. ibid.
Cardinales de Epiſcopatibus prouiſi non poſſunt in adminiſtratione Eccleſiæ ſe ingerere ante præſtitum iuramentum fidelitatis, deuiſitando Apoſtolorum limina ex conſtitutione Sixti V. pag. 247. num 28.
Cardinalis impetrando beneficium exprēſſo falſo valore an ligetur Regula Cancellariæ de valore pag. 245. num. 23.
Bulla Pij V. prohibens Ordinarijs beneficia reſignata conferre conſanguineis, & familiaribus non comprehendit Cardinales Epiſcopos pag. 247. num. 31.
Cardinales non veniunt appellatione Epiſcoporum, & Ordinariorum in odioſis ibid.
Decretum Reſeruationis appoſitum in prouiſione ſecùndi beneficij incompatibilis tollit omnem aliam diſpoſitionem, & ius ſiuè prouidendi, ſiuè nominandi, etiàm Cardinalium pag. 442. num. 37. & 42.
S. R. E. Cardinales non ſunt exempti a iuribus Epiſcopi pag. 5. num. 14. S.
Xenia, ſeù munera dari ſolita per Cardinales promotos Cubicularijs participantibus àn ſpectent ad Cubicularios Pontificis qui creauit, & de tempore diſtributionis munerum mortuus eſt, uel ad illos Pontificis ſuceſſoris pag. 56 num. 2. & ſeqq.
Vide *Camera Xenia*.
Aliud eſt opponere dicto Cardinalium, aliud opponere dicto legatorum de auditu ab eiſdem Cardinalibus deponentium pag. 61. num. 18. S.
Cardinalis ſi moriatur non facta electione Sepulturæ àn in eius Eccleſia titulari, vel in Parochiali intra cuius limites morabatur ſepelirì debeat pag. 62. num. 19. & ſeqq. S.
Eccleſia titularis habet ius potentius pro habendo cadauere Cardinalis, quàm Eccleſia Parochialis intrà cuius fines deceſſit pag. 63. num. 20. S.
Sixtus V. firmauit numerum Cardinalium ad 70. & quomodò eorum titulos deſtinauerit pag. 63. num. 21. S.
Tituli etiàm nunc conferuntur Cardinalibus in eorum creatione ad tenorem Coſtitutionis 55. Sixti V. pag. 63. num. 20. S.
Cardinales in ſuis titulis habent iuriſdictionē Epiſcopalem pag. 64. num. 22. & ſeqq. S.
Cardinales titulares nomen ſumunt a ſua Eccleſia ut facit mulier reſpectu ſui uiri pag. 64. num. 23. S.
De opinione quod Cardinales ſepeliri debeant in Eccleſia lateranenſi pag. 64. num. 24. S.
Cardinalis ſi decederet antequàm deueniret ad Vrbem, & titulum obtineret ſepeliendus eſſet in maiori Eccle ſia loci obitus ibid.
Cardinales ſepeliendi ſunt in Eccleſia titulari, in qua habent iura Epiſcopalia pag. 64. num. 24. S. pag. 68. num. 33. S.

Et ſi unus plures habeterEccleſias ſepeliendus eſſet in ea in qua frequentiùs diuina audierit, uèl ſacramenta ſuſceperit ibid.

Cardinalis titularis in Eccleſia ſui tituli ſepeliri debet priuatiue ad Parochiam etiàm ratione affectionis pag. 68. num. 33. S.

Debetur tamèn Eccleſiæ Parochiali Canonica portio, ſi ab illa Cardinalis Sacramenta recepit in infirmitate pag. 68. num. 34. S.

Caſus particulares in quibus Eccleſia titularis obtinuit in ea ſepeliri Cadauer Cardinalis priuatiuè ad Eccleſiam Parochialem p. 65. n. 25. S.

Diminutio Iuriſdictionis Cardinalium in Eccleſijs titularibus non tollit ius earundem Eccleſiarum quoàd Sepulturam funrum Cardinalium pag. 67. num. 30. S.

Eccleſia titularis non adminiſtrat Sacramenta ſuo Cardinali, neque ei ſoluitur quarta ex illius funere pag. 67. num. 31. S.

Sufficit reſidentia habitualis ut Eccleſia titularis habeat ius Sepulturæ pag. 67. num. 29. S.

Statutum cleri Romani cap. 4. §. 6. non diſponit de ſepultura Cardinalium pag. 68. num. 32. S.

Cardinales ſunt adſtricti ad reſidentiam in ſuis Eccleſijs titularibus pag. 68. num. 33 S.

Sufficit præſumpta habitatio Cardinalis in ſuo titulo ad effectum vt in ſua Eccleſia ſepeliri debeat, licèt alibi habitaret pag. 66. num. 28. S.

Cardinales quarè non reſideant in ſuis titulis ibid.

Anaſtaſius Cardinalis S. Marcelli ob non reſidentiam fuit depoſitus pag. 67. num 29. S.

Cardinales non ſunt ſponſi ſuę Eccleſiæ titularis, pag. 66. num. 26. S

Et de ratione pag. 66. num. 27. S.

Nequè habent reſidentiam in ea pag. 66. num. 26. S

Eccleſia titularis vacare dicitur per obitum Cardinalis pag. 66. num. 27. S.

Cardinales optant inter ſe Eccleſias titulares, & quomodò pag. 67. num. 29. S.

Optio titulorũ ortũ habuit ſub Alexãdro V. ibid.

Cardinalis Diaconus non poteſt ad gradum Epiſcopalem peruenire, niſi prius Diaconiam dimittat, & aſſumat titulum, ibid.

Epiſcopus etiam Cardinalis non poteſt reſeruare penſionem perpetuam niſi agatur de cauſa reſpiciente vtilitatem Eccleſiæ. pag. 46o. num. 2.

Limita in caſu concordiæ ibid.

Et circà iuſtificationem cauſæ non ſtatur aſſertione Epiſcopi etiàm Cardinalis pag. 46o. num. 3.

Cardinalis Humdeus Vide Aloyſius

C A R I P O L V M

Cariopoli, Piperis, & cinamomi annuam perpetuam elæmoſynam dant Reges Luſitani Fratribus Minoribus in Prouincia Angelorum, pag. 48. num. 90.

C A R N A L E

Carnalia demetant qui ſpiritualia ſeminant p. 44. num. 90.

C A R T H V S I A N I

In Carthuſianis poteſt Nouitiatus inchoari cum habitu ſæculari permanendo in Monaſterio pa. 157. num. 52.

Carthuſiani generale capitulum quotannis celebrant pag. 1. num. 1. V.

Dictum capitulum generale habet abſolutam poteſtatem remouendi ſeù confirmandi Priores, & alios in locum depoſitorum ſubſtituendi, ſeù de nouo Ordinandi pag. 1. num. 1. & plur. ſeqq. V.

Etiàm Prior Maioris Carthuſiæ, ſeù miniſter generalis poteſt reliquos Priores deponere pag. 1. num. 2. V.

Priores, Rectores, Vicarij, & prioriſſæ Ordinis Carthuſianorum tenentur petere Miſericordiam in capitulo generali, & quomodò pag. 2. num. 3. V.

Et capitulum faciendo Miſericordiam alicui eum deſtituit, & remouet ibid.

Statuta Ordinis Carthuſienſis vt plurimum ſunt conſuetudines redactæ in ſcriptis p. 4. n. 5. V.

Guigo Quintus Miniſter generalis, & Prior maioris Chartuſiæ illas primus ſcripto digeſſit, ibid.

Et huiuſmodi ſtatuta in eodem Ordine habentur, pro Regula, ibid.

Statuta, & Ordinationes Carthuſienſis ſemper fuerũt habita in ſũma veneratione in Eccleſia ibid.

Ordo Carthuſianorum nunquàm à legibus ſuis, & bona inſtitutione, ſanctoque propoſito cecidit, pag. 9. num. 6, V.

Et ſemper fuit ſuorum ſtatutorum obſeruantiſſimus, ibid.

Et rigorem antiquarum conſuetudinum ità perpetuò ſeruauit, vt indè ab omnibus valdè venerabilis dijudicatus extiterit. ibid.

Carthuſiani non habent aliquam Regulam, ſed conſtitutiones, ſeù conſuetudines p. 12. n. 11. V.

Et de ratione, pag. 13. num. 13. V.

Apud Ordinem Carthuſienſem omnia videntur, quæ priſcam, Eccleſiæ primitiuæ ſeueritatem, redolent, pag. 13. num. 12. V.

Ordo Carthuſienſis eam precipue uiuendi formam conſeruat quæ Monaſticæ antiquitatis imaginem præſefert ibid.

Cathuſianorum propoſitum cunctis latinorum Eccleſiæ Monachorum inſtitutis præferendum ibid.

Electio Priorum localium Carthuſienſis ordinis quandò ſpectet ad domos eorum particulares pag. 14. num. 15. & ſeqq. V.

Prior maioris Carthuſiæ eſt etiam uti talis Miniſter generalis totius ordinis Carthuſienſis pag. 17. num. 19. V.

Prior maioris Carthuſiæ eſt ſubiectus Capitulo generali non minùs quàm cęteri Priores, & tenetur in illo Miſericordiam petere p. 18. n. 20. V.

Carthuſiani prætèr Generalem, ſeù priorem Maioris Carthuſiæ non habent Prælatos medios vnius Nationis, vel Prouinciæ. p. 21. num. 22. V.

Viſitatores Ordinis Carthuſienſis non ſunt Prælati Ordinarij ibid.

Quid ſint Viſitatores Ordinis Carthuſienſis, & de eorum facultatibus circà abſolutionem Priorum in actu Viſitationis pag. 17. num. 19. & ſeq. V. pag. 21. num. 22. & ſeqq. V.

Ec-

Digitized by Google

Eorum facultates dependent a capitulo generali pag. 21. num. 22. V.

Priores Carthuſianorum nunquàm dici potuerunt perpetui pag. 24. num. 25. V.

In Ordine Carthuſienſi vſquè ab initio omnes Domus fuerunt ſub imperio vnius capitis vniuerſam Religionem gubernantis, p. 23. n. 25. V.

Et capitulum generale congregari cæpit Ordinem moderando abſque Epiſcoporum interuentu, & nulla ab eis exercita iuriſdictione, ibid.

Ordini Carthuſienſi Gregorius XV. communicauit omnia priuilegia, & gratias tàm in ſpiritualibus, quàm in temporalibus quibuſuis alijs ordinibus Mendicantium, & non Mendicantium per quoſuis Summos Pontifices indulta, pag. 28. num. 31. V.

Carthuſienſium ſpeciales quidam rigores, & Vitæ aſperitates referuntur, & commendantur pag. 28. num. 32. & plur. ſeqq. V.

C A S A T A

In fundatione Iuriſpatronatus pro illis de domo, de caſata, de ſamilia, & ſimilibus verbis veniunt fęminæ pag. 427 num. 2.

In Hiſpania Illegitimi veniunt appellatione illorum de agnatione, domo, & caſata p. 19 n. 3. S.

Præſumptio *clem. plures* excluditur, ſi in aliqua ex præſentationibus aſſertum fuit Iuſpatronatus ſpectare ad familiam, ſeù domum, ſeù caſatam. pag. 106. num 5. S. pag. 112. num. 27. S.

C A S S A D O R

Deciſio Sacræ Rotæ in Oxomen fructuum apud Caſſador declaratur vt procedat quando non concurrunt verba capacia comprehendendi diſtributiones pag. 9. num. 35.

C A S S A T I O

Ad caſſandam electionem Cauſæ inhabilitatis electi ſufficit quod innoteſcant Prælato extraiudicialitèr, & ſecretè pag. 353. num. 7.

Contrarium pag. 353. num. 8. & ſeqq.

Prælatus etiamſi poſſit ex ſecretis notitijs electionem caſſare in prima inſtantia, tenetur tamèn illas manifeſtare in grado appellationis pendente cauſa coràm Iudice ſuperiore p. 454. n. 11.

Et illi non creditur circà cauſas ex quibus aſſerit irritaſſe pag. 354 num. 52.

Cauſa irritandi electionem etiamſi deſumi poſſit ex priuatis notitijs, & ſecretis, debet tamen eſſe grauis, & rationabilis, & quæ apta ſit iuridicè probari, si fuerit neceſſe pag. 355. num. 13. & 14.

Maximè si tendant ad probandum inaptitudinem & inhabilitatem Electi pag. 355. num. 16.

Vide *Electio*.

C A S S I N E N S E S

Abbatibus Caſſinenſibus conceſſus fuit vſus Baldachini pag. 23. num. 8 S.

Abbatibus Caſſinenſibus fuit prohibitus vſus Baldachini pag. 25 num. 13. S.

Poſteà fuit illis conceſſus cum reſtrictiua ad tres anni feſtiuitates, ſine auro, & pompa ex priuilegio Vrbani VIII. ibid.

Congregationi Caſſinenſi tributum fuit ius deſtituendi Abbates locales in eorum capitulis, & dietis generalibus pag. 3. num. 4. V.

Congregationis Caſſinenſis laudes, & inſtitutiones quædam, pag. 13. num. 14. V.

Abbas Caſſinensis Abbas Abbatum dictus, eſt pag 14 num. 14 in fin. V.

C A S S I V S

C. Caſſius Iuriſconſultus ſententiam Magiſtri ſui defendebat pag. 456. num. 6.

C A S T I L L

Caſtill. controu. lib. 5. cap. 67. num. 28. examinatur & reprobatur pag. 164. num. 4.

C A S T R A T V S

Caſtrati ex cauſa cantus ſunt delinquentes & excommunicati, quià per ſuum conſenſum peccarunt pag. 462. num. 7.

Non eſt maius diſpenſare ſuper defectu Natalium quam ſuper irregularitate ob caſtrationem ex cauſa cantus ibid.

C A S T R O P A L

Caſtropal. ponens pro Synonimis fructus & quælibet alia emolumenta reprehenditur pag. 6. num. 19.

Idem notatur dicens quod ſi Cappellanus celebret per ſe ipſum ſtipendium ei cedat non vti beneficii prouentus ſed vti merces laboris perſonalis pag. 57. num. 5. S.

C A S T R V M

Princeps ſi donat Caſtrum alteri Principi paris dignitatis transfert in ipſum maiorem iuriſdictionem, ſecus ſi donat inferiori pag. 351. n. 30.

Caſtrum durantis dum in Ciuitatem, & Cathedralem erectum eſt aſſumpſit nomen Vrbaniæ ab Vrbano VIII. pag. 214. num. 76.

C A S V S

Caſus inſoliti & rari non ſunt habendi in conſideratione ad deſtructionem Regulæ pag. 7. n. 26. pag. 128. num. 31.

Habere Doctorem punctualem eſt habere caſum legis pag. 147. num. 24.

Conſuetudo non extenditur de caſu ad caſum pag. 245. num. 23.

Amplia etiam ex maioritate rationis in præiudicium eius qui habet intentionem fundatam in iure communi ibid.

Cauſa vniuerſalis æqualitèr influit in omnes caſus particulares itaut ea potius attendatur, quam ipſi caſus particulares pag. 298. num. 34.

Caſus in iure expræſſi dicuntur qui ſunt inſerti in corpore iuris communis Canonici p. 305. n. 83.

Illud quod prouenit ex diſpoſitione Concilij non dicitur caſus in iure expreſſus ibid.

Ex

Ex caſibus particularibus trahi nequit conſequentia in vniuerſum pag. 307. num. 2.

Reſcripta in caſu particulari non trahuntur in exemplum pag. 484. num. 5.

Factum Principis inter caſus fortuitos enumeratur qui culpa vacant pag. 487. num. 21.

Vbi aliquid conceditur ex gratia & contrà diſpoſitionem iuris, conceſſio facta in vno caſu non extenditur ad alium diuerſum pag. 191. n. 13.

Amplia vt neque extendatur ad alium ſimilem, & connexum, ac dependentem ibid.

Ex caſu accidentali electionis argui non poteſt ad certam regulam prænominationis pag. 192. n. 17.

Extenſio de caſu ad caſum non fit ex identitate rationis non omninò identificata, & quando per poſſibile poteſt adeſſe diſpar ratio pag. 141. num. 7.

Priuilegium non extenditur de perſona ad perſonam, nec de caſu ad caſum pag. 477. num. 9.

Exceptio Priuilegii tunc releuat quando illud eſt clarum, & ſpeciale ad caſum pag. 1. num. 2. S.

Priuilegium non retardat ſolutionem Cathedratici quando eſt dubium an eius uerba applicentur ad caſum pag. 2, num. 2. S.

In omni caſu repentino qui cogit ſtatim abeſſe Abſentia dicitur coacta, & violenta pag. 10. num. 9. S.

Vide *Abſentia*.

Dictio *quantumuis* explicat caſum magis dubitabilem, & implicat minus dubium pag. 22. n. 2. S.

Omnis Doctor intelligi debet ad limites, & circumſtantias caſus de quo loquitur, & non ſunt attendendæ rationes in abſtracto, quæ ad ornatum & colorem defenſionis apponuntur pag. 57. num. 4. S.

Declaratio Donantis non attenditur niſi in caſu dubio pag. 61. num. 18. S.

Maximè ſi caſus eſt clarus pro Donatario, & declaratio eſt inuериſimilis, & deſtruit naturam donationis ibid.

Legitimationem non ſufficit probare per præſumptiones, ſed exhiberi debet integer illius tenor ad dignoſcendum quos caſus comprehendat, & in quorum præiudicium valeat operari pag. 125 num. 37 S.

Arguendo in ratione contrariorum dicitur vterque caſus determinatus pag. 20. num. 21. V.

C A T H E D R A L I S

Canonici Cathedralis Eccleſiæ Eugubinæ habent ius eligendi ad Canonicatus in ea vacantes quatenus nulla adſit reſeruatio pag. 108. num. 103.

Cathedralium duarum ſimul vnitarum, à qua prænominari debeat Epiſcopus pag. 186. diſcept. 9. per tot.

Maioritas vnius Eccleſię ſupra aliam dignoſcitur ex prænominatione pag. 186. num. 1.

Collegiata Eccleſia Hadrien. quando & à quo fuerit in Cathedralem erecta pag. 186. num. 2. p. 189. num. 9.

Erat de dioceſi Pennen cui fuit vnita ibid.

Habet priuilegium vt Epiſcopus dum in ea reſidet eam præferat in Scripturis, ècontra præferat Eccleſiam Pennen. quando in ea moratur pag. 186. num. 2.

Ante vnionem Eccleſiæ Pennen. non fuit Cathedralis pag. 194. num. 21.

Reprobatur Vermigl. conſ. 151. contrarium ſupponens ibid.

Eccleſia Pennen. erat Cathedralis vſque à temporibus Apoſtolorum pag. 198. num. 8.

Eccleſia Pennen. in prouiſionibus Apoſtolicis ſemper fuit prænominata pag. 225. num. 25.

Decretum Congregationis Conciſtorialis ſuper prænominatione Eccleſię Pennen. reſpectu Hadrien. pag. 198. num. 36.

Breue Gregorij XIII. cum relatione Bullæ erectionis & prærogatiuis capituli Pennen pag. 315 num 83.

Decreta Sacrarum Congregationum Concilij Tridentini, ac Epiſcoporum, & Regularium ſuper alternatiua functionum Epiſcopalium in Eccleſijs Pennen. & Hadrien vnitis. pag. 217. num. 85. & plur. ſeqq.

Decreta, & cedulæ Conciſtoriales in prouiſione Eccleſiarum Viterbien. & Tuſcanen. vnitarum pag. 216. num. 84.

Vaden., & Vrbanien. Cathedralium erectio ab Vrbano 8 pag. 214. num. 76.

Quomodo fuerint ſimul vnitæ ibid.

Vaden. & Vrbanien. alternatiuè prænominantur. pag. 212. num. 74. pag. 214. num. 77.

Caſtrum Durantis dum in ciuitatem & Cathedralem erectum eſt aſſumpſit nomen Vrbaniæ ab Vrbano VIII. pag. 214. num. 76.

Terra S. Angeli fuerat ciuitas antiquiſſima pag. 215. num. 79.

Eccleſia inferior erecta in Cathedralem mutat antiquum ſtatum pag. 198. num 37.

Eccleſia inferior & ſubdita in Cathedralem erecta conſtituitur in gradu æqualitatis cum ſua Priori Cathedrali, ſublata penitus omni reliquia ſubiectionis pag. 198. num. 37. & 38.

Eccleſia inferior ſi in Cathedralem erigatur amittit ſubiectionem reſpectu Cathedralis cui prius ſubdebatur pag. 202. num. 44.

Remanet tamen honor reuerentialis in memoriam priſtinæ ſubiectionis tribuens antiquę Cathedrali prælationem in competentijs earum priuatis, vt prænominationem, præcedentiam in proceſſionibus in Synodis, & ſimilibus ibid.

Antiquioritas Cathedralitatis efficit, Eccleſiam nobiliorem non tamen digniorem ad effectus præeminentiales Epiſcopo adiudicandum pag. 204. num. 47.

Prænominatio ac præeminentia Eccleſiarum, & pręcedentia inter Epiſcopos diuerſimodè regulantur ibid.

Antiquitas non Cathedralium, ſed perſonalis ordinationis dat præcedentiam inter Epiſcopos pag. 203. num 47.

Eccleſia Hieroſolimitana cæteris eſt dignior, & excellentior pag. 204. num. 47.

Duarum Eccleſiarum Epiſcopus debet ſe parem vtrique oſtendere, nec vnam alteri poſtponere pag. 207. num. 58.

Prę-

Præcedere debet in denominatione vti Matrix Eccleſia antiquior, de cuius diœceſi erat Collegiata poſteà in Cathedralem erecta & illi vnita. pag. 189. num. 9.
Epiſcopus Sutrinus & Nepeſinus denominatur à digniori pag. 190. num. 11.
Item Epiſcopus Viterbien. & Tuſcanen. ibid. & pag. 192. num. 16.
Cathedrales vnitæ ſi ſint pares, & vna non ſit dignior altera, denominatio ſumitur ab ea in qua reperitur, & reſcribit Epiſcopus pag. 190. n. 12
Secus de iure ſi altera ſit dignior p. 402. num. 49.
Si autem Epiſcopus reſcribit in loco tertio ſtante paritate denominatio ſumitur ab ea pro qua gerit actum pag. 205. num. 49.
Gratia denominationis alternatiuæ in Vnione conceſſa ad certus caſus firmat in reliquis prænominationem à digniori deſumendam pag. 190. num. 12. & ſeqq. & num. 15.
Ex litteris quas Papa ſcribit Ciuitati, & Populo vnius ex Cathedralibus vnitis non arguitur ad prænominationem in Bulla prouiſionis pag. 197. num 32.
Solet Papa huiuſmodi litteris ſcribere ſeparatim Populo vtriuſque Cathedralis prænominando eam ad quam litteræ diriguntur ibid.
Cathedralibus duabus vnitis, ſi circa electiones Canonici diſcordant de locò, alternatiuè fieri debènt modo in vna modo in alia Eccleſia pag. 191. num. 14.
Canonici ſi concordant de loco electionis non intrat alternatiua pag. 193. num. 18.
Alternatiua prænominationis ratione alternatiuæ loci electionis ceſſat in prouiſionibus Apoſtolicis, quià ceſſat electio & actus localitatis pag. 193. num. 19.
Locus vbi ſit electio præferendus eſt loco vbi non ſit ibid.
Ex caſu accidentali electionis argui non poteſt ad certam regulam prænominationis p. 192. n. 17.
Actus electionis ſpectans ad Canonicos nil commune habet cum pertinentibus ad Epiſcopum pag. 191 num. 15.
Argumentum non valet ab actibus Epiſcopalibus ad electionem ſeù prouiſionem Apoſtolicam circa alternatiuam pag. 192, num. 16. pag. 204. num. 48. pag. 206. num. 56. & ſeqq.
In functionibus quæ ſpectant ad vtramque Eccleſiam ſi adeſt diſcordia ad tollendas diſſentiones practicatur alternatiua pag. 194. num. 20.
Sed ex dicta alternatiua non infertur ad alternatiuam prænominationis in ſcriptum Prouiſionis. ibid.
Præcedentia dignioris Eccleſiæ, & prænominatio ab illa ceſſat ſtante ſuppreſſione antiquorum iurium & præeminentiarum in vnione pag. 189. num. 10.
Alternatiuam prænominationem quæ verba vnionis importent pag. 214. num. 77.
De natura Vnionis æquè principalis eſt concedere alternatiuam inter vtramque Eccleſiam pag. 190. num. 11.
Declara procedere circa actus & functiones Epiſcopales quando adeſt diſcordia inter Eccleſias, ſecus quoad prænominationem ibid.
Alternatiua datur in prænominatione Epiſcopi Eccleſiarum Vaden & Vrbanien. pag. 189. num. 10. pag. 212. num. 74. in fin. pag. 214. n. 77.
Item in Brunduſina & Oritana Eccleſijs vnitis pag. 203. num. 47.
Item in Valuen, & Sulmonen. ibid.
Vnionem ſimplicitèr æquè principalitèr factam indicat ſi Papa voluit vtriuſque iura illibata ſeruari pag. 188. num. 4.
Item ſi voluit Epiſcopum ab vtraque Eccleſia denominari ibid.
Eccleſiæ ſimplicitèr æquè principalitèr vnitę cenſentur inter ſe diſtinctæ, & earum Epiſcopus licet vnicus repræſentat duplicem perſonam pag. 188. num. 5.
Cathedralium ſimplicitèr æquè principalitèr vnitarum Epiſcopus prænominare debet ab Eccleſia digniori pag. 188. num. 6, & ſeqq.
Item reſidere debet Epiſcopus in Eccleſia digniori pag. 189. num. 7.
Et dignor dicitur habens dignitatem antiquiorem. pag. 189. num. 8.
Vnitis æquè principalitèr Eccleſijs quoad Prælatum, parificatio non cadit niſi ſuper actibus Epiſcopalibus pag. 207. num. 59.
Nec compręhendit actus præeminentiales inter ipſas Eccleſias pag. 208. num. 60.
Cathedrales duæ ſi vniuntur quoad vnicum Prælatum non mutato ſtatu, & prærogatiuis, antiquiori competit prænominatio pag. 198. n. 36.
Contrarium pag. 203. num. 47.
Secùs ſi duæ Eccleſiæ inferiores de nouo in Cathedrales eriguntur, & vnico contextu vniuntur, tunc enim ſit locus alternatiuæ pręnominationis pag. 198. num. 36.
Si vna Eccleſia iam erat Cathedralis, altera verò de nouo in Cathedralem erigitur & ſimul vniuntur eſt locus alternatiuæ prænominationi. pag. 198. num. 37.
Contrarium pag. 202. num. 44. & ſeqq.
Vſus Cappæ, & Rocchetti non ſolet nec debet concedi Collegiatæ ſi Eccleſia Cathedralis illum non habeat pag. 40. num. 3. S.
Limita ſi in erectione Collegiatæ fundator ità deſideranit pag. 41. num. 4. S.
Incongruum eſt quod Collegiata nobiliori habitu ſuam Cathedralem antecellat pag. 40. n. 3. S.
Vide *Cappa Habitus*.
Epiſcopus ſepeliri debet in ſua Cathedrali, quamuis decedat extrà ſuam diæceſim pag. 63. n. 20. S.
Eccleſia Lateranenſis eſt Cathedralis Vrbis pag. 64. num. 24. S.
Ecumenicæ Synodus in Sedes Epiſcoporum à ſe degradatorum, & in Cathedras apud ſe morientium ſolebant, per ſuum Pręſidem alios conſecrare pag. 15. num. 17. V.
Reliqua vide ſub Verbis *Vnio. Eccleſia. Prænominatio. Cathedraticum*.

CATHEDRATICVM

Cathedraticum eſt ius Epiſcopale quod datur pro honore Cathedrę in ſignum ſubiectionis pag. 1. num. 1. S.

Bene

Beneficiatus tenetur ſoluere Cathedraticum Epiſcopo iu cuius diœceſi exiſtit Eccleſia pag. 1. num. 1. & ſeqq.

Solutionem Cathedratici non retardàt priuilegiũ quandò eſt generale, & oullo modo applicatur pag. 2. num. 2. S.

Vel quando eſt dubium an eius verba appliceutur ad caſum ibid.

Priuilegium Camerale nihil commuoe habet cum exemptiooe à Cathedratico pag. 2. num. 3, S.

Cathedraticum non eſt Gabella ibid.

Cathedraticum eſt ius Epiſcopale ſcriptum in corpore Ioris ibid.

Et competit Epiſcopo ex lege diæceſana io ſignũ ſubiectionis pag. 2. num. 3. & 5. S.

Verba Priuilegii Cameralis trahi oon poſſunt vt eximant Camerales à Cathedratico, aut aliis iuribus Epiſcopalibus in corpore Saerorum Canooum ſcriptis pag. 2. nnm 3. S.

Cathedraticum nuoquam præſumitur fuiſse Epiſcopo ablatum, niſi de eo facta ſit mentio ſpecialis pag. 2. num. 5. S.

Deciſio Coccini 1274. explicatur pag. 3. num. 5. S. pag. 5. num. 17. S. pag 6. num. 19, S.

Regulares de iure ſunt exempti à Cathedratico pag. 3. num 6. S.

Exemptio Eccleſiæ Regularjs à cenſu ratione ſubiectionis debito Epiſcopis eſt expreſſa & litteralis exemptio à Cathedratico ibid.

Concilium Bracharenſe diſponit vt Regulares ſiot exempti à Cathedratico ibid.

Priuilegium nuoquam præſumitur voluiſſe tollere Cathedraticum proprio Diœceſaoo, niſi expreſſerit ipſum Cathedraticum in ſpecie pag. 3. num. 7. S.

Cathedraticum nunquam venit in verbis generalibus ibid

Nec compræhenditur in diſpoſitione generali, niſi de eo facta fuerit expreſſa mentio pag. 3. num. 7. & ſeqq. S

Diſpoſitio Concilij Tridentini quod Epiſoopus oon poſſit in Viſitatione quicquam exigere præter id quod debetur de iure ex relictis pijs, non ſubſtulit Cathedraticum pag. 4. num. 9. S.

Cathedraticum eſt impræſcriptibile, p. 4. n. 11. S.

Ius Cathedratici dicitur inſigne, & priuilegiatiſſimum requirens mentionem ſpecialem ibid.

Non modica pars reddituum Epiſcopalium conſiſtit in iure cathedratici ibid.

Priuilegium tollens Cathedraticum eſt odioſiſſimum & quautum fieri poteſt reſtringendum ad ſonnm verbornm pag. 4. num. 12. S.

Et ad illud non licet arguere ex generalitate verborum. ibid.

Nec ab identitate rationis ibid.

Sed requiritur meotio ſpecialis pag. 4. oum. 12. & ſeqq. S.

Diſpoſitio Papæ liberantis aliquam Eccleſiam plæno iure non cenſeutur comprehendere Cathedraticum pag. 5. num. 14. S.

Priuilegium camerale non comprehendit Cathedraticum ibid.

Ab exemptione quoad ſubſidia non debet inſerri ad exemptionẽ quoad Cathedraticũ p. 5. n. 16. S

Charitatiuum ſubſidium non ſecus ac Cathedraticum requirit mentionem ſpecialem p. 5. n. 17. S.

Priuilegiom ſi eſt reale, vt quando Papa eximit Eccleſiam poteſt interpratrari quod includat Cathedraticum, ſecùs ſi priuilegium eſt temporale pag. 6, oum. 18, S.

Cathedraticum eſt onus merè reale, & natiuum de lure inſixum ipſis rebus, ſeù beneficiis à ſui primæua erectione, & fundatione ibid.

C A V S A

Cauſa contractus licet io eo per Cootrahentes non expreſſa bene deſumi poteſt ex antecedentibus concomitantibus, & ſubſequentibus p. 160. n. 61

Caoſa, & occasio in iure sũt duo totalitèr diſtiocta pag. 335. num. 29.

Cauſa conſiſtit io iure, & eſt illa finalis quæ ſola regit actum, ibid.

Cauſa datum cauſa nõ ſecuta condicitur p. 329 n. 2.

Solutũ ex duabus causis æquè principalibus, & finalibus repeti oon poteſt ex defectu vnius tantùm ex dictis causis pag. 331. num. 10

Cauſa ſolutionis in dubio non præſumitur vnica ad effectum euitandi reſtitutionem p. 334. n. 26

Ad excludendam repetitionem ſufficit omnis alia cauſa poſſibilis, ex qua ſolotio valeat ſubſtentari, pag. 335 num. 28.

Cauſa vniuerſalis æqualitèr influit io omnes caſus particulares, itàut ea potiùs attendatur quam ipsi caſus particulares. pag. 298 num. 34.

Verbum consideraos oſtendit cauſam finalem pag. 359. num. 5.

Cauſa impulsiua nihil operatur corruente cauſa finali pag. 360 num. 8.

Cauſa criminalis, & correctio non ſemper ſunt de arduis pag, 295 num. 13.

Cauſæ eriminales, diſtingnuntur inter arduas, ſeù intèr magnas, & non magnas, ibid.

Ad ſubſtinendam tranſactionem ſufficit quæuis cauſa etiam non iuridica pag. 362. num. 54.

Cauſa exilij poteſt dici iuſta reſpectu Principis condèmnantis, licèt non ſit iuſta reſpectu condemnati pag. 486. num. 16 & ſeqq.

Iuſta caoſa abſentiæ, & licentia Superioris niſi concurrat, fructus, & diſtributiones abſenti non debeotur, pag. 484 oum. 7.

Inimicitia citra culpam Canonici contracta eſt iuſta cauſa abeſſendi, & lucrandi diſtributiones quamdiù durat abſque præfinitione temporis, pag. 484. num. 5.

Diſtributiones etiam quæ ſuccedunt loco præbendæ non perdit Canonicus ſi non reſidet ex cauſa inimicitiarum quas poſt obtentum Canonicatum citrà culpam ſuam contraxit, ſi tamẽ habeat liceotiam Superioris pag. 483 num. 4.

Caoſa legitima non reſidendi, & lucrandi fructus beneficij eſt omne iuſtum impedimentum propter quod noo poteſt quis adire ſuam Eccleſiam pag. 485 oum. 10

Abſens cauſa ſtudij vel litis, aut Peregrinationis ſine licentia Soperioris nemo lucratur fructus, & diſtributiones pag. 488 num. 23.

Vide abſentia Diſtributiooes.

Causã falſam rationabilem pro receſſu a ſponſalibus

ize by Google

bus aliquando mulieres adducunt, occultando vtram irrationabilem pag. 475. num. 25.

Timores, & minæ ſubſecutæ non ſunt iuſta cauſa diſſoluendi ſponſalia præcedenter ſtipulata pag. 467. num. 6.

Et quando nulla ſubeſt cauſa recedendi a fide data, ſola ſponſæ pœnitentia non attenditur pag. 474. num. 24.

Vide Matrimonium Metus ſponſalia.

Cauſam recuſationis allegare non tenetur Epiſcopus, & poteſt quos iudicauerit ad ordines aſſumere, pag. 356 num. 23.

Tenetur Epiſcopus reddere cauſam denegationis Ordinum quando ab eo fit recurſus ad Sacram Congregationem Concilij pag. 356 num. 23.

In dubio tamen ſubſtinetur Iudicium Epiſcopi ibid.

Iudici vel alteri Superiori aſſerenti ſe aliquid feciſſe ex iuſta cauſa non creditur pag. 355. n. 14.

Amplia etiam in Superiore Regulari p. 355. n. 15.

Electio ex triplici tantum capite caſſari poteſt, ſcilicèt ex defectu formæ, ex defectu perſonæ electæ, & ex cauſa extrinſeca ſpectante ad bonum publicum pag. 352, num. 1.

Cauſa extrinſeca reſpiciens bonum publicum ad caſſandam electionem debet eſſe concludentiſſime probata, pag. 352. num. 2.

Et ſufficit dubietas circà concludentem illius probationem vt electio caſſari non debeat ibid.

Electionem caſſari ex ſola cauſa extrinſeca reſpiciente bonum publicum raro contingit in praxi pag. 356 num. 19.

Electiones caſſari poſſe ex ſola cauſa extrinſeca propter bonum publicum eſt violenta iuris interpretatio, pag. 356 num. 21.

Sola dubietas cauſæ extrinſecæ ſufficit vt electio valida ex parte formæ, & electi caſſari non poſſit pag. 356. num. 20 & 21.

Electus, & eligentes ex cauſa dubia priuari nequeunt iure certo quod habent ad obtinendam electionis confirmationem pag. 356. num. 21.

Relaxatio Prouinciæ non eſt cauſa ſufficiens ad annullandum electionem, niſi etiam probatur electum eſſe omninò inhabilem ad illam reformandam pag. 353. num. 6.

Cauſæ inhabilitatis electi ad caſſandam electionem ſufficit quod innoteſcant Prælato extraiudicialiter & ſecretè pag. 353. num. 7.

Contrarium pag. 353. num. 8. & ſeqq.

Prelatus etiamſi poſſit ex Secretis notitiis electionem caſſare in prima inſtantia, tenetur tamen illas manifeſtare in gradu appellationis pendente cauſa coram Iudice ſuperiore pag. 354. num. 11.

Et illi non creditur circa cauſas ex quibus aſſerit irritaſſe pag. 354. num. 12.

Cauſa irritandi electionem etiamſi deſumi poſſit ex priuatis notitiis, & Secretis, debet tamen eſſe grauis, & rationabilis, & quæ apta ſit iuridicè probari ſi fuerit neceſſe pag. 355. num. 13. & 14.

Maximè ſi tendant ad probandum ineptitudinem & inhabilitatem electi pag. 355. num. 16.

Vide electio.

Iuſpatronatus de Iure ex tribus tantum cauſis validè acquiri poteſt ſcilicet Fundationis, conſtructionis, & dotationis pag. 362. num. 16.

Et omnes acquiſitiones præterquam ex dictis cauſis ſunt merè gratioſæ, & ex priuilegio, ac per Concilium Tridentinum annullatæ pag. 363 n. 17.

Sub iſtis tamen comprehænduntur per æquiparationem cauſa augumenti dotis, & reædificationis & ſimilium pag. 363. n. 19. pag. 364. n. 22.

Ex cauſa reparationis ſi ſit conceſſum cum derogatione concordiæ, debet reparatio concludentèr probari, & non ſufficit aſſertio Pontificis concedentis in motu proprio pag. 360. num. 6.

Et reparatio hoc caſu intelligenda eſt de totali reędificatione non de ſimplici reparatione pag. 360. num 7.

Si Eccleſia parum habet & non ſit commodè dotata, augumentum dicitur iuſta cauſa acquirendi Iuſpatronatus pag. 480. num. 15.

Et tunc concedi poteſt etiam per Ordinarium ibid.

Contrarium, & quod requiratur priuilegium Apoſtolicum ibid.

Aliud eſt eſſe Dotator & fundator Beneficij, aliud auctor ſeù cauſa dotationis, & fundationis. pag 365. num. 23.

Cauſa oneroſa in materia Iuriſpatronatus debet reſpicere vtilitatem ſolius Eccleſiæ, & beneficij in ſeruitutem redacti pag. 364. num. 21.

In alijs autem materijs ſufficit quod reſpiciat vtilitatem Principis concedentis ibid.

Priuilegium Apoſtolicum ex cauſa fundationis legem continens Reſeruationum excluſiuam non cadit ſub Regula 8. hodiè 9. Cancellariæ pag. 407. num. 8.

Vide Iuſpatronatus Titulus.

In cauſa Capituli Canonici non prohibentur eſſe Teſtes quando agitur de probando facto quod alijs innoteſcere non poteſt, vt eſt modus eligendi pag. 403. num. 78.

Nec quando Capitulum de tempore depoſitionis non erat ad cauſam ibid.

Examinatores Synodales poſſunt ex cauſa ſuſpecti allegari pag. 263. num. 17.

Et cauſa ſufficiens eſt quod ſemel reprobarunt pag. 263. num. 18.

Vide examen.

Epiſcopus etiam Cardinalis non poteſt reſeruare penſionem perpetuam niſi agatur de cauſa reſpiciente vtilitatem Eccleſiæ pag. 460. num. 2.

Limita in caſu Concordiæ ibid.

Et circà cauſæ iuſtificationem non ſtatur aſſertioni Epiſcopi etiam Cardinalis, ſed aliunde probanda eſt pag. 460. num. 3

Ordinarius non poteſt admittere permutationes beneficiorum abſque cauſa vtilitatis vel neceſſitatis Eccleſiæ pag. 454. num. 4.

Siuè vtilitatis permutantium quæ ſaltem reductiuè tendat ad vtilitatem, & neceſſitatem Eccleſię ibid.

Ex cauſa Cantus Caſtrari ſunt delinquentes & excommunicati quia per ſuum conſenſum peccarunt pag. 462. num. 7.

Non eſt maius diſpenſare ſuper defectu Natalium

quàm ſuper irregularitate ob caſtrationem ex cauſa cantus ibid.
Atteſtationes ſuper ſtatu libero differunt a cognitione cauſarum matrimonialium pag. 346. n. 9.
Cauſæ amor, & calor defenſionis in conſulentibus ſunt propriæ opinionis deterrimi Indices pag. 433. num. 1.
Cauſa diſpenſandi in Epiſcopo non præſumitur, ſed eſt probanda, pag. 21. num. 6. S.
Epiſcopus licèt poſſit ex cauſa diſpenſare ad duo beneficia ſub eodem tecto, tamen periculoſum, eſt àn cauſa ſubſit ea quam canones requirunt, pag. 20 num. 4. S.
Cauſa donandi in nouis Cardinalibus finalitèr proficiſcitur ex receptione biretti pag. 56 n. 2. S.
Vide *camera Xenia.*
Rota iuris articulos ſemper euitare ſolet vbi cauſam decidere poteſt ex facto pag. 114 n. 32. S.
Patroni ſi non ſunt in cauſa, Geſta per Præſentatum, uel eius Procuratorem illis non præiudicant circa qualitatem Iuriſpatronatus pag. 114. num. 34. S.
Vltimus ſtatus pro qualitate iuriſpatronatus non deſumitur ex actibus æquiuocis, & ad diuerſam cauſam trahibilibus pag. 114. num. 32. S.
Omnis res per quaſcumque cauſas naſcitur per eaſdem diſſoluitur pag. 3. num. 4 V.
Cauſa vniuerſalis dumtaxat eſt attendenda quæ omnes actus pariſormiter determinat, pag. 10. num. 9. V.
Sententia Pontificis eſt lex non ſolum pro illis cauſis in quibus emanauit, ſed in omnibus ſimilibus, pag. 2. num. 2. V.
Idem de Imperialibus deciſionibus, & ſanctionibus, ibid.

C A V T E L A

Cautela per Teſtatorem ſeruanda ad effectum excludendi Reſeruationes in fundatione Beneficij, necnon reſeruandi inſtutionem Inferiori Prælato priuatiuè ad Epiſcopum p. 408. n° 10. & 11.

C Æ A

Fratris Didaci de Cæa ordinis Minorum Commiſſarij generalis allegatio pro ſubſtinenda fundatione Conuentus Victosiæ pag. 36. num. 67. & ſeqq.

C E D V L A

Bullæ expediuntur ad tenorem cedulæ conciſtorialis, & iſta reputatur locu Bollæ p. 196. n. 30
Et attenditur cedula Conciſtorialis non decretum Conciſtoriale, ibid. & pag. 208. nom 61.
Cedulæ Prouiſionum Eccleſiarum quot, & quibus in locis regiſtrentur, pag. 210. num. 67.
Decreta, & cedulæ Conciſtoriales in prouiſione Eccleſiarum Viterbien, & Tuſcanen. vnitarum pag. 216. num. 84.

C E L E B R A N S

Celebranti Aſſiſtentes Diaconus, & Subdiaconus quare debeant eſſe Canonici, pag. 289. num. 5.
Abbati Collegiatæ Pontificalitèr celebranti non licet adhibere omnes Canonicos Sacris Veſtibus paratos, & octo Pluuialia pag. 27. num. 7. S.
Fortius quandò in collegiata nulla reperitur Dignitas, cui conueniat aſſiſtentia cum pluuiali, pag. 27. num. 9. S.
Inter Epiſcopum, & Abbatem Pontificaliter celebrantem debet eſſe differentia pag. 27. num. 6. S.
Abbatibus Pontificalitèr celebrantibus præſcripta fuit certa forma pag. 27. num. 7. S.
Et debent uti apparatu differenti, & minori illo qui ab Epiſcopos adhibetur ibid.
Declara niſi concurrat ſpeciale priuilegium peragendi functiones Pontificales cum toto apparatu more Epiſcoporum pag. 27. num. 8. S.

C E L E R I T A S

Nulla celeritas eſt quæ poſſit cum animi celebritate contendere, pag. 85. num. 43 S.

C Æ M E T E R I V M

Non poſſunt Fratres Minores morari in Conuentibus habentibus parochiale cæmeterium, uel Baptiſterium abſque diſpenſatione Pontificia pag. 74. num. 39.

C Æ N O B I V M

Capitulum generale repræſentat vniuerſum Ordinem, & complectitur omnes particulares iuriſdictiones quibuſcumque perſonis aut cænobijs extra capituli tempus competentes p. 17. num. 18. S.

C E N S V R A

Cenſura extrau. Iniunctæ de elect. eſt correctoria iuris communis, & odioſa, nec proindè extendenda, pag. 240. num. 12. & 13.
Nolens ſeruare promiſſa ſponſalia compelli poteſt per cenſuras moderatè, vt de nolente fiat volens pag. 98. num. 81. S.
Si tamen ſit pertinax, debet Iudex eum abſoluere etiàm nolentem, ibid.

C E N S V S

Cenſus, & bona ſtabilia poſſidere non poſſunt Fratres Minores de Obſeruantia, p. 12. num. 1.
Et ſunt incapaces legati in ipſos collati vel in conuentum per modum annui, & perpetui cenſus, etiamſi ſit relictum pro emendis Syndonibus ad vſum infirmorum, pag. 27. num. 45.
Legata annua facta Fratribus Minoribus, & eorum conuentui mediante aſſignatione, & conſtitutione certorum capitalium, & cenſuum de directo aduerſantur eorum Regulæ pag. 28. num. 48.

C E N T E N A R I A

Centenaria dicitur etiamſi deficiant aliquot anni, pag. 375. num. 4.
Et ſatis eſt quod tempus ſit ſuprà nonaginta annos ibid.
Centenaria non ſuffragatur ad præſcribendum, ſed ſolum immemorabilis, quando in diſpoſitione

tione

tione adeſt Decretum irritans pag. 277. num. 16

Centenaria non ſufficit ad præſcribendum aduerſus ſtatum ſæcularem Hoſpitalis, ſed requiritur immemorabilis, ibid.

Ex adminiſtratione Hoſpitalis per perſonas ſæculares ſpatio centenariȩ plenè probata remanet illi us ſæcularitas pag. 375 num. 5.

Immò adhunc effectum ſufficit quadragenaria, pag. 375. num. 5 & 6.

Obſeruantia centenaria fungitur vice Principis valentis tollere, & date pag. 194. num. 24.

Poſt completam centenariam contrarij ſequentes actus non poſſunt illam intetrumpere, aut in aliquo præiudicare Iuri ex ea quæſito pag. 196 num. 29.

Ad præſcribendum ex obſeruantia centenaria non eſt neceſſe probare ſcientiam, & patientiam Eccleſiæ vel ciuitatis pag. 195. num. 27.

Quia prȩſumit titulum in quo talis ſcientia, & patientia non requiritur ibid.

Obſeruantia centenaria prȩſumit nouum priuilegium ſeu nouã Bullam, omnemque alium titulũ magis proficuum & neceſſarium pag. 194. n. 24.

Per conſuetudinem centenariam præſcribitur prænominatio ex quæcumque titulo prȩtendi, tur, immo ſufficit ad hunc effectum ſimplex curſus 40 annorum pag. 194. num. 23,

Centenaria ad hunc effectum reſultat ex prouiſionibus continuatis ſpatio 97. annorum, pag. 195. num. 26.

Et completa dicitur etiamſi deficiant quatuor anni ibid.

Et ſatis eſt quod tempus excedat 90. annos, pag. 375. num. 4.

Centenaria ſufficit prout immemorabilis, vt debeatur Parocho eleemoſyna duplicata, aut alitèr maior ſolita pro tumulandis cadaueribus in Eccleſijs Regularium pag. 52. num. 35. S.

Etiam conſuetudo centenaria præſumit meliorem titulum de mundo, ibid.

Obſeruantia centenaria Prȩſentationum factarum per Maſculos agnatos abſque ulla fæminarum vèl extraneorum mixtura excludit præſumptionem *clem. plures*, etiamſi non probetur fæminas & extraneos extitiſſe hæredes, quià eſt uериſimile quod non deſuerint, àc iuſpatronatus habere non neglexerint pag. 107. num. 7. S. pag. 112. num. 29. S.

Limita ubi adſunt ſtatuta fæminarum excluſiua proptèr maſculos pag. 107. num. 8. S.

Centenaria ſufficit vt Placitum Apoſtolicum, Conſtitutiones derogatorias, uel aliud quodlibet neceſſarium, & opportunum ius ſiuè, titulum adeſſe dicendum ſit pag. 10. num. 8. V.

Centenaria non ſe ſiſtit in ſolis terminis præſcriptionis, ſed facit prȩſumere priuilegium uèl aliud quodcumque ius quod fortius adeſſe poſſit ibid.

Etiàm in terminis preſcriptionis centenaria æquiparatur immemorabili, & facit prȩſumi adeſſe quidquid fuerit neceſſarium pro ualiditate actus ibid.

Et hæc dicitur prȩſumptio iuris, & de iure, quæ non admittit probationem in contrarium ibid.

Ex praxi ultrà centenariam oritur ius tribuens meliorem titulum de mundo pag. 10. n. 8. V.

CERA

Legata annua ceræ, olei pro vſu Eccleſiæ, & vnius ferculi in qualibet hebdomada relicta Fratribus Cappuccinis Sacra Congregatio Concilij decreuit ſubminiſtrari pag. 73. n. 175. & ſeq.

cera Vide etiàm *candela*

Cerei, & candelæ in Anniuerſarijs, & funeribus ſi dantur ad manus ſingulorum debentur etiàm Priuilegiatis legitimè abſentibus, ſecus ſi dantur inſeparatè camerario, aut alteri capitulum reprȩſentanti pag. 9 num. 33.

Idem procedit in cereis ſeù pecunia legata Canonicis præſentibus in choro Officijs celebrandis ibid.

Conſuetudo, ſeù conſtitutio quod in funeribus maior cereus detur Canonicis, & minor Regularibus, ſeruanda eſt pag. 47. num. 16. S.

CEREMONIALE.

Legem generalem, & diſpoſitionem ceremonialis ceſſare faciunt ſtatuta particularia, Eccleſiarum habentium proprios ritus pag. 288. n. 1. 2. & 6.

CESSIO

Ceſſionis natura operatur poſſitionem ceſſionarij in locum cedentis, itaut nihil iuris apud cedentem remaneat pag. 196. num. 94.

Poſt ceſſionem generalis adminiſtrationis Iuſpatronatus ſpectat ad ceſſionarium, & cedens non poteſt amplius præſentare pag. 103. num. 82.

Epiſcopus ſi vti ceſſionarius Patronorum conferat poteſt prouiſionem vnico actu expedire, nèc eſt neceſſe quod prius coràm Vicario præſentet, & poſteà inſtituat pag. 108. num. 102.

Cedi poteſt commoditas Penſionis abſque conſenſu Papȩ, vide Penſio.

Iuſpatronatus ſi tranſiuit titulo ceſſionis in extraneos, iſti dicuntur electi loco illorum de ſanguine, & militat pro eis idem fauor p. 12. n. 8. S.

CHARACTER

Tonſura etiàm nullitèr collata imprimit characterem in ſententia canoniſtarum contrà Theologos pag. 32. num. 2. S.

Non tamen acquiritur ex tali impreſſione illa capacitas clericalis quæ vocatur executio Ordinis ſeù characteris pag. 32. num. 3. S.

Ad acquirendam capacitatem Penſionis non ſufficit impræſſio characteris clericalis, ſed requiritur etiàm illiùs habilitas, ſeù executio pag. 33. num. 4. S.

Nullitèr Tonſuratus eſt incapax Penſionis, ac ſi non haberet characterem. ibid.

Et eſt vti purus Laicus quoad effectus ſibi proficuos, ibid.

Limita ſtante bona ſide Ordinantis, & Ordinati ab Ordinario non ſuo, quià bona fides excuſat ad ſubſtinendum actum, & euitandam pænam pag. 33. num. 5. S.

F 2 CA

CARITAS

Prima Charitas incipit a ſe ipſo p.99 num.67.

CHARITATIVVM SVBSIDIVM

Cardinales non ſunt exempti à charitatiuo ſubſidio, pag. 5. num. 14. S.
Familiares Papæ tametſi habeant plures immunitates, adhuc non ſunt exempti a charitatiuo ſubſidio pag. 5. num. 16. & ſeqq. S.
Charitatiuum ſubſidium non ſecus ac cathedraticum requirit mentionem ſpecialem p.5. n.17.S

CHINCON

Comites de Chinchon grauarunt hæredes ad ſubminiſtranda in perpetuum alimenta pro capitulis generalibus Fratrum Minorum quæ in Hiſpania fiunt pag.48. num. 90.

CHISIVS

Cardinalis Chiſius ab Alexandro VII.creatus fuit per Promotionem diſtinctam in eodem Conciſtorio, in quo ſex alij creati ſunt p. 211. n.70.

CHORVS

Primus locus in choro ſiniſtro eſt ſecundus comparatiuè ad primum locum in choro dextero pag. 403. num. 76.
Stallum in choro, vocem in capitulo, & diſtributiones habebit canonicus de nouo creatus ad Epiſcopo pro ſuo iucundo aduentu, vbi viget conſuetudo quod illum creare poſſit, licet prouideri non debeat de Præbenda niſi expectata vacantia, pag. 327 num. 79.
Cappa eſt antiquior Habitus choralis, ac proprius Canonicorum pag. 40. num. 1. S.
Legatis cereis ſeù pecunia Canonicis præſentibus in choro officijs celebrandis, debentur etiàm legitimè abſentibus priuilegiatis ſi dantur ad manus ſingulorum, ſecùs ſi dantur inſeparatè camerario, aut alteri Capitulum repreſentanti pag. 9 num. 33.
Archipreſbytero curam actualem exercenti imputantur in congruam diſtributiones quas percipit ratione intereſſentiæ factæ in choro, & ſine vllo ſeruitio aut labore perſonali, pag. 31. num 9. S.
Seruitium Parochiæ ſuccedit loco ſeruitij in choro ad effectum lucrandi diſtributiones, pag.30. num. 8. S.

CINAMOMVM

Cinamomi Piperis, & Cariopoli annuam perpetuam eleemoſinam dant Reges Luſitani Fratribus Minoribus in Prouincia Angelorum, pag. 48. num. 90.

CINERES

In receptione cinerum Canonici Parati præferuntur Vicario Epiſcopi generali, pag.290.num.8.

CIRCVLVS

Fixis collatoribus cum deuolutione inter ipſos per viam circuli perpetui non intrat reſeruatio, pag. 411. num. 16.
Circulus ad formam ceremonialis lib. 1. cap.21. denotat vnionem membrorum ad ipſum caput, pag. 26 num. 2. S.
Et fieri non poteſt niſi proprio Epiſcopo, pag.26. num. 1. S.
Nec poteſt congruere Abbati collegiatæ pag. 26. num. 3. S.
Prælato Collegiatę non exempto Pontificalitèr celebranti non debent Canonici facere circulos in Eccleſia pag. 26. num.5. S.

CIRCVMSTANTIA

Circumſtantiarum diſtincta narratio fidem auget Hiſtoricis pag. 177. n. 11.
Bulla erectionis probatur in antiquis ex Teſtimonio Hiſtoricorum, maximè quando narrant circumſtantias particulares dictæ erectionis, ibid.
Circumſtantiæ ex quibus dicitur Indigna Sponſa, pag. 100.num. 88. S.

CIRENENSES

Nero Cirenenſibus agros vſurpatos conceſſit, pag. 42. num. 7. S.

CISTERCIENSES

Ciſtercienſium,& Silueſtrinorum vnitorum diſputatio ſuper præcedentia pag. 200. num. 39.

CITATIO

Simplices citationes nullæ non interrumpunt triennalem pag. 395. num. 50.
Simplices citationes nec Monitorij productio operantur interruptionem poſſeſſionis pag. 395 num. 51.
Citatio nulla etiàm ex alio capite quam èx defectu Iuriſdictionis non interrumpit triennalem, nec præſcriptionem, pag. 396. num. 54. & ſeq.
Citatio nulla ex alio capite quam ex defectu Iuriſdictionis interrumpit poſſeſſionem annalem, pag. 397. num 56.
Citatio valida reſpectu iuriſdictionis ſed malè executa, cuius vigore factus fuit proceſſus, non interrumpit pacificam poſſeſſionem, pag. 397. num. 55.

CIVIS

Appetens comparatiuè magis Ciuem quàm Alienigenam conſentire cenſetur in Alienigenam ceſſante concurſu, ſeù competentia Ciuis pag. 466 num. 4.
Voluntas nubendi potiùs in Patria quàm extrà non probat auerſionē nubendi extrà præſertim vbi non concurrit ciuis ſponſus cū extero ibid.

CIVITAS

Ciuitas poteſt cogere hæredes ut Teſtatorum mandata exequantur circà legata relicta Fratribus Minoribus, licet iſti careant actione ad illa

la petendum pag. 46. num. 86.

Ex litteris quas Papa ſcribit ciuitati, & Populo vnius ex Cathedralibus vnitis non arguitur ad prænominationẽ in Bulla prouiſionis, pag. 197. num. 32.

Caſtrum Durantis dum in ciuitatem, & Cathedralem erectum eſt aſſumpſit nomen Vrbanię ab Vrbano VIII. pag. 214 num. 76.

Terra S. Angeli fuerat ciuitas antiquiſſima, pag. 215 num. 79.

Non debent in eadem ciuitate apparere duo capita quaſi monſtrum pag. 27. num. 6. S.

CLARITAS CLARVM

Nihil in mundo tàm clarum quod non valcat aliqua dubitatione, ſeù Hominum cauillatione offuſcari pag. 114. num. 126.

In omni re etiam clariſſima ex ingeniorum ſubtilitate inueniri poſſunt dubitandi rationes pag. 448. num. 3.

Proprietas Iuriſpatronatus quando dicatur clara ad effectum abſorbendi poſſeſſorium pag. 448. num. 3. & ſeqq.

Proprietas Iuriſpatronatus dicitur clara, & abſorbet poſſeſſorium quando non habet difficultates requirentes altiorem indaginem pag. 448. n. 3.

Proprietatis claritas vt dicatur ceſſare requiruntur obiecta ſortia, ſeù rem moralitèr dubiam inducentia, ibid.

Proprietas Iuriſpatronatus quando eſt clara, ſi lite pendente ſuper ea contingat vacatio Beneficij, non eſt inſtituendus præſentatus ab exiſtente in quaſi poſſeſsione præſentandi, ſed expectari debet exitus litis, pag. 451 num. 13.

Inſtrumentum publicum electionis facit probationem probatam, & rem claram, & manifeſtam pag. 114. num. 128

C L A V S V L A

Clauſulæ, & declarationes effrenatæ quantò magis concurrunt in conceſſionibus Pontificijs, tantò plus ſonare dicuntur in merum priuilegium pag. 366. num. 28

Iuſpatronatus gentilitium non fit hæreditarium in vltimo, quando in eius Reſeruatione adſunt clauſulę, & verba reſtrictiua pag. 476. num. 3.

Et tunc deficientibus vocatis expirat Iuſpatronatus, & Eccleſia acquirit libertatem ibid.

Vltimus ſtatus ab altera parte proteſtatus cum clauſulis præſeruatiuis omnium, & quorumcumque iurium non conſtituit aliam in quaſi poſſeſſione præſentandi pag. 451. num. 15.

Contrarium ſi deficiant in præſeruatione iurium verba tam in poſſeſſorio quam in petitorio pag. 452. num. 15.

Item procedit in præſeruatiua iurium vtriuſque partis adiecta per Iudicem ibid.

Coadiutus optare poteſt præbendas etiam inſeparabilitèr vnitas, ſtante clauſula pręſeruatiua Iuris optandi in litteris pag. 224. num. 21.

Clauſula Arbitrio regulatur à iure p. 442. num. 36.

Rota concedit nonam remiſſoriam, & ſpecialem Compulſoriam cum *Clauſula cum Retardatione, vel ſine arbitrio Rotæ* pag. 174. num. 31.

Iuſpatronatus partim ad laicum, partim ad Eccleſiaſticum ſpectans conferri poteſt à Papa, & ſignari ſupplicatio cum clauſula *accedente conſenſu* ſolius Patroni laici pag. 75. num. 7.

Collatio Beneficij de Iurepatronatus laicorum vacantis ex vi decreti de dimittendo ob aſſecutionem incompatibilis ſpectat ad Papam cum clauſula *accedente conſenſu* Patronorum pag. 255. num. 60.

Clauſula derogatoria Indultis Epiſcoporum pro tempore Cardinalium, etiamſi beneficia vacauerint in menſe Reſeruato, ſonat in priuilegium pag. 366. num. 28.

Clauſula dummodo collatio ad nos hac vice pertineat denotat voluntatem Papæ non conferendi ceſſante reſeruatione pag. 320. num. 41.

Et apponitur in Prouiſionibus vti de reſeruato. ibid.

Prouiſiones Apoſtolicas de beneficiis Eccleſię Receptitiæ cum *Clauſula dummodò collatio ad nos hac vice Pertineat* ſi exequantur Epiſcopus aut capitulum, non cenſentur voluiſſe mutare ſtatum Eccleſiæ in eorum præiudicium pag. 320. n. 42.

Sed cenſentur iure proprio nouam prouiſionem facere fauore nullitèr prouiſi à Papa itaut conſideretur vti prouiſus per ipſos & non per Papam ibid.

Clauſula dummodò non ſit alteri ius quæſitum pręſeruat ius alteri competens ex præſentatione pag. 87. num. 29.

Et cenſentur preſeruate præſentationem iam factam pag. 96. num. 56.

Clauſula dummodo non ſit alteri ius quæſitum etiam omiſſa regularitèr ſubintelligitur pag. 96. n. 56.

Stante *clauſula dummodo non ſit alteri ius quæſitum*, eſſet ſubreptitia Prouiſio Apoſtolica cum derogatione, & gratificatione obtenta ab habente pinguiorem vocem in concurſu Conſanguinei præſentati ab alio Coherede, non expreſſa præſentatione, & concurſu Conſanguinei pag. 87. num. 29.

Stante *clauſula dummodo non ſit alteri ius quæſitum*,

Gratia derogationis Iurispatronatus in totum attenta lite ſuper ea non eſt attendenda, ſi Patronus tam antè quam poſt litem motam erat in quaſi poſſeſsione præſentandi pag. 96. num. 55.

Clauſula *dummodo non ſit alteri ius quæſitum* in Prouiſionibus Apoſtolicis pręſeruat ius alteri competens ex præſentatione pag. 13. num. 8. S.

Præſertim ſi præſentatus ſit omninò inſtituendus, vt ſi ſit compatronus, & de familia fundatoris in paritate vocum ibid.

Clauſula in litteris appoſita *dummodo non ſit alteri ius quæſitum* cenſentur voluiſſe conferre iure pręuentionis concurrendo cum Ordinarijs collatoribus pag. 398. num. 40.

Limita ſi apponatur etiam alia *clauſula & de deuolutione detur diſpoſitiue*, per quam Pontifex dicitur declarare ſe nolle concurrere cum Ordinariis eoſque præuenire ibid.

Clauſula *ex tunc reſignat* quid operetur pag. 136. num. 54.

Clauſula *ex tunc reſignat* retròtrahitur ad diem da-

tæ,& ante non dicitur eſſe in rerum natura ibid.

Clauſula *in omnibus & per omnia* in Indulto ſeù priuilegio non trahitur ad inſolita, & quæ cum difficultate concedi ſolent à Sedę Apoſtolica pag. 419. num. 33.

Clauſula *non aliàs aliter nec alio modo* in Reſignatione appoſita nihil operatur, vbi adeſt culpa Reſignanris pag 458. num. 16.

Et illa non obitante Permutans coram Ordinario beneficium Patronatum malitiosè abſque conſenſu Patroni, nullitèr permutat, & eo priuatus remaner ibid.

Reſignatio in fauorem, etiam omiſſa clauſula, *& non aliàs* &c. ſemper inrelligirur ſub conditione quatenùs beneficium perfectè acquiratur Reſignatario pag. 38. num, 1. S.

Vide *Reſignatio*

Clauſulę generalès *non obſtantibus Indultis, & quorum tenores* non ſufficiunt ad tollendum Rectori habituali ius nominandi Vicarium, ſi Papa non derogauir in ſpecie Bullæ Pianę pag, 436. num. 11.

Clauſula *prodit de iure* non tollit gratiam Nemini præiudicialem pag. 265. num. 25.

Clauſula *quod iuſpatronatus cenſeatur ac illud Regum* ſonat in priuilegium pag. 366. num. 28.

Clauſula *quod iuſpatronatus derogari non poſſit etiam per vacationem Beneficiorum apud Sedem* ſonat in priuilegium pag. 366. num. 28.

Clauſula *quorum tenores* & decretum irritans operantur effectum indiuiduæ expreſſionis cum ſuis qualitatibus pag. 444. num. 42.

Clauſula *ſiue præmiſſo ſiue alio quouis modo* non ſuffragatur vt litteræ Prouiſionis exequi poſſint ex alio capite inducente vacationem ſi non iuſtificatur vacatio ex capite narrato pag. 247. num. 30.

Regula 8. hodiè 9. Cancellariæ tollit clauſulam *ſublata* pag. 367. num. 29.

Ab obtinendam aperitionem oris aduerſus indulta Apoſtolica cum *clauſula ſublata*, & decreto irritanti ſufficit fumus læſionis, & non requiritur rigoroſa meritorum diſcuſſio. p. 358. n. 1. & 2.

Clauſula *vt aſſeris* obligat narrantem ad iuſtificandum aſſertum, ſi litteris vti velit pag. 14. n. 15. S,

Et gratia omninò concidit, ſi non iuſtificantur narrata, etiam in ijs, quæ non retraxiſſent Pontificem, à conceſſione gratiæ ibid.

C L E M E N S

Clementis VII. Conſtitutio quod conſenſus extendi debeat infrà quindecim dies à die miſſę ſupplicationis ad regiſtrum pag. 126. num. 22.

Dicta Conſtitutio non fuit obſeruata pag, 126. num. 23.

Clemens VII. conceſſit facultatem Sindico Conuentus tranſigendi cum hæredibus ſuper legatis quorum Fratrès erant incapaces, quià hæredes remanebant naturalitèr obligati pag. 16. n. 14.

Clementis VIII. & aliorum Pontificum declarationes ſuper acceptatione legatorum annuorum pro Miſſis non repugnante paupertati Fratrum Minorum pag. 44. num. 81.

Vide etiam *Clementina*

C L E M E N T I N A

Clementina *exiui de verb. ſignif.* prohibet Fratribus Minoribus ſolos annuos redditus cum actione ciuili ad colligendum pag, 42. num. 78.

Clementina *Exiui* ſolum prohibet Fratribus Minoribus poſſidere legata ciuilirèr, & tamquam debita iure actionis, non autem illa quotannis manualitèr recipere per viam Eleemoſynę in ſtipendium Miſſarum pag. 14. num. 6.

Clementina *Exiui* §. *annui redditus* quomodò intelligi debeat pag. 47. num. 89.

Clementina *plures de Iurepatr.* fuit ædita in Concilio Viennenſi ſub Clemente V. pag, 205. n. 1. S.

Vide *Iuſpatronatus Gentilitium*.

Clericus Vide etiam Tonſura.

Laici corpore, Clerici verò in Choro pro eorum munere laborare debenr pag. 45. n. 83. & ſeqq.

Numetus Beneficiorum tacitus & in genere à lege prȩfixus eſt in Eccleſijs receptitijs, quod nempè tot ponanrur Clerici quot poſſunt abſque penuria ex redditibus Eccleſiæ ſubſtentari pag. 313. num. 23. pag. 314. num. 25.

In Iurepatronatus Clericorum Papa habet abſolutam poteſtatem, & in collatione per ipſum facta non attenditur præiudicium Patroni Eccleſiaſtici pag. 75. num 7.

Priuilegium Clerici in Iurepatronatus mixto vt ſuæ portioni non derogetur, non eſt proprium, ſed laici, & ſublato fauore laici remanet inefficax pag 76. num. 8.

Vide etiam in verbo Iuſpatrontus.

Clericatus, Valor Beneficii, & Idoneitas reſultant ex ipſis litteris in forma gratioſa expeditis pag. 97. num. 59.

Clericatus ſi denegetur intrà quadrimeſtre abſque iuſta cauſa, non quæritur ius oppoſitori ex iſta inhabilitate pag. 271. num. 43.

Fundato Beneficio prò Clerico Oriundo & Paupere ſi conferatur non oriundo nec pauperi an poſſit imperrari pag. 370. num 39.

Clericus fundator an & quando præſumatur fundaſſe & dotaſſe de bonis Eccleſię vel de proprijs pag 411. num, 17. & ſeqq. pag. 422. num. 43. & ſeqq.

Clericus peccaret grauitèr qui fundans Beneficium de bonis Eccleſiæ reſeruaret laicis ius præſentandi pag. 412. num. 18, pag 422. n. 44.

Bona Eccleſiaſtica non ſunt data Clerico, & excepto victu, & neceſsariis, reliquum eſt Eccleſiæ, & Pauperum pag. 413. num. 20.

Clericus nullitèr ordinatus ab alieno Epiſcopo non eſt incapax beneficiorum pag. 33. num. 6. S.

Contrarium reprobato Cardinali de Luca pag. 33. num. 6. & ſeqq. S.

Paria ſunt quęm non eſse Clericum, & eſse nullitèr clericatum pag. 34. num. 7. S.

Beneficia, & Penſiones pari paſsu ambulant quoad requiſitum Clericatus pag. 34. num. 8. S.

Clericatus requiritur tàm pro aſsequendis beneficijs, quam pro Penſionibus Eccleſiaſticis, quidquid ſecus ſit in laicalibus pag.34. num. 7. & ſeqq. S.

Penſio Eccleſiaſtica reſeruata non Clerico totalitèr corruit, & eſt nulla pag. 34. num: 7. S.

Nec poteſt in eum transferri Penſio reſeruata vti Clerico cum ſacultate transferendi in perſonas capaces ibid.

Executio Characteris conſiſtit in capacitate Clericali pag. 36. num. 15. S.

Beneficium ſimplex conferri non poteſt nullitèr tonſurato ibid.

Valdè æquum eſt vt extraneis præferri debeant Clerici Eccleſiæ Parochialis in aſsociatione funerum ſuorum Parochianorum pag.47.n.15. S.

Simoniacum eſt nolle Capitulum concedere ius aſſociandi mortuos quod babent Regulares, niſi ſuis Clericis ſæcularibus ſoluatur emolumentum pro aſsociatione prætenſum pag. 44.n.3 S.

C L E R V S

Clerus Sęcularis dignior eſt Regulare pag. 47. num. 17. S.

Præſertim vbi agitur de Capitulo Cathedralis, cui in honorificentiis cedere debent Regulares vti facienti vnum corpus cum Epiſcopo ibid.

Conſuetudine quadragenaria poteſt introduci, vt in aſſociatione funerum euocetur Clerus Parochiæ defuncti, vna cum Regularibus pag.47. num. 14. S.

Talis conſuetudo non eſt merè coactiua hæredum vt præcisè Clerum euocent, ſed ſolum inducit prælationem Cleri in caſu quo hæredes velint funus aſſociari per alios extraneos ibid.

Clerus inſeruit Eccleſiæ Parochiali, Predicando celebrando Miſſas, & diuina officia, & adiuuando Parochum in adminiſtrando Sacramenta Parochianis, ideò præferendus eſt extraneis ibid.

Valdè æquum eſt vt extraneis prǫferri debeant Clerici Eccleſiæ Parochialis in aſſociatione funerum ſuorum Parochianorum pag.47.n.15. S.

C O A C T I O

Modica coactio licita eſt Parentibus & conſanguineis ad matrimonium pag. 470. num. 13.

Et poſsunt impellere per ſimplices increpationes verborum dummodò non intercedat atrocitas facti ibid.

Idem eſt nullam adeſse coactionem, ac adeſse modicam pag. 470. num. 13.

Mentem coactam totaliter excludunt actus non neceſsarij correſpondentiæ Puellę ergà Sponſum ſed exuberantes, & cum ſignis externis lecitię, & riſus pag.472. num. 18.

Matrimonium inualidatur ex proteſtatione prçcedenteèr facta etiam abſente parte, ſi is qui proteſtàtur timet compelli ad matrimonium pag. 83. num. 38. S.

Virginum aliquæ non poſſunt dici coactæ, licet non niſi percuſsæ conſentiant in copulam pag. 88. num. 52. S.

Aliæ de conſenſu Conſanguineorum inuitant aliquem Iuuenem in domum vt deprehendantur in ſtupro, & ſine dote nubant pag. 89 n. 53 S.

Repertus in ſtupro, & coactus ab Attinentibus ſtupratæ armata manu, matrimonium contrahens nullum eſt matrimonium, etiamſi ſtuprator ad id de iure teneretur, & cogi potuiſset per Iudicem pag. 90. num. 57. S.

Attinentes ſtupratæ non poſsunt authoritate propria, & priuata cogere ſtupratorem ad matrimonium, licet poſſint inſtare coram Iudice vt compellatur ibid.

Declara annulſari Matrimonium contractum in illo actu coactionis Parentum armata manu, ſecùs matrimonium poſteà contractum cum præcedenti proteſtatione metus ibid.

Iudex agnoſcens inualiditatem Matrimonij à Stupratore cum ſtuprata per metum contracti debet declarare illud nullum, & cogere ſtupratorem ad contrahendum de nouo Matrimonium cum eadem in faciem Eccleſiæ pag. 91 num. 58. S.

Limita ſi hoc medio tempore cum alia contraxit de facto pag. 91. num. 59

Etiamſi contraxerit pendente lite ſuper primo matrimonio, & contrà inhibitionem ſpecialem Iudicis ibid.

Nulla maior coactio quam facere actum metu inſtantis mortis, ſiuè metus dirigatur ad illud factum, ſiuè non pag. 92. num. 62. S.

Matrimonium contractum à Iuuene reperto cum Puella de nocte ad terrorem iſtius Attinentiùm minantium illi necem eſt nullum ſi minantur animo cogendi ad matrimonium, ſecùs ſi ſimplicitèr ad vindictam pag. 92. num. 61. S.

Contrarium & quod indiſtinctè ſit nullum pag. 92. num. 62. & ſeqq. S.

Solus timor mortis vel alterius periculi probat conſenſum coactum ad aliquid dandum vel ſe obligandum, licet metus ille non inferatur ad aliquod dandum vel obligandum ibid

Conſenſus meticuloſus non pendet ab intentione inferentis metum, ſed ab ipſo metu materiali à quo cogitur directè, & præcisè pag. 93. n. 64. S.

Parentes ſtruprątę in flagrantis criminis deprehenſione naturaliter, & plæromque habent impetum occidendi, & ſe vindicandi, non autem cogendi ad Matrimonium ibid.

Fraudes quę concurrunt in matrimonio cum ſtuprata metu Parentum minitantium contracto, & eiuſdem peſſimi euentus pag. 93. num. 65. & ſeqq. S.

Nolens ſeruare promiſsa Sponſalia compelli poteſt per cenſuras moderate vt de nolente fiat volens pag. 98. num. 81. S.

Si tamen ſit pertinax debet Iudex eum abſoluere etiam nolentem ibid.

Vide Metus Sponſalia.

Sponſa ſi monita per ſuaſiones, & diligentias ad ſeruandam fidem adhuc renuit, non eſt deueniendum ad exactiſsimas coactiones pag. 475. num. 26.

Iudex cogens defloratorem ad ducendam virginem defloratam non dicitur vim inferre nec deflorator dicitur coactus, quia irrationa-

bilitèr

bilitèr inoitus pag. 21. num. 27.
Fratres Minores oon poſsunt iudicialiter hæredes cogere ad prę̨ſtandum eleæmosynas ipſis Fratribus legatas pag. 19. num. 21.
Hæres licet cogi non poſſit à Fratribus Minoribus ad preſtandum legatum, cogi tameo poteſt tam ex officio, qoam ad inſtantiam cuiuſqoe de Populo pag. 19. num. 22.
Et poteſt etiam cogi per Syndicum Apoſtolicum tamquam vonm de Populo non Fratrum nomine ibid.
Et poteſt cogi per Syodicum non tanquam vnum de Populo, ſed oomine Eccleſiæ Romanę pag. 19. oum. 23.
Nequè hoc caſu hęredes dicuntur coacti reſpectu Fratrum pag. 20. num. 27.
Immò nec dicuotur coacti reſpectu Iudicis, quià Teſtator voluntariè reliquit, & ipſi noo poſſunt habere voluntatem contrariam pag. 20. n. 27
Et ſi recuſant dare ſponte dicuntur irrationabilitèr inuiti? & habentur de iure pro Voluntarijs pag. 21. onm. 27.
Vouens dare quotannis certam eleemosynam Fratribus incapacibus poteſt cogi per Confeſſarium ad tradeodum ratione Voti pag. 21. n. 28.
Et tamen reſpectu Fratrum oon cogentium dicitur ſpontè tradere quia votum ab initio fuit voluntarium ibid.
Vide etiam ſub verbo Fratres.
Poteotis, & Superioris preces, & dona vim habent iubendi, & cogeodi pag. 88. num. 52. S.
Omoe id quod promittitur causa e[illegible]andi periculum eſt metu coactum pag. 93. num. 64. S.

COADIVTOR COADIVTORIA COADIVTVS

Canonicus Coadiutus an poſſit optare Præbendas annexas Canonicatui pag. 219. oum. 1. & ſeqq.
Canonicus Coadiutus poreſt optare Præbendam annexam Canonicatui ſeparabilitèr, & reuocabilitèr de communi cootrà Gonzal pag. 220. num. 1.
Et qoando procedat cootraria opinio Goozal. pag. 221. num. 7.
Coadiutus obtinens Præbendam inſeparabilitèr annexam optare non poteſt etiam extrà conſuetudinem contra Garziam pag. 221. oum. 7. pag. 224. num. 19. & ſeqq.
Garzias tenens Coadiutum optare poſse, & Præbendam ab eo dimiſsam ſtatim acquiri Coadiutori refellitur pag. 222. num. 12. & ſeqq.
Si per optionem nouæ Præbendæ mutatur titulus Canooicalis non poteſt coadiutor in Præbenda per coadiutum optanda ſuccedere pag. 222. oum. 9
Nouus titulus in optione Præbendæ per coadiutum quæſitus non eſt adiudicatus in gratia coadiutoriæ ibid.
In titulo per optionem vacante ſuccedere debet Canonicus ſequeos in gradu oon coadiutor pag 222. num. 12 & 24.
Limita quando in gratia coadiutoriæ coocesſa fuiſſet coadiutori futura ſucceſſio cum primum per ceſſum vel deceſſum, vel per aliam dimiſſionè Beoeficiū coadiuti vacauerit p. 222. o. 13
Contrarium etiàm in hoc caſu propter præiudicium Canonici moderuioris ſequeotis in gradu pag. 223. num. 14. & 16.
Coadiutur poreſt optare ſi coadiutor ſuccedere poteſt io noua Præbenda per eum optanda, ſecùs ſi non poteſt io ea ſuccedere pag. 221 num. 8.
Succedente coadiutore per obitum coadiuti nullus optat pag. 223. num. 15.
Prębenda ioſeparabilitèr annexa Canonicatui ſi vacet per optiooem coadiuti remanet apud coadiutorem, & oon poteſt optari per Canooicum ſequeotem in gradu pag. 221 nom. 7.
Coadiutus poteſt optare præbendas ſeparabilitèr annexas Caoonicatibus niſi obſtet contraria conſuetudo legitimè præſcripta, pag. 224. n. 20
E contra oon poteſt optare Prębeodas inſeparabilitèr anoexas, niſi concurrat conſuetudo intèrpratatiua in coorrarium ibid.
Et hæc conſuetudo contraria poteſt eſſe decennalis, immò etiàm noe decennio ſufficit ita aliquando ſeruatum per aliquot actus ibid.
Coadiutus ad optionem præbendarum abſque diſtinctiooe an ſint ſeparabilitèr, vel inſeparabilitèr annexæ, ſæpe admittitur io praxi, quæ tamen improbatur, & eius fuodamenta tolluntur pag. 224 num. 21.
Coadiutus optare poteſt præbendas etiam ioſeparabilitèr vnitas, ſtante clauſula præſeruatiua iuris optandi in litteris pag. 224. num. 21.
Ius optandi per coadiutoriam cenſetur ſublatum pag. 221. num. 5.
Papa io gratia coadiutoriæ poreſt præiudicare Caoonico ſequenti in gradu ad quem ſpectat optio pag. 223. onm. 15.
Declara ſi expreſſè voluit, quià in dubio non præſumitur, voluiſſe præiudicare conſuetudinì optandi, ibid.
Coadiutore dato cum futura ſucceſſione, etiàm quoad optionè præbendæ, coadiutus poteſt optare præbendam etiam ioſeparabilitèr annexam pag. 220. num. 30.
Si verò futura ſucceſſio concesſa fuit quoad Caoonicatum tantùm, & præbendam ordinariam alli inſeparabiliter annexam, tunc etiam coadiutus optare poteſt aliam præbeodam, ſecluſa contraria cooſuetudioe vel obſeruantia, ſecundum opiniooem Garziæ pag. 220 num. 4.
Vide etiam Optio Præbenda.
Annata non ſoluitur ratione ipſius gratię collationis, ſeù coadiutorię pag. 329. num. 4.
Declara vt pag. 330. num. 7.
Media annata ſeù commuoe reſtitutum fuit per Cancellariam hæredibus Coadiutoris ante Coadiutum defuncti pag. 329. num. 4.
Media annata per Coadiutorem ſoluta noo venit reſtitoenda ſi prædeceſſerit Coadiuto, & oullos fructus perceperit pag. 329. oum. 5, & ſeqq.
Commune ſeruitium ſolutum pro gratia coadiutoriæ non eſt reſtitueodum ob prædeceſſum coadiutoris pag. 331. oum. 10. & ſeqq.
Nec eſt ſolutum principalitèr, & finalitèr ratione
per-

Digitized by Google

perceptionis fructuum poſt mortem coadiuti, ſed tanquam onus iniunctum à Papa ipſi coadi-toriæ vt odioſæ ibid.

Coadiutoriæ cõtinentes futuram ſucceſſionem ſunt exorbitantes, & odioſæ vti continentes votum capradæ mortis pag. 330 num 8. & 9.

Et earum conceſſio fit a Summo Pontifice ſolo, omnibuſque alijs prohibetur ibid.

Ius commune Ordinarium permittit ſolùm coadiutoriam temporalem ibid.

Gratia coadiutoriæ eum futura ſucceſsione fit per Papam non iure Ordinario, ſed diſpenſatiuè derogando diſpoſitioni iuris communis ibid.

Amplia etiamſi agatur de coadiutorijs Eccleſiarum Cathedralium pag. 330. num 8.

Coadiutor emit aleam incertam conſequendi Eccleſiam per prędeceſſum coadiuti pag. 331.n.12

Commune ſeruitium In gratijs coadiutoriæ ſoluitur in ipſo actu expeditionis litterarum tanquam purè debitum pag. 332. num.13. & ſeqq.

Secus in alijs prouiſionibus Beneficiorum euentualibus, quia tunc in actu expeditionis non fit ſolutio, ſed obligatio de ſoluendo in euentum, pag. 332. num. 15.

Et exactio annatę non fit niſi ex momento vacationis Eccleſiæ in hoc ſecundo caſu p.332. n. 17.

Annata in coadiutorijs non eſt onus reale fructuum vt in alijs prouiſionibus euentualibus, ſed eſt tributum perſonale incumbens prouiſo de coadiutoria pro gratia exorbitanti p. 334. n.23

Coadiutoria dicitur continere duplicem gratiam, vnam fauore coadiuti circà ſeruitium, alteram fauore ipſius coadiutoris circà futuram ſucceſſionem. pag. 333. num.21.

Componenda ſoluta pro coadiutoria non reſtituitur ſi coadiutor præmoriatur p. 333. num. 12.

Nec compenſatur cum nouo coadiutore ſi petatur, ibid.

Non eſt Simoniacum aliquid recipere pro gratia coadiutorię diſpenſatiua, & exorbitante à iure pag. 335. num.27.

Annata ſoluitur etiã pro ſalario coadiutori reſeruato ſuper diſtributionibus quotidianis in coadiutorijs beneficiorum inferiorum p.333 n. 18.

Coadiuctor Epiſcopi ſi ei aſsignetur congrua, ſeù alimenta ſupèr fructibus Eccleſiæ ſoluit annatam etiam pro dicta congrua vltrà aliam annatam pro coadiutoria pag. 333. num. 20

Vide Annata.

Onus coadiutoris preciſè non neceſſarij non deducitur ex valore beneficij pag.17. num. 5. S.

C O C C I N V S

Coccini deciſio 1274. declaratur pag.3. num.5.S. pag. 5. num.17. S. pag.6. num. 19. S.

C O C H I E R

Cochier fuit inſignis Beneficialiſta non ſolùm theoricus ſed practicus pag. 124. num.18.

C O G I T A T I O

Scientia, & cogitatio Papæ reſeruantis in genere non ſufficit concurrente præiudicio tertij, ſed requiritur ſcientia ſpecialis, & ſpecialiſſima pag. 434. num.7.

C O G N A T V S C O G N A T I O

Scientes occultam cognationem inter eos quorum publicatur Matrimonium tenentur propalare ad euitandam futuram fornicationem pag. 104. num. 105. S.

Cognatorum, & Agnatorum ſublata differentia in Iurepatronatu proùt in ſucceſsionibus attenditur quis ſit proximior in gradu p.165. num.11.

Et proximior in gradu licet ex vno tantum latere coniunctus vincit remotionem coniunctum ex vtroque latere, ibid.

Fundatio pro illis de genere meo, & matris meę non requirit vtriuſque lateris coniunctionem in pręſentando, ſed alterutram tantùm ibid.

Et ibi particula *Et* non ſtat copulatiuè nec diſtinctiuè cum prælatione ſecundùm Ordinem Scripturę, ſed parificatiuè vt præſentandus accipiatur de una vel alia linea arbitrio Patronorum ibid.

Maximè ſi plura ſint beneficia fundata quam ſit veriſimile adeſſe vtrinquè coniunctos qui poſsint præſentari pag. 166. num. 12. pag 172. n. 31.

Stat copulatiuè, & requiritur vtraque coniunctio quando fundator vocat duplicem caſatam vel lineam per modum vnius, puta ſi vocat in ſingulari ſuam familiam quam explicat de vtraque caſata, ſecùs vbi vacatur duplex linea per modum duplicis caſatæ ſubſtantiuè pag.166.n.13.

Pro illis de genere meo, & Matris meæ licet ibi *Et* non ſtaret copulatiuè, itaùt non requireretur concurſus vtriuſque coniunctionis, tamèn habens vtramque præferri debet habentibus vnam tantum, pag.166 num.11. pag. 172. n°31

Contrarium ibid.

Vide Iuſpatronatus,

C O H A B I T A T I O

Contracto Matrimonio ſub conditione de præterito, vel de præſenti, donec doceatur de implemento conditionis, Ordinarius debet prohibere cohabitationem contrahentium p.80.n.30S

C O I T V S

Etiam Etnici erubeſcunt palam coiere, pag. 73. num. 12. S.

COLLATIO COLLATOR.

Clauſula dummodò collatio ad nos hac uice pertineat Vide clauſula.

Si collatio datariæ in menſe reſeruato non habuit effectum in concurſu cum prouiſo ab ordinario, pręſumitur ſcientia et patientia datariæ ad obſeruantiam requiſita pag. 322. num. 51.

Verbum *collatio* aliquandò obliquatur & importat electionem & omnem alium actum iuxtà ſubiectam materiam pag. 323. num. 56.

Verbum *contulimus* eſt generale importans etiàm electionem, & admiſsionem, ſeù dationem, &

conceſſionem alicuius rei ibid.

Verbum *collatores* aliquando ſumitur pro Electores ſeù Receptores ibid.

Verba *confirmus* & *de uacanti* in prouiſione relatiua ad ſtatutum clarè loqnens de ſimplici electione, ſeù deputatione interprætantur impropriè & improprijſſimè ad limites ſtatuti relati pag. 324 num. 58.

Vel ſi nulla fieri poſſit interpræratio, uti expreſſio erronea non noceret, & reducenda eſſet ad tenorem ſtatuti,ac ſi cum eius uerbis fuiſſet proceſſum pag. 324 num. 58.

Collatio impropria & Vacatio impropria datur in Eccleſijs receptitijs pag. 324 num. 57.

Collationes etiamſi adeſſent per annos 40. & fuiſſent executæ ab habente ius eligendi non faciunt numeratam Eccleſiam, quæ erat receptitia pag. 320. num 41.

Iuſpatronatus partim ad laicum, partim ad Eccleſiaſticum ſpectans conferri poteſt a Papa, & ſignari ſupplicatio cum clanſula accedente conſenſu ſolius Patroni laici pag. 75. num 7.

Papa habet abſolutam poteſtatem in Iurepatronatus Clericorum & in collatione per ipſum facta non attenditur præiudicium Patroni Eccleſiaſtici, ibid.

Conſentiente laico ceſſat illius præiudicium, & Iuſpatronatus mixtum conferri poteſt per Papam abſque derogatione pro parte ad Clericum ſpectante pag 76. num.8.

Laicus ſi non poſſet ſolus conſentire libere collationi Iuriſpatronatus mixti diſſentiente compatrono Eccleſiaſtico pateretur præiudicium ex communione cum Eccleſiaſtico p.76. num 9.

In collatione ſimultanea Epiſcopi, & capituli, ſi Epiſcopus vnum, capitulum alium nominet,poteſt Papa, & Legatus, etiàm termino ad conferendum durante, iure concurſus præuenire conferendo pag. 91. num. 40.

Nec Papa tenetur tunc vni ex nominatis conferre aut gratificari digniori, ibid.

Pinguiorem hoc caſu cenſeri vocem Epiſcopi qui ſentiant, & quod bonum eſſe ſi ſeruaretur in praxi hæc opinio, & quare p. 91. num. 41.

Opinio quod gratificatio debeatur nominato ab Epiſcopo non procederet ſi nominatus à capitulo præponderaret in meritis, & tunc Papa conferre poſſet cui vellet etiàm tertiò vel iure præuentionis, vel iure deuoluto pag. 91. num. 41.

Grande frænum Prælatorum in exercenda iuſtitia, & iuribus Eccleſiæ tuendis eſt dependentia a capitularibus in collatione Beneficiorum ibid.

Sciſſa vniuerſitate patrona in partes æquales non intrat termino ad præſentandum durante collatio Apoſtolica per viam gratificationis, nec gratia cum derogatione medietatis vocum pag. 92 num 44.

Declara vt collatio facta per Papam vel.Ordinarium termino durante pendeat ab euentu, & valeat ſi patroni non reclament vel in termino non eligant, pag.92 num.45.

Beneficium Iuriſpatronatus liberè ab Ordinario conferri non implicat quià intelligitur ſi patrono placuerit, & ſubſtinetur patrono volente pag. 101. num. 75.

Et ſi intrà quadrimeſtre non præſentet neque reclamet cenſetur approbare collationem factam de libero ibid. & pag.105. num. 91.

Declara vt cenſeatur approbare pro illa vice non in perpetuum pag. 101. num. 75.

Obſeruantia & Declaratiò voluntatis deducta ex tolerantia fundatoris quod beneficium liberè conferatur, procedit in dubio, & vbi verba fundationis eſſent ambigua pag. 101 num. 76.

Collatio liberè facta de beneficio Iuriſpatronatus Iure etiàm ordinario cenſetur ſub tacita conditione ſi Patronis placuerit pag.105. n.90 & 91

Et tunc conſenſus etiàm ſuperueniens validat actum collationis, ibid.

Collatio libera beneficij quod eſt de Iurepatronatus eſt inualida ab initio vigore decreti irritantis in cap. decernimus 16. quæſt. 1. pag 107. num. 97. & num. 100.

Reconualidatur tamèn, & valet vſque ab initio ſi patronus, cuius fauore decretum emanauit,approbat, quia cenſetur facta ſub conditione ſi domino placuerit pag. 107 num. 98.

Amplia etiàm ſi tacitè ſolùm conſentiat non reclamando, nec præſentando durante tempore ad id conceſſo ibid.

Patronus non reclamando, nèc præſentando in tempore cenſetur conſentire liberæ collationi, vel præſentationi alteri factæ, & iuri ſuo pro illa vice renunciare pag 107. num. 99.

Ideò non attenditur præiudicium Patroni à ſpretu reſultans ibid.

Collatio Beneficij de Iurepatronatus facta tamquàm de deuoluto ſpreto patrono non conualidatur, etiàmſi iſte poſteà neglexerit in tempore præſentare pag 107, num 100.

Secùs ſi collatio facta eſt vti de libero, & aucthoritate ordinaria ibid.

Collatio vti de deuoluto non ſpectat ad ordinarium ante deuolutionem nec in actu nec in habitu, pag.107 num. 101.

Collatio vti de libero pertinet ad iuriſdictionem in Epiſcopo ſaltem habitu reſidentem etiàm intrà tempus ad præſentandum conceſſo, & ſolum exercitium illi intrà dictum tempus interdicitur pag. 107. num. 101.

Collatio vti de libero facta etiam pendente termino ad præſentandum promanat à poteſtate vniuerſali, & ordinaria Epiſcopi, non a iure aliquo ſpeciali, ibid.

Epiſcopus ſi vti ceſſionarius patronorum conferat, poteſt prouiſionem vnico actu expedire, nec eſt neceſſe quod prius coram Vicario præſentet & poſtea inſtituat pag. 108. num. 102.

Superior qui iure deuoluto prouidet non tenetur ponere, edictum nec facere concurſum, pag. 111. num. 121.

Multo minùs tenetur attendere concurſum, & examen factum pro ordinario, & capitulo eligere debentibus ibid.

Nec tenetur conferre vni ex oppoſitoribus examinatis in concurſu pro Ordinario, & capitulo niſi aliqua adeſſet conſtitutio diſponens ex ſola oppoſitione acquiri Ius ad rem ibid.

Tenetur tamèn conferre habenti requiſita neceſſaria ibid.

Digitized by Google

Stante paritate votorum in electione, ſolus Pontifex poteſt durante tempore ad eligendum præſcripto gratificari cui vult ex electis, non tamen conferre perſonæ extraneæ iure deuoluti niſi elapſo dicto tempore pag. 115. num. 132.

Vide etiam concurſus Deuolutio Electio.

Beneficium Iuriſpatronatus conceſſi ex mæra gratia conferri poteſt ab ordinario habente indultum conferendi beneficia reſeruata & cadit ſub Regula 8. hodie 9. cancellariæ p. 359. num. 4.

Renunciatio beneficij eiuſque Collatio ſtare non debet in pendenti pag. 143. num. 16.

Poteſt tamèn eſſe reſolubilis proptèr aliquam conditionem ex iuris præſeripto ſubintellectam p. 144. num. 17

Reſignatio Beneficij occaſione ingreſſus in Religionem ſubintelligitur de iure conciliari quod Collatio pendeat ab euentu Profeſſionis emittendæ pag. 144 num. 18. pag. 156. num. 48. pag. 158. num. 54.

Et licèt ex partæ Reſignantis collatio eſſet libera & abſoluta adhùc Concilium ſuſpendit eius effectum ibid.

Fundato Beneficio pro Clerico Oriundo, & Paupere ſi conferatur non oriundo, nec pauperi an poſſit impetrari pag. 370. num. 39.

Beneficium collatum perſonæ non qualificatæ poteſt impetrari quando qualificatio Vocati reſpicit fauorem Eccleſiæ & Beneficij, ut quod ſit doctor & ſimiles, ſecùs quando qualificatio reſpicit fauorem perſonarum uocatarum, ut quod ſit Pauper, oriundus conſanguineus, & ſimiles & tunc prouiſio facta de non qualificato abſque compatitione, & oppoſitione alicuius qualificati eſt valida ibid.

Vide Qualitas.

Lex fundationis valet quod beneficium non poſſit cadere ſub reſeruationibus, nec poſſit conferri niſi per certum Prælatum pag. 372. num. 42.

Pactum quod etiàm in caſu Reſeruationum Apoſtolicarum, nec vllo caſu aut quauis de cauſa etiàm legitima poſſit Papa vel Ordinarius conferre abſque præſentatione, compræhendit etiàm caſum negligentiæ patronorum in præſentando infrà quadrimeſtre pag. 371. num. 41.

Erit tamen locus præfixioni termini arbitrio Ordinarij, & elapſo termino hominis prouiſio fieri poterit iure deuoluto. ibid.

Sed etiam poſt terminum patronus admitti debet ad purgationem moræ ſi velit ſtatim præſentare re adhùc integra, ideſt prouiſione non ſecuta ibid.

Monaſterium habens ius conferendi Hoſpitale Sæculare non poteſt illi pręficere perſonam Regularem pag. 374. num. 1

Papa eſt Ordinarius Ordinariorum, & omnium Beneficiorum, & Hoſpitalium collator ordinarius pag. 379. num. 22

Non expræſſa manualitas Beneficii non reddit gratiam ſubreptitiam ſi Papa illud ſimpliciter conferat, ſecus ſi conferat perpetuò quoad vixerit pag. 379. num. 25.

Collatio facta per Papam iure deuoluto iuxtà lateranenſis ſtatuta Concilij importat deuolutionem factam gradatim de vno Superiore ad alium vſque ad Papam vltimo loco pag. 393. num. 37.

Et vnuſquiſque ex Collatoribus habet Semeſtre à die ſcientiæ vacationis pag. 393. num. 38.

Probari debet ſcientia nullitatis electionis in Epiſcopo alijſque collatoribus gradatim vt ſit locus prouiſioni Apoſtolicæ iure deuoluto iuxtà Lateranenſis ſtatuta Concilij pag. 393. num 39.

Limita ſi Eccleſia ſit exempta, quia tunc deuolutio ſit immediatè ad Papam pag. 393. num. 41.

Item limita ſtante clauſulā dummodo non ſit alteri ius quæſitum, quià per eam Papa cenſetur voluiſſe conferre iure præuentionis concurrendo cum Ordinariis collatoribus pag. 393. num. 40.

Sublimita hoc ſi apponatur alia clauſula & de deuolutione detur diſpoſitiuè, per quam Pontifex dicitur declarare ſe nolle concurrere cum Ordinariis, eoſque præuenire ibid.

De iure communi collatio Beneficiorum eſt ſimultanea Epiſcopi & Capituli pag. 409. num. 12.

Inſtitutio tamen in beneficijs de iurepatronatus pertinet ad Epiſcopum cum conſenſu, vel cum Conſilio Capituli ibid.

Vide Capitulum.

Fixis Collatoribus cum deuolutione inter ipſos per viam Circuli perpetui non intrat reſeruatio pag. 411. num. 16.

Fundator ſi voluit prouiſionem à certis Collatoribus omninò faciendam cenſentur excluſę reſeruationes pag. 415. num. 24. pag. 423. num. 47. & 48.

Indecorum eſt vt Papa non prouidente intrà certum terminum collatio redeat ad inferiores collatores pag. 415. num. 25.

Epiſcopus procedens vti executor Papæ in erectione Beneficii, etiamſi habeat facultatem omnià, & ſingula faciendi prout ſibi videbitur non poteſt ſibi reſeruare ius conferendi ad excluſionem Reſeruationis regulæ 4. niſi de hac ſpecialis mentio fiat in commiſſione pag. 419. num. 32. & 33.

Epiſcopus ſi habet à Papa facultatem reſeruandi Collationem beneficii Capitulo, non poteſt illam ſibi & ſucceſſoribus reſeruare pag. 420. num. 35.

Prima collatio facta ab Epiſcopo in erectione Collegiatæ in executionem Bullæ non diſeruit pro obſeruantia contrà Reſeruationes Apoſtolicas pag. 420. num. 37.

Nec aliæ Collationes factæ vigore Indulti Apoſtolici ibid.

Nec aliæ quæ non fuerunt pacificę ibid.

Quando conſtat de ſtatu Collegialitatis ab initio non ſufficit Eccleſiam fuiſſe collatam per Papam vti Parochialem, ad mutandum illius ſtatum. pag. 181. num. 23.

Dataria concedit Cardinalibus Ordinariis Collatoribus indultum conferendi beneficia reſeruata cum aliquibus modificationibus, & derogationibus Regularum Cancellariæ p. 238. n. 6.

Epiſcopus poteſt de iure communi ſtatim poſt electionem conferre beneficia, etiam nòndùm capta poſſeſſione Eccleſiæ pag. 239. num. 9. pag. 248. num. 33.

Hæc diſpoſitio iuris communis fuit correcta à Bonifacio

nifacio 8. in extrau. Iniunctę de elect. inter commun., & quare pag. 239. num. 10, pag. 248. num. 34.
Diſpoſitio extrau. iniunctæ non comprehendit Epiſcopos Cardinales, & de ratione pag. 240. num. 12. & 13. pag. 242. num. 18. & ſeqq. pag. 248. num. 35.
Conſuetudo non conſerendi beneficia ante adeptam Epiſcopatus poſſeſſionem non ſe extendit ad Epiſcopos Cardinales pag. 245. n. 23. & ſeqq.
Cardinales Epiſcopi habent intentionem in iure fundatam circa collationem Beneficiorum ſtatim poſt prouiſionem pag. 245. num. 23.
Bulla Pij V. prohibens Ordinariis beneficia reſignata conſerre Conſanguineis & ſamiliaribus non eſt vſu recepta in Hiſpania pag. 247. n. 31.
Neque comprendit Epiſcopos Cardinales ibid.
Quando prouiſus eſt Cardinalis de Eccleſia ſtatim poteſt Beneficia conſerre, & omnia, quæ ſuæ Iuriſdictionis exercere pag. 243. num. 19.
Vide etiam Cardinales.
Collatio Beneficiorum eſt actus Iuriſdictionis. pag. 243. num. 19.
In beneficijs ſimultaneæ collationis mortuo Conſocio tota Poteſtas conſerendi conſolidatur in altero Conſocio pag. 242. num. 17.
Regula 2. Cancellariæ non reſeruat beneficia quæ ſunt ſimultaneæ collationis, vel præſentationis pag. 251. num. 44.
Papa reſeruando ſibi beneficia quæ ſunt liberæ collationis, vel Præſentationis dignitatum vacantium vtitur iure ſuo, & neminem lædit. pag. 251. num. 45.
Regula 2. Cancellariæ comprehendit etiam beneficia vacata tempore vacantiæ Dignitatis ad quam ſpectabat illorum collatio pag. 249. n. 37. & 39. pag. 251. num. 46.
Siuè illa dignitas liberè prouideatur per Sedem Apoſtolicam, ſiue ad nominationem pag. 249. num 37. pag. 251. num. 47. & ſeqq.
Limita ſi dicta dignitas non ſit reſeruata Sedi Apoſtolicæ pag. 251. num. 43.
Beneficia de collatione alicuius dignitatis ſi vacant illa dignitate vacante, eorum collatio ſpectat iure proprio & natiuo ad ſucceſſorem in Dignitate non ad immediatum Superiorem. pag. 249 num. 37.
Neque hoc caſu dicuntur ad Superiorem deuoluta quia non datur negligentia in Inferiore dignitate vacante pag. 249. num. 37. pag. 250. num. 42.
Nulla datur negligentia in collatore qui non adeſt pag. 250. num. 42. pag. 252. num. 49.
Regula 2. Cancellariæ comprehendit beneficia quæ ſunt de collatione non ſolum Primarum dignitatum, ſed quorumcumque aliorum Vacantium collatorum, & collatricum Sæcularium, & Regularium pag. 249. num. 38.
Iuspræſentandi, & conſerendi annexum Eccleſijs & Prælaturis inter annuos eorum fructus connumerantur ibid.
Reſeruatio collationum ad occurrendum diutinæ vacationi beneficiorum eſt fauorabilis ibid.
Si obtinens Beneficium de Iurepatronatus laicorum illo non dimiſſo aliud conſequitur incompatibile à Papa collatio prioris ex vi decreti de dimittendo vacantis ſpectat ad Papam cum clauſula accedente conſenſu Patronorum pag. 255. num. 60.
Si ſecundum beneficium incompatibile confertur ab Ordinario non à Papa, an poſſit primum data opera reſignari ne vacet in menſe reſeruato pag. 256. num. 64.
Vide Regula 3. Cancellariæ
Annata non ſoluitur ratione ipſius gratiæ Collationis ſeù coadiutorię pag. 329. num. 4.
Declara vt pag. 330. num. 7.
Media annata ſoluitur contemplatione fructuum beneficii, non propter ipſum beneficium ſeù illius collationem pag. 329. num. 1. & 4.
Papa pro Collationibus, & Prouiſionibus cum diſpènſatione, & priuilegio poteſt aliquid exigere, ſecùs pro Collationibus, & Prouiſionibus in quibus procedit iure Ordinario pag. 330. num. 7.
Fundator ſi expreſsè ſibi Iuſpatronatus non reſeruauit, & paſſus eſt prima vice beneficium liberè conſerri cenſetur declaraſſe beneficium fuiſſe liberum ſecundum lambertinum p. 100. n. 72.
Declara procedere in Eccleſia collegiata vel Conuentuali ſecus in ſimplici pag. 100. num. 73.
Ius eligèndi eſt idem ac collatio, & dicitur incompatibile cum Reſeruatione, & Prouiſione Apoſtolica pag. 346. num. 11.
Ius nominandi non eſt collatio, ſed quædam pertinentia Patronalis compatibilis cum collationibus, & Reſeruationibus Papæ pag. 435. num. 11. pag. 439, num. 26.
Beneficij collatio quotiès ſpectat ad ſedem Apoſtolicam ſit expeditio nouæ Prouiſionis pag. 436. num. 15.
Collatio ſpectare dicitur ad Papam uigore cuiuſcumque Reſeruationis ſiuè generalis, ſiue ſpecialis pag. 437. num. 15.
Papa per Reſeruationes generales, ſeù particulares ſubrogatur in locum ordinarij collatoris, & aſſumit ius conferendi cum ſuo onere, & ſua cauſa pag. 437. num 17.
Beneficia de Iurepatronatus apud Sedem vacantia per Reſignationem, Papa confert de conſenſu Patronorum pag. 438. num. 19.
Item confert accedente conſenſu Patronorum quando vacant per incompatibilitatē p. 438 n. 20
Conſenſus habentis ius nominandi in Vicariis poteſt præſtari tam antè quam poſt collationem. pag. 438. num. 22. pag. 439. num. 25.
Contrarium pag. 446. num. 54.
Et ſufficit quod interueniat tempore expeditionis litterarum pag. 438. num. 23.
In Parochialibus reſeruatis non intrat Reſeruatio quoad prælectionē Epiſcopi, ſed ſolum quoad collationem pag. 440. num. 28.
Decretum Reſeruationis appoſitum in prouiſione ſecundi Beneficii incompatibilis tollit quodcumque ius cuiusuis alterius collatoris pag. 444. num. 45.
Conſenſus alterius collatoris ſuperueniens poſt liberam Prouiſionem Apoſtolicam non habet

vim

vim nominationis, ſed potius redolet agnitionem proprii non iuris pag: 444. num. 43.
Collatio Vicariæ quandoque ſpectat ad Prælatum inferiorem, & tunc non applicatur Bulla Piana pag. 446. num. 52.
Et Papa poteſt illam conferre concurrendo cum Inferiori collatore, & præueniendo ibid.
Et ſolum cadit quæſtio Voluntatis Papæ conferendi eo modo, vel vti Reſeruatum ibid.
Vacante per reſignationem in manibus Papæ Beneficio quod prætenditur eſſe de Iurepatronatos, ſolet in prouiſione executori committi, vt verificato prius Iurepatronatus conferat accedente conſenſu Patronorum, quatenus vero de Iurepatronatus non exiſtat liberè, & ſimplicitèr conferat pag. 451 num. 14.
Et tùnc executor ſi non citatis Patronis litteras exequatur, nihil pronunciando, nec ſuper libertate, nec ſuper ſeruitute, horum neutri fauet talis collatio, & ad vtrumque ſtatum ſe habet indifferenter ibid.
Et attenditur qualis fuerit vltimus ſtatus ibid.
Collationes factæ ab Ordinario iure deuoluto eum non conſtitnunt in quaſi poſſeſſione libere conferendi, nec prçiudicant poſſeſſioni Patronorum pag. 453 num. 16.
Amplia etiamſi deuolutio non exprimatur in collatione, ſed ex actis colligatur fuiſſe lapſum tempus patronis ad præſentandum ante collationem, ibid.
Ordinarij Beneficia dimiſſa conferre prohibentur ſuis, aut dimittentium conſanguineis, & familiaribus etiàm per fallacem circuitum pag. 454. num. 2.
Vide *Beneficium quoad Reſignationem*
Habens indultum conferendi reſeruata non cenſetur habere indultum reſeruandi penſiones pag. 460. num 1.
Vide *Penſio*.
Subrogatio vt concedatur requiritur lis ſuper titulo Beneficij, & quod petatur vigore collationis iam ſecutæ non vti ſibi debitum, pag. 462. num. 1.
Vide *Lis ſubrogatio*.
Conſenſus patronorum in Capita preſtitus collationi beneficij nullo expreſſo nomine hæreditario eſt validiſſimum argumentum qualitatis gentilitię pag. 111. num. 26. S.
Verba *aſſignata* præſumit collationem, ſeù inſtitutionem prçcedentem pag. 3. num. 4. V.
Collatio Beneficiorum omnium in quibus Summi Pontifices manum appoſuerunt ad ſolam Sedem Apoſtolicam pertinet, & ceſſant omnes facultates Ordinariorum, vel aliorum Inferiorum collatorum pag. 15. num. 16. V.

COLLECTA

Collecta aſsignata pro capitulis generalibus Fratrum Minorum in Italia, Marchiones de Cannite totius Religionis Patronatum obtinuerunt pag. 48. num. 92. & ſeqq.

COLLEGIATA

Collegialitas probari poteſt duobus modis, uel per Bullam Erectionis, uèl per ſigna, argumenta, & coniecturas pag. 177. num. 9.
Nec eſt neceſſe quod concurrant omnes coniecturæ, ſed ſufficiunt aliquę ibid.
Bulla Erectionis probatur in antiquis ex teſtimonio Hiſtoricorum pag. 177. n. 10. & ſeqq.
Maximè quando Hiſtorici narrant circuſtantias particulares dictæ erectionis pag. 177. n. 11.
Itèm quando Hiſtorici etiàm in alijs libris inconcuſsè faciunt mentionem de collegialitate pag. 177. num. 12.
Et quando etiàm ab alijs Hiſtoricis ſit mentio de dicta collegialitate ibid.
Enunciatiuæ ſufficiunt in hac materia ibid.
Argumentum collegialitatis eſt ſi diuina officia recitantur in Eccleſia pag. 178. num. 13.
Itèm ſi probatur ad fuiſſe in ea præpoſitum cum Canonicis pag. 178. num. 14.
Itèm ſi in ea adhuc exiſtat prepoſitus, pag. 178. num. 15.
Præpoſitus ubi adeſt regularitèr indicat ſe fuiſſe caput collegij ibid.
Declara procedere concurrente circumſtantia quod ſub eo antiquitùs aderant Canonici tanquàm membra pag. 178. num. 16.
Nomen Præpoſiti per ſe non adaptatur Parocho vel Plebano ibid.
Poteſt tamen eſſe parochus retento nomine Prçpoſiti ex quo Cura animarum eſt penès collegium, & exerceatur per præpoſitum tanquam caput eiuſdem ibid.
Præpoſitus propriè dicitur vbi eſt collegiata, ibid.
Quando conſtat de ſtatu Collegialitatis ab initio, continuatio præſumitur de iure niſi contrarium plęnæ, & concludenter probetur, pag. 181. num. 21.
Declara procedere ſi nullum exhibeatur Pontificium diploma quod illum deſtruat, pag. 181. num. 22.
Et non ſufficit Eccleſiam fuiſse per Papam collatam vti Parochialem pag. 181. num. 23.
Prouiſiones Apoſtolicę regularitèr non mutant ſtatum ibid.
Collegialitas Eccleſiæ ſi ceſſet ex aliqua cauſa accidentali, puta morte Canonicorum, oppreſione Hoſtium, & Similibus, ſemper durare cenſetur in habitu, licet non in actu vel vſu, pag. 178. num. 17. & 18.
Amplia etiamſi non fuerit in actu vel vſu per quodcumque ſpatium longiſsimi temporis ibid.
Item amplia etiamſi deſtructa penitùs fuiſſet materialis Eccleſia pag. 178. num. 18.
Secùs ſi collegialitas extinguatur auſthoritate legitima ſuperioris cauſa cognita, quià tunc ceſſat etiàm habitu pag. 178. num. 17. & 18.
Iura collegij remanent etiàm in vno, & apud ipſum ſtat nomen totius Vniuerſitatis, pag. 179. num. 19.
Eccleſia quæ deſijt eſſe collegiata per deſuetudinem non remanet talis actu nec habitu ibid.
Limita ſi deſuetudo proueniat a radice quæ non valuit deſtruere habitum collegialitatis, vt opreſsio Hoſtium, & ſimiles cauſæ accidentale ibid.

Deſi

Deſuetudo introducta in ſequelam tituli inhabilis, & vitioſi non poteſt plus importare quàm titulus ipſe vitioſus ibid.

Ad extinguendum collegium actu attenditur factum de facto, ſed in habitu attenditur factum de iure, ibid.

Deſtructio Collegij per deſuetudinem ſeù rerum naturam æquiparatur deſtructioni factę de Iure, ibid.

Extincta collegiata uel etiàm deſtructa Eccleſia ex Hoſtium irruptione & ſimili cauſa accidentali dicitur ſemper adeſſe ſpes reparationis ibid.

Et Canonicatus eiuſdem iudicantur uti requirentes reſidentiam actualem non habitualem tantùm, & vti incompatibiles cum alio beneficio reſidentiali pag. 179. num. 19. pag. 184. n. 34.

Contrarium pag. 183. num. 30.

Declara procedere ubi adeſt ſpes probabilis & proxima reparationis, ſecus ſi ſpes ſit tantùm remota pag. 179. num. 19.

Eccleſia ſi poſt amiſſam actualem collegialitatem remanſit in ſimplici ſtatu Parochialis, tunc hæc diuerſa minor qualitas deſtruit ipſo iure illam collegialitatis etiàm in habitu ibid.

Contrarium pag. 181. num. 20.

Parochialitas quæ aderat ſimùl cum collegialitate illam non extinguit pag. 181. num. 20.

Status Parochialitatis, & ſtatus Collegialitatis non ſunt ſibi inuicèm contrarij ſed benè ſe compatiuntur ibid.

Parochialem erigere in collegiatam poteſt ſolus Papa pag. 179. num. 6.

Eccleſia matrix perdit Matricitatem ſi inferior Eccleſia in Collegiatam erigatur p. 202. n. 44.

Declaratio non eſt noua erectio collegiatæ ſed ſimplex detectio eius quod ineſt in Eccleſia, pag. 181. num. 24.

Ad declarationem Collegialitatis Eccleſiæ quomodo procedendum per Iudicem pag. 182. num. 25. & ſeqq.

Declaratio Collegialitatis Eccleſiæ quæ talis eſt habitu ſpectat ad quemuis Iudicem Ordinarium Eccleſiaſticum pag. 181. num. 24.

Sententia Declarationis Collegialitatis actualis in iudicatum tranſacta, poteſt in ea Ordinarius conſtituere, & erigere quot voluerit Canonicatus pag. 182. num. 26.

Epiſcopus poteſt in collegiata conſtituere nouos Canonicos, pag. 176. num. 2.

Limita ſi Eccleſia habitu tantùm, & non actu ſit Collegiata pag. 176. num. 3.

Declara hoc vt debeat priùs illi reſtituere actualem Collegialitatem, & quomodò p. 177. n. 8.

Qualitas latens cenſetur non extare in rerum natura pag. 176. num. 3.

Iura loquentia de Collegiatis habent locum etiàm in Collegiatis habitu tantùm, & non actu, pag. 176. num. 4.

Contrarium pag. 176. num. 6.

Idem eſt Iudicium de collegiata habitu, ac de Collegiata actu pag. 176. num. 4.

Regula Cancellariæ Reſeruatoria dignitatum in collegiatis locum habet etiàm in collegiatis habitu tantum pag. 176. num. 5.

Collegiata habitu, & actu dici non poteſt niſi ſint ad minus très Canonici pag. 182. num. 27.

Non tamen requiritur quod ibi adſit Prælatus ſeù Præpoſitus pag. 182. num. 28.

Præpoſitus poteſt declarari Canonicus retento officio Parochi, ad integrandum numerum trium Canonicorum, ibid.

Reſidentia cauſatiua tantùm & non præciſa non inducit perſonalem incompatibilitatem, pag. 183. num. 30.

Canonicatus requirunt perſonalem præciſam reſidentiam ex diſpoſitione Concilij p. 183. n. 29.

Per non dimiſſionem primi Canonicatus intrà bimeſtre a die adeptæ poſſeſſionis ſecundi, ipſo Iure vacat vterque pag. 183. num. 29.

Limita ex generali conſuetudine Germaniæ retinendi plures canonicatus, & præbendas in diuerſis collegiatis pag. 182. num. 30.

Contrarium niſi interueniat diſpenſatio Apoſtolica quæ tamen paſſim conceditur pro canonicatibus Germaniæ. pag. 183. num. 31.

Vide Canonicus.

Fundans ſeù dotans Eccleſiam collegiatam ſeù conuentualem obtinet priuilegium Apoſtolicù in limine fundationis pro reſeruatione Iuriſpatronatus pag. 478. num. 12.

Non tamèn dicitur Iuſpatronatus ex priuilegio, ſed ex fundatione uel dotatione & eſt tranſitorium ad extraneos pag. 478. num. 12.

Fundator ſi expreſſè ſibi iuſpatronatus non reſeruauit, & paſſus eſt prima uice beneficium liberè conferri, cenſetur declaraſſe beneficium fuiſſe liberum ſi eſt in Eccleſia collegiata, uel conuentuali, ſecùs in ſimplici pag. 100. n. 72. & 73

In Eccleſia non collegiata neque conuentuali Legis miniſterio intelligitur reſeruatum ius præſentandi ibid.

Fundans collegialem ſeù conuentualem Eccleſiam abſque reſeruatione iuris præſentandi cenſetur illud remiſiſſe non tamèn alia iura honorifica pag. 102. num. 79.

Erecta Eccleſia Patronata in collegiatam Patronus amittit ius pręſentandi quoad primam dignitatem firmo tamèn remanente dicto iure quoad reliqua beneficia de collegio p. 420. n. 36

Vide Iuſpatronatus.

Circulus ad formam ceremonialis lib. 1. cap. 21. non poteſt congruere Abbati collegiatæ, pag. 26. num. 3. S.

Abbas licet conſtituatur prima dignitas in collegiata non dicitur caput principale cuius canonici ſunt membra, ibid.

Sed dicitur caput numerale cum quo canonici non formant vnionem, ac vnicum corpus ibid.

Solus Epiſcopus ſeù Prælatus habens territorium proprium cum iuriſdictione quaſi Epiſcopali, eſt caput principale, ſecùs vero Pręlatus collegiatæ ſubiectus Epiſcopo pag. 26. num. 4. S.

Pręlatus collegiatæ non exemptus vti caput numerale capituli non habet canonicos ſibi vnitos tanquàm membra, nec Iuriſdictionem exercet in eos, niſi vti ſingulos extrà capitulum, non autèm vti capitularitèr congregatos, pag. 26. num. 5. S.

In

Digitized by Google

In collegiatis inſignibus concedi ſolet canonicis per Sedem Apoſtolicam nobilior habitus cappę, cum Rocchetto pag. 40. num. 2. S.

Vide *Cappa*.

Qualitas inſignia Collegiatæ qnomodo probetur non eſt determinatum ſed arbitrarium, & quænam circumſtantię hoc ſuadeant pag. 40. n. 2. S.

Abbas ſi adſit prima dignitas in collegiata habena vſum Pontificalium eſt argumentum inſignitatia collegiatę, ibid.

Idem habitus concedi non poteſt Canonicis cathedralis, & collegiatę, etiàmſi multum diſtent intèr ſe Eccleſiæ, & cum limitatione quando vterque Clerus non conueniat in functionibus, pag. 41. num. 6. S.

Contrarium ſtante diſtantia, & cum dicta limitatione, ibid.

Indultum habitus concedi poteſt Canonicis Collegiatę, etiamſi illum ſibi arrogaſſent ex conſuetudine pag. 42. num. 7. S.

Regula 4. olim 3. cancellariæ reſeruat perpetuò, & in omni caſu, & tempore primas dignitates etiàm in collegiata, quatenùs earum ualor excedat decem florenos anni pag. 405. num. 8.

Prima collatio facta ab Epiſcopo in erectione collegiatæ in execntionem Bullæ non deſeruit pro obſeruantia contrà Reſeruationes Apoſtolicas pag. 420. num. 37.

Vide collatio.

Si non agitur de prima dignitate in Eccleſia collegiata electio non requirit formam c. quia proptèr de elect. pag. 401. num. 69.

Rota uti Iudex declarauit antiquam collegialitatem Sanctæ Mariæ del Pilar. pag. 181. num 24.

Collegiata Hadriæ quando, & a quo fuerit in Eathedralem erecta pag. 186. num. 2.

Collegiatę Eccleſiæ Oppidi de Xatiua ſtatuta fundamentalia, ne quis ex capitularibua vllo anni tempore abeſſe poſſet, & Priuilegiúm Gregorij XV. vt poſſint ſe abſentare per tempus conceſſum à Concilio non obſtantibus ſtatutis pag. 2. num. 1.

Collegiata Eccleſia S. Egidij Ciuitatis Cremonen quandò, & à quibus erecta pag. 175. n. 5.

Mandricardus Douara fuit primus eiuſdem Præpoſitus, ibid.

S. Homobonus aſſiduè illam frequentabat & in ea prodigioſè animam exhalauit p. 175. n. 5. & 13.

Canonici ab ea quomodo, & quando expulſi ibid.

Expulſis Canonicis remanſit ſub titulo Parochialis, ibid.

C O L L E G I V M

Collegium vel Vniuerſitaa tanquàm repræſentana vnam perſonam non dicitur aliqnid feciſſe, niſi omnes vel maior pars conſenſerint, pag. 88. num. 31. & ſeqq.

Et ſi vota ſcindantur in duas partes ęquales non ideò conſtituunt duo Collegia vel, duas Vniuerſitates. pag. 83. num 33.

Collegium vel Vniuerſitas habena Iuſpatronatus ſi diuidatur in duas partes habentes æqualia vota, quarum vna vnum, alia alium præſentet, utraque ualet, & eſt locus gratificationi penſatia meritis utriuſque præſentati. pag. 87. n 30.

Contrarium contrà Lambertinum, & quod nulla præſentatio ualeat. pag. 88. num. 32. & ſeqq.

Sciſſa Vniuerſitate vel collegio in duas partes habentea æqualia uota circa præſentationem, adhùc illa pars dicitur maior, & ſanior quæ præſentauit digniorem pag. 89. num. 34.

Et ille dignor vti ſolus electus debet in inſtitutione gratificari per actum Iuſtitiæ, & in hoc ſenſu ſaluatur Doctrina Lambertini, ibid.

Si autèm cum paritate votorum concurrit paritas meritorum in Pręſentatis, electio non eſt concluſa, nec eſt locus gratificationi Ordinarij, aut alterius Inferioris a Papa pag. 89. num. 35.

Præſentati ab Vniuerſitate vel Collegio, ſi paria vota bis in ſcrutinio vterque ſortitus ſit, Papa ſolus poteſt gratificare etiàm pendente terminò ad eligendum, Inferior verò non poteſt gratificare, ſed tantùm prouidere Iure deuoluto, elapſo dicto termino pag. 89. num. 35.

Explicatur Adden. ad Buratt. in deciſ. 809. vbi dubitat de opinione Gloſſæ, ibid.

De opinione quod Papa gratificare poſſit in dicto caſu etiàm pendente termino ad eligendum auctor dubitat, pag. 90. num. 36.

Papa in dicto caſu non poteſt gratificare pendente terminn, ſed tantum eo tranſacto conferre iure deuoluto, pag. 90. num. 37. & ſeqq. vſque ad num 47.

Gloſſa, & Doctores contrarium tenentes reprobantur, ibid.

Pendente termino ad eligendum poteſt Collegium vel Vniuerſitas totiès quotiès ſibi uidebitur iterare ſcrutinium donèc ſequatur electio per maiorem partem ibid.

Poteſt tamèn etiàm durante termino adiri ſuperior ut compellat ad concordandū intrà certum terminum, quo elapſo ad ipſum deuoluatur electio. pag. 91. num 39.

Patroni plures ſingulares ſi diſcordent in præſentatione ſit locus gratificationi, secùs quandò illi plures conſtituunt unicam uocem indiuiduam, ut in Vniuerſitate, & collegio, quià tùnc attenditur tantùm factum a maiori parte, & ſi partes ſint æquales nulla dici poteſt facta præſentatio pag. 92. num. 41.

Ideò hoc caſu nulla eſſet prouiſio Apoſtolica facta pendente terminn ad præſentandum fauore unius ex præſentatis, uel etiàm tertij. ibid.

Declara vt collatio facta per Papam vel Ordinariū termino durante pendeat ab euentu & valeat ſi Patroni non reclamant vel in termino non eligant pag. 92. num. 43.

Non tamen intrat durante termino collatio Apoſtolica per viam gratificationis, nec gratia cum derogatione medietatia vocum pag. 92. n. 44.

Vniuerſitatis vel Collegii vota ſi ſcindantur in duas medietates, harum neutra Vniuerſitatem repræſentat aut eius aſſenſum conſtituit pag 92. num. 45.

Iura Collegij remanent etiam in vno, & apud ipſum ſtat nomen totius Vniuerſitatis. pag. 179. num. 19.

Ad extinguendum Collegium actu attenditur fa-

ctum de facto, ſed in habitu attenditùr factum de iure ibid.

Deſtructio Collegii per deſuetudinem ſeù rerum naturam æquiparantur deſtructioni factæ de iure ibid.

Præpoſitus vbi adeſt regulariter indicat ſe fuiſſe caput Collegii pag. 178. num. 15.

Declara procedere concurrente circumſtantia, quod ſub eo antiquitus aderant Canonici tanquam membra pag. 178. num. 16.

Nomen Præpoſiti per ſe non adaptatur Parocho vel Plæbano, poteſt tamen eſſe Parochus retento nomine præpoſiti, ex quo cura animarum eſt penes Collegium, & exercetur per præpoſitum tanquam caput eiuſdem Ibid.

Vide Collegiata.

Acclamatio, ſeù Congratulatio Vocalium in loco Electionis habet vim Collegialis approbationis pag. 385. num. 9. pag. 388. num. 17.

Intellige procedere tantum vbi in electione non requiritur forma cap. quià propter de elect. pag. 385. num. 9.

Ad electionem impropriam & largam ſufficit ſimplex conſenſus Collegij quomodolibet explicatus, ſiuè verbis, ſiue factis pag. 382. num. 3. pag. 398. num. 58. & 59.

Ex diſpoſitione iuris communis electio Prælati in Collegiata pertinet ad Collegium, ſeu Capitulum pag. 406. num. 5.

Factum totius Collegii Cardinalium non præiudicat Summo Pontifici in exactione annatæ, ſed requiritur factum ipſius Pontificis pag. 335. n. 31

Quod procedit etiam ad firmandam obſeruantiam pag. 336. num. 32.

Collegia, & Conuentus ferè omnes Minoritarum adiuuantur ex eleemoſinis legatorum perpetuorum, & de pluribus Conuentibus in ſpecie. pag. 15. num. 10.

Salmanticenſe collegium pro 50. Fratribus Minoribus certa Eleemosyna pro eorum alimentis legata à ducissa Beiarenſi fundatum p. 48. n. 91.

Collegia PP. Societatis Ieſu non habent incapacitatem poſſidendi quam habent eorum Domus profeſſæ pag. 39. num. 75.

Non eſt in poſſe hæredum in aſſociatione Cadaueris omittere proprium defuncti Parochum. etiam quando repreſentetur per Capitulum vel Collegium pag. 45. num. 7. S.

Vide etiam *Funus*

Habitus diuerſus dicitur ex circumſtantiis, & coloribus, licet forma ſit eadem pag. 41. num. 5. S.

Omnis Doctor intelligi debet ad limitea, & circumſtantias caſus de quo loquitur, & non ſunt attendendæ rationes in abſtracto quæ ad ornatum, & colorem defenſionis apponuntur pag. 57. num. 4. S.

C O L V M N E L L V S

Iuspatronatus gentilitium, ſeù familiare Maſculinum probatum ex obſeruantia, ſi qualitas maſculinitatis deficiat in vno Columnello, pro huius portione fit hæreditarium, & non deuoluitur ad Maſculum alterius lineę pag. 431. num. 16.

Declara procedere ſi obſeruantia probet illud ab origine diuiſum in plures lineas, ſecus ſi probet, vtramque lineam illud habuiſſe à communi ſtipite, quià tunc deuolueretur ad maſculum alterius lineæ pag. 431. num. 17.

C O M E S

Comites Tribianę fundarunt Conuentum Victoriæ, & quommodò pag. 41. num. 78.

In fundatione Conuentus Victoriæ aſſignantur à Comitibus Tribianæ Patronis annua 2450. ducata pag. 50. num. 95.

Bulla Vrbani VIII. ſuper confirmatione conuentus Victoriæ cum Patronatu dictorum Comitum in tota Prouincia Cantabriæ, & ſuper capacitate perpetuorum legatorum per modum Eleemosynæ pag. 52. num. 101. & ſeqq.

Comites de Chinchon grauarunt hæredes ad ſubminiſtranda alimenta in perpetuum pro Capitulia generalibus Fratrum Minorum quæ in Hiſpania fiunt pag. 48. num. 90.

C O M I T I A

In publicis Comitijs vt plurimum ſeruatur vt in paritate votorum pars illa præualeat in quà Præses, ſeù Conſilij caput concurrit pag. 272 num. 45. pag. 277. num. 56.

C O M M I S S I O

Patronis Hoſpitalium Sæcularium ad faciendam commiſſionem præfixus eſt terminus duorum Menſium pag. 378. num. 22.

C O M M O D I T A S

Licet cedere, & vendere commoditatem Penſionis abſquè conſenſu Papæ pag. 228. num. 5. & 8. pag. 231. num. 12.

Vide *Penſio*.

COMMVNE SERVITIVM

Vide Annata.

C O M M V N I O

Ne preiudicetur laico ex communione cum Clerico Iuſpatronatus mixtum cenſetur laicale etiam ad effectum vt ei non ſoleat derogari, ſecundum nouàm praxim datarię, quæ laudatur. pag. 75. num. 6.

Laicus pateretur pręiudicium ex Communione cum Eccleſiaſtico, ſi non poſſet ſolus conſentire liberæ Collationi Iuriſpatronatus mixti diſſentiente Compatrono Eccleſiaſtico p. 76. n. 9.

Vide Iuſpatronatus

Idem ordo ſeruandus cum capitulo in Sacra communione, qui ſeruatur in diſtributione Palmarum, & Candelarum pag. 289. num. 4.

Capitulum conſtituit vnum corpus cum Epiſcopo, & ab eo etiam in actu Communionis ſeparari non debet per interpoſitionem alterius pag. 289 num. 3.

Neque Vicarius intermediari poteſt inter Epiſcopum, & Capitulum ibid.

Septem Diaconi, totidem Subdiaconi, & duodecim,

decim, Præsbyteri aſſiſtentes Epiſcopo in conſecratione olei Sancti feria V. in Cœna domini an Sacra communione refici debeant antè vel poſt Capitulum pag. 288. ante num. 1.
Aſſiſtentes Altari cum Paramentis præferri debent Canonicis in ſumenda Communione pag. 289. num. 4.
Declara procedere ſi Parati ſint Canonici ſeù de corpore capituli, ſecus ſi ſint exteri ibid.
Parati etiam exteri præferri debent in ſumenda communione Portionariis pag. 290. num. 7.
Parati etiam exteri in communione ſumenda præferuntur Capitulo pag. 290. num. 8.

COMMVNIS OPINIO

Quando communis eſt in contrarium, dictum vnius Doctoris, maximè dubitantis non attenditur pag. 244. num. 21.

COMPETENTIA

Appetens comparatiuè magis Ciuem quam Alienigenam, ceſſante concurſu, ſeù competentia Ciuis, in Alienigenam conſentire cenſetur pag. 466. num. 4.

COMPONENDA

Componenda ſoluta pro coadiutoria non reſtituitur ſi Coadiutor præmoriatur pag. 333. n. 22.
Nec compenſatur cum nouo coadiutore ſi petatur ibid.

COMPROMISSVM

Conſenſus capituli ſubſequens ad electionem idē operatur ac compromiſſum præcedens pag. 389. num. 20.
Electio impropria ſufficit quod ſit facta ab vno, etiam nullo præcedente compromiſſo in eius perſonam, ſi Capitulum approbat tacitè vel expreſsè pag. 383. num. 5.

COMPVLSORIA

Compulſoria, & remiſſoria non denegatur in qualibet inſtantia, etiam in gradu reſtitutionis in integrum, data releuantia articulorum, & iurium compulſandorum pag. 173. num. 31.
Amplia etiam ſi alii teſtes in alia inſtantia fuerint examinati, quando ex nouis articulis reſultare poſſunt circumſtantiæ particulares ſuper quibus primi teſtes non fuerunt examinati pag. 174. num. 31.
Maximè ſi conſtet de èxiſtentia nouorum iurium compulſandorum, quia debet concedi ſpecialis compulſoria ibid.
Rota tamen concedit nouam Remiſſoriam, & ſpecialem compulsoriam, cum clauſula cum retardatione vel ſine arbitrio Rotæ ibid.

CONATVS

Simplex Conatus non ſufficit ad interrumpendam triennalem, niſi turbetur Poſſeſsor mediante facto poſitiuo pag. 395. num. 48. & ſeqq.

CONCESSIO

Comprehenſum dicitur in conceſſione id quod comprehenditur ſub ratione conceſſionis pag. 345. num. 6.
Obſeruantia declarat quid in Conceſſione fuerit compræhenſum pag. 345. num. 8.
Amplia etiamſi contrarius intellectus de iure eſſet verior, quando fuit longa ibid.
Ex conceſſione Iuriſpatronatus facta primo loco ad fauorem duorum Fratrum Maſculorum arguitur ad ſucceſſiuam quoque Maſculorum vocationem pag. 285. num. 24.
Declara vt importet prælationem Maſculorum, non tamen totalem excluſionem fœminarum per poſterius, & Maſculis defectis pag. 285. n. 25.
Verba conceſſionis *ipſi poſteriſque ſuis, & poſt illorum obitum Seniori, & antiquiori dumtaxat de domo illorum*, ſunt perſonaliſſima, & reſtrictiua, & intelliguntur tantum de perſonis ibi expreſsè nominatis, & de earum familia effectiua pag. 285. num. 26 & 27.
Amplia etiamſi conceſſio facta ſit pluribus fratribus, quia adhùc non venit familia contentiua aliorum tranſuerſalium in genere p. 186. n. 28.
In Iurepatronatus quidquid Princeps concedit contra ius ſemper dicitur ex gratia ſeù priuilegio pag. 361. num. 11.
Priuilegium Iuriſpatronatus conceſſum ex mera Gratia cadit ſub regula 8, hodie 9. Cancellariæ pag. 359. num. 4.
Et conferri poteſt ab Ordinario habente Indultum conferendi beneficia reſeruata ibid.
Si ſit conceſsum cum derogatione concordiæ ex cauſa reparationis, debet reparatio concludentèr probari pag. 360. num. 6.
Et non ſufficit hoc caſu aſsertio Pontificis concedentis in motu proprio pag. 360. num. 6.
Et Reparatio hoc caſu intelligenda eſt de totali reedificatione, non de ſimplici reparatione pag. 360. num. 7.
In conceſſionibus Pontificiis quanto magis concurrunt clauſulæ, & declarationes effrenatæ, tantòplus ſonare dicuntur in merum priuilegium pag. 366. num. 18.
Clauſula quod Iuspatronatus derogari non poſſit etiam per vacationem beneficiorum apud Sedem ſonat in priuilegium ibid.
Item Clauſula quod Iuſpatronatus cenſeatur ac illud Regum ibid.
Item clauſula derogatoria Indultis Epiſcoporum pro tèmpore Cardinalium, etiamſi beneficia vacauerint in menſe reſeruato ibid.
In materia indifferenti decimarum exemptionis, conceſſionis in feudum, & ſimilibus titulus oneroſus dicitur etiam qui prouenit ex aliquo facto, & meritis conceſſioni æquiualentibus pag. 363. num. 18.
Secùs in materia Iuriſpatronatus pag. 363. n. 19.
Vide etiam Iuſpatronatus.
Regula 15. Cancellariæ irritat quaſcumque facultates & litteras quibuſcumque perſonis conceſſas diſponendi de beneficiis reſeruatis ad eorum collationem, electionem, & quamuis ali-

am diſpoſitionem ſpectantibus cum decreto irritanti pag. 406. num. 6. pag. 421. num. 39.
Loquitur ſolum dicta Regula de beneficiis reſeruatis, & ideo non intrat in conceſsione facta ante erectionem,& in limine erectionis effectuatam quia talia beneficia numquam fuerunt reſeruata pag. 406. num. 6.
Epiſcopus concedens Eccleſiam alicui Archidiacono ſitam intra limites Archidiaconatus, in qua idem Archidiaconus nullum ius vel vſum habebat, cenſetur Eccleſiam ipſi tanquam Archidiaconatus ſubiceiſſe pag. 351. num. 30
Inſtitutio authorizabilis non tranſit in Prælatum Inferiorem ex conceſſione Epiſcopi quantumuis generali pag. 351. num. 31.
Amplia etiamſi Papa eam eximat ab Epiſcopo & concedat Prçlato inferiori ibid.
Si tamen conceſſio fiat plæno iure manet penes Inferiorem non iure proprio, ſed Vicario Epiſcopi ibid.
Declara requiri ad hoc Papæ conſenſum, alias talis conceſſio non valeret ibid.
Epiſcopus quidquid non excepteuauit in Inueſtitura facta Abbati dicitur conceſsiſse p. 345. n. 5.
Vbi aliquid conceditur ex gratia & contrà diſpoſitionem iuris, conceſſio facta in uno caſu non extenditur ad alium diuerſum pag. 191. n. 13.
Amplia ut neque extendatur ad alium ſimilem & connexum ac dependentem ibid.
Priuilegium confirmatorium aliorum Priuilegiorum importat nouam conceſſionem quoàd id quod excedit Priuilegia cõfirmata p.27.n.30.V

CONCILIVM

Synodus diœceſana uix poteſt appellari concilium pag. 301. num. 58.
Illud quod prouenit ex diſpoſitione Concilii non dicitur caſus in iure expreſsus pag. 305. n. 83.
Concilium Tridentinum non eſt receptum in toto orbe Catholico, nec venit appellatione iuris communis ibid.
Omnia decreta concilii Tridentini ſubiacent auctoritati Sedis Apoſtolicæ pag. 408. num. 11.
Papa de iure poteſt derogare Concilio pag. 265. num. 23.
Et cenſetur illi derogaſse eo ipſo quod diſponit contrarium, etiamſi non faciat de illo mentionem ibid.
Lex particularis Priuilegij non autem Concilii vnicè attendi debet circà gratiam gaudendi fructibus & aliis emolumentis tempore vacantiæ pag. 9. num. 31.
Amplia etiamſi gratia ſit conceſsa ad limites Concilij, quia Concilium dicitur conſideratum tantum pro deſignando tempore vacantiæ ibid.
Vigore Concilii Tridentini Rectores Hoſpitalium deputari non poſſunt perpetuò, nec vltrà triennium pag. 379. num. 23.
Canonicatus requirunt perſonalem preciſam reſidentiam ex diſpoſitione Concilii pag.183.n.29.
Hodiè attenta determinatione Concilij adhibendi ſunt Adiuncti in cauſis criminalibus p.305.n.82.
Loquitur tantùm de Capitulis exemptis pag. 305. num. 83.
Item quotiès Epiſcopus extrà Viſitationem procedit ad correctionem in figura Iudicii tenetur adhibere conſilium, & aſſenſum duorum Adiunctorum Capituli tam in formando proceſſu quam in alijs actibus vſque ad finem Cauſæ incluſiuè pag. 293. num. 1.
Vtrum hęc conſtitutio Concilii ſit conformis nec nè diſpoſitioni iuris communis pag. 293. num. 2. & ſeqq.
Impugnatur Sarauia tenens conſtitutionem conciliarem de Adiunctis per Epiſcopum adhibendis cum voto deciſiuo eſſe conformem diſpoſitioni iuris communis p.295.n.12. & plur. ſeqq.
Concilium Tridentinum annullauit omnes acquiſitiones Iuriſpatronatus, præterquam ex cauſis Fundationis, conſtructionis, & dotationis pag. 363. num. 17.
Sub iſtis tamen comprehenduntur per æquiparationem cauſa augumenti dotis, & reedificationis, & ſimilium pag. 363. num. 19. pag. 364. num. 22.
Concilium prçſeruans Iuſpatronatus ex titulo oneroſo intelligitur ſtricto modo non largo, & quomodò explicetur pag. 363. num. 20.
Forma à Concilio Tridentino prçſcripta in Perſonis Potentibus ad probandum ius prç ſentandi principalem Prælaturam non intrat ſi ex Inſtrumento conſtat quod dotarunt vel fundarunt Eccleſiam Conuentualem pag. 372. num. 44.
Fundatio, & dotatio non ſufficiunt ad acquirendum ius præſentandi principalem Prælaturam in Eccleſia Collegiata vel Conuentuali, niſi in limine fundationis reſeruetur ex priuilegio Apoſtolico pag. 372. num. 43.
Et ſi Papa ex interuallo illud concedat erit conceſſio ex gratia, & cadet ſub reſeruatione Concilii Tridentini ibid.
Nec non ſub reſeruatione Apoſtolica ibid.
Iuſpatronatus poteſt cadere ſub reſeruatione Regulæ 8. Cancellariæ licet non cadat ſub reſeruatione Concilii pag. 367. num. 32.
Inſtitutio debet reſeruari Epiſcopo, & non alteri inferiori non obſtante contraria lege fundationis, ſi fiat poſt Concilium Tridentinum, ſecus ante concilium pag. 372. num. 42.
Limita ſi Papa etiam poſt concilium talem legem apptobaret ibid.
Inſtitutio etiam poſt Concilium reſeruati poteſt Prælato inferiori habenti Iuriſdictionem ordinariam cum omnimoda exemptione ab Epiſcopo ibid.
Conditio quod Inſtitutio in Beneficio Eccleſiaſtico pertineat non ad Epiſcopum, ſed ad Prælatum Inferiorem eſt contrà Sanctionem Concilii Tridentini pag. 408. num. 10.
Et non poteſt apponi in fundationibus poſt Concilium quidquid ſecùs antè ibid.
Et ſi apponatur vitiatur, & Epiſcopus ſe intromittit non obſtante pæna reuocationis bonorum & applicationis in alios vſus pag. 408. num. 11.
Poteſt tamen, & ſçpè ſolet ſed non ſemper admitti dicta conditio per Summum Pontificem pag. 408. num. 11.
Lex fundationis reſeruans ius inſtituendi Epiſco-

po

po ſimul & Capitulo eſt contraria Concilio Tridentino pag. 409. num. 22

Interpraetari tamèn debet modo licito, vt nempè inſtitutio ſpectet ad Epiſcopum cum conſilio capituli, vel potius cum conſenſu capituli, ibid.

Concilium Tridentinum ſeſſ. 21. de Reform. cap. 2. ſtatuit nè quis promoueatur ad Sacros Ordines abſquè titulo Beneficij quod eſſideat, innouando pœnas antiquorum Canonum p. 17. n. 6. S.

Quænà ſint dictæ pęnę antiquorum Canonum ibid.

Concilium Tridentinum ſeſſ. 24. cap. 7. & 20. de Reform. non prohibet Prælatis inferioribus dare atteſtationes ſuper ſtatu libero p. 346. n. 9.

Epiſcopus prohibetur ex Concilio ſeſſ. 24 cap. 17. de Reform. conferre ſecundum Beneficium habenti primum ſufficiens ad ſubſtentationem, pag. 20. num. 5. S.

Fortius intrat hæc prohibitio, ſi beneficia ſint ſub eodem tecto ibid.

Dicta diſpoſitio Concili non habet locum in beneficijs de Iurepatronatus pag. 21. num. 7. S.

Contrarium de verior ibid.

Concilium Tridentinum ſeſſ. 24. cap. 20. de Reform. non aduerſatur immemorabili p. 346. n. 10

Nèc aduerſatur concordiæ à Sede Apoſtolica confirmatę ibid.

Nèc comprehendit Abbates Regulares ſed ſolum Decanos, Archidiaconos, & alios Prælatos Sęculares ſubiectos Epiſcopo ibid.

Amplia etiamſi Abbates Regulares nullum habeant territorium ſeparatum, ibid.

Conſtitutio Concilij circà Reſignationem beneficii Patrimonialis eſt diuerſa à conſtitutione ſeſſ. 25. cap. 16. de Regul. pag. 145. num. 22

Diſpoſitio Concilij ſeſſ. 25. cap. 16. de Regul. loquitur indiſtinctè, & generalitèr non diſtinguendo inter renunciationem bonorum, vel beneficiorum pag. 143. num. 14. p. 159. n. 57.

Et hoc ſolum reſpexit ne quis innitus profiteri cogatur, vel nè egreſſus de Religione mendicet, pag. 143. num. 14.

Diſpoſitio Concilij cap. 6. ſeſſ. 25. de Regular. licèt præſcribat formam electionis, non tamen iubet ſemper electiones fieri; nec obſtat quin Prælatus ſuperior auctoritate ſui officij prætermiſſa electione poſſit alicui Monaſterio, vel Prouinciæ de Superiore prouidere, pag. 15. num. 15. V.

Reſignatio Beneficij occaſione ingreſſus in Religionem ſubintelligitur de iure Conciliari, quod collatio pendeat ab euentu Profeſſionis emittendæ, pag. 144. num 18. pag. 156. num. 48. pag. 158. num. 54.

Et licet ex parte Reſignantis collatio eſſet libera, & abſoluta, adhuc Concilium ſuſpendit eius effectum, ibid.

In Reſignatione non eſt neceſſarium exprimere Papæ conditiones quæ ex Iuris præſcripto in ſunt vt ex diſpoſitione Sacri Concilij Tridentini, pag. 144. num. 19.

Ex diſpoſitione Concilij Reſignatio Beneficij facta intuitu, & contemplatione ingreſsus in Religionem habet tacitam conditionem de Iure quatenùs ſuſceptum Religionis propoſitum ſolemni profeſſione confirmetur p. 150. num. 32

Et profeſſione non emiſſa euaneſcit ipſo Iure Reſignans reintegratur ad poſſeſſionem beneficij reſignati pag. 150. num. 32. pag. 152. num. 37. & 39. pag. 160. num. 60.

Diſpoſitio Concilij, ſeſſ. 25. cap. 16. de Regul. comprehendit etiàm Reſignationes beneficiorum. pag. 150. num. 33. pag. 152. num. 37. pag. 159. num. 57. pag. 160. num. 62.

Ad effectum recuperandi bona vigore dicti cap 16. nullum fit diſcrimen intèr reſignationem paulo ante ingreſſum vel poſt ingreſſum emiſſam pag. 150. num. 34.

Amplia ut habeat locum diſpoſitio dicti cap. 16. etiamſi renuncians expreſſè proteſtaretur renunciationem uelle ſubſtineri etiam in caſu quo non ſequeretur profeſſio p. 150. n. 34. p. 156. n. 49.

Reſignatio facta ab ingreſſuro Religionem ſuſpenditur uſque ad ſecutam profeſſionem, ſi Reſignans intendit in hoc ſe conformare concilio, quamuis aliundè habeat cum quo viuat pag. 145. num. 21.

Ex diſpoſitione concilij ſeſſ 25. cap. 16. de Regul. nulla Renunciatio nouitij valet niſi fiat cum certis ſolemnitatibus, & cum conditione quod effectum non ſortiatur, niſi ſecuta profeſſione pag. 140. num. 3.

Solemnitates a concilio requiſitæ in renunciatione per Nouitium facienda non habent locum in reſignatione Beneficiorum p. 140. n. 4. & ſeqq.

Conſtitutio concilij ſeſſ 25. cap. 16. de regul. non habet locum in Renunciationibus quæ fiunt per Nouitium antè habitus ſuſceptionem pag. 146. num. 23. pag. 157. num. 51.

Amplia etiamſi Renunciatio expreſſè fieret intuitu Religionis, ibid.

Declara procedere quoad ſolemnitates ſtatutas à Concilio, nempè quod Renunciatio fiat per duos menſes intrà profeſſionem proximos, & de licentia Ordinarij, quià iſtæ ſeruari non debent a donante vel renunciante antè ſuſceptum habitum, ſecùs verò circà ſuſpenſionem effectus vſque ad tempus emiſsæ profeſſionis, quià in hoc adhuc ſeruanda eſt diſpoſitio Concilij pag. 146 num. 24. pag. 154. num. 45.

Admiſſus ad ingreſſum Religionis, & ad nouitiatum & ingreſſus Monaſterium, raſus caput Corona Monaſtica, renuncians vel alitèr diſponens de ſuis bonis per mediam horam ante ſuſceptum actualitèr habitum Nouitiorum, tenetur ſeruare ſolemnitates Concilij. ſeſſ. 25. cap. 16. de Regul. pag. 147. num. 25. pag. 157. num. 52.

Diſpoſitio Conciliaris habet locum in Reſignatione Beneficij per Nouitium facta, licèt mandatum cõfecerit ante ingreſſum ſi conſenſus pręſtetur poſt ingreſsum p. 148. num. 26.

Reſignatio dicitur fieri tempore pręſtitit conſenſus, non autem tempore mandati ad conſentiendum pag. 148. num. 26. pag. 158. num. 53.

Contrarium, & quod conſenſus retrotrahatur ad diem mandati pag. 148. num. 26.

Prima eſt verior pag. 148. num. 26. & 28.

Conſenſus reſignationi ſi præſtetur intrà annum Nouitiatus Reſignantis non adhibitis ſolemni-

tatibus Concilij Tridentini *ſeſſ.* 25. cap. 16. de Regul. reſignatio nulla remanet pag. 151. num. 36. pag. 152 num. 38. pag. 160. num. 6.
Renuncians intuitu Religionis ingrediendæ, quamuis habitu nondùm ſuſcepto tenetur ſeruare ſolemnitates Conciliares pag. 152. num. 40.
Et quod voluerit reſignare intuitu Religionis exquibus inducàtur pag. 150. num. 34. pag. 151 num. 37. pag. 158. num 55.
Contrarium quod non teneatur ſeruare ſolemnitates Concilij eſt verius, & Rota ſequitur, & de ratione pag. 153. num. 40. & 41.
Limitatur hoc contrarium in eo, qui præuio admiſſionis, & acceptationis decreto iam degit in Cænobio, & raſo capite in formam Coronæ Monaſticæ Inſtituti Religioſi tenacem propoſitum oſtendit, quià ille non vti Sæcularis, ſed vti verè Nouitius potius dijudicatur pag. 153 num. 52. pag. 159. num. 59.
Nullitas renunciationis ob non ſeruatas ſolemnitates Concilij, *ſeſſ.* 25. cap. 16. de Regul. locum habet etiamſi Nouitius poſteà fuerit profeſſus pag. 145. num. 20.
Et Beneficium ex capite dictæ nullitatis poſſet imperrari contra reſignatarium a Dataria tanquàm vacans per profeſſionem, ibid.
Solemnitates prędictæ requiruntur etiamſi Reſignans habeat aliundè eum quo viuere poſſit ibid.
Vide etiàm Renunciatio Reſignatio.
Reſeruatio etiàm ſpecialis non obſtat iuri nominandi Rectori competens ex Bulla Piana in Vicarijs erectis poſt Concilium, & quid de erectis ante Concilium, pag. 439. num. 28.
Contrarium pag. 442. num. 37. & ſeqq. pag. 445 num. 50 & 61.
Poſt Concilium Tridentinum manutentio ad formam cap. concluſionibus non habet locum in Iurepatronatus Potentium, ſi præſentationes fuerunt admiſſa abſque cauſę cognitione non ſeruatis ſeruandis, ſecus ſi cum cauſæ cognitione pag. 452. num. 16.
Vide Iuſpatronatus.
Hodiè expectatiuæ ſunt ſublatæ, per concilium pag. 456. num. 9.
Idem poſt concilium ceſſant coniecturę fraudis in permutatione ibid.
Contrarium quià adhùc poteſt fraus interuenire in pręiudicium collatoris pag. 456. num. 10
Et tale præiudicium conſideratur non ſolum in Ordinario, ſed in Papa ibid.
Nèc eſt præiudicium euentuale, etiam reſpectu Papæ pag. 457. num. 10.
Vide expęctatiua.
Epiſcopus ex diſpoſitione Concilij Tridentini non poteſt in Viſitatione quicquam Procurationis cauſa, aut alio quouis nominè exigere præter id quod debetur de Iure ex relictis pijs, pag. 14. num. 9 S.
Dicta diſpoſitio Concilij non ſubſtulit Cathedraticum, ibid.
Aliud eſt requiri mentionem, & derogationem ſpecialem Concilij, aliud non præſumi ſublatum Ius debitum ex Concilio, niſi de eo facta ſit mentio ſpecialis in diſpoſitione p. 6 n. 19. S.
Coccin. deciſio 1274. num. 21. notatur ibid.
Iuſpatronatus Regium non ſubiectum formæ Concilij ſtatutæ in Potentibus ſi tranſeat ad Potentem retinet idem Priuilegium, quià attenditur origo pag. 19. num. 4. S.
Idem ſi de Priuato tranſeat in potentem, ibid.
Sponſalia ſi contrahantur in faciem Eccleſiæ ſeruata forma à Sacro Concilio pręſcripta in Matrimonio, & poſteà ſequatur copula, tranſeunt in Matrimonium pag. 72. num 8. S.
Contrarium. pag. 72. num. 9. & ſeqq.
Antè Concilium ſponſalia de futuro per ſubſecutam copulam tranſibant in Matrimonium, secùs eſt poſt Concilium pag. 72. num. 10.
Solemnitates requiruntur per Concilium in matrimonio contracto per verba de præſenti, ſecus in ſponſalibus, quià adhùc remanent determinanda ſecundum diſpoſitionem Iuris communis, pag. 73. num. 11. S.
Solemnitas requiſita per Concilium in actu præparato non ſufficit ſi adhibeatur tantum in actu præparatorio, & pręambulo ibid.
In matrimonio conditionato ſolemnitates Conciliares debènt interuenire de tempore implete conditionis pag. 75. num. 16. S.
Contraria ſententia Canoniſtarum originem habuit antè Concilium, ſed non procedit attento Iure Concilij pag. 75 num. 17. & ſeqq. S.
Solemnitates conciliares requiruntur in matrimonio puro, & perfecto, non ſuper imperfecto, & conditionato pag. 76 num. 19 S.
Solemnitates conciliares in matrimonio conditionato ſtant in ſuſpenſo conditione pendente, ſed illa adimpleta, vigore retrotractionis liberi conſenſus dicuntur adiectæ matrimonio puro ibid.
Contrarium, & quod fictio retrotractionis non ſuppleat imperfectionem Matrimonij conditionati, adhuc vt ſolemnitates Conciliares dicantur adiectæ Matrimonio puro pag. 76. num. 20. & ſeqq. S.
Solemnitates conciliares quare in Matrimonio fuerint præſcriptæ pag. 77. num. 21 S.
Matrimonium pure contractum, & abſque expreſſione alicuius conditionis in faciem Eccleſiæ, licèt Partes anteà conuenerint de conditione, quæ non exiſtit, attento Iure conciliari, adhùc dicendum eſt validum in Foro externo, quidquid ſit in Foro interno pag. 84. num 40. & plur. ſeqq. S.
Sponſalia etiàm de præſenti hodie ſunt inualida, & nulla ſi non fuit ſeruata forma Concilij Tridentini pag. 98. num 82. S.
Amplia etiàm in Matrimonijs Hæreticorum, & Sciſmaticorum, ſi in eorum Parochia decretum Concilij fuit publicatum ibid.
Ex diſpoſitione Concilij Tridentini *ſeſſ.* 24. *cap.* 1. *de Matrimon.* conſenſus Patris non requiritur ad validitatem Matrimonij filij familias, pag. 99. num. 86. S.
Declara vt Matrimonium factum abſque tali co
ſenſu

Digitized by Google

ſenſu valeat, ſed antequàm contrahatur poteſt Pater illud impedire, ibid.

Dicta diſpoſitio Concilij vti correctoria iuris communis antiqui eſt reſtringenda ad id quod expreſſè correxit, ibid.

Concilium Tridentinum iuſſit fieri denunciationes Matrimoniales, vt Patres familias poſſent ſe opponere, & impedire, ibid.

Fagnanus fuit Secretarius Congregationis Concilij, & eſt fide dignus quoad reſolutiones de quibus teſtatur pag. 542. num. 13. pag. 543. num. 16.

Reſolutiones Sacræ Congregationis concilij ſuper capacitate Fratrum Minorum recipiendi annua legata per modum Eleemoſinę pag. 68. num. 146. & ſeqq. pag. 73. num. 175. & ſeqq.

Decreto ſacræ Congregationis concilij cauetur fundationem conuentus Victoriæ, & legata perpetua per modum Eleemoſinæ non aduerſari puritati Regulæ S. Franciſci pag. 52. num. 100.

Decretum ſacræ Congregationis concilij ſuper ſubminiſtratione annuorum legatorum Fratribus Capuccinis relictorum olei, ac ceræ pro uſu Eccleſiæ, & unius ferculi in qualibet hebdomada pag. 73. num. 175. & ſeqq.

Rota ſtudet famulari menti Sacræ Congregationis Concili pag. 274. num. 49.

Vide etiàm Congregatio

Collatio facta per Papam iure deuoluto iuxtà Lateranenſis ſtatuta concilii importat deuolutionem factam gradatim de vno Superiore ad alium vſque ad Papam vltimo loco pag. 393. num. 37.

Et vnuſquiſque ex collatoribus habet ſemeſtre à diè ſcientiæ vacationis pag. 393. num. 38.

Probari debet ſcientia nullitatis electionis in Epiſcopo alijsque Collatoribus gradatim vt ſit locus prouiſioni Apoſtolicæ iure deuoluto iuxtà Lateranenſis ſtatuta Concilij pag. 393. n. 39.

Limita ſi Eccleſia ſit exempta, quià tunc deuolutio fit immediatè ad Papam pag. 393. num. 41.

Item limita ſtante clauſula *dummodò non ſit alteri ius quæſitum*, quia per eam Papa cenſetur voluiſſe conferre iure præuentionis concurrendo cum Ordinariis Collatoribus pag. 393. num. 40.

Sublimita hoc ſi apponatur etiam alia clauſula, *& de deuolutione detur diſpoſitiue* per quam Pontifex dicitur declarare ſe nolle concurrere cum Ordinariis, eoſque præuenire ibid.

Conciliis generalibus debet fieri derogatio in ſpecie, vt Priuilegium valeat pag. 3. num. 6. S.

Litteræ Gregorii XII. poſt declarationem concilij Piſani non ſunt legitimi Pontificis pag. 212. num. 72.

Concilium Bracharenſe non eſt generale pag. 3. num. 6. S.

Concilium Bracharenſe diſpouit vt Regulares ſint exempti à Cathedratico ibid.

Clementina *plures* de Iurepat. fuit ædita in Concilio Viennenſi ſub Clemente V. pag. 505. num. 1. S.

C O N C I O N A T O R

Abbas an habeat facultatem benedicendi Concionatores deſtinatos pro Eccleſia Monaſterij & aliis Parochialibus intrà diſtrictum Abbatiæ. pag. 349 num. 26.

Quod non habeat pag. 50. num. 28.

C O N C I S T O R I V M

Cardinalium ſimul creatorum præcedentia non regulatur ab ordine quo Papa illos in creatione nominauit, ſed vnicuique locus aſſignatur ſecundum gradum debitus, niſi prænominatio fiat per promotionem diſtinctam in eodem Conciſtorio pag. 211. num. 70.

Cardinalis Chiſius ab Alexandro VII. creatus fuit per Promotionem diſtinctam in eodem Conciſtorio in quo ſex alii creati ſunt ibid.

Liberculus Papæ non attenditur, ſed decretum Conciſtoriale ſiue rogitus Cardinalis Vicecancellarii ibid.

Decreta, & cedulæ conciſtoriales in prouiſione Eccleſiarum Viterbien. & Tuſcanen. Vnitarum pag. 216. num. 84.

C O N C L A V I S T A

Priuilegium Conclauiſtarum eſt fauorabile & latè interpretandum pag. 460. num. 6.

Diſpenſat hoc priuilegium ab irregularitate pro Beneficiis, & Penſionibus iam obtentis, non tamen pro obtinendis ibid.

Et diſpenſat vt non obſtante irregularitate, & aliis defectibus poſſint Conclauiſtæ ad Sacros ordines promoueri pag. 461. num. 6.

Declara vt ibid.

Diſpenſat etiam ſuper defectibus Natalium pag. 461. num. 7.

Penſio perpetua authoritate Ordinarii nullitèr reſeruata reualidatur ſi Penſionarius fiat Conclauiſta pag. 460 num. 4.

Limita ſi penſio eſſet Simoniaca pag. 460. num. 5.

C O N C L V S I O

Litteræ quas Papa dirigit Capitulis occaſione prouiſionis Eccleſiarum vocantur concluſionès pag. 212. num. 72.

Concluſio in deciſionibus Rotæ intelligi debet prout loquuntur Doctores in eadem deciſione adducti pag. 304. num. 77.

C O N C O R D I A

Concordiæ à Sede Apoſtòlica confirmatæ non aduerſatur Concilium Tridentinum ſeſs. 24. cap. 20. de Refor. pag. 346. num. 10.

Doctrina Cardinalis de Luca de Iurepat. diſcur. 61. quod inſtitui iuxqualitèr non habeant in ſolidum Iuſpatronatus etiam quoad exercitium non procedit de iure, ſed tantum probata obſeruantia, vel concordia, vel conſuetudine vniuerſali pag. 57. num. 29.

Priuilegium Iuriſpatronatus ſi ſit conceſſum cum derogatione concordiæ ex cauſa reparationis debet reparatio concludenter probari pag. 360. num. 6.

Et non ſufficit hoc caſu aſſertio Pontificis concedentis in motu proprio pag. 360. num. 6.

Et reparatio hoc caſu intelligenda eſt de totali reedifica-

edificatione, non de ſimplici reparatione pag. 360. num. 7.
Priuilegia limitata per concordiam non poſſunt amplius allegari, nec habent ſtatum primæuum pag. 359. num. 3.
Concordia iuira auctoritate priuata non poteſt imprimere nouum ſtatum Regularitatis Hoſpitali Sæculari pag. 377. num. 15.
In caſu concordiæ Epiſcopus poteſt reſeruare penſionem perpetuam, etiamſi non reſpiciat vtilitatem Eccleſię pag. 460. num. 2.

CONCVBINATVS

Non eſt permittendum vt ſub pallio Matrimoni poſſint iniri Concubinatus. pag. 86. num. 45. S.

CONCVRSVS

Prouiſio Apoſtolica cum derogatione, & gratificatione obtenta per præſentatum ab habente pinguiorem vocem in concurſu Conſanguinei præſentati ab alio cohærede non expreſſa præſentatione, & concurſu Conſanguinei, eſſet ſubreptitia ſtante clauſula dummodò non ſit alteri ius quęſitum pag. 87. num. 29.
Ille qui habuit minora ſuffragia concurrere non poteſt cum habente plura conſtituentia maiorem partem Capituli pag. 109. num. 107.
Duobus habentibus paria vota maiorem partem capituli conſtituentia, habent ius quæſitum vt in eorum alterutro neceſſario cadat electio, & poteſt ad id capitulum Iudicis auctoritate cōpelli pag. 109. num. 109.
Vide electio
Concurſus maioris partis completiuè in Electionibus non probat quod non ſufficiat maior pars comparatiue, ſed requiritur quod facta comparatiuè fuerit contradicta & facta non electio per maiorem partem completiuè p. 391 n. 31.
Prouiſio Apoſtolica iure deuoluto iuxtà lateranenſis ſtatuta Concilii ſi habet clauſulam dummodò non ſit alteri ius quęſitum, Papa cenſetur voluiſſe conferre iure præuentionis concurrendo cum Ordinariis Collatoribus pag. 393. n. 40.
Limita ſi apponatur alia clauſula & de deuolutione detur diſpoſitiuè, per quam Pontifex dicitur declarare ſe nolle concurrere cum Ordinariis, coſque præuenire ibid.
Epiſcopus ſi ſit ſuſpectus deputatur alius in locum eius ad faciendum concurſum, & præeligendum pag. 264. num. 21.
Superior qui iure deuoluto prouidet non tenetur ponere Edictum, nec facere concurſum pag. 111. num. 121.
Multo minus tenetur attendere concurſum & examen factum pro Ordinario, & capitulo eligere debentibus ibid.
Nec tenetur conferre vni ex Oppoſitoribus examinatis in concorſu pro Ordinario, & capitulo ibid.
Declara niſi aliqua adeſſet conſtitutio diſponens ex ſola oppoſitione acquiri ius ad rem ibid.
Tenetur tamen conferre habenti requiſita neceſſaria ibid.
Si duo in concurſu ad Parochialem renunciantur idonei, quorum vnus ab Ordinario ſit prælectus, & alter ab irrationabili iudicio appellauerit, defuncto prælecto lite pendente, non eſt danda ſubrogatio competitori ſuperſtiti pag. 463. num. 3.
Contrarium pag. 463. num. 4.
Ceſſat hęc quæſtio, quando ſubrogatio fuit obtenta pag. 464. num. 5.
Si lis eſt inter duos concurrentes ad Beneficium debitum certo generi perſonarum vno interim moriente, datur alteri ſubrogatio pag. 464. num. 6.
In Parochialibus affectis, & reſeruatis vbi ad Papam ſpectat conferre, & ad Epiſcopum concurſum inſtituere Epiſcopus eligit digniorem non Papa pag. 464. num. 7.
Appetens comparatiuè magis ciuem quam Alienigenam, ceſſante concurſu, ſeù competentia ciuis in Alienigenam conſentire cenſetur pag. 466. num. 4.
Iuriſdictio Ordinaria prævalere debet in concurſu cum delegata illamque ad ſe trahere pag. 21 num. 23. V.

CONDEMNATIO

Pulſus in exilium lucratur diſtributiones, quando Iudex eum legitimè non condemnauit. pag. 486. num 14.
Et lucratur etiam pro tempore quo remanſit in carcere pag. 486. num. 15.
Cauſa exilii poteſt dici iuſta reſpectu Principis condemnantis, licet non ſit iuſta reſpectu condemnati pag. 485. num. 16. & ſeqq.

CONDICTIO

Cauſa datum cauſa non ſecuta condicitur pag. 329. num. 2.
Solutum ex duabus cauſis æquè principalibus, & finalibus repeti non poteſt ex defectu vnius tantum ex dictis cauſis pag. 335. num. 10.
In condictione indebiti condicens tenetur probare negatiuam coarctatam, quod nec ex alia cauſa immaginabili ſolutio debita cenſeri valeat pag. 331. num. 11. pag. 334. num. 25.
Solutio purè facta cenſetur pro cauſa expreſſa, non pro alia non expræſſa pàg. 331. num. 21.
Vide etiam indebitum Repetitio

CONDITIO

Conditio ex futuro euentu non dicitur certa pag. 22. num. 32.
Relictum Fratribus Minoribus pro celebratione Miſſarum non debetur niſi conditionaliter ibid.
Collatio liberè facta de beneficio Iuriſpatronatus iure etiam Ordinario cenſetur ſub tacita conditione ſi Patronis placuerit pag. 105. num. 90.
Et tunc conſenſus etiam ſuperueniens validat actum collationis ibid. & pag. 107. num. 98.
Amplia etiamſi Patronus tacitè tantum conſentiat non reclamando, nec præſentando durante tempore ad id concesso pag. 107. num. 98. & 99.
Habens ſpem à conditione pendentem non poteſt con-

conſulto facere vt conditio verificetur in ſui fauorem, & in præiudicium alterius pag. 271. num. 42.
Dilatio in gratia eſt mora non conditio, differens non ſuſpendens pag. 121. num. 9.
Renunciatio beneficii, eiuſque collatio poteſt eſſe reſolubilis propter aliquam conditionem ex iuris præſcripto ſubintellectam pag. 144. num. 17.
In Reſignatione non eſt neceſſarium exprimere Papæ conditiones quæ ex iuris præſcripto inſunt, vt ex diſpoſitione Sacri Concilii ſeſſ. 25. cap. 16. de Regular. pag. 144 num. 19.
Reſignatio Beneficii facta intuitu & contemplatione ingreſſus in Religionem habet tacitam conditionem de Iure quatenus ſuſceptum Religionis propoſitum ſolemni profeſſione confirmetur pag. 150. num. 32.
Et profeſſione non emiſſa euaneſcit ipſo iure Reſignatio, & Reſignans reintegratur ad poſſeſſionem beneficii reſignati pag. 150. num. 32. pag. 152. num. 37. & 39. pag. 160. num. 60.
Licitum eſt Fundatoribus in limine fundationis apponere conditiones etiam iuri contrarias de cõſenſu Ordinarii pag. 407. num 9. pag. 425. n. 51.
Dummodò non ſit contrà ſubſtantiam beneficij p. 407. num. 9.
Et dummodò non adijciantur ex interuallo poſt factam fundationem ibid.
Fundator cui in limine fundationis reſeruata eſt facultas diſponendi de Iurepatronatus in teſtamento non poterit in eo adiicere conditiones iuri contrarias, et quid de hoc ſentiat authhor pag. 407. num. 9.
Fundator quando vigore facultatis ſibi de conſenſu Ordinarij reſeruatæ in fundatione conditiones declarat ex interuallo, iſtæ retrotrahuntur ad limen fundationis ibid.
Conditio quod Inſtitutio in beneficio Eccleſiaſtico pertineat non ad Epiſcopum, ſed ad Prælatum Inferiorem eſt contrà Sanctionem Concilii Tridentini pag. 408. nom. 10.
Et non poteſt apponi in fundationibus poſt dictum Concilium, quidquid ſecùs antè ibid.
Et ſi apponatur vitiatur, & Epiſcopus ſe intromittit non obſtante pæna reuocationis bonorum & applicationis in alios vſus pag. 408. num. 11.
Poteſt tamen & ſæpè ſolet, ſed non ſemper, admitti dicta conditio per ſummum Pontificem. pag. 408. num. 11.
Legatum intelligitur iuxtà conditionem perſonæ ad quam eſt directum pag. 18. num. 17.
Procurator ad reſignandum ſi conditionem apponat diuerſam ab ea quæ continetur in mandato, Reſignatio nulla eſt, & Reſignanti datur regreſſus pag. 38. nun. 3. S.
Vide Procurator Reſignatio.
Omnis conſenſus conditionalis deficiente conditione eſt nullus, ac omninò deſinit obligare, pag. 71. num. 3. S.
Nullo exiſtente contractu ex defectu conditionis & conſenſus, nullus ex eo naſci poteſt effectus aut pæna, ibid.
Sponſalia contrahi poſſunt ſub conditione conſenſus Parentum, pag. 70. num. 1. S.
Ex ſponſalibus conditionalibus non oritur impedimentum Iuſtitiæ publicæ Honeſtatis, pag. 71 num. 4. S.
Vide plura in Verbis *Matrimonium Sponſalia*.
Stuprator diſparis conditionis ſub ficta promiſſione nubendi non tenetur nubere p. 90. n. 56. S.
Nèc tenetur ad dotem ſi Mulier viderit vel videre potuerit ſe decipi, ſecùs ſi fuerit ignara qualitatis Viri, vel iſte talitèr promiſit vt illa ei prudenter crediderit, ibid.
Vide Stuprum.

CONFERIMVS

Verbum conferimus, eſt generale importans etiam electionem, & admiſſionem, ſeù dationem, & conceſſionem alicuius rei pag. 323. num. 56.
Vide collatio.
Prouiſiones Ordinarii tanquam de vacanti, & per verbum *conferimus* conſtituunt obſeruantiam Eccleſiæ numeratæ pag. 323. num. 53.
Quid tamen ſi Prouiſiones tanquàm de vacanti, & per Verbum *conferimus* factæ fuiſſent in menſe reſeruato ibid.
Diſtingue vt pag. 323. nom. 54. & ſeqq.

CONFESSARIVS

Vouens dare quotannis certam Eleemoſynam Fratribus incapacibus poteſt cogi per Confeſſarium ad tradendum ratione voti pag. 21. n. 28.
Et tamen reſpectu Fratrum non cogentium dicetur ſponte tradere, quià votum ab initio fuit voluntarium ibid.

CONFESSIO

Confeſſio non extenditur vitrà intentionem co nfitentis pag. 167. num. 16. & 17.
Confeſſio reſtricta ad vnum finem non debet extendi ad alium pag. 167. num. 16.
Confeſſio quod quis ſit Spurius non excludit quod ſit filius talis Patris pag. 167. num. 16.
Maximè quando detegitur erronea pag. 167. n. 19.
In materia Sanguinis & nobilitatis Confeſſio non præiudicat fratri confitentis pag. 167. num. 18.
Nec Confeſſio Patris præiudicat filio ibid.
Confeſſio præualet alteri cuicumque probationi. pag. 403. num. 75.
Iniquum eſt venire contrà factum proprium, propriamque Confeſſionem pag. 393. num. 36.
Impugnans promiſſionem Sponſalium tanquam metu extortam fatetur illam præceſſiſſe pag. 465. num. 1.
Confeſſioni collitigantium ſtandum eſt ad declarandam naturam Iuriſpatronatus p. 107. n. 9. S.
Actus audiendi Confeſſiones non eſt Iuriſdictionis contentioſæ, ſed voluntariæ quæ exercetur ſine ſtrepitu, & figura iudicij pag. 347. num. 15.
Actus Iuriſdictionis voluntariæ quoad forum internum eſt exercibilis ubique locorum ibid.
Iuriſdictio fori pænitentialis non terminatur loco ſicut illa fori exterioris, ſeù iudicialis ibid.
Parochus audire poteſt Confeſſiones ſuorum Parochianorum vbique locorum, etiam extrà Parochiam pag. 347. num. 14. & 15.

Am-

Amplia vt hoc facere poſſit etiam Vicarius Parochi pag. 347. num. 14.
Archiepiſcopus viſitando Prouinciam poteſt omnium Confeſſiones audire pag. 347. num. 15.
Regulares eo ipſo quod deputantur ab eorum Superioribus ad excipiendas Confeſſiones Sæcularium, & ab Epiſcopo approbantur poſſunt in diſtinctè audire Confeſſiones cuiuſlibet Fidelis ex priuilegiis Apoſtolicis pag. 347. num. 16.
Amplia etiam inuito Epiſcopo ibid.
Parochi, & Vicarij Sæculares habent eorum Iuriſdictionem limitatam ad proprios Parochianos, etiàm circà confeſſiones audiendas, pag. 347. num. 17.
Poteſt tamèn ex conſuetudine legitime introduci vt etiàm alienos Parochianos abſoluant ibid.
Quæ consuetudo hodiè eſt ferè vniuerſalis in Orbe Chriſtiano ibid.
Epiſcopus prohibere non poteſt Parochis confeſſiones alienorum Parochianorum audire, ſi Parochi quorum intereſt non reclamant, pag 348. num. 19.
Et ſufficit ad hoc etiam tacitus conſenſus aliorum Parochorum. ibid.
Parocho non ſuo confiteri quandò liceat, ibid.
Vagus. ſeù Viator poteſt confitere Parocho non ſuo, ibid.

CONFIRMATIO

Statutum Eccleſiæ præſumitur Apoſtolica auctoritate confirmatum ex obſeruantia 30., & 40. annorum pag. 292. num. 13.
Confirmatio Electionis præſumitur facta cauſa cognita pag. 392. num. 34.
Confirmatio per Epiſcopum præſumitur facta iure Ordinario non autèm ſpeciali, & extraordinario, niſi contrarium oſtendatur p. 394. n. 42.
Deuolutio Electionum pertinet ad illum Superiorem ad quem ſpectat confirmatio p. 394. n. 44.
Etiamſi confirmatio ſpectet ad Epiſcopum iure ſpeciali, ad ipſum tamèn deuolutio pertinet & non ad Papam ibid.
Confirmatio Electionum facta ab Epiſcopo excludit prætenſam exemptionem Eccleſiæ pag. 394. num. 42. & 43.
Decretum capituli pro petenda electionis confirmatione eam reualidat pag. 386. num. 12. p. 398. num. 59. pag. 401. num. 70. p. 402. n. 71
Vide Electio.
Priuilegium confirmatorium aliorum Priuilegiorum importat nouam conceſſionem quoàd id quod excedit Priuilegia confirmata p. 27. n. 30.

CONFRATERNITAS

In adminiſtratione generica confraternitatis Patronæ cadit etiàm ius præſentandi illi competens pag. 103. num. 84.

CONGRATVLATIO

Acclamatio ſeù congratulatio Vocalium in loco Electionis habet vim Collegialis approbationis pag. 385. num. 9 pag. 388. num. 17.
Siuè fiat turmatim, & in communi, ſiuè per ſingulos in particulari pag. 385. num. 9. pag. 402. num. 71.
Secùs ſi ferret extrà capitulum per Canonicos vti ſingulares pag. 385. num. 9. pag. 388. num. 17 pag. 402. num. 71.
Intellige prædicta procedere tantùm vbi in electione non requiritur forma cap. quià proptèr de elect. pag. 385. num. 9.
Vide electio

CONGREGATIO

Septem reſolutionibus diuerſarum Sacrorum Congregationum firmatur capacitas Fratrum Minorum recipiendi per modum eleemoſynæ, quidquid ipſis offertur, emiſſa proteſtatione quod non intendunt acquirere ius vigore legati pag. 5. num. 8.
Sacra Congregatio Fabricæ prohibuit ne heredes ſe componentes cum Fabrica extinguerent annua legata relicta Fratribus Minoribus pag. 17 num. 15.
Et voluit capitalia integra conſeruari vt legata ſoluerentur legatarijs per viam eleemoſynæ, ibid.
Reſolutiones eiuſdem Sacræ Congregationis circa fundationes, & legata dictis Fratribus relicta pag. 30. num. 55. pag. 63. num. 130. & ſeq. pag. 71. num. 162. & ſeqq.
Applicatio de legato perpetuo Fratribus Minoribus relicto facta ab Epiſcopo S. Angeli pro Canonicatu in Cathedrali improbatur a Sacra congregatione Fabricæ, quæ mandat inueſtiri capitale ad effectum ſoluendi Fratribus *illius* fructus per modum eleemoſynę ibid.
Reſolutiones Sacrę Congregationis Epiſcoporum, & regularium ſuper capacitate Fratrum Minorum recipiendi annua legata per modum eleemoſynæ pag. 69. num. 149. & ſeqq.
Decreta Sacrarũ congregationũ concilij Tridentini, ac Epiſcoporum, & Regularium ſuper alternatiua functionum Epiſcopalium ſeruanda in Eccleſijs Pennen. & Hadrien. vnitis pag. 217. num. 85. & plur. ſeqq.
Sacra congregatio ſupplet conſenſum Parochi pro fundatione conuentus, ſi concurrunt alia requiſita pag. 7. num. 7. S.
Congregatio concilij. Vide *Concilium*.
Vltimum Decretum Sacræ congregationis Rituum pro lege attendi, & ſeruari debet, pag. 25 num. 15. S.
Congregatio Rituum conceſſit Vſum Baldachini. *Vide Baldachinum*.
Reſolutiones Sacrarum Congregationum ſunt ponderandæ in circumſtantijs, non ſumendæ in cortice & in abſtracto, & ſinè applicatione ad quęſtiones in poſterùm emergentes pag. 48. num. 19. S.
Decretum Sacrę Congregationis non dicitur tollere immemorabilem, ſi de iſta non fit mentio in ipſo decreto, ſed tantùm in narratiua pag. 49. num. 26. S.
Congregationis caſsinenſis laudes, & inſtitutiones quædam pag. 13. num. 14. V.

Con-

Congregationi caſſinenſi tributum fuit ius deſtituendi Abbates locales In eorum capitulis & Dietis generalibus pag. 3. num. 4. V.

CONGRVA

Congrua per Rectorem præſtanda Vicario regulatur iure alimentorum pag. 441. num. 31.

Fructus Vicariæ perpetuæ uacantis ſpectant ad ſucceſſorem ubi nun intrat camera, ſi eius congrua conſiſtat in certis corporibus a Beneficio diſmembratis, ſi uero conſiſtit in certa quantitate per Rectorem præſtanda, tunc extinguitur fauore Rectoris pag. 440. num. 31.

Fructus Vicariæ uacantis pertinent ad ſucceſſorem quando diſmembratio bonorum pro congrua facta eſt quoàd plenum dominium proprietatis, & vſus fructus, ſecùs ſi fuit aſſignatio quoàd vſumfructum pag. 441. num. 32.

Onera reſpicientia curam Animarum, & Adminiſtrationem Sacramentorum non ſpectant ad Vicarium habentem curam actualem, ſi eius congrua ſufficiat tantum pro alimentis, pag. 52. num. 39. & ſeqq.

Congrua alimentaria debet eſſe exempta ab omni onere pag. 52. num. 39. S.

Si congrua Vicarij ſufficit pro alimentis, & pro oneribus curæ, & adminiſtrationis Sacramentorum, ad iſta tenetur Vicarius p. 52. n. 40. S.

Et ſi congrua ſit ſufficiens pro omnibus oneribus etiam reſtaurationis Eccleſiæ, tunc ad Vicarium pertinent omnia onera, & quando dicatur congrua ſufficies ibid.

Amplia etiamſi in aſſignatione congruæ dictum ſit quod ea in ſuos vſus conuertatur quia intelligitur deductis oneribus, & expenſis beneficij, ibid.

Vicarius tenetur ad onera reſpicientia curam animarum, & Adminiſtrationem Sacramentorum etiamſi congrua ſufficiat tantùm ad alimenta, quandò vltra congruam percipit omnia incerta ex Curæ exercitio prouenientia p. 53. n. 41. S.

Si verò huiuſmodi incerta diuiduntur intèr Vicarium, & Rectorem, diuidi etiàm debent onera reſpicientia curam Animarum, & Adminiſtrationem Sacramentorum niſi extet conſuetudo, quod vni tantùm ex eis incumbant ibid.

Obſeruantia contraria, & quod eſt de Iure non releuat in hoc puncto, quià conniuentia Anteceſſorum non præiudicat ſucceſſoribus, pag. 53. num. 42. S.

Amplia etiamſi eſſet per longum tempus, & quid ad illam requiratur ibid.

Refectio Domus Vicarij ad eum pertinet, ſi fuit in culpa deteriorationis ibid.

Conſtitutio Pij V. aſſignans Vicarijs perpetuis diuerſarum Parochialium Vrbis omnia emolumenta funeralium vltrà congruam locum habet in funeribus etiàm non Parochianorum, attenta declaratione Alexandri VII. ibid.

Contrarium eſt verius de Iure, ſecluſa dicta declaratione. ibid.

Archipresbytero curam actualem exercenti debetur congrua pag. 29. num. 1. S.

Limita ſtante obſeruantia, qua nihil aliud conſecutus eſt quam præbendam, & diſtributiones, necnon incertas obuentiones ſpirituales, pag. 29. num. 2. S.

Archipresbyter curam actualem exercens nihil plus prætendere poteſt eo quod fuit ſibi dari ſolitum, & conſuetum, ibid.

Etiamſi ſolitus ſit percipere tantum emolumenta prouenientia ratione ſtolæ, nempè ex ſidibus Baptizzatorum, Matrimoniorum, & ſimilium ibid.

Contrarium, & quod dicta emolumenta incerta non computentur in congruam, pag. 29. n. 2. S.

Amplia hoc contrarium etiam ſtante contraria obſeruantia Archipresbyteri pro tempore, quià non potuit præiudicare ſucceſſoribus, ibid.

Declara vt obſeruantia illi præiudicet ſi cum Præbenda, ſeu congrua ſibi aſſignata poſſit commodè viuere, & ſupportare onera, ſecùs ſi non poſſit pag. 29. num. 3. S.

Congrua Archipresbyteri curam actualem exercenti non debet eſſe minor 50 Ducatis illarum partium in quibus exiſtit Eccleſia p. 30. n. 4. S.

Sua Præbenda conſiſtens in fructibus certis debet illi imputari in congruam pag. 30. num. 5. S.

Itèm debent imputari diſtributiones quotidianæ, quàs percipit ſicut alij Canonici diuinis intereſſentes pag. 30 num. 6. S.

Contrarium pag. 30. num. 7. S.

Sed prima eſt verior, ibid.

Emolumenta incerta illa tantùm imputantur quæ habent quandam certitudinem vt ſunt Decimæ frumenti, & vini ſecùs verò quæ ſunt omninò incerta, vt funeralia, diſtributiones, & ſimiles pag. 30 num. 7. S.

Diſtributiones quotidianæ non ſunt incertæ, ſicut obuentiones ſpirituales ibid.

Merces, & prætium laboris quæ debentur tantùm inſeruienti non imputantur ibid.

Diſtributiones quotidianæ non ſunt fructus Beneficij, ſed merces, & prætium laboris, quæ debentur tantùm inſeruienti ibid.

Diſtingue vt ſi participantur ratione ſeruitij in Choro abſque alio onere miſſarum priuatarum celebrationis pro Anniuerſarijs, àc pijs legatis veniant imputandæ, ſecùs ſi habent admixtum onus celebrationis Miſſarum priuatarum, pag. 30. num. 8. S.

Imputandæ ſunt obuentiones quas percipit Archipresbyter ratione ſuæ dignitatis, quatenus eas percipiat etiam non interueniendo in Choro, ibid.

Seruitium Parochiæ ſuccedit loco ſeruitij in choro ad effectum lucrandi diſtributiones, ibid.

Imputantur in congruam diſtributiones quas Archypresbiter percipit ratione intereſſentiæ in Choro, & ſine vllo ſeruitio aut labore perſonali pag. 31. num. 9. S.

Non imputantur emolumenta incerta ratione ſtolæ, vt obuentiones pro Baptiſmis, Matrimonijs, & ſimilibus pag. 31. num. 10. S.

Diſtingue vt procedit in incertis merè euentualibus, & voluntarij que pendent a ſola Populi deuotione, ſecus in ijs quæ ſunt aliqualiter cer-

ta, vt ſunt incerta ſolueoda occaſione Sacramentorum, vel ſepulturæ pag. 31. num. 11 & ſeq. S.
Pius V. aſſignauit Vicarijs diuerſarum Parochialium Vrbis omnia emolumenta funeralium vltrà congruam pag. 53. num. 42. S.

CONGRVVM

Congruum uoo eſt quod voum Altare diſcooperiatur pro alio cooperricodu pag. 8. num. 8. S.

CONIECTVRA

Collegialitas Eccleſiæ probari poteſt duobus modi vel per Bollam erectionis, vel per ſigna, Argumenta, & coniecturas pag. 177. num. 9.
Nec eſt neceſſe quod concurrant omnes coniecturæ, ſed ſufficiunt aliquę ibid.
Vide collegiata.
Beneficium fuiſſe fundatum de bonis Laicalibus, licèt per clericum vel aliam perſonam Eccleſiaſticam coniecturis probator pag. 422. num. 43.
An, & quandò per coniecturas, & per verba equipollentia conſtet de voluntate Fundatoris excludendi reſeruatiooes Apoſtolicas p. 409. n. 13.
Ius præſentaodi vt dicatur à fundatore renunciarum, ſufficit renunciatio etiàm tacita ſed debet æquipollere expreſſę, ac deſumi ex coniecturis quæ eam iuferant per oeceſſe p. 102. num. 78.
Coniectoræ non poſſunt eſſe probationes manifeſtæ, pag. 417. num. 28.
Regula 8. Reſeruationum poteſt tacire excludi per verba æquippollentia excluſſioni expreſſæ & ex coniecturis pag. 416. num. 27.
Permutatio ex quibus cooiecturis fraudolenta dicatur pag. 457. num. 11. S.
Quibus coniecturis exclodatur præſumptio Iuris clem. plures de Iurep. pag. 108. num. 14. S.
Coniecturæ ſi fluctuant hinc indè pro qoalitate gentilitia, & pro hæreditaria, Iuſpatronatus iudicandum eſt mixtum pag. 109. num. 16. S.
In coniecturis circà qualitatem Iuriſpatronatus, quæ non proſunt ſingula iniunctà iuuant, pag. 109. num. 15. S.
Declara ſi concurrit aliqua ex coniecturis certa, & clara, ſecus ſi quælibet in ſuo genere eſt imperfecta ibid.
In conflictu cooiecturarum, quæ ſunt grauiores & plures ſuffocant leuiores ibid.
Coniugium Vide etiam *Matrimonium*
Neronis cum quodam Pythagura neſandum coniugium curàm Populo celebratum p. 73. n. 12. S.

CONIVNCTVS

In paritate gradus coniunctus ex utroque latere præfertur coniuncto ex uno latere taotùm, ſecus in diſparitate gradus, quià tunc præfertur proximior coniunctus ex uno latere tantum pag. 164. num. 8.
Coniunctis in pari gradu ex latere materno, ſi alter eorum ſit etiam coniunctus ex latere paterno licet in gradu remotiori, præfertur alteri ex latere matris tantum coniuncto p. 165. num. 9.
Si Fundator Iuriſpatronatus uocauit coniunctos ex utroque latere, tunc habens hanc qualitatem præfertur proximiori in gradu ex uno taotum latere coniuncto pag. 165. oum. 10.
Potioritas ſi ſit in qualitate coniunctionis ex utroque latere. Remotior cum hac qualitate uincit proximiorem ex uno tantum latere coniunctum ibid.
Fundatio pro illis de genere meo, & Matris meę non requirit utriuſque lateris coniunctionem io præſentaodo, ſed alterutram tantum pag. 165. num. 11.
Et ibi particula *Et* non ſtat copulatiuè, oec diſiunctiuè, cum prælatione ſecundum ordinem ſcripturæ, ſed parificatiue vt præſentandus accipiatur de vna vel alia linea arbitrio Patronorum ibid.
Maximè ſi plura ſint beneficia fundata, quam ſit veriſimile adeſse vtrinque coniunctoa qoi poſſent præſentari pag. 166. n. 12. pag. 172. n. 31
Pro illis de geoere meo, & Matris meæ, etiamſi ibi *Et* non ſtaret copulatiuè itaut noo requireretur concurſus vtriuſque coniunctionis tamèn habeos vtramque præferri debet habentibus vnam tantum pag. 166. num. 11. pag. 172. num. 31
Contrarium ibid.
Et in dicto caſu ſtat copulatiuè, & requiritur vtraq. coniunctio quando fundator vocat duplicem caſatam vel lineam per modum vnius, puta ſi vocat in ſingulari ſuam familiam quam explicat de vtraque caſata, ſecus vbi vocatur dopplex linea per modum duplicis caſatæ ſubſtantiuè pag. 166. oum. 13.
Fundans beneficium pro illis de parentela ſua, & Matris, videntur prædilecti coniuncti ex vtroque latere pag. 171 num. 31. pag. 172. num. 31.
Etiamſi coniuoctus ex vno tantum latere eſset in gradu proximior ibid.
Etiamſi coniunctus ex vno tantum latere fuiſset à Patronis præſentatus ibid.
In Iurepatronatus proùt in Succeſſionibus ſublata differentia Agnatorum, & cognatorum proximior in gradu licet ex vno tantum latere coniunctus vincit remotiorem Coniunctum ex vtroque latere pag. 165. nom. 11.
Iuſpatronatus non ſit pro parte hæreditarium in vltimo de vna linea, quando fuit reſeruatum etiàm pro diuerſis familijs, & lineis, ſubſtitutis tamen ad inuicem per reciprocam linearum, vel coniunctis mediante aliqua reali vel perſonali coniunctione pag. 15. num. 3. S.
Ex tribus inſtitutis hęredibus duo coniuncti habent ſemiſſem hæreditatis, tertius verò alium ſemiſſem pag. 14. num. 11. S.
Declara procedere vbi Oratio non ſit coniuncta, ſed ſeparata, ibid.
Separata Oratio operatur vt tanta ſit portio vnius diſiuncti quanta plurium coniunctorum ibid.
Accerrima diſcordia intèr coniunctos ſponſi cum illis ſponſæ ſub euidenti periculo alicuius peſſimi exempli eſt iuſta cauſa impediendi Matrimonium pag. 100. num. 87. S.
Et Prælatus tenetur tale Matrimonium impedire, ibid.

CON-

CONSANGVINEVS

Maioris eſt efficaciç qualitas conſanguineitatis quam vocis pinguedo pag. 86. num. 29.

Prouiſio Apoſtolica cum derogatione, & gratificatione obtenta per præſentatum ab habente pinguiorem vocem in coocurſu conſanguinei præſentati ab alio cohærede onn expreſſa præſentatione, & coocorſu conſanguinei, eſſet ſubreptitia, ſtante clauſula dummodo non ſit alteri Ius quæſitum pag. 87. num. 29.

Erecto beneficio pro conſanguineis ſuis, & coniugis, non datur prælatio ex ordine ſcripturç intèr vnam, & alteram lineam, quià cenſentur redactæ in vnam, ſed attenditur ſola prælatio proximitatis pag. 163. num. 3.

Idem ſi fundatum ſit pro illis de genere meo, & matris meæ ibid.

Limita in paritate gradus, quando conſtat ſoiſſe coosideratum ordinem tacitum, & ſubintellectum pag. 164. oum. 4.

Maritus fuodans pro conſanguineis ſuis, & Vxoris cenſetur conſideraſſe Ordinem tacitum, & ſubintellectum ratione maioris affectionis ergà ſuos, ibid.

In Iorepatronatus paſſiuo an præſentatus conſanguineus inhabilis poſſit habilitari per diſpenſationem contradicente altero conſaguineo habili æque vocato pag. 269. o. 38. & plur. ſeqq.

Vide Habilitas Iuſpatronatus.

Bulla Pij V. prohibens ordinarijs beneficia reſignata conferre conſangoineis, & familiaribus non eſt vſu recepta in Hiſpania pag. 247. n. 31.

Neqoè comprehendit Cardinales Epiſcopos ibid.

Matrimonium intèr conſanguineos ex diſpenſatione Apoſtolica valet, etiamſi diſpenſatio non fuerit oſtenſa Parocho, & Teſtibus pag. 78. num. 24. S.

Virgioum aliquæ de conſenſu Conſanguineorum innitant aliqoem Iuuenem in domum, vt deprehendantur in ſtupro, & ſine dote nubant pag. 89. num. 53. S.

In materia matrimoniali Parentes, conſanguinei, & Affines admittuntur ad probandum pag. 96. nom. 70. S.

Siuè agatur de ualore Matrimonij, ſioè de eo diſſoluendo ibid.

Limita ſi adeſt diſparitas inter coniuges ibid.

Amplia etiamſi diſparitas reſultet ex qualitate, & numero Amicorum, quos onus ex coniugibus haberet pag. 96. num. 70. S.

Declara ot repoſitum ſit io arbitrio Iodicis fidem hoiuſmodi Teſtium ponderare ex qualitate cauſæ pendentis, & conditione pari uel diſſimili perſonarum tàm io nobilitate, quam in diuitijs, & alijs circumſtantijs ibid.

Prælatus tenetur impedire matrimnnium filijſamilias uolentis oubere cum ſpooſa oimis paupere ob timorem inimicitiæ & ſcandali inter conſaoguineos pag. 100. oum. 89. S.

Et Parochi de ſtylo, & de iure nequeunt facere denunciationes, ſed debèt expectare reſponſum Epiſcopi uel eius Vicarij pag. 100. num. 91. S.

Nèc ordinarius tali caſu poteſt remittere denunciationes ibid.

Contractis ſponſalibus de futuro per occultam promiſsionem, & priuatam apocham habentem uim iurati inſtrumenti, an partes concorditer, recedendo poſſint cum conſanguineis ſponſi vel ſponſç reſpectiuè matrimonium contrahere abſque diſpenſatione Apoſtolica ſoper impedimenta Iuſtitiæ, publicæ honeſtatis pag. 101. n. 92. & ſeqq. S.

Et verum Teſtes adhibiti confidentialitèr io apocha, non obſtante motua Partium obligationis remiſſione, teneantur vigore decreti in denuociationibus appoſiti reuelare occultam promiſſionem futurarum nuptiarum, ibid.

Impedimentum publicæ honeſtatis Iuſtitiæ proptèr inita ſponſalia cum conſanguioeis ſponſi vel ſponſç oon multum habet rationis, & deberet aboleri pag. 101. num. 93. & ſeqq. S.

Modica coactio licita eſt Parentibus & Conſanguineis ad Matrimonium pag. 470. num. 13.

Et poſſunt impellere per ſimplices increpationes verborum, dummodò non iotercedat atrocitas facti ibid.

Idem eſt nullam adeſſe coactionem, ac adeſſe modicam ibid.

Vide Matrimonium metus.

Vocabnlum *Conſanguinei* eſt naturale non ciuile pag. 19. num. 3 S.

Appellatione *Conſanguineorum* ſeu Parentum veniunt etiam Illegitimi ibid.

Qualitas legitimitatis reqoiſita per Teſtatorem in inſtitutione hæredis non cenſetur repetita in ſubſtitutione Cappellaniæ eum Iurepatronatus reſeruato fauore deſcendentium per verba *Conſanguineos* ſeu Parentes ibid.

CONSCIENTIA

Quis poteſt eſſe debitor in conſcientia licet actione ciuili compelli non poſſit pag. 46. num. 86.

Legata io teſtamento ex defectu iuris inualido debet heres io conſcientia, ſi illi conſtet de mente Teſtatoris, licet contrà eum non detur ciuilis actio ibid.

CONSECRATIO

Miniſtri induti paramentis Sacris aſſiſtentes Epiſcopo in conſecratione oleorum tanquam cooperatores Epiſcopo coniunguntur, & ab eo non debent in honere ſeparari pag. 291. num. 9.

Et iſta coniunctio præualet illi geoerali qua conſideratur inter Epiſcopum, & capitulum pag. 291. num. 10.

Dubitat de hoc aucthor, & firmat contrarium quãdo adeſt ſtatutum Ecleſiç ita diſponens pag. 291. oum. 11. & ſeqq.

CONSENSVS

Epiſcopus tenetur habere conſenſum capituli ad cognoſcendum, & condemnandum aliqoem de capitulo ratione delicti pag. 294. num 5.

Amplia procedere tam in delictis grauibus in quibus dicitur agi de arduis, quam etiam in leuibus pag. 294. num. 6.

Epiſcopus etiam in leuibos nihil poteſt ſtatuere

 & defi-

& definire in Criminalibus ſine conſenſu capjtuli ibid.

Minora expedire poteſt Epiſcopus abſque capitulo in negotijs extraiudicialibus, secùs in iudicialibus ibid.

In correctione tanquàm in re ardua requiritur conſenſus capituli pag. 295. num. 10.

Epiſcopus in Synodo ſtatuere non poteſt in grauibus, & arduis eum ſolo conſilio capituli, ſed requiritur etiam conſenſus eiuſdem pag. 297. à num. 20. vſque ad 35.

Contrarium vt ſufficiat Conſilium, & non teneatur ſequi pag. 298. num. 36. & plur. ſeqq. & num. 62. & plur. ſeqq.

Conſenſus capituli requiritur etiam ad creandum Canonicos ſupranumerarios pag. 298. num. 35. pag. 304, num. 76.

Canonicorum ſupranumerariorum creatio eſt de arduis concernentibus intereſſe commune capituli, & Eccleſiæ pag. 304. num. 76.

Epiſcopus non tenetur adhibere conſenſum capituli in exercenda Iuriſdictione pag. 299. n. 39.

Nec in inquirendis, & corrigendis ſubditorum exceſſibus ibid.

Abſurdum ſequeretur ſi Epiſcopus in condendis ſtatutis, & in corrigendis ſubditorum exceſſibus cogeretur habere conſenſum capituli pag. 299. num. 42.

Conſenſus capituli requiritur in ijs quæ concernunt intereſſe Canonicorum, vt ſunt alienatio rerum Eccleſię, & alia concernentia intereſſe commune capituli, & Canonicorum pag. 300. num. 44.

Conſenſus capituli non requiritur niſi in caſibus in iure expreſſis pag. 300. num. 45.

Etiamſi ſint ardua pag. 300. num 45. & ſeqq

Doctores firmantes Epiſcopum ſtatuere non poſſe in arduis abſque conſenſu capituli etiam extrà caſus à iure expreſſos, reppehenduntur pag. 302. nom. 63. & ſeqq.

Quales ſint caſus in iure expreſſi in quibus Ordinarius indiget conſenſu capituli pag. 304. num. 78. & ſeqq.

Vnionem facere nequit Epiſcopus ſine conſenſu capituli pag. 303. num. 74.

Epiſcopus debet requirere conſenſum capituli in omnibus negotiis, & actibus in quibus vertitur intereſſe particulare ipſius Capituli p. 304. n. 78

Item quando diminueretur authoritas Eccleſiæ. pag. 304. num. 79.

Item quando ageretur de auferendo iure vnius Eccleſiæ, & alteri tradendo pag. 304. num. 79.

Item quando agitur de alienatione bonorum Eccleſię p. 304. n. 80. vel de eamdem Eccleſia obliganda vel oneranda p. 305. num. 80,

Item quando agitur de pręiudicio quoad ſubiectionem uel limitationem conſenſus capituli pag. 305. num. 81.

Item quando agitur de caſuum Criminalium ventilatione pag. 303. num. 82.

Contrarium in hoc, & quod ſufficiat conſilium, & præſentia capituli ibid.

Hodiè attenta determinatione Concilii adhibendi ſunt adiuncti in cauſis criminalibus, pag. 305. num. 82.

Loquitur tantum de capitulis exemptis pag. 305. num. 83.

Item requiritur conſenſus Capituli quando agitur de ponendo interdicto Eccleſiæ pag. 305. n. 84.

Vide etiam Capitulum Epiſcopus,

Quandoque conſilium tam in iure, ciuili quam in iure Canonico accipitur pro conſenſu & tunc de neceſſitate ſequendum eſt pag. 299. num. 41.

Declara procedere quando debet præſtari à Maiori ad authorizandum actum inferioris, ſecus quando ab Inferiori præſtandum eſt ſuperiori ibid.

Conſentiente laico ceſſat illius præiudicium, & Iuſpatronatus mixtum conferri poteſt per Papam abſque derogatione pro parte ad Clericum ſpectante pag. 76. num. 8.

Iuſpatronatus partim ad laicum, partim Eccleſiaſticum ſpectans conferri poteſt à Papa, & ſignari ſupplicatio cum clauſula accedente conſenſu ſolius Patroni laici pag. 75. num. 7.

Iuſpatronatus etiamſi pro tertia tantum parte ſit laicale, & pro aliis duabus Eccleſiaſticum admittitur in Dataria renunciatio ad fauorem accedente conſenſu ſolius Patroni laici pag. 74. num. 2.

Laicus ſi non poſſet ſolus conſentire liberæ Collationi Iuriſpatronatus mixti diſſentiente compatrono Eccleſiaſtico pateretur præiudicium ex communione cum Eccleſiaſtico pag. 76. num. 9.

Beneficia de Iurepatronatus apud ſedem vacantia per Reſignationem Papa confert de conſenſu Patronorum pag. 438. num. 19.

Item confert accedente conſenſu Patronorum, quando vacant per incompatibilitatem pag. 438 num. 20.

Si obtinens beneficium de Iurepatronatus laicorum, illo non dimiſſo aliud conſequitur incompatibile à Papa, collatio prioris ex vi decreti de dimittendo vacantis ſpectat ad Papam cum clauſula accedente conſenſu Patronorum pag. 255. num. 60.

Prouiſiones Apoſtolicæ habentes in Ventre præſeruatiuam conſenſus Patronorum potius confirmant quam ceſſare faciant Iuſpatronatus pag. 96. num. 57.

Collatio liberę facta de beneficio Iuriſpatronatus iure etiam Ordinario cen ſetur ſub tacita conditione ſi Patronis placuerit pag. 105. num. 90.

Et tunc conſenſus etiam ſuperuentus validat actũ Collationis ibid.

Collatio beneficii de Iurepatronatus liberè facta per Epiſcopum iurè ordinario, & originario valet & Patrono non reclamante intrà tempus datum ad præſentandum ſubſtinetur pag. 105. num. 91.

Fortius ſi poſtea Patronus conſentiat ibid.

Non poteſt quis ratificare quod ſuo nomine geſtũ non eſt ibid.

Declara procedere vbi illius conſenſus neceſſario requirebàtur vſque ab initio ad perfectionem actus ibid.

Donatio Iuriſpatronatus eſt nulla ſi conſenſus præſtitit Vicarius pag. 98. num. 65.

Conſenſus habentis ius nominandi in Vicariis poteſt

teſt præſtari tam ante quam poſt collatiònem. pag. 438. num 22. pag. 439. num. 25.
Contrarium pag. 446. num. 54.
Et ſufficit quod interueniat tempore expeditionis litterarum pag. 438. num. 23.
De huiuſmodi conſenſu non ſolet fieri mentio in litteris, ſed ſufficit quod de eo fiat fides per ſcripturam in Cancellaria iuxtà Stylum pag. 438. num. 24.
Contrarium pag. 446. num. 53.
Conſenſus alterius collatoris ſuperueniens, poſt liberam prouiſionem Apoſtolicam non habet vim nominationis, ſed potius redolet agnitionem proprii non iuris pag. 444. num. 43.
Permutans coram Ordinario Beneficium patronatum malitioſè abſque conſenſu Patroni nulliter permutat,& eo priuatus remanet pag. 458.n.16
Vide *Beneficium Permutatio Reſignatio*.
Hæredes eorum qui conſenſerunt vnioni Iuriſpatronatus non poſſunt eam diſſoluere pag. 108. num. 13. S.
Conſenſus Patronorum in capita præſtitus collationi Beneficij, nullo expreſſo nomine hæreditario eſt validiſsimum argumentum qualitatis gentilitiæ pag. 111. num. 26. S.
Vide Iuſpatronatus
Pro fundationibus Conuentuum requiritur conſenſus Parochi, Populi, & Regularium circumadiacentium Vide *Conuentus Fundatio*
Omnis conſenſus conditionalis deficiente conditione eſt nullus, ac omninò deſinit obligare pag 71. num. 3. S.
Nullo exiſtente contractu ex defectu conditionis. & conſenſus, nullus ex eo naſci poteſt effectus aut pœna ibid.
Conſenſus vnius eſt indiuiſibilis pag. 93.num.46.
De conſenſu Partium fieri poteſt quod ſtetur dicto vnius in certis caſibus ad probationem pag. 113. num. 123.
Regula de Conſenſibus quare inducta pag. 118. num. 3. & 4.
Praxis Datariæ circà præſtationem conſenſus pluries mutata, & quare pag. 118. num. 4. & ſeqq.
Qui ſupplicat pro admiſſione Reſignationis ille per neceſſe conſentit pag. 118. num. 3. & 4.
Conſenſus extendi poteſt etiam poſt obitum Reſignantis ſi eo viuente ſupplicatio fuit ſignata, & datata, ex conſtitutione Alexandri VI. & Leonis X. pag. 118. num. 1.
Et præſtari poteſt per Procuratorem dicti Reſignantis ibid.
Limita ſi ſupplicatio nondum fuerat datata parua data pag. 118. num. 2
Declara vt num. 3. & plur. ſeqq.
Poſt obitum Reſignantis non admittitur illius Procurator ad præſtandum conſenſum pro Reſignatione non perfecta pag. 118. num. 2.
Ante oppoſitionem paruæ datæ gratia non dicitur perfecta ibid.
Defectus paiuæ datæ non facit ceſſare conſtitutiones Alexandri VI. & Leonis X. admittentes præſtationem conſenſus etiam poſt mortem Reſignantis pag. 120. num. 8.
Parua data non requiritur ad perficiendam gratiam, ſed ſolum vt conſtet de tempore ſignaturæ ad quod fiat retrotractio conſenſus ibid.
Conſenſus extendi debet infrà quindecim dies à die miſſæ ſupplicationis ad Regiſtrum ex conſtitutione Clementis VII. pag. 126. num. 22.
Non fuit obſeruata dicta Conſtitutio p. 126. n. 23.
Extenſio conſenſus poſt mortem indiſtinctè prohibita fuit ex Conſtitutione Pij V. qua fuerunt correctæ priores conſtitutiones Alexandri VI. & Leonis X. ibid.
Dictam Pii V conſtitutionem abrogauit Gregorius XIII. & renouauit antiquas Alexandri VI. & Leonis X. dictam extenſionem permittentes pag. 126. num. 24. & 26.
Gregorius VIII. per regulam de publicandis Reſignationibus infrà ſex menſes obuiauit omnibus fraudibus, quæ à conſenſus extenſione poſt mortem proueniebant pag. 126. num. 25.
Extenſio conſenſus etiam poſt mortem Reſignantis de iure communi fieri poteſt pag. 127. n.27.
Extenſio conſenſus eſt conſumatio actus iam cæpti ibid.
Procurator poſt mortem Conſtituentis poteſt cæpta per eum conſumare, non autem noua incoacre ibid.
Supplicatione ſignata,& non dum præſtito conſenſu per Reſignantem res adhuc dicitur integra pag. 123. num. 15.
Conſenſus vbi requiritur expreſſus non ſufficit tacitus pag. 123. num. 16.
Conſenſus præſtandi ſi data ſit certa forma, non ſufficit alius datus per æquipollens ibid.
Conſenſus duplex datur in Reſignatione, cauſalis ſcilicet, & formalis pag. 129 num. 34.
Conſenſus cauſalis præſtatur porrigendo ſupplicationem cum clauſula prout ex nunc reſignat pag. 129. num. 34. pag. 131. num. 39.
Conſenſus cauſalis cum ſignatura Papæ perficit gratiam pag. 129. num. 34.
Declara vt perficiat reuocabiliter arbitrio Reſignantis, donec acceſſerit conſenſus formalis pag. 129. num. 34. pag. 131. num. 39.
Conſenſus formalis eſt ille qui extenditur in libris cameræ ſeù Cancellariæ pag. 130. num.35.
Conſenſus formalis non requiritur ad perfectionem gratiæ, ſed ad meram illius executionem, & pro facienda expeditione ibid.
Conſenſus formalis Reſignantis non eſt neceſſarius niſi ad ſatisfaciendum Regulæ 44. cancellariæ pag. 130. num. 37.
Papa ſolet derogare conſenſui formali Reſignantis ibid.
Procurator cogi poteſt ad præſtandum conſenſum formalem mortuo Reſignante poſt ſignaturam ſupplicationis pag. 130. num. 36.
Conſenſus cauſalis non fuit abrogatus ex innouatione ſtyli circà appoſitionem paruæ datæ pag. 130. num. 38.
Differentia conſenſus parui & formalis eſt ſublata ex dicta innouatione ſtyli circa appoſitionem datæ pag. 130. num. 39.
Conſenſus paruus non eſt idem ac conſenſus cauſalis ibid.
Lotterius confundens conſenſum paruum cum cau-

ſali repræhenditur ibid.

Conſenſus formalis extenſus in libris cameræ non eſt vnicus, nec ipſe primarius conſenſus gratiæ cauſatiuus, ſed dicti prioris ratificatio pag. 132. num. 40.

Inſinuatio nihil aliud eſt quam ratificatio donationis iam per primum conſenſum perfectæ, licet ante inſinuationem poſſet donans pænitere ibid.

Conſenſus mortui non datur nec ſupplicatio pag. 133. num. 41.

Extenſionem conſenſus poſt mortem Reſignantis non impedit arbitrium Datarii circa appoſitionem datæ, quoties illam non apponat poſt mortem Reſignantis pag. 133. num. 43.

Etiam nulla exiſtente data, aut die præſentatæ, adhuc conſenſus extendi poteſt mortuo Reſignante, & dati ſupplicatio antè illius obitum pag. 134. num 44.

Tempus quod ineſt datę attenditur non tempus quo apponitur data, nec admittitur probatio in contrarium ibid.

Prohibere extenſionem conſenſus poſt mortem Reſignantis ob defectum paruæ datæ eſſet reddere fruſtratorias ferè omnes Reſignationes abſentium pag. 134. num 47.

Etiam poſt ſignatam ſupplicationem ante conſenſum extenſum, & appoſitionem datæ res dicitur integra. & gratia non eſt perfecta pag. 136. num. 51.

Conſenſus in omni Reſignatione requiritur tanquam actus abdicatiuus Iuris à Reſignante ibid

Porrecta ſupplicatione in vita Reſignantis, poſt eius mortem conſenſus expleri poteſt per eius Procuratorem pag. 136. num. 52.

Declara procedere de ſtylo antiquo, & quando vltrà Signaturam aderat in ſupplicatione etiam parua data, ſecus ſi data deeſſet pag. 136. n. 53.

Hodie gratia non dicitur perfecta ante conſenſum præſtitum in cancellaria, ſeù camera pag. 136. num. 54.

Et recipit perfectionem ab iſto conſenſu. & à data tanquam à cauſa formali pag. 136. num. 54.

Antiquæ paruæ datæ contemporaneè accedebat conſenſus paruus ſiuè minùs ſolemnis quo ſaltem ſemiplenè conſtabat de voluntate Reſignantis pag. 137. num. 55.

Et cõſenſus formalis ſuperueniens retrotrahebatur ad diem parui conſenſus, ſeù paruæ datæ ibid.

Hodierna præſentata tanquã actus merè pręparatorius nihil commune habet cũ ſubſtantia gratiæ & nullum habet annexum conſenſum, ad quem retrotractio fieri poſſit pag. 137. num. 56.

Varietas conſenſuum ſublata fuit ex nouiſſimo ſtylo ibid.

Qui ſupplicat conſentire videtur ibid.

Declara procedere ſecundum antiquum ſtylum per quem etiam conſenſus tacitus in Reſignationibus admittebatur, & conſenſus explicitus requirebatur ſolum in expeditione litterarum, ibid.

Sęcus ex noua praxi iuxta quam talis conſenſus tacitus fuit pænitus abrogatus ibid.

Conſenſus vbi requiritur expreſſus non ſuffragatur tacitus pag. 137. num. 56.

Parua data non fuit ſublata per modernum ſtylum, ſed ſolum immutata ratione temporis, cum prius extendebatur antè conſenſum hodiè verò poſt illum pag. 137. num. 57.

Notitia obitus Reſignantis ſuperuenta ante conſenſum, & ſic gratia nondum perfecta inducit malam fidem in Officialibus datariæ, adeòut non valeant amplius recipere conſenſum pag. 138. num. 58.

Obſeruantia extendendi conſenſum poſt obitum Reſignantis procedit data ignorantia obitus in Officialibus Datariæ ſecùs data obitus ſcientia ibid.

Reſignatio dicitur fieri tempore præſtiti conſenſus non autem tempore mandati ad conſentiendum pag. 148. num. 26. pag. 158. num. 53.

Contrarium & quod conſenſus retrotrahatur ad diem mandati pag. 148. num. 26.

Prima eſt verior pag. 148. num. 26. & 28.

Diſpoſitio Conciliaris habet locum in Reſignatione beneficii per Nouitium facta, licet mandatum confecèrit antè ingreſſum, ſi conſenſus præſtetur poſt ingreſſum pag. 148. num. 26.

Procurator ad reſignandum poteſt reuocari per mandantem antè conſenſum in Cancellaria præſtitum pag. 148. num. 27. pag. 158. num. 53.

Amplia etiamſi promiſerit cum iuramento illum non reuocare pag. 148. num. 27.

Reſignatio perfecta dicitur vigore conſenſus pręſtiti, non autem ex ſtipulatione mandati procuræ ad Reſignandum pag. 151 num. 35. & ſeqq pag. 152. num. 38. pag. 154. num. 43.

Conſenſus Reſignationi ſi pręſtetur intrà annum nouitiatus Reſignantis non adhibitis ſolemnitatibus Concilij Tridentini ſeſſ. 25. cap. 16. de Regular. Reſignatio nulla remanet, pag. 151. num. 36. pag. 152. num. 38. pag. 160 num. 60

Conſenſus extendi ſolet ſub eadem data litterarum Reſignationis pag. 152. num. 38.

Vide plura ſub verbo Reſignatio

Conſenſus Papæ requiritur in conceſſione facta per Epiſcopum plano iure fauore Pręlati inferioris, aliàs non valeret; pag. 351. n. 121.

Electores contrà proprium conſenſum venire non poſſunt pag. 355. num. 18.

Qui conſenſit electioni non poteſt illam inpugnare pag. 392. num. 35. pag. 401. num. 70.

Poteſt quis impugnare electionem non obſtante conſenſu, & acquieſcentia ex nouo Iure ſuperuento expromiſſione Apoſtolica p. 393. n. 36.

Declara ſi procedere vbi clarè patet Electionem fuiſſe nullam, ſecùs quandò conſenſus coadiuuauit tantum illius validitatem p. 393. num. 36.

Ad electionem impropriam, & largam ſufficit ſimplex conſenſus Collegij quomodolibet explicitus ſiuè verbis ſiuè factis, pag. 382. num. 3. pag. 398. num. 58. & 59.

Electio larga, & impropria valet dummodò conſenſus omnium ſeu maioris partis vocalium accedat ſiuè antè, ſiuè poſt, & quandocumque ex interuallo pag. 383 num. 4. pag. 387. num. 15. & plur. ſeqq.

quam-

Digitized by Google

Quamuis electores proceſſiſſent per viam ſerutinij pag. 387. num. 15.
Sufficit quod ſit facta à maiori parte capituli comparatione minoris, ſi omnes deinde illam approbant ſiuè aduerſus illam non reclamant pag. 383 num. 4.
Immò ſufficit quod ſit facta ab vno etiam nullo præcedente compromiſſo in eius perſonam ſi capitulum approbat tacitè vel expreſſè pag. 383. num. 5.
Et talis approbatio ſiuè conſenſus importat nouam electionem quæ dicitur facta per totum Capitulum pag. 383. num. 6.
Statutum requirens conſenſum maioris partis poteſt æquè bene intelligi de maiori parte comparatinè ac completiuè pag. 391. num. 30. pag. 400. num. 67. & 68.
Electio ab initio nulla non poteſt conualidari & ratificari ex ſuperueniente conſenſu capitularium pag. 384. num. 7. pag. 387. num. 15. & plur. ſeqq. pag. 399. num. 64.
Declara procedere in electione propria, ſecùs in electione impropria ibid.
Item declara non reconualidari vt ex tunc, ſed bene vt ex nunc, & de tempore ſuperuenientis approbationis pag. 384. num. 7. pag. 398. num. 62.
Capitulum ſi taceat & non reclamet aduerſus electionem factam cum maioritate votorum comparatinè & non completinè, cenſetur illam ratificare, & approbare pag. 384. num. 8. pàg. 398. num. 59.
Taciturnitas non ſufficit pro conſenſu vbi in electione requiritur forma cap. quia propter, ſecus vbi dicta forma non requiritur pag. 384. num. 8.
Extra formam cap. quia propter, ſufficit ad electionem conſenſus tacitus qui non minus ex verbis quam facto deducitur pag. 385. num. 10.
Et votum in ea explicari poteſt etiam nutibus v. g. vultu, manuque, ac etiam pedibus pag. 386. num. 11.
Electio ex eligentium, & electi conſenſu perficitur pag. 386. num 12. pag. 388. num. 16.
Electio remanet ſuſpenſa vſque ad conſenſum electi pag. 386. num 12.
Traditio poſſeſſionis facta per Capitulum conſenſum illius inducit, & habet vim nouæ electionis pag. 386. num. 13. pag. 398. num. 60. pag. 401. num. 70.
Non tamen dare poteſt per ſe ius electionis, ſed corroborando, & explicando præcedentes conſenſus pag. 386. num. 13.
Conſenſus capituli ſubſequens ad electionē, idem operatur quod compromiſſum præcedens pag. 389. num. 20.
Conſenſus capituli ſuperueniens poſt publicatum Scrutinium non reualidat electionem nullam, ſecus ſi antè publicatum Scrutinium pag. 399. num. 63.
Declara procedere in electionibus rigoroſis ad formam cap. quia propter, ſecus in electione impropria ibid.
Tolerantia capituli quod electus exerceat functiones dignitatis declarat eius præcedentem conſenſum electioni pag. 387. num. 14. pag. 398. num. 61.
Et dat nouum titulum electionis, ſi prior erat nulla pag. 387. num. 14.
Non tamen efformando nouam electionem, ſed clarificando conſenſus præcedentes p. 387. n. 14.
Ex conſenſibus directis in aliquem vti electum intelligitur facta electio Prælati de iure antiquo pag. 390. num. 23.
Quod ius adhuc viget nec fuit immutatum in minoribus dignitatibus ibid.
Vide electio
Puella annuens ſponſalibus quia Parentes ſic deſiderant, non aperiendo eis ſuam voluntatem, dicitur voluntariè conſentire, & non poteſt allegare timorem pag. 470. num. 12.
Metus reuerentialis non dicitur grauis ad impediendam libertatem conſenſus, niſi ſimul concurrant graues minæ, & quod minans ſolitus fuerit illas exequi pag. 468. num. 8.
Metus leuis non impedit libertatem Conſenſus pag. 468. num. 7.
Appetens comparatiuè magis Ciuem, quam Alienigenam, ceſſante concurſu, ſeu competentia Ciuis in alienigènam conſentire cenſetur pag. 466. num. 4.
Minæ eluſoriæ, & inconſideratæ calore iracundiæ prolatæ, etiamſi grauiſſimæ non excludunt libertatem conſenſus in matrimonio pag. 471. n. 14.
Sponſalia contrahi poſſunt ſub conditione conſenſus Parentum pag. 70. num. 1. S.
Vide etiam *Metus Sponſalia Matrimonium*

C O N S E Q E N S

Conſequens qui vult intelligitur velle antecedens pag 473. num. 20.

C O N S E Q E N T I A

Ex caſibus particularibus trahi nequit conſequentia in Vniuerſum pag. 307. num. 2.

C O N S I D E R A N S

Verbum conſiderans oſtendit cauſam finalem pag 359. num. 5.

C O N S I L I V M

In publicis Comitiis vt plurimum ſeruatur vt in paritate votorum pars illa præualeat, in qua Præſes, ſeù Conſilij caput concurrit pag. 272. num. 45. pag. 277. num. 56.
In Vniuerſitate licet ſæculari maior pars non conſiſtit in ſolo numero ſed in dignitate auctoritate, ac merito perſonarum pag. 277. num. 56.
Quandoquè Conſilium tam in iure Ciuili quam in iure Canonico accipitur pro conſenſu, & tunc de neceſſitate ſequendum eſt pag. 299. n. 41.
Declara procedere quando debet præſtari à maiori ad auctorizandum actum Inferioris, ſecus quando ab Inferiori præſtandum eſt Superiori ibid.
Epiſcopus in Synodo ſtatuere non poteſt in grauibus,

uibus, & arduis cum ſolo conſilio Capituli ſed requiritur etiam conſenſus eiuſdem pag. 297. à num. 20. vſque ad 35.

Contrarium, vt ſufficiat conſilinm, & non teneatur ſequi pag. 298. num. 36. & plur. ſeqq. & num. 62. & plur. ſeqq.

Epiſcopus habet intentionem in iure fundatam, vt ad eum ſpectet condere & reformare ſtatuta & in hoc nullam habet communionem cum Capitulo, & ſufficit quod requirat conſilium pag. 298. num. 36. & 37.

Et ſi Capitulum non aſſignata iuſta cauſa contradicit, nihilominus valet conſtitutum pag. 299. num. 37.

Epiſcopus in correctione etiam Capitularium debet requirere conſilium, & præſentiam capituli, ſed non tenetur illud ſequi pag. 295. num. 11. & 12.

Vtrum procedat etiam in grauibus pag. 295. n. 11.

Sufficit Capitulo circa hoc probare conſuetudinèm quadragenariam ibid.

Pro conſuetudine interpratatiua decem anni ſufficiunt ibid.

Conſuetudo valet inquirendi, & corrigendi ſubditorum exceſſus per Epiſcopum abſque conſilio capituli pag. 299. num. 39.

Epiſcopus extra Viſitationem procedens ad correctionem in figura Iudicii tenetur adhibere Conſilium, & aſſenſum duorum Adiunctorom capituli pag. 293. num. 1.

Tam in informando proceſſu, quam in aliis actibus vſque ad finem cauſæ incluſiuè ibid.

Vtrum hæc conſtitutio concilii ſit conformis necnè diſpoſitioni Iuris communis pag. 293. num. 2. & ſeqq.

Statuta, & conſtitutiones in Synodo fieri debent cum ſolo conſilio capituli, ſeù deputatorum ab eo pag. 301. num. 55. pag. 302. num. 63. & ſeqq.

Siue agatur de arduis, ſiue de non arduis pag. 301. num. 56. pag. 302. num. 64. & plur. ſeqq.

Vide etiam ſub verbo capitulum conſenſus Epiſcopus.

Conſenſus Populi ad fundationem Conuentus requiſitus debet eſſe datus in conſilio generali, & non ſufficit in Conſilio particulari Decurionum & Officiàlium, nec minus oſtiatim quæſitus pag. 7. num. 3. S.

CONSTITVTIO

Ex Conſtitutionibus diuerſorum Summorum Pontificum Fratres Minores ſunt capaces recipiendi annua legata per modum Eleæmoſynæ, pręmiſſa proteſtatione quod non intendunt habere ius vigore legati pag. 15. num. 9.

Statuta & Conſtitutiones in Synodo fieri debent cum ſolo conſilio capituli, ſeù deputatorum ab eo pag. 301. num. 56. pag. 302. num. 63. & ſeqq.

Sì agatur de arduis, ſiuè de non arduis pag. 301. num 56. pag. 302. num. 64. & plur. ſeqq.

Conſtitutio concilii quod Epiſcopus extrà Viſitationem procedens ad correctionem in figura Iudicii teneatur adhibere conſilium, & aſſenſum duorum Adiunctorum capituli, verum ſit conformis necnè diſpoſitioni iuris communis pag. 293. num. 2. & ſeqq.

Impugnatur Sarauia tenens quod Conſtitutio Conciliaris de Adiunctis per Epiſcopum adhibendis cum voto deciſiuo ſit conformis diſpoſitioni iuris communis pag. 295. num. 12. & ſeqq.

Conſtitutiones Alexandri VI. Leonis X. Clementis VII. Pij V. & Gregorij XIII. ſuper præſtatione conſenſus in Reſignationibus Vide conſenſus Reſignatio

Per Conſtitutionem Gregorianam Actus expeditionis gratiæ, non ponuntur ſub die præſentatæ ſupplicationis ſed ſub alia, ad protrahendum tempus præſcriptum publicationi litterarum pag. 137. num. 57.

Item ad conſeruandum ad talem diem Reſignanti fructus Beneficii ibid.

Item vt Reſignatarius poſſit complere ætatem ad beneficium requiſitam ibid.

Conſtitutio concilii circà Reſignationem Beneficii patrimonialis eſt diuerſa à Conſtitutione ſeſſ. 25. cap. 16. de Regular. pag. 145. n. 22.

Conſtitutio concilii ſeſſ. 25. cap. 16, de Regul. non habet locum in Renunciationibus quæ ſiunt per Nouitium ante habitus ſuſceptionem pag. 146. num. 23. pag. 175. num. 51.

Amplia etiamſi Renunciatio expreſſe fieret intuitu Religionis ibid.

Priuilegium Iuriſpatronatus ex augumento ſaltem non coæquali ſiſit conceſſum ab anno primo Pontificatus Innocentii VIII. vſque ad Conſtitutionem Hadriani cenſetur per iſtam reuocatum non obſtante obſeruantia tam antè quam *poſt* conſtitutionem pag. 482. num, 25.

Declara dummodò inæqualitatis clarè conſtet ex lectura priuilegij, alias manuteneri deberet Patronus exiſtens in longæua poſſeſſione, niſi contrariæ probationes eſſent claræ, & abſorberent poſſeſſorium ibid.

Conſtitutio Piana circa Vicarias derogauit Reſeruationi Menſium, & aliis generalibus quæ tunc extabant pag. 442. num. 38.

Beneficia ficta nuncupata Perſonatus permutare prohibetur ex conſtitutione Pii IV. pag. 456 num. 8.

Onera Miſſarum an ſint detrahenda à redditu Beneficii, ad cuius titulum quis petit promoueri ad conſtituendam ſummam requiſitam ex conſtitutione Innocentii XII. quæ incipit ſpeculatores pag. 18. num. 8. S.

Etiam in interpratatione Conſtitutionum, & Diplomatum Summorum Pontificum, intellectui, & interpratationi ſcriptorum & Maiorum ſtandum eſt, pag. 26. num. 29. V.

Stylus Romanę Curiæ facit Ius ſicut lex Canonica, aut conſtitutio Papalis pag. 35. num. 14. S.

Conſtitutio antiquiſſima enuncians ſolitum, & conſuetum abſque eo quod appareat de principio probat immemorabilem pag. 49. num. 24. S.

Conſuetudo ſeù conſtitutio quod in funeribus maior cereus detur Canonicis, & Minor Regularibus ſeruanda eſt, pag. 47. num. 16. S.

Conſtitutio Synodalis, Vide *Synodus*.

Conſtitutio Pij V. aſſignans Vicarijs perpetuis di-

uerſarum

uerſarum Parochialium Vrbis omnia emolumenta funeralium vltra congruam, locum habet in funeribus etiam non Parochianorum attenta declaratione Alexandri VII. p. 53. n. 42. S. Contrarium eſt verius de Iure ſecluſa dicta declaratinne. ibid.

Tituli etiam nunc conferuntur Cardinalibus in eorum creatioue ad tenorem Couſtitutionis 55. Sixti V. pag. 63. num. 20. S.

Centenaria ſufficit ad prçſumendum Conſtitutinnes derogatorias, pag. 10. num. 8. V.

Dictio *Vel* ſemper ponitur inter diuerſa, & ad dedeclarandam Conſtitutionem Pontificiam pag. 25. num. 28. V.

Carthuſiani non habent aliquam Regulam ſed conſtitutiones, ſeù conſuetudines, & de ratione pag. 22. num. 11. & 13. V.

Vide Carthuſiani.

Conſtitutiones Apoſtolicæ reponunt in Iudicio Ordinarij admittere fundationes Connentuum præuijs neceſſarijs requiſitis pag. 7. num. 4. S.

C O N S T R V C T I O.

Iuſpatronatus de Iure ex tribus tantum cauſis validè acquiri poteſt, ſcilicet fundationis, conſuetudinis, & dotationis, pag. 362. num. 16.

Et acquiſitio ex qunuis alio titulo eſt merè gratioſa, & ex priuilegio pag. 363. num. 17.

Concilium Tridentinum annullauit omnes acquiſitiones Iuriſpatronatus prçterquàm ex cauſis fundationis, Conſtructionis, & dotatinnis ibid.

Sub iſtis tamèn comprehenduntur per çquiparationem cauſa augumenti dotis, & reedificationis, & ſimilium p. 363. num. 19. pag. 364 n. 22.

Conſuetudo Vide etiam *Obſeruantia Immemorabilis*.

De conſuetudine ferè vniuerſali Hiſpaniæ tres ex quatuor partibus redditnum Canonicalium conſiſtunt in diſtributionibus pag. 5. num. 17.

Ex conſuetudine Vniuerſali totius Religionis probatur capacitas Fratrum Minorum recipiendi legata annua per modum eleemoſynæ præmiſſa proteſtatione quod non intendunt habere ius vigore legati, pag. 15. num. 10.

Conſuetudine probatur annuas Eleemoſinas perpe ſuas Statuto Minorum non repugnare, pag. 47. num. 90.

Nouitas contrà inueteratam conſuetudinem non eſt permittenda pag. 197. num. 35.

Conſuetudo non extenditur de caſu ad caſum pag. 245. num. 23.

Amplia etiam ex maioritate rationis in prçiudicium eius qui habet intentionem fundatam in Iure communi ibid.

Doctori teſtanti de conſuetudine non eſt credendum, etiamſi agatur de conſuetudine illius fori in quo verſatus eſt pag. 245. num. 24.

Conſuetudo quadragenaria ſufficit capitulo vt Epiſcopus teneatur ſequi conſilium eiuſdem in correctione Capitularium, pag. 295. num. 11.

Pro conſuetudine interpratatiua decem anni ſufficiunt pag. 295. num. 11.

Conſuetudo vt decem annorum ſpatio præſcribatur debet eſſe rationi, & Iuri conformis. pag. 296. num. 15.

Contrarium, ibid.

Non eſt neceſſaria conſuetudo vbi aliquid eſt Iuri conſurme pag. 296. num. 16. & 18.

Conſuetudo requiritur prçſcripta, & immemorabilis quando eſt contrà Ius pag. 296. num 15

Vel quadragenaria cum titulo pag. 296. num: 18.

Declara procedere vbi adeſt reſiſtentia legis expreſſa quià nempè lex vlterius progreditur reſiſtendo alterius poſſeſſioni, ſecus vbi aſſiſtentia Iuris eſt ſimpliciter in contrarium diſponendo id contrà quod fuit inducta, tùnc enim ſufficit quadragenaria pag. 295. num. 18.

Vbi Ius nec aſſiſtit nec reſiſtit ſufficit ſimplex quadragenaria, immò etiam decennalis, pag. 296. num. 17. & 18.

Et tunc dicitur conſuetudo interprçtatiua, pag. 296. num. 18.

Quando Ius eſt conforme conſnetudini diſponendo id quod conſuetudo recepit non eſt conſuetudo ſed obſeruantia legis pag. 296. num. 18.

Conſuetudo Iuri conformis poteſt intelligi de re quam lex non prohibet, licet non ità diſponat, ibid.

In re dubia lex dicitur fauere conſuetudini ibid.

Conſuetudo quod probas de Iure communi cenſetur approbatum pag. 48. num. 90.

Conſuetudo valet inquirendi, & corrigendi ſubditorum exceſſus per Epiſcopum abſque conſilio capituli pag. 299. num. 39.

In his quæ reſpiciunt merum imperium non attenditur conſuetudo contraria quantumcumque vetuſta, ſed requiritur immemorabilis pag. 308 num. 57.

Conſuetudo circà certum numerum Canonicorum non facit Eccleſiam numeratam pag. 312. num. 16 pag. 315. num. 30.

Limita ſi conſuetudo ſit præſcripta, & quid ad prçſcriptionem requiratur pag. 312. num. 17. pag. 315. num. 30.

Talis conſuetudo vt præſcribatur debet eſſe negatiua, nempe quod habens Ius creandi Canonicos voluerit alios ponere rumpendo conſuetum numerum fuerit repulſus, & acquieuerit pag. 312. num. 17.

Sublimità ſi volens augere numerum fuis repulſus ob inſufficientiam redditunm Eccleſię, quià tunc non intraret iſta præſcriptio etiamſi laberetur curſus quadragenarins pag. 312. num. 18.

Conſuetudo valet vt Epiſcopus pro ſuo iucundo aduentu creare poſſit Canonicum nouum, cui ſtatim prouideatur de portione in qualibet Eccleſiarum ſuæ diœceſis quæ ſit numerata non tamèn habeat præbendas diſtinctas pag. 327. n. 76.

Secus ſi ſint diſtinctæ præbendæ, quià tunc non debet ei prouidere de præbenda, ſed expectabitur vacantia alicuius ex præbendatis, pag. 327. num. 77.

Non poteſt tamèn Epiſcopus creare hoc caſu Canonicum cum promiſſione Præbendę vacaturæ, ſed ſimpliciter creare Canonicum, p. 327. n. 78.

Qui Canonicus ſic creatus haberet Stallum in Choro, vocem in capitulo, & diſtributiones quotidianas pag. 327. num. 79.

Et vacante deindè Præbenda ſibi deberetur tan-

quam Canonico, & ratione receptionis in Canonicum. ibid.

Si tamen Epiſcopus crearet Canonicum cum promiſſione Præbendę vacaturæ, ſeù futura ſucceſſione in Præbenda in effectu relata ad tempus vacationis, & collatio Canonicatus eſſet pura, teneret collatio Canonicatus, & vitiaretur futura ſucceſio Præbenda pag. 327. num. 80.

Sed nihilominus vacante aliqua Præbenda illa deberetur, non ex vi promiſſionis, ſed de Iure, Canonico iàm recepto pag. 327. num. 81.

Concilium Tridentinum ſeſſ. 24. cap. 20. de Reform. non aduerſatur immemorabili pag. 346. num. 10.

Doctrina Cardinalis de Luca de Iurepatronatus diſc. 61. quod inſtituti inæqualitèr non habeant Iuſpatronatus in ſolidum etiàm quoad exercitium non procedit de Iure, ſed tantùm probata obſeruantia, vel concordia vel conſuetudine Vniuerſali pag. 87. num. 29.

In electione dignitatis inferioris ſeruandum eſt ſtatutum vel conſuetudo Eccleſiæ, pag. 115. num. 134.

Papa per Reſeruationem non pręiudicat conſuetudini optandi præbendam dimiſſam pag. 223. num. 14.

Papa in gratia coadiutoriæ poteſt pręiudicare Canonico ſequenti in gradu ad quem ſpectat optio ſi expreſſe voluit, quia in dubio non præſumitur voluiſſe præiudicare conſuetudini optandi pag. 223. num. 15.

Coadiutus poteſt optare prębendas ſeparabiliter annexas Canonicatibus, niſi obſtet contraria conſuetudo legitime præſcripta pag. 234. n. 20.

E contra non poteſt optare Præbendas inſeparabiliter annexas, niſi concurrat conſuetudo interpretatiua in contrarium. ibid

Et hæc conſuetudo contraria poteſt eſſe decennalis immò etiàm ſine decennio ſufficit ita aliquandò ſeruatum per aliquot actus ibid.

Si Papa in prouiſione derogauit ſtatutis, & conſuetudinibus de optando veniunt non ſolùm membra annexa ſeparabilitèr, ſed etiam ſeparata, & temporalia pag. 225. num. 23.

Debet tamen conſtare de voluntate Papæ quod ea contulerit in ſpecie, volendo quod Prouiſus habeat omnia poſſeſſa per Canonicum defunctum, ibid.

Conſuetudo quod electio fiat per maiorem numerum comparatiuè valet pag. 390. num. 24.

Etiàmſi non ſit immemorabilis, ſed tantum quadragenaria, pag. 391. num. 28.

Conſuetudo generalis in Eccleſijs Germaniæ viget quod electiones fiant per maiorem numerum comparatiuè pag. 390. num. 25.

Conſuetudo non extenditur de Eccleſia ad Eccleſiam, pag. 390. num. 25.

Limita ad effectum coadiuuandi probationes conſuetudinis loci particularis ex conſuetudine generali, ibid.

Sola conſuetudo Generalis Prouinciæ ſufficit ad probandam conſuetudinem alicuius loci particularis in Prouincia contenti, p. 390. num. 26.

Amplia etiamſi talis conſuetudo in aliquibus Eccleſijs non ſeruetur, quia attenditur id quod facit maior pars ibid.

Teſtus de capitulo admittuntur ad probandam illius conſuetudinem circà electiones pag. 391. num. 27. pag. 400. num. 65.

Etiamſi ageretur de ſubſtinenda electione per ipſos teſtes facta, quando alij capitulares non deponunt contrarium pag. 391. num. 27.

Et quando adminiculantur ex atteſtatione alicuius aucthoris, pag. 400. num. 65.

Et quando concurrunt alij qui non elegerunt horum habilitate ſuppletur aliorũ fides p. 400. n. 65

Statutum reſtrictum ad negotia particularia, vel etiam generale non extenditur ad alia negotia etiam eiuſdem ſpeciei in quibus viget ſpecialis acconſuetudo contraria pag. 391. num. 29.

Conſuetudo generalis Eccleſiarum alicuius Prouinciæ facit præſumere eandem vigere in Eccleſia particulari, niſi diuerſa aſſignetur ratio pag. 400. num. 66.

A cõſuetudine aliquarum Eccleſiarum particularium non infertur ad conſuetudinem alterius, pag. 403. num. 79.

Maximè quandò huic alteri eſt conformis conſuetudo aliarum Eccleſiarum etiam eiuſdem Prouinciæ, ibid.

Conſuetudo circà electiones vbi non eſt ſeruanda forma cap. quià proptèr de elect. non requiritur quod ſit præſcripta, ſed ſufficit quod ſit probata per aliquos actus effectuatos pag. 404. n. 80.

Conſuetudo non conferendi Beneficia antè adeptam Epiſcopatus poſſeſſionem non ſe extendit ad Epriſcopos Cardinales p. 245, n. 23. & ſeq.

Per conſuetudinem centenariam præſcribitur prænominatio ex quocumque titulo prætendatur, pag. 194. num. 23.

Immò ſufficit ad hunc effectum ſimplex curſus quadraginta annorum. ibid.

Conſuetudo viget fere vniuerſalis in Orbe Chriſtiano quod Parochi, & Vicarij, Seculares etiàm alienos Parochianos abſoluant pag. 347. num. 17.

Conſuetudo non requiritur vt abſens ex iuſtis cauſis, ſignanter ob rationabilem corporis neceſſitatem lucretur diſtributiones p. 11. n. 15. S.

De iure communi etiam ſimplices Cappellaniæ reſidentiam requirunt, & ſolum ex conſuetudine vniuerſali Reſidentia exoleuit p. 17. n. 3. S.

Conſuetudo eximens ab onere reſidendi in beneficio ſimplici non tollit quin celebratio Miſſarum alteri commiſſa cenſeatur voluntaria non neceſſaria, ibid.

Onus prædicandi de Iure pertinet ad Epiſcopum, licèt ex conſuetudine Vniuèrſali per alium expleatur. ibid.

Indultum Habitus concedi poteſt Canonicis Collegiatæ. etiamſi illum ſibi arrogaſſent ex conſuetudine pag. 42. num. 7. S.

Limita ſi eorum dictum fundatum remanet ex ſolidiſſimis, ibid.

Et quando agitur de re ad ipſos ſpectante, quià ſupponuntur in ea materia verſatiſſimi, ibid.

Ex generali conſuetudine, & vſu loquendi totius Italiæ Naturales dicuntur de Domo, & familia pag. 116. num. 39. S.

Ita

Carthuſiani non habent aliquam Regulam, ſed conſtitutiones, ſeù conſuetudines, & de ratiooe, pag. 12. num. 11. & 13. V.
Statuta Ordinis Carthuſienſis vt plurimùm ſunt eooſuetudines redactæ io ſeriptis pag. 4. n. 5. V.
Gnigo Quintus Miniſter Generalis, & Prior maioris Carthuſiæ illas primus ſeripto digeſſit ibid.
Ordo Carthuſianorum rigorem antiquarum eooſuetudinum ità perpetuò ſeruauit, vt indè ab omnibus valdè venerabilis dijudicatus extiterit pag. 9. num. 6. V.
Conſuetudine abrogari poteſt tàm ius commune quàm ſtatutarium, pag. 16. num. 18. V.
Præſertim ſi ius quod alicui tribuitur oon eſt prohibens ſed concedens, ibid.
Conſuetudo valet derogare iuri circa electionem Prælatorum Regularium pag. 23. oum. 25. V.

C O N S V L

Beoeficia perſonalia ſine die, & cooſule careot authoritate pag. 121. num. 10.

C O N S V L E N T E S

Vide etiàm Doctor Aoctoritas.
Amor cauſæ, & calor defenſioois in cooſulentibus ſunt propriæ opinionis deterrimi Iudices, pag. 433, num. 1.

C O N T E M P T V S

Vide etiam *Spretus*.
Liceotia in abſentia à Reſidentia requiritur ad euitandum contemptum Superioris p. 10. n. 7. S.
Amplia etiã in cauſis abſentie expreſſis in iure. ibid
Declara hanc ampliationem procedere in abſentia voluntaria ex cauſis in Iure expreſſis nempè litis, Peregrinationis, ſtudij, & ſimilibus, ſecùs in abſentia neceſſaria coacta, violenta, qoià. tunc nullus ineſſe poteſt contemptus, pag. 10 num. 8. & 9. S.
Licentia pro abſente ooo ſolum requiritur ad euitandum contemptum, ſed etiam ad effectum vt ſuperior examinare valeat veritatem cauſæ pag. 10. num. 10. S.
Declara procedere in abſentia Prælatorum, & Parochorum ſecùs in Canonicis, & aliis Beneficiatis, nàm quoàd iſtos reqoiritur ſolùm ad euitandum contemptum, ibid.

C O N T R A C T V S

Cauſa contractus licet in eo per contrahentes non expreſſa benè deſumi poteſt ex antecedeotibus, concomitantibus, & ſubſequentibus pag. 160. nom. 61.
Nulla maior declaratio Volantatis contrahentiom quàm illorum dictum pag. 232. oum. 18.
Etiamſi noo ex vtroque, ſed ex vno tantum contrahentium procedat ibid.
Superſeriptio in dorſo Apocæ facta per partem declarat quid intùs contineatur ibid.
Preces importonæ quæ proueniuot a perſona cui debentur reuerentia inducunt metum, ex quo contractus Sponſaliũ reſcindi poteſt p. 475. n. 26
Matrimonium conſideratur vel vt Sacramentum, vel vt humanus contractus pag. 41. num 78.
Iuramentum eſt acceſſorium & famulatorium contractus contrahentium pag. 71. nom. 3. S.
Et corruit corruente contractu tanquàm principali ibid.
Nullo exiſtente cootractu ex defectu conditionis, & conſenſus, oullus ex eo naſci poteſt effectus aut pęna pag. 71. num. 3. S.
Pœna conuentiooalis ſi apponatur in ſpooſalibus conditionalibus, conditione non purificata, ſicùt contractus principalis corruit euaneſcit etiam pęoa pag. 72. num. 5. S.
Io Matrimonio requiritur omnimoda libertas, & maior quàm in alijs contractibus pag. 91. num. 63. S. pag. 94. num. 66. S.

C O N T R A D I C T I O

Diſtinctio doctoris oon habeos contradictorem eſt amplectenda pag. 147. num. 21.
contradictio Patris non dirimit Matrimonium cootractum cum ſpooſa iodigoa, ſed impedit contrahendum pag. 99 num. 84. & 85. S.

C O N T R A R I V M

Arguendo in ratione cootrariorum dicitur uterque caſus determinatus pag. 20. num. 21. V.

C O N T R O V E R S I A

Actus prænominatioois qoi dedit cauſam controuerſię non venit attendendus pag. 215. u. 38.

C O N V E R T I O

Pacta & conuentiones humanæ conſiderari poſſunt uel uti ciuiles uèl uti naturales p. 41. n. 78.

C O N V E R T V A L I S

Prouincia Turonię olim coooentualium obſeruantiam acceptauit, & in ordine Minorum obſeroantiæ incorporata eſt pag. 32. num. 59.
Pius V. bona conuentualium in Hiſpania Monialibus applicauit ſub obligatione ſoluendi certam quantitatem annuatim Minoribus, ioiuncto iſtis onere ſatiſfaciendi officijs ad quæ tenebantur conueotuales pag. 43. num. 80.
In Eccleſia non collegista neque conuentuali, legis miniſterio intelligitur reſeruatum ius pręſentandi pag. 100. oum. 73.
Et non cenſetur remiſſum niſi expreſſe renuuciet, uel per actum tacitum neceſſariò concludentem pag. 100. num. 74.
Fundator ſi expreſſè ſibi Iuſpatronatus non reſeruauit & paſſus eſt prima vice Beneficium liberè conſerri cenſetur declaraſſe beneficium fuiſſe liberum, ſecundum Lambertinum p. 100 n. 72.
Declara procedere io Eccleſia Collegiata vel Conuentuali, ſecus in ſimplici pag. 100. num. 73. & ſeqq.

C O N V E N T V S

Allegatio Fratris Didaci de Cea pro ſoſtinenda fuodatione conuentus Victoriæ p. 36. num. 67.
Comites Tribianæ fundarunt conuentum Victoriæ & qoomodo, pag. 41. num. 78.

Digitized by Google

In fundatione Conuentus Victoriæ aſſignantur a Comitibus Tribianæ Patronis annua 1450. ducata pag. 50. num. 95.

Decreto Sacræ Congregationis Concilij cauetur fundationem conuentus Victoriæ, & legata perpetua per modum, eleemoſinæ non aduerſari puritati Regulæ S. Franciſci p. 52. n. 100.

Bulla Vrbani VIII. ſuper confirmatione conuentus Victoriæ cum patronatu Comitum de Triuiana in tota Prouincia Cantabriæ, & ſuper capacitate perpetuorum legatorum per modum Eleemoſinæ pag. 52. num. 101. & ſeqq.

Petrus Modos de Molinos Nobilis Turritanus inſtituit ſeptem legata pia, fauore Minorum de obſeruantia Conuentus S. Petri de Sircbys, pag. 11. num. 1.

Sixtus V. ſtatuit certam frumenti quantitatem perpetuò largiendam conuentui Aracælitano, pag. 44. num 81.

Duces Begarii certam Eleemoſynam quotannis dant conuentibus Pueblæ, Alcozer, Herreriæ Balareenſi, & Iuroſæ pag. 48. num. 90.

Cantabriæ conuentus de Puebla, Araganzonis, Varaoz, & Madraconis annuis eleemoſynis fruuntur, ibid.

Xenodochium Beneuenti certam quantitatem quotannis expendit pro conuentibus dictæ Prouinciæ, ibid.

Albanorum Duces annuas eleemoſynas dant conuentui Albæ pag. 48. num. 90.

Conuentus Spruchi in Germania eleemoſynas recipit ad Auſtriacis ibid.

Diſcalceati, & Recollecti in Hiſpania fundationes conuentuum non accceptant, abſque determinata eleemoſyna Olei, Piſcium, lignorum, & ſimilium pag. 44. num. 83.

Conuentus ferè omnes, & collegia Minorum adiuuantur ex elemoſynis legatorum perpetuorum pag. 15. num. 10 & plures Conuentus enumerantur.

Illa ſolum dicitur quantitas exceſſiua certarum eleemoſynarum quæ mendicitatem conuentus prorſus excludit, vel opus auaritiæ creditur, non ſubleuandæ neceſſitatis pag. 44. num. 82.

Fratres Minores ſunt incapaces legati in ipſos collati vel in conuentum per modum annui ac perperpetui cenſus pag 27. num. 45.

Amplia etiamſi ſit relictum pro emendis Syndonibus ad vſum Infirmorum ibid.

Sunt capaces annui legati etiàm pro eorum alimentis non ad longum tempus, puta infrà decennium, vel ad vitam Fratrum Conuentus, pag. 47. num. 88.

Vide Fratres.

Ieſuitæ Domus Profeſſæ tantum, & Fratres Minores de Obſeruantia omnium conuentuum pares ſunt quoad incapacitatem poſſidendi p. 39. n. 75

Non poſſunt Fratres Minores morari in conuentibus habentibus Parochiale Cæmeterium, vel Baptiſterium abſque diſpenſatione Pontificia pag. 39. num. 74.

Ordinarius Monaſterij ſeù conuentus Regularis nemo poteſt vocari, niſi eius proprius, & particularis Prælatus pag. 349. num. 24.

Pro fundationibus conuentuum quid requiratur pag. 7. num. 1. & ſeqq. S.

Requiritur licentia ordinarij, & conſenſus Parochi, Populi, & Regulariũ circumadiacentium in diſtrictu quatuor Milliarium pag. 7. n. 1. S.

Et ſi dicti Regulares diſſẽtiant requiritur quod conſtet nouam fundationem eis non obeſſe vnacùm Beneplacito Apoſtolico, ibid.

In fundationibus conuentuum extrà Italiam non requiritur dictum beneplacitum pag. 7. n. 1. S.

In Hiſpania non requiritur niſi conſenſus Ordinarij. ibid.

Conſenſus Populi ad fundationem conuentus requiſitus debet eſſe datus in conſilio generali, & non ſufficit in conſilio particulari Decurionum. & officialium, nec minus oſtiatim quæſitus pag. 7. num. 3. S.

Fundato conuentu præuia licentia Ordinarij non ſpectat ad Religioſos, qui fundarunt, probare requiſita interueniſſe, ſed ad partem, contradicentem probare eorum negatiuam pag. 7. n. 4. S.

Conſtitutiones Apoſtolicæ reponunt in Iudicio Ordinarij admittere fundationes Conuentuum præuijs neceſſarijs requiſitis, ibid.

Requiſita neceſſaria præceſſiſſe præſumũtur poſtquam Ordinarius conſenſit, & fundatio eſt facta, etiamſi de illis non conſtet ex actis, ibid.

Ordinarius ad conſentiendum fundationi conuentus potuit moueri ex notitijs extra Iudicialibus abſque neceſſitate citandi Regulares circumuicinos, aut requirendi eorum conſenſum, pag. 7. num. 4. S.

Conſenſus Parochi ad fundationem conuentus, ſi concurrant alia requiſita ſuppletur per Sacram Congregationem, pag. 7. num. 7. S.

Conſenſus Ordinarij ſolet etiàm ſuppleri per ſuperiorem ſi irrationabilitèr denegetur, ibid

Subſtantia requiſitorum ad fundationem Conuentus tota conſiſtit in conſenſu Populi, quodque non concurrat præiudicium Tertij, ſeù aliorum Regularium qui in diſtrictu quatuor Milliarum exiſtunt, ibid.

Conſenſus Epiſcopi; & Parochi, nec non aliorum intereſſe habẽtium ſufficit quod interueniat etiam tacitè fundationi Conuentus, p. 8. n. 8. S.

Et dicitur tacitè interueniſſe quando introductio Religioſorum in nouum conuentum facta fuit ſolemnitèr cum proceſſione alijſque actibus publicis, & nemo reclamauit, immò fundatio plauſum habuit, ibid.

Conuentum fundari poſſe etiam diſſentientibus alijs Regularibus eiuſdem loci, quando illorum conuentus habent numerum exceſſiuum Religioſorum, tenet Cardinalis de Luca, ſed Aucthor non probat, ibid.

C O P V L A

Nulla datur prælatio ex ordine ſcripturæ intèr uocatos per copulam et pag. 163. num. 3.

Fundatio pro illis de genere meo, & matris meæ ibi particula & non ſtat copulatiuè nec diſiunctiuè cum prælatione ſecundum ordinem ſcripturę, ſed parificatiuè, ut pręſentandus accipiatur de una uel alia linea arbitrio Patronorum pag. 165. num. 11.

Ma-

Digitized by Google

Maximè ſi plura ſint beneficia fundata quàm ſit ueriſimile adeſſe utrinque coniunctos qui poſſent præſentari p. 566. n. 12. p. 572. num. 31.
Pro illis de genere meo, & Matris meæ, etiamſi ibi & non ſtaret copulatiuè itaùt non requireretur concurſus utriuſque coniunctionis, tamen habens utramque præferri debet habentibus unam tantum pag. 566. n. 51. pag. 572. n. 31.
Contrarium ibid.
Et in dicto caſu ſtat copulatiuè, & requiritur utraque coniunctio quando fundator uocat duplicem caſatam uèl lineam per modum unius, putà ſi uocat in ſingulari ſuam familiam quam explicat de utraque caſata, secùs ubi vocatur duplex linea per modum duplicis caſatæ ſubſtantiue p. 566. num. 53.
Dictio, & denotat æqualitatem terminorum in caſibus copulatis pag. 59. num. 20 V.
Et quod qualitas exiſtens in vno cenſeatur exiſtere in alio ex copulatis, ibid.
Copula carnalis Vide etiàm *matrimonium. Stuprum. Sponſalia*.
Sponſalia ſi contrahantur in faciem Eccleſiæ ſeruata forma à Sacro Concilio præſcripta in matrimonio, & poſteà ſequatur copula, tranſeunt in Matrimonium, pag. 72. num. 8. S.
Contrarium pag. 72. num 9. & ſeqq.
Notatur Sanchez dicens quod ſi tam ſponſalia quam copula fierent coram Parocho, & Teſtibus tranſirent in verum Matrimonium pag. 73. num. 12. S.
Antè Concilium Sponſalia de futuro per ſubſecutam copulam tranſibant in matrimonium ſecùs poſt Concilium, pag. 72. num. 10 S.
Matrimonium ſub conditione de præterito vel de præſenti quæ non exiſtit non ratificatur per copulam pag. 80. num. 30. S.
Contracto matrimonio ſub conditione de futuro, præſentia Parochi, & Teſtium omnino requiritur in implemento conditionis, vel in receſſu a conditione, nec copula quæ receſſum inducit reddit matrimonium validum, pag. 80. num. 31. S.
Matrimonium ſimpliciter contractum, ſi anteà præceſſerat conditio quæ poſteà defecerit, & copula non fuerit ſubſecuta, eſt inualidum pag. 82. num. 37. S.
Virginum aliquæ non poſſunt dici coactæ licèt non niſi percuſſæ conſentiant in copulam, pag. 88. num. 52. S.
Aliæ de conſenſu Conſanguineorum inuitant aliquem iuuenem in domum vt deprehendantur in ſtupro, & ſine dote nubant p. 89. num. 53. S.
Stuprator diſparis conditionis tam in nobilitate quam indiuitiis ſi præmiſſa clandeſtina proteſtatione ſuper metu, matrimonium purè contrahat, nullum eſt matrimonium, etiamſi copulam extorſerit data ſpe matrimonij, ſed fictè, pag. 90. num. 55. S.
Maximè ſi Mulier colligere potuit fictionem ex coniecturis, ibid.
Indigna ſponſa dicitur quandò attentis Progenie, diuitijs More Regionis, alijſque circumſtantijs ſponſus abſque Parentum, ac parentelæ dedecore copulari non poteſt pag. 100. num. 88. S.

C O R

In corde mæſtiſſimo ſtare non poſſunt riſus & gaudia ficta pag. 473. num. 18.
Cor Hominis eſt mobilius omni mobili pag. 85. num. 43. S.

C O R B V L V S

Domitij Corbuli lis in Senatu cum filla iuuene quod ei Seniori loco non deceſſiſſet inter Spectacula pag. 204. num. 47.
Nero ut eſſet indifferens cum Quadrato, & Corbulone contendentibus ſuper gloria pacis Parthorum quid fecerit pag. 207. num. 58.

C O R D A T V S

Ignarus plus ſapit domi ſuæ quam cordatus alienę pag. 42. num. 79.

C O R O N A

Raſus caput corona Monaſtica etiàm ante actualem ſuſceptionem habitus dicitur Nouitius pag. 147. num. 25. pag. 157. num. 52.
Raſio capitis eſt abdicatio omnium temporalium, & ſignum Religionis ibid.
Paria ſunt tonderi, & Monachum fieri pag. 157. num. 52.
Admiſſus ad ingreſſum Religionis, & ad Nouitiatum, & ingreſſus Monaſterium, raſus caput Corona Monaſtica renuncians vel aliter diſponens de ſuis bonis per mediam horam ante ſuſceptum actualiter habitum Nouitiorum tenetur ſeruare ſolemnitates Concilij ſeſſ. 25. cap. 16. de Regul. pag. 147. num. 25. p. 157 n. 52.
Renuncians intuitu Religionis ingrediendæ nondùm ſuſcepto habitu licet non teneatur ſeruare ſolemnitates Concilij Tridentini ſeſſ. 25. cap. 16. de Regul. limitatur tamèn in eo qui præuio admiſſionis, & acceptationis decreto iam degit in Cęnobio, & raſo capite in formam Coronæ Monaſticæ Inſtituti Religioſi tenacem propoſitum oſtendit pag. 153. num 42. pag 159 num. 59.
Vide Nouitius.

C O R R E C T I O

Correctio facta per Miniſtros præſumitur ritè, & rectè facta de licentia eorum ſine qua fieri non poterat, ad excludendum delictum pag. 397. num. 32.
Epiſcopus extrà Viſitationem procedens ad correctionèm in figura Iudicii tenetur adbibere conſilium, & aſſenſum duorum Adiunctorum capituli pag. 293. num. 1.
Tam in informando proceſſu quam in aliis actibus vſque ad finem cauſæ incluſiue ibid.
Vtrum hæc conſtitutio concilii ſit conformis necnè diſpoſitioni iuris communis pag. 293. num. 2. & ſeqq.

In

Impugnatur Sarauia tenens dictam Conſtitutionem eſſe conformem diſpoſitioni iuris communis pag. 295. num. 12. & plur. ſeqq.
In correctione tanquam in re ardua requiritur conſenſus capituli pag. 295. num. 10.
Correctio, & cauſa criminalis non ſemper ſunt de ſrdnis pag. 295. num. 13.
Epiſcopus in correctione etiam capitularium debet requirere conſilium, & pręſentiam capituli, ſed non tenetur illud ſequi pag. 295. num. 11. & 12.
Vtrùm procedat etiam in grauibus pag. 295. n. 11.
Sufficit capitulo circà hoc probare conſuetudinem quadragenariam ibid.
Pro conſuetudine interpretatiua decem anni ſufficiunt ibid.
Conſuetudo valet inquirendi, & corrigendi ſubditorum exceſſus per Epiſcopum abſque conſilio capituli pag. 299. num. 39.
Epiſcopus non tenetur adhibere conſenſum capituli in inquirendis, & corrigendis ſubditorum exceſſibus ibid.
Abſurdum ſequeretur ſi Epiſcopus in condendis ſtatutis & in corrigendis ſubditorum exceſſibus cogerètur habere conſenſum capituli pag. 297. num. 42.
Si error eſt clarus in Decreto Conciſtoriali correctio fieri poteſt à Miniſtro abſque participatione R. P. D. Auditoris Sanctiſſimi pag. 196. num. 31.
Cenſura *Extrau. Iniunctæ de elect.* eſt correctoria iuris communis, & odioſa, nec proindè extendenda pag. 241. num. 12.
Diſpoſitio Concilii Tridentini ſeſſ. 24. cap. 1. de Matrim. vti correctoria iuris communis antiqui eſt reſtringenda ad id quod expreſsè correxit pag. 99. num. 86. S.

C O R R E S P O N D E N T I A

Ex correſpondentia numeri Præbendarum & aliorum membrorum ad numerum Canonicatuum præſumitur annexio pag. 124. num. 22.
Et facit vt Reſeruatio, ſeù affectio ſuper Canonicatu afficiat Præbendam, & alia annexa conſecutiue ibid.
Siuè ſeparabiliter ſiue inſeparabilitèr ibid.
Vide Canonicus Præbenda.
Actus non neceſſarii correſpondentię Puellæ ergà Sponſum, ſed exuberantes, & cum ſignis externis letitiæ & Riſus excludunt totalitèr mentem coactam pag. 472. num. 18.

C O R T E X

Voluntas & intentio Teſtatoris attendenda eſt non cortex Verborum pag. 18. num. 17.
An Penſio ipſa vel ſola commoditas deducta ſit in contractu, voluntas Partium attenditur non cortex verborum pag. 229. num. 8. Vide Penſio
Taxatiua in fundatione appoſita an excludat tranſmiſſionem Iuriſpatronatus ad extraneos attenditur ſubſtantia voluntatis Fundatoris potius quam Cortex Verborum pag. 476. num. 5.
Etiam in Prouiſionibus factum præualere debet, & ſperni cortex ſeù formula Verborum pag. 324. num. 59.
Reſolutiones Sacrarum Congregationum ſunt pòderandæ in circumſtantijs, non ſumendæ in cortice, & in abſtracto, & ſine applicatione ad quæſtiones in poſterum emergentes pag. 48. num. 19. S.

C R E A T I O

Cardinalium ſimul creatorum pręcedentia non regulatur ab ordine quo Papa illos in creatione nominauit, ſed vnicuique locus aſſignatur ſecundum gradum debitus pag. 211. num. 70.
Declara niſi prænominatio fiat per promotionem diſtinctam in eodem Conciſtorio ibid.

C R E M O N A

Berengarius Rex Italiæ erexit ſuis expenſis Eccleſiam in Ciuitate Cremonen ſub titulo S. Egidij pag. 175. num. 1.
Ardengherius Iſolanus, & Atilla eius Vxor donarunt Vniuerſa ipſorum bona dictæ Eccleſiæ, illamque in Collegiatam erigi obtinuerunt à ſan. me. Leone IX. ibid.
Egidius de Guiſcardis Epiſcopus Cremonenſis ædificauit in eadem Eccleſia, & dotauit Sacellum B. Mariæ Virginis ibid.
Mondricardus Douara fuit primus eiuſdem Præpoſitus ibid.
S. Homobonus aſſiduè illam fræquentabat, & in ea prodigioſè Animam exhalauit pag. 175. num. 1. & 23.
Canonici ab ea quomodò & quando expulſi pag. 175. num. 5.
Expulſis Canonicis remanſit ſub titulo Parochialis ibid.

CRIMEN CRIMINOSVS

Sacerdos accuſatus de crimine quod in proceſſu non fuit probatum, ſi neget, non poteſt ex indiciis condemnari, ſed debet abſolui & integram ſuorum beneficiorum preceptionem obtinere pag. 489. num. 27.
Olim dimittebatur iniuncta purgatione Canonica per iuramentu accuſati cum ſeptem ſocijs ſui Ordinis quod hoc crimen non commiſit ibid.
Si autem delictum probatum eſt intrat pæna Ordinaria diſpoſitionis, & priuationis beneficii pag. 489. num. 26.
Priuatus propter crimen non poteſt ad idem beneficium promoueri abſque diſpenſatione pag. 267. num. 28.
In exercitio Epiſcopatus & aliorum officiorum Iuriſdictionalium aliquando melius ſe gerunt, qui antè Criminoſi fuere, quam Innocentes qui elati quandoque degenerant pag. 19. num. 2. S.
In Beneficio curato præferri debet qui non habet maculam circa mores alteri qui fuit alias inquiſitus ſuper crimine iuxtà Lotterium pag. 19. num. 1.
Contrarium pag. 19. num. 2.
Diſtingue vt in Beneficiis curatis, aùt aliis Iuriſdictio-

dictionem in ſubditos habentibus, criminoſus ad meliorem frugem redactus præferendus ſit ei qui nullam maculam habet, ſecus in beneficio ſimplici ibid.

C R V C E S I G N A T I

Priuilegium Abſentiæ conceſſum Crucesignatis quomodò ſit conceptum pag. 7. oum. 22.

C R V X

In adoratione Crucis & aliis functionibus Eccleſiaſticis Canonici præferuntur Vicario Epiſcopi generali pag. 290. oum. 8.

C V B I C V L A R I V S

Xenia ſeù Munera dari ſolita per Cardinales promotos Cubiculariis participantibus an ſpectent ad Cubicularios Pontificis qui creauit, & de tempore diſtributionis Munerum mortuus eſt, vel ad illos Pontificis Succeſſorir pag. 56. num. 5. S.
Cubicularиis Pontificis debentur Xenia etiam non exacta tempore mortis eiuſdem, ſi iam ante mortem habebant ius ad exigendum pag. 59. n. 8. S
Qualitas Cubicularii ſufficit quod concurreret de tempore Donatiui, vt ad illum pertineat, licet poſteà antè exactionem defecerit pag. 60. num. 5a. S.
Hæres Cameræ extinctę per mortem Pontificis ſunt illius Cubicularii poſt finitum officium, non autem Camera Pontificis ſucceſſoria ibid.
Vide etiam *Camera Xenia*

C V L P A

Culpa in dubio non præſumitur, ſed eſt ab allegante concludentiſſimè probanda pag. 485. n. 53
Liberatio à Carceribus cum pœna ſupponit culpam præambulam pag. 484. num. 8.
Factum Principis enumeratur inter caſus fortuitos qui culpa vacant pag. 487. oum. 25.
Si Nullitas Reſignationis proueniat ex mala expræſſione valoris adhuc datur regreſſus Reſignanti ſi non eſt in culpa, ſecùs ſi eius culpa vel dolus concurrit pag. 38. num. 2. S.
Beneficiatus exul ex motiuo prudentiali Principis aut Magiſtratus non dicitur culpa ſua impeditus reſidere, & lucratur fructus, & diſtributiones pag. 487. num. 25.
Beneficiatus impeditus reſidere etiamſi ſit in culpa lucratur fructus, & diſtributiones, quando non ipſa culpa, ſed pœna culpę eſt cauſa proxima, & immediata impedimenti pag. 487. n. 21.
Et culpa illi non nocet niſi ſit præordinata ad finem pag. 487. num. 25.
Declara vt ibid.
Epiſcopus licet ex propria culpa ſit ſuſpenſus, tamen habetur pro legitimè impedito, nec accuſatur de negligentia ibid.
Infirmis etiam ex propria culpa conceduntur diſtributiones in abſentia ibid.
Refectio domus Vicarii ad eum pertinet ſi fuit in culpa deteriorationis pag. 53. num. 42. S.

C V L T V S

Legatum pro Oleo Lampadis Fratribus Minoribus debetur, & non concernit commoditatem quotidianum victum, & veſtium ipſorum Fratrum, ſed tantum vſum Cultus Diuini, & maius ornamentum Eccleſiæ pag. 26. num. 44. pag 30. oum. 53.

C V R A C V R A T V S

In Eccleſijs locorum Regularium ſi exerceatur cura Animarum perſonarum Sęcularium Epiſcopus non habet Iuriſdictionem Ordinariam, niſi quoad ea quæ dictam Curam, & Sacramentorum adminiſtrationem concernunt p. 349 n. 24.
In aliis verò actibus, & in exteris Eccleſijs Regularium non Curatis nullam iuriſdictionem habet quam ordinariam ibid,
Minor Scientia requiritur in Parocho qui non adminiſtrat ſolus, ſed ab alijs in exercitio Curæ coadiuuatur, quam in eo qui tenetur omnia de per ſe exercere pag. 260. num. 7.
Verum maior vel minor ſcientia requiratur, regulariter in arbitrio Iudicis reſidet ibid.
Poteſt eſſe Parochus rètento nomine Præpoſiti ex quo cura Animarum eſt penes Collegium & exerceretur per Præpoſitum tanquam caput eiuſdem pag. 178. num. 56.
Vide etiam Parochia
In Beneficio curato præferri debet qui non habet maculam circà mores alteri, qui fuit alias inquiſitus ſuper crimine ex lotterio p. 19. n. 5. S.
Contrarium pag. 59. num. 2. S.
Diſtingue vt in beneficiis Curatis aut aliis Iuriſdictionem in ſubditos habentibus Criminoſus ad meliorem frugem redactus præferendus ſit ei qui nullam maculam habet? ſecùs in beneficio ſimplici ibid.
Epiſcopus poteſt diſpenſare ad beneficium Curatum cum ſimplici Cappellania in eadem Eccleſia pag. 20. num. 3.
Vide *Cappellania* Diſpenſatio Beneficium
Archipræsbyter ſi ſit Prælatus ſeù caput Collegii omnis cura tam actualis quam etiam habitualis illius Eccleſiæ reſidet in ipſo ſolo p. 28. n. 5. S
Contrarium, & quod Archipræſbyter ſit tantùm curatus in actu, ſed cura habitualis exiſtat apud collegium pag. 28. num. 2. S.
Diſtingua ut prima opinio procedat in Cathedrali, ſecunda vero in collegiata p. 28. num. 3. S.
Archipræsbytèr in collegiata eſt vti caput collegij, non vti Parochus pag. 28. num. 4. S.
Et tamquàm caput collegij exercet curam quam nequit exercere Vniuerſitas, ibid.
Archipresbytèr in cathedrali cenſetur vti Parochus, & ad eum ſpectat exercitium curæ illius cathedralis. ibid.
Vbi conſtat ex circumſtantijs curam habitualem eſſe penès collegium, Archypræsbitèr non reputatur niſi ſimplex Vicarius habens dumtaxat curam actualem, & quales ſint circumſtantiæ pag. 28. num. 5. S.
Archipræsbitero curam actualem exercenti debetur congrua pag. 29. num. 1. S. p. 30. n. 4. S.

Vide *Archipreſbyter congruam*

Curati licentiati à Iure ex cauſis legitimis expectare debent Iudicium Epiſcoporum ſuorum ſuper neceſſitate, & qualitate earumdem cauſarum, pag. 9. num. 3. S.

Et in caſu impotentię petendi licentiam, cum primum poterunt debent Epiſcopos ſuos de abſentia, & cauſis facere certiores, & ceſſantes inciperent eſſe in culpa ibid.

Vicarius habens curam actualem tenetur ad ea tantùm onera quæ reſpiciunt curam Animarum, & Adminiſtrationem Sacramentorum; cętera verò pertinent ad Rectorem habentem curam habitualem, pag. 52. num. 37. S.

Quænam dicantur onera reſpicientia curam animarum, & Adminiſtrationem Sacramentorum pag. 52. num. 38. S.

Onus reparationis Eccleſiæ ſpectat ad Rectorem habentem curam habitualem ibid.

Item onus reſtaurationis domus ipſius Vicarij, & onus procurationis. ibid.

Onera reſpicientia curam animarum, & adminiſtrationem Sacramentorum non ſpectant ad Vicarium habentem curam actualem, ſi eius congrua ſufficit tantum pro alimentis pag. 52. num. 39. & ſeqq.

Congrua alimentaria debet eſſe exempta ab omni onere pag. 52. num. 39. S.

Si Congrua Vicarij ſufficit pro alimentis, & pro oneribus, curæ, & adminiſtrationis Sacramentorum, ad iſta tenetur Vicarius p. 52. n. 40. S.

Et ſi congrua ſit ſufficiens pro omnibus oneribus etiam reſtaurationis Eccleſiæ tunc ad Vicarium pertinent omnia onera, & quando dicatur congrua ſufficiens ibid.

Amplia etiamſi in aſſignatione congruę dictum ſit quod ea in ſuos vſus conuertatur, quia intelligitur deductis oneribus; & expenſis Beneficij ibid.

Vicarius tenetur ad onera reſpicientia curam Animarum, & Adminiſtrationem Sacramentorum, etiamſi congrua ſufficiat tantum ad alimenta, quando vltra congruam percipit omnia incerta ex curæ exercitio prouenientia, pag. 53. num 41. S.

Si verò huiuſmodi incerta diuiduntur intèr Vicarium, & Rectorem, diuidi etiàm debent onera reſpicientia curam Animarum, & Adminiſtrationem Sacramentorum, niſi extet conſuetudo, quod vni tantum ex eis incumbat ibid.

Obſeruantia contraria ei quod eſt de Iure non releuat in hoc puncto, quia conniuentia Anteceſſorum non præiudicat ſuceſſoribus, pag. 53 num. 42. S.

Amplia etiamſi eſſet per longum tempus, & quid ad illam requiratur ibid.

Refectio Domus Vicarij ad eum pertinet ſi fuit in culpa deteriorationis. ibid.

Conſtitutio Pij V. aſſignans Vicarijs perpetuis diuerſorum Parochialium Vrbis omnia emolumenta funeralium vltrà congruam, locum habet in funeribus etiam non Parochianorum, attenta declaratione Alexandri VII. pag. 53. num. 42. S.

Contrarium eſt verius de iure ſecluſa dicta declaratione ibid.

C V S T O S

Cuſtodum. & Miniſtrorum arbitrio remiſſum eſt quæ ſit quantitas moderata vel exceſſiua certarum eleemoſinarum pro Fratribus minoribus, pag. 44. num. 82.

D

D A M N A

Adiectio pęnæ etiàm ratione lucri ceſſantis prohibita eſt per Sacros Canones in ſponſalibus, & ſolum peti poteſt reſarcitio damni, quando quis iniuſtè reſilit, & ratione ſponſalium ſunt factæ expenſę pag. 72. num. 7. S.

D A R E

Nemo dat quod non habet pag. 19. num. 20. V

D A T A

In litteris gratię attenditur data non præſentatio ſupplicationis, ſecùs in reſcriptis pęnitentialibus pag. 124. num. 18.

Conſenſus extendi ſolet ſub eadem data Reſignationis pag. 152. num. 58.

Princeps quando ſignat gratiam facit, & in eo tempore præſumitur velle datam apponi ab officiali pag. 121. num. 9.

Dilatio gratiæ vſque ad tempus datæ per Datarium apponendum, eſt interpręratio introducta de ſtylo, quæ veritatem. & perfectionem gratiæ immutare non poteſt ibid.

Datarè ſupplicationem ſub die Præſentatæ, vel ſub alia diuerſa eſt in arbitrio Datarij p. 125 n. 20.

Merlin. decis. 281 dicens perfectionem gratiæ incipere a die datæ repræhenditur pag. 133. n. 42.

Arbitrium Datarij circa appoſitionem datæ non reſpicit ipſam gratiam, ſed tantum initium gratię pag. 134. num. 45.

Et poteſt Datarius hoc arbitrium exercere etiam poſt mortem Reſignantis ibid.

Et poteſt reddere gratiam vtilem vel inutilem iuxtà tempus datæ quod apponet antè vel poſt obitum Reſignantis pag. 134. num. 46.

Regularitèr tamèn ſolèt opponere datam ſub die præſentatæ ibid.

Extenſionem conſenſus poſt mortem Reſignantis non impedit arbitrium Datarij circà appoſitionem datæ, quotiès iſtam non apponat poſt mortem Reſignantis pag. 133. num. 43.

Etiam nulla exiſtente data aut diæ præſentatæ adhuc conſenſus extendi poteſt mortuo Reſignante, & dari ſupplicatio antè illius obitum, pag. 134. num. 44.

Tempus quod ineſt datę attenditur, non tempus quo apponitur data. nec admittitur probatio in contrarium, ibid.

Conſenſus extendi poteſt etiam poſt obitum Re

ſignantis

Digitized by Google

ſignantis, ſi eo viuente ſupplicatio fuit ſignata, & datata, ex Conſtitutinne Alexandri VI. & Lennis X. pag. 118.num.1.

Et præſtari poteſt per Procuratorem Reſigoantis ibid.

Limita ſi ſupplicatio oondùm fuerat datata parua data, pag. 118. oom. 2.

Declara vt num. 3. & plur. ſeqq.

Poſt obitum Reſignantis non admittitur illius Procurator ad præſtandum conſenſum pro Reſignatione oon perfecta pag. 118. oum. 2.

Antè appoſitionem paruæ datę gratia non dicitur perfecta ibid.

Paruæ datæ introductio pag. 118. num. 4. & ſeqq.

Deſectus paruæ datæ nnn facit ceſsare conſtitutiones Alexandri VI. & Leonis X. admittentes præſtationem cooſenſus etiam poſt mortem Reſignantis pag. 120. num. 8.

Parua data oon requiritur ad perficiendam gratiam, ſed ſolùm vt conſtet de temporę ſignaturæ ad quod fiat retrotractio cooſenſus ibid.

Modernos ſtylus paruæ datæ non potuit abrogare conſtitutiones Pontificias, & diſpoſitiooem iuris commonis, pag. 129. oum. 33.

Prohibere exteoſionem cooſenſus poſt mortem Reſignantis ob defectum paruæ datæ eſſet reddere fruſtratotias ferè omnes Reſignationes abſentium pag. 134. num. 47.

Etiam poſt Signatam ſupplicationem antè conſenſum extenſum, & appoſitionem datæ res dicitur integra, & gratia oon eſt perfecta p. 136. n. 51.

Porrecta Supplicatione in vita Reſignantis, poſt eius mortem conſenſus expleri poteſt per eius Procuratorem pag. 136. oom. 52.

Declara procedere de ſtylo antiquo, & quando vltrà ſignaturam aderat in ſupplicatinne etiàm parua data, ſecus ſi data de eſſet p. 136 num. 53.

Hodiè gratia noo dicitur perfecta antè conſeoſum præſtitum in Cancellaria, ſeù Camera, & recipit perfectionem ab iſto conſenſu, & a data tanquàm a cauſa formali, pag. 136. oum. 54

Clauſula ex tunc reſignat retrotrahitur ad diem datæ, & antè non dicitur eſſe in rerum natura ibid.

Gratia reſignationis recipit intrinſecam perfectiooem à ſignatura, incipit tamèn ſolùm operari a die datæ ibid.

Sopplicatio ſtatim ac habet Signaturam continet gratiam perfectam, licet careat parua data pag. 121. oum. 11. pag. 128 oum. 30.

Lex quando requirit appoſitionem diei ſufficit quod appareat vbicumquę pag. 121. num. 11.

Præſentata æquipollet antiquæ datæ ibid.

Contrarium, & de ratione, pag. 122. num. 12. & ſeqq.

Prima opinio defenditur pag. 126. n. 22. & ſeqq.

Præſentata, ſeù adnotatio diei in quo ſupplicatio porrigitur in Dataria ſucceſſit hodię in locum antiquæ paruæ datæ, & valet operari eundem effectum pag. 136. num. 54.

Contrarium, & de differentia. ibid.

Etiam ex antiquo ſtilo ſola præſētatio ſupplicationis non erar ſufficiens ad retrotractionem, niſi vlterius concurreret data tamquàm extremum habile, ibid.

Parua data antiquitùs extendebatur per officialem ad id ſpecialiter deputatum, hodiè præſentata apponitur per D. ſubdatarium, pag. 137 num. 55.

Antiquæ paruæ datæ cootemporaneè accedebat conſeoſus paruus ſiuè minus ſolemnis, quo ſaltèm ſemiplenè conſtabat de voluntate Reſignaotis pag. 137. num. 55.

Et conſenſus formalis ſuperueoiens etiam poſt obitum Reſignantis retrotrahitur ad diem parui conſenſus, ſeù paruæ datæ ibid.

Parua data non fuit ſublata per moderoum Stilum ſed ſolum immutata ratione temporis, cum priùs extēdebatur ante conſenſum, hodiè verò poſt illum pag. 137. num. 57.

Quod omnes actus expeditionis gratiæ ponantur ſub die præſentatæ ſupplicationis plerumquè fit ad occurreodum diſpoſitioni Regulæ de viginti, ibid.

Poſſunt tameu poni, & extendi ſub alia die, & de facto quandoquè poountur, & totum pendet ab arbitrio Datarij ibid.

Actus expeditionis gratiæ non ponuntur ſub die, præſentatæ ſupplicationis, ſed ſub alia ad protrahendum tempus pręſcriptum poblicationi litterarum per Conſtitutionem Gregorianam ibid.

Item ad conſeruandum ad talem diem Reſignanti fructus beneficij, ibid.

Item vt Reſignatarius poſſit complere ætatem ad beneficium requiſitam, ibid.

Vide etiam Cooſenſus. Dies. Tempus.

D A T A R I A

In conflictu opinionum deſerendum declarationibus, & ſtilo Datariæ in materia Beneficiali pag. 140. num. 5.

Datariæ eſt mentem Pontificiam declarare tanquàm Organum Papę pag. 443. num. 39.

Notitia obitus Reſignantis ſupèrueniens antè conſenſum, & ſic gratia nondùm perfecta inducit malam fidem in Officialibus Datariæ, adeoùt oon valeant amplius recipere conſenſum, pag. 138. oum. 58.

Obſeruantia extendendi conſenſum poſt obitum Reſignantis procedit, data ignorantia obitus io Officialibos Datariæ, ſecus data obitus ſcientia, ibid.

Praxis Datariæ circà præſtationem conſenſus pluriès immutata, & quare, pag. 118. num. 4. & ſeqq.

Scientia, & patientia Datariæ, ad obſeruantiam requiſita præſumitur ſi collatio Datarię in menſe reſeruato non habuit effectum io concurſu cum Prouiſo ab Ordinario pag. 322. num. 51.

Obſeruantia vt immutare poſſit ſtatum Eccleſiæ reqoirit ſcientiam, & patieotiam intereſſe habentis pag. 322. num. 49.

Limita in præiudicium Datariæ quando dubitatur an oouum ſtatutum immutauerit antiquum ſtatotum Eccleſiæ, receptitiæ quià tùnc obſeruātia eorum qui fecerunt ſtatutom non eſſet extenſiua, ſed interpratatiua pag. 322. num. 5

Iuſpatronatus etiamſi pro tertia tantum parte ſit laicale, & pro aliis duabus Eccleſiaſtico admittitur in dataria renunciatio ad fauorem accedente conſenſu ſolius Patroni laici pag. 74. num. 2

Iuripatronatus mixto derogatur in totum ſine ſcrupulo ſi maior pars ſpectat ad Eccleſiaſticum minor ad laicum pag. 75 num. 5.

Declara procedere ſecundum antiquum Stylum Datariæ, ſecùs attenta noua praxi quæ laudatur quia etiam ad hunc effectum reputatur laicale, ne præiudicetur laico ex communione cum clerico pag. 75. num. 6.

Nullitas Renunciationis ob non ſeruatas ſolemnitates Concilii ſeſſ. 25. cap. 16. de Regul. locum habet etiamſi Nouitius poſteà fuerit profeſſus pag. 145. num. 20.

Et beneficium reſignatum poſſet ex capite dictæ nullitatis impetrari contrà Reſignatarium à Dataria tamquam vacans per profeſſionem ibid.

Dataria concedit Cardinalibus Ordinariis Collatoribus indultum conferendi beneficia reſeruata cum aliquibus modificationibus, & derogationibus Regularum Cancellariæ pag. 238. num. 6.

Decretum apponi ſolitum ſupplicationi per Reuiſores quod gratia reualidatoria debeat expediri intrà tres menſes ſub pœna nullitatis, ſolet aboleri per ſubdatarium pag. 252. num. 51.

Tale decretum reſpicit ſolum intereſſe Officialium Datariæ, & Cancellariæ quorum fauore dumtaxat non autem partis apponitur ibid.

Vide etiam in Verbo Data

Datarius Vide Data Dataria.

D E B I T O R

Quis poteſt eſſe debitor in conſcientia, licet actione ciuili compelli non poſſit pag. 46. n. 86.

D E C A N V S

Stante priuilegio quod in paritate votorum illa pars præualeat, pro qua eſt votum Decani, & ſimilis, verum locum habeat in electione facta per fabas ſecreto vel per Schedulas in vrnam ponendas pag. 112. num. 122.

Expreſſio nominis Decani dicitur facta tanquam de perſona clariori intrà capitulum, & non probat iuriſdictionem reſidere penes ſolum Decanum pag. 403. num. 77.

D E C E N T I A

Externa decentia magis in opinione quam in rei veritate conſiſtit pag. 102. num. 98. S.

Deceptio Vide *Decipere*

D E C I M Æ

In materia indifferenti Decimarum exemptionis, conceſſionis in feudum, & ſimilibus titulus oneroſus dicitur etiam qui prouenit ex aliquo facto, & meritis conceſſioni æquiualentibus pag. 363. num. 18.

Secùs in materia Iuriſpatronatus pag. 363. n. 19.

Beneficii dotati ex decimis Iuſpatronatus acquiritur ei ad quem Decimæ pertinebant pag. 365. num. 24.

D E C I P E R E

Sepiſſimè decipitur qui viam ſolitam, & Ordinariam non ingreditur pag. 233. num. 19.

Iuſta cauſa recedendi à promiſſione Sponſalium eſt ſi Vir fuit deceptus in lætitia, & improuiſa occaſione pag. 98. num. 80. S.

D E C I S I O

Deciſiones & Sanctiones Imperiales ſunt lex non ſolum pro illis cauſis, in quibus emanarunt, ſed in omnibus pag. 2. num. 2. V.

Deciſio 1274. coram Coccin. notatur & explicatur pag. 3. n. 5. S. pag. 5. num. 17. S. p. 6 n. 19. S.

Deciſio Sacræ Rotæ in Oxomen. fructuum apud Caſſador. declaratur vt procedat quando non concurrunt verba capacia comprehendendi diſtributiones pag. 9. num. 31.

Deciſiones 499. & 515. partis 4. Recentiorum declarantur pag. 320. num. 41.

Deciſio Corradi 139. apud Viuian. de Iurepatronatus declaratur pag. 281 num. 13.

Deciſio 91. coram Priolo declaratur pag. 98. n. 63

Concluſio in deciſionibus Rotæ intelligi debet prout loquuntur Doctores in eadem deciſione adducti pag. 304. num. 77.

Ad iuſtificationem Sententiæ Rotalis ſufficit quod ſubſiſtant, fundamenta priorum deciſionum p. 159. num. 58.

Vbi habetur articulus à Sacra Rota formitèr deciſus parum aut nihil curandum de contrariis Doctorum auctoritatibus pag. 246. num 27.

Deciſiones Rotæ ſatis eſt quod applicentur ex earum rationibus, & fundamentis pag. 389. n. 20.

D E C L A R A T I O

Nulla maior declaratio Voluntatis contrahentium quam illorum dictum pag. 232. num. 18.

Etiamſi non ex vtroque, ſed ex vno tantum contrahentium procedat ibid.

Superſcriptio in dorſo Apocæ facta per partem declarat quid intus contineatur ibid.

Actus talis factus eſſe dicitur qualis fuit à partibus denominatus in prohemio, quod diſpoſitionem illuminat, & declarat pag. 231. num. 13.

Verba ſubſequentia non poſſunt dici appoſita ad maiorem declarationem eius quod ſuprà non fuit expreſſum, vel fuit expreſſum, contrarium pag. 232. num. 17.

Qui declarat quidquid de iure ſubauditur, nihil diſponit, nihil variat, nihil immutat pag. 316. num. 31.

Obſeruantia, & declaratio Voluntatis deducta ex toleranția Fundatoris quod beneficium liberè conferatur, procedit in dubio, & vbi verba fundatoris eſſent ambigua pag. 101. num. 76.

Obſeruantia legitimè præſcripta requiritur ad arguendam remiſſionem Iuriſpræſentandi iam quæſiti pag. 101. num. 76. & 77.

Vbi vota dantur ſecreta dignoſci nequit ad cuius fauorem quis votauerit, & tunc non eſt ſtandum declarationi etiam iuratæ habentis votum præponderans pag. 112. num. 123. pag. 114. num. 129.

Neque

Neque attendi debent declarationes omnium aliorum qui votarunt pag. 112. num. 123.
Statutum Eccleſiæ dans alicui votum prępond.erans reſtringitur ad illos actus Capitulares qui fiunt viua voce, & per vota publica pag. 114. n. 129.
Limita ſi expreſſe loquatur de actibus explicandis per Secreta ſuffragia, quia tunc ſtandum eſſet declarationi habentia votum præponderans ibid
Vide etiam Electio.
In conflictu opinionum deferendum declarationibus, & Stylo Datariæ in materia beneficiali. pag. 140. num. 5.
Datariæ eſt mentem Pontificiam declarare tanquã Organum Papæ pag. 443. num. 39.
Dictio *vel* ſemper ponitur inter diuerſa, & ad declarandam Conſtitutionem Pontificiam pag. 25. num. 28. V.
Vna lex aliã declarat, & priores ad poſteriores trahuntur & poſteriores ad priores p. 26. n. 30. V.
Iuris dubietas ſufficit quod fuerit tempore tranſactionis. nec ſufficit ſi tollatur per declarationem poſteà emanatam pag. 362. num. 15.
Declarationes, & Aſſertiones Pontificis in priuilegiis ſi non ſunt verè reputantur dictæ per fictionem, & ex priuilegio pag. 366. num. 26.
Scriptura vna aliam declarat pag. 392. num. 33.
Teſtes declaratorii Scripturæ attenduntur etiamſi patiantur exceptiones, quando illa continet æquiuocum, & eſt capax interpretationis pag. 392. num. 32.
Qui declarat oſtendit rem dubiam ab initio pag. 362. num. 14.
Declaratio fundatoris iuriſpatronatus licet facta ex interuallo debet attendi pag. 422. num. 43.
Declaratio adiecta in Iurepatronatus actiuo influit etiam in paſſiuum pag. 337. num. 4.
Ad declarationem Collegialitatis Eccleſiæ quomodò procedendum per Iudicem pag. 182, num. 25. & ſeqq.
Declaratio non eſt noua erectio Collegiatæ, ſed ſimplex detectio eius quod ineſt in Eccleſia pag 181. num. 24.
Declaratio Collegialitatis Eccleſiæ quę talia eſt habitu ſpectat ad quemuis IudicemOrdinarium Eccleſiaſticum ibid.
Hæres ſeù executor poteſt declarare verbum æquiuocum Fundatoris pag. 340. num. 16
Et poteſt declarare quod vocatio illorum de Parentela intelligatur ſtrictè de ſolis agnatis ibid.
Titulus etiam nullus poteſt deſeruire pro declaratione ſecundi validi interpretatiuè, & non coniunctiuè, & adminiculatiuè pag. 430. n. 12.
Declaratio donantis non attenditur niſi in caſu dubio pag. 61, num. 18. S.
Maximè ſi caſus eſt clarus pro Donatario, & declaratio eſt inueriſimilis, & deſtruit naturam donationis ibid.

D E C R E T V M

Decreta Capitulorum generalium Fratrum Minorum ſuper retentione annuorum legatorum pag. 37. num. 68. & 69. pag. 38. num. 71.
Decretum Iulii III. quoad domus profeſſas Ieſuitarum ex *identitate rationis* comprehendit etiam Fratres Minores pag. 39. num. 76.
Decreto Sac. Congregationis concilij cauetur fundationem Conuentus Victoriæ, & legata perpetua per modum Eleemosynæ non àduerſari puritati Regulæ S. Franciſci pag. 57. num. 100.
Reſolutiones Sacræ Congregationis Fabricæ in executionem decreti eiuſdem ſuper eadem re. pag. 63. num. 130, & ſeqq. pag. 71. num. 162. & ſeqq.
Bullæ expediuntur ad tenorem cedulæ Conciſtorialis, & iſta attenditur non decretum Conciſtoriale pag. 196. num. 30.
Si error eſt clarus in decreto Conciſtoriali, correctio fieri poteſt à miniſtro abſquè participatione R. P. D. Auditoris Sanctiſſimi pag. 196. num. 31.
Cedulæ Prouiſionum attenduntur, & non Decreta Conciſtorialia pro expeditione Bullarum. pag. 208. num. 61.
Decretum irritans quandò adeſt in diſpoſitione, ad præſcribendum contrà illam non ſuffragatur centenaria ſed ſolum immemorabilis pag. 377. num. 16.
Decretum irritans inficit factum pag. 225. num. 23
Et operatur quod derogatio ſtatutis de optando locum habeat cum omnibus indè ſecutis ibid.
Decretum irritans, & clauſula quorum tenores operantur effectum indiuiduæ expreſſionis cum ſuis qualitatibus pag. 443. num. 42.
Collatio libera Beneficij de Iurepatronatus eſt inualida ab initio vigore Decreti irritantis in cap. decernimus 16. q. 1. pag. 107. num. 97. & 100.
Decretum irritans elidit omnem prætenſam ſubreptionem pag. 443 num. 41.
Verba exprimentia antiquam conſuetudinem in Decreto Viſitationis inducunt probationem antiquæ conſuetudinis præcedentis p. 45. n. 9. S.
Et intelligitur præcedenter inducta talis conſuetudo qualis in ſubiecta materia Eccleſiaſtica requiritur ad præſcribendum, nempe quadragenaria pag. 46. num. 10. S.
Decretum Iudicis per modum prouiſionis licet non faciat ſtatum, tamen ſi cauſa non proſequatur, vel per concordiam termineтur, ex acquieſcentia Partis ſuccumbentis, ſatis reſultat illius non eius pag. 65. num. 25. S.
Gratia reualidatoria debet expediri intrà tres menſes ex decreto àpponi ſolito per Reuiſores ſupplicationi ſub pœna nullitatis pag. 252. num. 50.
Simile decretum ſolet aboleri per ſubdatarium pag. 252. num. 51.
Vel per Regentem Cancellariæ concedi licentia expediendi non obſtante lapſu dicti temporis pag. 252. num. 52.
Tale decretum reſpicit ſolum intereſſe Officialium Datariæ, & Cancellariæ, quorum fauore dumtaxat, non autem Partis apponitur ibid.
Omnia Decreta Concilij Tridentini ſubiacent authoritate Sedis Apoſtolicę p. 408. num. 11.
Decreta Congregationis Concilij quod abſens ob inimicitias reſignet aut permutet, intelliguntur in caſu particulari non generaliter per viã

legiſ, pag. 484. num. 5.
Decretum Capituli pro petenda electionis confirmatione, eam reualidat pag. 385. num. 71. pag. 398. n. 58 p. 401. num. 70 p. 402. n. 7 t.
Decreta Sacrarum Congregationum Concilij Tridentini, ac Epiſcoporum, & Regularium ſuper alternatiua functionum Epiſcopalium ſeruanda in Eccleſijſ Pennen. & Hadrien. vnitiſ pag. 217 num. 85. & plur. ſeqq.
Vltimum Decretum Sacræ Congregationiſ Rituum pro lege attendi, & ſeruari debet pag. 25. num. 25. S.
Decretum Sacræ Congregationis non dicitur tollere immemorabilem, ſi de iſta non fit mentio in ipſo Decreto, ſed tantùm in narratiua pag. 49. num. 26. S.
Teſtes confidentialeſ adhibiti in apocha ſponſalium non tenentur illa denunciare in vim Decreti appoſiti in Publicationibus Matrimonij pag. 104. num. 103. & ſeqq. S.
Vide Apocha Matrimonium.
Decretum Congregationis Conciſtorialis fauore Eccleſiæ Pennen. & ſuper prænominatione reſpectu Hadrien. pag. 198. num. 36.
In decretis, & cedulis Conciſtorialibuſ Eccleſia Pennen. ſemper fuit prænominata, pag. 195. num. 26.
Decreta, & Cedulæ Conciſtoriales in Prouiſione Eccleſiarum Viterbien. & Tuſcanen. vnitarum pag. 216. num. 84.
Decretum Reſeruationis. Vide Reſeruatio.
Actus fieri prohibitus abſque certis præuijs ſolemnitatibuſ, & cauſis, ſi fuerit factus cum authoritate Iudicij præſumitur pro eius decreto, quod omnià ritè, & rectè proceſſerint, niſi contrarium oſtendatur pag. 7. num. 5. S.

D E D E C V S

Indigna ſponſa dicitur quando ſponſus abſque parentum, & parentelæ dedecore copulari non poteſt attentis progenie, diuitiiſ, more Regionis, alijſque circumſtantijs pag. 100. num. 88. S.

D E D V C T I O

De valore beneficij deducenda ſunt onera neceſſaria non autèm voluntaria pag. 16. num. 2. S.
Expenſa Prędicatoris non deducitur de valore Beneficij, ſeù Eccleſiæ pag. 17. num. 3. S.
Onera Miſſarum deducenda ſunt de valore Beneficij ſimpliciſ in quo non adeſt obligatio celebrandi per ſe ipſum, ſecus ſi agatur de Cappellania Sacerdotali, ſeù Beneficio reſidentiali, & requirente perſonale ſeruitium, p. 16. n. 1. S.
Contrarium reprobato Garzia, & ſequacibus, pag. 16. num. 2. & ſeqq. & num. 5. S.
Onus tenendi Factorem non deducitur ex valore Beneficij tanquam non neceſſarium, pag. 17. num. 5. S.
Nec deducitur onus Coadiutoriſ præciſè non neceſſarij, ibid.

D E F E C T V S

Decretum Reſeruationiſ motu proprio appoſitum non poteſt de ſubreptione redargui, ſed benè de defectu intentioniſ Papæ apponentiſ pag. 435, num. 8.
Defectus intentionis in Principe motu proprio concedente ex errore facti dicitur ſubreptio re ipſa ibid.
Priuilegium Conclauiſtarum diſpenſat etiam ſuper defectibuſ Natalium pag. 462. num. 7.
Non eſt maius diſpenſare ſuper defectu Natalium, quam ſuper irregularitate ob caſtrationem ex cauſa cantuſ, ibid.
In defectu Natalium nihil peccauerunt qui ſic ſunt nati ibid.

D E F E N S I O

Calor defenſioniſ, & amor cauſę in conſulencibus ſunt propriæ opinionis deterrimi Iudices, pag. 433. num. 1.

D E F L O R A T O R

Iudex cogenſ defloratorem ad ducendam Virginem defloratam non dicitur vim inferre, nec deflorator dicitur coactus, quià irrationabiliter inuitus pag. 21. num. 27.
Deflorator etiàm diſparis conditioniſ ſub vera promiſſione Matrimonij tenetur ducere Defloratam in Vxorem, & tunc proteſtatio præcedens ſuper metu non annullat Matrimonium purè ſubſequens pag. 90. num. 56. S.
Amplia etiamſi ex matrimonio timerentur Scandala, quando concurrit iuramentum ibid.
Contrarium ibid.
Vide etiàm *Stuprum*

D E G R A D A T I O

Ecumenicæ Synodus in Sedes Epiſcoporum à ſe degradatorum, & in Cathedras apud ſe morientium ſolebant per ſuum præſidem alios conſecrare pag. 15. num. 17. V.

D E L E G A T V S

Abbaſ habenſ Iuriſdictionem ordinariam etiàm cumulatiuè cum Epiſcopo, ſi illam habeat iure delegato, ab ipſo ad Epiſcopum datur appellatio pag. 348. num. 22.

D E L I C T V M

Delicta impunita remanere non debent, pag. 299. num. 92.
Abſurdum eſt quem reportare vtilitatem, & præmium ex proprio delicto, pag. 35. num. 9. S.
Præſumptio Iuſtitiæ aſſiſtenſ facto Iudiciſ ceſſat ſi non conſtat ex actis de vlla probatione delicti pag. 486. num. 13.
Factum Iudicis Demonſtratur iniuſtum eo ipſo quod ex actiſ non conſtat de probatione delicti proptèr quod condemnauit pag. 485. n. 13.
Ad excludendum delictum correctio facta per Miniſtros præſumitur ritè, & rectè facta de licentia

Digitized by Google

centia eorum ſine qua fieri nnn poterat, pag. 597 num. 32.

Epiſcopus tenetur habere conſenſum Capituli ad cngnoſcendum, & cnndemnandum aliquem de Capitulo ratinne delicti pag. 294. num. 5.

Amplia procedere tàm in delictis grauibus in quibus dicitur agi de arduis, quam etiàm in leuibus pag. 294. num 6.

Epiſcopus qui præſcripſit contrà Capitulum poteſtatem puniendi Cannnicos abſque illius cnnſenſu reſpectu certi delicti nnn poteſt idem prætendere reſpectu aliorum delictorum, pag. 294. num. 4.

Canonicus carceratus ob graue delictũ, & iſto nõ prnbato miſſus in exilium ad tempus perdit diſtributiones etiam quæ ſuccedunt loco præbendæ tempore carcerationis, & exilij, pag. 484. num. 7. & ſeqq.

Contrarium pag. 485. num. 10 & ſeqq.

Exul numquam amittit duas partes diſtributionum quæ ſuccedunt lnco fructunm præbendæ, dnnèc per ſententiam iuſtificatam ex actn declaratum nnn fuerit conſtare de delicto, pag. 488. num. 26.

Sacerdos accuſatus dè crimine qund in proceſſu non fuit probatum, ſi neget nnn poteſt ex Indicijs condemnari, ſed debet abſnlui, & integram ſuorum beneficinrum perceptinnem obtioere pag. 489. num. 27.

Si autem delictum probatum eſt incrat pæna ordinaria depoſitionis, & priuationis beneficij, pag. 489. num. 26.

Vide etiàm Crimen. Culpa.

D E L V C A

Prnbatur Cardinalis de Luca dicens quod Clericus ab alieno Epiſcopn nullitèr ordinatus non eſt incapax beneficiorum pag. 33. n. 6. & ſeqq.

Idem reprobatur tenens conuentum fundari poſſe etiàm diſſentientibus alijs Regularibus eiuſdem lnci quandn, iſtnrum cnnuentus habent numerum exceſſiuum Religioſorum p. 8. n. 8. S.

D E P O R T A T I O

Per deportationem electi ad ſedem cnnualidatur electio extra formã cap. quia proptèr de elect. pag. 385. num. 10. pag. 388. num. 18. pag. 401. num. 7n.

Vide electio.

D E P O S I T I O

Accuſatio, & Depoſitio Epiſcoporum ficut quæſtio fidei ſpectat ad Sedem Apoſtolicam non ad Inferiores pag. 300. num. 43.

Sacerdos accuſatus de crimine, ſi delictum probatum eſt intrat pæna nrdinaria depoſitionis & priuationis beneficij pag. 489. num. 26.

Regula 1. Cancellariç procedit etiamſi priuatus ſiuè depoſitus fuerit abſens, & ſolum per Procuratorem ſe defenderit, vel verus Contumax extiterit pag. 16. num. 17. V.

DEPVTATIO DEPVTATVS

De Iure etiàm quoad Iudices Ordinarins admittitur deputatio alterius in lncum ſuſpectnrum pag. 264. num. 21.

Statuta, & Cnuſtitutinnes in Synodo fieri debent cum ſolo Cnnſilio Capituli, ſeù deputatorum ab eo pag. 301. num. 56. pag 302. num. 63. & ſeqq

Siuè agatur de arduis ſiuè de non arduis pag. 301. num. 56. pag. 302. num. 64. & plur. ſeqq.

Verba eligimus adſcribimus, & Deputamus ad ſeruitjum Eccleſiæ ſunt prnpria, & congruentia prnuiſioni beneficinrum Eccleſiæ receptitiæ pag. 323. num. 55.

Deputationes Regularium in Hnſpitali Sæculari nnn iuuat ad immutandum illius ſtatum ſçcularem niſi ſint factç animo imprimendi nouum ſtatum pag. 376. num. 13.

Deputati ſi fuerunt Regulares ad gubernium Hoſpitalis ad vitam, & ſic vt ſæcularitèr, non vt amouibilitèr ad nutum, excluditur animus mutandi illius ſtatutum pag. 276. num 14.

DENVNCIATIONES

Concilium Tridentinum iuſſit fieri denunciationes Matrimnniales, vt Patres familias pnſſent ſe opponere, & impedire pag. 99. num. 86. S.

Parochi de ſtilo, & de Iure nequeunt facere denunciationes Matrimonij Filij familias volentis nubere cnm ſponſa nimis paupere nb timorem inimicitiæ, & ſcandali inter cnnſanguinens, ſed debet expectare reſponſum Epiſcopi vel eius Vicarij, pag. 100. num. 91. S

Omiſſio denunciatinnum abſque legitima cauſa non dirimit Matrimonium contractum, ſed impedit cnntrahendum pag. 99. num. 84. S.

Teſtis cnnfidentialitèr adhibiti in apocha priuata vtrùm nnnnbſtante mutua Partium obligationis remiſſinne teneantur vigore decreti in denunciationibus appnſiti reuelare occultam promiſſionem futurarum Nnptiarum pag. 101. num 92. & ſeqq S.

Teſtes confidentiales adhibiti in apocha ſponſalium non tenentnr illa denunciare in vim Decreti appoſiti in publicatinnibus Matrimonij, pag. 104. num. 103. & ſeqq. S.

Eccleſia obligat ad reualandum ea tantùm impedimenta, quæ de tempnre Publicationum exiſtunt pag. 104. num. 103. S.

Teſtes confidentiales adhibiti in apocha ſponſalium, ſi illa reuelarent facerent conſurgere impedimentum, quod antè non aderat pag. 104. num. 5. S.

Scientes occultam cognationem inter eos quorum publicatur Matrimonium, tenentur propalare ad euitandam futuram fornicationem, ibid.

Teſtes confidentiales in apocha ſponſalium adhibit, ſi factum fuit propalatum, & cogantur ſubijcere ſe examini, tenentur ex vi iuramenti propalare factum denunciatum in ordine ad circum-

circumſtantias ipſis notas p. 104. num. 106. S.

Impedimentum publicę honeſtatis ex occultis ſponſalibus licet non adſit, poteſt tamen ſuperuenire, & pendat a futurà reuelatione, qua ſecuta ſurgit honeſtas illius cauſatiua ibid.

Sed poſt contractum Matrimonium non eſt amplius locus denunciationi pag. 104. num. 107. S.

Impedimentum publicę honeſtatis non oritur ex occultis ſponſalibus, ſi factis denunciationibus non appareat aliquod impedimentum ibid.

D E R O G A T I O

Gratia Derogationis Iuriſpatronatus Eccleſiaſticis eſt ſubreptitia, ſi pro tertia parte tantùm ſit laicale,& non exprimatur mixtura p.74 n.1

Iuſpatronatus ſi pro medietate ſpectet ad laicum, & pro alia ad Eccleſiaſticum, ratione mixturæ Papæ ſolet in totum derogare pag.74 num. 3.

Iuſpatronatus mixtum cenſetur laicale quoad derogationem pag.75. num 4.

Declara procedere vt non cadat ſub reſeruationibus,& ei non cenſeatur derogatũ niſi per ſpecialem derogationem, non autem ad effectum vt ei non ſoleat derogari pag. 75. num. 4.

Derogatur ſinè ſcrupulo ſi maior pars ſpectat ad Eccleſiaſticum, minor ad laicum, pag.75. n.5.

Declara procedere ſecundum antiquum ſtylum Datariæ, ſecùs attenta noua praxi quæ laudatur, quià etiàm ad hunc effectum reputatur laicale, ne præiudicetur laico ex communione cum Clerico pag. 75. num. 6.

Papa abſtinet à derogatione Iuriſpatronatus mixti proptèr ſolum præiudicium laicorum, nè retrahantur à fundationibus pag.76. num.8.

Conſentiente laico ceſſat illius præiudicium, & Iuſpatronatus mixtum conferri poteſt per Papam abſque derogatione pro parte ad Clericum ſpectante pag. 76. num. 8.

Iuſpatronatus mixtum, quoàd tempus præſentandi reputatur Eccleſiaſticum, & conceditur ſemeſtre,quoverò ad derogationes reputatur laicum. pag.76. num. 10.

Priuilegium Clerici in Iurepatronatus mixto, vt ſuæ portioni non derogetur, non eſt proprium, ſed laici, & ſublato fauore laici remanet inefficax pag. 76. num. 8.

Prouiſio Apoſtolica cum derogatione, & gratificatione obtenta per præſentatum ab habente pinguiorem vocem in concurſu Conſanguinei præſentati ab alio cohærede, non expreſſa præſentatione, & concurſu conſanguinei, eſſet ſubreptitia ſtante clauſula dummodò non ſit alteri Ius quæſitum pag. 87. num. 29.

Collegij vel Vniuerſitatis Patronę vota ſi ſcindantur in præſentatione,& partes ſint æquales non intrat durante termino collatio Apoſtolica per viam gratificationis, nec gratia cum derogatione medietatis vocum pag. 92. n. 44.

Gratificatio, & derogatio medietatis vocum ſunt duo diuerſa pag. 93. num. 46.

Vnus ex pluribus præſentatis ab eodem Patrono poteſt obtinere gratificationem, non autèm derogationem pro medietate pag.93. num.46.

Derogatio medietatis non applicatur reſpectu vnius Patroni, vel vniuerſitatis, quæ vice vnius fungitur pag. 93. num. 46.

Conſenſus vnius eſt indiuiſibilis ibid.

Gratia derogationis Iuriſpatronatus in totum attenta lite ſuper eo non eſt attendenda, ſi Patronus tam ante, quam poſt litem motam erat in quaſi poſſeſſione præſentandi pag. 96. num. 55.

Contrarium quod ſufficiat verificari litem eo modo quo fuit narrata vertens inter Ordinarium, & Patronos pag. 96. num. 56.

Limitatur hoc contrarium ſi de tempore gratiæ Patronus iam præſentauerat, ſtante clauſula dummodò non ſit alteri ius quæſitum ibid.

Clauſula dummodò non ſit alteri ius quæſitum etiam omiſſa regulariter ſubintelligitur ibid.

Priuilegiũ Iuriſpatronatus ſi ſit conceſſum cum derogatione concordiæ ex cauſa reparationis, debet reparatio concludenter probari.pag. 360. num. 6.

Et non ſufficit hoc caſu aſſertio Pontificis concedentis in motu proprio ibid.

Et reparatio hoc caſu intelligenda eſt de totali reedificatione, non de ſimplici reparatione pag. 362. num. 7.

Reſcriptum tranſactionis derogatorium non valet pag. 362. num. 14.

Limita reſpectu Papę derogantis conuentioni initę inter perſonas Eccleſiaſticas ſuper iuribus Eccleſiarum ibid.

Sublimita ſi eſſet conuentio ſuper iure priuato, quia deſtrui non poteſt ſine cauſa ibid

Reſcriptum Principis derogatorium Tranſactionis vel non valet omninò vel validum remanet tantum ex gratia pag. 361. num. 10. & 13.

Limita ſi tranſactio fuerat nulla ipſo iure, & Princeps auditis partibus, cauſaque cognita nullitatem declarauit pag. 361. num. 12. & ſeqq.

Secus ſi tranſactio emanauerat ſuper iure dubio, & diſputabili pag. 361. n. 13. pag. 366. n. 24.

Clauſula derogatoria Indultis Epiſcoporum pro tempore Cardinalium etiamſi beneficia vacauerint in menſe reſeruato ſonat in priuilegium pag. 366. num. 28.

Regula 8. hodie 9. Cancellariæ ſine neceſſitate aperitionis oris derogat de per ſe priuilegiis in contrarium non obſtantibus derogatoriis derogatoriarum pag. 367. num. 29.

Per obitum Prouiſi in Romana curia ſolent continuare prouiſiones cum derogatione Iuriſpatronatus etiam laicalis pag. 369. num. 36.

In paritate vocum inſtituendus eſt præſentatus qui eſt de familia fundatoris ad excluſionem extranei compræſentati, & ſi extraneus obtineret prouiſionem Apoſtolicam cum derogatione medietatis vocum necnon gratificationem non expreſſa circumſtantia quod alter compræſentatus erat de familia Fundatoris, gratia eſſet ſubreptitia pag. 370. num. 38.

Et procedit fauore præſentati non ſolum ſi ſit de familia Fundatoris, ſed etiamſi ſit tantum de genere ipſorum Patronorum ibid.

Immò & de genere exiſtentium in quaſi poſſeſſione præſentandi ibid.

Derogatio Apoſtolica medietatis vocum cum aſſertiua præſentationis alterius medietatis valet etiamſi de tempore gratiæ præſentatio non adeſſet, ſed ſuperuenerit pag. 373. num. 45.
Intellige ſi præſentatio ſuperuenerit intrà quadrimeſtre, & fiat coram Superiore infrà dictum tempus ibid.
Et coram Papa debet exhiberi nominatio in Camera ſeù Cancellaria intrà eundẽ terminũ ibid.
Amplia etiamſi gratia emanaſſet ſuper præſentatione iam facta, ſed inualidè, vt adhuc ſubſiſtat ſi intrà terminum noua, & valida præſentatio ſuperueniat ibid.
Annexio pręſumpta ex correſpondentia numeri Prębendarum, & aliorum membrorum ad numerum Canonicatuum non ſufficit vt in Reſeruatione ſpeciali Canonicatus veniat præbenda & alia ſic annexa, niſi adſit derogatio Statutis, & Conſuetudinibus de optando cum mentione ſpeciali Præbendæ vel domus pag. 224. n. 22.
Si Papa in prouiſione derogauit ſtatutis & conſuetudinibus de optando veniunt non ſolum membra annexa ſeparabilitèr, ſed etiam ſeparata,& temporalia pag. 225. num. 23.
Debet tamen conſtare de voluntate Papæ quod ea contulerit in ſpecie,volendo quod Prouiſus habeat omnia poſſeſſa per canonicũ defunctũ ibid.
Quid si ante datam Prouiſionis Apoſtolicæ iam in Eccleſia facta eſſet optio membri temporalis
Quod tunc derogatio ſtatutis de optando non collat ius anteà quæſitum tertio per optionem conſumatam ibid.
Contrarium,& quomodò procedat prima opinio ibid.
Decretum irritans operatur quod derogatio ſtatutis de optando locum habeat cum omnibus inde ſecutos ibidem.
Si Papa derogat Sentię cenſetur etiã derogatũ omnibus inde ſecutis, pag. 225. nums 23. in fin.
Ad excluſionem Reſeruationum verba debent eſſe indubitata, & clara itaùt concludant perneceſſe pag. 405. num. 2. 4. & 5.
Limita ſtante incompatibilitate diſpoſitionis cum Regula Reſeruatoria, quià ex illa ſatis reſultàt derogatio pag. 405. n. 3. & 4. pag. 414. n. 23.
Regula 8. hodie 9, Cancellariæ eſt compatibilis cum facultate præſentandi toties quoties caſus uacationis euenerit, nec per iſtam dicitur illi derogatum, quia intelligitur nullo ſuperueniente impedimento pag. 405. num. 2.
Dataria concedit Cardinalibus Ordinariis collatoribus indultum conferendi beneficia Reſeruata, cum aliquibus modificationibus, & derogationibus Regularum Cancellariæ p.238.n.6.
Derogatio ſupponit obſtaculum pag. 238.n. 6.
Papa non cenſetur derogaſſe legi Fundationis ſine ſpeciàli mentione pag. 435. num. 9. pag: 436. num. 11.
Papa in prouiſione Beneficiorum de Iurepatronatus vacantium in Curia expreſſe derogat Iuripatronatus pro illa vice pag. 435. num. 10.
Alias ſine expreſſa derogatione Iuriſpatronatus non tenet Prouiſio Apoſtolica ibid.
Decretum Reſeruationis non ſufficit ad tollendum Rectori habituali iusnominandi Vicarium, ſi Papa non derogauit in ſpecie Bullæ Pianæ pag 435. num. 9. pag. 436. num. 11. pag. 437. n. 14. & ſeqq.
Nec ſufficiunt clauſulæ generales non obſtantibus Indultis, & quorum tenores pag. 436. n. 11.
Conciliis generalibus debet fieri derogatio in ſpecie, vt Priuilegium valeat pag. 3. num.6.S.
Aliud eſt requiri mentionem, & derogationem ſpecialem Concilii, aliud non præſumi ſublatum ius debitum ex concilio, niſi de eo facta ſit mentio ſpecialis in diſpoſitione pag 6. n.19.S.
Coccini deciſio 1274. num. 12. notatur ibid.
Gratia derogationis,& gratificationis eſt ſubreptitia, & nulla, ſi non ,fuit expreſſum Summo Pontifici quod alter Præſentatus erat vnus ex compatronis, & de familia Fundatoris pag. 13. num. 8. S.
Centenaria ſufficit vt Conſtitutiones derogatorias vel aliud quodlibet neceſſarium, & opportunum titulum adeſſe dicendum ſit pag. 10. n.8.V.

DESCENDENS

Verbum Deſcendentes in Iurepatronatus mixto Agnatos ſeù gentiles ſignificat pag. 82.num.15.
Appellatione deſcendentium per lineam maſculinam non veniunt fœminæ deſcendentes ex Maſculis pag. 279. num. 2. & ſeqq.
Contrarium pag. 280. num. 4. & ſeqq. de veriori pag. 281. num. 14. & ſeqq.
Diſtingue vt prima opinio procedat in fideicommiſſis, contraria vero in iurepatronatus, & in materia indifferenti pag. 280. num. 5. & ſeqq.
Amplia etiam ſtante ratione agnationis quando fuit ſubſtitutus extraneus pag. 280. num.6. pag. 281. num. 14.& ſeqq.
Verbum deſcendentes ex eis aptum eſt includere fœminas pag. 280. num. 7.
Nomine Poſterorum veniunt fœminæ Deſcendentes, & Agnatę poſt maſculos, etiamſi vocentur poſteri per lineam maſculinam pag. 284. n.22.
Iuſpatronatus reſeruatum pro Deſcendentibus maſculis, & deficiente linea maſculina pro fœminis, poſt mortem vltimi maſculi non tranſit ad eius hæredes, ſed ad fœminam ſuperſtitem in reſeruatione contemplatam pag. 84. num.23
Iuspatronatus reſeruatum alicui & eius deſcendentibus in infinitum abſque vlla mentione agnationis & familiæ intelligitur de filiis vti hæredibus, & eſt hæreditarium pag.84.num. 22.
Iuſpatronatus reſeruatum certo generi perſonarum puta deſcendentibus maſculis, & linea maſculina extincta fœminis repugnat qualitati ſimpliciter hæreditarię pag.84. num. 23.
Amplia etiamſi poſteà fiat mentio de hæredibus & ſucceſſoribus prædictis, quia intelligitur de hæredibus & ſucceſſoribus deſcendentibus,nec mutant vel ampliant diſpoſitionem ibid.
Quidquid ſit an reputetur hęreditarium vel merè gentilitium ad effectum computandi voces Patronorum in capita, vel in ſtirpes ibid.
In dubio pronunciandum pro habilitate Deſcendentium à Spurio ad quæcumque beneficia, & dignitates pag. 169. num. 28.

Ap:

Appellatione fęminarum non veniunt Maſculi deſcendentes ab eis pag. 85. num. 26.

Appellatione deſcendentium per rectam lineam maſculinam veniunt fæminæ per poſterius pag. 281. num. 10.

Ad excludendas fæminas per poſterius neceſsè eſt quod vocentur maſculi deſcendentes per lineam maſculinam pag. 281. num. 9.

Feminæ, & deſcendentes ab eis non propriam, ſed alienam agnationem conſeruant pag. 282. num 17.

Maſculus præſentans cum expreſſione deſcendentiæ à tali non inducit obſeruantiam fauore deſcendentium ſimpliciter, ſed fauore deſcendentium Maſculorum pag. 428. num. 8.

Deſcendenti ab eo qui alias præſentauit, aut Prouiſioni Beneficii conſenſit tanquam Patrono non denegatur Gratificatio, licet non probetur præciſa deſcendentia ab eo, qui fundauit Iuſpatronatus pag. 14. num. 12. S.

D E S C E N D E N T I A

Probans eſſe quem filium Patri N. non probat deſcendentiam à fundatore ſi aderant in Ciuitate plures eiuſdem nominis, & cognominis pag. 169. num. 29. pag. 173. num. 31.

Limita ſi habet præsentationem à Patrono pag. 169. num. 30.

Limita etiam ſi frater eius fuit alias præſentatus, & obtinuit beneficium per Sententiam reiecta tali exceptione Canonizantem parentelam ibid

Remiſſoria, & compulſoria ad probandum deſcendentiam à fundatore, quæ impugnatur, negari non ſolet in qualibet inſtantia, etiam in gradu reſtitutionis in integrum pag. 173. num. 31.

Amplia etiamſi alii Teſtes fuerint in alia inſtantia inducti, quando ex nouis articulis reſultare poſſunt particulares circumſtantiæ ſuper quibus alii Tęſtęs non fuerunt examinati pag. 174. num. 31.

Præſertim conſtito de exiſtentia nouorum iurium compulſandorum, quià concedi debet ſpecialis compulſoria ibid.

Præſumptio ex *Clem. plures de Iurep.* excluditur ſi in præſentationibus fuit articulata ſeù probata per Teſtes ſola deſcendentia ligitima, & maſculina à communi ſtipite, nòn autem qualitas hæreditaria pag. 108. num. 11. S.

Vel ſi fuit habita mentio familię, & Deſcendentiæ, nunquam verò hæreditariæ qualitatis ibid.

Vide etiam ſupra *Deſcendens*

D E S T I N A T I O

Singularis, & nominatim facta enumeratio, & deſtinatio in vno & eodem verborum contextu inter hæredes operatur datam vnicuique virilem portionem pag. 14. num. 9. S.

Et inter Patronos operatur aſſignatam vnicuique propriam, & ſingularem vocem ibid.

D E S V E T V D O

Deſuetudo introducta in ſequelam tituli inhabilis & vitioſi non poteſt plus importare quam titulus ipſe vitioſus pag. 179. num. 19.

Eccleſia quę deſijt eſſe Collegiata per deſuetudinem non remanet talis actu, nec habitu ibid.

Limita ſi deſuetudo proueniat à causa quæ non valuit deſtruere habitum Collegialitatis, vt oppreſſio Hoſtium, & ſimiles cauſæ accidentales ibid.

Ad extinguendum Collegium in actu attenditur factum de facto, ſed in habitu attenditur factum de iure ibid.

Deſtructio Collegii per deſuetudinem ſeù rerum naturam ęquiparatur deſtructioni factæ de iurę ibid.

D E T E R I O R A T I O

Refectio domus Vicarijs ad eum pertinet ſi fuit in culpa deteriorationis pag. 53. num. 42. S.

Detractio Vide etiam *Deductio*

Onera Miſſarum an ſint detrahenda a reddito Beneficii ad cuius titulum quis petit promoueri ad effectum conſtituendi ſummam requiſitam ex conſuetudine Innocentii XII. quæ incipit ſpeculatores pag. 18. num 8. S.

Non ſunt detrahenda niſi in fundatione cautum fuerit quod in caſu impedimenti teneatur Bene ficiatus celebrare per alium pag. 18. num. 9 S.

Et dummodò interim donec aſcendat ad Sacerdocium, pro rata Miſſarum aliundè habeat vndè viuere poſſit ibid.

D E V O L V T I O

Deuolutio eſt Reſeruatio clauſa in corpore iuris fortior quacumque alia reſeruatione in corpore iuris non clauſa pag. 415. num. 25.

Fixis Collatoribus cum deuolutione inter ipſos per viam circuli perpetui non intrat reſeruatio pag. 411. num. 16.

Deuolutio electionum pertinet ad illum ſuperiorem ad quem ſpectat confirmatio pag. 394. n 44

Etiamſi confirmatio ſpectet ad Epiſcopum iure ſpeciali, ad ipſum tamen deuolutio pertinet, & non ad Papam pag. 494. num. 43.

Collatio facta per Papam iure deuoluto iuxtà Lateranenſis ſtatuta Concilii importat deuolutionem factam gradatim de vno Superiore ad alium vſque ad Papam vltimo loco pag. 393. num. 37.

Et vnuſquiſque ex Collatoribus habet ſemeſtre à die Scientię vacationis pag 393. num. 38.

Probari debet ſcientia nullitatis electionis in Epiſcopo alijsque Collatoribus gradatim vt ſit locus prouiſioni Apoſtolicæ iure deuoluto iuxtà Lateranenſis ſtatuta Concilij pag. 393. num. 39.

Limita ſi Eccleſia ſit exempta, quià tunc deuolutio fit immediatè ad Papam pag. 393. num 41.

Item limita ſtante clauſula dummodò non ſit alteri ius quæſitum, quia per eam Papa cenſetur voluiſſe conferre iure præuentionis concurrendo cum Ordinarijs Collatoribus pag. 393. n. 40

Sublimita hoc ſi apponatur alia clauſula, & de deuolutione detur diſpoſitiuè, per quam Pontifex dicitur declarare ſe nolle concurrere cum Ordinariis, eoſque præuenire ibid.

col-

Digitized by Google

Collatio vti de deuoluto non ſpectat Ordinario antè deuolutionem nec in actu, nec in habitu. pag. 207. num. 101.

Collatio Beneficij de Iurepatronatus facta tanquam de deuoluto ſpreto Patrono non conualidatur etiamſi iſte poſteà neglexerit in tempore præſentare pag. 107. num. 200.

Secùs ſi collatio facta eſt vti de libero, & authoritate ordinaria ibid.

Superior qui iure deuoluto procedit non tenetur ponere edictum, nec facere concurſum. pag. 118 num. 222.

Multò minus tenetur attendere Concurſum, & examen factum pro Ordinario, & capitulo eligere debentibus ibid.

Nèc tenetur conferre vni ex oppoſitoribus examinatus in concurſu pro Ordinario, & Capitulo ibid

Declara niſi aliqua adeſſet conſtitutio diſponens ex ſola oppoſitione acquiri ius ad rem ibid.

Tenetur tamen conferre habenti requiſita neceſſaria ibid.

Conſtito de bono Iure electi ceſſat motiuum deuolutionis, & litteræ impetratæ ex capite deuolutionis carent iuſtificatione, nec merentur executionem pag. 116. num. 139.

Præſentatio nulla habetur pro non facta, & non obſtat deuolutioni ob lapſum temporis ad præſentandum, pag. 378. num. 22.

Beneficia de collatione alicuius dignitatis ſi vacant illa dignitate vacante non dicuntur ad Superiorem deuoluta, quia non datur negligentia in inferiore dignitate vacante, pag. 249. num. 37. pag. 250 num. 24.

Beneficia Eccleſiæ non numeratæ ſeù receptitiæ non deuoluuntur ad Superiorem, ſi non prouideantur intrà ſemeſtre pag. 326. num. 68.

Sed vt intret deuolutio debet immediatus Superior præfigere terminùm illi ad quem ſpectat inſtitutio, quo elapſo, & inſtitutione non facta poterit ipſo Superior prouidere pag. 326. num. 69.

Non facta, vel non concluſa electione in termino ſemeſtris ad Canonicatus Magiſtrales, & Theologales, eſt locus deuolutioni, pag. 110. num. 114.

Et ſuperior ad quem fit deuolutio non tenetur eligere vnum ex oppoſitoribus ab ordinario examinatis in tempore ſemeſtris ibid.

Limita primo ſi vnus tantùm Oppoſitor compareat & ſic examinatus, & idoneus repertus in tempore ibid.

Limita ſecundo ſi intèr plures oppoſitores examinatos, & idoneos repertos, ac electus in paritate Votorum, deuentum ſit ad diſcuſſionem qualitatum in eodem tempore ſemeſtris, & vnus repertus ſit dignior, & magis qualificatus pag. 120. num. 215.

Contrarium, & quod ſemper tenetur prouidere vnum ex oppoſitoribus examinatis in tempore pag. 120. num. 216.

Prima ſententia eſt verior pag. 120. num. 217.

Vide etiam *Electio Iuſpatronatus quoad Præſentationem Oppoſitor.*

Collationes factæ ab ordinario Iure deuoluto cum non conſtituunt in quaſi poſſeſſione liberè conferendi, nec præiudicant poſſeſſioni Patronorum pag. 453. num. 26.

Amplia etiamſi deuolutio non exprimatur in collatione, ſed ex actis colligatur fuiſſe lapſum tempus Patronis ad preſentandum antè collationem ibid.

D E V S

Deus & Anima ſi fuerunt inſtituti, executor in teſtamento relictus ſuccedit loco hæredis Vniuerſalis pag. 19. num. 20.

Omnia bona noſtra recognoſcimus ex Deo pag. 422. num. 20.

Verba de bonis ſibi a Deo datis non congruunt bonis Eccleſiaſticis, quia non ſunt data Clerico, & excepto victu & neceſſarijs reliquum eſt Eccleſiæ, & pauperum pag. 413. num. 20.

Verba de bonis ſibi a Deo datis non probant bona eſſe Eccleſiaſtica pag. 412. num. 20.

Etiam laici in ſuis Elogijs dicunt diſponere de bonis ſibi a Deo datis ibid.

D E X T E R A

Primus locus in ſiniſtro Choro eſt ſecundus comparatiuè ad primum in Choro dextero, pag. 45. num. 48.

D I A C O N V S

Diuus Franciſcus uti diaconus vacabat diuinis, & vti laicus manibus laborabat pag. 45. num. 84.

Septem diaconi, totidem Subdiaconi, & duodecim Presbyteri aſſiſtentes Epiſcopo in conſecratione olei Sancti feria V. in cena Domini an Sacra Communione refici debeant antè uel poſt Capitulum pag. 288. antè num. 2.

Diaconus, & Subdiaconus aſſiſtentes celebranti quare debeant eſſe Canonici pag. 289. num. 5.

Vide etiàm Parati

Cardinalis Diaconus non poteſt ad gradum Epiſcopalem peruenire, niſi priùs diaconiam dimittat, & aſſumat Titulum pag. 67. num. 29. S.

Vide Cardinalis

D I A L E S

Sacerdotes Iouis apud Gentiles Flamines Diales nuncupati abeſſe non poterant etiàm ex cauſa neceſſaria ob aduerſam valetudinem abſque licentia ſummi Pontificis pag. 488. num. 24.

D I C T I O

Dictio *Alius* importat ſimilia pag. 6. num. 20.

Dictio *Et* denotat æqualitatem terminorum in caſibus copulatis, pag. 19. num. 20. V.

Et quod qualitas Exiſtens in vno cenſeatur exiſtere in alio ex copulatis ibid.

Dictio *Item*, & *ſimiliter* ſunt Synonima, pag. 14. num. 50. S

Dictio *Item* inducit coniunctionem ibid.

Dictio *Item* cum præcedenti copula, & inducit

Coniunctionem, & ſtat copulatiuè ibid.
Dictio *Più toſto* latinè *magis* ſtat comparatiuè quandò ponitur inter duo extrema inæqualia, & includit poſitiuum pag. 466. num. 4.
Si verò ponatur inter duo contraria, dicitur ſtare electiuè ibid.
Dictio *prius* ſempèr ſtat limitatiuè non ad ſubſtantiam, ſed ad qualitates dumtaxat ſolet referri pag. 11. num. 10. V.
Dictio *Quantumuis* explicat caſum magis dubitabilem, & implicat minùs dubium, pag. 22. num. 2. S.
Dictio *ſimiliter* Vide *etiam Dictio Item*.
Dictio *Tantum* excludit omnem alium caſum pag. 204. num 48.
Maximè diuerſum, & totalitèr ſeparatum, ibid.
Dictio alternatiua *Vel* vnum, & idem in effectu continet quoad diſpoſita pag. 19. num. 20. V.
Dictio alternatiua *Vel* propriè, & ſui eſt natura diſiunctiua ſeparans perſonas tempora, & caſus. ibid.
Dictio *Vel* ſempèr ponitur intèr diuerſa, pag. 25. num. 28. V
Dictio *Verò* ſtat aduerſatiuè diſpoſitioni præambulæ pag. 192. num. 15.
Vide Verbum.

D I C T V M

Dictum vnius Doctoris, maximè dubitantis, non attenditur quando communis eſt in contrarium pag. 244. num. 21.
Dictum Doctorum intelligi debet iuxta auctoritates quas allegant pag 309. num. 8.
Dicto Cardinalium licet nihil opponi po ſit, poteſt tamen opponi dicto legatorum de an nu ab eiſdem Cardinalibus deponentium, pag. 61. num. 18. S.

D I D A C V S

Frater Didacus de Cea Commiſſarius Generalis pro Vltram ntana Prouincia Minorum Obſeruantiæ pag. 32. num. 59.
Allegatio eiuſde pro ſubſtinenda fundatione Conuentus Victoriæ pag. 36. num. 7.
Frater Didacus Bruno Pater Prouinciæ Angelorum aucthor libelli inſcripti Manuale Tabellionum pàg. 50. num. 95.

DIÆCESANVS DIÆCESIS

Vidde etiàm *Epiſcopus Ordinarius*.
Beneficiatus tenetur ſoluere Cathedraticum Epiſcopo in cuius diæceſi exiſtit Eccleſia, pag. 1. num. 1. & ſeqq. S.
Ius Epiſcopale tenetur Beneficiatus ſoluere Epiſcopo, in cuius Diœceſi exiſtit Eccleſia, quam poſſidet pag. 1. num 1. S.
Et Epiſcopus pro illo exigendo habet intentionem fundatam in aſſiſtentia iuris pag. 1. n. 2. S.
Cathedraticum competit ex lege Diæceſana in ſignum ſubiectionis pag. num. 3. & 5. S.
Priuilegium nunquàm præſumitur tollere Cathedraticum proprio Diœceſano, niſi expreſſerit ipſum Cathedraticum in ſpecie pag. 3. n. 7. S.
Nunquã præſumitur voluiſſe papam per ſuum Priuilegium auferre proprio Diæceſano natiuam ſubiectionem, & reddere Eccleſiam acephalam pag. 4. num. 10. S.

D I E S

Dilatio non ſuſpendit nequè actum imperfectum reddit, ſed actum trahit ad certam diem pro Executione, non pro perfectione p 120. n. 9
Beneficia perſonalia ſine die, & conſule carent auchoritate pag. 121. num. 10.
Dies & tempus non requiritur ad perfectionem beneficij & gratiæ ibid.
Dies, & tempus requiritur vt poſſit probari falſitas gratiæ, vel beneficij, ibid.
Item requiritur ob præiudicium tertij habentis Ius quæſitum ex alia gratia ibid.
Beneficium Principis ſi non eſt perſonale, ſed publicum redactum in corpore iuris, dies non eſt neceſſarius. ibid.
Lex quandò requirit appoſitionem diei ſufficit quod appareat vbicumquè pag. 128. num. 11.
Datare ſupplicationem ſub die Præſentatæ vel ſub alia diuerſa eſt in arbitrio Datarij, pag. 123. num. 16. pag. 115. num. 20.
Etiam nulla exiſtente data, aut die Præſentatæ, adhùc conſenſus extendi poteſt mortuo Reſignante, & dari ſupplicatio ante illius obitum pag. 134. num. 44.
Matrimonium eſt actus legitimus quinon recipit conditionem, neque diem pag. 73. num. 15. S.

D I E T A

Congregationi Caſſinenſi tributum fuit Ius deſtituendi Abbates locales in eorum capitulis, & Dietis generalibus pag. 3. num. 4. V.

D I F F E R E N T I A

Vide etiam *diſparitas*
Intèr Epiſcopum, & Abbatem pontificalitèr celebrantem debet eſſe differentia, p. 27. n. 6. S.

D I G N I T A S

In dubio pronunciandum pro habilitate deſcendentium a ſpurio ad quæcumque beneficia, & dignitates, pag. 169. num. 28.
Forma cap. quià proptèr de elect. ſeruanda eſt in electione quæ fit de dignitatibus, & Prælaturis maioribus, per quarum vacationem Eccleſiæ remanent viduatæ. ſecùs vbi agitur de Canonicatu ſeù dignitate inferiori, pag. 115. num. 132.
In electione dignitatis inferioris ſeruandum eſt ſtatutum vel conſuetudo Eccleſiæ p. 115. n. 134
Fundatio, & dotatio non ſufficiunt ad acquirendum ius præſentandi principalem Prælaturam in Eccleſia Collegiata vel conuentuali, niſi in limine fundationis reſeruetur ex priuilegio Apoſtolico pag. 372. num. 43.
Et ſi Papa ex interuallo illud concedat erit conceſſio gratia, ibid.
Et cadet ſub reuocatione Concilij Tridentini ibid.
Necnon ſub reſeruatione Apoſtolica ibid.

Ius

Ius antiquum per quod ex conſenſibus directis in aliquem vti electum intelligitur facta electio, adhuc viget, nec fuit immutatum in minoribus dignitatibus pag. 390. num. 23.

Electio non requirit quod ſeruetur forma cap. quia propter de elect. ſi non agitur de prima dignitate in Eccleſia Collegiata p. 401. n. 69.

Regula 4. olim 3. Cancellariæ reſernat perpetuò & in omni caſu, & tempore primas dignitates etiàm in Collegiata, quatenùs earum valor excedat decem florenos auri pag. 405. num. 1.

Regula 4. olim 3. Cancellarię non intrat ſi Papa perpetuò ius eligendi, vel præſentandi ad primam dignitatem concedat capitulo pag. 405. num. 1. & 3.

Regula Cancellariæ reſeruatoria dignitatum in Collegiatis locum habet etiam in Collegiatis habitu tantùm pag. 176. num. 5.

Eccleſia dignior dicitur habens dignitatem antiquiorem pag. 189 num. 8.

Regula 2. Cancellariæ comprehendit etiam beneficia vacata tempore vacantiæ dignitatis ad quam ſpectabat illorum collatio pag. 249 num. 37. & 39. pag. 251. num. 46.

Siuè illa dignitas libere prouideatur per Sedem Apoſtolicam ſiuè ad nominationem, pag. 249. num. 37. pag. 251. num. 47. & ſeqq.

Limita ſi dicta dignitas non ſit reſeruata ſedi Apoſtolicæ pag. 251. oum. 43.

Beneficia de Collatione alicuius ſi vacant illa dignitate vacante illorum Collatio ſpectat iure proprio, & natiuo ad Succeſſorem in dignitate non ad Immediatum Superiorem p. 249 n. 37.

Neque hoc caſu dicuntur ad ſuperiorem deuoluta quia non datur negligentia in Inferiore dignitate vacante pag. 249. n. 37. pag. 250 n. 42.

Regula 2. Cancellarię comprehendit beneficia quæ ſunt de collatione non ſolum primarum dignitatum, ſed quorumcumque aliorum vacantium Collatorum, & collatricum Sæcularium, & Regularium pag. 249 num. 38.

Papa reſeruando ſibi Beneficia quæ ſunt libere Collationis vel præſentationis dignitatum vacantium vtitur iure ſuo, & neminem lædit pag. 251. num. 45.

In Vniuerſitate licet Sæculari maior pars non conſiſtit in ſolo numero, ſed in dignitate anthoritate, ac merito perſonarum, p. 277. n. 56

Solis Epiſcopis ob excellentiam eorum dignitatis permiſſum eſt in Eccleſijs Suæ diæceſis erigere Thronum, ſeù Baldachinum pag. 23. n. 5 S.

Legatum factum Anteceſſori debetur ſucceſſori in dignitate independente, vt eſt Imperator, Papa Epiſcopus, & ſimiles pag. 59. num. 10. S.

Secus in dignitate dependente, vt eſt Vxor Imperatoris, Vicarius Epiſcopi, & ſimiles ibid.

Matrimonia conditionata non decent dignitatem tanti Sacramenti pag. 82. num. 6. S. pag. 84. num. 40. S.

D I G N V S

Dignus eſt operarius mercede ſua pag. 43. n. 80.

Excellentia Sacrarum Veſtium ſuparat omnes alias digniores, pag 291. num. 9.

Cathedralium ſimplicitèr æquè principalitèr vnitarum Epiſcopus pręnominari debet ab Eccleſia digniori pag. 188. num. 6. & ſeqq.

Itèm reſidere debet Epiſcopus in Eccleſia dignori pag. 189. num. 7.

Et dignior dicitur habens dignitatem antiquiorem pag. 189. num. 8.

Sciſſa Vniuerſitate vel Collegio in duas partes hàbentes equalia vota circa præſentationem adhùc illa pars dicitur maior, & ſanior quæ præſentauit digniorem pag. 89. num. 34.

Et ille dignior vti ſolus electus debet in inſtitutione gratificari per actum iuſtitię ibid.

Clerus Sæcularis dignior eſt Regulari, pag. 47 num. 17. S.

Vide *Clerus*.

In Parochialibus affectis, & reſeruatis, vbi ad Papam ſpectat conferre, & ad Epiſcopum concurſum inſtituere. Epiſcopus eligit digniorem non Papa, pag. 464. num. 7.

Vide *Concurſus*.

D I L A T I O.

Dilatio non ſuſpendit neque actum imperfectum reddit, ſed actum trahit ad certam diem pro executione non pro perfectione. pag. 120. uum. 9.

Dilatio in gratia eſt mora non conditio, differens non ſuſpendens pag. 121. num. 9.

Dilatio gratiæ vſque ad tempus datæ per Datarium apponendum, eſt interpratatio introducta de Stylo, quæ veritatem & perfectionem gratiæ immutare non poteſt ibid.

D I M I N V T I O

Augumēti, & Diminutionis eadem eſt proportio, & ſtabilitum in augumento cenſetur ſtabilitum etiàm in decremento licèt non exprimatur pag 318. num. 38.

Redditus Eccleſię præſumuntur in poſterum potius augeri quam diminui pag. 318. num. 37.

D I M I S S I O

Per non dimiſſionem primi Canonicatus intrà bimeſtre à die adeptæ poſſeſſionis ſecundi ipſo iure vacat vterque pag. 183. num. 29.

Limitatur ex generali conſuetudine Germaniæ retinendi plures Canonicatus, & Prabendas in diuerſis Collegiatis pag. 183. oum. 30.

Contrarium niſi interueniat Apoſtolica diſpenſatio pag. 183. num. 31.

Paſſim tamen conceditur Apoſtolica diſpenſatio pro Canonicatibus Germaniæ ibid.

Lis mota ſuper fructibus Canonicatus poſtquam iam vacauerat ob non dimiſſionem alterius incompatibilis non impedit dictam vacationem pag. 184. num. 35.

Regula 3. Cancellariæ annullat Reſignationes, & dimiſſiones ſiuè liberas, ſiue ad fauorem factas per eum qui adſpirat ad aliud beneficium incōpatibile tunc vacans conferendum à Papa pag. 255. num. 58.

Et talis reſignatio, ſeu dimiſſio cenſetur facta in fraudem Reſeruationis pag. 255. num. 58. pag. 256. num. 62.

Et beneficium ſic reſignatum aut dimiſſum vacare dicitur, & manet reſeruatum Sedi Apoſtolicæ pag. 255. num. 58.

Et vacat etiam ſecundum illud beneficium de quo fuit per Papam prouiſus, ac ſi collatio ad eius fauorem facta non fuiſſet ibid.

Declara procedere ſi in prouiſione ſecundi non fuerit facta ſpecialis & expreſſa mentio de prio re incompatibili reſignato, ſeù dimiſſio ibid.

Declara ſecundo non procedere ſi primum beneficium reſignatum ſeù dimiſſum erat de Iurepatronatus laicorum pag. 255. num. 59.

Declara tertio non procedere ſi primum dimiſit ignorans ſecundum vacare, quià ſi poſteà ſciens vacationem illud impetrauit valebit prouiſio, pag. 256. num. 62. & 63.

Non tamen valebit reſignatio prioris, etiam ſtante ignorantia, & bona fide ibid.

Ignorantia tamen eſt probanda, & Regula ſupponit fraudem ibid.

Quid ſi ſecundum incompatibile confertur ab Ordinatio non à Papa, an tunc poſſit primum data opera reſignari, ne vacet in menſe reſeruato pag. 256. num. 64.

Prouiſus ab Ordinario de beneficio incompatibili poteſt data opera differre capturam poſſeſſionis in menſe non reſeruato pag. 256. num. 64.

Item poteſt data opera reſignare primum ante adeptionem ſecundi ab Ordinario ibid.

Contrarium decidit Rota, ſed primam opinionem tenet auctor ibid.

Regula tertia, & motus Pauli V. non intrant in hoc caſu, & quando procedant ibid.

Si obtinens beneficium de Iurepatronatus laicorum illo non dimiſſo aliud conſequitur incompatibile à Papa, collatio vtioris ex vi decreti de dimittendo vacantis ſpectat ad Papam cum clauſula accedente conſenſu Patronorum pag. 255. num. 60.

DIOCESIS Vide *Diœceſis*

D I P L O M A

Etiam in interpretatione Conſtitutionum & Diplomatum Summorum Pontificum, ſcriptorum, & Maiorum intellectui, & interpretationi ſtandum eſt pag. 26. num. 29. V.

D I S C A L C E A T I

Diſcalceati, & Recollecti in Hiſpania paupertatis Seraphicæ rigidiſſimi obſeruatores vulgo reputantur pag. 44. num. 83.

Diſcalceati, & Recollecti in Hiſpania hàbent elemosynas annuales ibid.

Et fundationes Conuentuum non acceptant abſque determinata Eleemosyna olei, Piſcium, lignorum, & ſimilium ibid.

D I S C I P L I N A

Capitulum generale omnia valet præcipere quæ neceſſaria cenſet ad perſeuerantiam Diſciplinæ pag. 18. num. 19. V.

D I S C O R D I A

Diſcordiæ non poſſunt allegari, præſumi, vel timeri ex electione quæ fuit facta in magno exceſſu votorum, & quando poſteà etiam alij conuenerunt in electum illum recognoſcendi pag. 355. num. 18.

In functionibus quæ ſpectant ad vtramque Eccleſiam ſi adeſt diſcordia ad tollendas diſſentiones practicatur alternatiua pag. 194. num. 20.

Sed ex hac alternatiua non infertur ad alternatiuã pranominationis in Scriptura prouiſionis ibid.

Acertima diſcordia inter coniunctos Sponſi cum illis Sponſæ, ſub euidenti periculo alicuius peſſimi exempli eſt iuſta cauſa impediendi Matrimonium pag. 100. num. 87. S.

Et Prælatus tenetur tale Matrimonium impedire ibid.

D I S P A R I T A S

Inter Renunciationem Bonorum, & Reſignationem Beneficii adeſt diſparitas rationis, & qualis pag. 141. num. 7.

Extenſio de caſu ad caſum non fit quando per poſſibile poteſt adeſſe diſpar ratio ibid.

Stuprator diſparis conditionis tam in nobilitate, quam in diuitiis, ſi præmiſſa clandeſtina proteſtatione ſuper metu, matrimonium poſtè contrahat nullum eſt matrimonium pag. 90. n. 55. S.

Amplia etiamſi copulam extorſerit data ſpe Matrimonii, ſed fictè ibid.

Maximè ſi Mulier colligere potuit fictionem ex coniecturis ibid.

Stuprator diſparis conditionis ſub ficta nubendi promiſſione non tenetur nubere pag. 90. n. 56. S.

Nec tenetur ad dotem ſi Mulier viderit, vel videre poterit ſe dècipi, ſecus ſi fuerit ignara qualitatis Viri, vel iſte taliter promiſit, vt illa ei prudenter crediderit ibid.

Deflorator etiam diſparis conditionis ſub vera promiſſione Matrimonii tenetur ducere defloratam in Vxorem, & tunc proteſtatio præcedens ſuper metu non annullat matrimonium purè ſubſequens pag. 90. num. 56. S.

Amplia etiamſi ex Matrimonio timerentur Scandala, quando concurrit iuramentum ibid.

Contrarium ibid.

Parentes Conſanguinei, & Affines non admittuntur ad probandum in materia matrimoniali, quãdo adeſt diſparitas inter coniuges pag. 96. num. 70. S.

Amplia etiamſi diſparitas reſultet ex qualitate, & numero amicorum, quos vnus ex coniugibus haberet ibid.

Declara vt repoſitum ſit in arbitrio Iudicis fidem huiuſmodi Teſtium ponderare ex qualitate cauſæ pendentis, & conditione pari vel diſſimili perſonarum tam in nobilitate, quam in diuitiis, & aliis circumſtantiis ibid.

Præſumptio Matrimonii contracti non inducitur ſtante diſparitate tam diuitiarum quam nobilitatis inter Virum, & Mulierem pag. 97. num. 76. S.

Et ſtan

Digitized by Google

Et ſtante hac diſparitate, conſenſus ſemper præſumitur fictus pag. 97. num. 77. S.
In materia præſumptionis Sponſalium attenditur etiam diſparitas diuitiarum, & bonorum ibid.
Diſparitas Diuitiarum & nobilitatis inter Virum & Mulierem eſt iuſta cauſa recedendi à Sponſalibus, & Vir tunc cogi non poteſt ad ſeruandam promiſſionem pag. 97. num. 79. & 80. S.
Vide etiam *Matrimonium Metus Sponſalia Stuprum*

D I S P E N D I V M

Epiſcopus ſaltem de æquitate ad euitanda Populi diſpendia & incommoda tenetur in remotioribus partibus ſuę diœceſis deputare alias perſonas quæ recipiant depoſitiones ſuper ſtatu libero pag. 345. num. 7.

D I S P E N S A T I O

Priuilegium diſpenſatiuum a Statutis Eccleſiæ ordinantibus perpetuam reſidentiam eſt ſtrictè intelligendum pag. 4. num. 9.
Et ſi in vno poteſt operari non debet ad aliud extendi ibid.
Facultas percipiendi emolumenta quæcumque in diſpenſatione à reſidentia ſi intelligeretur etiam de diſtributionibus, vergeret in enorme præiudicium cultus diuini ibid.
Vide Reſidentia
Non poſſunt Fratres Minores morari in Conuentibus habentibus Parochiale Cæmeterium, vel Baptiſterium abſque diſpenſatione Pontificia pag. 39. num. 74.
In Iurepatronatus paſſiuo an præſentatus Conſanguineus inhabilis poſſit habilitari per diſpenſationem, contradicente altero Conſanguineo habili æque vocato pag. 269. num. 38. & plur ſeqq.
Si vocati ſint habiles de tempore vacationis non datur habilitatio in præiudicium iuris quæſiti alteri tunc habili pag. 270. num. 39.
Amplia ſiuè habilis ſit ęqualiter & contemporaneè vocatus, ſiue per prius & poſterius, ac ſubſidiariè tantum ibid.
Si requiratur habilitas de tempore pręſentationis tantum, poteſt pręſentari inhabilis ſub ſpe futuræ habilitationis, ſeù diſpenſationis non attenta oppoſitione aliorum vocatorum habilium p. 270. num. 40. & ſeqq.
Declara dummodò habilitas ſeù diſpenſatio obtineatur intra quadrimeſtre conceſſum ad pręſentandum pag. 270. num. 40.
Et alius habilis non habet ius quæſitum niſi quatenùs præſentatus ſit inhabilis in fine quadrimeſtris pag. 270. num. 41.
Maximè ſi oppoſitor habilis ſit tantum ſubſidiariè vocatus in defectum præſentati pag. 271. num. 42.
Oppoſitori qui intrà quadrimeſtre impedit diſpenſationem non quæritur ius ex inhabilitate præſentati, etiam poſt quadrimeſtre, impedimento durante pag. 271. num. 43.
Quadrimeſtre ad fauorem præſentati vt poſſit interim habilitari computatur detracto toto tempore præſtiti impedimenti, coniungendo tempus prius & poſterius ibid.
Diſpenſatio Papæ ſuper ætate paſſim conceditur in beneficiis de Iurepatronatus etiam exiſtentibus in ætate 9. vel. 10. annorum ex cauſa rationabili pag. 271. num. 42.
Cauſa rationabilis ad hunc effectum reputatur ſi ſit ex Compatronis vel de Sanguine Fundatoris vel Conſanguineis Patronorum pag. 271. n. 42.
Per non dimiſſionem primi Canonicatus intrà bimeſtre à die adeptę poſſeſſionis ſecundi ipſo iure vacat vterque non obſtante generali conſuetudine Germanię retinendi plures Canonicatus & Præbendas in diuerſis Collegiatis, niſi interueniat Apoſtolica diſpenſatio pag. 183. n. 31.
Paſſim tamen conceditur Apoſtolica diſpenſatio pro Canonicatibus Germaniæ ibid.
Promittens impetrare diſpenſationem pro retentione vtriuſque beneficij non poteſt allegare bonam fidem circa illorum compatibilitatem. pag. 184. num. 33.
Priuatus propter Crimen non poteſt ad idem beneficium promoueri abſque diſpenſatione pag. 267. num. 28.
Papa pro Collationibus & Prouiſionibus cum diſpenſatione, & priuilegio poteſt aliquid exigere, ſecùs pro Collationibus, & Prouiſionibus in quibus procedit iure Ordinario pag. 330. num. 7.
Non eſt Simoniacum aliquid exigere pro gratia Coadiutoriæ diſpenſatiua, & exorbitante à iure pag. 235. num. 17.
Gratia Coadiutoriæ cum futura ſucceſſione fit per Papā non iure Ordinario, ſed diſpenſatiuè derogando diſpoſitioni iuris communis pag. 330. num. 8. & 9.
Amplia etiamſi agatur de Coadiutoriis Eccleſiarum Cathedralium pag. 330. num. 8.
Solutum pro diſpenſatione matrimonii non reſtituitur ſi matrimonium non ſequatur pag. 334. num. 24.
Non eſt maius diſpenſare ſuper defectu Natalium quam ſuper irregularitate ob caſtrationem ex cauſa cantus pag. 462. num. 7.
In materia diſpenſationis non fit extenſio pag. 461 num. 7.
Amplia ut neque èx maioritate rationis liceat arguere pag. 462. num. 7.
Priuilegium Conclauiſtarum diſpenſat ab irregularitate pro Beneficiis, & Penſionibus iam obtentis, non autem pro obtinendis pag. 460. num. 6.
Et diſpenſat vt non obſtante irregularitate, & aliis defectibus poſſint Conclauiſtę ad Sacros Ordines promoueri pag. 461. num. 6.
Declara vt ibid.
Diſpenſat etiam ſuper defectibus Natalium pag. 462. num. 7.
Epiſcopus an diſpenſare poſſit ad duo beneficia ſub eodem tecto pag. 20. num. 1. & ſeqq. S.
Epiſcopus diſpenſare non poteſt ad duo beneficia

Digitized by Google

ſub eodem tecto ſi ſint conformia, puta duo Canonicatus, vel duo Prębendæ, ſecùs ſi ſint diſformia, vt dignitàs cum Canonicatu, vel Præbenda pag. 20. num. 1. S.

Reprehenduntur Garzias, & alii cum eo ſupponentes beneficia diſformia ſub eodem tecto eſſe compatibilia abſque diſpenſatione Epiſcopi vel iſtam non ſuffragari ſuppoſita incompatibilitate pag. 20. num. 2. S.

Epiſcopus poteſt diſpenſare ad beneficium Curatum cum ſimplici Cappellania in eadem Eccleſia pag. 20. num. 3. S.

Declara vt diſpenſatio Epiſcopi ad Beneficia diſformia ſub eodem tecto debeat eſſe expreſſa pag. 20. num. 4. S.

Et ex magna, & euidenti Eccleſię, aut vrgenti neceſſitate, aut maxima prærogatiua meritorum, alias diſpenſatio non valeret ibid.

Epiſcopus licet poſſit ex cauſa diſpenſare ad duo beneficia ſub eodem tecto, tamen periculoſum eſt, an cauſa ſubſit ea quam Canones requirunt ibid.

Cauſa diſpenſandi in Epiſcopo non pręſumitur, ſed eſt probanda pag. 21. num. 6. S.

Per aſſecutionem ſecundi Beneficii etiam inſufficientis ab Epiſcopo licet expreſſe diſpenſante, vacat ipſo iure primum ſufficient ibid.

Et ſi vtrumque retinere tentauerit, vtrumque vacat pag. 21. num. 6. S.

Articulus iuris dubius excuſat hoc caſu à pœna priuationis vtriuſque ibid.

Poteſt tamen priuari legitimè, data Prouiſo electione, ſeu optione, vt alterum quod maluerit retineat ibid.

Irregularis ob vitium Corporis, ſi abſque diſpenſatione fecit se tonſurare, Tonſura eſt inualida, & nulla pag. 32. num. 3. S.

Matrimonium inter Conſanguineos ex dispensatione Apoſtolica valet etiamſi diſpensatio non fuerit oſtensa Parocho, & Teſtibus pag. 78. num. 24. S.

Matrimonium contractum inter perſonas inhabiles ſub conditione ſi Papa diſpenſauerit non efficitur validum obtenta diſpenſatione, niſi reiteretur conſenſus coram Parocho, & Teſtibus pag. 81. num. 32. S.

Contrarium pag 81. num. 33. S.

Prima opinio eſt verior & ſequenda ibid.

Declara non requiri nouum conſenſum ſi Papa diſpenſauit in radice pag. 81. num. 32. S. pag. 82. num. 34. & ſeqq. S.

Papa diſpenſando in Matrimonio dat facultatem contrahendi, non approbandi quod illicitè ab initio factum eſt pag. 81. num. 32. S.

Nouus conſenſus non requiritur quando Papa diſpenſat in radice in gradibus iure tantum poſitiuo prohibitis, ſecus ſi ſunt prohibiti iure diuino pag. 82. num. 34. & ſeqq. S.

Contractis Sponſalibus de futuro per occultam promiſſionem, & priuatam Apocham habentem vim iurati Inſtrumenti, an partes concorditèr recedendo poſſint cum Conſanguineis Sponſi, vel Sponſæ reſpectiuè matrimonium contrahere abſque diſpenſatione Apoſtolica ſuper impedimento publicæ boneſtatis iuſtitiæ pag. 101. num. 92. & seqq. S.

Et Verum Teſtes adhibiti confidentialiter in Apocha non obſtante mutua partium obligationis remiſsione teneantur vigore decreti in denunciationibus appoſiti reuelare occultam promiſſionem futurarum nuptiarum teneantur vigore decreti in denunciationibus appoſiti reuelare occultam promiſſionē futurarū Nuptiarum ibid

DISPOSITIO

Deficiente ſuppoſito cum quo fundatio loquitur ceſſare debet diſpoſitio deriuatiua ſuper eodem ſuppoſito ſabricata pag. 371. num. 39.

Fundator nunquam præſumitur eligere viam per quam ſua diſpoſitio impugnetur pag. 409. n. 12

Stante incompatibilitate diſpoſitionis cum Regula Reſeruatoria, ex illa ſatis reſultat derogatio ad excluſionem Reſeruationum pag. 405. num. 3. & 4. pag. 414. num. 23.

Diſpoſitio Conciliaris ſeſſ. 25. cap. 16. de Regul. habet locum in Reſignatione Beneficij per Nouitium facta, licet mandatum confecerit ante ingreſſum, ſi conſenſus præſtetur poſt ingreſſum pag. 148. num. 26.

Diſpoſitio Concilii ſeſſ. 25. cap. 16. de Regul loquitur indiſtinctè; & generaliter non diſtinguendo inter renunciationem bonorum, vel beneficiorum pag. 143. num 14. pag. 159. num. 57.

Verba generalia, & indiſtincta ſunt generaliter & indiſtinctè intelligenda niſi probetur diuerſitas rationis quæ reſtringat dispoſitionem illimitatam & effrenatam ibid.

Beneficia etiam ſunt quædam noſtra bona, nec nobis prohibetur illorum diſpoſitio per resignationem in manibus Papæ pag. 144. num. 19.

Diſpoſitio Concilij ſeſſ. 25. cap. 16. de Regul. hoc ſolum reſpexit ne quis inuitus profiteri cogatur, vel ne egreſſus de Religione mendicet. pag. 143. num. 14.

In Reſignatione non eſt neceſſarium exprimere Papæ conditiones, quæ ex iuris præſcripto inſunt, vt ex dispoſitione Sacri Concilij ſeſſ. 25. cap. 16. de Regul. pag. 144. num. 19.

Vide Concilium Reſignatio ſ

Iuſpatronatus tranſit cum Vniuerſitate bonorum si diſpoſitio loquitur vniuerſalitèr de bonis, & iuribus, ſecus si ſit reſtricta ſimplicitèr ad bona pag. 103. num. 83.

Iuspatronatus reſeruatum certo generi perſonarum, puta deſcendentibus maſculis, & linea maſculina extincta fœminis, repugnat qualitati ſimpliciter hæreditarię, etiamſi poſteà fiat mentio de hæredibus; & ſucceſſoribus prædictis, quià intelligitur de hæredibus, & ſucceſſoribus deſcendentibus, nec mutant vel ampliant diſpoſitionem pag. 83. num. 23.

Qui declarat quidquid de iure ſubauditur nihil diſponit, nihil variat, nihil immutat pag. 316. num. 31.

Diſcretiua diſpoſitio arguit diuerſam in diſponen

te

Digitized by Google

te voluntatem pag. 239. num. 7.

In diſpoſitionibus reſtrictiuis libertatis de iure communi competentis non fit extenſio ex identitate rationis pag. 141. num. 6.

Amplia vt neque fiat extenſio ex maioritate rationis ibid.

Diſpoſitio iuris communis concedens Epiſcopis adminiſtrationem Eccleſię ſtatim poſt electionem fuit correcta à Bonifacio VIII. in extrau. Iniunctæ de elect. inter commun. & quarè pag. 239. num. 10. pag. 248. num. 34.

Vide Epiſcopus extrau.

Verbum *Diſponere* in Reſeruationibus appoſitum non excludit Ius nominandi pag. 439. num. 27.

Contrarium pag. 445. num. 49.

Non præſumitur in aliqua diſpoſitione ſublatum fuiſſe Epiſcopo ius Diœceſanum proptèr monſtruoſitatem quod Eccleſia ſita in Diœceſi remaneat ſine ſubiectione pag. 3. num. 7. S.

Cathedraticum non comprehenditur in diſpoſitione generali, niſi de eo facta fuerit expreſſa mentio pag. 3. num. 7. & ſeqq. S.

Epiſcopus ex diſpoſitione Concilij Tridentini non poteſt in viſitatione quicquam Procurationis cauſa aut alio quouis nomine exigere, præter id quod debetur de iure ex relictis pijs, pag. 4. num. 9. S.

Dicta diſpoſitio Concilij non ſuſtulit Cathedraticum, ibid.

Diſpoſitio Papæ liberantis aliquam Eccleſiam pleno iure non cenſetur comprehendere Cathedraticum pag. 5. num. 14. S.

Ex diſpoſitione Concilij Tridentini ſeſſ. 24. cap. 1. de Matrimonio, conſenſus Patris non requiritur ad validitatem Matrimonij Filij familias, pag. 99. num. 86. S.

Declara vt Matrimonium factum abſque tali conſenſu valeat, ſed antequam contrahatur poteſt Patèr illud impedire ibid.

Dicta diſpoſitio Concilij vti correctoria Iuris communis antiqui eſt reſtringenda ad id quod expreſſe correxit, ibid.

Naturales comprehenduntur in diſpoſitionibus ad commodum illorum de familia, vbi concurrit vſus Regionis, & communis agnitio eorum pro legitimis, & de domo pag. 116. n. 39. S.

Qualibet diſpoſitio declaratur per ſubſecutam obſeruantiam pag. 9. num. 7. V.

Amplia non ſolùm ſi verba alioquin eſſent dubia, ſed etiamſi illa eſſent impropriâda, & intellectus in contrarium videretur de Iure verior, ibid.

Id cenſetur diſpoſitum in lege, ſeù ſtatuto demandatum quod fuit obſeruatum, ibid.

Diſpoſitio Concilij cap. 6. ſeſſ. 25. de Regular. licèt præſcribat formam electionis, non tamen iubet ſempèr electiones fieri, nec obſtat quin Prælatus ſuperior auctoritate ſui officij, prætermiſſa electione poſſit alicui Monaſterio vel Prouinciæ de ſuperiore prouidere, pag. 15. num. 15. V.

D I S P O S I T I V A

Pars diſpoſitiua regulatur, & interpretationem recipit à parte prohemiali pag. 284. num. 22

D I S S E N S V S.

Diſſenſus, & indignatio Patris qui reſiſtit Nuptijs eſt iuſta cauſa recedendi a ſponſalibus, pag. 98 num. 80. S.

Diſſenſus, & indignatio Patris inducit iuſtum metum exhæredationis in Filio, & illi præbent iuſtam cauſam recedendi a ſponſalibus, pag. 98. num. 81. S.

Amplia etiam non obſtante iuramento in Apocha promiſſionis appoſito ibid.

D I S S O L V T I O.

Omnis res per quaſcumque cauſas naſcitur per eaſdem diſſoluitur pag. 3. num. 4. V.

Nihil tàm naturale quam eodem genere quodque ſoluere quo ligatum eſt ibid.

D I S T I N C T I O

Qui diſtinguit videtur eſſe magis proximus veritati pag. 142. num. 9.

In conflictu opinionum adherendum medię ſententiæ diſtinguentis ibid.

Diſtinctio Doctoris non habens Contradictorem eſt amplectenda pag. 147. num. 24.

Diſtinctio inter proprietatem, & exercitium Iurispatronatus procedit in hæredibus mediatis qui ſuccedunt in ſtirpes, non in primis qui ſucceduor incipita pag. 87. num. 29.

Diſtinctio Gloſſæ an priuilegium abſentiæ concedat necne diſtributiones pag. 3. num. 4.

Diſtinctio locorum vel Prouinciarum eiuſdem Religionis eſt prorſus accidentalis. pag. 23. num. 24. V.

Facienda eſt diſtinctio inter Priuilegium perſonale, & inter reale pag. 6. num. 17. S.

Vide *Priuilegium*

D I S T R I B V T I O

Idem Ordo ſeruandus in Sacra Communione cum Capitulo qui ſeruatur in diſtributione Palmarum, & Candelarum pag. 289. num. 4.

In diſtributione candelarum poſt Canonicos Magiſtratus ſæculares præferuntur reliquis Presbyteris de gremio Eccleſiæ pag. 290. num. 7.

Canonici parati præferuntur Vicario Epiſcopi generali in diſtributione Candelarum, & Palmarum pag. 290. num. 8.

Candelas, & Palmas accipiunt antè Canonicos Parati ſi ſunt Canonici, ſecùs ſi non ſunt Canonici, quià tunc Canonici debent præferri pag. 289. num. 4.

Super Xenijs datis per nouos Cardinales Ius non quęritur ex diſtributione pag. 58. num. 5. S.

Diſtributio dictorum Xeniorum nihil aliud eſt, quam aſſecutio eius quod per antea debitum eſt ibid.

Fructus Maſſæ groſſæ debentur omnibus Canonicis qui tempore reperiuntur eorum diſtributionis

cionis

Digitized by Google

tionis, non illis ſolum qui aderant tempore quo ſunt maturati pag. 60. num. 13. S.

DISTRIBVTIONES

Appellatione fructuum, reddituum, & prouentuum non veniunt diſtributiones quotidianæ, pag. 6. num. 19.

Diſtributiones non veniunt appellatione fructuum neque appellatione emolumentorum, pag. 4. num. 8. & 11. pag. 5. num. 13.

Veniunt appellatione fructuum ſi in priuilegio dictum ſit lucretur ac ſi intereſſet p 5 n. 13. & 15

Expreſſio intereſſentiæ importat diſtributiones tacitè, & æquipollenter pag. 8. num. 28.

Diſtributiones debentur ratione intereſſentiæ, pag. 5. num 12.

Priuilegium ſi habet verba importantia tàm diſtributiones in ſuo ſignificatu, quam exprimentia intereſſentiam, veniunt procul dubio diſtributiones pag. 5. num. 14.

Itèm quando priuilegium continet alia verba apta comprehendere diſtributiones in ſuo proprio, & ſtricto ſignificatu pag. 5. num. 13 & 15.

Totum quod quis perciperet in Eccleſia reſidendo non comprehendit diſtributiones p. 9. n. 31.

Verbum integrè beneficium percipiat non comprehendit diſtributiones pag. 7. n. 23. p. 8. n. 27

Si vltra mentionem fructuum adſunt in priuilegio verba, & emolumenta quęcumque, veniunt diſtributiones pag. 5. num. 16.

Alia emolumenta in Canonicatibus vltra fructus & præbendas excogitari non poſſunt quàm diſtributiones, ibid.

Maxime ſi tres ex quatuor partibus reddituum conſiſtat in diſtributionibus, pag. 5. num. 17.

Requiritur ad hunc effectum vt omnes redditus conſiſtant in diſtributionibus, ibid.

Declara procedere vbi Priuilegium facit ſimpliciter mentionem de fructibus, ſecus vbi addit verba, & emolumenta quæcumque, ibid.

Alias illa verba eſſent ſuperflua ſuperfluitate eſſentiali, quæ redderet priuilegium inane, & & defectuoſum pag. 6. num. 18.

De conſuetudine ferè Vniuerſali Hiſpaniæ tres ex quatuor partibus Canonicalium reddituum conſiſtunt in diſtributionibus pag. 5. num. 17

Priuilegium abſentię an concedat necne diſtributiones diſtinctio Gloſſæ pag. 3. n. 4.

Priuilegium si loquatur ſolùm de fructibus nō veniunt diſtributiones pag. 4. num. 8.

Si dicit lucratur fructus, ac si præſens eſset non lucratur diſtributiones pag. 3. num. 4.

Si dicit ac ſi præſens eſſet; & Diuinis Officijs intereſſet poteſt percipere diſtributiones, ibid.

Præſentia aliud eſt aliud intereſſentia, ibid.

Reſidentia diuerſa eſt ab intereſſentia pag. 3. n. 5.

Reſidentia importat præſentiam, Intereſſentia verò Miniſterium perſonale in Choro ibid.

Reſidere in Eccleſia an idem importet quod intereſſe diuinis in Choro eſt grauis quæſtio inter Canoniſtas pag. 3. num. 6.

Quod idem importent pag. 3. n. 6. pag. 4. n. 11.

Contrarium quod non importent idem pag. 3. num. 7. pag. 4. num. 11.

Priuilegium ſi dicit emolumenta quæcumque veniunt diſtributiones pag. 4. num. 8.

Facultas percipiendi emolumenta quæcumque in diſpenſatione a reſidentia, ſi intelligeretur etiam de diſtributionibus vergeret in enorme præiudicium cultus Diuini pag. 4. num. 9.

Priuilegium abſentiæ ſi dicat lucretur fruus perinde ac ſi reſideret, aut præſens eſſet non includunt verba hæc diſtributiones pag. 4. n. 11

Priuilegium abſentię ſi dicat lucretur fructus perindè ac ſi reſideret, & intereſſet Diuinis officijs in Choro veniunt diſtributiones, pag. 5. num. 12. & 13.

Et tunc intelligitur Pontificem nomine fructuum intellexiſſe etiam diſtributiones, ibid.

Priuilegium abſentiæ continens verba capacia comprehendere etiàm diſtributiones in ſuo proprio, & ſtricto ſignificatu, licet dicat perindè ac ſi reſideret, adhùc extenditur ad diſtributiones pag. 5. num. 13.

Intereſſentiæ verbum facit extendi ſignificationem fructuum etiam ad diſtributiones ibid.

Et tunc verbum fructuum non reſtringit priuilegium, ibid.

Priuilegium faciens mentionem de diſtributionibus eas continendo expreſsè vel æquipollentèr non reſtringitur per verbum reſidentię, ſed intelligitur etiàm de intereſſentia, ibid.

Diſtributiones veniunt ab expreſſione intereſſentiæ vti ex tacita & æquippolenti expreſſione illarum pag. 5. num. 15.

Diſtributiones videntur quodammodò ſapere naturam fructuum quando omnes ferè redditus in illis conſiſtunt pag. 6. num. 17.

Quibuſcumque alijs redditibus, horum verborum appellatione diſtributiones compræhenduntur pag. 6. num. 21.

Appellatione ſimplici emolumentorum veniunt diſtributiones, pag. 6. num. 19

Priuilegium lucrandi in abſentia ſi habet verba capacia includendi diſtributiones in ſuo ſignificatu tunc reſidentia in Eccleſia importat etiam intereſſentiam pag. 8. num. 27. & 30.

Si non adſit talis capacitas verborum, ſed potiùs reſtrictio tunc reſidentia non infert intereſſentiam, ibid.

Expreſſio intereſsentię importat diſtributiones tacitè, & æquippolenter pag. 8. num. 28.

Reſidentia in Eccleſia infert intereſsentiam per neceſse ſi concurrunt verba capacia ſignificandi diſtributiones pag. 8. num. 29.

Quià tunc non debet extendere priuilegium ſed famulatur verbis præcedentibus, ibid.

Et intelligenda venit in tota latitudine ſignificatus magis frequentes. nempè de reſidentia cum effectu, ibid.

Priuilegium mentionem faciens de fructibus beneficij non dicitur habere verba capacia includendi diſtributiones, ſed potius reſtrictionem pag. 8 num. 27. & 30

Idem ſi dicat de percipiendo ipſo beneficio ibid.

Verba integrè percipiant beneficia numquam poſſunt inferre diſtributiones, ibid.

Vocabuli fructuum ad diſtributiones extenſio eſt

ad

ad impropris, pag. 8 num. 28.

Nomen fructuum non includit diſtributiones pag. 9 num 31.

Quando verba priuilegij non ſunt capacia includendi diſtributiones, ſed potiùs reſtricta ad fructus oportet, quod intereſſentia explicetur per verba clara infallibilia, & quæ concludant per neceſſe, ibid.

Deciſio Sacræ Rotæ in Oxomen. fructuum apud Caſſador. declaratur vt procedat quandò non concurrunt verba capacia comprehendendi diſtributiones pag. 9 num. 31.

Ratio reſtringendi priuilegij ne cultui diuino præiudicium aliàs inferatur nihil vrget ſi ex verbis ampliſſimis conſtat de mente Papæ concedendi etiàm diſtributiones pag. 9. n. 32.

Maximè ſi alias priuilegium paruum aut nihil vtilitatis præberet capitulo, ibid.

Si omnes redditus Canonicatuum conſiſtunt in diſtributionibus tunc expreſſione fructuum in priuilegio abſentię veniunt diſtributiones, ne priuilegium reddatur inutile, pag. 6 num. 17.

Si vltrà expreſſionem fructuum continet priuilegium verba emolumenta quæcumque, mentione emolumentorum veniunt diſtributiones licet non omnes redditus, ſed maior pars redituum in diſtributionibus conſiſtat, ne priuilegium ſit fere inutile, ibid.

Diſtributiones dantur propter intereſſentiam diuinis, pag. 4 num. 11.

Diſtributiones non veniunt ſub verbis reſtrictis ad reſidentiam & præſentiam, ibid.

Reſidentia aut præſentia ſunt diuerſæ ab intereſſentia, ibid.

Canonici abſentes in vacantia trium menſium per Concilium conceſſa non lucratur diſtributiones, pag. 2. num 2

Nec lucrantur alia emolumenta debita ratione actualis intereſſentię, ibid.

Etiamſi omnes redditus Canonicatuum in ſolis diſtributionibus conſiſterint, pag. 2. num. 3.

Canonici priuilegiari in abſentia quoad diſtributiones non poſſunt gaudere anniuerſarijs, & mortuarijs, pag. 4. num. 10.

Idem procedit quoad illas diſtributiones, quæ in pane, & vino conſiſtunt, ibid.

Declara niſi omnes diſtributiones in pane, & vino conſiſterent, ibid.

Doctores negantes emolumenta Anniuerſariorum deberi abſentibus loquuntur de priuilegio continente diſtributiones, non de Priuilegio generali pro emolumentis quibuſcumque, pag. 10. num. 34.

Canonicus Miſſam priuatam celebrans tempore Diuinorum non dicitur intereſſe, nec gaudet diſtributionibus, pag. 7. num. 26. p. 8. n. 28.

Quando omnes redditus Canonicatuum conſiſtunt in diſtributionibus duæ illarum partes ſuccedunt loco Prebendæ. pag. 483, num. 1.

Idem procedit ſi fructus ſint valde tenues, & quomodò intelligatur eorum tenuitas p. 483. n. 2.

Diſtributiones etiàm quę ſuccedunt loco præbendæ perdit Canonicus abſens abſque mentione. pag. 483. num. 3.

Limita ſi non reſidet ex cauſa inimicitiarum, quas poſt obtentum Canonicatum citrà culpam ſuam contraxit pag. 483 num. 4.

Si tamen habet licentiam ſuperioris, ibid.

Quæ licentia non conceditur per Sacram Congregationem niſi ad annum, ibid.

Poſt annum verò debet abſens Canonicatum reſignare aùt permutare, ibid.

Inimicitia citrà culpam Canonici contracta eſt iuſta cauſa abeſſendi, & lucrandi, diſtributiones quandiu durat abſque præfinitione temporis, pag. 484 num. 5.

Et Decreta Congregationis quod abſens reſignet aut permutet intelliguntur in caſu particulari, non generaliter per viam legis, ibid.

Abſenti non debentur fructus, & diſtributiones niſi concurrat iuſta cauſa, & licentia Superioris, pag. 484. num. 7.

Canonicus carceratus ob graue delictum, & iſto non probato miſſus in exilium ad tempus perdit diſtributiones etiàm quæ ſuccendunt loco prebendæ tempore carcerationis, & exilij pag. 484. num. 7 & ſeqq.

Contrarium pag. 485. num. 10. & ſeqq.

Canonico iuſtè carcerato, & exuli non debentur fructus conſiſtentes in diſtributionibus, pag. 484. num. 9.

Et præſumptio ſtat pro iuſtitia condemnationis, niſi Canonicus ſuam Iuſtificauerit innocentiam in Iudicio, ibid.

Pulſus in exilium lucratur diſtributiones quandò Iudex eum legitimè non condemnauit pag. 486. num. 14.

Et lucratur etiàm pro tempore quo remanetit in Carcere, pag. 486. num. 15.

Impotentia accedendi ad reſidentiam ex facto Magiſtratus aut Principis dicitur iuſtum impedimentum non reſidendi, aut ſic impeditus non amittat fructus, & diſtributiones p. 485. n. 11.

Declara procedere in impedito vi publica ſed iniuſta, vel vi priuata alicuius, ſecus ſi ex facto iuſto Principis aut Magiſtratus p. 485. n. 12

Beneficiatus exul ex motiuo prudentiali Principis aut Magiſtratus non dicitur culpa ſua impeditus reſidere, & lucratur fructus, & diſtributiones, pag. 487. num. 21.

Beneficiatus impeditus reſidere etiamſi ſit in culpa lucratur fructus, & diſtributiones quando non ipſa culpa, ſed pęna culpæ eſt cauſa proxima, & immediata impedimenti, ibid.

Et culpa illi non nocet niſi ſit præordinata ad finem non reſidendi, ibid.

Declara vt, ibid.

Infirmis etiam ex propria culpa conceduntur diſtributiones in abſentia pag. 487. num. 21.

Abſens ſine licentia Superioris nemo lucratur fructus, & diſtributiones pag. 488. num. 23.

Declara procedere in abſentia voluntaria, puta cauſa ſtudij, vel litis, aut peregrinationis, ſecus in abſentia neceſſaria, ſeù violenta, vt proptèr carcerationem, vel exilium, ibid.

Non procedit in abſentia ex rationabili neceſſitate corporis, ibid.

Et licentia tunc data dicitur ab ipſa lege vel Iure, ibid.

Abſens ex cauſa neceſſaria inimicitiarum abſque licentia Superioris non excuſatur ad lucrandum fructus, & diſtributiones pag. 488. num. 24
Limita in eo qui diſcedit coactus ad euitandum vitæ periculum pag. 488. num. 25.
Abſens ob exilium à Magiſtratu vel Principe datu m non tenetur oſtendere licentiã Superioris, pag. 488. num. 25. & ſeqq.
Exul numquàm amittit duas partes diſtributionum quæ ſuccedunt loco fructuum præbendę, donèe per ſententiam iuſtificatam ex actis declaratum non fuerit conſtare de Delicto, pag 488. num. 26.
Alimenta debentur ex fructibus, & diſtributionibus iuſtè exuli, & carcerato, & excommunicato pag. 489. num. 28.
Abſentia ex cauſa litis quando ſit legitima necue remiſſiuè, pag. 489. num. 28,
Canonicus litigans cum capitulo ſuper Canonicatu, ſeù fructibus qui iniuſtè denegantur lucratur fructus, & diſtributiones in abſentia, etiàm abſque licentia Superioris, pag. 8. num. 1. S.
Et non obſtãte exceptione quod potuerit litigare per Procuratorem, ibid.
Ratio cur ſic litigans lucretur diſtributiones non eſt quia habetur pro præſente, ſed refectio damnorum, & intereſſe pag. 9. num. 1. S.
Neque ex iſto caſu inferri poteſt ad alios, ibid.
Si lis fuerit ſuper Iure votandi, ſeù ſuper minima parte fructuum non lucratur, quia poteſt tractari per Procuratorem pag. 9. num. 2. S.
Licentia petita, & obtenta non releuat ad effectum lucrandi fructus, ſeù diſtributiones in abſentia, ſi cauſæ non ſunt veræ, nec a Iure approbatæ pag. 10. num. 10. S.
Canonico quærelato qui ad ſeſe defendendum in cauſa criminali petijt curiam, & obtinuit ſententiam obſolutoriam debentur diſtributiones. pag. 11. num. 14. S.
Abſens ex cauſa Peſtis non lucratur diſtributiones, niſi ea graſsetur, & probetur legitima conſuetudo quod diſtributiones dari conſueuerint abſentibus ex iuſta cauſa, pag. 12. n. 15. S.
Talis conſuetudo non requiritur in alijs Iuſtis cauſis abſentiæ, ſignantèr ob rationabilem corporis neceſſitatem, ibid.
In Indulto abeſſendi ex cauſa ſtudij non conceduntur diſtributiones, niſi omnes fructus in illis conſiſtant, vel in illis vnacum aliquibus fructibus tenuis Præbendæ, pag. 12. num. 16. S.
Et quomodo intelligantur illa verba cum aliquibus fructibus tenuis præbendæ, ibid.
Vide etiam *Abſentia Lis*.
In congruam Archypresbiteri curam actualem exercentis debent imputari diſtributiones quotidianę quas percipit ſicut alii Canonici Diuinis intereſſentes pag. 30. num. 6. S. Contrarium num 7. Prima eſt verior. ibid.
Diſtributiones quotidianæ non ſunt incertæ ſicut obuentiones ſpirituales pag. 30. num. 7. S.
Diſtributiones quotidianæ non ſunt fructus Benèficii, ſed merces & prætium laboris que debentur tantùm inſeruienti, ibid.
Diſtingue vt ſi participantur ratione ſeruitii in Choro abſque alio onere Miſſarum priuatarum celebrationis pro anniuerſariis, ac piis legatis veniat imputandę, ſecus ſi habent admixtum onus celebrationis Miſsarum priuatarum pag. 30. num. 8. S.
Seruitium Parochiæ ſuccedit loco ſeruitiis in choro ad effectum lucrandi diſtributiones, ibid.
Imputantur in Congruã diſtributiones quas Archypræsbiter percipit ratione intereſſentię fictę in Choro, & ſine vllo ſeruitio aut labore perſonali pag. 31. num. 9. S.
Vide *Congrua*,
Annata non debetur pro diſtributionibus quotidianis, pag. 333. num. 19.
Annata ſoluitur etiàm pro Salario Coadiutori reſeruato ſuper diſtributionibus quotidianis in Coadiutoriis Beneficiorum Inſeriorum, pag 333. num. 18.

DIVERSVM

Non eſt diuerſimodè iudicandum de Reſeruationibus generalibus, ac de ſpeciali, ſi nulla intercedat diſparitas, aut differentia rationis inter vtrumque caſum pag. 437. num. 16.
Ex diuerſis illatio fieri non poteſt pag. 2. n. 3. S.
Dictio Vel ſempèr ponitur inter diuerſa pag. 25. num. 28. V

DIVINARE.

In dubio melius eſt deſeruire verbis quam aliud ſantaſticè diuinare, pag. 6. num. 18.

DIVISIO

Diuiſo exercitio Iuriſpatronatus mixti inter Patronum laicum, & Eccleſiaſticum, an quando vacat in turnu Eccleſiaſtici cadat ſub reſeruatione, pag. 369. num. 34. & ſeqq.
Diuiſio exercitii non diuidit Iuſpatronatum, nèc immutat illius naturam, ſed remanet mixtum, & non fit Eccleſiaſticum in turno Patroni Eccleſiaſtici, pag. 369. num. 35. & ſeqq.
Diuiſo exercitio Iuriſpatronatus mixti inter Patronum laicum, & Eccleſiaſticum, Reſeruationes non intrant in turno Eccleſiaſtici, pag. 370. num. 37.
Contrarium, pag. 369 num. 34.
Poteſt tamèn Papa in turno Eccleſiaſtici conferre Iure concurſus, pag. 370. num. 37.
Vniuerſitas vel collegium habens Iuſpatronatus ſi diuidatur in duas partes habentes ęqualia vota, quarũ vna vnum, alia alium præſentet, vtraque valet, & eſt locus gratificationi penſatis meritis vtriuſque præſentati pag. 87. num. 30.
Contrarium, & quod nulla præſentatio valeat contrà Lambertinum qui refellitur, pag. 88, num. 31. & ſeqq.
Vniuerſitas vel Collegium tanquam repræſentans vnam perſonam non dicitur aliquid feciſſe, niſi omnes, vel maior pars conſenſerint ibid.
Et ſi vota ſcindantur in duas partes æquales non ideò conſtituunt duo Collegia, vel duas Vniuerſitates pag. 88. num. 33.

Sciſſa Vniuerſitate vel Collegio in duas partes habentes æqualia vota circa præſentationem, ad hue illa pars dicitur maior & Sanior quæ præſentauit digniorem pag. 89. num. 34.

Et ille dignor vti ſolus electus debet in inſtitutione gratificari per actum Iuſtitiæ,& in hoc ſenſu Saluatur doctrina Lambertini ibid.

Si autem cum paritate votorum concurrat paritas meritorum in præſentatis, electio non eſt concluſa, nec eſt locus gratificationi Ordinarij, aut alterius Inferioris à Papa pag. 89. num. 35.

Vide Collegium Vniuerſitas.

Iuſpatronatus pro parte ſit hereditarium in vltimo de familia, & pro parte remanet gentilitium, vbi deficiente inſtrumento fundationis, ex obſeruantia apparet diuiſum in duobus Patronis, quorum vnuſquiſque formauit ſuam lineã pag. 15. num. 3. S.

Vide Iuſpatronatus Hæreditarium Gentilitium, & Mixtum.

D I V I T I Æ

Præſumptio Matrimonij contracti non inducitur ſtante diſparitate tam diuitiarum, quam nobilitatis inter Virum, & Mulierem pag. 97. n. 76. S.

Et ſtante hac diſparitate, conſenſus ſemper præſumitur fictus pag. 97. num 77. S.

In materia præſumptionis Sponſalium attenditur etiam diſparitas diuitiarum, & bonorum ibid.

Diſparitas Diuitiarum, & Nobilitatis inter Virum, & Mulierem eſt iuſta cauſa recedendi à Sponſalibus pag. 98. num. 80.

Indigna Sponſa dicitur quando attentis progenie diuitijs, more Regionis aliiſque circumſtantijs Sponſus abſque Parentum, aut Parentelæ dedecore copulari non poteſt pag. 100. n. 88. S.

D O C T O R

Habere Doctorem punctualem eſt habere caſum legis pag. 147. num. 24.

Doctor referens vtramque opinionem dicitur tenere vltimam pag. 143. num. 15.

Diſtinctio Doctoris non habentis contradictorem & amplectenda pag. 147. num. 24.

Doctores confundentes vnionem ſimpliciter æquè principalem cum vnione incorporatiua æquè principalitèr facta reprobantur pag. 203. n 46.

Dictum vnius doctoris, maximè dubitantis, non attenditur quando communis eſt in contrarium pag. 244. num. 21.

Vbi habetur articulus à Sacra Rota formitèr deciſus, parum aut nihil curandum de contrarijs Doctorum aucthoritatibus pag. 246. num. 27.

Doctori teſtanti de conſuetudine non eſt credendum, etiamſi agatur de conſuetudine illius fori in quo verſatus eſt pag. 245. num. 24.

Habere doctorem punctualem in terminis abſque contradictore, idem eſt, ac verſari in caſu legis pag. 269. num. 37. pag. 277. num. 56.

Doctor dicitur ſtare pro illa opinione quam ſequitur vltimo loco pag. 298. num. 33.

Doctores firmantes Epiſcopum ſtatuere non poſſe in arduis abſque conſenſu Capituli etiam extrà caſus à iure expreſſos reprehenduntur pag. 302 num. 63. & ſeqq.

Concluſio in deciſionibus Rotæ intelligi debet prout loquuntur doctores in eadem deciſione adducti pag. 304. num. 77.

Dicta Doctorum intelligi debent iuxtà aucthoritates quas allegant pag. 309. num. 8.

Doctores ſæpè male accepta peius exponunt pag. 309. num. 8.

Gloſſa & Doctores reprobantur tenentes quod ſi præſentati ab Vniuerſitate vel Collegio paria vota bis in Scrutinio vterque ſortitus ſit, Papa poteſt gratificare etiam pendente adhuc termino ad eligendum pag. 90. num. 37. & ſeqq.

Amor cauſæ, & calor defenſionis in Conſulentibus ſunt propriæ opinionis deterrimi Iudices. pag. 433. num. 1.

Notantur Doctores mouentes inutilitèr quæſtiones nihil ſuper eis determinantes p 74. n. 14. S.

Auctoritas vnius Doctoris contrà communem non inducit dubietatem pag. 33. num. 6. S.

Dubietas debet eſſe moralis quæ faciat vacillare animum Iudicis in vtramque partem, & non ſufficit ratiocinium vnius Doctoris contrà communem parum fundatum, alias omnes puncti eſſent in Iure dubij ibid.

Omnis doctor intelligi debet ad limites & circumſtantias caſus de quo loquitur, & non ſunt attendendæ rationes in abſtracto, quæ ad ornatum & colorem defenſionis apponuntur p. 37 n. 4. S.

Doctoris aucthoritas circa obſeruantiam tanquam quid facti non meretur attendi pag. 61. n. 17. S.

Doctores exteri non poſſunt teſtari de conſuetudine Vrbis pag. 65. num. 24. S.

Maximè non reddendo cauſam ſcientiæ, nec allegando caſus particulares ex quibus conſuetudo inducta dicatur ibid.

Limita ſi eorum dictum fundatum remanet ex ſolidiſſimis rationibus ibid.

Et quando agitur de re ad ipſos ſpectante, quia ſupponuntur in ea materia verſatiſſimi ibid.

D O C T R I N A

Doctrina D. Bonauenturæ circa legata perpetua per Fratres Minores retinenda pag. 61. n. 128 & ſeqq. pag. 71. num. 166.

D O C T V S

Non cognoſcitur ex vno examine an quis reuera ſit doctus vel indoctus pag. 260. num. 6. pag. 275. num. 51.

Viris etiàm doctiſſimis ſæpiſſimè ſucceſſit mente deperdi & alienari in illo inſtanti quo interrogantur pag. 260. num. 6. pag. 274. num. 50.

Vide examen Scientiæ.

D O L V S

Reſignatio in fauorem, etiam omiſſa clauſula, & non alias &c. ſi reſoluatur propter aliquam nullitatem Reſignanti datur regreſſus, etiamſi nullitas proueniat ex mala expreſſione valoris, ſi tamen Reſignans non eſt in culpa, ſecus ſi eius culpa vel dolus concurrit pag. 38. num. 2. S.

Fraus, & dolus ſunt occulta, ideoque ineuitabilia pag. 39. num. 10. S.

DOMINIVM

Iuſpatronatus laicale etiamſi proueniat ad Eccleſiaſticos, quoad dominium poteſt remanere laicale circa modum illud exercendi, ſi fundator ità voluit pag. 423. num. 25, pag. 423. num. 47.

Omnia relicta Fratribus Minoribus ſunt in abſoluto dominio & proprietate Sedis Apoſtolicæ pag. 25 num. 31.

Et Papa poteſt quandocumque alias eisdem tollere, & alijs applicare pag. 22. num. 3.

Fructus Vicariæ vacantis tunc pertinent ad ſucceſſorem quando dismembratio bonorum pro congrua facta eſt quoad plenum dominium proprietatis, & vſusfructus, ſecus ſi fuit aſſignatio quoad vſum fructum pag. 441. num. 32. S.

DOMITIVS

Domitij Corbuli lis in Senatu cum Silla iuuene quod ei Seniori loco non deceſſiſſet inter Spectacula pag. 204. num. 47.

DOMVS

Ignarus plus ſapit domi ſuæ, quam cordatus alienæ pag. 42. num. 79.

Ieſuitæ domus profeſſæ tantum, & Fratres Minores de obſeruantia omnium Conuentuum pares ſunt quoad incapacitatem poſſidendi pag. 39. num. 75.

Patrum Societatis Ieſu decretum & nullus procuret Elemosynas perpetuas pro domibus profeſſis ibid.

Et ſi eis relinquantur non habent actionem ad exigendum ibid.

Tam priuatim quam communitèr ſunt incapaces in domibus profeſsis cuiuscumque iuris ad bona ſtabilia retinenda ibid.

Eorum Collegia non habent hanc incapacitatem ibid.

Decretum Iulij III. quoad domus profeſſas Ieſuitarum ex identitate rationis comprehendit etiam Fratres Minores pag. 39. num. 76.

Senior, & antiquior de domo ſignificat veram, & propriam agnationem pag. 382. num. 17.

Contrarium deficientibus alijs Coniecturis euidentibus pag. 283. num. 20.

Vocatione Senioris de domo venit fæmina deficitis maſculis pag. 284. num. 21.

Amplia etiamſi nupta ſit aliæna familia ibid.

Feminæ etiam nuptæ in aliena familia dicuntur de familia ſeu Domo Patris, & retinent iura Sanguinis ibid.

Et agnationem ipſam retinent, ac conſeruant quouſque viuunt ibid.

Verba Conceſsionis *Ipſis Poſteriſque ſuis, & poſt illorum obitum Seniori, & antiquiori dumtaxat de domo illorum* ſunt perſonaliſsima, & reſtrictiua. & intelliguntur tantum de perſonis ibi expreſsè nominatis, & de earum familia effectiua pag. 285. num. 26. & 27.

Amplia etiamſi conceſſio facta ſit pluribus fratribus, quia adhuc non venit familia contentiua aliorum tranſuerſalium in genere pag. 286. num. 28.

In Iurepatronatus reſeruato fauore domus ſeù familiæ ſuccedunt nedum Maſculi, ſed etiam fæminæ pag. 426. num. 1. & 2.

Fæminæ dùm viuunt ſunt veræ Agnatę, & de Domo, tametſi nuptæ in aliena familia p. 427. n. 2.

In fundatione Iuriſpatronatus pro illis de Domo de caſata, de familia, de Trunco, & ſimilibus verbis veniunt fæminę pag. 427. num. 2. & 3.

In Hiſpania Illegitimi gaudent nobilitate Parentum, ac veniunt appellationum illorum de agnatione, Domo & caſata pag. 29 num. 3. S.

Ex generali conſuetudine, & vſu loquendi totius Italiæ Naturales dicuntur de Domo, & familia. pag. 116. num. 38. S.

Naturales compræhenduntur in diſpoſitionibus ad commodum illorum de familia, vbi conuertit vſus Regionis & communis agnitio eorum pro legitimis & de Domo ibid

Onus reparationis Domus Vicarij ſpectat ad Rectorem habentem Curam habitualem. pag. 52 num. 38. S.

Refectius domus Vicarij ad eum pertinet ſi fuit in culpa deteriorationis. pag. 53. num. 42. S.

Obſeruantia pro Iuriſdictione capituli generalis non eſt neceſſe quod adſit quoad talem numero determinatam domum, ſed ſufficit demonſtrare vſum fuiſſe hac Iuriſdictione in domos Ordinis, vt in omnes vniuerſalitèr illam valeat exercere pag. 10. num. 9. V.

Capitulum Generale habet aucthoritatem ſupra omnes domos Monaſteria & Prouincias. pag. 27. num. 18. V.

In Ordine Carthuſienſi vſque ab initio omnes domus fuerunt ſub Imperio vnius Capitis vniuerſam Religionem gubernantis pag. 23. n. 25. V.

Magis expedit Prælatos inferiores Regularium locales eligi per capitulum generalum vel prouinciale quam per Religioſos cuioſque domus & quare pag. 29. num. 33. & ſeqq.

Electio Priorum localium Carthuſienſis Ordinis quando ſpectet ad domos eorum particulares. pag. 14. num. 15. & ſeqq. V

In Reſeruatione ſpeciali vt afficiat annexa non ſufficit annexio præſumpta ex correſpondentia numeri Præbendarum & aliorum membrorum ad numerum Canonicatuum, niſi adſit derogatio ſtatutis & conſuetudinibus de optando cum mentione ſpeciali præbendæ vel domus pag. 224. num. 22.

Præſumptio clementinæ plures de Iurepatr. excluditur ſi in aliqua ex pręſentationibus aſſertum fuerit Iuſpatronatus ſpectare ad familiam, ſeu domum, ſeù Caſatam pag. 106. num. 5. S. pag. 112. num. 27. S.

Secus ſi dictum ſit ſpectare ad aliquas perſonas de domo, ſeù familia, & de ratione differentiæ ibid.

DONATIO

Princeps ſi donat Caſtrum alteri Principi paris dignitatis transfert in ipſum maiorem iuriſdictio-

Digitized by Google

ctionem, ſecùs ſi donat inferiori pag. 351. n. 30
Epiſcopus donans Eccleſiam Monaſterio exempto cum Cappellis habitis, & habendis, donaſſe cenſetur vt ſit exempta, non autem quoad prouentus ſtemporales ipſius Epiſcopi pag. 351. num. 30.
Inſinuatio nihil aliud eſt quam ratificatio donationis iam per primum conſenſum perfectæ, licet ante inſinuationem poſſit donans pœnitere pag. 132. num. 40.
Donatio purè & liberè facta intèr viuos dicitur perfecta etiamsi vires habere tantum debeat poſt obitum donantis pag. 120. num. 9.
Per donationem omne ius tranſlatum eſt in donatarium pag. 98. num. 65.
Donatio Iuriſpatronatus eſt nulla ſi conſenſum præſtitit Vicarius ibid.
Donationes factę intèr Compatronos de eorum vocibus pro ſe, & hæredibus in perpetuum denotant Patronatum hæreditarium p. 108. n. 12. S.
Iuſpatronatus si titulo Donationis tranſiuit in extraneum, iſte dicitur electus loco illorum de Sanguine, & pro eo militat idem fauor p. 12. num. 1. S.
Donans alteri Iuſpatronatus si poſteà præſentet vigore quaſi poſſeſſionis pręſentandi in qua ante donationem exiſtebat, donatario ſe opponente non eſt admittenda talis præſentatio p. 98. n 65
Patrono donanti neque competit ius ſaltem cumulatiuè præſentandi poſt donationem ibid.
Contrarium quod Patronus cenſeatur iuspræſentandi donaſſe cumulatiuè non priuatiue ibid.
Declara procedere hoc contrarium ſi donatur ius præſentandi, ſecus ſi donatur Iuſpatronatus pag. 99. num. 66.
Etiamſi donetur ſolum ius præſentandi intelligitur priuatiuè non cumulatiue, ſi verba donationis talia ſint vt priuatiuam includant ibid.
Obſeruantia in dubio declarat an Iuſpatronatus vel ſolum ius præſentandi fuerit donatum ibid.
Si donatur tantum ius præſentandi in principali diſpoſitiua, poſteà verò in alijs partibus inſtrumenti promiſcuè nominetur iuspatronatus, & confundantur iſta duo, adhùc donatio intelligitur de ſolo iure pręſentandi ibid.
Solemnitates ſtatutæ à Concilio ſeſſ. 25. cap. 16. de Regular, nempe quod renunciatio fiat per duos menſes ante profeſſionem proximos, & de licentia Ordinarij ſeruari non debent à donante vel renunciante ante ſuſceptum habitum pag. 246. num, 24. pag. 154 num. 45.
Donatio generalis Iuriſpatronatus non compræhendit ius alimentorum pag. 15. num. 2. S.
Contrarium ibid.
Vide *Alimenta Iuspatronatus*
In materia voluntaria Xeniorum, & Munerum, totum regulatur ab intentione donátis p. 56. n. 2
Donatio debet interpretari iuxtà intentionem donantis, pag. 58. num. 7. S.
Donatario Ius acquiritur ſtatim poſt factam donationem, non autèm poſt eam exactam, ſeù effectuatam. ibid.
Repugnat in Iure quod donum cadat ſupèr perſonis a donante non conſideratis, & iſtæ gaudeant alieno beneficio pag. 59. num. 9. S.
Quàlitas Cubicularij ſufficit quod concurreret de tempore donationis facti Cameræ, vt ad illum pertineat, licet poſteà antè exactionem defecerit pag. 60. num. 12. S.
Non debet dari donum contrà voluntatem donantis, pag. 61. num. 16. S.
Declaratio donantis non attenditur niſi in caſu dubio, pag. 61. num. 18. S.
Maximè ſi caſus eſt clarus pro Donatario, & declaratio eſt inuerisimilis, & deſtruit naturam Donationis, ibidem.
Cauſa donandi in nouis Cardinalibus finaliter proficiſcitur ex receptione Biretti p. 59 n. 2. S.
Vide Xenia.

D O N V M

Dona Potentium hebent vim neceſſitatis pag. 475 num. 26.
Potentis, & Superioris preces & dona habent vim iubendi, & cogendi pag. 88. num. 52. S.
Dona Cardinalium de nouo Promotorum Vide *Xenia*

D O R M I R E

Præſentia, & aſſiſtentia in Choro debet intelligi cum effectu & operatione, non autem quod quis dormiat in Eccleſia aut nihil agat pag. 7. num. 25.
Vigilantibus, & non dormientibus iura ſubueniunt pag. 233. num. 29.

D O S D O T A T I O

Iuſpatronatus de iure ex tribus tantum cauſis validè acquiri poteſt. ſcilicet fundationis, conſtructionis, & dotationis pag. 362. num. 16.
Et Acquiſitio ex quouis alio titulo eſt merè gratioſa, & ex priuilegio pag. 363. num. 17.
Concilium Tridentinum annullauit omnes acquiſitiones Iuriſpatronatus præterquàm ex cauſis Fundationis, Conſtructionis, & dotationis ibid
Sub iſtis tamen comprehenduntur per æquiparationem cauſa augumenti dotis, & reedificationis, & ſimilium pag. 363. num. 19. pag. 364. num. 22.
Aliud eſt eſſe dotator, & fundator beneficij, aliud aucthor ſeù cauſa dotationis, & fundationis pag 365. num. 23.
Non eſt idem recuperare Regna, & dotare beneficia quoad effectum acquirendi iuſpatronatus pag. 366, num. 25.
Beneficij dotati ex decimis Iuſpatronatus acquiritur ei ad quem decimæ pertinebant p. 355. n. 24
Dotatio, & fundatio non ſufficiunt ad acquirendum ius præſentandi principalem Prælatorem in Eccleſia Collegiata vel conuentuali, niſi in limine fundationis reſeruetur ex priuilegio Apoſtolico pag. 372. num. 43.
Et ſi Papa ex interuallo illud concedat, erit conceſſio gratia ibid.
Et cadet ſub reuocatione Concilij Tridentini ibid
Nec non ſub reſeruatione Apoſtolica ibid
Forma à Concilio Tridentino præſcripta in perſonis

ſonis potentibus ad probandum Ius præſentandi principalem Prælaturam non intrat ſi ex inſtrumento conſtat quod dotarunt, vel fundarunt Eccleſiam Conuentualem, pag. 372. n. 44
De Iure non dicitur ex vera fundatione. & dotatione Iuſpatronatus ex augumento, quando hoc non ſuperat antiquam dotem, vel ſaltem non eſt illi coæquale, pag. 480 num. 14.
Paria ſunt Eccleſiam eſſe penitùs indotatam, & inſufficienter dotatam, pag. 480. num. 15
Si Eccleſia parùm habeat, & non ſit commodè dotata augumentum dicitur iuſta cauſa acquirendi iuſpatronatus, ibid.
Et tunc concedi poteſt Iuſpatronatus etiam per Ordinarium ibid.
Contrarium, & quod requiratur priuilegium Apoſtolicum ibid.
Augumentum medietatis dotis ad excludendum regulam reſeruatoriam in Iurepatronatus qualitèr computetur pag. 479 num. 14.
Debet æquare totam antiquam dotem ibid.
Vide Iuſpatronatus Augumentum.
Virginum aliquæ de conſenſu Conſanguineorum inuitant aliquem iuuenem in Domum vt deprehendantur in ſtupro, & ſine dote nubant, pag. 89. num. 53. S.
Stuprator non tenetur precisè ad nubendum, ſed alternatiuè ad dotandum, vel ad nubendum, pag. 87 num. 49 S
Declara vt ibid.
Vide Stuprum.

D R V S V S

Tiberius noluit adire per ſe ipſum legiones Germaniæ, Pannoniç, nè vnam offenderet ſi aliam prius ingrederetur, & Ideò miſſit ad eas Germanicum, & Druſum eius filios. p 207. n. 58.

D V B I E T A S D V B I V M.

In dubio meliùs eſt deſeruire verbis, quàm aliud fantaſticè diuinare pag. 6. num. 18.
In dubio pronunciandum pro habilitate deſcendentium à ſpurio ad quęcumque beneficia, & dignitates, pag. 159 num. 28.
Qui declarat oſtendit rem dubiam ab initio pag. 362. num. 14.
Declaratio donantis non attenditur, niſi in caſu dubio, pag. 61 num. 18. S.
Vide donatio.
Auctoritas vnius Doctoris contrà communem nec inducit debietatem, pag. 33. num. 6. S.
Dubietas debet eſſe moralis, quæ faciat vacillare animum Iudicis in vtramque partem, & non ſufficit ratiocinium vnius Doctoris contrà communem parùm fundatum, aliàs omnes puncti in iure eſſent dubij. ibid.
Hodiè non reperitur opinio pacifica, & ſine aliquo contradictore, ibid.
Iuris dubietas ſufficit quod fuerit tempore tranſactionis, nèc ſufficit ſi tollatur per declarationem poſteà emanatam, pag. 362. num. 15.
Culpa in dubio non præſumitur, ſed eſt, ab allegante concludentiſſimè probanda p. 485. n. 13.
In re dubia lex dicitur fauere Conſuetudini, pag. 296 num. 18.
Ad ſuſtinendam tranſactionem ſufficit dubietas Iuris. pag. 362. num. 14.
Immò quævis cauſa etiàm nõ iuridica p. 362 n. 14
Reſcriptum Principis derogatorium tranſactionis vel non valet omninò, vel validum remanet tantũ ex gratia ſi tranſactio emanauerat ſuper iure dubio & diſputabili p 361 n. 13. p. 366 n. 24
Quando agitur de intereſſe Papę non eſt tuta poteſtas Ordinarij in conflictu opinionum, & dubietate. pag. 176. num. 6.
In omni re etiam clariſſima ex ingeniorum ſubtilitate inueniri poſſunt dubitandi rationes pag. 448. num. 3.
In dubio Regula èſt pro validitate actus, pag. 7. num. 6. S. et pro Reo, ac Poſſeſſore, ibid.
Dictio Quantumvis explicat caſum magis dubitabilem, & implicat minus dubium p. 22. n. 2. S.
In dubio vbi fundationis inſtrumentum non reperitur præſumitur fundatorem potius vſum fuiſſe verbis naturalibus, quam verbis ciuilibus. pag. 115 num. 33. S.

D V C I S S A

Salmanticenſe Collegium pro quinquaginta Fratribus Minoribus, certa eleemoſina pro eorum alimentis legata, à Duciſſa Beiarenſi fundatum pag. 48. num. 91.

D V E L L V M

Duellum Gallici cum Ianuenſe proptèr caput Bouis quod vterque geſtabat in ſcuto quomodò eluſum fuerit per Ianuenſem pag. 41. num. 5. S.

D V O

Vnum ex duobus ſi ſufficit, multò magis vbi vtrumque concurrit pag. 5. num. 14.
Non debent in eadem Ciuitate apparere duo capita quaſi Monſtrum pag. 27. num. 6. S.
Duo vincula magis ligant quam vnum p. 271. n. 31

D V X

Dux Farnenſius ne Parmæ magis vel Placentiæ fauere videatur ſe inſcribit P. & P. Dux pag. 207. num. 58.
In prouincia Angelorum Duces Begari Fundatores, & Patroni 300 aureos quolibet triennio pro impenſis Capituli Fratrum Minorum largiuntur pag. 47. num. 90.
Albanorum Duces annuas eleemoſinas dant Conuentui Fratrum Minorum Albę pag. 48. n. 90.

E

E C C L E S I A

Podium ſeù Tribunam in Eccleſia Patronis conſtitui cõmuniſſimum eſt in Hiſpania p. 52. n. 92
Romæ tamèn ſoli Sanctiſſimo conceditur, ibid.
Matrimonium vti Sacramentum obſtringuitur legibus Eccleſiæ pag. 41. num. 78.

Me-

Digitized by Google

Matrimonij ad validitatem inter Infideles, & Eccleſiæ non ſubditos ſufficit ſi legibus gentili, vel arbitrio nubentium impoſitis celebretur, ibid.

Fratres Minores ſunt capaces legatorum Vini pro ſacrificijs, frumenti pro hoſtijs, pecuniæ pro luminaribus, & hæc legata peti poſſunt à Syndico Apoſtolico nomine eorum Eccleſiarum pag. 24. num 37.

Fratrum Minorum incapacitas procedit quoad ea quæ concernunt vtilitates, & commoda ipſorum Fratrum pro quotidiano victu, & Veſtitu, non quoad ea quæ concernunt decorem earum Eccleſiarum,& certum vſum cultus diuini ibid.

Legatum pro oleo lampadis Fratribus Minoribus debetur, & non concernit commoditates aut quotidianum victum & veſtitum ipſorum Fratrum, ſed tantùm vſum cultus Diuini, & maius Eccleſiæ ornamentum p.26 n.44. p.30.n.53

Relictum Fratribus intuitu Cappellæ de iurepatronatus exiſtentis in eadem Eccleſia dicitur cauſatiuè relictum, & ſi ab ea recedant non ipſis debetur, ſed alijs in dicta Eccleſia ſubrogatis, pag. 22. num. 3.

Hæres licet cogi non poſſit à Fratribus Minoribus ad præſtandum legatum, cogi tamèn poteſt per Syndicum non tanquàm vnum de Populo ſed nomine Eccleſiæ Romanæ pag. 19. num. 23.

Et tenetur exequi voluntatem Teſtatoris proùt iacet, & procurare celebrationem Miſſarum, quàm committere non poteſt niſi ſolis Fratribus Minoribus, & non alijs ſi Teſtator ità voluit, pag. 20. num. 24.

Et ad id poteſt per Iudicem compelli, vèl ex officio, vel ad inſtantiam popularem, vel nomine Romanæ Eccleſiæ pag.20. num. 25. & ſeqq.

Si Teſtator voluit Miſſas celebrari per Fratres Minores in eorum Eccleſia, iniquum videtur quod hæres velit ibi mittere alios Sacerdotes ad celebrandum, illiſque dari eleemoſinam manualem, pag. 16. num. 12

Fratres Minores veniunt præferendi omnibus Sacerdotibus extraneis, tàm ratione loci, quam ratione præcepti Teſtatoris, ſi iſte mandauit celebrari per ipſos in eorum Eccleſijs, ibid.

Reliqua vide in Verbo Fratres Minores.

Berengarius Rex Italiæ erexit ſuis expenſis Eccleſiam in Ciuitate Cremonen ſub titulo S. Egidij, pag. 175. num. 1.

Egidius de Guiſcardis Epiſcopus Cremonenſis ædificauit in dicta Eccleſia, & dotauit Sacellum B. Mariæ Virginis. ibid.

Ardengherius Iſolanus, & Atilla eius Vxor donarunt vniuerſa ipſorum bona dictæ Eccleſię illamque in Collegiatam erigi obtinuerunt à San. Mem. Leones IX. ibid.

Vide plura de iſta Eccleſia ſub Verbo Collegiata

Eccleſiarum Pennen. & Hadrien. Epiſcopus fuit Felinus, pag. 206. num. 53.

Quot, & quibus in locis regiſtrentur Cedulæ Prouiſionum Eccleſiarum. pag. 210. num. 67.

Pręſeruatiua Iurium Eccleſiarum Vnitarum intelligitur quoad alios, non verò comparatiuè ad ipſa Corpora vnita, pag. 206. num. 54.

Vel refertur ad ipſas Eccleſias in caſum vnionis diſſolutæ, pag. 206. num. 55.

Vide Vnio.

Vnitarum Eccleſiarum Epiſcopus a qua debeat prænominari. Vide Prænominatio.

Statutum Eccleſiæ præſumitur Apoſtolica aucthoritate confirmatum ex obſeruantia 30. vel 40. annorum, pag. 292. num. 13.

Conſenſus Capituli requiritur in ijs quæ concernunt intereſſe Canonicorum, vt ſunt alienatio rerum Eccleſiæ, & alia concernentia intereſſe commune Capituli,& Canonicorum p.300n.44

Conſenſus Capituli requiritur quando agitur de alienatione bonorum Eccleſiæ pag. 304. n. 80.

Itèm quando diminueretur aucthoritas Eccleſię, pag. 304. num. 79.

Itèm quando ageretur de auferendo Iure vnius Eccleſiæ, & alteri tradendo pag. 304. num 79.

Vel de eadem Eccleſia obliganda vel oneranda, pag. 305. num. 80.

Item quando agitur deponendo interdicto Eccleſię, pag. 305. num. 84.

Eccleſiarum alię ſunt numeratæ aliæ non numeratæ pag. 307. num. 1.

Qui prætendit aliquam Eccleſiam eſſe numeratam vel non, debet probare pag. 307. num. 2.

Eccleſiæ innumeratæ ratio, & natura quænam ſit pag., 309. num. 10.

Eccleſia non numerata appellatur etiam receptitia pag. 308. num. 7.

Eccleſia vt dicatur receptitia, ſeù non numerata requiritur quod Beneficiati ſeù Canonici ſint liberi Collatores ſeù electores itaùt Epiſcopus ſolùm examinet prouiſum ante immiſſionem, pag. 309.num.7.

Contrarium pag. 309. num. 8. & plur. ſeqq.

Eccleſia n eſſe numeratam vel non ex quibus dignoſcatur, pag. 307. num. 2. & ſeqq.

Error eſt dicere Eccleſiam præſumi numeratam ex eo quod maior pars Eccleſiarum ſolet eſſe numerata in toto orbe Catholico pag.307. n.2.

Eccleſiæ ab earum origine, & primæuo inſtituto fuerunt innumeratæ, ibid.

Et factæ ſunt numeratæ tractu temporis ex ſtatutis particularibus, ibid.

Ex caſibus particularibus trahi nequit conſequentia in Vniuerſum, ibid.

Eccleſia non numerata eſt in qua non fuit conſtitutus certus numerus Præbendarum,nec Canonicorum pag. 307. num. 3.

Præbenda diſtincta quid ſit pag. 307. num. 4.

Prebendæ diſtinctæ idem ſignificat ac Pręebendæ numeratæ pag. 307. num. 4.

Præbendæ diſtinctę ubi ſunt non multiplicantur creſcente redditu, ſed augumentum cedit commodo illius Præbendæ cuius redditus augeatur pag. 308. num. 4.

Eccleſia inumerata cenſetur quæ non habet numerum certum neque Canonicorum, neque Præbendarum pag. 308. num. 5.

Numerus in Eccleſijs poteſt ſe referre ad numerum Canonicorum, & ad numerum Prębendarum ibid.

qua

Ecclesia nō numerata definitur a modernis in qua Canonici,&Beneficiati creſcūt & decreſcūt iuſtà creſcentiam vel decreſcentiā reddituū ibid.

Ecleſia ſi non habet prębendas diſtinctas, ſed habet portiones priuilegiatas adhuc dicitur nnmerata, pag. 308. num. 6.

Portiones Priuilegiatæ quid ſint, ibid.

Portiones priuilegiatę, & præbendæ diſtinctæ æquiparantur, ibid.

In Eccleſia innumerata non poteſt dari vacatio alicuius Cànonicatus, ſeù præbendæ, pag. 309. num. 10 pag. 325 num. 61. pag. 326 num. 67.

In Eccleſia innumerata Beneficia extinguuntur per obitum poſſeſsoris, & noua creantur per receptionem alterius pag-309 num. 10. pag. 322 num. 52. pag, 326. num. 67.

Non variatur natura Eccleſiæ receptitiæ ſeù innumeratæ ex quo vnus vel alter Superior prouideat, pag. 310. num. 11.

Beneficia etiàm Eccleſiæ non numeratæ ſunt vera beneficia Eccleſiaſtica p. 310. n. 11. p. 325. n. 61

Epiſcopus habet Ius eligendi & prouidendi, ſeù deputandi Clericos in Eccleſijs etiam non numeratis, pag. 310 num. 11.

Et procedit tàm in Eccleſijs Cathedralibus, quam in Collegiatis, & alijs Inferioribus p. 310. n. 11

Eccleſia numerata quę ſit pag. 311. n. 12. & ſeqq.

Eccleſia numerata dicitùr quæ habet certum numerum Canonicorum, & Præbendarum, ſeù Portionum, pag. 311. num. 12.

Numerus tamèn vt dicatur certus fixus & determinatus debet eſſe præſcriptus ab aliquo ſtatuto cum taxatiua & prohibitione alterandi, pag. 311. num. 12. pag. 313 num. 19.

Declara ad faciendam Eccleſiam numeratam ſufficere alterutram numeri præfixionem, nempè vel Canonicorum vel Prebendarum diſtinctiuè nec requiri earum concurſum copulatiue pag. 311. num. 13.

Ex præfixione numeri Præbendarum intelligitur ſtatutus etiàm numerus Canonicorum, ibid.

Et ex præfixione numeri Canonicorum intelligitur præfixus etiàm numerus Præbendarum, ſeù portionum, ibid.

Declara procedere ſi ad ſtatutum numerum Præbendarum conſueuit reſpondere numerus Canonicorum, ſecùs ſi Canonici conſueuerunt eſſe plures, & varij non obſtante fixo numero Præbendarum pag. 311: num. 14.

Eccleſia poteſt eſse numerata quoad præbendas & non numerata quoad Canonicos, & è contrà. pag. 311. num. 14. & 15.

Canonia,& Pręebenda in quo differant p. 311. n. 15

Conſuetudo circa certum numerum Canonicorum non facit Eccleſiam numeratam, pag. 312. num. 16. pag. 315. num. 30.

Limita ſi conſuetudo ſit pręſcripta, & quid ad præſcriptionem requiratur pag. 312. num. 17. pag. 315. num. 30.

Talis conſuetudo vt præſcribatur debet eſſe negatiua, nempe quod habens ius creandi Canonicos voluerit alios ponere rumpendo conſuetum numerum, fuerit repulſus & acquieuerit, pag. 312. num. 17.

Sublimita ſi volens augere numerum fuit repulſus ob inſufficientiam reddituum Eccleſiæ quià tunc non intraret iſta pręſcriptio etiamſi laberetur curſus quadragenarius pag. 312. num. 18.

Habens ius ponendi Canonicos in Eccleſia non numerata, ſi velit alios addere, & Eccleſiæ redditus non ſufficiant ad ſuſtentationem non penurioſam, poteſt repelli ibid.

Amplia etiamſi vnus tantum ex beneficiatis ſeù Canonicis diſſentiret ibid.

Item amplia vt etiam Prouiſus Apoſtolicus in Eccleſia non numerata, cum illius expreſſa mentione in gratia repelli poſſit exceptione defectus facultatum Eccleſiæ ibid.

Etiam in Eccleſia numerata recipi poſſunt noui Canonici creſcentibus Eccleſiæ redditibus pag. 313. num. num. 19.

Eccleſia poteſt eſſe receptitia, & numerata, nec benè arguitur à receptitia ad non numeratam ſecundum Ioterium pag. 313. num. 19

Eccleſia numerata poteſt creſcentibus redditibus recipere nouos Canonicos ſi vult, ſed ad id cogi non poteſt pag. 313. num, 20. pag. 320. num. 43. pag. 321. num. 46.

Taxatio numeri in Eccleſia numerata eſt in fauorem Canonicorum, vt creſcentibus redditibus habeant portiones, ſeù Præbendas ampliores, & fæcundiores pag. 313. num. 20.

Poſſunt tamen Canonici renunciare huic fauorī admittendo nouos Canonicos ibid.

Etiamſi numerus fuiſſet per Papam confirmatus ibid.

In Eccleſia innumerata non eſt neceſſarius conſenſus Canonicorum ad admittendum nouos Beneficiatos propter augumentum reddituum, ſed ad id compelli poſſunt per Superiorem etiamſi omnes recuſarent pag. 313. num. 21. pag. 314. n. 26.

In Eccleſia receptitia per creſcentiam redditunm creſcunt ipſo Iure noui Beneficiati abſque facto Superioris ſecus in Eccleſia numerata pag. 313. num. 22.

Eccleſia receptitia eſt quæ non ſolum poteſt ſed tenetur recipere alios Clericos ciues, & Oriundos ad eius ſeruitium cum ſuo congruo emolumento pag. 313. num. 22.

Lex in Eccleſijs innumeratis pręfixit numerum tacitum Beneficiatorum, & in genere, vt nempè tot ponantur Clerici quot poſſunt abſque penuria ex redditibus Eccleſiæ ſubſtentari pag. 313. num. 23. pag. 314. num. 25.

In Eccleſijs receptitijs sicut intrat exceptio vt plures non admittantur quam ex bonis Eccleſiæ citrà penuriam ſubſtentari poſſunt, ità per contrarium intrat præceptum, affirmatiuum vt tot debeant recipi quot ſubſtentari poſſunt abſque penuria pag. 313. num. 23.

Eccleſia ſiue numerata, ſiuè receptitia ſemper eſt numerata & in quo differant pag. 314. num, 24

Numerus in Eccleſia numerata eſt per ſtatutum cum taxatiua, & prohibitione alterandi, & dicitur numerus in ſpecie, ſeu expreſſus ab homine pag. 314. num, 24. pag. 315. num. 29.

Numerus in Eccleſia receptitia dicitur tacitus ſiuè in genere, & eſt poſitus a lege ibid.

Ne-

Numerus iſte tacitus & in genere non facit Eccleſiam numeratam pag. 314. num. 24. pag. 315 num. 29. pag. 317. num 35.

Et non eſt numerus certus ſed variabilis pag. 315 num. 27. & 29. pag. 317. num 35.

Subſtentatio abſque penuria & ſubſtentatio commoda differunt inter ſe pag. 315. num. 28.

Commoda ſubſtentatio non eſt applicabilis Eccleſiæ receptitiæ, ſed Eccleſiæ numeratæ pag. 315. num. 28.

Eccleſiam receptitiam tot debere recipere quot poteſt ſubſtentare intelligitur de ſubſtentatione abſque penuria non de commoda ibid.

Gonzales & Rota notantur quod voce commodæ ſubſtentationis vſi ſunt reſpectu Eccleſiæ non numeratæ ibid.

Statutum Eccleſię quod in ea recipiantur tot Clerici quot ex redditibus abſque penuria ſubſtentari poſſunt non facit eam numeratam, etiamſi taxaret in certa quantitate ſubſtentationem non penurioſam pag. 316. num. 31. & ſeqq.

Taxàtio Summæ pro ſubſtentatione abſque penuria in Eccleſia receptitia fieri poteſt per Conſtitutionem Synodalem pag. 316. num. 31.

Et per ſtatutum Eccleſię ibid.

Eccleſia vt euadat numerata requiritur taxatio certi & determinati numeri cum prohibitione alterationis pag. 316. num. 33. pag. 319. n. 40.

Et non ſufficit taxatio numeri qui remaneat variabilis iuxtà variationem redditūum Eccleſiæ. pag. 317. num. 34. & ſeqq.

Diſtinctio præbendarum quomodò fiat pag. 318. num. 36.

Non eſt præbenda diſtincta taxare Canonico tot ſalmas frumenti ibid.

Præbendæ diſtinctæ vbi ſunt non poſſunt dari redditus ſuperereſcentes, quia augumentum cedit commodo Canonicorum obtinentium Præbendas ibid.

Redditus Eccleſiæ præſumuntur in poſterum potius augeri, quam diminui pag. 318. num. 37.

Maximè ſi conſiſtant in Anniuerſarijs, & Miſſis legatis pag. 318. num. 37.

Statutum quod tot recipiantur Canonici quot ſubſtentari poſſunt ad rationem ſcutorum 25. ex gr. pro quolibet, & ſi augeantur redditus creſcant Canonici, licet non determinet decreſcentiam non dicitur fixaſſe illum primum numerum ibid.

Obſeruantia prouidendi per Sedem Apoſtolicam de Canonicatibus vti de vacante in menſe reſeruato aut per reſignationem non faciunt numeratam Eccleſiam quæ erat receptitia pag. 320. num. 41.

Amplia etiamſi adeſſent Collationes per annos 40 & fuiſſent executę ab habente ius eligendi pag 320. num. 42.

Prouiſiones Apoſtolicæ non immutant ſtatum Eccleſię pag. 320. nom. 41.

Prouiſiones Apoſtolicas de beneficijs Eccleſiæ receptitiæ cum Clauſula dummodò Collatio ad nos hac vice pertineat, ſi exequantur Epiſcopus aut Capitulum non cenſentur voluiſſe mutare ſtatum Eccleſiæ in eorum præiudicium pag 320. num. 42.

Sed cenſentur iure proprio nouam prouiſionem facere fauore nulliter prouiſi à Papa, itaut conſideretur vti prouiſus per ipſos, & non per Papam ibid.

Eccleſia ſi ſit receptitia Clericorum Ciuium, & Oriundorum loci non poteſt mutari illius ſtatus abſque ſcientia, & patientia Vniuerſitatis probata Congregato conſilio pag. 320. num. 43.

Eccleſiæ numeratæ redditus ſupercreſcentes cedunt in vtilitatem Eccleſiæ ſcilicet in fabricam, paramenta, & ſimilia ibid.

Eccleſiæ receptitiæ ſtatum immutare non poteſt Epiſcopus nec Capitulum abſque beneplacito Apoſtolico pag. 321. num 45. & ſeqq.

Amplia vt neque poſſint per viam præſcriptionis deficiente voluntate Papę, & poteſtate ac bona fide Epiſcopi, & Canonicorum pag. 322. n. 46.

Neque exequendo Prouiſiones Apoſtolicas per ſpatium quadragenarium ibid.

Nec obſeruantia quadragenaria Prouiſionum Ordinarij aut Capituli immutari poteſt ſtatus Eccleſiæ receptitiæ in præiudicium Vniuerſitatis loci pag. 321. num. 47.

Limita vbi poſt immutationem concurreret obſeruantia triginta annorum præſumens beneplacitum Apoſtolicum pag. 321. num. 45.

Vel vbi concurreret iuſta cauſa ibid.

Obſeruantia ſtatuto Eccleſiæ proximior attendi debet in concurſo remotioris in petitorio pag. 322. nom. 48.

Obſeruantiam legitimè inductam etiam ex vnico acto non poſſunt deſtruere actus remoti poſteà ſuperuenientes ibid.

Obſeruantia vt immutare poſſit ſtatum Eccleſiæ requirit Scientiam & patientiam intereſſe habentis pag. 322, num. 49.

Limita quando actus eſſent multiplices, & frequentes, quia tunc ſcientia, & patientia præſumeretur ibid.

Item limita in præiudicium Datariæ quando dubitatur an nouum ſtatutum immutauerit antiquum ſtatutum Eccleſiæ receptitiæ, quia tunc obſeruantia eorum, qui fecerunt ſtatutum non eſſet extenſiua, ſed interpretatiua pag. 322. n. 50.

Vide Dataria,

Beneficia Eccleſiæ non numeratę non deuoluuntur ad Superiorem ſi non prouideantur intrà ſemeſtre pag. 326 num. 68.

Sed vt interr deuolutio debet immediatus ſuperior præfigere terminum illi ad quem ſpectat inſtitutio, quo elapſo, & inſtitutione non facta poterit ipſe Superior prouidere pag. 326. n. 69.

Vide *Deuolutio*

Non cadunt ſub Reſeruationibus Apoſtolicis pag 322. num. 52. pag. 326. num. 70,

Vide *Reſeruatio*

Beneficia Eccleſiæ receptitiæ quæ verè non vacant non cadunt ſub regula reſeruatoria menſium pag. 322. num. 52.

Nec ſub qualibet alia generali reſeruatione Apoſtolica ibid.

Nec poſſunt permutari, & reſignari pag. 322. n. 52. pag. 327. num. 72.

Limita ſi Papa ex certa ſcientię qualitatis Eccleſię admitteret Reſignationem, & permutationem pag. 327. num. 72.

Prouiſiones Ordinarij in menſe reſeruato conſtituunt obſeruantiam Eccleſiæ receptitię pag. 323 num. 53.

Prouiſiones Ordinarij tanquam de vacanti, & per verbum conferimus conſtituunt obſeruantiam Eccleſiæ numeratæ ibid.

Quid tamen ſi prouiſiones tanquam de vacanti & per verbum conferrimus factæ fuiſſent in menſe reſeruato; & quod tunc obſeruantia non attendatur ad iudicandum Eccleſiam eſſe receptitiam nec numeratam pag. 323. num. 53.

Diſtingue vt num. 54. & ſeqq.

Verba eligimus adſcribimus, & deputamus ad Seruitium Eccleſię ſunt propria, & congruentia prouiſioni beneficiorum Eccleſię receptitię pag 323. num. 55.

Verbum vacare, & vacans propriè intelligitur de vacatione ſupponente numerum certum, & Eccleſiam numeratam pag. 323. num. 57.

Vacatio impropria, & collatio impropria datur in Eccleſijs receptitijs pag. 324. num. 57.

Vide *Vacatio*.

Verba conferimus, & de vacanti in prouiſione relatiua ad ſtatutum clarè loquens de ſimplici electione, ſeu deputatione interpretantur impropriè & improprijſſimè ad limites ſtatuti relati pag. 324. num. 58.

Vel ſi nulla fieri poſſit interpretatio, vt expreſſio erronea non noceret, & reducenda eſſe ad tenorem ſtatuti, ac ſi cum eius verbis fuiſſet proceſſum ibid.

Expreſſio Canonicatus & Prębendæ in Prouiſionibus non eſt coniectura excluſiua qualitatis Eccleſiæ receptitiæ, ſeu non numeratæ pag. 324. num. 60.

Canonici, & Præbendę vere, & realiter adſunt in Eccleſia receptitia ibid.

Beneficia Eccleſiæ non numeratæ ſunt verè beneficia Eccleſiaſtica pag. 325. num. 61.

Non tamen ſunt numerata, nec dicuntur vacare ibid.

Qui narrat beneficium vacare ſupponit Eccleſiam eſſe numeratam, & facit mentionem de numero pag. 325. num. 62.

Prouiſus Apoſtolicus tenetur probare Eccleſiam eſſe numeratam pro verificatione ſuarum litterarum pag. 325. num. 62. & ſeqq.

Et quidem plenè, & concludenter alias in dubio non intrat reſeruatio pag. 325. num. 64.

Nec ſufficit ſi hoc probaret cum ſtatuto dubio, cū obſeruantia duarum aut trium prouiſionum Apoſtolicarum, ſi omnes vltimi ſtatus eſſent pro Eccleſia receptitia pag. 325. num. 65.

mita ſi contrarius ſtatus ſcilicet Eccleſiæ numeratæ eſſet clarus per publicum Inſtrumentum

Litem iudicatam aut confeſſionem Partis, aliàs vltimus ſtatus attenditur fauore prouiſi ab Ordinario pag. 326. num. 66.

Declara prædicta procedere in prouiſione Ordinarij facta, & conſumata antè prouiſionem Apoſtolicam pag. 326. num. 66.

Eccleſia numerata quoad Canonicos exiſtente, non quoad pręhendas, ſi quis abſque mentione Eccleſiæ non numeratę impetrat à Papa ex capite reſeruationis Canonicatum, & Præbendam vti vacantes, valet prouiſio quoad Canonicatum, ſed eſt nulla quoad Præbendam tantum pag. 327. num. 74.

Secus ſi Eccleſia ſit numerata quoad Præbendas tantum, non autem quoad Canonicos, quià tunc gratia eſt nulla in totum pag. 327. n. 75.

Conſuetudo valet vt Epiſcopus pro ſuo iucundo aduentu creare poſſit Canonicum nouum, cui ſtatim prouideatur de portione, in qualibet Eccleſiarum ſuę diœceſis, qui ſit numerata, non tamen habeat Pręhendas diſtinctas pag. 327. num. 76.

Secùs ſi ſit diſtinctæ Præbendæ quià tunc non debet ei prouideri de præbenda, ſed expectabitur vacantia alicuius ex præbendatis pag. 327. num. 77.

Non poteſt tamen Epiſcopus creare hoc caſu Canonicum cum promiſſione Præbendæ vacaturæ ſed ſimpliciter creare Canonicum pag. 327. n. 78

Vide *Canonicus*

Laici non ſunt retrahendi à fundationibus Eccleſiarum, & beneficiorum pag. 75. num. 6.

Fundator beneficij, vel Eccleſiæ ſi extraneum nominat in Patronum intelligitur cumulatiuè cum ſe ipſo, & proprijs hæredibus, non priuatiuè pag. 99. num. 67.

Fauor Eccleſiæ eſt pauciores habere Patronos, & ex eorum pluraritate dicitur magis grauata Eccleſia pag. 100. num. 70.

Fundator ſi expreſſè ſibi Iuſpatronatus non reſeruauit, & paſſus eſt prima vice beneficium liberè conferri, cenſetur declaraſſe beneficium fuiſſe liberum ſecundum Lambertinum pag. 100. num. 72.

Declara procedere in Eccleſia Collegiata vel Conuentuali, ſecus in ſimplici ibid.

In Eccleſia non Collegiata neque Conuentuali legis Miniſterio intelligitur reſeruatum Iuſpręſentandi ibid.

Et non cenſetur remiſſum niſi expreſſè renunciatę vel per actum tacitum neceſſario concludentem pag. 100. num. 74.

Ex ſimplici tolerantia fundatoris quod Eccleſia pro prima vice liberè ab Ordinario prouideatur non inducitur renunciatio Iuriſpatronatus expreſſa, nec tacita pag. 100. num. 75.

Fundans Collegiatam, ſeù Conuentualem Eccleſiam abſque reſeruatione Iurispræſentandi, cenſetur illud remiſſe, non tamen alia iura honorifica pag. 102. num. 79.

Vide *Iuſpatronatus*.

In Eccleſijs locorum Regularium ſi exerceatur cura animarum perſonarum Sæcularium Epiſcopus non habet Iuriſdictionem ordinariam, niſi quoad ea quæ dictam curam, & Sacramentorum adminiſtrationem concernunt pag. 349. n. 24.

In

Digitized by Google

In alijs verò actibus, & in cæteris Eccleſijs Regularium non curatis nullam Iuriſdictionem habet quam Ordinariam ibid.

Epiſcopus transferens aliquam Eccleſiam in Abbatem plano iure, non dicitur transferre quę ſunt ordinis, pag. 350 num. 29.

Secus ſi illam transferat pleno iure in alium Epiſcopum, ibid.

Epiſcopus concedens Eccleſiam alicui Archidiacono ſitam intrà limites Archidiaconatus, in qua idem Archidiaconus nullum ius vel vſum habebat, cenſetur tanquàm Archidiacono ſubieciſſe, pag. 351. num. 30

Epiſcopus donans Eccleſiam Monaſterio exempto cum Cappellis habitis, & habendis, donaſſe cenſetur vt ſit exempta, non autem quoad proventus temporales ipſius Epiſcopi ibid.

Inſtitutio aucthorizabilis non tranſit in Pręlatum inferiorem ex conceſſione Epiſcopi quantumuis generali, pag. 351. num. 31.

Amplia etiamſi Papa eam eximat ab Epiſcopo, & concedat Prælato Inferiori, ibid.

Si tamen conceſſio fiat plano iure, manet penes inferiorem non iure proprio ſed Vicario Epiſcopi. ibid.

Declara requiri ad hoc Papæ conſenſum. alias talis conceſſio non valeret ibid.

Cauſa onerosa in materia Iuriſpatronatus debet recipere vtilitatem ſolius Eccleſie, & beneficij in ſeruitutem redacti pag. 364. num. 21

Patronus dicitur quaſi pater eo quia fundando & ædificando deducit Eccleſiam de non eſſe ad eſſe, & dotando ad benè eſſe ibid.

Quibus pacti iuſpatronatus Eccleſiarum ab hoſtibus liberatarum conceſſum fuerit Regibus Hiſpaniarum, & Reipublicæ Venetæ p. 365. n. 23.

Fundatio, & dotatio non ſufficiunt ad acquirendum ius præſentandi principalem Prælaturam in Eccleſia Collegiata vel Conuentuali, niſi in limine fundationis reſeruetur ex priuilegio, Apoſtolico, pag. 372. num. 43.

Vide Dotatio Fundatio.

Conſuetudo non extenditur de Eccleſia ad Eccleſiam, pag. 390. num. 25.

Limita ad effectum coadiuuandi probationes conſuetudinis loci particularis ex conſuetudine generali, ibid.

Sola conſuetudo generalis Prouinciæ ſufficit ad probandam conſuetudinem alicuius loci particularis in Prouincia contenti, etiamſi in aliquibus Eccleſijs non ſeruetur, quià attenditur id quod facit maior pars pag. 390. num. 26.

Collatio facta per Papam iure deuoluto iuxtà Lateranenſis ſtatuta Concilij non importat deuolutionem factam gradatim de vno Superiore ad alium vſque ad Papam vltimo loco, ſi Eccleſia ſit exempta, quià tùnc deuolutio ſit immediatè ad Papam. p. 393. n. 14,

Confirmatio electionum facta ab Epiſcopo excludit pretenſam exemptionem Eccleſiæ. pag. 394 num. 42. & 43.

Eccleſiã Acquiſgranen non eſſe exemptam à iuriſdictione Epiſcopi Leodien. ex pluribus arguitur, pag. 393. num. 41. & ſeqq.

Exemptio Eccleſiæ poteſt eſſe multiplex, nempè mutila plæna, & plæniſſima pag. 394. num. 44.

Eccleſia poteſt ſimùl eſſe exempta quoad aliqua & non exempta quoad alia ibid.

Exemptio probanda eſt per publicum documentum Priuilegij, ex quo pendet cognitio illius qualitatis, ibid.

Conſuetudo generalis Eccleſiarum alicuius Prouinciæ facit præſumere eandem vigere in Eccleſia particulari, niſi diuerſa aſſignetur ratio, pag. 400. num. 66.

A conſuetudine aliquarum Eccleſiarum particularium non infertur ad conſuetudinem alterius, pag. 403. num. 79.

Maximè quandò huic alteri eſt conformis conſuetudo aliarum Eccleſiarum etiàm eiuſdem Prouinciæ ibid.

Erecta Eccleſia patronata in Collegiatam Patronus amittit Ius præſentandi quoad primam dignitatem firmo tantum remanente dicto iure quoad reliqua beneficia de collegio p. 420. n. 36

Prænominatio alternatiua non practicatur in prouiſionibus Eccleſiarum vnitarum excepta Vrbanien. & Vaden. pag. 212 num. 74. in fine.

Vaden. & Vrbanien. Eccleſiæ alternatiuè prænominantur pag. 212. num. 74. in fin. p. 214 n. 77.

Exempla Eccleſiarum vnitarum in quibus prænominatio vni tàntum datur abſque alternatiua pag. 212. num. 74 in fine.

Decreta, & Cedulę Conciſtoriales in Prouiſione Eccleſiarum Viterbien & Tuſcanen. vnitarum pag. 216 num. 84.

Eccleſia Collegiata S. Egidij Ciuitatis Cremonen quando, & a quibus erecta pag. 175. num. 1.

Mandricardus Douara fuit primus eiuſdem Præpoſitus, ibid.

S. Homobonus aſſiduè illam frequentabat, & in eadem prodigiosè animam exhalauit, pag. 175 num. 1 & 13.

Canonici ab ea quomodo & quando expulſi pag. 175 num. 1.

Expulſis Canonicis remanſit ſub titulo Parochiala ibid.

Epiſcopus non poteſt in Collegiata conſtituere nouos Canonicatus ſi Eccleſia habitu tantùm & non actu ſit Collegiata pag. 176 num. 3.

Declara, vt debeat priùs illi reſtituere actualem Collegialitatem & quomodò pag. 177. num. 8.

Reliqua vide in Verbo Collegiata.

Maioritas vnius Eccleſiæ ſupra aliam dignoſcitur ex prænominatione, pag. 186 num. 1. & ſeqq.

Cathedralium duarum ſimùl vnitarum Epiſcopus a qua debeat prænominari, ibid.

Vniones Ecclæſiarum tripliciter contingunt acceſſoriè ſeù ſubiectiuè, promiſcuè, ſeù incorporatiuè, & æque principaliter pag. 187. num. 3.

Eccleſia inferior ſubiectiue vnita alteri maiori perdit ſuas prærogatiuas, & acquirit illas Eccleſiæ principalis cui eſt vnita pag. 187 num. 3.

Eccleſię incorporatiuè vnitæ coaleſcunt in vnum corpus, & de duabus vna tantùm efformatur gaudens Iuribus, & prærogatiuis vtriuſque. ibid.

O 2 Ep-

Eccleſiæ ſimpliciter æque principaliter vnitæ dicuntur quoad Prælatum tantùm qui vtriuſque ſit caput, & tùnc quælibet iura ſua, & præeminentia retinet nulla facta inſimul Priuilegiorum confuſione, aut communicatione pag. 187. num. 3. & ſeqq.

Vnio duarum Eccleſiarum æque principaliter facta reſtringitur ad vnionem Rectoris, & Gubernatoris, non Eccleſiarum regendarum, & gubernandarum, pag. 207 num. 57.

Eccleſia Matrix perdit Matricitatem ſi inferior Eccleſia in Collegiatam erigatur p. 202. n. 44.

Vide plura ſub Verbo Cathedralis Vnio.

Inſpecto Iure communi, & Sacrorum Canonum diſpoſitione Eccleſia non dicitur vacans niſi vſque ad electionem ſucceſſoris pag. 239. num. 9. pag. 248 num. 33.

Epiſcopus poſt electionem ſtatim poteſt de Iure communi conferre beneficia etiam nondùm capta Eccleſiæ poſſeſſione pag. 239 num. 9.

Quando prouiſus eſt Cardinalis Eccleſia non vacat vſque ad poſſeſſionem, ſed ſtatim eſt conſumpta vacatio pag. 248. num. 35

Cardinales de Epiſcopatibus prouiſi non poſſunt in adminiſtratione Eccleſiæ ſe ingerere ante præſtitum Iuramentum fidelitatis, & de viſitando Apoſtolorum limina ex Conſtitutione Sixti V. pag. 247 num. 28.

Facta prouiſione Epiſcopatus vel translatione in Conciſtorio Summi Pontificis, ſtatim ceſſat Iuriſdictio prouiſi quoad primum Epiſcopatum, & Eccleſia vacat ipſo Iure pag. 245. num. 26.

In Regnis Hiſpaniæ poſſeſſio Eccleſiæ capi non poteſt abſque mandato Regis propria manu ſubſcripto pag 254 num. 57.

Vide etiam Beneficium Cardinalis Regula 1. Cancellariæ.

Ius præſentandi annexum Eccleſijs & Prælaturis inter annuos eorum fructus connumeratur pag. 249 num. 38.

Iuſpatronatus gentilitium non fit hæreditarium in vltimo, quando in eius reſeruatione adſunt Clauſulæ & verba reſtrictiua, & tùnc deficientibus vocatis expirat, & Eccleſia acquirit libertatem pag. 276 num. 3.

Fundans ſeù dotans Eccleſiam Collegiatam, ſeù Conuentualem obtinet priuilegium Apoſtolicum in limine fundationis pro reſeruatione Iuriſpatronatus, pag. 478 num. 11.

Non tamèn dicitur Iuſpatronatus ex priuilegio, ſed ex fundatione vel dotatione & eſt tranſitorium ad extraneos ibid.

Si Eccleſia parum habeat, & non ſit commode dotata, augumentum dicitur iuſta cauſa acquirendi Iuſpatronatus pag. 480 num. 15.

Et tùnc concedi poteſt Iuſpatronatus etiam per Ordinarium ibid.

Contrarium, & quod requiratur priuilegium Apoſtolicum ibid.

Paria ſunt Eccleſiam eſſe penitus indotatam, & inſufficienter dotatam, ibid.

Augumentum eſſe maius antiquo redditu Beneficij, ſeù Eccleſię quomodò probetur p. 481. n. 18

Vide Iuſpatronatus.

Verba de bonis ſibi a Deo datis non probant bona eſſe Eccleſiaſtica pag. 412. num. 20.

Verba de bonis ſibi a Deo datis non congruunt bonis Eccleſiaſticis, quia non ſunt data Clerico, & excepto victu, & neceſſarijs reliquum eſt Eccleſiæ, & pauperum pag. 413. num. 20.

Statuta particularia Eccleſiarum proprios ritus habentium faciunt ceſſare legem generalem, & diſpoſitionem Ceremonialis p. 288. n. 12. & 6.

Pręſertim ſi non adeſt textus clarus in contrarium pag. 288. num. 6.

Beneficium collatum perſonæ non qualificatę poteſt impetrari quandò qualificatio reſpicit fauorem Eccleſiæ & Beneficij, ſecùs quandò reſpicit fauorem perſonarum vocatarum p. 370. n. 39

Vide *Qualitas*

Argumentum Collegialitatis eſt ſi diuina officia recitantur in Eccleſia pag. 178. num. 13.

Collegialitas Eccleſiæ ſi ceſſet ex aliqua cauſa accidentali puta morte Canonicorum, oppreſſione Hoſtium, & ſimilibus, ſemper durare cenſetur in habitu licet non in actu vel vſu pag. 178. num. 17. & 18.

Vide *Collegiata*

Beneficiatus tenetur ſoluere ius Epiſcopale Epiſcopo in cuius diæceſi exiſtit Eccleſia quam poſsidet pag. 1. num. 1. S.

Et tenetur eidem Soluere Cathedraticum pag. 1. num. 1. & ſeqq. S.

Exemptio Eccleſiæ Regularis a cenſu ratione ſubiectionis debito Epiſcopis eſt expreſſa & literalis exemptio a Cathedratico pag. 3. n. 6. S.

Non præſumitur in aliqua diſpoſitione ſublatum fuiſse Epiſcopo ius diæceſanum proptęr monſtruoſitatem quod Eccleſia remaneat ſine ſubiectione pag. 3. num. 7. S.

Diſpoſitio Papæ liberantis aliquam eccleasiam pleno iure non cenſetur comprehendere Cathedraticum pag. 5. num. 14. S.

Nunquam præſumitur voluiſse Papam per ſuum priuilegium auferre proprio Diæceſano natiuam ſubiectionem, & reddere Eccleſiam acephalam pag. 4. num. 10. S.

Priuilegium ſi eſt reale, vt quando Papa eximit Eccleſiam, poteſt interprętari quod includat Cathedraticum, ſecus si priuilegium eſt perſonale pag. 6. num. 18. S.

Abſens ex cauſa litis ſupèr iuribus Beneficij, & in vtilitatem Eccleſiæ non habet neceſſitatem licentiæ Superioris, vti licentiatus a iure pag. 10. num. 7. S.

Contrarium ibid. Vide *lis*

Onus reparationis Eccleſiæ ſpectat ad Rectorem habentem curam habitualem pag. 52. n. 38. S.

Omnes Chriſti fideles ſepeliendi ſunt in Parochiali Eccleſia intrà cuius fines deceſſerunt pag. 62. num. 19. & ſeqq. S.

Vide *Sepultura Parochia*

Epiſcopus ſepeliri debet in ſua Cathedrali quamuis decedat extrà ſuam Diæceſim p. 63. n. 20. S

Parochus ſepeliri debet in ſua Eccleſia, licet in alienâ Parochia decedat, ibid.

Eccleſiæ Titulares Cardinalium. Vide Cardinalis

Qualitas ſponſi in Epiſcopo non eſt principalis

ratio

Digitized by Google

ratio quare in ſua Eccleſia debeat ſepeliri pag. 66. num. 27. S,

Etiam Prælatus inferior ſepeliri debet in ſua Eccleſia, licèt non ſit illius ſponſus, ibid.

Vacatio Eccleſiæ præſupponit diſſolutionem vinculi præcedentis ibid.

Canonici & alij Beneficiati cum onere reſidentiæ in ſuis Eccleſijs ſunt tumulandi etiàm priuatiue ad Parochiam in qua habitant pag., 68. num. 33 S.

Eccleſiæ non conſtat de occulto pag. 103. num. 99 S.

Eccleſia obligat ad reuelandum ea tantum impedimenta ad Matrimonium quæ de tempore publicationum exiſtunt, pag. 104. num. 103. S.

Præpoſitus non poteſt renunciare vnioni factæ præpoſituræ, in præiudicium Eccleſiæ, & ſucceſſorum pag. 111 num. 25 S.

Statuta, & Ordinationes Ordinis Carthuſienſis ſēper fuerunt habita in ſumma veneratione in Eccleſia pag. 4 num. 5. V.

Iuriſdictio generalis, & aliorum Prælatorum inferiorum in Religionibus procedit a Capitulo generali illam habente immediate ab Eccleſia. & ſummo Pontifice pag. 20. num 22. V.

In omnibus Ordinibus Regularibus electiones & inſtitutiones Superiorum ſunt dirigendæ ſecundum propria inſtituta, & Ordinationes, pag. 4, num. 5. X,

E C C L E S I A S T I C I

Eccleſiaſticæ perſonæ non poſſunt ſeu ſubijcere examini in foro laicali, niſi præuio præcepto Superioris Eccleſiaſtici pag. 349. num. 25.

Dare hanc licentiem non eſt ſolius Epiſcopi priuatiuè, ſed cuiuſcumque Iudicis Eccleſiaſtici habentis Iuriſdictionem in perſonas Eccleſiaſticas ibid.

Abbas ſi habet iuriſdictionem ordinariam poteſt dare hanc licentiam ibid.

Et quandò habet pro ſe obſeruantiam ibid.

Laicus ex communione cum Eccleſiaſtico pateretur præiudicium ſi non poſſet ſolus conſentire liberæ Collationi Iuriſpatronatus mixti diſſentiente Compatrono Eccleſiaſtico pag. 76. num. 9.

E D I C T V M

Superior qui iure deuoluto prouidet non tenetur ponere edictum nec facere Concurſum pag. 111. num. 121.

Vide *concurſus*

E F F E C T V S

Actus dicitur fieri tempore quo effectus producitur pag. 148. num. 26.

Factum præponderat, verbis, & attenditur effectus non modus pag. 324. num. 59.

Amplia etiam in prouiſionibus, quià factum præualere debet, & ſperni cortex ſeù formula Verborum ibid.

Nullo exiſtente Contractu ex defectu conditionis & conſenſus, nullus ex eo naſci poteſt effectus aut pœna pag. 71. num. 3. S.

Qui pèr alium facit per ſe ipſum facere videtur pag. 11. num. 9. V.

Talis dicitur ineſſe ſenſus in verbis, qualem obſeruantia, & effectus ſecutus demonſtrat pag. 9. num. 7. V.

E G I D I V S

Eccleſiam in Ciuitate Cremonen, ſub titulo S. Egidij Berengàrius Rex Italię ſuis expenſis erexit pag. 275. num. 1,

Egidius de Guiſcardis Epiſcopus Cremonenſis ædificauit in dicta Eccleſia, & dotauit Sacellum B. M. Virginis ibid.

Vide *Collegiata Eccleſia*

E G R O T V S

Matrimonium ab egroto contractum cum filia Medici aliter mederi nolentis eſt validum pag. 93. num. 66. S.

Limita ſi deficeret alter Medicus ibid.

Reliqua Vide in Verbo *Infirmitas*

E L E C T I O

Electio de iure pertinet ad Epiſcopum, & Capitulum ſimul in Eccleſijs Cathedralibus pag. 310. num. 11.

De conſuetudine tamen poteſt pertinere ad ſolū Epiſcopum, vel ad ſolum Capitulum ibid.

Amplia etiamſi agatur de ſimplici receptione in Canonicum ibid.

Epiſcopus habet ius eligendi, & prouidendi, ſeù deputandi Clericos in Eccleſijs etiam non numeratis ibid.

Et procedit tam in Eccleſijs Cathedralibus quam in Collegiatis, & aliis inferioribus ibid.

Pendente termino àd eligendum poteſt Vniuerſitas vel Collegium toties quoties ſibi videbitur iterare ſcrutinium donec ſequatur electio per maiorem partem pag. 90. num. 37. & ſeqq.

Poteſt tamen etiam durante termino adiri Superior vt compèllat ad concordandum intrà certum terminum, quo elapſo ad ipſum deuoluatur electio pag. 91. num. 39.

Præſentati ab Vniuerſitate vel Collegio ſi paria vota bis in ſcrutinio vterque ſortitus ſit, Papa ſolus poteſt gratificàre etiam pendente adhùc terminio ad eligendum Inferior verò non poteſt gratificare, ſed tantum prouidere iure deuoluto elapſo dicto termino pag. 89. num. 35.

De opinione quod Papa gratificare poſſe in dicto caſu etiam pendente terminio ad eligendum auĉthor dubitat pag. 90. num. 36.

Papa in dicto caſu non poteſt gratificare pendente terminio; ſed tantum eo tranſacto conferre iure deuoluti pag. 90. n. 37. & ſeqq. vſque ad 47

Gloſſa, & Doctores contrarium tenentes, reprobantur ibid,

Electores præſumuntur ſcire qualitates electi pag 95. num. 54.

Declara intelligi de qualitatibus notoriis, & ap-

paren-

Digitized by Google

parentibus, ſecus de occultis ibid.
Electio accelerari non poteſt, nec terminus Iuris coarctari, ſi non inſtat terminus ad eligendum nec vlla vrget neceſſitas pag. 267. num. 32. pag 273. num. 47.
Maximè per eos qui non conſtituunt duas ex tribus partibus Vniuerſitatis pag. 267. num. 32.
Canonici Cathedralis Eccleſiæ Eugubinæ habent ius eligendi ad Canonicatus in ea vacantes, quatenus nulli adſit reſeruatio pag. 103. num. 103.
Illi debetur omni iure inſtitutio in quem conuenerunt tot ſuffragia maiorem partem Electorum conſtituentia pag. 508. num. 504.
Ille qui habuit minora ſuffragia concurrere non poteſt cum habente plura conſtituentia maiorē partem Capituli pag. 109. num. 507.
Duobus habentibus æqualia ſuffragia maiorem partem Electorum conſtituentia, ſi alter eorum moriatur, electio in ſuperſtite remanet neceſſaria pag. 509. num. 106. & 551.
Duo habentes paria vota maiorem partem electorum conſtituentis habent ius quæſitum, vt in eorum alterutro neceſſario cadat electio, & poteſt ad id Capitulum Iudicij auctoritate compelli pag 509. num. 508.
Electoribus licet variare non ſecuta publicatione pag. 109. num. 509.
Limita ſi præceſſit coarctatio pro noua electione certas perſonas, quià tunc in earum præiudicium nequit Capitulum alios admittere ad Scrutinium pag. 109. num. 150.
Maximè ſi inter illas certas perſonas lis pendeat ſuper dicti electione, & per obitum vnius, alterius electio neceſſaria euaſit pag. 109. n. 551.
Si lis eſt non ſolum inter electos, ſed etiam cum electoribus, licet non ſit ſuper titulo beneficij omnis variatio lite pendente interdicta remanſit pag. 109. num. 512.
Exceptio quod electio non fuerit Epiſcopo præſentata non reualet ſi Capitulum requiſitum exhibere recuſauit, quia tunc omnia cenſentur legitimè, & perfectè facta pag. 110. num. 213.
Non facta vel non concluſa electione in termino ſemeſtris ad Canonicatus Magiſtrales, & Theologales, eſt locus deuolutioni pag. 150. num. 514
Et Superior ad quem fit deuolutio non tenetur eligere vnum ex Oppoſitoribus ab Ordinario examinatis in tempore ſemeſtris ibid.
Limita primo ſi vnus tantum oppoſitor compareat & ſit examinatus, & idoneus repertus in tempore ibid.
Limita ſecundo ſi inter plures oppoſitores examinatos, & idoneos repertos, ac electos in paritate votorum deuentum ſit ad diſcuſſionem qualitatum in eodem tempore ſemeſtris, & vnus repertus ſit dignor, & magis qualificatus pag. 150. num. 515.
Contrarium, & quod ſempèr teneatur prouidere vnum ex Oppoſitoribus examinatis in tempore pag. 110. num. 116.
Prima Sententia eſt verior pag. 110. num. 117.
Oppoſitores plures in tempore examinati nullum ius conſiderabile acquirunt ex oppoſitione ibid
Vbi plures ſunt præſentati nemini quæritur ius ad rem ex tali præſentatione ibid.
Si vnus tantum Oppoſitor ſit qui qualitates requiſitas in tempore verificauit quæſitum eſt illi ius conſiderabile ad beneficium pag. 510. num. 518
Amplia etiamsi illius qualitates nondùm ſint verificatæ ibid.
Secùs ſi plures ſint oppoſitores, quià tunc quandiù electio ſecuta non ſit nemini ius quæritur pag. 111. num. 519.
Sola oppoſitio plurium Oppoſitorum in tempore nullum ius tribuit, & aſſimilatur potius acceptationi quam electioni ibid.
Ius quæſitum oppoſitoribus ab examine ne alius ab ipſis eligatur operatur reſpectu habentium eligere, non reſpectu Superioris qui confert iure deuoluto pag. 511. num. 520.
Superior qui iure deuoluto prouidet non tenetur ponere edictum, nec facere concurſum, minuſque attendere concurſum, & examen factum pro Ordinario, & Capitulo eligere debentibus pag 111. num. 21.
Nec tenetur conferre vni ex oppoſitoribus examinatis in concurſu pro Ordinario & Capitulo ibid.
Declara niſi aliqua adeſſent conſtitutio diſponens ex ſola oppoſitione acquiri ius ad rem ibid.
Tenetur tamen conferre habenti requiſita neceſſaria ibid.
Stante Priuilegio quod in paritate votorum illa pars præualeat pro qua eſt votum Decani & ſimilis, vtrum locum habeat in electione facta per fabas Secreto vel per Schedulas in vrnam ponendas pag. 512. num. 522.
Nemo ſcire poteſt, votum alterius Secretò datum in vrna pag. 214. num. 529.
Probare votum alterius Secreto datum in vrna iudicari poteſt quaſi impoſſibile ibid.
Vbi vota dantur Secreta dignoſci nequit ad cuius fauorem quis votauerit pag. 552. num. 522. p. 554. num. 529.
Et tunc non eſt ſtandum declarationi etiam iuratæ habentis votum præponderans pag. 552. num. 523. pag. 514. num. 529.
Neque attendi debent declarationes omnium aliorum qui votauerunt pag. 112. num. 523.
In electionibus etiam ab Vniuerſitate ſæculari factis de iure attenditur Sanior pars conſiſtens in dignitate, auctoritate, & merito eligentium pag. 112. num. 222.
Declara procedere ſi electio fiat viua voce, & per ſuffraggia quæ dantur aperta, non autem ſi dantur Secreta ibid.
Statutum Eccleſiæ dans alicui votum præponderans reſtringitur ad illos actus Capitulares qui fiunt viua voce, & per vota publica pag. 152. num. 123.
Limita ſi expreſsè loquatur de actibus explicandis per Secreta ſuffragia, quia tunc ſtandum eſſet declarationi habentis votum preponderans ibid
Quæ geſta ſunt in Scrutinio probari debent per alios Teſtes conteſtes de Capitulo ibid.
De iure ſtatur dicto vnius in ſubſidium vbi aliundè probatio eſt impoſſibilis pag. 153. n. 23.
Statutum à Papa confirmatum quod ſtetur dicto vnius

Digitized by Google

vnius in certis caſibus valet pag. 113. num. 123.
Maximè in facto proprio ibid.
Idem poteſt fieri de conſenſu partium ibid.
Stante paritate votorum in Scrutinio electio terminatur per ſorres in Regnis Hiſpaniarum ex conſtitutione Leonis X. pag. 115. num. 130.
Dicta Conſtitutio intelligitur permiſſiuè ibid.
An extendatur dicta Conſtitutio ad Regnum Aragoniæ Rota uoluit decidere ibid.
Stante paritate votorum Pontifex ſolus poteſt durante tempore ad eligendum præſcripto gratificati eui vult ex electis pag. 115. num. 132.
Non tamen conferre poſſet extraneę perſonæ iure deuoluti, niſi elapſo dicto tempore ibid.
Durante Semeſtri ad eligendum præfixo ſempee permittitur petagi nouum Scrutinium pag. 115. num. 131.
Variatio eſt prohibita publicato Serutinio p. 112. num. 123. pag. 114. num. 129.
Declara procedere in electionibus ſubiectis formæ *cap. quia propter de elect.* ſecus in alijs etiam Secreto factis per Scrutinium p. 113. n. 124.
Forma *cap. quia propter de elect.* ſeruanda eſt in electione quæ fit de dignitatibus, & prælaturis maioribus, per quarum vacationem Eeeleſiæ remanent viduatæ, ſecus vbi agitur de Canonicatu ſeù dignitate inferiori pag. 115. num. 132.
Pro electione Prę lati Eccleſię ſuo Paſtore viduatæ præficiendi datur tempus trium menſium tantum pag. 114. num. 128.
In alijs verò electionibus ſemper datue Semeſtris ibid.
In electione dignitatis inferioris ſeruandum eſt ſtatutum vel eonſuetudo Eccleſię p. 115. n. 134
Statutum ſi permittat vt electores nolentes vni vel alteri ex concurrentibus votum præbere ſuffràgia ponanr in vrna ſeparata ad hunc effectū deſtinata, tunc de ſuffragiis in illa vrna repertis nulla habetur conſideratio pag. 116. n. 135.
Nee computantur in prę iudicium eorum qui pro certa perſona ſuffragium præſtiterunt ibid.
Et proindè eſt ac ſi ſie votantes non intetfuiſſent Capitulo, quod in cęteris Canonicis dicitur totum conſolidatum pag. 116. num. 136.
Electio impropria, & larga in qua vnuſquisque publicè, & palam manifeſtat in Capitulo votum ſuum reſoluitur in ſimplicem nominationem pag. 382. num. 2.
Et ſufficit ad eam ſimplex conſenſus Collegij quomodolibet explicatus ſiue verbis ſiuè factis pag. 382. num. 3. pag. 398. num. 58. & 59.
Prętexire formam cap. quia propter de elect. non eſt in facultate etiam totius Capituli pag. 383. num. 4.
In electione impropria ſeruatur ſolum ius naturale ſine vlla forma iuris poſitiui pag. 383. num. 4. pag. 388. num. 16.
Et valet dummodò conſenſus omnium, ſeù maioris partis vocalium accedat, ſiuę antè ſiuè poſt & quandocumque ex interuallo pag. 383. num 4. pag. 387. num. 15. & plur. ſeqq.
Quamuis electores proceſſiſſent per viam Scrutinij pag. 387. num. 15.
Sufficit quod ſit facta à maiori parte Capituli comparatione minoris, ſi omnes deinde illam approbant, ſiuè aduerſus illam non reclamant, pag. 383. num. 4.
Inimò ſufficit quod ſit facta ab vno, etiam nullo præcedente compromiſſo in eius perſona ſi Capitulum approbat tacitè vel expreſſè pag. 383. num. 5.
Et talis approbatio ſiue conſenſus importat nouam electionem, quę dicitur facta per totum, Capitulum pag. 383. num. 6.
Maior pars ſuffragiorum in electione computari debet completiuè reſpectu ad totum Capitulum, quando actus explicandus eſt collegialitèr non comparatiuè ad minusem numerum reſpectu coelecti pag. 115. num. 133.
Capitulum ſi taceat & non reclamet aduerſus electionem factam eum maioritatem votorum comparatiuè tantum, & non completiuè, cenſetur illam ratificare, & approbare pag. 384. num. 8. pag. 398. num. 59.
Taciturnitas non ſufficit pro conſenſu, vbi in electione requiritur forma cap. quia proptee, ſecus vbi dicta forma non requiritur p. 384. n. 8.
Conſuetudo quod electio fiat pee maiorem numerum comparatiuè valet pag. 390, num. 24.
Etiamſi non ſit immemorabilis, ſed tantum quadragenaria pag. 391, num. 28.
Conſuetudo generalis in Eccleſijs Germaniæ viget quod electiones ſiant per maiorem numerum comparatiuè pag. 390. num. 25.
Maior pars efficitur per vnicum votum pag. 116. num. 137.
Statutum requirens conſenſum maioris partis poteſt æquè benè intelligi de maiori parte comparatiuè, ac completiuè pag. 391. num. 30. pag. 402. num. 67. & 68.
Concurſus maioris partis completiuè in Electionibus non probat quod non ſufficiat maior pars comparatiuè, ſed requiritur, quod facta comparatiuè fuerit contradicta, & facta noua electio per maiorem partem completiuè pag. 391. num. 31.
Conſuetudo circà electiones, vbi non eſt ſeruanda forma *cap. quia propter de elect.*, non requiritur quod ſit præſcripta, ſed ſufficit quod ſit probata per aliquos actus effectuatos p. 404. num. 80.
Electio non requirit quod ſeruetur forma *cap. quia propter de elect.* ſi non agitue de prima dignitate in Eccleſia Collegiata pag. 401. num. 69.
Electio ab initio nulla non poteſt poſteà conualidari & ratificari ex ſuperueniente conſenſu Capitularium pag. 384. num. 7. pag. 387. num. 15. & plur ſeqq. pag. 399. num. 64.
Declara procedere in Electione propria, ſecus in electione impropria ibid.
Item declara non reconualidari vt ex tunc, ſed bene vt ex nunc & de tempore ſuperuenientia approbationis pag. 384. n. 7. pag. 398. n. 62.
Conſenſus Capituli ſubſequens ad electionem idem operatur quod compromiſſum præcedens pag. 389. num. 20.

Ex

Ex conſenſibus directis in aliquem vti electum intelligitur facta electio Prælati de iure antiquo pag. 390. num. 23.
Quod ius adhùc viget, nec fuit immutatum in minoribus dignitatibus ibid.
Qui conſenſit electioni non poteſt illam impugnare pag. 392. num. 35. pag. 401. num. 70.
Poteſt quis impugnare electionem non obſtante conſenſu, & acquieſcentia, ex nouo iure ſuperuento ex prouiſione Apoſtolica p. 393. n. 36
Declara procedere vbi clarè patet electionem fuiſſe nullam, ſecùs quandò conſenſus coadiuuit tantum illius validitatem ibid.
Acclamatio ſeù Congratulatio vocalium in loco electionis habet vim Collegialis approbationis pag. 385. num. 9. pag. 388. num. 17.
Siuè fiat turmatim eſt in communi, ſiuè per ſingulos in particulari pag. 385. num. 9. pag. 402. num. 71.
Secùs ſi fieret extrà Capitulum per Canonicos vti Singulares pag. 385. num. 9. pag. 388. num. 17. pag. 402. num. 71.
Intellige prædicta procedere tantùm vbi in electione non requiritur forma cap. quià propter de elect. pag. 385. num. 9.
Extra formam cap. quià propter electio conualidatur per deportationem electi ad Sedem pag. 385. num. 10. pag. 388. num. 18 pag. 401. n. 70.
Et ad eam ſufficit conſenſus tacitus qui non minus ex verbis, quam facto deducitur pag. 385. n. 10
Et votum in ea explicari poteſt etiam nutibus, ver. gr. vultu, manuque, ac etiam pedibus pag. 386. num. 11.
Decretum Capituli pro petenda Electionis confirmatione eam reualidat pag. 386. num. 12. pag. 398. num. 59. pag. 401. num 70. pag. 402. n. 71
Electio remanet ſuſpenſa vſque ad conſenſum electi pag. 386. num. 12.
Electio ex eligentium, & electi conſenſu perficitur pag. 386. num. 12. pag. 388. num. 16.
Traditio poſſeſſionis facta per Capitulum conſenſum illius inducit, & habet vim nouæ electionis pag. 386. num. 13. pag. 398. num. 60. pag. 401. num. 70.
Non tamen dare poteſt per ſe ius Electionis, ſed corroborando, & explicando præcedentes conſenſus pag. 386. num. 13.
Tolerantia Capituli quod electus exerceat functiones dignitatis declarat eius præcedentem conſenſum Electioni pag. 387. num. 14.
Et dat nouum titulum electionis, ſi prior erat nulla ibid.
Non tamen efformando nouam electionem, ſed clarificando conſenſus pręcedentes ibid.
Conſenſus Capituli ſuperueniens poſt publicatum Scrutinium non reualidat electionem nullam, ſecus ſi ante publicatum Scrutinium pag. 399. num. 63.
Declara procedere in Electionibus rigoroſis ad formam cap. quià propter, ſecus in electione impropria ibid.
Teſtes de Capitulo admittuntur ad probandam illius conſuetudinem circà electiones pag. 391. num. 27. pag. 400. num. 65.
Etiamſi ageretur de ſubſtinenda electione per ipſos Teſtes facta, quando alii Capitulares non deponunt contrarium pag. 391. num. 27.
Et quando adminiculantur ex atteſtatione alicuius auctoris pag. 400. num. 65.
Et quando concurrunt alii qui non elegerunt, horum habilitate ſuppletur aliorum fides pag. 400. num. 65.
Canonici non prohibentur eſſe teſtes in cauſa capituli quando agitur de probando facto, quod alijs innoteſcere non poteſt, vt eſt modus eligendi pag. 403. num. 78.
Nec quando Capitulum de tempore depoſitionis non erat ad cauſam ibid.
Teſtimonium electorum qui electionem impugnãt tanquam tendens ad proprium commodum non debet attendi pag. 116. num. 138.
Appellatum ſi non fuit ab vltimo Scrutinio, nemo audiri debet ſuper inualiditate electionis pag. 116. num. 139.
Data Scientia facti negari non poteſt in Capitulo Scientia iuris circà nullitatem electionis pag. 389. num. 22. pag. 399. num. 64. pag 402. n. 72.
Allegari non poteſt ignorantia deficientiæ votorum in electione, quæ fuit facta palam pag. 389 num. 22. pag. 399. num. 64. pag. 402. num. 72. & 73.
Altero ex coelectis non reclamante totum ius electionis conſolidatum remanet in perſonam alterius coelecti pag. 116. num. 139.
Pendente lite ſuper Beneficio inter duos electos ſi alter lite non terminata moriatur, non poteſt fieri noua electio pag. 453. num. 2.
Idem procedit quando lis eſſet inter duos præſentatos ibid.
In Beneficijs electiuis vt detur ſubrogatio non requiritur lis ſuper titulo Beneficij, & quod petatur vigore collationis iam ſequutæ non vti ſibi debitum ibid.
In Parochialibus affectis & reſeruatis vbi ad Papam ſpectat conferre, & ad Epiſcopum Concurſum inſtituere Epiſcopus eligit non Papa pag. 464. num. 7.
Et Papa non poteſt præterire electionem, ſed gratificationem Epiſcopi. ibid.
Contrarium ibid.
In Parochialibus reſeruatis non intrat Reſeruatio quoad præelectionem Epiſcopi, ſed ſolum quoad collationem pag. 440. num. 28.
Probari debet ſcientia nullitatis electionis in Epiſcopo aliiſque Collatoribus gradatim, vt ſit locus prouiſioni Apoſtolicæ iure deuoluto iuxtà lateranenſis ſtatuta Concilij pag. 393. num. 39.
Vide deuolutio Collatio.
Regula 8. hodie 9. Cancellariæ reſeruat etiam beneficia electiua. & derogat Indultis in contrarium pag. 406. num. 6.
Regula 4. olim 3. Cancellariæ non intrat ſi Papa perpetuò ius eligendi vel præſentandi ad primam dignitatem concedat Capitulo pag. 405. num. 1. & 3.
Vide plura ſub Verbo Regula.
Confirmatio electionis præſumitur facta cauſa cognita pag. 392. num. 34.

cen-

Digitized by Google

Confirmatio electionum facta ab Epiſcopo excludit prętenſam exemptionem Eccleſiæ pag. 394. num. 42. & 43.

Deuolutio electionum pertinet ad illum ſuperiorem ad quem ſpectat confirmatio pag. 394 n.44

Etiamsi confirmatio ſpectet ad Epiſcopum iure ſpeciali ad ipsum tamen deuolutio pertinet, & non ad Papam ibid.

Ex diſpoſitione iuris communis electio Prælati in Collegiata pertinet ad Collegium, ſeù Capitulum pag. 406. num. 5.

Vide Capitulum Collegiata

Fundator nunquàm præſumitur eligere viam per quam ſua diſpoſitio impugnetur p.409 num.,2

Conſtito de bono iure electi ceſsat motiuum denolutionis, & litteræ impetratæ ex capite denolutionis carent iuſtificatione, nec merentur executionem pag. 116 num. 139.

Sufficit electo ſi ſuam electionem oſtendat, nec tenetur probare illam validam, & Canonicam. pag. 114. num. 127.

Electionis publicum inſtrumentum facit probationem probatam, & rem claram, & manifeſtam pag. 114 num. 128

De electione quoties conſtat illa præſumitur valida, & Canonica, itaut contrarium dicenti incumbat onus concludenter probandi Iuris ordine ſeruato pag. 114 num. 127.

Electio caſſari poteſt ex triplici capite, ſcilicet ex defectu formæ, ex defectu perſonæ electæ, & ex cauſa extrinſeca ſpectante ad bonum publicum pag. 352 num. 1

Et aliqua ex dictis cauſis non concurrente electio debet confirmari ibid.

Cauſa extrinſeca reſpiciens bonum publicum ad caſſandam electionem debet eſse concludentiſſimè probata pag. 352 num. 2.

Et ſufficit dubietas circà concludentem probationem vt electio caſſari non debeat. ibid.

Electiones caſſari poſse ex ſola cauſa extrinſeca propter bonum publicum eſt violenta iuris interpretatio pag. 356 num. 21.

Electionem caſſari ex ſola causa extrinſeca reſpiciente bonum publicum rarò contingit in praxi pag. 356 num. 19

Sola dubietas cauſæ extrinſecæ ſufficit vt electio valida ex parte formæ, & electi caſſari non poſſit pag. 356 num. 20 & 21.

Electus & eligentes ex cauſa dubia priuari nequeunt iure certo quod habent ad obtinendam electionis confirmationem pag. 356 num. 20. & 21

Diſcordiæ non poſſunt allegari, præſumi, vel timeri ex electione quę fuit facta in magno exceſſu votorum, & quando poſtea etiàm alij conuenerunt in electum, illum recognoſcendo. pag. 355 num. 18

Relaxatio Prouinciæ non eſt cauſa ſufficiens ad annullandam electionem, niſi etiàm probetur electum eſse omnino inhabilem ad illam reformandam pag. 353 num. 6.

Iudicium, & conſenſus multorum electorum excludit præſumptionem inhabilitatis, & in ſufficientiæ electi pag. 353 num. 6.

Cauſæ inhabilitatis electi ad caſsandam electionem ſufficit quod innoteſcant Prælato extra iudicialiter, & ſecretè pag. 353 num.7.

Contrarium. pag. 353. num. 8 & ſeqq.

Aliud eſt procedere ſine figura Iudicij aliud procedere ex notitijs priuatis, & ſecretis, pag 354 num. 10.

Facultatem habens procedendi abſque ſtrepitu, & figura Iudicij non poteſt omittere tria ſubſtantialia ſcilicet citationem probationes, & defenſiones quæ ſunt de iure Naturæ ibid.

Prælatus etiamſi poſſit ex ſecretis notitijs electionem caſſare in prima inſtantia, tenetur tamèn illas manifeſtare in gradu appellationis pendente cauſa coram Iudice ſuperiori p.354 n.11

Et illi non creditur circa cauſas, ex quiquis aſſerit irritaſſe, pag. 354 num. 12.

Cauſa irritandi electionem etiamſi deſumi poſſit ex priuatis notitijs, & ſecretis, debet tamen eſſe grauis, & rationabilis, & quæ apta ſit iuridice probari ſi fuerit neceſſe p. 355 n.13 & 14

Maxime ſi tendant ad probandum inaptitudinem & inhabilitatem electi pag. 355 num. 16

Atteſtationes ſuper habilitate electi præualent contrariis ſecretis notitiis pag. 355. num. 17.

Electores contrà proprium conſenſum venire non poſsunt pag. 355 num. 18

Prælatus coarctare non poteſt electores ad eligendum vnum ex certo numero propoſitorum ab ipſo pag. 356 num. 22

Libertas eligentibus reſtringi nequit ad paucos ibid.

Superior tenetur electionem confirmare, etiamſi electus non ſit de propoſitis ab ipſo ibid.

Actus electionis ſpectans ad Canonicos nihil commune habet cum pertinentibus ad Epiſcopum pag. 191 num. 15.

Cathedralibus duabus vnitis ſi circà electiones Canonici diſcordent de loco, alternatiue fieri debent modò in vna modò in alia Eccleſia pag. 191. num. 14.

Ex caſu accidentali electionis argui non poteſt ad certam regulam prænominationis p. 192 n. 17.

Argumentum non valet ab actibus Epiſcopalibus ad electionem, ſeù prouiſionem Apoſtolicam circà alternatiuam, p. 192. num. 16 pag. 204. num. 48. pag. 206. num. 56. & ſeqq.

In prouiſionibus Apoſtolicis in locum electionum ſuffectis Roma ſucceſſit loco loci electionis. pag. 193 num. 18

Canonici ſi concordant de loco electionis non intrat alternatiua, ibid.

Alternatiua prænominationis ratione alternatiuæ loci electionis ceſſat in prouiſionibus Apoſtolicis, quià ceſſat electio, & actus localitatis. pag. 193. num. 19.

Locus vbi ſit electio præferendus eſt loco vbi non ſit ibid.

Inſpecto iure communi, & Sacrorum Canonum diſpoſitione Eccleſia non dicitur vacans niſi vſque ad electionem ſucceſſoris pag. 239 num 9. pag. 248 num. 33.

Epiſcopus poſt Electionem ſtatim conſequitur ea omnia quæ ſunt Iuriſdictionis. ibid.

Et poteſt de Iure communi conferre beneficià,

etiàm nondùm capta Eccleſiæ poſſeſſione. ibid.

Diſpoſitio Iuris communis concedens Epiſcopis adminiſtrationem Eccleſiæ ſtatim poſt electionem fuit correcta a Bonifacio VIII. in extrau. Iniunctæ de elect. inter commune, & quare pag. 239 num. 10. pag. 248. num. 34.

Vigore dictæ extrau. interdicitur Epiſcopis adminiſtratio bonorum Eccleſiæ, antequàm litteras ſuarum prouiſionum Capitulo oſtenderint. ibid.

Extrau. Iniunctæ prorogauit vacationem vſque ad poſſeſſionem Epiſcopatus, què de Iure durabat tantum vſque ad electionem, ſeù prouiſionem. pag. 242. num. 15. pag. 248 num. 33. & ſeqq.

Diſpoſitio extrau. Iniunctæ nō includit Epiſcopos Cardinales, & de ratione pag. 240 n. 12. & 13. pag. 242 num. 18. & ſeqq. pàg. 248 num. 35.

Vide Extrau.

Prouiſio Apoſtolica ſucceſſit loco electionis pag. 239 num. 9. pag. 248. num. 33.

Ius eligendi eſt idem ac collatio, & dicitur incompatibile cum reſeruatione, & Prouiſione Apoſtolica pag. 346. num. 11.

Et cenſetur excluſum ex Decreto Reſeruationis apponi ſolito in litteris Prouiſionis de beneficio incompatibili, ſecùs in iure nominandi, quod non tollit collationem faciendam per Papam pag. 345. num. 11 pag. 442 num. 37. & ſeq.

Contrarium pag. 442 num. 37. & ſeqq. & n. 42.

In electione, & in cæteris omnibus non conſideratur quis ſit ille quidem expediat, ſed cuius aucthoritate expediat pag. 11. num 9. V.

Eligentes de mandato alterius non ex proprię facultatis, ſed ex mandati viribus recipiunt aucthoritatem ibid.

Electio Priorum localium Carthuſienſis Ordinis quando ſpectet ad domos eorum particulares, pag. 14 num. 15. & ſeqq. V.

Diſpoſitio Concilij cap 6. ſeſſ. 25. de Regular. licèt præſcribat formam electionis, non tamèn iubet ſemper electiones fieri, nec obſtat quin Prælatus Superior aucthoritate ſui Officij prętermiſſa electione poſſit alicui Monaſterio vel Prouinciæ de Superiore prouidere, pag. 15. num. 15. V.

Electio facienda per Renunciationem ab eo fieri debet in cuius manibus facta fuit Renunciatio, niſi aliter in caſu particulari ſtatuta ſpecialiter decreuant pag. 16 num. 18. V.

Ius eligendi Prælatos Conuentuales non poteſt cadère in laicos etiam titulo Patronatus, pag. 22. num. 24. V.

Amplia quamuis alias ageretur de Patronatibus, Regijs ibid.

Conſuetudo valet derogare iuri circa electionem Prælatorum Regularium, pag. 23 num. 25. V.

Electio Prælatorum localium per capitulum generale non eſt contraria iuri communi ſed conformis, ibid.

Ferè omnium Ordinum Monaſticorum Priores, ſiuè Abbates Monaſteriorum locales eliguntur per Capitula Generalia, ſivè alia capitula Maiorum, nulla relicta quoad hoc facultate capitulis Conuentualibus, ſiuè localibus, pag. 27, num. 31. V.

Enumerantur plures Regularium Ordines in quibus idem Seruatur ibid.

Quare magis expediat Prælatos inferiores Regularium locales eligi per Capitulum Generale, vel Prouinciale, quam per Religioſos cuiuſque domus pag. 29 num. 33 & ſeqq. V.

Mandans alicui quod eligant prout de Iure quomodo intelligatur pag. 11. num. 10. V.

In omnibus Ordinibus Regularibus electiones, & Inſtitutiones Superiorum ſunt dirigendę ſecundum propria inſtituta, & Ordinationes pag 4. num. 5. V.

Capitulum generale poteſt præcipere ſuis ſubditis ne in electionibus vtantur ea facultate quam habent etiam a iure communi pag. 18 n. 19. V

E L E E M O S Y N A

Per viam elemoſynæ Fratres Minores de Obſeruantia poſſunt recipere quidquid eis traditur pro celebratione Miſſarum, & Anniuerſariorum pag. 12. num. 1.

Patres prædicti ſunt capaces annuorum legatorum quando ſecluſa omni obligatione, & actione ciuili volunt agere per modum puræ, & ſimplicis eleemoſynæ in ſtipendium celebrationis Miſſarum pag. 13. num. 5.

Declara dummodò præmittant ſuper hoc proteſtationem a D. Bonouentura traditam, ibid

Legata ſi ſint facta modo illicito, tùnc Fratres Minores non poſſunt illa recipere etiam per viam eleemoſynæ pag. 16. num. 13.

Clem. exiui ſolum prohibet Fratribus Minoribus poſſidere legata ciuiliter, & tanquàm debita iure actionis, non autèm illa quotannis manualiter recipere per viam eleemoſynæ in ſtipendium Miſſarum, pag. 14 num. 6.

Capitulis generalibus Ordinis ſtatutum eſt Fratres Minores teneri emittere proteſtationem quod non intendunt habere ius vigore legati, qua emiſſa ſunt capaces recipiendo per modum eleemoſinę quidquid ipſis offertur p. 14 num. 7.

Idem firmatur ſeptem reſolutionibus diuerſarum Sacrarum Congregationum pag. 15. num. 8.

Idem firmatur ex conſtitutionibus diuerſorum Summorum Pontificum pag. 5 num. 9.

Idem probatur ex conſuetudine vniuerſali totius Religionis pag. 15. num, 10.

Conuentus ferè omnes & Collegia Minoritarum adiuuantur ex eleemosynis legatorum perpetuorum, & plures Conuentus enumerantur ibid

Breui Vrbani VIII. ſuper diſtractione bonorum ad Patres olim Conuentuales Prouinciæ Turoniæ, & ſuper retentione annuorum legatorum pro Miſſis, pro Fabricis, pro ſtudijs, & alijs vtilitatibus, per modum eleemosynæ ſ. & præmiſſa proteſtationem à D. Bonaueutura præſcriptæ pag. 32. num. 58. & ſeqq. vſque ad 66.

In Prouincia Angelorum Règes Luſitani dant annuam perpetuam eleemosynam Piperis, Cinamomi, & Cariopoli pag. 48. num, 90.

Albanorum Duces annuas eleemoſynas dant Conuentui Albæ ibid.

Can-

Cantabriæ Conuentus de Puebla, Araganzonia, Varloz, & Madraeonis annuis eleemosynis fruuntur ibid.

Pariſijs Fratres de Anemaria annuam perpetuam eleemosynam à Monialibus habent ibid.

Conuentus Spruch in Germania eleemosynas recipit ab Auſtriacis ibid.

Romæ Pænitentiarijs S. Ioannis in laterano certa Eleemosynę quantitas eſt aſſignata ibid.

Salmaticenſe Collegium pro 50. Fratribus Minoribus certa eleemosyna pro eorum alimentis legata, a duciſſa Beiarenſi fundatum pag. 16. num. 48

Decreto Sacræ Congregationis concilij cauetur fundationem conuentus Victutiæ, & legata perpetua per modum eleemosynæ non aduerſari puritati Regulæ S. Franciſci pag. 52. n. 100.

Bulla Vrbani VIII, ſuper confirmationi conuentus Victoriæ cum patronatu Comitum de Triuiana in tota Prouincia Cantabriæ, & ſuper capacitate perpetuorum legatorum per modum eleemosynæ pag. 52. num. 101. & ſeqq.

Reſolutiones Sacræ Congregationis concilij ſuper capacitate Fratrum Minorum recipienpi annua legata per modum eleemoſinæ pag. 68. n. 146. & ſeqq. pag. 73. num. 175. & ſeqq.

Reſolutiones Sacræ Congregationis Epiſcoporum & regularium ſuper eadem capacitate pag. 69. num. 149. & ſeqq.

Conſuetudine probatur annuas eleemosynas perpetuas inſtituto Minorum non repugnare pag. 47. num. 90.

Diſcalceati, & recollecti in Hiſpania habent eleemosynas annuales pag. 44. num. 83.

Et fundationes Conuentuum non acceptant abſque determinata eleemosyna Olei, Piſcium lignorum, & ſimilium ibid.

Fratres Minores ſunt capaces eleemosynæ manualis pag. 16. num. 12.

Et ſunt capaces ſubſtantię legati per modum eleemosynæ manualis, dum nihil iuris ad ipſos manet pag. 16. num. 11.

Contrarium tenentes reprobantur pag. 16 n. 12.

Si Teſtator voluit Miſſas celebrari per Fratres Minores in eorum Ecclesia, iniquum videtur quod hæres velit ibi mittere alios Sacerdotes ad celebrandum, illiſque dare Eleemosinam manualem pag. 16. num. 12.

Teſtator legans annuum Stipendium pro ſimplici Eleemosyna manuali Miſſarum per Fratres celebrandarum grauando pro ſolutione ſua bona, & horum reſpectu hæredes, non dicitur relictum modo illicito pag. 17. num. 16.

Et alia legata debentur Fratribus, nec ſunt in aliqua parte caduca ibid.

Teſtator ſicut in vita poterat dare quotannis certam Elemoſynam Fratribus, hoc idem facere poteſt poſt mortem ibid.

Legatum Fratribus Minoribus non dicitur modo illicito, etiamſi ſortes relinquantur, quando principalis intentio Teſtatoris fuit legare ſimplices eleemoſinas pro ſtipendio Miſſarum. & capitalia reliquiſſe pro ſimplici ſecuritate earundem eleemoſinarum pag. 18. num. 17.

Si maior pars legatorum eſt pro ſimplici vsufructu, & eleemoſina idem præſumitur voluiſſe de alijs relictis ibid.

Expreſſio ſortis non vitiat legatum vſusfructus relictum ſub modo licito eleemoſinæ Fratribus Minoribus pag. 18. num. 18.

Elemoſina perpetua Fratribus incapacibus legata dicitur certà moralitèr, non ciuiliter p. 21 n. 29

Et non repugnat ſtatuti altiſſimę Paupertatis ibid.

Neque eſt certa moralitèr quia pendet ab arbitrio Iudicis ſecundum circumſtantias illam tollere pag. 21 num. 30.

Inſtitutum Seraphicum principalitèr ordinat Fratres ad elemoſinam pag. 17 num. 16.

Legata facta Fratribus Minoribus non ſunt caduca in totum, ſed ſolum in obligatione ciuili non autem in naturali, qua tenetur hęres illi præſtare eleemoſinas pag. 27. num. 15

Fratre Minores non poſſunt recipere eleemoſinam niſi à ſpontè dantibus, pag. 19 num. 20.

Intellige quoad Fratres ipſos, qui non poſſunt iudicialiter hęredes cogere pag. 19. num. 21.

Vouens dare quotânis certam eleemoſinam fratribus incapacibus poteſt cogi per confeſſarium ad tradendum ratione voti pag. 21 num. 28.

Et tamen reſpectu fratrum non cogentium dicetur ſponte tradere, quia votum ab initio fuit voluntarium. ibid.

Fratres Minores poſſunt ſtipendia Miſſarum recipere per modum eleemoſinæ manualis, pag. 25. num. 39.

Et legata perpetua cum onere miſſarum poſſunt recipere ab hæredibus, vel executoribus, vel a Iudice ſponte dantibus pag. 25. num. 41.

Declara vt poſſint illa recipere per modum purę ac ſimplicis eleemoſynæ, ac cum ipſis ſatisfacere Miſſis alijsque oneribus iniunctis a Teſtatore ibid.

Debent tamen proteſtationem præmittere quod ſibi nullum ius vendicant iuxta monitum B. Bonauenturæ, ibid.

Fratres Minores poſſunt recipere eleemoſinam annuam ad quam ſe voto ſoluenda quilibet obſtrinxit pag. 38. num. 72.

Fratres Minores neminem inducere poſſunt ad ſibi eleemoſynam perpetuam annuatim ſoluendam relinquendum pag. 39. num. 74.

Et ſi ſponte relinquatur non poſſunt in iudicio exigere ibid.

Poſſunt tamen dictas eleemoſinas etiam perpetuas recipere, ibid.

Sunt incapaces legati in ipſos collati vel in Conuentum per modum annui ac perpetui cenſus, etiamſi ſit relictum pro emendis Sindonibus ad vſum infirmorum pag. 27. num. 45.

Poſſunt tamen dictam annuam præſtationem pro Syndonibus, reiecto modo illicito, ab hærede vel executore recipere per modum ſimplicis eleemoſinæ pag. 27 num. 46.

Legatum ânuum ſi eis relinquatur pro Miſſis ſemper ſtat in prudenti arbitrio Epiſcopi penſatis omnibus circumſtantijs, & eleemoſynarum augumento vel decremento, celebrationem Miſſarum committere ipſis fratribus vel alijs pag.

39. num. 50 pag. 39. num. 53.
Et ſtante hoc arbitrio tollitur quæuis certitudo eleemoſynæ ex parte fratrum, ibid.
Poſſunt retinere legata annua a fundatoribus aut aliis relicta dummodò exceſſiuà non ſint, & præcedat proteſtatio D. Bonauenturę, & ab hærede recipiantur per Fratres titulo eleemoſynę ex ſola obligatione fidelitatis pag. 36 num. 67. pag. 38. num. 71.
Legata annua etiàm perpetuà, ſecluſa obligatione ciuili, & pręmiſſa proteſtatione D. Bonauenturæ exeunt naturam annualium redditum, & eleemoſynę reputantur p. 43. n. 80 p. 44. n. 81
Illa ſolum dicitur quantitas exceſſiua certarum eleemoſynarum, quæ mendicitatem Conuentus prorſus excludit, vel opus auaritiæ creditur non ſubleuandæ neceſſitatis pag. 44. n. 82.
Volens dare quotannis certam eleemoſinam Fratribus Minoribus tenetur ad largiendum, pag. 41. num. 78.
Sed Fratres nullā actionē habent erga illum ibid
Poſſunt tamen licitè frui dicta eleemoſina, nec eorū paupertati, ac mendicitati repugnant ibid.
Propter vnius Guardiani ignorantiam fratres eleemoſinæ ſubſidio, & patronos effectu ſuæ voluntatis fraudari non eſt congruum p. 51. n. 97
Vide plura ſub verbo fratres legatum mendicitas.
Patrum Societatis Ieſu Decretum vt nullus procuret eleemoſinas perpetuas pro Domibus profeſſis pag 39. num. 75.
Vide *Ieſuita*.
Eleemosina debet eſſe voluntaria, & non coacta pag. 19 num. 20
Parochi non poſſunt prætendere eleemoſinam duplicatam pro tumulatione Cadauerum extra propriam Parochiam pag. 48. num. 20. S.
Limita ſi adeſt incontrarium conſtitutio Sinodalis fundata in precedenti conſuetudine, pag. 48. num. 21. S.
Contrarium, & quod talis conſtitutio non valeat pag. 48. num. 22. S.
Declara vt non valeat ſi fit in odium particularis perſonæ, puta quando eligitur Sepultura in Eccleſijs Regularium ſecus ſi vniuerſalitèr diſponat, quoties ſepeliri contingat extra Parochiam, ibid.
Contrarium vt non valeat etiamſi vniuerſalitèr diſponat pag. 49 num. 23. S.
Parochi poſſunt prætendere eleemoſinam duplicatam, pro tumulatione Cadauerum extrà Parochiam ſtante conſuetudine immemorabili. pag. 49 num. 23 & ſeqq. S.
Dicta prætenſio eſt Monopolium, ſcandalum, auaritia, corruptela contrà libertatem Eccleſiaſticam pag. 50. num. 28 S.
Declara vt pag. 50. num. 28. & ſeqq. S
Parochi non poſſunt prætendere maiorem eleemoſinam quando Cadauera tumulantur in Eccleſijs Regularium pag. 47. num. 18. S.
Poſſunt tamen prætendere Candelam Maiorem & honorificentiorem ratione prærogatiuæ ibid
Ius ſepulturæ prius fuit eleemoſina voluntaria que poſteà tranſiuit in neceſſitatem, pag. 50. num. 32. S.
Et poteſt taxari per conſuetudinem in maiori vel minore quantitate pag. 50 n. 32 S. p. 51. n. 34. S.
Eleemuſina duplicata aut aliter maior ſolita pro tumulandis Cadaueribus in Eccleſijs Regularium, attenta immemorabili omninò debetur. pag. 50. num. 32 & ſeqq. S.
Vtrum ad hoc ſufficiat conſuetudo 40 annorū ibid.

ELIAS

Fratet Elias Petiot Miniſter Prouincialis Minorum Obſeruantium Prouinciæ Turoniæ, pag. 32. num. 58. & 59.

ELIGIMVS

Verba Eligimus adſcribimus, & deputamus ad ſeruitium Eccleſiæ ſunt propria, & congruentia prouiſioni beneficiorum Eccleſiæ receptitiæ pag. 323 num. 55.

EMOLVMENTA

Canonici abſentes in vacantia trium menſium per Concilium conceſſa non lucrantur diſtributiones, nec alia emolumenta debita rationè actualis intereſſentiæ pag. 2. num. 2.
Priuilegium abſentiæ ſi dicat emolumenta quæcumque, veniunt diſtributiones pag. 4. num. 8.
Verba & *Emolumenta quæcumque* poſt verbum *fructus* in alio verificari non poſſunt quā in diſtributionibus pag. 5. num. 16.
Canonicatuum, & Præbendarum alia emolumenta dari & excogitari non poſſunt præter fructus quam illa quę in diſtributionibus conſiſtunt ibid
Vbi tres ex quatuor partibus reddituum Canonicalium in diſtributionibus conſiſtunt, verba *Emolumenta quæcumque* adiecta poſt expreſſionem fructuum in alio non poſſunt verificari quàm in diſtributionibus pag. 5. num. 17.
Si vltrà expreſſionem fructuum continet Priuilegium verba *Emolumenta quæcumque*, mentione Emolumentorum veniunt diſtributiones, licet non omnes redditus, ſed maior pars redditaum in diſtributionibus conſiſtat, ne priuilegium ſit ferè inutile pag. 6. num. 17.
Verba *Emolumenta quæcumque* poſt expreſſionem fructuum in priuilegio abſentiæ oſtendunt Pontificem voluiſſe præter fructus aliquid aliud dare Canonicis. pag. 6. num. 18.
Caſtropal. ponens pro Sinonymis *fructus*, & *quælibet alia emolumenta* reprehenditur pag. 6. n. 19.
Appellatione ſimplici emolumentorum veniunt diſtributiones ibid.
Nomen *Emolumentorum* magis latè patet, quam vocabulum redditaum pag. 7. num. 21.
Nomen emolumentorum eſt generaliſſimum exprimens omnem vtilitatem ex re prouenientem ibid.
Appellatione quorumcumque emolumentorum omnia includuntur nullis exceptis pag. 10. n. 34.
Priuilegium abſentiæ concedens fructus, & alia emolumenta, dictio alia refertur ad ſimilia fructibus pręcedenter expreſſis pag. 6 num. 20

Si

Digitized by Google

Si tamen concedat emolumenta quæcumque, virtute dictionis quæcumque priuilegium porrigitur nedùm ad ſimilia, ſed etiam ad diuerſa, & disimilia ſuper expreſſis ibid.

Doctores oegaotes emolumenta Anniuerſariorum deberi abſentibus loquuntur de prioilegio concineote diſtributiones, non de priuilegio generali pro emolumentis quibuscumque p. 10. n. 34

Priuilegiom concedens fructus, emolumenta quæcumqoe Caoonicatuom, & præbendarum non compræhendit anniuerſaria illis tantum propriæ debita, qui pro redemptione animarum Dei opem implorant, nisi aliter io eo expreſsom ſit pag. 10. oum. 35.

Generalitas horum verhorum *Totum id quod quis perciperet in Eccleſia reſidendo* intelligitur de ſolis fructibus ratione residentiæ debitis, noo de aliis emolumentis pag. 9. num. 31.

Lex particularis priuilegii oon autem Coocilii voicè attendi debet circà gratiam. gaudendi froctibus, & aliis emolumentis tempore vacantiæ ibid.

Amplia etiamsi gratia sit conceſſa ad limites Concilii, qoià Coocilium dicitur consideratum tantùm pro designando tempore vacantiæ ibid.

Conſtitutio Pii V. aſſignans Vicariis perpetuis diuerſarum Parochialiom Vrbis omnia emolumenta ſuneralium vltrà congruam locum habet in funeribus etiam non Parochianorum, attenta Declaratione Alexandri VII. p. 53. num. 52. S.

Contrarium eſt verius de Iure, ſecluſa dicta declaratione, ibid.

E M P H I T E V S I S.

Fæminæ ooo poſsunt ſuccedere in feudo Emphiteusi, vel Iorepatronatus mixtis, vbi excluduntur a ſtatuto extantibus Maſcolis p. 81. n. 14

Declara vt tunc excludantur temporaliter tantùm & durantibus maſculis, secùs si ſtatutum sit perpetuò exclusiuum, ibid.

E N V M E R A T I O

Singularis & nominatim facta enumeratio, & deſtinatio in vno, & eodem verborom cootextu intèr hæredes operatur datam vnicuique virilem portionem, pag. 14. num. 9, S.

Et ioter Patronos operatur aſſignatum vnicuiquę propriam, & ſingularem vocem, ibib.

E N V N C I A T I V A

Eounciatiua in antiquis probat matrimonium, ſi de eo noo agatur principalitè, ſed iocidenter pag. 167. oom. 20.

Matrimonium euonciatum intèr Patrem, & Matrem oſtendit filium eſſe legitimum p. 197. n. 19

Enunciatiua facta Papæ aduerſùs aſſerentem plenè probat pag. 142 oum. 10.

Enunciatiuæ ſufficiunt in materia Collegialitatis probandæ in antiquis pag. 177. oum. 12.

Enunciatiua aotiquiſſima probat etiam ſine selato pag. 150 n. 23. S.

E P I S C O P V S

Vide etiam Ordinarius Prælatus;

Legatum pro Sindonibus ad vſum infirmorum poſsunt fratre Minores recipere pręmiſſa ſolemni proteſtatione iuſtà monitum D. Bonaueoturæ, & itaùt Episcopus poſſit rationabiliter arbitrari reſpectu ſubminiſtrationis Sindonum iuxtà maiores, vel minores infirmorum indigentias pag. 27. num. 46. pag 30. num. 53.

Legatum annuum pro Miſſis ſi ſiat Fratribus incapacibus, Episcopus ex officio, vel executor à Teſtatore deputatus curare poteſt, ac debet ve Miſſæ celebrentur per ipſos fratres, vel per alios ad eios arbitrinm pag. 29 n. 49 p. 30 o. 35.

Stat ſemper in prudenti arbitrio Episcopi penſatis omnibus circumſtantijs, & eleemoſynarum augumento vel decremento celebrationem Miſſarum committere ipſis fratribus, vel aliis pag 29. oum. 50. pag. 30. num. 53.

Et poteſt pro tempore applicare partem prooeotuum alteri pro operi iniuncta illi proportionabilitèr celebratione miſſarum, si diminutio reddituum ità ſuadeat ibid.

Applicatio de legato perpetùo fratribus relicto facto ab Episcopo S. Angeli pro Canonicatu in Cathedrali improbatur à Sacra Congregatiooe Fabricæ, quæ mandat inueſtiri capitale ad effectum ſoluendi fratribus illius fructibus per modum eleemoſinę, pag. 63. num. 130 & seqq. pag. 71 num. 172. & ſeqq.

Capitulum conſtituit vnum corpus cum Episcopo & ab eo etiàm in actu Communionis ſeparari oon debet per interpoſitionem alterius, pag. 289 oum. 3.

Neque Vicarius poteſt intermediari ioter Episcopum, & Capitulum. ibid.

Septem Diaconi, totidem Subdiaconi, & duodecim Præsbiteri aſſiſtentes ab Episcopo in conſeruatiooe Olei Sancti feria V. in Cœna Domini, an Sacra Communione refici debeant antè vel poſt capitulum pag. 288. ante oum. 1.

Miniſtri induti paramentis Sacris aſſiſtentes Episcopo io Conſecrātiooe Oleorom tauqoàm cooperatores Episcopo cooiunguntur, & ab eo non debent io hooore ſeperari pag. 291. n. 9.

Et iſta coniunctio præualet illi generali quę conſideratur inter Episcopum, & Capitulum pag. 291 onm. 10.

Dubitat de hoc aucthor. & contrariom firmat ſi adeſt ſtatutum Eccleſiæ ità diſponens pag. 291. num. 11. & ſeqq.

Episcopns extra Viſitationem procedens ad correctionem in figura Iudicij teoetur adhibere conſilium, & aſſenſum duorum Adiunctorom capituli pag. 293 oum. 1.

Episcopus habet intentionem fundatam in Iure vt ad eum ſpectet conderi, & formare ſtatuta pag. 298 num. 36 pag. 302. nom. 62.

Vide reliqua io verbo Capitulum.

Accuſatiò, & diſpoſitio Episcoporum ſicut quæſtio fidei ſpectae ad Sedem Apoſtolicam, oon ad Inferiores pag. 300 oum. 43.

Ius ſtatuendi quod Episcopi habent a Papa, à Iure communi, & Concilijs Vniuerſalibus non eſt ſimplicis iuriſdictionis, ſed Meri Imperij, & Iuris Monarchici pag. 391. num. 56 & ſeqq.

In

In Synodo Diœceſana nullus eſt qui habeat iuriſdictionem niſi Epiſcopus pag. 301 num. 58.

Epiſcopus habet ius eligendi, & prouidendi, ſeù deputandi Clericos in Eccleſijs etiam non numeratis pag. 310 num. 12

Et procedit tam in Eccleſiis Cathedralibus, quam in Collegiatis, & aliis inferioribus, ibid.

Conſuetudo valet vt Epiſcopus pro ſuo iucundo aduentu creare poſſit Canonicum nouum, cui ſtatim prouideatur de portione in qualibet Eccleſiarum ſuæ Diæceſis quæ ſit numerata, non tamen habet præbendas diſtinctas p. 327 n. 76.

Secùs ſi ſint diſtinctæ prębendæ, quia tùnc non debet ei prouideri de præbenda, ſed expectabitur vacantia alicuius ex præbendatis, pag. 327. num. 77.

Non poteſt tamen Epiſcopus creari hoc caſu Canonicum cum promiſſione præbendæ vacaturæ, ſed ſimplicitèr creare Canonicum p. 327. n. 78

Qui Canonicus ſic creatus haberet ſtallum in Choro, vocem in capitulo, & diſtributiones quotidianas, & vacante deinde præbenda ſibi deberetur tanquàm Canonico, & ratione receptionis in Canonicum, pag. 327. num. 79.

Si tamen Epiſcopus crearet Canonicum cum promiſſione Præbendę vacaturæ, ſeù futura ſucceſſione in præbenda in effectu relata ad tempus vacationis, & collatio Canonicatus eſſet pura, teneret collatio Canonicatus, & vitiaretur futura ſucceſſio in præbenda pag. 327. num 80.

Sed nihilominus vacante aliqua præbenda, illa deberetur non ex vi promiſſionis, ſed de Iure Canonico iam recepto pag. 327. num. 81.

Epiſcopo Burgi S. Sepulchri quomodò hodie ſubiecta ſit Abbatia S. Mariæ in Balneo, pag. 342. ante num. 1

Epiſcopus concedendo omnimodam Iuriſdictionem Abbati, reſeruatis ſibi Pontificalibus tantùm dicitur ſe ſpoliaſſe omnibus iis quæ ſunt iuriſdictionis, & quorum Prælatus inferior eſt capax pag. 344. num. 3.

Pontificalia intelliguntur ea quæ ſunt ordinis Epiſcopalis, & quorum non eſt capax Prælatus inferior ibid.

Epiſcopus quidquid non exceptuauit in inueſtitura facta Abbati dicitur conceſſiſſe p. 345 n. 5.

Epiſcopus ſaltem de æquitate ad euitanda Populi diſpendia, & incommoda tenetur in remotioribus partibus ſuæ Diæceſis deputare alias perſonas quæ recipiant depoſitiones ſuper ſtatu libero pag. 345 num. 7.

Obſeruantia vltra centenariam ſufficit Prælato inferiori ad præſcribendum aduerſus iura Epiſcopi pag. 345. num. 18.

Abbas Iure Vicario Epiſcopi exercere poteſt etiam ſpectantia priuatiuè ad Epiſcopũ p. 346. n. 12

Abbas dare poteſt teſtimoniales de vita, & moribus eorum qui illi ſubiiciuntur in criminalibus, ſaltem cumulatiuè cum Epiſcopo, pag. 346 num. 22.

Non tamen ſufficiunt, ſed requiruntur etiam illæ Epiſcopi, pag. 50. num. 82.

Regulares eo ipſo quod deputantur ab eorum Superioribus ad excipiendas Confeſſiones Secularium, & ab Epiſcopo approbantur, poſſunt indiſtictè audire confeſſiones cuiuslibet fidelis ex priuilegijs Apoſtolicis, etiàm inuito Epiſcopo pag. 347. num. 16.

Lis inter Epiſcopum, & Patronos non ſufficit vt dicitur beneficium litigioſum, maximè ad effectum inducendi reſeruationem vigore cap. 1. & 2. vt lit pend. in 6. pag, 97. num. 60.

Collatio beneficij de Iurepatronatus liberè facta per Epiſcopum iure Ordinario, & originario valet pag. 105 num. 90.

Et Patrono non reclamante intrà tempus, datum ad præſentandum ſubſtinetur ibid.

Fortius ſi poſtea Patronus conſentiat ibid.

Epiſcopus ſi vti ceſſionarius Patronorum conferat poteſt prouiſionem vnico actu expedire, nec eſt neceſſe quod prius coram Vicario pręſentet, & poſteà inſtituat pag. 108. num. 102,

Vniuerſitas laicorum nequit transferre in extraneum Iuſpatronatus abſque conſenſu Epiſcopi pag. 268. num, 34. pag. 272. num, 46.

Poteſt tamen conſecutiuè, aggregando illum in Concilium quià talis aggregatio operatur, vt debeat præſentare ibid.

Vide Iuſpatronatus

Proprius Monaſterij Prælatus eſt Abbas non autem Epiſcopus pag. 349. num 24 pag. 350 n 28.

Loca Abbatiæ non ſunt propriæ iuriſdictionis ordinariæ Epiſcopi, ſi ſint cumulatiuè ſubiecta Ordinariæ iuriſdictioni Abbatis pag. 348. n. 20

Declara vt ſint in illis cauſis quas cognoſcit Epiſcopus pag. 350. num. 28,

Abbas poteſt ſe intitulare Ordinarium Iudicem eorum locorum in quibus habet iuriſdictionem ordinariam etiam cumulatiuè cum Epiſcopo pag 348. num. 21.

Stante cumulatiua non datur appellatio ab vno ad alium Iudicem tanquam ad parem pag. 348. num. 22.

Limita ſi Abbas habeat iuriſdictionem iure delegato, quià tunc ab ipſo ad Epiſcopum daretur appellatio ibid.

In Eccleſijs locorum Regularium ſi exerceatur cura animarum perſonarum Sæcularium Epiſcopus non habet iuriſdictionem ordinariam, niſi quoad ea quæ dictam curam, & adminiſtrationem Sacramentorum concernunt pag. 349. num, 24,

In alijs verò actibus & in cæteris Eccleſijs Regularium non Curatis, nullam iuriſdictionem habet quam Ordinariam pag. 349. num. 24.

Dare licentiam vt perſonæ Eccleſiaſticæ poſſint ſe ſubijcere examini in foro laycali non eſt ſolius Epiſcopi priuatiuè, ſed cuiuſcumque Iudicis Eccleſiaſtici habentis Iuriſdictionem in perſonas Eccleſiaſticas pag. 349. num. 25.

Abbas pro Parochijs Monaſterio annexis poteſt deputare Vicarium ſine alia approbatione Epiſcopi. pag. 350. num. 27.

Abbas non eſt capax eorum quæ ſunt ordinis Epiſcopalis pag. 350. num. 29.

Epiſcopus transferens aliquam Eccleſiam in Abbatem pleno iure, non dicitur transferre quę ſunt ordinis ibid.

Se-

Digitized by Google

Secus ſi illam transferat pleno iure in alium Epiſcopum ibid.

Epiſcopus concedens Eccleſiam alicui archidiacono ſitã intrà limites Archidiaconatus in qua idẽ Archidiaconus nullũ ius vel vsũ habebat cenſetur tanquã Archidiacono ſubiecіſſe p.351.n.30.

Epiſcopus donans Eccleſiam Monaſterio exempto cum cappellis habitis, & habendis, donaſſe cenſetur vt ſit exempta, non autem quoad prouentus temporales ipſius Epiſcopi ibid.

Inſtitutio authorizabilis non tranſit in Prælatum inferiorem ex conceſſione Epiſcopi quantumuis generali pag. 351. num. 31.

Amplia etiamſi Papa eam eximat ab Epiſcopo & concedat Prælato inferiori ibid.

Si tamen conceſſio fiat plano iure manet penes inferiorem non iure proprio, ſed Vicario Epiſcopi ibid.

Declara requiri ad hoc Papæ conſenſum, alias talis conceſſio non valeret ibid.

Epiſcopus poteſt quos iudicauerit aſſumere ad Ordines, nec tenetur allegãre cauſam recuſationis pag. 356, num. 23.

Tenetur reddere cauſam denegationis ordinum quando ab ea fit recurſus ad Sacram Congregationem Concilij ibid.

In dubio tamen ſubſtinetur iudicium Epiſcopi ibid.

Epiſcopus licet ex proprià culpa ſit ſuspenſus, tamen habetur pro legitimè impedito, nec imputatur de negligentia pag. 487. num. 21.

Eccleſiam Aquiſgranen non eſſe exemptam à Iuriſdictione Epiſcopi Leodien, ex pluribus arguitur pag. 393. num. 41. & ſeqq.

Confirmatio electionum facta ab Epiſcopo excludit prætenſam exemptionem Eccleſiæ pag. 394. num. 42. & 43.

Confirmatio per Epiſcopum præſumitur facta iure ordinario non autem ſpeciali, & extraordinario niſi còntrarium oſtendatur pag. 394. n. 42.

Etiamſi confirmatio ſpectet ad Epiſcopum iure ſpeciali, ad ipſum tamen deuolutio pertinet, & non ad Papam pag. 394. num. 44.

Exceptio quod electio non fuerit Epiſcopo præſentata non releuat ſi Capitulum requiſitum exhibere recuſauit, quià tunc omnia cenſentur legitime, & perfectè facta pag. 110. n. 113.
Vide *Electio*

Epiſcopus procedens vti executor Papæ in erectione beneficij etiamſi habeat facultatem omnia, & ſingula faciendi proùt ſibi videbitur non poteſt ſibi reſeruare ius conferendi ad excluſionem reſeruationis regulæ 4. niſi de hoc ſpecialis mentio fiat in commiſſione p. 419. n. 32. & 33

Epiſcopus ſi habet à Papa facultatem reſeruandi collationem beneficij Capitulo non poteſt illam ſibi, & ſucceſſoribus reſeruare pag. 420. n. 35.

Prima collatio facta ab Epiſcopo in erectione Collegiatę in executionem Bullę non deſeruit pro obſeruantia contrà reſeruationes Apoſtolicas pag. 420. num. 37.

Nec aliæ collationes factæ vigore indulti Apoſtolici ibid.

Nec aliæ, quæ non fuerunt pacificæ ibid.

Epiſcopus ſi ſit ſuſpectus deputatur alius in locum eius ad faciendum concurſum, & præeligendum, pag. 264. num. 21.

Epiſcopus poteſt in Collegiata conſtituere nouos Canonicatus pag. 176. num. 2.

Limita ſi Eccleſia habitu tantum, & non actu ſit Collegiata pag. 176. num 3.

Declara vt debeat prius illi reſtituere actualem Collegialitatem, & quomodò pag. 177. num. 8.

Episcopus duarum Cathedralium ſimul vnitarum à qua debeat prænominari diſcep. 9. per tot pag. 186.

Eccleſia Hadrien, habet priuilegium vt Epiſcopus dum in ea reſidet eam pręferat in ſcripturis, è contrà pręferat Eccleſiam Penen. quando in ea moratur. p. 186. n. 2.

Eccleſiæ ſimpliciter, æquè principalitèr vnitæ cenſentur interſe diſtinctæ, & earum Epiſcopus licet vnicus repræſentat duplicem perſonam pag 188. num. 5.

Vnionem ſimplicitèr æquè principalitèr factam, indicat ſi Papa voluit Epiſcopum ab vtraque Eccleſia denominari pag. 188. num. 4.

Epiſcopus Cathedralium ſimplicitèr æquè principalitèr vnitarum prænominari debet ab Eccleſia digniori pag. 188. num. 6. & ſeqq.

Item reſidere debet in Eccleſia digniori pag. 189. num. 7.

Et dignior dicitur habens dignitatem antiquiorem pag. 189. num. 8.

De natura vnionis æquæ principalis eſt concedere alternatiuam inter vtramque Eccleſiam circà actus, & functiones Epiſcopales quando adeſt diſcordia intèr Eccleſias, ſecus quoad prænominationem pag. 190. num. 11.

Argumentum non valet ab actibus Epiſcopalibus ad electionem, ſeù prouiſionem Apoſtolicam circà alternatiuam pag. 192. num. 16. pag. 204. num. 48. pag. 205. num. 56. & ſeqq.

Cathedrales vnitæ ſi ſint pares, & vna non ſit dignior altera, denominatio ſumitur ab ea in qua reperitur, & reſcribit Epiſcopus pag. 190. num. 12.

Secus de iure ſi altera ſit dignior pag. 402. n. 49.

Cum eadem diſtinctione proceditur quando reperitur, & reſcribit in loco tertio p. 205. n. 49.

Reliqua Vide in Verbo. Cathedralis Prænominatio. Alternatiua.

Epiſcopus poſt electionem ſtatim conſequitur ea omnia quæ ſunt Iuriſdictionis pag. 239. num. 9. pag. 248. num. 33.

Et poteſt de iure communi conferre beneficia etiam nondum capta Eccleſiæ poſſeſſione ibid.

Diſpoſitio iuris communis concedens Epiſcopis adminiſtrationem Eccleſiæ ſtatim poſt electionẽ fuit correcta à Bonifacio VIII. in extrau. Iniunctæ de elect. inter commun. & quarè pag. 239 num. 10. pag. 248. num. 34.

Vigore dictæ extrau. interdicitur Epiſcopis adminiſtratio bonorum Eccleſiæ antequam litteras ſuarum prouiſionum Capitulo oſtenderint ibid.

Re-

Regula ſecunda Cancellariæ reſeruat beneficia vacantia ſede Epiſcopali vacante, non ſolum vſque ad prouiſionem ſucceſſorum, ſed etiam vſque ad pacificam Eccleſiæ poſſeſſionem ab eis adeptam pag. 237. num. 5. pag. 248. num. 32.

Vide Regula.

Diſpoſitio extrau. Iniunctæ non includit Epiſcopos Cardinales, & de ratione pag. 240. num. 12. & 13. pag. 242. num. 18. & ſeqq. pag. 248. num. 35.

Cardinales de Epiſcopatibus prouiſi ſunt immunes à taxis ſolui conſuetis pro expeditionibus pag. 240. num. 12. & 13.

Cardinales non veniunt nomine Epiſcoporum, & Ordinariorum in odioſa pag. 247. num. 31.

Vide plura ſub Verbo Cardinales.

Facta prouiſione Epiſcopatus, vel translatione in Conciſtorio Summi Pontificis, ſtatim ceſſat iuriſdictio Prouiſi quoad primum Epiſcopatum, & Eccleſia vacat ipſo iure pag. 246. num. 26.

Reſeruari non poteſt inſtitutio Epiſcopo & alteri inferiori, puta Abbati, Præpoſito, Archidiacono, & ſimilibus pag. 408. num. 12.

Lex Fundatoris reſeruans ius inſtituendi Epiſcopo ſimul, & Capitulo eſt contraria Concilio Tridentino ibid.

Interpretari tamen debet modo licito, vt nempè inſtitutio ſpectet ad Epiſcopum, cum conſilio, vel potius cum conſenſu Capitoli ibid.

Conditio quod inſtitutio in beneficio Eccleſiaſtico, pertineat non ad Epiſcopum, ſed ad Prælatum inferiorem eſt contrà Sanctiones Concilij Tridentini pag. 408. num. 10.

Et non poteſt apponi in fundationibus poſt dictum Concilium quidquid ſecus ante ibid.

Et ſi apponatur vitiatur, & Epiſcopus ſe intromittit non obſtante pæna reuocationis bonorum, & applicationis in alios vſus pag. 408. num. 11.

Poteſt tamen, & ſæpè ſolet ſed non ſemper admitti dicta conditio per Summum Pontificem pag. 408. num. 15.

Cauthela per Teſtatorem ſeruanda ad effectum excludendi reſeruationem in fundatione beneficij, nec non reſeruandi inſtitutionem inferiori Prælato priuatiuè ad Epiſcopum ibid.

Teſtator mandans erigi Cappellaniam perpetuam cum dote, & onere Miſſarum, reſeruando hæredi ius præſentandi Clericum, & inſtitutionem inferiori excluſiuè ad Epiſcopum dicitur velle eam Eccleſiaſticam, non laicalem pag. 409. num. 12.

Et talis excluſio Ordinarij dicitur translatiua ab Epiſcopo in inferiorem eius loco ſubrogatum pag. 409. num. 12.

Erectio tamen facienda eſſet ab Epiſcopo in hac parte non excluſo ibid.

Inſtitutio debet reſeruari Epiſcopo, & non alteri inferiori, non obſtante contraria lege fundationis, ſi fiat poſt Concilium Tridentinum, ſecus ante Concilium pàg. 372. num. 42.

Limita ſi Papa etiam poſt Concilium talem legem approbaret pag. 472. num. 42.

Inſtitutio etiam poſt Concilium reſeruari poteſt Prælato inferiori habenti iuriſdictionem ordinariam cum omnimoda exemptione ab Epiſcopo ibid.

Epiſcopi circà Reſeruationes Iuriſpatronatus ex iuſtitia habent eamdem poteſtatem, ac Papa, excepto iure præſentandi in Conuentuali principalem Prælaturam pag. 366. num. 25.

Clauſula derogatoria Indultis Epiſcoporum prò tempore Cardinalium etiamſi Beneficia vacauerint in menſe reſeruato, ſonat in priuilegium pag. 366. num. 28.

Epiſcopus approbans reſeruationem Iuriſpatronatus fauore laici, quando Beneficium eſt fundatum de bonis Eccleſiæ peccat, & nullitèr procedit pag. 452. num. 58. pag. 421. num. 44.

Itaut huiuſmodi reſeruatio fauore laici ſit nulla vſque ab initio pag. 412. num. 18.

Alternatiua datur in prænominatione Epiſcopi Eccleſiarum Vaden & Vrbanien. pag. 189. num. 10

Epiſcopus Sutrinus, & Nepeſinus denominatur à digniori pag. 190. num. 55.

Item Epiſcopus Viterbien, & Tuſcanen. pag. 192. num. 16.

Actus electionis ſpectans ad Canonicos nihil commune habet cum pertinentibus ad Epiſcopum pag. 191. num. 55.

Argumentum non valet ab actibus Epiſcopalibus ad electionem ſeù Prouiſionem Apoſtolicam circà alternatiuam pag. 192 num. 26. pag. 204. num. 48. pag. 206. num. 56. & ſeqq.

Epiſcopus prohibere non poteſt Parochis confeſſiones alienorum Parochianorum audire, ſi Parochi quorum intereſt non reclamant pag. 348. num 19.

Et ſufficit ad hoc etiam tacitus conſenſus aliorum Parochorum ibid.

Epiſcopus etiam Cardinalis non poteſt reſeruare penſionem perpetuam, niſi agatur de cauſa reſpiciente vtilitatem Eccleſiæ pag. 460. num. 2.

Limita in caſu concordiæ ibid.

Et circà iuſtificationem cauſe non ſtatur aſſertioni Epiſcopi etiam Cardinalis, ſed aliundè probanda eſt pag. 460. num. 3.

In Parochialibus affectis, & reſeruatis vbi ad Papam ſpectat conferre, & ad Epiſcopum concurſum inſtituere Epiſcopus eligit non Papa pag. 464. num. 7.

Et poteſt Epiſcopus hoc caſu inter plures æquè idoneos vnum gratificare ibid.

Et Papa non poteſt præterire electionem, ſeù gratificationem Epiſcopi ibid.

Contrarium quod licet ex ſtylo Papa regulariter conferat præelecto ab Epiſcopo, non tamen ad id arctetur, & poſſit conferre oppoſitori, ſi illum digniorem, & præferendum exiſtimet ibid.

Epiſcopus pro exigendo Cathedratico habet intentionem fundatam in aſſiſtentia iuris pag. 1. num. 2. S.

Vide *Cathedraticum Diæceſi*.

Iura Epiſcopalia non ſunt impoſitiones, ſed Sacro-

crorum Canoņum leges perpetuæ, & iuris communis diſpoſitiones pag. 2. num. 3. S.

Non præſumitur in aliqua diſpoſitione ſublatum fuiſſe Epiſcopo ius Diœceſanum, propter monſtruoſitatem quod Eccleſia ſita in Diœceſi remaneat ſine ſubiectione pag. 3. num 7. S.

S. R. E. Cardinales non ſunt exempti à iuribus Epiſcopi pag. 5. num. 14. S.

Epiſcopus ex diſpoſitione Concilij Tridentini non poteſt in Viſitatione quicquam Procurationis cauſa, aut alio quouis nomine exigere, præter id quod debetur de iure ex relictis pijs pag. 4. num. 9. S.

Conſenſus Epiſcopi, & aliorum intereſſe habentium in fundatione Conuentus ſufficit quod interueniat etiam tacitè pag. 8. num. 8. S. & quando dicatur tacitè interueniſſe ibid.

Curati licentiati à iure ex cauſis legitimis expectare debent iudicium Epiſcoporum ſuorum ſuper neceſſitate, & qualitate earundem cauſarum pag. 9. num. 3. S.

Et in caſu impotentiæ petendi licentiam, cum primum potuerunt, debent Epiſcopos ſuos de abſentia, & cauſis facere certiores, & ceſſantes incipereot eſſe in culpa ibid.

Onus prædicandi de iure pertinet ad Epiſcopum, licet ex conſuetudine vniuerſali per alium expleatur pag. 17. num. 3. S.

In exercitio Epiſcopatus, & aliorum officiorum iuriſdictionalium aliquandò melius ſe gerunt qui anteà criminoſi fuere, quam innocentes, qui elati quandoquè degenerant pag. 19. n. 2. S.

Epiſcopus an diſpenſare poſſit ad duo Beneficia ſub eodem tecto pag. 20. num. 1. & ſeqq. S.

Vide *Beneficium quoad Incompatibilitatem. Diſpenſatio.*

Circulus ad formam cerimonialis libro primo cap. 21. fieri non poteſt niſi proprio Epiſcopo pag. 26. num. 1. S.

Epiſcopus vna cum Canonicis format vnum corpus, cuius Canonici ſunt membra, Epiſcopus verò caput. pag. 26. num. 2. S.

Solus Epiſcopus, ſeù Prælatus habens territorium proprium cum iuriſdictione quaſi Epiſcopali eſt caput principale, ſecus verò Prælatus Collegiatæ ſubiectus Epiſcopo pag. 26. num. 4. S.

Abbatibus etiam habentibus vſum Pontificalium cum Baldachino prohibetur habere aſſiſtentiam Paratorum in Sedibus Choralibus more Canonicorum Epiſcopo aſſiſtentium pag. 26. num. 6. S.

Inter Epiſcopum, & Abbatem Pontificalitèr celebrantem debet eſſe differentia pag. 27. n. 6. S.

Abbates Pontificaliter celebrantes debent vti apparatu differenti, & minori eo qui ab Epiſcopis adhibetur pag. 27. num. 7. S.

Declara niſi concurrat ſpeciale Priuilegium peragendi functiones Pontificales cum toto apparatu more Epiſcoporum pag. 27. num. 8. S.

Clericus nullitèr Ordinatus ab alieno Epiſcopo non eſt incapax Beneficiorum pag. 33. num. 6. S.

Contrarium reprobato Cardinali de Luca pag. 33 num. 6. & ſeqq. S.

Epiſcopus Sepeliri debet in ſua Cathedrali quamuis decedat extrà ſuam Diœceſim p. 63. n. 20. S.

Qualitas Sponſi in Epiſcopo non eſt principalis ratio quare in ſua Eccleſia debeat ſepeliri pag. 66. num. 27. S.

Legatum factum anteceſſori Epiſcopo debetur ſucceſſori pag. 59. num. 10.

Secus ſi ſit factum anteceſſori Vicario Epiſcopi ibid.

Parochi de Stijlo, & de iure nequeunt facere denunciationes pro matrimonio inæquali filij familias, ob timorem inimicitiæ, & Scandali inter Conſanguineos, ſed debent expectare reſponſum Epiſcopi vel eius Vicarii pag. 100. num. 91. S.

Capitulum generale Carthuſienſium vſque ab initio congregari cæpit Ordinem moderando abſque Epiſcoporum interuentu, & nulla ab eis exercita iuriſdictione pag. 23. num. 25. V.

Monachi olim ſubiecti erant auctoritati Epiſcoporum pag. 22. num. 24. V.

Œcumenicæ Sinodus in Sedes Epiſcoporum à ſe degradatorum, & in Cathedras apud ſe morientium ſolebant per ſuum Præſidem alios conſecrare pag. 15. num. 17. V.

Solis Epiſcopis ob excellentiam eorum dignitatis permiſſum eſt in Eccleſijs ſuæ diœceſis erigere Thronum ſeù Baldachinum pag. 23. num. 5. S.

In Parochialibus reſeruatis non intrat reſeruatio quoad prælectionem Epiſcopi, ſed ſolum quoad collationem pag. 440. num. 28.

E P I S T O L A

Ex Epiſtolis amatoriis miſsis ad Sponſum abſente eo qui metum incurere prætenditur excludit metus in Sponſa pag. 473. num. 19.

Æ Q V A L I T A S

Eccleſiæ Inferior, & ſubdita in Cathedralem erecta conſtituitur in gradu æqualitatis cum ſua Cathedrali ſublata penitus omni reliquia ſubiectionis pag. 199. num. 37. & 38.

Declara vt pag. 202. num. 44.

Prænominatio repugnat inter æquales ſiuè de iure natiuo ſint tales, ſiue de iure æquiparatiuo pag. 199. num. 37.

In Vnione æquè principalitèr facta attribuitur rei adæquaræ quidquid plus eſt in re ad quam fit adæquatio pag. 199. num. 38. & ſeqq.

Declara ſi non fit vnio æquè principalis ſimpliciter reſpectu vnius tantum capitis, ſed vt vnicum corpus efformetur eodem iure cenſendum ibid.

E Q V I P A R A T I O

In æquiparàtis idem ferendum iudicium pag. 39. num. 75.

Vide ſupra Æqualitas.

E Q V I P O L L E N S

Expreſſi & æquipollentis eadem eſt virtus pag. 5 num. 15.

Non datur tacitum taciti, & æquipollens æquipollentis pag. 8. num. 28.

Q Ece-

Digitized by Google

Erectio. Vide etiam Fundatio.
Si Fundator in erectione beneficij reſeruet Iuſpatronatus fauore extranei, iſto ſolus erit Patronus, & non hæredes Teſtatoris pag. 99. n. 68.
Declara procedere poſt obitum Fundatoris, quià ipſe dum viuit non intelligitur excluſus ibid.
Conſilium 4. Calderini declaratur procedere quando Fundator non ſolum extraneo, ſed etiam ſibi Iuſpatronatus reſeruauit pag. 99. num. 66. & ſeqq.
Voluntas Teſtatoris declarari poteſt ex facto Executoris in actu Erectionis beneficij pag. 164. num. 5.
Erecto beneficio pro Conſanguineis ſuis, & Coniugis non datur prælatio ex ordine Scripturæ inter vnam, & alteram lineam, quià cenſentur redactę in vnam, ſed attenditur ſola prælatio proximitatis pag. 163. num. 3.
Idem ſi fundatum ſit pro illis de genere meo, & Matris meæ ibid.
Limita in parilate gradus quando conſtat fuiſſe conſideratum ordinem tacitum, & ſubintellectum pag. 164. num. 4.
Maritus fundans pro conſanguineis, ſuis, & Vxoris cenſetur conſideraſſe ordinem tacitum, & ſubintellectum ratione maioris affectionis erga ſuos. ibid.
Regula 8. hodie 9. Cancellariæ derogat contrariis Priuilegiis etiam in limine erectionis conceſſis per Papam pag. 406. num. 6.
Regula 15. Cancellariæ loquitur ſolum de beneficijs reſeruatis, & ideò non intrat in concesſione facta ante erectionem, & in limine erectionis effectuatam quia talia beneficia nunquam fuerunt reſeruata pag. 405. num. 6.
Teſtator mandans erigi Cappellaniam perpetuam cum dote, & onere Miſſarum reſeruando heredi ius præſentandi Clericum, & inſtitutionem inferiori excluſiuè ad Epiſcopum, dicitur velle eam Eccleſiaſticam non laicalem p. 409. n. 12.
Poſſeſſio iuris præſentandi penes laicos arguit indubitatam beneficii erectionem de bonis prophanis pag. 412. num. 19. & 20. pag. 423. n. 45.
Epiſcopus procedens vti executor Papæ in erectione beneficii, etiamſi habeat facultatem omnia, & ſingula faciendi prout ſibi videbitur, non poteſt ſibi reſeruare ius conferendi ad excluſionem reſeruationis Regulæ 4 niſi de hac ſpecialis mentio fiat in commiſſione pag. 419, num. 32. & 33.
Prima collatio facta ab Epiſcopo in erectione Collegiatæ in executionem bullæ non deſeruit pro obſeruantia contrà reſeruationes Apoſtolicas pag. 420. num. 37.
Erecta Eccleſia Pàtronata in Collegiatam Patronus amittit ius præſentandi quoad primam dignitatem, firmo tamen remanente dicto iure quoad reliqua beneficia de Collegio pag. 420. num. 36.
Parochialem erigere in Collegiatam poteſt ſolus Papa pag. 176. num. 7.
Collegialitas probari poteſt duobus modis vèl per bullam erectionis, vel per ſigna, argumenta, Coniecturas pag. 177. num. 9.
Bulla erectionis probatur in antiquis ex teſtimonio Hiſtoricorum pag. 177. num. 10. & ſeqq.
Maximè quando Hiſtorici narrant circumſtantias particulares dictæ erectionis pag. 177. num. 11.
Diſtincta narratio Circumſtantiarum fidem auget Hiſtoricis pag. 177. num. 11.
Item quando Hiſtorici etiam in aliis libris inconcuſsè faciunt mentionem de Collegialitate pag. 177. num. 12.
Item quando etiam ab aliis Hiſtoricis fit mentio de dicta Collegialitate ibid.
Enunciatiuæ ſufficiunt in hac materia ibid.
Eccleſia inferior & ſubdita in Cathedralem erecta conſtituitur in gradu æqualitatis cum ſua Cathedrali, ſublata penitus omni reliquia ſubiectionis pag. 199. num. 37. & 38.
Declara vt pag. 202. num. 44.
Collegiata Eccleſia S. Egidij Ciuitatis Cremonen quando, & à quibus erecta pag. 175. num. 1.
Vaden, & Vrbanien Cathedralium erectio ab Vrbano VIII. pag. 214. num. 76.
Caſtrum Durantis dum in Ciuitatem, & Cathedralem erectum eſt aſſumpſit nomen Vrbaniæ ab Vrbàno VIII. ibid.
Breue Gregorij XIII. cum relatione Bullæ erectionis & prærogatiuis Capituli Pennen, pag. 215. num. 83.
Si duæ Eccleſiæ inferiores de nouo in Cathedrales eriguntur & vnico contextu vniuntur fit locus alternatiuæ prænominationi pag. 198. num. 35.
Si vna Eccleſia erat iam Cathedralis, altera verò de nouo in Cathedralem erigitur, & ſimul vniuntur, eſt locus alternatiuę prenominationi. pag. 198. num. 37.
Contrarium pag. 202. num 44. & ſeqq.
Eccleſia matrix perdit matricitatem ſi inferior Eccleſia in Collegiatam erigatur pag. 202. num 44
Eccleſia inferior ſi in Cathedralem erigatur amittit ſubiectionem reſpectu Cathedralis, cui prius ſubdebatur ibid.
Remanet tamen honor reuerentialis in memoriam priſtinæ ſubiectionis tribuens antiquæ Cathedrali prælationem in competentijs earum priuatis, vt prænominationem, præcedentiam in Proceſſionibus, in Synodis, & ſimilibus ibid
Obſeruantia declarat legem erectionis Vicariæ pag. 436. num. 12. pag. 438. num. 21.
Præſertim illa quæ oritur ex facto Papæ erigentis, & primi commendatarii, qui erectioni conſenſit pg. 436. num. 13.
Fundator in erectione Cappellaniæ cum onere Miſſarum dicitur aſſignare omnes redditus pro Miſſis pag. 17. num. 5. S.
Et licet Titularis alteri per quē celebrare facit ſoluat minus, & reſiduum ſibi applicet tamen illud reſiduum non deſinit eſſe ſtipendiū Miſſarū ibid
Beneficium ſi pro Miſſis celebrandis fuit erectum ſtipendium earum eſt prouentus Beneficij ibid.
Vide *Cappellania*.

E R R O R

Si error eſt clarus in decreto Conciſtoriali, correctio fieri poteſt à Miniſtro abſque participa

tione

tione R. P. D. Auditoris Sanctiſſimi pag. 196. num. 31.

Vide *Correctio*.

Vltimus ſtatus Præſentanti non ſuffragatur etiam intrà limites mæri poſſeſſorij, quando habet in ventre expreſſum errorem tituli nulli, & vitioſi, & præſentatus ab eo reijci debet pag. 449. num. 7.

Amplia etiamſi error seù Vitium requireret altiorem indaginem ibid.

Declara procedere ſi verus Patronus opponat re integra antè inſtitutionem dicti Pręſentati, ſecus ſi opponat poſt inſtitutionem, tunc enim non remouetur non obſtante mala fide Poſſeſſoris pag. 450. num. 7.

Sub declara vt ſtante mala fide Poſſeſſoris poſſit inſtit tum repręſentare verus Patronus ibid.

Error circà qualitatem corporis, vel Fortunæ, ſeu diuitiarum, & nobilitatis non vitiat Matrimonium pag 82. num. 37. S.

Limita quando illà qualitas fuit adpoſita per viam conditionis ibid.

Amplia limitationem etiamſi conditio non fuerit expreſſa in actu Matrimonij coram Parocho, & Teſtibus, ſed ſufficit quod præceſſerit pag. 83. num. 38. S.

E S S E

Paria ſunt in iure non eſſe, & non apparere pag. 276. num 3.

Paria ſunt non ęſſe, & nulliter eſſe pag. 36. n. 16. S.

Et Vide *Copula*.

E T A S

Diſpenſatio Papæ ſuper ætate paſſim conceditur in beneficijs de Iurepatronatus, etiam exiſtentibus in ætate nonem vel decem annorum ex cauſa rationabili pag. 271. num. 42.

Cauſa rationabilis ad hunc effectum reputatur ſi fit ex compatronis, vel dé Sanguine Fundatoris vel de Conſanguineis Patrònorum ibid.

In Cappellania merè laicali cum onere Miſſarum non attenditur maior etas, & proximior ad Sacerdotium pag. 341. num. 16.

Nec in ea requiritur ętas Conciliaris annorum quatordecim ibid.

Maior ętas an ſemper attendatur ad qualificandam maiorem idoneitatem ibid.

Actus expeditionis Gratiæ non ponuntur ſub die præſantatæ ſupplicationis, ſed ſub alia, vt Reſignatarius poſſit complere ætatem ad beneficium requiſitam pag. 137. num. 57.

Frater ætate minor præſumitur inhabilis ad validè minandum, & minas exequendum ergà Sororem ætate maiorem pag. 471. num. 14.

Indultum abeſſendi cauſa ſtudij non eſt concedendum maioribus 25. annorum pag. 11. num. 17. S.

Et conceſſum ad triennium habenti ætatem 24. annorum expirat poſt annum expleta ætate annorum 25. ibid.

E T N I C I

Etiam etnici erubeſcunt palam coire p. 73. n. 12. S.

E V A N G E L I V M

Qui laborant de Euangelio viuant, & qui Altari ſeruiunt de Altari edant pag. 44. num. 83.

E V E N T V S

Quæ poſſunt pendere ab incerto euentu deſeruire nequeunt pro faciendo illationem certam pag. 192. num. 17.

Collatio facta per Papam vel ordinarium termino ad præſentandum durante pendet ab euentu & valet ſi Patroni non reclament, vel in termino non eligant pag. 92. num. 43.

Vide *Iuſpatronatus*.

Euentus peſſimi fraudum quę concurrunt in matrimonio cum ſtuprata contracto, metu Parentum minitantium pag. 93. num. 95. & ſeqq. S.

E V G V B I V M

Canonici Cathedralis Eccleſiæ Eugubinę habent ius eligendi ad Canonicatus in ea vacantes quatenus nulla adſit reſeruatio pag. 108. num. 103.

E X A C T I O

Non eſt tempus exactionis quod dat ius, ſed tempus quo actiones ſunt redactæ p. 58. num. 6. S.

Munera iam debita intelliguntur etiam exacta quantum ad effectum iuris, licet non exacta de facto ibid.

Donatario ius acquiritur ſtatim poſt factam donationem non autem poſt eam exactam, ſeù effectuatam pag. 58. num. 7. S.

EXAMEN EXAMINATOR

Reprobato ab Examinatoribus Synodalibus datur appellatio de iure pag. 259. num. 2. pag. 274. num. 49.

Reprobato ab examinatoribus datur appellatio etiamſi non conſtet de grauamine pag. 260 n 50

Prouiſio per ſummum Pontificem in forma dignum reprobato ab examinatoribus Synodalibus, ab iſtorum reprobatione, & mala relatione datur appellatio, ſeù recurſus pag. 259. n. 3. pag. 274. num. 49.

Et nouum examen conceditur ibid.

Præſentato à Patronis laicis, & reprobato ab examinatoribus Synodalibus datur appellatio ad vtrumque effectum pag. 260. num. 4. pag. 274. num. 49.

Non cognoſcitur ex vn o examine an quis reuera ſit doctus, vel indoctus pag. 269. num. 6. pag. 275. num. 51.

Viris etiam doctiſſimis ſępiſſimè ſucceſſit mente deperdi & alienari in illo inſtanti quo interrogantur pag. 260. num. 6. pag. 274. num. 50.

Reprobato datur appellatio quando conſtat de grauamine, & mala relatione examinatorum pag. 260. num. 5.

Iniuſtitia reprobationis dignoſcitur ex interroga-

tionibus, & reſponſionibus ibid.

Si reprobatus fuerat antea ab beneficia curata approbatus, relatio examinatorum redditur totaliter ſuſpecta, & datur appellatio pag. 260. num. 5. pag. 274. num. 50.

Minor ſcientia requiritur in Parocho qui non adminiſtrat ſolus, ſed ab aliis in exercitio curæ coadiuuatur, quam in eo qui tenetur omnia de per ſe exercere pag. 260 num. 7.

Vtrum maior, vel minor ſcientia requiratur, regulariter in arbitrio Iudicis reſidet ibid.

Reprobato ab examinatoribus Synodalibus concedi poteſt nouum examen ex gratia pag. 261. num. 8.

Gratia admiſſionis ad nouum examen; quando de iure competebat recurſus à reprobatione examinatorum, dicitur emanata per viam iuſtitię pag. 261. num. 11.

Et non dicitur inferre præiudicium ei qui prouiſionem obtinuit ob inhabilitatem Reprobati pag. 261. num. 11.

Secus ſi de iure non debebatur appellatio vel recurſus ibid.

Prouiſo ex capite inhabilitatis reprobati nullum ius quæritur donec conſtet de inhabilitate ex nouo examine pag. 261. num. 11. & 52. pag. 275. num. 51.

Trinum examen requiritur ad canonizandam inhabilitatem Prouiſi pag. 261. num. 11.

Examinatores reſpondendo redeat non dicontur reprobaſſe pag. 262 num. 13.

Declara niſi conſtet ità reſpondiſſe ob inhabilitatem examinati vt rediie poſſit melius edoctus pag 262. num. 13.

Prouiſus in forma dignum habet ius quęſitum ex ſua prouiſione pag. 262. num. 14.

Maximè ſi fuit præſentatus per maiorem partem Patronorum, & non concurrat alius habens ius coæqualis pręſentationis ibid.

Et tale ius ei non tollitur niſi eius inhabilitas canonizata remaneat per plures reprobationes conſtituentes rem iudicatam, & vlteriorem recurſum non admittentes ibid.

Et aliquando admittitur etiam ad quartum examen pag. 262. num. 14. pag. 275. num. 51.

Ad excluſionem noui examinis requiritur, quod effluxerit annus à die reprobationis pag. 262. num. 15.

Admittitur etiam poſt annum quando impedimenta nouo examini præſtitit Oppoſitor pag. 273. num. 56.

Ex impedimentis nouo examini præſtitis dignoſcitur mala fides oppoſitoris ibid.

Admiſſus ad nouum debet examinari coram alijs examinatoribus quam Synodalibus, qui illum reprobarunt pag. 263. num. 17. pag. 264. n. 19.

Examinatores Synodales poſſunt ex cauſa ſuſpecti allegari pag. 263 num. 17.

Et cauſa ſufficiens eſt quod ſemel reprobarunt pag 263. num. 18.

Non eſt redeundum pro nouo examine ad eos examinatores à quorum mala relatione fuit appellatum pag. 263. num 18. pag. 275. num. 53

Amplia vt procedat non ſolum quoad examinatores Ordinarij, ſed etiam quoad examinatores Synodales Vrbis pag. 264. num. 19. & ſeqq.

Poteſt fieri deputatio aliorum Examinatorum etiam ad certum actum vnius examinis in locum deficientium aut ſuſpectorum pag 264. num. 20.

Et ſic deputati dicuntur etiam Synodales, vt illi in quorum locum ſubrogantur pag. 264. num. 21.

Epiſcopus ſi ſit ſuſpectus deputatur alius in locum eius ad faciendum concurſum, & præeligendum ibid.

Rota ad nouum examen faciendum poteſt deputare quos vult, ſiuè examinatores Synodales Ordinarii, aut alterius Epiſcopi viciniorís, ſiuè R. P. D. Vicesgerentem, aut aliquem ex Generalibus Religionum, aut ex ipſis Rotę Auditoribus pag. 264. num. 22.

Oppoſitoris intereſſe non tangit quod nouum examen Reprobato conceſſum fiat coram eiſdem vel alijs examinatoribus pag. 265. n. 24.

Nouum Examen reprobato conceſſum eo magis auferendum eſt ab examinatoribus qui reprobarunt, ſi inſtat oppoſitor vt omninò fiat coram eiſdem ibid.

Circà grauamen ab examinatoribus illatum Rota detulit iuramento ipſius grauari fide digni pag. 267. num. 28.

Nouum examen eſt optimus modus probandi ſcientiam Reiecti, & grauamen ab examinatoribus illatum pag. 274. num. 39.

Nouum examen concedi non debet poſt ius quæſitum Colitiganti, quià interim potuit reiectus ſtudere, & doctior euadere pag. 274 n. 54.

Ceſſat dicta præſumptio ſi reiectus iam anteà fuerat ad idem beneficium approbatus pag. 275. num 52.

Item ceſſat ex breuitate temporis paucorum menſium ibid.

Item ceſſat ſi incontinenti poſt reprobationem inſtetit pro nouo examine, & colitigans ſe oppoſuit ibid.

Non facta vel non concluſa electione in termino Semeſtris ad Canonicatus Magiſtrales, & Theologales, Superior ad quem ſit deuolutio non tenetur eligere vnum ex Oppoſitoribus ab Ordinario examinatis in tempore ſemeſtris pag. 110. num. 114.

Limita primo ſi vnus tantum oppoſitor compareat & ſit examinatus, & idoneus repertus in tempore ibid.

Limita ſecundo ſi inter plures oppoſitores examinatos, & idoneos repertos, electos in paritate votorum deuentum ſit ad diſcuſſionem qualitatum in eodem tempore ſemeſtris, & vnus repertus ſit dignior, & magis qualificatus pag. 110. num. 115.

Contrarium, & quod ſemper teneatur prouidere vnum ex oppoſitoribus examinatis in tempore pag. 110. num. 116.

Prima Sententia eſt verior pag. 110. num. 117.

Oppoſitores plures in tempore examinati nullum ius conſiderabile acquirunt ex oppoſitione ibid.

Ius quæſitum oppoſitoribus ab examine, ne aliquo

ab

ab ipſis eligatur operatur reſpectu habentium eligere, non reſpectu Superioris qui confert iure deuoluto pag. 111. num. 120.
Superior qui iure deuoluto prouidet non tenetur pónere edictum, nec facere concurſum pag. 111 num. 121.
Multo minus teoetur attendere concurſum & examen factum pro Ordinario, & Capitulo eligere debentibus ibid.
Nec tenetur cooferre vni ex Oppo ſitoribus examinatis in concurſu pro Ordioario, & Capitulo ibid.
Declara niſi aliqua adeſſet Conſtitutio disponens ex ſola oppoſitione acquiri ius ad rem ibid.
Teoetur tamen cooferre habenti requiſita oeceſſaria ibid.
Vide *Electio*.
Eccleſiaſticæ perſonæ non poſſunt ſe ſubijcere examini in foro laycali, niſi præuio pręcepro Superioris Eccleſiaſtici pag. 349. num. 25.
Dare hanc licentiam non eſt ſolius Epiſcopi priuatinè, ſed cuiuscumque Iudicis Eccleſiaſtici habentis iuriſdictionem in perſonas Eccleſiaſticas ibid.
Abbas ſi habet iuriſdictionem ordinariam poteſt dare hanc licentiam ibid.
Et quando habet pro ſe obſeruantiam ibid.
Teſtes confidentiales in apocha Sponſalium adhibiti, ſi factum fuit propalatum, & c ogantur ſubijcere ſe examini, tenentur ex vi iuramenti propalare factum denunciatum in ordine ad circumſtantias ipſis notas pag. 104. num. 106. S.

E X C E P T I O

Legati relicti fratribus incapacibus, ſi executor præſtationi conſentiat, nemini alteri competit exceptio incapacitatis pag. 27 num. 46.
Io omni actu ſpectanda eſt Regula & caſus ſoliti, nec habendæ ſunt in conſideratione exceptiones, & caſus inſoliti pag. 128. num. 31.
Nulla maior exceptuatio quàm ea quę reſultat ex defectu rationis finalis Regulæ pag. 244. n. 22
Exceptio quod electio non fuerit Epiſcopo præſentata non releuat ſi Capitulum requiſitum exhibere recuſauit, quia tunc omnia cenſentur legitimè, & perfectè facta pag. 110 num. 113.
Excipere licèt de Iure tertij, quando exceptio eſt ipſo iure excluſiua iuris agentis p. 394. n. 45
Exceptionem de iure Ordinarij opponere poteſt poſſeſſor ad tuendam ſuam poſſeſſionem, quando eſt ipſo iure excluſiua actoris ibid.
Cardinales compræhenduntur ſub Regulis vbi non reperiuntur exceptuati pag. 244. num. 22.
Teſtes declaratorij ſcripturæ attenduntur etiamſi patiantur exceptiones quaodò illa continet æquiuocum, & eſt capax ioterpretationis pag. 392. num. 32.
Epiſcopus quidquid non exceptuauit io inueſtitura facta Abbati dicitur conceſiſſe pag. 345. n. 5.
Exceptio Priuilegij tunc releuat quando illud eſt clarum, & ſpeciale ad caſum pag. 1. num. 2. S.
Vide *Priuilegium*.

E X C E S S V S

Exceſſiuitas numeri Religioſorum conſiderari debet iuxtà oeceſſitatem Populi io ſpiritualibus, pag. 8. num. 8. S.

E X C O M M V N I C A T I O

Alimenta debentur ex fructibus, & diſtributionibus iuſtè exuli, Carcerato, & excommunicato pag. 489. num. 28.

E X E C V T I O

Pro executione litterarum Apoſtolicarum ſufficit verificatio naratorum eo modo quo in ſupplicatione fuit expoſitum, & legitur in litteris pag. 114. num. 126.
Litterę Apoſtolicę iuſtificatæ ſunt exequendæ pag. 97. num. 59.
Pro executione gratiæ ſufficit verificare litem eo modò quo fuit narrata Pontifici p. 97. num. 60.
Pręſentatio dependens a pertinentia iuriſpatronatus quæ altiorem requirit indaginem non ſufficit ad retardandam executionem litterarum Apoſtolicarum pag. 98. num. 64.
Conſtito de bono Iure electi ceſſat motiuum deuolutionis, & litteræ impetratæ ex capite deuolutionis carent iuſtificatione, nec merentur executionem pag. 116. num. 139.
Dilatio non ſuſpendit neque actum imperfectum reddit, ſed actum trahit ad certam diem pro executione non pro perfectione pag. 120 n. 9.
Mandatum procuræ ad aliquid faciendum non importat factum niſi quando actualitèr executioni demandatur pag. 158. num. 53.
Actus acceſſorij io executionem actus nulli illum non conualidant pag. 399. oum. 64.
Limita ſi fiant ab habeote poteſtatem faciendi actum de nouo cum ſcientia nullitatis actus ibid.
Sola turbiditas, & dubietas àn beneficium cadat necnè ſub reſeruatione ſufficit ad denegandam executionem litteris Apoſtolicis pag. 417. num. 29. pag. 421. oum. 40.
Litteræ prouiſionis, ſi non iuſtificatur vacatio ex capite narrato, non ſunt exequendę ex alio diverſo capite ioducente vacationem, pag. 247 num. 30.
Ampliа non obſtante clauſula ſiuè præmiſſo ſiuè alio quouis modo &c. ibid.
Iuſtificatio litterarum omnino requiritur pro executione illarum pag. 272. oum. 45
Litteris io omnibus iuſtificatis debetur executio, pag. 278 num. 58.
Ad effectum denegandi executionem litterarum ſatis eſt poſſe ali quatenus dubitari an beneficium cadat necnè ſub reſeruatione. pag. 325. num. 64.
Conſenſus formalis non requiritur ad perfectionem gratiæ, ſed ad meram illius executionem, & pro facienda expeditioοe. pag. 130. num. 35
Actus fieri dicitur non ab eo qui illum exequitur, ſed ab eo cuius authoritate exequitur pag. 11. oum. 9. V.

EXECVTOR

Inſtituti ſi fuerunt Deus, & Anima, executor in teſtamento relictus ſuccedit loco hæredis vniuerſalis pag. 19 num. 20.

Legati relicti fratribus incapacibus, ſi executor præſtationi conſentiat, nemini alteri competit exceptio incapacitatis pag. 27. num. 46.

Legata perpetua cum onere miſſarum poſſunt fratres Minores recipere ab hæredibus vel executoribus, vel a Iudice ſponte dantibus, pag. 25. num. 41.

Declara vt poſſint illa recipere per modum puræ ac ſimplicis eleemoſynæ, & præmiſſa proteſtatione D. Bonauenturæ ibid.

Et fratres non ſunt de illis legatis omninò certi, quia pendet a voluntate executoris, ſeù Iudicis illis reliquere vel alijs applicare p.26. n.42

Vide *Fratres legatum*.

Voluntas Teſtatoris declarari poteſt ex facto executoris in actu erectionis beneficii p. 164. n.5.

Hæres, ſeù executor poteſt declarare verbum æquiuocum Teſtatoris pag. 340 num. 16.

Et poteſt declarare quod vocatio illorum de parentelà intelligatur ſtrictè de ſolis agnatis ibid.

Acta coram executore dato in gratia ſubreptitia ſunt nulla ex defectu iuriſdictionis p. 395 num. 47. pag. 396. num. 53.

Fortius quandò coràm eo fuit oppoſitum de ſubreptione gratiæ ibid.

Et quando Papa in secundis litteris declarauit nullitatem actorum volendo quod valeant a die gratiæ poſterioris pag. 396. num. 53.

Epiſcopus procedens vti executor Papæ in erectione beneficii, etiamſi habeat facultatem omnia, & ſingula faciendi prout ſibi videbitur non poteſt ſibi reſeruare ius conferendi ad excluſionem reſeruationis regulæ 4. niſi de hac ſpecialis mentio fiat in commisſione, pag. 419. num. 32 & 33.

Executio Ordinis dicitur omne id quod naſcitur ab Ordinè pag. 36. num. 16. S.

Vacante per Reſignationem in manibus Papæ beneficio quod prætenditur eſse de Iure patronatus quomodò committatur executori, & quomodò iſte procedat. Vide *Iurepatronatus*.

EXECVTORIALIS

Hortatoriæ ſeù executoriales Regi Hiſpaniarum directæ poſt rem iudicatam fauore Fratrum Minorum pro conſecutione annui legati, pag.70 num. 161.

EXEMPLVM

Exempla non reſtringunt licet comprehenſionem diſſimilium excludant pag. 298. num. 34.

Reſcripta in caſu particulari non trahuntur in exemplum pag. 484. num. 5.

Exempla reddunt rem indubiam p. 9. num. 6. V.

Opinionis nouæ, eo calamitas eſt quod primi exempli auctoritatem expectat. p.458. num.15.

EXEMPTIO

Exemptio probanda eſt per publicum documentum priuilegij ex quo pendet cognitio illius qualitatis pag. 394. num. 44.

Confirmatio electionum facta ab Epiſcopo excludit prætenſam exemptionem Eccleſiæ pag.394 num. 42. & 43.

Eccleſiā Aquiſgranen. non eſſe exemptam à Iuriſdictione Epiſcopi Leodien. ex pluribus arguitur pag. 393. num. 41. & ſeqq.

Exemptio Eccleſiæ poteſt eſſe multiplex, nempè mutila, plena & pleniſſima pag 394. num.44.

Eccleſia poteſt eſse ſimùl exempta quoad aliqua, & non exempta quoad alia ibid.

Hodiè fere omnes ordines Regulares ſunt exempti a Iuriſdictione Ordinarij, & recepti ſub protectione Sedijs Apoſtolicæ p. 22. n. 24. V.

Concilium Bracharenſe diſponit vt Regulares ſint exempti a Cathedratico, pag. 53. num. 6.

Regulares de Iure ſunt exempti à Cathedratico, pag. 3. num. 6. S.

Exceptio Eccleſiæ Regularis a cenſu ratione ſubiectionis debito Epiſcopis eſt expreſſa, & literalis exemptio a Cathedratico ibid.

Priuilegium Camerale nihil aliud continet quàm generalem exemptionem ſeù franchitiam conceſsam Officialibus Cameræ ab omnibus Gabellis, & Vectigalibus pag. 2. num. 3. S.

Et nihil commune habet cum exemptione a Cathedratico ibid.

Verba Priuilegii Cameralis trahi non poſſunt vt eximant Camerales a Cathedratico aut alijs iuribus epiſcopalibus in corpore Sacrorum Canonum ſcriptis ibid.

S. R. E. Cardinales non ſunt exempti a Iuribus Epiſcopi, nec a ſubſidio Charitatiuo, pag. 5. num. 14. S.

Nec a Procuratione pag. 5. num. 15. S.

Familiares Papę tametſi habeant plures immunitates adhuc non ſunt exempti à Charitatiuo ſubſidio pag.5. num.16. & ſeqq. S.

Ab exemptione quoad ſubſidia non debet inferri ad exemptionem quoad Cathedraticum, pag. 5. num. 16. S.

Priuilegium ſi eſt reale, vt quando Papa eximit Eccleſiam poteſt interpretari quod includat Cathedraticum, ſecùs ſi Priuilegium eſt perſonale pag. 6. num. 18. S.

Prælatis inferioribus tàm ſæcularibus quam Regularibus etiam exemptis, & habentibus vſum Pontificalium prohibetur erigere Thronum ſeù Baldachinum in Eccleſia p. 23. num. 6. S.

EXERCITIVM

Inſtituti inęqualitèr habent Iuſpatronatus in ſolidum non ſolum quoad proprietatem, ſed etiam quoad exercitium pag. 87. num. 29.

Diſtinctio inter proprietatem, & exercitium Iuriſpatronatus procedit in hæredibus mediatis qui ſuccedunt in ſtirpes, non in primis qui ſuccedunt in capita ibid.

Diuiſio exercitij non diuidit iuſpatronatum, nec im-

immutat illius naturam, ſed remanet mixtum, & non fit Eccleſiaſticum in turno Patroni Eccleſiaſtici pag 369. num. 35. & ſeqq.

Diuiſo exercitio Iuriſpatronatus mixti inter Patronum laicum, & Eccleſiaſticum, an quando vacat in turno Eccleſiaſtici cadat ſub reſeruatione pag. 369. num. 34. & ſeqq.

Diuiſo exercitio Iuriſpatronatus mixti intèr Patronum laicum, & Eccleſiaſticum Reſeruationes non intrant in turno Eccleſiaſtici p. 370. n. 37.

Contrarium pag. 369. num. 34.

Poteſt tamen Papa in turno Eccleſiaſtici conferre iure concurſus, pag. 370. num. 37.

Iuſpatronatus laicale etiamſi perueniat ad eccleſiaſticos quoad dominium poteſt remanere laicalè circà modum illud exercendi ſi fundator ita voluit, pag. 413. num. 21. pag. 423. num. 47.

Ex quibus dignoſcatur fundatorem voluiſſe Iuſpatronatus remanere laicale quoad exercitium, poſtquam eius dominium peruenit ad Eccleſiaſticos pag. 414. num. 22. pag. 823. n. 47. & ſeq.

Vide *Iuſpatronatus*.

Tolerantia capituli quod electus exerceat functiones dignitatis declarat eius præcedentem conſenſum electioni pag. 387. n. 14. pag. 398. n. 61.

Et dat nouum titulum electionis ſi prior erat nulla, pag. 387. num. 14.

Non tamèn efformando nouam electionem, ſed clarificando conſenſus præcedentes ibid.

In exercitio Epiſcopatus & aliorum officiorum iuriſdictionalium aliquando meliùs ſe gerunt qui antea criminoſi fuere quam Innocentes qui elati quandoque degenerant pag. 19. num. 2. S.

EXHÆREDATIO.

Diſſenſus, & indignatio Patris inducit iuſtum metum exhæredationis in filio & illi præbet iuſtam cauſam recedendi a ſponſalibus, pag. 8. num. 81. S.

Amplia etiam non obſtante iuramento in apocha promiſſionis appoſito ibid.

EXILIVM.

Exilium inter capitales pœnas annumeratur pag. 484. num. 8.

Canonico iuſtè carcerato & exuli non debentur fructus conſiſtentes in diſtributionibus, pag. 484. num. 9.

Et præſumptio ſtat pro iuſtitia condemnationis niſi Canonicus ſuam iuſtificauerit innocentiam in iudicio ibid.

Canonicus carceratus ob graue delictum, & iſto non probato pulſus in exilium ad tempus perdit diſtributiones etiam quę ſuccedunt loco prebendæ tempore carcerationis, & exilij pag. 484. num. 7. & ſeqq.

Contrarium pag. 485. num. 10. & ſeqq.

Pulſus in exilium lucratur diſtributiones quandò Iudex eum legitimè non condemnauit pag. 486. num. 14.

Cauſa exilij poteſt dici iuſta reſpectu Principis condemnantis, licet non ſit iuſta reſpectu condemnati pag. 386 num. 16. & ſeqq.

Exilium prudentialitèr datum non poteſt annumerari intèr pœnas capitales tanquàm temporale non perpetuum pag. 487. num. 19.

Siuè detur a Principe ſiuè a Magiſtratu ſupremo, iura Principis habente ibid.

Beneficiatus exul ex motiuo prudentiali Principis aut Magiſtratus non dicitur culpa ſua impeditus reſidere, & lucratur fructus & diſtributiones pag. 487. num. 21.

Abſens ſine licentia ſuperioris nemo lucratur fructus, & diſtributiones in abſentia voluntaria, puta cauſa ſtudij, vel litis, aut Peregrinationis ſecùs in abſentia neceſſaria, ſeù violenta, vt propter carcerationem vel exilium p. 488. n. 23.

Abſens ob exilium a Magiſtratu, vel Principe datum non tenetur oſtendere licentiam Superioris pag. 488. num. 25. & ſeqq.

Exul nunquàm amittit duas partes diſtributionum quæ ſuccedunt, loco fructuum præbendæ donéc per ſententiam iuſtificatam ex actis declaratum non fuerit conſtare de delicto, pag. 488. num. 26.

Alimenta debentur ex fructibus, & diſtributionibus iuſtè exuli & carcerato, & excommunicato, pag. 489. num. 8.

Caſus abſentiæ coactę, & violentæ eſt ſi Beneficiatus mittitur in exilium, ſeù carceratur iniuſtè per Magiſtratum pag. 10. num. 9. S.

XPECTATIVA.

Hodiè expectatiuæ ſunt ſublatæ per concilium, pag. 456. num. 9.

Permutatio Beneficiorum fraudolenta dicitur quandò adeſt præiudicium expectantis ibid.

Vide *Permutatio*

EXPEDIENS EXPEDIRE

Verbum expediens, ſeù expedire Epicheiæ Politicæ rationem inſinuat pag. 487. num. 20.

EXPEDITIO

In Secretaria Breuium dantur expeditiones iuxtà narratiuam petentium pag. 197. num. 34.

Actus expeditionis gratiæ non ponuntur ſub die præſentatæ ſupplicationis, ſed ſub alia ad protrahendum tempus præſcriptum publicationi litterarum per Conſtitutionem Gregorionam, pag. 137 num. 57.

Itèm ad conſeruandum ad talem diem Reſignanti fructus beneficij ibid.

Itèm vt Reſignatarius poſſit complere ætatem ad beneficium requiſitam ibid.

Cardinales de Epiſcopatibus prouiſi ſunt immunes a taxis ſolui conſuetis pro expeditionibus pag. 240. num. 12. & 13.

Diſpoſitio extrau. Iniunctæ emanauit propter intereſſe burſale officialium Datariæ contingens in expeditionibus litterarum ibid.

Beneficium vacans tempore quo Ordinarius litteras iam expediuit, & Capitulo præſentauit, licèt poſſeſſionem nondùm ceperit non dicitur reſer-

reſernatum Sedi Apoſtolicæ, nec contentum in Regula 2. Cancellariæ pag. 253. num. 54.
Contrarium pag. 253 num. 54 & 55.
Limita hoc contrarium ſi per eum non ſtetit quo minùs poſſeſſionem apprehenderet, ſed id euenit culpa Capitoli, pag. 253. num. 36. & ſeqq.
Conſenſus formalis non requiritur ad perfectionem gratiæ, ſed ad meram illius executionem & pro facienda expeditione pag. 130 num. 35.
Expeditio nouæ prouiſionis fit quoties Beneficij collatio ſpectat ad Sedem Apoſtolicam, pag. 436 num. 15.
Vide *Collatio*.
In electione, & in exteris omnibus non conſideratur quis ſit ille qui rem expediat, ſed cuius authoritate expediat pag. 11. num. 9. V.

E X P E N S E

Adiectio pœnæ in ſponſalibus prohibita eſt, & ſolum peti poteſt reſarcitio damni quando quis iniuſtè reſilit, & ratione ſponſalium ſunt factæ expenſæ pag. 72 num. 7. S.
Expenſa Predicatoria non deducitur de valore Beneficij pag. 17. num. 3. S.
Vide etiam *Impenſa Valor*.

E X P O S I T O R

Regulæ expoſitoribus & Magiſtris credendum eſt in domeſticis pag. 42. num. 79

EXPRESSIO EXPRESSVM

Expreſſi & æquipollentis eadem eſt virtus pag. 5. num. 15.
Expreſſio ſortis non vitiat legatum Vſusfroctus relictum ſub modo licito Eleemoſinæ Fratribus Minoribus pag. 18. num. 18.
Vnus modo illicitus per Teſtatorem expreſſus non vitiat alium modum licitum ibid.
Expreſſio vnius modi illiciti non vitiat alium licitum pag. 26. num. 43.
Expreſſio eius quod de ſui natura ſubintelligebatur in aliqua diſpoſitione, dici non poteſt reſtrictiua, nec excluſiua aliorum, ſi adeſt alia cauſa expreſſionis pag. 319 num. 39.
In reſignatione beneficij non eſt neceſſarium exprimere quod ad illius titulum quis fuit promotus, quando Reſignans habet aliondè eum quo viuere poſſit, pag. 344 num. 19.
In reſignatione non eſt neceſſarium exprimere Papæ conditiones quæ ex iuris præſcripto inſunt, vt ex diſpoſitione Sacri Concilij ſeſſ. 25. cap. 16. de Regular. ibid.
Expreſſio beneficij facta per Papam in commiſſione Hoſpitalis non vitiat illam ſi conſtat quod illam conſiderauit vti officium, & adminiſtrationem pag. 378 num. 20.
Expreſſio nominis Decani dicitur facta tanquàm de perſona clariori intrà Capitulum, & non probat reſidere Iuriſdictionem penes ſolum Decanum pag. 403 num. 77.
Cardinalis impetrandum beneficium expreſſo falſo valore, an ligetur regula Cancellariæ de valore pag. 245. num. 25.
Sola expreſſio Vicariæ ſufficit vt Papa cenſeatur cogitaſſe de exiſtentia iuris Parochiales penès alium, cui libera prouiſio præiudicet, ad euitandum ſubreptionem Gratiæ pag. 443 num. 40 pag. 445 num. 48.
Decretum irritans & clauſula *quorum tenores* operantur effectum indiuiduę expreſſionis cum ſuis qualitatibus pag. 444 num. 42.
Expreſſum in vna parte legis ſupplendum eſt vel interpretatiuè extendendum ad alteram partem in qua fuit omiſſum, ſi alias deficientibus verbis ad vtramque partem poſſit trahi legis effectus per ſimilitudinem rationis p. 20. n. 21. V.
Argumentum ab expreſſo ad tacitum in iure validum & frequentiſſimum eſt pag. 3. num. 4. V.
Expreſſio facta in pręſentatione Vide *Iuſpatronatus quod præſentationem*,
Procurator ad Reſignandum non poteſt interpretari expreſſiones ambiguas adiectas in mandato ſed debet exprimere per verba pręciſa, aliàs Reſignatio eſt nulla pag. 38. num. 5. S.
Et procedit etiamſi expreſſio contenta in mandato eſſet talis quæ fortè non fuiſſet admiſſa per Pepam pag. 38 num. 6 S.
Limita ſi expreſſionem illam erroneam & exceſſum deindè mandans ex certa ſcientia approbaſſet pag. 38 num. 7. S.
Non tamèn ſufficit ſcientia præſumpta, & per coniecturas pag. 38 num. 8. & ſeqq. S.
Reſignatione exiſtente nulla ob malam expreſſionem regreſſus datur reſignanti ſi non ſit in culpa, ſecùs ſi ſit in culpa vel dolo pag. 38 n. 2. S.
Vide *Reſignatio*.

E X T E N S I O

Conſuetudo non extenditur de caſo ad caſum pag. 245 num. 23
Amplia etiam ex maioritate rationis in præiudicium eius qui habet intentionem fundatam in iure communi ibid.
Extenſio conſenſus etiàm poſt mortem Reſignantis de iure communi fieri pot[illegible] pag. 127. n. 27.
Extenſio conſenſus poſt mortem indiſtinctè prohibita fuit ex Conſtitutione Pij V. qua fuerunt correctæ priores conſtitutiones Alexandri VI. & Leonis X. dictam extenſionem permittentes pag. 126. num. 23.
Gregorius XIII. abrogauit dictam conſtitutionem Pij V. & renouauit antiquas Alexandri VI. & Leonis X. pag. 126 num. 24. & 26.
Gregorius XIII per regulam de publicandis reſignationibus infra ſex menſes obuiauit omnibus fraudibus quę à conſenſus extenſione *poſt* mortem proueniebant pag. 126 num. 25.
Conſenſus extendi debet infra quindecim dies à die miſsæ ſupplicationis ad regiſtrum ex conſtitutione Clementis VII. pag. 126 num. 22.
Dicta conſtitutio non fuit obſeruata p. 126 n. 23.
Extenſio conſenſus eſt conſumatio actus iam cœpti pag. 127. num. 27.
Conſenſus formalis eſt ille qui extenditur in libris Camerę ſeu Cancellariæ p. 130. num. 35.

cob-

Digitized by Google

Conſenſus formalis extenſus in libris Cameræ non eſt vnicus, nec ipſe primarius conſenſus gratię cauſatiuus, ſed prioris conſenſus ratificasio pag. 132 num. 40.
Extenſionem conſenſus poſt mortem Reſignantis non impedit arbitrium Datarij circà appoſitionem Datæ, quoties iſtam non opponat poſt mortem Reſignantis pag. 133 num. 43.
Etiam nulla exiſtente data aut die præſentatæ adhùc conſenſus extendi poteſt mortuo Reſignante, & dari ſupplicatio antè illius obitum pag. 134 num. 44.
Prohibere extenſionem conſenſus poſt mortem Reſignantis ob defectum paruę datæ eſset reddere fruſtratorias ferè omnes Reſignationes Abſentium pag. 134. num. 47.
Etiam poſt ſignatam ſupplicationem antè conſenſum extenſum, & appoſitionem datæ res dicitur integra, & gratia non eſt perfecta pag. 136 num. 51.
Omnes actus expeditionis gratię poſſunt poni, & extendi, & de facto quandoque ponuntur ſub alia die quam pręſentatæ ſupplicationis, & totum pendet ab arbitrio Datarij pag. 137 n. 57
Obſeruantia extendendi conſenſum poſt obitum Reſignantis procedit data ignorantia obitus in officialibus Datariæ, secùs data obitus ſcientia pag. 138 num. 58.
Vide *Conſenſus Reſignatio*
In diſpoſitionibus reſtrictiuis libertatis de Iure communi competentis non fit extenſio ex identitate rationis pag. 141 num. 6.
Amplia vt neque fiat extenſio ex maioritate rationis, ibid.
Extenſio de caſu ad caſum non fit ex identitate rationis non omninò identificata, & quandò per poſſibile poteſt adeſſe diſparatio pag. 141. num. 7.
Vbi aliquid conceditur ex gratia, & contra diſpoſitionem iuris, conceſſio facta in vno caſu non extenditur ad alium diuerſum p. 191. n. 13
Amplia vt neque extendatur ad alium ſimilem, & connexum, ac dependentem ibid.
Cenſura extrau. Iniunctæ eſt correctoria iuris communis & odioſa, nec proindè extendenda pag. 240. num. 12. & 13.
Obſeruantia non recipit interpretationem aut extenſionem, etiam ab identitate vel maioritate rationis pag. 427. num. 5.
In pœnalibus non fit extenſio de beneficijs ad Penſiones pag. 33. num. 6 S.
Declara non fieri extenſionem vbi agitur de ſententia aut decreto particulari, ſecus vbi agitur de lege generali pag. 35. num. 10. S.
Et non dicitur extenſio ſed comprehenſio ex identitate rationis introducta etiàm de ſtylo Romanæ Curię ibid.
Expreſſum in vna parte legis ſupplendum eſt vel interpretatiuè extendendum ad alteram partem in qua fuit omiſſum, ſi aliàs deficientibus verbis ad vtramque partem poſsit trahi legis effectus per ſimilitudinem rationis, pag. 20. num. 21 V.
In materia diſpenſationis non fit extenſio pag. 461 num. 7.
Amplia vt neque ex maioritate rationis valeat arguere pag. 462. num. 7.

E X T E R I

Exteros interponi intèr Clerum Eccleſiæ, & Portionarios non eſt indecorum pag. 290 n. 7.
Parati etiam exteri preferuntur in communione ſumenda Capitulo, pag. 290 num. 8.
Doctores exteri non poſſunt teſtari de conſuetudine Vrbis pag. 65 num. 24. S.
Maximè non reddendo cauſam ſcientie, nec allegando caſus particulares ex quibus conſuetudo inducta dicatur ibid.
Limita ſi eorum dictum fundatum remanet ex ſolidiſsimis rationibus ibid.
Et quandò agitur de re ad ipſos ſpectante quià ſupponuntur verſatiſsimi ibid.

E X T I N C T I O

Ad extinguendum Collegium in actu attenditur factum de facto, ſed in habitu attenditur factum de iure pag. 179. num. 19.
Extincta Collegiata, vel etiam deſtructa Eccleſi ex hoſtium iruptione, & ſimili cauſa accidentali dicitur ſemper adeſſe ſpes reparationis ibid.
Parochialitas quæ aderat ſimul cum Collegialitate illam non extinguit pag. 181. num. 20.
Vide *Collegiata*
Penſio poteſt extingui tàm perpetuò, quàm temporalitèr pag. 233 num 22.
Etiamſi temporaliter tantùm extinguatur adhùc ſit vera extinctio, licèt poſt tempus reſolubilis virtute pacti ibid.
Penſio circà ſimoniæ labem extingui poteſt accepto prætio abſque beneplacito Apoſtolico pag. 227. num. 2.
Contrarium de veriori pag. 228. num. 3. & 4.
Penſionem extinguere prętio mediante non licet abſque conſenſu Papę, licet tamen cedere, & vendere commoditatem penſionis pag. 228. n 5.
Declara procedere ſi vere vendatur ſola commoditas, ſecus ſi ipſa Penſio, quià tunc non euitatur Simonia pag. 229. num. 6. p. 231 n. 12.
Plura Vide in Verbo Penſio.

E X T R A N E V S

Iuſpatronatus ſimpliciter hęreditarium eſt tranſitorium ad quoſcumque hęredes etiam extraneos pag. 84. num. 23.
Iuſpatronatus etiam mixtum non poteſt tranſire in extraneos durantibus perſonis contemplatis pag. 85. num. 24.
Fundator beneficij vel Eccleſię ſi extraneum nominat in Patronum, intelligitur cumulatinè cum ſe ipſo, & propriis hæredibus, non priuatiuè pag. 99. num. 67.
Prima Charitas incipit à ſe ipſo ibid.
Si fundator in erectione beneficij reſeruet iuſpatronatus fauore extranei, iſte ſolus erit Pa-

tronus, & non hæredes Teſtatoris pag. 99. num. 66.
Declara procedere poſt obitum Fundatoris, quià ipſe dum viuit non intelligitur excluſus ibid.
Conſilium 4. Calderini declaratur procedere quando Fundator non ſolum extraneo, ſed etiam ſibi Iuſpatronatus reſeruauit pag. 99. num. 66. & ſeqq.
Obſeruantia multum iuuat ad dignoſcendum an cumulatiuè vel priuatiuè Iuſpatronatus reſeruatum fuerit extraneo pag. 100. num. 71. & 72.
Ad euitandam vocationem extranei excluſiuam Agnatorum verba debent impropriari & filiorum nomine cōprehendi Nepotes p. 82. n. 15.
In paritate vocum inſtituendus eſt præſentatus qui eſt de familia Fundatoris ad excluſionem extranei compræſentati pag. 370. num. 38.
Et ſi extraneus obtineret prouiſionem Apoſtolicam cum derogatione medietatis vocum, nec non gratificationem non expreſſa circumſtantia quod alter comprę́ſentatus erat de familia Fundatoris gratia eſſet ſubreptitia pag. 370. num. 38
Et procedit fauore præſentati non ſolum ſi ſit de familia fundatoris, ſed etiam ſi ſit tantum de genere ipſorum Patronorum ibid.
Immo & de genere exiſtentium in quaſi poſſeſſione prę́ſentandi ibid.
Fundator ſi relinquit Iuſpatronatus extraneis, iſti dicuntur electi loco illorum de Sanguine, & militat pro eis idem fauor pag. 12. num. 1. S.
Idem procedit ſi Iuſpatronatus tranſiuit in extraneum titulo hæreditario, vel ceſſionis, ſeù donationis ibid.
Nomen Patroni verificatur & prędicatur de quocūque poſſidente, & habente Iuſpatronatus licet extraneo & nō de genere fundatoris p. 12. n. 4. S
Ius alimentorum Patrono debitorum non tranſit in extraneum ad quem deuenit Iuſpatronatus, cum non ſit de Sanguine Fundatoris pag. 15. num. 1. S.
Contrarium pag. 15. num. 2. S.
Iuſpatronatus reſeruatum extraneis etiam ſine taxatiua cenſetur reſeruatum priuatiuè ad hęredes Fundatoris pag. 16. num. 4. S.
Vide Iuſpatronatus.

E X T R A V A G.

Diſpoſitio iuris communis concedens Epiſcopis adminiſtrationem Eccleſię ſtatim poſt electionem fuit correcta à Bonifacio VIII. in extrau. *Iniuncta de elect. inter commun.* & quarè pag. 239. num. 10. pag. 248. num. 34.
Vigore dictę extrau. interdicitur Epiſcopis adminiſtratio bonorum Eccleſię antequam litteras ſuarum prouiſionum Capitulo oſtenderint. ibid.
Diſpoſitio extrau. Iniunctæ non includit Epiſcopos Cardinales, & de ratione pag. 240. num. 12 & 13. pag. 242. n. 18. & ſeqq. pag. 248. n. 35.
Emanauit propter intereſſe burſale officialium Datariæ contingens in expeditionibus litterarum ibid.
Et propter abuſum Prę́latorum qui volebant ſibi credi circà eorum prouiſiones etiam litteris non oſtenſis ibid.
Cenſura dictæ Extrau. eſt correctoria Iuris communis, & odioſa nec proindè extendenda ibid.
Regula ſecunda Cancellariæ eſt fundata in dicta extrau. *Iniuncta* pag. 240. num. 12. & 13. pag. 241. num. 14. pag. 242. num. 15. & ſeqq.
Extrau. *Iniunctæ* prorogauit vacationem vſque ad poſſeſſionem Epiſcopatus, quæ de iure durabat tantum vſque ad electionem, ſeù prouiſionem pag. 242. num. 15, pag. 248. num. 33. & ſeqq.
Beneficia iuriſpatronatus laicorum non cadunt ſub reſeruatione extrau. *Execrabilis* inducta per aſſecutionem incompatibilium pag. 255. n. 59.
Vide *Iuſpatronatus*.
Vendi non poteſt fructus vel commoditas Penſionis niſi ad triennium vigore extrau. *Ambitioſæ de reb. Eccleſ. non alien.* pag. 228. num. 7.
Vide etiam *Textus Canonici*.
Exul. Vide *Exilium*

F

F A B R I C A

SAcra Congregatio Fabricæ prohibuit ne hæredes ſe componentes cum Fabrica extinguerent annua legata relicta Fratribus Minoribus pag. 17. num. 15.
Et voluit Capitalia integra conſeruari, vt legata ſoluerentur legatarijs per viam eleemoſynæ ibid.
Teſtator legans Fratribus Minoribus ſi voluit eleemoſynas applicari ad Fabricam, luminaria, Sacriſtiam, & alios vſus quam ipſorum Fratrum, dicitur relictum modo licito pag. 23. num. 35.
Facultates Fabricæ S. Petri non intrant in legatis omninò nullis, & caducis pag. 29. num. 52.
In legatis cum onere Miſſarum, non obſtante incapacitate Fratrum legatariorum intrant, facultates Reu. Fabricæ S. Petri ibid.
Legata perpetua cum onere Miſſarum relicta Fratribus incapacibus non poſſunt extingui vel reduci per compoſitionem cum Fabrica pag. 30. num. 55. pag. 31. num. 57.
Sed capitale abſque diminutione debet conſeruari vt applicetur in vſus Summo Pontifici beneuiſos ibid.
Et donec per Pontificem applicentur, annua legata poſſunt recipi per Fratres ab hæredibus, ſi ſoluere velint liberè titulo eleemoſynę, non tamen exigi ibid.
Si verò hæredes non ſoluerint, annuas præſtationes ſuprà bienium decurſas Fabrica ſibi applicat pag. 31. num. 56. & 57.
Sed Fratres prohibentur dictas annuas præſtationes petere ab hæredibus iudicialiter aut alias per ſe, vel per Syndicos, aut receputas de illis facere niſi effectiuè ſolutis ibid.
Reſolutiones Sacræ Congregationis Fabricæ in executionem decreti eiuſdem circà legata relicta Minoribus de obſeruantia in locis in quibus habet locum Ven. Fabrica pag. 30. num. 55. pag. 63. num. 130. & ſeqq. pag. 71. num. 162. & ſeqq.

Ap-

Digitized by Google

Applicatio de legato perpetuò Fratribua relicto facta ab Epiſcopo S. Angeli pro Canonicatu io Cathedrali improbatur à Sacra Congregatione Fabricæ, quę mandat;ioneſtiri capitale ad effectum ſoluendi Fratribus illius Fructus per modum eleemosynę ibid.
Breue Vrbani VIII. ſuper diſtractiooe bonorum ad Patrea olim Conuentuales Prouinciæ Turonię ſpectantium,& ſuper retentione legatorum annuorum coocessa Fratribua Minoribus pro Miſſis, pro Fabricia, & aliis Vtilitatibus pag. 32. num. 58. & plur.;ſeqq.

F A C E R E

Qui per alium facit per ſe ipſum facere videtur pag. 11. oum. 9. V.
Reliqua Vide in Verbo *Factum*.

F A C I E S

Facies talis apparet qualis eſt animus pag. 473. num. 18.

F A C T O R

Onus tenendi Factorem non deducitur ex valore Beneficij, tanquam non neceſſarium pag. 17. num. 5. S.

F A C T V M

Factum præponderat verbis, & attenditur effectus non modus pag. 324. num. 59.
Amplia etiam in prouiſionibus, quià factum præualere debet, & ſperni cortex ſeù formula verborum ibid.
Vnicus actus præſentationis ſufficit ad conſtituendum obſeruantiam maximè contrà illum qui præſentauit cum non poſſit contrà factum proprium recalcitrare pag. 339. num. 12.
Mandatum Procuræ ad aliquid faciendum non importat factum niſi quandò actualiter executioni demandetur pag. 148. num. 26. & 28.
In materia indifferenti decimarum exemptionis, conceſſionis in feudum,& ſimilibus titulus oneroſus dicitur etiam qui prouenit ex aliquo facto, & meritis conceſſioni ęquiualentibus. pag. 363. num. 18.
Secus in materia Iuriſpatronatus pag. 363. n. 19.
Factum Iudicis demonſtratur iniuſtum eo ipſo quod ex actis non conſtàt de probatione delicti propter quod condemnauit pag. 485. num. 13.
Impotentia accedendi ad reſiſtentiam ex facto Magiſtratus aut Principis dicitur iuſtum impedimentum non reſidendi, vt ſic impeditus non amittat fructus & diſtributiones pag. 485. n. 22.
Declara procedere in impedito vi publica, ſed iniuſta, vel vi priuata alicuius, ſecus ſi ex facto iuſto Principis aut Magiſtratus pag. 485. num. 12.
Beneficiatus impeditus reſidere ex vi maioris poteſtatis, nempè ex facto Iudicis vel Principis dicitur habere iuſtam abſentiæ cauſam pag. 485 num. 10.
Præſumptio iuſtitiæ aſſiſtens facto Iudicis ceſſat ſi non conſtat ex actis de vlla probatione delicti pag. 386. num. 13.
Factum Principis inter caſus fortuitos enumeratur qui culpa vacant pag. 487. num. 21.
Iniquum eſt venire contrà factum proprium propriamque confeſſionem pag. 393. num. 36
De facto fieri dicuntur quæ ſeruato iuris ordine non expediuntur pag. 397. num. 56.
Ad extinguendũ Collegiũ in actu attenditur factũ de facto, ſed in habitu factũ de iure p. 179. n. 19.
Ex facto à iure improbato nulla naſci poteſt obligatio pag. 81. num. 32. S.
Factum Sponſalium publicatum tantum parit impedimentum publicæ honeſtatis non autem factum occultum pag. 104. n. 103. S.
Teſtes confidentiales in apocha Sponſalium adhibiti, ſi factum fuit propalatum, & cogantur ſubicere ſe examini, tenentur ex vi iuramenti propalare factum denunciàtum in ordine ad circumſtantias ipſis notas pag. 104. num. 106. S.
Hæredes tenẽtur ſeruare factum eorum Aucthoris pag. 111. num. 24. S.
Rota Iuris articulos ſemper euitare ſolet, vbi cauſam decidere poteſt ex facto p. 214. num. 32. S

F A C V L T A S

Facultas percipiendi emolumenta quæcumque in diſpenſatione à reſidentia ſi intelligeretur etiam de diſtributionibus vergeret in enorme præiudicium cultus diuini pag. 4. num. 9.
Fondator cui in limine fundationis reſeruata eſt faculcas diſponendi de iurepatronatus in teſtamento non poteſt in eo adiicere conditiones iuri contrarias. Quid tamen ſentiat aucthor pag. 407. num. 9.
Fundator quando vigore facultatis ſibi de conſenſu Ordinarij reſeruatæ ex fundatione conditiones declarat ex interuallo, iſtæ retrotrahuntur ad limen fundationis pag. 407. num. 9.
Epiſcopus procedens vti executor Papæ in erectione Beneficij, etiamſi habeat facultatem omnia, & ſingula faciendi proùt ſibi videbitur, non poteſt ſibi reſeruare ius conferendi ad excluſionem Reſeruationis Regulæ 4., niſi de hac ſpecialis mentio fiat in commiſſione pag. 419. num. 32. & 33.
Epiſcopus ſi habet à Papa facultatem reſeruandi collationem beneficii Capitulo non poteſt illam ſibi, & ſucceſſoribus reſeruare pag. 420. num. 35.
Facultas admittendi reſignationes, & permutationes Beneficiorum fuit Ordinarijs ſuſpenſa, & reſeruata Sedi Apoſtolicæ Beneficia poſt dictã ſuſpenſionem reſignata vel permutata pag. 454. num. 1.
Poſteà verò dicta facultas eis reſtituta fuit ex certis cauſis tantum pag. 454. num. 2.
Vide *Beneficium*. *Permutatio*. *Reſignatio*
Facultas transferèndi penſionem vigore Indulti exerceri non poteſt in ea penſione, cuius commoditas alteri ceſſa ſit pag. 37. num. 17. S.
Contrarium pag. 37. num. 18. & ſeqq. S.
Limita hoc contrarium vbi ex ceſſione ampliſſima colligeretur in cedente animus a ſe abdicandi

omne ius tam commoditatis quam tituli pag. 37 num. 20, S.
Vide *Penſio, Tranſlatio*.
Capitulum generale poteſt facere ordinationes quibus reſtringantur Priuilegia, & facultates ſiuè Perſonis, ſiuè Monaſterijs ſibi ſubditis cõpetentes pag. 18. num. 19. V.
Et præcipere poteſt ſuis ſubditis nè in electionibus vtantur ea facultate, quam habent, etiam à iure communi ibid.

FAGNANVS

Fagnanus fuit Secretarius Congregationis Concilij, & eſt fide dignus quoad Reſolutiones de quibus teſtatur pag. 142. num. 13. pag. 143. num. 16.
Notatur Pignattellus quod doctrinam Fagnani tranſcripſerit ſuppreſſo eius nomine pag. 73. num. 11. S. pag. 74. num. 13. S.
Cap. Conſultationibus procedit non ſolum vbi quæſito eſt inter Compatronos, ſed etiam vbi eſt cum Ordinario, contrà Fagnanum pag. 452. num. 26.

FAMA

In Sponſalibus conditionalibus nullum conſideratur detrimentum famæ Mulieris ſi ob defectum conditionis matrimonium non ſequatur pag. 71. num. 4. S.
Vide *Matrimonium Sponſalia*.
Timor Famæ in Puellis ſi quis minetur illas promulgare impudicas, potens eſt facere illas ſuccumbere, & ſtuprum pati pag. 88. num. 52. S.
Indigna Sponſa dicitur quando non habet honeſtam famam pag. 100. num. 88. & 90. S.
Mulier quæ iam alteri nupſit nullum damnum allegare poteſt in conditione ſuæ famę, vel in fundamento Scandali aut alterius cuiuſuis cauſæ ex in effectuatione priorum Sponſalium pag. 72. num. 7. S.

FAMILIA

Ad conſeruationem nobiliſſimę familię facilius inducitur admiſſio Maſculorum, & fæminarum excluſio pag. 285. num. 24.
Iuſpatronatus reſeruatum alicui, & eius deſcendentibus in infinitum abſque vlla mentione agnationis vel familiæ intelligitur de filijs vti hæredibus, & eſt hæreditarium pag. 84. n. 22.
Iuſpatronatus familiare deficientibus omnibus vocatis fit hęreditarium pag. 84. num. 20.
Vocatis fæminis ex linea effectiua, extincta familia effectiua Iuſpatronatus fit hęreditarium pag. 85. num. 26.
Maior pinguendo vocis non dat prælationem ſi præſentatus ab altero cohærede ſit de familia, & genere fundatoris, & iſti debet inſtitui pag. 86. num 28. & 29.
Fauor prælationis in paritate vocum attribuitur æqualitèr illis de familia Fundatoris, ſeù Patronorum pag. 12. num. 3. S.
A fortiori debetur dicta Prælatio ſi Præſentatus ſit compatronus pag. 12. num. 5. S.
Quod præferatur in paritate vocum Præſentatus, qui eſt de familia Patronorũ ſeù Præſentantium non procedit ſi concurrit Præſentatus de familia Fundatoris pag. 12. num. 6. S.
Præſentatus de familia Fundatoris præfertur Præſentato de familia Patronorum ſeù Præſentantium ibid.
In paritate vocum præferendus eſt Præſentatus qui eſt vnus de Compatronis, & de familia Fundatoris pag. 13. num 7. S.
Gratia derogationis & gratificationis eſt ſubreptitia & nulla ſi non fuit expreſſum Summo Pontifici quod alter Præſentatus erat vnus ex cõpatronis, & de familia Fundatoris p. 8. n. 13. S.
Præſumptio Clementinæ *plures de iurep.* excluditur ſi in aliqua ex Præſentationibus aſſertum fuerit Iuſpatronatus ſpectare ad Familiam, ſeù domum, ſeù caſatam pag. 106. num. 5. S. pag. 112. num. 27. S.
Secus ſi dictum ſit ſpectare ad aliquas Perſonas de Domo, ſeù familia, & de ratione differentiæ ibid.
Iuſpatronatus facilius tranſit ad naturales Familiæ quam ad penitus extraneos pag. 116. num. 41. S.
Fœminæ etiam nuptæ in aliena familia dicuntur de familia, ſeù domo Patris, & retinent iura Sanguinis pag. 284. num. 21. pag. 427. num. 2.
Et agnationẽ ipſam retinent, ac conſeruant quouſque viuunt ibid.
Vocatione Senioris de domo venit fęmina defectis maſculis etiamſi nupſerit in aliena familia ibid.
Verba conceſſionis *ipſis Poſteriſque ſuis, & poſt illorum obitum ſeniori, & antiquiori dumtaxat de domo illorum*, ſunt perſonaliſſima, & reſtrictiua, & intelliguntur tantum de perſonis ibi expreſſe nominatis, & de earum familia effectiua pag. 285. num. 26. & 27.
Amplia etiamſi conceſſio facta ſit pluribus fratribus, quià adhùc non venit familia contentiua aliorum tranſuerſalium in genere p. 386. n. 28.
Vide *Iuſpatronatus*.
Hæreditates vt plurimum reliqui ſolent illis de familia pag. 107. num. 8. S.
Verbum Familia quandoque ex circumſtantijs intelligitur naturalitèr non ciuilitèr pag. 116. num. 38. S.
Ex generali conſuetudine, & vſu loquendi totius Italiæ Naturales dicuntur de Domo, & Familia pag. 116. num. 39. S.
Naturales comprehenduntur in diſpoſitionibus ad commodum illorum de familia, vbi concurrit Vſus Regionis, & communis agnitio eorum pro legitimis, & de domo ibid.

FAMILIARIS

Bulla Pij V. prohibens Ordinarijs beneficia reſignata conferre Conſanguineis & familiaribus non eſt vſu recepta in Hiſpania pag. 247. n. 31.
Neque comprehendit Cardinales Epiſcopos ibid.

Or-

Ordinarij Beneficia dimiſſa conferre prohibentur ſuis aut dimittentium conſanguineis, & familiaribus, etiam per fallacem circuitum. pag. 454. num. 2.
Non procedit hæc prohibitio in Beneficiis permutatis pag. 455. num. 6.
Vide Reſolutionem Sacræ Congregationis pag. 459. num. 19.
Familiares Papæ tametſi habeant plures immunitates adhuc non ſunt exempti à Cathedratico pag. 5. num. 16. & ſeqq. S.

F A R N E S I V S

Dux Farneſius ne Parmæ magis vel Placentiæ fauere videatur ſe inſcribit P. & P. Dux pag. 207. num. 58.

F A V O R

Fauor alicui conceſſus non debet in ipſius odium retorqueri pag. 76. num. 9.
Priuilegium Clerici in Iurepatronatus mixto vt ſuæ portioni non derogetur non eſt proprium, ſed laici, & ſublato fauore laici remanet ineſficax pag. 76. num. 8.
Fauor Eccleſiæ eſt pauciores habere Patronos, & ex eorum pluralitate dicitur magis grauata Eccleſia pag. 100. num. 70.
Decretum apponi ſolitum per Reuiſores ſupplicationi Gratiæ reualidatoriæ quod expediri debeat intrà tres menſes, reſpicit ſolum intereſſe Officialium Datariæ, & Cancellariæ, quorum fauore dumtaxat non autem partis apponitur pag. 252. num. 52.
Fauor prælationis in paritate vocum attribuitur æqualitèr illis de familia Fundatoris, ſeù Patronorum pag. 12. num. 3. S.
Vide *Prælatio*.
Fundator ſi reliquit Iuſpatronatus extraneis, iſti dicuntur electi loco illorum dè Sanguine, & militat pro eis idem fauor pag. 12. num. 1. S.

F E B R I S

Caſus abſentiæ coactæ, & violentæ eſt ſi Beneficiatus detinetur in lecto febri correptus pag. 52. num. 9. S.

F E L I N V S

Felinus fuit Epiſcopus Eccleſiarum Pennen. & Hadrien. pag. 206. num. 53.

F Æ M I N A

Fæminę regulariter excluduntur à prærogatiua Maioratus. & Primogenituræ pag. 285. n. 24.
Ad conſeruationem nobiliſſimæ familiæ facilius inducitur admiſſio Maſculorum, & feminarum excluſio ibid.
Verbum deſcendentes ex eis aptum eſt includere fæminas pag. 280. num. 7.
Appellatione deſcendentium per lineam Maſculinam non veniunt fæminæ deſcendentes ex Maſculis pag. 279. num. 2. & ſeqq.
Contrarium de veriori pag. 280. num. 4. & ſeqq. pag. 281. num. 14. & ſeqq.
Diſtingue vt prima opinio procedat in fideicommiſſis, contraria, verò in iurepatronatus, & in materia indifferenti pag. 280 num. 5. & ſeqq
Amplia etiam ſtante ratione agnationis quando fuit ſubſtitutus extraneus. pag. 280. num. 6. pag. 271. num. 14. & ſeqq.
Verba reſtrictiua vocationis ad Maſculos operantur fæminarum excluſionem extantibus tantum maſculis, ſecus iſtis deficientibus, quià fæminæ poſt maſculos admittuntur pag. 279. num. 3.
Declara procedere quandò ab initio verba Vocationis ſunt generalia apta complecti fæminas, & poſteà additur reſtrictio, ſecùs verò ſi ipſa verba vocationis ab initio ſunt reſtrictiua, quià tunc fæminæ ſemper excluduntur pag. 279. n. 3. pag. 281. num. 12.
Nomine Poſterorum veniunt fæminæ Deſcendentes, & Agnatæ poſt maſculos, etiamſi vocentur Poſteri per lineam maſculinam pag. 284. n. 22.
Statutum Mantuæ excludit perpetuo fæminas extantibus maſculis ab hæreditate paterna pag. 287. num. 31.
An excludat à ſucceſsione Iuriſpatronatus hæreditarij, ſeù mixti ibid.
Fæminæ capaces ſuccedendi in iurepatronatus qualiter dici poſſint excluſæ pag. 79. num. 9.
Si renunciarunt expreſſe hæreditati primi acquirentis, & vltimi poſſeſſoris cenſentur excluſæ pag. 79. num. 5. & 6.
Item ſi non habent potentiam ſuccedendi ab inteſtato habitualem pag. 79. num. 5.
Fæminę non admittitur ad ſucceſſionem in Iurepatronatus per mortem vltimi, ſi hæreditas primi non eſt ei delata à lege pag. 81. num. 2.
Quid ſi hęreditas primi ſit ei delata à lege, & ablata per hominem ibid.
Fæminæ non poſſunt ſuccedere in feudo, emphiteuſi, vel Iurepatronatus mixtis vbi excluduntur à Statuto extantibus maſculis pag. 81. n. 14.
Declara vt tunc excludantur temporalitèr tantum & durantibus maſculis, ſecus ſi ſtatutum ſit perpetuo excluſiuum ibid.
Contrarium quod ſtatutum excluſiuum non habeat locum in Iurepatronatus mixto pag. 81. n. 15.
Statutum excluſiuum fæminarum ſtantibus Maſculis non habet locum in feudo mixto pag. 82. num. 16.
Et operatur tantũ in feudo merè hæreditario non autẽ in alio ſimpliciter nõ hæreditario p. 82. n. 16
Et operatur tantum in rebus hæreditariis, & iuribus, quę cum hæreditate deferuntur pag. 83. num. 17.
Operatur in Iurepatronatus ſimpliciter hæreditario, ſecus in non ſimpliciter hæreditario. ſeù mixto ibid.
Iuſpatronatus reſeruatum pro deſcendentibus Maſculis, & deficiente linea Maſculina pro fæminis, per mortem vltimi maſculi non tranſit ad eius hæredes, ſed ad fæminam ſuperſtitem in reſeruatione contemplatam pag. 84. num. 20.
Si vocantur fæminæ poſt Maſculos facilius iuſpa-

tronatus reputatur hęreditarium, & non agnatitium pag. 84 num. 22.

Iuſpatronatus reſeruatum certo generi perſonarum, puta deſcendentibus maſculis & lineã Maſculina extincta fęminis, repugnar qualitati ſimpliciter hęreditariæ pag. 84. num. 23.

Ampita etiamſi poſteà fiat mentio de hęredibus, & ſucceſſoribus prædictis, quia intelligitur de hęredibus, & ſucceſſoribus deſcendentibus, nec mutant vel ampliant diſpoſitionem ibid.

Quidquid ſit an reputetur hæreditarium, vel merè gentilitium ad effectum computandi voces Patronorum in capita vel in ſtirpes ibid.

Vocatis fæminis ex linea effectiua non veniunt fęminæ ex linea contentiua, pag. 85. num. 26.

Sed familia effectiua extincta Iuſpatronatus fit hęreditarium ibid.

Appellatione fæminarum non veniunt maſculi deſcendentes ab eis ibid.

Vocatione Poſterorum per lineam maſculinam veniunt fęminæ per poſterius pag. 280. num. 8.

Appellatione deſcendentium per rectam lineam maſculinam veniunt fæminæ per poſterius pag. 281. num. 10.

Ad excludendas fæminas per poſterius neceſſe eſt quod vocentur maſculi deſcendentes per lineã maſculinam pag. 281. num. 9.

Fæminæ ſuccedunt poſt maſculos etiamſi vocentur Maſculi cum tàxatiua tantum pag. 281. num. 12. & ſeqq.

Fęminę, & deſcendentes ab eis non propriam ſed alienam agnationem conſeruant pag. 282. n. 17.

Agnatione contemplata fæminæ quando veniant excluſæ pag. 282. num. 17. & ſeqq.

Cenſentur excluſę vbi materia tanquam differens id ſuadeat, qualis eſt illa bonorum feudalium Maioratuum, & ſimilium pag. 283. num. 18.

Et quando adeſt votum conſeruandæ agnationis ſtricto, & rigoroſo modo, ſeù vocatio eſt reſtricta ad ſolos maſculos de linea maſculinã ibid.

Et quando diſponens abhorruit à qualitate fæminea perpetuò illas excludendo per viam regulæ ibid.

Vel quando ſuperſunt Maſculi, qui cum fæminis concurrant ibid.

Non cenſentur excluſæ vbi agitur de materia indifferenti qualis eſt illa Iuriſpatronatus, in qua regulariter fæminę admittuntur pag. 283. n. 19.

Amplia ſiue agatur de Iurepatronatus gentilitio, ſiuè hæreditario, ſinè mixto ibid.

Declara vt non cenſeantur excluſæ defectis maſculis, ſecus illis extantibus pag. 283. num. 20.

Vocatione Senioris de domo venit fæmina defectis maſculis pag. 284. num. 21.

Amplia etiamſi nupta ſit in aliena familia ibid.

Fæminæ etiam nuptæ in aliena familia dicuntur de familia ſeù domo Patris, & retinent iura Sanguinis pag. 284. num. 21. pag. 427. num. 2.

Et agnationem ipſam retinent ac conſeruant quouſque viuunt ibid.

Ex conceſſione Iuriſpatronatus facta primo loco ad fauorem duorum fratrum Maſculorum arguitur ad ſucceſſiuam quoque maſculorum vocationem pag. 285. num. 24.

Declara vt importet prelationem maſculorum, non tamen totalem excluſionem fæminarum per poſteriùs, & maſculis defectis pag. 285. n. 25.

Statutum excluſiuum feminarum, an, & quando excludat à ſucceſsione in Iurepatronatus mixto pag. 287. num. 31.

Cappellaniæ merè laicalis cum onere miſſarum, ſunt capaces etiam laici & fæminæ p. 341. n. 16.

Vide plura in Verbo Iuſpatronatus.

Hoſpitale ſæculare licet poſſit gubernari per laicos, & fæminas, non tamen infertur quod poſſit per Regulares pag. 374. num. 3.

Vbi Feminæ ſuccedunt per poſterius, intelligitur diſcretinè in qualiber linea ſubalterna pag. 427 num. 3.

Declara niſi obſeruantia probaret ſucceſſionem eſſe ſaltuariam fauore Maſculorum ibid.

Vel niſi Verba Fundationis idem inferrent diſtinguendo duas lineas Maſculinam, & fæmininam cum prælatione Maſculorum ibid.

Vocabulum Maſculorum non eſt aptum comprehendere Fæminas etiã per poſterius p. 427. n. 6.

Vir eſt minus libidini obnoxius quam Fæmina. pag. 89, num. 54. S.

Fæmina licet magis ardeat minus quam Vir ardorem oſtendit, & Vir qui minus ardet, magis quam Fæmina ardorem manifeſtat ibid.

Vide etiam *Mulier*

F E R C V L V M

Decretum Sacræ Congregationis Concilii ſuper ſubminiſtratione annuorum legatorum Fratribus Cappucinis relictorum olei, ac ceræ pro vſu Eccleſiæ, & vnius ferculi in qualibet hebdomada pag. 73. num. 175. & ſeqq.

F E V D V M

Feudum mixtum non poteſt alienari per Agnatum pag. 82. num. 16.

In transuerſalibus ſufficit eſſe hæres primi acquirentis & non vltimi ad ſuccedendum in feudo mixto ibid.

In filijs verò in tantum requiritur quod ſit hęres vltimi ſaltem potentia, in quantum non poteſt aliter effici hęres primi ibid.

Agnatus transuerſalis ſufficit quod ſit hæres vltimi etiam in potentia (puta ſi iſte alium inſtituiſſet) vel ècontrà quod repudiata hæreditate vltimi remaneat hęres primi pariter in potentia vt habeat qualitatem hęreditariam requiſitam ad ſuccedendum tam in feudo quam in Iurepatronatus mixti pag. 80. num. 9.

Qualitas hæredis in feudo vel Iurepatronatus mixto ſemper conſideratur reſpectu primi non reſpectu vltimi, licet per huius medium acquiratur hæreditas primi pag. 80. num. 10.

Ius feudi non concernit hæreditatem diſtributiuè ſed ſolum reſpicit hęredis qualitatem denominatiuè pag. 80. num. 11.

Quod ius denominationis eſt incorporeum, & non requiritur actu, ſed ſufficit habitu pag. 81. n. 12

Nomen hęredis in feudo mixto ad hoc tantum inuentum ne poſſet agnatus repudiata Vaſſalli hęre-

Digitized by Google

reditate feudum retinere pag. 82. num. 16.

De hæreditate non dicitur eſſe id quod non eſt in diſpoſitione Teſtatoris, nec per eum poteſt transferri in extraneum ibid.

Iuſpatronatus mixtum conformatur eiſdem regulis cum ſendo, & valet argumentum ab vno ad aliud ibid.

Fœminæ non poſſunt ſuccedere in fæudo, empbiteuſi, vel iurepatronatus mixtis vbi excludun-tur à ſtatuto extantibus maſculis pag. 81. n. 14.

Declara vt tunc excludantur temporaliter tantum & durantibus maſculis, ſecus ſi ſtatutum ſit perpetuò excluſiuum ibid.

Contrarium quod ſtatutum excluſiuum non habeat locum in Iurepatronatus mixto pag. 81. num. 15.

Statutum excluſiuum fæminarum extantibus maſculis non habet locum in feudo mixto pag. 82. num. 16.

Et operatur tantum in feudo mere hæreditario non autem in alio ſimpliciter non hæreditario ibid.

F I C T I O

Idem operatur fictio in caſu ficto, ac veritas in caſu verò pag. 419 num. 8.

Matrimonium fictè celebratum per verba de præſenti eſt matrimonium in foro externo, non autem in interno pag. 86. num. 46. S.

Stuprator diſparis conditionis ſub ficta promiſſione nubendi non tenetur nubere pag. 90. n. 56. S.

Nec tenetur ad dotem ſi mulier viderit vel videre poterit ſe decipi, ſecus ſi fuerit ignara qualitatis Viri, vel iſte taliter promiſit vt illa ei prudenter crediderit ibid.

Stuprator diſparis conditionis tam in nobilitate quam in diuitijs, ſi præmiſſa clandeſtina proteſtatione ſuper metu matrimonium purè contrahat, nullum eſt matrimonium, etiamſi copulam extorſerit data ſpe Matrimonij, ſed fictè pag. 90. num. 55. S.

Maximè ſi Mulier colligere potuit fictionem ex coniecturis ibid.

Vide *Matrimonium*

F I D E I C O M M I S S V M

In fideicommiſſis appellatione deſcendentium per lineam maſculinam non veniunt fæminæ deſcendentes ex maſculis, ſecus in iurepatronatus, & in materia indifferenti pag. 280. num. 5. & ſeqq.

In materia inſtitutionis beneficiorum filius præſumitur habere parem affectionem erga vtramque lineam ex qua ipſe proceſſit, ſecus in fideicommiſſis, & maioratibus pag. 164. num. 4.

A fideicommiſſis, & Primogenituris ad Iuſpatronatus valet argumentum pag. 284. num. 21.

Regulæ Fideicommiſſi applicantur ad Iuſpatronatus pag. 427 num. 3.

Vocato ad fideicommiſſum proximiore Teſtatori, vel Seniore de familia, aut alitèr qualificato ſi iſte reperiatur in altera linea, admittitur excluſiuè ad non qualificatos de linea vbi fideicõmiſſum fecerat ingreſſum pag. 432. num. 18.

F I D E L I T A S

Obligatio largior ſeù fidelitatis eſt cum quis in ſe ipſo tenetur ad aliquid præſtandum licet is cui obſtringitur nullum ius habeat vt illum in iudicio conueniant pag. 40. num. 78.

Ad conſiſtentiam actionis ſufficit mutua fidelitatis obligatio adſit in Partibus, licet non ſit actio ciuilis pag. 41. num. 78.

Fundatores annuorum redituum pro Fratribus Minoribus vel eorũ heredes tenentur titulo fidelitatis adimplere à ſe ipſis vel a Teſtatoribus promiſſa, licet Fratres careant omni actione ciuili pag. 42. num. 78.

Iudex tamen ſiue ex officio ſiue vndecumque imploratus, vel Reſpublica præſtare debet ne legatum inane, & irritum cenſeatur ibid.

Hæredes tenentur obligatione fidelitatis & Conſcientiæ ſoluere legata Fratribus Minoribus, licet iſtis nulla ciuilis actio competat pag. 45, num, 86.

Super legatis annuis Fratribus Minoribus relictis ſcripturæ, & inſtrumenta confici poſſunt, oritur tamen ex ea ſtipulatione ſola fidelitatis obligatio pag. 51. num. 96.

Cardinales de Epiſcopatibus prouiſi non poſſunt in adminiſtratione Eccleſiæ ſe ingerere ante præſtitum iuramentum fidelitatis, & de viſitando Apoſtolorum limine ex conſtitutione Sixti V. pag. 247. oum 28.

Sublata actione ciuili adhùc tenetur hæres celebrari facere miſſas per fratres legatarios ex obligatione naturali fidelitatis, & conſcientiæ pag. 26 num. 14.

Vide Fratres Minores.

F I D E S

Accuſatio, & depoſitio Epiſcoporum ſicut quæſtio fidei ſpectat ad Sedem Apoſtolicam, non ad inferiores pag. 300 num. 43.

Promittens impetrare diſpenſationem pro retentione vtriuſque beneficij non poteſt allegare bonam fidem circa illorum compatibilitatem, pag. 184 num. 33.

Sponſalia benè, & non meticuloſè ſtipulata ſunt effectuanda, pag. 474. num. 23.

Et quando nulla ſubeſt cauſa recedendi a fide data ſola ſponſæ penitentia non attenditur, pag. 274 num. 24.

Sponſa ſi monita perſuaſiones & diligentias ad ſeruandam fidem adhùc renuit, non eſt deueniendum ad exactiſſimas coactiones pag. 275 n. 26.

Vide *ſponſalia*

Sententia lata ſuper parentela inducit bonam fidem in Patrono præſentante, & firmat ſtatum vltimum, in quem præſentatio debet ſubſtineri pag. 169 num. 35.

Præſentatus ab exiſtente in quaſi poſſeſſione, ſi verus Patronus non opponat re integra, ſed tantum poſt inſtitutionem, non remouetur non obſtante mala fide Poſſeſſoris pag. 450 num. 7.

Contrarium ſtante mala fide poſſeſſoris p. 447 n. 1

Declara vt ſtante mala fide Poſſeſſoris poſſit Inſtitutum repræſentare verus patroni ibid.

Etiam

Digitized by Google

Etiam poſſeſſor bonę fidei tenetur reſtituere fructus poſt motam litem perceptos p. 451. n. 12.
Declara procedere in fructibus quibus poſſeſſor locupletatur, ſecus in fructibus Honoris, quales ſunt electio, & preſentatio ibid.
Nulliter tonſuratus non eſt incapax penſionis ſtante bona fide ordinantis & Ordinati ab ordinario non ſuo, quià bona fides excuſat ad ſubſtinendum actum & euitandam pœnam, pag. 33. num. 5. S.
Dicto Cardinalium licèt nihil opponi poſsit poteſt tamen opponi dicto legatorum de auditu ab eiſdem Cardinalibus deponentium, pag. 61. num. 18. S.
Fidem pręſtare Teſtibus parentibus Conſanguineis, & Affinibus in materia matrimoniali repoſitum eſt in arbitrio Iudicis ponderata qualitate cauſę pendentis, & conditione pari vel diſſimili perſonarum tàm in nobilitate, quàm in diuitiis, & alijs circumſtantijs p. 96. n. 70. S.
Diſtincta narratio circumſtantiarum fidem auget Hiſtoricis pag. 177. num. 11.

F I D V C I A

Nimia vincendi fiducia ſæpè facit vt perdamus ſeù vincamur pag. 234 num. 25.

F I G V R A

Habitus diuerſus dicitur ex circumſtantijs, & Coloribus, licèt figura ſit eadem pag. 41. n. 5. S. Vide *Habitus*.

F I L I A

Filia non poteſt eſſe hæres primi niſi ſit hæres vltimi & mediante Patre ad quem totum Iuſpatronatus deuenit pag. 80. num. 10.
Filia renuncians hæreditati paternę cenſetur renunciaſſe hæreditati primi acquirentis pag. 80. num. 8. & 10.
Filia vltimi poſſeſſoris ſi eiuſdem hæreditati renunciauit cenſetur etiam hæreditati primum acquirentis renunciaſſe & non ſuccedit in Iurepatronatus pag. 79. num. 7.
Præſumptionem iuris Clementinæ plures de Iurep. excludit aſſertio quod Iuſpatronatus remanſerit penès vnum fratrem tanquam vnicum Patronum, exiſtentibus filiabus, & hęredibus ex eius fratre prędefuncto, pag. 108. num. 14. S.
Vel ſi pręſentauit vnus ſolus de familia, licèt adeſſent filiæ, & hęredes alterius ex compatronis ibid.

F I L I V S

Filius ſuccedit in iurepatronatus licèt non ſit hæres primi nec vltimi, ſi pater alium inſtituit pag. 79. num. 4.
Filius ſi Paternam hæreditatem repudiet non erit hæres primi nec vltimi, & non habebit Iuſpatronatus, pag. 78. num. 3.
Filius non poteſt eſſe hæres primi niſi ſit hæres vltimi, ſecùs verò tranſuerſalis, pag. 78 num. 3. pag. 79. num. 7
Filius medio Patris ſit hæres primi acquirentis; pag. 80. num. 10.
In tranſuerſalibus ſufficit eſſe hæres primi acquirentis & non vltimi ad ſuccedendum in feudo mixto, in filijs verò in tantum requiritur quod ſit hæres vltimi ſaltem potentia, in quantùm non poteſt alitèr effici hæres primi p. 82. n. 16
Iuſpatronatus reſeruatum alicui, & eius deſcentibus in infinitum abſque vlla agnationis vel familiæ mentione intelligitur de filijs vti hæredibus, & eſt hęreditarium pag. 84 num 22.
Filius præſumitur habere parem affectionem ergà vtrãque lineam ex qua ipſe proceſſit p. 164 n. 4.
Declara procedere in materia inſtitutionis beneficiorũ, ſecus in fideicõmiſſis, & maioratibus ibid
Confeſſio quod quis ſit ſpurius non excludit quod ſit filius talis Patris. pag. 167. num. 16.
Maximè quando detegitur erronea p. 167. n. 19.
Matrimonium enunciatum inter Patrem, & Matrem oſtendit filium eſſe legitimum p. 167 n. 19
Amplia etiamſi non ſpecificet nomen Matris, pag. 167. num. 21.
Vbi illegitimi gaudent nobilitate Parentum filius legitimus ſpurij debet admitti ad beneficium de Iurepatronatus etiamſi verba fundationis ſint ciuilia, & non naturalia, pag. 168. num. 24.
In Hiſpania ex conſuetudine filij illegitimi gaudent nobilitate Parentum ibid.
Et veniunt appellatione illorum de genere, & genere, & parentela, pag. 168 num. 24. & 27.
In materia ſanguinis, & Nobilitatis confeſſio Patris non præiudicat filio, pag. 167. num. 18.
Probans eſſe quem filium Petri N. non probat deſcendentiam a fundatore, ſi aderant in Ciuitate plures eiuſdem nominis, & cognominis pag. 169. num. 29. pag. 173. num. 31.
Limita ſi habet præſentationem a Patrono pag. 169 num. 30.
Itèm limita ſi frater eius fuit aliàs præſentatus & obtinuit beneficium per ſententiam reiecta tali exceptione canonizantem parentelam, ibid.
Ad euitandam vocationem extranei excluſiuam Agnatorum verba debent impropriari, & filiorum nomine cõprehendi nepotes p. 282. n. 15
Vide etiam deſcendentes. Filia. Spurius.
Vltimus ſtatus in quaſi poſſeſſione præſentandi non tranſit in filium, & in hęredes nec illis ſuffragatur in poſſeſſorio pag. 450. num. 8.
Incapacitas Beneficiorum ſtatuta a Sacris Canonibus contra filios Hęreticorum locum habet etiam in penſionibus, pag. 35. num. 11. S.
Diſſenſus, & indignatio Patris inducit iuſtum metum exhæredationis in filio, & illi præbet iuſtam cauſam recedendi a ſponſalibus, pag. 98. num. 81. S.
Amplia etiam non obſtante iuramento in apocha promiſſionis appoſito, ibid.
Mater non habet ius impediendi Matrimonium filii, niſi in defectum Patris & Aui p. 98 n. 83. S.
Ex diſpoſitione Concilij Tridentini ſeſs. 24 cap. 1. de Matrim. conſenſus Patris non requiritur ad validitatem Matrimonij filij familias, pag. 99. num. 86. S.
Declara vt Matrimoniu factum abſque tali con-

Digitized by Google

ſenſu valeat, ſed antequam contrahatur poteſt Pater illud impedire, ibid.
Prælatus tenetur impedire Matrimonium filij familias volentis nubere cum ſponſa nimia pauperc, ob timorem inimicitiæ, & ſcandali inter conſanguineos pag. 100 num. 89. S.
Et Parochi de Stilo, & de Iure nequeunt facere denunciationes, ſed debent expectare reſponſum Epiſcopi vel eius Vicarii pag. 100 n. 91. S.
Nec ordinarios tali caſu poteſt remittere denunciationes, ibid.
Vide *matrimonium*.
Præſumptio iuris ex Clementina *plures de iurep.* excluditur ſi aliqua Præſentatio facta fuit per Patrem ſimul, & filii, pag. 105. num. 3. S.
Contrarium quià filius poteſt præſentare ſimul cum Patre tanquam hæres Aui vel patrui ibid.
Filius præſentans ſimul cum Patre potius præſumitur præſentare iure proprio, quàm hæreditario alterius pag. 105 num. 3. S. pag. 110. num. 22. S.
Limita ſi in omnibus vacationibus ſoli Patres præſentarunt, licèt tunc haberent filios, pag. 105. num. 3. S.
Soli Iuriſpatronatus gentilitio conuenit vt filius viuente Patre admittatur ad præſentandum vti Comparronus pag. 110. num. 21. S.

F L A M I N E S

Sacerdotes Iouis apud Gentiles Flamines Diales nuncupati abeſſe non poterant etiam ex cauſa neceſſaria ob aduèrſam valetudinem abſque licentia Summi Pontificis, pag 488. num 24.

F L V M E N

Caſus abſentiæ coactæ vt violentæ eſt ſi vi fluminis, ac tempeſtatis impeditur reditu ad Eccleſiam, pag. 10. num. 9. S.

F O R M A

Patroni poſſunt inter ſe conuenire circà modum & formam præſentandi, pag. 269 num. 35. pag. 272 num. 46. pag. 278. num. 57
Forma a Concilio Tridentino præſcripta in perſonis potentibus ad probandum ius præſentandi principalem Prælaturam non intrat ſi ex inſtrumento conſtat quod dotarunt vèl fundarunt Eccleſiam Conuentualem, pag. 372 num. 44.
In electione impropria ſeruatur ſolum ius naturale ſine vlla forma iuris poſitiui, pag. 383 num. 4. pag. 388 num. 16.
Preterire formam c. quia proptèr de elect. non eſt in facultate etiàm totius capituli p. 383 n. 4.
Taciturnitas non ſufficit pro conſenſu vbi in electione requiritur forma c. quià proptèr de elect. secùs vbi dicta forma non requiritur. pag. 384 num. 8.
Extra formam c. quià proptèr electio convalidatur per deportationem electi ad Sedem, pag. 385 num. 10. pag. 388 num. 18. pag. 401. n. 70
Et ad eam ſufficit conſenſus tacitus qui non minus ex verbis quam facto deducitur pag. 385. n. 10.
Et votum in ea explicari poteſt etiàm nutibus, V. g. vultu manuque, ac etiam pedibus, pag. 386. num. 11.
Forma c. quià proptèr de elect. ſeruanda eſt in electione quæ fit de Dignitatibus, & Prælaturis maioribus per quarum vacationem Eccleſiæ remanent viduatæ, ſecùs vbi agitur de Canonicatu, ſeù dignitate inferiori pag. 115 num. 132
Vide *Electio*.
Sponſalia ſi contrahantur in facie Eccleſiæ ſeruata forma a Sacro Concilio præſcripta in Matrimonio, & poſteà ſequatur copula, tranſeunt in Matrimonium, pag. 72. num. 8. S.
Contrarium pag. 72. num 9. & ſeqq. S
Sponſalia etiam de præſenti hodiè ſunt inualida, & nulla, ſi non fuit ſeruata forma Concilij Tridentini, pag. 98 num. 82. S.
Amplia etiam in Matrimonijs Hæreticorum, & Sciſmaticorum, ſi in eorum Parochiis Decretum Concilij fuit publicatum ibid.
Vide *Matrimonium Sponſalia*.

F O R M V L A

Etiàm in prouiſionibus factum præualere debet & ſperni cortex ſeù formula verborum, pag. 324 num. 59.

F O R N I C A T I O

Sciens occultam cognationem inter eos quorum publicatur Matrimonium tenetur propalare ad euitandam futuram fornicationem, pag. 104. num. 105. S.

F O R V S

Eccleſiaſticæ perſonæ non poſſunt ſe ſubiicere examini in foro laicali, niſi præiudicat præcepto ſuperioris Eccleſiaſtici pag. 349. num. 25.
Dare hanc licentiam non eſt ſolius Epiſcopi priuatiuè, ſed cuiuſcumque Iudicis Eccleſiaſtici habentis iuriſdictionem in perſonas Eccleſiaſticas, ibid.
Abbas ſi habet iuriſdictionem Ordinariam poteſt dare hanc licentiam, ibid.
Et quando habet pro ſe obſeruantiam, ibid.
Si puella ſtupro conſentit blandis verbis leuitèr non vehementer. rogata, ſtuprator tenetur ad dotem vel ad matrimonium in foro exteriori ſecùs in interiori, pag. 87. num. 15. S.
Si autem abſque vlla perſuaſione conſenſit, vt quia virum attraxit ad concubitum, tunc in vtroque foro ſtuprator ad nihilum tenetur ibid
In foro externo puella ſiuè præuijs importunis precibus ſiuè leuibus ſit corrupta debet in Vxorem duci aut dotari. ibid.
Diſtinctione intèr preces leues, & vehementes Author non admittit in Virgine, ſed tantùm in corrupta pag. 88 num. 52, S.
Vide *Stuprum*.

F R A N C H I T I A

Priuilegium Camerale nil aliud continet quam generalem exemptionem ſeù franchitiam conceſſam Officialibus Cameræ ab omnibus Gabel-

S   la

Digitized by Google

Etiam poſſeſſor bonę fidei tenetur reſtituere fructus poſt motam litem percepens p. 451. n. 12.
Declara procedere in fructibus quibus poſſeſſor locupletatur, ſecus in fructibus Honoris, quales ſunt electio, & preſentatio ibid.
Nulliter conſuratus non eſt incapax penſionis ſtante bona fide ordinantis & Ordinati ab ordinario non ſuo, quià bona fides excuſat ad ſubſtinendum actum & euitandam pœnam, pag. 33. num. 5. S.
Dicto Cardinalium licèt nihil opponi poſſit poteſt tamen opponi dicto legatarum de auditu ab eiſdem Cardinalibus deponentium, pag. 65. num. 28. S.
Fidem pręſtare Teſtibus parentibus Conſanguineis, & Affinibus in materia matrimoniali repoſitum eſt in arbitrio Iudicis ponderata qualitate cauſę pendentis, & conditione pari vel diſſimili perſonarum tàm in nobilitate, quà in diuitiis, & aliis circumſtantiis p. 96. n. 70. S.
Diſtincta narratio circumſtantiarum fidem auget Hiſtoricis pag. 177. num. 11.

F I D V C I A

Nimia vincendi fiducia ſæpè facit vt perdamus ſeù vincamur pag. 234 num. 25.

F I G V R A

Habitus diuerſus dicitur ex circumſtantiis, & Coloribus, licèt figura ſit eadem pag. 41. n. 5. S. Vide *Habitus*.

F I L I A

Filia non poteſt eſſe hæres primi niſi ſit hæres vltimi & mediante Patre ad quem totam Iuſpatronatus deuenit pag. 80. num. 50.
Filia renuncians hæreditati pàternę cenſetur renunciaſſe hæreditati primi acquirentis pag. 80. num. 8. & 50.
Filia vltimi poſſeſſoris ſi eiuſdem hæreditati renunciauit cenſetur etiam hæreditati primum acquirentis renunciaſſe & non ſuccedit in Iurepatronatus pag. 79. num. 7.
Præſumptionem iuris Clementinæ plures de Iurep. excludit aſſertio quod Iuſpatronatus remanſerit penès vnum fratrem tanquam vnicum Patronum, exiſtentibus filiabus, & hęredibus ex eius fratre prędefuncto, pag. 108. num. 14. S.
Vel ſi pręſentauit vnus ſolus de familia, licèt adeſſent filiæ, & hęredes alterius ex compatronis ibid.

F I L I V S

Filius ſuccedit In iurepatronatus licèt non ſit hæres primi nec vltimi, ſi pater àlium inſtituit pag. 79. num. 4.
Filius ſi Paternam hæreditatem repudiet non erit hæres primi nec vltimi, & non habebit Iuſpatronatus, pag. 78. num. 3.
Filius non poteſt eſſe hæres primi niſi ſit hæres vltimi, ſecùs verò tranſuerſalis, pag. 78 num. 3. pag. 79. num. 7
Filius medio Patris ſit hæres primi acquirentis; pag. 80. num. 50.
In tranſuerſalibus ſufficit eſſe hæres primi acquirentis & non vltimi ad ſuccedendum in feudo mixto, in filiis verò in tantum requiritur quod ſit hæres vltimi ſaltem potentia, in quantum non poteſt alitèr effici hæres primi p. 82. n. 56
Iuſpatronatus reſeruatum alicui, & eius deſcentibus in infinitum abſque vlla agnationis vel familiæ mentione intelligitur de filiis vti hæredibus, & eſt hęreditarium pag. 84 num 22.
Filius præſumitur habere parem affectionem ergà vtràque lineam ex qua ipſe proreſſit p. 164 n. 4.
Declara procedere in materia inſtitutionis beneficiorũ, ſecus in fideicõmiſſis, & maioratibus ibid
Confeſſio quod quis ſit ſpurius non excludit quod ſit filius talis Patris. pag. 167. num. 16.
Maximè quando detegitur erronea p. 167. n. 19.
Matrimonium enunciatum inter Patrem, & Matrem oſtendit filium eſſe legitimum p. 167 n. 19
Amplia etiamſi non ſpecificet nomen Matris, pag. 167. num. 21.
Vbi illegitimi gaudent nobilitate Parentum filius legitimus ſpurii debet admitti ad beneficium de Iurepatronatus etiamſi verba fundationis ſint ciuilia, & non naturalia, pag. 168. num. 24.
In Hiſpania ex conſuetudine filii illegitimi gaudent nobilitate Parentum ibid.
Et veniunt appellatione illorum de genere, & genere, & parentela, pag. 168 num. 24. & 27.
In materia ſanguinis, & Nobilitatis confeſſio Patris non præiudicat filio, pag. 167. num. 18.
Probans eſſe quem filium Petri N. non probat deſcendentiam a fundatore, ſi aderant in Ciuitate plures eiuſdem nominis, & cognominis pag. 169. num. 29. pag. 173. num. 31.
Limita ſi habet præſentationem a Patrono pag. 169 num. 30.
Itèm limita ſi frater eius fuit aliàs præſentatus & obtinuit beneficium per ſententiam reiecta tali ex ceptione canonizantem parentelam, ibid.
Ad euitandam vocationem extranei excluſiuam Agnatorum verba debent impropriari, & filiorum nomine cõprehendi nepotes p. 282. n. 55
Vide etiam deſcendentes. Filia. Spurius.
Vltimus ſtatus in quaſi poſſeſſione præſentandi non tranſit in filium, & in hęredes nec illis ſuffragatur in poſſeſſorio pag. 450. num. 8.
Incapacitas Beneficiorum ſtatuta a Sacris Canonibus contra filios Hęreticorum locum habet etiam in penſionibus, pag. 35. num. 51. S.
Diſſenſus, & indignatio Patris inducit iuſtum metum exhæredationis in filio, & illi præbet iuſtam cauſam recedendi a ſponſalibus, pag. 98. num. 81. S.
Amplia etiam non obſtante iuramento in apocha promiſſionis appoſito, ibid.
Mater non habet ius impediendi Matrimonium filii, niſi in defectum Patris & Aui p. 98 n. 83. S.
Ex diſpoſitione Concilii Tridentini ſeſs. 24 cap. 1. de Matrim. conſenſus Patris non requiritur ad validitatem Matrimonii filii familias, pag. 99. num. 86. S.
Declara vt Matrimonium factum abſque tali conſenſus

ſenſu valeat, ſed antequ am contrahatur poteſt Pater illud impedire, ibid.
Prælatus tenetur impedire Matrimonium filij familias volentis nubere cum ſponſa nimis pau pere, ob timorem inimicitiæ, & ſcandali inter conſanguineos pag. 100 num. 89. S.
Et Parochi de Stilo, & de Iure nequeunt facere denunciationes, ſed debent expectare reſponſum Epiſcopi vel eius Vicarij pag. 100 n. 91. S.
Nec ordinarius tali caſu poteſt remittere denunciationes, ibid.
Vide *matrimonium*.
Præſumptio iuris ex Clementina *plures de iurep.* excluditur ſi aliqua Præſentatio facta fuit per Patrem ſimul, & filii, pag. 105. num. 3. S.
Contrarium quià filius poteſt præſentare ſimul cum Patre tanquam hæres Aui vel patrui ibid.
Filius præſentans ſimul cum Patre potius præſumitur præſentare iure proprio, quàm hæreditario alterius pag. 105 num. 3. S. pag. 110. num. 22. S.
Limita ſi in omnibus vacationibus ſoli Patres præſentarunt, licèt tunc haberent filios, pag. 105. num. 3. S.
Soli Iuriſpatronatus gentilitio conuenit vt filius viuente Patre admittatur ad præſentandum vti Compatronus pag. 110. num. 21. S.

F L A M I N E S

Sacerdotes Iouis apud Gentiles Flamines Diales nuncupati abeſſe non poterant etiam ex cauſa neceſſaria ob aduèrſam valetudinem abſque licentia Summi Pontificis, pag 488. num 24.

F L V M E N

Caſus abſentiæ coactæ vt violentæ eſt ſi vi fluminis, ac tempeſtatis impeditur reditu ad Eccleſiam, pag. 10. num. 9. S.

F O R M A

Patroni poſſunt inter ſe conuenire circà modum & formam præſentandi, pag. 269 num. 35. pag. 272 num. 46. pag. 278. num. 57
Forma a Concilio Tridentino præſcripta in perſonis potentibus ad probandum ius præſentandi principalem Prælaturam non intrat ſi ex inſtrumento conſtat quod dotarunt vèl fundarunt Eccleſiam Conuentualem, pag. 372 num. 44.
In electione impropria ſeruatur ſolum ius naturale ſine vlla forma iuris poſitiui, pag. 383 num. 4. pag. 388 num. 16.
Prçterire formam c. quia proptèr de elect. non eſt in facultate etiàm totius capituli p. 383 n. 4.
Taciturnitas non ſufficit pro conſenſu vbi in electione requiritur forma c. quià proptèr de elect. ſecùs vbi dicta forma non requiritur, pag. 384 num. 8.
Extra formam c. quià proptèr electio conualidatur per deportationem electi ad Sedem, pag. 385 num. 10. pag. 388 num. 18. pag. 401. n. 70
Et ad eam ſufficit conſenſus tacitus qui non minus ex verbis quam facto deducitur pag. 385. n. 10.
Et votum in ea explicari poteſt etiàm nutibus, V g. vultu manuque, ac etiam pedibus, pag. 386. num. 21.
Forma c. quia proptèr de elect. ſeruanda eſt in electione quæ fit de Dignitatibus, & Prælaturis maioribus per quarum vacationem Eccleſiæ remanent viduatæ, ſecùs vbi agitur de Canonicatu, ſeù dignitate inferiori pag. 115 num. 132
Vide *Electio*.
Sponſalia ſi contrahantur in facie Eccleſiæ ſeruata forma a Sacro Concilio præſcripta in Matrimonio, & poſteà ſequatur copula, tranſeunt in Matrimonium, pag. 72. num. 8. S.
Contrarium pag. 72. num 9. & ſeqq. S
Sponſalia etiam de præſenti hodiè ſunt inualida, & nulla, ſi non fuit ſeruata forma Concilij Tridentini, pag. 98 num. 82. S.
Amplia etiam in Matrimonijs Hæreticorum, & Sciſmaticorum, ſi in eorum Parochia Decretum Concilij fuit publicatum ibid.
Vide *Matrimonium Sponſalia*.

F O R M V L A

Etiàm in prouiſionibus factum præualere debet & ſpernicortex ſeù formula verborum, pag. 324 num. 59.

F O R N I C A T I O

Scientes occultam cognationem inter eos quorum publicatur Matrimonium tenetur propalare ad euitandam futuram fornicationem, pag. 104. num. 105. S.

F O R V S

Eccleſiaſticæ perſonæ non poſſunt ſe ſubiicere examini in foro laicali, niſi præiudicat præcepto ſuperioris Eccleſiaſtici pag. 349. num. 25.
Dare hanc licentiam non eſt ſolis Epiſcopi priuatiuè, ſed cuiuſcumque Iudicis Eccleſiaſtici habentis iuriſdictionem in perſonas Eccleſiaſticas, ibid.
Abbas ſi habet iuriſdictionem Ordinariam poteſt dare hanc licentiam, ibid.
Et quando habet pro ſe obſeruantiam, ibid.
Si puella ſtupro conſentit blandis verbis leuitèr non vehementer. rogata, ſtuprator tenetur ad dotem vel. ad matrimonium in. foro exteriori ſecùs in interiori, pag. 87. num. 25. S.
Si autem abſque vlla perſuaſione conſenſit, vt quia virum attraxit ad concubitum, tunc in vtroque foro ſtuprator ad nihilum tenetur ibid
In foro externo puella ſiuè præmijs importunis precibus ſiuè leuibus ſit corrupta debet in Vxorem duci aut dotari, ibid.
Diſtinctione intèr preces leues, & vehementes Authornon admittit in Virgine, ſed tantùm in corrupta pag. 88 num. 52, S.
Vide *Stuprum*.

F R A N C H I T I A

Priuilegium Camerale nil aliud continet quam generalem exemptionem ſeù franchitiam conceſſam Officialibus Cameræ ab omnibus Gabel-

lis, & Vectigalibus pag. 2. num. 3. S.
Vide *Priuilegium*.

F R A N C I S C V S

Diuus Franciſcus aſſignauit ſuis fratribus quatuor viuendi modos, ſcilicet de laboritio, de oblationibus, de mendicationibus, & recurſu ad pecuniam, pag. 42. num. 80.
De quo labore intelligatur Regula ibid.
Diuus franciſcus pro annuis redditibus laborem fratribus ſuis legauit pag. 44. num. 83.
Laici corpore, Clerici verò in Choro pro eorum munere laborare debent, ibid.
Diuus Franciſcus vti Diaconus vacabat diuinis. vti Laicus manibus laborabat, pag. 45 n. 84.
Diuus Franciſcus voluit ſuos fratres prius de laboris pretio, quàm mendicatione victitare pag. 38. num. 73.

F R A T E R

In materia Sanguinis & Nobilitatis confeſſio non præiudicat fratri confitentis, pag. 167 num. 18.
Sententia lata ad fauorem fratris ſuper parentela probat etiam ad fauorem alterius fratris, pag. 168. num. 22. & 30.
Probans eſſe quem filium N. non probat deſcentiam a fundatore ſi aderant in ciuitate plures eiuſdem nominis, & cognominis, pag. 169. num. 29. pag. 173. num. 31.
Limita ſi frater eius fuit alias præſentatus, & obtinuit beneficium per ſententiam reiecta tali exceptione canonizantem parentelam, pag. 169. num. 30.
Soror renuncians hæreditati fraternę non cenſetur rennunciaſſe hæreditati primi acquirentis pag. 80. num. 8.
Renunciatio reſtricta ad prætenſiones in bonis fraternis non includit iuſpatronatus pag. 79. n. 7.
Metus reuerentialis ve conſideretur in Sorore reſpectu fratris maioris requiritur quod frater ſtet in domo loco Patris familias gubernando minorem pag. 469. num. 10.
Si frater obiurgans Sororem ad illius reſponſionem tacuit, & fugam arripuit, dicendum eſt potius Fratrem timuiſſe quam Sororem pag. 469. num. 11.
Frater ętate minor præſumitur inhabilis ad validè minandum, & minas exequendum ergà Sororem ætate maiorem pag. 471. num. 14.
Pręſumptionem iuris clem plures de iurepatr. excludit aſſertio quod Iuſpatronatus remanſerit penes vnum Fratrem tanquàm vnicum Patronum exiſtentibus filiabus, & hæredibus ex eius fratre prædefunctò pag. 108. num. 14. S.

F R A T R E S   M I N O R E S

Fratres Minores de obſeruantia non poſſunt poſſidere cenſus & bona ſtabilia pag. 12. num. 1.
Poſſunt recipere quidquid eis traditur pro celebratione Miſſarum & anniuerſariorum per modum eleemoſynę ibid.
Ipſis legatum pro oleo lampadis debetur, & eſt adimplendum pag. 12. num. 2.
Item debetur ipſis legatum pro Sindonibus infirmorum pag. 13. num. 3.
Legatum pro Sindonibus non pertinet ad alimoniam, ſeù neceſſariam ſuſtentationem Fratrum, ſed ad ſubleuamen infirmorum, & maiorem quandam eorum curam ibid.
Petrus Moros de Molinos nobilis *Turritanus* inſtituit ſeptem legata pia fauore Minorum de obſeruantia Conuentus S. Petri de Syrchis pag. 11. num. 1. pag. 23. num. 36.
Legata cum onere Miſſarum ſunt adimplenda ex parte hæredis abſolutè, & indiſtinctè ſiuè Fratres ſint capaces ſiuè non pag. 13. num. 4.
Legata ſunt adimplenda ſed non fauore fratrum incapacium, & poteſt hæres celebrationem committere, & ſtipendium aſſignare alijs Sacerdotibus pag. 13. num. 5.
Fratres Minores non ſunt incapaces totaliter, & per quemcumque modum recipiendi annua legata ibid.
Non poſſunt habere annua legata per modum aſſignationis perpetuę tanquam ſibi debita ciuilitèr, ſeù vigore actionis ex teſtamento ibid.
Sunt capaces quando ſecluſa omni obligatione, & actione ciuili volunt agere per modum puræ, & ſimplicis eleemoſynæ in ſtipendium celebrationis miſſarum ibid.
Declara dummodo pręmittant ſuper hoc proteſtationem traditam a D. Bonauentura ibid.
Clementina exiui ſolum prohibet Fratribus Minoribus poſſidere legata ciuiliter, & tanquam debita iure actionis, non autem illa quotannis manualiter recipere per viam Eleemoſynæ in ſtipendium Miſſarum pag. 14. num. 6.
Capitulis generalibus ordinis ſtatutum eſt Fratres minores teneri emittere proteſtationem quod non intendunt habere ius vigore legati, qua emiſſa ſunt capaces recipiendi per modum Eleemoſynæ quidquid ipſis offertur p. 14. n. 7.
Idem firmatur ſeptem reſolutionibus diuerſarum Sacrarum Congregationum pag. 15. num. 8.
Idem ex Conſtitutionibus diuerſorum Summorum Pontificum pag. 15. num. 9.
Idem probatur ex conſuetudine Vniuerſali totius Religionis pag. 15. num. 10.
Conuentus ferè omnes, & Collegia Minoritarum adiuuantur ex eleemoſynis legatorum perpetuorum, & plures Conuentus enumerantur ibid.
Legata annua non ſunt prohibita Minoribus ratione ſubſtantię ſed ratione modi per Teſtatorem expreſſi, ſcilicet vt iure actionis ex teſtamento annuatim debeantur pag. 15. num. 11.
Sola actio ciuilis eſt illa quæ repugnat Regulæ Seraphicæ ibid.
Et ea ſolum mediante poſſideri dicitur annuus redditus ibid.
Actio ciuilis penitus tollitur mediante proteſtatione ſolita fieri per Fratres minores pag. 16. n. 12
Proteſtatio fieri ſolita per Fratres minores ſpoliat legata omni actione ciuili ad exigendum pag. 16. num. 14.
Actione ciuili ſublata mediante proteſtatione ſolita

ta fieri per fratres minores legatum remanet in pura ſubſtantia pag. 16. num. 11.
Fratres minores ſunt capaces ſubſtantiæ legati per modum eleemosynæ manualis dum nihil iuris ad ipſos manet ibid.
Contrarium tenentes reprobantur pag 16. n. 12.
Si Teſtator voluit Miſſas celebrari per Fratres Minores in eorum Eccleſia iniquum videtur quod hæres velit ibi mittere alios Sacerdotes ad celebrandum, illiſque dare eleemosynam manualem pag. 16, num. 12.
Fratres Minores ſunt capaces Eleemosynæ manualis ibid.
Fratres Minores veniunt preferendi omnibus Sacerdotibus extraneis tam ratione loci, quam ratione praecepti Teſtatoris, ſi iſte mandauit celebrari per ipſos in eorum Eccleſiis ibid.
Legata ſi ſint facta modo illicito tunc Fratres Minores non poſſunt illa recipere etiam per viam Eleemosynę pag. 16. num. 13.
Legata ſunt facta modo illicito ſi ſint relicta Fratribus Minoribus annuatim vigore actionis ex teſtamento pag. 16. num 14.
Proteſtatione ſolita fieri per Fratres minores tollitur hic modus illicitus ibid.
Legata ſpoliata omni actione ciuili mediante dicta proteſtatione non dicuntur nulla in totum ſed remanent valida,& firma in obligatione naturali fidelitatis, & Conſcientiæ, quam habet hęres de adimplenda voluntate defuncti prout iacet ibid.
Sublata actione ciuili adhùc tenetur hæres celebrari facere Miſſas per Fratres legatarios ex obligatione naturali fidelitatis, & Conſcientiæ ibid.
Clem VII. conceſſit facultatem Syndico Conuentus tranſigendi cum hæredibus ſuper legatis quorum Fratres erant incapaces, quià hæredes remanebant naturaliter obligati ibid.
Sacra Congregatio Fabricæ prohibuit ne hæredes ſe componentes cum Fabrica extinguerent annua legata relicta Fratribus Minoribus pag. 17. num. 15.
Et voluit capitalia integra conſeruari vt legata ſoluerentur legatarijs per viam eleemosynæ ibid.
Legata facta Fratribus Minoribus non ſunt caduca in totum ſed ſolum in obligatione ciuili, non antem in naturali, qua tenetur hæres illis pręſtare Eleemosynas ibid.
Teſtator legans annuum ſtipendium pro ſimplici Eleemosyna manuali Miſſarum per Fratres celebrandarum grauando pro ſolutione ſua bona, & horum reſpectu hęredes, non dicitur relictum modo illicito pag. 17. num. 16.
Et talia legata debentur Fratribus, nec ſunt in aliqua parte caduca ibid.
Inſtitutum Seraphicum principaliter ordinat Fratres ad eleemosynam ibid.
Teſtator ſicut in vita poterat dare quotannis certam eleemosynam, Fratribus, hoc idem facere poteſt poſt mortem ibid.
Legatū Fratribus minoribus non dicitur modo illicito etiāſi ſortes relinquātur quādo principalis intentio Teſtatoris fuit legare ſimplices eleemosynas prò ſtipendio Miſſarum, & Capitalia reliquiſſe pro ſimplici ſecuritate earundem eleemosynarum pag. 18. num. 17.
Si maior pars legatorum eſt pro ſimplici vſufructu & eleemosyna idem pręſumitur voluiſſe de aliis relictis ibid.
Legantes Fratribus minoribus non pręſumuntur eis dediſſe proprietatem, ſeù aliquod ius Seraphicæ Regulæ contrarium ibid.
Expreſſio ſortis non vitiat legatum Vſusfructus relictum ſub modo licito Eleemosynæ Fratribus minoribus pag. 18. num 18
Legatum Fratribus minoribus caducatur ſi fuit expreſſus ſolus modus illicitus, vt ſi legata ſit proprietas fundi ad habendum, & poſſidendum iure proprio in perpetuum pag. 18. num. 19.
Fratres minores non poſſunt recipere eleemosynam niſi a ſpontè dantibus pag. 19. num 20.
Intellige quoad Fratres ipſos qui non poſſunt iudicialiter hæredes cogere pag. 19. num. 21.
Hæres licet cogi non poſſit à Fratribus minoribus ad præſtandum legatum, cogi tamen poſt tam ex officio quam ad inſtantiam cuiuſque de populo pag. 19 num. 22.
Et poteſt etiam cogi per Syndicum Apoſtolicum tanquam vnum de Populo non Fratrum nomine ibid.
Et poteſt cogi per Syndicum non tanquam vnum de populo ſed nomine Eccleſiæ Romanę pag. 19. num. 23.
Hæres tenetur procuràre celebrationem Miſſarum, quam committere non poteſt niſi ſolis Fratribus minoribus, & non aliis ſi Teſtator ita voluit pag. 20. num. 25.
Et ad id poteſt per Iudicem compelli vel ex officio vel ad inſtantiam Popularem. vel nomine Romanæ Eccleſiæ pag. 20. num. 25.
Referuntur plures reſolutiones, & iudicata ad hoc probandum pag. 20. num. 26.
Bertoldus Vrſinus condemnatus fuit ad ſoluendum plura annua legata Fratribus minoribus ibid.
Neque hoc caſu hæredes dicuntur coacti reſpectu Fratrum pag. 20. num. 27.
Immo nec dicuntur coacti reſpectu Iudicis quià Teſtator voluntariè reliquit & ipſi non poſſunt habere voluntatem contrariam ibid.
Et ſi recuſant dare ſpontè dicuntur irrationabiliter inuiti, & habentur de Iure pro voluntariis. pag. 21. num. 27.
Vouens dare quotannis certam eleemosynam Fratribus incapacibus poteſt cogi per Confeſſarium ad tradendum ratione voti pag. 21. num. 28
Et tamen reſpectu Fratrum non cogentium dicetur ſpontè tradere, quià votum ab initio fuit voluntarium ibid.
Eleemoſina perpetua Fratribus incapacibus legata dicitur certa moralitèr non ciuilitèr pag. 21. num. 29.
Et non repugnat ſtatui altiſſimę paupertatis ibid.
Et neque eſt certa moralitèr quia pendet ab arbitrio Iudicis ſecundum circumſtantias illam tollere pag. 21. num. 30,

Omnia relicta Fratribos minoribus ſunt in abſoluto dominio, & proprietate Sedis Apoſtolicæ. pag. 2 . num. 31.

Et Papa poteſt quandocumque illa eiſdem tollere & aliis Applicare pag. 22. oum. 31.

Relictum Frarribus minoribus pro celebratione Miſſarum non debetur niſi conditionaliter pag. 22. num. 32.

Relictum Fratribus intuitu Cappellæ de Iurepatronatus exiſtentis in eorum Eccleſia dicitur cauſatiuè relictum, & ſi ab ea receſſerint non ipſis debetur ſed alijs in dicta Eccleſia ſubrogatis ibid.

Legatum Fratribus Minoribus relictum modo licito valet abſque dubio pag. 22. num. 34.

Legatum Fratribus minoribus relictum modo illicito abſque dubio non valet ibid.

Legatum Fratribus minoribus relictum modo indeterminato valet, quià interpratatur vt teſtator factum modo licito non modo illicito ibid.

Dobitat pe hoc Aucthor pag. 23. num. 35.

Relictum à Teſtatore vt eleemosynæ miſſarum conuertantur in vſum Fratrum minorom, & ad eorum alimoniam dicitur relictum modo illicito pah 23. num. 35.

Sed ſi voluit dictas Eleemosynas applicari ad fabricam, luminaria Sacriſtiam, & alios vſus quam ipſorum Fratrum dicitur relictom modo licito ibid.

Si relinquit ſimplicitèr non declarando ad quos vſus cènſetur reliqoiſſe ad alios vſus quam ipſorum Fratrum ibid.

Dobitat de hoc Aucthor ibid.

Fratres Minores ex regula S. Franciſci, & Conſtitutionibus Nicolai III. & Clementis V. ſunt incapaces cuiuſcumque iuris, & proprietatis tàm in communi, quàm in proprio p. 24. n. 37.

Eorum incapacitas procedit quoàd ea quæ concernunt vtilitates & commoda ipſorum fratrem pro quotidiano victu, & veſtitu, non quoad ea qoæ coocernont decorem eorom Eccleſiarum, & certom vſum cultus diuini ibid.

Suot capaces legatorum Vini pro Sacrificijs frumenti pro hoſtiis, pecuniæ pro luminaribus ibid

Et hæc legata peti poſſunt a Syndico Apoſtolico nomine eorum Eccleſiarum ibid.

Legatum ſimplicitèr Fratribus Minoribus pro Infirmaria an valeat dobitatur pag. 24. n° 38.

Relictum pro Sindonibus Iofirmorum valet ibid.

Item legatom pro pane albo miniſtrando Infirmis ibid.

Non tamen pro eis actio competit Sindico Apoſtolico, ſed datur officium Iudicis ibid.

Legata perpetua Fratribus minoribus pro Anniuerſariis, & Miſſis non debentur pag. 25. n. 39.

Repugnat inſtituto Fratrum Minorum poſſidere redditus annuos qui inter ſtabilia computantur ibid.

Amplia etiamſi relicta fuerint cum onere celebrationis miſſarum ibid.

Fratres minorēs poſſunt ſtipendia miſſarum recipere per modum eleemoſinę manualis ibid.

Non tamen poſſunt ſtipendia Miſſarum recipere per mòdum aſſignationis perpetuæ ibid.

Fratres Minores toti debent ab iocerto peodere, totique niri diuinæ Prouidentiæ ibid.

Legata perpetua ſine onere Fratribos minoribus non tènetur hæres præſtare pag. 25. num. 40.

Legata perpetua Fratribus minoribus pro Anniuerſariis, & Miſſis, licet non debeantur, ſunt tamen adimplenda ex parte hæredis pag. 25. num. 40.

Et debet ad id Iudex aucthoritatem ſuam iotorponere ſiuè ex officio, ſiuè ad inſtantiam cuiuslibet de Populo ibid.

Legata perpetua cum onere Miſſarum poſſunt Fratres minores recipere ab hæredibus, vel executoribus vel à Iudice ſponte dantibos pag. 25. num. 41.

Declara vt poſſint illa recipere per modum puræ ac ſimplicis eleemoſijnæ, ac ipſis ſatisfacere miſſis, alijsque oneribus iniunctis à Teſtator ibid.

Debent tamen proteſtationem præmittere quod ſibi nullum ius vendicat iuxtà monitum D. Bonauenturæ ibid.

Nec ex tali receptione offuſcatur paritas Regulæ pag. 26. nom. 42.

Et Fratres non ſunt de iſtis legatis omninò certi, quia pendet à voluntate executoris ſeù iudicis illis relinquere vel aliis applicare ibid.

Legata perpetua pro miſſis Fratribus minoribus relicta ſi adeò ſint adaucta vt illos eximant à neceſſitate ſibi victum quærendi debet Iudex aliis applicare pag. 26. num. 42.

Ad legata Fratribus minoribus relicta non poteſt agere Syndicus Apoſtolicus vt Sindicus Fratrum, ſed tanquam vnus de populo pag. 26. num. 43.

Non corruunt dicta legata ipſis facta etiamſi præſeferant relictum ſortium, ſi ex lectura conſtet fuiſſe principalitèr in legatis annum redditum & ſortes ſtare loco cautionis pro Securiori ſatisfactione ibid.

Expreſſio vnius modi illiciti non vitiat alium licitom ibid.

Legatum pro oleo lampadis Fratribus minoribus debetur pag. 26 nom. 44. pag. 30. num. 53.

Et non concernit commoditates aut quotidianum victum, & veſtitum ipſorum Fratrum, ſed tantum vſum cultus diuini, & maiorem Eccleſiæ ornamentum ibid.

Fratres minores ſunt incapaces legati io ipſos collati vel in Conuentum per modum annui, ac perpetui cenſus pag. 27. num. 45.

Amplia etiamſi ſit relictum pro emendis Syndonibus ad vſum Infirmorum ibid.

Etiam pro indigentijs infirmariæ tenentur ſibi prouidere ex incerta quęſtuatione io vim Regulæ ibid.

Poſſunt tamen dictam anouam præſtationem pro Sijndonibus reiecto modo illicito ab hærede recipere vel ab executore per modum ſimplicis Eleemoſinæ pag. 27. num. 46.

Sed debent pręmittere proteſtationem ſolemnem iuxta monitum D. Bonauenturæ pag. 27. oum. 46. pag. 30. num. 53.

Et

Et itaut Epiſopus poſſit rationabiliter arbitrari reſpectu ſubminiſtrationis Syodonum iuxtà maiores vel minores Infirmoium indigenties pag. 27. num. 46.

Et in ipſamet ſpecie ibid.

Et Seelnſa ex parte Fratrum quauis inſtantia etiàm per implorationem ſimplicis officij Iudieis ibid.

Legati relicli Fratribus incapacibue ſi executur præſtationi cunſentiat, nemini alteri competit exceptio ioeapacitatis pag. 27. num. 46.

Hæres aut executor tenentur obligatione naturali erga defunctum pro totali adimplemento eius voluntatis ibid.

Legata per anniuerſariis, & miſſis perpetua non debentur Fratribus Minoribus ineapacibus poſſidendi quemcumque anoum redditum pag. 27. num. 47. pag. 30. num. 53.

Legata annua perpetua redolent ſpeciem immobilium, & repugnant paupertati Regulæ Minorum pag. 28. num. 47.

Amplia etiamſi fuerint relicta cum onere perpetuæ celebrationis miſſarum ibid.

Fratribus minoribus non licet habere miſſarum ſtipendia per mudum annuæ, & certæ aſſignatinnis ibid.

Legata ipſis relicta per modum annuæ certæ Aſſignationis ſunt deſtructiua puræ mendicitatis, & quotidiani quæſtus ibid.

Legati perpetui miſſarum ſunt tancum capaces Fratres minores per modum manualis eleemoſinæ ibid.

Legata aonua facta Faratribus minuribus, & eorum Conuentui mediante aſſignatione, & conſtitutione dertorum Capitalium ve' cenſuum de directo auerſantur eorum regulæ pag. 28. num. 48.

Poſſunt tamen Fratres illa recipere per modum eleemoſinæ ab hærede vel executore ſponte dantibus præmiſſa proteſtatione D. Bonauenturæ idid.

Et quid ſi non reperiantur Patroni illorum redditunm quibus fieri non valeat proteſtatio pag. 30. num. 54.

Declara dummodo hæres aut executor ex eorum omnimoda voluntate offerant itant nullus præcedat impulſus Iudicij pag. 28. num. 48.

Et non poſſunt moleſtare hæsedem neque perſe neque per Syndieum etiam agentem tanquàm vnum de Populo ibid.

Immo nequè extraiudicialiter poſſunt hæredem moleſtare vt ſibi Miſſarum celebrationem committat ibid.

Legata annui redditus licet habentia annexum onus Miſſarum dieuntur illis relicta modo illicito ibid.

Legata annua pro Miſſis ſtante Fratrum ineapacitate non ità corruunt vt hęres aut executor omnioò liberentur ab onere ſibi iniuncto, vel bonis annexo pag. 29. num. 49. pag. 30. n. 53.

Sed debent meliori modo quo fieri poteſt adimplere mentem Teſtatoris oe eius anima ſuffragiis defraudetur pag. 29. num. 49.

Et pinguins implent ſi per ipſos Fratres, & Altaribus à Teſtatore deſſignatis id exequi curent ibid.

Et Epiſcopus ex officio vel executor à Teſtatore deſputatus curare poteſt ae debet vt miſſæ celebrentur per ipſos fratres, vel per alios ad eius arbitrium pag. 29. num. 49. pag. 30. num. 53.

Stat ſemper in prudenti arbitrio Epiſcopi penſatis omnibus circumſtantijs, & eleemoſinarum augumento, vel decremento celebrationem Miſſarum committere ipſis Fratribus vel alijs pag. 29. num. 50. pàg. 30. num. 53.

Et poteſt pro tempore applicare partem prouentuum alteri pio operi, iniuncta illi proportionabilitèr celebratione Miſſarum ſi diminutio redditūum ita ſuadeat pag. 29. num. 50 pag 30. num. 53.

Stante hoc arbitrio non tollitur ſed potius religiosè ſeruatur puritas Regulæ pag. 29 num. 50.

Et tollitur quæuis certitudo Eleemoſinæ ex parte Fratrum ibid.

Legata relicta Fratribus Minoribus modo illicito recipiunt ſubſtantiam à modo, & ſunt nulla, ac caduca, ae ſi non fuiſſent ſeripta pag. 29. num. 51.

Declara intelligi de legatis perpetuis relictis ſine onere perpetuò, ſecùs ſi cum onere celebrationis Miſſarum ibid.

Legata Fratribus minoribus eum onere Miſſarum ſunt nulla quo ad ipſos, ſed adhuc impleri debent per hęredem vel executorem pag. 29. n. 51. pag. 30. num. 53.

In legatis cum onere miſſarum non obſtante ineapacitate Fratrum legatariorum intrant facultates R. Fabricæ S. Petri pag. 29. nom 52.

Legata perpetua cum ooere Miſſarum relicta Fratribus incapacibus non poſſunt extingui vel reduci per compoſitionem cum Fabrica pag. 30. num 55. pag. 30. num. 55. pag. 31. num. 57.

Sed Capitale abſque diminutione debet conſeruari vt applicetur in vſus ſummo Pontifici beneuiſos pag. 30. num. 55.

Et donee per Pontificem applicentur annua legata poſſunt recipi per Fratres ad hæredibus ſi ſoluere velint liberé titulo eleemoſinæ, nòn tamen exigi ibid.

Si verò hæredes legatum non ſoluerint, annuas præſtationes ſupra biennium decurſas Fabrica ſibi applicat pag. 31. num. 56. & 57.

Sed Fratres prohibentur dictas aonuas præſtationes petere ab hæredibus iudicialitèr, aut alias perſe, vel per Sindicos, aut receputas de illis facere, niſi effectiuè ſolutis ibid.

Prouincia Turooię olim Conuentualium obſeruantiam acceptauit, & in ordine minorum obſeruantiæ incorporata eſt pag. 32. num. 59.

Brèue Vrbani VIII. ſuper diſtributione booorum ad Patres olim Conuentuales dictę Prooincię, & ſuper retentione annorum legatorum pro Miſſis, pro Fabricis pro ſtudiis, & alijs vtilitatibus per modum Eleemoſinæ, & præmiſſa proteſtatione à D. Bonauentura præſcripta pag.

pag. 32. num. 58. & plur. ſeqq.

Fratres Minores poſſunt retinere legatà annua à Fundatoribus aut alijs relicta dummodo exceſſiua oon ſint pag. 36. num. 67.

Et dummodò præcedat proteſtatio D. Bonauenturæ, & ab herede recipiantur per Fratres titulo Eleemoſinæ èx ſola obligatione fidelitatis pag. 36. num. 67. pag. 38. num. 71.

Decreta Capitulorum generalium Fratrum Minorum ſuper retentione annuorum legatorum pag. 37. num. 68. & 69. pag. 38. num. 71.

Legatum Fratribus Minoribus etiam ſub expreſſione modi ipſis liciti non relictum non eſt caducum pag. 37. num. 70.

Annua legata Fratribus Minoribus non interdicuntur ratione ſubſtantiæ, ſed ratione modi à Teſtatore expreſſi pag. 38. num. 71.

Fratres Minores poſſunt recipere Eleemoſinam annuam ad quam ſe voto ſoluendam quilibet obſtrinxit pag. 38. num. 72.

Fratrum Minorum paupertati non repugnat habere perpetuum anniuerſarium certæ quantitatis pro Sacrificiis à Teſtatore ordinatum pag. 38. num. 73.

Legare Fratribus ab hærede annuam quantitatem pro Sacrificiis nihil aliud eſt quam iubere fieri ipſa Sacrificia, & ſolui pro eis debitum ſtipendium ibid.

Diuus Franciſcus voluit ſuos Fratres prius de laboris pretio quam mendicatione victitare ibid.

Pro legatis Fratribus Minoribus relictis nec ipſi Fratres ius acquirunt, nec hæredes ciuilitèr obligantur ibid.

Fratres Minores neminem inducere poſſunt ad ſibi eleemoſinam perpetuam annuatim ſoluendam relinquendum pag. 39. num. 74.

Et ſi ſpontè relinquatur non poſſunt in iudicio exigere ibid.

Poſſunt tamen dictas eleemoſinas etiam perpetuas recipere ibid.

Non poſſunt Fratres Minores morari in Conuentibus Parochiale Cæmeterium, vel Baptiſterium abſque diſpenſatione Apoſtolica ibid.

Ieſuitæ domus Profeſſæ tantum, & Fratres Minores de obſeruantia omnium Conuentuum pares ſunt quoad incapacitàtem poſſideodi pag. 39. num. 75.

Decretum Iulij III. quoad domus Profeſſas Ieſuitarum ex identitate rationis compreheodit etiam Fratres minores pag. 39. oum. 76.

Vide *Ieſuita*.

Exigere annuos redditus non repugnat paupertati Minorom ſecundum D. Bonauenturam, dummodò ius ipſi non acquirant, nec diſponens contrahat vllam obligationem præter illam conſcientiæ pag. 38. num. 77.

Fratres Minores ſunt incapaces annui redditus pag. 40. num. 78.

Obligationis propriæ incapaces ſunt Fratres Minores ibid.

Vooens dare quotannis certam Eleemoſinam Fratribus Minoribus tenetur ad largiendum pag. 31. num. 78.

Sed Fratres nullam actionem habent ergà illum ibid.

Poſſunt tamen licitè frui dicta eleemoſina, nec eorum paupertati, ac mendicitate repognat ibid.

Fratres Minores in libro Manuale Tabellionum habent formulas inſtrumentorum cum quibus validè fiunt inſtitutiones, & legata ad eorom fauorem pag. 42. num. 78.

Fratres Didacus de Brauo Pater Prouinciæ Angelorum auctbor libelli inſcripti manuale Tabellionum pag. 50. num. 95.

In dicto liberculo aſſignantur peculiarea formæ ſeruandæ in materia diſpoſitionum pro Fratribus Minoribus ibid.

Clementina exiui de Verb. ſignif. probibet Fratribus Minoribus ſolos annuos redditus cum actione ciuili ad colligendum pag. 42. num 78.

Fundatores annoorum redditnum pro Fratribus Minoribus vel eorum hęredes reneniur titulo fidelitatis adimplere à ſe ipſis, vel a Teſtatoribus promiſſa, licet Fratres careant omni actione ciuili ibid.

Iudex tamen ſiuè ex officio, ſiuè vndecumque imploratus, vel Reſpublica præſtare debet ne legatum inane, & irritum cenſeatur ibid.

Fratres Minores annua legata & anniuerſaria perpetua admittere poſſunt ſecluſa omni actione ciuili pag. 42. num. 79.

Sola ciuilis actio ſtatui & mendicitati Fratrum Minorum repugnat ibid.

Diuus Franciſcus aſſignauit ſuis Fratribus quatuor viuendi modos ſcilicet de laboratio de mendicationibus de oblationibus, & recurſu ad pecuniam pag. 42. num. 80.

De quo labore intelligatur Regula ibid.

Fratres minores debent prius ſuis laboribus victitare, quam aliis modis recurrere ibid.

Lagata annua etiam pęrpetua ſecluſa obligatione ciuili, & præmiſſa proteſtatione D. Bonauenturæ exeunt naturam annualium redditum, & eleemoſinæ reputantur pag. 43. num. 80. pag. 44. num. 81.

Pius V. bona Conuentualium in Hiſpania Monialibus applicauit ſub obligatione ſoluendi certã quantitatèm annuarim Minoribus iniuncto illis onere ſatisfaciendi Officiis, ad quæ tenebantur Conuentuales pag. 43. num. 80.

Pauli IV. declaratio in Bull. ex Clem. 5. ſupplentes, quod acceptatio legatorum annuorum pro Miſſis non repugnet paupertati Minorum ibid.

Declarationes Nicolai III. Clementis VIII. & Vrbani VIII. ſuper eodem re ibid.

Sixtus IV. ſtatuit certam frumenti quàntitatem perpetuò largiendam Conueotoi Aracelitano pag. 44. num. 81.

Mendicitas Minorum, vt exactè ſeruetur non eſt opus vt quotidiè exerceatur, oec vt omnia neceſſaria ex ea proueoiat pag. 44. num. 82.

Fratribus Minoribus licet triticum, & alia ſuper abundanter vltra neceſſitatem accipere, vt illa commutando vel vendendo alia neceſſaria ſibi quærant ibid.

Illa

Illa ſolum dicitur quantitas exceſſiua certarum Eleemoſinarum que mendicitatem à Conuentu prorſus excludit, vel opus auaritiæ creditur non ſubleuandę neceſſitatis ibid.

Et quę ſit quantitas moderata vel exceſſiua Miniſtrorum, & Cuſtodum arbitrio remiſſum eſt ibid.

Diſcalceati, & Recollecti in Hiſpania paupertatis Seraphicę rigidiſſimi obſeruatores vulgo rè putantur pag. 44. num. 83.

Diſcalceati,& Recollecti in Hiſpania habent Eleemoſinas annuales ibid.

Et fundationes Conuentuum non acceptant abſque determinata Eleemoſina olei, piſcium, lignorum, & ſimilium ibid.

Minorum paupertas expoſcit vt prius honeſto labori rerum ſpiritualium incumbant quam ad mendicandum recurrànt p. 44. num. 83. pag. 45. num. 84.

Diuus Franciſcus pro annuis redditibus laborem Fratribus ſuis legauit pag. 44. num. 83.

Laici corpore, Clerici vèrò in Choro pro eorũ munere laborare debent ibid.

Diuus Franciſcus vti Diaconus vacabàt Diuinis, & vti laicus manibus laborabat pag. 45. n. 84.

Quarè prius laborandum quam mendicandum fratribus Minoribus iniungitur ibid.

Paupertatis Seraphicæ Sectatores verius dicuntur qui laboris mercede viuunt, quam qui moleſti ſunt fidelibus mendicando pag. 45.num. 85.

Fratres Minores ſi legata annua recuſent vt mendicent victum, inſtituti minus obſeruatores videntur ibid.

Hæredes tenentur obligatione fidelitatis, & conſcientię ſoluere legata Fratribus minoribus, licet iſtis nulla ciuilis actio competat pag. 45 num. 85.

Legata Fratribus Minoribus non ſunt caduca, licet iſti careant actione ad illa petendum pag.46 num. 86.

Sed Ciuitas poteſt cogere hęredes,vt Teſtatorum mandata exequantur ibid.

Idem potèſt Iudex ex officio ibid.

Et ipſis Fratribus licet extraiudicialiter Iudicem admonere vt hæredes ad id compellant pag.46 num.87.

Syndicus Apoſtolicus nomine Eccleſiæ Romanæ poteſt cum debitis circumſtantiis id præſtare ibid

Legata perpetua Fratrum Minorum Regulæ non aduerſantur ratione ſubſtantiæ, ſed tantum ratione modi pag. 47. num. 88.

Fratres Minores ſunt capaces annui redditus ad certum vſum diuini cultus deputati ibid.

Vinum pro Miſſis & oleum pro lampadibus ab ipſis licitè percipiuntur quia ipſis ad alimenta non inſeruiunt ibid.

Sunt capaces annui legati etiam pro eorum alimentis non ad longum tempus, puta infrà decennium, vel ad vitam Fratrum Conuentus ibid.

Annui redditus non perpetui non numerantur inter immobilia ibid.

Pro ſtudijs etiam perpetui non repugnant eorum paupertati pag. 47. num. 89.

Declara dummodò adminiſtratio ipſis non relinquatur, ibid.

Clementina exiui §. annui reditus quomodo intelligi debeat ibid

Conſuetudine probatur annuas Eleemoſynas perpetuas Inſtituto Minorum non repugnare, pag. 47. num. 90.

In Prouincia Angelorum Duces Begarij fundatores & Patroni tercentum aureos quolibet triennio pro impenſis Capituli largiuntur ibid.

Dicti comites certam eleemoſinam quotannis, dant Conuentibus Pueblæ Alcozer, Herreræ, Balarcenſi, & Ineroſæ, pag. 48. num. 90.

Reges Luſitani in eadem Prouincia dant annuam perpetuam Eleemoſinam Piperis, Cinamomi, & Cariopoli, ibid.

Albanorum Duces annuas eleemoſinas dant Conuentui Albæ ibid.

Xenodochium Beneuenti certàm quantitatem quotannis expendit pro Conuentibus dictæ Prouincię, ibid.

Cantabriæ Conuentus de Puebla, Araganzonis, Varaoz, & Madraconis annuis eleemoſinis fruuntur, ibid.

Comites de Chinchon grauarunt hæredes ad ſubminiſtranda alimenta in perpetuum pro Capitulis generalibus quæ in Hiſpania fiunt ibid.

Marchiones de Cannite totius Religionis Patronatum obtinuerunt aſſignata collecta pro Capitulis generalibus in Italia p. 48. n.92. & ſeqq.

Pariſijs Fratres de Auemaria annuam perpetuam eleemoſinam a Monialibus habent p. 48. n. 90.

Conuentus Spruch in germania eleemoſinas recipit ab Auſtriacis, ibid.

Romæ Pænitentiarijs apud S. Ioannem Lateranenſem aſſignata eſt certa eleemoſinæ quantitas, ibid.

Salmanticenſe Collegium pro quinquaginta fratribus Minoribus certa eleemoſina pro eorum alimentis legata à Duciſſa Beiarenſi fundatum pag. 48 num. 91.

Fratres minores hęredes poſſunt inſtitui modo licito ibid.

Et ſi modus non exprimatur ſemper intelligitur inſtitutio facta modo licito ibid.

In fundatione Conuentus Victoriæ aſſignantur à Comitibus Tribianæ Patronis annua, 1450. ducata pag. 50. num 95.

Hæc ſumma non excludit Mendicitatem quia detractis detrahendis non eſt ſufficiens ad alendum 24. fratres, & ſeruos ibid.

Super legatis annuis Fratribus minoribus relictis ſcripturæ, ac inſtrumenta confici poſſunt, & inuicèm ſtipulari pag. 15. num. 96.

Stipulatio tamèn dicitur propriè interuenire pro parte tantum hęredum fundatoris, & pro parte fratrum ſolum impropriè ibid.

Et oritur ex ea ſola fidelitatis obligatio, ibid.

Si vera ſtipulatio inter fratres Minores fundatores in fundatione interueniſſet nulla eſſet fundatio pag. 51. num 97.

Et quomodo huic nullitati occurri poſſit vt fundatio validè fiat ibid.

Pro.

Proptèr vnius Guardiani ignorantiam fratres eleemoſinę,ſubſidio & patronos effectu ſuę voluntatis fraudari non eſt congruum, ibid.
Decreto Sacrę Congregationis Concilii cauetur fundationem Conuentus Victoriæ, & legata perpetua per modum eleemoſinę non aduerſari puritati Regulæ S Franciſci p. 52. n. 100
Bulla Vrbani VIII. ſupèr confirmatione Conuentus Victoriæ cum patronatu Comitum de Triuiana in tota Prouincia Cantabriæ, & ſuper capacitate perpetuorum legatorum per modum eleemoſinę pag. 52. num. 101. & ſeq.
Doctrina Diui Bonauenturę circà legata perpetua per fratres Minores retinenda, pag 61. num. 228. & ſeqq pag. 71. num. 166.
Reſolutiones Sacræ Congregationis Fabricæ in executionem Decreti eiuſdem circà eandem capacitatem retinendi legata p. 30. num. 55. pag. 63. n. 130. & ſeqq. p. 71. n. 162. & ſeq.
Applicatio de legato perpetuo fratribus relicto facta ab Epiſcopo S. Angeli pro Canonicatu in Cathedrali improuatur à Sacra Congregatione Fabricæ quæ mandat inueſtiri capitale ad effectum ſoluendi fratribus per modum eleemoſinæ pag. 63. n. 130. & ſeq. p. 71 n. 162. & ſeq.
Reſolutiones Sacrę Congregationis Concilii ſuper capacitate fratrum Minorum recipiendi annua legata per modum eleemoſinę, pag 68. num. 146. & ſeqq. pag. 73. num. 175. & ſeq;
Reſolutiones Sacræ Congregationis Epiſcoporum & Regularium ſuper eadem capacitate, pag. 69. num. 149. & ſeqq.
Hortatorię ſeu executoriales Regi Hiſpaniarũ directæ poſt rem iudicatam fauore fratrũ Minorũ pro conſecutione annui legati pag. 70. n. 161.
Particula ſtatutorum Pauli II. circa legata Minoribus relicta pag. 72. num 167. & ſeqq.
Particula motus proprii Innocentii XI. approbantis vſum Syndici Apoſtolici pro fratribus minoribus pag. 72. num. 171.
Statuta generalia pro fratribus minoribus Ciſmontanis ſuper receptione annuorum legatorum, & proteſtatione præmittenda, pag. 73. num. 172. & ſeqq.
Decretum Sacræ Congregationis Concilii ſuper ſubminiſtratione annuorum legatorum fratribus Cappuccinis relictorum olei, àc ceræ pro vſu Eccleſię, & vnius ferculi in qualibet Hebdomada pag. 73. num. 175. & ſeqq.
Fratris Didaci de Cea allegatio pro ſubſtinenda fundatione Conuentus Victoriæ pag. 36. n. 7.
Frater Didacus de Cea Commiſſarius generalis pro Vltramontana familia Minorum obſeruantiæ, pag. 32. num. 59.
Frater Elias Petiot miniſter Prouincialis Minorum Obſeruantiæ Prouincię Turoniæ, pag. 32. num. 58. & 59.
Fratrum Minorum Obſeruantium Protector fuit Cardinalis Franciſcus Barberinus Vice Cancellarius pag. 32. num. 59.

F R A V S

Non debet abrogari lex aut Regula Generalis propter fraudem aliquorum quando poteſt particularitèr prouideri, pag. 135. num. 49.
Cregorius XIII. per regulam de publicandis Reſignationibus infrà ſex menſes obuiauit omnibus fraudibus quę à conſenſus extenſione poſt mortem prouenìebant, pag. 126. num. 25
Regulà 3. cancellariæ conſiderat ſolum fraudem Reſeruationis, & intelligi debet de Reſeruatione generali, pag. 255. num. 60.
Permutatio Beneficiorum frandolenta dicitur, quandò adeſt prę iudicium expectantis, pag. 456. num. 9.
Poſt concilium ceſſant coniecturę fraudis in permutione, ibid.
Contrarium quià adhuc poteſt fraus interuenire in prę iudicium Collatoris pag. 456. num. 10.
Et tale præiudicium conſideratur non ſolum in Ordinario. ſed in Papa, ibid.
Nèc eſt præiudicium euentuale etiàm reſpectu Papę, pag. 457. num. 10.
Reſpectu Sedis Apoſtolicæ etiam præiudicium euentuale eſt conſiderabile, ibid.
Permutatio ex quibus coniecturis fraudolenta dicatur pag. 457. num. 11.
Permutatio fraudolenta valet in præiudicium commutantium non tamen in eorum commodum pag. 457. num. 12.
Non valet in prę iudicium Collatorum, & Beneficia permutata poſſunt impetrari ibid.
Inęqualitas, & aliæ coniecturę fraudis non attenduntur in permutatione facta coram Papa, ſed coram Ordinario pag. 457. num. 13.
Limita vbi militat præiudicium Tertij ibid.
Vide *permutatio Beneficium*.
Fraudes quæ concurrunt in matrimonio cum ſtuprata, metu parentum minitantium contracto, & eiuſdem peſſimi euentus p. 93 n. 65. & ſeq. S.
Fraus & dolus ſunt occulta ideoque ineuitabilia, pag. 39. num. 10. S.

F R Æ N V M

Grande frenum Prælatorum in exercanda Iuſtitia, & iuribus Eccleſię tuendis eſt dependentia a Capitularibus in collatione Beneficiorum pag. 91. num. 41.
Naturalis verecundia fuit grande frænum Muliebris appetentiæ, & incontinentiæ, pag. 88. num. 52. S.

F R V C T V S

Fructuum appellatione non veniunt diſtributiones pag. 4. num. 8. & 11. pag. 5. num. 13.
Priuilegium abſentię ſi loquatur ſolum de fructibus non veniunt diſtributiones pag. 4. n. 8.
Priuilegium abſentiæ ſi dicat lucretur fructus perindè ac ſi reſideret aut prę ſens eſſet, non includunt verba hęc diſtributiones p. 4. n. 11.
Si dicat lucretur fructus perindè ac ſi reſideret, & intereſſet diuinis Officiis in Choro veniunt diſtributiones, pag. 5 num. 12. & 13.
Et tunc colligitur Summum Pontificem nomine fructuum intellexiſſe etiam diſtributiones ibid
Intereſſentiæ verbum facit extendi ſignificatio-

nem

nem fructuum etiàm ad diſtributiones, pag. 5. num. 13.

Et tunc non reſtringit Priuilegium Verbum fructuum, ibid.

Verba *Et emolumenta quæcumque* poſt verbum *fructus* in alio verificari non poſſunt, quàm in diſtributionibus pag. 5. num. 16.

Canonicatuum, & præbendarum alia *emolumenta* dari & excogitari non poſſunt præter fructus, quā illa quæ in diſtributionibus conſiſtunt ibid

Verba *emolumenta quæcumque* poſt expreſſionem fructuum in priuilegio Abſentiæ oſtendunt Pontificem voluiſſe pięter fructus aliquid aliud dare Canonicis pag. 6. num. 18.

Priuilegium Abſentię concedens fructus & alia *emolumenta*, dictio *alia* refertur ad ſimilia fructibus pręcedentèr expreſsis pag. 6. num. 20.

Si tamen concedat *emolumenta* quęcumque, virtute dictionis quæcumque Priuilegium porrigitur nedùm ad ſimilia, ſed etiam ad diuerſa, & diſsimilia ſuprà expreſsis ibid.

Vbi tres ex quatuor partibus redditeuum Canonicalium in diſtributionibus conſiſtunt, verba *emolumenta quæcumque* adiecta poſt expreſsionem fructuum in alio non poſſunt verificari quam in diſtributionibus, pag. 5. num. 17.

Diſtributiones videntur quodammodò ſapere naturam fructuum quando omnes ferè redditus in illis conſiſtunt, pag. 6. num. 17.

Si omnes redditus Cannnicatuum conſiſtunt in diſtributionibus tunc expreſsione fructuum in priuilegio abſentiæ veniunt diſtributiones, ne priuilegium reddatur inutile ibid.

Modicum & nihil fructuum videntur æquiparari ibid.

Appelatione fructuum redituum, & prouentuum non veniunt diſtributiones pag. 6. n. 19.

Caſtropal. ponens pro Sinonimis fructus & quælibet alia emolumenta repręhenditur ibid.

Priuilegium mentionem faciens de fructibus Beneficii non dicitur habere verba capacia includendi diſtributiones ſed potiùs reſtrictionem, pag. 8. num. 27.

Diſtributiones quotidianę non ſunt fructus Beneficii, ſed merces, & pratium laboris, quæ debeotur tantum inſeruenti pag. 20. num. 7. S.

Vocabuli fructuum ad diſtributiones extenſio eſt ad impropria pag. 8. num. 28.

Quando verba priuilegii non ſunt capacia includendi diſtributiones, ſed potius reſtricta ad fructus, oportet quod intereſſentia explicetur per verba clara infallibilia, & quæ concludant perneceſſe, ibid.

Deciſio Sac. Rotæ in Oxomen fructuum apud Caſſador declaratur vt procedat quando non concurrunt verba capacia comprehendendi diſtributiones pag. 9. num. 31.

Nomen fructum non includit diſtributiones, ibid.

Generalitas horum verborum Totum id quod quia perciperet in Eccleſia reſidendo intelligitur de ſolis fructibus rationè reſidentię debitis non de aliis emolumentis, ibid.

Lex particularis priuilegij non autem Concilii vnicè attendi debet circà gratiam gaudendi fructibus, & aliis emolumentis tempore vacantiæ, ibid.

Amplia etiamſi gratia ſit conceſſa ad limites Concilii, quia Concilium dicitur conſideratum tantùm pro deſignando tempore vacantię ibid.

Priuilegiū concedens fructus & emolumenta quęcùmque Canonicatuum, & prebendarum non compręhendit anniuerſaria illis tantum proprie debita, qui pro redemptione animarum Dei opem implorant, niſi aliter in eo expreſſum ſit pag. 10. num. 35.

Fructus propter abſentiam non amittit Canonicus ipſo iure, ſed facto hominis p. 483. num. 3.

Canonicus vt propter abſentiam priuetur Canonicatu expectari debent tres anni in quorum primo priuetur medietate fructuum, in ſecundo omnibus fructibus, & in tertio titulo Canonicatus ibid.

Omne iuſtum impedimentum proptèr quod non poteſt quis adire ſuam Eccleſiam eſt legitima cauſa non reſidendi, & lucrandi fructus beneficii pag. 485. num. 10.

Impotentia accedendi ad reſidentiam ex facto Magiſtratus aut principis dicitur iuſtum impedimentum non reſidendi, vt ſic impeditus non amittat fructus, & diſtributiones p 385. n. 11.

Declara procedere in impedito vi publica ſed iniuſta, vel vi priuata alterius ſecùs ſi ex facto iuſto principis aut Magiſtratus pag 485. n. 12.

Canonico iuſtè carcerato, & exuli non debentur fructus conſiſtentes in diſtributionibus, pag. 484. num. 9.

Et præſumptio ſtat pro iuſtitia condemnationis, niſi Cannnicus ſuam iuſtificauerit Innocentiam in iudicio ibid.

Si fructus Canonicatuum ſint valde tenues duæ illorum partes ſuccedunt loco prebendæ, & quomodo intelligatur eorum tenuitas, pag. 483. num. 2.

Beneficiatus exul ex motiuo prudentiali principis aut Magiſtratus non dicitur culpa ſua impeditus reſidere, & lucratur fructus, & diſtributiones pag. 487. num. 21.

Beneficiatus impeditus reſidere etiamſi ſit in culpa lucratur fructus, & diſtributiones, quandò non ipſa culpa, ſed pęna culpæ eſt cauſa proxima, & immediata impedimenti p. 487. n. 22

Et culpa illi non nocet niſi ſit præordinata ad finem non reſidendi, ibid.

Declara vt ibid.

Abſenti non debentur fructus, & diſtributiones, niſi concurrat iuſta cauſa, & licentia Superioris pag. 484. num. 7.

Abſens ſine licentia ſuperioris nemo lucratur fructus, & diſtributiones pag. 488. num. 23.

Declara procedere in abſentia voluntaria, puta cauſa ſtudii vel litis aut Peregrinationis, ſecùs in abſentia neceſſaria ſeù violenta vt proptèr carcerationem vel exilium ibid

Non procedit in abſentia ex rationabili neceſsitate Corporis ibid.

Et licentia tunc data dicitur ab *ipſa lege* vel iure ibid.

Abſens ex cauſa neceſſaria inimicitiarum abſque licentia ſuperioris non excuſatur ad lucrandum fructus, & diſtributiones pag. 488. n 24.

Limita in eo qui diſcedit coactus ad euitandum vitæ periculum, pag. 488. num. 25.

Exul nunquàm amittit duas partes diſtributionum quæ ſuccedunt loco fructum præbendæ, donec per ſententiam iuſtificatam ex actis declaratum non fuerit conſtare dè delicto, pag. 488. num. 26.

Alimenta debentur ex fructibus, & diſtributionibus iuſtè exuli, & carcerato, & excommunicato, pag. 489. num 28.

Statutum prohibens Canonicis non reſidentibus perceptionem medietatis fructuum non tollit pænam priuationis ex diſpoſitione iuris, pag. 184. num. 32.

Secus in illis Cappellanijs quæ ſecluſa peculiari lege fundationis reſidentiã non requirunt ibid.

Vide etiam Abſentia, Diſtributiònes, Reſidentia.

Lis mota ſuper fructibus Canonicatus poſtquam iam vacauerat ob non dimiſſionem alterius incompatibilis non impedit dictam vacationem pag. 284. num. 35.

Moleſtiæ extraiudiciales & de facto ad hoc vt interrumpant triennalem requiritur quod ſint illatæ circa ipſam poſſeſſionem, & perceptionem fructuum, pag. 395. num. 48. & ſeqq.

Et ſimplex conatus non ſufficit niſi turbetur poſſeſſor mediante facto poſitiuo; ibid.

Actus expeditionis Gratię non ponuntur ſub die præſentatę ſupplicationis ſed ſub alia ad conſeruandum ad talem diem Reſignanti fructus Beneficij, pag. 137. num. 57.

Ius pręſentandi, & conferendi annexum Eccleſijs, & prælaturis inter annuos eorum fructus connumerantur, pag. 249. num. 38.

Fructus Vicarię perpetuæ vacantis ſpectant ad ſucceſſorem vbi non intrat Camera p. 440 n. 31

Diſtingue vt procedat ſi eius congrua conſiſtit in certis corporibus à beneficio diſmembratis, ſi verò conſiſtit in certa quantitate per Rectorem præſtãda, tunc extinguitur fauore Rectoris ibid

Fructus Vicariæ vacantis tunc pertinent ad ſucceſſorem, quando diſmembratio bonorum pro congrua facta eſt quoàd plenum dominium proprietatis, & Vſusfructus, ſecùs ſi fuit aſſignatio quoad vſumfructum, pag. 441. n. 32.

Etiam poſſeſſor bonæ fidei tenetur reſtituere fructus poſt motam litem perceptos p. 451. n. 12.

Declara procedere in fructibus quibus poſſeſſor locupletatur, ſecus in fructibus honoris, quales ſunt electio, preſentatio, ibid.

Canonicus litigans cum capitulo ſuper Canonicatu, ſeù fructibus qui iniuſtè denegantur lucratur fructus & diſtributiones in abſentia etiam abſque licentia Superioris, pag. 8. n. 1. S.

Et non obſtante exceptione quod potuerit litigare per procuratorem, ibid.

Licentia petita & obtenta non releuat ad effectum lucrandi fructus ſeù diſtributiones in abſentia, ſi cauſæ non ſunt verę, nec à iure approbatæ, pag. 10. num. 10. S.

Indultum abeſſendi cauſa ſtudij non debet concedi niſi ad triennium ad effectum lucrandi fructus pag. 11. num 16. S.

Non tamen concedantur diſtributiones, niſi omnes fructus in illis conſiſtant, vel in illis vna cum aliquibus fructibus tenuis pręhendę ibid.

Et quomodò intelligantur illa verba cum aliquibus tenuis pręhendæ, ibid.

Vide etiam *Diſtributiones*.

Ius alimentorum eſt vnus ex fructibus Iuriſpatronatus, pag. 15. num. 2. S.

Fructus Beneficii maturati, & ſeparati a ſolo tempore mortis Benificiati, licèt non exacti pertinent ad hæredes illius non ad ſucceſſorem in beneficio, pag. 59. num. 11. S.

Fructus Maſſæ groſſæ debentur omnibus Canonicis qui reperiuntur tempore illorum diſtributionis non illis ſolum qui aderant tempore quo ſunt maturati, pag. 60. num. 13. S.

F R V M E N T V M

Fratres Minòres ſunt capaces legatorum vini pro ſacrificiis, frumenti pro Hoſtiis, Pecuniæ pro luminaribus pag. 24. num. 370.

Et hęc legata peti poſſunt a Syndico Apoſtolico nomine eorum Eccleſiarum ibid.

Sixtus IV. ſtatuit certam frumenti quantitatem perpetuo largiendam Conuentui Araecælitano pag. 44. num. 81.

Fratribus Minoribus licet triticum & alia ſuperabundantèr vltrà neceſitatem accipere, vt illa commutando, vel vendendo, alia neceſſaria, ſibi quęrant pag. 44. num. 82.

F V M V S

Remiſſoria ad probandam immemorabilem denegatur quandò non datur fumus pag. 254. n. 57.

Aperitionem oris ad obtinendum aduerſus indulta Apoſtolica cum clauſula ſublata, & decreto irritanti ſufficit fumus læſionis, & non requiritur rigoròſa meritorum diſcuſſio, pag. 358. num. 1. & 2.

F V N C T I O

In functionibus, quę ſpectant ad vtramque Eccleſiam ſi adeſt diſcordia, ad tollendas diſſentiones practicatur alternatiua, pag. 194. n. 20.

Sed ex dicta alternatiua non infertur ad alternatiuam pręnominationis in ſcriptura proviſionis ibid

F V N D A M E N T V M

Deciſiones Rotę ſatis eſt quod applicentur ex eorum rationibus, & fundamentis p. 389. n. 20

F V N D A T I O

Diſcalceati, & Recollecti in Hiſpania fundationes Conuentum non accepeant abſque determinata elaemoſina olei, Piſcium, lignorum, & ſimilium pag. 44. num. 83.

In fundatione Conuentus Victorię aſſignantur à Comitibus Tribianæ Patronis annva 1450. ducata pag. 50. num. 95.

Salmanticenſe Collegium pro 50. Fratribus Minoribus certa eleemoſina pro eorum alimentis legata

gata à Duciſſa Beiarenſi fundatum pag. 48. n. 91

Si vera ſtipulatio inter Fratres Minores, & Fundatores Conuentuum in fundatione interueniſſet, nulla eſſet fundatio pag. 51. num. 97.

Et quomodò huic nullitati occurri poſſit vt fundatio valida ſit ibid.

Vide Fratres Minores.

Laici non ſunt retrahendi à fundationibus Eccleſiarum, & Beneficiorum pag. 75. num. 6.

Papa abſtinet à derogatione Iuriſpatronatur mixti Propter ſolum præiudicium laycorum ne retrahantur à fundationibus pag. 76. num. 8.

Obſeruantia & declaratio Voluntatis deducta ex tolerantia fundatoris quod beneficium liberè conferatur procedit in dubio, & vbi verba fundationis eſſent ambigua pag. 101. num. 76.

Ius præſentandi a fundatione quæſitum non cenſentur remiſſum niſi conſtet èxpreſſe de clara voluntate renunciandi pag. 102. num. 78.

Fundans Collegialem ſeù Conuentualem Eccleſiam abſque reſeruatione iuris præſentandi cenſetur illud remiſiſſe, non tamen alia iura honorifica pag. 102. num. 79.

Fundatio pro illis de genere meo, & Matris meæ non requirit vtriuſque lateris coniunctionem in præſentando, ſed alterutram tantum pag. 165 num. 11.

Et ibi particula & non ſtat copulatiuè nec disiunctiuè cum prælatione ſecundum ordinem Scripturæ, ſed parificatiuè, vt præſentandus accipiatur de vna vel alia linea arbitrio Patronorum ibid.

Maximè ſi plura ſint beneficia fundata quam ſit veriſimile adeſſe vtrinque Coniunctos, qui poſſint præſentari pag. 166. num 12. pag. 172. n. 31

Pro illis de genere meo & Matris meæ, etiamſi ibi & non ſtaret copulatiuè itaut non requireretur Concurſus vtriuſque Coniunctionis, tamen habens vtramque preferri debet habentibus vnam tantum pag. 169. num. 21. pag. 172. n. 31.

Contrarium ibid.

Et in caſu dicto ſtat copulatiuè, & requiritur vtraque Coniunctio, quando fundator vocat duplicem Caſatam vel lineam per modum vnius puta ſi vocat in ſingulari ſuam familiam quam explicat de vtraque caſata, ſecus vbi vocatur duplex linea per modum duplicis Caſatę ſubſtantiuè pag. 166. num. 13.

Vbi Illegitimi gaudent Nobilitate Patrum filius legitimus Spurij debet admitti ad beneficium de Iurepatronatus etiam verba fundationis ſint ciuilia, & non naturalia pag. 168. n. 24.

Fundans beneficium pro illis de parentela ſua, & Matris videntur prędilecti Coniuncti ex vtroque latere pag. 171. num. 31.

Etiamſi Coniunctus ex vno tantum latere eſſet in gradu proximior ibid.

Etiamſi Coniunctus ex vno tantum latere fuiſſet à Patronis præſentatus ibid.

Iuſpatronatus de iure ex tribus tantum cauſis validè acquiri poteſt, ſcilicet fundationis, Conſtructionis, & dotationis pag. 362. num. 16.

Et acquiſitio ex quouis alio titulo eſt merè gratioſa, & ex priuilegio pag. 363. num. 17.

Concilium Tridentinum annullauit omnes acquiſitiones Iuriſpatronatus præterquam ex cauſis Fundationis, conſtructionis, & dotationis ibid

Sub iſtis tamen comprehenduntur per ęquiparationem cauſa augumenti dotis, & reedificationis, & ſimilium pag. 363. num. 19. pag. 364. num. 22.

Patronus dicitur quaſi Pater, quià fundando, & ædificando deducit Eccleſiam de non eſſe ad eſſe, & dotando ad bene eſſe pag. 364. n. 21.

Aliud eſt eſſe dotator beneficij, aliud aucthor ſeù fundationis pag. 365. num. 23.

Declarationes, & aſſertiones Pontificis in Priuilegijs ſi non ſunt veræ reputantur dictæ per fictionem, & ex priuilegio, etiamſi aſſerat Iuſpatronatus alicui competere ex fundatione verè, & realiter, & non per fictionem pag 366 n. 26.

Fundato beneficio pro Clerico oriundo, & Paupere, ſi conferatur non oriundo nec Pauperi an poſſit impetrari pag. 370. num. 39.

Vide Qualitas.

Lex fundationis valet quod beneficium non poſſit cadere ſub Reſeruationibus, nec poſſit conferri niſi per certum Prælatum pag. 372. n. 42.

Inſtitutio debet reſeruari Epiſcopo, & non alteri Inferiori non obſtante contraria lege fundationis, ſi fiat poſt Concilium, ſecus ante Concilium ibid.

Limita ſi Papa etiam poſt Concilium talem legem approbaret ibid.

Inſtitutio etiam poſt Concilium reſeruari poteſt Prælato inferiori habenti iuriſdictionem ordinariam cum omnimoda exemptione ab Epiſcopo ibid.

Fundatio, & dotatio non ſuſſiciunt ad acquirendum ius præſentandi principalem Prælaturam in Eccleſiam Collegiata, vel Conuentuali, niſi in limine fundationis reſeruetur ex priuilegio Apoſtolico pag. 372. num. 43.

Et ſi Papa ex interuallo illud concedat, erit conceſſio gratia ibid.

Et cadet ſub reuocatione Concilij Tridentini ibid

Nec non ſub reſeruatione Apoſtolica ibid.

Forma à Concilio Tridentino pręſcripta in perſonis potentibus ad probandum ius præſentandi principalem Prælaturam non intrat ſi ex inſtrumento conſtat quod dotarunt, vel fundarunt Eccleſiam Conuentualem pag. 472. num. 44.

Reſernationes Apoſtolicę poſſunt excludi per fundatorem beneficij pag. 407. num. 7. pag. 418. num. 31.

Præſertim in fundationibus emanatis poſt Regulas Cancellariæ pag. 418. num. 30.

Immò etiam Reſeruatio maior in corpore iuris clauſa pag. 407. num. 7.

Procedit non ſolum ſi fiat expreſſè, ſed etiam tacitè ex verbis æquippollentibus, & coniecturis animum Iudicis ſuadentibus ad ſic firmandum pag. 407. num. 7. pag. 426. num. 51.

Et procedit non ſolum in fundatore laico, ſed etiam in Eccleſiaſtico reſeruante Iuſpatronatus alteri Eccleſiaſtico, dummodò fundet de bonis ſuis patrimonialibus, & vti laicus det legem rei ſuæ pag. 407. num. 8.

Beneficium fundatum de bonis laicalibus licet per Clericum vel alium perſonam Eccleſiaſticam coniecturis probatur pag. 422. num 43.

Ex reſeruatione fauore laicorum, ac eorundem quaſi poſſeſſione probatur qualitas laicalis etiamſi fundator fuerit perſona Eccleſiaſtica pag. 423. num. 46.

Regula 8. Cancellariæ non inducit Reſeruationem contrà voluntatem fundatoris quando beneficium fundatum fuit ex bouis prophaois pag. 424. num 49. & ſeqq.

An & quando Clericus fundator pręſumatur fundaſſe de bonis Eccleſiæ vel de proprijs pag. 411 num. 17. & ſeqq. pag. 422. num. 43. & ſeqq.

Ordinarius non poteſt reſeruare laicus ius præſentandi ſi fundatio ſit facta ex redditibus Eccleſiæ pag. 411. num. 18. pag. 422. num. 44.

Clericus peccaret grauiter qui fundans beneficium de bonis Eccleſiæ reſeruaret laicus ius pręſentandi pag. 4 2. num. 18. pag. 422. num. 444.

Epiſcopus verò talem reſeruationem approbando nedùm peccaret, ſed etiam nulliter procederet pag. 412. num. 18. pag. 422. num. 44.

Verba *de meis poſſeſſionibus* a fundatore beneficij prolata oſtendunt dotaſſe de bonis patrimonialibus pag. 412. num, 20. pag. 421. num. 42.

Priuilegium Apoſtolicum ex cauſa fundationis beneficii legem continens reſeruationum excluſiuam non cadit ſub regula 3. hodie 9. Cancellariæ pag. 407. oum. 8.

Lex fundationis excludens Reſeruationes noo debet per Superiorem deleri, ſed admitti, & Religioſè ſeruari pag. 407. num 9.

Non ſolum reſpectu fundatoris viuentis qoi poteſt fundationem omittere niſi ſoa lex approbetur, ſed etiam poſt quam in teſtamento relicta fuit erectio cum dicta lege ibid

Licitum eſt fundatoribus in limine fundationis apponere conditiones etiam iuri contrarias de conſenſu Ordinarii pag. 407. num. 9. pag. 425. nom. 51.

Dummodò tamen non ſint contrà ſubſtantiam beneficij pag. 407. num. 9.

Et dummodò non adiiciantur ex interuallo poſt factam fundationem ibid.

Fondator cui in limine fundationis reſeruata eſt facultas diſponendi de Iurepatronatus in teſtamento non poterit in eo adijcere conditiones iuri contrarias. Quid tamen ſentiat auctor ibid.

Fundator quando vigore facultatis ſibi de conſenſu Ordinarii reſeruatæ in fundatione conditiones declarat ex interuallo, iſtæ retrotrahuntur ad limen fundationis ibid.

Cauthela per Teſtatorem ſeruanda ad effectum excludendi Reſeruationes in fundatione beneficij necnon reſeruandi inſtitutionem inferiori Prælato priuatiuè ad Epiſcopum p. 408. n. 10 & 11.

Lex fundatoris reſeruans ius inſtituendi Epiſcopo ſimul & Capitulo eſt contraria Concilio Tridentioo pag. 408. num. 22.

Interpretari tamèn debet modo licito, vt nempè inſtitutio ſpectet ad Epiſcopum cum Conſilio Capituli, vel potius cum cõſenſu Capituli ibid.

An, & quando per coniecturas, & per verba æquipollentia conſtet de voluntate Fundatoris excludendi Reſeruationes Apoſtolicas pag. 409 nuio. 13.

Iocompatibilitas fundationis cum Regula reſeruatoria facit illam ceſſare ſiuè facta ſit poſt regulam ſiuè ante pag. 409. num. 13. pag. 423. n. 51.

Lex fundationis operatur vt Regula ſuperueniens incompatibilis cum ea non irretet pag. 409. num. 23.

Fundationes etiam poſt Nicolaum V. poſſunt cenſeri excloſiuæ Reſeruationis menſium ibid.

Iuspræſentandi quandocumque caſus vacationis euenerit excludit Regulam 8. ſi agatur de fundatione facta in Hiſpania pag. 410. oum. 25.

Verba Toties quoties beneficium vacauèrit pręſentent &c. apponi ſolent in omoi fundatione. pag. 416. num. 26.

Immo etiam omiſſa règulariter de ſui natura ſubintelligitur cooditio præſentandi toties quoties vacat beneficium ibid.

Non cenſetur per dicta verba excluſa Reſeruatio pag. 410. num. 26. pag. 420. num. 35.

Nec per verba quandocumque. & quotieſcumque pàg. 420. num. 35.

Fundator ſi voluit prouiſionèm à certis Collatoribus omninò ficiendam cenſentur excluſæ reſeruationes pag. 415. num. 24. pag. 423. num. 47. & 48.

Reſeruatio fit cum onere adiecto in fundatione, cui Papa nuoquam derogare intendit pag. 415. num, 26.

Iuſpatronatus laicale etiamſi perueniat ad Eccleſiaſticos quoad dominium poteſt remanere laicale circà mòdum illud exercendi, ſi fundator ita voluit pag. 413. num. 21 pag. 423. num. 47

Ex quibus dignoſcatur Fundatorem voluiſſe Iuſpatronatus remanere laicale qnoad exercitium poſtquam eius dominium peruenit ad Eccleſiaſticos pag. 414. num. 22. pag. 423. num, 47. & ſeqq.

Stante lege fundationis quod conferatur Pauperi & ſtatim vacet ſi poſt prouiſionem acquirat quãdocumque aliud beneficium quantumuis ſimplex & compatibile ex quo dèſinat eſſe paupet non vacabit per aſſecutionem aliorum compatibilium, ſi de primo prouiſos non fuit vti pauper, & qualificatus pag. 371. num. 39.

Deficiente ſuppoſito cum quo fundatio loquitur ceſſare debet diſpoſitio deriuatiua ſuper eodem ſuppoſito fabricata ibid.

De iure non dicitur ex vera fundatione, & dotatione Iuspatrooatus ex augumento quando hoc non ſuperat antiquam dotem, vel ſaltem non eſt illi coęquale pag. 480. num. 24.

Fundans ſeù dotans Eccleſiam Collegiatam ſeù Conuentualem obtinet Priuilegium Apoſtolicum in limine fundatioois pro reſeruatione Iuriſpatronatus pag. 478. num. 12.

Non tamen dicitur Iuſpatronatus ex priuilegio, ſed ex fundatione vel dotatione, & eſt tranſitorium ad extraneos ibid.

In fundatione Iuriſpatronatus pro illis de domo de Caſata, de Familia de Trunco, & ſimilibus verbis veoiuut Fæminę pag. 427, num. 2. & 3.

Vbi

Vbi Fæminæ ſuccedunt per poſterius non intelligitur diſcretiuè in qualibet linea ſubalterna ſi verba fundationis inferunt ſucceſſionem ſaltnariam fauore maſculorum, diſtinguendo duas lineas maſculinam, & fæmininam prçlatione Maſculorum pag. 427. num. 3.

Inſtrumento fundationis deficiente ſi Iuſpatronatus deducatur præſumptiuè ex obſeruantia centenaria fauore Maſculorum, cenſetur familiare, ſeù potius gentilitium maſculinum, & in eo veniunt fæminæ neque per poſterius pag. 427. num. 4, & 5.

Contrarium num. 7. Diſtingue vt num. 8.

Obſeruantia centenaria ſtat loco Inſtrumenti fundationis Iuriſpatronatus pag. 427. num. 6.

In Iurepatronatus idem operatur titulus fundationis verus ac præſumptus pag. 429. num. 8.

Qualis eſt obſeruantia talis præſumitur fundatio Iuriſpatronatus pag. 449. num. 6.

Stante Obſeruantia præſentandi non Sacerdotem, qualitas Sacerdotalis enunciata in fundatione cenſetur ſtare tantum demonſtratiuè pag. 14. num. 53. S.

Iuſpatronatus pro parte fit hæreditarium in vltimo de familia, & pro parte remanet gentilitium, vbi deficiente inſtrumento fundationis ex obſeruantia apparet diuiſum in duobus Patronis, quorum vnusquiſque formauit ſuam lineam pag. 15. num. 3. S.

Secùs quando eius pertinentia inchoatur ab vnico ſtipite, ſeù ex fundatione apparet reſeruatum pro vnica linea, ſeù familiari deſcendentia collectiuè, & per modum vnici ſtipitis contemplata ibid.

Non fit pro parte hçreditarium in vltimo de vna linea quandò fuit reſeruatum etiam pro diuerſis familijs, & lineis ſubſtitutis tamen ad inuicem per reciprocam linearem; vel coniunctis mediantè aliqua reali, vel perſonali coniunctione ibid.

Sed tunc per ius accreſcendi vel non decreſcendi vox lineæ deficientis deuoluitur, ſeù conſolidatur in alia linea vbi extant vocati ibid.

Iuſpatronatus de cuius initio, & fundatione non conſtat non præſumitur hæreditarium ſed potius gentilitium ſi ex obſeruantia appareat fundatum antè clement *plures de Iurep.* pag. 505. num. 1. S.

Si autem obſeruantia probàt fundatum poſt dictam clement plures præſumitur hçreditarium, niſi contrarium probetur per obſeruantiam deductam ex actibus vniuocis, & qui ad àliud referri non poſſint pag. 405. num. 2. S.

In dubio vbi fundationis inſtrumentum non reperitur præſumitur Fundatorem vſum fuiſſe potius verbis naturalibus, quam ciuilibus pag. 125. num. 35. S.

In enunciatiuis poſt fundationem factis non poteſt conſtitui fundamentum ad dicendum quod Fundator vſus ſit verbis ciuilibus pag. 555. n. 36. S.

Vide etiam *Erectio Fundator Iuſpatronatus*

Pro fundationibus Conuentuum quid requiratur pag. 7. num. 1. & ſeqq.

Requiritur licentia Ordinarij, & conſenſus Parochi, Populi, & Regularium circumadiacentium in diſtrictu quatuor milliarium pag. 7. num. 1. S.

Et ſi dicti Regulares diſſentiant requiritur quod conſtet nouam fundationem eis non obeſſe vna cum Beneplacito Apoſtolico ibid.

In fundationibus Conuentuum extrà Italiam non requiritur dictum Beneplacitum pag. 7. n. 2. S.

In Hiſpania non requiritur niſi conſenſus Ordinarij ibid.

Conſenſus Populi ad fundationem Conuentus requiſitus debet eſſe datus in Conſilio generali, & non ſufficit in Conſilio particulari Decurionum, & Officialium, nec minus oſtiatim quæſitus pag. 7. num. 3. S.

Fundato Conuentu præuia licentia Ordinarij non ſpectat ad Religioſos, qui fundarunt probare requiſita interueniſſe, ſed ad partem contradicentem probare eorum negatiuam pag. 7. n. 4. S.

Conſtitutiones Apoſtolicæ reponunt in iudicio Ordinarii admittere fundationes Conuentuum præuiis neceſſarijs requiſitis ibid.

Requiſita neceſſaria præceſſiſſe præſumuntur poſtquam Ordinarius conſenſit, & fundatio eſt facta, etiamſi de illis non conſtet ex actis ibid.

Ordinarius ad conſentiendum fundatum Conuentus potuit moueri ex notitiis extraiudicialibus abſque neceſſitate citandi Regulares circumuicinos, aut requirendi eorum conſenſum pag. 7. num. 4. S.

Conſenſus Parochi ad fundationem Conuentus, ſi concurrant alia requiſita ſuppletur per Sacram Congregationem pag. 7. num. 7. S.

Conſenſus Ordinarij ſolet etiam ſuppleri per Superiorem ſi irrationabiliter denegetur ibid.

Subſtantia requiſitorum ad fundationem Conuentus tota conſiſtit in conſenſu Populi, quodque non concurrat præiudicium tertij, ſeù aliorum Regularium, qui in diſtrictu quatuor milliarium exiſtunt ibid.

Conſenſus Epiſcopi, & Parochi, nec non aliorum intereſſe habentium ſufficit, quod interueniat etiam tacitè fundationi Conuentus pag. 8. num. 8. S.

Et dicitur tacitè interueniſſe quando introductio Religioſorum in nouum Conuentum facta fuit ſolemniter cum Proceſſione, aliiſque actibus publicis, & nemo reclamauit, immò fundatio plauſum habuit ibid.

Conuentum fundari poſſe etiam diſſentionibus aliis Regularibus eiuſdem loci, quandò iſtorũ Conuentus habent numerum exceſſiuum Religioſorum, tenet Cardinalis de Luca, ſed non probat Aucthor ibid.

F V N D A T O R

Fundator nunquam prçſumitur eligere viam per quam ſua diſpoſitio impugnetur pag. 409. n. 12.

Fundator præſumitur ſe conformare cum more Regionis pag. 410. num. 15.

Declaratio fundatoris Iuriſpatronatus licet facta ex interuallo debet attendi pag. 422. num. 43.

He-

Heres ſeù executor poteſt declarare verbum æquiuocum Fundatoris pag. 340 num. 56.

Et poteſt Declarare quod vocatio illorum de parentela intelligatur ſtrictè de ſolis agnatis ibid.

Fundatures annuorum redditnum pro Frarribus Minoribus vel eorum hæredes tenentur titulo fidelitatis adimplere à ſe ipſis, vel à Teſtaroribus promiſſa, licet Fratres careant omni actione ciuili pag. 42. num. 78.

Super legatis annuis Fratribus Minoribus relictis Scripturæ, & inſtrumenta confici poſſunt & inuicem ſtipulari, ſtipulatio tamen dicitur propriæ interuenire pro parte tantum hęredum fundatoris, & pro parte Frarrum ſolum impropriè pag. 31. num. 96,

Iuſparronatus mixtum poteſt requirere qualitatem hæredis actualis, & Vniuerſalis non tantum habitualis aut particularis, ſi talis ſit voluntas fundatoris pag. 82. num. 19.

Vt quis ſit capax Iuriſpatronatus ſibi ex prouidentia fundatoris reſeruati ſufficit vt per eum non ſteterit quominus hæreditatem adiret ſi ſibi aliquo modo deferretur pag. 85 num. 25.

Si duo ſint Patroni quorum vnus habet pinguiorem vocem puta quià plus contulit Eccleſię, præſentatus ab habente pinguiorem vocem puta quià plus contulit Eccleſiæ, pręſentatus ab habente pinguiorem vocem præfertur præſentato ab alio pag. 86. num. 28.

Fallit ſi pręſentatus ab alio Patrono eſſet de genere, & familia fundatoris, quià tunc præferri deberet ibid.

Inſtituti hæredes inæqualitèr à fundatore ſunt ęqualitèr Patroni, & æqualia habent vota pag. 86. num. 29.

Vox tamen habentis maiorem quotam dicitur pinguior ibid.

Sed maior pinguendo vocis non dat prælationem ſi præſentatus ab altero cohærede ſit de familia & genere fundatoris, & iſte debet inſtitui ibid.

Fundator beneficii vel Eccleſiæ ſi extraneum nominat in Patronum intelligitur cumulatiuè cum ſe ipſo & proprijs hæredibus, non priuatiuè pag. 99. num 67.

Si fundator in erectione beneficij reſeruat Iuſpatronatus fauore extranei, iſte ſolus erit Patronos, non hæredes Teſtatoris pag. 99. num. 68.

Declara procedere poſt obitum fundatoris, quia ipſe dum viuit non intelligitur excluſus ibid.

Conſilium 4 Calderini declaratur procedere quando fundator non ſolum extraneo, ſed etiam ſibi Iuſpatronatus reſeruauit pag. 99. num. 66. & ſeqq.

Fundator ſi expreſsè ſibi Iuſparronatus non reſeruauit, & paſſus eſt prima vice beneficium liberè conferri, cenſetur decrataſſe beneficium fuiſſe liberum ſecundum Lambertini p. 102. n. 72

Reprobatur hæc Sententia Lambertini pag. 100. num. 73. & plur ſeqq.

Procedit Sententia Lambertini in Eccleſia Collegiata vel Conuentuali, ſecùs in ſimplici ibid.

Ex ſimplici tolerantia fundatoris, quod Eccleſia pro prima vice liberè ab Ordinario prouideatur non inducitur renunciatio Iuriſpatronatus expreſſa nec tacita ſed ſolum remiſſio pro illa vice pag. 102. num. 75.

Fundans Collegialem ſeù Conuentualem Eccleſiam abſque reſeruatione iuris præſentandi cenſetur illud remiſiſſe, non tamen alia iura honorifica pag. 105. num. 79.

Si Fundàtor vocauit coniunctos ex vtroque latere tunc habens hanc qualitatem præfertur pròximiori in gradu ex vno tantum latere coniuncto pag. 165. num 16.

Probans eſſe quem filium Petri N. non probat deſcendentiam à Fundatore, ſi aderant in Ciuitate plures eiuſdem nominis, & cognominis pag. 159 num. 19. pag. 173. num. 31.

Limita ſi habet præſentationem à Patrono pag. 169. num. 30.

Limita etiam ſi Frater eius fuit alias præſentatus & obtinuit beneficium per ſententiam reiecta tali exceptione Canonizantem parentelam ibid.

Conſtito de vacatione beneficii, quodque illud ſit de Iurepatronatus laicorum adiudicari debet habenti qualitates à fundatore requiſitas pag. 170. num. 31.

Etiamſi non fuerit preſentatus a Patronis quando per oppoſitionem factam tempore habili acquiſiuit beneficium, quià habetur, ac ſi fuiſſet a Patronis pręſentatus ibid.

In paritate vocum inſtituendus eſt præſentatus qui eſt de familia fundatoris ad excluſionem extranei compræſentati pag. 370. num 38.

Et ſi extraneus obtineret prouiſionem Apoſtolicam cum derogatiòne medietatis vocum necnon gratificationem, non expreſſa circumſtantia quod alter compræſentatus erat de familia fundatoris, gratia eſſet ſubreptitia ibid.

Et procedit fauore præſentati non ſolum ſi ſit de familia fundatoris, ſed etiam ſi ſit tantum de genere ipſorum Patronorum ibid.

Immo & de genere exiſtentium in quaſi poſſeſſione præſentandi ibid.

Iuſpatronatus gentilitium non ſit hæreditarium in vltimo ſi fundator vocauit illos dè agnatione vel familia cum taxatiua *tantum dumtaxat* pag. 476. num. 4.

Vel ſi dixit *ad illos & non alios*, vel *non niſi ad illos* ibid.

Vel ſi reſeruauit ſolis agnatis ibid.

Vel ſi prohibitionem adiecit qvod non poſſit egredi quoquomodo de ſtirpe, familia, ſeu progenie ibid.

Diſtingue vt taxatiua excludat tranſmiſſionem Iuriſpatronatus ad extraneos quando eſt adiecta limitatiuè ad ipſum Iuſparronatus, ſecùs verò quando eſt adiecta fauore maſculorum aut agnationis pag. 475. num 5.

Et in hoc attenditur ſubſtantia voluntatis fundatoris potius quam cortex verborum ibid.

Taxatiua impedit tranſmiſſionem Iuriſparronatus in extraneos, ſi fundator dixit de deſcendente in deſcendentem meæ familię, & non vltra pag 477. num. 8.

Vel ſi reſeruauit filijs & Nepotibus vſque ad certum gradum, & non aliis ibid.

Ve

Google

Vel ſi adhibeat alia verba importantia durationem Iuriſpatronatus limitatam ad familiam ibid.

In Beneficiis Patronatus prælatio debetur in paritate vocum præſentato qui eſt de Sanguine Fundatoris pag. 12. num. 1. S.

Idem procedit in eo qui eſt de genere Patronorum, ſeù Prȩſentantium ibid.

Fundator ſi reliquit Iuſpatronatus extraneis, iſti dicuntur electi loco illorum de Sanguine, & militat pro eis idem fauor ibid.

Idem procedit ſi Iuſpatronatus tranſiuit in extraneum titulo hæreditario vel ceſſionis, ſeù dotationis ibid.

Nomen Patroni verificatur, & prædicatur de quocumpue poſſidente, & habènte Iuſpatronatus, licet extraneo, & non de genere Fundatoria pag. 12. num. 4. S.

Fauor pralationis in paritate vocum attribuitur æqualitèr illis de familia Fundatoris, ſeù Patronorum pag. 12. num. 3. S.

Quod præferatur in paritate vocum præſentatus, qui eſt de familia Patronorum, ſeu Præſentantium non procedit ſi concurrit præſentatus de familia Fundatoris pag. 12. num. 6. S.

Prȩſentatus de familia Fundatoris præfertur præſentato de familia Patronorum, ſeù præſentantium ibid.

In paritate vocum prȩferendus eſt præſentatus qui eſt vous de Compatronis, & de familia Fundatoris pag. 13. num. 7 & 8 S.

Gratia derogationis, & gratificationis eſt ſubreptitia, & nulla ſi non fuit expreſſum Summo Pontifici quod alter prȩſentatus erat vnius ex compatronis, & de familia Fundatoris pag. 13. num. 8. S.

Deſcendente ab eo qui alias prȩſentauit, aut prouiſioni Beneficij conſenſit, tanquam Patrono non denegatur gratificatio, licet non probetur præciſa deſcendentia ab eo qui fundauit Iuſpatronatus pag. 14. num. 12. S.

Ius alimentorum Patrono debitorum non tranſit in extraneum ad quem deuenit Iuſpatronatus cum non ſit de Sanguine Fundatoris pag. 15. num. 1. S.

Contrarium pag. 15. num. 2. S.

Vide *Alimenta*.

Iuſpatronatus reſeruatum extraneis ſinè taxatina, cenſetur reſeruatum priuatiuè ad hæredes Fundatoris pag. 16. num. 4. S.

Fundator in erectione Cappellaniæ cum onere Miſſarum dicitur aſſignare omnes redditus pro Miſſis pag. 17. num. 5. S.

Vide *Cappellania*.

Fundator ſi vſus eſt verbis ciuilibus in reſeruatione Iurispatronatus gentilitij, non admittuntur ad præſentandum procedentes à radice infecta pag. 115. num 35. S.

In enunciatiuis longè poſt fundationem factis non poteſt conſtitui fundamentum ad dicendum quod fundator vſus ſit verbis ciuilibus pag. 115. num. 36. S.

In dubio vbi fundationis inſtrumentum non reperitur, præſumitur Fundatorem potius vſum fuiſſe verbis naturalibus, quam verbis ciuilibus pag. 115. num. 35. S.

Vide ſupra Fundatio.

F V N V S

Candelæ, & Cerei in Anniuerſarariis, & funeribus ſi dantur ad manus ſingulorum debentur etiam priuilegiatis legitimè abſentibus pag. 9. num. 33.

Sed ſi dantur inſeparate Camerario, aut alteri Capitulum repræſentanti, tunc eas non lucrantur Canonici abſentes cum priuilegio ibid.

Ab Hæredom arbitrio pendet vocare ad funus Defuncti quos volunt vltrà proprium Parochū pag. 44. num. 2. S.

Simoniacum eſt nolle Capitulum concedere ius aſſociandi mortuos, quod habent Regulares, niſi ſuis Clericis Sæcularibus Soluatur emolumentum pro aſſociatione prȩtenſum pag. 44 num. 3. S.

Obligatio vocandi Parochum ad aſſociandum Cadauer intelligitur de Parocho actuali deputato per Capitulum, non de ipſo capitulo habitualem curam habente pag. 44 num. 4. & 5. S.

Non eſt in facultate Hæredum omittere proprium Defuncti Parochum in aſſociatione cadaueris pag. 45. num. 6. S.

Amplia etiamſi defunctus inſſerit accerſiri tantum Regulares ibid.

Et procedit non in ſolo Parocho ſingulari, ſed etiam in Collegio capitulo reprȩſentante Parochum, & habente annexam curam animarum pag. 45. num. 7. S.

Contrarium, & quod procedat ſolum in Parocho actuali eſt verius pag 45. num. 8 S.

Limita hoc contrarium ſi adeſt conſuetudo vocandi capitulum quando inuitantur plures Cruces, quia tunc hæc conſuetudo ſeruanda eſt pag. 45. num. 9. S.

Iudicatum probat conſuetudinem præcedentem, & facit ſtatum contra omnes prætendentis habere ius prohibendi capitulum ab interuentu in funeribus pag. 46. num. 12. S.

Licentiæ datȩ per capitulum peragendi funera abſque illius interuentu ſupponunt antecedens ius in eodem capitulo accedendi in funeribus ſuorum Parochianorum pag. 46. num 13. S.

Conſuetudine quadragenaria poteſt introduci vt in aſſociatione funerum euocetur Clerus Parochiæ defuncti vna cùm Regularibus, pag. 47. num. 14. S.

Talis conſuetudo non eſt merè coactiuà hȩredum, vt prȩcisè Clerum euocent, ſed ſolùm inducit prȩlationem Cleri in caſu quo hæredes velint funus aſſociari per alios extraneos ibid.

Clerus inſeruit Eccleſiæ Parochiali prædicando, celebrando miſſas, & diuina Officia, & adiuuando Parochum in adminiſtrando Sacramenta Parochianis, ideò præferendas eſt extraneis, ibid.

Valdè ȩquum eſt vt extraneis præferri debeant Clerici Eccleſiæ Parochialis in aſſociatione funerum ſuorum Parochianorum p. 47. n. 15. S.

Conſuetudo, ſeù conſtitutio quod in funeribus maior cereus detur Canonicis, & minor Re-

gula-

gularibus ſeruaoda eſt pag. 47. num. 16. S.

Parochi prætendere noo poſsunt maiorem eleemoſinam qu ndo cadauera tumulantur in Eccleſijs Regularium pag. 47 num. 18. S.

Poſsunt tamèn prætendere eandem maiorem, & horificentiorem ratione prærogatiuæ ibid.

Parochi non poſſunt prætendere eleemoſinam duplicata pro tumulatione cadauerum extra propriam parochiam pag 48. num. 20. S.

Limita ſi adeſt in contrarium conſtitutio Sinodalis fundata in præcedenti conſuetudine, pag. 48. num 21. S.

Conſtitutio Sinodalis fundata in pręexiſtenti conſuetudine ſeruanda eſt tanquàm lex municipalis, ibid.

Contrarium, & quod talis conſtitutio non valeat, pag. 48. num. 22. S.

Declara vt non valeat ſi ſit in odium particularis perſonæ putà quandò eligitur ſepultura in Eccleſiis Regularium, ſecùs ſi vniuerſalitèr diſponat quotiès ſepeliri contingat extrà Parochiam ibid.

Contrarium vt non valeat etiamſi vniuerſalitèr diſponat pag. 49. num. 23. S.

Parochi poſſunt prætendare eleemoſinam duplicatam pro tumulatione Cadauerum extrà Parochiam ſtante conſuetudine immemorabili, pag 49. num. 23. & ſeqq. S.

Eleemoſina duplicata, aut alitèr maior ſolita pro tumulandis Cadaueribus in Eccleſijs Regularium attenta immemorabili omninò debetur, pag. 50. num 32. & ſeqq. S.

Vtrum ad hoc ſufficiat conſuetudo 40. annorum, ibid.

Centenaria ad hoc ſufficit prout immemorabilis, pag. 51. num 35. S.

Etiam conſuetudo centenaria pręſumit meliorem titulum de Mundo, ibid.

Prætenſio Parochi de duplicata eleemoſyna pro tumulando cadauere extrà parochiam eſt monopolium, ſcandalum, Auaritia, & corruptela contra libertatem Eccleſiaſticam, pag. 50. num. 28. S.

Declara vt ibid. & num. 29. & ſeqq.

Ius Sepulturæ eſt quid diſtinctum a quarta funerali, & in quo differant pag. 50. num. 32. S.

Conſtitutio Pii V. aſſignans Vicariis perpetuis diuerſarum Parochialium Vrbis omnia emolumenta funeralium vltrà congruam, locum haber in funeribus etiam non Parochianorum, attenta declaratione Alexandri VII. pag. 53. num. 42. S.

Contrarium eſt verius de iure ſecluſa dicta declaratione, ibid.

Eccleſia titularis non adminiſtrant Sacramenta ſuo Cardinali, neque ei ſoluitur quarta ex illius funere, pag. 67 num. 31. S.

Vide plura in verbis *Sepultura quarta*.

G

GABELLA

Cathedraticum non eſt gabella pag. 2. num. 3. S.

Priuilegium Camerale nil aliud continet quam generalem exemptionem ſeù franchitiam conceſſam Officialibus Cameræ ab omnibus gabellis, & vectigalibus, ibid.

GALLVS

Gallici cum Ianuenſe duellum proptèr caput Bouis quod vterque geſtabat in ſcuto, quomodò per Ianuenſem fuerit eluſum, pag. 41 n. 5. S.

GARZIAS

Garzias tenens coadiutum optare poſſe, præbendam ab eo dimiſſam ſtatim acquiri coadiutori refellitur pag. 222. num. 12. & ſeqq.

Obtinens Præbendam inſeparabilitèr annexam coadiutus optare non poteſt etiam extrà conſuetudinem contrà Garziam pag. 221. num. 7. pag. 224. num. 19. & ſeqq.

Garzias firmans Canonicum beneficium reſeruatum obtinentem optare non prohiberi reprehenditur pag. 223. num. 18. & 19.

Garzias dubitans de concluſione quod Regula 2. Cancellariæ non comprehendit Cardinales refellitur, pag 244. num. 21. & ſeqq.

Idem reprobatur tenens non requiri licentiam in abſentia ex cauſa ſtudij pag 9. num. 6. S.

Idem refellitur dicens onera Miſſarum deducenda eſſe de valore Beneficij ſimplicis non ſacerdotalis nec reſidentialis pag. 16. num. 2, & ſeq. & num. 5. S.

Reprehenduntur Garzias & alij cum eo ſupponentes beneficia difformia ſub eodem tecto eſſe compatibilia abſque diſpenſatione Epiſcopi vel iſtam non ſuffragari ſuppo[illegible] incompatibilitate pag 20. num. 2. S.

Garzias de Beneficijs par. 5. c[illegible] 1. reprobatur, pag. 92. num. 45. & ſeqq.

GAVDIVM

Riſus, & Gaudium ficte ſtare non poſſunt in corde mæſtiſſimo pag. 473. num. 18.

GENERALIS

Capitulum generale habet auctoritatem in ipſum Generalem, quem corrigere, & punire poteſt, & eſt ſemper illi ſuperior p. 17. n. 18. V.

Et ne dum ei competunt quę competunt Generali Ordinis, ſed multò maiora, & plura poteſt efficere, quæ per ſe non poteſt ipſe Generalis ibid.

Capitulum generale gerit perſonam Principis magis quam Generalis qui Capitulum in Superiorem recognoſcit, & ab illo ſuam poteſtatem habet, pag. 21. num. 22. V.

Iuriſdictio Generalis, & aliorum Prælatorum inferiorum in Religionibus procedit à Capitulo generali illam habente immediantè ab Eccleſia, & a Summo Pontifice p. 20. num. 24 V.

Prior maioris Carthuſiæ eſt etiam vti talis Miniſter

ſter Generalis totius Ordinis Carthuſienſis, pag. 27. num. 19. V.

Carthuſiani pręter generalem, ſeù Priorem maioris Carthuſię non habent Prelatos medios vnius Nationis vel Prouinciæ p. 21. n. 22. V

G E N T I L E S

Iuſpatronatus dicitur mixtum quoties ad ius præſentandi vocantur gentiles, & agnati cum qualitate hereditaria pag. 78. num 1.

Et ad effectum ſuccedendo in eo requiritur duplex qualitas, vna ſanguinis, alia hæreditatis ibid.

Sed qualitas hereditaria ſufficit vel reſpectu primi acquirentis vel reſpectu vltimi morientis nec requiritur reſpectu vtriuſque p. 78. n. 2.

Verbum deſcendentes in Iuriſpatronatus mixto, Agnatos ſeù gentiles ſignificat pag. 82. num. 15.

Vide *Heres Iuſpatronatus*.

Sacerdotes Iouis apud gentiles, Flamines Diales nuncupati, ab eſse non poterant etiam ex cauſa neceſſaria ob aduerſam valetudinem abſque licentia Summi Pontificis p. 488. num. 24

G E N V S

Maior pinguedo vocis non dat prælationem præſentato ab habente maiorem quotam hæreditatis, ſi pręſentatus ab altero cohærede ſit de familia, & genere fundatori, & iſte debet inſtitui pag. 86. num. 29.

Fundatio pro illis de genere meo, & matris meæ non requirit vtriuſque lateris coniunctionem in pręſentando, ſed alterutram tantùm pag. 165 num. 11.

Et ibi particula Et non ſtat copulatiuè nec diſiunctiuè cum prelatione ſecundum ordinem ſcripturę, ſed parificatiuè, vt præſentandus accipiatur de vna vel alia linea arbitrio Patronorum, ibid.

Maximè ſi plura ſint beneficia fundata quam ſit veriſimile adeſſe vtrinquè coniunctos qui poſſint præſentari pag. 166. num. 12. p. 172. n. 31.

Pro illis de genere meo & matris meę, etiamſi ibi *Et* non ſtaret copulatiuè itaut non requireretur concurſus vtriuſque coniunctionis, tamèn habens vtramque præferri debet habentibus vnam tantùm pag. 166. n. 11. p. 172. n. 32

Contrarium ibid.

Et in caſu dicto ſtat copulatiuè & requiritur vtraque coniunctio quandò fundator vocat duplicem caſatam vel lineam per modum vnius, putà ſi vocat in ſingulari ſuam familiam, quam explicat de vtraque Caſata ſecus, vbi vocatur duplex linea per modum duplicis caſatæ ſubſtantiuè pag. 166. num. 13.

In Hiſpania ex conſuetudine Illegitimi veniunt appellatione illorum de genere & parentela a pag. 168. num. 24. & 27.

G E R M A N I A

Conuentus Fratrum Minorum Spruch in Germania eleemoſynas recepit ab Auſtriacis p 48. n. 90

Tiberius noluit adire per ſe ipſum legiones Germaniæ, & Pannoniæ, ne vnam offenderet ſi aliam priùs ingrederetur, & ideò miſit ad eas Germanicum & druſum eius filios, pag. 207. num. 58.

Conſuetudo generalis in Eccleſijs Germanæ viget quod electiones fiant per maiorem numerum comparatiuè. pag. 390. num. 25.

Per non dimiſſionem primi Canonicatus intrà bimeſtre a die adeptæ poſſeſſionis ſecundi ipſo iure vacat vterque, pag. 183. num. 29.

Limitatur ex Generali conſuetudine Germaniæ retinendi plures Canonicatus, & prębendas in diuerſis Collegiatis, pag. 183. num. 30.

Contrarium niſi interueniat Apoſtolica diſpenſatio pag. 183. num. 31.

Paſſim tamen conceditur Apoſtolica diſpenſatio pro Canonicatibus Germaniæ ibid.

G E R M A N I C V S

Vide *ſupra Germania*.

G L O S A

Gloſa in can. primo in verbo Conſtituendum diſtin. 18. explicatur pag. 300. num. 43 & ſeqq.

Et fuit male intellecta a Canoniſtis p. 300. n. 43.

Pręſentari ab Vniuerſitate vel Collegio ſi paria vota bis in ſcrutinio vterque ſortius ſit Papa non poteſt gratificare pendente adhùc termino ad eligendum, ſed tantum eo tranſecto conferre iure deuoluti pag. 90. num. 37. & ſeqq.

Gloſa & Doctores contrarium tenentes reprobantur, ibid.

Verba *de licentia ſedis Apoſtolicæ* in cap. *ſuper ſpecula de Magiſtris* intelligenda ſunt de licentia ſpeciali non de generali, contra Gloſſam, pag. 10. num. 6. S.

G O N Z A L E S

Gonzales & Rotæ notantur quod vocæ commodę ſubſtentationis vſi ſunt reſpectu Eccleſiæ non numeratę, pag. 315. num. 28.

Canonicus Coadiutus poteſt optare præbendam annexam Canonicatui ſeparabiliter & reuocabilitèr de communi contrà Gonzal. p. 220. n. 1.

Gonzales negans Coadiutum optare poſſe quandò procedat & quando non pag. 221. num. 7.

G O Z Z A D I N V S

R. P. D. Vliſſes Ioſeph Gozzadinus laudatur, pag. 227. num. 1.

G R A D V S

Non poteſt fieri acceſſus ab vno gradu extremo inferiori ad vnum extremum ſuperiorem rupto medio pag. 80. num. 10.

In paritate gradus coniunctus ex vtroque latere, præfertur in Iurepatronatus coniuncto ex vno latere tantùm, ſecus in diſparitate gradus, quia tunc præfertur proximior coniunctus ex vno latere tantùm. pag. 164. num. 8.

Coniunctis in pari gradu ex latere materno, ſi alter eorum ſit etiàm coniunctus ex latere paterno licet in gradu remotiori, pręfertur alteri ex latere matris tantùm coniuncto p. 165. n 9.

Si fundator vocanit Coniunctus ex vtroque latere, tunc habens hanc qualitatem, præfertur proximiori in gradu ex vno tantum latere coniuncto, pag. 165. num. 10

Vbi potioritas eſt in linea vel ſexu, remotior lineæ vel ſexus præfertur proximiori, ibid.

Potioritas ſi ſit in qualitate coniunctionis ex vtroque latere, remotior cũ hac qualitate vincit proximiorem ex vno tantum latere coniunctũ ibid.

In Iurepatronatus prout in ſucceſſionibus ſublata differentia Agnatorum, & cognatorum attenditur quis ſit proximior in gradu, p. 165. n. 11

Et proximior in gradu licet ex vno tantùm latere coniunctus vincit remotiorem coniunctum ex vtroque latere, ibid.

Vide *Agnatus. Cognatus. iuſpatronatus.*

Nouus conſenſus non requiritur ad matrimoniũ contractũ intèr perſonas inhabiles ſub conditione ſi Papa diſpenſauerit quando Papa diſpenſat in radice in gradibus iure tantum poſitiuo prohibitis, ſecus ſi ſunt Prohibiti iure diuino pag. 82. num. 34. & ſeqq. S.

Vide *Diſpenſatio.*

Cardinalis Diaconus non poteſt ad gradum Epiſcopalem peruenire, niſi prius Diaconiam dimittat, & aſſumat titulum pag. 67. num. 29. S.

G R A T I A

Gratia Pontificis recipere dimidiatam, & truncam in iure abhorret pag. 6. num. 18.

Lex particularis priuilegij non autem Concilij vnicæ attendi debet circa gratiam gaudendi fructibus & alijs emolumentis tempore vacantiæ. p. 9. num. 31.

Amplia etiamſi gratia ſit conceſſa ad limites Concilij, quià Concilium dicitur conſideratum tantùm pro diſignando tempore vacantiæ ibid.

Gratia derogationis Iuriſpatronatus Eccleſiaſtici eſt ſubreptitia, ſi pro tertia parte tantum ſit laicale & non exprimatur mixtura pag. 74. n 1.

Gratia derogationis Iuriſpatronatus in totum attenta lite ſuper eo non eſt attendenda ſi patronus tàm antè quàm poſt litem motam erat in quis poſſeſſione preſentandi, pag. 96. num. 55.

Contrarium quod ſufficiat verificari litem eo modo quo fuit narrata vertens inter Ordinarium, & patronus pag. 96. num. 56.

Limitatur hoc contrarium ſi de tẽpore gratiæ patronus iam præſentauerat, ſtante clauſula dummodò non ſit alteri ius quæſitum, quæ etiam omiſſa regularitèr ſubintelligitur, ibid.

Si extraneus obtineret prouiſionem Apoſtolicam cum derogatione medietatis vocum, necnon gratificationem non expreſſa circumſtantia quod alter compręſentatus erat de familia fundatoris gratia eſſet ſubreptitia pag. 370. n. 38.

Et procedit fauore præſentati non ſolum ſi ſit de familia fundatoris, ſed etiam ſi ſit tantum de genere patronorum ibid.

Immò & de genere exiſtentium in quaſi poſſeſſione præſentandi, ibid.

Derogatio Apoſtolica medietatis vocum cum aſſertiua præſentationis alterius medietatis valet etiamſi de tempore gratię pręſentatio non adeſſet, ſed ſuperuenerit. pag. 373. num. 45.

Intellige ſi ſuperuenerit intra quadrimeſtre, & fiat coram Superiore infra dictum tempus ibid.

Et coràm Papa debet exhiberi nominatio in Camera, ſeù Cancellaria intrà eundem terminum ibid.

Amplia etiamſi gratia emanaſſet ſuper præſentatione iàm facta ſed inualidè vt adhuc ſubſiſtat ſi intrà terminum noua, & valida ſuperueniat, ibid.

Vide etiam *Derogatio.*

Vltimus ſtatus attènditur reiecta indagine tituli ad ſubſtinendam gratiam Apoſtolicam, pag. 269. num. 36.

Præſentatus ad beneficium curatum cuius erat adminiſtrator, & in adminiſtratione continuas incidit in pœnam c. auaritię de elect. in 6. & illo priuatur, & gratia poſteà obtenta non facta mentione de dicta intruſione, ſeù adminiſtratione eſt ſubreptitia, & nulla p. 266. n. 28.

In Iurepatronatus quidquid Princeps concedit contrà Ius ſemper dicitur ex gratia, ſeù priuilegio, pag. 361. num. 11.

Iuſpatronatus de iure ex tribus tantùm cauſis valide acquiri poteſt, ſcilicèt fundationis, conſtructionis, & dotationis, pag. 362. num. 16.

Et acquiſitio ex quouis alio titulo eſt merè gratioſa, & ex priuilegio, pag. 363. num. 17.

Vidę *iuſpatronatus Priuilegium.*

Ante appoſitionem paruæ datæ gratia non dicitur perfecta, pag. 118. num. 2.

Parua data non requiritur ad perficiendam, gratia ſed ſolum vt conſtet de tempore ſignaturæ ad quod fiat retrotractio conſenſus pag. 110. n. 8.

Gratia perficitur per ſolam ſignaturam Papæ pag. 120. num. 8. & 9.

Lotter contrarium firmans reprehenditùr, pag. 120. num. 9.

Dilatio in gratia eſt mora non conditio, differens non ſuſpendens pag. 121. num. 9.

Dilatio gratiæ vſque ad tempus datæ per Datarium apponendum eſt interprætatio introducta de ſtylo quæ veritatem, & perfectionem gratiæ immutare non poteſt ibid.

Princeps quando ſignat gratiam facit, & in eo tempore præſumitur velle datam apponi ab officiali, ibid.

Supplicatio ſtatim ac habet ſignaturam continet gratiam perfectam licet careat parua data pag. 121. num. 11. pag. 128. num. 30.

Dies, & tempus non requiritur ad perfectionem beneficij, & gratiæ pag. 121 num. 10.

Dies, & tempus requiritur vt poſſit probari falſitas gratię vel Beneficij ibid.

Item requiritur ob præiudicium tertij habentis Ius quæſitum ex alia gratia ibid.

In litteris gratiæ attenditur data non præſentatio ſupplicationis, ſecus in reſcriptis pœnitentialibus, pag. 124. num. 18.

Con-

Conſenſus cauſalis Reſignantis cum Signatura Papæ perficit gratiam pag. 129 num. 34.
Declara, vt perficiat reuocabilitèr arbitrio reſignantis donèc acceſſerit conſenſus formalis, pag. 129 num. 34 pag. 131. num. 39.
Conſenſus formalis non requiritur ad perfectionem gratiæ ſed ad meram illius executionem, & pro facienda expeditione pag. 130. num. 35
Merlin. deciſ. 281. dicens perfectionem gratiæ incipere a die datæ reprehenditur pag. 133. n. 42
Arbitrium Datarij circà appoſitionem datę non reſpicit ipſam gratiam, ſed tantùm initium gratiæ pag. 134. num. 45.
Et poteſt Datarius hoc arbitrium exercere etiàm poſt mortem Reſignantis ibid.
Et poteſt reddere gratiam vtilem vèl inutilem iuxtà tempus datæ quod apponet antè vel poſt obitum Reſignantis pag. 134. num. 46.
Regularitèr tamèn ſolet apponere datam ſub die præſentatę, ibid
Etiàm poſt ſignatam ſupplicationem antè conſenſum extenſum, & appoſitionem datæ res dicitur integra, & gratia non eſt perfecta, pag. 136. num. 51.
Hodiè gratia non dicitur perfecta ante conſenſum praſtitum in Cancellaria, ſeù Camera, pag. 136. num. 54.
Et recipit perfectionem ab iſto conſenſu & a Data tanquàm a cauſa formali ibid.
Gratia Reſignantis recipit perfectionem a Signatura, ibid.
Incipit tamèn ſolùm operari a die datæ, ibid.
Quod omnes actus expeditionis gratiæ dentur ſub die præſentatæ ſupplicationis plerumque fit ad occurrendum diſpoſitioni Regulæ de viginti, pag. 137. num. 57.
Poſſunt tamèn poni & extendi ſub alia die, & de facto quandoquè ponuntur, & totum pendet ab arbitrio Datarij ibid.
Actus expeditionis gratiæ non ponuntur ſub die præſentatæ ſupplicationis, ſed ſub alia ad protrahendum tempus præſcriptum publicationi litterarum per conſtitutionem Gregorianam, pag. 137. num. 57.
Item ad conſeruandum ad talem diem Reſignanti fructus Beneficij, ibid.
Item vt Reſignatarius poſſit complere ætatem ad beneficium requiſitam ibid.
Notitia obitus Reſignantis ſuperueniens antè conſenſum, & ſi gratia nondùm perfecta inducit malam fidem in Officialibus Datariæ adeout non valeant amplius recipere conſenſum, pag. 138. n. 58.
Vide etiàm *Reſignatio*)
Non expraſſa manualitas beneficijs non reddit gratiam ſubreptitiam pag. 379 num. 24.
Et Abbas poteſt remouere prouiſum a Papa de Beneficio manuali pag. 379. num. 25.
Declara procedere ſi Papa ſimpliciter conferat beneficium, ſecus ſi conferat perpetuò quoad vixerit ibid.
Actus coràm Executore dato in gratia ſubreptitia ſunt nulla ex defectu Iuriſdictionis, pag. 395. num. 47. pag. 396. num. 53.
Fortiùs quandò coràm eo fuit oppoſitum de ſubreptione Gratiæ ibid.
Et quando Papa in ſecundis litteris declarauit nullitatem actorum, volendo quod valeant a die gratiæ poſterioris pag. 396. num. 53.
Reprobato ab examinatoribus Synodalibus concedi poteſt nouum examen ex gratia p 261. n. 8
Gratia admiſſionis ad nouum examen quando de iure competebat recurſus a reprobatione examinatorum dicitur emanata per viam Iuſtitiæ, pag. 261. num. 11.
Et non dicitur inferre præiudicium ei qui prouiſionem obtinuit ob inhabilitatem reprobati, ibid.
Secùs ſi de iure non debebatur appellatio vel recurſus, ibid.
Vbi àliquid conceditur ex gratia & contrà diſpoſitionem iuris conceſſio facta in vno caſu non extenditur ad alium diuerſum p. 191 n. 13
Amplia vt neque extendatur ad alium ſimilem, & connexum, ac dependentem, ibid.
Gratia denominationis alternatiuè in vnione conceſſa ad certos caſus firmat in reliquis prænominationem a digniori deſumendam, pag. 190 num. 12 & ſeqq. & num. 15.
Regula de Annali non impedit nouarum gratiarum impetrationem, pag. 252. num. 50.
Ideo non repellit eum qui obtinuit reualidatoriam primæ prouiſionis ibid.
Gratia reualidatoria debet expediri intrà tres menſes ex Decreto apponi ſolito per Reuiſores ſupplicationi ſub pœna nullitatis ibid.
Simile Decretum ſolet aboleri per ſubdatatium pag. 252. num. 51.
Vel per Regentem Cancellariæ concedi licentia expediendi non obſtante lapſu dicti temporis, pag. 252. num. 52.
Tale Decretum reſpicit ſolum intereſſe Officialium Datarię & Cancellariæ quorum fauore dumtaxàt non autem partis apponitur ibid.
Gratia reualidatoria an præiudicet impetrationi medio tempore factæ pag. 361. num. 13.
Gratia coadiutoriæ cum futura ſucceſſione fit per Papam non iure Ordinario, ſed diſpenſatiuè derogando diſpoſitioni iuris communis, pag. 330. num. 8. & 9.
Amplia etiamſi agatur de Coadiutorijs Eccleſiarum Cathedralium pag. 330. num. 8.
Annata non ſoluitur ratione ipſius gratiæ collationis, ſeù coadiutoriæ pag. 329. num. 4.
Declara vt pag. 330. num. 7.
Cõmunè ſeruitium ſolutum pro gratia coadiutoriæ non eſt reſtituendum ob prędeceſſum coadiutoris, pag. 331. num 10. & ſeqq.
Nec eſt ſolutum principaliter & finalitèr ratione perceptionis fructuum poſt mortem coadiuti, ſed tanquàm onùs iniunctum a Papa ipſi Coadiutoriæ, vt odioſæ ibid.
Commune ſeruitium in gratijs Coadiutorię ſoluitur in ipſo actu expeditionis litterarum tanquàm purè debitum pag. 332. num. 13. & ſeq.
Non eſt Simoniacum aliquid recipere pro gratia coadiutoriæ diſpenſatiua & exorbitante a iure pag. 335. num. 27.

Vide etiàm *Coadiutoria*.

Gratia dicitur conſumpta per expeditionem litterarum prouiſionis, pag. 335. num. 30.

Priori gratiæ non derogat poſterius reſcriptum ſi illa Papæ non fuit narrata, pag. 261. n. 9.

Declaratio quod prior gratia intelligatur proùt de iure eſt ótioſa, quia ſemper ſubintelligitur pag. 262. num. 12. pag. 265. num 24..

Clauſula proùt de Iure non tollit gratiam nemini præiudicialem, pag. 265. num. 25.

Et gratia nondùm ſignata nullum dicitur quæſitum ius antè ſignaturam Papæ ſed ſolùm quædam ſpes vana, & incerta, pag. 266. num. 27 pag. 275. num. 51.

Pro executione gratiæ ſufficit verificari litem eo modo quo fuit narrata Pontifici p. 97. n. 60

Sola expræſſio Vicariæ ſufficit vt Papa cenſeatur cogitaſſe de exiſtentia Iuris Parochialis penes alium, cui libera prouiſio preiudicet ad euitandam ſubreptionem gratię, pag. 443. num. 40. pag 445. num. 48.

Gratia derogationis, & gratificationis eſt ſubreptitia, & nulla ſi non fuit expreſſum Summo Pontifici quod alter præſentatus erat vnus ex compatronis, & de familia Fundatoris, pag. 13. num. 8. S.

Narrata ſi non iuſtificantur, gratia omninò concedit, pag. 14, num. 15. S.

Captioſa, & obſcura narratiua, ex qua Papa poteſt decipi, gratiam reddit ſubræptitiam pag. 39. num. 10 S.

Priuilegia, & gratiæ, ac beneficia principum regularitèr cenſentur perpetua p. 25. num. 27. V.

G R A T I A N V S

Textus in Canone in ordinatione 14. diſt. 61. ſumptus fuit per Gratianum ex Regula S. Benedicti cap. 64. de ordinando Abbate, pag. 13. num. 14. V.

G R A T I F I C A T I O

Prouiſio Apoſtolica cum derogatione & gratificatione obtenta per pręſentatum ab habent pinguiorem vocem in concurſu conſanguinei præſentati ab alio cohærede non expreſſa pręſentatione & concurſu Conſanguinei eſſet ſubreptitia, ſtante clauſula dummodò non ſit alteri ius quęſitum pag. 87 num 29.

Vniuerſitas vel collegium habens Iuſpatronatus ſi diuidatur in duas partes habentes æqualia, vota quarum vna vnum, alia, alium præſentet vtraque valet, & eſt locus gratificationi penſatis meritis vtriuſque pręſentati p. 87. n. 30.

Contrarium quod nulla præſentatio valeat contrà Lambertinum pag. 88. num. 31. & ſeqq.

Si tamèn vna pars præſentauit digniorem illa dicitur maior, & ſanior, & ille dignior vti ſolus electus debet in inſtitutione gratificari per actum iuſtitiæ, & in hoc ſenſu ſaluatur Doctrina Lambertini pag. 89. num. 34.

Si autem cum paritate votorum concurrit paritas meritorum in pręſentatis, electio non eſt concluſa, nec eſt locus gratificationi Ordinarij, aut alterius inferioris a Papa pag. 89 num. 35.

Præſentati ab Vniuerſitate vel Collegio ſi paria vota bis in ſcrutinio vterque ſortitus ſit Papa ſolus poteſt gratificare etiàm pendente termino ad eligendum, inferior vero non poteſt gratificare, ſed tantùm prouidere iure deuoluto elapſo dicto termino, pag. 89. num. 35.

De opinione quod Papa gratificare poſſit in d. caſu etiàm pendente termino ad eligendum author dubitat pag. 90. num. 36.

Papa in dicto caſu non poteſt gratificare pendente termino, ſed tantùm eo tranſacto conferre iure deuoluto, pag. 90. num. 37. & ſeqq. vſque ad 47.

Gloſſa & Doctores contrarium tenentes reprobantur, ibid.

In Collatione ſimultanea Epiſcopi, & Capituli ſi Epiſcopus vnum Capitulum alium nominet Papa non tenetur conferre vni ex nominatis aut gratiacari digniori pag. 91. num. 40.

Pinguiorem hoc caſu cenſeri vocem Epiſcopi qui ſentiant pag. 91. num. 41.

Bonum eſſet ſi ſeruaretur in praxi hæc opinio, & quare ibid.

Opinio quod gratificatio debeatur nominato ab Epiſcopo non procederet ſi nominatus a capitulo præponderaret in meritis, & tunc Papa conferre poſſet cui vellet etiam tertio vel iure prauentionis vel iure deuoluto. ibid.

Patroni plures ſingulares ſi diſcordent in præſentatione ſit locus gratificationi pag. 92. num. 42.

Non procedit quandò illi plures conſtituunt vnicam vocem indiuiduam, vt in Vniverſitate, & Collegio, quià tunc attenditur tantùm factum à maiori parte, & ſi partes ſint æquales nulla dici poteſt facta præſentatio. ibid.

Ideò hoc caſu nulla eſset prouiſio Apoſtolica facta pendente termino ad præſentandum fauore vnius ex præſentatis, vel etiàm tertij ibid.

Declarat vt collatio facta per Papam vel ordinarium termino durante pendeat ab euentu & valeat ſi patroni non reclament vel in termino eligant pag. 92. num. 43.

Non tamèn intrat durante termino collatio Apoſtolica per viam gratificationis, nèc gratia cum derogatione medietatis vocum p. 92. n. 44

Vnus ex pluribus præſentatis ab eodem patrono poteſt obtinere gratificationem, non autem derogationem pro medietate pag. 93. num. 44.

Neque tunc quis dicitur habere medietatem vocis ſed omnes habent integram vocem ibid.

Garzias de benef. par. 5. cap. 1. reprobatur pag. 92. num. 93. pag. 93. num. 46.

Gratificatio & derogatio medietatis vocum ſunt duo diuerſa pag. 93. num. 46.

Stante paritate votorum in repetitis ſcrutiniis poteſt Epiſcopus gratificari perſonæ ſibi magis beneuiſæ pag. 108. num. 105.

Et poteſt præferre eum quem maioribus ſtudijs ac meritis iuuari cognoſcit ibid.

Stante paritate votorum Pontifex ſolus poteſt di-

durante tempore ad eligendum præſcripto gratificare cui vult ex electis pag. 115. n. 132.

Non tamen conferre poſſet extraneæ perſonæ tutæ deuoluti niſi elapſo dicto tempore ibid.

In paritate vocum ſi extraneus obtineret prouiſionem Apoſtolicam cum derogatione medietatis vocum, nec non gratificationem non expræſſa circumſtantia quod alter compræſentatus erat de familia fundatoris, gratia eſſet ſubreptitia pag. 370. num. 38.

Et procedit fauore præſentati non ſolum ſi ſit de familia fundatoris, ſed etiàm ſi ſit tantum de genere ipſorum patronorum ibid.

Immò & de genere exiſtentium in quaſi poſſeſſione præſentandi, ibid.

In parochialibus affectis & reſeruatis vbi ad Papam ſpectat conferre, ad Epiſcopum concurſum inſtituere Epiſcopus eligit digniorem, & poteſt intèr plores æquè idoneos vnum gratificare pag. 464. num. 7.

Et Papa non poteſt præterire electionem ſeù gratificationem Epiſcopi ibid.

Contrarium i. quod licet ex ſtylo Papa regularitèr conferat prælecto ab Epiſcopo non tamen ad id arctetur, & poſſit conferre Oppoſitori, ſi illum digniorem, & præferendum exiſtimet ibid.

Gratia derogationis & gratificationia eſt ſubreptitia, & nulla, ſi non fuit expreſſum ſummo Pontifici quod altèr præſentatus erat vnus ex compatronis, & de familia Fundatoris pag. 23, num. 8. S.

Deſcendenti ab eo qui alias præſentauit, aut prouiſioni Beneficij conſenſit, tanquam patrono non denegatur gratificatio, licèt non probetur præciſa deſcendentia ab eo qui fundauit Iuſpatronatus pag. 24. num. 12. S.

G R A V A M E N

Circà grauamen ab examinatoribus illatum Rota detulit iuramento ipſius grauati fide digni, pag. 267. num. 28.

G R A V E

Ardua a non arduis & grauia a leuibus diſtinguere difficillimum eſt, & valdè ionolutum, pag. 303. num. 73.

G R E G O R I V S

Conſtitutionem Pij V. prohibentem extenſionem conſenſus poſt mortem Reſignantis abrogauit Gregorius XIII. & renouauit antiquas Alexandri VI. & Leonis X. dictam extenſionem permittentes pag. 226. num. 24. & 26.

Litteræ Gregorij XII. poſt declarationem Concilij Piſani non ſunt legitimi Pontificis pag. 222 num. 72.

Breue Gregorij XIII. ſupèr præcedentia Capituli Penoen. pag. 225. num. 72.

Gregorius XIII. per regulam de publicandis reſignationibus infrà ſex menſes obuiauit omnibus fraudibus quæ à conſenſus extenſione poſt mortem proueniebant pag. 126. num. 25.

Actus expeditionis gratiæ non ponuntur ſub die præſentatæ ſupplicationis, ſed ſub alia ad protrahendum tempus præſcriptum publicationi litterarum per conſtitutionem Gregorianam pag. 137. num. 57.

G V A R D I A N V S

Proptèr vnius Guardiani ignorantiam Fratres eleemoſynæ ſubſidio, & patronos effectu ſuæ voluntatis fraudari non eſt congruum, pag. 51. num. 97.

G V A S T A L L A

Abbati Guaſtallæ non licèt Baldachinum erigere pag. 24. num. 10. S.

G V I G O

Guigo Quintus Miniſter generalis & prior Maioris Carthuſiæ conſuetudines Ordinis Carthuſienſis primus ſcripto digeſſit pag. 4 num. 5. V.

H

H A B E R E

NEmo dat quod non habet pag. 19. num. 20. V.

H A B I L I T A S.

In Iurepatronatus paſſiuo an præſentatus conſanguineus inhabilis poſſit habilitari per diſpenſationem contradicente altero conſanguineo habili æque vocato, pag. 269. num. 38. & plur. ſeqq.

Si vocati ſint habiles de tempore vacationis non datur habilitatio in præiudicium iuris quæſiti alteri tunc habili pag. 270. num. 39.

Amplia ſiuè habilis ſit æqualitèr, & contemporanee vocatus, ſiuè per prius & poſterius & ſubſidiarie tantùm ibid.

Si requiratur habilitas de tempore præſentationis tantùm poteſt præſentari inhabilis ſub ſpe futuræ habilitationis ſeù diſpenſationis non attenta oppoſitione aliorum vocatorum habilium pag. 270 num. 40. & ſeqq.

Declara dummodo habilitas ſeù diſpenſatio obtineatur intra quadrimeſtre conceſſum ad præſentandum pag. 270. num. 40.

Et alius habilis non habet Ius quæſitum niſi quatenus præſentatus ſit inhabilis in fine quadrimeſtris, pag. 270. num. 41.

Maximè ſi oppoſitor habilis ſit tantum ſubſidiariè vocatus in defectum præſentati pag. 271. n. 42.

Oppoſitori qui intrà quadrimeſtre impedit diſpenſationem non quæritur ius ex inhabilitate præſentati etiam poſt quadrimeſtre impedimento durante pag. 271. num. 43.

Neque ei quæritur ius ſi habilitatio denegetur, putà Clericatus abſque iuſta cauſa, ibid.

Ab iniuſta Ordinarii denegatione poteſt appellari cum proteſtatione quod interim non currat

termi-

terminus ob impedimentum ibid.

Non tamen eſt neceſſaria dicta proteſtatio, ibid.

Impedito non currit tempus ibid.

Quadrimeſtre ad fauorem præſentati vt poſſit interim habilitari computatur detracto toto tempore præteriti impedimenti, coniungendo tempus prius & poſterius ibid.

Habens ſpem a conditione pendentem non poteſt conſulto facere vt conditio verificetur in ſui fauorem, & in præiudicium àlterius, pag. 271. num. 42.

Diſpenſatio Papæ ſuper ætate paſſim conceditur in Beneficijs de Iurepatronatus, etiam exſiſtentibus in ætate 9. vel 10. annorum ex cauſa rationabili ibid.

Cauſa rationabilis ad hunc effectum reputatur ſi ſit ex compatronis vel de ſanguine fundatoris, vel de conſanguineis patronorum ibid.

Relaxatio Prouincię non eſt cauſa ſufficiens ad annullandam electionem, niſi etiam probetur Electum eſſe omninò inhabilem ad illam reformandam pag. 353. num. 6.

Iudicium & conſenſus multorum electorum excludit prꝗſumptionem inhabilitatis, & in ſufficientiæ electi, ibid.

Cauſæ inhabilitatis electi ad caſſandam electionem ſufficit quod innoteſcant Prꝗlato extra iudicialiter, & ſecretè pag. 353. num. 7.

Contrarium pag. 374. num. 8. & ſeqq.

Cauſa irritandi electiooem etiamſi deſumi poſſit ex priuatis notitijs, & ſecretis, debet tamèn eſſe grauis, & rationabilis, & quę apta ſit iuridicè probari ſi fuerit neceſſe, pag. 355. num. 13. & 14.

Maximè ſi tendant ad probandum inaptitudinem & inhabilitatem electi, pag. 355. oom. 17.

Atteſtationes ſuper habilitate electi præualent contrariis ſecretis ootitijs pag. 355. num. 17.

Vide etiam *Electio. Inhabilis. qualitas*

H A B I T A T I O

Sufficit preſumpta habitatio Cardinalis in ſuo titulo ad effectum vt in ſua Eccleſia ſepeliri debeat, licet alibi habitaret pag. 66. 28. S.

H A B I T V S

Habitus ſeù potentia ad hæreditatem non tollitur niſi per renunciationem hæreditatis, pag. 81. num. 11.

Ius denominationis hęredis eſt incorporeum, & non requiritur actu, ſed ſufficit habitu ad ſuccedendum in feudo vel in Iurepatronatus mixto, ibid.

Iura quæ durant habitu ruducuntur ad actum ipſo iure pag. 281. num. 24.

Habitus quotidiè poteſt ad actum reduci ibid.

Et poteſt contingere ſine noua authoritate ibid.

Declaratio Collegialitatis Eccleſię quę talis eſt habitu ſpectat ad quemuis Iudicem Ordinarium Eccleſiarum ibid.

Collegiata habitu, & actu dici non poteſt niſi ſint ad minus tres Canonicis pag. 181. num. 27.

Non tamen requiritur quod ibi adſit Prælatus, pag. 182 num. 28.

Ad extinguendum Collegium in actu attenditur factum de facto, ſed in habitu attenditur factum de iure pag. 179. num. 19.

Conſtitutio Concilij ſeſs. 25. cap. 16. de Regul. non habet locum in Renunciationibus quæ fiunt per Nouitium ante habitus ſuſceptionem, pag. 146 num. 23. pag. 157. num. 51.

Amplia etiamſi Renuociatio expreſſe fieret intuitu Religionis ibid.

Declara procedere quoad ſolemnitates ſtatutas a Concilio, nempe quod renunciatio fiat per duos menſes antè profeſſionem proximos, & de licentia Ordinarij, quià iſtæ ſeruari non debent a Donante vel renunciante aotè ſuſceptum habitum ſecùs verò circà ſuſpenſionem effectus vſque ad tempus emiſſe profeſſionis, quià in hoc adhùc ſeruanda eſt diſpoſitio Concilii pag. 146 num. 24 pag. 154 num. 45.

Admiſſus ad ingreſſum Religionis & Nouitiatum, & ingreſſus Monaſterium raſus caput corona Monaſtica, renuncians vel aliter diſponens de ſuis bonis per mediam horam ante ſuſceptum actualiter habitum Nouitiorum tenetur ſeruare ſolemnitates Concilij ſeſſ. 25. cap. 16. de Regul. pag. 148. num 25. pag. 157. num. 52.

Renuncians intuitu Religionis ingrediendę quamuis habitu nondum ſuſcepto tenetur ſeruare ſolemnitates Conciliares pag. 152. num. 40,

Et quod Reſignare voluerit intuitu Religionis ex quibus inducatur pag. 150. num. 34. pag. 151. num. 37. pag. 158. oum. 55.

Contrarium quod non tenètur ſeruare ſolemnitates Conciliares eſt verius, & ſequitur Rota pag. 163. num. 40. & 41.

Limitatur hoc contrarium in qui præuia admiſſionis, & acceptationis decreto iam degit in Cænobio, & raſo capite in formam Coronæ Monaſticę Inſtituti Religioſi tenacem propoſitum oſtendit pag. 153. num. 42. pag. 159. num. 59.

Non repugnat vt nouitij probeotur etiam in veſte Sęculari, antequam habitu, & tonſura Monaſtica donentur ibid

Nouitij olim ſolum expleto Tyrocinij tempore habitum Monaſticum induebant ibid.

Raſus caput Corona Monaſtica etiam ante actualem ſuſceptionem habitus dicitur Nouitius pag. 147. num. 25. pag. 257. num. 52.

Nouitiatus poteſt inchoari etiam cum habitu ſeculari permanendo in Monaſterio pag. 157 num. 52.

Signanter in Chartuſiani ibid,

Vide etiam *Reſignatio.*

In Collegiatis inſigoibus concedi ſolet Canonicis per Sedem Apoſtolicam oobilior Habitus cappę cum Roccbetto pag. 40. num. 2. S.

Cappa eſt antiquior habitus choralis, ac proprius Canonicorum ibid.

Incongruum eſt quod Collegiata nobiliori habitu ſuam Cathedralem antecellat pag. 40. num. 3. S.

Maioritas habitus maioritatem perſonæ deſignat ibid.

Cathe-

Cathedralis ſi habet ex indulto vſum cappæ; & Roecherti, non poteſt idem habitus concedi Collegiatæ pag. 41. num 5. S.
Habitus diuerſus dicitur ex circumſtantijs, & coloribus, licet figura ſi eadem ibid.
Mitra Epiſcoporum, & Abbatum in Synodis Prouincialibus quomodò differant inter ſe ibid.
Diuerſitas habitus inter canonicos Cathedralis, & Collegiatæ ſufficit ſi ſit in colore, & circum ſtantiis ibid.
Et ſufficit diſſimilitudinem adeſſe in vno ibid.
Idem habitus concedi non poteſt canonicis Cathedralis, & collegiatę etiamſi multum diſtent inter ſe Eccleſiæ, & cum limitatione quando vterque Clerus non conueniat in functionibus pag. 41. num. 6. S.
Contrarium ſtante diſtantia, & cum dicta limitatione ibid.
Indultum habitus concedi poteſt canonicis Collegiatæ etiamſi illum ſibi arrogaſſent ex conſuetudine pag. 42. num. 7. S.
Indultum vſus cappæ, & Rocchetti concedi poteſt collegiatæ etiam lite pendente, ac poſt rem iudicatam fauore Cathedralis, nec poſſit deferre dictum habitum, ſi habitus ſit diſſimilis pag. 42. num. 8. S.
Priuilegium talis habitus eſt perſonale quod non circumſcribitur loco pag. 42. num. 9. S.
Vide etiam *Cappa Mozzetta Rocchettum.*

H A D R I A

Felinus fuit Epiſcopus Eccleſiarum Pennen, & Hadrien, pag. 206. num. 53.
Votum R. P. D. Paſſionei Segratarii Congregationis Conciſtorialis in cauſa Pennen. & Hadrien. prænominationis pag. 209. n. 62. & ſeqq.
Collegiata Eccleſia Hadrien quando, & à quo fuerit in cathedralem erecta pag. 286. num. 2. pag. 189. num. 9.
Erat de Dioceſi Pennen. cui fuit vnita ibid.
Habet priuilegium vt Epiſcopus dum in eà reſidet eam præferat in ſcripturis, è contrà præferat Eccleſiam Pennen. quando in ea moratur pag. 186. num. 1.
Antè vnionem Eccleſiæ Pennen. non fuit Cathedralis pag. 594. num. 21.
Vermigl. conſ. 151. contrarium ſupponens reprobatur ibid.
Decreta Sacrarum Congregationum Concilii Tridentini, ac Epiſcoporum & Regularium ſupèr alternatiua functionum Epiſcopalium in Eccleſiis Pennen. & Hadrien. vnitis pag. 217. num. 85. & ſeqq.

H A D R I A N V S

Priuilegium Iuriſpatronatus ex augumento ſaltem non coæquali ſi ſit conceſſum ab anno primo Pontificatus Innocentij VIII, vſque ad conſtitutionem Hadriani, cenſetur per iſtam reuocatum non obſtante obſeruantia tam ante quam poſt conſtitutionem pag. 482. num. 25.
Declara dummodò inæqualitas clarè conſtet ex lectura Priuilegij, alias manuteneri deberet Patronus exiſtens in longæua poſſeſſione, niſi contrariæ probationes eſſent claræ, & abſorberent poſſeſſorium ibid.

H Æ R E D I T A S

Fæminę ſi renunciauerunt expreſſe hęreditati primi acquirentis, & vltimi poſſeſſoris cenſentur excluſę à Iurepatronatus pag. 79. num. 5. & 6.
In Iurepatronatus gentilitio vocati ſuccedunt etiamſi repudiauerint hæreditatem ibid.
Filia vltimi poſſeſſoris ſi eiuſdem hæreditati renunciauit cenſetur etiam hęreditati primi acquirentis renunciaſſe, & non ſuccedit in Iurepatronatus pag. 70. num. 7.
Soror renuncians hæreditate fraternę non cenſetur renunciaſſe hæreditati primi acquirentis pag. 80. num. 8.
Filia renuncians hæreditati paternę cenſetur ſrenunciaſſe hæreditati primi acquirentis pag. 80. num. 8. & 10.
Agnati Tranſuerſales nunquam excluduntur ex defectu qualitatis hęreditarię, niſi expreſſe renunciauerint hæreditati vtriuſque, ſcilicèt primi, & vltimi pag. 80. num. 9
Agnatus tranſuerſalis ſufficit quod ſit hæres vltimi etiam in potentia, puta ſi iſte alium inſtituiſſet, vel econtrà quod repudiata hęrèditate vltimi remaneat hæres primi pariter in potentia, vt habeat qualitatem hęreditariam requiſitam ad ſuccedendum tam in feudo, quam in Iurepatronatus mixtis ibid.
Ad effectum ſuccedendi in Iurepatronatus mixto requiritur duplex qualitas, vna Sanguinis, alia hæreditatis pag. 78. num. 1.
Filius ſi paternam hæreditatem repudiet non erit hęres primi nec vltimi, & non habebit Iuſpatronatus pag. 79. num. 7.
Qualitas hæreditaria non requiritur actualis, in ſuccedere volente in Iurepatronatus mixto, ſed ſufficit habitualis, & in potentia, ſcilicet quod potuiſſet ab inteſtato ſuccedere tam primo quam vltimo, & pèr eum non ſteterit quominus eorum hęreditatem adiret pag. 79. num. 4.
Qualitas hæredis in feudo vel Iurepatronatus mixto ſemper conſideratur reſpectu primi, non reſpectu vltimi, licet per huius medium acquiratur hæreditas primi pag. 80. num. 10.
Iuſpatronatus mixtum requirit qualitatem hæreditariam denominatiuè pag. 80. num. 11.
Ius feudi non concernit hæreditatem diſtributiuè ſed ſolùm reſpicit hæredis qualitatem denominatiuè, ibid.
Quod Ius denominationis eſt incorporeum, & non requiratur actu, ſed ſufficit habitu, pag. 85. num. 11.
Habitus ſeù potentia ad hæreditatem non tollitur niſi per renunciationem heteditatis ibid.
Renunciatio hereditatis indirectè operatur renunciationem iuriſpatronatus, quatenus reſidet in habente qualitatem denominatiuam que per dictam renunciationem auferatur ibid.

Re:

Reſignatio eorum qui repudiaront paternam hæreditatem ſi ſit admiſſa, excluditur præſumptio *clem. plures* de iurep. pag. 108. num. 10. S.

Cootrarium quia potuit præſentari vt hæres alterius Aſcendentis vel Patrui ibid.

Fæmina noo admittitur ad ſucceſſionam in iurepatronatus per mortem vltimi, ſi hæreditas primi noo eſt ei delata a lege pag. 81. oum. 12.

Quid ſi hæreditas primi ſit ei delata a lege, & ablata ab homine ibid.

Statutum an idem operetur quod lex deſerendo vel auferendo hæreditatem ſuccedere volenti in Iurepatronatus pag. 81. num. 13.

Teſtator deſerens Iuſpatronatus ſuis gentilibus cum qualitate hæreditaria cenſetur ſe voluiſſe conformare potius cum ſtatuto quàm cum iure communi pag. 81. num. 14.

Iuſpatronatus mixtum non deſertur iure hęreditario ſed ſanguinis & iure particulari ex mera præordinatione Inſtitutoris pag. 81. num. 15

Cootrariom qood diſcratur etiam iure hæreditario, ibid.

Pariſii conſil. 48. lib. 4. explicatur, p. 83. n. 18.

Iuſpatronatus mixtum requirit ſimul qualitatem ſanguinis, & hæreditariam pag. 82. num. 16.

Nomen hæredis in feudo mixto ad hoc tantum inuentum ne poſset Agnatus repudiata Vaſſalli hęreditate ſeudum retinere ibid.

De hæreditate noo dicitur eſſe id quod ooo eſt in diſpoſitione Teſtatoris, nec per eum poteſt transſerre in extraneum ibid.

Statutum excluſiuum fæmioarum operatur tantum in rebus hæreditarijs, & iuribus quæ cum hæreditare deferuntur pag. 83. num. 17.

Iuſpatronatus mixtum ſeù non ſimplicitèr hæreditarium eſt ius perſonale diſtinctom ab hæreditate, licèt io voleote ſuccedere requirat nomen heredis, & oon tranſit cum Voinerſitate bonorum ibid.

Vt quis ſit capax Iuriſpatronatus ſibi ex prooidentia fundatoris reſeruatis ſufficit vt per eom non ſteterit quominùs hæreditatem adiret ſi ſibi aliquo modo deferretur pag. 85. oum. 25.

In iurepatronatus merè gentilirio ſuccedunt vocati, etiamſi hæreditatem repudiauerint, ibid.

Habens maiorem partem hæreditatis non tamèn habet plures voces per diuiſionem quotitatiuam, pag. 87 num. 29.

Hęres adeundo hæreditatem voluotariè ſe obligat ad omnia præcepta Teſtatoris p. 21. n. 28.

Vide etiàm Hæres Iuſpatronatus

Hæreditates vt plurimum relinqui ſoleot illis de familia pag. 107. oum. 8, S.

H Æ R E S

Hæres ſi ioſtituatur Deus & Anima, tooc executor in teſtamento relictu ſuceedit loco Vniuerſalis hæredis pag. 19. num. 20.

Hæredes teneotur exequi voluntatem Teſtatorem prout iacent pag. 20. num. 24.

Et debent procurare celebrationem Miſſarum pro Anima Teſtatoris ibid.

Nec poſſunt illarum celebrationem alijs ſacerdotibus committere, ſi Teſtator vocauit Frat Minores ibid.

Limita ſi fratres noluerint celebrare, ibid.

Si Teſtator voluit Miſſas celebrari per fratres Minores in eorum Eccleſia iniquum videtur quod hęres velet ibi mittere alios Sacerdotes ad celebraodum, illiſque dare eleemoſinam manualem pag. 16. num 12.

Legata ſpoliata omni actione ciuili medianre proteſtatione emitti ſolita per Fratres Minores oon dicuotur nulla in totum, ſed remanent valida & firma in obligatione oaturali fidelitaris, & Conſcientiæ quàm habet hæres de adimplenda voluntate deſuncti proùt iacet, p. 15. n. 14.

Sublata actione ciuili adhuc tenetur hæres celebrari facere Miſſas per fratres legatarios ex obligatione naturali fidelitatis & Conſcientiæ ibid.

Clemens VII. conceſſit ſacultatem Syndico Conuentus tranſigendi cum hęredibus ſuper legatis quorum Fratres erant incapaces, quia hæredes remanebant naturaliter obligati, ibid.

Sacra Congregatio Fabricæ prohibuit ne hæredes ſe componentes cum Fabrica extinguerent legata relicta Fratribus Minoribus p. 17. n. 15

Legata facta Fratribos Minoribus non ſunt caduca in totum, ſed ſolum in obligatione ciuili, noo aotem in naturali qua tenetur hęres illi præſtare eleemoſinas ibid.

Vide plura in Verbo *Fratres. Legatum*

Hæres heredis mediatè eſt hæres primi p. 80. n. 10

Filius Medio Patris ſit hæres primi acquirentis, ibid.

Hæres aut executor tenetur obligatione naturali ergà deſunctum pro totali adimplemento eius voluntatis pag. 27. oum 46.

Legata in Teſtamento ex deſectu iuris inualido debet hæres in conſcientia, ſi illi conſter de mente Taſtatoris, licèt contrà cum non datur ciuilis actio pag. 46. num. 86.

Tituli honorabilis inſtiturionis io rebus particularibus pręcipuus effectus eſt vt noo adeunte herede Voiuerſali, hęres particularis fiat hæres Vniuerſalis pag. 287. num. 30.

Heres ſeù executor poteſt declarare verbum æquiuocum fundatoris Iuriſpatronatus, pag. 340. num. 26.

Et poteſt declarare quod vocatio illorum de parétela intelligatur ſtrictè de ſolis Agnatis ibid.

Iuſpatronatus dicitur mixtum quoties ad ius præſentandi vocantur gentiles & Agnati cum qualitate hæreditaria pag. 78. num. 1.

Vltimus ſtatus in quaſi poſſeſſione præſentandi noo tranſit in filium & in hæredes, nec illis ſuffragatur in poſſeſſorio pag. 450 num. 8.

Iuſpatronatus ſi tranſiuit in extraneum titulo hæreditario, iſtæ dicitur electus loco illorum de ſanguine, & pro eo militat idem fauor, pag. 22. nom. 1. S.

Singularis, & nominatim facta enumeratio, & deſtinatio in vno & eodem verborum contextu intèr hæredes operatur datam voicuique virilem portionem pag. 14. oum. 9. S.

Et tribus inſtitutis hæredibus duo Coniuncti habent

bent

bent ſemiſsem hæredizatis, tertius verò alium ſemiſſem pag. 14. num. 11. S.
Declara procedere vbi Oratio non ſit coniuncta, ſed ſeparata ibid.
Separàta Oratio operatur vt tanta ſit portio vnius diſiuncti, quanta plurium Coniunctorum ibid.
Ab hæredum arbitrio pendet vocare ad funus defuncti quos volunt vltrà proprium Parochum pag. 44. num. 2. S.
Non eſt in facultate hæredum omittere proprium defuncti Parochum in aſſociatione Cadaueris pag 45. num. 6. S.
Amplia etiam ſi defunctus iuſſerit accerſire tantum Regulares ibid.
Et procedit non in ſolo Parocho ſingulari, ſed etiàm in Collegio, ſeù capitulo repræſentate Parochum, habente annexam Curam animarum pag. 45. num. 7. S.
Contrarium, & quod procedat ſolum in Parocho actuali eſt verius pag. 45. num. 8. S.
Limita hoc contrarium ſi adeſt conſuetudo vocandi capitulum quando inuitantur plures Cruces quià tunc hæc conſuetudo ſeruanda eſt pag. 45 num. 9. S.
Camera vnius Pontificis non ſuccedit neque eſt hæres Cameræ alterius Pontificis pag. 59. n. 10
Hæres Cameræ extinctæ per mortem Pontificis ſunt illius Cubicularij poſt finitum Officium, non autem Camera Pontificis Succeſſoris pag. 60. num. 12. S.
Fructus Beneficij maturati & ſeparati a ſolo tempore mortis Beneficiati, licet non exacti pertinent ad hæredes illius non ad ſucceſſorem in Beneficio pag. 59. num. 11. S.
Hæredes tenentur ſeruare factum eorum Auctoris pag. 111. num. 24. S.
Hæredes eorum qui conſenſerunt vnioni iutiſpatronatus non poſſunt eam diſſoluere ibid.
Plura vide in Verbo *Feudum*. *Hæreditas*. *iuſpatronatus*.

H Æ R E T I C V S

Incapacitas Beneficiorum ſtatuta à Sacris Canonibus contra filios Hæreticorum locum habet etiam in penſioibus pag. 35. num. 11. S.
Etiam matrimonia Hæreticorum, & Sciſmaticorum non ſeruata forma Concili Tridentini hodiè ſunt inualida, ſi in eorum Parochia Decretum Concilij fuit publicatum p. 98. n. 82. S.

H E R R E R A

Conuentibus Herreræ, Alcocer, Pueblæ Balarenſi, & Inceroſæ certam eleemoſynam quotannia dant Comites Begarij pag. 48. num. 90.

H I S P A N I A

De conſuetudine fere vniuerſali Hiſpaniç tres ex quatuor partibus redditüum Canonicalium conſiſtunt in diſtributionibus. pag. 5. num. 17.
Pius V. bona Conuentualium in Hiſpania Monialibus applicauit ſub obligatione ſoluendi certam quantitatem annuatim Minoribus iniuncto iſtis onere ſatisfaciendi officijs ad quæ tenebantur Conuentuales pag. 43 num 80.
Diſcalceati, & Recollecti in Hiſpania paupertatis ſeraphicę rigidiſſimi obſeruatores vulgò reputantur pag. 44. num. 83.
Habent eleemoſynas annuales ibid.
Et fundationes Conuentuum non acceptant abſque determinata eleemoſyna oleo Piſcium, lignorum, & ſimilium ibid.
Podium ſeù Tribunam in Eccleſia Patronis conſtitui communiſſimum eſt in Hiſpania, pag. 52. num. 98.
Romæ tamen ſoli Sanctiſſimo conceditur ibid.
In Hiſpania ex conſuetudine filij illegitimi gaudent nobilitate Parentum, pag. 168. num. 2. pag. 19. num. 3. S.
Et veniunt appellatione illorum de genere & parentela pag. 168. num. 24.
Et veniunt appellatione illorum de agnatione, Domo, & caſata pag. 19. num. 3. S.
Stante paritate votorum in ſcrutinio electio terminatur per ſortes in Regnis Hiſpaniarum ex conſtitutione Leonis X. pag. 115. num 130.
Dicta conſtitutio intelligitur permiſſiuè ibid.
An extendatur ad Regnum Aragoniæ Rota noluit decidere ibid.
Quibus pacti Iuſpatronatus Eccleſiarum ab Hoſtibus liberatarum conceſſum fuerit Regibus Hiſpaniarum & Reipublicæ Venetę p. 365. n. 23
In Hiſpania beneficia Iuriſpatronatus Eccleſiaſtici an cadant ſub reſeruatione pag. 410. num. 14
Bulla Pij V. prohibens Ordinarijs beneficia Reſignata conferre Conſanguineis, & Familiaribus non eſt vſu recepta in Hiſpania, pag. 247. num. 31.
In Regnis Hiſpanię poſſeſſio Eccleſię capi non poteſt abſque mandato Regis propria manu ſubſcripto pag. 254 num. 57.
Hortatoriç, ſeù executoriales Regi Hiſpaniarum directę poſt rem iudicatam fauore Fratrum Minorum pro conſecutione annui legati pag. 70 num. 161.
Stante conſuetudine Hiſpaniarum non debet conſiderari aliqua prælatio intèr legitimum, & illegitimum pag. 169. num. 27.
In fundationibus factis in Hiſpania, ſi reſeruatum ſit ius pręſentandi quandocumque & quotieſcumque caſus vacationis euenerit, excluditur regula 8. pag. 410. num. 15.
Pro fundatione noui Conuentus in Hiſpania non requiritur niſi conſenſus Ordinarii p. 7. o 2. S.

H I S T O R I C V S

Bulla erectionis Collegiatæ probatur in antiquis ex teſtimonio Hiſtoricorum, pag. 177. num. 10. & ſeqq.
Maximè quandò Hiſtorici narrant circumſtantias particulares dictę erectionis pag. 177 n. 11
Diſtincta narratio circumſtantiarum fidem auget Hiſtoricis, ibid.
Itèm quando Hiſtorici etiàm in aliis libris inconcuſsè faciunt mentionem de Collegialitate pag. 177. num. 12.

Item quandò etiàm ab aliis Hiſtoricis ſit mentio de dicta Collegialitate ibid.

H O M O

Mens Hominis eſt naturalis, & facillime Naturam ſequitur pag. 115. num. 35. S.

Cor Hominis eſt mobilius omni mobili, pag. 85. num. 43. S.

Homines perditiſſimi magna delectantur infamia, pag. 86. num. 45. S.

S. H O M O B O N V S

S. Homobonus Eccleſiam S. Egidij Ciuitatis Cremonen. aſſiduè frequentabat, & in ea prodigiosè animam èxhalauit pag. 175. n. 1. & 13

H O M O D E V S

Eminentiſſimus Aloyſius Cardinalis Homodeus laudatur pag. 440 num. 29.

H O N E S T A S

Ex Sponſalibus conditionalibus non oritur Iuſtitia publicæ Honeſtatis pag 71 num. 4. S.

Et ſi ex eis conſiderari poſſet aliquod præiudicium Mulieris, ipſa ſibi imputare deberet, quare ſub tali conditione contraxerit, & nihil imputari viro, qui ſub honeſta conditione non improbata contraxerit ibid.

Impedimentum publicę honeſtatis Iuſtitiæ proptèr inita ſponſalia cum Conſanguineis ſponſi vel ſponſæ non multum habet rationis, & deberet aboleri ſecundùm Hoſtienſem pag. 101. num. 93. & ſeqq.

Contractis ſponſalibus de futuro per promiſſionem occultam, & priuatam apocham habentem vim iurati inſtrumenti, an partes concorditèr ie edendo poſſint cum Conſanguineis ſponſi, vel ſponsæ reſpectiuè matrimonium contrahere abſque diſpenſatione Apoſtolica ſuper impedimento publicæ honeſtatis Iuſtitiæ, pag. 101. num 92. & ſeqq.

Et verum Teſtes adhibiti confidentialitèr in Apocha, non obſtante mutua Partium obligationis remiſſione, teneantur vigore Decreti in denunciationibus appoſiti reuelare occultam promiſſionem futurarum Nuptiarum ibid.

Canones inducentes impedimentum publicæ honeſtatis ſunt valdè exorbitantes a iure communi, & quantùm fieri poteſt reſtringendi ad limites modicę rationis cui innitantur, pag. 102 num 95. S.

Sunt tamen obſeruandi, quià ſic placuit Papę ſtatuere, cui in talibus credendum eſt ibid

Ratio impedimenti publicæ honeſtatis Iuſtitiæ conſiſtit in extrema, & apparenti decentia, iuxtà quam non videtur conuenire vt dicatur Vxor vnius quæ fuit ſponſa Conſanguinei, & è contrà pag. 102. num. 96. S.

Impedimentum publicę honeſtatis iuſtitiæ non oritur ex ſponſalibus a principio validis, & poſteà mutuo Contrahentium conſenſu diſſolutis, pag. 102. num. 97. S.

Contrarium ibid.

Impedimenſum publicæ honeſtatis Iuſtitiæ non reſultat ex ſponſalibus occultis p. 102. n. 98. S.

Et occulta dici poſſunt licèt facta ſint per priuatam Apocham ſubſcriptam a duobus Teſtibus, & a partibus ibid.

In contrahendis matrimonijs quandoquè magis honeſtas quam rei veritas conſiderari debet, ibid.

Matrimonium Clandeſtinum non cauſat impedimentum publicæ honeſtatis, p. 103. n. 99. S.

Nec illud cauſant ſponſalia occulta, quandò ſunt vt potè reuocata ibid.

Impedimentum publicæ honeſtatis oritur ex Sponſalibus apparenter validis, & occulto defectu invalidis ibid.

Ex ſponſalibus validis, & poſteà mutuo conſenſu reuocatis, ſi nota ſunt, adhuc ſubſiſtit impedimentum publicæ honeſtatis ibid.

Qualitas externę apparentiæ in qua fundatur impedimentum publicę honeſtatis non poteſt adaptari occultis ſponſalibus p. 103. num. 100. S.

Factum ſponſalium, publicatum tantùm, parit impedimentum publicę honeſtatis, non autem factum occultum pag. 104. num 103. S

Teſtes confidentiales adhibiti in apocha ſponſalium, ſi illa reuelarent facerent conſurgere impedimentum quod anteà non aderat, pag. 104. num. 105. S.

Impedimentum publicæ honeſtatis ex occultis ſponſalibus, licet non adſit, poteſt tamen ſuperuenire, & pendet a futura reuelatione, qua ſecuta ſurgit honeſtas illius cauſatiua, pag. 104. num. 106. S.

Sed poſt contractum Matrimoniũ non eſt amplius locus denunciationi pag. 105. num. 107. S.

Impedimentum publicæ honeſtatis non oritur ex occultis ſponſalibus, ſi factis denunciationibus non apparet aliquod impedimentum ibid.

H O N O R

Seruus per manumiſſionem licèt fiat liber, adhùc debet honorem reuerentialem Patrono in memoriam antiquæ ſeruitutis pag. 202. num. 44.

Miniſtri induti paramentis ſacris aſſiſtentes Epiſcopo in Conſecratione oleorum tanquàm cooperatores Epiſcopo coniunguntur, & ab eo non debent in honorem ſeparari pag. 291. n. 9.

H O R T A T O R I Æ

Hortatoriæ ſeù executoriales Regi Hiſpaniarum directæ poſt rem iudicatam fauore Minorum pro conſecutione annui legati pag. 70. n. 161.

H O S P I T A L E

Monaſterium habens ius conferendi Hoſpitale ſęculare non poteſt illi pręficere perſonam Regularem pag. 374. num. 1.

Hoſpitale ſæculare licèt poſſit gubernari per laicos, & fęminas non tamen infertur quod poſſit per Regulares pag. 374. num. 3.

Mo;

Monacho & Religioſo indiſtinctè prohibetur extrà ſuum Monaſterium manere, & diuagari, pag. 374. num. 2.

Et procedit prohibitio non ſolum quando intitulatur extrà Monaſterium ad beneficia ſæcularia ſed etiam ſi obtineat aliquod Hoſpitale ad ſolum regimen & adminiſtrationem ibid.

Hoſpitale eſſe ſæculare vel Regulare quomodo probetur pag, 375. num. 4.

Ex adminiſtratione Hoſpitalis per perſonas ſæculares ſpatio centenariæ plæne probata remanet illius ſæcularitas pag. 375. num. 5.

Immò adhunc effectum ſufficit quadragenaria, pag. 375. num. 5. & 6.

Probato per impetrantem primæuo ſtatu ſęcularitatis Hoſpitalis, Reus tenetur probare ſtatum Regularitatis poſteriorem, cum in hac exceptione ſit actor. pag. 375. num. 6.

Ad inducendam mutationem primęui ſtatus ſæcularitatis Hoſpitalis in Regularem non ſufficit quadragenaria, niſi ſimul concurrant bona fides, poteſtas, & voluntas Superioris, pag. 375 num. 8.

Prior Regularis non habet poteſtatem mutandi ſtatum Sæcularem Hoſpitalis p. 375. num. 9.

Solus Papa poteſt immutare ſtatum Sæcularem Hoſpitalis pag. 376. num. 10.

Legatus non habet facultatem diſpenſandi vt Regularis præficiatur Hoſpitali ſæculari, pag. 376. num, 11.

Nec poteſt immutare ſtatum ſęcularem Hoſpitalis in Regularem pag. 376. num. 12.

Deputationes Regularium in Hoſpitali ſęculari non iuuant ad immutandum illius ſtatum ſæcularem, niſi ſint factæ animo imprimendi nouum ſtatum pag. 376. num. 14.

Deputati ſi fuerunt Regulares ad gubernium Hoſpitalis ad vitam, & ſic vt Sæculariter, non vt amouibiliter ad nutum, excluditur animus mutandi illius ſtatum pag. 376. num. 14.

Concordia inita aucthoritate priuata non poteſt imprimere nouum ſtatum Regularitatis Hoſpitali ſæculari pag. 377. num. 15.

Ad preſcribendum aduerſus ſtatum ſæcularem Hoſpitalis non ſufficit centenaria, ſed requiritur immemorabilis pag. 377. num. 16.

Status Hoſpitalis ſæcularis per vnionem Monaſterio non efficitur Regularis, præſertim ſubſecuta contraria obſeruantia pag. 378 num. 19.

Expræſſio beneficij facta per Papam in commiſſione Hoſpitalis non vitiat illam ſi conſtat quod illam conſiderauit vti officium, & adminiſtrationem pag. 378. num. 20.

Patronis Hoſpitalium ſæcularium eſt perfixus terminus duorum menſium ad faciendam commiſſionem pag. 378. num. 22.

Papa eſt Ordinarius Ordinariorùm, & omnium Beneficiorum, & Hoſpitalium collator ordinarius, pag. 279 num. 22.

De iure Hoſpitalia ſunt manualia pag: 379. n. 23

Et vigore Concilij Tridentini eorum Rectores deputari non poſſunt perpetuò, nec vltrà triennium ibid.

H O S T I A.

Fratres Minores ſunt capaces legatorum vini prò ſacrificijs, frumenti pro Hoſtijs, pęcuniæ pro luminaribus pag. 24. num. 37.

Et hæc legata peti poſſunt a Syndico Apoſtolico nomine eorum Eccleſiarum ibid.

H O S T I E N.

Verbum integrè, & verba in Eccleſiis reſidente. expreſſa in priuilegio abſentiæ intereſſentiã inferunt ſecundùm Hoſtien. pag. 7. num, 22

Contrarium ſecundùm Io. Andr. pag. 7. num 23

Concordantur pag 8. num. 27.

Impedimentum publicæ honeſtatis Iuſtitiæ propter inita ſponſalia cum Conſanguineis ſponſi vel ſponſę, non multum habet rationis, & debent aboleri ſecundum Hoſtienſem, pag. 105. num. 93. & ſeqq. S.

H O S T I S

Titulus meritorum, & effuſionis ſanguinis in bello contrà hoſtes fidei non reputatur oneroſus ad acquiſitionem Iuriſpatronatus, pag. 393 num. 17. & ſeqq.

Inuaſio Hoſtium eſt obſtaculum temporale non extinctiuum tituli beneficii pag. 364. num. 23.

Per liberationem loci beneficij ab hoſtibus non acquiritur Iuſpatronatus ex iuſtitia ibid.

Quibus pactis iuſpatronatus Eccleſiarum ab Hoſtibus liberatarum conceſſum fuerit Regibus Hiſpaniarum, Reipublicę Venetæ p. 365 n. 23.

Caſus abſentiæ coatæ, & violentæ, eſt ſi quis detineatur ab Hoſtibus, ſeù latronibus, ſeù aucthoritate laica, & priuata expellatur de facto pag. 366. num. 9. S.

H V M B E R T V S.

Humbertus de Romanis quintus magiſter generalis Ordinis Prędicatorum Laudatur, pag. 11. num. 11, V.

I

I A N V E N S E S

Duellum Gallici cum Ianuenſe propter Caput bouis, quod vterque geſtabat in ſcuto quomodo per Ianuenſem fuerit eluſum pag. 41. n. 5. S.

I D O N E V S

Patronus pręſentans ignoranter inhabilem aut non idoneum non gaudet nouo termino a die reiectionis, ſed tantum admittitur ad nouam præſentationem durante primo termino pag. 93. num. 47.

Hæc ſententia impugnatur per Aucthorem pag. 93. num. 48. & plur. ſeqq:

Prima procedit ſi ſcienter præſentatus ſit inhabilis, ſecùs ſi ignoranter, & de ratione diſtin-

ctionis pag. 94. num. 49. & ſeqq.
Appellatione indigni venit etiàm non idoneus, pag 95. num. 54.
Valor beneficij, Clericatus, & idoneitas reſultane ex ipſis litteris in forma gratioſa expoditis p. 97. num. 59.
Idoneus quis dicatur pag. 34'. num. 16.
Maior ætas an ſemper attendatur ad qualificandam maiorem idoneitatem ibid.
Vide *Etaſ*.
Si duo in concurſu ad Parochialem renunciantur idonei, quorum vnus ab Ordinario ſit prælectus, & alter ab irrationabili iudicio appellauerit, defuncto prælecto lite pendente, non eſt danda ſubrogatio Competitori ſuperſtiti pag. 463. num. 3.
Contrarium pag. 463. num. 4.
Ceſſat hæc quæſtio quando ſubrogatio fuit obtenta pag. 464. num. 5.
Vide *Concurſus*

I E S V I T Æ

Ieſuitæ domus profeſſę tantum & Fratres Minores de obſeruantia omnium Conuentuum pares ſunt quoàd incapacitatem poſſidendi pag. 39. num. 75.
Tàm priuatim, quàm communiter ſunt incapaces in domibus profeſſis cuiuſcumque iuris ad bona ſtabilia retinenda ibid.
Patrum Societatis Ieſu decretum vt nullus procuret Eleemoſinas perpetuas pro domibus profeſsis ibid.
Et ſi eis relinquantur non habent actionem ad exigendum ibid.
Eorum Collegia non habent hanc incapacitatem ibid.
Decretum Iulij III. quoàd domus profeſsas Ieſuitarum ex identitate rationis comprehendit etiam Fratres minores pag. 39. num. 76.

I G N A R V S

Ignarus plus ſapit domi ſuæ quàm cordatus alienę pag. 42. num. 79.
Verba Fundatoris imperiti, & ignari ſubtilitatum Iuris potiùs cenſentur prolata in ſenſu naturali quàm ciuili, etiamſi ea ciuilia dici poſsint pag. 19. num. 3. S.

I G N O R A N T I A

Iuris ignorantia non præſumitur, nèc poteſt allegari pag. 402. num. 74.
Allegari non poteſt ignorantia deficientiæ votorum in electione quæ fuit facta palàm pag. 389. num. 22. pag. 399. num. 64. pag. 402. num. 72. & 73.
Data ſcientia facti negari non poteſt in capitulo ſcientia iuris circa nullitatem electionis pag. 389. num. 22. pag. 399. num. 64. pag. 402. num. 72.
Ignorantia in Papa reſeruante pręſumitur, vbi eſt admixtum ius tertij pag. 434. num. 7.

I L L A T I O

Quæ poſſunt pendere ab incerto euentu deſeruire non queunt pro faciendo illationem certam p. 192. num. 17.
Ex diuerſis illatio fieri non poteſt pag. 2. n. 3. S.
Ab exemptione quoàd ſubſidia non debet inferri ad exemptionem quoàd Cathedraticum pag. 5. num. 16. S.
Coccini deciſio 1274. num. 9. declaratur pag. 5. num. 17. S. pag. 6. num. 19. S.

I L L E G I T I M V S

Vbi Illegitimi gaudent Nobilitate Parentum, filius legitimus ſpurij debet admitti ad beneficium de iurepatronatus, etiamſi verba fundationis ſint ciuilia, & non naturalia pag. 168. num. 24.
In Hiſpania ex conſuetudine filij illegitimi gaudent nobilitate Parentum pag. 168. num. 24. & pag 19. num. 3. S.
Et veniunt appellatione illorum de Agnatione Domo, & Caſata pag. 19. num. 3. S.
Et veniunt apellatione illorum de genere, & parentela pag. 168. num. 24. & 27.
Illegitimus excluditur per legitimum cæteris paribus, ſecùs ſi ſit proximior in gradu pag. 168. num. 25.
Maximè ſtante obſeruantia pag. 168. num. 26.
Immò ſtante conſuetudine Hiſpaniarum non debet conſiderari aliqua prælatio intèr legitimum & illegitimum pag. 169. num. 27.
Illegitimi ſunt incapaces Iuriſpatronatus ex priuilegio Pag. 481. num. 20.
Limita ſi priuilegium ſit de iuſtitia ex cauſa ſaltèm coæqualis dotationis ibid.
Vide legitimus Spurius.
Iuſpatronatus relictum illis de Parentela comprehendit etiàm Illegitimos pag. 19. num. 3. S.
Appellatione Conſanguineorum, ſeù Parentum veniunt etiàm Illegitimi ibid.
Qualitas legitimitatis requiſita per Teſtatorem in inſtitutione hęredis non cenſetur repetita in ſubſtitutione Cappellanię cum Iurepatronatus reſeruato fauore Deſcendentium per verba Conſanguineos, ſeù Parentes ibid.
Fundator ſi vſus eſt verbis ciuilibus in reſeruatione Iuriſpatronatus gentilitij, non admittuntur ad pręſentandum procedentes a radice infecta pag 115. num. 35. S.
Ex generali conſuetudine & vſu loquendi totius Italiæ, Naturales dicuntur de domo, & familia pag. 116. num. 39. S.
Naturales comprehenduntur in diſpoſitionibus ad commodum illorum, de familia, vbi concurrit vſus Regionis, & communis agnitio eorum pro legitimis, & de domo ibid.
Naturales ex ſoluto, & ſoluta progeniti minora in iure patiuntur obſtacula, qua illegitimi ſuſcepti ex damnato coitu, tam ad effectus honorificos, quam ſucceſſionis pag. 116. num. 40. S.
Iuſpatronatus facilius tranſit ad Naturales Familiæ, quam ad penitùs extraneos p. 116. n 41. S.

Vide

Vide etiam *Natalia, Naturales*.

IMMEMORABILIS

Remiſſoria ad probandum immemorabilem ſdenegatur quando non datur ſumus pag. 254, n. 57
Concilium Tridentinum ſeſſ. 24. cap. 20. de Reform. non aducrſatur immemorabili pag. 34.6 num. 20.
Ad præſcribendum aduersùs ſtatum Sæcularem Hoſpitalis non ſufficit centenaria, ſed requiritur immemorabilis pag. 377. num. 16.
Centenaria non ſuffragatur, ſed ſolum immemorabilis, quando in diſpoſitione adeſt decretum irritans ibid.
Immemorabilis excluditur eo ipſo quòd conſtat de initio pag. 377. num. 17.
Immemorabilis dari non poteſt poſt tranſactiouem ibid.
Nec quando allegatur titulus inualidus pag. 377. num. 18.
Declara vt pag. 380. num. 26.
In his quæ reſpiciunt merum Imperium non attenditur conſuetudo contraria quantumcumque vetuſta, ſed requiritur immemorabilis pag. 301. num. 57.
Conſtitutio antiquiſſima enuncians ſolitum, & cõſuetum abſque eo quod appareat de principio probat immemorabilem pag. 49. num. 24. S.
Decretum Sacræ Congregationis non dicitur tollere immemorabilem, ſi do iſta non ſit mentio in ipſo decreto, ſed tantum narratiua pag. 49. num. 26. S.
Conſuetudo immemorabilis præſumit Priuilegium Apoſtolicum, & Tranſactionem inter Partes confirmatam in forma ſpecifica per ſummum Pontificem pag. 50. num. 26. & 29. S.
Et præſumit meliorem titulum de Mundo pag. 50. num. 29. S.
Parochi non poſſunt prætendere eleemosynam duplicatam pro tumulatione Cadauerum extrà Parochiam, ſtante conſuetudine immemorabili pag. 49. num. 23. & ſeqq. S.
Eleemosyna duplicata aut alitèr maior ſolita pro tumulandis Cadaueribus in Eccleſijs Regularium, attenta immemorabili omninò debetur pag. 50. num. 32. & ſeqq. S.
Vtrum ad hoc ſufficiat conſuetudo 40. annòrum ibid.
Centenaria ad hoc ſufficit prout immemorabilis pag. 51. num. 35. S.
Etiam conſuetudo centenaria præſumit meliorem titulum de Mundo ibid.
Etiam in terminis Præſcriptionis, centenaria æquiparatur immemorabili, & facit præſumi adeſſe quidquid fuerit neceſſarium pro validitate actus pag. 10. num. 8. V.
Et hæc dicitur præſumptio iuris, & de iure, quæ non admittit probationem in contrarium ibid.
Vide conſuetudo Præſcriptio

IMMOBILIA

Immobilitèr illa tantum habere exiſtimamus quæ vel iam habemus, vel ad habendum fruimur actione ciuili pag. 40. num. 78.

IMMVNITAS

Familiares Papæ tametſi habeant plures immunitates adhuc non ſunt exempti à Charitatiuo ſubſidio pag. 5. num. 16. & ſeqq. S.

IMPEDIMENTVM

Oppoſitori, qui intrà quadrimeſtre impedit diſpenſationem non quæritur ius ex inhabilitate præſentati, etiam poſt quadrimeſtre impedimento durante pag. 271. num. 43.
Nec ei quæritur ius ſi habilitatio denegetur, puta Clericatus abſque iuſta cauſa ibid.
Ab iniuſta Ordinarij denegatione poteſt appellari cum proteſtatione quod interim concurrat terminus ob impedimentum ibid.
Non tamen eſt neceſſaria dicta proteſtatio ibid.
Impedito non currit tempus ipſo iure ibid.
Quadrimeſtre ad fauorem præſentati, vt poſſit interim habilitari, computatur detracto toto tempore præſtiti impedimenti, coniungendo tempus prius, & poſterius ibid.
Beneficiatus impeditus reſidere ex vi maioris poteſtatis, nempè ex facto Iudicis vel Principis dicitur habere iuſtam abſentiæ cauſam pag. 485. num. 10.
Omne iuſtum impedimentum propter quod non poteſt quis adire ſuam Eccleſiam eſt legitima cauſa non reſidendi, & lucrandi fructus beneficij ibid.
Impotentia accidendi ad reſidentiam ex facto Magiſtratus aut Principis dicitur iuſtum impedimentum non reſidendi, vt ſic impeditus non ammittat fructus, & diſtributiones pag. 485. n. 11.
Declara procedere in impedito vi publica ſed iniuſta, vèl ui priuata alicuius, ſecus ſi ex facto Principis iuſto aut Magiſtratus pag. 485. n. 12.
Beneficiatus exul ex motiuo prudentiali Principis aut Magiſtratus non dicitur culpa ſua impeditus reſidere, & lucratur fructus, & diſtributiones pag. 487 num. 21.
Beneficiatus impeditus reſidere etiamſi ſit in culpa lucratur fructus, & diſtributiones, quando non ipſa culpa ſed pœna culpæ eſt cauſa proxima & immediata impedimenti ibid.
Et culpa illi non nocet niſi ſit præordinata ad finē non reſidendi ibid.
Declara vt ibi
Epiſcopus licet ex propria culpa ſit ſuſpenſus, tamen habetur pro legitimè impedito, nec imputatur de negligentia ibid.
Omne iuſtum Impedimentum, eſt affectatum ibid.
Et quando poteſt per diligentiam de facili remoueri ibid.
Cauſæ aliquæ non ſolum impediunt matrimonium contrahendum, ſed etiam dirimunt contractum & quænam ſint pag. 99. num. 84. S.
Omiſſio Denunciationem abſque legitima cauſa non dirimit matrimonium contractum, ſed impedit contrahendum ibid.
Item contradictio Patris matrimonio cum Spouſa

indigna pag. *99.* num. 84. & 85. S.

Ex diſpoſitione Concilij Tridentini ſeſſ. 24. cap. 1. de Matrim conſenſus Patris non requiritur ad validitatem Matrimonij Filii familias pag. 99. num. 86. S.

Declata vt mattimonium factom abſque tali conſenſu valeat, ſed antequam contrahatur, poteſt Pater illud impedire ibid.

Concilium Tridentinum iuſſit fieri denunciationes Mattimooialias poſſent ſe opponere, & impedire ibid.

Accerima diſcordia inter Coniunctos Sponſi cum illis Sponſæ ſub euidenti periculo alicuius peſſimi exempli eſt iuſta cauſa impedicodi matrimoniom pag. 100. num. 87. S.

Et Prælatus tenetur tale matrimooium impedire ibid.

Prçlatus tenetur impedire Matrimoniom Filij familias volentis nubere cum Sponſa nimir paupere, ob timorem inimicitiæ, & Scandali inter Conſanguineos pag. 100. oum 89. S.

Et Parochi de ſtylo, & de iure nequeunt facere denunciationes, ſed debent expectare reſponſum Epiſcopi vel eius Vicarii p. 100. n. 91. S.

Nec ordinarius tali caſu poteſt remittere denunciatiooes ibid.

Contractis Sponſalibus de futuro per occultam promiſſionem, & priuatam Apocham habentem vim iurati inſtrumenti, an Partes concorditer recedendo poſſint com Conſanguineis Sponſi, vel Sponſç reſpectiuè matrimonium contrahere abſque diſpenſatione Apoſtolica ſuper impedimento publicæ Honeſtatis Iuſtitiæ pag. 101. n. 92. & ſeqq. S.

Impedimentum publicæ honeſtatis Ioſtitiæ propter inita Sponſalia cum Conſanguioeis Sponſi vel Sponſæ, non multum habet rationis, & deberet aboleri ſeeundum Hoſtienſem pag. 101. num. 93. & ſeqq. S.

Canones induceotes impedimentum publicç honeſtatis ſunt valdè exotbitantes à iure communi, & quantum fieri poteſt reſtringeodi ad limites modicç rationis, cui innittuntur pag. 102. num. 95. S.

Sunt tamen obſeruandi quia ſic placuit Papæ ſtatuere, cui in talibus credendum eſt ibid.

Ratio impedimenti publicæ honeſtatis Iuſtitiæ cõſiſtit in extranea, & apparenti decentia, iuſta quam non videtur conuenire vt dicatur Vxor vnius, quæ fuit Sponſa Conſanguinei, & econtrà pag. 102. num. *96.*

Impedimentum publicæ honeſtatis Iuſtitiæ non oritus ex Sponſalibus à principio validis, & poſtea mutuo contrahentium conſenſo diſſolutis pag. 102. num. 97. S.

Contrariom ibid.

Impedimentum publicæ honeſtatis Iuſtitię non reſultat ex Sponſalibus occultis pag. 102. n. 98. S.

Et occulta dici poſſunt, licet facta ſint per priuatam apocham ſubſcriptam à duobus teſtibus, & à Partibus ibid.

Ceſſante externa apparentia, ceſſare quoque debet impedimentum, quod ab illa oritur, & procedit ibid.

Qualitas externæ apparentię in qoa fundatur impedimentum publicæ hoocſtatis non poteſt adaptari occultis Sponſalibus pag. 103. nom. 100. S

Matrimonium clandeſtinom non cauſat impedimentum publicç honeſtatis pag. 102. n. 99. S.

Neque illud cauſant Sponſalia occulta, quando ſunt nulla, vt pote reuocata ibid.

Impedimentum publicæ honeſtatis oritur ex Spõſalibus apparenter validis, & occulto defectu inualidis ibid.

Eccleſiæ non conſtat de occulto pag. *199.* S.

Ex Sponſalibus validis, & poſteà mutuo conſenſu reuocatis, ſi nota ſuot, adhùc ſubſiſtit impedimentum publicæ honeſtatis ibid.

Occultum dicitur impedimentum ad matrimooiom quamuis ab aliqoibus ſciatur p. 104. n. 102. S

Nec dicitur publicum ex eo quod in Ciuitate ſciatur, niſi etiam notum ſit in Vicinia, vel Paroehia pag. 104. oom. 102. & ſeqq. S.

Sponſalia nota ſolum teſtibus confidentialibus non eſt de facili periculum, vt in foro externo detegantur pag. 104. nom. 102. S.

Teſtes confidentiales adhibiti in apocha Sponſalium non tenentur illa denunciare in vim decreti appoſiti in publicationibus matrimonij pag. 104. num. 103. & ſeqq. S.

Eccleſia obligat ad reuelandum ea taotum impedimenta, quę de tempore Publicationum exiſtunt pag. 104. num. 103. S.

Factum Spooſalinm publicatum tantum parit impedimentum publicæ honeſtatis, non autem factum occultum ibid.

Teſtes confideotiales adhibiti io apocha Sponſalinm ſi illa reuelarent facerent conſurgere impedimentum quod anteà non aderat pag. 104. num. 105. S.

Scientes occultam cogoationem ioter eius qoorum publicatur matrimonium, tenentur propalare ad cuitandam futuram fornicationem ibid

Teſtes confidentiales in apocha Sponſalium adhibiti, ſi factum fuit propalatum, & coguntur ſubijcere de examini, tenentur ex vi iuramenti propalare factum denunciatum in ordine ad circumſtantias ipſis notas pag. 104. num 106. S.

Impedimentom publicæ honeſtatis ex occultis Sponſalibus licet non adſit, poteſt tamen ſuperuenire, & pendet à futura reuelatione, qua ſecuta ſurgit honeſtas illios cauſatiua *ibid.*

Sed poſt contractum Matrimonium non eſt amplius locus denuociationi pag. 105. num. 107. S.

Impedimentum publicæ honeſtatis non oritur ex occultis Sponſalibus, ſi factis denunciatiooibus non apparet aliquod impedimentum ibid.

I M P E N S A

Impenſa pro celebratiooe Miſſarum, quas Beneficiatus poſſet celebrare per ſe ipſum, *licet* ad id oon teneatur, eſt voluntaria, non neceſſaria pag. *16.* nom. 2. & ſeqq.

Voluntariom eſt quidquid datur pro commoditate Titularis, eiusque labore leuando ibid.

I M P E R A T O R

Legatum factum Anteceſſori debetur ſucceſſori in di-

Digitized by Google

dignitate independente, vt eſt Imperator Papa, Epiſcopus, & ſimiles pag. 59. num. 10. S.
Secus in dignitate dependente, vt eſt Vxor Imperatoris, Vicarius Epiſcopi, & ſimiles ibid.
Imperiales deciſiones & ſanctiones ſunt lex non ſolum pro illis cauſis in quibus emanarunt, ſed in omnibus ſimilibus pag. 2. num. 2. V.

I M P E R I T V S

Verba Fundatoris imperiti, & ignari ſubtilitatum iuris potius cenſentur prolata in ſenſu naturali quam ciuili etiamſi ea ciuilia dici poſſint pag. 19. num. 3. S.

I M P E R I V M

Par in parem non habet imperium aut maioritatem pag. 198. num. 36.
In his quæ reſpiciunt merum Imperium non attenditur conſuetudo contraria quantumcumque vetuſta, ſed requiritur immemorabilis pag. 301. num. 57.
Ius ſtatuendi quod Epiſcopi habent à Papa, à Iure communi, & Conciliis Vniuerſalibus non eſt ſimplicis iuriſdictionis, ſed meri Imperij, & iuris Monarchici pag. 301. num 56. & ſeqq.
Et non eſt Scindibile nec communicabile cum Capitulo pag. 301. num 56,
Contrarium pag. 302. num. 61.
Solum generale Capitulum habet Supremam iuriſdictionem, & ipſi ſoli reſeruata eſt poteſtas meri, & mixti Imperii pag. 21. num. 22. V.
Et talis poteſtas apud ipſum reſidet per modum vnius ibid.

I M P E T R A T I O

Gratia reualidatoria an præiudicet impetrationi medio tempore factæ pag. 351. num. 13.
Fundato beneficio pro Clerico oriundo, & paupere, ſi conferatur non oriundo, nec pauperi an poſſit impetrari pag. 370. num. 39.
Beneficium Collatum perſonæ non qualificatę poteſt impetrari quando qualificatio vocati reſpicit fauorem Eccleſiæ, & beneficii, vt quod ſit Doctor, & ſimiles ibid.
Secùs quando qualificatio reſpicit fauorem perſonarum vocatarum, vt quod ſit pauper, oriundus, conſanguineus, & ſimiles ibid.
Pactum quod Patroni non artentur termino iuris ad præſentandum, & ſit in eorum libera facultate non pręſentare pro quocumque tempore ſibi beneplacito valet in erectione Capellaniæ pro Miſſis, ſecùs ſi agatur de Collegiali, Parochiali, aut ſimili, quę indigeat Sponſo, & Rectore pag. 371. num. 40.
Debet tamen hoc caſu Patronis prefigere terminum Ordinarius, & quale ibid.
Sed ante dictam præfixionem non poſſet impetrari à Dataria, licet Cappella dici vacaſſet ibid.
Regula de annali non impedit nouarum impetrationem pag. 252, num. 50.
Ideò non repellit eum qui obtinuit reualidatoriam primę prouiſionis ibid.

I M P L E R E

Verbum Implere importat actum cuius executio pendet de futuro pag. 97. num. 74. S.
Aliud eſt implere promiſſionem, & velle implere ibid.
Verba hæc promitto me iuratam fidem frangere nolle, ſed volo implere omnia, quæ pollicitus ſum, non inducunt promiſſionem Sponſalitiam pag. 96. num. 71. & ſeqq. S.

I M P O S I T I O

Iura Epiſcopalia non ſunt impoſitiones, ſed Sacrorum Canonum leges perpetuæ, & Iuris communis diſpoſitionis pag. 2. num. 3. S.

I M P O S S I B I L E

Probare votum alterius Secreto datum in vrna iudicari poteſt quaſi impoſſibile pag. 114. n. 129

I M P V T A T I O

Emolumenta incerta non computantur in Congruam Archipresbyteri, ſeù Vicarij pag. 29. num. 2. S.
Vide *Congrua* ibid.

I N C E R T A

Emolumenta incerta non computantur in Congruam Archipræsbyteri ſeu Vicarii pag. 29. n. 2. S.
Vicarius tenentur ad onera reſpicientia Curam animarum, & adminiſtrationem Sacramentorum, etiamſi Congrua ſufficiat tantum ad alimenta, quando vltrà Congruam percipit omnia incerta, ex curæ exercitio prouenientia pag. 53. num 41. S.
Si verò huiuſmodi incerta diuiduntur inter Vicarium, & Rectorem, diuidi etiam debent onera prædicta, niſi extet conſuetudo quod vni tantum ex eis incumbant ibid,

I N C O G N I T V M

Voluntas nunquam fertur ad incognita pag. 425. num. 51.

I N C O M P A T I B I L I T A S

Reſidentia cauſatiua tantum; & non præciſa non inducit perſonalem incompatibilitatem pag. 183. num. 30.
Incompatibilitas fundationis cum regula reſeruatoria facit illam ceſſare, ſiuè facta ſit poſt regulam, ſiue ante pag. 409. num. 13. pag. 426. n. 51.

I N C O N T I N E N T I A

Naturalis verecundia fuit grande frænum Muliebris appetentia, & incontinentiæ pag. 88. num. 52. S.

I N D E B I T V M

In conditione indebiti condicens tenetur probare

re negatiuam coarctatam quod nec ex alia cauſa immaginabili ſolutio debita cenſeri valeat. pag. 331. num. 11. pag. 334. num. 25.
Neme præſumitur petere, & ſoluere indebitum pag. 332. num. 16.
Vide Repetitio.

I N D E C O R V M

Indecorum non eſt exteros interponi inter Clerum Eccleſiæ, & Portionarios pag. 290. n. 7.
Indecorum eſt vt Papa non prouidente intrà certum terminum collatio redeat ad Inferiores Collatores pag. 416. num. 26.

I N D E F I N I T A

Indefinita propoſitio legis ſemper æquipollet Vniuerſali, & non patitur reſtrictionem, secùs in indefinita Hominis, quià patitur reſtrictionem pag. 299. num. 40.
Textus generalitèr, & indefinitè ſi loquitur de negotiis, intelligitur de omnibus, etiam grauibus, & arduis ibid.

I N D I G N A T I O

Diſſenſus & Indignatio Patris, qui reſiſtit Nuptiis eſt iuſta cauſa recedendi à Sponſalibus pag. 99. num. 80. S.

I N D I G N V S

Præſentans indignum præſumitur ſcienter præſentare pag. 95. num. 54.
Electores præſumuntur ſcire qualitates electi ibid.
Declara intelligi de qualitatibus notorijs, & apparentibus, ſecus de occultis ibid.
Appellatione Indigni venit etiam non Idoneus ibid.
Indigna Sponſa dicitur quando non habet honeſtã famam pag. 100. num. 88. & 90. S.
Vel quando attentis progenie, diuitiis, more Regionis, alijſque circumſtantijs, Sponſus abſque Parentum, & Parentelæ dedecore copulari non poteſt pag. 100. num. 88. S.

I N D O L E S

Ad arguendum vel excludendum attendi debet indoles metum paſſi, & inferrentis pag 474. num. 22.

I N D V L T V M

Iuſpatronatus conceſſum ex mera gratia conferri poteſt ab Ordinario habente Indultum conferendi beneficia reſeruata pag. 359. num. 4.
Aperitionem oris ad obtinendum aduerſus indulta Apoſtolica cum clauſula ſublata & decreto irritanti ſufficit ſumos læſionis, & nõ requiritur rigoroſa meritorum diſcuſſio p. 358. n. 1. & a-
Regula 8. hodie 9. Cancellariæ reſeruat etiam beneficia electiua, & derogat indultis in contrarium pag. 406. num. 6.
Clauſula in omnibus & per omnia in indulto, ſeù Priuilegio non trahitur ad inſolida, & puræ cum difficultate concedi ſolent à Sede Apoſtolica pag. 419. num. 33.
Dataria concedit Cardinalibus Ordinariis Collatoribus indultum conferendi beneficia reſeruata cum aliquibus modificationibus, & derogationibus Regularum Cancellariæ p. 238. n. 6.
Habent indultum conferendi Beneficia reſeruata non cenſetur habere indultum reſeruandi Penſiones pag. 460. num. 1.
Vide *Penſio*
Indultum abeſſendi cauſa ſtudij non debet concedi niſi ad triennium ad effectum lucrandi fructus pag. 11. num. 16. S.
Non tamen conceduntur diſtributiones niſi omnes fructus in illis conſiſtant, vel in illis vnaeum aliquibus fructibus tenuis Præbendę ibid
Et quomodo intelligantur illa verba *cum aliquibus fructibus tenuis Præbendæ* ibid.
Indultum abeſſendi cauſa ſtudii non eſt concedendum maioribus 25. annorum pàg 11. n. 17. S.
Et conceſſum ad triennium habenti ætatem 24. annorum, poſt annum, expleta ætate 25 annorum expirat ibid.
Indultum Habitus concedi poſt Canonicis Collegiatæ, etiamſi illum ſibi arrogaſſent ex conſuetudine pag. 42. num. 7. S.
Vide *Habitus*

I N F A M I A

Homines perditiſſimi magna delectantur infamia pag. 86. num. 45. S.

I N F E R I O R

Nominatus ab inferiore meritur ius ſuum non à nominante, ſed à ſuperiore inſtituente pag. 252. num. 49.
Iniurioſum, eſt quod inferior pręcedat in ſubſcriptione ſuperiori pag. 186. num. 1
Sciſſa Vniuerſitate Patrona vel Collegio in duas partes habentes ęqualia vota, quarum vna vnũ alia alium præſentet, an & quando Ordinarius vel alter inferior à Papa poſſit gratificare Vide Gratificatio iuſpatronatus
Indecorum eſt vt Papa non prouidente intrà certum terminum collatio redeat ad inferiores Collatores pag. 416. num. 26.
Inferiori Prælato an poſſit reſeruati inſtitutio Vide *inſtitutio*
Pręſentati ab Vniuerſitate vel Collegio ſi paria vota bis in ſcrutinio vterque ſortitus ſit, inferior Papa non poteſt gratificare pendente adhuc termino ad eligendum, ſed tantum prouidere iure deuoluto dicto termino p. 89. n. 35.
Quandò ſuperior manum appoſuit aliquem deſtituendo, non decet quod Inſtitutio, & ordinaria ad inferiorem reuertatur pag. 13. n. 16. S.

I N F I D E L I T A S

Matrimonij ad validitatem inter Infideles & Eccleſiæ non ſubditos ſufficit ſi legibus gentilitiis vel arbitrio Nubentium impoſitis celebretur, pag. 41. num. 78.

IN-

INFIRMARIA

Legatum ſimpliciter Fratribus Minoribus pro infirmaria an valeat dubitatur pag. 24. n. 38.

Legatum pro Syndonibus infirmorū valet ibid.

Item legatum pro pane albo miniſtrando infirmis ibid.

Non tamen pro eis actio competit Syndico Apoſtolico, ſed datur officium iudicis ibid.

Fratres Minores etiàm pro indigentijs infirmariæ tenentur ſibi prouidere ex incetta queſtuatione in vim, Regulæ pag. 27. num. 45.

INFIRMVS

Legatum Fratribus Minoribus pro Syndonibus infirmorum ipſis debetur pag. 13. num. 3.

Et non pertinet ad alimoniam ſeù neceſſariam ſubſtentationem Fratrum, ſed ad ſubleuamen infirmorum & maiorem quandam eorum curam ibid.

Fratres minores ſunt incapaces legati in ipſos collati vel in Conuentuū per modum annui, ac perpetui cenſus, etiàm ſi ſit relictum pro emeudis Syndonibus ad vſum infirmorum, pag. 27. num. 45.

Poſſunt tamèn dictam annuam prẹſtationem pro Syndonibus reiecto modo illicito ab hẹrede vel executore recipere per modum ſimplicis Eleemoſinæ pag. 27. num. 46.

Sed debent præmitterẹ proteſtationem ſolemnem iuxta, monitum D. Bonauenturæ, pag. 27. num. 46. pag. 30. num. 53.

Et itanı Epiſcopus poſſit rationabilitèr arbitrari reſpectu ſubminiſtrationis ſyndonum iuxtà maiores vel minores infirmorum indigentias ibid.

Et in ipſamet ſpecie ibid.

Et ſecluſa ex parte Fratrum quauis inſtantia etiam per implorationem ſimplicis officij iudicis, ibid.

Vide ſuprà *Infirmaria*.

Infirmis etiàm ex propria culpa conceduntur diſtributiones in abſentia pag. 487. num. 21.

INHABILITAS.

Gratia admiſſionis ad nouum examen quandò de iure competebat recurſus a reprobatione examinatorum dicitur emanata per viam iuſtitiæ, & non dicitur in ferre præiudicium ei qui prouiſionem obtinuit ob inhabilitatem reprobati, pag. 261. num. 11.

Secùs ſi de iure non debebatur appellatio vel recurſus, ibid.

Prouiſo ex capite inhabilitatis reprobati nullum ius quæritur donèc conſtat de inhabilitate ex nouo examinè, pag. 261. num. 11. & 12. pag. 275. num. 51.

Trinum examen requiritur ad canonizandam inhabilitatem prouiſi pag. 261. num. 11.

Examinatores reſpondendo redeat non dicuntur reprobaſſe niſi conſtet ità reſpondiſſe ob inhabilitatem examinati, & redire poſſit melius edoctus, pag. 262. num. 13.

Prouiſus in forma dignum habet ius quæſitum ex ſua prouiſione, maximè ſi fuit præſentatus per maiorem partem Patronorum, & non concurrat alius habens ius coæqualis præſentationis, pag. 262. num. 14.

Et tale ius ei non tollitur, niſi eius inhabilitas canonizata remaneat per plures reprobationes conſtituentes rem iudicatam, & vlteriorem recurſum non admittentes, ibid.

Et aliquandò admittitur etiàm ad quartum examen, pag. 262. num. 14. pag. 275. num. 51.

Vide *Examen*.

Patronus prẹſentans ignoranter inhabilem aut non idoneum non gaudet nouo termino a die reiectionis, ſed tantum admittitur ad nouam præſentationē durante primo termino, pag. 93. num. 47.

Hæc ſententia impugnatur per aucthorem, pag. 93. num. 48. & plur. ſeqq.

Prima procedit ſi ſcienter prẹſentatus ſit inhabilis, ſecùs ſi ignoranter, & de ratione diſtinctionis pag. 94. num. 49. & ſeqq.

INHIBITIO

Exiſtens in actuali poſſeſſione præſentandi ad vnum Beneficium poteſt continuare in præſentando etiàm quoad aliud Beneficium eiuſdem fundationis, pendente lite ſupèr proprietate, & non obſtāte inhibitione Iudicis p. 450. n. 11.

Limita quando lis verteret ſupèr ipſa poſſeſſione, ibid.

Declara vt etiam hoc caſu poſſit præſentare, & præſentatio facta teneat, ſed ſupèr ſederi debeat in inſtitutione Prẹſentati vſque ad exitum litis ibid.

Stuprator qui matrimonium per metum contraxit cum ſtuprata non poteſt cogi de nouo contrahere cum illa in faciem Eccleſiẹ ſi interim cum alia de facto contraxit, etiamſi ſecundum matrimonium contraxiſſet pendente lite ſuper primo, contrà inhibitionem ſpecialem Iudicis pag. 91. num. 59. S.

INIMICITIA

Diſtributiones etiàm, quẹ ſuccedunt loco Præbendæ non perdit Canonicus ſi non reſidet ex cauſa inimicitiarum, quas poſt obtentum Canonicatum citrà culpam ſuam contraxit, pag. 483. num. 4.

Si tamen habet licentiam ſuperioris, ibid.

Quæ licentia non conceditur per Sacram Congregationem, niſi ad annum ibid.

Poſt annum verò debet Abſens Canonicatum reſignare aut permutare ibid.

Inimicitia citrà culpam Canonici contracta eſt iuſta cauſa abeſſendi, & lucrandi diſtributiones quandiù durat abſque præfinitione temporis pag. 484. num. 5.

Et Decreta Congregationis quod abſens ob inimicitias reſignet aut permutet intelliguntur in caſu particulari non generalitẹr per viam legis ibid.

Abſens ex cauſa neceſſaria inimicitiarum abſ-

que licentia ſoperioris non excuſatur ad Incraudũ fructus, & diſtributiones p.488.n.24.
Limita in eo qui diſcedit coactus ad euitandum vitæ periculum, pag. 488. num. 25. pag. 50. num. 9. S.
Prælatus tenetur impedire matrimonium Filii familias voleotis nubere cum ſponſa nimis paupere, ob timorem inimicitiæ, & ſcandali inter Conſanguineas, pag. 500, n. 89. S.
Et Parochi de ſtylo, & de iure nequeunt facere deounciationes, ſed debent expectare reſponſum Epiſcopi, vel eius Vicarij pag 500. num. 91.
Nec Ordinarius tali caſu poteſt remittere denunciationes. ibid.

I N I T I V M

Eo ipſo qnod conſtat de initio excluditur immemorabilis, pag. 377. num. 27.

I N N O C E N S

In exercitio Epiſcopatus & aliorum officiorum iuriſdictionalium aliquando meliùs ſe gerunt qui anteà criminoſi fuere, quàm Innocentes qui clati quandoquè degenerant, pag. 29. num. 2. S.

I N N O C E N T I V S

Innocentius IV. Vir doctiſſimus & Princeps Canoniſtarum, pag. 205. nom. 50.
Priuilegium iuriſpatronatus ex augumento ſaltem oon coæquali ſi ſit conceſſum ab anno primo Pootificatus Innocentii VIII. vſque ad conſtitutionem Hadriani cenſetur per iſtam reuocatum non obſtante obſeruantia tàm antè quàm poſt conſtitutionem pag. 482. n. 25.
Declara dummodò inæqualitas clarè conſtet ex lectura priuilegij, aliàs manuteoeri deberet Patroous exiſtens in quaſi poſſeſſione loogeua, niſi contrariæ probationes, eſſent claræ, & abſorbereot poſſeſſorium ibid.
Particula motus proprij Innocentij XI. approbantis vſum ſyodici Apoſtolici pro Fratribus Minoribus pag. 72. num. 171.
Onera miſſarum an ſint detraheoda a redditu Beneficij ad cuius titulnm quis petit promoueri, ad effectum conſtituendi ſummam requiſitam ex conſtitutione Ionocentij XII. quę incipit ſpeculatores pag. 58. oum. 8. S.

I N O R O S A

Conuentui Minorum Inoroſę certam eleemoſynam quotannis dant Comites Begarii pag. 48. num. 90.

I N S I G N I A

Ducllum Gallici cum Ianuenſe propter caput Bouis quod vterque geſtabat in ſcuto pro inſignibus, quomodo cluſum per Ianuenſem, pag. 41. num. 5. S.

I N S I N V A T I O

Inſinuatio nihil aliud eſt quam ratificatio donationis iam per primum contractnm perfectæ, licèt antè inſinuationem poſſit donans pænitere, pag. 532. num. 40.

I N S O L I T V M

Caſus inſoliti & rari non ſunt habendi in conſideratione ad deſtructionem Regulæ. pag. 7. oum. 26.
In omni actu ſpectanda eſt regula, & caſus ſoliti, nec habeodæ ſunt in coosideratione exceptiones, & caſus inſoliti, pag. 128. n. 31.

I N S T A N T I A

Potentium ſupplicationes & inſtantiæ vim habent neceſſitatis pag. 475. num. 26.
Legata perpetua Fratribuſ Minoribus pro anniuerſarijs & Miſſis, licèt non debeantur, ſunt tamen adimplenda ex parte hęredis, & debet ad id Iudex aucthoritatem ſuam ioterponere ſiue ex officio, ſiuè ad inſtantiam cuiuslibet de populo pag. 25. oum. 40.

I N S T I T V T I O

Inſtitutio ſimplicitèr facta intelligitur iuxtà cooditionem perſonæ ad quam dirigitur pag. 37. num. 70.
Fratres Minores in libro Manuale Tabellioonm habent formulas inſtrumeotorom, cum quibus validè fiunt inſtitutiones, & legata ad eorum ſauorem pag. 42. num. 78.
Tituli honorabilis inſtitutionis in rebus particularibus præcipuus effectus eſt vt non adeunte hærede Vniuerſali hęres particularis fiat hæres Voiuerſalis pag. 287. oum. 30.
Sufficit inſtitutio particularis vt verificetur qualitas hæreditaria reqniſita in iurepatrooatus mixto pag. 80. oum. 8.
Epiſcopus ſi vti ceſſionarius Patronum conferat, poteſt prouiſionem vnico actu expedire nec eſt oeceſſe quod prius coram Vicario præſentet, & poſteà inſtituat p. 508. n. 502.
Illi debetur omni iure inſtitutio in quem conueoerunt 10t ſuffragia maiorem partem Electorum conſtitueotia pag. 508. num. 104.
Inſtitutio aucthorizabilis quid ſit p. 351. n. 31.
Inſtitutio aucthorizabilis non tranſit io Pręlatum inſeriorem ex conceſſione Epiſcopi, quantumuis generali ibid.
Amplia etiamſi Papa eam eximat ab Epiſcopo & coocedat Pręlato ioferiori, ibid.
Si tamen conceſſio fiat plæno iure maoet penes inſeriorem non iure proprio, ſed vicario Epiſcopi ibid.
Declara requiri ad hoc Papę conſenſum, aliàs talis coocesſio non valeret ibid.
In paritate vocum inſtituendus eſt pręſentatus qui eſt de familia ſundatoris exclnſionem ad extranei compræſentati pag. 370 n. 38.

Prę

Digitized by Google

Præſentatus a verò Patrono præfertur præſentato ab exiſtentibus in quaſi poſſeſſione qui nondum ſuit inſtitutus pag. 85. num. 27.

Et tunc non attenditur vltimus ſtatus quaſi poſſeſſionis, ſed proprietas abſorbet poſſeſſorium, ibid.

Secùs ſi præſentatus ab exiſtentibus in quaſi poſſeſſione fuiſſet inſtitutus, quando verus dominus præſentat ibid.

Vacatio Beneficii de iurepatronatus ſi contingat pendente lite ſuper proprietate, non eſt inſtituendus præſentatus ab exiſtente in quaſi poſſeſſione præſentandi, ſed expectandus eſt exitus litis pàg. 450. num. 12.

Contrarium pag. 451. num. 12. & 13.

Limita hoc contrarium quandò proprietas eſſet clara contrà vltimum ſtatum, quià tunc procederet prima opinio pag. 451. num. 13.

Præſentatus a Patrono potatiuo exiſtente in quaſi poſſeſſione, ſed opponente, re integra verò patrono, ſi inſtituatur non tamen remouetur ſi poſteà Patronus putatiuus ſuccumbat in petitorio pag. 448. num. 5.

Et Victoria patrono vero deſeruiet ſolùm pro futuris vacationibus ibid.

Vide *Extraneus iuſpatronatus*.

Inſtitutio debet reſeruari Epiſcopo & non alteri inferiori non obſtante contraria lege fundationis ſi fiat poſt Concilium Tridentinum, ſecùs antè Concilium pag. 372. n.42.

Limita ſi Papa etiam poſt Concilium talem legem approbaret ibid.

Inſtitutio etiam poſt Concilium reſeruari poteſt Prælato inferiori habenti iuriſdictionem ordinariam cum omnimoda exéptione ab Epiſcopo ibid.

Cauthela per Teſtatorem ſeruanda ad effectum excludendi reſeruationes in fundatione beneficij, necnon reſeruandi inſtitutionem inferiori Prælato priuatiuè ad Epiſcopum, pag. 408, num. 10. & 11.

Conditio quod inſtitutio in beneficio Eccleſiaſtico pertineat non ad Epiſcopum, ſed Prælatum inferiorem eſt contra ſanctionem Concilii Tridentini pag. 408. num. 10.

Et non poteſt apponi in fundationibus poſt dictum Concilium quidquid ſecùs antè, ibid.

Et ſi apponatur vitiatur & Epiſcopus ſe intromitti non obſtante pæna reuocationis bonorum, & applicationis in alios vſus, pag. 408. num. 11.

Poteſt tamen, & ſæpe ſolet ſed non ſemper admitti dicta conditio per ſummum Pontificem, ibid.

Lex fundatoris reſeruans ius inſtituendi Epiſcopo ſimul & Capitulo eſt contraria Concilio Tridentino pag. 409. num. 12.

Interpretari tamen debet modo licito vt nempe inſtitutio ſpectet ad Epiſcopum cum conſilio Capituli, vel potiùs cum conſenſu Capituli ibid.

Epiſcopus & Capitulum conſtituunt vnum corpus, & de iure communi collatio beneficiorum eſt ſimultanea ibid.

Inſtitutio tamen in beneficijs de iurepatronatus pertinet ad Epiſcopum eum conſenſu vel cum conſilio Capituli ibid.

Reſeruari non poteſt inſtitutio Epiſcopo, & alteri inferiori puta Abbati, præpoſito Archidiacono, & ſimilibus ibid.

Teſtator mandans erigi Cappellaniam perpetuam cum dote, & onere Miſſarum reſeruando hæredi ius præſentandi clericum, & inſtitutionem inferiori excluſiuà ad Epiſcopum dicitur vello eam Eccleſiaſticam non laicalem ibid.

Et talis excluſio Ordinarij dicitur translatiua ab Epiſcopo in inferiorem eius loco ſubrogatum, ibid.

Erectio tamen facienda eſſet ab Epiſcopo in hac parte non excluſo ibid.

Nominatus ab inferiore metitur ius ſuum non a nominante, ſed à ſuperiore inſtituente, pag. 252. num. 49.

Quando Superior manum appoſuit aliquem deſtituendo, non decet quod inſtitutio, & Ordinatio ad inferiorē reuertatur p.15 n.16.V.

Verbum *aſſignata* præſupponit collationem ſeù inſtitutionem præcedentem pag.3. num.4.V.

In omnibus Ordinibus Regularibus electiones & inſtitutiones ſuperiorum ſunt dirigendæ ſecundum propria inſtituta, & Ordinationis pag. 4. num. 5. V.

Ordo Carthuſianorum nunquam a legibus ſuis, & bona inſtitutione, ſanctoque propoſito cecidit pag. 9. num. 6. V.

Ex tribus inſtitutis hæredibus duo Coniuncti habent ſemiſſem hæreditatis, tertiùs verò alium ſemiſſem pag. 54. num. 11. S.

Declara procedere vbi Oratio non ſit coniuncta, ſed ſeparata ibid.

INSTITVTVM

Inſtitutum ſeraphicum principalitèr ordinat Fratres ad eleemoſynam, pag. 57. num. 56.

Mutationes antiquorum inſtitutorum, & Rituũ regulariter vergunt in peius p.135.n.48

In omnibus Ordinibus Regolaribus electiones & inſtitutiones ſuperiorum ſunt dirigendę ſecundum propria inſtitutа, & ordinationes pag. 4. num. 5. V.

INSTRVMENTVM

Fratres Minores in libro Manuale Tabellionum habent formulas inſtrumentorum cum quibus valide fiunt inſtitutiones & legata ad eorum fauorem pag. 42. num. 78.

Super legatis annuis Fratribus Minoribus relictis ſcripturę, & inſtrumenta confici poſſunt & inuicem ſtipulari, pag. 55. num. 96.

Stipulatio tamèn dicitur propriè interueniré pro parte tantum hæredum fundatoris, & pro

pro parte Fratrum ſolum impropriè, ibid.
Et oritur ex eo ſola fidelitatis obligatio, ibid.
Electionis publicum inſtrumentum facit probationem probatam, & rem claram, & manifeſtam, pag. 114. num. 128.
Obſeruantia centenaria ſtat loco inſtrumenti fundationis iuriſpatronatus pag. 427. oum. 6.
Probatio iuriſpatronatus deducta ex obſeruantia centenaria ęquiualet probationi per publicum inſtrumentum fundationis p. 449. n. 6.
Declara dummodò obſeruantia deducatur ex præſentationibus, & inſtitutionibus per publicum documentum pacificis, & effectuatis, ſecus ſi ex teſtibus, enunciatiuis, adminiculis, & ſimilibus ibid.
Inſtrumento fundationis deficiente, ſi iuſpatronatus deducatur præſumptiuè ex obſeruantia centenaria fauore maſculorum, cenſetur familiare ſeù potius gentilitium maſculinum & in eo non veniunt fęminæ neque per poſterius, pag 427. nom. 4. & 5.
Contrarium num. 7.
Diſtingue ut num. 8.
In dubio vbi fundationis Inſtrumentum non reperitur, præſumitur fundatorem potiùs vſum fuiſſe verbis naturalibus quam verbis ciuilibus pag. 115. num. 35. S.

INTEGRE.

Verbum *integre*, & verba in Eccleſijs reſidentes expreſſa in priuilegio abſentiæ intereſſentiam inferunt ſecundum Hoſtienſem, pag. 7. num. 22.
Contrarium ſecundum Io. Andream p. 7. n. 23.
Concordantur pag. 9. num. 27.

INTELLECTVS

Vbi militat eadem ratio idem conuenit intellectus, pag. 5. num 13.
Intelligentiæ datæ per obſeruantiam ſtandum eſt, licèt contrarius intellectus eſſet de iure verior pag. 164. num. 5.
Scriptorum, & Maiorum intellectui & interpręrationi ſtandum eſt, pag. 26. num. 29.
Amplia etiam in interpretatione Conſtitutionum, & Diplomatum Summorum Pontificum, ibid.
Vide *interpratatio*.

INTENTIO

Intentio, & mens in animo retenta nibil operatur pag. 233. num. 19.
Voluntas & intentio Teſtatoris attendenda eſt non cortex verborum pag. 18. num. 17.
Si verba ſonant in extinctionem, & feriunt ſubſtantiam Penſionis, nihil iuuat ſecreta intentio Penſionarij contraria pag. 133. num. 19.
Decretum Reſeruationis motu proprio appoſitum non poteſt de ſubreptione redargui, ſed benè de defectu intentionis Papæ apponentis, pag. 435. num. 8.
Defectus intentionis in principe motu proprio concedente ex errore facti, dicitur ſubreptio re ipſa, ibid.
In materia voluntaria Xeniorum & munerum rotum regulatur ab intentione donantis pag. 56. num. 1. S.
Intentio Cardinalium de ooui promotorum non potuit eſſe donandi Cameræ in genere cuiuſuis Summi Pontificis, ſed illius tantum Pontificis qui ad eos miſit legatos cum Birettis pag. 56. num. 2. S.
Donatio debet interpretari inxtà intentionem Donantis pag. 58. oum 7. S.
Secreta intentio retenta in animo iuuat in foro interno non in externo pag. 85. num. 44. S.
Conſenſus meticuloſus non pendet ab intetione inferentis metum, ſed ab ipſo metu materiali a quo cogitur directè, & pręciſè pag. 93. num. 64. S.

INTERDICTVM

Requirit conſenſus Capituli quando agitur de ponendo interdicto Eccleſiæ pag. 305. n. 84.

INTERESSENTIA

Preſentia aliud eſt aliud Intereſentia pag. 3. num. 4. pag. 4. num. 11.
Reſidentia diuerſa eſt ab Intereſſentia pag. 3. num. 5. pag. 4. num. 11.
Reſidentia importat præſentiam, Intereſſentia verò Miniſterium perſonale in Choro ibid.
Reſidere in Eccleſia an idem importet quod intereſſe diuinis in Choro eſt grauis quæſtio intèr Canoniſtas pag. 3. num. 6.
Quod idem importent pag. 3. n. 6. p. 4. o. 11.
Contrarium quod non importent idem pag. 3. num. 7.
Canonici abſentes in vacantia trium menſium per Concilium conceſſa non lucrantur diſtributiones nèc alia emolumenta debita ratione Actualis intereſsentiæ pag. 2. num. 2.
Priuilegium abſentiæ ſi dicat àc ſi præſens eſſet & diuinis officijs intereſset, poteſt abſens percipere diſtributiones pag. 3. num. 4. pag. 5. num. 12. & 13.
Diſtributiones dantur proptèr intereſſentiam diuinis pag. 4. num. 11. pag. 5. num. 12.
Intereſſentiæ verbum facit extendi ſignificationem fructuum etiàm ad diſtributiones pag. 5. num. 13.
Et tunc non reſtringitur priuilegium per verbum fructuum ibid.
Priuilegium mentionem faciens de diſtributionibus, eas continendo expreſſè vel ęquipollentèr non reſtringitur per verbum reſidentiæ, ſed intelligitur etiàm de intereſſentia ibid.
Verba priuilegij quæ important diſtributioneſ in ſuo ſignificatu, & exprimunt ipſam intereſſentiam ſine dubio comprehenduor diſtributiones pag. 5. num. 14.
Diſtributiones veniunt ab expreſſione intereſſentiæ vti ex tacita, & æquipollenti expreſſione illarum pag. 5. num. 15.

Reſi-

Reſidentia per h›c differt ab intereſſentia quiâ intelligitur de reſidentia in loco vbi adeſt Eccleſia beneficij pag. 7. nnm. 24.

Verbum integrè, & verba in Eccleſijs reſidentes expreſſa in priuilegio abſentiæ intereſſentiam inferuut ſecundum Hoſtien., pag. 7, num. 22.

Contrarrium ſecundùm, Io. Andr. p,7. n. 23. Concordantur pag. 8, num. 27.

Poteſt quis reſidere in Eccleſia, & non intereſſe diuinis in Choro pag. 7. n. 26. p.8. n.28.

Canonicus miſſam priuatam celebrans tempore diuinorum non dicitur intereſſe, nec gaudet diſtributionibus pag. 7. num. 26.

Reſidentia perſonalis in Eccleſia bebet intelligi de formali nempè intereſſenna in Choro tempore Diuinorum, non de materiali ibid.

Priuilegium lucrandi in abſentia ſi habet verba capacia includendi diſtributiones in ſuo ſignificatu, tunc reſidentia in Eccleſia imporrat etiam intereſſentiam p. 8. num. 27. & 30.

Si non adſit talis capacitas verborum, ſed potius reſtrictina, tunc reſidentia non infert intereſſentiam. ibid.

Quando Verba Priuilegij non ſunt capacia includendi diſtributiones, ſed potius reſtricta ad fructus oportet quod intereſſentia explicetur per verba clara infallibilia, & quæ concludant per neceſſe pag. 8. num.28.

Expreſſio intereſſentiæ importat diſtributiones tacitè, & æquipollenter ibid.

Reſidentia in Eccleſia infert intereſſentiam, ſed non per neceſſe ibid.

Limita ſi concurrunt verba capacia ſignificandi diſtributiones pag. 8. num. 29.

Quià tunc non debet extendere priuilegium, ſed ſamulatur verbis præcedentibus ibid.

Et intelligenda venit in tota latitudine ſignificatus magis ſreqnentis, nempe de reſidentia eum effectu ibid.

Reſidentia cum effectu idem eſt ac intereſſentia ibid.

Reſidentia in Eccleſia, & intereſsentia diuinis pari ſenſu accipiuntur ibid.

Intèr reſidere, & intereſſe Doctores communis nullum diſcrimen ponunt ibid.

Reſidentia etiam expreſſa in Eccleſia non concludit intereſſentiã per neceſſe p.9. n.31.

INTERPRÆTATIO

Nulla melior interprætatio, quam quæ reſultat ex facto ipſius Pontificis ſtatuentis p.59.n.21

Pars diſpoſitiua regulatur, & interprętationem recipit a parte prohemiali p. 284. num. 22.

Renunciatio debet intelligi eo modo quo fuit a Partibus declarata, & obſeruata, licèt contrarius intellectus videretur de iure verior pag. 104. num. 88.

Maximè quando interprætatio eſt fauorablis, quia per eam fit reditus ad ius commune, & beneficium eximitur a vinculo ſeruitutis, pag. 105. num. 89.

In dubio facienda eſt interprætatio pro habente præſentationem Patroni, pag. 166. num. 14. pag. 169. num. 29. & ſeqq.

Dilatio Gratiæ vſque ad tempus datę per datarium apponendum eſt interprætatio introducta de ſtylo, quæ veritatem, & perfectionem gratiæ immutare non poteſt, pag. 521. num. 9.

Verba generalia, & indiſtincta ſunt generalitèr & indiſtinctè intelligenda, niſi probetur diuerſitas quæ reſtringat diſpoſitionem illimitatam, & effrenatam pag. 143. num. 14.

Materia obiectiua non eſt de facili credenda, & præſumenda, ſed contra illam capienda èſt omnis interprætatio, pag. 353. num. 5.

Donatio debet interprætari iuxtà intentionem donantis pag. 58. num. 7. S.

Obſeruantia non recipit interprætationem aut extenſionem etiàm ab identitate, vel maioritate rationis pag. 427. num. 5.

Mulieri actrici in cauſa Matrimonij non ſufficit probare promiſſionem in genere, & fieri debet ſempèr interprætatio contrà ipſam, vt promiſſio intelligatur de ſolis ſponſalibus in futurum pag. 97. num. 75. S.

Leges ex ſuis partibus ſunt interprętandę pag. 20. num. 21. V.

Expreſſum in vna parte legis ſupplendum eſt vel interprætatiuè extendendum ad alteram partem, in qua fuit omiſſum, ſi aliàs deficientibus verbis ad vtranquè partem poſſit trahi legis effectus per ſimilitudinem rationis ibid

Scriptorum & Maiorum intellectui, & interprętationi ſtandum eſt pag. 26. num. 29. V.

Amplia etiàm in interprætatione Conſtitutionum, & Diplomatum Summorum Pontificum ibid.

INTIMATIO

Intimatio mandati de immittendo cum præcepto de reſpondendo in fructibus non interrumpit triennalem pag. 396. num. 52.

INVASIO

Inuaſio Hoſtium eſt obſtaculum temporale non extinctiuum tituli beneficii pag. 364. n. 23.

Per liberationem loci beneficii ab Hoſtibus non acquiritur iuſpatronatus ex iuſtitia ibid.

INVESTITVRA

Epiſcopus quidquid non exceptuauit in Inueſtitura facta Abbati dicitur conceſſiſſe pag. 345. num. 5.

Ioannes Maria Buzzius. Vide *Buzzius*

IOCVS

Obligatio non inducitur ex verbis iocosè, aut per adulationem, & fictè prolatis pag. 97. num. 77. S.

IOSEPH

R. P. D. Ioſeph Molines Sacræ Rotę Auditorum Decanus laudatur pag. 408. num. 105

IIR.

IRREGVLARITAS

Non eſt maius diſpenſare ſuper defectu Natalium quam ſuper irregularitate ob caſtrationem ex cauſa cantus pag. 462. num. 7.
Priuilegium Conclauiſtarum diſpenſat ab irregularitate pro beneficii, & penſionibus iam obtentis, non tamen pro obtinendis p. 460 n. 6
Diſpenſat vt non obſtante irregularitate, & aliis defectibus poſſint Conclauiſtæ ad Sacros Ordines promoueri pag. 461. num. 6.
Declara vt ibid.
Diſpenſat etiam ſuper defectibus Natalium pag. 462. nom. 7.
Irregularis ob vitium Corporis ſi abſque diſpenſatione fecit ſe tonſurare, tonſura eſt inualida, & nulla pag. 32. num. 3. S.

ITALIA

Ex generali conſuetudine & vſu loquendi totius Italiæ, Naturales dicuntur de domo & familia pag. 116. num. 39. S.

ITEM

Dictio *item* inducit coniunctionem pag. 14. num. 10. S.
Dictio *item*, & *ſimiliter* ſunt Synonima ibid.
Dictio *item* cum præcedenti copula *&* inducit coniunctionem, & ſtat copulatiuè ibid.

IVDEX

Iudex cogens defloratorem ad ducendam Virginem defloratam non dicitur vim inferre nec deflorator dicitur coactus, quià irrationabiliter inuitus pag. 21. num. 27.
Hæres tenetur procurare celebrationem Miſſarum quam committere non poteſt niſi ſolis Fratribus Minoribus, & non aliis, ſi Teſtator ita voluit pag. 20. num. 24.
Et ad id poteſt per Iudicem compelli vel ex officio vel ad inſtantiam popularem vel nominæ Romanæ Eccleſiæ pag. 20. num. 25.
Neque hoc caſu hæredes dicuntur coacti reſpectu Fratrum, vel reſpectu iudicis, quià Teſtator voluntariè reliquit, & ipſi non poſſunt habere voluntatem contrariam pag. 20. num. 27.
Legatum ſi fiat Fratribus Minoribus pro Syndonibus Infirmorum, & pro pane albo miniſtrando infirmis pro eis actio non competit Syndico Apoſtolico, ſed datur officium iudicis pag. 24. num. 38.
Legata perpetua Fratribus Minoribus pro Anniuerſarijs, & Miſſis licet non debeantur, ſunt tamen adimplenda ex parte hæredes, & debet ad id Iudex auctoritatem ſuam interponere ſiue ex officio, ſiuè ad inſtantiam cuiuslibet de populo pag. 25. num. 40.
Legata perpetua cum onere Miſſarum poſſunt Fratres Minores recipere ab hæredibus vel executoribus, vel à Iudice ſponte dantibus pag. 25. num. 41.
Et fratres non ſunt de illis legatis omninò certi quià pendet à voluntate executoris, ſeù Iudicis illis relinquere vel aliis applicare pag 26. num. 42.
Legata perpetua pro miſſis Fratribus Minoribus relicta ſi adeò ſint auucta vt ipſos eximant à neceſſitate ſibi victum quærendi, debet iudex aliis applicare ibid.
Licet Fratres careant omni actione ciuili, iudex tamen ſiuè ex officio, ſiue vndecumque imploratus, vel Reſpublica præſtare debet ne legatum inane, & irritum cenſeatur pag 42. num. 78.
Legata Fratribus Minoribus non ſunt caduca licet iſti careant actione ad illa petendum, ſed Ciuitas poteſt cogere hæredes vt Teſtatorum mandata exequantur, & idem poteſt iudex ex officio pag. 46. num. 86.
Et ipſis Fratribus licet Iudicem extraiudicialitèr admonere vt hæredes ad id compellat pag. 46. num. 87.
Vide Fratres.
De iure etiam quoad iudices ordinarios admittitur deputatio alterius in locum ſuſpectorum pag. 254. num. 21.
Appellatione interpoſita à iudicato in poſſeſſorio non poteſt iudex ad quem iudicare in petitorio pag. 340. num. 15.
Limità quando appellatio fuit commiſſa in Curia, ſiue in Tribunalibus Vrbis ibid.
Iudex laicus poteſt acceſſoriè iudicare de iurepatronatus cum Vniuerſitate bonorum pag. 268. num. 33. pag. 277. num. 57.
Duo habentes paria vota maiorem partem electorum conſtituentia habent ius quæſitum vt in eorum alterutra neceſſario cadat electio, & poteſt ad id Capitulum iudicis auctoritate compelli pag. 109. num. 108.
Stante cumulatiua non datur appellatio ab vno ad alium iudicem tanquam ad parem pag. 348. num. 22.
Limita ſi Abbas habeat iuriſdictionem iure delegato, quia tunc ab ipſo ad Epiſcopum datetur appellatio ibid.
Abbas poteſt ſe intitulare iudicem ordinarium eorum locorum in quibus habet iuriſdictionem ordinariam etiam cumulatiuè cum Epiſcopo pag. 348. num. 21.
Differunt ſe intitulare Ordinarium loci, & iudicem Ordinarium loci pag. 349. num. 23.
Dare licentiam quod perſonæ Eccleſiaſticæ poſſint ſe ſubicere examini in foro laicali non eſt ſolius Epiſcopi priuatiue, ſed cuiuſcumque Iudicis Eccleſiaſtici habentis iuriſdictionem in perſonas Eccleſiaſticas p. 349. n. 25.
Iudici vel alteri ſuperiori aſſerenti ſe aliquid feciſſe ex iuſta cauſa non creditur pag. 355. num. 14.
Amplia etiam in ſuperiore Regulari p. 355. n. 15
Factum Iudicis demonſtratur iniuſtum eo ipſo quod ex actis, non conſtat de probatione delicti propter quod condemnauit p. 485. n. 13.
Præſumptio iuſtitiæ aſſiſtens facto iudicis ceſſat

ſi

Digitized by Google

ſi non conſtat ex actis de vlla probatione delicti pag. 386. num. 13.
Pulſus in exilium lucratur diſtributiones quando iudex eum legitimè non condemnauit pag 486. num. 14.
Et lucratur etiam pro tempore quo remanſit in carcere pag. 486. num. 15.
Declaratio Collegialitatis Eccleſię quę talis eſt habitu ſpectat ad quemuis iudicem ordinarium Eccleſiaſticum pag. 181. num. 24.
Rota vti iudex declarauit antiquam Collegialitatem S. Mariæ del Pilar ibid.
Ad declarationem Collegialitatis Eccleſiæ quo modo procedendum per iudicem pag. 182. num. 25. & ſeqq.
Actus fieri prohibitus abſque præuijs certis ſolemnitatibus, & cauſis, ſi fuerit factus cum aucthoritate Iudicis præſumitur pro eius decreto quod omnia ritè, ac rectè proceſſerint niſi contrarium oſtendatur pag. 7. num. 5. S.
Si iudex terminauit officium ſuum tempore quo Multa erat decreta, ſed nondùm incamerata, adhuc ad eum pertinet & non ad ſucceſſorem in officio pag. 58. num. 5. S.
Amplia etiam in terminis ſtatuti ordinantis deberi Iudici mulctam incorporatam, & exactam ibid.
Iudex agnoſcens inualiditatem Matrimonii à ſtupratore cum ſtuprata per metum contracti debet declarare nullum matrimonium, & cogere ſtupratorem ad contrahendum de nouo cum eadem matrimonium in faciem Eccleſiæ pag. 91. num. 58. S.
Limita ſi hoc medio tempore ſtuprator cum alia contraxit de facto pag. 91. num. 59. S.
Etiamſi contraxiſſet ſecundum matrimonium pendente lite ſuper primo, & contrà inhibitionem ſpècialem iudicis ibid.
Attinentes ſtupratę non poſſunt aucthoritàte propria, & priuata cogere ſtupratorem ad Matrimonium, licet poſſint inſtare coram iudice vt compellatur pag. 90. num. 57. S.
Parentes ſi minarentur accuſationem coram iudice, niſi ſtuprator Puellam Diſponſaret, Matrimonium tali mètu contractum eſſet validum pag. 95. num. 69. S.
Declara procedere vbi accuſatio eſſet iuſta, puta ſi ſtuprator tenebatur præcisè ad matrimonium, vel ſaltem alternatiuè ad Matrimonium vel ad pœnam, ſecus ſi ad nihil, vel ad pœnam tantum tenebatur ibid.
Matrimonium Rei cum filià Iudicis, vt mortis pœnam euitet, eſt validum pag. 93. n. 66. S.
In arbitrio iudicis repoſitum eſt ponderare fidem Teſtium affinium, & conſanguineorũ in materia matrimoniali, ex qualitate cauſæ pendentis, & conditione pari vel diſſimili perſonarum, tam in nobilitatę, quam in diuitiis, & aliis circumſtantiis pag. 96. num. 70. S.
Nolens ſeruare promiſſa ſponſalia compelli poteſt per cenſuras moderatè vt de nolentè fiat volens, ſi tamen ſit pertinax, debet iudex eum abſoluere etiam nolentem pag. 98. num. 81. S.

I V D I C A T V M

Iudicatum probat conſuetudinem præcedentem & facit ſtatum contra omnes prætendentès habere ius prohibendi Capitulum àb interuentu in funeribus pag. 46. num. 12. S.
Iudicatum declàrans iuſpatronatus ſpectare ad familiam excludit prçſumptionem Clemplures de iurepatr. pag. 107. num. 9. S. pag 112. num. 28. S.

I V D I C I V M

In ęquiparatis idem ferendum iudicium pag. 39. num. 75.
Iudicium, & conſenſus multorum Electorum excludit præſumptionem inhabilitatis, & inſufficientiæ electi pag. 353. num. 6.
Aliud eſt procedere ſine figura iudicij, aliud procedere ex notitijs priuatis, & ſecretis, pag. 354. num. 10.
Facultatem habens procedendi abſque ſtrepitu & figura iudicij non poteſt omittere etiã ſubſtantialia, ſcilicet citationem, probationes, & defenſiones quæ ſunt de iure naturæ ibid.
Prælatus etiamſi poſſit ex ſecretis notitijs electionem caſſare in prima inſtantia tenetur tamen illas manifeſtare in gradu appellationis pendente cauſa coram iudice ſuperiore pag. 354. num. 11.
Vide electio.
Idem eſt iudicium de Collegiata habitu, ac de Collegiata actu pag. 176. num. 4.

I V L I V S

Decretum Iulij III. quoad domus profeſſas Ieſuitarum ex identitate rationis comprehendit etiam Fratres Minores pag. 39. num. 76.

I V P I T E R.

Rex iupiter omnibus idem pag. 207. num. 5 8
Sacerdotes iouis apud Gentiles Flamines Diales nuncupati abeſſe non poterant etiam ex cauſa neceſſaria ob aduerſam valetudinem abſque licentia ſummi Pontificis pag. 488. num. 24.

I V R A M E N T V M

Iuramentum neceſſarium ad aliquem actum non eſt probandum interueniſſe, ſed præſumitur pag. 247. num. 29.
Secus Si ageretur de iuramento voluntario, non de requiſito per legem ibid.
Dicta præſumptio non militat ſi per viam conditionis apponatur in Bulla Prouiſionis obligatio iuramenti pag. 246. nùm. 27. & ſeqq.
Cardinales de Epiſcopatibus prouiſi non poſſunt in adminiſtratione Eccleſiæ ſe ingerere antè præſtitum iuramentum fidelitatis, & de viſitando Apoſtolorum limina ex conſtitutione Sixti V. pag. 247. num. 28.
Iuramentum eſt acceſſorium & famulatorium contractus contrahentium pag. 71. num. 3. S.
Et corruit corruente contractu tanquam principali ibid.

Diſ

Diſſenſus, & indignatio Patri induucit iuſtum metum ex hæreditationis in filio, & illi præbet iuſtam cauſam recedendi à ſponſalibus etiam non obſtante iuramento in Apocæ promiſſionis appoſito pag. 98. num. 81. S.

I V R I S D I C T I O

De iure communi iuriſdictio ſpectat ad Epiſcopum, & Capitulum pag. 294. num. 4.

Ius ſtatuendi, quod Epiſcopi habent à Papa, à iure communi, & Concilijs Vniuerſalibus non eſt ſimplicis iuriſdictionis, ſed meri imperij & iuris Monarchici pag. 301. num. 56. & ſeqq

Vide Ius

In ſynodo diœceſana nullus eſt qui habeat iuriſdictionem niſi Epiſcopus; pag. 301. n. 58.

Dare atteſtationes ſuper ſtatu libero pertinet ad Abbatem vbi habet iuriſdictionem Ordinariam pag. 344. num. 2.

Atteſtationes dare ſuper ſtatu libero poteſt Prælatus inferior, nec eſt de his quæ reſpiciunt ordinem pag. 344. num. 4. & 11.

Epiſcopus concedendo omnimodam iuriſdictionem Abbati reſeruatis ſibi Pontificalibus tantum, dicitur ſe ſpoliaſſe omnibus ijs quæ ſunt iuriſdictionis, & quorum Prælatus inferior eſt capax pag. 344. num. 3.

Abbas ſi iuriſdictionem habeat iure delegato ab ipſo ad Epiſcopum datur appellatio pag. 348. num. 22.

Abbas poteſt ſe intitulare iudicem ordinarium eorum locorum in quibus habet iuriſdictionem ordinariam etiam cumulatiuè cum Epiſcopo pag. 348. num. 21.

Dare licentiam quod perſonæ Eccleſiaſticæ poſſint ſe ſubijcere examini in foro laicali non eſt ſolius Epiſcopi priuatiuè, ſed cuiuscumque iudicis Eccleſiaſtici habentis iuriſdictionem in perſonas Eccleſiaſticas pag. 349. n. 25.

Abbas ſi habet iuriſdictionem ordinariam poteſt dare hanc licentiam ibid.

Stante cumulatiua non datur appellatio ab vno ad alium iudicem tanquam ad parem pag. 348. num. 22.

Verba *propriæ ordinariæ iuriſdictionis* ſonant in abſolutam priuatiuam iuriſdictionem pag. 348. num. 20.

Ordinarius aliquorum locorum licet quis ſit non ideò ſequitur quod illa lòca ſint eius propriæ Ordinariæ iuriſdictionis ibid.

Loca Abbatię non ſunt propriæ Ordinariæ iuriſdictionis Epiſcopi ſi ſint cumulatiuè ſubiecta ordinariæ iuriſdictioni Abbatis ibid.

Declara vt ſint in illis cauſis quas cognoſcit Epiſcopus pag. 350. num. 28.

In Eccleſijs locorum Regularium ſi exerceatur cura animarum perſonarum ſæcularium Epiſcopus non habet iuriſdictionem ordinariam, niſi quoad ea quæ dictam curam, & Sacramentorum adminiſtrationem concernunt pag 349. num. 24.

In alijs verò actibus, & in cæteris Eccleſijs Regularium non curatis nullam habet iuriſdictionem quam delegatam ibid.

Iuriſdictio fori pænitentialis non terminatur loco ſicut illa fori exterioris, ſeù iudicialis pag. 347. num. 15.

Actus iuriſdictionis voluntariæ quoad forum internum eſt exercibilis vbique locorum ibid.

Actus audiendi confeſſiones non eſt iuriſdictionis contentioſæ, ſed voluntariæ, quæ exercètur ſine ſtrepitu, & figura iudicij ibid.

Epiſcopus non tenetur adhibere conſenſum Capituli in exercenda iuriſdictione pag. 299. num. 39.

Collatio beneficiorum eſt actus iuriſdictionis. pag. 243. num. 19.

Quando prouiſus eſt Cardinalis Eccleſia non vacat vſque ad poſſeſſionem, ſed ſtatim eſt conſumpta vacatio, & ſtatim poteſt beneficia conferre, & omnia quæ ſunt iuriſdictionis exercere ibid.

Facta prouiſione Epiſcopatus vel tranſlatione in Conciſtorio Summi Pontificis ſtatim ceſſat iuriſdictio prouiſi quoad primum Epiſcopatum, & Eccleſia vacat ipſo iure pag. 246. num. 26.

Epiſcopus poſt electionem ſtatim conſequitur ea omnia quæ ſunt iuriſdictionis pag. 239. num. 9.

Et poteſt de iure communi conferre beneficia, etiam non dum capta Eccleſiæ poſſeſſione ibid

Diſpoſitio iuris communis in hoc fuit correcta a Bonifacio VIII. in extrau. iniunctę de elect. inter commun., & quare pag. 239. num. 10. pag. 248. num. 34.

Expreſſio nominis Decani dicitur facta tanquam de perſona clariori intrà Capitulum, & non probat iuriſdictionem reſidère penes ſolum Decanum pag, 403. num. 77.

Acta coram executore dato in gratia ſubreptitia ſunt nulla ex defectu iuriſdictionis pag. 395. num. 47. pag. 396. num. 53.

Fortius quando coram eo fuit oppoſitum de ſubreptione gratiæ ibid.

Et quando Papa in ſecundis litteris declarauit nullitatem actorum volendo quod *valeant* à die gratiæ poſterioris pag, *396*. *num*. 53.

Per reſcriptum ſubreptitium non datur iuriſdictio ibid.

Lis notoriè nulla non interrumpit triennalem poſſeſſionem, maxime ſi nullitas proueniat ex defectu iuriſdictionis pag. 395. num. 47.

Citàtio valida reſpectu iuriſdictionis ſed male executa cuius vigore factus fuit proceſſus, non interrumpit pacificam poſſeſſionem pag. 397. num. 55.

Citatio nulla etiam ex alio capite quam ex defectu iuriſdictionis non interrumpit triennalem, nec præſcriptionem pag. 396. num. 54. & ſeqq.

Citatio nulla ex alio capite quam ex defectu iu-

iuriadictionia interrumpit poſſeſſionem annalem pag. 397. num. 56.

Princeps ſi donat caſtrum alteri Principi paris dignitatia transferi in ipaum maiorem iuriſdictionem, ſecua ſi donat inferiori pag. 351. num. 30.

In exercitio Epiſcopatus, & aliorum officiorum iuriſdictionalium aliquando mellus ſe gerunt qui anteà criminoſi fuere, quam Innocentes, qui elati, quandoque degenerant pag. 19. num. 2. S.

Prælatua Collegiatæ non exemptus vti caput numerale Capituli non habet Canonicos ſibi vnitos tanquam membra, nec iurisdictionem exercet in eos, niſi vti Singulos extrà Capitulum, non autem vti capitulariter congregatos pag. 26. num. 5. S.

Cappa, & Rocchettum non denotant iurisdictionem pag. 42. num. 9. S.

Cardinales in ſuis titulis habent iurisdictionem Epiſcopalem pag, 64. num. 22. & ſeqq, S,

Diminutio iurisdictionis Cardinalium in Eccleſijs titularibus non tollit ius earundem Eccleſiarum quoad Sepulturam ſuorum Cardinalium pag. 67. num. 30. S.

Pro vindicanda iurisdictione Capituli generalis duo vel tres actus ſufficiunt pag. 9. n. 7. V.

Immo ſufficit vnicus actus, & aliquando fuiſſe ſeruatum ibid.

Obſeruantia pro iuriſdictione Capituli generalis non eſt neceſſe quod adſit quoad talem determinatam numero domum, ſed ſufficit demonſtrare vſum fuiſſe hac iuriſdictione in domos Ordinis, vt in omnea vniuerſaliter illam valeat exercere pag. 10. num. 9. V.

Iuriſdictio Capitulorum generalium maior eſt illa Præpoſitorum domorum, & Monaſteriorum pag. 16. num. 18. V,

Et eſt ſupra omnes alios Superiores ibid.

Capitulum generale repræſentat vniuerſumOrdinem, & complectitur omnes particulares iurisdictiones quibuſcumque perſonia aut Cænobijs extrà Capituli tempus competentes pag. 17. num. 18. V.

Solum generale Capitulum habet Supremam iuriſdictionem, & ipſi ſoli reſeruata eſt poteſtas meri, & mixti Imperij p. 21. n. 22. V.

Et talis poteſtas apud ipſum reſidet per modum vnius ibid.

Princeps aut alius habena parem poteſtatem concedens alieni iurisdictionem non cenſetur abdicatiuè illam transferre, ſed tantum cumulatiuè concedere ibid.

Inter habentes Iuriſdictionem cumulatiuè non priuatiuè eſt locus præuentioni pag. 21. num. 23. V.

Iuriſdictio ordinaria præualere debet in concurſu cum delegata, illamque ad ſe trahere ibid.

Iurisdictio ordinaria naturalia eſt & fauorabilis ibid.

Iuriſdictio delegata eſt accidentalis, & odioſa, & debilior iuriſdictionè ordinaria ibid.

Capitulum generale habet iurisdictionem ordinariam, & vniuerſalē in totam Religionem ibid.

Hodiè ferè omnes ordines Regulares ſunt exempti à iuriſdictione Ordinarii, & recepti ſub protectione Sedis Apoſtolicæ pag. 22 num. 24. V.

Iuriadictio Generalis, & aliorum Prælatorum inferiorum in Religionibus procedit à Capitulo generali illam habente immediatè ab Eccleſia, & à ſummo Pontifice pag. 20. num. 22.

Capitulum generale Carthuſianorum congregari cæpit Ordinem moderando abſque Epiſcoporum interuentu, & nulla ab eis exercita iuriſdictione pag. 23. num. 25. V.

Vide etiàm *capitulum Carthuſiani*.

I V S

Ius idem ſtatuendum vbi eadem eſt ratio pag. 39. num. 75.

Vigilantibus & non dormientibus iura ſubueniunt pag. 233. num. 19.

Per donationem omne ius translatum eſt in donatarium pag. 98. num. 65.

Natura ceſſionis operatur poſitionem ceſſionarij in locum cedentis itaut nihil iuris apud cedentem remaneat pag. 106. num. 94.

In diſpoſitionibus reſtrictiuis libertatis de iure communi competentia non fit extenſio ex idenditate rationia pag. 141. num. 6.

Amplia vt neque fiat extenſio ex maioritate rationis ibid.

Papa iura ignorare non præſumitur pag. 379 num, 23.

Iuria ignorantia non præſumitur nec poteſt allegari pag. 402. num. 74,

Ius publicum Priuatorum pactia immutari non valet pag. 409. num. 11.

Amiſſio iuria quæſiti in incorporalibus non datur abſque ſcientia, & patientia pag. 196. num. 29.

Iura quæ durant habitu reducuntur ad actum ipſo iure pag. 181. num. 24.

Ius malum alicuius conſtare dicitur ſi habeat contrà ſe deciſionem Rotalem pag. 261. n. 10.

Iura incorporalia non veniunt nomine bonorum pag. 103. num. 83.

Nomine bonorum iuxtà verum, & proprium ſignificatum non veniunt iura honorifica pag. 104. num. 86.

Ius commune vbi reſiſtit præſcriptio non extenditur de caſu ad caſum etiam eiuſdem ſpeciei pag. 294. num. 4.

Amplia etiam nullo alio poſſidente ibid.

De iure communi iuriſdictio ſpectat ad Epiſcopum, & Capitulum ibid.

Vtrum conſtitutio Concilij de Adiunctia per Epiſcopum adhibendis cum voto deciſiuo in correctione extrà viſitationem, ſit conformia necnè diſpoſitioni iuris communia pag. 293. num. 2. & ſeqq.

Impugnatur Sarauia tenens quod ſit conformis pag. 295. num. 12. & plur. ſeqq.

Digitized by Google

Conſuetudn vt decem annorum ſpatio præſcribatur debet eſſe ratiooi, & iuri conformis. pag. 296. num. 15.

Cnotratium ibid.

Nnn eſt neceſſaria conſuetudo vbi aliqoid eſt iuri conſurme pag. 296. num. 16. & 18.

Quando ius eſt cooforme conſuetodini diſponendo id quod conſuetudn reeepit non eſt cnoſoetudo ſed obſeruantia legis pag. 296. num. 18.

Conſuetudn iuri cnnfurmis poteſt iotelligi de re quam lex ooo prohibet, licet non ita diſpnnat ibid.

Vbi ius oec reſiſtit ſufficit ſimplex quadragenaria immo etiam decennalis pag. 295. num. 17. & 18.

Et tunc dieitur cooſuetudo ioterpretatiua pag. 296. numi 18.

Conſuetudo requiritur preſcripta & immemorabilis quandn eſt contra ios pag. 296. o. 16.

Vel quadragenaria cum titulo pag. 296. n. 18.

Declara procedere vbi adeſt reſiſtentia legis expreſſa, quià nempè lex vlterius progreditur reſiſtendo alterios pnſſeſſioni, ſecus vbi aſſiſtentia iuris eſt ſimpliciter in contrarium diſpnnendo id contrà quod fuit ioducta, tunc eoim ſufficit quadragenaria ibid.

Epiſcopus habet iotentionem io iure fundatam vt ad eum ſpectet condere, & reſurmare ſtatuta pag. 298. num. 36. pag. 302. num. 62.

Doctores tenentes Epiſenpum ſtatuere nnn poſſe in arduis abſqoe conſenſu Capituli etiam extrà caſus à iure expreſſos reprehenduntur pag. 302. num. 63. & ſeqq.

Ius ſtatoendi quod Epiſcopi habent à iure communi, & Cnocilijs Vniuerſalibus oon eſt ſimplieis Iuriſdictinni, ſed mæri Imperij, & iuris Monarchici pag. 301. num. 56. & ſeqq

Et nnn eſt ſeindibile oec communicabile cum Capituln pag. 301. num. 56.

Cnntrarium pag. 302. nom. 61.

Ius Monarehicum indiſſoluibile pag. 301. o. 59

Quales ſint caſus iure expreſſi in quibus Ordinarius indiget conſenſu Capituli pag. 304. oum. 78. & ſeqq.

Requiritur conſenſus Capitnli quandn agerètur de auſcrendo iure vnius Eecleſiæ & alteri tradendo p. 304. num. 79.

Caſus in iure expreſſi dicontur qui ſuot ioſerti io corpore Iuris communis Canonici pag 305. oum. 83.

Illud quod ptouenit ex diſpoſitinne Cnocilij non dieitur caſus in iure expreſſus ibid.

Concilium Tridentioum oon eſt receptum in toto orbe Catholico, nec veoit appellatione iuris eommuois ibid.

Obſeruantia vltra centenariam ſufficit Prælato inferiori ad præſeribendū aduerſus iura Epiſeopi pag. 345. num. 8.

Obſeruantia declarat quid io conceſſione fuerit comprehenſum, etiamſi intellectus contrarius de iure eſſet verior quando fuit longa ibid.

Clàuſula dummodo non ſit alteri ius quæſitum; Vide Clauſula.

Actus particularis trahi noo poteſt in conſequentiam Vniuerſalem, maximè in materia ſtricta renuociationis, & remiſſionis proprij iuris pag. 101. num. 75.

Prouiſn ab nrdinario de beneficio, & poſſeſſori ſufficit vincere per non ius actoris pag. 105 num. 92.

Superior qui iore deonluto prooidet noo tenetur ponere edictum, nec facere concurſum pag. 111. num. 121.

Vide deunluto. electio Concurſus

Ius quæſitum oppoſitoribus ab examine Vide examen.

Stylus nequit tollere ius quæſitum ex lege, niſi legitimè probetur præſcriptus pag. 129. num. 33.

Moderuus ſtylus paruę datę oon potuit abrogare conſtitutiones Pontificias, & diſpoſitionem iuris communis ibid.

Extenſin conſenſus etiam poſt moreem Reſignantis de iure communi fieri poteſt pag. 127 num. 27.

Merum priuilegium dicitur omne id qond aliquo modo lædit ius Partis pag. 361. num. 9.

Ad ſubſtinendam tranſanctionem ſufficit dubietas iuris pag. 362. oum. 14.

Vide Tranſactio.

Io electione impropria ſeruatur ſolum ius oaturale ſine vlla forma iuris poſitiui pag. 383. oum. 4. pag. 388. oum. 16.

Conſirmatio per Epiſcopum præmitur facta iure ordinarin, non autem ſpeciali, & extraordinarin, niſi contrarium oſteodatur pag. 394. num. 42.

Vide etiam electio.

Iura loquentia de Collegiatis habeot locum etiam in Collegiatis habitu tantum, & oon actu pag. 176. oum. 4.

Contrarium pag. 179. num. 6.

Ad extinguendum Collegium in actu attenditur factum de facto, ſeo in habitn attenditur factum de iure pag. 179. oum. 19.

Deſtroctio Collegij per deſſuetudinem ſeu rerum naturam æquiparatur deſtructioni factæ de iure ibid.

Iura Collegij remanent etiam in vno, & apud ipſum ſtat nomeo totius Vniuerſitatis ibid.

Paria ſuot in iure non eſſe, & oon apparere pag. 176. num. 3.

In Regula 2. Cancellariæ Papa non inteodit lędere ius tertij pag. 251. num. 45.

Fratres Minores ex regula S. Franciſci ſunt incapaces cuiuscumque iuris, & proprietatis tam in commuoi quam in proprio pag. 24. num. 37.

Vide Fratres

Obligatio largior ſeù fidelitatis eſt cum quis io ſe ipſo tenetur ad aliquid præſtandum licet is cui obſtringitur nullom ius habeat vt illum in iudicio ennoeniat pag. 40. n. 78.

Vouens dare Xeoodochio tenetur in conſeientia etiam ante acceptationem, licet Xenodochium nullum ius habeat ibid.

Ius

Digitized by Google

Ius feudi non concernit hæreditatem diſtributiue, ſed ſolum reſpicit hæredis qualitatem denominatiuè pag. 80. num. 11.

Quod ius denominationis eſt incorporeum, & non requiritur actu ſed ſufficit habitu ibid.

Actus particularis trahi non poteſt in conſequentiam vniuerſalem maximè in materia ſtricta renunciationis, & remiſſionis proprij iuris pag. 101. num. 75.

Ius, & facultas exigendi penſionem ſi cedatur etiam cum clauſulis generelibus *omnia iura &c. ad habendum &c.* dicitur ceſſio commoditatis non tituli pag. 234. num. 24.

Aliud eſt requiri mentionem, & derogationem ſpecialem Concilij, aliud non præſumi ſublatum ius debitum ex Concilio, niſi de eo facta ſit mentio ſpecialis in diſpoſitione pag. 6. num. 19. S.

Non eſt tempus exactionis, quod dat ius, ſed tempus quo actiones ſunt redactæ pag. 58. num. 6.

Donatario ius acquiritur ſtatim poſt factam donationem, non autem poſt eam exactam ſeù effectuatam pag. 58. num. 7. S.

Decretum Iudicis per modum prouiſionis licet non faciat ſtatum, tamen ſi cauſa non proſequatur vel per concordiam terminetur ex acquieſcentia Partis ſuccumbentis ſatis reſultat illius non ius pag. 65. num. 25. S.

Diſpoſitio Concilij Tridentini ſeſſ. 24. cap. 1. de Matrim. vti correctoria Iuris communis antiqui eſt reſtringenda ad id quod expreſſè correxit pag. 99. num. 86. S.

Nemo præſumitur iuri ſuo imprudentèr renunciare pag. 111. num. 25. S.

Rota Iuris articulos ſemper euitare ſolet, vbi cauſam decidere poteſt ex facto pag. 114. num. 32. S.

Obſeruantia interpretatiua non dicitur inducere nouum ius ſcriptum contra ius ſcriptum pag. 10. num. 7. V.

Sed declarat ipſam legem ſeu ſtatutum quod remanet in ſua vi, & vti lex ſic interpretata diſponit propria virtute non autem alterius iuris ibid.

Ex praxi vltrà centenariam oritur ius tribuens meliorem titulum de Mundo p. 10. n. 8. V.

Centenaria ſufficit vt Placitum Apoſtolicum, Conſtitutiones derogatorias, vel aliud quod libet neceſſarium, & opportunum ius, ſiuè titulum adeſſe dicendum ſit ibid.

Centenaria non ſe ſiſtit in ſolis terminis præſcriptionis, ſed facit preſumere priuilegium, vel aliud quodcumque ius quod fortius adeſſe poſſit ibid.

Etiam in terminis preſcritionis centenaria æquiparatur immemorabili, & facit preſumi adeſſe quidquid fuerit neceſſarium pro validitate actus pag. 10. num. 8. V.

Et hęc dicitur preſumptio iuris, & de iure quæ non admittit probationem in contrarium ibid.

Conſuetudine abrogari poteſt tam ius commune, quàm ſtatutarium pag. 16. n. 18. V.

Præſertim ſi ius quod alicui tribuitur non eſt prohibens, ſed concedens ibid.

Nemo plus iuris in alium transferre poteſt, quàm id quo ipſe potiur p. 19. num. 20. V.

Quaſi poſſeſſio reſultat ex aſſiſtentia iuris pag. 2. num. 2. S.

Conſuetudo valet derogare Iuri circà electionem Prelatorum Regularium pag. 23. num. 25. V.

Per ius accreſcendi vel non decreſcendi vox lineę deficientis deuoluitur, ſeu conſolidatur in alia linea, vbi extant vocati, quando ius patronatus fuit reſeruatum etiam pro diuerſis familiis, & lineis, ſubſtitutis tamen ad inuicem per reciprocam linearem, vel coniunctis mediante aliqua reali, vel perſonali coniunctione, pag. 15. num. 3. S.

Ius Cathedratici dicitur inſigne & priuilegiatiſſimum requirens mentionem ſpecialem, pag. 4. num. 11. S.

Non modica pars redditiuum Epiſcopalium conſiſtit in iure Cathedratico ibid.

Cathedraticum eſt ius Epiſcopale ſcriptum in corpore iuris pag. 2. num. 3. S.

Et competit ex lege Diæceſana in ſignum ſubiectionis, pag. 2. num. 3. & 5. S.

Verba priuilegij Cameralis trahi non poſſunt vt eximant Camerales a Cathedratico, aut alijs iuribus Epiſcopalibus in corpore Sacrorum Canonum ſcriptis pag. 2. num. 3. S.

Cathedraticum eſt ius Epiſcopale quod datur pro honore Cathedræ in ſignum ſubiectionis pag. 1. num. 1. S.

Ius Epiſcopale, tenetur ſoluere Beneficiatus Epiſcopo, in cuius Diæceſi exiſtit Eccleſia quam poſidet, ibid.

Et Epiſcopus pro illo exigendo habet intentionem fundatam in aſſiſtentia iuris, pag. 1. num. 2. S.

Iura Epiſcopalia non ſunt impoſitiones, ſed ſacrorum Canonum leges perpetuæ, & iuris communis diſpoſitiones, pag. 2. num. 3. S.

Non præſumitur in aliqua diſpoſitione ſublatum fuiſſe Epiſcopo ius Diœceſanum, propter monſtruoſitatem quod Eccleſia ſita in Diæceſi remaneat ſine ſubiectione, pag. 3. num. 7. S.

Vide etiam *Cathedraticum*.

Ius nominandi cenſetur excluſum ex Decreto Reſeruationis apponi ſolito in litteris prouiſionis de Beneficio incompatibili pag. 345. num. 11. pag. 442. num. 37. & ſeqq.

Declara procedere in iure eligendi competente alteri Collatori, ſecùs in ſimplici iure nominandi, quod non tollit collationem faciendam per Papam pag. 345. nu. 11.

Contrarium pag. 442. num. 37. & ſeq. & n. 42.

Ius nominandi non eſt Collatio ſed quædam pertinentia patronalis compatibilis cum collationibus, & Reſeruationibus Papæ, pag. 436. num. 11. pag. 439. num. 26.

Ius eligendi eſt idem ac collatio, & dicitur incompatibile cum reſeruatione, & prouiſione Apoſtolica pag. 436. num. 11.

Verbum *diſponere* in Reſeruationibus appoſitum non excludit ius oominandi p.439 n.27.

Contrarium pag. 445. num. 49.

Reſeruatio etiam ſpecialis non obſtat iuri nominandi Rectori competenti ex Bulla Piana io Vicarijs erectis poſt Concilium, & quid de erectis antè Concilium, p. 439. num. 28.

Contrarium, pag. 442. num. 37. & ſeq. pag. 445. num. 49. & ſeqq. vbi procedere tantum in reſeruationibus generalibus.

Vide *Rector Vicarius*.

Decretum Reſeruationis appoſitum in prouiſione ſecundi Beneficij incompatibilis tollit omnem aliam diſpoſitionem, & ius ſiuè prouidendi, ſiue nominandi, etiam Cardinalium pag. 442. num. 37. & 42.

Et tollit quodcumque ius cuiuſuis alterius Col latoris pag. 444. oum. 45.

Sola expreſſio Vicariæ ſufficit vt Papa ceoſeatur cogitaſſe de exiſtentia iuris Parochialis penès alium, cui libera prouiſio præiudicet ad euitandam ſubræptionem gratię pag. 443. num. 40. pag. 445. oum. 48.

Conſenſus alterius Collatoris ſuperueniens poſt liberam prouiſionem Apoſtolicam non habet vim nominationis, ſed potiùs redolet agnitionem proprij non iuris pag. 444. n. 43.

Ius ſepulturę eſt quid diſtioctum a quarta funerali, & in quo differat pag. 50. num. 32. S.

Ius Sepulturæ prius fuit eleemoſina voluntaria quæ poſteà tranſiuit in neceſſitatem ibid.

Et poteſt taxari per conſuetudinem in maiori vel minori quantitate, pag. 50. num. 32. S. pag. 51. num. 34. S.

Quarta Parocho debita iure ſepulturæ ex cooſuetudine augeri poteſt io tertia, & io medietate pag. 50. num. 31. S. pag. 51. oum. 33. & ſeqq. S.

Et ad hoc ſufficit conſuetudo præſcripta ſpatio 40. annorum, pag. 50 oum. 31. S. pag. 51. num. 34. & ſeqq. S.

Ius ſepulturæ emanat ab adminiſtratiooe Sacramentorum, & ſolutione quartæ, pag. 67. num. 31. S.

Declara non procedere in habentibus aut eligentibus propriam Sepulturam, nec in eis, qui ex aliquo ſpeciali titulo dicuntur habere propriam Eccleſiam ibid.

Vide *Sepultura*,

Cogregationi Caſſineoſi tributum fuit ius deſtituendi Abbates locales in eorum Capitulis, & dietis generalibus pag. 3. num. 4. V.

IVSPATRONATVS IN GENERE

Relictum Fratribus intuitu Cappellę de iurepatronatus exiſtentis io eorum Eccleſia dicitur cauſatiue relictum, & ſi ab ea recedant non ipſis debetur ſed alijs in dicta Eccleſia ſubrogatis pag. 22. num. 32.

Iuſpatronatus eſt quædam cauſa Vniuerſalis quorumdam fructuum, & iurium, quorum vnum eſt ius præſentandi pag. 99. oum. 66.

Fauor Eccleſiæ eſt pauciores habere Patronos & ex eorom pluralitate dicitur magis grauata Eccleſia pag. 100. num. 70.

Obſeruantia multum iuuat ad dignoſcendum an cumulatiue vel priuatiuè iuſpatronatus reſeruatum fuerit extraneo, pag. 100. num. 71. & 72.

Fundator ſi expreſſe ſibi iuspatronatus non reſeruauit, & paſſus eſt prima vice beneficium libere conferri, cenſetur declaraſſe beneficium fuiſſe liberum, ſecundum Lambertin. pag. 100. oum. 72.

Reprobatur in hoc Lambertio. pag. 100. num 73. & plur ſeqq.

Procedit ſenteotia Lambertioi io Eccleſia Collegiata vel Coouentuali, ſecus in ſimplici, ibid.

In Eccleſia ooo Collegiata oeque Connentuali, legis miniſterio iotelligitur reſeruatum ius præſentandi, ibid.

Fundator Beneficij vel Eccleſię ſi extraneum nominat in Patrooum intelligitor cumulatiuè cum ſe ipſo & proprijs hæreditaribus, uon priuatioè, pag. 99. num. 67.

Prima Charitas incipit a ſe ipſo ibid.

Si fundator in erectione beneficij reſeruet Iuſpatronatus fauore extranei, iſte ſolus erit Patroous, & non hæredes Teſtatoris, pag. 99 num. 68.

Declara procedere poſt obitum fondatoris. quia ipse dum viuit non intelligitur excluſus, ibid.

Conſilium Calderin. 4. declaratur procedere quando ſundator non ſolum extraneo, ſed etiam ſibi Iuſpatronatus reſeruauit, pag. 99. num. 66. & ſeqq.

Ex ſimplici tolerantia fundatoris quod Eccleſia pro prima vicè libere ab Ordinario prouideatur oon inducitur renunciatio iuriſpatronatus expreſſa nec tacita p. 101. num. 75

Sed Solum inducitur remiſſio pro illa vice ibid

Et non cenſetur remiſsom, niſi expreſſe renuociet, vel per actum tacitum neceſsario concludentem pag. 100. num. 74.

Beneficium iuriſpatrooatus libere ab ordinario conferri non implicat, quià intelligitur ſi Patrono placuerit pag. 101. num. 75.

Et ſubſtinetur Patrono volente ibid.

Et ſi intrà quadrimeſtre non præſentet oeque reclamet cenſetur approbare Collationem facta de librèro ibid.

Declara pro illa vice non in perpetuum, ibid.

Obſeruantia & Declaratio voluntatis deducta ex tollerantia ſundatoris quod beneficium liberè conſeratur procedit io dubio, & vbi verba fūdatioois eſſent ambigua p. 101. n. 76

Obſeruantia legitimè pręſcripta requiritur ad arguendam remiſſiooem Iuris præſentandi iam quæſiti pag. 101. num. 76. & 77.

Ius præſentandi à ſundatione quæſitum non ceoſetur remiſsum niſi conſtet expreſsę declara voluntate reouociandi, pag. 102. n. 78.

Sufficit renuociatio etiam tacita ſed debet æquipollere expręſsę, ac deſumi ex Coniecturis quę eam inferant per neceſse ibid.

Sim-

Simplex remiſſio Iuris præſentandi non inducit renunciationem vniuerſi Iuriſpatronatus pag 102. num. 79.

Iuſpatronatus vltra ius præſentadi continet plura alia iura honorifica, nempè proceſſionis, alimentorum, & aliorum ibid.

Fundans Collegialem ſeu Conuentualē Eccleſiā abſque reſeruatione iuris præſentandi cenſetur illud remiſiſſe non tamen alia iura honorifica, ibid.

Collatio beneficij de iurepatronatus liberè facta per Epiſcopum iure ordinario, & ordinario valet pag. 105. num. 19.

Et Patrono non reclamante intrà tempus datum ad pręſentandum ſubſtinetur. ibid.

Fortius ſi poſteà Patronus conſentiat ibid.

Collatio libere facta de beneficio Iuriſpatronatus iure etiam ordinario cenſetur ſub tacita conditione ſi Patronis placuerit p. 105. n. 90

Et tunc conſenſus etiam ſuperueniens validat actum collationis ibid.

Iuſpatronatus tranſit cum vniuerſitate bonorum, pag. 103 num. 82.

Etiamſi de eo nulla ſit facta ſpecialis mentio, pag. 106. num. 93.

Iuſpatronatus tranſit cum Vniuerſitate bonorum ſi diſpoſitio loquitur vniuerſaliter de bonis, & iuribus, ſecus ſi ſit reſtricta ſimpliciter ad bona pag. 103. num. 83.

Iuſpatronatus venit etiam appellatione bonorum vbi concurrit plænitudo; ſeù totalitas, pag. 106. num. 95.

A fideicommiſſis & primo primogenituris ad iuſpatronatus vale argumentum, pag. 284. num. 21.

Obſeruantia rectè declarat nedùm qualitatem iuriſpatronatus, ſed etiam quales perſonæ in eo comprehendatur, pag. 284. num. 23.

Inſtrumentum fundationis Iuriſpatronatus canonizatum ex decreto Ordinarij eſt ſeruandum, pag. 337. num. 2.

Correctio, & mutatio voluntatis non præſumitur in fundatore, niſi in eo quod litteralitèr expreſſit pag. 337. num. 3 & 7.

Potius præſumitur perſeuerantia in eodem propoſito, quàm mutatio voluntatis p. 338. n. 6.

Hæręs, ſeu executor poteſt declarare verbum æquiuocum fundatoris, pag. 340. num. 16.

Et poteſt declarare quod vocatio illorum de parentela intelligatur ſtrictè de ſolis agnatis pag. 340. num. 16.

Declaratio fundatoris Iuriſpatronatus licèt facta ex interuallo debet attendi p. 412. n. 43.

Iuſpatronatus reſeruatum extraneis, etiam ſine taxatiua cenſetur reſeruatum priuatiuè ad hęredes Fundatoris. pag. 16. num. 4. S.

Erecta Eccleſia patronata in Collegiatam, Patronus amittit ius præſentandi quoad primam dignitatem, firmo tamen remanente dicto iure quoad reliqua Beneficia de Collegio p.g. 420. num. 36.

Iuſpatronatus non eſt in bonis vltimi poſseſsoris, ſed quid perſonale ab illis diſtinctum, pag. 79. num. 7.

Materia Iuriſpatronatus eſt indifferens, pag. 426. num. 1.

Regulæ fideicommiſſi applicantur ad Iuſpatronatus pag. 427. num. 3.

Obſeruantia centenaria ſtat loco Inſtrumenti fundationis iuriſpatronatus, pag. 427. n. 6.

In iurepatronatus idem operatur titulus fundationis verus ac præſumptus pag. 429. num. 8.

Textus in cap. conſultationibus de iurepatr. exponitur pag. 447. num. 1.

Qualis eſt obſeruantia talis præſumitur fundatio iuriſpatronatus pag. 449. num. 6.

Probatio iuriſpatronatus deducta ex obſeruantia centenaria ęquiualet probationi per publicum inſtrumentum fundationis. ibid.

Declara dummodo obſeruantia deducatur ex præſentationibus, & inſtitutionibus per publicum documentum pacificis, & effectuatis ſecus ſi ex textibus enunciatiuis adminiculis & ſimilibus, ibid.

Nomen Patroni verificatur, & prædicatur de quocumque poſſidente, & habente iuſpatronatus, licet extraneo, & non de genere fundatoris pag. 12. num. 4. S.

Singularis & nominatim facta enumeratio, & deſtinatio in vno, & eodem verborum contextu intèr patronos operatur aſſignatam vnicuique propriam, & ſingularem vocem, pag. 14. num. 9. S.

Stante obſeruantia pręſentandi non Sacerdotem, qualitas Sacerdotalis enunciata in fundatione cenſetur ſtare tantum demonſtratiuè pag. 14. num. 15. S.

Ius alimentorum eſt vnus ex fructibus Iuriſpatronatus pag. 15 num. 2. S.

Et eſt annexum Patronatui ibid.

Ius alimentorum Patrono debitorum non tranſit in extraneum ad quem deuenit Iuſpatronatus, cum non ſit de ſanguine fundatoris pag 15. num. 1. S.

Contrarium pag. 15. num. 2. S.

Confutatur *Riccius* dicens Patrono Conſanguineo Fundatoris pauperi alimenta deberi etiàm poſt translatum Iuſpatronatus in extraneum diuitem ibid.

Iuſpatronatus relictum illis de Parentela comprehendit etiàm illegitimos p. 29. n. 3. S.

Qualitas legitimis requiſita per Teſtatorem in inſtitutione hæredis non cenſetur repetita in ſubſtitutione Cappellaniæ cum Iurepatronatus reſeruato. fauore deſcendentium per verba Conſanguineos, ſeu Parentes ibid.

Verba fundatoris imperiti, & ignari ſubtilitatum iuris potius cenſentur prolata in ſenſu naturali quam ciuili, etiamſi ea ciuilia dici poſſint ibid.

Iuſpatronatus Regium non ſubiectum formæ Concilij ſtatutę in Potentibus ſi tranſeat ad potentem, retinet idem priuilegium, quia attenditur origo pag. 19. num. 4. S.

Idem ſi de priuato tranſeat in potentem ibid.

Hęredes eorum qui conſenſerunt vnioni iuris patro-

patronatus non poſſunt eam diſſoluere, pag. 108. num. 13. S.

In Coniecturis circà qualitatem iuriſpatronatus, quæ non proſunt ſingula ſuncta iuuant, pag. 19. num. 15. S.

Declara ſi concurrit aliqua ex coniecturis certa, & clara, ſecus ſi quælibet in ſuo genere eſt imperfecta ibid.

Suppoſita exiſtentia iuriſpatronatus, qualitas illius adſtruitur leuioribus probationibus, cum non tangat Subſtantiam Beneficij ſed illius pertinentiam pag. 153. num. 31. S.

In materia iuriſpatronatus, præcipuè ſpectanda eſt obſeruantia pag. 110. num. 21. S.

Vltimus ſtatus, & quaſi poſſeſſio præſentandi vnicè attenditur in materia iuriſpatronatus pag. 117. num. 42. S.

Et aduerſus vltimum ſtatutum non admittuntur præſumptiua argumenta, ſed requiruntur certę probationes reſultantes ex Partis confeſſione, re iudicata, aut publico inſtrumento, ibid.

Vltimus ſtatus pro qualitate iuriſpatronatus non deſumitur ex actibus æquiuocis, & ad diuerſam cauſam trahibilibus p. 114. n. 35. S.

Geſta per pręſentatum vel illius procuratorem circà qualitatem iuriſpatronatus non præiudicant Patronis qui præſentarunt in cauſa non exiſtentibus pag. 114. num. 34. S.

In dubio vbi fundationis Inſtrumentum non reperitur præſumitur fundatorem potius vſum fuiſſe verbis naturalibus, quàm verbis ciuilibus pag. 115. num. 35. S.

In enunciatiuis longè poſt fundationem factis non poteſt conſtitui fundamentum ad dicendum quod fundator vſus ſit verbis ciuilibus pag. 115. num. 36. S.

Iuſpatronatus facilius tranſit ad Naturales familiæ, quàm ad penitus extraneos, pag. 116. num. 41. S.

Ius eligendi Prelatos Conuentuales non poteſt cadere in laicos etiam titulo patronatus pag. 22. num. 24. V.

Amplia quamuis alias ageretur de patronatibus Regijs ibid.

Iuſpatronatus deſumptum ex obſeruantia, quam pręcedit titulus nullus, licèt ſit independens a titulo, tamen reſtringitur ad perſonas in titulo comprehenſas pag. 429. n. 11.

Vide Obſeruantia.

Iuſpatronatus acquiſitum de iure vel ex Priuilegio.

Iuſpatronatus de Iure ex tribus tantum cauſis validè acquiri poteſt, ſcilicet fundationis conſtructionis, & dotationis pag. 362. n. 16.

Et acquiſitio ex quouis alio titulo eſt merè gratioſa & ex priuilegio pag 363. num. 17.

Concilium Tridentinum annullauit omnes acquiſitiones iuriſpatronatus præterquam ex cauſis fundationis, conſtructionis, & dotationis ibid.

Sub iſtis tamen comprehenduntur per æquiparationem cauſa augumenti dotis, & reedificationis, & ſimilium pag 363. num. 19. pag 364. num. 22.

Ex ſimplici reparatione de iure non acquiritur iuſpatronatus pag. 350. num. 7.

In Iurepatronatus quidquid Princeps concedit contrà ius ſemper dicitur ex gratia, ſeù priuilegio pag. 361. num. 11.

Priuilegium Iuriſpatronatus cōceſſum ex mera gratia cadit ſub regula 8. hodie 9. Cancellarię pag. 359. num. 4.

Et conferri poteſt ab ordinario habente Indultum conferendi beneficia reſeruata ibid.

Si ſit conceſſum cum derogatione concordiæ ex cauſa reparationis debet reparatio concludenter probari pag. 360. num. 6.

Et non ſufficit hoc caſu aſſertio Pontificis concedentis in motu proprio ibid.

Et reparatio hoc caſu intelligenda eſt de totali reædificatione, non de ſimplici reparatione pag. 360. num. 7.

Declarationes, & aſſertiones Pontificis in priuilegijs ſi non ſunt verę reputantur dictæ per fictionem, & ex priuilegio pag. 366. n. 26.

Amplia etiamſi aſſerat Iuſpatronatus alicui competere ex fundatione, conſtructione, vel dotatione verè, & realitèr, & non per fictionem, quia adhuc dicitur ex gratia, & priuilegio Iuſpatronatus, & aſſertio reſoluitur in fictionem pag. 365. num. 26.

In conceſſionibus Pontificijs quanto magis concurrunt clauſulæ, & declarationes effrenatæ, tanto plus ſonare dicuntur in merum priuilegium pag. 366. num. 28.

Clauſula quod Iuſpatronatus derogari non poſſit etiam per vacationem beneficiorum apud Sedem ſonat in priuilegium ibid.

Item clauſula quod Iuſpatronatus cenſeatur, ac illud Regum ibid.

Item clauſula derogatoria indultis Epiſcoporum pro tempore Cardinalium etiamſi beneficia vacauerint in mènſe reſeruato ibid.

Regula 8. hodie 9. Càncellariæ ſine neceſſitate aperitionis oris derogat de per ſe Priuilegijs in contrarium non obſtantibus derogatorijs derogatoriorum pag. 367. n. 29.

Et tollit clauſulam ſublata ibid.

Epiſcopi circà reſeruationes Iurispatronatus ex iuſtitia habent eandem poteſtatem, ac Papa, excepto iure præſentandi in Conuentuali principalem Prælatum pag. 365. num. 25.

Concilium præſeruans iuſpatronatus ex titulo oneroſo intelligitur ſtricto modo non largo & de quo modo explicetur pag. 363. n. 20.

In materia indifferenti decimarum exemptionis, conceſſionis in feudum, & ſimilibus, titulus onerouſus dicitur etiam qui prouenit ex aliquo facto & meritis conceſſioni ęquiualentibus pag. 363. num. 18.

Secus in materia Iuriſpatronatus pag. 363. n. 19.

Titulus meritorum, & effuſſionis Sanguinis in bello contrà hoſtes fidei non reputatur oneroſus ad acquiſitionem Iuriſpatronatus pag. 363. num. 17. & ſeqq.

cauſa

Cauſa oneroſa in materia Iuriſpatronatus debet reſpicere vtilitatem ſolius Eccleſiæ, & beneficij in ſeruitutem redacti pag 364. n. 21
In alijs autem materijs ſufficit quod reſpiciat vtilitatem Principis concedentis ibid.
Per liberationem loci beneficij ob Hoſtibus non acquiritur Iuſpatronatus ex iuſtitia pag 364. num. 23.
Inuaſio Hoſtium eſt obſtaculum temporale non extinctiuum tituli beneficij idid.
Quibus pactis Iuſpatronatus Eccleſiarum ab Hoſtibus liberatarum conceſſum fuerit Regibus Hiſpaniarum, & Reipublicæ Venetę pag. 365. num. 23.
Non eſt idem recuperare Regna, & dotare beneficia quoad effectum acquirendi Iuſpatronatus pag. 366. num. 25.
Patronus dicitur quaſi Pater eo quia fundando & ædificando Eccleſiam deducit de non eſſe & dotando ad bene eſſe pag. 364. num. 21.
Beneficij dotati ex decimis Iuſpatronatus acquiritur ei ad quem decimæ pertinebant pag. 365. num. 24.
Aliud eſt eſſe dotator, & fundator beneficij, aliud auctor ſeù cauſa dotationis, & fundationis pag. 365. num. 23.
Iuſpatronatus ex augumento vt non cadat ſub reſeruationibus Apoſtolicis debet augumentum eſſe maius ipſa dote vel ſaltem ęquale pag. 367. num. 30.
Ad quem pertineat probare quod præponderet augumentum necnè, an præſentato per Patronum vel prouiſo Apoſtolico pag. 367. num. 30. & ſeqq.
Longeua quaſi poſſeſſio prçſentandi in menſibus ordinarijs non reuelat ab onere probandi oneroſitatem, ſeù præponderantiam augumenti pag. 367. num. 32.
Longeua quaſi poſſeſſio prçſentandi in menſibus reſeruatis releuat præſentatum ab onere iuſtificandi æquiualentiam, ſeu præponderantiam cauſæ oneroſæ, illudque refundit in Prouiſum Apoſtolicum probandi Contrarium pag. 368. num. 33.
Non tamen ſufficit vnicus actus, ſed requiritur longæua poſſeſſio ibid.
Fundatio, & dotatio non ſufficiunt ad acquirendum ius prçſentandi principalem Prçlaturam in Eccleſia Collegiata vel Conuentuali, niſi in limine fundationis reſeruetur ex priuilegio Apoſtolico pag. 374. num. 43.
Et ſi Papa ex interuallo illud concedat erit conceſſio gratia ibid.
Et cadet ſub reuocatione Concilij Tridentini ibid.
Nec non ſub reſeruatione Apoſtolica ibid.
Ancharani conſil. 80. quod iuſpatronatus gentilitium in vltimo fiat hæreditarium non procedit in iurepatronatus conceſſo ex priuilegio pag. 477. num. 9.
Nec procedit in conceſſo ex priuilegio habente admixtam iuſtitiam seù cauſam oneroſam augumenti dotis, ſi non præponderat antiquę doti, vel ſaltem ſit illi coæquale pag 477. num. 10.
Priuilegium iuriſpatronatus dicitur potius ex iuſtitia quam ex gratia quando eſt ex augumento præponderante vel ęquali antiquæ doti pag. 477. num. 10. & ſeqq.
Et intrat hoc caſu Conſilium Ancharani pro transmiſſione ad hæredes extraneos pag. 478. num. 11. & seqq.
Nec ſubiacet reſeruationi Regulæ 8. hodie 9. Cancellariæ pag. 478. num. 14.
Fundans ſeù dotans Eccleſiam Collegiatam, ſeù Conuentualem obtinet Priuilegium Apoſtolicum in limine fundationis pro reſeruatione Iurispatronatus pag. 478. num. 12.
Non tamen dicitur Iuſpatronatus ex priuilegio, ſed ex fundatione vel dotatione, & eſt tranſitorium ad extraneos ibid.
Augumentum medietatis dotis ad excludendam regulam reſeruatoriam, in Iurepatronatus qualiter computetur pag. 479. num 14.
Debet æquare totam antiquam dotem ibid.
De iure non dicitur ex vera fundatione, & dotatione Iuſpatronatus ex augumento, quando hoc non ſuperat antiquam dotem, vel ſaltem non eſt illi coæquale pag. 480. num 14.
Priuilegium Iurispatronatus, vt cenſeatur de iuſtitia debet augumentum vel ſuperare antiquam dotem, vel eſſe illi coęquale pag. 480. num. 15.
Si Eccleſia parum habeat & non ſit commodè dotata, augumentum dicitur iuſta cauſa acquirendi iuſpatronatus ibid.
Et tunc concedi poteſt iuſpatronatus etiam per ordinarium ibid.
Contrarium, & quod requiratur Priuilegium Apoſtolicum ibid.
Paria ſunt Eccleſiam eſſe penitus indotatam, & ſufficienter dotatam ibid.
Augumentum ſi plus importat quam antiquus redditus Eccleſiæ ita ut iſte reſpectu augumenti reputetur nullius conſiderationis, Iuſpatronatus licet ex priuilegio, competere dicitur ex iuſtitia, & intrat Conſilium Ancharani pag. 480. num. 16.
Augumentum ſi tantum coæquat antiquum redditum an intret Conſilium Ancharani affirmatiuè ſecundum Auctorem pag 480. n. 17.
Excludit procul dubio regulas reſeruatorias ibid.
Augumentum eſſe maius antiquo redditu beneficij, ſeù Eccleſiæ quomodò probetur pag. 481. num. 18.
Onus probandi quantitatem augumenti incumbit Prouiſo Apoſtolico vti de reſeruato, ſi Patronus ſit in longæua quaſi poſſeſſione præſentandi in menſibus reſeruatis, alias ſecus pag. 481. num. 19.
Augumentum præponderare non probatur ſi illud exprimatur in ſcutis 60. & antiqui redditus in ſcutis 40. per non exceſſum pag. 481 num. 21.
Augumentum æquarè non probatur ſi exprimatur

matur in ſcutis 50. & antiqui redditus in ſcutis 60. per non exceſſum ibid.

Nec econtra ex dicta expreſſione excluderetur æqualitas per Prouiſum Apoſtolicum Aduerſus Patronum exiſtentem io longæua poſſeſſione præſentandi in menſibus reſeruatis pag. 481. nom. 22.

Expreſſio augumenti per non exceſſum in ſcutis 50. in priuilegio præſumit æqualitatem cum antiqua dote expreſſa in ſcutis 50. , ſi Patronus habet pro ſe obſeruantiam , niſi contrarium probetur pag. 482. num. 23.

Expreſſa antiqua dote in ſcutis 150. ſi in præſentationibus poſt priuilegium ex augumento factis exprimantur omnes fructus in ducatis 40. quando deberent eſſe 300. non excluditur æqualitas augumenti pag 482. n. 24.

Secùs ſi expreſſio omnium fructuum in ſcutis 40. fieret per non exceſſum ibid.

Priuilegium iuriſpatronatas ex augumento ſaltem coæquali , ſi ſit conceſſum ab anno primo pontificatus Innocentij VIII. vſque ad conſtitutionem Hadriani , cenſetur per iſtam reuocatum non obſtante obſeruantia tam antè quam poſt conſtitutionem pag. 482. num. 25.

Declara dummodò inæqualitas clarè conſtet ex lectura Priuilegij , alias manuteneri deberet Patronus exiſtens in longæua poſſeſsione , niſi contrariæ probationes eſſent claræ , & abſorberent poſſeſſorium ibid.

Priuilegium iuriſpatronatus non dicitur gratuitum ſed oneroſum , ob benemerita , ſeruitia præſtita , vel propter pecuniam pag. 482. num. 26.

Contrarium ibid.

Patrono melius eſt ſe fundare in centenaria præſentationum , quam producere titulum & de ratione pag. 481. num. 19.

Illegitimi ſunt incapaces Iuriſpatronatus ex priuilegia pag. 481. num. 20.

Limita ſi priuilegium ſit de iuſtitia ex cauſa ſaltem coæqualis dotationis ibid.

Iuſpatronatus Regium non ſubiectum formæ Concilij ſtatutæ in Potentibus, ſi tranſeat ad Potentem retinet idem priuilegium , quia attenditur origo pàg. 19. num. 4. S.

Idem ſi dè Priuato tranſeat in Potentem ibid.

Ius eligendi Prælatos Conuentuales non poteſt cadere in laicos , etiam titulo Patronatus pag. 22. nom. 24. V.

Amplia quamuis alias ageretur de Patronatibus Regijs ibid.

Iuſpatronatus Eccleſiaſticum , laicale , & mixtum .

Natura Iuriſpatronatus quoad illius Eccleſiaſticitatem ſeù laicalitatem vnicè deſumitur ex qualitate bonorum quæ fuerunt lio illius erectione erogata pag. 421. num. 41.

Beneficium fundatum de bonis laicàlibus licet per Clericum vel aliam perſonam Eccleſiaſticam coniecturis probatur pag. 422. n. 43.

Ex reſeruatione fauore laicorum , ac eorundem ab poſſeſſione probatur qualitas laicalis , etiamſi fundator fuerit perſona Eccleſiaſtica pag. 423. num. 46.

An , & quando Clericus fundator præſumatur fundaſſe , & dotaſſe de bonis Eccleſię vel de proprijs pag. 411. num. 17. & ſeqq. pag. 422. num. 43. & ſeqq.

Ordinarius non poteſt reſeruare laicis ius præſentandi ſi fundatio ſit facta ex redditibus Eccleſiæ pag. 411. num. 18. pag. 422. num. 44.

Clericus peccaret grauitèr qui fundans beneficium dè bonis Eccleſiæ reſeruaret laicis ius præſentandi ibid.

Epiſcopus verò talem reſeruationem approbando nedum peccaret , ſed etiam nullitèr procederet ibid.

Itaut huiuſmodi reſeruatio Iuriſpatronatus pro làicis eſſet nulla vſque ab initio pag. 412. num. 12.

Poſſeſſio iuris præſentandi penes laicos arguit indubitatem beneficij erectionem de bonis prophanis pag. 412. num. 19. & 20. pag. 423. num. 45.

Verba *de meis poſſeſſionibus* à fundatore beneficij prolata oſtendunt dotaſſe de bonis patrimonialibus pag. 412. nom. 20. pag. 421. n. 42.

Verba *de bonis ſibi a Deo datis* non probant bona eſſe Eccleſiaſtica pag. 421. num. 20.

Etiam laici io ſuis elogijs dicunt diſponere de bonis ſibi à Deo datis ibid.

Omnia bona noſtra recognoſcimus ex Deo ibid

Verba de bonis ſibi à Deo datis non congruunt bonis Eccleſiaſticis , quià non ſunt data Clerico , & excepto victu & neceſſarijs reliquum eſt Eccleſiæ , & Pauperum pag. 413. num. 20.

Iuſpatronatus laicale etiamſi perueniat ad Eccleſiaſticos quoad dominium, poteſt remanere laicale circà modum illud exercendi ſi fundator ità voluit pag. 413. num. 21. pag. 423. num 47.

Ex quibus dignoſcatur fundatorem voluiſſe Iuspatronatus remanere laicale quoad exercitium poſtquam eius dominium peruenit ad Eccleſiaſticos pag. 414. num. 22, pag. 428. num. 47. & ſeqq.

Teſtator mandans erigi Cappellaniam perpetuam cum dote , & onere Miſſarum , reſeruando hęredi ius præſentandi Clericum, & inſtitutionem inferiori excluſiuè ad Epiſcopum dicitur velle eam Eccleſiaſticam non laicalem pag. 409. num. 12.

Regula 8. Cancellariæ non induceit reſeruationem contrà voluntatem Fundatoris , quando beneficium ſundatum fuit ex bonis prophanis pag. 424. n. 49. & ſeqq.

Iuſpatronatus laicale non ſubiacèt regulæ menſium reſeruatoriæ pag. 422. num. 41.

Iuſpatronatus laicale quocumque tempore vacet ad Patronorum pręſentationem venit prouidendum ibid.

Gratia derogationis Iuriſpatronatus Eccleſiaſtici eſt ſobreptitia ſi pro tertia parte tantum ſit laicale, & non exprimatur mixtura pag

pag. 74. num. 1.

Iuſpatronatus etiamſi pro tertia tantum parte ſit laicale, & pro aliis duabus Eccleſiaſticum admittitur in Dataria renunciatio ad fauorem accedente conſenſu ſoliùs Patroni laici pag. 74. num. 2.

Iuſpatronatus ſi pro medietate ſpectet ad laicum & pro alia ad Eccleſiaſticum ratione mixturę Papa ſolet in totum derogare pag. 74 n. 3

Iuſpatronatus mixtum cenſetur laicale quoad derogationem pag. 75. num. 4.

Declara procedere vt non cadat ſub reſeruationibus, & ei non cenſeatur derogatum niſi per ſpecialem derogationem, non autem ad effectum vt ei non ſoleat derogari ibid.

Derogatur ſine Scrupulo ſi maior pars ſpectat ad Eccleſiaſticum minor ad laicum pag. 75. num. 5.

Declara procedere secundum antiquum ſtylum Datarię, ſecùs attenta noua praxi, quæ laudatur, quia etiam adhunc effectum reputatur laicale ne pręiudicetur laico ex communione cum Clerico pag. 75. num. 6.

Laici non ſunt retrahendi à fundationibus Eccleſiarum, & beneficiorum ibid.

Iuſpatronàtus partim ad laicum, partim ad Eccleſiaſticum ſpectans conferri poteſt a Papa, & ſignari ſupplicatio cum clauſula accedente conſenſu ſolius Patroni laici pag. 75 n. 7.

Papa habet abſolutam poteſtatem in Iurepatronatus Clericorum, & in collatione per ipſum facta non attenditur præiudicium Patroni Eccleſiaſtici ibid.

Papa abſtinet à derogationè Iuriſpatronatus mixti proptèr ſolum præiudicium laicorum ne retrahantur à fundationibus pag. 76. n. 8.

Conſentiente laico ceſſat illius pręiudicium, & Iuſpatronatus mixtum conferri poteſt per Papam abſque derogatione pro parte ad Clericum ſpectante ibid.

Priuilegium Clerici in Iurepatronatus mixto, vt suæ portioni non derogetur non eſt proprium, ſed laici, & ſublato fauore laici remanet inefficax ibid.

Fauor alicui conceſſus non debet in ipſius odium retorqueri pag. 76. num. 9

Laicus ſi non poſſet ſolus conſentire liberæ collationi Iuriſpatronatus mixti diſſentiente Compatrono Eccleſiaſtico, pateretur præiudicium ex communione cum Eccleſiaſtico ibid.

Denominatio Iuriſpatronatus mixti fieri debet ab illa qualitate quæ non præiudicat Conſocio pag. 76. num. 10.

Iuſpatronatus mixtum quoad tempus præſentandi reputatur Eccleſiaſticum, & conceditur ſemeſtre, quo verò ad derogationes reputatur laicum ibid.

Declaratio Fundatoris Iuriſpatronatus, licet facta ex interuallo debet attendi pag. 422. num. 43.

Ius eligendi Prælatos Conuentuales non poteſt càdere in laicos, etiam titulo Patronatus pag. 22. num. 24. V.

Ampli aquamuis aliàs ageretur de Patronatibus Regijs ibid.

Iuſpatronatus Gentilitium Hęreditarium, & mixtum.

Iuſpatronatus dicitur mixtum quoties ad eius pręſentandi vocàntur gentiles & agnati cum qualitatè hæreditaria pag. 78. num. 1.

Et ad effectum ſuccedendi in eo requiritur duplex qualitas, vna Sanguinis alia hęreditatis ibid.

Sed qualitas hæreditaria ſufficit vel reſpectu primi àcquirentis vel reſpectu vltimi morientis, nec requiritur reſpectu vtriuſque pag. 78. num. 2.

Sufficit eſſe hæres primi licet non vltimi pàg. 78. num. 3.

Declara niſi quando requiritur eſſe hæres vltimi, vt ſit hæres mediatus primi ibid.

Filius non poteſt eſſe hæres primi niſi ſit hęres vltimi, ſecus verò tranſuerſalis pag. 78. n. 3. pag. 79. num 7.

Filius ſi paternam hæreditatem repudiet non erit hęres primi nec vltimi, & non habebit Iuſpatronatus pag. 78. num. 3.

Qualitas hæreditaria non requiritur actualis in ſuccedere volente in Iurepatronatus mixto, ſed ſufficit habitualis, & in potentia, ſcilicet quod potuiſſet ab inteſtato ſuccedere tam primo quam vltimo, & per eum non ſteterit quominus eorum hæreditatem adiret pag. 79. num. 4.

Filia vltimi poſſeſſoris ſi eius hæreditatis renunciauit cenſetur etiā hæreditati primi acquirentis renunciaſſe, & non ſuccedit in iurepatronatus pag. 79. num. 7.

Agnata ſeu tranſuerſalis poteſt eſſe hæres primi potentia & habitu, licet non ſit hæres vltimi ibid.

Soror renuncians hæreditati fraternæ non cenſetur renunciaſſe hęreditati primi acquirentis pag. 80. num. 8.

Filia renuncians hæreditati paternæ cenſetur renunciaſſe hæreditati primi acquirentis pag 80. num. 8. & 10

Filia non poteſt eſſe hæres primi niſi ſit hæres vltimi & mediante patre ad quem totū Iuſpatronatus deuenit pag. 80. num. 10.

Non poteſt fieri acceſſus ab vno gradu extremo inferiori ad vnum extremum Superiorem rupto mèdio ibid.

Agnatus tranſuerſàlis ſufficit quod ſit hærès vltimi etiam in potentia, puta ſi iſte alium inſtituiſſet, vel èconträ quod repudiata hæreditate vltimi remaneat hæres primo paritèr in potentia, vt habeat qualitatem hæreditariam requiſitam ad ſuccedendum tam in feudo quam in Iurepatronatus mixtis pag. 80. num. 9.

Agnati transuersales nunquam excluduntur ex defectu qualitatis hæreditariæ niſi expreſsè renunciauerint hęreditati vtriuſque, ſcilicèt primi, & vltimi ibid.

Sufficit inſtitutio particularis vt verificetur qualitas hæreditaria requiſita in Iurepatronatus mix-

to pag. 80. num. 8.

Qualitas hæredis in feudo vel Iurepatronatus mixto ſemper conſideratur reſpectu primi non reſpectu vltimi, licet per huius medium acquiratur hęreditas primi pag. 80. n. 10.

Hęres hęredis mediatè eſt hæres primi ibid.

Filius medio Patris ſit hæres primi acquirentis ibid.

Iuſpatronatus mixtum non eſt annexum bonis ſed eſt quid perſonale pag. 80. num. 11.

Requirit tamen qualitatem hæręditariam denominatiuè ibid.

Renunciatio hæreditatis indirectè operatur renunciationem iuriſpatronatus, quatenus reſidet in habente qualitatem denominatiuamque per dictam renunciarionem auferetur, pag. 81. num. 11.

Iuſpatronatus mixtum non defertur iure hęreditario ſed ſanguinis, & iure particulari ex mæra præordinatione inſtitutoris pag 81. num. 15.

Contrarium quod deferatur etiam iure hæreditario ibid.

Pariſij conſilium 48. explicatur pag. 81. num. 15. pag. 83. num. 18.

Iuſpatronatus mixtum verè, & propriè non defertur niſi iure ſanguinis, & in eo præponderat qualitas gentilitij pag. 82. num. 16

Iuſpatronatus mixtum requirit ſimul qualitatem ſanguinis, & hęreditarium ibid.

Iuspatronatus mixtum conformatur eiſdem regulis cum feudo, & valet argumentum ab vno ad aliud ibid.

Verbum Deſcendentes in iurepatronatus mixto agnatos ſeù gentiles ſignificat p. 82. n. 15.

Iuſpatronatus hæreditarium ſimpliciter eſt annexum bonis, & tranſit cum illorum Vniuerſitate pag. 83. numi 17.

Iuſpatronatus mixtum ſeù non ſimplicitèr hęreditarium eſt ius perſonale diſtinctum ab hæreditate licet in volente ſuccedere requirat nomen hęredis, & non tranſit cum Vniuerſitate bonorum ibid.

Iuſpatronatus mixtum poteſt requirere qualitatem hęredis actualis, & Vniuerſalis, non tantum habitualis aut particularis, ſi talis ſit voluntas Fundatoris pag. 83. num. 19.

Iuſpatronatus familiare deficientibus omnibus vocatis ſit hæreditarium pag. 84. num. 20.

Iuſpatronatus reſeruatum alicui, & eius deſcendentibus in infinitum abſque vlla mentione agnationis vel familiæ intelligitur de filijs vti hæredibus, & eſt hęreditarium pag 84. num: 22.

Verba in reſeruatione Iuriſpatronatus *Decernentes ius præſentandi N. eiuſque hæredibus & Succeſſoribus*, præſeferunt mentem Papæ diſponentis ad hęredes directam ibid.

Si vocantur fæminæ poſt maſculos facilius Iuſpatronatus reputarur hæreditarium, & non agnatitium ibid.

Iuſpatronatus reſeruatum certo generi perſonarum putà deſcēdentibus maſculis, & linea maſculina extinctà fæminis repugnat qualitati ſimplicitèr hæreditarię pag. 84. num. 23

Amplia etiamſi poſtea ſiat mentio de hæredibus & ſucceſſoribus prædictis, quia intelligitur de hæredibus, & ſucceſſoribus deſcendentibus nec mutant vel ampliant diſpoſitionem ibid.

Quidquid ſit an reputetur hæreditarium vel merè gentilitium ad effectum computandi voces Patronorum in capita vel in ſtirpes ibid.

Vide iuſpatronatus quoad fæminarum excluſionem vel compræhenſionem iuſpatronatus ſimpliciter hęreditarium eſt tranſitorium in quoſcumque hæredes etiam extraneos, ibid.

Monaſterium legitimè ſuccedit in iurepatronatus & in omnibus iuribus ſuarum Monialium pag. 84. num. 21.

Iuſpatronatus etiam mixtum non poteſt tranſire in extraneos durantibus perſonis contemplatis pag. 85. num. 24.

Vt quis ſit capax Iuriſpatronatus ſibi ex prouidentia fundatoris reſeruati ſufficit vt per eum non ſteterit quominus hæreditatem adiret, ſi ſibi aliquo modo deferretur pag. 85. num. 25.

In iurepatronatus merè gentilitio ſuccedunt vocati etiamſi hæreditatem repudiauerint, pag. 79 num. 5. pag. 85. num. 25.

Ad ſuccedendum in iurepatronatus mixtò omnino neceſſaria eſt qualitas hæreditaria vel reſpectu prioris, vel ſaltem reſpectu vltimi pag. 286. num. 29.

Declara ſufficere quod ſuccedere volens in Iurepatronatus potuiſſet utrique ſuccedere ab inteſtato, & per eum non ſteterit quominus hæreditates eorum adiret pag. 286. n. 29.

Iuſpatronatus gentilitium in vltimo de familia ſit hæreditarium, & tranſit ad eius hæredes etiam extraneos pag. 476. num. 1.

Amplia etiamſi ſpectet ad duas lineas, quia vna defecta non tranſit in aliam, ſed ad hęredes vltimi pro illa portione pag. 476. num. 2.

Limita niſi obſtet contraria obſeruantia ibid.

Iuſpatronatus poteſt ſimul eſſe hæreditarium in vna linea, & gentilitium in alia quoad exercitium, firma remanente indiuidua ſubſtantia proprietatis pag. 476. num. 2.

Iuſpatronatus gentilitium non ſit hæreditarium in vltimo quandò in eius reſeruatione ad ſunt clauſulæ, & verba reſtrictiua p. 476. n. 3

Et tunc deficientibus vocatis expirat iuſpatronatus, & Eccleſia acquirit libertatem, ibid.

Iuſpatronatus gentilitium non ſit hæreditarium in vltimo ſi fundator vocauit illos de agnatione vel familia cum taxatiua *tantum dumtaxat* pag. 476. num. 4.

Vel ſi dixit *ad illos. & non alios*, vel *non niſi ad illos* ibid.

Vel ſi reſeruauit ſolis agnatis ibid.

Vel ſi prohibitionem adiecit quod non poſſit egredi quoquo modo de ſtirpe, familia, ſeù progenie ibid.

Diſtingue ut taxatiua excludat transmiſſionem iuriſpatronatus in extraneos quandò eſt adiecta limitatiuè ad ipſum iuſpatronatus, ſecus

verò

by Google

verò quando eſt adiecta fauore maſculorum aut agnationis pag. 476. num. 5.

Et in hoc attenditur ſubſtantia voluntatis fundatoris potiùs quàm cortex verborum ibid.

Taxatiua pro Maſculis tantom noo impedit tranſmiſſionem iuriſpatronatus in extraneos, quià eſt adiecta fauore maſculorum, & reſpicit excluſionem fæminarum p. 477. num. 6.

Idem ſi dicat pro deſcendentibus ſuæ familiæ tantom, quià reſtringitur ad vocationem lineæ effectiuæ, excluſiuè ad lineam cootentiuam, ibid.

Taxatiuæ *ſpectat ad illos, & non alios*, vel *non niſi ad illos*, vel *ad ſolos agnatos*, & ſimiles non excludunt tranſmiſſionem iuriſpatronatus io extraneos, oiſi ſtantibus agnatis, pag. 477. num. 7.

Taxatiua noo impedit tranſmiſsionem iuriſpatronatus in extraneos quandò non percutit tempus deficientiæ vocatorum p. 477. o. 8.

Impedit ſi fundator dixit *de deſcendente in deſcendente mea familia, & non vltra* ibid.

Vel ſi reſeruat filijs & Nepotibus vſque ad certum gradum, & non alijs ibid.

Vel ſi ad hibeat alia verba importantia durationem iuriſpatronarus limitatam ad familiam, ibid.

Ancharani conſilium 81. quod iuſpatronatos gentilitium in vltimo fiat hæreditarium, quandò procedat necne, pag. 476. num. 1. num. 1. & ſeqq.

Verba conceſsionis ipſis poſteriſque ſuis & poſt illorum obitum ſeniori, & antiquiori dumtaxat de domo illorum ſunt perſonaliſſima, & reſtrictiua, & intelliguntur tantum de perſonis ibi expreſſe nomioatis & de earum familia effectiua pag. 285. num. 26. & 27

Amplia etiamſi conceſsio facta ſit pluribus fratribus, quià adhùc non venit familia cootentiua aliorum tranſuerſaliom in genere pag. 286. onm. 28.

Obſeruantia licet inducat taxatiuam fauore Maſculorum, tamèn non impedit quominus in vltimo maſculo iuſpatronatus de gentilitio fiat hæreditarium, & nullatenus Eccleſia libertatem acquirat pag. 428. num. 6.

Iuſpatronatus gentilitium, ſeù ſamiliare maſculinum probatom ex obſeruantia, ſi qualitas Maſculinitatis deficiat, in vno Collumnello, pro huius portione ſit hæreditarium, & non deuoluitur ad maſculum alterius lineæ, pag. 431. num. 16.

Declara procedere ſi obſeruantia probet illud ab origine dioiſum in plures lineas, ſecus ſi probet vtramque lineam illud habuiſſe a commuoi ſtipite, quià tunc deuoluitur ad maſculum alterius lineæ pag. 431. num. 17.

Vocato ad iuſpatronatus ſiuè actiuum, ſiue paſſiuum proximiore fundatori, vel ſeniore de familia, aut alitèr qualificato, ſi iſte reperiatur io altera linea, admittitur excluſiuè ad noo qualificatos de linea vbi Iuſpatronatus fecerat ingreſſum pag. 431. num. 18.

Vide *qualitàs vocatio*.

Omnia iurapatronatus præſumuntur hæreditaria pag. 12. nom. 2. S.

Iurapatronatus etiam geotilitia, poſtea ſiunt hæreditaria, ibid.

Iuſpatronatus pro parte ſit hereditarium in vltimo de familia, & pro parte remanet gentilitium vbi deficiente inſtrumeoto fundatioois, ex obſeruantia apparet diuiſum io duobus Patronis, quorum vnuſquiſque formauit ſuam lineam pag. 15. oum. 3. S.

Secus quando eius pertinentia inchoatur ab vnico ſtipite, ſeù ex fuodatione apparet reſeruatum pro vnica lioea, ſeù familiari deſcendentia collectiuè, & per modum vnici ſtipitis contemplata ibid.

Non ſit pro parte hæreditarium io vltimo de vna linea quando fuit reſeruatum etiam pro diuerſis familijs, & lineis, ſubſtitutis tamèn ad inuicem per reciprocam linearem, vel coniunctis mediante aliqua reali, uel perſonali coniunctione ibid.

Sed tunc per ius accreſcendi vel non decreſcendi vox lineç deficientis, deuoluitur, ſeu conſolidatur in alia linea vbi extant vocati, ibid.

Iuſpatronatus reſeruatum extraneis etiam ſinè taxatiua cenſetur reſeruatum priuatiuè ad hæredes fundatoris pag. 26. num. 4. S.

Clementina plures de iurepatr. fuit ædita in Concilio vienenſi ſub Clemente V. præſumit hæreditarium iuſpatronatus de cuius fundatione non conſtat pag. 105. num. 1. S.

Iuſpatronatus de cuius initio, & fundatione non conſtat non præſumitur hæreditarium, ſed potius gentilitium, ſi ex obſeruantia appareat fundatum antè dictam Clementinam, ibid.

Si autem obſeruantia probat fundatum poſt Clementinam *plures* præſumitur hæreditarium, niſi contrarium probetur per obſeruantiam deductam ex actibus vniuocis, & qui ad aliud referri oon poſsint, pag. 105 oum. 2. S.

Præſentatio aliqua ſi fuit facta per patrem ſimul, & filium excludit iuris præſumptionem ex dicta Clementina pag. 105 num. 3. S.

Contrarium quià Filius poteſt præſentare ſimul cum patre tamquam hæres Aui, vel Patrui, ibid.

Filius præſentans ſimul cum Patre potius prçſumitur præſentare iure proprio, quam hæreditario alterius pag. 105. num. 3. S.

Limita ſi io omnibus aliis vacationibus ſoli Patres prçſentarunt, licèt tunc haberent filios ibid.

Si præſentatiooes fuerunt factę io capita, non in ſtirpes, excluditur præſumptio iuris, de qua Clem. plures pag. 106. num. 4. S.

Amplia etiamſi poſtea Procurator alicuius Patroni præſentaſſet in ſtirpes non in capita, quandò non haberet mandatum Procoræ ad variaodum modum præſentandi, & quandò prçſentaſſet pro omni vero iure patrono competenti ibid.

Item excluditur dicta præſumptio ſi in aliqua ex præſentationibus aſſertum fuerit iuſpatronatus ſpectare ad familiam, ſeù domum, ſeù Caſatam pag. 106. num. 5. S. pag. 112. num 25. S.

Secus ſi dictum ſit ſpectare ad aliquas perſonas de domo, ſeù familia, & de ratione differentiæ ibid.

Pręſentationes ſemper factę per maſculos agnatos abſque vlla Fœminarum, vel extraneorum mixtura excludunt pręſumptionem iuris ex *Clem. plures* pag. 107 num. 65 pag. 112 num. 29 S.

Declara non procedere niſi probatur fœminas & extraneos extitiſſe hæredes, & tamen ſolos agnatos, & maſculos admiſſos fuiſſe ad præſentandum pag. 107. num 6. S.

Et eoſdem hæredes extraneos, ac fœminas voluiſſe præſentare fuiſſe reiecta, & acquieuiſſe ibid.

Limita hanc declarationem ſi adeſt decurſus obſeruantiæ per ſeculum, quià tunc eſt veriſimile quod fœminæ, & extranei hæredes non defuerint, ac iuſpatronatus habere non neglexerint p. 107 num. 7 S. p. 112 n. 29. S.

Sublimita vbi adſunt ſtatuta fœminarum excluſiua propter maſculos, pag. 107. num. 8. S.

Coniectura quod extranei non præſentauerint, ſed ſemper agnati non eſt attendenda ad excluſionem præſumptionis *Clem. plures*. ibid.

Excluditur dicta præſumptio ſi adeſt aliqua ſententia, ſeu iudicatum declarans iuſpatronatus ſpectare ad familiam pag. 107: num. 9. S. p. 112. n 28. S.

Item ſi ſententia emanauit cum ſuppoſito qualitatis gentilitię vltrò per Collitigantes admiſſæ, quià ſtandum eſſet eorum confeſſioni ad declarandam naturam iuriſpatronatus, ibid.

Maximè ad imprimendum vltimũ ſtatum ibid.

Præſentatio facta titulo hæreditario in vltimo ſtatu attenditur pro excluſione iuriſpatronatus gentilitij ibid.

Pręſentatio eorum qui repudiarunt paternam hæreditatem ſi ſit admiſſa, excluditur præſumptio *Clem plures* pag. 108. num 10. S.

Contrarium quia potuit pręſentare vti hęres alterius Aſcendentis vel Patrui ibid.

Excluditur dicta pręſumptio, ſi in pręſentationibus fuit articulata, ſeù probata per teſtes ſola deſcendentia legitima, & maſculina a communi ſtipite, non autem qualitas hęreditaria pag. 108. num 11. S.

Vel ſi fuit habita mentio familiæ & deſcendentiæ, nunquam vero hęreditariæ qualitatis, ibid.

Itèm ſi præſentationes factæ forent per plures de familia pro eorum ratis abſque expreſſione portionum pag. 108. num. 12. S.

Contrarium quia poſſunt referri ad voces tàm in capitam, quam in ſtirpes, & vti æquiuocæ non inferunt qualitatem gentilitiam iuriſpatronatus ibid.

Donationęs factę inter Compatronos de eorùm vocibus pro ſe, & hæredibus in perpetuum denotant patronatum hæreditarium ibid.

In Iurepatronatus gentilitio voces ſunt perſonales, & cum perſona extinguuntur ibid.

Excluditur pręſumptio iuris *Clem. plures*, & probatur iuriſpatronatus gentilitium, ſi vnio Beneficij de conſenſu Patronorum facta, reuocata fuit ad inſtantiam patronorum qui ſuperuenerunt, pag. 108. num. 13. S. pag. 111. num. 24 S.

Contrarium pag. 108. num. 13 S.

Anteceſſores non poſſunt præiudicare ſucceſſoribus in patronatu gentilitio pag. 108. num. 136. pag. 111. num. 24. S.

Hæredes eorum qui conſenſerunt vnioni iurispatronatus non poſſunt eam diſſoluere pag. 108. num. 13. S.

Præſumptionem iuris *clem. plures* excludit aſſertio quod iuſpatronatus remanſerit penes vnum fratrem tanquam vnicum patronum exiſtentibus filiabus, & hæredibus ex eius fratre prædefuncto, pag. 108. n. 14. S.

Vel ſi præſentauit vnus ſolus de familia, licet adeſſent filiæ, & hæredes alterius ex compatronis. ibid.

Vnus tantum maſculus de familia ſi pręſentauit exiſtente alio Maſculo, iuſpatronatus arguitur hæreditarium ibid.

Quibus aliis coniecturis excludatur pręſumptio iuris *clem. plures* remiſſiuè ibid.

Pro excludenda pręſumptione iuris circà patronatum hæreditarium non eſt neceſſaria perfecta, & concludens probatio, ſed ſufficit etiam leuis, pag. 108. num. 14. S. pag. 113. num. 31. S.

Inclinandum magis pro qualitate familiari, ſeù gèntilitia iurispatronatus, quam pro hæreditaria in familia nobili, ſeù alicuius qualitatis pag. 108. num. 14. S.

In coniecturis circà qualitatem iuriſpatronatus, quę non profunt ſingula, iuncta iuuant pag. 109. num. 15. S.

Declara ſi concurrit aliqua ex coniecturis certa, & clara, ſęcùs ſi quælibet in ſuo genere eſt imperfecta ibid.

Coniecturę ſi fluctuant hinc indè pro qualitate gentilitia, & pro hæreditaria, iuſpatronatus iudicandum eſt mixtum pag. 109. num. 16. S.

Ex obſeruantia immutari poteſt natura iuriſpatronatus, & de hęreditario fieri gentilitium pag. 109. num. 17. S.

Et mutatur illius qualitas per duas tantùm præſentationes effectuatas inter compatronos ibid.

Et dicta immutatio non poſſet impugnari ab hęredibus, & ſucceſſoribus eorum qui mutationem induxerunt pag. 109. num. 18. S.

Si tamen mutatio facta eſſet de gentilitio in hæreditarium poſſet impugnari a ſucceſſiuè vocatis, & venientibus ex perſona propria pag. 109. num. 19 S.

Limita ſi iſte eſſent hæredes eorum qui mutationem induxerunt, ibid.

Mutatio qualitatis iuriſpatronatus gentilitii in hę-

hę-

hęreditariom valida eſt abſque conſenſu ordinarii ibid.

Iuspatronatus peru:tuſum præſumitur gentilitium non hęreditarium pag. 110. n. 20. S.

In materia iuriſpatronatus pęcipuè ſpectanda eſt obſeruantia pag. 110. num. 21. S.

Amplia etiam ad dignoſcendum an ſit hęreditarium, vel gentilitium ibid.

Soli iuriſpatronatus gentilitio conuenit vt filius viveote Patre admittatur ad præſentandum vti compatronus pag. 110. num. 22. S.

Præſentatio explcta cenſetur per filium familias nomine proprio nou hęreditario aliorom, niſi contrarinm doceatur p. 110. n. 23. S.

Conſeuſus Patronorum in capita præſtitus collationi Beneficii nullo expreſſo oomine hęreditario eſt validiſſimum argumentum qualitatis gentilitiæ pag. 111. num. 26. S.

Ad iuſpatronatus gentilitiom, & familiare admittuntor ſęminæ de agnatione immediatè deſcendentes ex Maſculis p. 113. n. 30. S.

Non tamen admittuntur deſcendentes ex fæminis quamuis Maſculi ibid.

Suppoſita exiſtentia Iuriſpatronatus qualitas illius adſtruitur leuioribus probationibus, cum non tangat ſubſtantiam Beneficij, ſed illius pertinentiam, pag. 113. num. 31. S.

Vltima pręſentatio effectum ſortita ſufficit ad firmandum vltimum ſtatum pro qualitate gentilitia iuriſpatronatus ibid.

Vltimus ſtatus pro qualitate iuriſpatronatus non diſomitur ex actibus æquiuocis, & ad diuerſam cauſam ttahibilibus p. 114. o. 33. S.

Geſta per pręſentatum, vel illius Procuratorem circà qualitatem iuriſpatronatus non prædiudicant patronis qui præſentarunt in cauſa non exiſtentibus pag. 114. num. 34. S.

In dubio vbi fundatioois inſtrumentum noo reperitur præſumitur Fundatorem potios, vſum fuiſſe verbis naturalibos quam verbis ciuilibus pag. 115. num. 35. S.

Fundator ſi vſus eſt verbis cinilibus in reſeruatione iuriſpatronatus gentilitij, non admittuntur ad præſentandum procedentes a radice inſecta ibid.

In enunciatiuis longe poſt fundationem factis non poteſt conſtitui fundamentum ad dicendum quod fundator vſus ſit verbis ciuilibus pag. 115. uum. 36. S.

Iuſpatronatus facilius rranſit ad naturales familiæ, qoam ad penitus extraneos, pag. 116. num. 41. S.

Iuſpatronatus quando fæminarum excluſionem vel comprahenſionem fæminæ capaces ſuccedendi in iurepatronatus qualitèr dici poſſint excluſæ pag. 79. num. 5.

Si renunciarunt expreſſe hæreditati primi acquirentis & vltimi poſſeſſoris, cenſentur exclusæ pag. 79. num. 5. & 6

Item ſi non habent potentiam ſuccedendi ab inteſtato habitualem pag. 79. num. 5.

Fæmioa non admittitur ad ſucceſſionem in iurepatronatus per mortem vltimi ſi hæreditas primi non eſt ei delata a lege pag. 81. n. 2

Quid ſi hæreditas primi ſit ei delata a lege, & ablata per hominem ibid.

Statutum ao idem operetur quod lex deferendo vel auferendo hæreditatem ſuccedere volenti in iurepatronatus pag. 81. num. 13.

Potentia ſuccedendi auferri poteſt per ſtatutum, ſicùt per legem ibid.

Statutum dicitur lex particularis loci ibid.

Teſtator deferens Iuſpatronatus ſuis gentilibus cum qualitate hęrèditaria cenſetur ſe voluiſſe conformare potis cum ſtatuto, quam cum iure communi pag 81. num. 14.

Fæminæ non poſſunt ſuccedere in ſeudo, emphiteuſi, vel iurepatronatus mixtis, vbi excluduntur a ſtatuto extantibus maſculis, ibid.

Declara vt tunc excludantur temporaliter tantum, & durantibus maſculis, ſecus ſi ſtatutum ſit perpetuò excluſiuum ibid.

Contrarium quod ſtatutum excluſiuum non habeat locum in iurepatronatus mixto pag. 81. num. 15.

Statutum excluſiuum ſęminarum an & quando excludat a ſucceſſione io iurepatronatus, mixto pag. 287. num. 15.

Statutum excluſiuum fæminarum ſtantibus maſculis operatur in iurepatronatus ſimpliciter hæreditario, Secus in non ſimpliciter hęreditario ſeu mixto pag. 83. num. 17.

Iuſpatronatus reſeruatum pro deſcendentibus maſculis, & deficiente linea maſculina pro fæminis, per mortem vltimi maſculi non tranſit ad eius hæredes, ſed ad fæminam ſuperſtitem in reſeruatione contemplatam pag 84. num. 20

Si vocantur ſęminæ poſt maſculos Facilius Iuspatronatus reputatur hæreditarium, & oon agnatitium pag. 84. num. 22.

Appellatione ſęminarum non veniunt maſculi deſcendentes ab eis pag. 85. num. 26.

Vocati ſęminis ex linea contentiua ibid.

Sed familia effectiua extincta iuſpatronatus fit hæreditarium ibid.

Reſeruato iurepatronatus pro deſcendentibus per lineam maſculinam non veniunt fæminæ deſcendentes ex maſculis pag. num. 2. & 3.

Verba reſtrictiua vocationis ad maſculos operantur excluſionem fæminarum extantibus Maſculis, ſecus illis deficientibus, quià poſt maſculos admittuntur pag. 279. num. 3.

Declara procedere ſi ab initio verba vocationis ſint generalia opta comprehendere etiam fæminas, & poſte à addatur reſtrictio, ſecus ſi verba ipſa vocationis ab initio ſunt reſtrictiua, quia tunc fæminæ ſemper dicuntur excluſæ pag. 279. num. 3. pag. 281. n. 52.

Contrarium & quod in reſeruatione iuriſpatrooatus fauore deſcendentium per lioeam maſculinam admittantur fæminæ poſt maſculos pag. 280. num. 4. p. 281. oum. 14. & ſeq.

Diſtingue vt prima opinio procedat in fideicommiſſis, contraria autem ſit verior in ma-

teria

Digitized by Google

teria indeferenti iuriſpatronatus, pag. 280. num. 5. & ſeqq.
Amplia etiam ſtante ratione agnationis quando fuit ſubſtitutus extraneus pag. 280. num. 4. pag. 281. num. 14. & ſeqq.
Vacatione poſteriorum per lineam maſculinam veniunt fœminę per poſterius pag. 280. n. 8.
Ad excludendas fęminas per poſterius neceſſe eſt quod vocentur maſculi deſcendentes per lineam maſculinam pag. 281. num. 9.
Appellatione deſcendentium per rectam lineam maſculinam veniunt fœminę per poſterius pag. 281. num. 10.
Fœminę ſuccedunt poſt maſculos etiamſi vocentur maſculi cum taxatiua tantum, pag. 281. num. 11.
Ad acquirendum Eccleſiæ libertatem non ſufficiunt verba taxatiua quando fuerunt adiecta fauore maſculorum, ſecus ſi fuerunt adiecta limitatiuę ad iuſpatronatus. p. 281. n. 12
Deciſio Cortadi 139. apud Viuian. de Iurepatr. pag 281 num. 13.
Agnatione contemplata fęminæ quando cenſeantur excluſæ pag. 282. num. 17. & ſeqq.
Cenſentur excluſæ vbi materia tanquam differens id ſuadeat, qualis eſt illa bonorum feudalium, maioratuum, & ſimilium, pag. 282, num. 18.
Et quando adeſt votum conſeruandæ agnationis ſtricto, & rigoroſo modo, ſeu vocatio eſt reſtricta ad ſolos maſculos de linea maſculina, ibid.
Et quando diſponens ab horruit a qualitate fęminea perpetuò illas excludendo per viam Regulæ ibid.
Vel quando ſuperſunt maſculi, qui cum fęminis concurrant ibid.
Non cenſetur excluſæ vbi agitur de materia indifferenti qualis eſt illa iuriſpatronatus, in quà regulariter fœminæ admittuntur, pag. 283. num. 19.
Amplia ſiue agatur de Iurepatronatu gentilitio, ſiuè hęreditario, ſiue mixto ibid.
Declara vt non cenſeantur excluſę defectis maſculis, ſecus illis extantibus pag. 283. n. 20.
Vocationis ſenioris de domo venit fęmina defectis maſculis pag. 284. num. 21.
Amplia etiamſi nupta ſit in aliena familia ibid.
Fœminæ etiam nuptæ in aliena familia dicuntur de familia ſeù domo Patris, & retinent iure ſanguinis ibid
Et agnationem ipſa retinent ac conſeruant quo usque viuunt ibid.
Si vocantur fœminę poſt maſculos facilius iuspatronatus reputatur hęreditarium, & non agnatitium pag. 84. num. 22.
Et conceſſione iuriſpatronatus facta primo loco ad fauorem duorum fratrum Maſculorum arguitur ad ſucceſſiuam quoque maſculorum pag. 285. num. 24.
Declara, ut importet prælationem maſculorum, non tamen totalem excluſionem fœminarum per poſterius, & maſculis defectis pag. 285. num. 25
Materia iuriſpatronatus eſt indifferens pag. 426 num 1.
In iurepatronatus fauore domus ſeù familiæ ſuccedunt nedum maſculi ſed etiam fœminæ pag. 426. num. 1. & 2.
Obſeruantia reſtricta ad maſculos in iurepatronatus operatur tantum eorum prælationem in concurſu fœminarum p. 426. num. 2.
Et ad hùc fœminæ ſuccedunt in eo per poſterius, ibid.
Fœminæ dum viuunt ſunt verę agnatæ & de domo, tametſi nuptæ in aliena familia pag. 427 num. 2.
In fundatione iuriſpatronatus pro illis de domo de caſata, de familia, de Trunco, & ſimilibus verbis veniunt fœminæ, pag. 427. num. 2. & 3.
Vbi fœminæ ſuccedunt per poſteriùs intelligitur diſcretiue in qualibet linea ſubalterna pag. 427. num. 3.
Declara niſi obſeruantia probaret ſucceſſionem eſſe ſaltuariam fauore maſculorum ibid.
Vel niſi verba fundationis idem inſerrent diſtinguendo duas lineas, maſculinam, & fœmininam cum prælatione maſculorum, ibid.
Regulæ fideicommiſſi applicantur ad iuſpatronatus, ibid.
Fœminæ non veniunt in iurepatronatus maſculino, ſeù reſtricto ad Maſculos, pag. 427. num. 4.
Inſtrumento fundationis deficiente, ſi iuſpatronatus deducatur pręſumptiue ex obſeruantia centenaria fauore maſculorum, cenſetur familiare, ſeù potiùs gentilitium maſculinum, & in eo non veniunt fęminę nequè per poſterius pag. 427. num. 4. & 5.
Contrarium pag. 428. num. 7.
Diſtingue vt num. 8.
Vocabulum Maſculorum non eſt aptum comprehendere feminas etiam per poſterius pag. 427. num. 6.
Obſeruantia licet inducat taxatiuam fauore maſculorum, tamen non impedit quominùs in vltimo Maſculo Iuſpatronatus de gentilitio fiat hæreditarium, & nullatenus *Eccleſia* acquirit libertatem pag. 428. num. 6.
Maſculus præſentans cum expreſſione deſcendentiæ a tali non inducit obſeruantiam fauore deſcendentium ſimpliciter, ſed fauore deſcendentium maſculorum, pag. 428 n. 8.
Maſculus præſentans expreſſa qualitate maioris natu inducit obſeruantiam fauore maioris natu de domo, & feminæ veniunt in eo per poſterius pag. 429. num. 9.
Etiamſi pręſentaſſet vti maior natu maſculus. De quo aucthor dubitat ibid.
Si Maſculi pręſentarunt exprimendo quod iuspatronatus ſpectat ad familiam, domum, *ſeù* genus, tùnc obſeruantia fauore maſculorum inducit tantùm prælationem, & feminę veniunt per poſteriùs pag. 429. num. 10.
Si autem obſeruantia circà expræſſiones ſit difformis, attenditur expreſſio *facta* in primis præſentationibus ibid.

Iuſpa-

Iuſpatronatus deſumptum ex obſeruantia quam præcedit titulus nullus, licet ſit independens a titulo, tamen reſtringitur ad perſonas in titulo comprehenſas pag. 429. n. 11.
Et ſi titulus excludebat feminas, excluſæ etiam cenſentur in quęſito per obſeruantiam fauore Maſculorum ibid.
Si vero titulus includebat fęminas, tunc quæſitum ex obſeruantia fauore maſculorum operatur prælationem, & fæminas includit per poſteriùs ibid.
Iuſpatronatus gentilitium ſeù familiare maſculinum probatum ex obſeruantia, ſi qualitàs Maſculinitatis deficiat in vno Columnello, pro huius portione fit hæreditarium, & non deuoluitur ad maſculum alterius lineæ pag. 431. num. 16.
Declara procedere ſi obſeruantia probet illud ab origine diuiſum in plures lineas, ſecus ſi probet vtramque lineam illud habuiſse a communi ſtipite, quià tunc deuoluitur ad maſculum alterius lineæ pag. 431. num. 17.
Ad iuſpatronatus gentilitium, & familiare admittuntur fæminæ de agnatione immediatè deſcendentes ex maſculis p. 113. num. 30. S. non tamen admittuntur deſcendentes ex fæminis quamuis maſculi ibid.
Præſumptionem iuris *Clem. plures*. excludit aſſertio quod iuspatronatus remanſerit penes vnum fratrem tanquam vnicum Patronum, exiſtentibus filiabus, & hæredibus ex eius fratre predefuncto pag. 108. num. 14. S.
Vide ſuprà *Iuſpatronatus hæreditarium*, & Vide *Feudum, Fæmina filia Soror*.
Iuſpatronatus Quoad Inſtitutionem, Præsentationem, & alias Prouiſiones
Præſentatus a vero Patrono præfertur pręſentato ab exiſtentibus in quaſi poſſeſſione, qui nondum fuit inſtitutus pag. 85. num. 27.
Et tunc non attenditur vltimus ſtatus quaſi pòſſeſſionis, ſed proprietas abſorbet poſſeſsorium ibid.
Secùs ſi præſentatus ab exiſtentibus in quaſi poſſeſſione fuiſſet inſtitutus, quando verus dominus præſentat ibid.
Si duo ſint Pàtroni quorum vnus habent pinguiorem vocem, puta quia plus contulit Eccleſiæ, pręſentatus ab habente pinguiorem vocem, præfertur præſentato ab alio pag. 96. num. 28.
Fallit ſi præſentatus ab alio Patrono eſset de genere; & familia fundatoris, quia tunc præferri deberet ibid.
Inſtituti hæredes inæqualitèr à fundatore ſunt æqualitèr Patroni, & æqualia habent vota, pag. 86. num. 29.
Vox tamen habentis maiorem quotam dicitur pinguior ibid.
Sed maior pinguedo vocis non dat pręlationem ſi præſentatus ab altero cohærede ſit de familia, & genere fundatoris, & iſte debet inſtitui ibid.
Maioris eſt efficaciæ qualitas Conſanguineitatis quam vocis pinguedo ibid.
Prouiſio Apoſtolica cum derogatione & gratificatione obtenta per præſentatum ab habente pinguiorem vocem in concurſu Conſanguinei præſentati ab alio cohærede, non expræſſa præſentatione, & concurſu Conſanguinei, eſſet ſubreptitia, ſtante clauſula dummodò non ſit alteri ius quæſitum pag. 87. num. 29.
Clauſula dummodò non ſit alteri ius quæſitum præſeruat ius alteri competens ex præſentatione ibid.
Habens maiorem partem hęreditatis non tamen habet plures voces per diuiſionem quotitatiuam ibid.
Inſtituti inæqualitèr habent Iuſpatronatus inſolidum non ſolum quoad proprietatem, ſed etiam quoad exercitium ibid.
Cardinalis de Luca de Iurepatr. diſcur. 61. contrarium tenens, & Rota eum ſequuta examinantur, & reprobantur ibid.
Doctrina Cardinalis de luca non procedit de iure, ſed tantum probata obſeruantia, vel concordia vel conſuetudine vniuerſali ibid.
Diſtinctio inter proprietatem, & exercitium Iuriſpatronatus procedit in hęredibus mediatis qui ſuccedunt in ſtirpes, non in primis qui ſuccedunt in capita ibid.
Vniuerſitas vel Collegium habens Iuspatronatus ſi diuidatur in duas partes habentes æqualia vota, quarum vna vnum, alia alium præſentet, vtraque valet, & eſt locus gratificationi penſatis męritis vtriuſque præſentati pag. 87. num. 30.
Contrarium quod nulla præſentatio valeat, reiecto Lambertino auctore primæ opinionis pag. 88. num. 31. & ſeqq.
Vniuerſitas vel Collegium tanquam repræſentans vnam Perſonam non dicitur aliquid feciſse niſi omnes vel maior pars conſenſerint ibid.
Et ſi vota ſcindantur in duas partes æquales non ideò conſtituunt duo Collegia, vel duas vniuerſitates pag. 88. num. 33.
Sciſſa Vniuerſitate vel Collegio in duas partes habentes æqualia vota circà præsentationem adhuc illa pars dicitur maior, & Sanior quæ præſentauit dignioremp. pag. 89. num. 34.
Et ille dignior vti ſolus electus debet in inſtitutione gratificari per actum Iuſtitiæ, & in hoc ſenſu ſaluatur doctrina Lambertini ibid.
Si autem cum paritate votorum concurrit paritas meritorum in præſentatis, electio non eſt concluſa, nec eſt locus gratificationi Ordinarij aut alterius Inferioris à Papa p. 89. n. 35.
Explicatur Adden. ad Burat. dècis. 809. vbi dubitat de opinione Gloſæ ibid.
Præſentati ab Vniuerſitate vel Collegio ſi paria vota bis in ſcrutinio vterque ſortitus ſit Papa ſolus poteſt gratificare etiam pendente adhuc termino ad eligendum. Inferior verò non poteſt gratificare, ſed tantum prouidere iure deuoluto elapſo dicto termino ibid.
De opinione quod Papa gratificare poſſit in dicto caſu etiam pendente termino ad eligendum

dum Aucthor dubitat pag. 90. num. 36.

Papa in dicto caſu non poteſt gratificare pendente termino, ſed tantum eo tranſacto conferre iure deuoluto pag. 90 num. 37. & plur ſeqq. vſque ad 47.

Gloſsa, & Doctores contrarium tenentes reprobantur pag. 90. num. 37.

Pendente termino ad eligendum poteſt Vniuerſitas vel Collegium toties quoties ſibi videbitur iterare Scrutinium donec ſequatur electio per maiorem partem ibid.

Poteſt tamen etiam durante termino adiri Superior vt compellat ad concordandum intrà certum terminum, quo elapſo ad ipſum deuoluatur electio pag. 91. num. 39.

In collatione ſimultanea Epiſcopi, & Capituli ſi Epiſcopus vnum, Capitulum alium nominet, poteſt Papa, & legatus etiam termino ad conferendum durante, iure concurſus præuenire conferendo pag. 91. num. 40.

Nec Papa tenetur tunc vni ex nominatis conferre, aut gratificare digniori ibid.

Pinguiorem hoc caſu cenſeri vocem Epiſcopi qui ſentiant pag. 91. num. 41.

Bonum eſſet ſi ſeruaretur in praxi hęc opinio & quare ibid.

Grande frænum Prælatorum in exercenda Iuſtitia, & iuribus Eccleſię tuendis eſt dependentia a Capitularibus in collatione beneficiorum ibid.

Opinio quod gratificatio debeatur nominato ab Epiſcopo non procedit ſi nominatus à Capitulo pręponderaret in meritis, & tunc Papa conferre poſſet cui vellet etiam tertio, vel iure prauentionis, vel iure deuoluto ibid.

Patroni plures ſingulàres ſi diſcordent in præſentatione fit locus gratificationi p. 92. n. 42.

Non procedit quando illi plures conſtituunt vnicam vocem indiuiduam, vt in Vniuerſitate vel Collegio. quia tunc attenditur tantum factum à maiori parte, & ſi partes ſint æquales, nulla dici poteſt facta præſentatio ibid.

Ideo hoc caſu nulla eſſet prouiſio Apoſtolica facta pendente termino ad præſentandum fauore vnius ex præſentatis, vel etiam tertij ibid.

Declara vt collatio facta per Papam vel ordinarium termino durante pendeat ab euentu & valeat ſi Patroni non reclament vel in termino non eligant pag. 92. num. 43.

Non tamen intrat durante termino collatio Apoſtolica per modum gratificationis, nec gratia cum derogatione medietatis vocum pag. 92. num. 44.

Vniuerſitatis vel Collegij vota ſi ſcindantur in duas medietates, harum neutra Vniuerſitatem repręſentat, aut eius aſſenſum conſtituit pag. 92. num. 45.

Vnus Patronus poteſt pręſentare plures cumulatiuè ibid.

Vnus ex pluribus præſentatis ab eodem Patrono poteſt obtinere gratificationem, non autem derogationem pro medietate pag. 93. num. 46.

Neque tunc quis dicitur habere medietatem vocis, ſed omnes habent integram vocem ibid.

Garzias de beneficijs par. 5. cap. 1. reprobatur pag. 92. num. 45. pag. 93. num. 46.

Vide etiam derogatio.

Patronus præſentans ignorantèr inhabilem, aut non idoneum non gaudet nouo termino a die reiectionis, ſed tantum admittitur ad nouam præſentationem durante primo termino pag. 93. num. 47.

Nęc ſententia impugnatur per Aucthorem pag 93. num. 48. & plur. ſeqq.

Prima procedit ſi ſcienter præſentatus ſit inhabilis, ſecùs ſi ignoranter, & de ratione diſtinctionis pag. 94. num 49. & ſeqq.

Textus in cap, cum vos de offic. ordin. in quo ſe fundat opinio contraria exponitur p. 93. num 48.

Lambertini & alij primam opinionem tenentes refutantur pag. 94. num. 50. & plur. ſeqq.

Præſentans indignum præſumitur ſcienter præſentare pag. 95. num, 54.

Electores pręſumuntur ſcire qualitates electi ibid.

Declara intelligi de qualitatibus notorijs, & apparentibus, ſecus de occultis ibid.

Appellatione indigni venit etiam non idoneus ibid.

Clauſula dummodo non ſit alteri ius quæſitum etiam omiſſa regularitèr ſubintelligitur pag. 95. num. 56.

Clauſula prędicta cènſetur pręſeruare pręſentationem iam factam ibid.

Prouiſiones Apoſtolicæ habentes in ventre præſeruatiuam conſenſus Patronorum potius confirmant quam ceſſare faciant Iuſpatronatus pag. 96. num. 57.

Pendente lite ſuper proprietate Patronatus, Patroni non prohibentur continuare in eorum quaſi poſſeſſione præſentandi, & dicta quaſi poſſeſſio dat eis ius validum ibid.

Clàuſula in litteris appoſita dummodò de tempore datę pręſentium non ſit alteri ius quæſitum præſeruat ius alterius iam pręſentati pag 97 num. 61.

Declara vt præſeruet tantum ius validum, & radicatum, non autem ius inualidum & non radicatum ibid.

Valor beneficij Clericatus, & idoneitas reſultant ex ipſis litteris in forma gratioſa expeditis pag. 97. num. 59.

Litterę Apoſtolicæ iuſtificatę ſunt exequendæ ibid.

Lis intèr Epiſcopum, & Patronos non ſufficit vt dicatur beneficium litigioſum, maximè ad ad effectum inducendi reſeruationem vigore cap. 1, & 2. vt lit. pend. in ſexto p. 97. n. 60.

Limita ſi ſpecificè fuit narrata lis intèr Epiſcopum, & Patronos ibid.

Pro executione Gratię ſufficit verificare litem eo modo quo fuit narrata Pontifici ibid.

Præ

Præſentatio facta poſt lapſum quadrimeſtre Patronis conceſſum non tribuit ius validum & radicatum præſentato pag. 97. num. 61.
Patronis laicis competit ius variandi in præſentatione pag. 97. num. 62.
Et ſi primus præſentatus reprobetur poſſunt alium præſentare ibid.
Declara dummodò varient intrà quadrimeſtre, ſecus ſi eo elapſo, etiamſi non idoneum bona fide præſentaſſent ibid.
Deciſio 91. coram Priolo adducta pro contraria declaratur pag. 98. num. 63.
Præſentatio dependens à pertinentia Iuriſpatronatus quæ altiorem requirit indaginem non ſufficit ad retardandam executionem litterarum Apoſtolicarum pag. 98 num. 64.
Donans alteri Iuſpatronatus, ſi poſteà præſenter vigore quaſi poſſeſſionis præſentandi, in qua ante donationem exiſtebat, donatario ſe opponente, non eſt admittenda talis præſentatio pag. 98. num. 65.
Vide Iuſpatronatus quoad alienationem
In adminiſtratione generica Confraternitatis patronæ cadit etiam ius præſentandi illi com petens pag. 103. num. 84.
Collatio libera beneficij quod eſt de iurepatronatus eſt inualida ab initio vigore decreti irritantis in cap. decernimus 16. queſt prima pag. 107. num. 97. & 100.
Reconualidatur tamen, & valet vſque ab initio ſi Patronus cuius fauore decretum emanauit approbat, quià cenſetur facta ſub conditione ſi Patrono placuerit pag. 107. num. 98.
Ampliа etiamſi tacitè ſolum conſentiat non reclamando, nec præſentando durante tempore ad id conceſſo ibid.
Patronus non reclamando nec præſentando in tempore cenſetur conſentire liberæ collationi vel præſentationi alteri factæ, & iure ſuo pro illa vice renunciare pag. 107. num. 99.
Ideò non attenditur præiudicium Patroni à ſpreto reſultans ibid.
Collatio Beneficij de Iurepatronatus facta tanquam de deuoluto ſpreto Patrono non conualidatur, etiamſi iſte poſteà neglexerit in tempore præſentare pag. 107. num. 100.
Secùs ſi co latio facta eſt vti de libero, & auctoritate ordinaria ibid.
Collatio vti de deuoluto non ſpectat Ordinario antè deuolutionem nec in actu, nec in habitu pag. 107. num. 101.
Collatio vti de libero pertinet ad iuriſdictionem in Epiſcopo ſaltem hàbitu reſidentem etiam intrà tempus ad præſentandum conceſſum, & ſolum exercitium illi intrà dictum tempus interdicitur ibid.
Collatio vti de libero facta etiam pendente termino ad præſentandum promanat à Poteſtate vniuerſali, & ordinaria Epiſcopi, non à iure aliquo ſpeciali ibid.
Epiſcopus ſi vti ceſſionarius Patronorum conferat poteſt prouiſionè vnico actu expedire nec eſt neceſſe quod priùs coram Vicario præſentet, & poſteà inſtituat, pag. 108. num. 102.
Electio accelerari non poteſt nec terminus iuris coarctari ſi non inſtat terminus ad eligendum, nec vlla vrget neceſſitas pag. 267. num 32. pag. 273. num. 47
Maximè per eos qui non conſtituunt duas ex tribus partibus Vniuerſitatis, pag. 267 num. 32.
Rex poteſt ordinare quod Vniuerſitas repræſentetur per vnum vel plures Decurionas, & Regentes, & tunc iſti habent facultatem præſentandi pag. 268 num. 34. pag. 272. num 46. pag. 277. num. 57.
Et poteſt diſponere quod vnus habeat pinguiorem vocem quoad omnia negotia vniuerſitatis in genere, quæ pinguedo ſuffragatur etiam in præſentationibus, pag. 268. num. 34. pag. 272. num. 46. pag. 277. num. 57.
Vniuerſitas laicorum nequit transferre in extraneum iuſpatronatus abſque conſenſu Epiſcopi pag. 266. num. 34. pag. 272. num. 46.
Poteſt tamen conſecutiuè aggregando illum in Concilium, quià talis aggregatio operatur vt debeat præſentare ibid.
Patroni poſſunt inter ſe conuenire circà modum & formam præſentandi, pag 269. n. 35 p. 272. num. 46. pag. 278 n. 57.
Ex actu etiam vnico acquiritur vltimus ſtatus, & quaſi poſſeſſio præſentandi. pag. 269. num. 36.
Vltimus ſtatus attenditur reiecta indagine tituli ad ſuſtinendam gratiam Apoſtolicam ibid.
Vox pinguiore conceſſa generalitèr Patritio a Prorege ſuffragatur etiam in electionibus & nominationibus ad beneficia, pag. 469. num. 37.
In paritate votorum maior pars ea eſſe dicitur quę cenſetur ſanioris, & prudentioris iudicij pag. 269. num 38. pag. 272. num. 45.
Caput vniuerſitatis tanquàm cæteris nobilius cenſetur eſſe ſanioris, & prudentioris iudicij, pag. 269 num. 38. pag. 272. num. 45. pag. 277. num. 56.
Simplex præſentatio ad beneficium de iurepatronatus eſt actus mere laicalis qui expletur per laicos tam maſculos quam fæminas, pag. 272. num. 46.
Habentes vocem in præſentatione etiam moniti non poſſunt cogi ad intereſſendum, & præſentandum duranti quadrimeſtre, nulla vrgente neceſſitate pag. 273. num 47.
Noua præſentatio valida non ſuffragatur pro executione litterarum, quæ non fuerunt expedire vigore dictæ præſentationis, ſed alterius inualidæ, & debet expediri noua prouiſio pag. 272. num. 47.
Præſentatio facta a minori parte Vniuerſitatis Patronę eſt inutilis, & nulla p. 260. num. 3.
Pręſentato a patronis laicis, & ab examinatoribus Synodalibus reprobato datur appella-

tio ad vtrumque effectum.

Præſentatus ad beneficium Curatum, cuius erat adminiſtrator, & in adminiſtratione continuans incidit in pænam cap. *Auaritiæ*. de elect. in ſexto, & illo priuatur, pag. 266. num. 28.

Et pænam priuationis incurrit ipſo iure ibid.

Et ius ſuum quo priuatur colliriganti tribuitur ſi adeſt ibid.

Et gratia poſteà obtenta non facta mentione de dicta intruſione, ſeù adminiſtratione eſt ſubreptitia, & nulla ibid.

In paritate vocum inſtituendus eſt pręſentatus qui eſt de familia fundatoris ad excluſionem extranei compræſentati, pag. 370. num. 38.

Et ſi extraneus obtineret prouiſionē Apoſtolicā cum derogatione medietatis vocum necnon gratificationem non expreſſa circumſtantia quod alter compræſentatus erat de familia fundatoris, gratia eſſet ſubreptitia, ibid.

Et procedit fauore præſentati non ſolum ſi ſit de familia fundatoris, ſed etiam ſi tantum de genere ipſorum Patronorum ibid.

Immò, & de genere exiſtentium in quaſi poſſeſſione præſentandi ibid.

Pactum quod patroni non arctentur termino iuris ad pręſentandum, & ſit in eorum libera facultate non præſentare pro quocumque tempore ſibi beneplacito valet in erectione Cappellaniæ pro Miſſis, ſecus ſi agatur de collegiali, Parochiali aut ſimili quæ indigeat Sponſo & Rectore pag. 371. num. 40.

Debet tamen hoc caſu Ordinarius pręfigere Patronis terminum, & qualèm ibid.

Sed antè dictā præfixionem non poteſt impetrari a Dataria, licèt Cappella diù vacaſſet ibi.

Pactum quod etiam in caſu Reſeruationum Apoſtolicarum, nec vllo caſu, aut quauis de cauſa etiam legitima poſſit Papa vel Ordinarius conferre abſque præſentatione compręhendit etiam caſum negligentiæ Patronorum in præſentando infrà quadrimeſtre, 371. num. 41.

Erit tamen locus præfixioni termini arbitrio Ordinij. ibid.

Et elapſo termino hominis prouiſio fieri poterit iure deuolutio ibid.

Sed etiam poſt terminum patronus admitti debet ad purgationem moræ ſi velit præſentare re adhùc integra, ideſt prouiſione non ſecuta, ibid.

Forma a Concilio Tridentino præſcripta in perſonis potentibus ad probandum ius præſentandi principalem prælaturam, non intrat ſi ex inſtrumento conſtat quod dotarunt vel fundarunt Eccleſiam Conuentualem pag. 372 num. 44.

Verba toties quoties beneficium vacauerit præſentent apponi ſolent in omni fundatione, pag. 416. num. 26.

Immò etiam omiſſa regulariter de ſui natura ſubintelligitur conditio præſentandi totiès quoties vacat beneficium ibid.

Nec cenſetur per dicta verba excluſa reſeruatio, pag. 416. num. 26. pag. 420. num. 35.

Nec per verba quandocumque, & quotièscumquè pag. 420 num. 35.

Per obitum Prouiſi in Romana Curia ſolent continuare prouiſiones cum derogatione iuriſpatronatus etiam laicalis p 369 num. 36.

Diuiſo exercitio iuriſpatronatus mixti inter Patronum laicum, & Eccleſiaſticum, Papa poteſt in turno Eccleſiaſtici conferre iure concurſus pag. 370. num. 37.

Beneficium collatum perſonę non qualificatæ, an poſſit impetrari. Vide *iuſpatronatus* paſſiuum.

Ius præſentandi, & conferendi annexum Eccleſijs & pręlaturis inter annuos eorum fructus connumerantur pag. 249. num. 38.

SI obtinens Beneficium de iurepatronatus laicorum, illo non dimiſſo aliud conſequitur incompatibile a Papa, collatio prioris ex vi Decreti de dimittendo vacantis ſpectat ad Papam cum clauſula accedente conſenſu Patronorum, pag. 255. num. 60.

Inſtitutio in Beneficijs de Iurepatronatus pertinet ad Epiſcopum cum conſenſu, vel cum conſilio capituli pag. 409. num. 12.

Erecta Eccleſia patronata in collegiatam Patronus amittit ius pręſentandi quoad primā dignitatem, firmo tamen remanente dicto iure quoad reliqua beneficia de Collegio. pag. 420. num. 36.

Maſculus pręſentans cum expræſſione deſcendentiæ a tali non inducit obſeruantiam fauore deſcendentium ſimpliciter, ſed fauore deſcendentium maſculorum, pag. 428. num 8.

Maſculus præſentans expreſſa qualitate maioris natu inducit obſeruantiam fauore maioris natu de domo, & fæminæ veniunt in eo per poſterius pag. 429. num. 9.

Etiamſi præſentaſſet vti maior natu maſculus, de quo tamen Aucthor dubitat ibid.

Si maſculi præſentarunt exprimendo quod iuſpatronatus ſpectat ad familiam, domum, ſeù genus, tùnc obſeruantia fauore maſculorum inducit tantùm prælationem, & fæminæ veniunt per poſterius pag. 429. num. 10.

Si autem obſeruantia circà expræſſiones ſit difformis, attenditur expreſſio facta in primis præſentationibus, ibid.

Iuſpatronatus deſumptum ex obſeruantia, quam præcedit titulus nullus, licèt ſit independens a titulo tamen reſtringitur ad perſonas in titulo compræhenſas pag. 429. num. 11.

Et ſi titulus excludebat fæminas, excluſæ etiam cenſentur in quæſito per obſeruantiam fauore maſculorum ibid.

Si verò titulus includebat fæminas tùnc quæſitùm ex obſeruantia fauore maſculorum operatur prælationem & fæminas includit per poſteriùs ibid.

Titulus nullus Iuriſpatronatus præcedens non influit in ſubſequentem pręſumptiuè elicitum ex obſeruantia dè per ſe validum, & ſubſiſtentem pag. 430. n. 12.

Declara procedere in ordine ad validitatem,

non autem in ordine ad tenorem materialem & declarationem ſecundi ibid.

Titulus etiam nullus poteſt deſeruire pro declaratione ſecundi validi interpretatiuè, & non coniunctiuè, & adminiculatiuè ibid.

Præſumptio noui tituli non eſt præſumptio nouæ voluntates ibid.

Vocato ad iuſpatronatus ſiuè actiuum, ſiue paſſiunm proximiore, vel Seniore de familia, aut aliter qualificato, ſi iſte reperiatur in altera linea, admittitur excluſiuè ad non qualificatos de linea, vbi iuſpatronatus fecerat ingreſſum pag. 431. num. 18.

Papa in prouiſionem Beneficiorum de iurepatrunatus vacantium in Curia expreſſè derogat Iuripatronatus pro illa vicè p. 435. n. 10

Alias ſine expreſſa derogatione Iuriſparronatus nun tenet prouiſio Apoſtolica ibid.

Ius nominandi non eſt collatio, ſed quædam pertinentia Patronalis compatibilis cum collationibus, & Reſeruationibus Papæ pàg. 436. num. 12. pag 439. num. 26.

Beneficia de Iurepatronatus apud Sedem vacantia per Reſignationem Papa confert de conſenſu Patronorum pag. 438. num. 19.

Item confert accedente conſenſu Patronurum quando vacànt per incompatibilitatem pag. 438. num. 20.

Textus in cap. conſultationibus de Iurepatronatus exponitur pag. 447. num. 5.

Præſentatus à Patrono putàtiuo qui non erat in quaſi poſſeſſione præſentandi remouetur ab Eccleſia, comparente vero Patrono ibid.

Præſentatus à Patrono putatiuo qui erat in quaſi poſſeſſione prçſentandi non remouetur ab Eccleſia comparente vero Patrono, re amplius non integra pag. 447. num. 5. & 5.

Limita primo ſi eſſet poſſeſſor malæ fidei pag. 447. num. 1.

Ad acquirendam quaſi poſſeſſionem prçſentandi requiritur quod præſentatio facta fuerit bona fide ibid.

Vel ſaltem non mala ibid.

Nec non ſcientia, & patientia eius in cuius præiudicium quaſi poſſeſſio quæritur ibid.

Ad acquirendam quaſi poſſeſſionem præſentandi quæ requirantur remiſſiuè ibid.

Limita ſecundò ſi verùs Patronus re integra antè inſtitutionem Prçſentati à putatiuo, præſentet, & doceat de Iurepatronatus per rem iudicatam, publicum Inſtrumentum, vel confeſſionem Partis pag. 448. num. 2.

Proprietas Iuriſparronatus quando dicatur clara ad effectum abſorbendi poſſeſſorium pag. 447. num. 3. & ſeqq.

Proprietas Iuriſpatronatus dicitur clara, & abſorbet poſſeſſorium quando non habet difficultates requirentes altiosem indaginem pag. 448. num. 3.

Proprietatis claritas vt dicatur ceſſare requiruntur obiecta fortia, ſeù rem moralitèr dubiam inducentia ibid.

Præſentatus à Patrono putatiuo exiſtente in quaſi poſſeſſione, ſed opponente reintegra verò Patrono, ſi inſtituatur, non remouetur ſi poſteà Patronus putatiuus ſuccumbat in petitorio pag. 448. num. 5.

Et Victoria Parrono verò deſeruiet ſolum pro futuris vacationibus ibid.

Probatio Iuriſpatronatus deducta ex obſeruantia; æquiualet probationi per publicum Inſtrumentum fundationis pag. 446. num. 6.

Declara dummodo obſeruantia deducatur ex præſentationibus, & inſtitutionibus per publicum documentum pacificis, & effectuatis ſecus ſi èx teſtibus, enunciatiuis, adminiculis, & ſimilibus ibid.

Vltimus ſtatus præſentanti non ſuffragatur etiã intrà limites meri poſſeſſorij, quando habet in ventre expreſſum errorem tituli nulli &, vitioſi, & præſentatus ab eo reijci debet pag. 449. num. 7.

Amplia, etiamſi error, ſeù vitium requireret altiorem indaginem ibid.

Declara procedere ſi verus Patronus opponat re integra antè inſtitutionem dicti præſentati, ſecus ſi opponat poſt inſtitutionèm, tunc enim non remouetur, non obſtante mala fide poſſeſſoris pag. 450. num. 7.

Sub declara vt ſtante mala fide poſſeſſoris poſſit Inſtitutum repreſentare verus Patronus ibid.

Vltimus ſtatus in quaſi poſſeſſione præſentandi non tranſit in filium, & in hæredes, nec illis ſuffragatur in poſſeſſorio pag. 450. num 8.

Exiſtens in actuali poſſeſſione præſentandi ad vnum Beneficium dicitur eſſe in poſſeſſione etiam quoad aliud Beneficium eiuſdem fundationis, & allegare poteſt vltimum ſtatum etiam in vacatione eius Beneficij ad quod nondùm prçſentauit pag. 450. num. 9.

Et poteſt continuare in prçſentando pendentè lite ſuper proprietate pag. 450. num. 10.

Vide Iuſpatronatus litigioſum

Vacante per reſignationem in manibus Papæ Beneficio quod prætenditur eſſe de iurepatronatus, ſolet in prouiſione executori committi, vt verificato prius iurepatronatus conferat accedente conſenſu Patronorum, quatenus vero de iurepatronatus non exiſtat, liberè, & ſimpliciter conferat pag. 451. num. 14.

Et tunc executor ſi non citatis Patronis litteras exequatur nihil pronunciando, nec ſuper libertate, nec ſuper ſeruitute, horum neutri fauet talis collatio, & ad vtrumque ſtatum ſe habet indiferenter ibid.

Et attenditur qualis fuerit ſtatus anterior ibid.

Vltimus ſtatus ab altera parte poteſtatus cum clauſulis præſeruatiuis omnium, & quorumcumque iurium non conſtituunt alium in quaſi poſſeſſione præſentandi pag. 451. n. 15.

Contrarium ſi deficiant præſeruatione iurium verba tam in poſſeſſorio, quam in petitorio pag. 452, num. 15.

Idem procedit in præſeruatiua iurium vtriuſque

quæ Partis adiecta per Iudicem ibid.

Collationes factæ ab Ordinario iure deuoluto eum non conſtituunt in quaſi poſseſſione liberè conſerendi, nec præiudicant poſseſſioni Patronorum pag. 453. oum. 16.

Amplia etiamſi deuolutio non exprimatur in collatione, ſed ex actis colligatur ſuiſse lapſum tempus Patronis ad pręſeotandum antè collatiooem ibid.

In Beneficijs Patronatis prælatio debetur in paritate vocum Pręſentato, qui eſt de Sanguine Fundatoris pag. 12. num. 1. S.

Idem procedit in eo qui eſt de geoere Patronorum, ſeu Præsentantium ibid.

Nomen Patrooi vèrificatur & prędieatur de quocumque poſsidente, & habente Iuſpatronatui, licet extraneo, & non de genere Fundatoris pag. 12. num. 4. S.

Fauor prelationis paritate vocum attribuitur ęqualitèr illis de ſamilia Fundatoris, ſeù Patronorum pag. 12. num. 3. S.

A fortiori debetur dicta pręlatio ſi pręſentatus ſit Compatronus pag. 12. num. 5, S.

Quod præferatur in paritate vocum pręſentatus qui eſt de familia Patronorum, ſeù præſentantium non procedit ſi concurrit præſentatus de Familia Fundatoris pag. 12. num. 6. S.

Pręſentatus de familia Fundatoris præſertur præſentato de ſamilia Patronorum, ſeù præſentantium ibid.

In paritate vocum præferendus eſt pręſentatus qui eſt unus de Compatronis & de familia Fundatoris pag. 13. num. 7. S.

Gratia derogationis, & gratificationis eſt ſubreptitia, & nulla, ſi non fuit expreſſum ſummo Pontifici, quod alter pręſentatus erat vnus ex compatronis, & de familia Fundatoris pag. 13. num. 8. S.

Clauſula dummodo non ſint alteri ius quęſitum in prouiſionibus Apoſtolicis præſeruat ius alteri competens, ex pręſentatione ibid.

Præſertim ſi ſit præſentatio ex qua pręſentatus veniat omninò inſtituendus, vt ſi ſit compatronus, & de ſamilia Fundatoris in paritate vocum ibid.

Singularis, & nominatim facta enumeratio, & deſtinatio in vno, & eodem contextu inter Patronos operatur aſſignatam vnicuique propriam, & ſingularem vocem p. 14. n. 9. S.

Deſcendenti ab eo qui alias præſentauit aut prouiſioni Beneficij conſenſit, tanquam Patrono non denegatur gratificatio, licet non probetur præciſa deſcendeotia ab eo qui fundauit Iuspatronatus pag. 14. num. 12. S.

Stante obſeruantia præſentandi non Sacerdotē qualitas Sacerdotalis enunciata in fundatione eenſetur ſtare tantum demonſtratiuè pag. 14. num. 13. S.

Præſentationes quænam excludant præſumptionem iuris ex clem. plures de Iurepatr. Vide *Iuſpatronatus Gentilitium &c.*

Vltimus ſtatus, & quaſi poſſeſſio præſentandi vnicè attenditur in materia Iuriſpatronatus pag. 117. num. 42. S.

Et aduerſus vltimum ſtatum non admittuntur præſumptiua argumenta, ſed requiritur certæ probationes reſultantes, ex partis confeſſione, re iudicata aut, publico inſtrumento ibid.

Ius eligendi Prælatos Conuentuales non poteſt cadere in laicos etiam titulo Patronatus, pag. 22. num. 24. V.

Amplia quamuis alias ageretur de Patrooatibus Regijs ibid.

Iuſpatronatus quoad Reſeruationes

Iuſpatronatus mixtum cenſetur laicale, vt non cadat ſub reſeruationibus, pag. 75. num. 4.

Lis inter Epiſcopum, & Patronos non ſufficit vt dicatur beneficium litigioſum maximè ad effectum inducendi reſeruationem vigore cap. 1. & 2. vt lit. pend. in ſexto pag. 97. num. 60.

Limita ſi ſpecificè fuit narrata lis inter Epiſcopum, & Patronos ibid.

Iuſpatronatus Eccleſiaſticum licet prouideatur ad præſentationem in . menſibus ordinarijs, cadit ſub reſeruationibus Apoſtolicis pag. 367. num. 32.

Iuſpatronatus poteſt cadere ſub reſeruatione Concilii pag. 367. num. 32.

In Hiſpania beneficia Iuriſpatronatus Eccleſiaſtici an cadant ſub reſeruatione pag. 410. num. 14.

Iuſpræſentandi quandocomqne, & quotieſcomque caſus vacationis euenerint non excludit regulam 8. pag. 410. num. 15.

Limita ſi ageretur de ſundatione facta in Hiſpania ibid.

Iuſpatronatus ex augumento vt non cadat ſub reſeruationibus Apoſtolicis debet aogumentum eſſe maius ipſa dote vel ſaltem æqnale pag. 357. num. 30.

Ad quem pertineat probare quod pręponderet augumentum oecnè, an Præſentato per Patronum, vel prouiſio Apoſtolico pag. 367 num. 30. & ſeqq.

Diuiſo exercitio Iuriſpatronatus mixti intèr Patronum lacieum, & Eccleſiaſticum, an quando vacat in turno Ecceleſiaſtici cadat ſub reſeruatione pag. 369. num. 34. & ſeqq.

Diuiſio exercitij non diuidit Iuſpatronatum, nec immutat illius naturam, ſed remanet mixtum, & non fit Eccleſiaſticum in turno Patroni Eccleſiaſtici pag. 369. n. 35. & ſeqq.

Ratio quarè non intrant Reſeruationes in Iurepatronatus mixto eſt propter fauorem laici pag. 369. num. 36.

Diuiso exercitio Iuriſpatronatus mixti intèr Patrooum laicum, & Eeeleſiaſticum intrant reſeruationes in turno Eccleſiaſtici pag. 369. num. 34.

Contrarium pag. 370. num. 37.

Poteſt tameo Papa in turno Eccleſiaſtiei conferre iure concurſus ibid.

Pactum quod etiam in caſu Reſeruationum Apoſtolicum, oce vllo caſu, aut quauis de cauſa etiam legitima poſſit Papa vel ordinarius conferre abſque præſentatione, comprehen-

dis

dit etiam caſum negligentię patronorum in præſentando infrà quadrimeſtre p. 371. n. 41

Erit tamen locus præfictionis termini arbitrio Ordinarij ibid.

Et elapſo termino hominis prouiſio fieri poterit iure deuoluto ibid.

Sed tamen poſt terminum Patroous admitti debet ad purgationem morę ſi velit ſtatim præſentare adhùc integra, ideſt prouiſione non ſecura ibid.

Lex fundationis valet quod beneficium non poſſit cadere ſub reſeruationibus, nec poſſit conferri niſi per certum Prælatum pag. 372. num. 42.

Regula 4. olim 3. Cancellariæ non intrat ſi Papa perpetuò ius eligendi, vel præſentandi ad primam dignitatem concedat Capitulo pag. 405. num. 1. & 3.

Regula 8. hodie 9. Cancèllarię impetit in certis menſibus, non autem perpetuò excludit ius præſentandi pag. 405. num. 2.

Eſt compatibilis cum facultate pręſentandi toties quoties caſus vacationis euenerit, nec per iſtam dicitur illi derogatum, qu a, intelligitur nullo ſuperueniente impedimento ibid.

Priuilegium Apoſtolicum ex cauſa fundationis beneficij legem continens reſeruationum excluſiuam non cadit ſub regula 8. hodie 9. Cancellarię pag. 407. num. 8.

Reſeruationes Apoſtolicæ poſſunt excludi per fundatorem beneficij Vide Fundatio. Fundator.

Lex Reſeruationum excluſiua non eſt contrà ſubſtantiam beneficij pag. 407. num. 9.

Regula 8. Reſeruationum poteſt tacitè excludi per verba æquipollentia excluſioni expreſſæ & ex coniecturis pag. 416. num. 27.

Per verba toties quoties beneficium vacauerit pręſentent non cenſetur excluſa reſeruatio pag. 416. num. 26. pag. 420. num. 35.

Nec per verba quandocumque, & quòtieſcumque pag. 420. num. 35.

Epiſcopus procedens vti executor Papæ in erectione beneficii, etiamſi habeat facultatem omnia, & ſingula faciendi prout ſibi uidebitur, non poteſt ſibi reſeruare ius conferendi ad excluſionem reſeruationis regulæ 4 niſi de hac ſpecialis mentio fiat in commiſſione pag. 219. num. 32. & 33.

Iuſpatronatus laicale non ſubiacet regulæ menſium reſeruatorię pag. 422. num. 41.

Papa reſeruando ſibi beneficia quæ ſunt liberę collationis, vel præſentationis dignitatum vacantium vtitur iure ſuo, & neminem lædit pag. 251. num. 45.

Beneficia Iurispatronatus laicorum non cadunt ſub reſeruatione generali pag. 255. num. 60.

Beneficia Iuriſparonarus laicorum non cadunt ſub reſeruatione extrau. execrabilis inducta per aſſecutionem incompatibilium pag. 255. num. 59.

Nec ſub quacumqoe alia reſeruatione regularum Cancellariæ ibid.

Nec ſub reſeruatione maiori in corpore iuris clauſa pag. 255. num. 90.

Beneficium de Iurepatronatus laicorum vacans in vim decreti de dimittendo confertur per Papam vigore ſpecialis reſeruationis non generalis pag. 255. num. 61.

Priuilegium Iuriſpatronatus quando eſt ex augumento pręponderante vel coęquali antiquæ doti non ſubiacet reſeruationi Regulæ 8. hodie 9. Cancellariæ pag. 478. num. 14.

Augumentum medietatis dotis ad excludendum regulam reſeruatoriam in Iurepatronatus qualitèr computetur pag. 479. num. 14.

Augumentum prædictum debet æquare totam antiquam dotem ibid.

De iure non dicitur ex vera fundatione, & dotatione Iuſpatronatus ex augumento, quando hoc non ſuperat antiquam dotem, vel ſaltem non eſt illi coæquale pag. 480. n. 14.

Augumentum ſi tantum coęquat antiquum redditum excludit procul dubio regulas reſeruatorias pag. 480. num. 17.

Augumentum eſſe maius antiquo redditu beneficii vel Ecclèſię quomodo probetur p. 481. num. 18.

Onus probandi quantitatem augumenti incumbit prouiſo Apoſtolico vti de reſeruato, ſi Patronus ſit in longæua quaſi poſſeſſione præſentandi in menſibus reſeruatis, alias ſecus pag. 481. num. 19.

Fundans ſeù dotans Eccleſiam Collegiatam ſeù conuentualem obtinet priuilegium Apoſtolicum in limine fundationis pro reſeruatione Iuriſpatronatus pag. 478. num. 12.

Epiſcopi circà reſeruationes Iuriſpatronatus ex iuſtitia habent eandem poteſtàtem ac Papa excepto iure preſentandi in Conuentuali principalem prælaturam pag. 366. num 25.

Rector habitualis habet ius nominandi Vicarium perpetuum tam de iure communi, quam ex conſtitutione Piana, etiam in Vicarij reſeruatis pag. 433. num. 3. & ſeqq.

Vide *Rector Vicarius*.

Plura vide ſub verbis *Beneficium* Fundatio Regula Reſeruatio.

Ius nominandi non eſt collatio, ſed quedam pertinentia patronalis compatibilis cum collationibus, & reſeruationibus Papæ, pag. 436. num. 22. pag. 439. num. 26.

Iuſpatronatus quoad derogationem. Vide *Derogatio*.

Iuſpatronatus quoad alienationem.

Donatio Iuriſpatronatus eſt nulla ſi conſenſum præſtitit Vicarius pag. 98. num. 65.

Laicus non poteſt ſpecialitèr diſponere de iurepatronatus annexo bonis donandis aut vendendis pag. 268. num. 33. pag. 277. num. 37

Poteſt tamen acceſſorie vendendo vel donando vniuerſitatem iurium & bonorum ibid.

Præponderantia vocis conconceſſa a principe laico quando poſſit ſuffragari in materia ſpirituali præſentationis pag. 268. num. 33. & ſeqq. pag. 277. num. 57.

Vniuerſitas laicorum nequit transferre in ex-

trancum

traneum Iuſpatronatus abſque conſenſu Epiſcopi pag. 268. num. 34. pag. 272. num 46.
Poteſt tamen conſecutiuè aggregandò illum in Concilium, quia talis aggregatio operatur vt debeat præſentare ibid.
Donans alteri iuſpatronatus ſi poſteà præſentet vigore quaſi poſſeſſioni præſentandi in qua antè donationem exiſtebat, Donatario ſe opponente, non eſt admittenda talis præſentatio pag. 98. num. 61.
Per donationem omne ius tranſlatum eſt in donatarium ibid.
Patrono donanti neque competit ius ſaltem cumulatiuè præſentandi poſt donationem ibid.
Contrarium quod Patronus cenſeatur ius præſentandi donaſſe cumulatiuè non priuatiuè ibid.
Declara procedere hoc contrarium ſi donatur Ius præſentandi, ſecus donatur Iuſpatronatus pag. 99. num. 66.
Si donatur tantum ius præſentandi in principali diſpoſitiua, poſteà verò in aliis partibus inſtrumenti promiſcue nominetur Iuſpatronatus, & confundantur iſta duo, adhuc donatio intelligitur de ſolo iure præſentandi pag. 99. num. 66.
Obſeruantia in dubio declarat an Iuſpatronatus vel ſolum ius præſentandi fuerit donatum ibid.
Etiamſi donetur ſolum Ius præſentandi intelligitur priuatiuè non cumulatiuè, ſi verba donationis talia ſint vt priuatiuam includant ibid.
Poſt ceſſionem generalis adminiſtrationis præſentare non poteſt amplius cedens pag. 103. num, 28.
Iuſpatronatus an tranſierit necnè cum vniuerſitate bonorum in Renunciatione obſeruantia non parum attenditur pag. 106. num. 96.
Et renunciatio debet intelligi eo modo quo fuit à partibus declarata & obſeruata, licet contrarius intellectus videretur de iure verior pag. 104. num. 88.
Maximè quando interpretatio eſt fauorabilis quia per eam fit reditus ad ius commune, & beneficium eximitur à vinculo ſeruitutis pag. 105. num. 89.
Vide etiam obſeruantia
In permutatione facta coram Papa derogatur Iurepatronatus, ſi de eo ſit facta mentio pag. 457. num. 14.
Et non reputatur præiudicialis patrono permutatio ob poſſibilem caſum mortis vnius, prius quam alterius ibid.
Quid de hoc ſentiat Auctor ibid.
Permutans coram Ordinario Beneficium patronatum malitioſe abſque conſenſu patroni nulliter permutat, & eo priuatus remanet pag. 458. num. 16.
Malitia adeſſe dicitur ad hunc effectum quàndo ſciebat adeſſe Patronum ibid.
Et ſi conſenſum petijt, illoque denegato, permutauit, quià perdit Beneficium, quod vti vacans conferri poteſt ad præſentationem patroni ibid.
Amplia non obſtante clauſula non alias alitèr, nec alio modo in Reſignatione appoſita, quià nihil operatur vbi adeſt culpa Reſignantis ibid.
Item amplia vt ſi poſt dictam primam permutationem nullam altera fieret coram Papa, hæc quoque eſſet nulla pag. 458. num. 17.
Etiamſi in ſecunda adeſſet conſenſus Patroni ignorantis primam ibid.
Ius alimentorum patrono debitorum non tranſit in extraneum ad quem deuenit Iuſpatronatus, cum non ſit de genere Fundatoris pag. 15. num. 1. S.
Contrarium pag. 15, num. 2. S.
Ius alimentorum non poteſt vendi ſpecialitèr retento patronatu penes vendentem ibid.
Donatio generalis non comprehendit ius alimentorum pag. 15. num. 2. S. Contrarium ibid.
Confutatur Riccius dicens patrono Conſanguineo fundatoris pauperi, etiam poſt tranſlatum ditatem alimenta deberi ibid.
Iuſpatronatus Regium non ſubiectum formæ Concilij ſtatimque in Potentibus, ſi tranſeat ad Potentem retinet idem priuilegium, quia attenditur origo pag. 19 num. 4. S.
Idem ſi de priuato tranſeat in Potentem ibid.
Donationes factæ inter compatronos de eorum vocibus pro ſe & hæredibus in perpetuum denotant Patronatum hæreditarium pag. 107 num. 12. S.
Hæredes eorum qui conſenſerunt vnioni Iuriſpatronatus non poſſunt eam diſſoluere pag. 108. num. 13.
Iuſpatronatus litigioſum, & quoad iudicialia
Iudex laicus poteſt acceſſoriè iudicare iurepatronatus cum vniuerſitate bonorum pag. 268 num. 33. pag. 277. num. 58.
Præſentatio dependens a pertinentia iuriſpatronatus, quæ altiorem requirit indaginem non ſufficit ad retardandam executionem litterarum Apoſtolicarum pag. 98. num. 54.
Gratia derogatiua iuriſpatronatus in totum attenta lite ſuper eo non eſt attendenda ſi Patronus tam ante quam poſt litem motam erat in quaſi poſſeſſione præſentandi pag. 96 n. 55.
Contrarium quod ſufficiat verificari litem eo modo quo fuit narrata vertens inter Ordinarium, & Patronos pag. 96, num. 56.
Limitatur hoc contrarium ſi de tempore gratiæ Patronus iam præſentauerat, ſtante clauſula dummodo ante ſit alteri ius quæſitum ibid.
Pendente lite ſuper proprietate patronatus, Patroni non prohibentur continuare in eorum quaſi poſſeſſione præſentandi, & dicta quaſi poſſeſſio dat eis eius validum pag. 96. num. 57.
Lis inter Epiſcopum & Patronos non ſufficit vt dicatur beneficium litigioſum, maximè ad effectum inducendi reſeruationem vigore cap. 1. & 2. vt lite pend. in ſexto pag. 97. num. 90.

Limita ſi ſpecificè fuit narrata lis inter Epiſcopum & patronos ibid.

Pro executione gratię ſufficit verificare litem eo modo quo fuit narrata Pontifici ibid.

Remiſſoria & compulſoria ad probandum deſcendentiam a fundatore, quæ impugnatur, negari non ſolet in qualibet inſtantia, etiam in gradu reſtitutionis in integrũ p. 173. n. 31.

Amplia etiamſi alij teſtes fuerint in alia inſtantia inducti, quandò ex nouis articulis reſultare poſſunt particulares circumſtantiæ ſuper quibus alij teſtes non fuerunt examinati pag. 174. num. 31.

Præſertim conſtito de exiſtentia nouorum iurium compulſandorum, quia concedi debet ſpecialis compulſoria. ibid.

Rota in conceſſione nouę Remiſſoriæ, & ſpecialis compulſoriæ apponit clauſulam cum retardatione vel ſinè arbitrio Rotę ibid.

Litteræ præſentati per maiorem partem vocum Vniuerſitatis patronæ exequuntur licèt ſint poſteriores, quando habens litteras anteriores non fuit a maiori parte pręſentatus pag. 267. num. 29.

Stante paritate vocum, litterę præſentati ab habente vocem pinguiorem ſunt exequendæ pag. 267. num. 30. pag. 277. num. 56.

Noua præſentatio valida non ſuffragatur pro litterarum quæ non fuerunt expeditæ vigore dictæ præſentationis, ſed inualidæ & expediri debet noua prouiſio. p. 272. num. 47.

Litterę pro præſentato cum derogatione medietatis vocum ob malam expreſſionem remanent obreptitiæ, & non ſunt exequende pag. 276. num. 55.

Littere pro preſentato cum derogatione medietatis vocum ſunt inutiles ſi impetrans non probat ſe preſentatum a medietate Patronorum, ibid.

Et tunc impetrans non eſt legitimus contradictor ad impediendam executionem litterarum alterius prouiſi ibid.

Parentela probata remanet ex ſententia, maximè ſi ſit in iudicatum tranſacta, pag. 166. num. 15.

Sententia lata ad fauorem Fratris ſuper parentela probat etiam ad fauorem alterius fratris pag. 168. num. 22. & 30.

Proprietas iurispatronatus quandò dicatur clara ad effectum abſorbendi poſſeſſorium pag. 448. num. 3. & ſeqq.

Proprietas Iurispatronatus dicitur clara, & abſorbet poſſeſſorium quando non habet difficultates requirentes alteriorem Indaginem pag. 448. num. 3.

Proprietatis claritas vt dicatur ceſſare requiruntur obiecta fortia, ſeù rem moralitèr dubiam inducentia ibid.

Præſentatus a patrono putatiuo exiſtente in quaſi poſſeſſione, ſed opponente re integra verò patrono, ſi inſtituatur, non tamen remouetur ſi poſtea patronus putatiuus ſuccumbat in petitorio pag. 448. num. 5.

Et Victoria patrono verò deſeruiet ſolum pro futuris vacationibus ibid.

Probatio iurispatronatus deducta ex obſeruantia centenaria equiualet probationi per publicum inſtrumentum fundationis p. 449. n. 6.

Declara dummodo obſeruantia deducatur ex præſentationibus, & inſtitutionibus per publicum documentum pacificis, & effectuatis ſecus ſi ex Teſtibus enunciationis adminiculis & ſimilibus ibid.

Vltimus ſtatus præſentanti non ſuffragatur etiam intrà limites meri poſſeſſorij, quandò habet in ventre expreſſum errorem tituli nulli, & vitioſi, & præſentatus ab eo reijci debet pag. 449. num. 7.

Amplia etiamſi error, ſeù vitium requireret altiorem indaginem ibid.

Declara procedere ſi verus patronus opponat re integra antè inſtitutionem dicti pręſentati, ſecus ſi opponat poſt inſtitutionem, tunc enim non remouetur non obſtante mala fide poſſeſſoris pag. 450. num. 7.

Sub declara vt ſtante mala fide poſſeſſoris poſſit inſtitutum repreſentare verus patronus ibid.

Qualis eſt obſeruantia, talis præſumitur fundatio Iurispatronatus ibid.

Vltimus ſtatus in quaſi poſſeſſione præſentandi non tranſit in filium, & in hæredes, nec illis ſuffragatur in poſſeſſorio, pag. 450 num. 8.

Exiſtens in actuali poſſeſſione præſentandi ad vnum beneficium dicitur eſſe in poſſeſſione etiam quoad aliud Beneficium eiuſdem fundationis, & allegare poteſt vltimum ſtatum etiam in vacatione eius Beneficij ad quod nondùm pręſentauit pag. 450. num. 9.

Et poteſt continuare in præſentando pendente lite ſuper proprietate pag. 450. num. 10.

Amplia etiam non obſtante inhibitione Iudicis pag. 450. num. 11.

Limita quando lis verteret ſuper ipſa poſſeſſione ibid.

Declara limitationem vt etiam hoc caſu poſſit præſentare, & præſentatio facta teneat, ſed ſuperſederi debeat in inſtitutione Pręſentati vſque ad exitum litis ibid.

Vacatio Beneficij de Iurepatronatus ſi contingat pendente lite ſuper proprietate, non eſt inſtituẽdus præſentatus ab exiſtente in quaſi poſſeſſione præſentandi, ſed expectandus eſſet exitus litis pag. 450. num. 12.

Contrarium pag. 451. num. 12. & 13.

Limita hoc contrarium quando proprietas eſſet clara contra vltimum ſtatum, quia tunc procederet prima opinio pag. 451. num. 13.

Poſſeſſor bonæ fidei non tenetur reſtituere fructus poſt motam litem, qui conſiſtunt in honore, vt ſunt electio, & præſentatio pag. 451. num. 12.

Vacante per reſignationem in manibus Papæ Beneficio quod pretenditur eſſe de Iurepatronatus, ſolet in prouiſione executori committi, vt verificato prius iurepatronatus conferat accedente conſenſo patronorum, quatenus verò de iurepatronatus non exiſtat, liberè & ſimpliciter conferat p. 451. num. 14.

Et

Et tunc executor ſi non citatis patronis litteras exequatur nihil pronunciando nec ſuper libertate, nec ſuper ſeruitute, horum neutri fauet talis collatio, & ad vtrumque ſtatum ſe habet indifferenter ibid.

Et attenditur qualis fuerit ſtatus antetior ibid.

Vltimus ſtatus ab altera Parte proteſtatus cum clauſulis præſeruatiuis omnium & quorumcumque iurium non conſtituit alium in quaſi poſſeſſione præſentandi pag. 451. num. 15.

Contrarium ſi deficiant in reſeruatione iurium verba *tam in poſſeſſorio quàm in petitorio*, pag. 452. num 15.

Idem procedit in præſeruatiua iurium vtriuſque Partis adiecta per iudicem ibid.

Poſt Concilium Tridentinum manutentio ad formam cap. Conſultationibus non habet locum in Iurepatronatus potentium ſi præſentationes fuerunt admiſſæ aſque cauſæ cognitione non ſeruatis ſeruandis pag. 452. n. 16.

Limita quando præſentationes poſt Concilium fuerunt admiſſæ cum cauſæ cognitione ibid.

Cauſa cognita ad hunc effectum debet probari ex actis citato promotore fiſcali, & non ſtatur aſſertioni ordinarij ibid.

Limita in antiquis, quia tunc ſtandum eſt aſſertioni Ordinarij circà cauſæ cognitionem, etiamſi de ea non conſtet ex actis. Et quando dicatur in antiquis pag. 452. num. 16.

Sublimita ſi aliundè probetur non fuiſſe adhibitum cauſæ cognitionem ibid.

Cap. Conſultationibus procedit non ſolum vbi quæſtio eſt inter compatronos, ſed etiam vbi eſt cum ordinario contra Fagnanum ibid.

Vltimus ſtatus ad effectum manutentionis non requiritur quod ſit cum cauſæ cognitione ſed ſufficit inſtitutio ad præſentationem effectuata, etiam nulliter data per vicarium, pag. 453. num. 16.

Etiam in patronatu ex priuilegio, ſi validitas tituli ſit dubia, & diſputabilis, ſufficit quaſi poſſeſſio pro manutentione patroni, ibid.

Declara procedere contrà Ordinarium, ſecus contrà Regulam reſeruatoriam, & prouiſum Apoſtolicum ex reſeruatione menſium ibid.

Contrà reſeruationem Regulæ 8. non ſuffragatur vltimus ſtatus ad concedendam manutentionem patrono ex priuilegio, niſi probet illud fuiſſe conceſſum ex cauſa oneroſa præponderatæ pag. 453. num 17.

Poteſt dari manutentio patrono priuilegio, ac inſtitutio illius præſentato, & per contrariũ ſententia in petitorio fauore alterius ſiue prouiſi Apoſtolici, ſiuè ab Ordinario ibid.

Et tunc res iudicata in petitorio abſorbet poſſeſſorium ex diſpoſitione Concilij ibid

Collationes factæ ab Ordinario iure deuoluto cum non Conſtituunt in quaſi poſſeſſione libere conferendi, nec præiudicant poſſeſſioni patronorum pag. 453. num. 16.

Amplia etiamſi deuolutio non exprimatur in collationem, ſed ex actis colligatur fuiſſe lapſum tempus patronis ad præſentandum antè collationem, ibid.

Subrogatio vt concedatur requiritur lis ſuper titulo Beneficij, & quod petatur vigore collationis iam ſecutæ non vti ſibi debitum pag. 461 num. 1.

Non habet locum hæc Theorica in beneficijs electiuis, ſeù iuriſpatronatus pag. 463. n. 2.

Pendente lite ſuper beneficio inter duos præſentatos, ſi alter litè non terminata moriatur, non poteſt fieri noua præſentatio ibid.

Vltimus ſtatus pro qualitate Iuriſpatronatus nõ deſumitur ex actibus æquiuocis, & ad diuerſam cauſam trahibilibus pag. 114. num. 33. S.

Geſta per præſentatum vel illius Procuratorem circa qualitatem Iuriſpatronatus non præiudicant Patronis qui præſentatum in cauſa non exiſtentibus pag. 114. num. 34.

Vide ſupra *Iuſpatronatus quoad inſtitutionem &c.* & Vide ibi.

Iuſpatronatus paſſiuum.

Vocatus ad iuſpatronatus paſſiuum non poteſt a patronis in præſentatione præteriri, pag. 337. num. 1.

Et fuerit præteritus eſt tamen admittendus ibid.

Ex nouatione facta in iurepatronatus actiuo non infertur ad nouationem in paſſiuo pag. 337 num. 4.

Neque ex reſtrictione iuriſpatronatus paſſiui valet illatio ad actiuum ibid.

Declaratio adiecta in iurepatronatus actiuo refluit etiam in paſſiuum ibid.

Paſſiuum reſtrictum ad certas perſonas non extenditur ad alias vocatas in actiuo ibid.

In dubio quænam perſonæ ſint comprehenſæ in paſſiuo reſtringi, & ampliari poteſt ex actiuo, & è contra ibid.

Noua reſeruatio alicui fauore augentis dotem cum alternatiua præſentatione inter ipſum, & fundatorem non abrogat iuſpatronatum paſſiuum vocatorum in fundatione, pag. 338. num. 5. & 6.

Procul dubio non abrogat in turno primi fundatoris, quidquid ſit in turno adiuncti ibid.

Iuſpatronatus paſſiuum etiam cum conſenſu Ordinarii alterari non poteſt a fundatore poſt quæſitum ius vocatis ex actu fundationis iam perfecto pag. 338. num. 7.

Amplia etiamſi augeat dotem ibid.

Et procedit ſiue vocati ſint extranei ſiue filij fundatoris de veriori pag. 338. num. 8.

Fundator non ligatur ex iurepatronatus paſſiuo pag. 339. num. 9. & 11.

Vnicus actus præſentationis ſufficit ad conſtituendum obſeruantiam pro iurepatronatus paſſiuo pag. 339. num. 10.

Maximè contra illum qui præſentauit, cum non poſſit contrà factum proprium recalcitrare pag. 339. num. 12.

Hæres ſeù executor poteſt declarare verbum æquiuocum fundatoris pag. 340. num. 16.

Et poteſt declarare quod vocatio illorum de parentela intelligatur ſtrictè de ſolis agnatis ibid.

Ere-

Digitized by Google

Erecto beneficio pro conſanguineis ſuis, & Coniugis, non datur prælatio ex ordine ſcripturæ inter vnam, & alteram lineam, quia cenſentur redactæ in vnam, ſed attenditur ſola prælatio proximitatis pag. 163 n. 3.
Idem ſi fundatum ſit pro illis de genere meo, & matris meæ ibid.
Limita in paritate gradus quando conſtat fuiſſe conſideratum ordinem tacitum, & ſubintellectum pag. 164 num. 4.
Maritus fundans pro conſanguineis ſuis, & Vxoris cenſetur conſideraſſe ordinem tacitum, & ſubintellectum, ratione maioris affectionis ergà ſuos ibid.
Filius præſumitur habere parem affectionem ergà vtramque lineam ex qua ipſe proceſſit ibid.
Declara procedere in materia inſtitutionis beneficiorum, ſecus in fideicommiſsis, & maioratibus ibid.
Caſtill. controu. lib. 5. cap. 67. num. 28. examinatur, & reprobatur ibid.
An attendatur ordo ſcripturæ necnè multum attenditur obſeruantia pag. 164 num. 5.
Voluntas Teſtatoris declarari poteſt ex facto executoris in actu erectionis beneficij, ibid.
In paritate gradus Coniunctus ex vtroque latere præfertur Coniuncto ex vno latere tantum, ſecùs in diſparitate gradus, quià tunc præfertur proximior Coniunctus ex vno latere tantum pag. 164. num. 8.
Coniunctis in pari gradu ex latere materno, ſi alter eorum ſit etiam Coniunctus ex latere paterno, licet in gradu remotiori, præfertur alteri ex latere matris tantum Coniuncto pag. 165. num. 9.
Si fundator vocauit Coniunctos ex vtroque latere, tunc habens hanc qualitatem præfertur proximiori in gradu ex vno tantum latere Coniuncto, pag. 165. num. 10.
Vbi potioritas eſt in linea vel ſexu, remotior lineę vel ſexus præfertur proximiori ibid.
Potioritas ſi ſit in qualitate coniunctionis ex vtroque latere, remotior cum hac qualitate vincit proximiorem ex vno tantum latere coniunctum ibid.
Fundatio pro illis de genere meo, & Matris meæ non requirit vtriuſque lateris coniunctionem in præſentando, ſed alterutram tantùm pag. 165. num. 11.
Et ibi particula, *Et* non ſtat copulatiuè nec disiunctiuè cum prelatione ſecundum ordinem ſcripturæ, ſed parificatiuè vt pręſentandus accipiatur de vna vel alia linea arbitrio patronorum ibid.
Maximè ſi plura ſint beneficia fundata quàm ſit veriſimile adeſſe vtrinque Coniunctos qui poſſint præſentari, pag. 166. num. 12. pag. 172. num. 31.
In Iurepatronatus prout in ſucceſſionibus ſublata differentia Agnatorum, & Cognatorum attenditur quis ſit proximior in grudu pag. 165. num. 11.
Et proximior in gradu licet ex vno tantum latere coniunctus vincit remotiorem Coniunctum ex vtroque latere ibid.
Pro illis de genere meo, & matris meę, etiam ſi ibi *Et* non ſtaret copulatiuè, itaut non requireretur concurſus vtriuſque Coniunctionis, tamen habens vtramque præferri debet habentibus vnam tantum pag. 166 num 11. pag. 172. num. 31.
Contrarium; ibid.
Et in caſu dicto ſtat copulatiuè, & requiritur vtraque coniunctio quando fundator vocat duplicem caſatam vel lineam per modum vnius, puta ſi vocat in ſingulari ſuam familiam quam explicat de vtraque caſata ſecus vbi vocatur duplex linea per modum duplicis Caſatæ ſubſtantiuè pag. 166. num. 13
In dubio facienda eſt interpretatio pro habente pręſentationem patroni pag. 166. num. 14. pag. 169. num. 29. & ſeqq.
Parentela probata remanet ex ſententia, maximè ſi ſit in iudicatum tranſacta. pag. 166 num. 15.
Sententia lata ad fauorem Fratris ſuper parentela probat etiam ad fauorem alterius fratris pag. 168. num. 22. & 30.
Vbi Illegitimi gaudent nobilitate parentum filius legitimus ſpurij debet admitti ad beneficium de iurepatronatus, etiamſi verba fundationis ſint ciuilia, & non naturalia, pag. 168. num. 24.
In Hiſpania ex conſuetudine filii illegitimi gaudent nobilitate parentum, & veniunt appellatione illorum de genere, & parentela pag. 168. num. 24. & 27.
Illegitimus excluditur per legitimum cæteris paribus, ſecùs ſi ſit proximior in gradu pag. 168. num. 25.
Maximè ſtante obſeruantia pag. 168. num. 26.
Immo ſtante conſuetudine Hiſpaniarum non debet conſiderari aliqua prælatio inter legitimum, & illegitimum pag. 169. num. 27.
In dubio pronunciandum pro habilitate deſcendentium a ſpurio ad quæcumque beneficia, & dignitates pag. 169. num. 28.
Probans eſſe quem filium Petri N. non probat deſcendentiam a fundatore, ſi aderant in Ciuitate plures eiuſdem nominis & Cognominis pag. 169. num. 29. pag. 173. num. 31.
Limita ſi habet præſentationem a patrono pag 169. num. 30.
Item limita ſi frater eius fuit alias præſentatus. & obtinuit beneficium per ſententiam reiecta tali exceptione canonizantem parentelam ibid.
Sententia lata ſuper parentela inducit bonam fidem, in patrono præſentante, & firmat vltimū ſtatum ſecundum quèm præſentatio debet ſuſtineri pag. 169. num. 31.
Conſtito de vacatione beneficii quodque illud ſit de iurepatronatus laicorum, adiudicari debet habenti qualitates a fundatore requiſitas pag. 170. num. 31.
Etiamſi non fuerit præſentatus a Patronis, quando per oppoſitionem factam tempore ha-

habili acquiſiuit beneficium, quià habetur, ac ſi fuiſset a patronis preſentatus ibid.

Fundato beneficio pro illis de parentela ſua, & Matris videntur prædilecti coniuncti ex vtroque latere pag. 171. num. 31.

Etiamſi coniunctus ex vno tantum latere eſſet in gradu proximior ibid.

Habens ſolus qualitates a fundatore requiſitas beneficium obtinet, ac ſi ſolus præſentatus fuiſſet, ibid.

In iurepatronatus paſſiuo an preſentatus Conſanguineus inhabilis poſſit habilitari per diſpenſationem contradicente altero conſanguineo habili æque vocato, pag. 269. num. 38. & plur ſeqq.

Si vocati ſint habiles de tempore vacationis non datur habilitatio in præiudicium iuris quæſiti alteri tunc habili pag. 270. num. 39.

Amplia ſiuè habilis ſit æqualitèr & contemporaneè vocatus, ſiuè per prius, & poſterius & ſubſidiariè tantum ibid.

Si requiratur habilitas de tempore præſentatio tantum, poteſt præſentari inhabilis ſub ſpe futuræ habilitationis, ſeù diſpenſationis non attenta oppoſitione aliorum vocatorum habilium pag. 270. num. 40. & ſeqq.

Declara dummodo habilitas, ſeù diſpenſatio obtineatur intrà quadrimeſtre conceſſum ad præſentandum pag. 270. num. 40.

Et alius habilis non habet ius quæſitum niſi quatenus præſentatus ſit inhabilis in fine quadrimeſtris pag. 270. num. 41.

Maximè ſi oppoſitor habilis ſit tantum ſubſidiariè vocatus in defectum præſentati pag. 271. num. 42.

Oppoſitori qui intra quadrimeſtre impedit diſpenſationem non quæritur ius ex inhabilitate preſentati, etiam poſt quadrimeſtre impedimento durante pag. 271. num. 43.

Neque ei quæritur ius ſi habilitatio denegetur, puta Clericatus, abſquè iuſta cauſa ibid.

Ab iniuſta Ordinarij denegatione poteſt appellari cum proteſtatione quod interim non currat terminus ob impedimentum ibid.

Non tamen eſt neceſſaria dicta proteſtatio. ibid.

Impedito non currit tempus ipſo iure ibid.

Quadrimeſtre ad fauorem præſentati vt poſſit interim habilitari computatur detracto toto tempore preſiiti impedimenti, coniungendo tempus prius, & poſterius ibid

Habens ſpem a conditione pendentem non poteſt conſulto facere vt conditio verificetur in ſui fauorem, & in præiudicium alterius pag. 271. num. 42.

Diſpenſatio Papæ ſuper ætatè paſſim conceditur in beneficijs de Iurepatronatus, etiam exiſtentibus in ætate 9. vel 10. annorum ex cauſa rationabili ibid.

Cauſa rationabilis ad hunc effectum reputatur ſi ſit ex compatronis, vel de ſanguine Fundatoris, vel de Conſanguineis Patronorum ibid.

Maior ætas an ſemper attendàtur ad qualificandam maiorem idoneitatem pag. 341 num. 16

Idoneus quis dicatur ibid.

In cappellania merè laicali cum onere Miſſarum non attenditur maior ætas, & proximior ad ſacerdotium ibid.

Et huiuſmodi Cappellaniæ ſunt capaces etiam laici, & fæminæ ibid.

Nec in ea requiritur ætas Conciliaris annorum quatuordecim ibid.

Verbum de parentela latius patet, & complectitur agnatos, & cognatos ibid.

Fundato beneficio pro Clerico oriundo, & paupere, ſi conferatur non oriundo, nec pauperi, an poſſit imperrari pag. 370. n. 39.

Beneficium collatum perſonę non qualificatæ poteſt impetrari quando qualificatio vocati reſpicit fauorem Eccleſiæ, & beneficij, vt quod ſit Doctor, & ſimiles ibid.

Secùs quando qualificatio reſpicit fauorem perſonarum vocatarum, vt quod ſit pauper oriundus conſanguineus, & ſimiles ibid.

Et prouiſio facta de non qualificato abſque comparatione, & oppoſitione alicuius qualificati eſt valida ibid.

Vacatio qualificati intelligitur quatenus adſit & compareat ibid.

Ordinarius non tenetur requirere qualificatos, nec expectare donec talis compareat ibid.

Et qualificatus debet comparere re integra, hoc eſt ante ſequutam prouiſionem, alias non auditur ibid.

Vocatus ad iuſpatronatus ſiuè actiuum, ſiuè paſſiuum proximiore Fundatori, vel ſeniore de Familia, aut alitèr qualificato, ſi iſte reperiatur in altera linea, admittitur excluſiuè ad non qualificatos de linea, vbi Iuſpatronatus fecerat ingreſſum, pag. 431. n. 18.

Stante obſeruantia præſentandi non Sacerdotem, qualitas Sacerdotalis enunciata in fundatione cenſetur ſtare tantum demonſtratiuè pag. 14 num. 13. S.

In beneficijs patronatis prælatio debetur in paritate vocum præſentato qui eſt de ſanguine Fundatoris pag. 12. num. 1. S.

Fauor prælationis in paritate vocum attribuitur æqualiter illis de familia Fundatoris, ſeù patronorum pag. 12. num. 3. S.

A fortiori debetur dicta prælatio ſi præſentatus ſit compatronus pag. 12 num. 5. S.

Vide plura Verbo *iuſpatronatus quoad inſtitutionem. prælatio.*

Ius præſentandi Vidè ſupra *iuſpatronatus*.

Ius ſepultura. vide ſuprà in verbo *ius*.

IVSSVS

Potentis, & ſuperioris preces & dona vim habent iubendi, & cogendi pag. 88. n. 52. S.

IVSTIFICATIO

Iuſtificatio litterarum omninò requiritur pro executione illarum pag. 272. num. 45.

Litteris in omnibus iuſtificatis debetur executio pag. 278. num. 58.

Ad

Ad iuſtificationem ſententie Rotalis ſufficit, quod ſubſiſtant fundamenta priorum deciſionum pag. 159. num. 58.

I V S T I T I A

Præſumptio ſtat pro Iuſtitia ſententiæ niſi contrarium probetur pag. 168. num. 22.
Grandæ frenum Prælatorum in exercenda Iuſtitia, & Iuribus Eccleſiæ tuendis eſt dependentia a capitularibus in collatione beneficiorum pag. 91. num. 41.
Præſumptio Iuſtitiæ aſſiſtens facto Iudicis ceſſat ſi non conſtàt ex actis de vlla probatione delicti pag. 486. num. 13.
Impedimentum Iuſtitiæ publicę honeſtatis propter inita ſponſalia cum conſanguineis ſponſi vel ſponſæ non multum habet rationis, & deberet abberi ſecundum Hoſtienſem, pag. 101. num. 93. & ſeqq. S.
Contractis ſponſalibus de futuro per occultam promiſsionem, & priuatam apoeham habentem vim inrati inſtrumenti, an partes concorditer recedendo poſsint cum conſanguineis ſponti, vel ſponſæ reſpectiuè Matrimonium contrahere abſque diſpenſatione Apoſtolica ſuper impedimento publicæ honeſtatis Iuſtitiæ pag. 101. num. 92. & ſeqq. S.
Ratio impedimenti publicæ honeſtatis Iuſtitię conſiſtit in externa, & apparenti decentia, iuxtà quàm non videtur conuenire, vt dicatur Vxor vnius, quæ fuit ſponſa Conſanguinei, & è contrà pag. 102. num. 96. S.
Impedimentum publicè honeſtatis Iuſtitiæ noo oritur ex ſponſalibus a principio validis, & poſteà mutuo Contrahentium conſenſu diſſolutis pag. 102. num. 97. S.
Contrarium ibid.
Impedimentum publicæ honeſtatis Iuſtitiæ non reſultat ex ſpōſalibus occultis p. 102. n. 98. S.
Iuſtitia publicæ honeſtatis non oritur ex ſponſalibus conditionalibus, ſi òb defectum conditionis matrimooinm non ſequatur, pag. 71. num. 4. S.
Vide etiam, *impedimentum Matrimonium*.

L

L A B O R

QVi laborant de Euangelio de Euangelio viuant, & qui Altari ſeruiunt de Altari Edant Pag. 44. nom. 83:
Diuus Franciſcus aſſignauit ſuis Fratribus quatuor viuendi modos, ſcilicet de laboritio, de oblationibus, de mendicationibus, & recurſu ad pecuniam pag. 42. num. 80.
De quo labore intelligatur Regula ibid.
Fratres Minores debent prius ſuis laboribus victitare quam alijs modis recurrere ibid.
Minorum paupertas exposcit vt prius honeſtò labori rerum ſpiritualium incumbant, quam ad mendicandum recurrant pag. 44. num. 83. pag. 45. num. 84.
Quare prius laborandum quàm mendicandum Fratribus minoribus iniungitur, pag. 45 num. 84.
Paupertatis Seraphicæ ſectatores verius dicuntur qui laboris mercede viuunt, quàm qui moleſti ſunt fidelibus mendicando, pag. 45. num. 85.
Diuus Franciſcus pro annuis redditibus laborem Fratribus ſuis legauit pag. 44. num. 83.
Laici corpore, Clerici verò in Choro pro eorum munere laborare debent ibid.
Diuus Franciſcus vti Diaconus vacabat Diuinis, & vti laicus manibus laborabat pag. 45. num. 84.
Diuus Paulus ex laboris mercede ſibi victum parabat ibid.
Diuus Franciſcus voluit ſuos Fratres prius de laboris prætio, quam mendicatione victitare pag. 38. num. 73
Merces, & prætium laboris quę debentur tantùm inſeruienti non imputantur in Congruam Archypræsbiteri curam actualem exercentis pag. 30. num 7. S.
Diſtributiones quotidianæ non ſunt fructus beneficij, ſed merces, & prætium laboris quæ debentur tantum inſeruienti ibid.
Diſtingue vt num. 8.
Habens Brachia impedita, alligata, & motu carentia eſt incapax laborandi, & militandi pag. 36. num. 15. S.

L A I C V S

Laici non ſunt retrahendi a fundationibus Eccleſiarum, & beneficiorum pag. 75. num. 6.
Papa abſtinet a derogatione Iuriſpatronatus mixti proptèr ſolum pręiudicium laicorum ne retrahantur a fundationibus pag. 76. n. 8.
Vide, *Iuſpatronatus Eccleſiaſticum, Laicale, & mixtum*.
In Cappellania merè Laicali cum onere Miſſarum non attenditur maior ætas, & proximior ad ſacerdotium pag. 341. num. 16.
Et huiuſmodi Cappellaniæ ſunt capaces etiam laici, & fæminę ibid.
Eccleſiaſticæ perſone non poſſunt ſe ſubijcere examini in foro laicali niſi præuio præcepto ſuperioris Eccleſiaſtici. Et qui poſſint dare hanc licentiam pag. 349. num. 25.
Hoſpitale ſęculare licet poſſit gubernari per laicos, & fæminas, non tamen infertur quod poſsit per Regulares pag. 374. num. 3.
Vide *Hoſpitale*.
Dius Franciſcus vti Diaconus vacabat diuinis & vti laicus manibus laborabat p. 45. n. 84
Laici corpore, Clerici, verò in Choro pro eorum munere laborare debent p. 44. n. 83.
Penſionis Eccleſiaſticæ non eſt capax laicus, ſed tantùm Clericùs, ſecùs in penſione laicali pag. 35. num. 13. S.
Vide *Penſio*.
Laicus ſepeliendus eſt in ſepulchro Maiorum, priuatiuè ad propriam Parochiam ratione affectionis, & præſumptę voluntatis, pag. 68. num. 33. S

Vide Sepoltura.

Ius eligendi Prælatos Conuentuales non poteſt cadere in laicos, etiam titulo Patronatus pag. 22. num. 24. V.

Amplia quamuis alias ageretur de Patronatibus Regijs ibid.

L A M B E R T I N V S

Reſſellitur Lambertinus tenens quod ſi Vniuerſitas vel Collegium habens iuſpatronatus diuidatur in duas partes habentes ęqualia vota quarum vna vnum, alia alium præſentet vera que prę ſentatio valeat, & ſit locus gratificationi penſatis meritis vtriuſque præſentati pag. 88. num. 31. & ſeqq.

Idem reſellitur tenens quod Patronus pręſentans ignoranter inhabilem aut non idoneum non gaudet nouo termino a die reiectionis, ſed tantum admittitur ad nouam præſentationem durante primo termino pag. 94. num. 50. & plur. ſeqq.

Idem probatur dicens quod ſi Fundator expreſſe ſibi Iuſpatronatus non reſeruauit, & paſſus eſt prima vice beneficium liberè conferri, cenſetur declaraſſe beneficium fuiſſe liberum pag. 100. num. 72. & ſeqq.

Et explicatur quod procedat in Eccleſia Collegiata vèl Conuentuali, ſecùs in ſimplici ibid.

L A T E R A N V M

Eccleſiæ Lateranenſis eſt Cathedralis Vrbis, & ibi eſſent ſepeliendi Summi Pontifices pag. 64. num. 24, S.

De opinione quod Cardinales ſepeliri debeant in Eccleſia lateranenſi ibid.

Lateranenſe Concilium Vide *Concilium*

L A T R O

Caſus abſentiæ coactæ, & violentiæ eſt ſi quis detinetur à Latronibus pag. 10. num. 9. S

L E G A T V M

Legatum Fratribus incapacibus ſan, & quando debeatur. Vide Fratres Minores.

Teſtator ſi primo loco ordinauit legata, & mandauit de reſiduo erigi opus pium, debentur legata etiam non remaneant redditus ſufficientes pro dicto opere pag. 22. num. 33. pag. 26. num. 43.

Facultates Fabricæ S. Petri non intrant in legatis omninò nullis, & caducis pag. 29 n. 52.

In legatis cum onere Miſſarum non obſtante incapacitate Fratrum legatariorum intrant facultates Reu. Fabricæ S. Petri ibid.

Vide Fabrica Fratres

Diuus Franciſcus pro annuis redditibus laborem Fratribus ſuis legauit pag. 44. num. 83.

Legata in teſtamento ex defectu iuris inualido debet hæres in conſcientia ſi illi conſtet de mente Teſtatoris, licet contra eum non detur ciuilis actio pag. 46. num. 86.

Legatum factum Anteceſſori debetur ſucceſſori in dignitate independente, vt eſt Imperator, Papa Epiſcopus, & ſimiles pag. 59. num. 10.

Secus in dignitate dependente, vt eſt Vxor Imperatoris, Vicarius Epiſcopi, & ſimiles ibid.

Stante vno teſtamento non poteſt ſimul præſumi quod adſit nouum, & quod contineat legatum in primo non expreſſum pag. 431. num. 15. & 16.

L E G A T V S

Legatus non habet facultàtem diſponendi vt Regularis præficiatur Hoſpitali Sæculari pag. 377. num. 11.

Nec poteſt immutare ſtatum Sæcularem Hoſpitalis in Regularem pag. 276. num. 12.

In collatione ſimultanea Epiſcopi, ſi Epiſcopus vnum, alium nominet, poteſt Papa, & legatus, etiam termino ad conferendum durante, iure concurſus pręuenire conferendo pag. 91. num. 40.

Xenia data per nouos Cardinales non pertinent ad Cameram Pontificis Creatoris præd. functi, ſi mors illius contingat antè expeditionem legatorum cum Birettis, vel antequam legati ad locum deſtinatum peruenerint, Biretta tradiderint, & acceperint Xenia pag. 57. num. 3. S.

Vide *Xenia*;

Dicto Cardinalium licet nihil opponi poſſit, poteſt tamen opponi dicto legatorum de auditu ab eiſdem Cardinalibus deponentium pag. 61. num. 18. S.

L E G I O

Tiberius noluit adire per ſe ipſum legiones Germanię, & Pannoniæ, ne vnam offenderet ſi aliam prius ingrederetur, & ideò miſit ad eas Germanicum, & Druſum eius filios pag. 207. num. 58.

L E G I T I M V S

Qualitas legitimitatis requiſita per Teſtatorem in inſtitutione hæredis non cenſetur repetita in ſubſtitutione Cappellanię cum Iurepatronatus reſeruato fauore Deſcendentium per verba Conſanguineos, ſeù parentes pag. 19. num. 3. S.

Legitimationem non ſufficit probare per præſumptiones, ſed exhiberi debet integer illius tenor ad dignoſcendum quos caſus comprehendat, & in quorum pręiudicium valeat operari pag. 115. num. 37. S.

Matrimonium enunciatum inter Patrem, & Matrem oſtendit filium eſſe legitimum pag. 167. num. 19.

Illegitimus excluditur per legitimum cæteris paribus, ſecùs ſi ſit proximior in gradu pag. 168. num. 25.

Maximè ſtante obſeruantia pag. 168. n. 27.

Vide *Illegitimus Spurius Naturalis*.

LEO

L E O

Ardengherius Iſolanus, & Atilla eius vxor donarunt vniuerſa eorum bona Eccleſiæ S. Egidij Ciuitatis Cremonenſis, illamque in Collegiatam erigi obtinuerunt à San. Mem. Leone IX. pag. 175. num. 1.
Stante paritate votorum in Scrutinio electio terminatur per ſortes in Regnis Hiſpaniarum ex conſtitutione Leonis X. pag. 115. num. 130.
Dicta Conſtitutio intelligitur permiſsiuè ibid.
An extendatur dicta Conſtitutio ad Regnum Aragoniæ Rota noluit decidere ibid.
Conſenſus extendi poteſt etiam poſt obitum Reſignantis ſi eo viuente ſupplicatio fuit ſignata, & dotata ex Conſtitutionibus Alexandri VI. & Leonis X. pag. 118. num. 1.
Et præſtari poteſt per Procuratorem dicti Reſignantis ibid.
Limita ſi ſupplicatio non dum fuerat datata parua data pag. 118. num. 2.
Declara vt ibi num. 3. & plur. ſeqq.
Vide conſenſus Reſignatio

L Æ S I O

Fumus læſionis ſufficit & non requiritur rigoroſo meritorum diſcuſsio ad obtinendum aperitionem oris aduerſus indulta Apoſtolica cum clauſula *ſublata*, & decreto irritanti pag. 353. num. 1.

L Æ T I T I A

Iuſta cauſa recedendi à Sponſalibus eſt ſi Vir fuit deceptus in lætitia, & improuiſa occaſione pag. 98. num. 80. S.

L E V E

Ardua à non arduis, & grauia à leuibus diſtinguère difficillimum eſt & valdè inuolutum pag. 303. num. 73.
Epiſcopus etiam in leuibus nihil poteſt ſtatuere, & definire in criminalibus ſine conſenſu Capituli pag. 294. num. 6.
Vide Capitulum conſenſus.

L E X

Lèx aut regula generalis non debet abrogari propter fraudem aliquorum, quando poteſt particularitèr prouideri pag. 135. num. 49.
Indefinita propoſitio legis ſemper æquippollet Vniuerſali, & non patitur reſtrictionem, ſecus indefinita Hominis, quia patitur reſtrictionem pag. 299. num. 40.
Textus generalitèr, & indefinitè ſi loquitur de negotijs intelligitur de omnibus etiam grauibus & arduis ibid.
Lex ſi vbi voluit expreſſit, vbi non expreſſit dicendum eſt noluiſſe pag. 299. num. 38.
In re dubia lex dicitur fauere conſuetudini pag. 296. num. 18.
Lex ad caſus ſolitos, & fræquentèr contingibiles reſpicit, non autem ad extraordinarios pag. 318. num. 37.
Quod lex non dicit nec nos dicere debemus pag. 458. num. 23.
Quod lex non requirit nec nos requirere debemus pag. 309. num. 9.
Leges ſi narrant factum non inde ſequitur quod ita determinent aut aliquid diſponant de iure pag. 309 num 8.
Nemo poteſt facere quominus leges habeant in ſuo teſtamento pag. 409. num. 11.
Lex fundationis operatur vt Regula ſuperueniens incompatibilis cum ea non intret pag. 406. num 13.
Lex fundatoris reſeruans ius inſtituendi Epiſcopo ſimul, & Capitulo eſt contraria Concilio Tridentino pag. 409. num. 12.
Interpretari tamen debet modo licito, vt nempè inſtitutio ſpectet ad Epiſcopum cum Conſilio Capituli, vel potius cum conſenſu Capituli ibid.
Licitum eſt fundatoribus in limine fundationis apponere conditiones etiam iuri contrarias de conſenſu ordinarii pag. 487. num. 9. pag. 425. num. 51.
Dummodò tamen non ſint contrà ſubſtantiam beneficis pag. 407. num. 9.
Et dummodo non adijciantur ex interuallo poſt factum fundationem ibid.
Lex Reſeruationum excluſiua non eſt contrà ſubſtantiam beneficij ibid.
Priuilegium Apoſtolicum ex cauſa fundationis beneficij legem continens Reſeruationum excluſiuam non cadit ſub Regula 8. hodie 9. Cancellariæ pag. 407. num. 8.
Lex fundationis excludens Reſeruationes non debet per Superiorem deleri, ſed admitti, & religiosè ſeruari pag 407 num. 9.
Non ſolum reſpectu fundatoris viuentis qui poteſt fundationem omittere, niſi ſua lex approbetur, ſed etiam poſtquam in teſtamento relicta fuit erectio cum dicta lege ibid.
Lex fundationis valet quod beneficium non poſſit cadere ſub reſeruationibus, nec poſſit conferri niſi per certum Prælatum pag. 372. num. 42.
Inſtitutio debet reſeruari Epiſcopo, & non alteri inferiori, non obſtante contraria lege fundationis, ſi ſiat poſt Concilium Tridentinum, ſecus ante Concilium ibid.
Limita ſi Papa etiam poſt Concilium talem legem approbaret ibid.
Vide fundatio.
Statutum dicitur lex particularis loci pag. 81. num. 13.
Potentia ſuccedendi auferri poteſt per ſtatutum ſicut per legem. ibid.
Statutum an idem operetur quod lex deferendo vel auferendo hæreditatem ſuccedere volenti in Iurepatronatus ibid.
Fœmina non admittitur ad ſucceſſionem in Iurepatronatus per mortem vltimi, ſi hæreditas primi non eſt ei delata à lege pag. 81. num. 42.
Quid ſi hæreditas primi ſit ei delata, à lege, & ablata

ablata per homioem ibid.

Lex quando requirit appoſitionem diei, ſufficit quod appareat vbicumque pag. 121. num. 11.

Lex in Eccleſijs innumeratis præfixit numerum tacitum beneficiatorum, & in genere, vt nempè tot ponantur Clerici quot poſſunt abſque penuria ex redditibus Eccleſiæ ſubſtentari pag. 313. num. 23. pag. 314. n. 25.

Statuta particularia Eccleſiarum proprios ritus habentium faciuot ceſſare legem generalem, & diſpoſitionem Ceremooialis, pag. 288. num. 12. & 6.

Matrimonium vti Sacramentum obſtinguitur legibus Eccleſiæ pag. 41. num. 78.

Ad validitatem matrimonij inter Infideles, & Eccleſiæ non ſubditos ſufficit ſi legibus gentilitijs vel arbitrio nubentium impoſitis celebretur ibid.

Lex particularis priuilegij non autem Concilium vnicè attendi debet circà gratiam gaudendi fructibus& alijs emolumentis tempore vacantiæ pag. 9. num. 31.

Amplia etiamſi gratia ſit conceſſa ad limites Concilij, quià Concilium dicitur conſideratum tantum pro deſigoando tempore vacantiæ ibid.

Habere Doctorem punctualem eſt habere caſum legis pag. 547. oum. 24.

Habere Doctorem punctualem in terminis abſque contradictore idem eſt ac verſari in caſu legis pag. 269. num. 37. pag. 277. n. 56.

Papa non cenſetur derogaſſe legi Fundationis ſine ſpeciali mentione pag. 435. num. 9. pag. 436 num. 11.

Iura Epiſcopalia non ſunt impoſitiones, ſed Sacrorum Canonum leges perpetuæ, & iuris communis diſpoſitiones pag. 2. num. 3. S.

Cathedraticum competit ex lege Diœceſana in ſignum ſubiectionis ibid. & num. 5.

Vltimum Decretum Sacræ Congregationis Rituum pro lege attendi, & ſeruari debet pag. 25. num. 15. S.

Stylus Romanæ Curiæ facit ius ſicut lex Canonica, & Conſtitutio Papalis pag. 35. n. 14. S.

Conſtitutio Synodalis fundata in præexiſtenti conſuetudine ſeruanda eſt tanquam lex municipalis pag. 48. num. 21 S.

Sententia Pontificis eſt lex non ſolum pro illis cauſis in quibus emanauit, ſed in omoibus ſimilibus pag. 2. num. 2. V.

Idem de Imperialibus deciſioonibus, & Sanctioonibus, ibid.

Ordo Carthuſianorum nunquam a legibus ſuis & bona inſtitutione ſanctoquæ propoſito cecidit pag. 9. num. 6. V.

Id cenſetur diſpoſitum, & in lege, ſeù ſtatuto demandatum, quod fuit obſeruatum, pag. 9. num 7. V.

Obſeruaotia interprætatiua noo dicitur inducere nouum ius ſcriptum contrà ius ſcriptum ſed declarat ipſam legem, ſeù ſtatutum, quod remanet in ſua vi, & vti lex ſic interprætata diſponit propria virtute, non autèm alterius iuris, pag. 10. num. 7. V.

Obſeruantia vigens in aliquo Ordine Regulari ſeruanda eſt tanquam lex p. 11. n. 10. V.

Leges ex ſuis partibus ſunt interprætandæ pag. 20. num. 21. V.

Ità ſe habet ſtatutum ad ſtatutum ſicuti lex ad legem ibid.

Expreſſum in vna parte legis ſupplendum eſt vel interprætatiuè extendendum ad alteram partem in qua fuit omiſſum, ſi alias deficientibus verbis ad vtramque partem poſſit trahi legis effectus per ſimilitudinem rationis, ibid.

Priuilegia perpetua æquantur legi, & habentur, ac ſi in Corpore iuris eſſent inſerta pag. 24. num. 26. V.

Vide *priuilegium*.

Vna lex aliam declarat, & priores ad poſteriores trahuntur, & poſteriores ad priores pag. 26. num. 30. V.

Leges quædam in particulari. Vide *Textus*.

L I B E R

Liberculus Papæ non attenditur ſed Decretum Conciſtoriale, ſiue rogitus Cardinalis Viceeancellarij pag. 211. num. 70.

Papa prænominando vnam Eccleſiam alteri in ſuo liberculo non præiudicat iuri partium, ibid.

In libro taxæ vtraquæ Eccleſia Prænominatur, & quare. pag. 212. num. 72.

Frater Didacus Brauo pater Prouinciæ Angelorum fuit author libelli inſcripti Manuale Tabellionum pag. 50. num 95.

In dicto liberculo aſſignantur peculiares formæ ſeruandæ in materia diſpoſitionum pro Fratribus Minoribus ibid.

Fratres Minores in libro Manuale Tabellionum habent formulas Inſtrumentorum, cum quibus valide fuit inſtitotiones, & legata ad eorum fauorem pag. 42. num. 78.

L I B E R A T I O

Liberatio a Carceribus cum pœna ſupponit culpam præambulam pag. 484. num. 8.

L I B E R T A S

In Diſpoſitionibus reſtrictiuis libertatis de iure communi competentis non fit extenſio ex identitate rationis pag. 141. num. 6.

Amplia vt neque fiat extenſio ex maioritate rationis ibid.

Renunciatio beneficij eſt amiſſio magni iuris ob quam impeditur libertas egredi volentium de Religione pag. 143. num. 14 pag. 155. num. 47. pag. 159. num. 58.

Libertas Eligentibus reſtringi nequit ad paucos pag. 356. num 22.

Iuſpatronatus gentilitium non fit hereditarium in vltimo quando in eius reſeruatione adſunt Clauſulæ, & Verba reſtrictiua, & tunc de-

Digitized by Google

deficientibus vocatis expirat, & Eccleſia acquirit libertatem pag. 476. num. 3.

Fundator ſi expraſſè ſibi iuſpatronatus non reſeruauit, & paſſus eſt prima vice beneficium liberè conferri, cenſetur declaraſſe Beneficium fuiſſe liberum, ſecundum Lambertinum pag. 100. num. 72.

Reprobatur in hoc Lambertinus pag. 100. num. 73. & plur. ſeqq.

In Matrimonium requiritur omnimode libertas & maior quàm in alijs contractibus. pag. 29. num. 63. pag. 94. num. 66. S.

Metus leuis non impedit libertatem conſenſus pag. 468. num. 7.

Metus reuerentialis non dicitur grauis ad impediendam libertatem conſenſus, niſi ſimul concurrant graues minę, & quod minans ſolitus fuerit illas exequi pag. 466. num. 8.

Minę eluſoriæ, & inconſiderate calore iraeundiæ ploratæ, etiamſi grauiſſimę non excludunt libertatem conſenſus in Matrimonio, peg. 471. num. 14.

Adiectio pœnæ etiam ratione lucri ceſſantis prohibita eſt per Sacros Canones in ſponſalibus ad conſulendum omnimodę libertati Matrimonij pag. 72. num. 6. S.

Et ſolùm peti poteſt reſarcitio damni, quandò quis iniuſtè reſilit, & ratione ſponſalium ſunt factæ expenſæ, ibid.

Vide *conſenſus matrimonium*.

Libertas ſtatus. Vide *ſtatus*.

L I B I D O

Vir eſt minùs libidini obnoxius quam fęmina, pag. 89. num. 54. S.

Fęmina licèt magis ardeat, minus quam Vir ardorem oſtendit, & Vir qui minus ardet magis quam fœmina ardorem manifeſtat ibid.

L I C E N T I A.

Atteſtationes ſuper ſtatu libero differunt a licentia contrahendi Matrimonia conceſſa Vagabundis pag. 346. num. 9.

In Cancellaria Abbatiali recognoſci ſtatus liberos, & eorum atteſtationes probatur ex quo in ea reperiuntur licentię Ordinariorum viciniorum pag 345. num. 8

Correctio facta per Miniſtros pręſumitur rite, & rectè facta de licentia eorum ſine qua fieri non poterat ad excludendum delictum, pag. 197. num. 32.

Abſens ob exilium a Magiſtratu vel Principe datum non tenetur oſtendere licentiam ſuperioris pag. 488. num. 25. & ſeqq.

Abſens ex cauſa neceſſaria inimicitiarum abſque licentia ſuperioris non excuſatur ad lucrandum fructus & diſtributiones pag. 488 num. 24.

Limita in eo qui diſcedit coactus ad euitandum vitæ periculum pag. 488. num. 25.

Sacerdotes Iouis apud gentiles Flamines Diales nuncupati abeſſe non poterat etiam ex cauſa neceſſaria ob aduerſam valetudinem abſque licentia Summi Pontificis p. 488. n. 24.

Vide *Abſentia*.

Licentiam dare qui poſſint perſonis Eccleſiaſticis ſubijciendi ſe examini in foro laicali, pag. 349. num. 25.

Pro fundationibus Conuentuum requiritur licentia Ordinarii pag. 7. num. 1. S.

Vide. *conuentus*

Canonicus litigans cum Capitulo ſuper Canonicatu ſeù fructibus, qui iniuſtè denegantur lucratur fructus, & diſtributiones, in abſentia, etiam abſque licentia Superioris, pag. 8. num. 1. S.

Vbi agitur de Prælatis, & aliis Curam animarum habentibus, etiam ſtante cauſa iuſta, & neceſſaria ad abeſſendum, peti debet licentia ſuperioris pag. 9. num. 3. S.

Limita in caſu abſentiæ propter aliquod munus & Republicæ officium ibid.

Curati licentia a iure ex cauſis legitimis expectare debent iudicium Epiſcoporum ſuorũ ſuper neceſſitate, qualitate earundem cauſarum ibid.

Et in caſu Impotentiæ petendi licentiam cum primam poterunt, debent Epiſcopos ſuos de abſentia, & cauſis facere certiores, & ceſſantes inciperent eſſe in culpa ibid.

Canonici, ſeu Beneficiati in caſibus in quibus ſunt licentia a iure non indigent licentia hominis, ſeù ſuperioris, pag. 9. num 4. S.

Limita ſi agatur de cauſis abſentię voluntariæ ſiuè cauſa ſit expreſſa a iure, ſiue non, pag. 9. num 6. S.

Contrarium contrà Garziam, & Rotam ibid.

Verba *de licentia Sedis Apoſtolicæ* in cap. *ſuper ſpecula de Magiſtris* intelligenda ſunt de licentia ſpeciali non de generali contrà Gloſſam pag 10. num 6. S.

Abſens ex cauſa litis ſuper iuribus Beneficij, & in vtilitatem Eccleſiæ non habet neceſſitatem licentiæ ſuperioris, vti licentiatus a iure pag. 10. num. 7. S.

Contrarium ibid.

Licentia in abſentia requiritur ad euitandum contemptum ſuperioris ibid.

Amplia etiam in cauſis abſentiæ expreſſis in iure ibid.

Declara hanc ampliationem procedere in abſentia voluntaria ex cauſa in iure expreſſis, nempè litis, peregrinationis, ſtudij, & ſimilibus, ſecus in abſentia neceſſaria, coacta, & violenta, quià tunc nullus ineſſe poteſt contemptus pag. 10. num. 8. & 9. S.

Licentia pro abſente non ſolum requiritur ad euitandum contemptum, ſed etiam ad effectum vt ſuperior examinare valeat veritatem cauſæ pag. 10. num. 10. S.

Declara procedere in abſentia Prælatorum, & Parochorum, ſecùs in Canonicis, & alijs Beneficiatis, nã quoad illos requiritur ſolum ad euitandum contemptum, ibid.

Licentia petita, & obtenta non releuat ad effectum lucrandi fructus, ſeù diſtributiones in abſentia, cauſę non ſunt verę, nec à iure approbatæ, ibid.

Licen-

Licentiæ datæ per Capitulum peragendi funera abſque illius interuentu ſupponunt antecedens ius in eodèm capitulo accedendi in funeribus ſuorum Parochianorum, pag. 46. num. 13. S.

L I G A R E

Nihil tam naturale quam eodem genere quodque diſſoluerè quo ligatum eſt, p. 3. n. 4. V.

L I G N A

Diſcalceati, & Recollecti in Hiſpania fundationes Conuentuum non acceptant abſque determinata eleemoſyna olei, piſcium, lignorum, & ſimilium pag. 44. num. 83.

L I M I N A

Cardinales de Epiſcopatibus prouiſi non poſſunt in adminiſtratione Eccleſiæ ſe ingerere antè præſtitum iuramentum fidelitatis, & de viſitando Apoſtolorum limina, ex Conſtitutione Sixti V. pàg. 247. num. 28.

L I N E A

Reſeruato Iurepatronatus pro deſcendentibus per lineam maſculinam non veniunt fœminæ deſcendentes ex maſculis pag. 279. n. 2. & 3.

Iuſpatronatus reſeruatum certo generi perſonarum, puta deſcendentibus maſculis, & linea maſculina extincta fœminis repugnat qualitati ſimplicitèr hæreditariæ pag. 84. n. 23.

Amplia etiamſi poſtea fiat mentio de hæredibus & ſucceſſoribus prędictis, quià intelligitur de hæredibus, & ſucceſſoribus deſcendentibus, nec mutant vel ampliant diſpoſitionem ibid.

Quidquid ſit an reputetur hęreditarium vel meræ gentilitium ad effectum computandi vocès Patronorum in capita vel in ſtirpes ibid.

Iuſpatronatus reſeruatum pro deſcendentibus Maſculis, & deficiente linea maſculina pro fæminis, per mortem vltimi maſculi non tranſit ad eius hæredes, ſed ad fæminam ſuperſtitem in reſeruatione contemplatam pag. 84. num. 20.

Vocatis fęminis ex linea effectiua non veniunt fæminæ ex linea contentiua pag. 85. num. 26

Erecto beneficio pro Conſanguineis ſuis, & Coniugis non datur prælatio ex Ordine ſcripturæ inter vnam & alteram lineam, quia cenſentur redactæ in vnam, ſed attenditur ſola prælatio proximitatis pag. 163. num. 3.

Idem ſi fundatum ſit pro illis de genere meo, & matris meæ, ibid.

Limita in paritate gradus quando conſtat fuiſſe conſideratum ordinem tacitum, & ſubintellectum pag. 164. num. 4.

Maritus fundans pro Conſanguineis ſuis, & Vxoris cenſetur conſideraſse ordinem tacitum, & ſubintellectum ratione maioris affectionis ergà ſuos ibid.

Filius præſumitur habere parem affectionem ergà vtramque lineam ex qua ipſe proceſſit ibid.

Declara procedere in materia inſtitutionis beneficiorum, ſecùs in fideicommiſſis, & maioritatibus, ibid.

Caſtill. Controuerſ. lib. 5. cap. 67. num. 28. examinatur, & reprobatur ibid

An attendatur ordo ſcripturæ necne multum attenditur obſeruantia pag. 164. num. 5.

Vbi potioritas eſt in linea vel ſexu remotior lineę vel ſexus præfertur proximiori, pag. 165. num. 10.

Pro illis de genere meo, & matris meę, ibi & non ſtat copulatiuè nec diſiunctiuè cum prælatione ſecundum ordinem ſcripturæ, ſed parificatiuè, vt pręſentandus accipiatur de vna vel alia linea arbitrio Patronorum pag. 165. num. 11.

Maximè ſi plura ſint beneficia fundata quàm ſit veriſimile adeſſe vtrinquè coniunctos qui poſſint præſentari pag. 166. n. 12. p. 172. n 31

Declara vt ſtet copulatiuè & requiratur vtraque Coniunctio quando fundator vocat duplicem caſatam vel lineam per modum vnius puta ſi vocat in ſingulari ſuam familiam quam explicat de vtraque caſata, ſecus vbi vocatur duplex linea per modum duplicis caſatæ ſubſtantiuè pag. 166. num. 13.

Iuſpatronatus poteſt ſimul eſſe hæreditarium in vna linea, & gentilitium in aliâ quoad exercitium, firma remanente indiuidua ſubſtantia proprietatis pag. 476. num. 2.

Iuſpatronatus gentilitium in vltimo de familia fit hæreditarium & tranſit ad eius hæredes, & iam, etiam extranos etiamſi ſpectet ad duas lineas quia vna deferta non tranſit in aliam, ſed ad hæredes vltimi pro illa portione ibid.

Limita niſi obſtet contraria obſeruantia ibid.

Vide *iuſpatronatus gentilitiũ iuſpatronatus paſſiuũ*

Iuſpatronatus gentilitium, ſeù familiare maſculinum probatum ex obſeruantia, ſi qualitas maſculinitatis deficiat in vno Columnello, pro huius portione fit hæreditarium, & non deuoluitur ad maſculum alterius lineę, pag. 431. num. 16.

Declara procedere ſi obſeruantia probet illud ab origine diuiſum in plures lineas, ſecùs ſi probet vtramque lineàm illud habuiſſe a communi ſtipitę, quià tunc deuolueretur ad maſculum alterius lineæ pag. 431. num. 17.

Vocato ad Iuſpatronatus ſiuè actiuum, ſiuè paſſiuum proximiore fundatori, vel ſeniore familia aut aliter qualificato, ſi iſte reperiatur in altera linea admittitur excluſiuè ad non qualificatos de linea, vbi iuſpatronatus fecerat ingreſſum pag; 431. num. 18.

Idem in fideicommiſſo pag. 432. num. 18.

Vbi Fæminæ ſuccedunt per poſterius intelligitur diſcretiuæ in qualibet linea ſubalterna pag. 427. num. 3.

Declara niſi obſeruantia probaret ſucceſſionem eſſe

eſſe ſaltuariam fauore Maſculorum ibid.
Vel niſi, verba fundationis idem inferrent diſtinguendo duas lineas maſculinam, & fæmininam cum prælatione maſculorum ibid.

L I S

Vltimus ſtatus præſentanti non ſuffragatur etiam intrà limites iudicij poſſeſſorij, quandò habet in ventre expreſſum errorem tituli nulli, & vitioſi, & præſentatus ab eo reijci debet pag. 449. num. 7.
Amplia etiamſi error, ſeù vitium requireret altiorem indaginem ibid.
Declara procedere ſi verus Patronus opponat re integra ante inſtitutionem dicti præſentati, ſecus ſi opponat poſt inſtitutionem, tunc enim non remouetur non obſtante mala fide poſſeſſoris pag. 450 num. 7
Sub declara vt ſtante mala fide poſſeſſoris poſſit Inſtitutum repræſentare verus Patronus, ibid.
Exiſtens in actuali poſſeſſione præſentandi ad vnum Beneficium dicitur eſſe in poſſeſſione etiam quoad aliud beneficium eiuſdem fundationis &, poteſt allegare vltimum ſtatum etiam in vacatione eius beneficii ad quod non dum præſentauit, & continuare in præſentando pendente lite ſupèr proprietate pag. 450. num. 9. & 10.
Amplia etiam non obſtante inhibitione Iudicis pag. 450. num. 11.
Limita quando lis verteret ſupèr ipſa poſſeſſione, ibid.
Declara limitationem vt etiam hoc caſu poſſit præſentare, & præſentatio facta teneat, ſed ſuperſederi debeat in inſtitutione præſentati vſque ad exitum litis ibid.
Vacatio Beneficij de Iurepatronatus ſi contingat pendente lite ſupèr proprietate nō eſt inſtituendus præſentatus ab exiſtente in quaſi poſſeſſione præſentandi, ſed expectandus eſt exitus litis pag. 450 num. 12.
Contrarium pag. 451. num. 12. & 13.
Limita hoc contrarium quando proprietas eſſet clara contrà vltimum ſtatum, quia tunc procederet prima opinio pag. 451 num. 13.
Etiam poſſeſſor bonæ fidei tenetur reſtituere fructus poſt motam litem perceptos, pag. 451. num. 12.
Declara procedere in fructibus quibus poſſeſſor locupletatur, ſecus in fructibus honoris quales ſunt electio, & præſentatio ibid.
Vltimus ſtatus ab altera parte proteſtatus cum clauſulis præſeruatiuis omnium, & quorumcumque iurium non conſtituit alium in quaſi poſſeſſione præſentandi pag. 451. num. 13.
Contrarium ſi deficiant in præſeruatione iurium verba *tam in poſſeſſorio, quam in petitorio*. pag. 452. num. 15.
Idem procedit in præſeruatiua iurium vtriuſque partis adiecta per Iudicem ibid.
Poſt Concilium Tridentinum manutentio ad formam cap. *Conſultationibus* non habet locum in Iurepatronatus Potentium ſi præſentationes fuerunt admiſſæ abſque cauſę cognitione non ſeruatis ſeruandis pag. 452. n. 16.
Limita quando præſentationes poſt Concilium fuerunt admiſſæ cum cauſæ cognitione ibid.
Cauſa cognita ad hunc effectum debet probari ex actis citato Promotore fiſcali, & non ſtatur aſſertioni Ordinarii ibid.
Limita in antiquis, quia tunc ſtandum eſt aſſertioni Ordinarii circà cauſę cognitionem, etiamſi de ea non conſtet ex actis, & quando dicatur in antiquis ibid.
Sublimata ſi aliundè probetur non fuiſſe adhibitam cauſæ cognitionem pag. 452. num. 16.
Cap *Conſultationibus* procedit non ſolum vbi quæſtio eſt inter Compatronos, ſed etiam vbi eſt cum Ordinario contrà Fagnanum. ibid.
Subrogatio vt concedatur requiritur lis ſuper titulo Beneficii, & quod petatur vigore collationis iàm ſecutę, non vt ſibi debitum pag. 462. num. 1. Dubitatur de iſta Theorica ibid.
Non habet locum dicta Theorica in Beneficiis electiuis, ſeù Iurispatronatus pag. 463. n. 2.
Ex actione perſonali intenta non contrahitur vitium litigioſi ſuper titulo Beneficii, pag. 262. num. 1.
Pendente lite ſuper Beneficio inter duos electos, ſi alter lite non terminata moriatur non poteſt fieri noua electio pag. 463. num. 2.
Idem procedit quando lis eſt inter duos præſentatos ibid.
Si duo in concurſu ad Parochialem renunciantur idonei, quorum, vnus ab Ordinario ſit prælectus, & alter ab irrationabili iudicio appellauerit, defuncto prælecto lite pendente non eſt danda ſubrogatio Competitori ſuperſtiti pag. 463. num. 3.
Contrarium num. 4.
Ceſſat hæc quæſtio quando ſubrogatio fuit obtenta pag. 464. num. 6.
Si lis eſt inter duos concurrentes ad beneficium debitum certo generi perſonarum, vno interim moriente datur alteri Subrogatio. pag. 464. num. 6
Canonicus litigans cum Capitulo ſuper Canonicatu, ſeù fructibus, qui iniuſtè denegantur lucratur fructus, & diſtributiones in abſentia etiam abſque licentia ſuperioris p. 8. n. 1. S.
Et non obſtante exceptione quod potuerit litigare per Procuratorem ibid.
Ratio cur ſic litigans lucretur diſtributiones non eſt quià habetur pro præſente, ſed refectio damnorum, & intereſſe neque ex iſto caſu poteſt inferri ad alios pag. 9. n. 1. S.
Si lis fuerit ſuper iure votandi, & anniuerſariis, ſeù ſuper minima parte fructuum, non lucratur, quià poteſt tractari per procuratorem pag. 9. num. 2. S.
Lis promota per Beneficiatos ſuper participatione

Dd

Digitized by Google

ſione augmenti redditutum Eccleſię eſt iuſta cauſa abſentiæ, quia reſpicit defenſionem iurium, & bonorum Beneficii ibid.

Ratio litigandi per procuratorem non procedit in lite ad vtilitatem Eccleſiæ, ſed ad commodum proprium ibid.

Abſens ex cauſa litis ſuper iuribus Beneficij & in vtilitatem Eccleſię non habet neceſſitatem licentiæ ſuperioris, vti licentiatus a iure. pag. 10. num. 7: S.

Contrarium ibid.

Et quod etiam hoc caſu requiratur licentia ad euitandum contemptum ſuperioris pag. 10. num. 8. & 9. S.

Lis reputatur iuxta cauſa abeſſendi ſi tangat ſtatum perſonæ Beneficiati, pag. 11. n. 13. S.

Lis pro cauſa graui reſpiciente ſtatum perſonæ beneficiati, ſeù beneficij eſt iuſta cauſæ abſentiæ pag. 12. num. 18. S.

In cauſis leuibus ſufficit litigare per Procuratorem, ſecùs in grauibus reſpicientibus ſtatum perſonę ipſius beneficiati, ſeù beneficij ibid.

Lis mota ſuper fructibus Canonicatus poſtquã iam vacauerat ob non dimiſſionem alterius incompatibilis non impedit dictam vacationem pag. 184. num. 35.

Gratia derogationis Iuriſpatronatus in totum, attenta lite ſuper eo non eſt attendenda ſi Patronus tam antè quam poſt litem motam erat in quaſi poſſeſſione præſentandi. pag 96. n. 55.

Contrarium quod ſufficiat verificari litem eo modo quo ſuit narrata vertere inter Ordinarium, & Patronos pag. 96. num. 56.

Limitatur hoc contrarium ſi de tempore gratię Patronus iam præſentauerat, ſtante clauſula dummodò non ſit alteri ius quæſitum ibid.

Vide Clauſula.

Lis inter Epiſcopum, & Patronos non ſufficit vt dicatur beneficium litigioſum, maxime ad effectum inducendi reſeruationem vigore cap. 1. & 2. vt lit. pend. in ſexto pag. 97. num. 60.

Limita ſi ſpecificè fuit narrata lis inter Epiſcopum, & Patronos pag. 97. num. 60.

Pro executione gratiæ ſufficit verificare litem eo modo quo fuit narrata Pontifici ibid.

Pendente lite ſuper proprietate patronatus, Patroni non prohibentur continuare in eorum quaſi poſſeſſione præſentandi, & dicta quaſi poſſeſſio dat eis ius validum pag. 96. n. 57.

Electoribus non licet variare, etiam non ſecuta publicatione, ſi præceſſit coarctatio pro noua electione ad certas perſonas, maximè ſi inter illas certas perſonas lis pendeat ſuper dicta electione, & per obitum vnius alterius electio neceſſario euaſit p. 109. n. 131.

Si lis eſt non ſolum intèr electos, ſed etiam cum Electoribus, licèt non ſit ſuper titulo beneficij, omnis variatio interdicta remanſit pag. 109. num. 132.

Abſentia ex cauſa litis quando ſit legitima necnè remiſſiuè pag. 489. num. 29.

Abſens ſine licentia Superioris non lucratur fructus, & diſtributiones in abſentia voluntaria puta cauſa ſtudij vel litis, ſecus ſi in abſentia neceſſaria, ſeù violenta vt propter carcerationem vel exilium pag. 488. n. 28.

Lis notorie nulla non interrumpit triennalem poſſeſſionem pag. 395. num. 47.

Maximè ſi nullitas prouenit ex defectu Iuriſdictionis ibid.

Actus prænominationis qui dedit cauſam controuerſiæ non venit attendendus pag. 215. num. 38.

Domitii Corbuli lis in Senatu cum Silla iuuene quod ei Seniori loco non deceſſiſſet inter ſpectacula pag. 203. num. 45.

Stuprator qui matrimonium contraxit inualidè per metum cum ſtuprata non poteſt cogi per Iudicem ad contrahendum de nouo in faciē Eccleſiæ validum matrimonium cum eadem, ſi hoc medio tempore de facto contraxit cum alia etiam pendente lite ſuper primo matrimonio, & contrà inhibitionem ſpecialem Iudicis pag. 91. num. 59. S.

Stuprator de iure nõ poteſt aliud matrimonium contrahere, nec promoueri ad Sacros ordines, aut ingredi Religionem, ſi tenetur ſtupratam ducere, maximè pendente lite ſuper validitate prioris matrimonij, ſecus quandò non tenetur ducere, ſed ad dotem tantum ibid.

LITTERAE APOSTOLICAE

Litteræ Gregorij XII. poſt declarationem Concilij Piſani non ſunt legitimi Pontificis pag. 232. num. 72.

Litteræ quas Papa dirigit Capitulis occaſione Prouiſionis Eccleſiarum vocantur Concluſiones ibid.

Aſſertiua in litteris ad Supplicationem partis non prçiudicat tertijs pag. 197. num. 34.

Pro executione litterarum Apoſtolicarum ſufficit verificatio narratorum eo modo quo in ſupplicatione fuit expoſitum, & legitur in litteris pag. 314. num. 126.

Prouiſus Apoſtolicus tenetur probare Eccleſiam eſſe unmeratam pro verificatione ſuarum litterarum pag. 325. num. 62. & ſeqq.

Vide Eccleſia.

Litterę Apoſtolicæ iuſtificatæ ſunt exequendæ pag. 97. num. 59.

Valor beneficij., Clericatus, & idoneitas reſultant ex ipſis litteris in forma gratioſa expèditis ibid.

Clauſula in litteris appoſita dummodo de tempore datæ præſentium non ſit alteri ius quęſitum præſeruat ius alterius iam præſentati pag. 97. num. 61.

Pręſentatio dependens à pertinentia Iuriſpatronatus quæ altiorem requirit indaginem non ſufficit ad retardandam executionem litterarum Apoſtolicarum pag. 98. num. 64.

Litteræ pręſentati per maiorem partem vocum Vniuerſitatis Patronę exequuntur, licet ſint poſteriores, quando habens litteras anterio-

rес

res non fuit à maiori parte præſentatus pag. 267. num. 29.

Stante pari numero vocum litteræ præſentati ab habente vocem pinguiorem ſunt exequendæ pag. 267. num. 30 pag. 277. num. 55.

Noua præſentatio valida non ſuffragatur pro executione litterarum quę non fuerunt expeditę vigore dictæ præſentationis, ſed alterius inualidæ, & expediti debet noua prouiſio pag. 242. num. 47.

Litterę pro præſentato cum derogatione medietatis vocum ob malam expreſſionem remanent obreptitię, & non ſunt exequendæ pag 276. num. 55.

Litterę pro præſentato cum derogatione medietatis vocum ſunt inutiles ſi impetrans non probat ſe præſentatom à medietate Patronorum ibid.

Et tunc impetrans non eſt legitimus coortadictor ad impediendum executionem litterarũ alterius Prouiſi ibid.

In litteris Gratiæ attenditur data non præſentationis ſupplicationis, ſecus in reſcriptis pænitentialibus pag. 124. num. 18.

Conſenſus extendi ſolet ſub eadem data litterarum Reſignationis pag. 152. num. 38.

Sola turbiditas, & dubietas an beneficium cadat necnè ſub reſeruatione ſufficit ad denegandum executionem litteris Apoſtolicis pag. 417. num. 29. pag 421. num. 40,

Ex litteris quas Papa ſcribit Ciuitati, & Populo vnius ex Cathedralibus vnitis non arguitur ad Prænominationem in Bulla prouiſionis pag. 197. nu m. 32.

Solet Papa huiuſmodi litteras ſcribere ſeparatim Populo vtriuſque Cathedralis prænominando eam ad quam litteræ diriguntur ibid.

Cardinalibus propter eorum præeminentiam creditur circà eorum prouiſiones, etiamſi litteras non oſtendant pag. 240. num. 12. & 13

Litteræ prouiſionis, ſi non iuſtificatur vacatio ex capite narrato, non ſunt exequendæ ex alio diuerſo capite inducente vacationem pag. 247. num. 30.

Amplia non obſtante clauſula ſiuè præmiſſo ſiuè alio quouis modo &c. ibid.

Litteris in omnibus iuſtificatis debetur executio pag. 278. num. 58.

Iuſtificatio litterarum omninò requiritur pro executione illarum pag. 272. num. 45.

Ad effectum denegandi executionem litterarũ ſatis eſt poſſe aliquatenus dubitari an beneficium cadat necnè ſub reſeruatione pag. 325. num. 64.

Litteræ Apoſtolicæ habent executionem paratam pag. 442, num. 36.

Quæ non retardatur per commiſſionem cum clauſula arbitrio, quando ſunt iuſtificatæ ibid.

Limita quando adeſt aliqualis dubietas p. 445. num. 46.

Litterę Apoſtolicæ in omnibus iuſtificatæ celerem expeditionem requirunt pag. 444. n. 44.

Non retardatur earum Executio ſimplici exceptione turbida, & irreleuanti pag. 445. num. 47.

LITTERÆ TESTIMONIALES

Abbas dare poteſt teſtimoniales de vita, & moribus eorum qui illi ſubijciuntur in criminalibus ſaltem cumulatiue cum Epiſcopo pag. 346. num. 12.

Non tamen ſufficiunt, ſed requiruntur etiam illę Epiſcopi pag. 350. num. 28.

L O C V S

Fratres Minores veniunt præferendi omnibus Sacerdotibus extraneis, tam ratione loci, quam ratione præcepti Teſtatoris, ſi iſte mandauit celebrari per ipſos in eorum Eccleſijs pag. 16. num. 12.

Domitij Corbuli lis in Senatu cum Silla iuuene, quod ei Seniori loco non deceſſiſſet inter ſpectacula pag. 203. num. 45.

Loca Abbatiæ non ſunt proprię Iuriſdictionis Ordinariæ Epiſcopi ſi ſint cumulariuè ſubiecta Ordinariæ iuriſdictioni Abbatis pag. 348. num. 20.

Declara vt ſint in illis cauſis quas cognoſcit Epiſcopus pag. 350. num 28.

Ordinarius aliquorum locorum licet quis ſit non ideò ſequitur quod illa loca ſint eius propriæ ordinariæ iuriſdictionis pag. 348. n. 20.

Abbas poteſt ſe intitulare Iudicem Ordinarium eorum locorum in quibus habet iuriſdictionem ordinariam etiam cumulatiuè cum Epiſcopo pag. 348. num. 21.

Differunt ſe intitulare Ordinarium & Iudicem Ordinarium loci pag. 349. num. 23.

In Eccleſijs locorum Regularium ſi exercearur cura animarum perſonarum Sęcularium Epiſcopus non habet iuriſdictionem ordinariam, niſi quoad ea quæ dictam curam, & Sacramentorum adminiſtrationẽ concernunt pag 349. num. 24.

Vide Abbas Epiſcopus Iuriſdictio.

Sola Conſuetudo generalis Prouinciæ ſufficit ad probandum conſuetudinem alicuius loci particularis in Prouincia contenti pag. 390. num. 26.

Amplia etiamſi talis conſuetudo in aliquibus Eccleſijs non ſeruetur, quia attenditur id quod facit maior pars ibid.

Conſuetudo non extenditur de vna Eccleſia ad aliam pag. 390. num. 25.

Limita ad effectum coadiuuandi probationes Conſuetudinis loci particularis ex conſuetudine generali ibid.

Primus locus in Siniſtro Choro eſt ſecundus comparatiuè ad primum in Choro dextero pag. 403. num. 76.

Cardinalium ſimul creatorum præcedentia non regulatur ab ordine quo Papa illos in creatione nominauit, ſed vnicuique locus aſſignatur ſecundum gradum debitus pag. 211. num. 70.

Declara niſi prænominatio fiat per promotionem

nem diſtinctam in, eodem Conciſtorio ibid.
Cathedrales vnitæ ſi ſint pares, & vna non ſit dignior altera, denominatio ſumitur ab ea in qua reperitur, & reſcribit Epiſcopus pag. 190. num. 12.
Secùs de iure ſi altera ſit dignior pag. 402. n. 49
Cathedralibus duabus vnitis ſi circà electiones Canonici diſcordent de loco, alternatiuè fieri debent modo in vna, modo in alia Eccleſia pag. 191. num. 14.
Canonici ſi concordant de loco electionis non intrat alternatiua pag. 193. num. 18.
In prouiſionibus Apoſtolicis in locum electionum ſuffectis, Roma ſucceſſit loco loci electionis ibid.
Locus vbi ſit electio preferendus eſt loco vbi non ſit pag. 193. num. 19.
Alternatiua prænominationis ratione alternatiuæ loci electionis ceſſat electio, & actus localitatis ibid.
Priuilegium Habitus Cappę, & Rocchetti, aut Mozzettæ eſt perſonale, quod non circumſcribitur loco pag. 42. num 9. S.
Summus Pontifex ſi extrà Vrbem decederet, Sepeliendus eſſe in Maiori Eccleſia loci obitus pag 64. num. 24. S.
Idem de Cardinali, ſi decederet, antequam deueniret ad Vrbem, & titulum obtineret ibid
Diſtinctio locorum, & Prouinciarum eiuſdem Religionis eſt prorſus accidentalis pag. 23. num. 24. V.

L O T T E R I V S

Lotterius negans per ſolam Signaturam Papæ Gratiam perfici reprehenditus pag. 120. n. 9.
Idem reprehenditur confundens conſenſum patuum cum formali pag. 130. num. 39.

D E   L V C A

Cardinalis de luca de Iurapatr. diſcurſ. 61. tenens Inſtitutos inæqualitèr habere Iuſpatronatus inſolidum quoad proprietatem tantum non etiam quoad exercitium, & Rota eum ſecuta examinantur, & reprobantur, & quando procedat eorum opinio pag. 87. num. 29.

L V C R V M

Adiecto pænæ etiam ratione lucri caſſantis prohibita eſt per Sacros Canones in Sponſalibus ad conſulendum omnimodę libertati Matrimonij pag. 72. num. 6. S.
Et ſolum peti poteſt reſarcitio damni quandò quis iniuſtè reſilit, & ratione Sponſalium ſunt factæ expenſæ pag. 72. num. 7. S.

L V M I N A R I A

Legati pecuniæ pro luminaribus ſunt capaces Fratres minores pag. 24. num. 37.
Et dicitur eis relictum modo licito ſi Teſtator voluit Eleemosynas applicari ad Fabricam, luminaria, Sacriſtiam, & alios vſus quam ipſorum Fratrum pag. 23. num. 39.

M

M A S C V L A

IN Beneficio curato pręferri debet qui non habet maculam circà mores alteri qui fuit alias inquiſitus ſuper crimine ex lotterio pag. 19. num. 1. S.
Contrarium pag. 19. num. 2. S.
Diſtingue vt in Beneficijs Curatis, aut alijs iuriſdictionem in ſubditos habentibus, Crimínoſus ad meliorem frugem redactus præferendus ſit ei qui nullam maculam habet, ſecus in beneficio ſimplici ibid.
In exercitio Epiſcopatus, & aliorum officiorum iuriſdictionalium aliquandò melius ſe gerunt qui anteà criminoſi fuere, quam Innocentes, qui elati quandòquè degenerant ibid.

M A D R A C O

Conuentus Fratrum Minorum Madraconis annuis elemosynis fruitur pag. 84. num. 90.

M A G I S

Dictio *Più toſto* latinæ *magis* ſtat comparatinè quando ponitur inter duo extrema inæqualia, & includit poſitiuum pag. 466. num. 4.
Si verò ponatur inter duo contraria dicitur ſtare electiuè ibid.

M A G I S T E R

Regulæ expoſitoribus & Magiſtris credendum eſt in domeſticis pag. 42. num. 79.
D. Caſſius Iureconſultus ſententiam Magiſtri ſui diffendebat pag. 456. num. 6.

M A G I S T R A T V S

Magiſtratus Sæculares poſt Canonicos in diſtributione Candelarum præferuntur reliquis Pręsbyteris de gremio Ecclèſię pag. 290. num. 7.
Beneficiatus exul ex motiuo prudentiali Principis aut magiſtratus non dicitur culpa ſua impeditus reſidere, & lucratur fructus, & diſtributiones pag. 487. num. 21.
Exilium prudentialitèr datum ſiuè a Principe, ſiuè à Magiſtratu ſupremo iure Principis habente non poteſt annumerari inter pænas Capitales tanquam temporale non perpetuum pag. 487. num. 19.
Vide Abſentia,
Caſus abſentię coactæ, & violentæ eſt ſi quis mittitur in exilium vel carceratur iniuſtè per Magiſtratum pag. 50. num. 9. S.

M A I O R

Metus reuerentialis non datur in maiore ergà Minorem pag. 469. num. 10.
Metus reuerentialis vt conſideretur in Soror reſpectu Fratris maioris requiritur quod Frater ſtet in domo loco Patris familias gubernando minorem ibid.

MA:

M A I O R A T V S

Fęminæ regulariter excluduotur à prærogatina Maioratus, & Primogenituræ pag. 285. nom. 24.
Filius præſumitur habere parem affectionem ergà vtramque lineam ex qua ipſe proceſſit, in materia inſtitutionis beneficiorum, ſecùs in fideicommiſſis, & maioratibus pag. 164. num. 4.

M A I O R E S M A I O R I T A S

Habens Sepulchrum Maiorum, in eo debet ſepeliri, non in Eccleſia Parochiali pag. 62. num. 19. & ſeqq. S.
Laicus ſepeliendus eſt in Sepulchro Maiorum priuatiuè ad propriam Parochiam ratione. affectionis, & præſumptæ voluntati pag. 68 num. 33. S.
Maiorei noſtri non ſemper euangelizant pag. 102. oum. 80.
Par in parem non hahet imperium aut maioritatem pag. 198. num. 36.
Maioritas vnius Eccleſiæ ſuprà aliam dignoſcitur ex præominatione pag. 186. num, s.
Maioritas habitus maioritatem perſonę deſignat pag. 40. num 3. S.
Scriptorum, a maiorum intellectui, & interpręcationi ſtandom eſt pag. 26. num. 29. V.
Amplia etiam in interpratatione Conſtitutionum & Diplomatum ſummorum Pontificum ibid.

M A L I T I A

Permutans coram Ordinario beneficium patronatum malitioſè abſque conſenſu Patroni, nullitèr permutat, & eo priuatur remanet pag. 458. oum. 16.
Malitia adeſſe dicitur ad hunc effectum, quando ſciebat adeſſe Patronum ibid.
Vide *Permutatio*

M A L V M

Ad metum granem requieitur quod graue ſit malum quod timetur, nempè mors, vel cruciatus Corporis pag. 469. num. 11.
Malorum omoium Seoſitiua otioſitas pag. 45. num. 84.

M A L V S

Nemo repente mutatur de bono in malum ſed paulatim pag. 353. num. 3.

M A N D A T V M

Mandatum procurę ad aliquid faciendum non importat factum, oiſi quando actualitèr executioni demandetur pag. 148. num. 26.
Reſignatio dicitur fieri tempore præſtiti conſenſus non autem tempore mandati ad conſentiendum pag. 148. oum. 26. p. 158. n. 53.
Contrarium, & quod conſenſus retrotrahitur ad diem mandati pag. 148, num. 26.
Prima eſt verior pag. 148. num. 26. & 28.
Reſignatio periecta dicitur vigore conſenſus præſtiti non autem ex ſtipulatione mandati procuræ ad reſignandum pag. 151. num. 35. & ſeqq. pag. 152. num. 38. pag. 154. n. 43.
Procurator ad reſignandum poteſt rèuocari per mandatum antè conſenſum in Cancellaria præſtitum pag. 148. num. 27. pag. 158 o. 53.
Amplia etiamſi promiſerit cum iuramento illum non reuorare pag. 148. num. 27.
Diſpoſitio Concilij ſeſſ 25. cap. 16. de Regular. habet locum iu reſignatione beneficij per Nouitium facta, licet mandatum confecerit ante ingreſſum, ſi conſenſus prętetur poſt ingreſſum pag. 148. num. 26.
Ratihabitio ſubſecuta ęquiparatur maodato prę cedenti pag. 389, num. 21.
Inſtimatio mandati de immittendo cum prępcepto de reſpondendo io fructibus noo interrumpit trieonalem pag. 396. num. 52.
Geſta per Procuratorem reuocatum, ſi reuocationem ſciuerit non valent pag. 148. n. 28.
Io his quæ ſolo animo geruntur factum Procuratoris retrotrahitur ad tempus mandati ibid
Reſignatio Beneficij non retrotrahitur ad tempus conſenſus præſtiti per Procuratorem ibid.
Procurator ad reſignandum poteſt reuocari pee mandantem autè cooſenſum in Cancellaria præſtitum pag. 148. num. 27.
Amplia etiamſi mandans promiſerit cum iuramento illum noo reuocare ibid.
Mandatum Procuræ ad aliquid facieodum non importat factum oiſi quando actualitèr demandatur executioni pag. 148. num. 26.
Eligentes de mandato alterius noo ex propriæ facultatis, sed ex mandati vtribus recipiunt auctboritatem pag. 51. num. 9. V.
Mandans alicui quod eligat prout de iure quomodo intelligatur pag. 21. num. 10.
Ea tantum mandari poſsunt, qoæ quis habet iure ſuo, non alieno beneficio ibid.

M A N I F E S T V M

Manifeſtum eſſe dicitur etiam illud quod poteſt probari pag. 103. num. 101.
Declara ſi iam ſecuta ſit propalàtio à certo auctore, ſecùs propalatione non ſecuta, quià tunc non deſinit eſſe occultum etiam id quod poteſt probari ibid.

M A N T V A

Statutum Mantuæ excludi: perpetuò fæminas ab hæreditate paterna extantibus maſculis pag. 287. num. 31.
An excludat à ſucceſſione Iurepatrooatus hæreditarij, ſeù mixti ibid.

M A N V I

Quando Superior manus appoſuit aliquem deſtituendo, non decet quod Inſtitutio, & ordinatio ad inferiorem reuertatur pag. 15. num. 16. V.

Col-

Collatio Beneficiorum omnium in quibus Summi Pontifices manum appoſuerunt, ad ſolam Sedem Apoſtolicam pertinet, & ceſſant omnes facultates Ordinariorum, vel aliorum inferiorum Collatorum ibid.

Manuale Vide liber

M A N V A L I T A S

Non expreſſa manualitas beneficij non reddit gratiam ſubrepticiam pag. 379. num. 24.

Et Abbas poteſt remouere prouiſum à Papa de beneficio manuali pag. 379. num. 25.

Declara procedere ſi Papa ſimpliciter conferat beneficium, ſecus ſi confert perpetuò quoad vixerit ibid.

M A N V T E N T I O

Poſt Concilium Tridentinum manutentio ad formam cap. *Conſultationibus* non habet locum in Iurepatronatus Potentium ſi præſentationes fuerunt admiſſæ abſque cauſę cognitione non ſeruatis ſeruandis pag. 452. num. 16

Limita quando præſentationes poſt Concilium fuerunt admiſſę cum cauſæ cognitione ibid.

Cauſa cognita ad hunc effectum debet probari ex actis, citato Promotore Fiſcali, & non ſtatur aſſertioni Ordinarij pag. 452. n. 16.

Limita in antiquis, quia tunc ſtandum eſt aſſertioni Ordinarij circa cauſæ cognitionem, etiamſi de ea non conſtet ex actis, & quandò dicatur in antiquis ibid.

Sublimita ſi aliunde probetur non fuiſſe adhibitam cauſæ cognitionem ibid.

Cap. Conſultationibus procedit non ſolum vbi eſt cum Ordinario. contra Fagnanum ibid.

Vltimus ſtatus ad effectum manutentionis non requiritur quod ſit cum Cauſæ cognitione, ſed ſufficit inſtitutio ad præſentationem effectuata, etiam nullitèr data per Vicarium pag. 453. num 16.

Etiam in Patronatu ex priuilegio, ſi validitas tituli ſit dubia & diſputabilis, ſufficit quaſi poſſeſſio pro manutentione Patroni ibid.

Declara procedere contra ordinarium, ſecùs contra Regulam reſeruatoriam, & prouiſum Apoſtolicum ex reſeruatione Menſium ibid.

Contra reſeruationem Regulæ 8. non ſuffragatur vltimus ſtatus ad concedendam manutentionem Patrono ex priuilegio, niſi probet illud fuiſſe conceſſum ex cauſa oneroſa præponderante ibid.

Poteſt dari manutentio Patrono ex priuilegio ac inſtitutio illius Præſentato, & per contrarium ſententia in petitorio fauore alterius ſiue Prouiſi Apoſtolici, ſiue ab Ordinario ibid.

Et tunc res iudicata in petitorio abſorbet poſſeſſorium ex diſpoſitione Concilij pag. 453. num. 16.

Vide etiam *Iuſpatronatus quoad præſentationem & quoad lites & V. Poſſeſſio.*

M A R C H I O

Marchiones de Cannite totius Religionis Minorum patronatum obtinuerunt aſſignata collecta pro Capitulis generalibus in Italia pag 48. num. 92. & ſeqq.

S. M A R I A

S. Mariæ de Pilar antiquam Collegialitatem Rota vti Iudex declarauit pag. 181. num. 24.

M A R I T V S

Maritus fundans pro Conſanguineis ſuis & Vxoris cenſetur conſideraſse ordinem tacitum, & ſubintellectum ratione maioris affectionis erga ſuos pag. 164. num. 4.

M A S C V L V S

Appellatione deſcendentium per lineam maſculinam non veniunt fęminæ deſcendentes ex maſculis pag. 279. num. 2, & ſeqq.

Contrarium pag. 280. num. 4. & ſeqq. de veriori.

Diſtingue vt prima opinio procedat in fideicommiſsis, contraria verò in Iurepatronatus eſt in materia verò in Iurepatronatus & in materia indifferenti pag. 280. num. 5. & ſeqq.

Verba reſtrictiua vocationis ad Maſculos operantur fæminarum excluſionem extantibus Maſculis, ſecùs iſtis deficientibus, quia fæminę poſt Maſculos admittuntur pag. 279. num. 3.

Declara procedere quando ab initio verba vocationis ſunt generalia apta complecti fęminas, & poſteà additur reſtrictio, ſecus verò ſi ipſa verba vocationis ab initio ſunt reſtrictiua, quia tunc fęminæ ſemper excluduntur pag. 279. num. 3. pag. 281. num. 12

Nomine Poſterorum veniunt fæminæ deſcendentes, & Agnatæ poſt maſculos, etiamſi vocentur Poſteri per lineam Maſculinam pag. 284. num. 22.

Ad conſeruationèm nobiliſſimæ familię facilius inducitur admiſſio Maſculorum, & fæminarum excluſio pag. 285. num. 24.

Appellatione deſcendentium per rectam lineam maſculinam veniunt fæminæ per poſterius pag. 281. num. 10.

Fæminæ ſuccedunt poſt maſculos etiamſi vocentur maſculi cum taxatiua tantum pag. 281. num. 11.

Ad excludendum fæminas per poſterius neceſſe eſt quod vocentur maſculi deſcendentes per lineam maſculinam pag. 281. num. 9.

Ad acquirendam Eccleſiæ libertatem non ſufficiunt verba taxatiua quando fuerunt adiecta fauore maſculinorum, ſecus ſi fuerunt adiecta limitatiuè ad Iuſpatronatus p. 281. n. 12.

Iuſpatronatus reſeruatum pro deſcendentibus Maſculis, & deficiente linea Maſculina pro fæminis, per mortem vltimi maſculi non tranſit ad eius hæredes, ſed ad fæminam ſuperſtitem in reſeruatione contemplatam pag. 84. num. 20.

Si vocantur fæminæ poſt Maſculos facilius Iuſpatrona

patrona

patronatus reputatur hęreditarium, & non agnatitium pag. 84. num. 22.

Iuſpatronatus reſeruatum certo generi perſonarum, puta deſcendentibus maſculis, & linea Maſculina extincta fœminis repugnat qualitati ſimpliciter hęreditariæ pag. 84. n. 23

Amplia etiamſi poſtea fiat mentio de Hæredibus, & ſucceſſoribus prædictis, quia intelligitur de hæredibus, & ſucceſſoribus deſcendentibus, nec mutant vel ampliant diſpoſitionem ibid.

Quid quid ſit an reputetur hæreditarium vel merè gentilitium ad effectum computandi voces Patronorum in capita vel in ſtirpes ibid.

Appellatione fœminarum non veniunt Maſculi deſcendentes ab eis pag. 85. num. 26.

Statutum exclusiuum fœminarum extantibus Maſculis non habet locum in feudo mixto pag. 82. num. 16.

Et operatur tantum in feudo merè hęreditario non autem in alio ſimpliciter non hæreditario ibid.

Et operatur tantum in rebus hæreditarijs, & in rebus quæ cum hæreditate deferuntur pag. 73. num. 17.

Operatur in Iurepatronatu ſimpliciter hæreditario, ſecùs in non ſimpliciter hæreditario ſeù mixto ibid.

Ex conceſſione Iurispatronatus facta primo loco ad fauorem duorum Fratrum masculorum arguitur ad ſucceſſiuam quoque maſculorum vocationem pag. 285. num. 24.

Declara vt importet prelationem maſculorum non tamen totalem excluſionem fœminarum per poſterius, & maſculis deſectis pag. 285. num. 25.

In iurepatronatus fauore domus, ſeù familiæ ſuccedunt nedùm Maſculi, ſed etiam fęminæ pag. 426. num. 1. & 2.

Obſeruantia reſtricta ad maſculos in Iurepatronatus operatur tantum eorum prælationem in concurſu fęminarum pag. 426. n. 2.

Et adhuc fœminæ ſuccedunt in eo per poſterius ibid.

Fęminæ non veniunt in Iurepatronatus Maſculino, ſeù reſtricto ad maſculos p. 427. num. 4.

Inſtrumento Fundationis deficiente, ſi Iuſpatronatus deducatur præſumptiuè ex obſeruantia centenaria fauore maſculorum, cenſetur familiare, ſeu potius gentilitium maſculinum & in eo non veniunt fęminę neque per poſterius pag. 427. num. 4. & 5.

Contrarium num. 7. Diſtingue vt num. 8.

Vocabulum maſculorum non eſt aptum compræhendere fœminas etiam per poſterius pag. 427. num. 6.

Maſculus præſentans cum expreſſione deſcendentię a tali non inducit obſeruantiam fauore deſcendentium ſimpliciter, ſed fauore deſcendentium maſculorum pag. 428. num. 8.

Maſculus præſentans expreſſa qualitate maioris natu inducit obſeruantiam fauore maioris natu de domo, & fęminę veniunt in eo per poſterius pag. 429. num 9.

Etiamſi præſentaſſet vti natu maior maſculus. Auctor dubitat hoc caſu ibid.

Si maſculi præſentarunt exprimendo quod iuspatronatus ſpectat ad familiam, domum ſeù genus, tunc obſeruantia fauore maſculorum inducit tantum prelationem, & fœminę veniunt per poſterius pag. 429. num. 10.

Si autem obſeruantia circà expreſſiones ſit difformis attenditur expręſſo facta in primis præſentationibus ibid.

Præſentationes ſemper factæ per Maſculos agnatos abſque vlla Fęminarum vel extraneorum mixtura excludit præſumptionem iuris ex *clem. plures de iurep.* pag. 107. num. 6. S. pag. 112. num. 29. S.

Declara non procedere niſi probetur Fęminas & extraneos extitiſſe hæredes, & tamen ſolos agnatos, & maſculos admiſſos fuiſſe ad præſentandum pag. 107. num. 6. S.

Et eosdem hæredes extraneos, ac fœminas voluiſſe pręſentare, fuiſſe reiectas, & acquieuiſſe ibid.

Limita hanc declarationem ſi adeſt decurſus obſeruantię per ſæculum, quià tunc eſt veriſimile quod fęminæ & extranei hæredes non deſuerint ac Ius Patronatum habere non neglexerint pag. 107. num 7. S. p. 112. n. 29. S.

Sublimita vbi ad ſint ſtatuta Fœminarum excluſiua propter Maſculos pag 107. num. 8. S.

Excluditur præſumptio dictæ *clem. plures* ſi in pręſentationibus fuit articulata, ſeù probata per teſtes ſola deſcedentia legitima, & maſculina a communi ſtipite. non autem qualitas hæreditaria pag. 108. num. 11. S.

Vnus tantum maſculus de familia ſi præſentauit exiſtente alio maſculo, Iuſpatronatus arguitur hæreditarium pag. 108. num. 14. S.

Vide etiam *Fœminæ*. Et Vide *Iuſpatronatus quoad Fœminarum excluſionem*.

M A T E R I A

Materia obiectiua non eſt de facili credenda, & præſumenda, ſed contrà illam capienda èſt omnis interpretatio pag. 353. num. 5.

In materia indifferenti decimarum exemptionis, conceſsionis in feudum, & ſimilibus, titulus onerosus dicitur etiam qui prouenit ex aliquo facto, & meritis conceſsioni ęquiualentibus pag. 363. num. 18.

Secus in materia Iuriſpatronatus pag. 363. n. 19

Cauſa onerosa in materia Iuriſpatronatus debet reſpicere vtilitatem ſolius Eccleſiæ, & beneficij in ſeruitutem redacti p. 364. n. 21.

In alijs autèm materiis ſufficit quod reſpiciat vtilitatem Principis concedentis ibid.

Materia Iuriſpatronatus eſt indifferens, pag. 426. num. 1.

M A T R I M O N I V M

Matrimonium conſideratur vel vt Sacramentum, vel vt humanus contractus, p. 41. n. 78.

Matrimonium vti Sacramentum obſtringitur legibus Eccleſiæ ibid.

Ma-

Matrimonii ad validatatem inter infideles, & Eccleſiæ non ſubditos ſufficit ſi legibus gentilitiis vel arbitrio Nubentium impoſitis celebretur ibid.

Atteſtationes ſuper ſtatu libero differunt a licentia contrahendi matrimonium conceſſa vagabundis pag. 345. num. 9.

Item differunt a cognitione cauſarum matrimonialium ibid.

Matrimonium enunciatum inter patrem, & matrem oſtendit filium eſſe legitimum, pag. 167 num. 19.

Enunciatiua in antiquis probat matrimonium ſi de eo non agatur principaliter, ſed incidenter pag. 167. num. 22.

Spurius non naſcitur ex matrimonio, & qui natum dicit ex matrimonio excludit ſpurietatem pag. 167. num. 21.

Amplia etiamſi non ſpecificet nomẽ Matris ibid.

Solutum pro diſpenſatione matrimonii non reſtituitur ſi Matrimoniũ nõ ſequatur p. 334. n. 24

Modica coactio licita eſt Parentibus, & conſanguineis ad matrimonium pag. 470. num. 13.

Et poſſunt impellere per ſimplices increpationes verborum, dummodò non intercedat atrocitas facti ibid.

Idem eſt nullam adeſſe coactionem, ac adeſſe modicam ibid.

Minæ eluſoriæ, & inconſideratè calorè iracundię prolatę etiã ſi grauiſſimæ non excludunt libertatẽ conſenſus in matrimonio p. 471. n. 14

Etiam ex actibus ſubſequentibus poteſt purgari metus in ſponſalibus pag. 472. num. 17.

Metus ex propria cogitatione, & vana opinione non attenditur ad inualidandum matrimonium, aut ſponſalia. pag. 470. num. 12.

Ad annullanda ſponſalia prout ad annullandum matrimonium probari debet metus grauis. & cadens in conſtantem virum, nec ſufficit metus leuis pag. 468. num. 7.

Ad metum grauem inducendum in materia matrimonij, & ſponſalium requiritur quod præceſſerit atrocitas facti, hoc eſt verbera, arma, carcer, & ſimilia pag 469. num. 11.

Metus pro nullitate ſponſalium probandus eſt in tempore actus vel paulo antè p. 467 n. 6.

Voluntas muliebris præſertim circà matrimonium, regulaitèr eſt momentanea, varia, & mutabilis pag. 467. num. 5.

Sponſalia contrahi poſſunt ſub conditione conſenſus Parentum, & ſi Parentes non conſentiant euaneſcunt, nec poteſt contrahens adſtringi ad matrimonium pag. 70. num. 1. S.

Et Matrimonium ſub tali conditione contractum ſuſpenditur vſque ad euentum eiuſdem conditionis, & conſenſu Parentum non accedente corruit ipſo iure pag. 71. num. 1. S.

Et nemo ex contrahentibus tenetur talem conſenſum procurare, ſed ei ſolum incumbit, qui cupit contractum perfici pag. 71. n. 2. S.

In ſponſalibus conditionalibus nullum conſideratur detrimentum famę Mulieris, ſi ob defectum conditionis Matrimonium non ſequatur pag. 71. num. 4. S.

Nec ex eis oritur Iuſtitia publicæ honeſtatis, ibid.

Adiectio pœnæ etiam ratione lucri ceſſantis prohibita eſt per ſacros Canones in Sponſalibus ad conſulendum omnimodæ libertati. matrimonij pag. 72. num. 6. S.

Et ſolum peti poteſt reſarcirio damni quando quis iniuſtè reſilit, & ratione ſponſalium ſunt factæ expenſę pag. 72. num. 7. S.

Sponſalia ſi contrahantur in faciem Eccleſiæ ſeruata forma a Sacro Concilio præſcripta in Matrimonio, & poſtea ſequatur copula tranſeunt in matrimonium, pag. 72. n. 8. S

Contrarium pag. 72. num. 9. & ſeqq. S.

Notatur Sanchez dicens quod ſi tam Sponſalia quam copula fierent coram Parochò, & Teſtibus tranſirent in verum Matrimonium pag 73. num. 12. S.

Ante Concilium Sponſalia de futuro per ſubſecutam copulam tranſibant in matrimonium ſecus eſt poſt Concilium pag. 72. num. 10. S.

Solemnitates requiruntur per Concilium in Matrimonio contracto per verba de præſenti, ſecus in Sponſalibus, quia adhuc remanet determinanda ſecundum Diſpoſitionem iuris communis pag. 73. num 11. S.

Contracto matrimonio coram Parocho, & Teſtibus per verba de præſenti ſub conditione licita, iſta poſteà purificata non tenentur Coniuges iterum coram Parocho, & Teſtibus contrahere, ſed poſſunt matrimonium legitimè conſumare ſecundum Canoniſtas pag. 73. num. 13. S.

Contrariũ, & quod debeant iterũ contrahere ſeruata forma Concilij ſecundũ Theologos ibid.

Dubitatum pluries circà hoc in Sacra Congregatione Concilij, & quomodò fuerit reſponſum ibid.

Author latè tuetur ſententiam Theologorũ pag. 74. num. 14. S.

Matrimonium eſt actus legitimus qui non recipit conditionem neque diem p. 73. n. 15. S.

Matrimoniùm pèr verba de præſenti, ſed ſub conditione, non dicitur contractus matrimonii, ſed reſoluitur in Sponſalia de futuro ibid.

Conditio ſuſpendi conſenſũ ad matrimoniũ ibid

Conſenſus ſuſpenſus, & dependens ab euentu conditionis interim non eſt conſenſus de pręſenti, ſed de futuro, nec valet inducere matrimonium quod requirit conſenſum de præſenti ibid.

Contracto matrimonio per verba de pręſenti ſub conditione ſi ea pendente contrahatur aliud matrimonium per verba de præſenti abſque conditione, hoc vltimum erit validum pag. 73. num. 15. S. pag. 78. num. 23. S.

Matrimonium per verba de præſenti pendens à futura conditione non habet vim matrimonii, neque Sponſalium, ſed eſt quid medium inter Sponſalia, & matrimonium ibid.

In matrimonio conditionato Solemnitates Conciliares debent interuenire de tempore impletæ

Digitized by Google

pletę conditionis pag. 75. num. 16. S.

Conrraria ſententia Canoniſtarum originem habuit antè Concilium, ſed non procedit attento iure Concilij pag. 75. num. 17. & ſeqq. S.

Opinio Canoniſtarum pręferenda eſt Theologis in hac materia pag. 75. num. 17. S.

Matrimonium conditionatum tunc dicitur perfici quando conditio impletur pag. 76. n. 19. S

Solemnitates Conciliares requiruntur ſuper matrimonio puro, & perfecto, non ſuper imperfecto, ſeù conditiooato ibid.

Conſenſus in matrimnnio conditionato, adimpleta conditione remanet purus vſque ab initio, vigore retrotractionis ibid.

Solemnitates Conciliares in matrimonio conditionato ſtant in ſuſpenſo cooditione pendente, ſed illa adimpleta vigore retrotractionis liberi conſenſus dicuntur adiectæ matrimonio puro pag 76. num. 19. S.

Contrarium, & quod fictio retrotractionis non ſuppleat imperfectionem Matrimonij conditiooati adhoc vt ſolemnitates Conciliares dicantur adiectæ matrimonio puro pag. 76. num. 20. & ſeqq. S.

Solemnitates Conciliares quarè in Matrimonio fuerunt præſcriptæ pag. 77. num. 21. S.

Reprobantur Sanchez, & eius Aſſeclæ tenentes io Màtrimonio conditionato intercederè, conſeoſum de præſenti pag. 77. n. 22. & ſeqq.

Matrimonium per Procuratorem contractum valet etiamſi Parochus, & Teſtes non viderint litteras, io quibus continetur poteſtas Procuratoris pag. 78. num. 24. S.

Matrimonium inter Cooſanguineos ex diſpenſatione Apoſtolica valet etiamſi diſpenſatio non fuerit oſtenſa Parocho, & Teſtibus ibid.

Parocho debet conſtare de mandato procuræ, vt validè aſſiſtat Matrimonio per Procuratorem celebrando ibid.

Matrimonium conditionatum non eſt verum matrimonium de pręſenti, ſi conditio ſit de futuro, ſecus ſi contrahatur ſub conditione de præterito vel de præſenti pag. 78. n. 26. S.

Matrimonium contractum ſub cooditione de præterito, vel de præſenti qui exiſtit eſt validum ab initio pag 78. num. 26. S. pag. 80. num. 29. S.

Matrimonium contractum ſub conditione de præterito, vel de præſenti quæ non exiſtit eſt nullum ab initio ibid.

Matrimonium ſi contrahatur ſub conditione de præterito vel de præſenti quæ exiſtit, debèt conditio clarificari, & impleri coram Parocho, & Teſtibus, & quare ibid.

Si tamen non impleatur conditio coram Paroeho, & Teſtibus, adhuc Matrimonium eſt validum, & purum pag. 79. num. 27. S.

Et ſi ſubſequatur copula non conſtito de implemento conditionis præſumitur pro validitate Mattimonij, niſi clarè probetur non exiſtentia conditionis ibid.

Et ſi matrimonio itá contracto notificetur aliud Matrimonium Eccleſia debet impedire ſecundum, donec conſtet de non implemeoto conditionis pag. 79. num. 28. S.

Poſſibilitas contrahendi aliud matrimonium de facto, noo impedit, quin valeat primum contractum ſub conditione de præterito, vel de præſenti, quæ exiſtit licet de ea non ſit doctum ibid.

Conditio de præterito vel de præſenti in matrimonio non ſuſpendit actum, ſecùs conditio de futuro pag. 80. num. 29. S.

Coottacto Matrimonio ſub conditionè de præterito vel de præſenti donec doceatur de implemento Conditionis, Ordinarius debet prohibere cohabitationem contrahentium pag. 80. num. 30. S.

Matrimoninm ſub conditione de pręterito, vel de præſenti quæ non exiſtit non ratificatur per Copulam ibid.

Contracto Matrimonio ſub conditione de futuro, pręſentia Parochi, & Teſtium omninò requiritur in implemento conditionis, vel in receſſu à conditione pag. 80. num. 31. S.

Nec copulam quæ receſſum inducit reddit matrimonium validum ibid

Receſſus à conditiooe io contractu Matrimonij appoſita de iure Conciliari debet fieri coram Parocho, & Teſtibus ibid.

Matrimonium contractum inter perſnnas inhabiles ſub conditione ſi Papa diſpenſauerit non efficitur validum obtenta diſpenſatione, niſi reiteretur conſenſus coram Parocho, & & Teſtibns pag. 81. num. 32 S.

Contrarium pag. 81. num. 33. S.

Prima opinio eſt verior & ſeqoenda ibid.

Declara non requiri nouum Conſenſum, ſi Papa diſpenſauit in radice pag. 8c. num. 32. S. pag. 85. num. 34 & ſeqq. S.

Papa diſpenſaodo in matrimonio dat facultatem contrahendi, noo approbandi quod illicità ab ioitio factum eſt pag. 81. n. 32. S.

Nouus conſenſus non requiritur quandò Papa diſpenſat in radice in grauibus iure tantum poſitiuo prohibitis, ſecùs ſi ſuot prohibiti iure diuino Papa diſpenſat in radice in gradibus iure tantum poſitiuo prohibitis, ſecus ſi ſuot probibiti iure diuino pag. 82. num. 34 & ſeqq. S.

Matrimonia conditionata non deceot dignitatem tanti Sacramenti pag. 82. num. 36 pag. 84. num. 40. S.

Parochus male facit, qui abſque vrgentiſſima cauſa aſſiſtit Matrimonij conditionatis ibid.

Prohibendum eſſet Parochis oe intereſſent Matrimonijs conditionatis abſque expreſſa licentia Ordinarij ibid.

Matrimonium ſimpliciter contractum, ſi antea pręceſſerat conditio quæ poſteà defecerit, & copula non fuerit ſubſecuta eſt inualidum pag. 82 num. 37. S.

Error circa qualitatem Corporis vel fortunæ, ſeù diuitiarum, & Nobilitatis non vitiat Matrimonium ibid.

Limita quando illa qualitas fuit appoſita per viam conditionis ibid.

Ee Am-

Amplia limitationem etiamſi conditio non fuerit expreſſa in actu matrimonij coram Parocho, & Teſtibus, ſed ſufficie quod præceſſerit pag. 83. num. 38. S.

Si quis præmiſſa proteſtatione quod omnia quæ dicet vel faciet, non faciet animo contrahendi matrimonium, & ſucceſſiuè matrimonium contrahat, adhuc Matrimonium erit validum non obſtante præcedenti proteſtatione ibid.

Declara procedere ſi præcedens proteſtatio facta fuit parte abſente, ſecùs ſi parte præſente & conſeatiente ibid.

Item declara matrimonium inualidari ex proteſtatione præcedenter facta etiam abſente parte dummodo ſic fiat ob iuſtam cauſam, vt ſi is qui proteſtatur timet compelli ad matrimonium ibid.

Proteſtatio facta ante Matrimonium illud annullat quando totalitèr, & abſolutè remouet conſenſum illud contrahendi, pag. 83. num. 39. S.

Item illud annullat præcedens conditio non adimpleta ibid.

Matrimonium pure contractum, & abſquę expreſſione alicuius conditionis in faciem Eccleſię, licèt Partea anteà conuenerint de conditione quę non exiſtit, atte to iure Conciliari, adhuc dicendum eſt validum in foro externo, quidquid ſit in foro interao, pag. 84. num. 40. & plur. ſeqq. S.

Purè contrahentes Matrimonium coram Parocho, cenſentur receſſiſſe a conditione antè appoſita etiam momento temporis pag. 84. num. 42. pag. 85. num. 43 S.

Conſenſus purus datus in faciem Eccleſiæ effectu iuris purè operatur, & purum matrimonium inducit pag. 84. num. 42. S.

Pacta circà matrimonium non expreſſa in faciē Eccleſiæ dicuntur non eſſe de hoc mundo quoad forum externum pag. 85. num. 44. S.

Non eſt permittendum vt ſub pallio Matrimonij poſsint iniri concubinatus p. 86. n. 45. S.

Matrimonium ſictè celebratum per verba de præſenti eſt matrimonium in foro externo, non autem in interoo pag 86. num. 46. S.

Idem de matrimonio ſub conditione præambola Parti expreſſa, non tamen Parocho, & Teſtibus, Aucthor vero non reſoluit, pag. 86. num. 46. & 47. S.

Si conditio præcedens expreſſa fuit Parte abſente, ſine dubio non annollat matrimonium poſteà purè contractum pag. 86. nom. 47. S.

Proteſtatio clandeſtina præcedens facta ab eo qui temet compelli ad matrimonium, vt enitetur ſcandalum imminens ſuffragatur ad annullandum Matrimonium poſteà purè contractum pag. 87. num. 48. S.

Neque tunc ſubſecuta copula illud validat, ſed iterandę ſunt ſolemnitatea Concilii ibid.

Limita quando illius nullitas eſſet adeò occulta, quod in foro externo probari non poſsee, ibid.

Quid ſi Clandeſtina proteſtatio fiat a ſtupratore qui timet ad matrimonium cum ſtuprata compelli pag. 87. num. 49. S.

Metus iuſtè incuſſus non annollat Matrimonium, ibid.

Stupratorem non iuuat proteſtatio præambola ſi eſt vir æqualis conditionis, & matrimonium poſteà pure contractum valet non obſtante proteſtatione. ibid.

Vide plura in verbo, *Stuprum*.

In matrimonio requiritur omnimoda libertas, & maior quam in aliis contractibus pag. 92. num. 63. pag. 94. num. 66. S.

Matrimoniū ab Egroto contractū cum filia ibid. Medici alitèr mederi nolentis, eſt validum. pag. 93. num. 66 S.

Limita ſi deficeret alter Medicoa ibid.

Matrimonium Rei cum filia Iudicis, vt mortis pęnam euitet, eſt validum ibid.

In materia matrimoniali Parentes, conſanguinei, & Affinens admittuntur ad probandum pag. 96. nom. 70. S.

Siue agatur de valore matrimonii, ſiuè de eo diſſoluendo ibid.

Limita ſi adeſt diſparitas inter Coniuges ibid.

Amplia etiamſi diſparitas reſultet ex qualitate, & numero amicorom, quos vnus ex Coniugibus haberet pag. 96 oum. 70. S.

Declara vt repoſitum ſit in arbitrio Iudicis ſidem huiuſmodi Teſtium ponderare ex qualitate cauſę pendentis, & conditione pari, vel diſsimili perſonarum, tam in nobilitate, quam in diuitiis, & aliis circumſtantiis ibid.

Sponſalia contracta de pręſenti idem importat quod matrimonium iam factum p. 97. n. 74 S.

Præſumptio matrimonii contracti non inducitur ſtante diſparitate tam diuitiarum, quam Nobilitatis inter Virom, & mulierem pag. 97. num 76. S.

Et ſtante hac diſparitate conſenſus ſemper præſumitur fictus. pag. 97 num. 77. S.

Promiſſio non feriò, & maturè, ſed inconſoltò facta non inducit obligationem ad matrimonium pag. 97. oom. 78 S,

Sponſalia etiam de pręſenti hodiè ſunt iovalida ſi non fuit ſeruata forma Concilii Tridentioi pag. 98. num. 82. S.

Amplia etiam in Matrimoniis Hæreticorum, & Sciſmaticorum, ſi in eorum Parochia Decretum Concilii fuit publicatum ibid.

Mater non habet ius impediendi matrimonium filii, niſi io defectum Patris, & Aui pag. 98 num; 83. S.

Cauſæ aliquæ non ſolum impediunt matrimoniom contrahendum, ſed etiam dirimuot contractum, & quænam ſint pag. 99. num. 84 S

Omiſſio denunciationum abſque legitima cauſa non dirimit matrimonium contractum, ſed impedit contrahendum ibid.

Item contradictio Patris Matrimonio cum ſponſa indigna pag. 99. oum. 84 & 85. S.

Ex diſpoſitione Concilii Tridentini ſeſſ. 24. cap. de matrim. conſenſus Patris non requi-

ritur

Digitized by Google

ritur ad validitatem Matrimonii filii familias pag. 99. num. 86. S.

Declara vt matrimonium factnm abſque tali conſenſu valeat, ſed antequam contrahatur poteſt pater illud impedire

Dicta diſpoſitio Concilii vti c... ectoria iuris cõmunis antiqui eſt reſtringenda ad id quod expræſſe correxit ibid.

Concilium Tridentinum iuſſit fieri denunciationes Matrimoniales, vt Patres familias poſsent ſe opponere, & impedire ibid.

Accerrima diſcordia intèr Coniunctos ſponſi cnm illis ſponsæ sub euidenti periculo alicuius peſſimi exempli eſt iuſta cauſa impediendi matrimonium pag. 100 num. 87. S.

Et prçlatus tenetur tale Matrimonium impedire, ibid.

Prælatus tenetur impedire matrimonium filii familias volentis nubere cum ſponſa nimis paupere, ob timorem inimicitiæ, & ſcandali inter conſanguineos, pag. 100. num. 89. S.

Et Parochi de ſtylo, & de iure nequeunt facere danunciationes, ſed debent expectare reſponſum Epiſcopi. vel eius Vicarii pag. 100. num. 91. S.

Nec Ordinarius tali caſu poteſt remittere denunciationes ibid.

Contractis ſponſalibus de futuro per occultam promiſſionem, & priuatam Apocham habentem vim iurati Inſtrumenti, an Partes concorditer recedendo poſſint cum Conſanguineis ſponſi, vel ſponſæ reſpectiue matrimonium contrahere abſque diſpenſatione Apoſtolica ſuper impedimento Iuſtitiæ publicæ honeſtatis pag 101. num. 92. & ſeq. S.

Et vtrum Teſtea adhibiti confidentialiter in Apocha, non obſtante mutua Partium obligationia remiſſione teneantur vigore decreti in denunciationibus appoſiti reuelare occultam promiſſionem futurarum Nuptiarum. ibid.

Impedimentum publicæ honeſtatis Iuſtitiæ propter inita ſponſalia cum conſanguineis ſponſi, vel ſponſæ, non multum habet rationis & deberet aboleri ſecundum Hoſtienſem. pag. 101. num. 93. & ſeq.

Multi Canones in materia Matrimoniorum, & ſponſalium non benè omnia ponderarunt. pag. 101. num. 94. S.

Canones inducentes impedimentum publicæ honeſtatis ſunt valdè exorbitantes a iure communi, & quantum fieri poteſt reſtringendi ad limites modicæ rationis cui innituntur pag. 102. num. 95. S.

Sunt tamen obſeruandi, quià ſic placuit Papę ſtatuere, cui in talibus eſt credendum ibid.

Ratio impedimenti publicæ honeſtatis Iuſtitiæ conſiſtit in externa, & apparenti decentia, iuxta quam non videtur conuenire, vt dicatur Vxor vnius, quæ fuit ſponſa Conſanguinei, & e contra pag. 102. num. 96. S.

Impedimentum publicæ honeſtatis Iuſtitię non oritur ex ſponſalibus a principio validis, & poſtea mutuo Contrahentium conſenſu diſſolutis pag. 102. num. 97. S.

Contrarium ibid.

Impedimentum publicæ honeſtatis Iuſtitiæ non reſultat ex ſponſalibus occultis, pag. 102. num. 98. S.

Et occulta dici poſſunt licèt facta ſint per priuatam apocham ſubſcriptam a duobus teſtibus, & a partibus ibid.

In Contrahendis matrimoniis quandoque magis honeſtas, quam rei veritas conſiderari debet, ibid.

Matrimonium clandeſtinum non cauſat impedimentum publicæ honeſtatis, pag. 103 num. 99. S.

Nec illud cauſant ſponſalia occulta, quando ſunt nulla vt potè reuocata ibid.

Impedimentum publicæ honeſtatis oritur, ex ſponſalibus apparenter validis, & occulto defectu inualidis ibid

Ex ſponſalibus validis, & poſtea mutuo conſenſu reuocatis, ſi nota fuit, adhuc ſubſiſtit impedimentum publicę honeſtatis ibid.

Qualitas externę apparentiæ in qua fundatur impedimentum publicæ honeſtatis non poteſt adaptari occultis ſponſalibus pag. 103 num. 100. S.

Occultum dicitur impedimentum ad matrimonium quamuis ab aliquibus ſciatur. pag. 104. num. 102. S.

Nec dicitur publicum ex eo quod in Ciuitate ſciatur, niſi etiam notum ſit in Vicinia, vel Parochia, pag. 204. n. 102. & ſeqq. S.

Sponſalia nota ſolum Teſtibus confidentibus non eſt de facili periculum vt in foro externo detègantur pag. 104 num. 102. S.

Teſtes confidentiales adhibiti in apocha ſponſalium non tenentur illa denunciare in vim decreti appoſiti in publicationibus Matrimonii pag. 104. num. 103. & ſeqq. S.

Eccleſia obligat ad reuelandum ea tantum impedimenta quæ de tempore publicationum exiſtunt pag. 104. num. 103. S.

Factum ſponſalium publicatum tantum parit impedimentum publicæ honeſtatis, non autem factum occultum ibid.

Teſtes confidentiales adhibiti in apocha ſponſalium, ſi illa reuelarent, facerent conſurgere impedimentum, quod antea non aderat. pag. 104. num. 105. S.

Scientes occultam cognationem inter eos quorum publicatur matrimonium, tenentur propalare ad euitandam futuram fornicationem, ibid.

Teſtes confidentiales in apocha ſponſalium adhibiti, ſi factum ſit propalatum, & cogantur ſubiicere ſe examini, tenentur ex vi iuramenti propalare factum denunciatum in ordine, ad Circumſtantias ipſis notas, pag. 104. num. 106. S.

Impedimentum publicæ honeſtatis ex occultis ſponſalibus licet non adſit, poteſt tamen ſu-

peruenire, & pendet a futura reuelatione, qua ſequuta ſurgit honeſtas illius cauſatiua, ibid.

Sed poſt contractum matrimonium non eſt amplius locus denunciationi. pag. 105. num. 107. S.

Impedimentum publicæ honeſtatis non oritur in occultis ſponſalibus, ſi factis denunciationibus non appparet aliquod impedimentum, ibid.

Reliqua vide in Verbo Metus Sponſalia.

M A T R I X

Præcedentia in denominatione debetur vti Matrici antiquiori Eccleſiæ, de cuius diœceſi erat Collegiata poſteà in Cathedralem erecta, & illi vnita pag. 189 num. 9.

Eccleſia Matrix perdit matricitatem ſi inferior Eccleſia in Collegiatam erigatur pag. 202. num. 44.

M A V R I

Romani milites corà Mauros, & Numidas ſpe Victoriæ inducti ſunt vt vincerentur pag. 234. num. 26.

M E D I C V S

Matrimonium ab ægroto contractum cum filia Medici alitèr mederi nolentis eſt validum pag. 93. num. 66. S.

Limita ſi deficeret alter Medicus ibid.

M E D I E T A S

Gratificatio, & derogatio medietatis vocum ſunt duo diuerſa pag. 93. num. 46.

Derogatio medietatis non applicatur reſpectu vnius Patroni vel Vniuerſitatis quæ vice vnius fungitur ibid.

Conſenſus vnius eſt indiuiſibilis ibid.

Vnus ex pluribus præſentatis ab eodem Patrono poteſt obtinere gratificationem, non autem derogationem pro medietata ibid.

Neque tunc quis dicitur habere medietatem vocis, ſed omnes habent integram vocem ibid.

Garaias de benef. part. 5. cap. 8. reprobatur pag. 92. num. 45. pag. 93. num. 46.

Vniuerſitatis vel Collegii Vota ſi ſcindantur in duas medietates harum neutra Vniuerſitatem repræſentat aut eius aſſenſum conſtituit pag. 92. num. 45.

Et non impetrat fauore præſentati ab vna medietate, durante adhuc termino, collatio Apoſtolica per viam gratificationis, nec gratia cum derogatione medietatis vocum pag. 92. num. 44.

Vide derogatio.

M E D I V M

Non poteſt fieri acceſſus ab vno gradu extremo inferiori ad vnum extremum ſuperiorem rupto medio pag. 80. num. 10.

Filius medio Patris fit hæres primi acquirentis ibid.

Hæres hæredis mediatè eſt hæres primi ibid.

M E M B R V M

Membra non annexa quando veniant ſub prouiſione Apoſtolica pag. 225. num. 23.

M E N D I C A N T E S

Gregorius XV. communicauit Ordini Carthuſienſi omnia priuilegia, & Gratias tam in Spiritualibus quam in temporalibus quibuſnis alijs Ordinibus Mendicantium, & non Mendicantium per quoſuis ſummos Pontifices indulta pag. 28. num. 31. V.

M E N D I C I T A S

Prius laborandum quam mendicandum Fratribus Minoribus, & quare pag. 45. num. 84.

Minorum paupertas expoſcit vt prius honeſto labori rerum ſpiritualium incumbant, quam ad mendicandum recurrant pag. 44. num. 83. pag. 45. num. 84.

Paupertatis Seraphicæ Sectatores verius dicuntur qui laboris mercede viuunt, quam qui moleſti ſunt fidelibus mendicando pag. 45. num. 85.

Fratres Minores ſi legata annua recuſét vt mendicent victum, Inſtituti minus obſeruatores videntur ibid.

Diuus Franciſcus aſſignauit ſuis Fratribus quatuor viuendi modos, ſcilicet de laboritio, de oblationibus, de mendicationibus, & recurſu ad pecuniam pag. 42. num. 80.

Sola ciuilis actio ſtatui, & mendicitati Fratrum Minorum repugnat pag. 42. num. 79.

Mendicitas Minorum vt exactè ſeruetur non eſt opus vt quotidie exerceatur, nec vt omnia neceſſaria, ex ea proueniant pag. 44. n. 82.

Illa ſolum dicitur quantitas exceſſiua certarum eleemoſynarum quæ mendicitatem a conuentu prorſus excludit, vel opus auaritiæ creditur non ſubleuandæ neceſſitatis ibid.

Summa ducatorum 1450. annuorum aſſignata pro Conuentu Victoriæ non excludit mendicitatem, quià detractis detrahendis non eſt ſufficiens ad alendum 24. Fratres, & Seruos pag. 50. num. 95.

Fratres Minores poſſunt licitè frui eleemoſyna tradita ab eo qui vouit dare illam quotannis, nec eorum paupertati, ac mendicitati repugnat pag. 41. num. 78.

Legata ipſis relicta per modum annuæ certæ aſſignationis ſunt deſtructiua puræ mendicitatis, & quotidiani quæſtus pag. 28. num. 47.

Diuus Franciſcus voluit ſuos Fratres prius de laboris prætio quam mendicatione victitare pag. 38. num. 73.

M E N S

Intentio & mens in animo retenta nihil operatur pag. 233. num. 19.
Actus iudicandus eſt qualis apparet non qualia fieri fortaſſe voluit ibid.
Mens Hominis eſt naturalis, & facillimè naturam ſequitur pag. 115. num. 35. S.

M E N T I O

Iuſpatronatus reſeruatũ certè generi perſonarũ puta deſcendentibus maſculis, & linea maſculina fœminis, repugnat qualitati ſimpliciter hæreditariæ, etiamſi poſteà fiat mentio de hæredibus, & ſucceſſoribus prędictis, quia intelligitur de hęredibus, & ſucceſſoribus deſcendentibus, nec mutant, vel ampliant diſpoſitionem pag. 74. num. 23.
Quidquid ſit an reputetur hæreditarium, vel merè gentilitium ad effectum computandi voces Patronorum in capita vel in ſtirpes ibid.
Cathedraticum non comprehenditur in diſpoſitione generali, niſi de eo facta fuerit expreſſa mentio pag. 3. num. 7. & ſeqq. S.
Charitatiuum ſubſidium non ſecùs ac Cathedraticum requirit mentionem ſpecialem pag 5. num. 17. S.
Aliud eſt requiri mentionem, & derogationem apecialem Concilij aliud non præſumi ſublatum ius debitum ex Concilio, niſi de eo facta ſit mentio ſpecialis in diſpoſitione pag. 6. num. 19. S.

M E R C E S

Dignus eſt operarius mercede ſua pag. 43. n. 80.
Diuus Paulus ex laboris mercede victum ſibi parabat pag. 45. num. 84.
Notatur Caſtropal. dicens quod ſi Cappellanus celebret per ſe ipſum ſtipendium ei cedat non vti Beneficij prouentus, ſed vti merces laboris perſonalis pag. 17. num. 5. S.
Merces, & prętium laboris, quę debentur tantum inſeruienti non imputantur in Congruam Archipræsbyteri curam actualem exercentis pag. 30. num. 7. S.
Diſtributiones quotidianæ non ſunt fructus Beneficij, ſed merces, & prætium laboris, quæ debentur tantum inſeruienti ibid.
Diſtingue vt num. 8.

M E R I T V M

Titulus meritorum & effuſionis Sanguinis in bello contrà hoſtes fidei non reputatur onerosus ad acquiſitionem Iuriſpatronatus pag. 363. num. 17. & ſeqq.
In materia indifferenti decimarum exemptionis conceſſionis in feudum, & ſimilibus, titulus onerosus dicitur etiam qui prouenit ex aliquo facto, & meritis conceſſioni ęquiualentibus pag. 363. num. 18.
Secùs in materia Iuriſpatronatus pag. 363. n. 19.
Stante paritate votorum in repetitis Scrutinijs poteſt Epiſcopus præferre eum quem maioribus ſtudiis, ac meritis iuuari cognoſcit pag. 508. num. 105.
Opinio quod in collatione ſimultanea Epiſcopi & Capituli, ſi Epiſcopus vnum, Capitulum alium nominet gratificatio debeatur nominato ab Epiſcopo non procedit ſi nominatus à Capitulo præponderet in meritis, & tunc Papa conferre poſſet cui vellet, etiam tertio vel iure pręuentionis, vel iure deuoluto pag. 91. num. 41.

M E R L I N V S

Merlinus deciſ. 281. dicens perfectionem gratiæ incipere à die datæ reprehenditur pag. 133. num. 42.

M Æ S T I T I A

In corde mæſtiſſimo ſtare non poſſunt riſus, & gaudia ficta pag. 473. num. 18.

M E T V S

Metus pro nullitate Sponſalium probandus eſt in tempore actus vel paulo ante pag. 467. num. 6.
Timores, & minæ ſubſecutæ non attenduntur ad infringendam Sponſaliriam promiſſionem præcedenter ſtipulatam ibid
Nec ſunt iuſta cauſa ea diſſoluendi ibid.
Ad annullanda Sponſalia prout ad annullandum matrimonium probari debet metus grauis, & cadens in conſtantem Virum, nec ſufficit metus leuis pag. 468. num. 7.
Metus leuis non impedit libertatem conſenſus ibid.
Metus reuerentialis in quibus conſideretur pag. 468. num. 8.
Metus reuerentialis non dicitur grauis ad impediendam libertatem conſenſus, niſi ſimul concurrant graues minæ, & quod minans ſolitus fuerit illas exequi ibid.
Metus in perſonis in quibus reuerentialis non conſideratur, non dicitur grauis, niſi tres ſimul conditiones concurrant, & quales pag. 468. num. 9. & 10.
Metus reuerentialis non datur in maiore ergà minorem pag. 469. num. 10.
Metus reuerentialis vt conſideretur in Sorore reſpectu fratris maioris, requiritur quod Frater ſtet in domo loco patris familias gubernando minòrem ibid.
Ad metum grauem requiritur quod graue ſit malum, quod timetur, nempè mors, vel cruciatus Corporis pag. 469. num. 11.
Ad metum grauem inducendum in materia matrimonij, & Sponſalium requiritur, quod præceſſerit atrocitas facti, hoc eſt, verbera, arma, Carcer, & ſimilia ibid.
Si Frater obiurgans Sororem ad illius reſponſionem tacuit, & fugam arripuit dicendum eſt potius Fratrem timuiſſe quam Sororem ibid.
Metus ex propria cogitatione, & vana opinione non attenditur ad inualidandum matrimonium

nium aut Sponſalia pag. 470. num. 12.

Puella annuens Sponſalibus quia Parentes ſic deſiderant, non aperiendo eis ſuam voluntatem dicitur voluntariè conſentire, & non poteſt allegare timorem ibid.

Ad metum grauem requiritur quod illum incutiens ſit potens, & minas probabilitèr executurus pag. 471. num. 14. pag. 468. n. 9.

Metus ex hoc capite quando excludatur pag. 471. num. 14.

Ad metum grauem requiritur vt illum patiens facilè reſiſtere non poſſit pag. 471. num. 15.

Et non admittitur in eo qui facilè poteſt occurere malo adeundo ibid.

Nec in Puella quæ poterat aufugere in Monaſterium ibid.

Metus non probatur per teſtes de illo deponentes, quando alij fide digni contrarium deponunt ibid.

Magis creditur duobus teſtibus deponentibus de metu quam mille contrà metum aſſeuerantibus pag. 471. num. 16.

Limita quando per excluſione metus concurrunt præſumptiones, & Coniecturę, quià tunc magis attenduntur teſtes pro libertate quam pro coactione conſenſus pag. 472. n. 16

Etiam ex actibus ſubſequentibus poteſt purgari metus in Sponſalibus pag. 472. num. 17.

Metus in Sponſa excluditur ſi abſente eo qui metum incurere prætenditur Sponſum in domo excipiat, illusque munera acceptet, ac geſtet ibid.

Item ex Epiſtolis amatorjis miſſis ad ſponſum abſente eo qui metum incurere pretenditur pag. 473. num. 19.

Argumenta quædam beneuolentiæ ergà ſponſum excluſiua metus in Puella recenſentur pag. 474. num. 21.

Metus excluditur ex inueriſimilitudine quod Puella coram Iudice, & Conſanguineis violentari potuerit ad nuptias inuiſas pag. 474. num. 22.

Ad arguendum vel excludendum metum attendi debet indoles metum paſſi, & inferentis ibid.

Sponſalia bene & non meticuloſè ſtipulata ſunt effectuanda pag. 474. num. 23.

Pręces importunæ quæ prouenniunt à perſona, cui debetur reuerentia inducunt metum ex quo contractus Sponſalium reſcindi poteſt pag. 475. num. 26.

Impugnans promiſſionem Spouſalitiam tanquã metu extortam fatetur illam præceſſiſſe pag. 465. num. 1.

Allegans metum in contractu Sponſalium facto in loco vbi facilis erat recurſus ad Superiores, debet illum probare euidentiſſimè pag. 465. num. 2.

Matrimonium inualidatur ex proteſtatione præcedenter facta etiam abſente Parte dummodo ſic fiat ob iuſtam cauſam, vt ſi is, qui proteſtatur timet compelli ad Matrimonium pag. 83. num 38. S.

Proteſtatio Clandeſtina præcedens facta ab eo qui timet compelli ad matrimonium, vt euitetur ſcandalum immineus, ſuffragatur ad annullandum matrimonium poſteà purè contractum pag. 87. num. 48. S.

Neque tunc ſubſecuta copula illud validat, ſed iterandę ſunt ſolemnitatès Concilii ibid.

Limita quando illius nullitas eſſet adeò occulta quod in foro externo probari non poſſet ibid.

Quid ſi clandeſtina proteſtatio fieret à ſtupratore qui timet ad matrimonium cum ſtuprata compelli pag. 87. num. 49. S. Vide *Stuprum*

Metus iuſtè incuſſus non annullat matrimonium ibid.

Timor famę in Puellis ſi minetur quis illas promulgare impudicas, potens eſt facere illas ſuccumbere, & ſtuprum pat i pag. 88. num. 52. S.

Stuprator diſparit conditionis tam in nobilitate, quam in diuitijs, ſi pręmiſſa clandeſtina proteſtatione ſuper metu matrimonium purè contrahat, nullum eſt matrimonium pag. 90. num. 55. S.

Amplia etiamſi copulam extorſerit data ſpe matrimonij, ſed fictè ibid.

Maximè ſi mulier colligere potuit fictionem ex coplecturis ibid.

Deflorator etiam diſparis conditionis ſub vera promiſſione matrimonij tenetur ducere defloratam in Vxorem, & tunc proteſtatio præcedens ſuper metu non annullat matrimonium purè ſubſequens pag. 90. num. 56. S.

Amplia etiamſi ex matrimonio timerentur ſcandala, quando concurrit iuramentum ibid.

Contrarium ibid.

Repertus in ſtupro & coactus ab Attinentibus Stupratæ armata manu matrimonium contrahens, nullum eſt Matrimonium, etiamſi ſtuprator ad id de iure teneretur, & cogi poſſet per Iudicem pag. 90. num. 57. S.

Attinentes ſtupratæ non poſſunt aucthoritate, propria, ſi priuata cogere ſtupratorem ad matrimonium, licet poſsint inſtare coram Iudice, vt compellatur ibid.

Declara annullari matrimonium contractum in illo actu coactionis Parentum armata manu, ſecus matrimonium poſteà contractum cum præcedenti proteſtatione metua ibid.

Non videtur iniuſtum vt quis per minas diſponat aliquem ad faciendm de per ſe, quod facere de iure tenetur pag. 91. num. 58. S.

Iudex agnoſcens inualidatatem matrimonii à ſtupratore cum ſtuprata per metum contracti debet declarare nullum Matrimonium & cogere ſtupratorum ad contrahendum de nouo Matrimonium cum eadem in facieum Eccleſiæ ibid.

Limita ſi hoc medio tempore ſtuprator Matrimonium cum aliâ defecto contraxit. pag. 91. num. 59. S.

Etiamſi contraxiſſet ſecundum matrimonium pendente lite ſuper primo, & contrà inhibitionem ſpecialem Iudicis ibid.

Conſenſus periculoſus non pendet ab intentione.

ne inferentis metum, ſed ab ipſo metu materiali, à quo cogitur directè, & preciſe pag. 93. num. 64. S.
Omne id quod promittitur cauſa euitandi periculum, eſt metu coactum ibid.
Fraudes quæ concurrunt in Matrimonio cum ſtuprata metu Parentum minitantium contracto, & eiuſdem peſſimi effectus pag. 93. num. 65. & ſeqq.
Matrimonium ſi contrahat Iuuenis repertus cum Puella de nocte, ad terrorem iſtius attinentium minitantium illi necem eſt nullum ipſo iure pag. 91. num. 61. S.
Declara procedere ſi mortem minantur animo cogendi illũ ad matrimonium, vel niſi contrahat, ſecus ſi minantur ſimpliciter ad vindictam, quam vt effugiat ipſe offert Puellam ducere in Vxorem ibid.
Contrarium, & quod indeſtinctè ſit nullum etiamſi minę non dirigantur ad factum matrimonij pag. 92. num. 62. & ſeqq. S.
Nulla maior coactio quam facere actum metu inſtantis mortis, ſiue metus dirigatur ad illud factum ſiuè non ibid.
Solus timor vel alterius periculi probat conſenſum coactum ad aliquid dandum, vel ſe obligandum, licet metus ille non inferatur ad aliquod dandum, vel obligandum ibid.
Diſſenſus, & indignatio Patris inducit iuſtum metum ex hæreditationis in filio, & illi præbet iuſtam cauſam recedendi à Sponſalibus pag. 98. num. 81. S.
Amplia etiam non obſtante iuramentà in apocha promiſſionis appoſito ibid.
Vide coactio. minę Sponſalia Timor. Matrimonium ſtuprum

MILES MILITIA

Romani milites contra mauros & Numidas ſpe Victorię inducti ſunt vt vincerêtur p234n.25
Habens brachia impedita, alligata & motu carentia eſt incapax laborandi, & militandi pag. 36, num. 15. S.

M I N Æ

Timores, & minæ ſubſecutæ non attenduntur ad infringendam ſponſalitiam promiſſionem præcedenter ſtipulatam pag. 467. num. 6.
Nec ſunt iuſta cauſa ea diſſoluendi ibid.
Metus reuerentialis non dicitur graues ad impediendam libertatem conſenſus niſi ſimul concurrant graues minæ & quod minans ſolitus fuerit illas exequi. pag. 468. num. 8.
Ad metum grauem requiritur quod illum incutiens ſit potens, & minas probabilitèr executurus pag. 468. num. 9. pag. 471. num. 14.
Metus ex hoc capite quando excludatur pag. 471. num. 14.
Frater ætate minor præſumitur inhabilis ad validè minandum, & minas exequendum ergà ſororem ætate maiorem ibid.
Minæ eluſoriæ, & inconſideratè calore iracundię prolatæ, etiamſi grauiſſimę non excludunt libertatem conſenſus in matrimonio ibid.
Matrimonium ſi contrahat Iuuenis repertus cum Puella de nocte ad terrorem illius Attinentium minitantium illi necem eſt nullum ipſo iure pag. 91. num 61. S.
Declara procedere ſi mortem minantur animo cogendi illum ad matrimonium, vel niſi contrahat, ſecus ſi minantur ſimpliciter ad vindictam, quam vt effugiat ipſe offert Puellam ducere in Vxorem ibid.
Contrarium, & quod indiſtinctè ſit nullum, etiamſi minæ non dirigantur ad factum matrimonij pag. 92. num 69. & ſeqq. S.
Parentes ſtupratę in Flagrantis criminis deprehenſione naturalitèr, & plærumque babent impetum occidendi, & ſe vindicandi, non autem cogendi ad matrimonium pag. 93. num. 64. S.
Matrimonium ſtupratoris cum ſtuprata metu Parentum minitantium mortem eſt validum ſiuè minę, & metus tendunt ad Matrimonium ſiuè ſimpliciter dirigantur ad vindictam, quando ſtuprator in flagranti deprehenſus, de iure tenebatur præciſè ad Matrimonium pag. 94 num. 67. S.
Si verò ſtuprator nullo modo tenebatur ad Matrimonium, tunc illud eſt inualidum, ſiuè minæ mortis ad illud tendant, ſiue ſimplicitèr ad vindictam pag. 95. num. 69. S.
Et ſi tenebatur alternatiuè ad Matrimonium, vel ad dotem, validum erit ſi Minę ſolum ſiant animo vindictæ, ſecus ſi ad inducendum ad Matrimonium, ſed auctor dubitat de iſta diſtinctione pag. 95 num 68. S.
Parentes ſi minarentur accuſationem coram Iudice, niſi ſtuprator Puellam diſpenſaret, Matrimonium tali metu contractum eſſet validum pag. 95. num 69. S.
Declara procedere vbi accuſatio eſſet iuſta, puta ſi ſtuprator tenebatur præciſè ad Matrimonium vel ad pænam ſecus ſi ad nihil, vel ad pænam tantum tenebatur ibid.
Vide ſuprà Metus & V. Coactio.
Non videtur iniuſtum vt quis per Minas diſponat aliquem ad faciendum de per ſe quod facere de iure tenetur pag. 91. num. 58. S.

M I N I S T E R

Quæ ſit quantitas eleemoſynarum moderata vel exceſſiua reſpectu Fratrum Minorum, Miniſtrorum, & Cuſtodum arbitrio remiſſum eſt pag. 44. num. 82.
Si error eſt clarus in decreto Conciſtoriali, correctio fieri poteſt à Miniſtro abſque participatione R. P. D. Auditoris Sanctiſſimi pag. 196. num. 31.
Correctio facta per Miniſtros præſumitur ritè & rectè facta de licentia eorum, ſine qua fieri non poterat, ad excludendum delictum pag. 197. num. 32.

Præ-

Præſumitur pro validitate actus, & pro legalitate perſonę & officialis ibid.
Miniſtri induti paramentis Sacris aſſiſtentes Epiſcopo in conſecratione oleorum, tanquam cooperatores Epiſcopo coniunguntur, & ab eo non debent in honore ſeparari pag. 291 num. 9.
Et iſta coniunctio præualet illi generali quæ conſideratur intèr Epiſcopum, & Capitulum pag. 291. num. 10.
Dubitat de hoc aucthor & firmat contrarium quando adeſt ſtatutum Eccleſię ita diſponens pag. 291. num. 12. & ſeqq.
Prior maioris Carthuſię èſt etiam vti talis Miniſter generalis totius Ordinis Carthuſienſis pag. 57. num. 19. V.

M I N O R

Metus reuerentialis non datur in maiore ergà minorem pag. 469. num 10.
Metus reuerentiàlis vt conſideretur in ſorore reſpectu fratris maioris requiritur quod Frater ſtet in domo loco Patris familias gubernando minorem ibid.
Frater ætate minor præſumitur inhabilis ad valide minandum, & minas exequendum erga Sororem ętate maiorem pag. 471. num. 14.

M I S E R I C O R D I A

Priores Rectores, Vicarij, & Prioriſſæ Ordinis Carthuſianorum tenentur petere miſericordiam in Capitulo generali, & quomodò pag. 2. num. 3. V.
Et Capitulum faciendo miſericordiam alicui, eum deſtituit, & remouet ibid.
Prior maioris Carthuſię eſt ſubiectus Capitulo generali non minus quam cęteri Priores, & tenetur in illo Miſericordiam petère pag. 18. num. 20. V.

M I S S A

Canonicus Miſſam celebrans priuatam tempore diuinorum non dicitur intereſſe, nec gaudet diſtributionibus pag. 7. num. 26.
Fratres Minores poſſunt recipere quidquid eis traditur pro celebratione Miſſarum, & anniuerſariorum per viam Eleemosynæ pag. 52. num. 1.
Legata cum onere Miſſarum ſunt adimplenda ex parte hęredis abſolutè, & indiſtinctè, ſiuè Fratres ſint capaces ſiuè non pag. 13. n. 4.
Vide Fratres Minores.
Miſſę ſemper ſunt celebrandę, & meus Teſtatoris adimplenda, ne anima illius debitis ſuffragijs defraudetur ibid.
Sublata actione ciuili adhuc tenetur hæres celebrari facere Miſſas per Fratres legatarios ex obligatione naturali fidelitatis, & conſcientiæ pag. 56. num. 14.
Onera Miſſarum dèducenda ſunt de valore Beneficii ſimplicis, in quo non adeſt obligatio celebrandi per ſe ipſum; ſecùs ſi agatur de Cappellania Sacerdotali, ſeù Beneficio reſidentiali, & requirente perſonale ſeruitium pag. 16. num. 1. S.
Contrarium, reprobato Garzia. & ſequacibus pag. 16. num. 2. & ſeqq. & num. 5.
Impenſa pro celebratione Miſſarum quas Beneficiatus poſſet celebrare per ſe ipſum, licet ad id non teneatur, eſt voluntaria non neceſſaria ibid.
Celebratio Miſſarum eſt ſeruitium Beneficij, ſiuè Cappellania ſit ſimplex, ſiuè Sacerdotalis pag. 17. num. 3. S.
Etiamſi per alium exerceatur ibid.
Conſuetudo eximens ab onere reſidendi in Beneficio ſimplici non tollit quin celebratio Miſſarum alteri commiſſa cenſeatur voluntariè non neceſſario ibid.
Notatur Caſtropal. dicens quod ſi Cappellanus celebret per ſe ipſum, ſtipendium ei cedat, non vti Beneficij prouentus, ſed vti merces laboris perſonalis pag. 17. num. 5. S.
Beneficium ſi pro Miſſis celebrandis fuit erectum, ſtipendium earum eſt prouentus Beneficii ibid.
Fundator in erectione Cappellaniæ cum onere Miſſarum dicitur aſſignare omnes redditus pro miſſis ibid.
Et licet Titularis alteri per quem celebrare facit ſoluat minus, & reſiduum ſibi applicet, tamen illud reſiduum non deſinit eſſe ſtipendium Miſſarum ibid.
Vnicus redditus aſſignatus Cappellaniæ non poteſt ſcindi, & diuerſo iure cenſeri, licet pars eius diſtribuatur deputato ad celebrationem Miſſarum pro exonerando Titulari ibid
Onera Miſſarum an ſint detrahenda à reddìtu Beneficii, ad cuius titulum quis petit promoueri, ad effectum conſtituendi ſummam requiſitam ex conſtitutione Innocentij XII. quæ incipit ſpeculatores pag. 18. num. 8. S.
Non ſunt detrahenda, niſi in fundatione cautum fuerit, quod in caſu impedimenti teneatur Beneficiatus celebrare per alium pag. 18. num. 9. S.
Et dummodò interim donec aſcendat ad Sacerdotium, pro rata Miſſarum aliunde habeat vnde viuere poſſit ibid.

M A S S A

Fructus maſſæ groſſæ debentur omnibus Canonicis qui reperiuntur tempore eorum diſtributionis, non illis ſolum qui aderar tempupore quo ſunt maturari pag. 60. num. 13. S.

M A T E R

Mater non habet ius impediendi matrimonium Filij niſi in defectum patris, & Aui pag. 98. num. 83. S.

M I T R A

Mitra Epiſcoporum & Abbatum in Synodis Prouincialibus quomodò differant inter ſe pag. 41. num, 5. S.

MO.

Google

M O B I L E

Cor hominis eſt mobilius omni mobili pag. 85. num. 43. S.

M O D I C V M

Medicum & nihil fructuum videntur ęquiparari pag. 6. num. 17.

Modicum & nihil æquiparantur pag. 483. num. 2. pag. 356. num. 7.

odica coactio licita eſt parentibus & Conſanguineis ad matrimonium pag. 470. num. 13.

M O D V S

Vnus mòdus illicitus per Teſtatorem expreſſus non vitiat alium modum licitum p. 18. n. 18.

Expræſſio ſortis non vitiat legatum vſusfructus relictum ſub modo licito eleęmoſynæ Fratribus minoribus ibid.

Legatum Fratribus minoribus caducatur ſi fuit expreſſus ſolus modus illicitus, vt ſi legata ſit proprietas fundi ad habendum, & poſſidendum iure proprio, & in perpetuum pag. 18. num. 19.

Legatum fratribus minoribus relictum modo licito valet abſque dubio pag. 22. num. 34.

Expræſſio vnius modi liciti non vitiat alium licitum pag. 26. num. 43.

Vide Fratres Minores.

Pactum præponderat verbis, & attenditur effectus non modus pag. 324. num. 59.

Patroni poſſunt inter ſe conuenire circà modum, & formam præſentandi pag. 269. num. 35. pag. 272. num. 46. pag. 278. num. 57.

Verba ſubiunctiui modi, ſeu temporis ſemper importat tempus futurum pag. 25. n. 28. V.

M O L E S T I Æ

Ad interrumpendam triennalem requiritur moleſtia Iudicialis illata ex actu valido, vel extraiudicialis præſeferens actum turbatiuum poſſeſſionis pag. 397. num. 56.

Moleſtię extraiudiciales, & de facto, adhoc vt interrumpant triennalem requiritur quod ſint illatæ circà ipſam poſſeſſionem & perceptionem fructuum pag. 395. num. 48. & ſeq.

Et ſimplex conatus non ſufficit, niſi turbetur poſſeſſor mediante facto poſitiuo ibid.

M O L I N E S

R. P. D. Ioſeph Molines Sacrę Rotæ Auditorum Decanus laudatur pag. 408. num. 10.

M O N A C H V S

Paria ſunt tonderi, & Monachum fieri, pag. 157. num. 52.

Monacho, & Religioſo indiſtinctè prohibetur extrà ſuum Monaſterium manere, & diuagari pag. 374. num. 2.

Et procedit prohibitio non ſolum quando intitulatur extra Monaſterium ad beneficia ſęcularia, ſed etiamſi obtineat aliquod Hoſpitale ad ſolum regimen, & adminiſtrationem ibid.

S. Pachominus primus Monachorum in communi viuentium Pater pag. 12. num. 12. V

Eius Regulam ei dictauit Angelus ibid.

Carthuſianorum propoſitum cunctis latinorum Eccleſię monachorum inſtitutis præferendum pag. 13. num. 12. V.

Monachi Benedictini antiquitus non regebantur ab vno tantùm capite generali, ſed vnumquodque Monaſterium a ſuo particulari ſuperiore ſeu Abbate gubernabatur, pag. 13. num. 14. V.

Monachi olim ſubiecti erant aucthoritati Epiſcoporum pag. 22. num. 24. V.

Vide etiam *Regulares*.

M O N A S T E R I V M

Monaſterium habens ius conferendi hoſpitale ſæculare non poteſt illi præficere perſonam Regularem pag. 374. num. 1.

Per vnionem monaſterio Hoſpitale ſęculare non efficitur regulare, præſertim ſubſecuta contraria obſeruantia pag. 378. num. 19.

Ordinarius monaſterij ſeu conuentus Regularis nemo poteſt vocari, niſi eius proprius & particularis prælatus pag. 349. num. 24.

Proprius monaſterij Prælatus eſt Abbas non autèm Epiſcopus. pag. 349. num. 22. pag. 350. num. 28.

Abbas pro Parochiis monaſterio annexis poteſt deputare Vicarium ſine aliqua approbatione Epiſcopi pag. 350. num. 27.

An habeat facultatem benedicendi Concionatores deſtinatos pro Eccleſia monaſterii, & aliis Parochialibus intra diſtrictum Abbatiæ pag. 349. num. 26.

Quod non habeat pag. 350. num. 28.

Epiſcopus donans Eccleſiam monaſterio exempto cum cappellis habitis, & habendis, donaſſe cenſetur vt ſit exempta, non autem quoad prouentus temporales ipſius Epiſcopi pag. 351. num. 30.

Nouitiatus poteſt incohari etiam cum habitu ſæculari permanendo in monaſterio, pag. 157. num. 52.

Signantèr in Chartuſianis ibid.

Vide *Nouitius*.

Monaſterium legitimè ſuccedit in Iurepatronatus, & in omnibus iuribus ſuarum monialium pag. 84. num. 21.

S. Benedictus geſſit Præfecturam generalem Monaſteriorum omnium quæ ipſe extruxerat pag. 14. num. 14. V.

Et id fuit familiare omnibus monaſticorum Ordinum Parentibus ibid.

Diſpoſitio Concilii Tridentinii cap. 6. ſeſſ. 25. de Regular. licet præſcribat formam electionis, non tamen iubet ſemper electiones fieri, nec obſtat quiaȧ prælatus ſuperior aucthoritate ſeu Officii prætermiſſa electione

poſſit al cui monaſterio, vel Prouinciæ de Superiore prouidere pag. 15. num 5. V.
Capitulum generale habet authoritatem suprà omnes domos, & monaſteria. & Prouincias pag. 17. num. 18. V.
Et poteſt facere ordinationes quibus reſtringãtur Priuilegia, & facultates, ſiue perſonis ſiue monaſteriis ſibi ſubditis competentes, pag. 18 num. 19 V.
Fere omnium Ordinum monaſticorum Priores, ſiuè Abbates monaſteriorum locales eliguntur per Capitula generalia, ſiue alia Capitula maiorum nulla relicta quoad hoc facultate Capitulis Conuentualibus, ſiue localibus pag. 27. num. 31. V.
Enumerantur plures Regularium Ordines in quibus ita ſeruatur ibid.
Vide ſuprà *Monachus*.

MONDRICARDVS

Mondricardus Dottara fuit primus præpoſitus Colleg.aeç Eccleſiæ S. Egidii Ciuitatis Cremonenſis pag. 175. num. 1.

MONIALIS

Pius V. bona Conuentualium in Hiſpania Monialibus applicauit ſub obligatione ſoluendi certam quantitatem annuatim minoribus, iniuncto illis onere ſatiſfaciendi officiis, ad quæ tenebantur Conuentuales, pag. 43. num. 80.
Pariſiis Fratres de Auemaria annuam perpetuam eleemoſinam a monialibus habent, pag. 48 num 92.
Vide ſupra *Monaſterium*.

MONITORIVM

Productio monitorii, & ſimplices citationes non interrumpunt triennalem, pag. 395. num. 51.

MONSTRVM

Non debent in eadem Ciuitate apparere duo Capita quaſi monſtrum, pag. 27. num. 6. S.

MORA

Dilatio in gratia eſt mora non conditio differens non ſuſpendens pag. 121. num. 9.
Stante pacto quod in caſu reſeruationum nec vllo caſu aut quauis de cauſa etiam legitima poſſit Papa vel Ordinarius conferre, negligente Patrono eſt locus præfixioni termini arbitrio Ordinarii, quo elapſo prouiſio fieri poteſt iure deuoluto, pag. 371. num. 41.
Sed etiam poſt terminum Patronus admitti debet ad purgationem moræ, ſi velit ſtatim præſentare re adhuc integra, id eſt prouiſione non ſecuta ibid.
Mores Vide *Mors*

MORS

Extenſio conſenſus etiam poſt mortem Reſignantis de iure communi fieri poteſt, pag 127. num 27.
Procurator poſt mortem Conſtituentis poteſt cępta per eum conſumere non autem noua inchoare, ibid.
Extenſio conſenſus poſt mortem indiſtinctè prohibita fuit ex Conſtitutione Pii V. qua fuerunt correctę priores Conſtitutiones Alexandri VI. & Leonis X. pag. 126. num. 23.
Vide Conſenſus Reſignatio,
Donatio pure, & libere facta inter viuos dicitur perfecta ètiamſi vires habere tantum debeat poſt obitum donantis pag. 120. num. 9.
Duobus habentibus æqualia ſuffragia maiorem partem electorum conſtituentia ſi alter eorum moriatur, electio in ſuperſtite remanet neceſſaria, pag. 109. num. 106. & 115.
Caſus abſentiæ coactæ, & violentæ eſt quando quis ob inimicitias capitales cogitur ſtatim deſcendere ad auertandum imminens periculum mortis pag. 10. num. 9 S.
Xenia data per nouos Cardinales non pertinent ad Cameram Pontificis Creatoris prædefuncti, ſi mors illius continget ante expeditionem Legatorum cum birettis, vel antequàm legati ad locum deſtinatum peruenerint Biretta tradiderint, & acceperint Xenia pag. 57. num. 3 S.
Cubiculariis Pontificis debentur Xenia etiam non exacta tempore mortis eiuſdem, ſi iam antè mortem habebant ius ad exigendum pag. 59. num. 8. S.
Fructus beneficij maturati, & ſeparati a ſolo tempore mortis Beneficiati, licet non exacti pertinent ad hæredes illius non ad ſucceſſorem in beneficio pag 59. num. 11, S.
Hæres Cameræ extinctę per mortem Pontificis ſunt illius Cubicularij poſt finitum Officium, non autem Camera Pontificis ſucceſſoris pag. 60. num. 12. S.
Camera Pontificis extinguitur per mortem ipſius pag. 60. num, 14. S.
Matrimonium ſi contrahat Iuuenis repertus cum Puella de nocte ad terrorem iſtius attinentium minitantium illi necem, eſt nullum ipſo iure pag. 92. num. 61. S.
Declara procedere ſi mortė minantur animo cogendi illum àd matrimonium, vel niſi contrahat, ſeçus ſi minantur ſimpliciter ad vindictam, quam vt effugiat ipſe offert Puellam ducere in Vxorem, ibid.
Contrarium, & quod indiſtinctè ſit nullum etiamſi minæ non dirigantur ad factum Matrimonii pag. 92. num. 92. & ſeqq. S.
Nulla maior coactio, quam facere actum metu inſtantis mortis, ſiuè metus dirigatur ad illud factum ſiuè non ibid.
Solus timor mortis vel alterius periculi probet conſenſum coactum ad aliquid dandum, vel ſe obligandum, licet metus ille non in-

feratur

eratur ad aliquid dandum, vel obligandum ibid.
Matrimonium Rei cum filia Iudicis, vt mortis pœnam euitet, eſt validum p. 93. num. 66. S.
Matrimonium ſtupratoris cum ſtuprata metu Parentum minitantium mortem an, & quando ſit validum necne pag. 94. num. 67. S.
Vide *Stuprum*.

M O R T V A R I A

Canonici priuilegiati in abſentia quoad diſtributiones non poſſunt gaudere anniuerſarijs & mortuarijs pag. 4. num 50.
Mortuaria, & Candelæ aut cerei ſi diſtribuuntur ad manus ſingulorum non debentur abſentibus etiam legitimè, ſecus ſi dantur inſeparatè Camerario, aut alteri Capitulum repræſentanti pag. 9. num. 33.

M O R T V V S

Conſenſus mortui non datur nec ſupplicatio, pag. 133. num. 41.
Vide Conſenſus Reſignatio.

M O S

Abbas dare poteſt teſtimoniales dè vita & moribus eorum qui illi ſubiiciuntur in Criminalibus ſaltem cumulatiuè cum Epiſcopo pag. 346. num. 12.
Non tamen ſufficiunt, ſed requiruntur etiam illæ Epiſcopi pag. 350. num. 28.
Fundator præſumitur ſe conformare cum more Regionis pag 410 num. 25.
In beneficio Curato præferri debet qui non habet maculam circà mores alteri qui fuit alias inquiſitus ſuper Crimine, ſecundum Lotterium pag. 19. num. 1. S.
Contrarium pag. 19. num. 2. S.
Diſtingue vt ibid.
Indigna ſponſa dicitur, quando attento more Regionis, aliiſque circumſtantiis ſponſus abſque Parentum, ac parentelæ de decore còpulari non poteſt pag. 100 num. 88. S.

M O Z Z E T T A

Ornamenta Mozzettæ, & Rocchetti inſigniora non denotant iuriſdictionem, & geſtare poſſunt non ſolum in Eccleſia, ſed etiam in proceſſionibus, & alijs functionibus Eccleſiaſticis pag. 42. num. 9. S.

M V L C T A

Si Iudex terminauit officium ſuum tempore quo mulcta erat decreta, ſed nondum incamerata, adhuc ad eum pertinet, & non ad ſucceſſorem in officio pag. 58. num. 5. S.
Amplia etiam in terminis ſtatuti ordinantis deberi Iudici mulctam incorporatam, & exactam, ibid.

M V L I E R

Mulieres quę virum non habent vacare dicuntur, & quare pag. 324. num. 57.
Mulieres pro receſſu a ſponſalibus aliquando cauſam rationabilem falſam adducunt, occultando veram irrationabilem p. 475. n. 29.
Voluntas mulieris nubendi Conciui potius quã extero facile mutari potuit attenta dignitate Viri & illius patriæ pag. 467. num. 5.
Voluntas mulierbus præſertim circà Matrimonium, regulariter eſt momentanea varia, & mutabilis. ibid.
Præſumptio Iuris iuxta quam nemo pręſumitur mutare voluntàtem non procedit in muliere. ibid.
In ſponſalibs conditionalibus nullum conſideratur detrimentum famæ mulieris ſi ob defectum conditionis matrimonium non ſequatur pag. 71. num. 4. S.
Nec ex eis oritur Iuſtitia publicæ honeſtatis. ibid.
Et ſi ex eis conſiderari poſſet aliquod pręiudicium mulieris, ipſi ſibi imputare deberet quare ſub tali conditione contraxerit, & nihil imputari Viro, qui ſub honeſta conditione non improbata contraxit ibid.
Mulier quæ iam alteri nupſit nullum damnum allegare poteſt in conditione ſuæ famæ, vel in fundamento ſcandali, aut alterius cuiusuis cauſæ, ineffectuatione priorum ſponſalium pag. 72. num. 7. S.
Naturalis Verecundia fuit grande fręnum muliebris apperentiæ, & in continentiæ pag. 88 num. 52. S.
Stuprator diſparis conditionis ſub ficta promiſſione nubendi non tenetur nubere, nec ad dotem, ſi mulier viderit, vel videre poterit ſe decipi, ſecus ſi fuerit ignara qualitatis Viri, vel iſte taliter promiſit, vt illa ei prudenter crediderit pag. 90. num. 56. S.
Mulieri actrici non ſufficit probare promiſſionem in genere, & fieri debet ſemper interpretatio contra ipſam vt promiſſio intelligatur de ſolis ſponſalibus in futurarum pag. 97 num. 75. S.
Præſumptio Matrimonii contracti non inducitur ſtante diſparitate tam diuitiarum, quam nobilitatis inter Virum & mulierem, pag. 97. num. 76. S.
Et ſtante hac diſparitate, conſenſus ſemper præſumitur fictus. pag. 97. num. 77. S.
Cauſa iuſta recedendi a ſponſalibus eſt diſparitas diuitiarum, & nobilitatis intèr Virum, & mulierem pag. 98 num. 80. S.
Vide etiam *Puella ſponſa*.

M V L V S

Priuilegium concedens Prælatis inferioribus vſum Pontificalium ità operatur ſicut genitalia in Mulis quæ ſunt ſterilia, & infructuoſa pag. 23. num. 7. S.
Munera Vide *Munus*.

MVNVS

Metus in ſponſa excluditur ſi abſente eo qui metum incutere prætenditùr, ſponſum in domo excipiat illiuſque munera acceptet, ac geſſet pag. 472 n. 17.

Munera iam debita intelliguntur etiam exacta quantum ad effectum iuris. licet non exacta dè facto pag. 58. num 6 S.

Xenia ſeù munera dari ſolita per Cardinales promotos Cubicularijs participantibus, an ſpectent ad Cubicularios Pontificis qui creauit, & de tempore diſtributionis Munerum mortuus eſt, vel ad illos Pontificis ſucceſſoris pag. 56. n. 1 S.

In materia voluntaria Xeniorum & Munerum totum regulatur ab intentione donantis ibid.

Vide *Xenia*.

In caſu abſentiæ propter aliquod munus, & Reipublicæ officium non eſt neceſſaria licentia ſuperioris, etiam vbi agitur de Prælatis, & alijs Curam Animarum habentibus pag. 9. num. 3. S.

MVTATIO

Mutationes antiquorum inſtitutorum, & rituum Regulariter vergunt in peius, pag. 135. n. 48.

Qui declarat quidquid de iure ſubauditur nihil diſponit nihil variat nihil immutat, pag. 316. num 31.

Potius præſumitur perſeuerantia in eodem propoſito, quam mutatio voluntatis p. 338. n. 6.

Nemo repentè mutatur de bono in malum ſed paulatim, pag. 353 n. 3.

Ad inducendam mutationem primæui ſtatus ſæcularitatis Hoſpitalis in Regularem non ſufficit quadragenaria, niſi ſimul concurrant bona fides poteſtas, & voluntas ſuperioris, pag. 375. n. 8.

Prior Regularis non habet poteſtatem mutandi ſtatum ſæcularem Hoſpitalis, pag. 375. n 9.

Legatus non poteſt immutare ſtatum ſæcularem Hoſpitalis in Regularem. pag. 376. n. 12.

Solus Papa poteſt immutare ſtatum ſæcularem Hoſpitalis pag. 376. n. 10.

Vide Hoſpitale.

Mutatio Voluntatis non præſumitur p 430. n. 14

Non procedit hoc in Muliere, pag. 467. n. 5.

Voluntas muliebris, præſertim circà matrimonium, regularitèr eſt momentanea, varia & mutabilis, ibid.

Voluntas Mulieris nubendi Conciui potius quam extero facile mutari poteſt attenta dignitate Viri, & illius Patriæ ibid.

Ex obſeruantia immutari poteſt natura Iuriſpatronatus, & de hæreditario fieri gentilitium vel mixtum pag. 109. n. 17. S.

Et mutatur illius qualitas per duas tantum præſentationes effectuatas inter Compatronos. ibid.

Et dicta immutatio non poteſt impugnari ab hæredibus, & ſucceſſoribus eorum qui mutationem induxerunt pag. 109 n. 18. S.

Si tamen mutatio facta eſſet de gentilitio in hæreditarium poſſet inpugnari a ſucceſſiuè vocatis, & venientibus ex perſona propria. pag 109 num. 19. S.

Limita ſi iſti eſſent hæredes eorum qui mutationem induxerunt ibid.

Mutatio qualitatis Iuriſpatronatus gentilitii in hæreditarium valida eſt abſque conſenſu Ordinarii ibid.

Mutatio Officialium alitèr fieri nequit quam deſtituendo remotos a gradu, & inſtituendo alios ſubrogatos pag. 3. num. 3. V.

N

NARRATIVA

IN Secretaria Breuium dantur expeditiones iuxtà narratiuam patentium pag. 197. n. 34.

Aſſertiua in litteris ad ſupplicationem Partis non præiudicat tertijs ibid.

Narratiuæ factæ ab anteceſſoribus ſufficiunt ad probationem valoris requiſitam a regula 4. Cancellariæ pag. 418. n. 30.

Narrata ſi non iuſtificantur, gratia omnino concidit pag 14. num. 15. S.

Ampliа etiam in ijs quæ non retraxiſſent Pontificem a conceſſione gratiæ, ſtante clauſula vt aſſeris ibid.

Clauſula vt aſſeris obgligat narrantem ad iuſtificandum aſſertum, ſi litteris vti velit, ibid.

Captioſa, & obſcura narratiua ex qua Papa poteſt decipi gratiam reddit ſubreptitiam. pag. 39. num. 10. S.

NATALIA

Priuilegium Conclauiſtarum diſpenſat etiam ſuper defectibus Natalium pag. 462. n. 7.

Non eſt maius diſpenſare ſuper defectu Natalium, quàm ſuper irregularitate ob Caſtrationem ex cauſa Cantus ibid

Nihil peccauerunt in defectu Natalium qui ſic ſunt nati ibid.

NATIVITAS

Omnis res per quaſcumque cauſas naſcitur per eaſdem diſſoluitur pag. 3. n. 4. V.

NATVRA

Natura Iuriſpatronatus quoad illius Eccleſiaſticitatem ſeù Laicalitatem vnicè deſumitur ex qualitate bonorum quæ fuerunt in illius erectione erogata, pag. 421. n. 41.

Nihil tam naturale quam eodem genere quodque diſſoluere quo legatum eſt p. 3. n. 4. V.

NATVRALIS

Mens Hominis eſt naturalis & facillimè natu-

ram

ram ſequitur pag. 115. n. 35. S.
Ex generali conſuetudine, & vſu loquendi totius Italiæ Naturales dicuntur de domo, & familia pag. 116 num. 39. S.
Naturales comprehenduntur in diſpoſitionibus ad commodum illorum de familia, vbi concurrit vſus Regionis, & communis agnitio eorum pro legitimis, & de domo ibid.
Verbum Familia quandoque ex circumſtantiis, intelligitur naturalitèr non ciuilitèr, pag. 116. num. 38 S.
Naturales ex ſoluto & ſoluta progeniti minora in iure patiuntur obſtacula quam illegitimi ſuſcepti ex damnato coitu, tam ad effectus honorificos, qua m ſucceſſionis. pag. 116. num. 40. S.
Iuſpatronatus facilius tranſit ad Naturales familiæ quam ad penitùs extraneos pag. 116. num. 41. S.
Vide etiam *Legitimus Illegitimus Natalia*.

NECESSITAS

Fratribus minoribus licet triticum, & alia ſuperabundanter vltra neceſſitatem accipere, vt illa commutando, vel vendendo alia neceſſaria ſibi quærant pag. 44 num. 82.
Illa ſolum dicitur quantitas exceſſiua certarum eleemoſynarum quæ mendicitatem a Conuentu prorſus excludit, vel opus auaritię creditur non ſubleuandæ neceſsitatis. ibid.
Potentium ſupplicationes & inſtantiæ vim habent neceſsitatis pag. 475. num. 26.
Idem in donis eorum.
Exceſsiuitas numeri Religioſorum conſiderari debet iuxtà neceſſitatem populi in ſpiritualibus. pag. 8. num. 8. S.

NEGLIGENTIA

Nulla datur negligentia in Collatore qui non adeſt pag. 250 num. 42. pag. 252. num. 49.
Beneficia de Collatione alicuius dignitatis ſi vacant illa dignitate vacante non dicuntur ad ſuperiorem deuoluta, quia non datur negligentia in inferiore dignitate vacante, pag. 250 num. 42.
Epiſcopus licet ex propria culpa ſit ſuſpenſus, tamen habetur pro legitimè impedito nec imputatur de negligentia pag. 487. n. 25
Pactum quod etiam in caſu Reſeruationum Apoſtolicarum, nec vllo caſu, aut quauis de cauſa etiam legitima poſſit Papa vel Ordinarius conferre abſque præſentatione comprehendit etiam caſum negligentię patronorum in pręſentando infra quadrimeſtre pag. 371. num. 41.
Erit tamen locus pręfixioni termini arbitrio Ordinarij, quo elapſo prouiſio fieri poterit iure deuoluto ibid.
Sed etiam poſt terminum Patronus admitti debet ad purgationem moræ ſi velit ſtatim pręſentare re adhuc integra, ideſt prouiſione non ſecuta ibid.

N E M O

Nemo pręſumitur iuri ſuo imprudenter renunciare pag. 111 num 25 S.
Nemo dat quod non habet pag. 19 n 20 V.
Nemo plus iuris in alium transferre poteſt quam id quo ipſe potitur, ibid.

N E P E S I N V S

Epiſcopus Sutrinus, & Nepeſinus denominatur à digniori pag. 190. num. 11.

N E P O S

Ad euitandam vocationem extranei excluſiuam Agnatorum verba debent impropriari, & filiorum nomine comprehendi Nepotes pag. 262. num. 15.

N E R O

Nero vt eſſet indifferens cum Quadrato & Corbulo ſuper gloria pacis Parthorum contendentibus quid fecerit pag. 207: num. 58.
Nero Cirenenſibus agros vſurpatos conceſſit pag. 42. num. 7. S
Neronis cum quodam Pythagora neſandum Coniugium coram Populo cęlebratum pag. 73. num. 12. S.

N I C O L A V S

Declarationes Nicolai III. Clementis VIII. & Vrbani VIII. ſuper capacitate Fratrum Minorum retinendi legata annua pag. 43. num. 80.
Aucthor Regulæ 8. fuit Nicolaus V. pag. 409 num. 13.
Sed Vide pag. 418. num. 30. pag. 425. n 51.
Declara vt illam in ſcriptis redegerit, ſed iam anteà vigeret illa, & aliæ regulæ pag. 409. num. 13. pag. 455. num. 51.
Fundationes etiam antè Nicolaum V. poſſunt cenſeri excluſiuę reſeruationis menſium pag. 409. num. 13.

N I G E R

Rubrica habens ſenſum perfectum ſufficit ad decidendum quomodò intelligi debeant contenta in nigro pag. 299. num. 38.

N I H I L

Modicum & nihil æquiparantur pag. 456 num 7. pag. 483. num. 2.
Modicum, & nihil fructuum videntur æquipari pag. 6 num. 17.
Nihil in mundo tam clarum quod non valeat aliqua dubitatione, ſeù Hominum cauillatione offuſcari pag. 214. num. 126.

N O B I L I T A S

Ad conſeruationem nobiliſsimæ familię facilius inducitur admiſsio Maſculorum, & fœminarum excluſio p. 285. n. 24.

Iu

In materia ſanguinis, & nobilitatis, confeſsio non preiudicat fratri Confitentis pag. 167. num. 18.
Nec confeſsio Patris præiudicat filio ibid.
Vbi illegitimi gaudent nobilitate Parentum filius legitimus ſpurij debet admitti ad Beneficium de iurepatronatus, etiamſi verba fundationis ſint ciuilia & non naturalia pag. 168. num. 24.
In Hiſpania ex consuetudine filii illegitimi gaudent nobilitate Parentum ibid.
Nobilis non præſumitur voluiſſe committere actum facinoroſum, & propriæ nobilitati indecorum pag. 471. num. 14.
In Hiſpania Illegitimi gaudent nobilitate Parentum, ac veniunt appellatione illorum de agnatione domo & Caſata pag. 19 num. 3. S.
Error circa qualitatem diuitiarum, & Nobilitatis non vitiat Matrimonium p. 82. n. 37. S.
Limita quandò illa qualitas fuit appoſita per viam conditionis ibid.
Amplia limitationem etiamſi conditio non fuerit expreſſa in actu Matrimonij coram Parocho, & teſtibus, ſed ſufficit quod præceſſerit pag. 83. num. 38. S.
Stuprator diſparis conditionis tam in nobilitate quam in diuitiis, ſi præmiſſa clandeſtina proteſtatione ſuper metu matrimonium purè contrahat, nullum eſt Matrimonium pag. 90. num. 55. S.
Amplia etiamſi copulam extorſerit data ſpe Matrimonij ſed fictè ibid.
Maximè ſi Mulier colligere potuit fictionem ex coniecturis ibid.
Vide *Stuprum*
Præſumptio Matrimonij contracti non inducitur ſtante diſparitate tam diuitiarum quam Nobilitatis intèr Virum, & Mulierem pag. 97. num. 76. S.
Et ſtante hac diſparitate, conſenſus ſemper prçſumitur fictus pag. 97. num. 77. S.
Diſparitas diuitiarum, & Nobilitis inter Virum, & mulierem eſt iuſta cauſa recedendi Sponſalibus pag. 98. num. 80. S.
Inclinandum magis pro qualitate familiari, ſeù gentilitia Iurispatronatus, quam pro hæreditaria in familia nobili, ſeù alicuius qualitatis pag. 108. num. 14. S.

N O L L E

Eius eſt nolle qui poteſt pag. 3. num. 4. V.
Nolens ſeruare promiſſa ſponſalia compelli poteſt per cenſuras moderatè vt de nolente fiat volens pag. 98. num. 81. S.
Si tamen ſit pertinax debet Iudex eum abſoluere etiam nolentem ibid.

N O M E N

Probans eſſe quem filium Petri N. non probat deſcendentiam à fundatore ſi aderant in Ciuitate plures eiuſdem nominis, & cognominis pag. 169. num. 29. pag. 173. num. 31
Limita ſi habet præſentationem à Patrono pag. 169. num. 30.
Item limita ſi frater eius fuit alias prçſentatus & obtinuit beneficium per ſententiam, reiecta tali exceptione canonizantem parentelam ibid.
Expreſſio nominis decani dicitur facta tanquam de perſona clariori intra Capitulum, & non probat iuriſdictionem reſidere penes ſolum decanum pag. 403. num. 77.
Nomen Præpoſiti per ſe non adaptatur Parocho, vel Plçbano pag. 178. num. 16.
Poteſt tamen eſſe Parochus retento nomine Præpoſiti ex quo cura animarum eſt penes Collegium, & exercetur per Prçpoſitum tanquam caput eiuſdem ibid.
Iura Collegij remanent etiam in vno, & apud ipſum ſtat nomen totius Vniuerſitatis pag 179. num. 19.
Caſtrum Durantis dum in Ciuitatem, & Cathedralem erectum eſt aſſumpſit nomen Vrbaniæ ab Vrbano VIII. pag. 214. num. 76.
Nomen Patroni verificatur & prçdicatur de quocumque poſſidente, & habente Iuspatronatus, licet extraneo, & non de genere fundatoris pag. 12. num. 4. S.
Cardinales Titulares nomen ſumunt à ſua Eccleſia vt facit Mulier reſpectu ſui viri pag. 64. num. 23. S.

N O M I N A T I O

Nominatus ab Inferiore metitur ius ſuum non à nominante ſed à Superiore inſtituente pag. 252. num. 49.
Electio impropria & larga, in qua vnuſquiſque publicè, & palam manifeſtat in Capitulo votum ſuum, reſoluitur in ſimplicem nominationem pag. 382. num. 2.
Et ſufficit ad eam ſimplex conſenſum Collegii quomodolibet explicatus ſiuè verbis, ſiue factis pag. 382. num. 3. pag. 398. num. 58. & 59.
Decretum Reſeruationis appoſitum in prouiſione ſecundi beneficii incompatibilis tollit omnem aliam diſpoſitionem & ius ſiuè prouidendi, ſiue nominandi, etiam Cardinalium pag. 442, num. 37. & 42.
Conſenſus alterius collatoris ſuperueniens poſt liberam prouiſionem Apoſtolicam non habet vim nominationis, ſed potius redolet agnitionem proprii non iuris pag. 444. n. 43.

N O T I T I A

Aliud eſt procedere ſine figura Iudicii, aliud procedere ex notitijs priuatis, & ſecretis pag. 354. num. 10.
Prçlatus etiamſi poſſit ex ſecretis notitijs electionem caſſare in prima inſtantia, tenetur tamen illas manifeſtare in gradu appellationis pendente cauſa coram Iudice Superiore pag. 354. num. 11.
Et illi non creditur circà cauſas ex quibus aſſerit irritaſſe pag. 354. num. 12.
Cauſa irritandi electionem etiamſi deſumi poſſit ex priuatis, notitijs, & ſecretis, debet ta-

tamen eſſe grauis, & rationabilis, & quæ apta ſit iuridicè probari ſi fuerit neceſſe pag. 355. num. 13. & 14.

Maximè ſi tendant ad probandam inaptitudinem, & inhabilitatem electi pag. 355. n 15.

Atteſtationes ſuper habilitate electi præualent contrariis ſecretis notitijs pag. 355. num. 17.

Vide Electio.

NOVITAS NOVVM

Nouitas contra inueteratam conſuetudinem non eſt permittenda pag. 197. num. 35.

Non quidquid vetus eſt melius eſt, nec quidquid eſt nouum reſpui debet pag. 12. n. 11, V.

NOVITIVS

Nouitius ſi non profiteatur & ad ſæculum reuertatur non recuperat beneficia renunciata intuitu ingreſſus in Religionem p. 139. n. 2.

Contrarium pag. 142 num. 12 & ſeqq. pag. 155. num. 46. pag. 159. num. 47.

Ex diſpoſitione Concilij ſeſſ. 25. cap. 16. de Regular. nulla renunciatio Nouitij valet niſi fiat cum certis ſolemnitatibus, & cum conditione quod effectum non ſortiatur niſi ſecuta profeſſione pag. 140. num. 3.

Solemnitates à Concilio requiſitæ in renunciatione per Nouitium facienda non habent locum in reſignatione beneficiorum pag. 140. num. 4. & ſeqq.

Nouitius ſi non profiteatur & ad Sæculum reuertatur non recuperat beneficia reſignata ſi habet aliundè vndè ſe alat, ſecus ſi non habet vel ſit ordinatus ad titulum eiuſdem beneficii pag. 141. num. 8. & 10.

Nouitius ſi non profiteatur, & reuertatur ad ſeculum recuperat beneficia reſignata, de veriori, & magis communi pag. 142. num. 12. & ſeqq pag. 159 num. 57.

Authores contrariæ opinionis refelluntur pag. 143 num. 15 & 16.

Non eſt præſumendum ingreſſurum Religionem voluiſſe reſignare beneficium quod ſolum habebat in bonis etiam quando profeſſionem non emitteret pag. 145 num. 21.

Nullitas renunciationis ob non ſeruatas ſolemnitates Concilij ſeſs. 25 cap 16. locū habet etiamſi Nouitius poſtea fuerit profeſſus pag. 145 num. 20.

Et beneficium ex capite dictæ nullitatis poſſet impetrari contrà Reſignatarium à Dataria tanquam vacans per profeſſionem ibid.

Conſtitutio Concilii ſeſſ. 25. cap. 16. de Regular. non habet locum in Renunciationibus quæ fiunt per Nouitium ante habitus ſuſceptionem pag. 146. num. 23. pag. 157 num. 51.

Amplia etiamſi Renunciatio expreſsè fieret intuitu Religionis ibid.

Diſpoſitio Conciliaris habet locum in Reſignatione beneficii per nouitium facta, licet, mandatum confecerit ante ingreſſum, ſi conſenſus præſtetur poſt ingreſſum pag. 148. num. 26.

Conſenſus reſignationi ſi præſtetur intrà annum Nouitiatus Reſignantis non adhibitis ſolemnitatibus Concilii Tridentini ſeſſ. 25. cap. 16. de Regular. Reſignatio nulla remanet pag. 151. num. 36. pag. 152. num. 38. pag. 160 num. 60.

Admiſſus ad ingreſſum Religionis, & ad Nouitiatum, & ingreſſus Monaſterium raſus caput corona Monaſtica renuncians, vel aliter diſponens de ſuis bonis per medium horam ante ſuſceptum actualiter habitum Nouitiorum tenetur ſeruare ſolemnitates Concilii ſeſs. 25. cap. 16. de Regul. pag. 147. num. 25. pag. 157. num. 52.

Raſus caput corona monaſtica etiam ante actualem ſuſceptionem habitus dicitur Nouitius pag. 147 num. 25 pag. 157. num. 52.

Qui præuio admiſſionis & acceptationis decreto iàm degit in Cænobio, & raſo capite in formam Coronæ Monaſticæ Inſtituti Religioſi tenacem propoſitum oſtendit, ille non vti ſecularis, ſed potius vti verè Nouitius diiudicatur pag. 153. n. 42. pag 159. n. 59.

Nouitiatus poteſt inchoari etiam cum habitu ſæculari permanendò in monaſterio, pag. 157. num. 52.

Signanter in Carthuſianis ibid.

Non repugnat vt Nouitii probentur etiam in veſte ſæculari antequam habitu & Tonſura Monaſtica donentur pag. 153 num. 42 pag. 159 num. 59.

Nouitij olim ſolum expleto Tyrocinii tempore habitum Monaſticum induebant ibid.

Vide etiam conſenſus Profeſſio Reſignatio.

Nubere Vide *Nuptiæ*.

NVLLITAS

Nullitas Renunciationis ob non ſeruatas ſolemnitates Concilij ſeſſ. 25 cap. 16. de Regular. locum habet etiamſi Nouitius poſtea fuerit profeſſus pag. 145 num. 20.

Et beneficium ex capite dictæ nullitatis poſſet impetrari contra Reſignatarium à Dataria tanquam vacans per profeſſionem ibid.

Probari debet ſcientia nullitatis electionis in Epiſcopo alijſque Collatoribus gradatim, vt ſit locus prouiſioni Apoſtolicæ iure deuoluto iuxtà Lateranenſis ſtatuta Concilij pag. 393 num. 39.

Limita ſi Eccleſia ſit exempta quia tunc deuolutio fit immediatè ad Papam pag. 393 n. 41.

Item limita ſtante clauſula dummodo non ſit alteri ius quæſitum, quià per eam Papa cenſetur voluiſſe conferre iure præuentionis concurrendo cum ordinariis Collatoribus, pag. 393. num. 40

Sublimita hoc ſi apponatur alia clauſula, & de deuolutione detur diſpoſitiuè, per quam Pontifex dicitur declaraſſe ſe nolle concurrere cum ordinariis, eoſque præuenire ibid.

Gra-

Gratia Reualidatoria debet expediri intrà tres menſes ex decreto apponi ſolito per Reuiſorem ſupplicationis ſub pæna nullitatis. pag. 252. num. 50.

Simile Decretum ſolet aboleri per ſubdatarium pag. 252 num. 51.

Vel per Regentem Cancellariæ concedi licentia expediendi non obſtante lapſu dicti temporis pag. 252 num. 52.

Tale Decretum reſpicit ſolum intereſſe officialium Datariæ, & Cancellariæ, quorum fauore dumtaxat non autem Partis apponitur. ibid.

Paria ſunt non eſſe, & nullitèr eſſe p. 36 n. 16. S.

Egreſsus de Religione ob nullitatem profeſſionis non recuperat beneficia reſignata, pag. 39 num. 11. S.

Contrarium ibid.

N V M E R V S

In Vniuerſitate licet ſæculari maior pars non conſiſtit in ſolo numero, ſed in dignitate, authoritate, ac merito perſonarū p. 277. n. 56.

Numerus in Eccleſia poteſt ſe referre ad numerum Canonicorum, & ad numerum præbendarum pag. 308 num. 5.

Vide plura de Eccleſia numerata, vel non numerata in verbo Eccleſia.

Maior pars ſuffragiorum in Electione computari debet completiuè reſpectu ad totum capitulum, quando actus explicandus eſt collegialitèr, non comparatiuè ad minorem numerum reſpectu coelecti pag. 115. num. 33.

Prælatus coarctare non poteſt electores ad eligendum vnum ex certo numero propoſitorum ab ipſo pag. 356 num. 22.

Ex correſpondentia numeri præbendarum, & aliorum membrorum ad numerum Canonicatuum præſumitur annexio p. 124 num. 22.

Et facit vt reſeruatio, ſeu affectio ſuper Canonicatu afficiat Præbendam, & alia annexa conſecutiue ibid.

Vide *Canonicus*.

Conuentum fundari poſſe etiam diſſentientibus alijs Regularibus eiuſdem loci, quando iſtorum Conuentus habent numerum exceſſiuum Religioſorum tenet Cardinalis de Luca, ſed Author non probat pag. 8 num. 8. S.

Exceſſiuitas numeri Religioſorum conſiderari debet iuxtà neceſſitatem Populi in ſpiritualibus, ibid.

N V M I D A

Romani milites contrà Mauros & Numidas ſpe victoriæ inducti ſunt vt vincerentur, pag. 234. num. 25.

N V P T I Æ

Voluntas Nubendi potius in patria quam extra eſt Ordinaria in omnibus puellis iuxtà naturalem inclinationem pag. 466 num. 4.

Non tamen probat auerſionem nubendi extrà, præſertim vbi non concurrit Ciuis ſponſus cum extero ibid.

Voluntas mulieris nubendi Conciui potius quā extero, facilè mutari poteſt attenta dignitate Viri, & illius patriæ, pag. 467. num. 5.

N V T V S

In electione extrà formam cap. *quia propter* Votum explicari poteſt etiam nutibus, V. G. vultu, manu, ac etiam pedibus pag. 386. n. 11

O

O B E D I E N T I A

Tota Monachorum Religio Obedientia eſt, & ſine obedientia Monachus nihil eſt pag. 31. num. 24. V.

O B I T V S

Notitia obitus reſignantis ſuperuenta antè conſenſum, & ſic, gratia nondum perfecta inducit malam fidem in officialibus Datariæ, adeout non valeant amplius recipere conſenſum, pag. 138. num. 58.

Obſeruantia extendendi conſenſum poſt obitum Reſignantis procedit data ignorantia obitus in officialibus Datariæ, ſecus data obitus ſcientia ibid.

Conſenſus formalis ſuperueniens etiam poſt obitum Reſignantis retrotrhaitur ad diem parui conſenſus, ſeu paruæ datę p. 137. n. 55.

Vide Conſenſus, *Data Reſignatio*.

Eccleſia Titularis vacare dicitur per obitum Cardinalis pag. 66 n. 17. S.

O B L I G A T I O

Obligatio duplex eſt alia propria, & ſtricta, alia fidelitatis pag. 40. n. 78.

Obligatio propria duo requirit extrema, alterum in quo ſit obligatio, alterum quod ad illam exequendam ius obtineat ibid.

Obligatio fidelitatis obſtringit obligatum ad aliquid præſtandum, ſed nullum ius tribuit alteri, vt illum in Iudicio conueniat, ibid.

Vouens aliquid dare Xenodochio tenetur in conſcientia etiam ante acceptationem, licèt nullum ius adhuc habeat Xenodochium ibid.

Legata in Teſtamento ex defectu iuris inualido debet hæres in conſcientia, ſi illi conſtet de mente Teſtatoris licèt contra eum non detur ciuilis actio pag. 46 num. 86.

Ad conſiſtentiam actionis ſufficit mutua fidelitatis obligatio adſit in partibus, licet non ſit actio ciuilis, pag. 41 num. 78.

Obligatio fidelitatis licet actionem ciuilem non tribuat, non per hoc dicitur inualida, & caduca ibid.

Legata facta Fratribus Minoribus non ſunt caduca in totum ſed ſolum in obligatione ciuili, non autem in naturali qua tenetur hæres illis præſtare eleemoſynas, pag. 17. n. 15

Obligationis propriæ incapaces ſunt Fratres Minores pag. 40 num. 78.

Vide Fratrea Minores

Hæres aut executor tenentur obligatione naturali erga deſunctum pro totali adimplemento eius voluntatis pag. 27. num. 46.

Obligatio propria eſt iuris vinculum quo quis ex neceſſitate adſtringitur, pag. 40 num. 78.

Obligatio duplex eſt ſtricta, & largior, ibid.

Promiſſio non ſerio & maturè, ſed inconſultò facta non inducit obligationem ad matrimonium pag. 97 num. 78 S.

Stipulatio eſt quædam veluti propriætas comitans pactorum obligationem pag. 51. n. 96.

E..am apud perſonas obligationis ciuilis incapaces oritur obligatio ſecundum leges contrahentium arbitrio impoſitas, pag. 42. num. 78. pag. 45. num. 86.

Sublata actione ciuili adhuc tenetur hæres celebrari facere Miſsas per fratres legatarios ex obligatione naturali fidelitatis, & Conſcientiæ pag. 16 num. 14.

Clemens VII. conceſſit facultatèm Syndico Conuentus tranſigendi cum hærèdibus ſuper legatis, quorum Fratres erant incapaces, quià hæredes remanebant naturalitèr obligati. ibid.

Omnia conſenſus conditionalis deficiente conditione eſt nullus, ac omnino deſinit obligare pag 71 num. 2 S.

Ex facto à iore improbato nulla naſci poteſt obligatio pag 81 num. 32. 3.

Solus timor mortis vel alterius periculi probat conſenſum coactum ad aliquid dandum, vel ſe obligandum, licet metus illi non inſeratur ad aliquod dandum vel obligandum pag. 92 num. 62. & ſeqq. S.

Obligatio non inducitur ex verbis iocosè, aut per adulationem & fictè prolatis, pag. 97. num. 77 S.

O B S C V R V M

Captioſa, & obſcura Narratiua, ex qua Papa poteſt decipi, gratiam reddit ſubreptitiam, pag. 39 num. 10. S.

O B S E R V A N T I A

Prouincia Turoniç olim Conuentualium obſeruantiam acceptauit, & in Ordine Minorum Obſeruantiæ incorporata eſt p. 32. n 59.

Petrus Morus de Molinos Nobilis Turritanus inſtituit ſeptem legata pia fauore Minorum de obſeruantia Conuentus S. Petri de Sirchis pag. 11. num. 1.

Fratres Minores de obſeruantia non poſſunt poſſidere cenſus, & bona ſtabilia p. 12. n. 1.

Vide *Fratres*.

Statutum Eccleſiç præſumitur Apoſtolica authoritate confirmatum ex obſeruantia 30. vel 40. annorum pag. 292. num. 13.

Obſeruantia prouidendi per Sedem Apoſtolicã de Canonicatibus vel de vacante in menſe reſeruato,, aut per Reſignationem non facit numeratam Eccleſiam, quæ erat receptitia pag. 320 num. 41.

Amplia etiamſi adeſſent collationes per annos 40. & fuiſſent executæ ab habente ius eligendi pag. 320. num. 42.

Nec obſeruantia quadragenaria prouiſionum Ordinarii, aut Capituli immutari poteſt ſtatus Eccleſie receptitiæ in præiudicium Vniuerſitatis loci pag. 321 num. 47.

Limita vbi poſt immutationem concurreret obſeruantia 30. annorũ præſumens beneplacitum Apoſtolicum pag. 321. num. 45.

Vel vbi concurreret iuſta cauſa ibid

Obſeruantia ſtatuto Eccleſiæ proximior attendi debet in concurſu remotioris in petitorio pag. 322 num. 48.

Obſeruantiam legitimè inductam etiam ex vnico actu non poſſunt deſtruere actua remoti poſtea ſuperuenientes ibid.

Obſeruantia vt immutare poſſit ſtatum Eccleſiæ requirit ſcientiam, & patientiam intereſse habentis pag. 321 num. 49.

Limita quando actus eſsent multiplices & frequentes, quia tunc ſcientia, & patientia præſumeretur ibid.

Item limita in præiudicium Datariæ, quando dubitatur an nouum ſtatutum immutauerit antiquum ſtatutum Eccleſiç receptitiç, quià tunc obſeruantia eorum qui fecerunt ſta utum non eſset extenſiua ſed interprætatiua. pag. 322 num. 50.

Scientia, & patientia Datariæ ad obſeruanciam requiſita præſumitur ſi Collatio Datariç in menſe reſeruato non habuit effectum in concurſu cum prouiſo ab Ordinario p. 322. n. 51.

Obſeruantiam confirmant potius quam deſtruant actus contrarij qui non habuerunt effectum ibid.

Prouiſiones Ordinarij in menſe reſeruato conſtituunt obſeruantiam Eccleſiæ receptitiæ, pag. 323. num. 53.

Prouiſiones Ordinarii tanquam de vacanti, & per verbum conferimus conſtituunt obſeruantiam Eccleſiæ numeratç ibid.

Quid tamen ſi prouiſiones tanquam de vacanti & per verbum conferimus factæ fuiſsent in menſe reſeruato. Et quod tunc obſeruantia non attendatur ad Iudicandum Eccleſiam eſse receptitiam nec numeratam ibid.

Diſtingue vt pag. 323 num. 54 & ſeqq.

Obſeruantia çquiuoca turbida, incerta, & contradictoria non attenditur pag. 323. num. 53

Obſeruantia declarat quid in conceſſione fuerit comprahenſum pag. 345 num. 8.

Amplia etiamſi contrarius intellectus de Iure eſset verior quando fuit longa ibid.

Obſeruantia vltra centenariam ſufficit Prælato inferiori ad præſcribendum aduerſus iura Epiſcopi ibid.

Præceptum prohibitiuum aliquid faciendi ſupponit obſeruantiam, & poſseſſionem in eo, cui fit prohibitio pag. 347. num. 13.

Obſeruantia in dubio declarat an Iuſpatronatu

vel ſolum Ius præſentandi fuerit donatum pag. 99. num. 66.

Obſeruantia multum iuuat ad dignoſcendum an cumulatiuè vel priuatiuè Iuſpatronatus reſeruatum fuerit extraoeo p. 103 n. 71 & 72.

Doctrina Cardinalis de Luca quod Inſtituti inæqualitèr habeant Iuspatronatus inſolidum quoad proprietatem tantum, non quoad exercitium, non procedit de iure, ſed tantum probata obſeruantia, vel concordia, vel conſuetudine vniuerſali pag. 87. num. 29.

Obſeruantia, & declaratio voluntatis deducta ex tolerantia Fundatoris quod beneficium libere conferatur procedit in dubio, & vbi verba fundationis eſſent ambigua pag. 101. num. 75.

Obſeruantia legitime præſcripta requiritur ad arguendam remiſſionem iuris præſentandi iam quęſiti pag. 101. num. 76. & 77.

Obſeruantia dat intelligere quid partes in Rènunciatione comprehendere voluerint pag. 104 num. 88.

Et renunciatio debet intelligi eo modo quo fuit a partibus declarata, & obſeruata, licet contràrius intellectus videretur de iure verior ibid.

Maximè quando interpretatio eſt fauorabilis quia per eam fit reditus ad eius commune, & beneficium eximitur a vinculo ſeruitutis pag. 105. num. 89.

Iuſpatronatus an tranſierit necnè cum Vniuerſitate bònorum, obſeruantia non parum attenditur pag. 106. num 96.

An attendatur ordo Scripturę necnè multum attenditur obſeruantia pag. 164. num. 5.

Intelligentiæ darę per obſeruantiam ſtandum eſt licèt contrarius intellectus eſſet de iure verior ibid.

Nulla melior obſeruantia quam obtenta in contradictorio iudicio ibid.

Illegitimus èxcluditur per legitimum cęteris paribus, ſecùs ſi ſit proximior in gradu, maximè ſtante obſeruantia pag. 168. num. 26.

Obſeruantia rectè declarat nedùm qualitatem Iuriſpatronatus, ſed etiam quales perſonæ in eo comprehendantur pag. 284. num. 23.

Obſeruantia extendendi conſenſum poſt obitum Reſignantis procedit data ignorantia obitus in officialibus Datarię, ſecùs data obitus ſcientia pag. 138. num. 58.

Obſeruantia Centenaria. Vide Centenaria.

Prima collatio facta ab Epiſcopo in erectione Collegiatæ in executionem Bullæ non deſeruit pro obſeruantia contrà Reſeruationes Apoſtolicas pag. 420 num. 37.

Nec aliæ collationes factę vigòre Indulti Apoſtolici ibid.

Nec aliæ quæ non fuerunt pacificæ ibid.

Expreſſio augumenti per non exceſſum in ſcutis 50. in priuilegio præſumit æqualitatem cum antiqua dote expreſſa in ſcutis 50., ſi Patronus habet pro ſe obſeruantiam p. 482. num. 23.

Vide Augumentum Iuſpatronatus.

Obſeruantia in omnibus dubijs, ſed præſertim in materia prænominationis primum locum obtinet pag. 194. num. 22.

Obſeruantia dicitur illuminatrix omnium ambiguitatum, & quaſi clariſſima dies omnium quæſtionum tam in facto, quàm in iure contingentium ibid.

Iuſpatronatus gentilitium in vltimo de familia fit hęreditarium etiamſi ſpectet ad duas lineas quià vna defecta non tranſit in aliam, ſed ad hæredes vltimi pro illa portione niſi obſtet contraria obſeruantia pag. 476. num. 2.

Patrono melius eſt ſe fundare in centenaria præſentationum quam producere titulum, & de ratione pag. 481. num. 19.

Hoſpitale ſęculare per vnionem Monaſterio non efficitur Regulare, præſertim ſubſecuta contraria obſeruantia p. 378. num. 19.

Obſeruantia reſtricta ad Maſculos in Iurepatronatus operatur tantum eorum pręlationem in concurſu fęminarum pag. 426. num. 2.

Et adhùc fæminæ ſuccedunt in eo per poſterius.

Vbi fæminæ ſuccedunt per poſterius intelligitur diſcretiuè in qualibet linea ſubalterna, niſi obſeruantia probaret ſucceſſionem eſſe Saltuariam fauore maſculorum pag. 427. n. 3.

Inſtrumento fundationis deficiente, ſi Iuſpatronatus deducatur præſumptiue ex obſeruantia centenaria fauore Maſculorum, cenſetur familiare, ſeù potius gentilitium maſculinum & in eo non veniunt fæminę neque per poſterius pag. 427. num. 4. & 5. Contrarium num. 7. Diſtingue vt num. 8.

Obſeruantia centenaria ſtat loco Inſtrumenti fundationis Iuriſpatronatus pag. 417. num 6.

Obſeruantia licet inducat taxatiuam fauore maſculorum, tamen non impedit quominus in vltimo Maſculo Iuſpatronatus de gentilitio fiat hæreditarium, & nullatenus Eccleſia libertatem acquirat pag. 428. num 6.

Maſculus præſentans cum expreſſione deſcendentiæ à tali non inducit obſeruantiam fauore deſcendentium ſimplicitèr, ſed fauore deſcendentium Maſculorum pag. 428. n. 8.

Maſculus præſentans expreſſa qualitate maioris natu inducit obſeruantiam fauore maioris natu de domo, & fæminæ veniunt in eo per poſterius pag. 429. num. 9.

Etiāſi præſentaſſet vti Maior natu Maſculus, ſed de hoc dubitat Auctħor ibid.

Si Maſculi præſentarunt exprimendo quod Ius patronatus ſpectat ad familiam, domum, ſeù genus, tunc obſeruantia fauore Maſculorum inducit tantum pręlationem, & fæminæ veniunt per poſterius pag. 429. num. 10.

Si autem obſeruantia circà expreſſiones ſit difformis attenditur expreſſio facta in primis præſentationibus ibid.

Iuſpatronatus deſumptum ex obſeruantia quam

prę-

Digitized by Google

præcedit titulus nullus, licet ſit independens à titulo, tamen reſtringitur ad perſonas in titulo comprehenſas pag. 429. num. 21.

Et ſi titulus excludebat fœminas, excluſæ etiam cenſentur in quæſito per obſeruantiam fauore Maſculorum ibid.

Si verò titulus includebat fœminas, & tunc quæſitum ex obſeruantia fauore Maſculorum operatur prælationem, & fœminas includit per poſterius ibid.

Titulus nullus Iuriſpatronatus præcedens non influit in ſubſequentem præſumptiuè elicitum ex obſeruantia de per ſe validum, & ſubſiſtentem pag. 430. num. 12.

Declara procedere in ordine ad validitatem, non autem in ordine ad tenorem materialem & declarationem ſecundi ibid.

Iuſpatronatus gentilitium, ſeu familiare Maſculinum probatum ex obſeruantia, ſi qualitas Maſculinitatis deficiat in vno Columnello, pro huius portione ſit hæreditarium & non deuoluitur ad Maſculum alterius lineæ pag. 431. num. 16.

Declara procedere ſi obſeruantia probet illud ab origine diuiſum in plures lineas, ſecus ſi probet vtramque lineam illud habuiſſe à communi ſtipite, quià tunc deuolueretur ad Maſculum alterius lineæ pag. 431. 17.

Obſeruantia non operatur niſi vnam præſumptionem, & non duas, quando vna non venit in conſequentiam alterius pag. 430 n. 14.

Obſeruantia tantum habet de potentia quantum de actu, & reſtringitur ad caſum, & actum pag. 427. num. 5.

Nec interpretationem, aut extenſionem recipit etiam ab identitate vel maioritate rationis ibid.

Obſeruantia declarat legem erectionis Vicariæ pag. 436. num. 12. pag 438. num. 21.

Præſertim illa quæ oritur ex facto Papæ erigentis, & primi Commendatarij, qui erectioni conſenſit pag. 436. num. 13.

Obſeruantia attenditur ad declarandas reſeruationes pag. 438. num. 21.

Probatio Iuriſpatronatus deducta ex obſeruantia centenaria æquiualet probationi per publicum Inſtrumentum fundationis pag. 449 num. 6.

Declara dummodò obſeruantia deducatur ex præſentationibus, & inſtitutionibus per publicũ documentũ pacificis, & effectuatis, ſecus ſi ex teſtibus, enunciatiuis, adminiculis, & & ſimilibus ibid.

Qualia eſt obſeruantia talis præſumitur fundatio Iuriſpatronatus ibid

Iuſpatronatus pro parte ſit hæreditarium in vltimo de familia, & pro parte remanet gentilitium vbi deficiente inſtrumento fundationis ex obſeruantia apparet diuiſum in duobus Patronis, quorum vnuſquiſque formauit ſuam lineam pag. 15 num. 3. S.

Secùs quando eius pertinentia inchoatur ab vnico ſtipite, ſeù ex fundatione apparet reſeruatum pro vnica linea, ſeù familiari deſcendentia collectiuè, & per modum vnici ſtipitis contemplata ibid

Vide *iuſpatronatus hæreditarium*

Vltima reſolutio ſola ſpectanda, & obſeruanda venit pag. 24. num. 11. S.

Archipresbytero Curam actualem exercent non debetur congrua ſtante obſeruantia, quia nihil aliud conſecutus eſt quam præbendam, & diſtributiones, necnon incertas obuentiones ſpirituales pag. 29. num. 2. S.

Et nihil plus prætendere poteſt eo quod fuit ſibi dari ſolitum, & conſuetum ibid.

Etiamſi ſolitus ſit percipere tantum emolumenta prouenientia ratione ſtolę nempè ex fidibus Mortuorum Baptizatorum Matrimoniorum, & ſimilium ibid.

Contrarium, & quod dicta emolumenta non computentur in congruam ibid.

Amplia hoc contrarium etiam ſtante contraria obſeruantia Archipresbyteri pro tempore, quia non potuit præiudicare ſucceſſoribus ibid.

Declara vt obſeruantia illi præiudicet, ſi cum præbenda, ſeù congrua ſibi aſſignata poſſit commodè viuere, & ſupportare onera, ſecus ſi non poſſit pag. 29. num. 3. S.

Obſeruantia contraria ei quod eſt de iure non releuat circà diuiſionem onerum inter Vicarium, & Rectorem, quia conniuentia anteceſſorum non præiudicat ſucceſſoribus pag. 53. num. 42. S.

Amplia etiamſi eſſet per longum tempus, & quid ad illam requiratur ibid.

Doctoris auctoritas circà obſeruantiam, tanquam quid facti, non meretur attendi pag. 61 num. 17. S.

Iuſpatronatus de cuius initio, & fundatione non conſtat non præſumitur hæreditarium, ſed potius gentilitium ſi ex obſeruantia appareat fundatum antè *Clem. plures de iurepat.* pag. 205. num. 2. S.

Si autem Obſeruantia probet fundatum poſt dictam *clem.* præſumitur hæreditarium, niſi contrarium probetur per obſeruantiam deductam ex actibus vniuocis, & qui ad aliud referri non poſſint pag. 105. num. 2. S.

Præſentationes ſemper factæ per Maſculos agnatos abſque vlla fœminarum vel extraneorum mixtura excludunt præſumptionem dictę *clem.* etiamſi non probetur fęminas, & extraneos extitiſſe hęredes, & tamen ſolos agnatos, & Maſculos admiſſos fuiſſe ad præſentandum, ſi adeſt decurſus obſeruantiæ per ſęculum, quià tunc eſt veriſimile quod fęminæ, & hęredes extranei non defuerint, ac Iuſpatronatus habere non neglexerint pag. 207. num. 7. S. pag. 122. num. 29. S.

Limita vbi adſunt ſtatuta fœminarum excluſiua propter Maſculos pag. 107. num. 8. S.

Ex obſeruantia immutari poteſt natura Iuriſpatronatus, & de hæreditario fieri gentilitium vel mixtum pag. 109. num. 17. S.

Et dicta immutatio non poſſet, impugnari ab hæredibus, & ſucceſſoribus eorum qui mutationem induxerunt pag. 109. num. 18. S.

Si tamen mutatio facta eſſet de gentilitio in hæreditarium poſſet impugnari à ſucceſſiuè vocatis, & venientibus ex perſona propria pag. 109. num. 19. S.

Limita ſi ipſi eſſent hæredes eorum, qui mutationem induxerunt ibid.

In materia Iuriſpatronatus præcipuè ſpectanda eſt obſeruantia pag. 110. num. 21. S.

Amplia etiam ad dignoſcendum an ſit hæreditarium vel gentilitium ibid.

Ex multiplicitate actuum reſultat obſeruantia interpretatiua pag 9 num. 7. V.

Quęlibet diſpoſitio declaratur per ſubſecutam obſeruantiam ibid.

Amplia non ſolum ſi verba alioquin eſſent dubia, ſed etiamſi illa eſſent impropriandæ, & intellectus in contrarium videretur de iure verior ibid.

Talis dicitur ineſſe ſenſus in verbis, qualem obſeruantis, effectuſque ſecutus demonſtrari pag. 9. num. 7. V.

Id cenſetur diſpoſitum, & in lege, ſeù ſtatuto demandatum, quod fuit obſeruatum ibid.

Obſeruantia interpretatiua non dicitur inducere nouum ius ſcriptum contrà iuſ ſcriptum pag. 10. num 7. X.

Nec requiritur quod ſit preſcripta & in contradictorio iudicio obtenta ibid.

Sed declarat ipſam legem ſeù ſtatutum quod remanet in ſua ui, & vti lex ſic interpretata diſponit propria virtute non autem alterius iuris ibid.

Ex praxi vltra centenariam oritur ius tribuens meliorem titulum de Mundo pag. 10. n. 8. V.
Vide centenaria.

Obſeruantia pro iuriſdictione Capituli generalis non eſt neceſſe quod adſit quoad talem determinatam numero domum, ſed ſufficit demonſtrare vſum fuiſſe hac iuriſdictione in domos Ordinis, vt in omnes vniuerſaliter illam valeat exercere pag. 10. num. 9. V.

Obſeruantia vigens in aliquo Ordine Regulari ſeruanda eſt tanquam lex pag. 11. num 10. V.

Stante Obſeruantia præſentandi non Sacerdotem, qualitas Sacerdotalis enunciata in fundatione cenſetur ſtare tantum demonſtratiuè pag. 14. num. 13. S.

O B S T A C V L V M

Derogatio ſupponit obſtaculum pag. 238. n. 6.

Inuaſio Hoſtium eſt obſtaculum temporale non extinctiuum tituli beneficij pag. 364. num. 23.

O C C A S I O

Cauſa, & occaſio in iure ſunt duo totalitèr diſtincta pag. 335 num. 29.

Occaſio conſiſt in facto, quę etiamſi deficiat non reſoluit actum ibid.

Cauſa iuſta recedendi à Sponſalibus eſt ſi vir fuit deceptus in lætitia, & improuiſa occaſione pag. 98 num. 80. S.

O C C V L T V M

Impedimentum publicæ honeſtatis inſtitię non reſultat ex Sponſalibus occultis pag. 102. num. 98. S.

Et occulta dici poſſunt licet facta ſint per priuatam apocham ſubſcriptam à duobus Teſtibus, & a Partibus ibid.

Eccleſiæ non conſtat de occulto pag. 103. num 99. S.

Qualitas externæ apparentiæ in qua fundatur impedimentum publicæ honeſtatis non poteſt adaptari occultis Sponſalibus pag. 103. num. 110. S.

Occultum de iure dicitur etiam illud quod poteſt probari pag. 104. num. 102. S.

Declara procedere propalatione non ſecuta, ſit propalatio à certo auctore, quià tunc manifeſtum eſſe dicitur etiam id quod poteſt probari pag. 103. num. 101. S.

Occultum eſt etiam id quod plures ſciunt pag. 103. num. 102. S.

Occultum dicitur impedimentum ad matrimonium, quamuis ab aliquibus ſciatur ibid.

Nec dicitur publicum ex eo quod in ciuitate ſciatur, niſi etiam notum ſit in Vicina, vel Parochia pag. 104. num. 102. & ſeqq. S.

Factum Sponſalium publicatum tantum parit impedimentum publicæ honeſtatis, non autem factum occultum pag. 103. num. 103. S.

O D I V M

Fauor alicui conceſſus non debet in ipſius odium retorqueri pag. 76. num. 9.

Cardinales non veniunt appellatione Epiſcoporum, & Ordinariorum in odioſis pag. 247. num. 31.

Cenſura extrau. Iniunctæ eſt correctoria Iuris communis, & odioſa, nec proinde extendenda pag. 240. num. 13.

O F F I C I A L I S

Notitia obitus Reſignantis ſuperueniens ante conſenſum, & ſic gratia nondum perfecta inducit malam fidem in officialibus Datariæ adeout non valeant amplius recipere conſenſum pag. 138. num. 58.

Obſeruantia extendendi conſenſum poſt obitum Reſignantis procedit data ignorantia obitus in officialibus Datariæ, ſecùs data obitus ſcientia ibid.

Priuilegium Camerale nil aliud continet, quam generalem exemptionem, ſeù Franchitiam conceſſam Officialibus Cameræ ab omnibus Gabellis, & Vectigalibus pag. 2. num. 3. S.
Vide *Priuilegium*

Mutatio Officialium aliter fieri nequit, quam deſtituendo remotos a gradu, & inſtituendo alios ſubrogatos pag. 3. num. 2. V.

OF-

Digitized by Google

O F F I C I V M

Expreſſio beneficij factà per Papam in commiſſione Hoſpitalis non vitiat illam ſi conſtat quod illam conſiderauit vti Officium, & adminiſtrationem pag. 378. num. 20.

Argumentum Collegialitatis eſt ſi diuina officia recitantur in Ecleſia pag. 378. num. 13.

In exercitio Epiſcopatus, & aliorum officiorum Iuriſdictionalium, aliquando melius ſe gerunt qui antea criminoſi fuere, quam Innocentes, qui elati quandoquè degenerant. pag. 19. num. 2. S.

O L E V M

Legatum fratribus Minoribus pro oleo Lampadis debetur, & eſt adimplendum p. 12. n. 2. pag. 26. num. 44. pag. 30. num. 53.

Et non concernit commoditates, aut quotidianum, victum, & veſtitum ipſorum fratrum, ſed tantum vſum cultus diuini, & maius Eccleſię ornamentum pag. 26. num. 44.

Vinum pro Miſſis, & oleum pro Lampadibus ab ipſis licite percipiuntur, quia ipſis ad alimenta non inſeruiunt pag. 47. num. 83

Diſcalceati, & Recollecti in Hiſpania fundationes Conuentuum non acceptant abſque determinata eleemoſyna olei, piſcium, lignorum & ſimilium pag. 44. num. 83.

Decretum Sacrę Congregationis Concilij ſuper ſubminiſtratione annuorum legatorum Fratribus Cappuccinis relictorum olei, ac ceræ pro vſu Eccleſiæ, & vnius ſcutuli in qualibet hebdomada pag 73 n. 175. & ſeqq.

Septem Diaconi, totidem Subdiaconi, & duodecim Præsbyteri aſſiſtentes Epiſcopo in conſecratione Olei Sancti feria 5. in Cęna Domini, an Sacra Communione reſici debeant antè, vel poſt Capitulum pag. 288. antè n. 1.

Miniſtri induti paramentis ſacris aſſiſtentes Epiſcopo in conſecratione oleorum, tanquam cooperatores Epiſcopo coniunguntur, & ab eo non debent in honore ſeparari pag. 291. num. 9.

Et iſta coniunctio præualet illi generali quæ conſideratur intèr Epiſcopum, & capitulum pag. 291. num. 10.

Dubitat de hoc aucthor, & firmat contrarium quando adeſt ſtatutum Eccleſiæ ità diſponens pag. 291. num. 11. & ſeqq.

O L I V E T A N I

Abbatibus Oliuetanis conceſſum eſt priuilegium erigendi Baldachinum pag. 23. num. 8. S.

O M M I S S I O

Omiſſio Denunciationum abſque legitima cauſa non dirimit matrimonium contractum, ſed impedit contrahendum pag. 99. num. 84. S.

O M N I A

Non omnia apud priores meliora. Dictum Taciti pag. 102. num. 80.

O M N I N O

Verbũ *omnino* idem ſignificat ac *in omni caſu*, & *inperpetuum* pag. 415. num. 24 p. 427. n. 49.

Fundator ſi voluit prouiſionem a certis collatoribus omninò faciendam, cenſentur excluſæ reſeruationes pag. 415. num. 24. pag. 423 num. 47. & 48.

O N V S.

Reſeruatio fit cum onere adiecto in fundatione, cui Papa nunquam derogare intendit, pag. 415 num. 26.

Legata perpetua ſine onere fratribus Minoribus non tenetur hæres præſtare pag. 25. n. 40.

Repugnat Inſtitutio Fratrum Minorum poſſidere redditus annuos etiamſi relicti fuerint cum onere celebrationis Miſſarum p 25 n. 9

Legata perpetua cum onere Miſſarum poſſunt Fratres Minores recipere ab hæredibus, vel executoribus, vel a Iudice ſpontè dantibus pag. 25. num. 41.

Declara vt poſſint illa recipere per modum puræ ac ſimplicis eleemoſinæ, ac eum ipſis ſatisfacere Miſſis alijſque oneribus iniunctis a Teſtatore ibid.

Vide *Fratres minores*.

Onus penſionis non tranſit in præbendam optatam, ſi mutatur titolus, ſecus ſi non mutatur pag. 222. num 9.

Onera Miſſarum deducenda uni de valore Beneficij ſimplicis in quo non adeſt obligatio celebrandi per ſe ipſum; ſecus ſi agitur de Cappellania Sacerdotali, ſeù Beneficio reſidentiali, & requirente perſonale ſeruitium, pag. 16. num. 1. S.

Contrariũ reprobato Garria, & ſequacibus. pag. 16. num. 2. & ſeqq. & num. 5. S.

De valore Beneficij deducenda ſunt onera neceſſaria non autem voluntaria pag. 16. n. 2. S.

Impenſa pro celebratione Miſſarum quas Beneficiatus poſſet celebrare per ſe ipſum, licet ad id non teneatur, eſt voluntaria, non neceſſaria ibid

Onus prædicandi de iure pertinet ad Epiſcopum, licèt ex conſuetudine vniuerſali per alium expleatur pag. 17. num. 3. S.

Expenſa Prędicatoris non deducitur de valore, ibid.

Conſuetudo eximens ab onere reſidendi in beneficio ſimplici non tollit quin celebratio Miſſarum alteri commiſſa cenſeatur voluntariè non neceſſariò ibid.

Onus tenendi factorem non deducitur ex valore beneficij tanquam non neceſſarium pag. 17. num. 5. S.

Nec deducitur onus Coadiutoris pręcisè ibid.

Fundator in erectione Cappellanię cum onere Miſſarum dicitur aſſignare omnes redditus pro Miſſis ibid.

Et licet Titularis alteri per quem celebrare facit ſoluat minus, & reſiduum ſibi applicet,

tamen

tamen illud reſiduum non deſinit eſſet ſtipendium Miſsarum pag. 17. num. 5. S.

Vnicus redditus aſſignatus Cappellaniæ non poteſt ſcindi, & diuerſo iure cenſerit, licet pars eius diſtribuatur deputato ad celebrationem Miſſarum pro exonerando Titulari. ibid.

Onera Miſſarum an ſint detrahenda a redditu Beneficij, ad cuius Titulũ quia petit promoueri ad effectum conſtituendi ſummam requiſitam ex conſtitutione Innocentij XII. quæ incipit ſpeculatores pag. 18 num. 8. S.

Non ſunt detrahenda niſi in fundatione cautum fuerit quod in caſu impedimenti teneatur Beneficiatus celebrare per alium, pag. 18. num. 9. S.

Et dummodo interim donec aſcendat ad ſacerdotium pro rata Miſſarum aliundè habeat vndè viuere poſſit ibid.

Vicarius habens curam actualem tenetur ad ea tantùm onera quæ reſpiciunt Curam Animarum, & adminiſtrationèm Sacramentorum, cætera verò pertinent ad Rectorem habentem Curam habitualem pag. 52. num. 37. S.

Quænam dicantur onera reſpicientia Curam Animarum, & adminiſtrationem Sacramentorum pag 52. num. 38. S.

Onus reparationis Eccleſię ſpectat ad Rectorem habentem Curam habitualem, ibid.

Item Onus reſtaurationis domus ipſius Vicarij, & onus Procurationis ibid.

Onera reſpicientia curam Animarum, & adminiſtrationem Sacramentorum non ſpectant ad Vicarium habentem Curam actualem, ſi eius congrua ſufficiat tantum pro alimentis, pag. 52. num. 39. & ſeqq. S.

Congrua alimentaria debet eſſe exempta ab omni onere pag. 52. num. 39. S.

Si congrua Vicarij ſufficit pro alimentis, & pro Oneribus curæ, & adminiſtrationis Sacramentorum, ad iſta tenetur Vicarius pag. 52. num. 40. S.

Et ſi congrua ſit ſufficiens pro omnibus oneribus, etiam reſtaurationis Eccleſiæ, tunc ad Vicarium pertinent omnia onera. Et quando congrua dicatur ſufficiens ibid,

Amplia etiamſi in aſſignatione congruæ dictum ſit quod ea in ſuos caſus conuertatur, quia intelligitur deductis oneribus, & expenſis Beneficij ibid.

Vicarius tenetur ad onera reſpicientia curam Animarum, & adminiſtrationem Sacramentorum, etiamſi congrua ſufficiat tantum ad alimenta, quando vltra Congruam percipit omnia incerta ex Curæ exercitio prouenientia pag. 53. num. 41. S.

Si verò huiuſmodi incerta diuiduntur inter Vicarium, & Rectorem, diuidi etiam debent onera reſpicientia curam Animarum, & adminiſtrationem Sacramentorum, niſi extet conſuetudo quod vni tantum ex eis incumbat ibid.

Obſeruantia contraria ei quod eſt de iure non releuat in hoc puncto, quia conniuentia Anteceſſorum non præiudicat Succeſſoribus pag. 53. num. 42. S.

Amplia etiamſi eſſet per longum tempus, & quid ad illam requiratur ibid.

Refectio domus Vicarij ad eum pertinet ſi fuit in culpa deteriorationis ibid.

OPERARIVS

Dignus eſt operarius mercede ſua pag 43. n. 80.

OPINIO

Opinio conflictu opinionum adhærendum mediæ ſententiæ diſtinguentis pag. 142. num. 9.

Qui diſtinguit videtur eſſe magis proximus veritati ibid.

Auctoritatibus generalibus præferendæ ſunt illæ quæ magis approximantur in concreto caſui qui diſputatur ibid.

Doctor referens vtramque opinionem dicitur tenere vltimam pag. 143. num. 15.

Doctor dicitur ſtare pro illa ſententia quam ſequitur vltimo loco pag. 298. num. 33.

In conflictu opinionum deferendum eſt declarationibus, & ſtylo Datariæ in materia Beneficiali pag. 140 num. 5.

Sententia lata iuxta opinionem quę tunc vigebat non eſt nulla ex opinione contraria poſteà declarata pag. 362. num. 15.

Papa ſi teneret opinionem contrà communem non tamen animo legis condendæ, an eius opinio eſſet ſequenda pag. 366 num. 27.

Quando agitur de intereſſe Papæ non eſt tuta poteſtas ordinaria in conflictu opinionum, & dubietate pag. 176 num. 6.

Amor cauſæ, & calor defenſionis in conſulentibus ſunt propriæ opinionis deterrimi Iudices pag. 433. num. 1.

Opinionis nouę ea calamitas eſt quod primi exempli auctoritatem expectat, pag. 458. num. 15.

Communis opinio regulariter amplectenda, & ſequenda eſt pag. 33, num. 6, S.

Auctoritas vnius Doctoris contra communem nec inducit dubietatem ibid.

Dubietas debet eſſe moralis quæ faciat vacillare Iudicia in vtramque partem, & non ſufficit ratiocinium vnius Doctoris contrà communem parum fundatum, alias omnes puncti in iure eſſent dubij ibid.

Hodiè non reperitur opinio pacifica, & ſine aliquo contradictore ibid.

Opinio Canoniſtarum pręferenda eſt Theologis in materia matrimoniali p. 75. num. 17. S.

Sententia Canoniſtarum quod in Matrimonio conditionali ſolemnitatum interuentus non requiratur de tempore impletæ conditionis, originem habuit antè Concilium, ſed non procedit attento iure Concilij pag. 75 num. 17. & ſeqq. S.

Externa decentia magis in opinione, quam in rei veritate conſiſtit pag. 102 num. 98. S.

OP-

Digitized by Google

OPPIDVM

Statuta fundamentalia Collegiatæ Eccleſiæ Oppidi de Xatiua. Vide *Collegiata*.

Opponere Vide *Oppoſito*.

OPPOSITIO OPPOSITOR

Conſtito de Vacatione Beneficij, quodque illud ſit de Iurepatronatus Laicorum adiudicari debet habenti qualitates a Teſtatore requiſitas, etiamſi non fuerit præſentatus a Patronis, quandò per Oppoſitionem factam tempore habili acquiſiuit Beneficium, quià habetur, ac ſi fuiſſet a Patronis præſentatus pag. 170. num. 3.

Non facta vel non concluſa electione in termino ſemeſtris ad Canonicatus Magiſtrales, & Theologales, eſt locus deuolutioni, & ſuperior ad quem fit deuolutio non tenetur eligere vnum ex oppoſitoribus ab ordinario examinatis in tempore ſemeſtris, pag. 110. num. 14.

Limita primo ſi vnus tantum oppoſitor comparеat, & ſit examinatus, & idoneus repertus in tempore ibid.

Limita ſecundo ſi inter plures oppoſitores examinatos, & idoneus repertus, ac electus in paritate votorum deuentum ſit ad diſcuſſionem qualitatum in eodem tempore ſemeſtris & vnus repertus ſit dignior, & magis qualificatus pag. 110. num. 115.

Contrarium, & quod ſemper teneatur prouidere vnum ex oppoſitoribus examinatis in tempore pag: 110. num. 116.

Prima ſententia eſt verior, pag. 117. n. 110.

Oppoſitores plures in tempore examinati nullum ius conſiderabile acquirunt ex oppoſitione, ibid.

Vbi plures ſunt præſentati nemini quæritur ius ad rem ex tali præſentatione ibid.

Si vnus tantum oppoſitor ſit qui qualitates requiſitas in tempore verificauit, quæſitum eſt illi Ius conſiderabile ad beneficium, pag. 110. num. 118.

Amplia etiamſi illius qualitates nondum ſint verificatæ ibid.

Secus ſi plures ſint oppoſitores quia tunc quandiù electio ſecuta non ſit, nemini Ius quæritur pag. 111. num. 119.

Sola oppoſitio plurium oppoſitorum in tempore nullum Ius tribuit, & aſſimilatur acceptationi potius quam electioni ibid.

Ius quæſitum oppoſitoribus ab examine, nec alius ab ipſis eligator operatur reſpectu habentium eligere non reſpectu ſuperioris qui confert iure deuoluto pag. 111 num. 120.

Superior qui iure deuoluto prouidet non tenetur conferre vni ex oppoſitoribus examinatis in concurſu pro ordinario, & capitulo pag. 111 num. 121.

Declara niſi adeſſet aliqua conſtitutio diſponens ex ſola oppoſitione acquiri ius ad rem, ibid.

Tenetur tamen conferre habenti requiſita neceſſaria ibid.

Dicto Cardinalium licet nihil opponi poſſit, poteſt tamen opponi dicto legitimum de auditu ab eiſdem Cardinalibus deponentium, pag. 61. num. 18. S.

OPPOSITVM

Quod operatur Propoſitum in propoſito, id operatur oppoſitum in oppoſito p. 20. n. 21. V

OPTIO

Ius optandi per Coadiutoriam cenſetur ſublatum pag. 221. num. 5.

Canonicus Coadiutus an poſſit optare præbendas annexas Canonicatui p. 219 n. 1. & ſeqq.

Canonicus Coadiutus poteſt optare præbendam annexam Canonicatui ſeparabiliter, & reuocabiliter de cõmuni contrà Gonzal p. 220. n. 1

Poſſidens Præbendam a Papa reſeruatam non prohibetur aliam optare pag. 220. num. 2.

Canonicus habens beneficium reſeruatum optare poteſt non obſtante reſeruatione p. 225. n. 6

Et tunc reſeruatio non tranſit in beneficium optatum, ſed remanet in dimiſſo, quod ideò ſpectat ad Papam non ad Canonicum ſequentem in gradu qui optare debebat, ibid.

Habens præbendam reſeruatam ad fauorem certæ perſonæ, cum primum per ceſſum vel deceſſum vel aliam dimiſſionem vacauerit poteſt optare, & præbenda dimiſſa tunc ſpectat ad Reſeruatarium ibid.

Præbenda optata ſubrogatur in locum dimiſſæ pag. 220 num. 1. & 2.

Et tranſit in coadiutorem non ſecus ac ipſe Canonicatus pag. 220. num. 5.

Et in eã tranſit vinculum reſeruationis quando illa quæ dimittitur erat reſeruata a Papa pag. 220. num. 2.

Præbendã annexa Canonicatui inſeparabiliter & irreuocabiliter non poteſt optari proprijs auctoritate, ſed auctoritate interueniente ſuperioris habentis inſtituere ibid.

Et inducit mutationem tituli Canonicalis ibid.

Coadiutoria data cum futura ſucceſſione etiam quoad optionem præbendæ, Coadiutus poteſt optare præbendam etiàm inſeparabiliter annexam pag. 220. num. 3.

Si vero futura ſucceſſio conceſſa fuit quoad Canonicatum tantum, & præbendam Ordinariam illi inſeparabiliter annexam, tunc etiam Coadiutus optare poteſt aliam præbendam, ſecluſa contraria conſuetudine vel obſeruantia, ſecundum Garziam pag. 220. n. 4.

Obtinens præbendam inſeparabiliter annexam coadiutus optare non poteſt etiam extrà conſuetudinem contrà Garziam pag. 221. num. 7. pag. 224. num. 19. & ſeqq.

Ad eſſentiam optionis requiritur ordo diſtributiuus quod Canonicus antiquior optet nouam præbendam, & ſequens in gradu optet ab illo dimiſſam pag. 221. num. 7. pag. 222. num. 12. & ſeqq.

Præ-

Præbenda inſeparabiliter annexa Canonicatui ſi vacet per optionem Coadiut. remanet apud Coadiutorem, & non poteſt optari per Canonicum ſequentem in gradu pag. 221. n. 7.

Gonzales negans Coadiutum optare poſſe quando procedat, non ibid

Coadiutus poteſt optare ſi Coadiutor ſuccedere poteſt in noua præbenda per eum optanda, ſecus ſi non poteſt in ea ſuccedere, pag. 225. num. 8.

Si per optionem nouæ præbendę mutatur titulus Canonicalis non poteſt coadiutor in prębenda per coadiutum optanda ſuccedere pag. 222. num. 9.

Nouus titulus in optione Præbendæ per coadiutum quęſitus non eſt adiudicandus in gratia coadiutoriæ, ibid.

Subrogatio nouę præbendæ in locum dimiſſę fieri non poteſt in Prębendis in ſeparabilitèr annexis, in quarum optione contingit mutatio tituli, ſecus in annexis ſeparabiliter, pag. 222. num. 9. & ſeqq.

Onus penſionis non tranſit in præbendam optatam ſi mutatur titulus, ſecus ſi non mutatur pag. 222. num. 9.

In optione Præbendæ ſeparabilitèr annexæ non cadit aliquod ſpirituale, ſed temporale ſpirituali annexum pag. 222. num. 10.

Secus in optione præbendæ inſeparabilitèr annexæ, quia in ea venit aliquod ſpirituale, cum fiat mutatio tituli pag. 222. num. 11.

Garzias tenens coadiutum optare poſſe, & prębendam ab eo dimiſſam ſtatim acquiri coadiutori refellitur pag. 222. num. 12.

In titulo per optionem vacante ſuccedere debet Canonicus ſequens in gradu non coadiutor pag. 222. num. 14. & 15.

Limita quandò in gratia coadiutorię fuiſſet conceſſa Coadiutori futura ſucceſſio, cum primum per ceſſum, vel deceſſum, vel per aliam dimiſſionem beneficium coadiuti vacauerit pag. 222. num. 13.

Contrarium etiam hoc caſu proptèr præiudicium Canonici moderniorìs ſequentis in gradu pag. 223. num. 14. & 16.

Papa per Reſeruationem non præiudicat conſuetudini optandi prębendam dimiſſam pag. 223. num. 14.

Papa in gratià coadiutoriæ poteſt pręiudicare Canonico ſequenti in gradu ad quem ſpectat optio pag. 223. num. 15.

Declara ſi expreſſe voluit, quià in dubio non præſumitur voluiſſe præiudicare conſuetudini optandi ibid.

Succedente Coadiutore per obitum coadiuti nullus optat ibid.

Cardinalis Zabarella in conſ. 126. dicens Canonicum beneficium reſeruatum obtinentem optare non prohiberi, declaratur p. 223. n. 17

Garzias firmans eadem concluſionem repræhenditur pag. 223. num. 18. & 19.

Coadiutus poteſt optare præbendas ſeparabilitèr annexas Canonicatibus, niſi obſtet contraria conſuetudo legitimè præſcripta, pag 224. num. 20.

E contra non poteſt optare præbendas inſeparabiliter annexas, niſi concurrat conſuetudo interpretatiua in contrarium ibid.

Et hæc conſuetudo contraria poteſt eſſe decennalis, immò etiam ſinè decennio ſufficit ità aliquando ſeruatam per aliquot actus ibid.

Coadiutus ad optionem præbendarum abſque diſtinctione an ſint ſeparabiliter, vel inſeparabiliter annexæ, ſepè admittitur in praxi, quę tamen improbatur. & eius fundamenta tolluntur pag. 224. num. 21.

Coadiutus optare poteſt præbendas etiam inſeparabiliter vnitas ſtante clauſula pręſeruatiua Iuris optandi in litteris pag. 224. n. 21.

In reſeruatione ſpeciali non ſufficit annexio reſultans ex correſpondentia numeri prębendarum, & aliorum membrorum ad numerum Canonicatuum, niſi adſit derogatio ſtatutis, & conſuètudinibus de optando cum mentione ſpeciali prębendæ vel domus, pag. 224. num. 22.

Si Papa in prouiſione derogauit ſtatutis, & conſuetudinibus de optando, veniunt non ſolum membra annexa ſeparabiliter, ſed etiam ſeparata, & temporalia pag. 225. num. 23

Debet tamen conſtare de voluntate Papæ quod ea contulerit in ſpecie volendo quod prouiſus habent omnia poſſeſſa per Canonicum defunctum ibid.

Quid ſi antè datam prouiſionis Apoſtolicę iam in Eccleſia facta eſſet optio membri temporalis, Quod tunc derogatio ſtatutis de optando non tollat ius anteà quæſitum tertio per optionem conſumatam. ibid;

Contrarium, & quomodo procedat prima opinio ibid.

Decretum irritans operatur quod derogatio ſtatutis de optando locum habeat cum omnibus indè ſecutis ibid.

Cardinales optant inter ſe Eccleſias titulares, & quomodò pag. 67. num. 29 S.

Optio Titulorum ortum habuit ſub Alexandro V. ibid.

Cardinalis Diaconus non poteſt aſcendere ad gradum Epiſcopalem, niſi prius Diaconiam dimittat, & aſſumat titulum ibid.

O R A T I O

Separata oratio operatur vt tanta ſit portio vnius diſiuncti quanta plurium coniunctorum. pag. 14. num. 11, S.

Extribus inſtitutis hæredibus duo coniuncti habeant ſemiſſem hereditatis, tertius verò alium ſemiſſem, vbi oratio non ſit coniuncta, ſed ſeparata ibid.

O R D I N A R I V S

Collatio facta per Papam vèl ordinarium termino ad præſentandum durante, pendet ab euentu & valet ſi Patroni non reclament

vel

Digitized by Google

vel in termino non eligant pag. 92. num. 43.

Si cum paritate votorum concurrit paritas meritorum in præſentaria, electio non eſt concluſa nec eſt locus gratificationi ordinarij aut alterius Inferioris a Papa durante termino ad eligendum, quando Vniuerſitas Patrona ſciſſa eſt in duas partes, quarum vna vnum, alia alium præſentauit pag. 89. n. 35.

Beneficium Iuriſpatronatus liberè ab ordinario conferri non implicat, quià intelligitur ſi Patrono placuerit pag. 101. num. 75.

Et ſubſtinetur Patrono volente ibid.

Et ſi intrà quadrimeſtre non præſentet neque reclamet cenſetur approbare collationem factam de libero ibid.

Declara pro illa vice non in perpetuum ibid.

Collatio liberè facta de beneficio Iuriſpatronatus iure etiàm ordinario cenſetur ſub tacita conditione ſi Patronis placuerit p. 105. n. 90.

Et tunc conſenſus etiam ſuperueniens validat actum collationis ibid.

Collatio beneficij de iure patronatus libere facta per Epiſcopum iure ordinario, & originario valet pag. 105. num. 91.

Et Patrono non reclamante intrà tempus datum ad præſentandum ſubſtinetur ibid.

Fortiùs ſi poſteà Patronus conſentiat ibid.

Prouiſo ab Ordinario de beneficio & poſſeſſori ſufficit vincere per non ius actoris pag. 105. num. 91.

Stante paritate votorum in repetitis ſcrutinijs poteſt Epiſcopus gratificari perſonæ ſibi magis beneuiſæ pag 108. num. 105.

Et poteſt preferre eum quem maioribus ſtudijs ac meritis iuuari cognoſcit ibid.

Superior qui iure deuoluto prouidet non tenetur attendere concurſum, & examen factum pro ordinario, & Capitulo eligere debentibus pag. 111. num. 121.

Nec tenetur conferre vni ex oppoſitoribus examinatis in concurſu pro ordinario, & Capitulo ibid.

Declara niſi aliqua adeſſet conſtitutio diſponens ex ſola oppoſitione acquiri ius ad rem. ibid.

Priuilegium Iuriſpatronatus conceſſum ex mera gratia cadit ſub regula 8. hodie 9. Cancellariæ, & conferri poteſt ab ordinario habente indultum conferendi beneficia reſeruata pag. 359. num. 4.

Ordinarius aliquorum locorum licet quis ſit, non ideò ſequitur quod illa loca ſint eius propriæ ordinariæ iuriſdictionis pag. 348. num. 20.

Loca Abbatiæ non ſunt propriæ iuriſdictionis Ordinariæ Epiſcopi, ſi ſint cumulatiuè ſubiecta Ordinariæ iuriſdictioni Abbatis ibid.

Declara vt ſint in illis cauſis quas cognoſcit Epiſcopus pag. 350. num. 28.

Verba propriæ Ordinariæ iuriſdictionis ſonant in abſolutam priuatiuam iuriſdictionem pag. 348. num. 20.

Abbas poteſt ſe intitulare Iudicem ordinarium eorum locorum in quibus habet iuriſdictionem ordinariam, etiam cumulatiuè cum Epiſcopo pag. 348. num. 21.

Differunt ſe intitulare ordinarium loci, & Iudicem Ordinarium loci p. 349. num. 23

Ordinarius Monaſterij, ſeù Conuentus Regularis nemo poteſt vocari niſi eius proprius, & particularis Prælatus pag. 349. num. 24.

Ordinarius non tenetur requirere qualificatos nec expectare donec talis compareat, & qualificatùs debet comparere re integra hoc eſt antè ſecutam prouiſionem, alias non auditur pag. 370. num. 39.

Pactum quod etiam in caſu reſeruationum Apoſtolicarum, nec vllo caſu, aut quauis de cauſa etiam legitima poſſit Papa vel ordinarius conferre abſque præſentatione comprehendit etiam caſum negligentiæ patronorum in præſentando infra quadrimeſtre p. 371. n. 41.

Erit tamen locus præfixioni termini arbitrio Ordinarij pag. 371. num 41.

Et elapſo termino hominis prouiſio fieri poterit iure deuoluto ibid.

Sed etiam poſt terminum Patronus admitti debet ad purgationem moræ, ſi velit ſtatim præſentare re adhuc integra, id eſt prouiſione non ſecuta ibid.

Stante pacto quod Patroni non arctentur termino iuris ad præſentandum, & ſit in eorum libera facultate non præſentare pro quocumque tempore ſibi beneplacito, debet Ordinarius præfigere patroni terminum, & qualem pag. 371. num. 40.

Papa eſt Ordinarius Ordinariorum, & omnium beneficiòrum, & Hoſpitalium collator ordinarius pag. 379 num. 22.

Exceptionem de iure Ordinarij opponere poteſt poſſeſſor ad tuendam ſuam poſſeſſionem quod eſt ipſo iure excluſiua actoris pag. 394. num. 45.

Quando agitur de intereſſe Papæ non eſt tuta Poteſtas Ordinaria in conflictu opinionem, & dubietate pag. 176. num 6.

Sententia declarationis Collegialitatis actualis in Iudicatum tranſacta, poteſt in ea Ordinarius conſtituere, & erigere quot voluerit Canonicatus pag. 182. num. 26.

Ordinarius, & ab eo prouiſi habent intentionem fundatam de iure communi p. 237. n. 2.

Reſeruatio Apoſtolica debet eſſe clara ad annullandam prouiſionem ordinarij, pag. 237. num. 3.

Bulla Pij V. prohibens Ordinarijs Beneficia reſignata conferre conſanguineis, & familiaribus non eſt vſu recepta in Hiſpania pag. 247. num. 31.

Neque comprehendit Cardinales Epiſcopos, ibid.

Cardinales non veniunt appellatione Epiſcoporum, & Ordinariorum in odioſis ibid.

Beneficium vacans tempore quo ordinarius lit

teras iam expediuit, & capitulo præſentauit licèt nondum poſseſſionem ceperit, non dicitur reſeruatum ſed Apoſtolicæ, nec contentum in Regula 2. Cancellariæ, pag. 253. num. 54.

Contrarium pag. 253. num. 54. & 55.

Limita hoc contrarium ſi per eum non ſtetit quominus poſſeſſionem, appræhenderet, ſed id euenit culpa capituli pag 253 n. 56. & ſeq.

Prouiſus ab ordinario de beneficio incompatibili poteſt data opera differre capturam poſseſſionis in menſe non reſeruato, pag. 256. num. 64.

Item poteſt data opera reſignare primam antè adeptionem ſecundi ab ordinario ibid.

Contrarium decidit Rota ibid.

Primam opinionem tuetur aucthor ibid.

Ordinarius non poteſt reſeruare laicis ius præſentandi ſi fundatio ſit facta ex redditibus Eccleſiæ, pag. 411. num. 18. pag. 422. num. 44

Ordinarius poteſt concedere Iuſpatronatus ex augumento, ſi Eccleſia parum habeat, & non ſit commodè dotata pag. 480. num. 15.

Contrarium, & quod requiratur priuilegium Apoſtolicum ibid.

Ex ſimplici tolerantia Fundatoris quod Eccleſia pro prima vice libere ab ordinario prouideatur non inducitur renunciatio Iuriſpatronatus expreſsa, nec tacita pag. 101. n 75.

Sed ſolum inducitur remiſſio pro illa vice ibid.

Cap. *Conſultationibus de Iurep.* procedit non ſolum vbi quæſtio eſt inter compatronos, ſed etiam vbi eſt cum ordinario contra Fagnanum pag. 452. num. 16.

Collationes factæ ab ordinario Iure deuoluto eum non conſtituunt in quaſi poſseſſione libere conferendi, nec præiudicant poſseſſioni Patronorum pag. 453. num 56.

Amplia etiamſi deuolutio non exprimatur in collatione, ſed ex actis colligatur fuiſse lapſum tempus patronis ad præſentandum antè collationem ibid.

Facultas admittendi Reſignationes, & permutationes Beneficiorum fuit ordinariis ſuſpenſa, & reſeruata Sedi Apoſtolicæ beneficia poſt dictam ſuſpenſionem reſignata vel permutata pag. 454. num. 1.

Poſteà verò dicta facultas fuit eis reſtituta ex certis cauſis tantum pag. 454 num. 2.

Ordinarii beneficia dimiſsa conferre prohibentur ſuis, aut dimittentium conſanguineis, & familiaribus etiam per fallacem circuitum ibid.

Non procedit hæc prohibitio in beneficijs permutatis pag. 455. num. 6.

Vide reſolutionem Sacræ Congregationis pag. 459. num. 19.

Ordinarij poſſunt admittere permutationes quæ Canonicis Sanctionibus, & conſtitutionibus Apoſtolicis permittuntur pag. 454. num. 3.

Sed ſi admittant contra formam Sacrorum Canonum & Sanctionum Apoſtolicarum durat ſuſpenſio, & reſeruatio ex conſtitutione 42. Pij V. pag. 454. num. 4.

Ordinarius non poteſt admittere permutationem beneficiorum abſque cauſa vtilitatis, vel neceſsitatis Eccleſiæ ibid.

Siuè vtilitatis permutantium quæ ſaltem reductiuè tendat ad vtilitatem & neceſsitatem Eccleſiæ, ibid.

Nec poteſt admittere permutationem cum beneficio nuncupato *de Pertica* nempè nullius vel exigui valoris, pag. 454 num. 4. pag. 456. num. 7.

Declara procedere in illis beneficiis quæ verè ſunt nullius vel penitus exigui valoris qu pro nihilo reputetur, nec ſufficit quælibet modicitas valoris, vel inæqualitàs etiàm magna, pag. 456. num. 7.

Inæqualitas, & aliæ coniecturæ fraudis non attenduntur in permutatione facta coram Papa ſed coram Ordinario pag. 457. num 13.

Limita vbi militat præiudicium tertii ibid.

Permutans coram Ordinario Beneficium patronatum malitiosè abſquè conſenſu Patroni nullitèr permutat. & eo priuatus remanet, pag 458. num. 16.

Malitia adeſse dicitur ad hunc effectum quando ſciebat adeſse patronum ibid.

Et ſi conſenſum petijt, illoque denegato permutauit, quia perdit beneficium quod vti vacans conferri poteſt ad præſentationem patroni ibid.

Amplia non obſtante clauſula non aliàs aliter nec alio modo in reſignatione appoſita, quià nihil operatur vbi adeſt culpa Reſignantis ibid.

Item amplia vt ſi poſt dictam primam permutationem nullam altera fieret coram Papa, hæc quoquè eſset nulla pag. 458. num. 17.

Etiamſi in ſecunda adeſset conſenſus Patroni ignorantis primam ibid.

Facta reſignatione nulla coram ordinario, ſi altera fiat ad fauorem eiuſdem coram Papa, non facta mentione de prima nulla ſecunda quoque nulla eſt ibid.

Reſignatio & permutatio facta coram ordinario nulla eſt abſque conſenſu alterius Collatoris, ad quem beneficii collatio ſpectabat, pag. 459. num. 18.

Et in hoc eadem militat Regula de conſenſu collatoris, ac de illo Patroni ibid.

Idem militat de conſenſu Rectoris habentis ius nominandi ad Vicariam perpetuam ibid.

Penſio perpetua aucthoritate ordinarii nullitèr reſeruata reualidatur ſi Penſionarius fiat Conclauiſta. pag. 460. num. 4.

Limita ſi Penſio eſset Simoniaca pag. 460 n. 5.

Penſio ab ordinario reſeruata pro perſona nominanda eſt Simonica pag. 460. num. 4.

Si duo in concurſu ad Parochialem renunciatur idonei quorum vnus ab ordinario ſit præelectus, & altèr ab irrationabili Iudicio appellauerit, defuncto præelecto lite pendente non eſt danda ſubrogatiò Competitori ſuperſtiti pag. 463. num. 3.

Con-

Google

Contrarium pag. 463. num. 4.
Ceſſat hæc quæſtio quando ſubrogatio fuit obtenta pag. 464. num. 5.
Pro fundationibus conuentuum requiritur licentia Ordanarii, & conſenſus Parochi, Populi, & Regularium circumadiacentium in diſtrictu quatuor Milliarium pag 7 n 5. S.
In Hiſpania non requiritur niſi conſenſus ordinarii ibid.
Conſtitutiones Apoſtolicæ reponunr in Iudicio ordinarii admittere fundationes Conuentuum præuiſiia neceſſaria requiſitis, pag. 7. num. 4. S.
Requiſita neceſſaria præceſſiſſe præſumuntur poſt quam Ordinarius conſenſit, & fundatio eſt facta, etiamſi de illis non conſtet ex actis ibid.
Ordinarius ad coonſentiendum fundationi Conuentua potuit moueri ex notijs extraiudicialibus, abſque neceſsitate citandi Regulares circumuicinos, aut requirendi eorum conſenſum ibid.
Conſenſus Ordinarii ſolet etiam ſuppleri per Supperiorem, ſi irrationabiliter denegatur pag. 7. num. 7. S.
Vide etiam *Conuentus*.
Contracto Matrimonio ſub conditione de præterito, vel de præſenti, donec doceatur de implemento conditionea, ordinarius debet prohibere cohabitationem contrahentium. pag. 80. num. 30. S.
Ordinarius non poteſt remittere denunciationes pro matrimonio filii familias volentia nubere cum ſponſa nimia paupera, ob timorem Inimicitiæ & ſcandali inter Conſanguineos pag. 100. num. 89.
Mutatio qualitatis Iuriſpatronatus gentilitij in hæreditarium valida eſt abſque conſenſu ordinarii pag. 109. num. 19. S.
Hodiè fere omnes ordines Regularium ſunt exempti a iuriſdictione ordinarii, & recepti ſub protectione Sedis Apoſtolicæ pag. 22. num. 24. V.
Vide etiam Abbas Epiſcopus Prælatus.

O R D I N A T I O

Statuta, & ordinationes ordinis Carthuſienſis ſemper fuerunt habita in Summa Veneratione in Eccleſia pag. 4 num. 5. V.
Quando Superior manus appoſuit aliquem deſtituendo, non decet quod inſtitutio, & ordinatio ad Inferiorem reuertatur, pag. 15. num. 16. V.
Capitulum generale poteſt facere ordinationes quibus reſtringantur priuilegia, & facultates ſiue perſonis, ſiuè Monaſteriis ſibi ſubditis competentes pag. 18. num. 29. V.
Vide etiam, *capitulum ſtatutum*.

O R D O

Idem Ordo ſeruandus in Sacra Communione cum capitulo, qui ſeruatur in diſtributione Palmarum, & Candelarum pag. 289. n. 4.
Prælatio ex ordine ſcripturæ inter vocatos datur tantum in alternatiua ordinis puta per verbum *Vel*, pag. 163. num. 2.
Nulla datur prælatio ex ordine Scripturæ inter vocatos per copulam *et* pag. 163. n. 3.
Erecto beneficio pro conſanguineis ſuis & coniugis non datur prælatio ex ordine Scripturæ intèr vnam, & alteram lineam, quia cenſentur redactæ in vnam, ſed attenditur ſola prælatio proximitatis pag. 163. num. 3.
Idem ſi fundatum ſit pro illis de genere meo, & matris meæ, ibid.
Limita in paritate gradus, quando conſtat fuiſſe conſideratum ordinem tacitum, & ſubintellectum pag. 164. num. 4.
Maritus fundans pro conſanguineis ſuis, & Vxoris cenſètur conſideraſſe ordinem tacitum, & ſubintellectum ratione maioris affectionis ergà ſuos ibid.
An attendatur ordo Scripturæ necne multum attenditur obſeruantia pag. 164 num. 5
Ad eſſentiam optionis requiritur ordo diſtributiuus quod Canonicus antiquior optet nouam prębendam, & ſequens in gradu optet ab illo dimiſſam, pag. 221. num. 7. pag. 222. num. 22. & ſeqq.
Abbas non eſt capax eorum quæ ſunt ordinis Epiſcopalia pag. 350. num. 29.
Epiſcopus transferens aliquam Eccleſiam in Abbatem pleno iure non dicitur transferre quæ ſunt ordinis ibid.
Secus ſi illam transferat pleno iurę in alium Epiſcopum ibid.
Epiſcopus poteſt quos iudicauerit aſſumere ad ordines, nec tenetur allegare cauſam recuſationis pag. 356 num. 23.
Tènetur reddere cauſam recuſationis ordinum, quando ab ea fit recurſus ad Sacram Congregationem Concilij ibid.
In dubiò tamé ſubſtinetur iudiciū Epiſcopi ibid
Atteſtationes dare ſuper ſtatu libero poteſt Prælatus inferior, nec eſt de his quę reſpiciunt Ordinem pag. 344 num. 4. & num. 11.
Concilium Tridentinum ſeſſ. 21. de Reform. cap. 2 ſtatuit nequis promoueatur ad Sacros Ordines abſque titulo Beneficij quod poſſideat, innouando pænas antiquorum Canonum. Et quænam ſint dictę pęnę, pag. 17. num. 6. S.
Ordinatus cum ficto titulo incurrit ſuſpenſionem ipſo iure ibid.
Contrarium niſi deceperit Ordinantem, pag. 18. num. 7. S.
Vel niſi talis pæna imponatur per aliquam legem particularem Diœceſis ibid.
Onera an ſint detrahenda a redditu Beneficii, ad cuius titulum quis petit promoueri, ad effectum conſtituendi Summam requiſitam a Conſtitutione Innocentij XII. quę incipit ſpeculatores, pag. 18. num. 8. S.
Non ſunt detrahenda niſi in fundatione cautum fuerit quod in caſu impedimenti teneatur

tur beneficiatus celebrare per aliam, pag. 18. num. 9. S.
Et dammodò interim donec aſcendat ad ſacerdotium pro rata Miſsarum aliunde habeat vndè viuere poſſit ibid.
Tonsuràtus ab ordinar.o non ſuo non eſt incapax penſionis ſtante bona fide ordinantis, & ordinati quià bona fides excuſat ad ſubſtinendum actum, & euitandam pœnam, pag. 33. num. 5. S.
Vide etiam *Penſio Tonſura*.
Clericus nullitèr ordinatus ab alieno Epiſcopo non eſt incapax Beneficiorum pag. 33. n. 6. S.
Contrarium reprobato Cardioali de Luca pag. 33. num. 6. & ſeqq. S.
Effectus ordinis non conſiſtunt in ſola adminiſtratione Altaris, & Eccleſiæ, ſed etiam in capacitate clericali ad beneficia, & penſiones pag. 36. num. 15. S.
Executio ordinis dicitur omne id quod naſcitur ab ordine, pag. 36. num. 16. S.
Capacitas ad Beneficia, & penſiones naſcitur ab Ordine ibid.
Tonſura in malè promoto nulla eſt quoad executionem ordinis ibid.
Stuprator ſi tenetur ſtupratam ducere in Vxorem, non poteſt promoueri ad Sacros ordines, aut ingredi Religionem pag. 91. n. 56. S.
Maxime pendente lite ſuper validitate matrimonii per metum cum ſtupratā contracti ibid
Secus quando non tenetur ducere, ſed ad dotem tantum ibid.
In omnibus ordinibus Regularibus electiones, & Inſtitutiones ſuperiorum ſunt dirigendæ ſecundum propria Inſtituta & ordinationes, pag. 4. num. 5. V.
Ordo Carthuſianorum Vide *Cartuſiani*.
Obſeruantia vigèns in aliquo ordine Regulari ſeruanda eſt tanquàm lex pag 11. num. 10. V.
Familiare fuit omnibus Monaſticorum ordinum Parentibus præfecturam genere Monaſteriorum omnium quæ ipſi extruxerant pag. 14. num. 14. V.
Humbertus de Romanis quintus Magiſter Generali ordinis Prædicatorum laudatur, pag. 11, num. 11. V.
Capitulum Generale repræſentat vniuerſum ordinem & complectitur omnes particulares Iuriſdictiones quibuſcumque perſonis aut Cœnobiis extra capituli tēpus competentes, pag. 17. num, 18. V.
Capituli generalis poteſtas ſuprema eſt, & ſupereminens, itaut nedum ei competant quę competunt Generali ordinis, ſed multò maiora, & plura poteſt efficere quæ per ſe non poteſt ipſe generalis ibid.
Vide *capitulum*.
Hodiè ferè omnes Ordines Regulares ſunt exempti a Iuriſdictione ordinarii, & recepti ſub protectione Sedis Apoſtolicæ, pag. 22. num. 24. V.

ORIGO

Origo & vis Regulæ 2. Cancellariæ p. 240. n. 81
Iuſpatronatus Regium non ſubiectum formę Concilii ſtatutę in Potentibus, ſi tranſeat ad potentem, retinet idem priuilegium quià attenditur origo pag. 19. num. 4. S.
Idem ſi de priuato tranſeat in potentem. ibid.

ORIVNDVS

Fundato beneficio pro Clerico oriundo, & paupere ſi conferatur non oriundo nec pauperi, an poſsit impetrari pag. 370. num. 39.
Beneficium collatum perſonæ non qualificatæ non poteſt impetrari, quando qualificatio reſpicit fauorem perſonarum vocatarum, vt quod ſit pauper, oriundus, conſanguineus & ſimiles ibid.
Et prouiſio facta de non qualificato abſque comparitione alicuius qualificati eſt valida ibid.

ORNATVS

Omnis doctor intelligi debet ad limites & circumſtantias caſus de quo loquitur. & non ſunt attendendæ rationes in abſtracto, quę ad ornatum, & colorem defenſionis apponuntur pag. 57. num. 4. S.

OS

Aperitionem oris ad obtinendum aduerſus indulta Apoſtolica cum clauſula ſublata, & decreto irritanti ſufficit fumus læſionis. & non requiritur rigoroſa meritorum diſcuſſio pag. 358. num. 1. & 2.
Regula 8. hodie 9. Cancellariæ ſine neceſſitate aperitionis oris derogat de per ſe priuilegijs in contrarium, non obſtantibus derogatoriis derogatoriarum pag. 367. num. 29.

OTIOSITAS

Ociofitas omnium malorum Sentina pag, 45. num. 84.

P

PACHOMIVS

S. Pachomius primus Monachorum in communi viuentium Pater pag. 12. n. 12. V.
Eius Regulam ei dictauit Angelus ibid.

PACTVM

Pacta & Conuentiones humanæ conſiderari poſſunt vel vti ciuiles vel vti naturales pag. 41. num. 78.
Stipulatio eſt quædam veluti proprietas comitans pactorum obligationem pag. 51. n. 96.
Renuncians propter ingreſſum in Religionem, & abiens non facta profeſſione recuperat omnia, etiam beneficia reſignata, etiamſi adeſſet

ſet pactum contrarium, & expreſſa renunciatio huius fauoria pag. 149. num. 30. pag. 156. num. 49.

Declara procedere ſi renunciana non habet aliundè vndè viuere poſſit, at quando habet, & adeſt pactum authòr dubitat p. 149 n. 31.

 Secluſo pacto, recuperat procul dubio etiamſi aliundè habeat vndè viuere poſſit ibid.

Pactum quod Patroni non arctentur termino iuria ad præſentandum, & ſit in eorum libera facultate non præſentare pro quocumque tempore ſibi beneplacito, valet in erectione Cappellaniæ pro miſſis, ſecus ſi agatur de Collegiali, Parochiali, aut ſimili quæ indigeat Sponſo, & Rectore pag. 378. num. 40.

Debet tamen hoc caſu Ordinarius pręfigere Patronia terminum, & qualem ibid.

Sed antè dictam præfixionem non poſſet impetrari à Dataria licet Cappella diù vàcaſſet ibid.

Pactum quod etiam in caſu Reſeruationum Apoſtolicarum, nec vllo caſu, aut quauis de cauſa etiam legitima poſſit Papa vel Ordinarius conferre abſque præſentatione, comprehendit etiam caſum negligentiæ Patronorum in præſentando infra quadaimeſtre pag. 378. num. 41.

Erit tamen locus præfixioni termini arbitrio ordinarii ibid.

Et elapſo termino hominis prouiſio fieri poterit iure deuoluto ibid.

Sed etiam poſt terminum Patronus admitti debet ad purgationem moræ, ſi velit ſtatim præſentare re adhuc integra, ſideſt prouiſione non ſecuta ibid.

Lex fundationis valet quod beneficium non poſſit cadere ſub reſeruationibus, nec poſſit conferi niſi per certum Prælatum pag. 372. n. 42.

Ius publicum Priuatorum pactis immutari non valeț pag. 409. num. 18.

Pacta circà Matrimonium non expreſſa in facie Eccleſiæ dicuntur non eſſe de hoc mundo quoad forum externum p. 85. num. 44. S.

Vide etiam *conditio lex*.

P A L L I V M

Non eſt permittendum vt ſub pallio Matrimonij poſſint iniri Concubinatus pag. 86. num. 45. S.

P A L M A

Canonici parati pręferuntur Vicario Epiſcopi generali in thurificatione, diſtributione Candelarum. & Palmarum pag. 290. num 8.

Idem ordo ſeruandus in Sacra Communione cum Capitulo, qui ſeruatur in diſtributione palmarum, & Candelarum pag. 289. n. 4.

Candelas, & Palmas accipiunt antè Canonicos Parati ſi ſunt Canonici, ſecus ſi non ſint Canonici debent pręferri pag. 289. num. 5.

P A L V D A N V S

Paludani authoritas grauiſſima in Canonicis, & Theologicis materiis pag. 103. n. 99. S.

P A N I S

Legatum Fratribus minoribus pro pane albo miniſtrando infirmis valet pag. 24. num. 38.

P A N N O N I A

Germaniæ, & Pannoniæ legiones adire noluit Tiberius per ſe ipſum, nè vnam offenderet ſi aliam prius ingrederetur, & ideò miſit ad eas Germanicum, & Druſum eius filios pag. 207. num. 58.

P A P A

Papa eſt Ordinarius Ordinariorum, & omnium beneficiorum, & Hoſpitalium collator Ordinarius pag. 379 num. 22.

Papa iura ignorare non præſumitur pag. 379. num. 23.

Solus Papa poteſt immutare ſtatum Sæcularem Hoſpitalis pag. 376. num. 10.

Expreſſio beneficij facta per Papam in commiſſione Hoſpitalis non vitiat illam ſi conſtat quod illam conſiderauit vel officium, & adminiſtrationem, pag. 378. num. 20.

Non expreſſa manualitas beneficij non ſubreptitiam, & Abbas poteſt remouere prouiſum à Papa de beneficio manuali pag. 379. num. 24. & 25.

Declara procedere ſi Papa ſimplicitèr conferat beneficium, ſecùs ſi conferet perpetuò quoad vixerit pag. 379. num. 25.

Papa in Regula 2. Cancellariæ non intendit lædere ius tertij pag. 25. num. 45.

Papa reſeruando ſibi beneficia, quę ſunt liberæ collationis, vel præſentationis Dignitatum vacantium, vtitur iure ſuo & neminem lędit ibid.

Familiares Papæ tametſi habeant plures immunitates, adhuc non ſunt exempti à charitatiuo ſubſidio pag. 5. num 16. & ſeqq. S.

In conceſſionibus Pontificijs quanto magis concurrunt clauſulæ & declarationes effrenatæ, tanto plus ſonare dicuntur in merum priuilegium pag. 366. num. 28.

Papa ſi teneret opinionem contrà communem, non tamen animo legis condendæ, an eius opinio eſſet ſequenda pag. 366. num. 27.

Epiſcopi circà reſeruationes Iuriſpatronatus ex iuſtitia habent eandem poteſtatem, ac Papa exceptò iure præſentandi in Conuentuali principalem Prælaturam pag. 366 num. 25.

Declarationes, & aſſertiones Pontificis in priuilegijs ſi non ſunt veræ reputantur dicta per fictionem, & ex priuilegio pag. 366. n. 26.

Papæ poteſtas in omnibus intelligitur excepta pag. 362. num. 14.

Reſcriptum tranſactionis derogatorium valet reſpectu Papæ derogantis conuentioni initę inter perſonas Eccleſiaſticas ſuper iuribus Eccleſiarum ibid.

Limita ſi eſſet conuentio ſuper iure priuato, quia deſtrui non poteſt ſine cauſa ibid.

Gra-

Gratia perimitur, per ſolam ſignaturam Papæ, contra Lotterium pag. 140. num. 8. & 9.
Vide Gratia
Papa ſolet derogare conſenſui formali Reſignantis pag. 130. num. 37.
Vide Reſignatio.
Papa habet abſolutam poteſtatem in Iurepatronatus Clericorum, & in collatione per ipſum facta non attenditur præiudicium Patroni Eccleſiaſtici pag. 75 num. 7.
Iuſpatronatus partim ad laicum, partim ad Eccleſiaſticum ſpectans conferri poteſt à Papa, & ſignari ſupplicatio cum clauſula accedente conſenſu ſolius Patroni laici pag. 75. n. 7
Vide Iuſpatronatus.
Papa de iure poteſt derogare Concilio pag. 265 num. 23.
Et cenſetur illi derogaſſe eo ipſo quod diſponit contrarium, etiamſi non faciat de illo mentionem ibid.
Ratio reſtringendi priuilegij abſentię ne cultui diuino præiudicium inferatur nihil viget, ſi ex verbis ampliſſimis conſtet de mente Papæ concedendi etiam diſtributiones pag. 9. n. 32.
Omnia relicta Fratribus Minoribus ſunt in abſoluto dominio Sedis Apoſtolicæ, & Papa poteſt quandocumque illa eiſdem tollere, & alijs applicare pag. 22. num. 3.
In Reſignatione non eſt neceſſarium exprimere. Papæ conditiones quæ ex iuris præſcripto inſunt, vt ex diſpoſitione Concilij ſeſſ. 25. cap. 16. de Regular. pag. 144. num. 19.
Inſtitutio authoriaabilis non tranſit in Prælatum inferiorem ex conceſſione Epiſcopi quãtumuis generali, etiamſi Papa eam eximat ab Epiſcopo & concedat Prælato inferiori pag. 351. num. 31.
Si tamen conceſſio ſit pleno iure, manet penes inferiorem non iure proprio, ſed Vicario Epiſcopi ibid.
Deelara requiri ad hoc Papæ conſenſum, alias talis conceſſio non valeret ibid.
Papa per reſeruationem non præiudicat conſuetudini optandi prabendam dimiſſam pag. 223. num. 14.
Papa in gratia Coadiutoriæ poteſt pręiudicare Canonico ſequenti in gradu, ad quem ſpectat optio pag. 223. num. 15.
Deslara ſi expreſsę voluit, quia in dubio non pręſumitur voluiſſe præiudicare conſuetudini optandi ibid.
Si Papa in prouiſione derogauit ſtatutis, & conſuetudinibus de optando veniunt non ſolum membra annexa ſeparabilitèr, ſed etiam ſeparata, & temporalia pag. 225. num. 23.
Debet tamen conſtare de voluntate Papæ quod ea contulerit in ſpecie volendo quod prouiſus habeat omnia poſſeſſa per Canonicum defunctum ibid.
Si Papa derogat Sententiæ cenſetur etiam derogatum cum omnibus indè ſecutis pag. 225. num. 23. in fin.
Collatio facta per Papam iure deuoluto iuxtà Lateranenſis ſtatuta Concilij importat deuolutionem factam gradatim de vno Superiore ad alium vſque ad Papam vltimo loco pag. 393. num. 38.
Regula 4. olim 8. Cancellariæ non intrat ſi Papa perpetuò ius eligendi, vel præſentandi ad primam dignitatem concedat Capitulo pag. 405. num. 1. & 3.
Regula 8 hodie 9. derogat contrarijs priuilegijs etiam in limine erectionis conceſſis per Papa pag. 406. num. 6.
Conditio quod Inſtitutio in beneficio Eccleſiaſtico pertineat non ad Epiſcopum, ſed ad Prælatum inferiorem, poteſt, & ſæpè ſolet, ſed non ſemper admitti per ſummum Pontificem pag. 408. num. 11.
Omnia decreta Concilij Tridentini ſubiacent authoritati Sedis Apoſtolicæ ibid.
Regula Menſium expirat per obitum Papæ pàg. 415. num. 25.
Reſeruatio fit cum onere adiecto in fundatione cui Papa nunquam derogare intendit pag. 415. num. 26.
Indecorum eſt vt Papa non prouidente intrà certum terminum collatio redeat ad inferiores collatores pag. 416. num. 26.
Papa pręnominando vnam Eccleſiam alteri in ſuo liberculo non præiudicat iuri partium pag. 211. num. 70.
Vide Prænominatio.
Litteræ quas Papa dirigit Capitulis occaſione prouiſiònis Eccleſiarum vocantur Concluſiones pag. 212. num. 72.
Litteræ Gregorij XII. poſt declarationem Concilii Piſani non ſunt legitimi Pontificis ibid.
Quando agitur de intereſſe Papæ non eſt tuta poteſtas ordinaria in conflictu, opinionum, & dubietate pag. 176. num. 6.
Parochialem erigere in Collegiatam poteſt ſolus Papa pag. 176. num. 7.
Vide Collegiata.
Papa deleuit verbum Editis à Regula 70. Cancellariæ pag. 238. num. 5. pag. 249. num. 36.
Si obtinens beneficium de iurepatronatus laicorum illo non dimiſſo aliud conſequitur incompatibile à Papa, collatio prioris ex vi decreti de dimittendo vacantis ſpectat ad Papam cum clauſula accedente conſenſu Patronorum pag. 255. num. 60.
Beneficia Eccleſiæ receptitiæ, ſeù non numeratæ ſi impetrentur à Papa tanquam vacantia, vel non facta mentione Eccleſiæ non numeratæ, gratia at nulla pag. 326. num. 71.
Secùs ſi facta mentione Eccleſiæ non numeratæ Papa prouideat, quià velet ex voluntate Papæ intendentis diſponere remoto iuris obſtaculo pag. 327. num. 72.
Reſignari, & permutari poſſunt beneficia Eccleſiæ non numeratæ, ſi Papa ex certa ſcientia qualitatis Eccleſiæ admittit reſignationem & permutationem ibid.
Annata ſeu commune eſt tributum Summo Pontifici debitum in recognitionem dominii Vniuerſalis Eccleſiæ pag. 329. num. 6. pag. 331. num. 12.

Papa pro collationibus, & prouiſionibus cum diſpenſatione & priuilegio poteſt aliquid exigere, ſecus pro collationibus, & prouiſionibus in quibus procedit iure ordinario. pag. 330. num. 7.

Gratia coadiutoriæ cum futura ſucceſſione fit per Papam non iure ordinario, ſed diſpenſatiuè derogando diſpoſitioni iuris communis pag. 330. num. 8. & 9.

Vide *coadiutoria*.

Factum Cardinalis Camerarii non præiudicat Summo Pontifici in exactione annatę, pag. 335. num. 31.

Immò nec illi pręiudicat factum totius Collegii Cardinalium, ſed requiritur factum ipſius Pontificis, ibid.

Quod procedit etiam ad firmandam obſeruantiam, pag. 336. num. 32.

Stante paritate votorum Pontifex ſolus poteſt durante tempore àd eligendum præſcripto gratificari cui vult ex electis p. 115. n. 132.

Non tamen conferre poteſt extraneæ perſonæ iure deuoluti niſi elapſo dicto tempore ibid.

Gratiam Pontificis recipere dimidiatam & truncam in iure abhorret pag. 6. num. 18.

Quod in priuilegio abſentiæ appellatione reſidentiæ pèrſonalis Pontifex intellexerit de inutili corporali præſentia non eſt vereſimile pag. 8. num. 30.

Diuerſorum Summorum Pontificum conſtitutionibus firmatur quam proteſtationem præmittere debeant fratres Minores, vt ſint capaces legatorum pag. 15. num. 9.

Vide Fratres minores.

Nulla melior interpręratio, quam quæ reſultat ex facto ipſius Pontificis ſtatuentis, pag. 194. num. 21.

Papa per clauſulam dummodò non ſit alteri ius quæſitum cenſetur voluiſſe conferre iure præuentionis concurrendo cum Ordinarijs collationibus pag. 393. num. 40.

Limita ſi apponatur alia clauſula & de deuolutione detur diſpoſitiuè, per quam Pontifex dicitur declarare ſe nolle concurrere cum ordinarijs, eoſque præuenire, ibid.

Penſionem extinguere prætio mediãte non licet abſque conſenſu Papæ, licet tamen cedere, & vendere commoditatem penſionis pag. 228. num. 5. & 8. pag. 231. num. 12.

Vide *Penſio*.

Ignorantia lo Papa reſeruante pręſumitur vbi adeſt admixtum ius tertij, pag. 434. num. 7.

Scientia, & cogitatio Papę in genere non ſufficit concurrente præiudicio tertij, ſed requiritur ſcientia ſpecialis, & ſpecialiſſima pag. 434. num. 7.

Decretum Reſeruationis motu proprio appoſitum non poteſt de ſubreptione redargui, ſed bene de defectu intentionis Papæ apponentis pag. 435. num. 8. pag. 445. num. 48.

Defectu intentionis in principe motu proprio concedente dicitur ſubreptio re ipſa, pag. 435. num. 8.

Decretum Reſeruationis non ſufficit ad tollendum Rectori habituali ius nominandi Vicarium, ſi Papa non derogauit in ſpecie Bullæ Pianę pag. 435. num. 9. pag. 436. num. 11 pag. 437. num. 14. & ſeqq.

Nec ſufficiunt Clauſulę generales non obſtantibus Indultis, & quorum tenores, pag 436. num. 11.

Papa non cenſetur derogaſſe legi fundationis. ſine ſpeciali mentione pag. 435. num. 9. pag. 436. num. 11.

Papa in prouiſione Beneficiorum de Iurepatronatus vacantium in curia expreſſè derogat Iuripatronatus pro illa vice p. 435. n. 10.

Alias ſine expreſſa derogatione Iurispatronatus non tenet prouiſio Apoſtolica, ibid.

Expeditio nouæ prouiſionis fit quoties Beneficij collatio ſpectat ad Sedem Apoſtolicam, pag. 436. num. 15.

Collatio ſpectare dicitur ad Papam vigore cuiuſcumque reſeruationis ſiuè generalis, ſiue ſpecialis pag. 437. num. 15.

Papa per reſeruationes generales, ſeù particulares, ſubrogatur in locum ordinarii collatoris, & aſſumit ius conferendi cum ſuo onere, & ſua cauſa pag. 437. num. 17

Beneficia de Iurepatronatus apud Sedem vacantia per reſignationem Papa conferr de conſenſu patronorum pag. 438. num. 19.

Item confert accedente conſenſu patronorum quando vacant per incompatibilitatem, pag. 438. num. 20.

Datariæ, eſt mentem Pontificiam declarare tanquam Organum. Papæ pag. 443. num. 39

Papa in beneficialibus habet liberam, & abſolutam poteſtatem ibid.

Et omnia Beneficia dicuntur ei obediènetialia, & manualia ibid.

Nec ligantur eius manus ex conſtitutionibus Pontificum prædeceſſorum pag. 445. num. 51

Sola expræſſio Vicarię ſufficit vt Papa cenſeatur cogitaſſe de exiſtentia Iuris parochialiſ penes alium, cui libera prouiſio pręiudicet ad euitandam ſubręptionem gratiæ, pag. 443 num. 40 pag. 445. num. 48.

Collatio Vicariæ quando ſpectat ad prælatùm inferiorem non applicatur Bulla Piana, & Papa poteſt illam conferre concurrendo cum inferiori collatore, & præueniendo, pag. 446. num. 52.

Et ſolum cadit quæſtio voluntatis Papę conferendi eo modo, vel vti reſeruatum ibid.

Inæqualitas, & aliæ coniecturæ fraudis non attenditur in permutatione facta coram Papa, ſed coram Ordinario, pag. 457. num. 13.

Limita vbi militat pręiudicium tertii ibid.

In permutatione facta coram Papa derogatur iuripatronatui, ſi de eo ſit facta mentio, pag. 457. num. 14.

Et non reputatur præiudicialis patrono permutatio, ob poſſibilem cauſam mortis vnius priuſquam alterius ibid.

Quid

Quid de hoc ſentiat Author pag. 458. num. 25
In parochialibus affectis, & reſeruatis vbi ad Papam ſpectat conferre, ad Epiſcopum concurſum & conſtituere Epiſcopus eligere digniorem non Papa pag. 454. num. 7.
Poteſt Epiſcopus hoc caſu inter plures æquè idoneos vnum gratificare, & Papa non poteſt præterire electionem, ſeù gratificationem Epiſcopi ibid
Contrarium quod licet ex ſtylo Papa regulariter conferat prælecto ab Epiſcopo, non tamen ad id arctetur, & poſſit conferre Oppoſitori, ſi illum digniorem, & præferendum exiſtimet ibid.
Nunquam præſumitur voluiſſe Papam per ſuum priuilegium auferre proprio Diœceſano natiuam ſubiectionem, & reddere Eccleſiam acephalam pag. 4. num. 10. S.
Diſpoſitio Papæ liberantis aliquam Eccleſiam pleno iure non cenſetur comprehendere Cathedraticum pag. 5. num. 14. S.
Priuilegium ſi eſt reale, vt quando Papa eximit Eccleſiam, poteſt interpretari quod includat Cathedraticum, ſecus ſi priuilegium eſt perſonale pag. 6. num. 18. S.
Vſus Cappæ, & Rocchetti eſt de Regalibus Summi Pontificis, & eorum conceſſio pendet ab eius abſoluta poteſtate, & ipſe ſolus habet intereſſe pag. 43. num. 8. S.
Legatum factum anteceſſori debetur ſucceſſori in dignitate independente, vt eſt Imperator Papa, Epiſcopus, & ſimiles p. 59 n. 10. S.
Secus in dignitate dependente ut eſt Vxor Imperatoris Vicarius Epiſcopi, & ſimiles ibid.
Eccleſia Lateranenſis eſt Cathedralis Vrbis, & in ea eſſent ſepeliendi Summi Pontifices, pag. 64. num 24. S.
Hodiè de conſuetudine ſepeliuntur in Baſilica Principis Apoſtolorum ibid.
Summus Pontifex ſi extrà Vrbem decederet ſepeliendus eſſet in maiori Eccleſia loci obitus ibid.
Matrimonium contractum inter perſonas inhabiles ſub conditione ſi Papa diſpenſauerit non efficitùr validum obtenta diſpenſatione niſi reiteretur conſenſus coram Parocho, & teſtibus pag. 81. num. 32. S.
Declara vt num. 33. & ſeqq.
Papa diſpenſando in matrimonio dat facultatem contrahendi, non approbandi quod illicite ab initio factum eſt pag. 81, num. 32. S.
Vide *matrimonium*.
Canones inducentes impedimentum publicæ honeſtatis ſunt valde exorbitantes a iure communi, ſunt tamen obſeruandi quià ſic Papæ placuit ſtatuere, cui in talibus credendum eſt pag. 102. num. 95.
Vide *impedimentum*.
Sententia Pontificis eſt lex non ſolùm pro illis cauſis in quibus emanauit, ſed in omnibus ſimilibus pag. 1. num. 2. V.
Collatio beneficiorum omnium in quibus Summi Pontifices menſum appoſuerunt, ad ſolam Sedem Apoſtolicam pertinent, & ceſſant omnes facultates Ordinariorum, vel aliorum inferiorum Collatorum pag. 15. num 56. V
Iuriſdictio Generalis, & aliorum prælatorum inferiorum in Religionibus procedit a capitulo generali illam habente immediatè ab Eccleſia, & a Summo Pontifice, pag. 20. num. 22. V.
Camera Pontificis extinguitur per mortem ipſius pag. 60. num. 14. S.
Intentio Cardinalium de nouo promotorum non potuit eſſe donandi Cameræ in genere cuiusvis Summi Pontificis, ſed illius tantum Pontificis qui ad eos miſit legatos cum Birettis pag. 56, num 2. S.
Vide *camera Xmid*.
Ordinis Carthuſienſi Gregorius XV. communicauit omnia priuilegia & gratias, tam in ſpiritualibus, quam in temporalibus quibus vis alijs Ordinibus Mendicantium, & non mendicantium per quoſuis Summos Pontifices indulta, pag. 28. num. 31. V.
Vide etiam *Pontifex*.

P A R

Par in parem non habet imperium aut maioritatem, pag. 198. num. 36.
Stante cumulatiua non datur appellatio ab vno ad alium Iudicem tanquam ad parem, pag. 348. num. 22.
Limita ſi Abbas habeat iuriſdictionem iure delegato, quià tunc ab ipſo ad Epiſcopum daretur appellatio ibid.
Prænominatio perpetua alterius Eccleſiæ deſtruit paritatem dignitatis pag. 206 num. 53.
Paria ſunt aliquid fieri in tempore, vel conferri in tempum pag. 148. num. 26.
Paria ſunt tonderi, & Monachum fieri, pag. 157. num. 52.
Paria ſunt quem non eſſe Clericum, & eſſe nulliter Clericatum pag. 34. num. 7. S.
Beneficia, & penſiones pari paſſu ambulant quoad requiſitum Clericatus pag. 34. n. 8 S.
Datur paritas inter beneficia, & penſiones Eccleſiaſticas pag. 35. num. 12. S.
Paria ſunt non eſſe & nulliter eſſe p. 36. n. 16. S.
Parentes, Conſanguinei, & Affines non admittuntur ad probandum in materia matrimoniali, ſi adeſt diſparitas inter Coniuges pag. 96. num. 70. S.
Amplia etiamſi diſparitas reſultet ex qualitate & numero amicorum quos vnus ex Coniugibus haberet ibid.
Declara vt repoſitum ſit in arbitrio Iudicis fidem huiuſmodi Teſtium ponderare ex qualitate cauſæ pendentis, & conditione pari uel diſſimili perſonarum, tàm in Nobilitate quàm in diuitijs, & alijs circumſtantijs ibid.
Vide *diſparitas*.

PARAMENTA PARATI

Aſſiſtentes Altari cum paramentis præferri debent Canonicis in ſumenda communione. pag. 289. num. 4.

Declara procedere ſi parati ſint Canonici ſeù de corpore capituli, ſecus ſi ſint exteri, ibid.

Parati etiam exteri præferri debent in communione ſumenda portionarijs pag. 290 num. 7.

Parati etiam exteri preferuntur in communione ſumenda capitulo pag. 290. num. 8.

Candelas & palmas accipiant ante Canonicos parati ſi ſunt canonici, ſecus ſi non ſunt Canonici, quià tunc Canonici debent præferri pag. 289. num. 5.

Canonici parati præferuntur Vicario Epiſcopi generali in thurificatione, diſtributione, candelarum, & palmarum, receptione cinerum, crucis adoratione, & aliis functionibus Eccleſiaſticis, pag. 290. num. 8.

Excellentia Sacrarum Veſtium ſuperat omnes alios digniores pag. 291. num. 9.

Diaconus, & ſubdiaconus aſſiſtentes celebranti quare debeant eſſe Canonici pag. 289. n. 5.

Miniſtri induti paramentis ſacris aſſiſtentes Epiſcopo in conſecratione oleorum, tanquam cooperatores, Epiſcopo coniunguntur, & ab eo non debent in honore ſeparari pag. 291. num. 9.

Et iſta coniunctio prævalet illi generali quæ conſideratur inter Epiſcopum, & capitulum pag. 291. num. 10.

Dubitat de hoc auctor & firmat contrarium, quando adeſt ſtatutum Eccleſiæ ita diſponens pag. 291. num. 11. & ſeqq.

Abbatibus etiam habentibus vſum Pontificalium cum Baldachino prohibetur habere aſſiſtentiam Paratorum in Sedibus Choralibus more Canonicorum Epiſcopo aſſiſtentium pag. 26. num. 6. S.

Abbati Collegiatę pontificalitèr celebranti non licet adhibere omnes Canonicos Sacris Veſtibus paratos, & octo Pluuialia pag. 27. num. 7. S.

Fortius quandò in Collegiata nulla reperitur dignitas, cui conueniat aſſiſtentia cum Pluuiali pag. 27. num. 9. S.

Vide etiam *Apparatus*.

PARENS PARENTELA

Modica coactio licita eſt Parentibus & conſanguineis ad matrimonium pag. 470. num. 13.

Vide Coactio Matrimonium.

Parentela probata remanet ex ſententia, maximè ſi ſit in iudicatum tranſacta pag. 166. n. 15.

Sententia lata ad fauorem fratris ſuper parentela probat etiam ad fauorem alterius fratris pag. 168. num. 22. & 30.

Vbi illegitimi gaudent nobilitate Parentum, filius legitimus Spurij debet admitti ad beneficium de Iurepatronatus, etiamſi verba fundationis ſint ciuilia, & non naturalia pag. 168 num. 24.

In Hiſpania ex conſuetudine filij illegitimi gaudent nobilitate Parentum ibid.

Et veniunt appellatione illorum de genere, & parentela pag. 168. num. 24. & 27.

Probans eſſe quem filium Petri N. probat deſcendentiam à fundatore, etiam quando aderant in Ciuitate plures eiuſdem nominis, & cognominis, ſi Frater eius fuit alias præſentatus, & obtinuit beneficium per ſententiam reiecta tali exceptione canonizantem parentelam pag. 169. num. 30.

Sententia lata ſuper parentela inducit bonam fidem in patrono pręſentante, & firmat vltimum ſtatum, ſecundum quem pręſentatio debet ſuſtineri pag. 169. num. 31.

Hęres, ſeù executor poteſt declarare quod vocatio illorum de parentela intelligatur ſtrictè de ſolis agnatis pag. 340. num. 16.

Verbum de parentela latius patet, & complectitur agnatos, & cognatos ibid.

Verbum parentela eſt naturale non ciuile pag. 19. num. 3. S.

Tantum eſt dicere illos de parentela quantum propinquos, & Conſanguineos ibid.

Iuſpatronatus relictum ilis de parentela comprahendit etiam illegitimos ibid.

Appellatione conſanguineorum ſeù parentum veniunt etiam illegitimi pag. 19. num. 3. S.

Qualitas legitimitatis requiſita per teſtatorem in inſtitutione heredis non cenſetur repetita in ſubiectione cappellaniæ cum Iurepatronatus reſeruato in fauore deſcendentium per verba conſanguineos, seù parentes ibid.

Parentes ſtupratæ in flagrantis criminis deprehenſione naturalitèr & plærumque habent impetum occidendi, & ſe vindicandi, non autem cogendi ad Matrimonium p. 93. n. 64. S.

Fraudes quæ concurrunt in Matrimonio cum Stuprata metu parentum minitantium contracto, & eiusdem peſſimi euentus pag. 93. num. 65. & ſeqq. S.

Vt plurimum parentes ſunt in culpa dum puellæ ſtuprantur pag. 95. num. 69. S.

Vide *Stuprum*.

In materia Matrimoniali parentes, conſanguinei, & Affines admittuntur ad probandum pag. 96. num. 70. S.

Siue agatur de validitate Matrimonij, ſiuè de eo diſſoluendo ibid.

Limita ſi adeſt diſparitas inter coniuges ibid.

Amplia etiamſi diſparitas reſultet ex qualitate & numero amicorum quos vnus ex coniugibus haberet pag. 96. num. 70 S.

Declara vt repoſitum ſit in arbitrio Iudicis fidem huiuſmodi Teſtium ponderare ex qualitate cauſæ pendentis, & conditione pari vel diſſimili perſonarum tam in nobilitate, quam in diuitijs, & alijs circumſtantijs ibid.

Indigna Sponſa dicitur quando attentis progenie, diuitijs, more Regionis, aliiſque circumſtantijs, Sponſus abſque parentum, ac parentelæ dedecore copulari non poteſt pag. 100. num. 88. S.

Fundato beneficio pro illis de parentela ſua,

& marris videntur prędilecti coniuncti ex vrroque latere pag. 571. num. 31.
Etiamſi coniunctus ex vno tantum latere eſſet io gradu proximior ibid.
Etiamſi coniunctos ex vno tantum latere fuiſſet à patronis præſentatus ibid.

PARISII

Pariſijs Fratres de Auemaria annuam perpetuam eleemosynam à Monialibus habent pag 48. num. 90.

PARISIVS

Pariſius conſ. 48. lib. 4. explicatur pag. 81 num. 15. pag. 83. oum. 18.

PARMA

Dux Farneſius ne parmæ magis vel placentiæ fauere videarur ſe inſcribes PP. Dux pag. 207. num. 59.

PAROCHIA PAROCHIALIS

Abbas pro parochijs Monaſterio annexis poteſt deputare Vicarium ſine alia approbatione Epiſcopi pag. 250. num. 27.
Abbas an habeat facultatem benedicendi Concionatores deſtinatos pro Eccleſia Monaſterii, & aliis parochialibus intrà diſtrictum Abbatię pag. 349. num. 26.
Quod non babeat pag 350. num. 28.
Pactum quod patroni non arctentur termino iuris ad præſentandum, & ſit in eorum libera facultate non præſentare pro quocumque tempore ſibi beneplacito, non valet ſi agatur de parochiali, Collegiali, aut ſimili, quę indigeat ſponſo, & Rectore pag. 371. num. 42.
Parochialem erigere in Collegiatam poteſt ſolus papa pag. 276. num. 7
Eccleſia ſi poſt amiſſam actualem Collegialitatem remanſit in ſimplici ſtatu parochialis, tunc hæc diuerſa minor qualitas deſtruit ipſo iure illā Collegialitati etiam in habitu pag 179. num. 19.
Contrarium pag. 181. num. 20.
Parochialitas quæ aderat ſimul cum Collegialitate illam non extinguit ibid.
Status parochialitatis, & ſtatus Collegialitatis non ſunt ſibi inuicem contrarii, ſed bene ſe compatiuntur ibid.
Quando conſtat de ſtatu Collegialitatis ab initio, continuatio præſumitur de iure, niſi contrarium plenè, & concludenter probetur & non ſufficit Eccleſiam fuiſſe perPapam collatam vti Parochialem pag. 181 num. 25. & 23
Si duo in concurſu ad parochialem renuncientur idonei, quorum vnus ab Ordinario ſit prælectus, & alter ab irraſionabili iudicio appellauerit, defuncto prælecto lite pendente non eſt danda ſubrogatio competitori ſuperſtiti pag. 463. num. 3. contrarium n. 4.
Ceſſat hæc quæſtio quando ſubrogatio fuit obtenta pag. 464. num; 5.
Si lis eſt inter duos concurrentes ad Beneficium debitum certo generi perſonarum, non iterim moriente datur alteri ſubrogatio pag 464. num. 9.
In Parochialibus affectis, & reſeruatis vbi ad Papam ſpectat conferre, & ad Epiſcopum concurſum inſtituere, Epiſcopus eligit digniorem non Papa pag. 464. num. 7.
Poteſt Epiſcopus hoc caſu inter plures ęque idoneos vnum gratificare, & papa non poteſt pręterire electionem, ſeù gratificationem Epiſcopi ibid.
Contrarium quod licet ex ſtilo papa regulariter conferat prælectio ab Epiſcopo, non tamen ad id arctetur, & poſſis conferre Oppoſitori, ſi illum digniorem, & præferendum exiſtimet ibid.
In parochialibus reſeruatis non intrat reſeruatio quoad prælectionem Epiſcopi, ſed ſolum quoad collationem pag. 446. num. 28.
Cardinalis ſi moriatur non facta electione Sepulturę, an in eius Eccleſia Titulari, vel in Parochiali intrà cuius limites morabatur, ſepeliri debeat pag. 62. num. 59. & ſeqq. S.
Omnes Chriſtifideles ſepeliendi ſunt in Parochiali Eccleſia intrà cuius fines deceſſerunt ibid.
Limita in eo qui habet Sepulchrum Maiorum, vel qui ſibi particulare Sepulchrum elegit ibid.
Vel qui ex aliquo ſpeciali titulo deferendus eſt ad propriam Eccleſiam ibid.
Quarta debetur Parochiæ in quocumque caſu pag. 62. num. 59. & ſeqq. S.
Et debetur in præmium laborum, & propter adminiſtrationem Sacramentorum ibid.
Et eius obligatio contrahitur in ipſo initio Natiuitatis, nempe ex ſuſceptione Baptiſmatis ibid.
Parochus ſepeliri debet in ſua Eccleſia, licet in aliena parochia decedat pag. 63. num. 20. S
Vidua tumulanda eſt in Sepulchro ſui Viri, etiamſi in alia Parochia deceſſerit ibid.
Eccleſia titularis habet ius potentius pro habendo Cadauere Cardinalis, quam Eccleſia Parochialis intra cuius fines deceſſit ibid.
Caſus particulares in quibus Eccleſia Titularis obtinuit in ea ſepeliri Cadauer Cardinalis priuatiuè ad Eccleſiam parochialem pag. 65. num. 25. S.
Canonici, & alij Beneficiati cum onerè Reſidentiæ in ſuis Eccleſiis ſunt tumulandi etiam priuatiuè ad parochiam in qua habitant pag. 68. num. 33. S.
Laicus ſepeliendus eſt in Sepulchro Maiorum priuatiua ad propriam ratione adectionis, & pręſumptæ voluntatis ibid.
Cardinalis Titularis in Eccleſia ſui tituli ſepeliri debet priuatiuè ad parochiam etiam ratione affectionis ibid.
Debetur tamen Eccleſiæ parochiali Canonica portio, ſi ab illa Cardinalis Sacramenta recepit-

Digitized by Google

pit in infirmitate pag. 68. num. 34. S.

Sponſalia de præſenti, & matrimonia etiam Hæreticorum, & Sciſmaticorum non ſeruata forma Concilij Tridentini hodie ſunt inualida, ſi in eorum Parochia decretum Concilii fuit publicatum pag. 98. num. 82. S.

Parochi de ſtylo, & de iure nequeunt facere denunciationes pro matrimonio filij familias volentis nubere cum ſponſa nimis paupere, ſed debent expectare reſponſum Epiſcopi uel eius Vicarij pag. 102. num. 91. S.

Non poſſunt Fratres Minores morari in Conuentibus habentibus parochiale cæmeterium, vel Baptiſterium abſque diſpenſatione Pontificia pag. 39. num. 74.

Vide etiam Parochus cura.

P A R O C H V S

Præpoſitus poteſt declarari Canonicus retento officio Parochi ad integrandum numerum trium Canonicorum pag. 182. num. 28.

Nomen præpoſiti per ſe non adaptatur parocho vel plebano pag. 178. num. 16.

Poteſt tamen eſſe parochus retento nomine præpoſiti, ex quo cura animarum eſt penes Collegium, & exercetur per præpoſitum tanquam caput eiuſdem ibid.

Minor Scientia requiritur in parocho qui non adminiſtrat ſolus ſed ab aliis in exercitio curæ coadiuuatur, quam in eo qui tenetur omnia de per ſe exercere pag. 260. num. 7.

Parochus audire poteſt confeſſiones ſuorum parochianorum vbique locorum, etiam extrà parochiam pag. 347. num. 14. & 15.

Amplia vt hoc facere poſſit etiam Vicarius parochi pag. 347. num. 14.

Parochi & Vicarij ſæculares habent eorum iuriſdictionem limitatam ad proprios parochianos etiam circà Confeſſiones audiendas pag. 347. num. 17.

Poteſt tamen ex conſuetudine legitimè introduci vt etiam alienos parochianos abſoluant ibid.

Quæ conſuetudo hodie eſt ferè Vniuerſalis in orbe Chriſtiano ibid.

Epiſcopus prohibere non poteſt Parochis confeſſiones alienorum parochianorum audire ſi parochi, quorum intereſt non reclamant pag. 348. num. 19.

Et ſufficit ad hoc etiam tacitus conſenſus aliorum Parochorum ibid.

Parocho non ſuo confiteri quandò liceat ibid

Vagus, ſeù Viator poteſt confiteri parocho non ſuo ibid.

Pro fundationibus Conuentuum requiritur etiam conſenſus Parochi pag. 7. num. 1. S.

Conſenſus parochi ad fundationem conuentus, ſi concurrant alia requiſita, ſuppletur per ſacram Congregationem pag. 7. num. 7. S.

Conſenſus Epiſcopi & parochi, necnon aliorum intereſſe habentium ſufficit quod interueniat etiam tacitè fundationi conuentus pag 8. num. 8. S.

Et dicitur tacitè interueniſſe quando introductio Religioſorum in nouum conuentum facta fuit ſolemnitèr cum proceſſione, aliiſque actibus publicis, & nèmo reclamauit, immo fundatio plauſum habuit ibid.

Ab hæredum arbitrio pendet vocare ad funus defuncti quos volunt vltrà proprium parochum pag. 44. num. 2. S.

Obligatio vocandi parochum ad aſſociandum cadauer intelligitur de parocho actuali deputato per capitulum, non de ipſo capitulo habitualem curam habente pag. 44. num. 4. & 5. S.

Non eſt in facultate hæredum omittere proprium Defuncti Parochum in aſſociatione cadaueris pag. 45. num. 6. S.

Amplia etiamſi defunctus iuſſerit accerſiri tantum Regulares ibid.

Et procedit non in ſolo parocho ſingulari, ſed etiam in collegio, ſeù capitulo repræſentante parochum, & habente annexam curam animarum pag. 45. num. 7. S.

Contrarium, & quod procedat ſolum in parocho àctuali eſt verius pag. 45. num. 8. S.

Limita hoc contrarium ſi adeſt conſuetudo vocandi capitulum quando inuitantur plures Cruces, quia tunc hæc conſuetudo ſeruanda eſt pag 45. num. 9. S.

Conſuetudine quadragenaria poteſt introduci vt in aſſociatione funerum euocetur clerus, parochiæ defuncti vna cum Regularibus pag 47. num. 14. S.

Talis conſuetudo non eſt merè coactiua hæredum vt præciſe clerum euocent ſed ſolum inducit prælationem cleri in caſu quo heredes velint funus per alios extraneos aſſociari ibid

Clerus inſeruit Eccleſiæ Parochiali, prædicando, celebrando Miſſas, & diuina officia, & adiouando Parochum in adminiſtrando Sacramenta Parochialis, & ideo præferendus eſt extraneis ibid

Valdè æquum eſt vt extraneis præferri debeant clerici Eccleſiæ parochialis in aſſociatione funerum ſuorum Parochianorum pag. 47. num. 15. S.

Parochi prætendere non poſſunt maiorem eleemoſinam quando cadauera tumulantur in Eccleſijs Regularium pag. 47. num. 18. S.

Poſſunt tamen prætendere candelam maiorem & honorificentiorem ratione prærogatiuæ ibid.

Parochi prætendere non poſſunt eleemosynam duplicatam pro tumulatione cadauerum extrà propriam parochiam pag 48. num 20. S.

Limita ſi adeſt in contrarium conſtitutio Synodalis fundata in præcedenti conſuetudine pag. 48. num. 21. S.

Contrarium, & quod talis conſtitutio non valeat pag. 48. num. 22. S.

Declara vt non valeat ſi ſit in odium particularis perſonæ puta quando eligitur Sepultura in Eccleſiis Regularium, ſecus ſi vniuerſalitèr diſponat quoties ſepeliri contingat extrà parochiam ibid.

Contrarium vt non valeat etiamſi vniuerſalitèr diſponat pag. 49. num. 23. S.

Parochi poſſunt prætendere eleemoſynam duplicatam pro tumulatione cadauerum iuxtà parochiam, ſtantè conſuetudine immemorabili pag. 49. num. 23. & ſeqq. S.

Prætenſio Parochi de duplicata eleemoſyna pro tumulando cadauere extrà parochiã eſt monopolium, Scandalum, auaritia, & corruptela contra libertatemEccleſiaſticã pag. 50. n. 28. S

Declara vt ibid. & num. 29. & ſeqq.

Quarta parocho debita iure Sepulturæ ex conſuetudine augeri poteſt in tertia, & medietate pag. 50. num. 31. S pag 51. num. 33. & ſeqq. S.

Et adhoc ſufficit conſuetudo præſcripta ſpatio 40. annorum pag. 50. num. 31. S. pag. 51. num. 33. & ſeqq. S.

Parochus ſepeliri debet in ſua Eccleſia, licet in aliena parochia decedat pag. 63. num. 20. S.

Matrimonium per procuratorem contractum valet etiamſi parochus, & Teſtes non viderint litteras in quibus continetur poteſtas procuratoris pag. 78. num. 24. S.

Matrimonium intèr conſanguineos ex diſpenſatione Apoſtolica valet, etiamſi diſpenſatio non fuerit oſtenſa parocho, & Teſtibus ibid

Parocho debet conſtare de mandato procur. vt validè aſſiſtat matrimonio per procuratorem celebrando ibid.

Matrimonium ſi contrahatur ſub conditione de præterito, vel de pręſenti quæ exiſtit, debet conditio clarificari & impleri coram parocho, & teſtibus & quare pag. 78. num. 26. S.

Si tamen non impleatur conditio coram parocho, & teſtibus, adhuc matrimonium eſt validum, & purum pag. 79. num. 27. S.

Contracto matrimonio ſub conditione de futuro, præſentia parochi, & Teſtium omninò requiritur in implemento conditionis vel in receſſu à conditione pag. 80. num. 31. S.

Receſſus à conditione in contractu Matrimonii appoſita, de iure conciliari debet fieri coram parocho, & Teſtibus ibid.

Matrimonium contractum inter perſonas inhabiles ſub conditione ſi Papa diſpenſauerit non efficitur validum obtenta diſpenſatione, niſi reiteretur conſenſus coram Parocho, & teſtibus pag. 81. num. 32. S.

Contrarium pag. 81. num. 33. S Prima eſt verior, & ſequenda ibid.

Declara non requiri nouum conſenſum ſi Papa diſpenſauit in radice pag 81 num. 32. S. pag. 82. num. 34. & ſeqq. S.

Parochus malè facit qui abſque vrgentiſſima cauſa aſſiſtit Matrimoniis conditionatis pag. 82. num. 36. S.

Prohibendum eſſet parochis ne intereſſent matrimoniis conditionatis abſque expreſſa licẽtia Ordinarii ibid.

Vide etiam in verbis *funus Matrimonium Parochia ſepultura Vicarius*.

P A R S

Pars diſpoſitiua regulatur, & interpretationem recipit à parte prohemiali pag. 284. n. 22.

Sciſſa Vniuerſitate vel Collegio in duas partes habentes æqualia vota circà præſentationem adhuc illa pars dicitur maior & ſanior, quæ præſentauit digniorem pag. 89 num. 34.

Vniuerſitas vel Collegium tanquam repreſentans vnam perſonam non dicitur aliquid feciſſe, niſi omnes vel maior pars conſenſerint pag. 88. num. 31. & ſeqq.

Et ſi vota ſcindantur in duas partes æquales, non ideo conſtituunt duo Collegia, vel duas Vniuerſitates pag. 88. num. 33.

Vniuerſitas vel Collegium habens Iuſpatronatus ſi diuidatur in duas partes habentes æqualia vota, quarum vna vnum, alia alium præſentet, vtraque valet, & eſt locus gratificationi penſatis meritis vtriuſque præſentati pag. 87. num. 30.

Patroni plures ſi conſtituunt vnicam vocem indiuiduam, vt in Vniuerſitate, vel Collegio attenditur tantum factum à maiori parte, & ſi partes ſint æquales nulla dici poteſt facta præſentatio pag. 92. num. 42.

In paritate votorum maior pars ea eſſe dicitur quæ cenſetur Sanioris, ac prudentioris iudicii pag. 269. num. 38. pag. 272. num. 45. pag. 277. num. 56.

In electionibus etiam ab Vniuerſitate Sæculari factis, de iure attenditur Sanior pars conſiſtens in dignitate, aucthoritate, & merito eligentium pag. 112. num. 122.

Declara procedere ſi electio fiat viua voce, & per ſuffragia quę dantur aperta, non autem ſi dantur ſecreta ibid.

Stante priuilegio quod in paritate votorum illa pars præualeat pro qua eſt votum Decani, & ſimilis. Vtrum locum habeat in electione facta per fabas ſecreto, vel per Schedulas in vrnam ponendas ibid.

Maior pars ſuffragiorum in electione computari debet completiuè reſpectu ad totum Capitulum, quando actus explicandus eſt collegialitèr non comparatiuè ad minorem numerum reſpectu coelecti pag. 115. num. 133

Maior pars efficitur per vnicum votum pag. 116 num. 137.

Præſentatio facta à minori parte Vniuerſitatis Patronę, eſt inutilis, & nulla pag. 260. n. 4.

Statutum requirens conſenſum maioris partis poteſt æquè benè intelligi de maiori parte comparatiuè, ac completiuè p. 391. num 30. pag. 400. num. 67. & 68.

Concurſus maioris partis completiuè in electionibus non probat quod non ſufficiat maior pars comparatiuè, ſed requiritur quod facta comparatiuè fuerit contradicta, & facta noua electio per maiorem partem completiuè pag 391. num. 31.

Vide etiam electio Iuſpatronatus

Argumentum à parte ad totum in iure receptiſſimum eſt pag. 353. num. 4.

Leges ex ſuis partibus ſunt interpretandæ pag. 20. num. 21. V.

Expreſſum in vna parte legis ſupplendum eſt vel interpretatiuè extendendum ad alteram

Digitized by Google

partem in qua fuit omiſſum, ſi alias deficientibus verbis ad vtramque partem poſſit trahi legis effectus per ſimilitudinem rationis ibid.

P A R T H I

Nero vt eſſet indifferens cum Quadrato & Corbulone ſuper gloria pacis Parthorum contendentibus, quid fecerit pag. 207. num. 58

P A S S I O N E V S

Votum R. P. D. Paſſionei Segretarij Congregtionis Conciſtorialis in cauſa Pennen. & Hadrien. prænominationis. pag. 209. num. 62. & plur. ſeqq.

P A T E R

Filius medio Patris ſit hæres primi acquirentis, pag 80. num. 10.

Filia non poteſt eſſe hæres primi, niſi ſit hæres vltimi, & mediante Patre, ad quem totum Iuſpatronatus deuenit ibid.

In Materia ſanguinis, & nobilitatis confeſſio Patris non præiudicat Filio p. 167. num. 18.

Confeſſio quod quis ſit ſpurius non excludit quod ſit filius talis patris. p. 167. num. 16.

Maximè quando detegitur erronea p. 157. n. 19

Matrimonium enunciatum intèr patrem, & matrem oſtendit filium eſſe legitimum. ibid.

Præſentatio aliqua ſi fuit facta per patrem ſimul, & filium excludit iuris præſumptionem Clem. plures de Iurep. p. 105. n. 3. S.

Contrarium quià filius poteſt præſentare ſimul cum patre, tanquam hæres Aui vel Patrui, ibid.

Filius præſentans ſimul cum patre potius præſumitur præſentare iure proprio quam hæreditario alterius, ibid.

Limita ſi in omnibus aliis vacationibus ſoli patres præſentarunt, licèt tunc haberent filios, ibid.

Cauſa iuſta recedendi a ſponſalibus eſt diſſenſus, & indignatio patris qui reſiſtit Nuptijs pag. 98. num. 80. S.

Diſſenſus & indignatio patria inducit iuſtum metum ex hereditationis in filio, & illi præbet iuſtam cauſam recedendi a ſponſalibus. pag. 98. num. 81. S.

Amplia etiam non obſtante iuramento in apocha promiſsionis appoſito ibid.

Mater non habet ius impediendi Matrimonium filij, niſi in defectum Patris, & Aui. pag. 98. num. 83, S.

Contradictio Patris Matrimonio cum ſponſa indigna non dirimit matrimonia contracta, ſed impedit contrahenda, pag. 99. num. 84 & 85. S.

Ex diſpoſitione Concilij Tridentini ſeſſ. 24. cap. 1. de Matrim. conſenſus patris non requiritur ad validitatem matrimonij Filij familias, pag. 99. num. 86. S.

Declara vt matrimonium factum abſque tali conſenſu valeat, ſed antequam contrahatur poteſt pater illud impedire ibid.

Dicta diſpoſitio Concilij vti correctoria iuris communis antiqua eſt reſtringenda ad id quod expreſſe correxit ibid.

Concilium Tridentinum iuſſit fieri denunciationes Matrimoniales, vt patres familias poſſent ſe opponere, & impedire ibid.

Primus pater Monachorum in communi viuentium fuit S. Pachomius p. 12. n. 12. V.

Familiare fuit omnibus Monaſticorum Ordinum parentibus generalem præfecturam gerere omnium Monaſteriorum quę ipſis extruxerant, pag. 14. num. 14. V.

Vide etiam *Filius*.

P A T I E N T I A

Ad præſcribendum ex obſeruantia centenaria non eſt neceſſe probare ſcientiam, & patientiam Eccleſiæ vel Ciuitatis p. 195. num. 27.

Quia præſumit titulum in quo talis ſcientia, & patientia non requiritur ibid.

Scientia, & patientia probatur ex quo Eccleſia, vel Ciuitas dederint executionem Bullis prouiſionum, in quibus continebatur præiudicium quod impugnant pag. 195. num. 28.

Amiſsio iuris quęſiti in incorporalibus non datur abſque ſcientia, & patientia p. 196. n. 29.

Scientia, & patientia Datariæ ad obſeruantiam requiſita præſumitur, ſi collatio Datarię in menſe reſeruato non habuit effectum in concurſu cum prouiſo ab Ordinario, pag. 322. num. 51.

P A T R E S

Antiquitatibus quas SS. Patres induxerunt deferendum èſt, nec immutari debent ſine euidenti neceſsitate vel vtilitate p. 12. n. 11. V.

Patrum ſocietatis Ieſu Decretum vt nullus procuret eleemoſinas perpetuas pro domibus profeſsis pag. 39. num. 75.

Vide Ieſuitè.

P A T R I A

Voluntas mulieris nubendi Conciui potius, quā extero facile mutari potuit, attenta dignitate Viri, & illos patria pag. 467. num. 5.

Voluntas nubendi potius in patria quam extrà eſt ordinaria in omnibus Puellis iuxta naturalem inclinationem pag. 466. num. 4.

Non tamen probat auerſionem nubendi extrà præſertim vbi non concurrit ciuis ſponſus cum extero ibid.

P A T R I M O N I V M

Suſpenſio Reſignationis factę per ingreſſurum Religionem vſque ad tempus emiſſæ profeſſionis, habet locum non ſolum in beneficio patrimoniali, ſeù ad cuius titulum fuit promotus, ſed etiam in aliis pag. 145. num. 22

Conſtitutio Concilii circà Reſignationem beneficii patrimonialis eſt diuerſa a conſtitu-

tione

tione Concilij ſeſſ. 25. cap. 16. de Regular. pag. 145. num. 22.

Verba de meis poſſeſſionibus a fundatore beneficij prolata oſtendunt dotaſſe de bonis patrimatrimonialibus pag. 412. num. 20. pag. 421. num. 42.

PATRONVS

Præſentatus a vero patrono prefertur præſentato ab exiſtentibus in quaſi poſſeſſione, qui nondum fuit inſtitutus pag. 85 num. 27.

Et tunc non attenditur vltimus ſtatus quaſi poſſeſſionis, ſed proprietas abſorbet poſſeſſorium ibid.

Secus ſi præſentatus ab exiſtentibus in quaſi poſſeſſione fuiſſet inſtitutus, quando verus Dominus præſentat ibid.

Si duo ſint patroni quorum vnus habet pinguiorem vocem, puta quia plus contulit Eccleſiæ præſentatus ab habente pinguiorem vocem præfertur præſentato ab alio. pag. 86 num. 28.

Fallit ſi præſentatus ab alio patrono eſſet de genere, & familia fundatoris, quia tunc præferri deberet ibid.

Inſtituti hæredes inequaliter à fundatore ſunt æqualiter patroni, & æqualia habent vota. pag. 86. num. 29.

Vox tamen habentis maiorem quotam dicitur pinguior ibid.

Sed maior pinguedo vocis non dat prelationem ſi præſentatus ab altero cohærde ſit, de familia, & genere fundatoris, & iſte debet inſtitui, ibid.

Patroni plures ſingulares ſi diſcordent in præſentatione ſit locus gratificationi p 92. n. 42.

Non procedunt quando illi plures conſtituunt vnicam vocem indiuiduam, vt in vniuerſitate, & Collegio, quia tunc attenditur tantum factum a maiori parte, & ſi partes ſint æquales, nulla dici poteſt facta præſentatio.

Ideò, hoc caſu nulla eſſet prouiſio Apoſtolica facta pendente termino ad præſentandum fauore vnius ex præſentatis, vel etiam tertij ibid.

Declara vt collatio facta per Papam vel Ordinarium termino durante, pendeat ab euentu & valeat ſi patroni non reclament, vel in termino non eligant pag. 92. num. 43.

Non tamen intrat durante termino collatio Apoſtolica per viam gratificationis, nec gratia cum derogatione medietatis vocum pag. 92. num. 44.

Vnus patronus poteſt præſentare plures cumulatiue, pag. 92. num. 45.

Patronus præſentans ignoranter inhabilem aut non idoneum, non gaudent nouo termino a die reiectionis, ſed tantum admittitur ad nouam præſentationem durante primo termino, pag. 93. num. 47.

Impugnatur hec ſententia ab aucthore, pag. 93. num. 48. & plur. ſeqq.

Prima procedit ſi præſentatus ſit in inhabilis ſcienter, ſecus ſi ignoranter, & de ratione diſtinctionis, pag. 94. num 49. & ſeqq.

Gratia derogationis iuriſpatronatus in totum attenta lite ſuper eo non eſt attendenda, ſi patronus tam ante quam poſt litem motam erat in quaſi poſſeſſione præſentandi. pag. 96. num. 55.

Contrarium quod ſufficiat verificari litem eo modo quo fuit narrata vertens inter Ordinarium, & patronos, pag. 96. num. 56.

Limitatur hoc cōtrarium ſi de tempore gratie patronus iam præſentauerat, ſtante clauſula dummodo non ſit alteri ius quæſitum, ibid.

Lis inter Epiſcopum, & patronos non ſufficit vt dicatur beneficium litigioſum, maxime ad effectum inducendi reſeruationem vigore cap. 1. & 2. vt lit. pend. in ſexto. pag. 97. num. 60.

Limita ſi ſpecificè fuit narrata lis inter, Epiſcopum, & patronos, ibid.

Pendente lite ſuper proprietate patronatus, patroni non prohibentur continuare in eorum quaſi poſſeſſione preſentandi, & dicta quaſi poſſeſſio dat eis ius validum p. 96. n. 57

Prouiſiones Apoſtolicæ habentes in ventre preſeruatiuam conſenſus patronorum potius confirmant, quam ceſſare faciant Iuſpatronatus, ibid.

Præſentatio facta poſt laſpum quadrimeſtre patronis conceſſum non tribuit ius validum & radicatum præſentato, pag. 97. num. 61.

Patronis laicis competit ius variandi in præſentatione, pag. 97. num. 62.

Et ſi primus preſentatus reprobatur poſſunt alium praſentare, ibid.

Declara dummodo varient intra quadrimeſtre, ſecus ſi eo elapſo, etiamſi non idoneum bona fide præſentaſſent ibid.

Deciſio 91. coram Priolo adducta pro contraria ſententia declaratur. pag. 98. num. 83.

Patrono donanti neque competit ius ſaltem cumulatiuè præſentandi poſt donationem. pag. 98. num. 65.

Contrarium quod patronus cenſeatur ius præſentandi donaſſe cumulatiue non priuatiuè, ibid.

Procedit hoc contrarium ſi donatur ius præſentandi, ſecus ſi donatur iuſpatronatus, pag. 99. num. 66.

Etiamſi donetur ſolum ius praſentandi intelligitur priuatiuè non cumulatiuè ſi verba donationis talia ſint vt priuatiuam includant, ibid.

Fundator beneficij, vel Eccleſiæ ſi extraneum nominat in patronum intelligitur cumulatiuè cum ſe ipſo, & proprijs hæredibus, non priuatiuè, pag. 99. num. 67.

Si fundator in erectione beneficii reſeruet iuspatronatus fauore extranei, iſte ſolus erit patronus, & non hæredes teſtatoris p. 99. n. 68

Declara procedere poſt obitum fundatoris, quia ipse dum viuit non intelligitur excluſus, ibid.

Con-

Conſilium 4. Calderini declaratur procedere quando fundator non ſolum extraneo, ſed etiam ſibi Iuſpatronatus reſeruauit. pag. 99. num. 66 & ſeqq.

Fauor Eccleſię eſt pauciores habere patronos & ex eorum pluralitate dicitur magis grauata Eccleſia, pag. 100. num. 70.

Beneficium iuriſpatronatus liberè ab Ordinario conferri non implicat, quia intelligitur ſi patrono placuerit, pag. 101. num 75.

Et ſubſtinetur patrono volente, ibid.

Et ſi intra quadrimeſtre non pręſentet neque reclamet cenſetur approbare collationem factam de libero, ibid.

Declara pro vice, non in perpetuum, ibid.

Collatio libere facta de beneficio Iuriſpatronatus iure etiam Ordinario, cenſetur ſub tacita conditione ſi patronis placuerit pag. 105. num. 90.

Et tunc conſenſus etiam superueniens validat actum collationis, ibid.

Collatio beneficii de Iurepatronatus libere facta per Epiſcòpum iure Ordinario, & originario valet, & patrono non reclamante intrà tempus datum ad pręſentandum ſubſtinetur, pag. 105. num. 91.

Fortius ſi poſteà patronus conſentiat ibid.

Collatio libera beneficii quod eſt de iurepatronatus eſt inualida abinitio vigore decreti irritantis in c. decernimus 16. quæſt. 1. pag. 107. num. 97.

Reconualidatur tamen, & valet vſquè ab initio ſi patronus, cuius fauore Decretum emanauit, approbat, quià cenſetur facta ſub conditionè ſi patrono placuerit p. 107. n. 98.

Amplia etiamſi tacite ſolum conſentiat non reclamando, nec præſentando durante tempore ad id conceſſo, ibid.

Patronus non reclamando, nec preſentando in tempore cenſetur conſentire liberę Collationi vèl preſentationi alteri factæ, & iuri ſuo renunciare pag. 107. num. 99.

Ideò non attenditur pręiudicium Patroni a ſpretu reſultans ibid.

Collatio beneficij de iurepatronatus tanquàm de deuoluto ſpreto Patrono non conualidatur, etiamſi iſte poſteà neglexerit in tempore præſentare pag. 107. num. 100.

Secùs ſi Collatio facta eſt vti de libero, & authoritate ordinaria ibid.

Epiſcopus ſi vti ceſſionarius Patronorum conferat poteſt prouiſionem vnico actu èxpedire nèc eſt neceſſè quod priùs coràm Vicario præſentet, & poſtèa inſtituat p. 108. n. 102.

In adminiſtratione generica confraternitatis patronæ cadit etiam ius præſentandi illi competens, pag. 103. num. 84.

In dubio facienda eſt interpretatio pro habente præſentationem patroni pag. 166. num. 14. pag. 169. num. 29. & ſeqq.

Sententia lata ſuper parentela inducit bonam fidem in patrono præſentante, & firmat vltimum ſtatum, ſecundum quęm pręſentatio debet ſubſtineri, pag. 169. num. 31.

Patroni poſſunt inter ſe conuenire circà modum, & formam pręſentandi pag. 269. num. 35. pag. 272 num. 46 pag. 278 num. 57.

Habentes vocem in pręſentatione etiam moniti non poſſunt cogi ad intereſſendum, & præſentandum durante quadrimeſtre, nulla vrgente neceſſitate pag. 273. num. 47.

Patronus dicitur quaſi pater, eo quia fundando & ędificando deducit Eccleſiam de non eſſe ad eſſe, & dotando ab bene eſſe, pag. 364. num. 21.

Ad quem pertineat probare quod præponderet augumentum necne an præſentato per patronum, vel prouiſo Apoſtolico pag. 267. num. 30. & ſeqq.

Diuiſo exercitio Iuriſpatronatus mixti inter patronum Laicum, & Eccleſiaſticum an quando vacat in turno Eccleſiaſtici cadat ſub reſeruatione pag. 369. num. 34. & ſeqq.

Diuiſio exercitii non diuidit Iuſpatronatum, nec immutat illius naturam, ſed remanet mixtum, & non fit Eccleſiaſticum in Turno patroni Eccleſiaſtici p. 369. num. 35. & ſeqq.

Diuiſo exercitio iuriſpatronatus mixti inter patronum Laicum, & Eccleſiaſticum reſeruationes non intrant in turno Eccleſiaſtici, pag. 370. num. 37.

Contrarium pag. 369. num. 34.

Poteſt tamen Papa in turno Eccleſiaſtici conferre iure concurſus pag. 370 num. 37.

In paritate vocum ſi extraneus obtineret prouiſionem Apoſtolicam cum derogatione medietatis vocum, nec non gratificationem, non expreſſa circumſtātia quod alter compreſentatus erat de ſamilia fundatoris, gratia eſſet ſubreptitia pag. 370. num. 38.

Et procedit fauore præſentati non ſolum ſi ſit de familia fundatoris, ſed etiamſi ſit tantum de genere ipſorum patronorum ibid.

Immò & de genere exiſtentium in quaſi poſſeſſione præſentandi ibid.

Pactum quod patroni non arctētur termino iuris ad præſentandum, & ſit in eorum libera facultate non præſentare pro quocumquo tempore ſibi beneplacito, valet in erectione Cappellanię pro Miſſis, ſecus ſi agatur de Collegiali, parochiali, aut ſimili, quæ indigeat ſponſo, & Rectore pag. 371. num. 40.

Debet tamen hoc caſu Ordinarius præfigere patronis terminum, & quale ibid.

Sed ante dictā præfixionem non poſset impetrari a Dataria licèt Cappella diù vacaſset, ibid.

Pactum quod etiam in caſu reſeruationum Apoſtolicarum, nec vllo caſu, aut quauis de cauſa etiam legitima poſſit Papa vel Ordinarius conferre abſque præſentatione compræhendit etiam caſum negligentiæ patronorum in pręſentando infrà quadrimeſtre pag. 371. num. 41.

Erit tamen locus præfixioni termini arbitrio Ordinarii, ibid.

Sed etiam poſt terminum patronus ad admitti; debet ad purgationem moræ ſi velit ſtatim

pre-

præſentare re adhuc integra, id eſt prouiſione non ſecuta ibid.

patronis Hoſpitalium ſecularium eſt præfixus terminus duorum menſium ad faciendam commiſſionem. pag. 378. num. 22.

Iuſpatronatus laicale quocumque tempore vacet ad patronorum præſentationem venit prouidendum, pag. 422. num. 41.

Erecta Eccleſia patronata in Collegiatam patronus amittit ius præſentandi quoad primam dignitatem firmo tantum remanente dicto iure quoad reliqua beneficia de Collegio, pag. 420 num. 36.

Patrono melius eſt ſe fundare in centenaria præſentationum, quam producere titulum, & de ratione pag. 481. num. 19.

Onus probandi quantitatem augumenti incumbit prouiſo Apoſtolico vti de reſeruato, ſi patronus ſit in longæua quaſi poſſeſſione præſentandi in mēſibus reſeruatis, alias ſecus ibid

Augumentum ſi exprimeretur in ſcutis 50. & antiqui redditus in ſcutis 60. per non exceſſum, non excluderetur æqualitas per prouiſum Apoſtolicum aduerſus patronum exiſtentem in longæua quaſi poſſeſſione præſentandi in menſibus reſeruatis p. 481, num. 22.

Iuſpatronatus partim ad Laicum, partim ad Eccleſiaſticum ſpectans conferri poteſt a Papa & ſignari ſupplicatio cum clauſula accedente conſenſu ſolius patroni laici pag. 75. n. 7.

Iuſpatronatus etiamſi pro tertia tantum parte ſit Laicale, & pro aliis duabus Eccleſiaſticum admittitur in Dataria renunciatio ad fauorem accedente conſenſu ſolius patroni Laici, pag. 74. num. 2.

Papa habet abſolutam poteſtatem in iurepatronatus Clericorum, & in Collatione per ipſum facta non attenditur præiudicium patroni Eccleſiaſtici. pag. 75. num. 7.

Papa abſtinet a derogatione Iuriſpatronatus mixti propter ſolum præiudicium Laicorum ne retrahantur a fundationibus, pag. 76. num. 8.

Laicus ſi non poſſet ſolus conſentire liberæ collationi Iuriſpatronatus mixti diſſentiente compatrono Eccleſiaſtico, pateretur præiudicium ex communione cum Eccleſiaſtico. pag. 76, num. 9.

Iuſpatronatus reſeruatum certo generi perſonarum puta deſcendentibus Maſculis, & linea maſculina extincta fœminis repugnat qualitati ſimpliciter hæreditariæ, quidquid ſit an reputetur hæreditarium vel mere gentilitium ad effectum computandi voces patronorum in capita, vel in ſtirpes, pag. 84. num. 23.

Bulla Vrbani VIII. ſuper confirmatione Conuentus Victoriæ cum patronatu Comitum de Triuiana in tota prouincia Cantabriæ Minorum Obſeruantium pag. 52. n. 102. & ſeqq.

In fundatione dicti conuentus aſſignantur ab eiſdem Comitibus patronis annua 1450. Ducata, pag. 50 num. 95.

Marchiones de Cannete totius Religionis Minorum patronatum obtinuerunt aſſignata collecta pro Capitulis Generalibus in Italia pag. 48. num. 92. & ſeqq.

propter vitius Guardiani ignorantiam Fratres eleemoſinæ ſubſidio, & patronos effectu ſuæ voluntatis fraudari non eſt congruum, pag. 51. num. 97.

Podium, ſeu Tribunam in Eccleſia Patronis conſtitui, communiſſimum eſt in Hiſpania pag. 52. num. 98.

Romę tamen ſolis Sāctiſs. conceditur ibid.

Seruus manumiſſus licet fiat liber adhuc debet honorem reuerentialem patrono in memoriam antiquæ ſeruitutis pag. 202. num. 44.

Beneficia de Iurepatronatus apud Sedem vacantia per Reſignationem Papa confert de conſenſu patronum pag. 438 num. 19.

Item confert accedente conſenſu patronorum quando vacant per incompatibilitatem pag. 438 num. 20.

Præſentatus a patrono putatiuo qui non erat in quaſi poſſeſſione præſentandi remouetur ab Eccleſia comparente vero patrono p. 447. n. 1

Præſentatus à Patrono putatiuo qui erat in quaſi poſſeſſione præſentandi non remouetur ab Eccleſia comparente verò Patrono re amplius non integra pag. 447. num. 1. & 5.

Limita primo ſi eſſet poſſeſſor malæ fidei pag. 447. num 1,

Limita ſecundo ſi verùs Patronus re integra ante inſtitutionem Præſentati à putatiuo præſentet, & doceat de Iurepatronatus per rem iudicatam, publicum Inſtrumentum, vel confeſſionem Partis pag. 447. num. 2.

Præſentatus à Patrono putatiuo exiſtente in quaſi poſſeſſione, ſed opponente re integra vero Patrono, ſi inſtituatur, non tamen remouetur ſi poſteà Patronus putàtiuus ſuccumbat in petitorio pag. 448. num. 5.

Et Victoria Patrono vero deſeruiet ſolum pro futuris vacationibus ibid

Præſentatus à Poſſeſſore malæ fidei, etiam poſt inſtitutionem remouetur, ſi verus Patronus opponat re integra ante inſtitutionem ſecus ſi opponat poſt inſtitutionem tunc enim non remouetur non obſtante mala fide Poſſeſſoris pag. 450. num. 7.

Declara vt ſtante mala fide Poſſeſſoris poſſit inſtitutum repræſentare verus Patronus ibid.

Cap. *Conſultationibus de iurep.* procedit non ſolum vbi quæſtio eſt inter Compatronos, ſed etiam vbi eſt cum Ordinario pag. 452. n. 16.

Vltimus ſtatus ad effectum manutentionis non requiritur quod ſit cum cauſæ cognitione, ſed ſufficit inſtitutio ad præſentationem effectuata, etiam nulliter data per Vicariam pag. 453. num. 16.

Etiam in patronatu ex priuilegio ſi validitas tituli ſit dubia, & diſputabilis, ſufficit quaſi poſſeſſio pro manutentione Patroni pag. 453. num. 16.

De-

Digitized by Google

Declara procedere contra Ordinarium, ſecùs contrà Regulam reſeruatoriam, & Prouiſum Apoſtolicum ex reſeruatione Menſium ibid.

Contra reſeruationem Regulæ 8. non ſuffragatur vltimus datus ad concedendam manutentionem Patrono ex priuilegio, niſi probet illud fuiſſe conceſſum ex cauſa oneroſa præponderante ibid.

Poteſt dari manutentio Patrono ex priuilegio, ac inſtitutio illius præſentato, & per contrarium Sententia in petitorio faoore alterius, ſiue prouiſi Apoſtolici ſiuè ab ordinario ibid

Et tunc res iudicata in petitorio abſorbet poſſeſſorium ex diſpoſitione Concilij pag. 453. oum. 16.

Collationes factę ab ordinario iure deuoluto eum non conſtituunt in quaſi poſſeſſione libere conferendi, nec præiudicant poſſeſſioni Patronorom ibid.

Ampla etiamſi deuolutio non exprimatur in collatione, ſed ex actis colligatur fuiſſe lapſum tempus Patronis ad præſentandum aote collationem ibid.

Nomen Patroni verificatur, & prædicatur de quocumque poſſidente, & habente Iuſpatronatus, licet extraneo, & noo de genere Fundatoris pag. 12. num. 4. S.

Io Beneficijs Patronatis prælatio debetur in paritate vocum præſentato qui eſt de Sanguine Fundatoris, & ei qui eſt de genere Patronorum, ſeù Præſentantium pag. 12. num. 1. S.

Faoor prælationis in paritate vocum attribuitur æqualitèr illis de familia Fundatoris, ſeù Patrooorom pag. 12. num. 3. S.

A fortiori debetur dicta prælatio ſi præſentatus ſit Compatronos pag. 12. num. 5. S.

Quod præferatur io paritate vocum præſentatus qui eſt de ſamilia Patronorum, ſeù Præſentantium non procedit ſi concurrit pręſentatus de familia Fundatoris pag. 12. oum. 6. S

Præſentatus de familia Fuodatoris præfertur præſentato de familia Patronorum, ſeù Præſentantium ibid.

In paritate vocum præferendus præſeotatus qui eſt vous de Compatronis, & de familia fundatoris pag. 13. num. 7. S.

Gratia derogationis, & gratificationis eſt ſubreptitia & oulla ſi oou fuit expreſſum Summo Pootifici, qood alter præſentatus erat vous, ex compatronis & de familia Fundatoris pag. 13. num. 8. S.

Clauſula dummodo non ſit alteri ius quæſitum in prooiſionibus Apoſtolicis præſeruat ius alteri competens ex pręſeotatiooe, præſertim, ex qua pręſentatus omninò veniat inſtituendus, vt ſi ſit Compatronus, & de familia fundatoris in paritate vocum ibid.

Singularis, & nomioatim facta enumeratio, & deſtinatio in vno, & eodem verborum contextu inter Patronos operatur aſsignatam vnicuique propriam, & ſiogularem vocem pag. 14. num. 9. S.

Deſcendentia ab eo qui aliàs præſentauit aut prouiſioni Beneficij conſenſit tanquàm Patrono non denegatur gratificatio, licet non probetur præciſa deſcendentia ab eo qui fundauit Iuſpatronatus pag. 14. num. 12. S.

Ius alimentorum Patrono debitorum non tranſit in extraneum, ad quem deuenit Iuſpatronatus, cum noo ſit de ſanguioe, fundatoris pag. 15. num. 1. S.

Contrarium num. 2.

Riccius dicens Patrono Conſanguineo Fundatoris pauperi etiam poſt translatum Iuſpatronatus io extraneum diuitem, alimenta deberi, confutatur pag. 15. num. 2. S.

Excluditur præſumptio Iuris Clem. plures de iurep. & probatur Ioſpatronatus gentilitium ſi vnio beneficij de cooſenſu Patronorum facta reuocata fuit ad inſtantiam patrooorum qui ſuperuenerunt, pag. 108 num. 13. pag. 111 num. 24. S.

Contrarium pag. 108. nom. 13. S.

Conſenſus patronorum in capita præſtitus collationi beoeficii, nullo expreſſo nomine hæreditario eſt validiſsimum argomentum qualitatis gentilitiæ pag. 111 num. 26. S.

Geſta per præſentatum, vel illius Procuratorem circà qualitatem Iuriſpatronatus non præiudicant patronis qui pręſentarunt in cauſa non exiſtentibus pag. 114. oum. 34.

Reliqua vide io verbo Iuſpatronatus. Conſenſus Derogatio.

P A V L V S

Diuus Paulos ex laboris mercede victum ſibi parabat pag. 45. num. 84.

Particula ſtatutorom Pauli II. circà legata minoribus Obſeruantiæ relicta pag. 72. n. 167. & ſeqq.

Pauli IV. Declaratio in Bull. ex Clem. 6. ſupplentes, quod acceptatio legatorum annuorom pro Miſſis oon repoguet paupertati Minorum pag. 43. num. 80.

P A V P E R

Prælatus teoetur impedire matrimonium filij familias volentis nubere cum ſponſa nimis paupere, ob timorem ioimicitiæ, & ſcandali inter Cooſangoioeos, pag. 100 oum. 89. S.

Et Parochi de ſtylo, & de iure nequeunt facere denunciationes, ſed debeot expectare reſponſum Epiſcopi vel eius Vicarii, pag. 100. oom. 91. S.

Nec Ordinarius tali caſu poteſt remittere denooiciationes. ibid.

Fundato beneficio pro Clerico oriundo, & paupere ſi conferatur non oriundo, nec pauperi, an poſſit impetrari pag. 370. num. 39.

Beneficium collatum perſonæ non qualificatæ poteſt impetrari, quando qualificatio reſpicit fauorem perſooarum vocatarum, vt quod ſit pauper - oriundus, & ſimilis ibid.

Et prouiſi facta de non qualificato abſque com-

paritione, & oppoſitione alicuius qualificati eſt valida ibid.

Stante lege fundationis, quod conferatur pauperi, & ſtatim vacet ſi poſt prouiſionem acquirat quandocumque aliud beneficium, quantumuis ſimplex, & compatibile ex quo deſinat eſſe pauper, non vacabit per aſſecutionem aliorum compatibilium, ſi de primo prouiſus non fuit vir pauper, & qualificatus, pag. 371. num. 39.

Vide *qualitas*.

P A V P E R T A S

Eleemoſyna perpetua Fratribus incapacibus legata non repugnat ſtatui altiſſimæ, paupertatis, pag. 21. num. 29.

Legata annua perpetua redolent ſpeciem immobilium, & repugnant paupertati Regulæ Minorum pag. 28. num. 47.

Amplia etiamſi fuerint relicta cum onere perpetuæ celebrationis Miſſarum ibid.

Fratrum Minorum paupertati non repugnat habere perpetuum anniuerſarium certę quantitatis pro Sacrificijs a Teſtatore ordinatum pag. 38 num. 73.

Exigere annuos redditus non repugnat pauper tati Minorum, ſecundum D. Bonauenturam dummodo Ius ipſi non acquirant, nec diſponens contrahat vllam obligationem præter illam conſcientiæ pag. 39 num 77.

Vouens dare quotannis certam eleemoſynam Fratribus Minoribus tenetur ad largiendum ſed Fratres nullam actionem habent erga illum pag. 141 num. 78.

Poſſunt tamen licitè frui dicta eleemoſina, nec eorum paupertati, ac mendicitati repugnat ibid.

Pauli IV. Declaratio in Bulla ex Clem.5 ſupplentes quod acceptatio Legatorum annuorum pro miſsis non repugnat paupertati Minorum pag. 43 num. 80.

Diſcalceati, & Recollecti in Hiſpania paupertatis Seraphicę rigidiſsimi obſeruatores vulgò reputantur pag. 44. num. 83.

Minorum paupertas expoſcit vt prius honeſto labori rerum ſpiritualium incumbant, quam ad mendicandum recurrant, pag. 44. num. 83. pag. 45. num 84.

Paupertatis Seraphicę ſectatores verius dicuntur qui laboris mercede viuunt, quam qui moleſti ſunt fidelibus mendicando p. 45. n. 85

Legata annua pro ſtudijs etiam perpetua non repugnant paupertati Fratrum Minorum pag. 47 num. 89.

Declara dummodo adminiſtratio ipſis non relinquatur, ibid.

Clementina exiui §. annui redditus quomodo intelligi debeat, ibid.

Vide etiam Fratres Mendicitas pauper.

P E C C A T. Vn·-M

Amor præcipuè Puellas inducit ad peccandum tanquam magis extimulatas ad appetendum Virum, pag. 89. num. 54 S.

P E C V N I A

Legati pecuniæ pro luminaribus ſunt capaces Fratres Minores pag. 24. num. 37.

Vide Fratres.

Pecunia legata Canonicis pręſentibus in Choro officijs celebrandis ſi datur ad manus ſingulorum debetur etiam priuilegiatis legitimè abſentibus, ſecus ſi datur in ſeparate Camerario, aut alteri Capitulum repræſentanti pag. 9. num. 33.

P Æ N A

Præſumptiones, & pænæ non ſunt duplicandæ pag. 488 num. 22.

Liberatio a Carceribus cum pæna ſupponit culpam præambulam pag. 484. num. 8.

Exilium inter pænas capitales connumeratur. ibid.

Exilium prudentialiter datum non poteſt annumerari inter pęnas capitales tanquam temporale non perpetuum pag. 487. num. 19.

Siue detur a Principe, ſiue à Magiſtratu ſupremo iura Principis habente ibid.

Pęna ſiue ordinaria ſiue arbitraria abſque probationes criminis nequit irrogari p. 486. n. 13

Beneficiatus impeditus reſidere, etiamſi ſit in culpa, lucratur fructus, & diſtributiones quando non ipſa culpa ſed pæna culpę, eſt cauſa proxima, & immediata impedimenti pag. 487 num 21

Et culpa illi non nocet niſi ſit præordinata ad finem non reſidendi ibid.

Declara vt ibid.

Conciliū Tridentinum ſeſſ. 21. cap. 2. de refor. ſtatuit nequis promoueatur ad Sacros ordine abſque titulo beneficij quod poſſideat, innouando pænas antiquorum Canonum. Et quænam ſint dictæ pænę pag. 17 num. 6. S.

Articulus iuris dubius excuſat a pæna priuationis vtriusque beneficii retinentem primum poſt aſſecutionem ſecundi inſufficientis cum expreſſa diſpenſatione Epiſcopi, pag. 21. num. 6. S.

Poteſt tamen priuari legitimè, data prouiſo electione, ſeu optione, vt alterum quod malu erit retineat ibid.

In pænalibus non ſit extenſio de beneficiis ad penſiones pag. 33. num. 6 S.

Declara non fieri vbi agitur de ſententia, aut Decreto particulari, ſecus vbi agitur de lege generali pag. 35 num. 10 S.

Et tunc non dicitur extenſio, ſed compræhenſio ex identitate rationis introducta etiam de ſtylo Romanę Curię ibid.

Nullo exiſtente contractu ex defectu conditionis & conſenſus nullus ex eo naſci poteſt effectus, aut pęna pag. 71. num. 3 S.

Pęna conuentionalis ſi apponatur in ſponſalibus conditionalibus, conditione non purificata, ſicut contractus principalis corruit, euaneſcit etiam pęna pag. 72 num. 5. S.

Adiectio pænæ etiam ratione lucri ceſſantis

prohibita

Digitized by Google

prohibit. eſt per ſacros Canones in ſponſalibus, ad conſeruendum omnimodæ libertati matrimonij pag. 72 num. 6 S.
Et ſolum peti poteſt reſarcitio damni quando quis inultè reſilit, & ratione ſponſalium ſunt factæ expenſæ pag. 72 num. 7. S.

PÆNITENTIARIA

In litteris gratiæ attenditur data non præſentatio ſupplicationis, ſecus in reſcriptis pænitentialibus pag. 124 num. 18.
Romę Pænitentiarijs apud S. Ioannem Lateranen. certa eleemoſynæ quantitas eſt aſſignata pag. 48. num. 90.

PENNENSIS

Felinus fuit Epiſcopus Eccleſiarum Pennen. & Hadrien pag. 206. num. 53.
Votum R. P. D. Paſſionei Segretarij Congregationis Conciſtorialis in cauſa Pennen. & Hadrien, prænominationis, pag. 209. num. 62. & plur. ſeqq.
Collegiata Eccleſia Hadrien. erat de Diœceſi Pennen. cui fuit vnita, pag. 186 num. 2. pag. 189. num. 9.
Eccleſia Pennen. erat Cathedralis vſque a temporibus Apoſtolorum pag. 189 num. 8.
Decreta Sacrarum Congregationum Concilij Tridentini, ac Epiſcoporum & Regularium ſuper alternatiua functionum Epiſcopalium ſeruanda in Eccleſijs Pennen, & Hadrien. vnitis pag. 217. num. 85 & plur. ſeqq.
Breue Gregorij XIII. ſuper pręcedentia Capituli Pennen. pag. 215 num. 83.

PENSIO

Onus penſionis non tranſit in præbendam optatam ſi mutatur titulus, ſecus ſi non mutatur pag. 222 num. 9.
Penſio citra Simoniæ labem extingui poteſt accepto prætio abſque beneplacito Apoſtolico, pag. 227. num. 2.
Contrarium pag. 228. num. 3. Hæc ſecunda eſt verior num. 4.
Penſionem extinguere prætio mediante non licet abſque conſenſu Papæ, licet tamen cedere, & vendere commoditatem penſionis pag 228. num. 5. & 8. pag. 231. num. 12.
Declara procedere ſi vere vendatur ſola commoditas, ſecùs ſi ipſa penſio, quia tunc non euitatur Simonia pag. 229. num. 6. pag. 231 num. 12.
Suſpecta eſt huiuſmodi venditio fructuum Penſionis, niſi contrarium appareat certo, & euidenter. pag. 229. num. 6.
Et prohiberi deberet, & quare pag. 229. n. 7.
Vendi non poteſt fructus vel commoditas penſionis niſi ad triennium vigore *extrau. ambitioſæ de reb. Eccl. non alien* ibid.
Actus ſimoniacus extinctionis, ſeu venditio penſionis, etiamſi temporaliter tantum fuerit vendita vel extincta, punitur priuatione penſionis in perpetuum pag. 229. num. 8. pag. 233. num. 20. & ſeqq.
An penſio ipſa vel ſola commoditas deducta ſit in contractu. voluntas partium attenditur non cortex Verborum ibid.
Declara procedere vbi actum eſt per viam ceſſionis, ſecùs ſi per viam extinctionis pag. 230. num. 9. & 10.
Extinctio applicari non poteſt ad commoditatem penſionis, ſed per neceſſe cadit ſuper titulo pag. 230. num. 10.
Siuè extenſio ſit temporalis, ſiuè perpetua ibid.
Vbi contractus ſit cum titulari pręſumitur extinctio, niſi apertiſſimis verbis conſtet de ſola ceſſione actum fuiſſe, quidquid ſecus ſit vbi cum tertio agitur pag. 230. num. 11. & 12
Remiſſio, & condonatio obligationis ſoluendi penſionem, differt à ceſſione commoditatis eiuſdem pag. 235. num. 14. & 15.
Remiſſio obligationis ſoluendi penſionem poteſt fieri in totum vel in parte, ſimpliciter vel ad tempus abſque auctoritate Superioris ibid.
Declara dummodo fiàt gratis, ſecus ſi mediante pecunia ibid.
Ceſſionis commoditatis Penſionum formula pag 231. num. 15.
Extinctionem tituli penſionis potius quam ceſſionem commoditatis quæ verba indicant pag 231. num. 16. & ſeqq.
Si verba ſonant in extinctionem, & feriunt ſubſtantiam penſionis, nihil iuuat ſecreta intentio Penſionarij contraria pag. 233. num. 19.
Penſio extincta temporalitèr puta ad vitam Titularis poſt illius mortem reuiuiſcit pag. 233. num. 20.
Limita ſi fuit extincta abſque Apoſtolico aſſenſu, quià tunc non poteſt reuiuiſcere abſque noua auctboritate Papæ pag. 233. num 21
Non eſt in priuata facultate Partium extinguere ad tempus, & poſt tempus darè reuiuiſcentiam penſionibus ibid.
Penſio extingui poteſt tam perpetuò quàm temporalitèr pag. 233. num. 22.
Etiamſi temporalitèr tantum extinguatur, adhuc ſit vera extinctio licet poſt tempus reſolubilis virtute pacti ibid.
Ius & facultas exigendi penſionem, ſi cedatur etiam cum clauſulis generalibus *omnia iura &c. ad habendum &c.* dicitur ceſſio commoditatis non tituli pag. 234. num. 24.
Facultas transferendi penſionem vigore Indulti exerceri non poteſt in ea penſione, cuius commoditas alteri ceſſa ſit pag. 37. num. 17. S.
Contrarium pag. 37. num. 18. & ſeqq. S.
Limita hoc contrarium, vbi ex ceſſione ampliſſima colligeretur in cedente animus à ſe abdicandi omne ius tam commoditatis quam tituli pag. 37. num. 20. S.
Transſe[…]s penſionem poſtquam illius commoditatem alteri ceſſerat, tenetur ceſſionario ad damna, & intereſſe donec viuit & durat ius ceſſionarii pag. 37. num. 19. S.

Cedens commoditatem penſionis tenetur Ceſſionario ad damna & intereſſe, ſi poſt ceſſionem dat cauſam extinctioni penſionis per Matrimonium, profeſſionem in Religione, militiam, vel dilictum ibid.
Habens indultum conferendi reſeruata non cēſetur habere indultum reſeruandi penſiones pag. 460. num. 1.
Epiſcopus etiam Cardinalis non poteſt reſeruare penſionem perpetuam, niſi agatur de cauſa reſpiciente vtilitatem Eccleſiæ pag. 460. num. 12.
Limita in caſv Concordiæ ibid.
Et circà iuſtificationem cauſæ non ſtatur aſſertioni Epiſcopi etiam Cardinalis, ſed aliundè probanda eſt pag. 460. num. 3.
Penſio perpetua authoritate Ordinarii nullitèr reſeruata reualidatur ſi Penſionarius fuit Cōclauiſta pag. 460. num. 4.
Limita ſi penſio eſſet Simoniaca pag 460 n. 5.
Penſio ab Ordinario reſeruata pro perſona nominanda eſt Simoniaca pag 460. num. 4.
Priuilegium Conclauiſtarum diſpenſat ab irregularitate pro beneficiis, & penſionibus iam obtentis, non tamen pro obtinendis pag 460. num. 6.
Tranſlatio penſionis Eccleſiaſticæ in eum qui ſubreptitiè, illegitimè ac nullitèr tonſuratus fuit, eſt nulla pag. 32. num. 1. S.
Ad acquirendam capacitatem penſionis non ſufficit impreſſio Caracteris Clericalis, ſed requiritur etiam illius habilitas ſeù executio pag. 33. num. 4 S.
Nulliter tonſuratus eſt incapax penſionis, ac ſi non haberet Caracterem ibid.
Et eſt vti purus laicus quoad effectus ſibi proficuos ibid.
Limita ſtante bona fide ordinantis, & Ordinati ab Ordinario non ſuo, quia bona fides excuſat ad ſuſtinendum actum, & euitandam pœnam pag. 33. num. 5. S.
In pœnalibus non fit extenſio de beneficiis ad pēſiones pag. 33. num. 6. S.
Clericatus requiritur tam pro aſſequendis beneficiis quam pro penſionibus Eccleſiaſticis, quidquid ſecùs ſit in laicalibus pag. 34. num. 7. & ſeqq. S.
Penſiones aliæ ſunt Eccleſiaſticæ & ſpirituales aliæ laicales pag. 35. num. 13. S.
Penſionis Eccleſiaſticæ non eſt capax laicus, ſed tantum clericus, ſecus in penſione laicali ibid
Diſtinctio inter penſiones Eccleſiaſticas & laicales non ſolum reſultat ex ſtylo Romanæ Curiæ, ſed etiam ex Conſtitutionibus Apoſtolicis pag. 36 num. 14. S.
Penſio Eccleſiaſtica reſeruata non Clerico totaliter corruit & eſt nulla pag. 34. num. 7. S.
Nec transferri in eum poteſt penſio reſeruata vri Clerico cum facultate transferendi in perſonas capaces ibid.
Datur paritas inter beneficia, & penſiones Eccleſiaſticas pag. 35. num. 12. S.
Committens actum Simoniacum eodem modo priuatur de iure penſionibus ſicut beneficiis ibid.
Incapacitas beneficiorum ſtatuta à Sacris Canonibus contrà filios Hæreticorum locum habet etiam in penſionibus pag. 35. num. 11. S.
Extenſio in pœnalibus de beneficiis ad penſiones non fit vbi agitur de Sententia aut decreto particulari, ſecus vbi agitur de lege generali pag. 35. num 10.
Et non dicitur extenſio, ſed comprehenſio ex identitate rationis introducta etiam de ſtilo Romanæ Curiæ ibid.
Beneficia, & penſiones pari paſſu ambulant quoad requiſitum Clericatus pag. 34. n. 8. S.
Capacitas ad beneficia, & penſiones naſcitur ab ordine pag. 36. num. 16. S.
Effectus ordinis non conſiſtunt in ſola adminiſtratione Altaris, & Eccleſiæ, ſed etiam in capacitate Clericali ad beneficia, & penſiones pag. 36. num 15. S.

PEREGRINATIO

Abſens cauſa peregrinationis ſine licentia ſuperioris non lucratur fructus, & diſtributiones pag. 488. num. 23.
Licentia requiritur ad euitandum contemptum Superioris in abſentia voluntaria etiam ex cauſis in iure expreſſis, nempe litis, peregrinationis, ſtudii, & ſimilibus pag. 10. num. 8. & 9. S.

PERFECTIO

Dilatio non ſuſpendit neque actum imperfectū reddit, ſed actum trahit ad cèrtam diē pro executione non pro perfectione pag. 120 n 9

PERICVLVM

Caſus abſentiæ coactæ, & violentæ eſt quando ob inimicitias capitales cogitur quis ſtatim diſcedere ad euitandum imminens periculū mortis pag. 10. num. 9. S.
Omne id quod promittitur cauſa euitandi periculum eſt metu coactum pag. 93. num. 64. S.

PERMVTATIO

Reſignari, & permutari non poſſunt beneficia Eccleſiæ non numeratæ pag. 322. num. 52. pag. 327. num 72.
Limita ſi Papa ex certa ſcientia qualitatis Eccleſiæ admitteret reſignationem, & permutationem pag. 327. num. 72.
Facultas admittendi reſignationes, & permutationes beneficiorum fuit Ordinariis ſuſpenſa, & reſeruata Sedi Apoſtolicæ beneficia poſt dictam ſuſpenſionem reſignata, vel permutata pag. 454. num. 1.
Poſteà verò dicta facultas eis reſtituta fuit ex certis cauſis tantum pag. 454. num. 2.
Ordinarii beneficia dimiſſa conferre prohibentur ſuis aut dimittentium Conſanguineis, & familiaribus etiam per fallacem circuitum ibid.

Non

Non procedit hæc prohibitio in beneficiis permutatis pag. 455. num. 6.
Vide reſolutionem Sacræ Congregationis pag. 459. num. 19.
Ordinarii poſſunt admittere permutationes quæ Canonicis Sanctionibus, & Conſtitutionibus Apoſtolicis permittuntur pag. 454. num. 3.
Sed ſi admittant contra formam Sacrorum Canonum, & Sanctionum Apoſtolicarum durat ſuſpenſio, & reſeruatio ex Conſtitutione 42. Pii V. pag. 454. num. 4.
Ordinarius non poteſt admittere permutationes beneficiorum abſque cauſa vtilitatis vel neceſſitatis Eccleſiæ ibid.
Siuè vtilitatis permutantium, quæ ſaltem reductiua tendat ad vtilitatem, & neceſſitatem Eccleſiæ ibid.
Nec poteſt admittere permutationem cum beneficio nuncupato *de Pertica*, nempe nullius vel exigui valoris pag. 454. num. 4. pag. 456. num. 7.
Declara procedere in illis beneficiis quę verè ſunt nullius, vel penitus exigui valoris, qui pro nihilo reputatur, nec ſufficit qualibet modicitas valoris, vel inæqualitas etiam magna pag. 456. num. 7.
Beneficiorum fictorum Perſonatus nuncupatorum prohibetur permutatio cum beneficiis veris ex conſtitutione Pii IV. pag. 456 n. 8.
Permutatio Beneficiorum fraudolenta dicitur quando adeſt præiudicium expectantis pag. 456. num. 9.
Hodiè expectatiuę ſunt ſublatę per Concilium ideò ceſſant Coniecturæ fraudis in permutatione ibid
Contrarium quià adhuc poteſt fraus interuenire in in pręiudicium Collatoris pag. 456. num. 10.
Et tale præiudicium conſideratur non ſolum in Ordinario ſed in Papa ibid.
Nec eſt præiudicium euentuale etiam reſpectu Papæ pag. 457. num. 10.
Reſpectu Sedis Apoſtolicę etiam præiudicium euentuale eſt conſiderabile ibid.
Permutatio ex quibus Coniecturis fraudolenta dicatur pag. 457. num. 11.
Permutatio fraudolenta valet in præiudicium commutantium non in eorum commodum pag. 457. num. 12.
Non valet in præiudicium Collatorum, & beneficia permutata poſſunt impetrari ibid.
Inæqualitas, & alię coniecturæ fraudis non attenduntur in permutatione facta coram Papa ſed coram Ordinario pag. 457. num. 13.
Limita vbi militat præiudicium tertii ibid.
In permutatione facta coram Papa derogatur Iuriſpatronatus, ſi de eo ſit facta mentio pag. 457. num. 14.
Et non reputatur præiudicialis Patrono permutatio ob poſſibilem cauſam mortis vnius quam alterius ibid. Quid de hoc ſentiat auctor n. 15.
Permutans coram Ordinario beneficium patronatum malitiosè abſque conſenſu Patroni, nulliter permutat, & eo priuatus remanet. pag. 458. num. 16.
Malitia adeſſe dicitur ad hunc effectum, quandò ſciebat adeſſe Patronum ibid.
Et ſi conſenſum petiit, illoque denegato permutauit, quià tunc perdit beneficium quod vti vacans conferri poteſt ad præſentationem Patroni ibid.
Amplia non obſtante clauſula non alias alitèr nec alio modo in Reſignatione appoſita, quià nihil operatur vbi adeſt culpa Reſignantis pag. 458. num. 16.
Item amplia vt ſi poſt dictam primam permutationem nullam, altera fieret coram Papa, quià hæc quoque eſſet nulla pag. 458. n. 17.
Etiamſi in ſecunda adeſſet conſenſus Patroni ignorantis primam ibid.
Facta reſignatione nullà coram Ordinario, ſi altera fiat ad fauorem eiuſdem coram Papa non facta mentione de prima nulla ſecunda quoque nulla eſt ibid.
Reſignatio, & permutatio facta coram Ordinario nulla eſt abſque conſenſu alterius Collatoris ad quem beneficii collatio ſpectabat pag 459 num. 18.
Et in hoc eadem militat Regula de conſenſu collatoris, ac de illo Patroni ibid.
Idem militat de conſenſu Rectoris habitualis habentis ius nominandi ad Vicariam perpetuam ibid.

PERSEVERANTIA

Potius præſumitur perſeuerantia in eodem propoſito quam mutatio voluntatis pag. 338. num. 6.

PERSONA

Legatum intelligitur iuxtà conditionem perſonę ad quam eſt directum pag. 18. num 17
Iuſpatronatus etiam mixtum non poteſt tranſire in extraneos durantibus perſonis contemplatis, pag. 85. num 24.
Forma à Concilio Tridentino pręſcripta in perſonis potentibus ad probandum ius præſentandi principalem prælaturam, non intrat ſi ex inſtrumento conſtat quod dotarunt vel fundarunt Eccleſiam Conuentualem pag. 372. num. 44.
Præces importunę quæ preueniunt à perſona cui debetur reuerentia inducunt metum ex quo contractus ſponſalium reſcindi poteſt pag. 475. num 26.
Priuilegium Camerale non eſt directum ad liberanda beneficia, ſed reſpicit perſonas pag. 5. num 14. S.
Vide etiam Priuilegium.

PERSONATVS

Beneficia ficta nuncupata *Perſonatus* quid ſint pag. 456. num. 8. S.
Eorum permutatio cum beneficijs veris prohibetur ex Conſtitutione Pii IV. ibid.

PER-

P E R T I C A

Ordinarius non poteſt admittere permutationem cum beneficio nuncupato de Pertica, nempe nullius. vel exigui valoris pag. 454. num. 4. pag. 456. num. 7.

Declara procedere in illis beneficiis quæ verè ſunt nullius vel penitus exigui valoris, qui pro nihilo reputetur. nec ſufficit quælibet modicitas valoris, vel inæqualitas etiam magna pag. 456. num. 7.

P E R T I N E N T I A

Præſentatio dependens a pertinentia Iuriſpatronatus, quę altiorem requirit indaginem non ſufficit ad retardandum executionem litterarum Apoſtolicum pag. 98. n. 64.

P E S T I S

Abſens ex cauſa Peſtis non lucratur diſtributiones, niſi ea graſſetur, & probetur legitima conſuetudo quod diſtributiones, dari conſueuerint abſentibus ex iuſta cauſa pag. 11. num. 15 S.

Talis conſuetudo non requiritur in aliis iuſtis cauſis abſentiæ, ſignanter ob rationabilem corporis neceſſitatem ibid.

Abſentia ex cauſa Peſtis eſt ob rationabilem Corporis neceſſitatem. ibid.

P E T I O T

Frater Elias Periot Miniſter Prouincialis Minorum Obſeruantiæ Prouincię Turonię, pag. 31. num. 58. & 59.

P E T I T O R I V M

Poteſt dari manutentio patrono ex priuilegis ac inſtitutio illius præſentato, & per contrarium ſententia in petitorio fauore alterius ſiu. prouiſi Apoſtolici, ſiuè ab Ordinario pag 453. num. 16.

Et tunc res iudicata in petitorio abſorbet poſſeſſorium ex diſpoſitione Concilii ibid.

P E T R V S

Petrus Moros de Molines ſeptem annua perpetua legata reliquit patribus S. Petri de Syrchis minoribus Obſeruantiæ S. Franciſci pag. 11. num. 1. pag. 23. num. 36.

P I G N A T E L L V S

Notatur Pignatellus quod Doctrinam Fagnani tranſcripſerit ſuppreſſo eius nomine, pag. 73. num 12. S.

P I P E R

Piperis, Cinamomi, & Cariopoli annuam, perpetuam eleemoſinam dant Reg... Luſitani Fratribus minoribus in Prouincia Angelorum pag. 48. n. 90.

P I S C E S

Diſcalceati, & Recollecti in Hiſpania fundationes Conuentuum non acceptant abſque determinata eleemoſyna olei, piſcium, lignorum, & ſimilium pag. 44. num. 83.

P I V S

Beneficiorum fictorum perſonatus nuncupatorum permutatio cum veris prohibetur ex Conſtitutione Pij IV. pag. 456. num. 8.

Pius V. bona Conuentualium in Hiſpania Monialibus applicauit ſub obligatione ſoluendi certam quantitatem annuatim minoribus iniuncto iſtis onere ſatisfaciendi officijs, ad quæ tenebantur Conuentuales p. 43. n. 80.

Pius V. fuit aucthor reſeruationis beneficiorum vacantium Sede Epiſcopali vacante, pag. 238. num. 7.

Extenſio conſenſus poſt mortem indiſtinctè prohibita fuit ex conſtitutione Pij V. qua fuerunt correctæ priores conſtitutiones Alexandri VI. & Leonis X. p. 126. num. 23.

Dictam conſtitutionem Pij abrogauit Gregorius XII. & renouauit antiquas Alexandri VI. & Leonis X. dictam extenſionem permittentes pag. 126. num. 24. & 26.

Bulla Pij V. prohibens Ordinaris beneficia reſignata conferre conſanguineis, & familiaribus non eſt vſu recepta in Hiſpania pag. 247. num. 31.

Neque comprahendit Cardinales Epiſcopos. ibid.

Ordinarij ſi admittant permutationes beneficiorum contra formam Sacrorum Canonum & Sanctionum Apoſtolicarum durat ſuſpenſio, & reſeruatio ex conſtitutione 41. Pij V. pag. 454. num. 4

Conſtitutio Pij V. aſſignans Vicarijs perpetuis diuerſarum parochialium Vrbis omnia emolumenta funeralium vltrà congruam locum habet in funeribus etiam non parochianorum, attenta declaratione Alexandri VII. pag. 53. num. 42. S.

Contrarium eſt verius de iure ſecluſa dicta declaratione ibid.

Più toſto Vide *dictio Magis*.

P L A C E N T I A

Dux Farneſius ne Parmæ magis vel Placentię fauere videatur ſe inſcribit P. & P. Dux, pag. 207. num. 58.

P L A V S V S

Conſenſus Epiſcopi, & parochi, & aliorum intereſſe habentium dicitur tacite interueniſſe fundationi Conuentus, quando introductio Religioſorum in domum Conuentum facta fuit ſolemniter cum profeſſione, aliiſque actibus publicis, & nemo reclamauit immò fundatio plauſum habuit, pag. 8. num. 8. S.

PLÆ-

P L Æ B A N V S

Noioen prępoſiti per ſe non adaptaiur parocho vel Plæbano pag. 178. num. 56.

P L V R A L I T A S

Fauor Eccleſię eſt pauciores habere Patronos; & ex eorum pluralitate dicitur magis grauata Eccleſia pag. 100 num. 70.

Probans eſſe quem filium Petri N. non probat deſcendentiam a fundatore ſi aderant in Ciuitate plures eiuſdem nominis, & cognominis pag. 169. num. 29. pag. 173. num. 31.

Vide ſitus

P L V V I A L E

Abbati Collegiatæ Pontificalitèr celebranti non licèt adhibere omnes Canonicos Sacris Veſtibus paratos, & octo Pluuialia, pag. 27. num. 7. S.

Fortius quandò in Collegiata nulla reperitur Dignitas cui conueniat aſſiſtentia cum pluuiali pag. 27. num. 9. S.

P O D I V M

Podium ſeù Tribunam in Eccleſia Patronis conſtitui communiſſimum eſt in Hiſpania pag. 52. num. 9. S.

Romæ tamen ſoli Sanctiſſimo conceditur ibid.

P O N T I F E X

Sacerdotes Iouis apud gentiles Flamines Diales nuncupati abeſſe non poterant etiam ex cauſa neceſſaria ob aduerſam valetudinem abſque licentia Summi Pontificis, pag. 488. num. 54.

Reliqua Vide in verbo Papa.

P O N T I F I C A L I A

Pontificalia quænam dicantur pag. 344. num. 3.

Pontificalia intelliguntur ea quæ ſunt Ordinis Epiſcopalia, & quorum non eſt capax Prælatus inferior ibid.

Epiſcopus concedendo omnimodam iuriſdictionem Abbati reſeruatis ſibi Pontificalibus tantum dicitur ſe Spoliaſſe omnibus ijs quę ſunt iuriſdictionis, & quorum Prælatus inferior eſt capax ibid.

Appellatione pontificalium non comprahenditur vſus Throni, ſeù Baldachini, pag. 23 num. 6. S.

Vſus Pontificalium conceſſus prælatis inferioribus quid comprahendat pag. 23. n. 7. S.

Priuilegium concedens prælatis inferioribus vſum pontificalium non pòteſt extendi ad vſum Baldachini. ibid

Et eſt ſtrictè intelligendum ibid.

Et ita operatur ſicut genitalis in Mulis, quæ ſont ſterilia, & infructuoſa ibid.

Sedes Abbatum pontificaliter celebrantium eſt Sedea cum poſtergali abſquè vmbraculo ſeù Baldachino pag. 23. num. 6. S.

Abbates alijque Prælati inferiores licèt plenarium vſum pontificalium habentes non poſſunt erigere Baldachinum, niſi hoc habeant ex priuilegio ſpeciali p. 23. n. 8 S.

Hoc priuilegium conceſſum eſt Abbatibus Caſſinenſibus, Oliuetanis, & quibuſdam alijs, & a Sacra Congregatione Rituum extenſum ad Canonicos Regulares S. Saluatoris ibid.

Decretum Congregationis Rituum anni 1659 intelligitur de prælatis inferioribus, qui in priuilegio pontificalium habent comprahenſum etiam vſum Baldachini pag. 14. num. 9. & ſeqq. S.

Abbas habens vſum pontificalium poteſt more Epiſcopi vti Baldachino dum celebrat in pontificalibus pag. 22. num. 1. & ſeqq. S.

Contrarium, pag. 23 num. 5. & ſeqq. S.

Abbates ſæculares, & Regulares habentes vſum pontificalium poſſunt vti Baldachino in Tribus anni feſtiuitatibus modeſtè ſine fasto & pompa pag. 22 num. 4. S.

Erigere Thronum ſeù Baldachinum prohibetur prælatis inferioribus tam ſæcularibus, quam Regularibus ſiuè exemptis, ſiuè non exemptis indiſtinctè, etiamſi illis competat vſus pontificalium pag. 23. num. 6. S

Abbati Collegiatæ pontificalitèr celebranti non licet adhibere omnes Canonicos Sacris Veſtibus paratos, & octo pluuialia, pag. 27. num. 7. S.

Fortius quando in collegiata nulla reperitur Dignitas, cui conueniat aſsiſtentia cum pluuiali pag. 27. num 9. S.

Abbas ſi adſit prima Dignitas in collegiata habens vſum pontificalium eſt argumentum inſignitatis Collegiatæ pag. 40 num. 5. S.

P O P V L V S

Epiſcopus ſaltem de æquitate ad euitanda populi diſpendia & incommoda tenetur in remotioribus partibus ſuæ Dioceſis deputare alias perſonas quę recipiant depoſitiones ſuper ſtatu libero pag. 345 num. 7.

Prælatus inuiſus a populo licet iniuſte, & ab eo ferociter exturbatus non debet mitti ad reſidentiam, ſed poteſt, ac debet cogi renunciare dato ſibi bono cambio alibi ad euitanda ſcandala pag. 487 num 18. & ſeqq.

Legata perpetua Fratribus Minoribus pro anniuerſarijs, & Miſsis, vt adimpleantur ex parte hæredis debet Iudex auctoritatem ſuam interponere ſiuè ex officio, ſiuè ad inſtantiam cuiuslibet de populo p. 25 num. 40.

Conſenſus populi requiritur pro fundationibus conuentuum pag. 7 num. 1. S.

Conſenſus populi ad fundationes conuentus requiſitus debet eſſe datus in Conſilio Generali, & non ſufficit in Conſilio particulari Decurionum, & Officialium, nec minus oſtiatim quæſitus pag. 7. num. 3. S.

Subſtantia requiſitorum ad fundationem conuentus tota conſiſtit in conſenſo populi, quod

quodque non concurrat præiudicium tertij, ſeù aliorum Regularium, qui in diſtrictu quatuor milliarium exiſtunt pag. 7. n. 7. S
Excelsinitas numeri Religioſorum conſiderari debet iuxtà neceſſitatem populi in ſpiritualibus pag. 8. num. 8. S.

P O R T I O

Portiones priuilegiatæ quid ſint pag. 408. n. 6.
Portiones priuilegiatæ, & præbendæ diſtinctæ æquiparantur ibid.
Eccleſia ſi non habet præbendas diſtinctas, ſed habet portiones priuilegiatas adhuc dicitur numerata ibid.
Singolaris, & nominatim facta ennmeratio, & deſtinatio in vno & eodem verborum contextu inter hæredes operatur datam vnicuique virilem portionem pag. 14. n. 9 S.
Et inter patronos operatur aſſignatam vnicuique propriam & ſingularem vocem ibid.

P O R T I O N A R I I

Portionarij non ſunt de capitulo pag. 290. n. 7.
Parati etiam exteri præferri debent in communione portionarijs ibid.
Exteros interponi inter Clerum Eccleſiæ, & portionarios non eſt indecorum ibid.

P O R T V G A L L I A

Regula 8. Cancellatiæ eſt recepta in Regno Portugalliæ pag. 410 num. 14.
Reges Luſitani in prouincia Angelorum dant Fratribus Minoribus annuam perpetuam eleemoſynam Piperis Cinamomi, & Cariopoli pag. 48 num. 90.

P O S I T I O N E S

Habens pro ſe rem probatam non tenetur reſpondere poſitioni pag. 168 num. 23.

POSSESSIO POSSESSOR

Præceptum prohibitiuum aliquid faciendi ſupponit obſeruantiam, & poſſeſſionem in eo cui fit prohibitio pag. 347. num. 13
Præſentatus a vero patrono præfertur præſentato ab exiſtentibus in quaſi poſſeſſione qui nondum fuit inſtitutus pag. 85 num. 27.
Et tunc non attenditur vltimus ſtatus quaſi poſſeſſionis, ſed proprietas abſorbet poſſeſſorium ibid.
Secùs ſi præſentatus ab exiſtentibus in quaſi poſſeſione fuiſſet inſtitutus quando verus dominus præſentat ibid.
Gratia derogationis Iuriſpatronatus in totum attenta lite ſuper eo non eſt attendenda, ſi Patronus tam antè quam poſt litem motam erat in quaſi poſſeſſione præſentandi p. 96. n. 55.
Contrarium quod ſufficiat verificari litem eo modo quo fuit narrata vertens inter ordinarium, & Patronos pag. 96. num 56.
Limitatur hoc contrarium ſi de tempore gratiæ Patronus iam præſentauerat, ſtante clauſula dummodò non ſit alteri ius quæſitum ibid.
Pendente lite ſuper proprietate Patronatus Patroni non prohibentur continuare in eorum quaſi poſſeſſione præſentandi, & dicta quaſi poſſeſſio dat eis ius validum pag. 96. num. 57.
Donans alteri Iuſpatronatus, ſi poſteà præſentet vigore quaſi poſſeſſionis præſentandi in qua antè donationem exiſtebat, donatario ſe opponente, non eſt admittenda talis præſentatio pag. 98. num. 65.
Vide Donatio.
Prouiſo ab ordinario de beneficio, & poſſeſſori ſufficit vincere per non jus actoris. pag. 105. num. 92.
Ex actu etiam vnico acquiritur vltimus ſtatus, & quaſi poſſeſſio præſentandi pag. 269. n. 36.
Vltimus ſtatus attenditur reiecta indagine tituli, ad ſuſtinendam gratiam Apoſtolicam ibid.
Longæua quaſi poſſeſſio præſentandi in menſibus Ordinarijs non releuat ob onere probandi oneroſitatem, ſeù præponderantiam augmenti pag. 367. num. 32.
Longæua quaſi poſſeſſio præſentandi in menſibus reſeruatis releuat præſentandum ab onere iuſtificandi æquiualentiam ſeù præponderantiam cauſæ oneroſæ, illudque refundit in prouiſum Apoſtolicum probandi contrarium pag. 368. num. 33.
Non tamen ſufficit vnicus actus, ſed requiritur longæua poſſeſſio ibid.
Traditio poſſeſſionis facta per Capitulum conſenſum illius inducit, & habet vim nouæ electionis pag. 386. num. 13. pag. 398. n. 60. pag 401. num. 70.
Non tamen dare poteſt per ſe ius electionis, ſed corroborando & explicando præcedentes conſenſus pag. 386. num. 13.
Exceptionem de iure Ordinarii opponere poteſt poſſeſſor ad tuendam ſuam poſſeſſionem quando eſt ipſo iure excluſiua actoris pag. 394. num. 45.
Regula de triennali defendit poſſeſſorem etiã aduerſus Prouiſum Apoſtolicum pag. 395. num. 45.
Lis notoriè nulla non interrumpit triennalem poſſeſſionem pag 395. num. 47.
Maximè ſi nullitas prouenit ex defectu iuriſdictionis ibid.
Moleſtiæ extraiudiciales & de facto, adhoc vt interrumpant triennalem requiritur quod ſint illatæ circà ipſam poſſeſſionem, & perceptionem fructuum pag. 395. num. 48. & ſeq.
Et ſimplex conatus non ſufficit, niſi turbetur poſſeſſor mediante facto poſitiuo ibid.
Simplices citationes nullæ non interrumpunt triennalem pag. 395. num 50.
Nec minùs ſequeſtrum relaxatum, & nulliter appoſitum per Iudicem operatur interruptionem poſſeſſionis pag. 395. num. 51.
Nec productio Monitorii, & ſimplices citationes ibid.
Nec intimatio mandati de immittendo cum præcepto de reſpondendo in fructibus pag. 396. num. 52.

Ci-

Digitized by Google

Citatio nulla etiam ex alio capite quam ex defectu iuriſdictionis non interrumpit triennalem nec præſcriptionem pag. 396. num. 54. & ſeqq.

Preſcriptio facilius interrumpitur quam pacifica poſſeſſio pag. 396. num. 54.

Citatio valida reſpectu iuriſdictionis, ſed malè executa, cuius vigore factus fuit proceſſus non interrumpit pacificam poſſeſſionem pag. 397. num. 55.

Ad interrum pendam triennalem requiritur moleſtia iudicialis illata ex actu valido, vel extraiudicialis præſefereos actū turbatiuum poſſeſſionis pag. 397. num. 56.

Citatio nulla ex aljo capite quam ex defectu iuriſdictionis interrumpit poſſeſſionem annalem ibid.

Regulæ de annali dicitur ſatisfactum ſi per prouiſum non ſteterit quominus cauſa aduerſus annalem poſſeſſorem inſtructa fuetis terminata pag. 252. num. 52,

Poſſeſſio iuris præſentandi penes laicos arguit indubitatam beneficii erectionem de bonis prophanis pag. 422. num. 19. & 20. pag. 423. num. 45.

Verba *de meis Poſſeſſionibus* à fundatore beneficii prolata oſtendunt dotaſſe de bonis patrimonialibus pag. 415. num 20. pag. 425. num. 42.

Per non dimiſsionem primi Canonicatus intrà bimeſtre a die adeptæ poſſeſsionis ſecundi ipſo iure vacat vterque pag. 183. num. 29.

Limitatur ex genarali conſuetudine Germaniæ retinendi plures Canonicatus, & Præbendas in diuerſis Collegialis pag. 183. num. 30.

Contrarium niſi interueniat Apoſtolica diſpenſatio pag. 183. num. 31.

Paſsim tamen conceditur Apoſtolica diſpenſatio pro Canonicatibus Germaniæ ibid.

Extrau. Iniunctæ prorogauit vacationem Eccleſię vſque ad poſſeſſionem Epiſcopatus, quæ de iure durabat tantum vſque ad electionem ſeù prouiſionem pag. 232. num. 15. pag. 248. num. 43. & ſeqq.

Regula 2. Cancellariæ reſeruat beneficia vacantia Sede Epiſcopali vacante non ſolum vſque ad prouiſionem ſucceſſorum, ſed etiam vſque ad pacificam Eccleſiæ poſſeſsionem ab eis adeptam pag. 237. num. 1. pag. 248. num. 32.

Author huius reſeruationis fuit Pius V. pag. 238. num. 7.

Quando prouiſus eſt Cardinalis Eccleſia non vacat vſque ad poſſeſsionem, ſed ſtatim eſt conſumpta vacatio pag. 244 num. 25 & ſeqq pag. 248. num. 35.

Et ſtatim poteſt beneficia conferre, & omnia quæ ſunt iuriſdictionis exercere pag. 243. num. 39.

Conſuetudo non confeſendi beneficia ante adeptam Epiſcopatus poſſeſsionem non extendit ad Epiſcopos Cardinales pag. 245. num. 23. & ſeqq.

Beneficium vacans tempore quo Ordinarius literas iam expediuit, & Capitulo præſentanit, licet nondum poſſeſsionem cæperit, non dicitur, reſeruatum Sedi Apoſtolicæ, nec contentum in Regula 2. cancellariæ pag. 253 num. 54.

Contrarium pag. 253. num. 54. & 55.

Limita hoc contrarium ſi per eum non ſtetit quominus poſſeſsionem apprehenderet, ſed id euenit culpa capituli pag. 253. num. 56. & ſeqq.

In Regnia Hiapanię poſſeſsio Eccleſię capi non poteſt abſque mandato Regis propria manu ſubſcripto pag. 254. num. 57.

Ad acquirendam quaſi poſſeſsionem præſentandi, quæ requirantur remiſsiuè pag. 447. n. 1.

Ad acquirendam quaſi poſſeſſionem præſentandi, requiritur quod præſentatio facta fuerit bona fide, vel ſaltem non mala ibid.

Nec non ſcientia, & patientia eius in cuius præiudicium quaſi poſſeſsio quęritur ibid.

Pręſentatus à Patrono putatiuo qui non erat in quaſi poſſeſsione præſentandi, remouetur ab Eccleſia comparente verò Patrono, re amplius non integra pag. 447. num. 1. & 5.

Limita primo ſi eſſet poſſeſſor malæ fide pag. 447. num. 5.

Limita ſecundo ſi verus Patronus re integra ante inſtitutionem pręſentati a putatiuo pręſentet, & doceat de Iurepatronatus per rem iudicatam, publicum inſtrumentū, vel confeſsionem Partis pag. 447. num. 2.

Proprietas Iuriſpatronatus quando dicatur clare ad effectum abſorbendi poſſeſſorium pag. 448. num. 3. & ſeqq.

Proprietas Iurispatronatus dicitur clara, & abſorbet poſſeſſorium quando non habet difficultates requirentes altiorem indaginē ibid.

Termini poſſeſſorii in Beneficialibus longè differunt à regulis poſſeſſorij in prophanis, & de ratione differentię pag. 448. num. 4.

Præſentatus à Patrono putatiuo exiſtente in quaſi poſſeſsione, ſed opponente re integra vero Patrono, ſi inſtituatur, non tamen remouetur, ſi poſteà Patronus putatiuus succumbat in petitorio pag. 448. num. 5.

Et Victoria Patrono verò deſeruiet ſolum pro futuris vacationibus ibid.

Vltimus ſtatus præſentanti non ſuffragatur etiā intrà limites meri poſſeſſorij, quando habet in ventre expreſsum errorem tituli nulli, & vitioſi, & pręſentatus ab eo reijci debet pag. 449. num. 7.

Amplia etiamſi error, ſeù vitium requireret altiorem indaginem ibid.

Declara procedere ſi verus Patronus opponat re integra antè inſtitutionem dicti præſentati ſecus ſi opponat poſt inſtitutionem. tunc enim non remouetur non obſtante mala fide poſſeſſoris pag. 450. num. 7.

Sub declara vt ſtante mala fide poſſeſſeſſoris poſſet inſtitutum repræſentare verus Patronus ibid.

Vltimus ſtatus in quaſi poſſeſsione pręſentandi non tranſit in filium, & in hæredes, nec illis ſuffragatur in poſſeſſorio pag. 450. num. 8.

Exiſtens in actuali poſseſsione præſentandi ad vnum beneficium dicitur eſſe in poſseſſione etiam quoad aliud beneficium eiuſdem fundationis, & allegare poteſt vltimum ſtatum, etiam in vacatione eius beneficij ad quod nondum præſentauit pag. 450 num. 9.
Et poteſt continuare in præſentando pendente lite ſuper proprietate pag. 450 num 10.
Amplia etiam non obſtante inhibitione Iudicis pag. 450 num 11.
Limita quando lis verteret ſuper ipſa poſſeſsione ibid.
Declara limitationem vt etiam hoc caſu poſsit præſentare, & præſentatio facta teneat, ſed ſuper ſederi debeat in inſtitutione præſentati vſque ad exitum litis ibid.
Vocatio beneficij de Iurepatronatus ſi contingat pendente lite ſuper proprietate, non eſt inſtituendus preſentatus ab exiſtente in quaſi poſseſsione præſentandi, ſed expectandus eſt exitus litis pag. 450 num. 12.
Contrarium pag. 451. num. 12. & 13
Limita hoc contrarium quando proprietas eſſet clara contrà vltimum ſtatum, quià tunc procederet prima opinio pag. 451 num. 13.
Etiam poſſeſſor bonæ fidei tenetur reſtituere fructus poſt motàm litem perceptos, pag. 451 num. 12.
Declara procedere in fructibus quibus poſſeſſor locupletatur, ſecus in fructibus honoris quales ſunt electio, & præſentatiò ibid.
Vltimus ſtatus ab altera parte proteſtatus cum clauſulis præſeruatiuis omnium & quorumcumque iurium non conſtituit aliam in quaſi poſſeſsione preſentandi pag. 451. num. 15.
Contrarium ſi deficiant in præſeruatione iurium verba tàm in poſſeſſorio, quam in petitorio pag. 452. num. 15
Idem procedit in præſeruatiua iurium vtriuſque partis adiecta per Iudicem ibid.
Collationes factę ab Ordinario iure deuoluto eum non cõſtituunt in quaſi poſſeſsione liberè conferendi, nec præiudicant poſseſsioni patronorum pag. 453 num. 16.
Amplia etiamſi deuolutio non exprimatur in collatione, ſed ex actis colligatur fuiſſe lapſum tempus patronis ad præſentandum antè collationem ibid.
Quaſi poſſeſsio reſultat ex aſsiſtentia iuris pag 2. num. 2. S.
In dubio regula eſt pro reo ac poſseſſore pag. 7. num. 65.
Vltimus ſtatus, & quaſi poſseſsio pręſentandi vnicè attenditur in materia Iurispatronatus pag. 117. num. 42. S.
Et aduerſus vltimum ſtatum non admittuntur præſumptiua argumenta, ſed requiruntur certæ probationes reſultantes ex Partis confeſsione, re iudicata aut publico Inſtrumento ibid.
Vide etiam *Annalis. Triennalis. Manutentio. Obſeruantia. Præſentatio, ſtatus*

POSSIBILITAS

Poſsibilitas præmorientiæ vnius alteri non debet trahi ad extrauagantia, & mon...
pag. 458. num. 15.
Permutatio beneficiorum facta coram Papa non reputatur præiudicialis patrono, ob poſsibilem caſum mortis vnius priuſquam alterius pag. 457. num. 14.
Quid tamen de hoc ſentiat Author pag. 458. num. 14.

POSTERI

Nomine poſterorum veniunt fæminæ deſcendentes & agnatę poſt maſculos, etiamſi vocentur poſteri per lineam maſculinam pag. 284 num. 22.
Vocatione poſterorum per lineam maſculinam veniunt fæminę per poſterius, pag. 280 num. 8.

POSTERIVS

Poſteriora derogant prioribus pag. 446 n. 51.
Fæminæ excluſæ quando admittantur per poſterius. Vide *Fæminæ*.

POTENS

Potentium ſupplicationes & inſtantiæ vim habent neceſsitatis pag. 475. num. 26.
Idem in donis eorum ibid.
Iuſpatronatus Regium non ſubiectum formæ Concilij ſtatutę in potentibus ſi tranſeat ad potentem, retinet idem priuilegium, quià attenditur origo pag. 19. num. 4. S.
Idem ſi de priuato tranſeat in Potentem ibid.
Poſt Concilium Tridentinum manutentio ad formam cap. Conſultationibus non habet locum in Iurepatronatus potentium, ſi pręſentationes fuerunt admiſſæ abſque cauſæ cognitione non ſeruatis ſeruandis pag. 452. num. 16.
Secùs quandò preſentationes poſt Concilium fuerunt admiſſæ cum cauſæ cognitione ibid.
Cauſa cognita ad hunc effectum debet probari ex actis citato Promotore Fiſcali, & non ſtatur aſſertioni Ordinarij ibid.
Limita in antiquis quià tùnc ſtandum eſt aſſertioni Ordinarij circa cauſę cognitionem, etiamſi de ea non conſtet ex actis & quando dicatur in antiquis pag. 452. num. 16.
Sublimita ſi aliundè probetur non fuiſſe adhibitam cauſæ cognitionem ibid.
Potentis & ſuperioris preces & dona vim habent iubendi, & cogendi pag. 88. n. 52. S.

POTENTIA

Potentia ſuccedendi auferri poteſt per ſtatutum ſicut per legem pag. 81. num. 13.
Habitus ſeu potentia ad hereditatem non tollitur niſi per renunciationem hæreditatis, pag. 81. num. 11.
Fæminæ capaces ſuccedendi in Iurepatronatus dicuntur excluſæ ſi non habent potentiam

ſuccedendi ab inteſtato hebitualem, peg. 79. num. 5.
Qualitas hæreditaria non requiritur actualis in ſuccedere volente in Iurepatronetus mixto, ſed ſufficit habituelis, & in potentia. peg. 79. num. 4.
Vide Iuſpatronatus gentilitium hæreditarium, & mixtum

P O T E S T A S

Papę poteſtas in omnibus intelligitur excepta pag. 46e. num. 14.
Epiſcopi circà reſeruetiones iuriſpetronatus ex iuſtitie habent eandem poteſtatem ac Papa, excepto iure præſentandi in Conuentueli principalem Prælatum p. 366. num. 25.
Poteſtas Capituli generalis
Vide *capitulum Carthuſiani*.
Eius eſt nolle qui poteſt pag. 3. num. 4. V.

P R A X I S

Praxis Datariæ circà pręſtetionem conſenſus in Reſignationibus pluries mutata, & quare pag. 118 num. 4 & ſeqq.
Prexis ſolet variari. *Dicta* Taciti, & Pythegerę ſuper hoc referuntur pag. 130. n. 39.
Coediutus ad optionem præbendarum abſque diſtinctiene en ſint ſepatebiliter, vel inſeperabiliter, annexæ ſępe ad mittitur in praxi, quæ temen improbatur, & eius fundamente tolluntur pag. 224. num. 21.
Ex praxi vltre centenariem oritur ius tribuens meliorem titulum de mundo. pag. 16. num. 8. V.
Vide centenerie Obſeruantia.

P R Æ B E N D A

Præbenda quid ſit pag. 311. num. 15.
Canonia, & præbenda in quo differant ibid.
Canonicatuum & præbendarum alie emolumenta dari & excogitari non poſiunt præter fructus, quam ille quæ in diſtributionibus conſiſtunt peg. 5. n. 16.
Priuilegium concedens fructus & emolumenta quęcumque Cannonicatuum, & prębenderum non comprehendit anniuerſarie illic tantum propriè debita qui prò redemptione animarum Dei opem implorant, niſi aliter in eo expreſſum ſit peg. 10 num. 55.
Prębenda diſtincta quid ſit pag. 307. num. 4.
Præbendę diſtinctæ idem ſignificat, ec præbendę numeratæ ibid.
Prębendę diſtinctę vbi ſunt non multiplicantur creſcente redditu, ſed eugumentum cedit commodo illius præbendæ cuius redditus augentur pag. 308. num. 4.
Eccleſia non numerera eſt in qua non fuit conſtitutus certus numerus prębenderum, nec canonicorum, pag. 307 num. 3.
Diſtinctio prębendarum quomodo fiat, pag. 318. num. 36.
Non eſt præbenda diſtincta taxare Cenonicotot ſalmes frumenti peg. 318. num. 36.
Præbendæ diſtinctæ vbi ſunt non poſſunt dari redditus ſupercreſcentes quie augumentum cedit commodo Canonicorum obtinentium præbendes. ibid.
Quendo omnes redditus Canonicatuum conſiſtuunt in diſtributionibus duæ illarum partes ſuccedunt loco prębendæ pag. 483 num. 1.
Idē procedit ſi fructus ſint valde tenues, & quomodo intelligatur eorum tenuitas, peg. 483. num. 2.
Diſtributiones etiam quæ ſuccedunt loco præbendæ perdit Canònicus abſens abſque monitione pag. 483. num. 3.
Vide Abſentia.
Canonicus carceratus ob graue delictum, & iſto non probato miſſus in exilium ad tempus perdit diſtributiones etiem quæ ſuccedunt loco prębendæ tempore careeretionis & exilij, pag. 484. num. 7. & ſeqq.
Contrarium pag. 485. num. 10. & ſeqq.
Canonicus coediutus an poſſit optare præbendas annexas cenonicatui p. 219. n. 1. & ſeq
Canonicus coadiutus poteſt optere præbendam ennexam Canonicatui ſeparabiliter, & reuocabiliter de communi contra Gonzal. peg. 220. num. 1.
Poſſidens præbendam à Papa reſeruatam non prohibetur eliem optere pàg. 220. num. 2.
Præbenda optata ſubrogatur in locum dimiſſę peg. 220. num. 1, & 2.
Et tranſit in Coadiutorem non ſecus ac ipſe Canonicatus pag. 220. num. 1.
Et in eam tranſit vinculum reſeruationis quando illa quæ dimittitur eret reſerueta à Papa pag. 220. num. 2.
Præbenda ennexa Canonicatui inſeparabiliter & reuocabiliter non poteſt optari propria authoritate, ſed authoritate interueniente Superioris habentis inſtituere ibid.
Et inducit mutationem tituli Cenonicalis ibid.
Coedintore dato cum future ſucceſſione etiam quoad optionem prębendæ, coadiutus poteſt optare præbendam etiam inſeparabiliter ennexam pag. 220. num. 3.
Si verò future ſucceſſio conceſſa fuit quoed Canonicatum tantum & prębendam ordinariam illi inſeparabiliter annexem, tunc etiam Coadiutus optare poteſt aliam prębendam, ſecluſa contraria conſuetudine vel obſeruantie, in ſententia Gerziæ pag. 220. num. 4.
Contrarium quod optare non poſſit etiem èxtrà conſuetudinem contrà Garziam pag. 221. n. 7. peg. 224. num. 19. & ſeqq.
Habens præbendam reſeruatam ad fauorem certę perſonæ cùm primum per ceſſum vel deceſſum, vel aliam dimiſſionem vecauerit, poteſt optare, & præbenda dimiſſa tunc ſpectat ed Reſeruatarium pag. 221. num. 6.
Ad eſſentiam optionis requiritur ordo diſtributiuus quod Canonicus antiquior optet nouam præbẽdam, & ſequens in grado optet ab illo dimiſſam pag. 221. num. 7. pag. 222. n. 11, & ſeqq.

Prębenda inſeparabiliter annexa Canonicatui, ſi vacet per optionem coadiuti remanet penes coadiutorem, & non poteſt optari per Canonicum ſequentem in gradu pag. 221. num. 7.

Gonzales negans coadiutum optare poſſe quando procedat necnè ibid.

Coadiutus poteſt optare ſi coadiutor ſuccedere poteſt in noua præbenda per eum optanda, ſecus ſi non poteſt in ea ſuccedere pag. 221. num. 8.

Si per optionem nouæ prębendę mutatur titulus Canonicalis non poteſt coadiutor in præbenda per coadiutum optanda ſuccedere pag. 222. num 9.

Nouus titulus in optione prębendæ per coadiutum quęſitus non eſt adiudicatus in gratia coadiutoriæ ibid.

Subrogatio nouę prębendę in locum dimiſſæ fieri nō poteſt in prębendis inſeparabiliter annexis in quarum optione contingit mutatio tituli, ſecùs in annexis ſeparabiliter pag. 222. num. 9. & ſeqq.

Onus penſionis non tranſit in prebendam optatam, ſi mutatur titulus, ſecus ſi non mutatur pag 222. num. 9.

In optione præbendæ ſeparabilitèr annexę non cadit aliquod ſpirituale, ſed temporale ſpirituali annexum pag. 222. num. 10.

Secùs in optione prębendę inſeparabiliter annexę, quia in ea venit aliquid ſpirituale, cum fiat mutatio tituli pag. 222. num 11.

Garzias tenens coadiutum optare poſſe & prębendam ab eo dimiſſam ſtatim acquiri coadiutori refellitur pag. 222. num. 12. & ſeqq

Papa per reſéruationem non pręiudicat conſuetudini optandi prębendam dimiſſam pag. 223 num. 14

Coadiutus poteſt optare præbendas ſeparabiliter annexas canonicatibus, niſi obſtet contraria conſuetudo legitimè præſcripta pag. 224. num. 20.

Econtrà non poteſt optare præbendas inſeparabilitèr annexas niſi concurrat cónſuetudo interpretatiua in contrarium ibid.

Et hæc conſuetudo contraria poteſt eſſe decennalis, immò etiam ſine decennio ſufficit ità aliquando ſeruatum per aliquot actus ibid.

Coadiutus ad optionem præbendarum abſque diſtinctione an ſint ſeparabilitèr, vel inſeparabilitèr annexæ, ſepè admittitur in praxi, quæ tamen improbatur, & eius fundamenta tolluntur pag 224. num. 21.

Coadiutus optare poteſt præbendas etiam inſeparabiliter vnitas, ſtante clauſula præſeruatiua iuris optandi in litteris ibid.

Ex correſpondentia numeri præbendarum & aliorum membrorum ad numerum Canonicatuum pręſumitur annexio pag. 124. n. 22.

Et facit vt reſeruatio, ſeù affectio ſuper Canonicatu afficiat præbendam, & alia annexa conſecutiuè ibid.

Siuè ſeparabiliter, ſiue inſeparabiliter ſint annexa ibid.

Rota, & Antonell. ſupponentes hanc eſſe annexionē inſeparabilē repræhenduntur ibid.

In reſeruatione ſpeciali non ſufficit huiuſmodi annexio ibid.

Declara niſi adſit derogatio ſtatutis, & conſuetudinibus de optando cum mentione ſpeciali præbendæ vel domus ibid.

Exul nunquam amittit duas partes diſtributionum quæ ſuccedunt loco fructuum prębendæ, donec per ſententiam iuſtificatam ex actis declaratum non fuerit conſtare dè delicto pag. 488. num. 26.

Per non dimiſſionem primi Canonicatus intrà bimeſtre à die adeptæ poſſeſſionis ſecundi non vacat vterque, ex generali conſuetudine Germanię retinendi plures Canonicatus & præbendàs in diuerſis Collegiatis pag. 183. num. 30.

Contrarium niſi interueniat Apoſtolica diſpenſatio pag. 183 num. 31

Paſſim tamen conceditur Apoſtolica diſpenſatio pro Canonicatibus Germanię ibid.

Vide etiam Canonicus Eccleſia, Optio

PRÆCEDENTIA

Præcedentia debetur Senioribus pag. 203. n. 45.

Tanquàm dignioribus in ordine ad iuniorès pag. 204 num. 47.

Dumitii Corbuli lis in Senatu cum Silla iuuene quod ei Seniori loco non deceſſiſſet inter ſpectacula ibid.

Tiberius noluit adire per ſe ipſum legiones Germanię, & Pannoniæ, ne vnam offenderet, ſi aliam prius ingrederetur, & ideò miſit ad eas Germanicum, & Druſum eius filios pag. 207. num. 58.

Dux Farneſius ne Parmę magis vel Placentiæ fauere videatur ſe inſcribit P. & P. Dux ibid

Nero vt eſſet indifferens cum Quadrato, & Corbulòne ſuper gloria pacis Parthorum contendentibus, quid fecerit ibid.

Septem Diaconi totidem Subdiaconi, & duodecim Præsbyteri aſſiſtentes Epiſcopo in conſecratione Olei Sancti feria V. in Cœna Domini, an Sacra Communione refici debeant antè vel poſt capitulū p. 288. antè n. 1.

Ciſtercientium, & Silueſtrinorum vnitorum diſputatio ſuper præcedentia pag. 200. n. 39.

Cardinalium ſimul creatorum præcedentia non regulatur ab ordine, quo Papa illos in electione nominauit, ſed vnicuique locus aſſignatur ſecundum gradum debitus pag. 215. n. 70.

Declara niſi prænominatio fiat per promotionem diſtinctam in eodem Conciſtorio ibid.

Cardinalis chiſius ab Alexandro VII. creatus fuit per promotionem diſtinctam in eodem Conciſtorio in quo ſex alii creati fuere ibid.

Breue Gregorii XIII. ſuper pręcedentia capituli Pennen. pag. 215. num. 87.

Præcedere debet in denominatione vt Matrix

Eccleſia antiquior de cuius diæceſi erat collegiata poſteà in Cathedralem erecta & illi vnita pag. 189. num. 9.
Præcedentia dignioris Eccleſię, & prænominatio ab illa ceſſat ſtante ſuppræſsione antiquorum iurium, & pręheminentiarum in vnione pag. 189. num. 10.
Prænominatio ac præminentia Eccleſiarum non regulatur iuxtà præcedentiam inter Epiſcopos pag. 204. num. 47.
Pręcedentia in denominatione debetur vti Matrici antiquiori Eccleſiæ de cuius diæceſi erat Collegiata poſtcà in cathedralem erecta, & illi vnita pag. 189. num. 9.
Pręcedentia digniori Eccleſiæ, aut ab ea prænominatio ceſſat, ſi vnio facta ſit cum ſuppreſſione, & extinctione antiquorum iurium, & pręeminentiarum pag. 189. num. 10.
Vide etiam Pręlatio. Pręheminentia. Prænominatio.

P R Æ C E P T V M

Intimatio mandati de immittendo cum pręcepto de reſpondendo in fructibus non interrumpit triennalem poſſeſsionem pag. 396. num. 52.
Præceptum prohibitiuum aliquid faciendi ſupponit obſeruantiam, & poſſeſsionem in eo cui ſit prohibitio pag. 347. num. 13.

P R Æ C E S.

Præces importunæ quæ proueniunt à perſona cui debetur reuerentia inducunt metum ex quo contractus Sponſalium reſcindi poteſt pag. 475. num. 26.
Potentium ſupplicationes & inſtantiæ vim habent neceſsitatis ibid.
Idem in donis eorum ibid.
Potentis, & Superioris præces & dona vim habent iubendi, & cogendi pag. 88. n. 52. S.

PRÆDICATIO PRÆDICATOR

Expenſa prædicatoris non deducitur de valore pag. 17. num. 3. S.
Onus prædicandi de iure pertinet ad Epiſcopum, licet ex conſuetudine vniuerſali per alium expleatur ibid.

P R E D I L E C T I O

Fundato beneficio pro illis de parentela ſua & & matris, videntur prædilecti coniuncti ex vtroque latere pag. 171. num. 35.
Etiamſi coniunctus ex vno tantum latere eſſet in gradu proximior ibid.
Etiamſi coniunctus ex vno tantum latere fuiſſet à Patronis pręſentatus ibid.
Prælectio Vide *Concurſus Electio lis*.

P R Æ E M I N E N T I A

Per alternatiuam ſeruatur æqualitas, & ſubmouetur omnis vmbra præeminentiæ pag. 199. num. 37.
Prænominatio, ac pręeminentia Eccleſiarum non regulatur iuxtà præcedentiam inter Epiſcopos pag. 204. num. 47.
De natura vnionis æquè principalis eſt concedere alternatiuam præeminentiarum intèr utramque Eccleſiam pag. 190. num. 11.
Declara procedere circà actus & functiones Epiſcopales quando adeſt diſcordia inter Eccleſias, ſecus quoad pręnominationem ibid.
Præcedentia digniori Eccleſię, aut ab ea prænominatio ceſsat, ſi Vnio facta ſit cum ſuppræſsione, & extinctione antiquorum iurium & pręeminentiarum pag. 189. num. 10.
Vnitis æquè principaliter Eccleſiis quoad Pręlatum, pariſicatio non comprehendit actus præeminentiales inter ipſas Eccleſias pag. 208. num. 60.
Cardinalibus propter eorum præeminentiam creditur circà eorum prouiſiones, etiamſi litteras non oſtendant pag. 240. num. 12. & 13
Vide etiam *Precedentia. prænominatio*.

P R Æ F E C T V R A

S. Benedictus geſſit Præfecturam generalem Monaſteriorum omnium quæ ipſe conſtruxerat pag. 14. num. 14. V.
Et id ſuit familiare omnibus Monaſticorum Ordinum Parentibus ibid.

P R Æ I V D I C I V M

Papa habet abſolutam poteſtatem in Iurepatronatus Clericorum, & in collatione per ipſum facta non attenditur pręiudicium Patroni Eccleſiaſtici pag. 75. num. 7.
Papa abſtinet à derogatione Iuriſpatronatus mixti propter ſolum præiudicium laicorum, ne retrahantur à fundationibus pag. 76. n. 8.
Conſentiente laico ceſſat illius præiudicium & iuſpatronatus mixtum conferri poteſt per Papam abſque derogatione pro parte ad Clericum ſpectante ibid.
Laicus ſi non poſſet ſolus conſentire liberæ collationi iuriſpatronatus mixti diſſentiente compatrono Eccleſiaſtico pateretur præiudicium ex communione cum Eccleſiaſtico pag. 76. num. 9.
Patronus non reclamando, nec præſentando in tempore cenſetur conſentire liberæ collationi, vel præſentationi alteri factæ, & iuri ſuo pro illa vice renunciare ideo non attenditur præiudicium Patroni à Spretu reſultans pag. 107. num. 99.
Scientia, & cogitatio Papæ in genere non ſufficit concurrente præiudicio tertii, ſed requiritur ſcientia ſpecialis, & ſpecialiſſima pag. 434. num 7.
Subſtantia requiſitorum ad fundationem conuentus tota conſiſtit in conſenſu populi, quodque non concurrat pręiudicium tertii, ſeù aliorum Regularium qui in diſtrictu quatuor milliarium exiſtunt pag. 7. num. 7. S.
Permutatio beneficiorum fraudolenta dicitur

quando

quando adeſt præiudicium expectantis pag. 456 num. 9.

Vide Permutatio

Reſpectu Sedis Apoſtolicæ etiam præiudicium euentuale eſt conſiderabile pag. 457. oum. to

PRÆLATIO

Fratres minores veniunt præferendi omnibus Sacerdotibus extraneis, tam ratione loci quam ratiooe præcepti Teſtatoris, ſi iſte mandauit celebrari per ipſos in eorum Ecclesiis pag. 16. oum. ta.

Prælatio ex ordine ſcripturę inter vocatos datur tantū in alternatiua ordinis, puta per verbum vel pag. 163. num. 22.

Nulla datur prælatio ex ordine ſcripturæ inter vocatos per copulam & pag. 163. oum. 3.

Aſsiſtentes Altari cum paramentis præferri debent canonicis io ſumeoda communione pag. 289. num. 4.

Declara procedere ſi parati ſint Canonici, ſeù de corpore capituli, ſecùs ſi ſunt exteri ibid

Candelas, & Palmas accipiunt antè canonicos Parati ſi ſoot canooici, ſecus ſi non ſunt canooici, quia tunc canonici debent pręferri pag. 289. num. 5.

Parati etiam exteri præferri debent io communione Portionarijs pag. 290. num. 7.

Parati etiam exteri præferuntur in communione ſumenda capitulo pag 290. oum. 8.

Canonici parati pręferuotur Vicario Epiſcopi generali in thurificatione, diſtributione candelarum, & Palmarum, in receptione cinerum, crucis adoratione, & alijs functionibus Eccleſiaſticis ibid.

In diſtributione candelarum poſt canonicos Magiſtratus Sæculares præferuntur reliquis Presbyteris de gręmio Eccleſię pag. 290. o. 7.

Præſentatus à verò Patrono pręfertur præſentato ab exiſtentibus in qoaſi poſseſſione qui nondum foit inſtitutus pag. 85. num. 27.

Et tunc oon atteoditur vltimus ſtatus quaſi poſſeſſionis, ſed proprietas abſorbet poſſeſſorium ibid.

Secùs ſi pręſentatus ab exiſtentibus in quaſi poſſeſſione fuiſſet inſtitutus, quando verus dominus pręſentat ibid.

Si duo ſint Patroni quorum vnus habet pinguiorem voeem, puta quia plus contulit Eccleſiæ, præſentatus ab habente pinguiorem vocem pręfertur pręſentato ab alio p. 86. o. 28.

Fallit ſi pręſentatus ab alio patrono eſset de genere, & familia fundatoris, quià tunc præferri deberet ibid.

Vox habentis maiorem quotam in hereditate fundatoris dicitur pinguior, ſed maior pinguedo vocis noo dat pręlationem, ſi pręſentatus ab altero cohęrede ſit de Familia, & genere fundatoris, & iſte debet inſtitui pag. 86. num. 29.

Erecto beneficio pro conſanguineis ſois & coniugis oon datur pręlatio ex ordine ſcripturę inter vnam, & alteram lineam, quià cenſentur redactæ in vnam, ſed attenditur ſola prelatio proximitatis pag. 163. num. 3.

Idem ſi fundatum ſit pro illis de genere meo & matris meę ibid.

Limita in paritate gradus quando conſtat fuiſse conſideratum ordinem tacitum, & ſubintellectum pag. 164. num. 4.

Io paritate gradus coniunctus ex vtroque latere pręfertur coniuncto ex vno latere tantum: ſecus in diſparitate gradus, quia tunc præfertor proximjor coniunctus ex vno latere tantum pag. 164. num. 8.

Coniunctus in pari gradu ex latere materno ſi alter eorum ſit etiam coniunctus ex latere paterno, licet in gradu remotiori, præfertur alteri ex latere matris tantum coniuncto pag 165. num. 9.

Si fundator vocauit coniunctos ex vtroque latere, tunc habens hanc qualitatem præfertur proximiori in gradu ex vno tantum latere coniuncto pag. 165. num. 10.

Vbi potioritas eſt in linea, vèl ſexu remotior lineæ, vel ſexus præfertur proximiori ibid.

Potioritas ſi ſit in qualitate coniunctioois ex vtroque latere, remotior cum hāc qualitate vincit proximiorem ex vno tantum latere coniunctum ibid.

Illegitimus excluditur per legitimum cæteris paribus ſecus ſi ſit proximior io gradu pag. 168. num. 25.

Maximè ſtante obſeruantia pag. 168. num. 26.

Stante coosuetudine Hiſpaniarum non debet conſiderari aliqoa pręlatio inter legitimum, & illegitimum pag. 169. oum: 27.

In paritate vocum ioſtituendus eſt præſentatus qui eſt de familia fundatoris ad exclusionem extranei compræſentati pag. 370. oum. 38

Vide inſtitutio Iuſpatronatus

Obſeruantia reſtricta ad maſculos in Iurepatronatus operatur tantum eorum pręlationem in concurſu fęminarum, & adhuc fèmioe veniuot per poſterius pag. 426. oom. 12.

Io beneficiis patronatis pręlatio debetur in paritate vocom pręſentato qui eſt de Sanguine Fundatoris pag. 22. num. 1. S.

Idem procedit io eo qui eſt de genere Patrooorum, ſeù præsentanrium ibid.

Fauor Pręlationis in paritate vocum attribuitur ęqualiter illis de familiâ Fundatoris, ſeu Patronorum pag. 12. num. 3. S.

Afortiori debetur dicta prelatio ſi præſentatus ſit compatronus pag. 12. num. 5. S.

Quod preferatur in paritate vocum præſentatus qoi eſt de familia Patronorum ſeù præſeotantium oon procedit ſi coocurrit pręſentatus de familia Fundatoris pag. 12. num. 6. S.

Preſeotatus de familià Fundatoris præfertur præſentato defamilia patronorum, ſeù præſentantium ibid.

In paritate vocum preferendus eſt præſentatus qui eſt vnus de Compatronis & defamilia Fundatoris pag: 13. num. 7. S.

In beneficio curato preferri debet qui non habet maculam circa mores alteri qui fuit alias inquiſitus ſupèr crimine ex lotterio pag. 19. num. 1. S.

Contrarium pag. 19 num. 2. S.

Diſtingue vt in beneficijs curatis, aut alijs iuriſdictionem in ſubditos habentibus, criminoſus ad meliorem frugem redactus præferendus ſit ei qui nullam maculam habet; ſecùs in beneficio ſimplici ibid.

PRÆLATVS

Obſeruantia vltrà centenariam ſufficit Prelato inferiori ab preſcribendum aduerſus iura Epiſcopi pag. 345. num 8.

Pontificalia intelliguntur ea quæ ſunt Ordinis Episcopalis, & quorum non eſt capax Prelatus inferior pag. 344. num. 3.

Epiſcopus concedendo omnimodam iurisdictionem Abbati reſeruatis ſibi pontificalibus tantum, dicitur ſe ſpoliaſſe omnibus ijs quæ ſunt iuriſditionis, & quorum Prelatus inferior eſt capax ibid.

Attellationes dare ſuper ſtatu libero poteſt Prælatus inferior, nec eſt de his quæ reſpiciunt ordinem pag 344. num. 4. & 11.

Concilium Tridentinum ſeſſ. 24. cap. 7. & 20 de Reform. non prohibet Prelatis inferioribus dare atteſtationes ſuper ſtatu libero pag. 346. num 9.

Præſentati ab Vniuerſitate vel collegio ſi paria vota bis in ſcrutinio vterque fortius ſit, Papa ſolus poteſt gratificare, etiam pendente termino ad eligendum, Inferior vero non poteſt gratificare, ſed tantum prouidere iure deuoluto elapſo dicto termino pag. 89. num 35.

Grande frænum Prælatorum in exercenda iuſtitia, & iuribus Eccleſiæ tuendis eſt dependentia à Capitularibus in collatione beneficiorum pag. 91. num 41.

Pro electione Prælati Eccleſiæ ſuo paſtore viduatę preficiendi datur tempus trium menſium tantum pag. 114. num. 128.

In aliis vero electionibus ſemper datur tempus ſemeſtris ibid.

Forma cap. Quia propter de elect. ſeruanda eſt in electione quæ fit de Dignitatibus, & Prelaturis maioribus, per quarum vacationem Eccleſiæ remanent viduatæ, ſecùs vbi agitur de Canonicatu, ſeù dignitate inferiori pag. 113. num. 132.

Ordinarius Monaſterij ſeù Conuentus regularis nemo poteſt vocari niſi eius proprius, & particularis Prelatus pag. 349. num. 24.

Proprius Monaſterij prelatus eſt Abbas non autem Epiſcopus pag. 349. num. 24. pag. 350. num. 28.

Inſtitutio auctorizabilis non tranſit in prælatū inferiorem ex conceſſione Epiſcopi quantumuis generali pag. 351. num. 31.

Amplia etiamſi Papa eam eximat ab Epiſcopo & concedat prelato inferiori ibid.

Si tamen conceſſio fiat plano iure, manet penes inferiorem non iure proprio, ſed Vicario Epiſcopi ibid.

Declara requiri ad hoc papæ conſenſum, aliàs talis conceſſio non valeret ibid.

Cauſę inhabilitatis electi ad caſſandam electionem ſufficit quod innoteſcant Prælato extraiudicialitèr, & ſecretè pag. 353. num. 7.

Contrarium pag. 353. num. 8. & ſeqq.

Prælatus etiamſi poſſit ex Secretis notitiis electionem caſſare in prima inſtantia, tenetur tamen illas manifeſtare in gradu appellationis pendente cauſa coram Iudice Superiore pag. 354. num. 11.

Et illi non creditur circà cauſas ex quibus aſſerit irritaſſe pag 354. num. 12.

Prælatus coarctare non poteſt electores ad eligendum vnum ex certo numero propoſitorum ab ipſo pag. 356. num. 22.

Inſtitutio etiam poſt Concilium reſeruari poteſt prelato inferiori habenti iurisdiction Ordinariam cum omnimoda exemptione ab Epiſcopo pag. 372 num. 42.

Inſtitutio debet reſeruari Epiſcopo & non alteri inferiori non obſtante contraria lege fundationis, ſi fiat poſt Concilium Tridentinum, ſecus ante concilium ibid.

Limita ſi papa etiam poſt concilium talem legem approbaret ibid.

Lex fundationis valet quod beneficium non poſſit cadere ſub reſeruationibus nec poſſe conferri niſi per certum Prelatum ibid.

Fundatio, & dotatio non ſufficiunt ad acquirendum ius præſentandi principalem Prælatum in Eccleſia Collegiata, vel Conuentuali, niſi in limine fundationis reſeruetur ex priuilegio Apoſtolico pag. 372. num 43.

Et ſi Papa ex interuallo illud concedat, erit conceſſio gratia ibid.

Et cadet ſub reuocatione Concilii Tridentini ibid.

Nec non ſub reſeruatione Apoſtolica ibid.

Forma à Concilio Tridentino præſcripta in perſonis potentibus ad probandum ius præſentandi principalem Prælaturam non intrat ſi ex inſtrumento conſtat quod dotarunt vel fundarunt Eccleſiam Conuentualem pag. 372 num. 44.

Prælatus inuiſus à Populo & ab eo ferocitèr exturbatus non debet mitti ad reſidentiam, ſed poteſt ac debet cogi renunciare dato ſibi bono cambio alibi ad euitanda ſcandala pag. 487. num. 18. & ſeqq.

Ex conſenſibus directis in aliquem vti electum intelligitur facta electio Prelati de iure antiquo pag. 390. num. 23.

Quod ius adhuc viget, nec fuit immutatum in minoribus dignitatibus ibid.

Ex diſpoſitione iuris communis electio Prælati in Collegiata pertinet ad collegium, ſeù capitulum pag. 406. num. 5.

Cauthela per Teſtatorem ſeruanda ad effectum excludendi reſeruationes in fundatione beneficii, necnon reſeruandi inſtitutionem inferiori Prælato priuatinè ad Epiſcopum pag. 408. num. 10, & 11.

Con-

Cōditio quod inſtitutio in beneficio Eccleſiaſtico pertineat non ad Epiſcopum, ſed ad Prælatum inferiorem eſt contrà Sanctionem concilij Tridentini pag. 408. num. 10.

Et non poteſt apponi in fundationibus poſt dictum concilium, quidquid ſecus ante ibid.

Et ſi apponatur vitiatur, & Epiſcopus ſe intromittit non obſtante pœna reuocationis bonorum, & applicationis in alios vſus pag. 408. num. 11.

Poteſt tamen, & ſepe ſolet, ſed non ſemper, mitti dicta conditio per ſummum Pontificem ibid.

Collegiata actu, & habitu vt diei poſſit non requiritur quod ibi adſit Prælatus ſeù præpoſitus pag. 182. num 28.

Vnitis æquè principalitèr Eccleſijs quoad Prælatum, parificatio non cadit niſi ſuper actibus Epiſcopalibus pag. 207 num. 59.

Nec comprehendit actus præeminentiales inter ipſas Eccleſias pag. 208. num. 60.

Cathedrales duæ ſi vniuntur quoad vnicum Prælatum non mutant ſtatu, & prærogatiuis, antiquiori competit prænominatio pag. 198. num. 36.

Contrarium pag. 203. num. 47.

Eccleſiæ ſimplicitèr æquè principalitèr vnitæ dicuntur quoad Prælatum tantum qui vtriuſque ſit caput pag. 187. num. 3. & ſeqq.

Ius præſentandi, & conferendi annexum Eccleſijs, & Prælaturia inter annuos eorum fructus connumerantur pag. 249. num. 38.

Collatio Vicariæ quandoque ſpectat ad Prælatum inferiorem, & tunc non applicatur bulla Piana pag. 445, num. 52.

Et Papa poteſt illam conferre concurrendo cum inferiori collatore, & præueniendo ibid

Et ſolum cadit quæſtio voluntatis papæ conferendi eo modo, vel vti reſeruatum ibid.

Vbi agitur de Prælatia, & alijs curam Animarum habentibus, etiam ſtante cauſa iuſta, & neceſſaria ad abeſſendum peti debet licentia Superioris pag. 9. num. 3. S.

Limita in caſu abſentiæ propter aliquod munus & Reipublicæ officium ibid.

Prælatus inferior dicitur quicumque Abbas ſæcularis, ſeù præpoſitus, ſeù Archidiaconus & ſimilis pag. 22. num 2. S.

Thronum ſeù Baldachinum erigere prohibetur Prelatis inferioribus tam ſæcularibus quam Regularibus, ſiuè exemptis, ſiuè non exemptis indiſtinctè, etiamſi illis competat vſus Pontificalium pag. 23. num. 6. S.

Vide *Baldachinum*

Vſus pontificalium conceſſus Prelatis inferioribus quid comprehendat pag. 23. num. 7. S.

Solus Epiſcopus, ſeù Prælatus habens territorium proprium cum iuriſdictione quaſi Epiſcopali eſt caput principale, ſecùs vero Prælatus Collegiatæ ſubiectus Epiſcopo pag. 26. num. 4. S.

Prælatus Collegiatæ non exemptus vti caput numerale capituli non habet canònicos ſibi vnitos tanquam membra nec iuriſdictionem exercet in eos niſi vti ſingulos extrà capitulum, non autem vti collegialitèr congregatos pag. 26. num. 5. S.

Et ei pontificaliter celebranti non debent Canonici facere circulos in Eccleſia ibid.

Etiam Prælatus inferior ſepeliri debet in ſua Eccleſia, licet non ſit illius Sponſus pag. 66. num. 27. S.

Prelatus tenetur impedire Matrimonium ſtante accerrima diſcordia inter coniunctos ſponſi cum illis Sponſæ, ſub euidenti periculo alicuius peſſimi exempli pag. 100. num. 87. S.

Prelatus tenetur impedire Matrimonium filij familias volentis nubere cum ſponſa paupere ob timorem inimicitiæ, & ſcandali inter conſanguineos pag. 100. num. 89

Iuriſdictio Generalis, & aliorum Prelatorum inferiorum in Religionibus procedit à Capitulo generali illam habente immediatè ab Eccleſia, & Summo Pontifice pag. 20. n. 22. V

Carthuſiani præter Generalem, ſeù priorem maiorem Carthuſiæ non habent Prælatos ordinis vnius Nationis, vel prouinciæ pag. 21. num. 22. V.

Viſitatores Ordinis Carthuſiani non ſunt Prælati Ordinarii ibid.

Prælatum Regularium ex diuerſa Religione, & habito eligere olim non erat prohibitum, immo in multis Monaſterijs conſuetum, ſecus hodie pag. 22. num. 24. V.

Conſuetudo valet derogare iuri circà electionem Prælatorum Regularium p. 23. n. 25. V.

Electio Prælatorum localium per capitulum generale non eſt contraria iuri communi, ſed conformis ibid.

Quare magis expediat Prælatos inferiores Regularium locales eligi per Capitulum generale, vel prouinciale, quam per Religioſos cuiuſque domus p. 29. num. 33. & ſeqq. V.

Ius eligendi Prælatos conuentuales non poteſt cadere in laicos, etiam titulo patronatus pag. 22. num. 24. V.

Amplia quam uis alias ageretur de Patronatibus Regiis ibid.

Vide etiam Abbas. Electio. Epiſcopus. Iuſpatronatus. Ordinarius. Superior. Vnio.

P R Æ M I V M

Abſurdum eſt quem reportare vtilitatem, & præmium ex proprio delicto pag. 35. n. 9. S.

P R Æ M O R I E N T I A

Poſſibilitas præmorientiæ vnius alteri non debet trahi ad extrauagantia, & Monſtruoſa pag. 458. num. 15.

P R Æ N O M I N A T I O

Prenominationis quæſtio non eſt leuis momenti pag. 186. num. 1.

Tiberius matrem odio habuit quia nomen filij

pro-

proprio poſtpoſuerat ibid.
Iniurioſum eſt quod inferior præcedat in ſubſcriptione Superiori ibid.
Prænominatio oſtendit maioritatem vnius Eccleſiæ ſupra aliam ibid.
Duarum Cathedralium Epiſcopus à qua debeat prænominari diſcept 9. per tot. pag. 586.
Eccleſia Hadrien, habet ex priuilegio vt Epiſcopus dum in illa reſidet illam præſerat in Scripturis Eccleſię Pennen, ęcontra pręſe ras Eccleſiam pennen. dum in illa moratur pag. 586. num. 2.
Prænominari debet Epiſcopus duarum Cathedralium ab Eccleſia digniori pag. 588. num 6. & ſeqq.
Et ad hunc effectum dignior dicitur habens dignitatem antiquiorem pag. 189. num. 8.
Præcedentia in denominatione debetur vel matricj antiquiori Eccleſiæ de cuius dioceſi erat collegiata poſteà in cathedralem erecta, & illi vnita pag. 189 num. 9.
Eccleſiarum Vaden. & Vrbanien vnitarum Epiſcopus alternatiuè ab vnaquaque debet prænominari pag. 189. num. 10.
Præcedentia digniori Eccleſiæ, aut ab eo prænominatio ceſſat ſi vnio facta ſit cum ſuppreſſione, & extinctione antiquorum iurium, & præeminentiarum ibid.
De natura vnionis æque principalis eſt concedere alternatiuam præeminentiarum inter vtramque Eccleſiam pag. 590. num. 11.
Declara procedere circà actus & functiones epiſcopales quando adeſt diſcordia inter Eccleſias, ſecus quoad prænominationem ibid.
Epiſcopus Sutrinus & Nepeſinus prænominatur à digniori ibid.
Item Epiſcopus Viterbien. & Tuſcanen. pag. 590. num. 11. pag. 592. num. 16.
Si Cathedrales vnitę ſint pares, nec vna ſit altera dignor, denominatio ſumitur à loco vbi Epiſcopus repetitur, & reſcribit pag. 190. num. 12.
Gratia denominationis alternatiuę in vnione conceſſa ad certos caſus, firmat in reliquis prænominationem fauore Eccleſiæ dignioris pag. 190. num. 12. & ſeqq.
Vbi aliquid conceditur ex gratia, & contrà diſpoſitionem iuris, conceſſio facta in vno caſu non extenditur ad alium diuerſum pag. 191. num. 13.
Amplia vt neque extendatur ad alium ſimilem, & connexum, ac dependentem ibid.
Argumentum non valet ab actibus Epiſcopalibus ad electionem, ſeù prouiſionem Apoſtolicam circà alternatiuam pag 192. num. 16.
Ex caſu accidentali electionis non poteſt argui ad certam regulam pręnominationis pag. 192 num. 17. & ſeqq.
De iure pręnominationis honor debetur Eccleſiæ digniori, & antiquiori pag. 593. num. 18.
Alternatiua conceſſa ex certa cauſa ceſſat deficiente cauſa illa ibid.
Alternatiua prænominationis ratione alternatiuæ loci electionis ceſſat in prouiſionibus Apoſtolicis, quia ceſſat electio, & actus localitatis pag. 193. num. 19.
Locus vbi fit electio præferendus eſt loco vbi non fit ibid.
Subrogatio non habet locum in qualitatibus, quæ ceſſant in actu ſubrogato ibid.
In functionibus quę ſpectant ad vtramque Eccleſiam ſi adeſt diſcordia, ad tollendas diſſentiones practicatur alternatiua pag. 594. n. 20.
Sed ex iſta alternatiua non infertur ad alternatiuam prænominationis in ſcriptura ibid.
Obſeruantia in omnibus dubiis, ſed præſertim in materia prænominationis primum locum obtinet pag. 194. num. 22.
Præſcribitur per conſuetudinem centenariam ex quocumque titulo prænominatio prætendatur pag. 194. num. 23.
Immo ſufficit ad hunc effectum ſimplex curſus 40. annorum ibid.
Centenaria ad hunc effectum reſultat ex prouiſionibus continuatis ſpatio 97. annorum pag. 195. num. 26.
Et completa dicitur etiamſi deficiant quatuor anni ibid.
Vide Centenaria.
Eccleſia Pennen. in prouiſionibus Apoſtolicis ſemper fuit prænominata pag. 195. num. 25. & ſeqq.
Et in decretis, & cedulis Conciſtorialibus pag 595. num. 26.
In litteris quas Papa ſcribit Ciuitati, Populo, & Clero vnius ex Cathedralibus vnitis ſolet illa prænominari, cuius Populo dirigutur pag. 197. num. 32.
Ex prænominatione in dictis litteris non arguitur ad prænominationem in bulla prouiſionis ibid.
Neque ex prænominatione in Breui indulgentiæ, & in litteris ad ſupplicationem pag. 597 num. 33. & 34.
Decretum Congregationis Conciſtorialis fauore Eccleſiæ Pennen ſuper prænominatione reſpectu Hadrien. pag. 598. num. 36.
Cathedrales duæ ſi vniuntur quoad vnum Pręlatum non mutato ſtatu, & prærogatiuis, tunc prænominatio competit antiquiori ibid.
Contrarium pag. 203. num. 47.
Secus ſi duæ Eccleſiæ inferiores de nouo vnico contextu in Cathedrales eriguntur, & vniuntur, quia tunc eſt locus prænominationi alternatiuæ pag. 598. num. 36.
Si vna iam erat Cathedralis altera vero de nouo in Cathedralem erigitur, & ſimul vniuntur, eſt locus alternatiuę prænominationi pag. 598. num. 37.
Contrarium pag. 201. num 40. & ſeqq.
Prænominatio repugnat inter æquales, ſiuè de iure natiuo ſint tales, ſiuè de iure æquiparatiuo pag. 199. num. 37.
Per alternatiuam ſeruatur ęqualitas & ſubmouetur omnis vmbra pręeminentiæ ibid.
Ciſtercienſium, & Silueſtrinorum vnitorum diſputatio ſupèr præcedentia pag. 200. n. 39.
Prænominatio facta ex gratia, & ſemel, & ex

mæra Vrbanitate Pontificis trahi non poteſt ad conſequentiam vniuærſalem, ſeu perpetuam pag. 205. num. 50.

Prænomioatio perpetua alterins Eccleſiæ deſtruit paritatem dignitatis pag. 206. num. 53

Prçoomioatio, ac præeminentia Eccleſiarum non regulatur iuxtè præcedentiam intèr Epiſcopos pag. 204. num. 47.

Votum R. P. D. Paſſionei Segretarij Congregationis Conciſtorialis in cauſa Pennen; & Hadrien prænominationis pag. 209. num. 62 & ſeqq.

Papa præoominando vnam Eccleſiam alreri in ſuo liberculo non pręiudicat Iuri partium pag. 211. num. 70

In libro taxæ vtraque Eccleſia prænominatur, & quare pag. 212. num. 72.

Cardinalium ſimul creatorum præcedentia non regulatur ab ordine quo Papa illos in creatione nominauit, ſed vnicuique locus aſſignatur ſecundum gradom debitus p. 211 num. 70

Declara niſi præoominatio fiat per promotionem diſtinctam in eodem Conciſtorio ibid.

Libereulus Papæ non attenditur, ſed Decretum conciſtoriale ſine rogitus Cardinalis Vicecancellarij ibid.

Prænominatio alternatiua non practicatur in prouiſionibus Eccleſiarum vnitarum excepta Vrbanien. & Vaden. pag. 212 n. 74 in fin.

Vaden. & Vrbanien. alternatiuè pręnomioatur pag. 212. num. 74 pag. 214 num. 77.

Exempla Eccleſiarum vnitarum io quibus prenominatio vni tantum datur abſque alternatiua pag. 212. num. 74.

Alternatiuam prænominationem quæ verba vnioois importent pag. 214. num. 77. pag. 215 num. 80 & ſeqq.

Actus prænomioationis qui dedit cauſam controuerſiæ non venit attendendus. pag. 215. num. 78.

Breue Gregorij XIII. ſuper præcedentia Capituli Pennen. pag. 215 num. 83.

Decreta, & Cedulæ Conciſtoriales in prouiſione Ecleſiarum Viterbien. & Tuſcanen. vnitarum pag. 216. num. 84.

Vide etiam Cathedralis. præcedentia. præminentia Vnio.

P R Æ P O S I T V S

Nomen prepoſiti per ſe non adaptatur Parocho vel plæbano, pag. 178. num. 16.

Poteſt tamèn eſſe parochus retento nomine præpoſiti ex quo Cura animarum eſt penes Collegium, & exercetur per præpoſitum tanquam caput eiuſdem, ibid.

Præpoſitus non poteſt reounciare vnioni factę præpoſiturę in præiudicium Eccleſiæ, & ſucceſſorum pag. 111. num. 25. S.

Prępoſitus propriè dicitur vbi eſt Collegiata ibid.

Argumentum Collegialitatis eſt ſi probatur ad fuiſſe in Eccleſia præpoſitum cum canonicis pag. 178 num. 14.

Item quod in ea adhuc exiſtat prępoſitus pag. pag. 178 num. 15.

Prępoſitus vbi adeſt regulàritèr iodicat ſe fuiſſe caput collegij ibid.

Declara procedere concurrente circumſtantia quod ſub eo antiquitùs aderant caoonici tanquam membra pag. 178. num. 15.

Pręlatus inferior dicitur quicumque Abbas ſęcularis, ſeù prępoſitus, ſeu Archidiacoous, & ſimiles pag. 22 num. 2. S.

Collegiata habitu, & actu vt dici poſſit non requiritur quod ibi adſit Prælatus ſeù præpoſitus pag. 182. num. 28.

Prępoſitus poteſt declarari Canonicus retento officio Parochi ad integrandum numerum trium Canonicorum ibid.

Moodricardus Douara fuit primos Prepoſitus Collegiatæ Eccleſiæ S. Egidij Ciuitatis Cremonen. pag. 175 num. 1.

Iuriſdictio Capitulorum generalium maior eſt illa Præpoſitorum domorum, & Monaſteriorum pag. 16. num. 18. S.

P R Æ R O G A T I V A

Vocato proximiore, & Seniore de familia, intelligitur vocatus ſenior intèr plures ſeniores exiſtentes io eodem gradu, & prærogatiua proximitàtis vincit illam ſenioritatis pag. 432 num. 18.

Secus ſi nullo habito reſpectu ad gradum proximitatis vocetur ſimpliciter ſenior aut maior natu de parentela ibid.

P R E S B I T E R

In diſtributione Candelarum poſt canonicos Magiſtratus Sæculares præferuntur reliquis Præsbyteris de gremio Eccleſiæ, pag. 290. num. 7.

Septem Diaconi, totidem Subdiacooi, & duodecim præſbyteri aſſiſtentes Epiſcopo in conſegratiooe Olei Sancti feria V. in Cœna Domioi, an Sacra communione refici debeaot antè vel poſt capitulum, pag. 288 antè, num. 1.

P R Æ S C I P T I O R

Ius commune vbi reſiſtit. præſcriptio non extenditur de caſu ad caſum etiam eiuſdem ſpeciei. pag. 294. num. 4.

Amplia etiam oullo alio poſſidente ibid.

Epiſcopus qui præſcripſit contrà capitulum poteſtatem puniendi Canonicos abſque illius conſenſu reſpectu certi delicti non poteſt idem prætendere reſpectu aliorum delictorum, ibid.

Circa requirendum & ſequendum capituli conſilium, & præſentiam in correctione capitularium ſufficit capitulo probare conſuetudinem quadragenariam pag. 295. num. 11.

Pro conſuetudine interprætatiua decem anni ſufficiunt ibid.

Conſuetudo vt decem annorum ſpatio præſcri-

batur

Google

batur debet eſſe rationi, & Iuri conformis. pag. 296. num. 15.
Contrarium ibid.
Non eſt neceſſaria conſuetudo vbi aliquid eſt iuri conforme pag. 296. num 16. & 18.
Conſuetudo requiritur præſcripta, & immemorabilis quando eſt contra Ius, pag. 296. num. 16.
Vel quadragenaria cum titulo pag. 296. n: 18.
Declara procedere ubi adeſt reſiſtentia legis expreſſa, quià nempè lex vlterius progreditur reſiſtendo alterius poſſeſſioni, ſecùs vbi aſſiſtentia iuris eſt ſimpliciter in contrarium diſponendo id contra quod fuit inducta, tunc enim ſufficit quadragenaria ibid.
Vbi Ius nec aſſiſtit nec reſiſtit ſufficit ſimplex quàdragenaria, immò etiam decennalis pag. 296 num. 17. & 18
Et tunc dicitur cònſuetudo interpretatiua pag. 296. num. 18.
Conſuetudo circa certum numerum Canonicorum ſi ſit præſcripta facit Eccleſiam numeratam, & quid ad præſcriptionem requiratur pag. 312 num. 17 & ſeqq. pag. 315 num. 30.
Talis conſuetudo vt præſcribatur debet eſſe negatiua nempè quod habens ius creandi Canonicos voluerit alios ponere rumpendo numerum conſuetum fuerit repulſus, & acquieuerit pag. 312 num. 17.
Si volens augere numerum fuit repulſus ob inſufficientiam reddituum Eccleſiæ, tunc non intraret iſta præſcriptio; etiamſi laberetur curſus quadragenarius pag. 312 num. 18.
Obſeruantia vltra centenariam ſufficit Prælato inferiori ad præſcribendum aduerſus iura Epiſcopi pag. 345 num. 8.
Ad inducendam mutationem primæui ſtatus ſecularitatis Hoſpitalis in Regularem non ſufficit quadragenaria, niſi ſimul concurrant bonafides, poteſtas, & voluntas Superioris. pag. 375. num. 8.
Ad præſcribendum aduerſus ſtatum ſæcularem Hoſpitalis non ſufficit centenaria, ſed requiritur immemorabilis pag. 377. num. 16.
Centenaria non ſuffragatur, ſed ſolum immemorabilis quando in diſpoſitione adeſt Decretum irritans ibid.
Immemorabilis excluditur eo ipſo quod conſtat de initio pag. 377 num. 17.
Immemorabilis dari non poteſt poſt tranſactionem ibid.
Nec quando allegatur titulus inualidus, pag. 377. num. 18.
Declara vt pag. 380 num. 26.
Præſcriptio facilius interrumpitur quàm pacifica poſſeſſio pag. 396. num. 54.
Citatio nulla etiàm ex alio capite quam ex defectu iuriſdictionis non interrumpit triennalem, nec præſcriptionem pag. 396 num. 54. & ſeqq.
Præſcribitur per conſuetudinem centenariam, exquocumque capite prænominatio prætendatur pag. 194. num. 23.
Immò ſufficit ac hunc effectum ſimplex curſus 40. annorum ibid.
Obſeruatia centenaria fungitur vice principis valentis tollere, & dare pag 194. num. 24.
Et præſumit nouum priuilegium, ſeu nouam bullam, omnemque alium titulum magis proficium, & neceſſarium ibid.
Centenaria ad effectum prænominationis, Eccleſiæ reſultat ex prouiſionibus continuatis ſpatio 97 annorum pag. 195. num. 26
Et completa dicitur etiamſi deficiant quatuor anni ibid.
Amiſſio iuris quæſiti in incorporalibus non datur abſque ſcientia, & patientia, pag. 196. num. 29.
Ad præſcribendum ex obſeruantia centenaria non eſt neceſſe probare ſcientiam & patientiam Eccleſiæ vel Ciuitatis, pag. 195. num. 27.
Quia præſumit titulum in quo talis ſcientia, & patientia non requiritur ibid.
Scientia & patientia probatur ex quo Eccleſia vel ciuitas dederint executionem Bullis pro prouiſionum in quibus continebatur præiudicium quod impugnatur pag. 195 num. 28.
Poſt completam centenariam contrarij ſequentes actus non poſſunt illam interrumpere, aut in aliquo præiudicare iuri ex ea quæſito pag. 196. num. 29.
Centenaria ſufficit vt placitum Apoſtolicum, conſtitutiones Derogatorias, vel aliud quodlibet neceſſarium, & opportunum ius, ſiue titulum adeſſe dicendum ſit pag. 10 num. 8. V
Centenaria non ſe ſiſtit in ſolis terminis præſcriptionis, ſed facit præſumere priuilegium vèl aliud quodcumque ius quod fortius adeſſe poſſit ibid.
Etiàm in terminis præſcriptionis centenaria æquiparatur immemorabili, & facit præſumi adeſſe quidquid fuerit neceſſarium pro validitate actus ibid.
Et hæreditatus præſumptio iuris, & de iure, quæ non admittit probationem in contrarium ibid.
Obſeruantia interpretatiua non requiritur quod ſit præſcripta & in contradictorio iudicio obtenta ibid.
Cathedraticum eſt impræſcriptibile, pag. 4. num. 11. S.
Vide Centenaria conſuetudo, Immemorabilis Obſeruantia.

PRÆSENTATA

Præſentata æquippollet antequæ paruę datę pag. 121 num. 11.
Contrarium, & de ratione pag. 122. num. 12.
Prima opinio defenditur pag. 126. n. 22 & ſeq.
Præſentata ſeù adnotatio diei in quo ſupllicatio porrigitur in Dataria ſucceſſit hodiè in locum antiquæ paruæ datę, & valet operari eundem effectum pag. 136. num. 54.

Contrarium, & de differentia ibid.
Etiam ex antiquo ſtylo ſola præſentatio ſupplicationis non erat ſufficiens ad retrotractionem, niſi vlterius concurreret data tanquam extremum habile ibid.
Præsentata hodiè apponitur per D. Subdatarium pag. 137. num. 55.
Hodierna pręſentata tanquam actus mere præparatorius nil commune habet cum ſubſtantia Gratiæ pag. 137. num. 56,
Et nullum habet annexum conſenſum ad quem retrotractio fieri poſsit ibid.
Quod omnes actus expeditionis Gratiæ ponantur ſub die præſentatæ ſuplicationis, plerumque fit ad occurrendum diſpoſitioni regulę deuiginti pag. 137. num. 57
Poſsunt tamen poni & extendi ſub alia die,& de facto, quandoque ponuntur, & totum pendet ab arbitrio Datarij ibid.
Actus expeditionis Gratiæ non ponuntur ſub die preſentantæ ſupplicationis ſed ſub alia ad protrahendum tempus preſcriptum publicationi litterarum per conſtitutionem Gregorianam ibid.
Item ad conſeruandum ad talem diem Reſignanti fructus beneficij ibid.
Item vt Reſignatarius poſſit complere ætatem ad beneficium requiſitam ibid.

PRÆSENTATIO PRÆSENTATVS

Iuſpatronatus mixtum quoad tempus præſentandi reputatur Eccleſiaſticum, & conceditur ſemeſtre pag. 76 num. 10
Præſentatus a vero patrono pręfertur pręſentato ab exiſtentibus in quaſi poſſeſſione, qui nondùm fuit inſtitutus pag. 85 num. 27.
Et tunc non attenditur vltimus ſtatus quaſi poſſeſſionis, ſed proprietas abſorbet poſſeſſorium ibid.
Secùs ſi præſentatus ab exiſtentibus in quaſi poſſeſſione fuiſſet inſtitutus, quando verus dominus preſentat ibid.
Si duo ſint patroni quorum vnus habet pinguiorem vocem puta quià plus contulit eccleſiæ præſentatus ab habente pinguiorem vocem præfertur pręſentato ab alio, pag. 86. n. 28
Fallit ſi præſentatus ab alio patrono eſſet de genere & familia fundatoris, quià tunc preferri deberet ibid
Maior pinguedo vocis habentis maiorem quotam hereditatis non dat prælationem, ſi præſentatus ab altero cohærede ſit de familia, & genere fundatoris, & iſte debet inſtitui pag. 86. num. 29.
Prouiſio Apoſtolica cum derogatione & gratificatione obtenta per præſentatum ab habente pinguiorem vocem in concurſu Conſanguinei præſentati ab alio cohærede, non expreſſa præſentatione, & concurſu Conſanguinei, eſſet ſubreptitia ſtante clauſula dummodo non ſit alteri ius quęſitum pag. 87 num. 29
Clauſula dummodo non ſit alteri ius quæſitum preſeruat ius alteri compætens ex præſentationene ibid.
Vniuerſitas vel Collegium habens Iuſpatronatus ſi diuidatur in duas partes habentes equalia vota, quarum vna vnum, alia alium præſentet, vtraque præſentatio valet, & eſt locus gratificationi, penſatis meritis vtriuſque præſentati pag. 87. num. 30.
Contrarium quod nulla præſentatio valeat, & Lambertinus authhor primæ opinionis refellitur pag. 88 num. 31. & ſeqq.
Sciſſa Vniuerſitate vel Collegio in duas partes habentes æqualia vota circa pręſentationem adhùc illa pars dicitur maior, & ſanior quę præſentauit digniorem pag. 89. num. 34.
Et ille dignior vti ſolus electus debet in inſtitutione gratificari per actum iuſtitiæ, & in hoc ſenſu ſaluatur Doctrina Lambertini ibid.
Si autem cum paritate votorum concurrit paritas meritorum in præſentatis, electio non eſt concluſa,nec eſt locus gratificationi Ordinarij, aut alterius inferioris a Papa, pag. 89. num. 35.
Explicatur Adden. ad Buratt. deciſ. 809. vbi dubitat de opinione Gloſæ ibid.
Præſentati ab Vniuerſitate, vel Collegio, ſi paria vota bis in ſcrutinio vterque ſortitus ſit Papa ſolus poteſt gratificare etiam pendent, adhuc termino, ad eligendum, inferior vero non poteſt gratificare, ſed tantum prouidere iure deuoluto, elapſo dicto termino. ibid.
De opinione quod Papa gratificare poſſit in dicto caſu etiam pendente termino ad eligendum, authhor dubitat pag. 90 num. 36.
Papa in dicto caſu nō poteſt gratificare pendente termino, ſed tantum eo tranſacto conferre iure deuoluti pag. 90. num. 37. & ſeqq.
Gloſſa, & Doctores contrarium tenentes reprobantur ibid.
Pendente termino ad eligendum, poteſt Vniuerſitas vel Collegium toties quoties ſibi videbitur iterare Scrutinium donec ſequatur electio per maiorem partem ibid.
Poteſt tamen etiam durantè termino adiri Superior vt compellat ad concordandum intra certum terminum, quo elapſo ad ipſum deuoluatur electio pag. 91, num. 39.
Patroni plures ſingulares ſi diſcordent in præſentatione ſit locus gratificationi, pag. 92 num. 42.
Non procedit quando illi plures conſtituunt vnicam vocem indiuiduę vt in vniuerſitate, & Collegio, quia tunc attenditur tantum factum a maiori parte, & ſi partes ſint æquales, nulla dici poteſt facta præſentatio, ibid.
Ideò hoc caſu nulla eſſet prouiſio Apoſtolica facta pendente termino ad præſentādum fauore vnius ex præſentatis, vel etiam tertii ibid.
Declara vt collatio facta per Papam vel Ordinarium termino durante pendeat ab euentu, & valeat ſi patroni non reclament, vel in termino non eligant pag. 92 num. 43.
Non tamen intrat durante termino collatio Apoſtolica per viam gratificationis, nec gratia

tia cum derogatione medietatis vocum pag. 92. num. 44.
Vnus patronus poteſt præſentare plures cumulatiuè pag. 92. num. 45.
Vnus ex pluribus præſentatis ab eodem Patrono poteſt obtinere gratificationem, non autem derogationem pro medietate, pag. 93. num. 46.
Neque tunc quis dicitur habere medietatem vocis. ſed omnes habent integram vocem, ibid.
Garzias de Benef. part. 5. cap. 1. reprobatur. pag. 92. num 45. & ſeqq.
Patronus præſentans ignoranter inhabilem aut non idoneum non gaudet nouo termino a die reiectionis, ſed tantum admittitur ad nouam pręſentationem durante primo termino pag. 93 num. 47.
Hęc ſententia impugnatur per authorem pag. 93 num. 48 & plur. ſeqq.
Prima procedit ſi ſcienter pręſentatus ſit inhabilis, ſecus ſi ignoranter, & de ratione diſtinctionis pag. 94 num. 49. & ſeqq.
Exponitur textus in cap. cum vos de Off. ord. in quo fundatur opinio contraria p. 93. n. 48.
Lambertinus & alij primam opinionem ſecuti refutantur pag. 94. num 50, & plur. ſeqq.
Præſentans indignum pręſumitur ſcienter præſentandi pag. 95. num. 54.
Electores pręſumuntur ſcire qualitates electi, ibid.
Declara intelligi de qualitatibus notoriis, & apparentibus, ſecus de occultis ibid.
Appellatione indigni venit etiam non idoneus ibid.
Gratia derogationis iuriſpatronatus in totum attenta lite ſuper eo non eſt attendenda ſi patronus tàm antè quam poſt litem motum erat in quaſi poſſeſſione præſentandi, pag 96. num. 55.
Contrarium, quod ſufficiat verificari litem eo modo quo fuit narrata vertens inter Ordinarium, & Patronos pag. 96. num. 56.
Limitatur hoc contrarium ſi de tempore gratiæ patronus iam præſentauerat, ſtante clauſula dummodò non ſit alteri ius quęſitum, ibid.
Clauſula dummodò non ſit alteri ius quæſitum cenſetur præſeruare præſentationem iam factam ibid.
Pendente lite ſuper proprietate patronatus. patroni non prohibentur continuare in eorum quaſi poſſeſſione præſentandi, & dicta quaſi poſſeſſio dat eis ius validum p. 96. n. 57
Clauſula in litteris appoſita dummodo de tempore datæ præſentium non ſit alteri ius quęſitum præſeruat ius alterius iam præſentati, pag. 97. num. 61.
Declara vt præſeruet tantum ius validum, & radicatum, non autem ius inualidum, & non radicatum, ibid.
Pręſentatio facta poſt lapſum quadrimeſtre patronis conceſſum non tribuit ius validum. & radicatum pręſentato ibid.
Patronis laicis competit ius variandi in præſentatione pag. 97. num. 62.
Et ſi primus pręſentatus reprobetur poſſunt alium præſentare ibid.
Declara dummodò varient intra quadrimeſtre ſecus ſi eo elapſo, etiamſi non idoneum bona fide præſentaſſent ibid.
Deciſio 91. coram Priolo adducta pro contraria ſententia declaratur pag. 98. num. 63.
Pręſentatio dependens a pertinentia Iuriſpatronatus quæ altiorem requirit indaginem non ſufficit ad retardandam executionem litterarum Apoſtolicarum pag. 98 num. 64
Donans alteri iuſpatronatus ſi poſteà præſentet vigore quaſi poſſeſſionis præſentandi, in qua antè donationem exiſtebat, donatario ſe opponente non eſt admittenda talis præſentatio pag. 98. num 65.
Patrono donanti nequè competit ius ſaltèm cumulatiuè præſentandi poſt donationem, ibid.
Contrarium, quod Patronus cenſetur donaſſe iuſpræſentandi cumulatiuè non priuatiuè ibid.
Declara procedere hoc contrarium ſi donatur ius præſentandi, ſecùs ſi donatur Iuſpatronatus pag. 99. num. 66.
Iuſpatronatus eſt quædam cauſa vniuerſalis quorundam fructuum, & iurium, quorum unum eſt ius præſentandi ibid.
Si donatur tantùm ius præſentandi in principali diſpoſitiua, poſteà verò in alijs partibus inſtrumenti promiſcuè nominetur Iuſpatronatus, & confundantur iſta duo, ad hùc donatio intelligitur de Solo iure preſentandi ibid.
Obſeruãtia in dubio declarat an Iuſpatronatus, vèl ſolum ius præſentandi fuerit donatum ibid.
Etiamſi donetur ſolum ius præſentandi intelligitur priuatiuè non cumulatiuè, ſi verba donationis talia ſint vt priuatiuam includant, ibid.
Poſt ceſſionem generalis adminiſtrationis præſentare non poteſt amplius cedens, pag. 103 num. 82.
In adminiſtratione generica Confraternitatis patronæ cadit etiam iuſpręſentandi illi competens pag. 103 num. 84.
Collatio beneficij de iure patronatus liberè facta per Epiſcopum iure Ordinario, & Originario valet, & patrono non reclamãte intrà tempus datum ad præſentandum ſubſtinetur pag. 105. num. 91.
Fortius ſi poſteà patronus conſentiat ibid.
Collatio libera beneficij quod eſt de iurepatronatus eſt inualida ab initio vigore decreti irritantis in cap. decernimus 16. quæſt. 1.

pag.

pag. 107. num. 97.
Reconualidatur tamen, & valet vſque ab initio ſi patronus, euius fauore decretum emanauit, approbat, quià cenſetur facta ſub conditione ſi patrono placuerit pag. 107 n. 98.
Amplia etiamſi tacitè ſolum conſentiat non reclamando, nec præſentando durante tempore ad id eoneeſſo ibid
Patronus non reelamando nee præſentando in tempore cenſetur conſentire liberæ collationi vel prçſentationi alteri factæ. & iuri ſuo pro illa vice renunciare pag. 107. num. 99.
Ideò non attenditur præiudicium patroni a ſpretu reſultans ibid.
Collatio Beneficii de iure patronatus facta tanquàm de deuoluto ſpreto patrono non conualidatur etiamſi iſte pòſteà neglexerit in tempore præſentare pag. 107 num. 100.
Secus ſi collatio facta eſt vti de libero, & authoritate Ordinaria ibid.
Collatio vti de deuoluto non ſpectat ordinario ante deuolutionem nec in actu, nec in habitu pag. 107. num. 101.
Collatio vti de libero pertinet ad iuriſdictionem in Epiſeopo ſaltem habitu reſidentem etiam intrà tempus ad prçſentandum eoneeſſo, & ſolum exercitium illi intrà dictum tempus interdicitur ibid.
Collàtio vti de libero facta etiam pendente termino ad præſentandum promanat à poteſtate vniuerſali, & Ordinaria Epiſeopi, non a iure àliquo ſpeciali ibid.
Epiſcopus ſi vti ceſſionarius patronorum conferat, poteſt prouiſionem vnico actu expedire, nec eſt neeeſſe quod priùs coram Vicario prçſentet, & poſteà inſtituar.. pag. 108 num. 102.
In dubio facienda eſt interpretatio pro habente præſentationem patroni pag. 166. oum. 14. pag. 169 num. 29 & ſeqq.
Fundato beneficio pro illis de parentela, ſua & Matris, videntur prædilecti eoniuncti ex vtroque latere. etiamſi coniunctus ex vno tantum latere fuiſset a patronis præſentatus, pag. 171 num. 31.
Habens ſolus qualitates a fundatore requiſitas beneficium obtinet, ac ſi ſolus prçſentatus fuiſset ibid.
Litteræ prçſentati per maiorem partem vocum
Vniuerſitatis patronç exequuntur lieet ſint poſteriores, quando habens liteeras anteriores, non fuit a maiori parte præſentatus, pag. 267. num. 29.
Stante pari numero vocum, litteræ prçſentati ab habente voeem pinguiorem ſunt exequende pag. 267 num 30 pag. 277. num. 56.
Prçponderantia voeis conceſſa a Principe laico quando poſsit ſuffragari in materia ſpiritnali prçſentationis, pag. 268. num. 33. & ſeqq. pag. 277. num. 57.
Rex poteſt diſponere quod vnus habeat pinguiorem vocem quoad omnia negocia Vniuerſitatis in genere, quę pinguedo ſuffragatur etiam in præſentationibus, pag. 268. num. 34. pag. 272. num 46. pag. 277. num. 57
Vox pinguior conceſsa generalitèr Patritio a Prorege ſuffragatur etiam in electionibus, & nominationibus ab beneficia pag. 269. n. 37
Vniuerſitas Laicorum nequit transferre Iuſpatronatus in extraneum abſque conſenſu Epiſcopi, poteſt tamen conſeeutu è aggregando illum in Concilium, quia talis aggregatio operatur vt debeat præſentare, pag. 268. num. 34. pag. 272. num. 46.
Patroni poſſunt inter ſe conuenire circà modum, & formam præſentandi pag. 269. num. 35 pag. 272. num. 46. pag. 278. num. 57.
Ex actu etiam vnico aequiritur vltimus ſtatus & quaſi poſſeſſio præſentandi pag. 269 n. 36.
In iurepatronatus paſſiuo an præſentatus conſanguineus inhabilis poſſit habilitari per diſpenſationem contradicente altero conſanguineo habili æquè voeato. pag. 269. num. 38. & plur. ſeqq.
Si vocati ſint habiles de tempore vacationis non datur habilitatio in præiudicium iuris quæſiti alteri tunc habili pag. 270. num. 39.
Amplia ſiue habilis ſit æqualiter, & contemporaneè vocatus, , ſiue per priùs & poſterius ac ſubſidiarie tantum pag. 270. num. 39.
Vide diſpenſatio. Habiliras.
Simplex præſentatio ab beneficium de Iurepatronatus eſt actus merè laicalis, quià expletur per laicos tam maſculos quam fçminas pag. 272. num. 46.
Hàbentes vocem in præſentatione etiam moniti non poſſunt cogi ad intereſſendum, & præſentandum durante quadrimeſtre nulla vrgente neceſſitate pag. 273 num 47
Noua præſentatio valida non ſuffragatur pro executione litterarum, quæ non fuerunt expeditç vigore dictæ præſentationis, ſed alterius inualidç, & expediri debet noua prouiſio pag. 272. num. 47.
Literæ pro prçſentato cum derogatione medietatis voeum ſunt inutiles, ſi impetrans non probat ſe prçſentatum a medietate patronorum. pag. 276. num. 55.
Et tunc impetrans non eſt legitimus contradictor ad impediendam executionem litterarum alterius prouiſi ibid.
Litterç pro præſentato cum derogatione medietatis voeum obmalam expreſſionem remanent obreptitię, & non ſunt exequendç ibid.
Vbi plures ſunt præſentati nemini quçritur ius ad rem ex tali præſentatione pag. 1110. num. 117.
In paritate vocum inſtituendus eſt præſentatus qui eſt de familia fundatoris ad excluſionem extranei compræſentati pag. 370. num. 38.
Et ſi extraneus obtineret prouiſionem Apoſtolicam eum derogatione medièratis voeum, necnon gratificationem non expreſſa circumſtantia quod alter compræſentatus erat de

fa-

Digitized by Google

familiæ fundatoris gratia eſſet ſubreptitia ibid.

Et procedit fauore præſentati non ſolùm ſi ſit de familia fundatoris, ſed etiam ſi ſit tantum de genere ipſorum patronorum ibid.

Immo, & de genere exiſtentium in quaſi poſſeſſione præſentandi ibid.

Pactum quod Patroni non arctentur termino ipſis ad præſentandum, & ſit in eorum libera facultate non præſentare pro quocumque tempore ſibi beneplacito valet in erectione Cappellanię pro miſſis, ſecus ſi agatur de Collegiali, Parochiali, aut ſimili, quę indiget ſponſo, & Rectore pag. 371. num. 40.

Debet tamen hoc caſu ordinarius pręfigere patronis terminum, & qualem ibid.

Sed antè dictam pręfixionem non poſſet impetrari à Dataria, licet Cappella dici vacaſſet ibid.

Pactum quod etiam in caſu reſeruationum Apoſtolicarum, nec vllo caſu, aut quauis de cauſa etiam legitima poſſit Papa vel Ordinarius conferre abſque pręſentatione comprehendit etiam caſum negligentiæ patronorum in pręſentando intrà quadrimeſtre; pag. 372. num. 41.

Erit tamen locus præfixioni termini arbitrio Ordinarii ibid.

Et elapſo termino hominis, prouiſio fieri poterit iure deuoluto ibid.

Sed etiam poſt terminum patronus admitti debet ad purgationem moræ ſi velit ſtatim præſentare re adhuc integra, ideſt prouiſione non ſecuta ibid.

Fundatio & dotatio non ſufficiunt ad acquirendum ius pręſentandi principalem Prælaturam in Eccleſia Collegiata, vel Conuentuali, niſi in limine fundationis reſeruetur ex priuilegio Apoſtolico pag. 372. num. 43.

Et ſi Papa ex interuallo illud concedat erit conceſſio gratia ibid.

Et cadet ſub reuocatione Concilii Tridentini ibid.

Nec non ſub reſeruatiòne Apoſtolica ibid.

Forma à Concilio Tridentino pręſcripta in perſonis Potentiuus ad probandum ius præſentandi principalem prælaturam, non intrat ſi ex inſtrumento conſtat quod dotarunt vel fundarunt Eccleſiam Conuentualem pag. 372. num. 44.

Derogatio Apoſtolica medietatis vocum cum aſſertiua præſentationis alterius medietatis valet, etiamſi de tempore gratiæ præſentatio non adeſſet, ſed ſuperuènerit pag. 373. n. 45.

Intellige ſi ſuperuenerit intrà quadrimeſtre & fiat coram Superiore infrà dictum tempus ibid.

Et coram Papa debet exhiberi nominatio in camera, ſeù Cancellaria intra dictum terminum ibid.

Amplia vt etiamſi gratia emanaſſet ſuper pręſentatione iam facta, ſed inualidè, adhuc ſubſiſtat ſi intrà terminum noua, & valida præſentatio ſuperueniat ibid.

Pręſentatio nulla habetur pro non facta, & non obſtat deuolutioni ob lapſum temporis ad præſentandum pag. 378. num. 21.

Regula 8. hodie 9. Cancellariæ impedit in certis menſibus non autem perpetuo excludit ius pręſentandi pag. 405. num. 2.

Eſt compatibilis cum facultate præſentandi toties quoties caſus vacationis euenerit, nec per iſtam dicitur illi derogatum, quià intelligitur nullo interueniente impedimento ibid.

Iuſpatronatus làicale quocumque tempore vacet ad Patronorum pręſentationem venit pro nideodum pag. 422. num. 41.

Pręſentato à Patronis laicis, & reprobato ab examinatoribus Synodalibus datur appellatio ad vtrumque effectum pag. 260. num. 4. pag. 274. num. 49.

Regula 2. Cancellariæ non reſeruat beneficia quæ ſunt ſimultaneę Collationis, vel pręſentationis pag. 252. num. 44.

Papa reſeruando ſibi beneficia quę ſunt liberæ collationis vel pręſentationis dignitatum vacantium, vtitur iure ſuo, & neminem lędit pag. 252. num. 45.

Probans eſſe quem filium Petri N. probat deſcendentiam à Fundatore, licet adeſſent in Ciuitatę plures eiuſdem nominis, & cognominis, ſi habet præſentationem à Patrono pag. 169. num. 30.

Item probat ſi Frater eius fuit alias pręſentatus & obtinuit beneficium per Sententiam, rei ecta tali exceptione canonizantem parentelam ibid.

Sèntentia lata ſuper parentela inducit bonam fidem in Patrono præſentante, & firmat vltimum ſtatum, ſecundum quem præſentatio debet ſubſtineri pag. 159. num. 31.

Maſculus præſentans cum expreſſione deſcendentium ſimpliciter, ſed fauore deſcèndentium maſculorum pag. 428. num. 8.

Maſculus pręſentans expreſſa qualitate maioris natu inducit obſeruantiam fauore maioris natu de domo, & fœminæ veniunt in eo per poſterius pag. 429. num. 9.

Etiamſi præſentaſſet vti maior natu maſculus, ſed Aucthor de hoc dubitat ibid.

Si Maſculi præſentarunt exprimendo quod Iuſpatronatus ſpectat ad familiam, domum, ſeù genus, tunc obſeruantia fauore maſculorum inducit tantum prælationem, & fœminæ veniunt per poſterius pàg. 429. num. 10.

Si autem obſeruantia circà expreſſiones ſit difformis, attenditur expreſſio facta in primis pręſentationibus ibid.

Pręſentatus à patrono putatiuo qui non erat in quaſi poſſeſſione præſentandi remouetur ab Eccleſia, comparente vero Patrono, pag. 447. num. 1.

præſentatus à Patrono putatiuo qui erat in

qua-

quaſi poſſeſsione præſentandi non remouetur ab Eccleſia comparente vero Patrono re amplius non integra pag. 447. num 1. & 5.

Limita primo ſi verus Patronus re integra antè inſtitutionem Præſentati à putatiuo pręſentet, & doceat de iurepatronatus per rem iudicatam, publicum Inſtrumentum, vel confeſſionem Partis pag 447. num. 2.

Limita ſecundo ſi eſſet poſſeſſor malę fidei pag. 447. num. 1.

Ad acquirendam quaſi poſſeſſionem præſentandi, quę requirantur remiſſiuè ibid.

Ad acquirendam quaſi poſſeſſionem pręſentandi requiritur quod præſentatio facta fuerit bona fide, vel ſaltem nòn mala ibid.

Necnon ſcientia, & patientia eius in cuius præiudicium quaſi poſſeſſio quæritur ibid.

Pręſentatus à patrono putatiuo exiſtente in quaſi poſſeſſione, ſed opponente re integra vero Patrono, ſi inſtituatur, non tamen remouetur ſi poſteà Patronus putatiuus ſuccũbat in petitorio pag. 448. num. 5.

Et Victoria Patrono vero deſeruiet ſolum pro futuris vacationibus ibid.

Obſeruantia centenaria deducta ex præſentationibus, & inſtitutionibus per publicum documentum pacificis, & effectuatis æquiualet probationi per publicum inſtrumentum fundationis, ſecus ſi obſeruantia deducatur ex teſtibus, enunciatiuis, adminiculis, & ſimilibus pag. 449. num. 6.

Vltimus ſtatus præſentantis non ſuffragatur etiam intrà limites meri poſſeſsorij quando habet in Ventre expreſſum errorem tituli nulli, & vitioſi; & præſentatus ab eo reijci debet pag. 449. num. 7.

Amplia etiamſi error ſeù vitium requireret altiorem indaginem ibid.

Declara procedere ſi verus Patronus opponat re integra ante inſtitutionem dicti pręſentati, ſecus ſi opponat poſt inſtitutionem, tunc enim non remouetur non obſtante mala fide poſſeſſoris p. 450. n. 7.

Sub declara vt ſtante mala fide poſſeſsoris Inſtitutũ poſſit repręſentare verus patronus ibid

Vltimus ſtatus in quaſi poſſeſſione pręſentandi non tranſit in filium, & in hæredes, nec illis ſuffragatur in poſſeſsorio pag. 450. n. 8.

Exiſtens in actuali poſſeſsione præſentandi ad vnum beneficium dicitur eſſe in poſseſsione etiam quoad aliud benèficium eiuſdem fundationis, & allegare poteſt vltimum ſtatum etiam in vacatione eius beneficij ad quod nondum præſentauit pag. 450. num. 9.

Et poteſt continuare in præſentando pendente lite ſuper proprietate pag. 450. num. 10.

Amplia etiam non obſtante inhibitione Iudicis pag. 450. num. 11.

Limita quando lis verteret ſuper ipſa poſseſſione ibid.

Declara limitationem vt etiam hoc caſu poſſit præſentare, & præſentatio factà teneat, ſed ſuperſederi debeat in inſtitutione pręſentati vſquè ad exitum litis ibid.

Vacatio beneficij de Iurepatronatus ſi contingat pendente lite ſuper proprietate, non eſt inſtituendus præſentatus ab exiſtente in quaſi poſſeſſione præſentandi, ſed expectandus eſſet exitus litis pag. 450. num. 12.

Contrarium pag. 451. num 12. & 13.

Limita hoc contrarium quando proprietas eſſet clara contrà vltimum ſtatum, quià tunc procedit prima opinio pag. 451. num. 13.

Etiam poſſeſsor bonæ fidei tenetur reſtituere fructus poſt motam litem perceptos ſed non procedit in fructibus honoris quales ſunt electio, & præſentatio pag. 451. num. 12.

Vltimus ſtatus ab altera parte proteſtatus cum clauſulis præſeruatiuis omnium, & quorumcumque iurium non conſtituit aliam in quaſi poſſeſſione præſentandi pag. 451. num. 15.

Contrarium ſi deficiant in pręſeruatiua iurium verba *tam in poſſeſſorio quam in petitorio* ibid.

Idem procedit in præſeruatiua iurium vtriuſque partis adiecta per Iudicem ibid.

Poſt Concilium Tridentinum manutentio ad formam cap. Conſultationibus non habet locum in Iurepatronatus Potentium, ſi præſentationes fuerunt admiſſæ abſque cauſæ cognitione non ſeruatis ſeruandis, ſecus ſi fuerunt admiſſæ cum cauſæ cognitione pag. 452. n. 16

Vide *manutentio*.

Pendente lite inter duos præſentatos, ſi alter non terminata lite moriatur, non poteſt fieri noua præſentatio pag. 463. num. 2.

In beneficiis patronatis prælatio debetur in paritate vocum præſentato qui eſt de Sanguine Fundatoris pag. 12. num. 1. S.

Idem procedit in eo qui eſt de genere Patronorum, ſeù præſentantium ibid.

Quod pręferatur in paritate vocum pręſentatus qui eſt de familia Patronorum, ſeù Pręſentantium non procedit ſi concurrit præſentus de familia fundatoris pag. 12. num. 16. S.

Præſentatus de familia Fundatoris præfertur pręſentato de familià Patronorum, ſeù præſentantium ibid.

In paritate vocum præferendus eſt præſentatus qui eſt vnus de Compatronis & de familia Fundatoris pag. 13 num. 7. S.

Gratia derogationis, & gratificationis eſt ſubreptitia, & nulla, ſi non fuit expreſſum ſummo Pontifici quod alter præſentatus erat de familia Fundatoris pag. 13. num. 8. S.

Clauſula *dummodo non ſit alteri ius quæſitum* in prouiſionibus Apoſtolicis præſeruat ius alteri competens ex pręſentatione ibid.

Pręſertim ſi ſit præſentatio ex qua pręſentatus veniat omninò inſtituendus, vt ſi ſit compatronus, & de familia Fundatoris in paritate vocum ibid.

Præſentatio aliqua ſi fuit facta per Patrem ſimul & filium excludit Iurispręſumptionem ex *clem. plures de iurepatr.* pàg. 105. num. 3. S.

Contrarium quia filius poteſt præſentare ſimul cum Patre tanquam hęres Aui vel Patrui ibid.

Filius

Digitized by Google

ſumitur præſentare iure proprio, quam hæreditarin alterius ibid.

Limita ſi in omnibus aliis vacàtionibus ſoli Patres pręſentarunt, licet tunc haberent filios ibid.

Si præſentationes fuerunt factę in capita non in ſtirpes excluditur pręſumptio iuris de qua *clem. plures* pag. 106. num: 4. S.

Amplia etiamſi poſtea Procurator alicuius Patroni præſentaſſet in ſtirpes non in capita quando non haberet mandatum procuræ ad variandum modum præſentandi, & quando præſentaſſet pro omni vero iure patrono cõpetenti ibid.

Item excluditur dicta pręsumptio ſi in aliqua ex præſentationibus aſſertum fuerit Iuſpatronatus ſpectare ad familiam, ſeù domum, ſeù caſatam pag. 106. num. 5. pag. 112. n. 27. S.

Secus ſi dictum ſit ſpectare ad aliquas perſonas de domo ſeù familia, & de ratione differentię ibid.

Pręſentationes ſemper factę per maſculos agnatos abſque vlla fęminarum, vel extraneorum mixtura excludit præſumptionem iuris *clem. plures* pag. 107. num. 6. S. pag. 112. n. 29. S.

Declara non procedere niſi probetur fęminas, & extraneos extitiſſe hæredes, & tamen ſolos agnatos, & maſculos admiſſos fuiſſe ad pręſentandum pag. 107. num. 6. S.

Et eoſdem hęredes extraneos, ac fęminas voluiſſe præſentare fuiſſe reiectas, & acquieuiſſe ibid.

Limita hanc declarationem ſi adeſt decurſus obſeruantię per ſæculum, quia tunc eſt veriſimile quod fęminæ, & extranei hęredes non defuerint, ac Iuſpatronatus habere non neglexerint pag. 107 num. 7. S. pag. 112. n. 29. S.

Sublimita vbi adſint ſtatuta fęminarum excluſiua propter maſculos pag. 107. num. 8. S.

Coniectura quod extranei non præſentauerint ſed ſemper agnati non eſt attendenda ad excluſionem præſumptionis *clem. plures de iurep.* ibid.

Præsentatio facta titulo hæreditario in vltimo ſtatu attenditur pro excluſionè Iuriſpatronatus gentilitii pag. 107. num. 9. S.

Præſentatio eorum qui repudiarunt paternam hęreditatem ſi ſit admiſſa, excluditur præſumptio *clem. plures* pag. 108. num. 10. S.

Contrarium quia potuit præſentare vti hæres alterius Aſcendentis vel Patrui ibid

Excluditur dicta pręſumptio ſi in præsentationibus fuit articulata, ſeù probata per teſtes ſola deſcendentia legitima, & maſculina à communi ſtipite, non autem qualitas hęreditaria pag. 108. num. 11. S.

Vel ſi fuit hàbita mentio familię, & deſcendentię, numquam vero hęreditariæ qualitatis ibid.

Itèm ſi pręſentationes factę forent per plures de familia pro eorum ratis abſque expreſſione portionum pag. 108. num. 12. S.

Contrarium quia poſſunt referri ad voces tam in capita, quam in ſtirpes, & vti æquiuoce non inferunt qualitatem gentilitiam Iuriſpatronatus ibid.

Excluditur pręſumptio iuris *clem. plures*, & probatur Iuſpatronatus gentilitium ſi pręſentauit vnus ſolus de familia, licet adeſſent filię & hęredes alterius ex compatronis pag. 108. num. 14. S.

Vnus tantum maſculus de familia ſi præſentauit exiſtente alio maſculo, Iuſpatronatus arguitur hęreditarium ibid.

Mutatur Iuriſpatronatus natura per duas tantum præſentationes effectuatas inter Compatronos pag. 109. num. 17. S.

Soli Iuripatronatus gentilitio conuenit, vt filius viuente Patre admittatur ad præſentandum, vti compatronus pag. 110. n. 22. S.

Præſentatio expleta cenſetur per filium familias nomine proprio non hęreditàrio aliorũ niſi contrarium doceatur pag. 110. num. 23. S.

Vltima pręſentatio effectum ſortita ſufficit ad firmandum vltimum ſtatum pro qualitate gentilitia Iuriſpatronatus pag. 113. num. 31. S.

Geſta per pręſentatum vel illius Procuratorem circa qualitatem Iuriſpatronatus non pręiudicant Patronis qui præſentarunt in cauſa non exiſtentibus pag. 114. num. 34. S.

Fundator ſi vſus eſt verbis ciuilibus in reſeruatione Iurispatronatus gentilitii non admittuntur ad præſentandum procedentes à radice infecta pag. 115. num. 35. S.

Stante obſeruantia pręſentandi non Sacerdotẽ qualitas Sacerdotalis enunciata in fundatione cenſetur ſtare tantum demonſtratiuè pag 14. num. 13. S.

Vide etiam electio. Iuspatronatus.

P R E S E N T I A

Præſentia aliud, aliud intereſſentia pag. 3. n. 4.

Reſidentia aut præſentia ſunt diuersæ ab intereſſentia pag. 4. num. 11.

Diſtributiones non veniunt ſub verbis reſtrictis ad reſidentiã, aut præſentiã p. 4. n. 11. p. 5. n. 12

Priuilegium abſentiæ, ſi dicit lucretur fructus ac ſi pręſens eſſet, non lucratur diſtributiones pag. 3. num. 4.

Si dicat ac ſi præſens & diuinis officiis intereſſet, poteſt percipere diſtributiones ibìd.

Si dicat lucretur fructus perindè acſi reſideret, aut præſens eſſet, non includunt, verba hæc diſtributiones pag. 4. num. 11.

Præſentia, & aſſiſtentia in Choro debet intelligi cum effectu, & operatione, non autem quod quis dormiat in Eccleſià aut nihil agat pag. 7. num. 15.

Reſidentia, coarctata in ipſa Eccleſia importat præciſam corporalem præſentiam in Eccleſia & Choro ibid.

Vide Abſentia Diſtributiones Reſidentia.

P R Æ S E R V A T I V A

Pręſeruatiua Iurium Eccleſiarum vnitarum intelligitur quoad alios, non vero comparatiuè ad ipſa corpora vnita pag. 206. n. 54.

Vel rèfertur ad ipſas Eccleſias in caſum Vnio-

Nn nis

nis diſſolutę pag. 206. num. 55.

Prouiſiones Apoſtolicę habentes in ventre prę ſeruatiuam conſenſus patronorum, potius confirmant quam ceſſare faciant Iuſpatronatus pag. 96. num. 57.

Clauſula in litteris appoſita dummodò de tempore datæ præſentium non ſit alteri ius quęſitum pręſeruat ius alterius iam pręſentati pag. 97. num. 61.

Declara vt pręſeruet rantum ius validum, & radicatum, non autem ius inualidum, & non radicatum ibid.

P R Æ S V M P T I O

Pręſumitur pro validitate actus pag. 197 n. 32.

Et pro legalitate perſonę, & officialis ibid.

Correctio facta per Miniſtros pręſumitur ritè, & rectè facta de licentia eorum, ſinè qua fieri non poterat, ad excludendū delictū ibid.

Pręſumptio ſtat pro iuſtitia ſententię niſi contrarium probetur pag. 168. num. 22.

Pręſumptio iuſtitię aſſiſtens facto Iudicis ceſſat ſi non conſtat ex actis de vlla probatione delicti pag. 486. num. 13.

Iuramentum neceſſarium ad aliquem actum non eſt probandum interueniſſe, ſed pręſumitur pag. 247. num. 29.

Secùs ſi ageretur de iuramento voluntario non de requiſito per legem ibid.

Dicta pręſumptio non militat ſi per viam conditionis apponatur in bulla prouiſionis obligatio iuramenti pag. 246. num. 27. & ſeqq.

De electione quoties conſtat, illa præſumitur valida, & Canonica, itaut contrarium dicenti incumbat onus concludenter probandi iuris ordine ſeruato pag. 114. num. 127.

Scientia, & patientia Datariæ ad obſeruantiam requiſita præſumitur ſi collatio Datariæ in menſe reſeruato non habuit effectum in concurſu cum prouiſo ab Ordinatio pag. 322. num. 51.

Præſentans indignum præſumitur ſcienter pręſentare pag. 95. num. 54.

Electores præſumuntur ſcire qualitates Electi ibid

Declara intelligi de qualitatibus notoriis, & apparentibus ſecus de occultis ibid.

Potius præſumitur perſeuerantia in eodem propoſito quam mutatio voluntatis pag. 338 num. 6.

Iudicium & conſenſus multorum electorum excludit præſumptionem inhabilitatis, & inſufficientię electi pag. 353. num. 6.

Materia obiectiua non eſt de facili credenda, & pręſumenda, ſed contra illam capienda eſt omnis interpretatio pag. 353. num. 5.

Præſumptiones, & pænæ non ſunt duplicandę pag. 488. num. 22.

Quę ſiunt incontinenti præſumuntur ineſſe pag. 147. num. 25.

Pręſumptio noui tituli non eſt præſumptio nouæ voluntatis pag 430. num. 12.

Mutatio voluntatis non præſumitur p. 430. n. 14.

Obſeruantia non operatur niſi vnam præſumptionem, & non duas, quando una non venit in conſequentiam alterius ibid.

Supèr vna pręſumptione & facto incerto non poteſt fundari alia præſumptio pag. 431. n. 15. & 16.

Stante vno Teſtamento non poteſt ſimul pręſumi, quod adſit nouum, & quod continèat legatum in primo non expreſſum ibid.

Præſumptio iuris iuxtà quam nemo præſumitur mutare voluntatem, non procedit in muliere pag. 467. num. 5.

Non præſumitur in aliquà diſpoſitione ſublatū fuiſſe Epiſcopo ius Diœceſanum propter mōſtruoſitatem quod Eccleſia ſita in Diœceſi remaneat ſine ſubiectione pag. 3 num. 7. S.

Actus fieri prohibitus abſque pręuiis certis ſolemnitatibus, & cauſis, ſi fuerit factus cum authoritate Iudicis, præſumitur pro eius decreto quod omnia ritè ac rectè proceſſerint, niſi contrarium oſtendatur pag. 7. n. 5. S.

Valor narratus in vltima prouiſione, ſi non iuſtificetur per prouiſum, talis cenſetur qualis fuit narratus in præcedentibus gratiis pag. 14. num. 14. S.

Pręſumptio Matrimonii contracti non inducitur ſtante diſparitate tā diuitiarum, quam nobilitatis inter virum, & Mulierem p. 97. n. 76. S.

Et Stante hac diſparitate, conſenſus ſemper præſumitur fictus pag. 97. num. 77. S.

In materia præſumptionis ſponſalium attenditur etiā diſparitas diuitiarum, & bonorū ibid.

Præſumptio iuris ex clem. plures de Iurep. quibus coniecturis tollatur Vide *iuſpatronatus hæreditarium*.

Et Vide in verbo Textus.

Iuſpatronatus peruetuſtum præſumitur gentilitium non hæreditarium pag. 110. num. 20. S.

Nemo pręſumitur iure ſuo imprudenter renunciare pag. 1. 1. num. 25. S.

In dubio vbi fundationis inſtrumentum non reperitur præſumitur Fundatorem Iuriſpatronatus potius vſum fuiſſe verbis naturalibus, quam Verbis ciuilibus pag. 115. num. 35. S.

In materia Iuriſpatronatus aduerſus vltimum ſtatum non admittuntur pręſumptiua argumenta, ſed requiruntur certæ probationis reſultantes ex partis confeſſione, re iudicata aut publico inſtrumento pag. 117. num. 42. S.

Etiam in terminis præſcriptionis centenaria ęquiparatur immemorabili, & facit præſumi adeſſe quidquid fuerit neceſſarium pro validitate actus pag. 10. num. 8. V.

Et hęc dicitur præſumptio iuris, & de iure, quę non admittit probationem in contrarium ibid. Vide *centenaria*.

P R Æ T I V M

Merces & prætium laboris, quę debentur tantum inſeruienti non imputantur in Congruam Archipręsbyteri curam actualem exercentis pag. 30. num. 7. S.

Diſtributiones quotidianę non ſunt fructus bene-

neſi-

Digitized by Google

neficii, ſed merces, & pretium laboris quæ debentur tanquam inſequenti ibid.
Diſtingue vt num. 8.
Penſionem citrà Simoniæ labèm extingui poſſe accepto pretio abſque beneplacito Apoſtolico pag. 227. num. 2. & ſeqq.
Vide *Penſio*

P R Æ V E N T I O

In collatione ſimultanea Epiſcopi, & Capituli ſi Epiſcopus vnum, Capitulum alium nominet, poteſt Papa & legatus etiam termino ad conferendum durante, iure concurſus præuenire conferendo pag. 91. num. 40.
Nec Papa tenetur tunc vni ex nominatis conferre aut gratificari digniori ibid.
Pinguiorem hoc caſu cenſeri vocem Epiſcopi qui ſentiat pag. 91. num. 41.
Bonum eſſet ſi ſeruarètur in praxi hæc opinio. & quarè ibid.
Stante clauſula dummodò non ſit alteri ius quæſitum Papa cenſetur voluiſſe conferre iure præuentionis concurrendo cum Ordinariis collatoribus pag. 393. num. 40.
Limita ſi apponatur alia clauſula & de deuolutione detur diſpoſitiue, per quam Pontifex dicitur declarare ſe nolle concurrerè cum Ordinariis, eoſque præuenire ibid.
Inter habentes Iuriſdictionem cumulatiuè non priuatiuè eſt locus præuentioni p. 21. n. 23. V

PRIMOGENITVRA

Fœminæ regulariter excluduntur à prærogatiua maioratus, & primogenituræ pag. 285. n. 24
A Fideicommiſſis, & primogenituris ad Iuſpatronatus valet argumentum pag. 284 n. 21

P R I N C E P S

Præponderantia vocis conceſſa à Principè laico quando poſſit ſuffragari in materia ſpirituali præſentationis pag. 268. num. 33. & ſeqq. pag. 277. num 57.
In Iurepatronatus quidquid Princeps concedit contrà ius ſemper dicitur ex gratia, ſeù priuilegio pag. 361. num. 11.
Princeps quando ſignat gratiam facit, & in eo tempore præſumitur velle datam apponi ab officiali pag. 121. nom. 9.
Beneficium Principis ſi non eſt perſonale sed publicum redactum in corpore iuris, dies non eſt neceſſarius pag. 121. num. 10.
Princeps ſi donat Caſtrum alteri Principi paris dignitatis transfert in ipſum maiorem iuriſdictionem, ſecùs ſi donat inferiori pag. 351. num. 30
Reſcriptum Principis derogatorium tranſactionis vel non valet omninò vel validum remanet tantum ex gratia pag. 361. num. 10. & 13.
Limita ſi tranſactio fuerat nvlla ipſo iure, & Princeps auditis partibus, cauſaque cognita nullitatem declarauit p. 361. num. 12. & ſeqq.
Secus ſi tranſactio emanauerat ſuper iure dubio & diſputabili pag. 361. num. 13. pag. 366. num. 24.
Vide Reſcriptum. Tranſactio
In aliis materiis quam Iuriſpatronatus cauſa onerosa ſufficit quod reſpiciat vtilitatem Principis concedentis pag. 364. num. 21.
Impotentia accedendi ad reſidentiam ex facto Magiſtratus aut Principis dicitur iuſtum impedimentum non reſidendi, vt ſic impeditus non amittat fructus, & diſtributiones pag. 485. num. 11.
Declara procedere in impedito vi publica, ſed iniuſta, vel vi priuata alicuius, ſecus ſi ex facto iuſto Principis aut magiſtratus pag. 485 num. 12.
Beneficiatus impeditus reſidere ex vi maioris poteſtatis, nempè ex facto Iudicis vel Principis dicitur habere iuſtam abſentiæ cauſam pag. 485. num. 10.
Cauſa exilij poteſt dici iuſta reſpectu Principis condemnantis, licet non ſit iuſta reſpectu condemnati pàg. 486. num. 16. & ſeqq.
Exilium prudentialitèr datum non poteſt annumerati inter pœnas capitales, tanquam temporale non perpetuum, ſiuè detur à Principe, ſiuè à Magiſtratu ſupremo iura Principis habente pag. 487. num. 19.
Factum Principis inter caſus fortuitos connumeratur qui culpa vacant pag. 487. num. 21.
Princeps aut alius habes parem poteſtatem concedens alicui iuriſdictionem non cenſetur abdicatiuè illam transferre, ſed tantum cumulatiuè concedere pag. 21. num. 22. V.
Capitulum generale gerit perſonam Principis magis quam generalis, qui Capitulum in Superiorem recognoſcit, & ab illo ſuam poteſtatem habet ibid.
Violentus ſpoliator rei alienæ non eſt conſouendus in ſpolio ex reſcripto Principis pag. 42. num. 7. S.
Declara procedere vbi agitur de præiudicio tertii, ſecus ſi de præiudicio ſolius Principis concedentis ibid.
Maximè ſi quod vſurpatum eſt fuit longo tempore poſſeſſum ibid.
Nero Cirenenſibus agros vſurpatos conceſſit ibid.
Vide etiam Papa. Rex.

PRIOR PRIORISSA

Prior Regularis non habet poteſtatem mutandi ſtatum ſæcularem Hoſpitalis pag. 275. n. 9.
Non omnia apud Priores meliora dictum Taciti pag. 102. num. 8.
Capitulum generale Carthuſianorum habet abſolutam poteſtatem remouendi, ſeù confirmandi Priores, & alios in locum depoſitorum ſubſtituendi, ſeù de nouo ordinandi pag. 1 num. 1. & plur. ſeqq.
Etiàm Prior maioris Carthuſiæ, ſeù Miniſter generalis poteſt reliquos Priores deponere pag. 1. num. 2. V.
Priores, Rectores, Vicarij, & Prioriſſæ ordinis

Carthuſianorum tenentur petere miſericordiam in Capitulo generali, & quomodo p. 2. n. 3. V.

Electio Priorum localium Cartuſienſis Ordinis quando ſpectet ad domos eorum particulares pag. 14. num. 15. & ſeqq. V.

Prior maioris Carthuſię eſt etiàm vti talis Miniſter generalis totius Ordinis Carthuſienſis pag. 17. num. 19. V.

Prior maioris Carthoſiæ eſt ſubiectus Capitulo generali non minùs quàm cæteri Priores, & tenetur in illo miſericordiam petere pag. 18. num. 20. V.

Carthuſiani prçter Generalem ſeù Priorem maioris Carthuſię non habent Prælatos medios vnius nationis vèl Prouinciæ pag. 21. n. 22. V.

Quid ſint Viſitatores Ordinis Carthuſienſis, & de eorum facultatibus circà abſolutionem Priorum in actu Viſitationis pag. 17. num. 19. & ſeqq. V. pag. 21 num. 21. & ſeqq. V.

Priores Carthuſianorum nunquam dici potuerunt perpetui pag. 24. num. 25. V.

Ferè omnium ordinum Monaſticorum Priores, ſiue Abbates Monaſteriorum locales eliguntur per Capitula generalia, ſiuè alia Capitula maiorum, nulla relicta quoad hoc facultate Capitulis Conuentualibus, ſiuè localibus pag. 27. num. 31. V.

Enumerantur plures Regularium ordines in quibus idem ſeruatur ibid.

In Religionem Benedictina Priores priùs dicebantur qui poſteà Abbatiali dignitate fuerunt donati pag. 14. num. 14. V.

P R I V A T I O

Canonicus vt propter abſentiam priuetur Canonicatu expectari debent tres anni, in quorum primo priuatur medietate fructuum, in ſecundo omnibus fructibus, & in tertio titulo Canonicatus pag. 483. num. 3.

Statutum prohibens Canonicis non reſidentibus perceptionem medietatis fructuum non tollit pœnam priuationis ex diſpoſitione iuris pag. 184. num. 32.

Secus in illis Cappellanijs, quæ ſecluſa peculiari lege fundationis reſidentiam non requirunt ibid.

Sacerdos accuſatus de crimine, ſi delictum probatum eſt, intrat pœna Ordinaria depoſitionis & priuationis beneficij pag. 489. num. 26.

Regula 1. Cancellàriæ procedit etiamſi priuatus ſiuè depoſitus fuerit abſens, & ſolum per Procuratorem ſe defenderit, vel verus contumax exiſterit pag. 16. num. 17. V.

Articulus iuris dubius excuſat a pęna priuationis vtriuſque beneficii retinentem primum poſt aſſecutionem ſecundi etiam inſufficientis ab Epiſcopo, licet expreſſe diſpenſante pag. 21. num. 6. S.

Poteſt tamen priuari legitimè, data prouiſa electione, ſeù optione, vt alterum quod maluerit retineat ibid.

Actus Simoniacus extinctionis ſeù venditionis Penſionis, etiamſi temporaliter tantum fuerit vendita vel extincta punitur priuatione Penſionis in perpetuum pag. 229. num. 8. pag. 233. num. 20. & ſeqq.

Vide *Penſio.*

P R I V I L E G I V M

Priuilegium Iuriſpatronatus non dicitur gratuitum, ſed oneroſum ob benemerita, ſeruitia prçſtita, vel propter pecuniam pag. 482. num. 26.

Contrarium ibid.

Priuilegium Iuriſpatronatus ex augumento ſaltem non coęquali ſi ſit conceſſum ab anno primo Pontificatus Innocentii VIII. vſque ad conſtitutionem Hadriani, cenſetur per iſtam reuocatum non obſtante obſeruantia, tam ante quàm poſt conſtitutionem pag. 482. n. 25

Declara dummodò inæqualitas claré conſtet ex lectura priuilegii, alias manuteneri deberet Patronus exiſtens in longæua poſseſſione, niſi contrariæ probationes eſſent claræ, & abſorberent poſſeſſorium ibid.

Conſilium 81. Ancharani quod Iuſpatronatus gentilitium in vltimo fiat hæreditarium, non procedit in Iurepatronatus conceſso ex priuilegio pag. 477. num. 9.

Nec procedit in conceſso ex priuilegio habente admixtam iuſtitiam, ſeù cauſam oneroſam augumenti dotis, ſi non prçponderat antiquæ doti, vel ſaltem ſit illi coæquale pag. 477. num. 10.

Priuilegium Iuriſpatronatus dicitur potius ex iuſtitia, quam ex gratia, quando eſt ex augumento præponderante vel ęquali antiquæ doti pag. 477. num. 10. & ſeqq.

Et intrat hoc caſu Conſilium Ancharani pro tranſmiſſione ad hęredes extraneus pag. 478. num. 11. & ſeqq.

Nèc ſubiacet Reſeruationi Regulæ 8 hodiè 9. Cancellariæ pag. 478. num. 14.

Fundans ſeù dotans Eccleſiam, ſeù Conuentualem obtinet priuilegium Apoſtolicum in limine fundationis pro reſeruatione Iuriſpatronatus p. 478. num. 12.

Non tamèn dicitur Iuſpatronatus ex priuilegio ſed ex fundatione, vèl dotatione, & eſt tranſitorium ad extraneos ibid.

Priuilegium Iuriſpatronatus vt cenſeatur de iuſtitia debet augumentum vèl ſuperare antiquam dotem, vel eſſe illi coæquale p. 480. num. 15.

Si Eccleſia parùm habeat, & non ſit commodè dotata non tamèn concedi poteſt Iuſpatronatus per ordinarium, ſed requiritur Priuilegium Apoſtolicum ibid.

Augumentum ſi plus importat, quam antiquus redditus Eccleſię, itaut iſte reſpectu augumenti reputetur nullius conſiderationis, Iuſpatronatus licet ex priuilegio, competere dicitur ex iuſtitia, & intrat conſilium Ancharan. pag. 480. num. 16.

Ille-

Illegitimi ſunt iocapaces iuriſpatronatus ex priuilegio pag. 481. num. 20.

Limita ſi priuilegium ſit de inſtitia ex cauſa ſaltem coęqualis dotationis ibid.

Priuilegium Apoſtolicum ex cauſa fundationis beneficii legem cootinens Reſeruationum exclusiuam oon cadit ſub regula 8. hodie 9 Cancellariæ pag. 407. num. 8.

In Iurepatronatus quidquid Princeps coocedit contrà ius, ſemper dicitur ex gratia, ſeù priuilegio pag. 361. num. 11.

Iuſpatronatus de iure ex tribus tantum cauſis validè acquiri poteſt ſcilicet fundatioois, dotationis, & conſtructionis, acquiſitio ex quouis alio titulo eſt merè gratioſa, & ex priuilegio pag. 362. num. 16. & 17.

Priuilegium iuriſpatronatus conceſſum ex mera gratia cadit sub regula 8. hodie 9. Cancellariæ pag. 359. num. 4.

Et conferri poteſt ab Ordinario habente indultum conferendi beneficia reſeruata ibid.

Si ſit conceſſum cum derogatione concordię ex cauſa reparationis debet reparatio concludenter probari pag. 360. num. 5.

Et oon ſufficit hoc caſu aſſertio Pontificis concedentis in motu proprio ibid.

Et reparatio hoc caſu intelligenda eſt de totali reedificatione oon de ſimplici reparatione pag. 360. oum. 7.

Priuilegium Gregorij XV. vt poſſint Capitulares Collegiatæ Eccleſiæ Oppidi de Xatiua ſe abſentare per tempus conceſſum à Concilio, non obſtantibus ſtatutis pag. 2. num. 1.

Priuilegium diſpenſatiuum à ſtatutis Eccleſiæ ordinantibus perpetuam reſidentiam eſt ſtrictè intelligendum pag. 4. num. 9.

Et ſi in vno poteſt operari non debet ad aliud extendi ibid.

Priuilegiom abſentiæ an concedat necnè diſtributiones diſtinctio Gloſæ pag. 3. num. 4.

Priuilegium ſi dicit lucretur fructus, ac ſi præſens eſſet non lucratur diſtributiones ibid.

Si dicat ac ſi præſens & diuinis officiis intereſſet, poteſt percipere diſtributiones ibid.

Priuilegium ſi loquatur ſolum de fructibus, non veoiunt diſtributiones pag. 4. num. 8.

Si dicat emolumenta quęcumque veniunt diſtributiones ibid.

Facultas percipiendi emolumenta quæcumque in diſpenſatione à reſidentia, ſi intelligeretur etiam de diſtributionibus, vergeret in enorme præiudicium cultus diuini pag. 4. num. 9.

Canonici priuilegiati in abſentia quoad diſtributiones non poſſunt gaudere anniuerſariis, & mortuarijs pag. oum. 10.

Idem procedit quoad illas diſtributiones, quæ in pane, & vino cooſiſtunt ibid.

Declara niſi omnes diſtributiones io pane, & vino conſiſterent ibid.

Priuilegium abſentiæ ſi dicat lucretur fructus perinde acſi reſideret aut preſens eſſet, non includunt verba hæc diſtributiones pag. 4. num. 11.

Priuilegium abſentiæ ſi dicat lucretur fructus perindè ac ſi reſideret & intereſſet diuinis officiis in Choro, veniunt diſtributiones pag. 6. num. 12. & 13.

Et tunc colligitur Pontificem nomine fructuum intellexiſſe etiam diſtributiones ibid.

Priuilegium abſentiæ continens verba capacia comprehendere etiam diſtributiones in ſuo proprio, & ſtricto ſignificatu, licet dicat perindè acſi reſideret, adhuc extenditur ad diſtributiones pag. 5. num. 13.

Intereſſentiæ verbum quando adeſt, non reſtringit Priuilegium verbum fructuum ibid.

Priuilegium mentionem faciens de diſtributionibus, das continendo expreſsè, vel æquipollentèr non reſtringitur per verbum reſidentiæ, ſed intelligitur etiam de intereſſentia ibid.

Verba Priuilegij quæ important diſtributiones in ſuo ſignificatu, & exprimunt ipſam intereſentiam, ſine dubio comprehendunt diſtributiones pag. 5. num. 14.

Si omoes redditus Canònicatuum conſiſtunt in diſtributionibus, tunc expreſſione fructuum in priuilegio abſentiæ veniunt diſtributiones oe priuilegium reddatur inutile pag. 6. n. 17.

Si vltrà expreſſionem fructuum priuilegium continet verba, & emolumenta quæcumque mentione emolumentorum veniunt diſtributiones, licet non omnes redditus, ſed maior pars redditũum in diſtributionibus conſiſtat, ne priuilegium ſit fere inutile ibid.

Verba, & emolumenta quæcumque poſt expreſſionem fructuum io priuilegio abſentiæ oſtendunt Pontificem voluiſſe præter fructus aliquid aliud darè Canonicis pag. 6. oum. 18.

Priuilegium abſentiæ concedens fructus, & alia emolumenta, dictio alia refertur ad ſimilia fructibus præcedentèr expreſsis pag. 6. n. 20.

Si tamen concedat emolumenta quæcumque, priuilegium porrigitur nedum ad ſimilia, ſed etiam ed diuerſa, & diſsimila ſupra expreſſis ibid.

Priuilegium abſentiæ conceſsum Cruceſignatis quomodo ſit conceptum pag. 7. nùm. 22.

Verbum integrè, & verba in Eccleſijs reſidentes expreſsa in priuilegio abſentię intereſſentiam inferunt ſecundum Hoſtien ibid.

Contrarium ſecundum Io. Andr. pag. 7. n. 23.

Concordantur pag. 8. num. 27.

Priuilegium lucrandi in abſentia ſi habet verba capacia iocludendi diſtributiones in ſuo ſignificatu, tunc reſidentia io Eccleſià importat etiam intereſsentiam pag. 8. num. 27. & 30.

Si noo adſit talis capacitas verborum, ſed potius reſtrictio, tunc reſidentia non infert intereſsentiam ibid.

Priuilegium mentionem faciens de fructibus beneficij non dicitur habere verba capacia includendi diſtributiones, ſed potius reſtrictionem ibid.

Idem

Idem ſi dicat de percipiendo ipſo beneficio ibid

Quando verba priuilegij non ſunt capacia includendi diſtributiones, ſed potius reſtricta ad fructus oportet quod intereſſentia explicetur per verba clara infallibilia, & quæ concludant per neceſſe pag. 8. num 28.

Reſidentia in Eccleſia infert intereſſentiam per neceſſe, ſi concurrunt verba capacia ſignificandi diſtributiones, quià tunc non debet extendere priuilegium, ſed famulatur verbis præcedentibus pag. 8. num. 29.

Et intelligenda venit in tota latitudine ſignificatus magis frequentis, nempe de reſidentia cum effectu ibid.

Verba priuilegij, ac ſi perſonalitèr in Eccleſia reſiderent magis enixè diſignant perſonalem Aſſiſtentiam in Eccleſia, & choro pag. 8. n. 30

Quod in priuilegio abſentiæ appellatione reſidentiæ perſonalis Pontifex intellexerit de inutili corporali pręſentia non eſt veriſimile ibid.

Lex particularis priuilegii non autem Concilij vnicè attendi debet circà gratiam gaudendi fructibus, & alijs emolumentis tempore vacantiæ pag. 9. num. 31,

Amplia etiamſi gratia ſit conceſſa ad limites Cōcilij, quia Concilium dicitur conſideratum tantum pro deſignando tempore vacantiæ ibid.

Ratio reſtringendi priuilegij ne cultui diuino pręiudicium alias inſeratur nihil vrget, ſi ex verbis ampliſsimis conſtat de mente Papę concedendi etiam diſtributiones pag. 9 n. 32.

Maxime ſi alias priuilegium parum aut nihil vtilitatis præberet Capitulo, ibid.

Candelę, & cerei in anniuerſarijs, & funeribus, ſi dantur ad manus ſingulorum debentur etiam priuilegiatis legitime abſentibus, pag. 9. num. 33.

Sed ſi dantur inſeparate Camerario aut alteri capitulum repręſentanti, tunc eas non lucrātur canonici abſentes cum priuilegio ibid

Idem procedit in ceteris, ſeù pecunia legata Canonicis præſentibus in Choro officijs celebrandis ibid.

Doctores negantes emolumenta anniuersariorum deberi abſentibus loquuntur de priuilegio generali pro emolumentis quibuscumque, pag. 10. num. 34.

Priuilegium concedens fructus, & emolumenta quæcumque Canonicatuum, & præbendarum non comprehendit anniuerſaria illis tantum propriè debità qui pro redemptione animarum Dei opem implorant, niſi alitèr in eo expreſſum ſit pag. 10. num. 35.

Stante priuilegio quod in paritate votorum illa pars præualeat pro qua eſt votum Decani & ſimilis. Verum locum habeat in electione facta per fabas ſecretò, vel per Schedulas in vrnam ponendas pag. 112. num. 122.

Papa pro Collationibus, & prouiſionibus cum diſpenſatione, & priuilegio poteſt aliquid exigere ſecus pro collationibus, & prouiſionibus in quibus procedit iure ordinario pag. 330. num. 7.

Priuilegium non extenditur de perſona ad perſonam, nec de caſu ad caſum pag 477 n. 9.

Clauſula in omnibus & per omnia in Indulto, ſeù priuilegio non trahitur ad inſolita, & quę cum difficultate concedi ſolent a Sede Apoſtolica, pag 419. num. 33.

Exemptio probanda eſt per publicum documentum priuilegij ex quo pendet cognitio illius qualitatis pag. 394. num. 44.

Declarationes & aſſertiones Pontificis in priuilegijs ſi non ſunt veræ reputantur dictæ per fictionem, & ex priuilegio pag. 136. n. 26.

Amplia etiamſi aſſerat iuſpatronatus alicui competere ex fundatione, vel dotatione verè, & realitèr, & non perfictionem, quià adhuc Iuſpatronatus dicitur ex gratia, & priuilegio, & aſſertio reſoluitur in fictionem ibid.

In conceſſionibus Pontificijs quanto magis concurrunt clauſulæ, & declarationes effrenatę, tantoplus ſonare dicuntur in merum priuilegium, pag. 366. num. 28.

Clauſula quod Iuſpatronatus derogari non poſſit etiam per vacationē beneficiorum apud Sedēm ſonat in priuilegium, ibid.

Item clauſula quod Iuſpatronatus cenſeatur ac illud Regum, ibid.

Item clauſula derogatoria Indultis Epiſcoporum pro tempore Cardinalium, etiamſi beneficia vacauerint in menſe reſeruato, ibid.

Regula 8. hodie 9. Cancellariæ ſine neceſſitate aperitionis oris derogat de per ſe priuilegijs in contrarium, non obſtantibus derogatorijs derogatoriarum, pag. 367. num. 29.

Priuilegia limitata per concordiam non poſſunt amplius allegari, nec habent ſtatum primęuum. pag. 359. num. 3.

Merum priuilegium dicitur omne id per quod aliquo modo læditur ius partis p. 361. n. 9.

Priuilegium Clerici in Iurepatronatus mixto, vt ſuę portioni non derogetur, non eſt proprium, ſed Laici, & ſublato fauore laici remanet inefficax, pag. 76. num. 8.

Vnum priuilegium quantum fieri poteſt debet ſe habere compatibiliter cum alio in eo quod compoſſibile eſt pag. 430. num. 14.

Priuilegium Conclauiſtarum eſt fauorabile, & latè interpretandum, pag. 460. num. 6.

Priuilegium Conclauiſtarum diſpenſat ab irregularitate pro beneficijs & penſionibus iam obtentis non tamen pro obtinendis, ibid.

Diſpenſat vt non obſtante irregularitate, & alijs defectibus poſſint Conclauiſtę ad Sacros Ordines promoueri, pag. 461. num. 6.

Declara vt ibid.

Diſpenſat etiam supèr defectibus Natalium, pag. 462. num. 7.

Exceptio priuilegii tunc releuat quando illud eſt clarum, & ſpeciale ad caſum p. 1. n. 2. S.

Solutionem Cathedratici non retardat priuilegium quando eſt generale, & nullo modo applicatur, pag. 2. num. 2 S.

Vel

Digitized by Google

Vel quando eſt dubium an eius verba applicentur ad caſum, ibid.
Priuilegium Camerale nil aliud continet quam generalem exemptionem, ſeù franchitiam conceſſam Officialibus Cameræ ab omnibus gabellis, & vectigalibus, pag. 2. num. 3. S.
Et nihil commune habet cum exemptione à Cathedratico, ibid.
Verba priuilegij Cameralis trahi non poſſunt vt eximant camerales à Cathedratico, aut alijs Iuribus Epiſcopalibus in corpore Sacrorum Canonum ſcriptis, ibid.
Concilijs generalibus debet fieri derogatio in ſpecie vt priuilegium valeat pag. 3. n. 6. S.
Priuilegium nunquam præſumitor voluiſse tollere Cathedraticum proprio Diœceſano, niſi expræſserit ipſum Cathedraticum inſpecie pag 7. num. 3. S.
Numquam præſumitur voluiſſe Papam per ſuum priuilegium auferre proprio Diœceſano natiuam ſubiectionem, & reddere Eccleſiam acephalam pag. 4. num. 10. S.
Priuilegium tollens Cathedraticum eſt odioſiſſimum, & quantum fieri poteſt reſtringendum ad ſonum verborum, pag. 4. num. 12. S.
Et ad illud non licet arguere ex generalitate verborum, nec ex identitate rationis, ſed requiritur mentio ſpecialis, pag. 4. num. 12. & ſeqq. S.
Priuilegium Camerale non comprehendit Cathedraticum, pag. 5. num. 14. S.
Priuilegium Camerale non eſt directum ad liberanda beneficia, ſed reſpicit perſonas ibid.
Et de quibus ſubſidijs veniat intelligendum, pag. 5. num. 17. S.
Facienda eſt diſtinctio intèr priuilegium perſonale, & inter reale, pag. 6. num. 17. S.
Priuilegium ſi eſt reale, vt quando Papa eximit Eccleſiam, poteſt interpretari quod includat Cathedraticum, ſecus ſi priuilegium eſt perſonale pag. 6. num. 18. S.
Priuilegium Camerale eſt reale ibid.
Iuſpatronatus regium non ſubiectum formæ Concilij ſtatutæ in potentibus ſi tranſeat ad potentem retinet idem priuilegium, quia attenditur Origo, pag. 19. num. 4. S.
Idem ſi de priuato tranſeat in potentem ibid.
Priuilegium concedens Prælatis inferioribus vſum Pontificalium non poteſt extendi ad vſum Baldachini, & eſt ſtrictè intelligendum pag. 23. num. 7. S.
Abbates alijque Prælati inferiores, licèt plenarium vſum Pontificalium habentis non poſſunt erigere Baldachinum, niſi hoc habeant ex priuilegio ſpeciali, pag. 23. num. 8. S.
Hoc priuilegium conceſſum eſt Abbatibus Oliuetanis, Caſſinenſibus, & quibuſdam alijs, & à Sacra Congregatione Rituum extenſum ad Canonicos Regolares S. Saluatoris, ibid.
Abbatibus Caſſinenſibus fuit prohibitus vſus Baldachini, & poſtea illis conceſſus cum reſtrictiua ad tres anni feſtiuitates, ſine auro, & pompa ex priuilegio Vrbani VIII. pag. 25. num. 13. S.
Et per viam extenſionis Sacra Congregatio Rituum idem indulſit aliquibus alijs Abbatibus Regularibus, ibid.
Ex priuilegio conceſſo aliquibus per Summum Pontificem, & Sacram Congregationem Rituum trahi non poteſt conſequentia generalis ad omnes alios Abbates non priuilegiatos, ibid
Abbates pontificaliter celebrantes debent vti apparatu differenti illo qui adhibetur ab Epiſcopis, niſi concurrat ſpeciale priuilegium peragendi functiones pontificales cum toto apparatu more Epiſcoporum pag. 27 n. 8. S.
Decretum Congregationis Rituum anni 1659. intelligitur de prælatis inferioribus qui in priuilegio Pontificalium habent comprehenſum etiam vſum Baldachini pag. 24 num. 9. & ſeqq. S.
Vide Baldachinum.
Priuilegium habitus Cappæ, & Rochetti eſt perſonale, quod non circumſcribitur loco, pag. 42 num. 9 S.
Vide cappa, & Habitus.
Centenaria non ſe ſiſtit in ſolis terminis præſcriptionis, ſed facit præſumere priuilegium vel aliud quodcumque ius quod fortius adeſſe poſſit, pag. 10 num. 8. V.
Capitulum generale poteſt facere Ordinationes quibus reſtringantur priuilegia, & facultates, ſiue perſonis, ſiue Monaſterijs ſibi ſubditis competentes pag. 18. num. 19. V.
Ordini Carthuſienſi Gregorius XV. communicauit omnia priuilegia, & gratias tàm in ſpiritualibus, quam in temporalibus quibuſuis alijs ordinibus Mendicantium, & non Mendicantium per quoſuis Summos Pontifices indulta, pag. 28 num. 31. V.
Priuilegium confirmatorium aliorum priuilegiorum importat nouam conceſſionem quoad id quod excedit priuilegia confirmata pag. 27. 30. V.
Priuilegia perpetua æquantur legi, & habentur ac ſi in corpore iuris eſſent inſerta pag. 24 num. 26. V.
Priuilegia conceſſa Ordini, vniuerſitati ex ſui natura perpetuis dicenda ſunt perpetua pag. 24. num. 27. V.
Priuilegia indefinita, & vniuerſalia apta comprehendere omne tempus tam præteritum quam futurum cenſenda ſunt perpetua pag. 25 num. 27. V.
Priuilegia & Gratiæ, ac beneficia principium regularitèr cenſentur perpetua ibid.
Verba in priuilegijs de ſui natura in dubio ſemper intelligunter èſſe perpetua, pag. 25. num. 28. V.

Digitized by Google

P R I V S

Poſteriora derogant prioribus pag. 446, n. 51.
Vide etiam Indultum, Reſcriptum.

P R O B A T I O

Coniecturæ non poſſunt eſſe probationes manifeſtę, pag. 417. num. 28.
Confeſſio præualet alteri cuicumque probationi pag. 403. num. 75.
Probare votum alterius secreto datum in vrna iudicari poteſt quaſi impoſsibile, pag. 112. num. 123.
Quæ geſta ſunt in ſcrutinio probari debent per alios teſtes conteſtes de capitulo, ibid.
De iure ſtatur dicto vnius in ſubſidium vbi aliundè probatio eſt impoſſibilis pag. 113. n. 123
Ex adminiſtratione Hoſpitalis per perſonas ſęculares ſpatio centenariæ plene probata remanet illius ſæcularitas pag. 375 num. 5.
Immò ad hunc effectum ſufficit quadragenaria, pag. 375 num. 5. & 6.
Probatio Iuriſpatronatus deducta ex obſeruantia centenaria æquiualet probationi per publicum Inſtrumentum Fundationis pag. 449. num. 6.
Declara dummodò obſeruantia deducatur ex præſentationibus & inſtitutionibus per publicum documentum pacificis, & effectuatis, ſecus ſi ex teſtibus, enunciatiuis, adminiculis, & ſimilibus ibid.
Allegans metum in contractu ſponſalium facto in loco vbi facilis erat recurſus ad ſuperiores, debet illum probare euidentiſſime pag. 466. num. 2.
Vnus teſtis magis ſpecifice & veriſimiliter deponens, probat contrà inducentem, & alios explicat ſeù declarat pag. 466. num. 3.
Fundato Conuentu prænia licentia ordinarij ad Religioſos qui fudarunt non ſpectat probare requiſita interueniſſe, ſed ad partem contradicentem probare eorum negatiuam, pag. 7. num. 4. S.
Qualitas inſignis Collegiatæ quomodo probetur non eſt determinatum, ſed arbitrarium, & quęnam circumſtantiæ hoc ſuadeant pag. 40. num. 2 S.
Promiſſio ſponſalitia requirit probationem certam, & indubitatam pag. 96. num. 72. S.
Manifeſtum eſſe dicitur etiàm id quod poteſt probari pag. 103. num. 101. S.
Declara procedere ſi iam ſecuta ſit propalatio a certo aucthore ſecùs propalatione non ſecuta quià tunc non deſinit eſſe occultum etiàm id quod poteſt probari ibid.
Occultum de iure dicitur etiam illud quod poteſt probari pag. 104. num. 102. S.
Pro excludenda pręſumptione iuris circà Patronatum hæreditarium non eſt neceſſaria perfecta & concludens probatio, ſed ſufficit etiàm leuis p. 108. n. 14. S. p. 113. n. 31. S.
Enunciatiua antiquiſſima probat etiàm ſine relato pag. 110. num. 23. S.
Suppoſita exiſtentia Iuriſpatronatus, qualitas illius adſtruitur leuioribus probationibus, cum non tangat ſubſtantiam beneficij, ſed illius pertinentiam pag. 113. num. 31. S.
Aduerſus vltimum ſtatum Iuriſpatronatus non admittuntur præſumptiua argumenta, ſed requiruntur certæ probationes reſultantes ex Partis confeſſione, reiudicata, aut publico inſtrumento pag. 117. num. 42. S.

P R O C E S S I O

Iuſpatronatus vltra ius pręſentandi continet plura alia iura honorifica, nempè proceſſionis, alimentorum, & aliorum pag. 102. num. 79.
Conſenſus Epiſcopi, & Parochi & aliorum intereſſe habentium dicitur tacite interueniſſe fundationi Conuentus, quandò introductio Religioſorum in nouum Conuentum facta fuit ſolemniter cum proceſſione, alijſque actibus publicis, & nemo reclamauit immò fundatio plauſum habuit pag. 8. n. 8. S.
Cappa, & Rocchettum non denotant Iuriſdictionem & geſtari poſſunt non ſolumin Eccleſia, ſed etiàm in Proceſſionibus, & alijs functionibus Eccleſiaſticis pag. 42. n. 9. S.

P R O C E S S V S

Aliud eſt procedere ſine figura Iudicij, aliud procedere ex notitijs priuatis, & ſecretis. pag. 354. num. 10.
Facultatem habens procedendi abſque ſtrepitu & figura iudicij non poteſt omittere tria ſubſtantialia ſcilicet citationem, probationes, & defenſiones quæ ſunt de iure naturæ pag. 354. num. 10.
Prælatus etiàm ſi poſſit ex ſecretis notiis electionem caſſare in prima inſtantia, tenetur tamèn illas manifeſtare in gradu appellationis pendente cauſa coram Iudice ſuperiore pag. 354. num. 11.
Vide electio

P R O C V R A T I O

Onus Procurationis ſpectat ad Rectorem habentem curam habitualem, non ad Vicarium habentem Curam actualem pag. 52. n. 38. S.
Epiſcopus ex diſpoſitione Concilij Tridentini non poteſt in Viſitatione quicquam procurationis cauſa, aut alio quouis nomine exigere, præter id quod debetur de iure ex relictis pijs pag. 4. num. 9. S.
S. R. E. Cardinales non ſunt exempti à procuratione pag. 5. num. 15. S.

P R O C V R A T O R

Conſenſus ètiam poſt obitum Reſignantis præſtari poteſt per eius Procuratorem pag. 118 num. 1.
Limita ſi ſupplicatio nondum fuerat datata parua data pag. 118. num. 2.
Declara vt ibi num. 3. & plur. ſeqq.
Poſt obitum Reſignantis non admittitur illius Pro-

Procurator ad preſtandum conſenſum pro reſignatione non perfecta pag. 118. num. 2.

Porrecta ſupplicatione in vita Reſignantis poſt eius mortem conſenſus expleri poteſt per eius Procuratorem pag. 236. num. 52.

Declara procedere de ſtylo antiquo. & quando vltrà Signaturam aderat in ſupplicatione, etiam parua data, ſecùs ſi data deeſset pag. 236. num. 53.

Procurator cogi poteſt ad preſtandum conſenſum formaliter mortuo Reſignante poſt ſignaturam ſupplicationis pag. 130. num. 36.

Procurator poſt mortem conſtituentis poteſt cœpta per eum conſumere non autem noua incohoare pag. 127. num. 27.

Procurator ad reſignandum poteſt reuocari per mandantem ante conſenſum in Cancellaria præſtitum pag. 148. num. 27. pag. 158. n. 53.

Amplia etiamſi promiſerit cum iuramento illũ non reuocare ibid.

Mandatum procuræ ad aliquid faciendum non Importat factum, niſi quando actualitèr executioni demandatur pag. 148. oum. 26 pag. 158. num. 53.

Reſignatio perfecta dicitur vigore conſenſus preſtiti non autem ex ſtipulatione mandati Procurę ad reſignandum pag. 151. num. 35. & ſeqq. pag. 152. num. 38. pag. 154. n. 43.

Geſta per Procuratorem reuocatum, ſi reuocationem ſciuerit, non valen: p. 148. num. 28.

In his, quę ſolo animo geruntur, factum Procuratoria retrotrahitur ad tempus mandati ibid.

Reſignatio beneficii non retrotrahitur ad tempus mandati, ſed attenditur tempus conſenſus præſtiti per procuratorem ibid.

Canonicus litigans cum Capitulo ſupèr Canonicatu ſeù fructibus qui iniuſtè denegantur, lucratur fructus, & diſtributiones in abſentia etiàm abſquè licentia Superioris, & non obſtante exceptione quod potuerit litigare per Procuratorem pag. 8. n. 1. S.

Si lis fuerit ſuper iure votandi, & anniuerſarijs, ſeù ſupèr minima parte fructuum, non lucratur, quià poteſt tractari per Procuratorem pag. 9. num. 2. S.

Ratio litigandi per procuratorem nou procedit in lite ad vtilitatem Eccleſiæ, ſed ad commodum proprium ibid.

In cauſis leuibus ſufficit litigare per Procuratorem, ſecùs in grauibus reſpicientibus ſtatum perſonę ipſius beneficiati, ſeù beneficij pag. 12. num. 18. S.

Procurator ad reſignandum ſi conditionem apponat diuerſam ab ea quę continetur in mãdato, Reſignatio nulla eſt, & Reſignanti datur regreſſus pag. 38. num. 3. S.

Itèm ſi diuerſam fecerit expreſſionem ibid.

Procurator non poteſt aliquid facere nedum contrà, ſed neque prætèr formam mandati ibid.

Amplia etiàm in aſſertionibus, & expreſſionibus ambiguis adiectis in mandato, quià ei non licet interpretari, ſed debet exprimere per verba præciſa mandati pag 38 num. 4. S.

Declara procedere vbi variatio dedit cauſam nullitati gratię, quam non dediſſent verba mandati pag. 38. num. 5. S.

Et procedit etiamſi expreſſio contenta in mandato eſſet talis, quę fortè non fuiſſet admiſſa per Papam pag 38. num 5 S.

Limita ſi expreſſionem illam erroneam & exceſſum mandati reſignans deindè ex certa ſcientia approbaſset, quià tunc non haberet amplius regreſſum pag. 38. num. 7. S.

Non tamèn ad hoc ſufficeret ſcientia præſumpta, & per Coniecturas, ſed probanda eſſet ſcientia vera, & præciſa reſultans certitudinaliter ex aliquo facto poſitiuo p. 38. n. 8. S.

Nec ſufficit ſcientia præſumpta ex publicatione litterarum ad formam Conſtitutionis Gregorianę pag. 39. num 9. S.

Declara Scientiam probari per Coniecturas quando poſset dari colluſio ex parte Reſignantis pag. 39. num. 10. S.

Matrimonium per Procuratorem contractum valet, etiamſi Parochus & Teſtes non viderint litteras, in quibus continetur poteſtas procuratoris pag. 78. oom. 24. S.

Parocho debet conſtare de mandàto procuræ, vt validè aſſiſtat màtrimonio per procuratorem celebrando ibid.

Excluditur pręſumptio iuris de qua *clem. pluré, de iurep.* ſi præſentationes fuerunt factæ in capita non in ſtirpes, etiamſi poſtea Procurator alicuius Patroni præſentaſset in ſtirpes nõ in capita, quando non haberet mandatum procuræ ad variandum modum præſentandi, & quando præſentaſset pro omni vero iure Patrono competente pag. 105. num. 4. S.

Geſta per præſentatum, vel ipſius procuratorem circà qualitatem Iuriſpatronatus non pręiudicant patronis qui præſentarunt in cauſa non exiſtentibus pag. 114. num. 34. S.

PROFESSIO

Reſignatio beneficij occaſione ingreſsus in Religionem ſubintelligitur de iure conciliari, quod collatio pendeat ab euentu profeſſionis emittendę pag. 144. oum 18. pag. 156. num. 43. pag. 158. num. 54.

Et licet ex parte Reſignantis collatio eſset libera, & abſoluta, adhuc Concilium ſuſpendit eius effectum pag. 144. num. 18.

Diſpoſitio Concilii cap. 16. ſeſs. 25. de Regul. hoc ſolum reſpexit, ne quis inuitus profiteri cogatur, vel ne egreſsus de Religione mendicet pag. 143. num, 14.

In reſignatione propter ingreſsum iu Religionem ſibi Reſignatarius imputare debet ſi non expectata profeſſione voluit expedire litteras pag. 144. num. 19

Nollitas Renunciationis ob non ſeruatas ſolemnitates Concilii cap. 16, ſeſs. 25. de Regular. locum habet etiamsi Nouitius poſteà fuerit profeſsus pag. 145. num, 20.

Et beneficium ex capite dictæ nullitatis poſset im-

impetrari contrà Reſignatarium à Dataria tanquam vacans per profeſſionem ibid.

Reſignatio facta ab ingreſſuro Religionem ſuſpenditur vſque ad ſecutam profeſſionem, ſi reſignans intendit in hoc ſe conformare Concilio, quamuis aliundè habeat cum quo viuat pag. 245. num. 21.

Non eſt præſumendum ingreſſurum Religionem voluiſſe reſignare beneficium, quod ſolum habebat in bonis, etiam quando profeſſionem non emitteret ibid.

Suſpenſio Reſignationis factæ per ingreſſurum Religionem vſque ad tempus emiſſæ profeſſionis, habet locum non ſolum in beneficio patrimoniali, ſeù ad cuius titulum fuit promotus, ſed etiam in aliis ibid.

Nouitius ſi non profiteatur, & àd ſæculum reuertatur non recuperat beneficia renunciata intuitu ingreſſus in Religiooem pag. 139. n. 2

Contrarium pag 141. num. 12. & ſeqq. pag. 155. num. 46. pag 159. num. 57.

Ex diſpoſitione Concilij cap 16. ſeſs. 25. de Regular. nulla renunciatio Nouitij valet, niſi fiat cum certis ſolemnitatibus, & cum conditione quod effectum non ſortiatur, niſi ſecuta profeſſione pag. 140. num. 3.

Nouitius ſi non profiteatur & ad ſæculum reuertatur non recuperat beneficia reſignata ſi habet aliundè vndè ſe alat, ſecus ſi non habet, vel ſit ordinatus ad titulum eiuſdem beneficii pag. 141. oum. 8. & 10.

Nouitius ſi non profiteatur, & reuertatur ad ſæculum recuperat beneficia reſignata, de veriori & magis communi pag. 142. num. 12. & ſeqq pag. 159. num. 57.

Aucthores contrariæ opinionis refelluntur pag 143. num. 15. & 16.

Conſtitutio Concilij cap. 16. ſeſſ. 25. de Regular. procedit etiam in renunciatiooibus quæ fiunt per Nouitium antè habitus ſuſceptionem, circà ſuſpenſionem effectus vſque ad tempus emiſſæ profeſſionis, ſecus verò quoad ſolemnitates ſeruandas pag. 146. num. 24. pag 154 num. 45.

Renuncians propter ingreſſum in Religionem, & ab eis non facta profeſſione recuperat omnia etiam beneficia reſignata pag. 149. n. 28. pag. 154 num 44. pag. 155. num. 46.

Maximè ſtante paupertate Reſignantis pag. 156. num. 50

Ampl a etiamſi adeſſet pactum contrarium, & expreſſa renunciatio huius fauoris, pag. 149 oum. 30. pag. 156. num. 49.

Declara hanc ampliationem procedere, ſi renuncians non habet aliundè vndè viuere poſſit, at quando habet, & adeſt pactum aucthor dubitit pag. 149. num. 31.

Secluſo pacto, etiamſi aliundè habeat vndè viuere poſſit recuperat procul dubio ibid.

Reſignatio beneficii facta intuitu, & contemplatione ingreſſus in Religionem habet tacitam conditionem de iure, quatenus ſuſceptum Religionis propoſitum ſolemni profeſſione confirmetur pag. 150. num. 32.

Et profeſſione non emiſſa euaneſcit ipſo iure reſignatio, & reſignans reintegratur, ad poſſeſſionem beneficij reſignati pag. 150 num. 32. pag. 152. num. 37. & 39. pag. 160. num. 60.

Et habet locom diſpoſitio Concilij cap. 16. ſeſſ. 25. de Regular. etiamſi renuncians expreſſe proteſtaretur renunciationem velle ſubſtineri etiam in caſu quo non ſequeretur profeſſio. pàg. 150. num. 34. pag. 156. num. 49.

Nullitèr profeſsus an recuperet beneficia reſignata remiſſiuè pag. 149. num. 31.

Egreſsus de Religione ob nullitatem profeſſionis non recuperat beneficia reſignata pag. 39. num. 11. S. Conttarium ibid.

Vide Nouitius. Rènunciatio Reſignatio.

P R O H E M I V M

Actus talis factus eſſe dicitur qualis fuit à partibus denominatus in prohemio, quod diſpoſitiuam illuminat, & declarat pag. 231. n. 13.

Pars diſpoſitiua regulatur, & interpretationem recipit à parte prohemiali pag. 284. num 22

P R O H I B I T I O

Præceptum prohibitiuom aliquid faciendi ſupponit obſeruantiam, & poſſeſſionem in eo cui ſit prohibitto pag. 347. num. 13.

Monacho & Religioſo indiſtinctè prohibetur extrà ſuum monaſterium manere, & diuagari pag 374. num. 2.

Et procedit prohibitio oon ſolum quando intitulatur extrà monaſterium ad beneficia ſæcularia, ſed etiam ſi obtioeat aliquod Hoſpitale ad ſolum regimen, & adminiſtrationem ibid.

P R O M I S S I O

Impugnans promiſsionem Sponſalitiam tanquã metu extortam fatetur illam præceſsiſse pag. 465. num. 1.

Promiſſio Sponſalitia requirit probationem certam, & indubitatàm pag. 95. num. 72. S.

Verba hæc *promitto me iuratam fidem frangere nolle, ſed uolo implere omnia, quæ pollicitus ſum*, non inducunt promiſſionem Sponſalitiam pag. 96. num. 71. & ſeqq. S.

Traditio anuli eſt ſignum æquiuocum verificabile in aliis cauſis quam Sponſalium pag. 96. num. 73. S.

Aliud eſt implere promiſſionem, & velle implere pag. 97. num. 74. S.

Promiſſio concepta per hæc verba *uolo te accipere, habere, aut ducere, in uxorem* oon inducunt Sponſalia ibid.

Mulieri actrici non ſufficit probare promiſſionem in genere, & fieri debet ſemper interpretatio contrà ipſam, vt promiſſio intelligatur de ſolis Sponſalibus in futurum pag. 97. num. 75. S.

Promiſsio non ſerio, & maturè ſed inconſulto facta oon inducit obligationem ad matrimonium pag. 97. num. 78. S.

Vir

Vir cogi non poteſt ad ſeruandam promiſsionem ſi concurrant iuſtę cauſę recedendi à Sponſalibus pag. 97. num, 79. S.

Et cauſa iuſta eſt diſparitas diuitiarum, & nobilitatis inter Virum, & mulierem pag. 98. num. 80. S.

Item si fuit deceptus in lætitia, & improuiſa occatione ibid.

Idem diſſenſus, & indignatio patris, qui reſiſtit Nuptiis ibid.

Nolens ſeruaro promiſsa Sponſalia compelli poteſt per cenſuras moderatè vt de nolente fiat volens pag. 98. num. 81 S.

Si tamen sit pertinax debet Iudex eum abſoluere etiam nolentem ibid.

Diſſenſus, & indignatio Patris induejt iuſtum metum exhæredationis in filio, & illi præbet iuſtam causam recedendi a Sponſalibus, etiam non obſtante iuramento in apocha promiſsionis apposito ibid.

Vide matrimonium Sponſalia.

P R O M O T I O

Priuatus propter crimen non poteſt ad idem beneficium promoueri abſque diſpenſatione pag. 267. num. 28.

Cardinalium simul creatorum præcedentia non regulatur ab ordine quo Papa illos in creatione nominauit, ſed vnicuique locus aſſignatur ſecundum gradum debitus, niſi prænominatio fiat per promotionem diſtinctam in eodem Conciſtorio pag. 211. num. 70.

Càrdinalis Chiſius ab Alexandro VII. creatus fuit per promotionem diſtinctam in eodem Conciſtorio in quo ſex alij creati ſunt ibid.

P R O P A L A R E

Manifeſtum eſſe dicitur etiam id quod poteſt probari, ſi iam ſecuta ſit propalatio à certo aucthore ſecus propalatione non ſecuta pag. 103. num, 108. S.

Scientes occultā cognationem, inter eos quorum publicatur matrimonium, tenentur propalare ad euitandam futuram fornicationem pag. 104. num. 105. S.

Teſtes confidentiales in apocba Sponſalium adhibiti, ſi factum fuit propalatum, & cogantur ſubiicere ſe examini, tenentur ex vi iuràmenti propalare factum denunciatum in ordine ad circumſtantias ipſis notas pag. 104. num. 106. S.

Vide etiam *denunciatio*, *matrimonium*, *reuelatio*

P R O P O S I T V M

Quod operatur propoſitum in propoſito, id operatur oppoſitum in oppoſito p. 20. num. 21. V.

Ordo Carthuſianorum nunquam à legibus ſuis, & bona inſtitutione, ſanctoque propoſito cecidit pag, 9. num. 6. V.

P R O P R I E T A S

Inſtituti inæqualiter habent Iuſpatronatus in ſolidum non ſolum quoad proprietatem, ſed etiam, quoad exercitium pag. 87. num 29.

Cardinalis de luca de Iurep. diſcur. 61. contrarium tenens, & Roſa eum ſecuta examinantur, & reprobantur ibid.

Doctrina Cardinalis de Luca non procedit de iure, ſed tantum probata obſeruantia, vel concordia, vel conſuetudine vniuerſali ibid.

Diſtinctio inter proprietatem & exercitium Iuriſpàtronatus procedit in hæredibus medietas qui ſuccedunt in ſtirpes, non in primis, qui ſuccedunt in capita ibid.

Præſentatus à vero Patrono præfertur pręſentato ab exiſtentibus in quaſi poſſeſſione, qui nondum fuit inſtitutus, & tunc non attenditur vltimus ſtatus quaſi poſſeſſionis, ſed proprietas abſorbet poſſeſſorium pag, 85. num. 27.

Secus ſi pręſentatus ab exiſtentibus in quaſi poſſeſſione fuiſſet inſtitutus, quando vetus dominus præſentat ibid,

Omnia relicta Fratribus Minoribus ſunt in abſoluto dominio, & proprietate Sedis Apoſtolicę pag. 21. num. 31.

Fratres Minores ex regula S. Franciſci; & Conſtitutionibus Nicolai III. & Clementis V. ſunt incapaces cuiuſcumque iuris, & proprietatis tam in communi quam in proprio pag. 24. num. 37.

Vide Fratres.

Propietas Iurispatronatus quando dicatur clara ad effectum abſorbendi poſſeſſorium pag. 448. num, 3. & ſeqq.

Pròprietas Iuriſpatronatus dicitur clara, & abſorbet poſſeſſorium, quandò non habet difficultates requirentes altiorem indaginem pàg. 448. num. 3.

Proprietatis claritas vt dicatur ceſſare requiruntur obiecta fortia, ſeù rem moralitèr dubiam inducentia ibid.

Exiſtens in actuali poſſeſsione præſentandi poteſt continuare in præſentando, pendente lite ſuper proprietate pag. 450. num. 10.

Amplia etiam non obſtante inhibitione Iudicis pag. 450. num. 11.

Limita quando lis verteret ſuper ipſa poſſeſſione ibid.

Declara limitationem vt etiam hoc caſu poſſit pręſentare, & pręſentatio facta teneat, ſed ſuperſederi debeat in inſtitutione præſentati vſque ad exitum litis ibid.

Vocatiò beneficij de iurepatronatus ſi contingat pendente lite ſuper proprietate, non eſt inſtituendus præſentatus ab exiſtente in quaſi poſſeſſione præſentandi, ſed expectandus exitus litis pag. 450. num. 12.

Contrarium pag. 451. num. 12. & 13.

Limita hoc contrarium quando proprietas eſſet clara contrà vltimum ſtatum, quia tunc procederet prima opinio pag. 451. num. 13.

Oo 2 PRO-

PROTESTATIO

Proteſtatio per Fratres minores emittenda vt ſint capaces legatorum. Vide Fratres.

Diſpoſitio Concilij cap. 16. ſeſs. 25. de Regular. habet locum etiamsi renuncians expreſſe proteſtaretur renunciationem velle ſubſtineri, etiam in caſu quo non ſequeretur profeſsio pag. 150. num. 34. pag. 156. num. 49.

Proteſtatio quæ tollit effectum Iuris conſecutiuum ex facto nihil operatur pag. 84. n. 42. S.

Vltimus ſtatus ab altera parte proteſtatus cum clauſulis pręſeruatiuis omnium, & quorumcumque iurium, non conſtituis aliam in quaſi poſseſsione præſentandi pag. 451. num. 15.

Contrarium si deficians in præſeruatione iuriū verba tam in poſseſsorio quam in petitorio. pag. 452. num. 15.

Idem procedit in præſeruatiua iurium vtriuſque partis adiecta per Indicem ibid.

Si quis pręmiſſa proteſtatiōe quod omnia quę dicet vel faciet non faciet animo cōtrahendi Matrimonium, ſucceſſiuè matrimoniū contrahat, adhuc matrimonium erit validum non obſtante præcedenti proteſtatione pag. 83. num. 48. S

Declara procedere si pręcedens proteſtatio facta fuit parte abſente, ſecus si parte pręſente, & conſentiente ibid.

Item declara matrimonium inualidari ex proteſtatione præcedentèr facta, etiam abſente parte, dummodò fiat ob iuſtam cauſam, vt si is qui proteſtatur timet compelli ad matrimonium ibid.

Proteſtatio facta antè Matrimonium illud annullat quando totalitèr, & abſolutè remouet conſenſum illud contrahendi pag 83. n. 39. S.

Proteſtatio clandeſtina præcedens facta ab eo qui timet compelli ad matrimonium, vt euitetur Scandalum imminens ſuffragatur ad annullandum Matrimonium poſteà pure contractum pag. 87. num. 48. S.

Neque tunc ſubſecuta copula illud validat, ſed iterandæ ſunt ſolemnitates Concilij ibid

Limita quando illius nullitas eſſet adeò occulta quod in foro externo probari non poſſet ibid

Quid si clandeſtina proteſtatio fiat à Stupratore qui timet ad matrimonium cum ſtuprata cōpelli pag. 87. num. 49. S.

Stupratorem non iuuat proteſtatio præambula, si eſt Vir æqalis conditionis, & matrimonium poſteà purè contractum valet non obſtante proteſtatione ibid.

Stuprator si non oblata dote, ſed pręmiſſa proteſtatione matrimonium poſteà pure contrahat, etiamsi ſtuprum non sit commiſſum ſub ſpe Nubendi; matrimonium erit validum pag. 87. num. 50. S.

Quid tamen ſi dotem poſteà offerat petens annullari matrimonium metu contractum præmiſſa proteſtatione clandeſtinà ibid.

Stuprator diſparis conditionis tam in nobilitate quam in diuitijs, ſi præmiſſa clandeſtina proteſtatione ſuper metu, matrimonium purè contrahat, nullum eſt matrimonium pag. 90. num. 55. S.

Amplia etiamſi copulam extorſerit data ſpe matrimonij, ſed fictè ibid.

Maximè ſi Mulier colligere potuit fictionem ex coniecturis Ibid.

Deflorator etiam diſparis conditionis ſub vera promiſſione Matrimonij tenetur ducere defloratam in Vxorem, & tunc proteſtatio præcedens ſuper mètu non annullat matrimoniū purè ſubſequens pag. 90. num. 56. S.

Amplia etiamſi ex matrimonio temerentur Scandala, quando concurrit iuramentum ibid.

Contrarium ibid.

Attinentes ſtupratæ, licet poſſint inſtare coram Iudice vt ſtuprator ad matrimonium compellatur, non poſſunt auctoritate propria, & priuata illum cogere, & annullatur matrimonium contractum in illo actu coactionis Parentū armata manu, non tamen annullatur matrimoniū poſteà contractum cum pręcedenti proteſtatione metus pag. 90. num. 57. S.

Vide *matrimonium*, *metus*, *ſtuprum*.

PROVENTVS

Appellatione fructuum reddituum, & prouentuum non veniunt diſtributiones pag. 6. n. 59.

Vide diſtributiones Fructus.

Notatur Caſtropal. dicens quod ſi Cappellanus celebret per ſe ipſum, ſtipendium, ei cedat, non vti beneficij prouentus, ſed vti merces laboris perſonalis pag. 17. num. 5. S.

Beneficium ſi pro Miſſis celebrandis fuit erectum, ſtipendium earum eſt prouentus beneficii ibid.

PROVIDENTIA

Fratres Minores toti debent ab incerto pendere, totique niti diuinæ Prouidentiæ pag. 25. num. 39.

PROVINCIA

In prouincia Angelorum Duces Begarii fundatores & Patroni 300. aureos quolibet trienio largiuntur pro impenſis Capituli pag. 47. num. 90.

Dicti Comites certam Eleemosynam quotannis dant Conuentibus Pueblæ, Alcozer, Herretæ, Balarcenſi, & Inoroſę pag. 48, n. 90.

Reges Luſitani in eadem Prouincia dant annuam perpetuam eleemoſinam Piperis, Cinamomi, & Cariopoli ibid.

Xenodochium Beneuenti certam quantitatem quotannis expendit pro Conuentibus dictæ Prouincię ibid.

Prouincia nequit dici relaxata quæ etiam in vno Conuentu habet plures homines dignos pag. 353. num. 4.

Relaxatio Prouincię non eſt cauſa ſufficiens ad annullandam electionem, niſi etiam probetur electum eſſe omninò inhabilem ad illam reformandam pag. 353. num. 6.

Sola conſuetudo generalis Prouinciæ ſufficit ad pro-

probandam conſuetudinem alicuiùs loci particularis in Prouincia contenti pag. 390. n. 26.

Amplia etiamſi talis conſuetudo in aliquibus Eccleſijs non ſeruetur, quia attenditur id quod facit maior pars. ibid.

Conſuetudo generalis Eccleſiarum alicuius Prouinciç facit præſumere eandem vigere in Eccleſia particulari, niſi diuerſa aſſignetur ratio pag. 400. num. 66.

Diſtinctio locorum, vel Prouinciarum einſdem Religionis eſt prorſus accidentalis pag. 23. num. 24. V.

Carthuſiani præter Generalem, ſeù priorem maioris Carthuſiç non habent Prçlatos mèdios vnius nationis vel Prouinciæ pag. 21. num. 22. V.

Capitulum generale habet auctharitatem ſupra omnes Domos Monaſteria, & prouincias, pag. 17. num. 18.

Diſpoſitio Concilii cap. 6. ſeſs. 25. de Regular. licèt præſcribat formam electionis, non tamen iubet ſemper electiones fieri, nec obſtat quin Prçlatus ſuperior auctharitate ſui officij prætermiſſa electione poſsit alicui Monaſterio vel prouinciç de ſuperiorè prouide. pag. 15. num. 15. V.

Quare magis expediat Prçlatos inferiores Regularium Locales eligi per Capitulum generale, vel prouinciale, quam per Religioſos cuiuſque domus pag. 29. num. 33. & ſeqq. V.

P O V I S I O

Probari debet ſcientia nullitatis electionis in Epiſcopo, aliiſque collatoribus gradatim ve ſit locus prouiſioni Apoſtolicæ iure deuoluto iuxtà Lateranenſis ſtatuta Concilij pag. 393. num. 39.

Limita ſi Eccleſia ſit exempta, quià tunc deuolutio ſit immediate ad Papam p. 393. num. 41

Item limità ſtante clauſula dummodo non ſit alterius quæſitum, quià per eam Papa cenſetur voluiſſe conferre iure præuentionis, concurrendo cum Ordinarijs Collatoribus. pag. 393. num. 40,

Sublimita hoc ſi apponatur alia clauſula, & de deuolutione detur diſpoſitiuè, per quam Pontifex dicitur declarare ſe nolle concurrere cum Ordinarijs, eoſque præuenire ibid

Si Papa in prouiſione derogauit ſtatutis & conſuetudinibus de optando, veniunt non ſolum membra annexa ſeparabiliter ſed etiam ſeparata, temporalia. pag. 225. num. 23.

Debet tàmen conſtare de voluntate Papæ quod ea contulerit in ſpecie, volendo quod prouiſus habeat omnia poſſeſſa per Canonicum defunctum ibid.

Quid ſi antè datam prouiſionis Apoſtolicç, iàm in Eccleſia facta eſſet optio membri temporalis. Quod tunc derogatio ſtatutis de optando non tollat ius anteà quæſitum tertio per optionem conſumatam ibid.

Contrarium, quomodò procedat prima opinio, ibid.

Membra non annexa quando veniant ſub prouiſione Apoſtolica, ibid.

Per obitum prouiſi in Romana Curia ſolent continuare prouiſiones cum derogationis Iurepatronatus etiam Laicalis pag. 369 num. 36

Si prçſentatus extraneus obtineret prouiſionem Apoſtolicam cum derogatione medietati vocum, nec non gratificationem non expreſſa circumſtantia quod alter compræſentatus erat de familia fundatoris gratia eſſet ſubreptitia, pag. 370. num. 38.

Et procedit fauore prçſentati non ſolum ſi ſit de familia fundatoris, ſed etiàm ſi ſit de genere tantum ipſorum patronorum ibid.

Immò, & de genere exiſtentium in quaſi poſſeſſione præſentandi. ibid.

Fundator ſi voluit Prouiſionèm a certis Collatoribus omninò faciendam cenſentur excluſæ reſeruationes, pag. 415. num. 24, pag. 423. num. 47. & 48

Epiſcopus ſi vt ceſſionarius patronorum conferat poteſt prouiſionem vnico actu expedire, nec eſt neceſſe quod prius coram Vicario præſentet, & poſteà inſtituat, p. 108 n. 102.

Ex ſimplici tollerantia fundatoris quod Eccleſia pro prima vice liberè ab ordinario prouideatur, non inducitur renunciatio iuriſpatronatus expreſſa, nec tacita p. 101. num. 75.

Sed ſolum inducitur remiſſio pro illa vice ibid.

Voces vniuerſitatis vel Collegij patroni ſi diſcordent, & partes ſint çquales nulla eſſet prouiſio Apoſtolica facta pendente termino ad prçſentandum fauore vnius ex prçſentatis vel etiam tertij, pag. 92. num. 42.

Declara vt collatio facta per Papam vel Ordinarium termino durante pendeat ab euentu & valeat ſi patronì non reclament vel in termino non elegant pag. 92. num. 43.

Non tamen intrat durante termino collatio Apoſtolica per viam gratificationis nec gratia cum derogatione medietatis vocum pag. 92. num. 44.

Prouiſiones Apoſtolicæ habentes in ventre præſeruatiuam conſenſus patronorum potius firmant, quam ceſſare faciant Iuſpatronatus pag. 96. num. 57.

Eccleſia numerata quoad Canonicos exiſtente non quoad præbendas, ſi quis abſque mentione Eccleſiç non numeratç imperrat à Papa ex capite reſeruationis Canonicatum, & prçbendam vti vacantes, valet prouiſio quoad Canonicatum, ſed eſt nulla quoàd prçbendam tantum pag. 327. num. 74.

Secùs ſi Eccleſia ſit numerata quoad præbendas tantum non autem quoad Canonicos, quia tunc gratia eſt nulla in totum pag. 327. n. 75.

Factum præponderat verbis, & attenditur effectus non modus, etiam in prouiſionibus, quià factum prçualere debet, & ſperni cortex, ſeù formula verborum pag. 324. num. 59.

Exprçſsio Canonicatus & præbendæ in prouiſionibus non eſt coniectura excluſiua qualitatis Eccleſiæ receptitiæ, ſeù non numeratæ, pag. 324. num. 60.

Ver-

Verba eligimus ad ſcribimus, & deputamus ad ſeruitium Eccleſiæ ſunt propria, & congruentia prouiſioni beneficiorum Eccleſiæ receptitiæ pag. 323. num. 55.

Verba *conferimus* & *de vacanti* in prouiſione relatiua ad ſtatutum clare loquens de ſimplici electione, seù deputatione, interpratantur impropriè, & impropriſsime ad limites ſtatuti relati pag. 324. num. 58.

Vel ſi nulla fieri poteſt interpretatio, uti expraſſe erronea non noceret, & reducenda eſſe ad tenorem ſtatuti, ac ſi eum eius verbis fuiſſe proceſſum, ibid.

Prouisiones Ordinarij in menſe reſeruato conſtituunt obſeruantiam Eccleſię receptitiæ, pag. 323. num. 53.

Prouisiones Ordinarij *tanquam de vacanti*, & per verbum *conferimus* conſtituunt obſeruantiam Eccleſiæ numeratæ ibid.

Quid tamen si Prouisiones tanquam de vacanti, & per verbum conferimus factę fuiſsent in menſe reſeruato, & quod tunc obſeruantia non attendatur ad iudicandum Eccleſiam eſſe receptitiam nec numeratam ibid.

Declara vt ibi num. 54. & ſeqq.

Prouisiones Apoſtolicas de beneficiis Eccleſiæ receptitię cum clauſula dummodo collatio ad nos hac vicè pertineat, ſi exequantur Epiſcopus, aut Capitulum, non cenſentur voluiſse mutare ſtatum Eccleſiæ in eorum præiudicium, pag. 320 num. 42.

Sed cenſentur iure proprio nouam prouiſionèm facere ſaune nulliter prouiſi a Papa itaut conſideretur vti prouiſus per ipſos, & non per Papam ibid.

Eccleſiæ receptitiæ ſtatum immutare non poteſt Epiſcopus exequendo prouiſiones Apoſtolicas per ſpatium quadragenarium p. 321. num. 46

Nec obſeruantia quadragenaria prouiſionum Ordinarij aut Capituli immutari poteſt ſtatus Eccleſię receptitiæ in prę iudicium Vniuerſitatis loci pag. 325. num. 47.

Limita vbi poſt immutationem concurreret obſeruantia 30. annorum prę ſumens beneplacitum Apoſtolicum pag. 321. num. 47.

Vel vbi concurrerer iuſta cauſa ibid.

Obſeruantia prouidendi per Sedem Apoſtolicam de Canonicatibus vti de vacante in menſe reſeruato àut per reſignationem non facit numeratam Eccleſiam quæ erat receptitia pag. 320. num. 41.

Amplia etiamsi adeſſent collationes per annos 40 & fuiſſent executę ab habente ius eligendi pag. 320. num. 42.

Prouisiones Apoſtolicæ non immutant ſtatum Ecclesiæ, pag. 330. num 41.

Clauſula *dummodo collatio ad nos hac vice pertineat* apponitur in prouisionibus vti de reſeruato ibid.

Non uariatur natura Eccleſię receptitiæ ſeù innumeratæ ex quo vnus vel alter ſuperior prouideat pag. 310. num. 11.

Epiſcopus habet ius eligendi, & prouidendi ſeù deputandi clericos in Eccleſiis etiam non numeratis, ibid.

Et procedit tàm in Eccleſiis Cathedralibus, quàm in collegiatis, & alijs inferioribus, ibid.

Prouiſiones Apoſtolicæ regularitèr non mutant ſtatum pag. 181. num. 23.

Vacat Canonicatus impetratus à retinente aliòs incompatibiles, ob non factàm de illis mentionem in nouam prouiſione pag. 181 num. 36

Quot, & quibus in alijs regiſtrentur Cedulæ prouiſionum Eccleſiarum pag. 210. num. 67

Litteræ quas Papa dirigit Capitulis occaſione prouiſionis Eccleſiarum vocantur Concluſiones, pag. 212. num. 72.

Cedulę prouiſionum attenduntur, & non decretum Conciſtorialia pro expeditione Bullarum pag. 208. num. 61.

Prę nominatio alternatiua non practicatur in prouiſionibus Eccleſiarum vnitarum, excepta Vrbanen. & vaden. pag. 212. num. 74. in fin.

Argumentum non valet ab actibus Epiſcopalibus ad Electionem, ſeù prouiſionem Apoſtolicam circà alternatiuam pag 192. num. 16. pag. 204 num. 48. pag. 206. n. 56. & ſeqq.

Alternatiua prænominationis ratione alternatiuæ loci electionis ceſſat in prouiſionibus Apoſtolicis, quià ceſſat electio, & actus localitatis pag. 193. num. 19.

In prouiſionibus Apoſtolicis in locum electionum ſuffectis Roma ſucceſſit loco loci electionis pag. 193. num. 18.

Ex alternatiua in functionibus quæ ſpectant ad vtramque Eccleſiam non infertur ad alternatiuam prænominationis in ſcriptura Prouiſionis pag. 194. num. 20.

Regula 2. Cancellariæ reſeruat beneficia vacantia ſede Epiſcopali vacante non ſolùm vſquè ad prouiſionem ſucceſſorum, ſed etiàm vſquè ad pacificam Eccleſiæ poſſeſſionem ab eis adeptam pag. 237. num. 1. pag. 248. num 32.

Aucthor huius reſeruationis fuit Pius V. pag. 238. num. 7.

Ordinarius & ab eo prouiſi habent intentionem fundatam de iure communi pag. 237. num. 2.

Reſeruatio Apoſtolica deber eſſe clara ad annullandam prouiſionem Ordinarii pag. 237. num. 3.

Prouiſio Apoſtolica ſucceſſit loco Electionis p. 239. num. 9.

Cardinalibus proptèr eorum præeminentiam creditur circà eorum prouiſiones, etiamſi litteras non oſtendant pag. 248. num. 35.

Cardinales Epiſcopi habente intentionem iure fundatam circà collationem beneficiorum ſtatim poſt prouiſionem pag. 245. n. 23.

Extrau Iniunctæ probauit vacationem vſquè ad poſſeſſionem Epiſcopatus quæ de iure durabat tantum vſquè ad electionem, ſeù prouiſionem p. 242. n. 15. pag. 248. n. 33. & ſeqq.

Litteræ prouiſionis, ſi non iuſtificatur vacatio ex capite narrato, non ſunt exequendę ex

alio

alio diuerſo capite inducente vacationem. pag. 247. num. 30.
Ampla non obſtante clauſula *ſiue præmiſſo ſiue alio quouis modo* ibid.
Papa pro collationibus & prouiſionibus cum diſpenſatione, & priuilegio poteſt aliquid exigere, ſecùs pro collationibus & prouiſionibus in quibus procedit iure Ordinario pag. 330. num. 7.
In prouiſionibus beneficiorum euentualibus non fit ſolutio in actu expeditionis, ſed obligatio de ſoluendo in euentum pag. 332. n. 15.
Verbum prouiſio ſignificat collationem plano iure pag. 251. num. 43. pag. 252. num. 48.
Contrarium ibid.
Verbum prouiſio præſertim relatum ad Papam continet quemcumque modum prouidendi, ſiuè per confirmationem, ſiuè per liberam collationem pag. 250. num. 41.
Vicariæ perpetuæ ſunt obnoxiæ reſeruationi quoàd nouam prouiſionem Apoſtolicam expediendam etiàm in menſibus Ordinarijs, pag. 434. num. 5.
Papa in prouiſione beneficiorum de iurepatronatus vacantium in Curia expreſſè derogat Iuripatronatus pro illa vice pag. 435. n. 10.
Alias ſine expreſſa derogatione Iuriſpatronatus non tenet prouiſio Apoſtolica ibid.
Ius nominandi cenſetur excluſum ex decreto reſeruationis apponi ſolito in litteris prouiſionis de beneficio incompatibili, pag. 345 num. 11, pag. 442. num. 36. & ſeqq.
Ius eligendi eſt idem ac collatio, & dicitur incompatibile cum reſeruatione, & prouiſiones Apoſtolica pag. 436 num. 11.
Expeditio noui prouiſionis fit quoties benefici collatio ſpectat a S. Sedem Apoſtolicam pag. 436. num. 15.
Sola expreſsio Vicariç ſufficit vt Papa cenſeatur cogitaſse de exiſtentia Iuris Parochialis pene ſalium, cui libera prouiſio prçiudicet ad euitandam ſubreptionem gratiæ, pag. 443 num. 40 pag. 445. num. 48.
Conſenſus alterius Collatoris ſuperueniens poſt liberatio prouiſionem Apoſtolicam non habet vim nominationis, ſed potius redolet agnationem proprii non iuris pag. 444. n. 43.
Poteſt dari manutētio Patrono ex priuilegio, ac inſtitutio illius prçſentato, & per contrarium ſententia in petitorio fauore alterius ſiue prouiſi Apoſtolici ſiue ab Ordinario, pag. 453. num. 16.
Et tunc res iudicata in petitorio abſorbet poſſeſſorium ex diſpoſitione Concilii ibid.
Vacante per reſignationem in manibus Papæ beneficio quod prçtenditur eſse de iurepatronatus, ſolet in prouiſione executori committi vt verificato prius Iurepatronatus conferat accedente conſenſu Patronorum, quatenus verò de Iurepatronatus non exiſtat, liberè, & ſimpliciter conferat pag. 451. num. 14.
Vide *Executor. iuriſpatronatus quoad collationem*
Decretum Iudicis per modum prouiſionis, licet non faciat ſtatum, tamèn ſi cauſa non proſequatur, vel per concordiam terminetur, ex acquieſcientia partis ſuccumbentis, ſatis reſultat illius non ius pag. 65 num. 25.
Vide etiam Collatio Prouiſus.

PROVISVS

Scientia, & patientia Datariæ ad obſeruantiam requiſita præſumitur ſi collatio datariæ in menſe reſeruato non habuit effectum in concurſu cum prouiſo ab ordinario, pag. 322. num. 51.
Prouiſo de beneficio curato cuius erat adminiſtrator, ſi in adminiſtratione continuat incidit in cenſuram cap. auaritiæ de elect. in ſexto, & eo priuatur pag. 266. num. 28.
Vide Adminiſtrator.
Prouiſus Apoſtolicus tenetur probare Eccleſiam eſſe numeratam pro verificatione ſuarum litterarum pag. 325. num. 62 & ſeq.
Et quidem pleno, & concludenter, alias in dubio non intrat reſeruatio pag. 325. num. 64.
Nec ſufficit ſi hoc probaret cum ſtatuto dubio cum obſeruantia duarum aut trium prouiſionum Apoſtolicarum, ſi omnes vltimi ſtatus eſſent pro Eccleſia receptitia pag. 325. n. 65.
Limita ſi contrarius ſtatus ſcilicèt Eccleſiç numeratæ eſſet clarus per publicum inſtrumentum, rem iudicatam, aut confeſsionem partis, alias vltimus ſtatus attenditur fauore Prouiſi ab ordinario pag. 326. num. 66.
Declara procedere in prouiſione ordinarij facta, & conſumata antè prouiſionem Apoſtolicam ibid.
Prouiſo ab ordinarius de beneficio, & poſſeſſori ſufficit vincere per non ius actoris, pag. 105 num. 92.
Ad quem pertineat probare quod præponderet augumentum necnè, an prçſentato per patronum, vel prouiſo ab Ordinario, pag. 367. num. 30. & & ſeqq.
Longeua quaſi poſſeſsio prçſentandi in menſibus ordinarijs non releuat ab onera probandi oneroſitatem, ſeu præponderantiam augumenti pag. 367. num. 32.
Longçua quaſi poſſeſſio præſentandi in menſibus reſeruatis releuat præſentatum ab onere iuſtificandi æquiualentiam, ſeù prçponderantiam cauſæ oneroſç, illudque refundit in prouiſum Apoſtolicum probandi contrarium pag. 368. num. 33.
Non tamen ſufficit vnicus actus, ſed requiritur longæua poſseſſio, ibid.
Onus probandi quantitatem augumenti incumbit prouiſo Apoſtolico vti de reſeruato, ſi Patronus ſit in longæua quaſi poſseſſione prçſentandi in menſibus reſeruatis, aliàs ſecus. pag. 481. num. 19.
Regula de triennali defendit poſseſſorem, etiam aduerſus prouiſum Apoſtolicum, pag. 395. num. 46.

Con-

Contra prouiſum de rèſeruato ſatis eſt intuibidare reſeruationem, pag. 417. num. 29.
Prouiſus vti de reſeruato debet reſeruationem menſium planiſsimè iuſtificare pag. 421. n. 40
Prouiſo per Summum Pontificem in forma dignum, reprobato ab examinatoribus Synodalibus, ab illorum reprobatione & mala relatione datur appellatio ſeù recurſus p. 259. num. 3. pag. 274. num. 49.
Et nouum examen conceditur, ibid.
Prouiſus in forma dignum habet ius quæſitum ex ſua prouiſione pag. 262. num. 14.
Maximè ſi fuit præſentatus per maiorem partem patronorum, & non concurret alius habens ius coęqualis præſentationis ibid.
Et tale ius non tollitur ei niſi eius inhabilitas, canonizata remaneat per plures reprobationes conſtituentes rem iudicatam, & vlteriorē recurſus non admittentes. ibid.
Et aliquando admittitur etiam ad quartum examen, pag. 262. num 14. pag. 275. num. 51.
Prouiſo ex capite inhabilitatis reprobati nullum ius quæritur donec conſtet de inhabilitate ex nouo examine pag. 261. num. 11. & 12. pag. 275 num. 51.
Trinum examen requiritur ad Canonizandam inhabilitatem prouiſi pag. 261. num. 11.
Vide examen.
Quando prouiſus eſt Cardinalis Eccleſia non vacat vſque ad poſseſſionem, ſed ſtatim eſt conſumpta vacatio, pag. 244. num. 21. & ſeqq. pag. 248. num. 35.
Et ſtatim poteſt beneficia conferre, & omnia quæ ſunt iuriſdictionis exercere, pag. 243. num. 19.
Cardinales de Epiſcopatibus prouiſi non poſſunt in adminiſtratione Eccleſię ſe ingerere antè pręſtitum iuramentum fidelitatis, & de viſitando Apoſtolorum limina, ex Conſtitutione Sixti V. pag. 247. num. 28.
Facta prouiſione Epiſcopatus vel translatione in Conciſtorio ſummi Pontificis, ſtatim ceſſat iuriſdictio prouiſi quoad primum Epiſcopatum, & Eccleſia vacat ipſo iure pag. 246. num. 26.
Reguię de annali dicitur ſatisfactum ſi per prouiſum non ſteterit quominus cauſa aduerſus annalem poſſeſsorem inſtructa, intrà annum fuerit terminata pag. 252. num, 52.

PROXIMITAS PROXIMVS

Erecto beneficio pro Conſanguineis ſuis & coniugis non datur prælatio ex ordine ſcripturæ inter vnam, & alteram lineam, quia cenſentur redactæ in vnam, ſed attenditur ſola prælatio proximitatis pag. 163. num. 3.
Idem ſi fundatum ſit pro illis de genere meo, & matris meæ ibid.
Limita in paritate gradus quando conſtat fuiſſe conſideratum ordinem tacitum, & ſubintellectum pag. 164. num. 4
In paritate gradus coniunctus ex vtroque latere præfertur coniuncto ex vno latere tantum ſecus in disparitate gradus, quià tunc pręfertur proximior coniunctus ex vno latere tantum pag. 164. num. 8.
Coniunctis in pari gradu ex latere materno, ſi alter eorum ſit etiam coniunctus ex latere paterno, licet in gradu remotiori, præfertur alteri ex latere mâtris tantum coniuncto pag. 165. num. 9.
Si fundator vocauit coniunctos ex vtroque latere, tunc habens hanc qualitatem præfertur proximiori in gradu ex vno tantum latere coniuncto pag. 165. num. 10.
Vbi potioritas eſt in linea vel ſexu, remotior lineę vel ſèxus pręfertur proximiori ibid.
Potioritas ſi ſit in qualitate coniunctionis ex vtroque latere, remotior cum hac qualitate vincit proximiorem ex vno tantum latere coniunctum ibid.
In Iurepatronatus prout in ſucceſſionibus ſublata differentia agnatorum, & cognatorum attenditur quis ſit proximior in gradu pag. 165 num. 11.
Ex proximior in gradu licet ex vno tantum latere coniunctus vincit remotiorem coniunctum ex vtroque latere ibid.
Vocato ad Iuſpatronatus ſiuè actiuum, ſiuè paſſiuum proximiore Fundatoris, vel Seniore de familia, aut aliter qualificato, ſi iſte reperiatur in altera linea, admittitur excluſiuè ad non qualificatos de linea vbi Iuſpatronatus fecerat ingreſſum pag. 431 num. 18.
Idem in fideicommiſſo pag. 432. num. 18.
Vocato proximiore, & Seniore de familia intelligitur vocatus Senior inter plures ſeniores exiſtentes in eodem gradu, & prerogatiua proximioritatis vincit illam ſenioritatis. ibid.
Secus ſi nullo habito reſpectu ad gradum proximitatis vocatur ſimpliciter ſenior, aùt maior natu de parentela ibid.
Vide Agnatus Coniunctus.

PVBLICATIO

Gregorius XIII per regulam de publicandis reſignationibus infrà ſex menſes obuiauit omnibus fraudibus quę a conſenſus extenſione poſt mortem prouenìebant pag. 126. n. 25.
Actus expeditionis gratię non ponuntur ſub die præſentatæ ſupplicationis, ſed ſub alia ad protrahendum tempus pręſcriptum publicationi litterarum per conſtitutionem Gregorianam pag. 137. num. 57.
Teſtes Confidentiales adhibiti in apocha Sponſalium non tenentur illa denunciare in vim decreti appoſiti in publicationibus matrimonii pag. 104. num. 103. S.
Eccleſia obligat ad releuandum ea tantum impedimenta quæ de tempore publicationum exiſtunt, ibid.
Vide etiam Denunciatio Reuelatio.

PVBLICVM

Impedimentum ad Matrimonium non dicitur publicum ex eo quod in Ciuitate ſciatur, niſi etiam notum ſit in vicinia, vel Parochia, pag. 104. num. 102. & ſeqq. S.

P V E B L A

Duces Begarii certam eleemoſinam quotannis dant conuentui Pueblæ Fratrum Minorum in Prouincia Angelorum pag. 48. num. 90.

P V E . L L A

Puella annuẽs Sponſalibus quia parentes ſic deſiderant non aperiendo eis ſuam voluntatẽ dicitur voluntarie conſentire, & non poteſt allegare timorem pag. 470. num. 12.

Actus non neceſſarii correſpondentię puellę ergà ſponſum, ſed exuberantes, & cum ſignis externis letitię, & riſus excludunt totalitèr mentem coactam, pag. 472. num. 18.

Argumenta quędam beneuolentię erga ſponſum excluſiua metus in puella recenſentur, pag. 474. num. 21.

Metus excluditur ex inueriſimilitudine quod puella coram Iudice, & conſanguineis violentari potuerit ad Nuptias inuiſas, pag. 474. num. 22.

Vide Metus Sponſalia.

Voluntas nubendi potiùs in patria quàm extrà eſt ordinaria in omnibus Puellis iuxtà naturalem inclinationem pag. 466. num. 4.

Non tàmen probat auerſionem nubendi extra, prę ſertim vbi non concurrit ciuis ſponſus cum extero ibid.

Voluntas Mulieris nubendi Conciui potius quã Extero facilè mutari potuit, attenta dignitate Viri, & illius Patriæ pag. 467. num. 7. S.

Puellę non ſempèr à Viris Seducuntur, ſed multoties Viros ſeducunt pag. 89. num 53. S.

Amor præcipuè Puellas inducit ad peccandum tanquam magis extimulatas ad appetendum Virum pag. 89. num. 54. S.

Vt plurimum parentes ſunt in culpa dum Puellæ ſtuprantur pag. 95. num. 69 S.

Timor famæ in Puellis ſi minetur quis illas promulgare impudicas potens eſt facere illas ſuccumbere, & ſtuprum pati pag. 88. n. 52. S.

Stuprator non violentus cui Puella conſenſit vehemẽtibus perſuaſionibus, importunis precibus, & aſſiduis blanditijs. & muneribus, tenetur nubere, vel dotare pag. 87. n. 51. S.

Si àutem Puella conſenſit blandis verbis leuitèr non vehementer rogata, adhuc tenetur ad dotem, vel ad matrimonium in foro exteriori, ſecus in foro interiori, ibid.

Et ſi puella abſque vlla perſuaſione conſenſit ſtupro, vt quia virum attraxit ad Concubitum, tunc in vtroque foro ſtuprator ad nihilum tenetur ibid.

Vide *matrimonium, ſtuprum, Virgo*.

P V R G A T I O

Sacerdos accuſatus de crimine quod in proceſſu non fuit probatum, ſi negabat, olim dimittebatur iniuncta purgatione canonica per iuramentum accuſati, cum ſeptem ſocijs ſui ordinis quod hoc crimen non commiſit p 489. num. 27.

PYTHAGORAS

Pythagorę, & Taciti dicta ſuper variatione praxis pag. 130. num. 39.

Neronis cum quodam Pythagora neſandum coniugium coràm Populo celebratum, pag. 73. num. 12. S.

Q

QVADRAGENARIA

QVàdragenaria ſufficit ad effectum vt ex adminiſtratione Hoſpitalis per perſonas ſęculares plene probata remaneat illius Secularitas pag. 375. num. 5. & 6.

Ad inducendam mutationem primęui ſtatus ſæcularitàtis Hoſpitalis in Regularem non ſufficit quadragenaria, niſi ſimul concurrant bonaſides, poteſtas, & voluntas ſuperioris, pag. 375. num. 8

Conſuetudine quadragenaria poteſt introduci, vt in aſſociatione funerum euocetur Clerus Parochiæ deſuncti vnà cum Regularibus pag 47. num. 14. S.

Talis conſuetudo non eſt merè coactiua hæredum, vt precisè Clerum euocent, ſed ſolum inducit prælationem Cleri in caſu quo hęredes velint funus aſſociari per alios extraneo ibid.

QVADRATVS

Nero vt eſſet indifferens cum Quadrato, & Corbulone ſuper gloria pacis Parthorum contendentibus, quid fecerit pag. 207. n. 58

QVADRIMESTRE

Si requiratur habilitas de tempore pręſentationis tantum, poteſt pręſentari inhabilis ſub ſpe futurę habilitationis ſeù diſpenſationis non attenta oppoſitione aliorum vocatorum habilium, dummodo habilitas ſeù diſpenſatio obtineatur intrà quadrimeſtre conceſſum ad præſentandum pag. 270. num. 40.

Et alius habilis non habet ius quæſitum niſi quatenus præſentatus ſit inhabilis in fine quadrimeſtris pag. 270. num. 41.

Maximè ſi oppoſitor habilis ſit tantum ſubſidiariè vocatus in defectum præſentati pag. 270. num. 42.

Oppoſitori qui intrà quadrimeſtre impedit diſpenſationem non quæritur ius ex inhabilitate pręſentati, etiam poſt quadrimeſtre, impedimento durante pag. 271. num. 43.

Neque ei quęritur ius ſi habilitatio denegatur puta Clericatus, abſque iuſta cauſa ibid.

Quadrimeſtre ad fauorem præſentati vt poſſi interim babilitari, computatur detracto toto rempore præſtiti impedimenti, 'coniungendo tempus p'ius, & poſterius ibid

Præſentatio facta poſt lapſum quadrimeſtre Patronis conceſſum non tribuit ius validum, radicatum præſentato pag. 97. num. 61.

Patronis laicis competit Ius variandi in præſentatione, dummodò varient intra quadrimeſtre, ſecus ſi eo elapſo, etiamſi non idoneum bona fide præſentaſſent pag. 97. num. 62.

Q V A L I T A S

Qualitas hæreditaria in Iurepatronatus. Vide Iuſpatronatus gentilitium hæreditarium, & mixtum.

Ius fęudi non concernit hæreditatem diſtributione ſed ſolum reſpicit hæredis qualitatem denominatiue pag. 80. num. 11.

Vide Feudum.

Maioris eſt efficaciæ qualitas conſanguineitatis quam vocis pinguendo pag. 86. num. 28.

Electores preſumuntur ſcire qualitates electi pag. 95. num. 54.

Declara iotelligi dè qualitatibus notoriis, & apparentibus, ſecus de occulris ibid.

Potioritàs ſi ſit in qualitate còniunctionis ex vtroquę latere, remotior cum hac qualitate vincit proximiorem ex vno rantnm latere coniunctum pag. 165. num. 10.

Conſtito de vacatione beneficii quodque illud ſit de iurepatronatus laicorum, adiudicare debet habenti qualitates à fundatore requiſitas pag. 170 num. 31.

Etiamſi non fuerit pręſentatus à Patronis, quando per oppoſitionem factam tempore habili acquiſiuit beneficium quia habetur ac ſi fuiſſet a Patronis præſentatus ibid.

Habens ſolus qualitates à fundatore requiſitas beneficium obtinet ac ſi ſolus pręſentatus fuiſſet pag. 181. num. 35.

Beneficium collatum perſonę non qualificatæ poteſt impetrari quando qualificatio vocati reſpicit fauorem Ecclèſiæ, & beneficii, vt quod ſit doctor, & ſimiles pag. 370. num 39

Secus quando qualificatio reſpicit fauorem perſonarum vocatarum, & quod ſit pauper, conſanguineus, & ſimiles ibid.

Et prouiſio facta de non qualificato abſque comparitione, & oppoſitione alicuius qualificati eſt valida ibid.

Vocatio qualificati intelligitur quatenus adſit & compareat ibid.

Ordinarius non tenetur requirere qualificatos nec expectare donec talis compareat ibid.

Et qualificatus debet comparere integra hoc eſt ante ſecutam prouiſionem, alias non auditur ibid.

Ex reſeruatione fauore laicorum, ac eorundem quaſi poſſeſſione probatur qualitas laicalis in Iurepatronatus etiamſi fundator fuerit perſona Eccleſiaſtica pag. 423. num. 46.

Qualitas latens cenſetur non extare in rerum natura pag. 176. num. 3.

Eccleſia ſi poſt amiſſam actualem Collegialiratem remanſit in ſimplici ſtatu Parochialis, tunc hęc diuerſa minor qualitas deſtruit ipſo iure illam Collegialitatis, etiam in habitu pag. 179. num. 19.

Contrarium pag. 181. num. 20.

Stante lege fundationis quo conferatur pauperi & ſtatim vacet ſi poſt prouiſionem acquirat quandocumque aliud beneficium quantumuis ſimplex, & compatibile ex quo deſinat eſſe Pauper, non vacabit per aſſecutionem alterum compatibilium, ſi de primo prouiſus non fuit vti pauper, & qualificatus pag. 371. n. 39

Vocato ad Iuſpatronatus ſiue actiuum, ſiuè paſſiuum proximiore Fundatori, vel ſeniore de familia, aut alitàr qualificato, ſi iſte reperiatur in altera linea admittitur excluſiuè ad non qualificatos de linea vbi Iuſpatronatus fecerat ingreſſum pag. 431. num. 18.

Idem in fideicommiſſo pag. 432. num. 18.

Stante obſeruantia præſentandi non Sacerdotem qualitas Sacerdotalis enunciata in fundatione cenſetur ſtare tantum demonſtratiuè pag. 14. num. 13. S.

Qualitas legitimitatis requiſita per Teſtatorem in inſtitutione Hæredis non cenſetur repetita in ſubſtitutione Cappellanię cum Iurepatronatus reſeruato fauore deſcendentium per verba Conſanguineos, ſeù Parentes pag. 19 num. 3. S.

Qualitas inſignis Collegiatæ quomodò probetur non eſt determinatum, ſed arbitrarium; & quęnam circumſtantiæ id ſuadeant pag. 40. num. 2. S.

Qualitas Cubicularii ſufficit quod concurreret de tempore donatiui, vt ad illum pertineat licet poſteà ante exactionem defecerit pag. 60. num. 12. S.

Vide Cubicularius.

In ſubrogato concurrere debent eadem qualitates quæ reperiuntur in eo, in cuius locum ſit ſubrogatio, ad effectum conſequendi ea quæ ab eadem qualitate dependent pag. 61. n. 17. S.

Qualitas Sponſi in Epiſcopo non eſt principalis ratio quare in ſua Eccleſia debèat ſepeliri p. 66. num. 27. S.

Error circà qualitatem corporis, vel fortunæ ſeù diuitiarum, & nobilitatis non vitiat matrimonium pag. 82. num. 37. S.

Limita quando illa qualitas fuit oppoſita per viam conditionis ibid.

Amplia limitationem, etiamſi conditio non fuerit expreſſa in actu matrimonii coram Parocho, & Teſtibus, ſed ſufficit quod præceſſerit pag. 83. num. 38. S.

Qualitas externę apparentię in qua fundatur impedimentum publicę honeſtatis non poteſt

ade-

Digitized by Google

adaptari occultis Sponſalibus p. 503.n.100-S

Inclinandum magis pro qualitate familiari, ſeù gentilitia Iuriſpatronatus, quam pro hęreditaria in familia nobili, ſeù alicuius qualitatis pag. 108. num. 14 S.

In coniecturis circà qualitatem Iuriſpatronatus quæ non proſunt ſingula iuncta iuuant pag. 509. num. 15. S.

Declara ſi concurrit aliqua ex Coniecturis certa, & clara, ſecus ſi quælibet in ſuo genere eſt imperfecta ibid.

Conſenſus Patronorum in capita præſtitus còllationi beneficii nullo expreſſo nomine hæreditario eſt validiſſimum argumentum qualitatis gentilitię pag. 515. num. 26. S.

Suppoſita exiſtentia Iuriſpatronatus, qualitas illius adſtruitur leuioribus probationibus, cum non tangat ſubſtantiam beneficii, ſed illius pertinentiam pag. 513. nam. 35. S.

Vltima præſentatio effectum ſortita ſufficit ad firmandum vltimum ſtatum pro qualitate gentilitia Iuriſpatronatus ibid.

Vltimus ſtatus, pro qualitate Iurispatronatus non deſumitur ex actibus æquiuocis,& ad diùerſam cauſam trahibilibus pag. 514 n.33.S.

Geſta per Præſentatum, vel ipsius Procuratorem circà qualitatem Iuriſpatronatus non preiudicant Patronis qui pręſentarunt in cauſa non exiſtentibus pag. 554. num. 34. S.

Mutatio qualitatis Iurispatronatus gentilitij in hęreditarium valida eſt absque conſenſu ordinarij pag. 109. num. 19. S.

Et mutatur illius qualitas per duas tantum pręſentationes effectuatas interCompatronos pag 509. num. 17. S.

Et dicta mutatio non poſſet impugnari ab hęredibus, & ſucceſſoribus eorum qui mutationem induxerunt pag. 109. num. 18. S.

Si tamen mutàtio facta eſſet de gentilitio in hæreditarium poſſet impugnari à ſucceſſiuè vocatis & venientibus ex persona propria pag. 109.num, 59. S.

Limita ſi iſti eſſent hęredes eorum, qui mutationem induxerunt ibid.

Quando vis non ſtat in mæra ſubſtantia, ſed in qualitate actus opportet, nèdum iuſtificare ipſam ſubſtantiam, ſed etiam qualitates omnes eiuſdem actus pag. 115. num. 37. S,

QVANTITAS

Illa ſolum dicitur quantitas exceſsiua certarum eleemosinarum reſpectu Fratrum Minorum quæ mendicitatem a conuentu prorſus excludit, vel opus auaritiæ creditur non ſubleuandæ neceſsitatis pag. 44. num. 82.

Et quæ sit quantitas moderata vel exceſsiua Miniſtrorum,&Cuſtodum arbitrio remiſſum eſt ibid.

QVANTVMVIS

Dictio *quantumuis* explicat caſum magis dubitabilem, & implicat minus dubium pag. 22. num. 2. S.

QVARTA

Quarta Parocho debita iure Sepulturę ex conſuetudine augeri poteſt in tertia,& in medietate p. 50. n. 35. S. pag. 51 n. 33. & ſeqq. S.

Et ad hoc ſufficit conſuetudo pręſcripta ſpatio 40. annorum pag. 50. num. 35. S. pag. 51. num. 34. & ſeqq. S.

Ius ſepulturæ eſt quid diſtinctum a quarta funerali & in quo differant pag. 50. num. 32. S.

Quarta debetur Parochiæ in quocumque caſu pag. 62. num. 59. & ſeqq. S.

Et debetur in præmium laborum, & proptèr adminiſtrationem Sacramentorum ibid.

Et eius obligatio contrahitur in ipſo initio natiuitatis, nempè ex ſuſceptione Baptiſmatis, ibid.

Ius ſæpulturæ emanat ab adminiſtratione Sacramentorum, & ſolutione quartę, pag. 67. num. 35. S.

Declara procedere in habentibus, aut eligentibus propriam ſepulturam, nec in eis qui ex aliquo ſpeciali titulo dicuntur habere propriam Eccleſiam ibid.

Eccleſia Titularis non adminiſtrat Sacramenta ſuo Cardinali, neque ei ſoluitur quarta ex illius funere ibid.

Cardinalis titularis in Eccleſia ſui tituli ſèpeliri debet priuatiuè ad Parochiam, debetur tamèn Eccleſię Parochiali Canonica portio ſi ab illa Cardinalis Sacramenta recepit in infirmitate pag. 68. num. 34. S.

QVECVMQVE. QVICVMQVE

Priuilegium abſentiæ ſi concedat emolumenta quęcumque, virtute dictionis quæcumque porrigitur nedum ad ſimilia, ſed etiam ad diuerſa, & diſſimilia ſuprà expreſſis, pag, 6. num. 20.

Quibuscumquè alijs redditibus, horum verborùm appellatione diſtributiones comprehenduntur pag. 6. num. 21.

Dictio alius ſi iungàtur verbo quicumque extenditur effrenatè etiam ad diuerſa, & nullam patitur reſtrictionem pag. 6. num. 20.

Appellatione quorumcumque emolumentorum omnia includuntur nullis exceptis, pag. 10. num. 34

QVÆSTIO

Quæſtio Canoniſtarum examinatur in cap.ad liberandam. De Iudeis pag. 7. num. 21.

Accuſatio, & depoſitio Epiſcoporum ſicut quæſtio fidei ſpectat ad Sedem Apoſtolicam non ad inferiores pag. 300. num. 43.

Notantur Doctores mouentes inutilitèr quęſtiones nihil ſuper eis determinantes, pag. 74. num. 54. S.

QVÆSTVS

Legata relicta Fratribus Minoribus per modum annuæ certæ aſſignationis ſunt deſtructiua puræ mendicitatis, & quotidiani quæſtus, pag. 28. n. 47.

R

R A R V M

Caſus inſoliti, & rari non ſunt habendi in conſideratione ad deſtructionem regulæ, pag. 7. num. 26.

R A S I O

Raſio Capitis eſt omnium temporalium depoſitio pag. 153. num. 42.
Abraſio capillorum denotat quem ereptum ſæculo in familiam Dei iàm tranſiſſe ibid.
Vide etiam Tonſura.

R A T I F I C A T I O

Non poteſt quis ràtificare quod ſuo nomine geſtum non eſt pag. 105. num. 91.
Declata procedere vbi illius conſenſus neceſſario requirebatur vſque ab initio ad perfectionem actus ibid.

R A T I H A B I T I O

Ratihabitio ſubſecuta æquiparatur mandato præcedenti, pag. 389. num. 21.

R A T I O

Ratio eadem vbi militat idem conuenit intellectus pag. 5. num. 13.
Vbi eadem eſt ratio idem ius ſtatuendum, pag. 39. num. 75.
Decretum Iulij III. quoad domus profeſſas Ieſuitarum ſuper capacitate recipiendi legata ex identitate rationis comprehendit etiam Fratres minores pag. 39. num. 76.
Comprehenſum dicitur in conceſſione id quod comprehenditur ſub ratione conceſſionis, pag. 345. num 6.
In diſpoſitionibus reſtrictiuis libertatis de iure communi competentis non fi extenſio ex identitate rationis pag 141. num. 6.
Amplia vt neque fiat extenſio ex maioritate rationis ibid.
Extenſio de caſu ad caſum non fit ex identirate rationis non omnino identificata, & quandò per poſſibile poteſt adeſſe diſpar ratio, pag. 141. num. 7.
Inter renunciationem bonorum, & reſignationem beneficii adeſt diſparitas rationis, & qualis,, ibid.
Verba generalia, & indiſtincta ſunt generaliter, & indiſtinctè, intelligenda niſi probetur diuerſitas rationis quæ reſtringat diſpoſitionem illimitatam, & effrenatam p. 143. n. 14.
Deciſiones Rotæ ſatis eſt quod applicentur ex earum rationibus & fundamentis, pag. 389. num. 20.
Cardinales non comprehenduntur ſub Regulis etiàm vbi non reperiuntur exceptuati, ſi ratio Regulæ non ſit eis applicabilis, pag. 244 num. 22.
Ratio Regulæ 2 Cancellariæ eſt vt euitetur diutina vacatio beneficiorum pag. 242. num. 16. & 17. pag. 252. num. 49.
Nulla maior exceptuatio quam ea quæ reſultat ex defectu rationis finalis regulæ p. 244. n. 22
Non eſt diuerſimodè iudicandum de reſeruationibus generalibus, ac de ſpeciali, ſi nulla intercedat diſparitas, aut differentia rationis inter vtrumque caſum pag. 437. num. 16.
In omni re etiam clariſſima, ex ingeniorum ſubtilitate inueniri poſſunt dubitandi rationes pag. 448. num 3.
Ad priuilegium tollens Cathedraticum non licet arguere ex identitate rationis p. 4 n. 12. S.
Ratio litigandi per Procuratorem non procedit in lite ad vtilitatem Eccleſię, ſed ad comodum proprium pag. 9. num. 2. S.
Ratio cur Canonicus litigans cum Capitulo ſuper canonicatu, ſeù fructibus lucretur diſtributiones in abſentia, non eſt quia habetur pro pręſente, ſed refectio damnorum, & intereſſe pag. 9. num. 1. S.
Omnis Doctor intelligi debet ad limites, & circumſtantias caſus de quo loquitur, & non ſunt attendendæ rationes in abſtracto, quæ ad ornatum, & colorem defenſionis apponuntur pag. 57. num. 4. S.
Ratio impedimenti publicę honeſtatis Iuſtitiæ conſiſtit in externa, & apparenti decentia, iuxta quam non videtur conuenire vt dicatur Vxor vnius quæ fuit Sponſa Conſanguinei, & è contra pag. 102. num. 96. S.

R E C I P R O C A

Iuſpatronatus non fit hæreditarium pro parte in vltimo de vna linea quando fuit reſeruatũ etiam pro diuerſis familijs, & lineis ſubſtitutis tamen ad inuicem per reciprocam linearem, vel coniunctis mediante aliqua reali vel perſonali coniunctione pag. 15. num. 3. S.
Sed tunc per ius accreſcendi vel non decreſcendi vox lineæ deficientis deuoluitur, ſeù conſolidatur in alia linea, vbi extant vacati ibid

R E C O L L E C T I

Diſcalceati, & Recollecti in Hiſpania paupertatis Seraphicæ rigidiſſimi obſeruatores vulgò reputantur pag. 44. num. 83.
Diſcalceati, & Recollecti in Hiſpania habent eleemoſynas annuales ibid.
Et fundationes Conuentuum non acceptant abſque determinata Eleemoſyna Olei, Piſcium Lignorum, & ſimilium ibid.

R E C T O R

Vigore Concilij Tridentini Rectores Hoſpitalium deputari non poſſunt perpetuò, nec vltrà triennium pag. 379. num. 23.
Rector habitualis habet ius nominandi Vicarium perpetuum, tam de iure communi, quam

ex

ex conſtitutione Piane, pag. 433. num. 2.
Amplia etiam in Vicariis reſeruatis pag. 433. num. 3. & ſeqq.
In Vicarijs dependentibus non cadit reſeruatio quoad tollendam nominationem Rectori habituali pag. 434. num. 4. & 5. S.
Decretum reſeruationis non ſufficit ad tollendum Rectori habituali ius nominandi Vicarium, ſi Papa non derogauit in ſpecie Bullæ Pianę pag. 435. num. 9. pag. 436. num. 11. pag. 437. num. 14. & ſeqq.
Nec ſufficiunt clauſulæ generales *non obſtantibus Indultis, & quorum tenores* pag. 436. num. 11
Reſeruatio etiam ſpecialis non obſtat iuri nominandi quod Rectori competit ex Bulla Piana in Vicariis erectis poſt concilium, & quid de erectis ante Concilium pag. 439. n. 28. S.
Contrarium, pag 442. num. 37. & ſeqq. pag. 445. num. 50. & ſeqq. vbi tantum procedere in reſeruationibus generalibus.
Congrua per Rectorem prętandi Vicario regulatur iure alimentorum pag. 441. num. 31.
Reſignatio, & permutatio facta coram Ordinaris nulla eſt abſque conſenſu Rectoris habitualio habentis ius nominādi ad Vicariam perpetuam pag. 459. num 18.
Vicarius habens curam actualem tenetur ad ea tantum onera quę reſpiciunt curam animarum, & adminiſtrationem Sacramentorum, cætera verò pertinent ad Rectorem habentem Curam habitualem pag. 52. num 37. S.
Quænam dicantur onera reſpicientia Curam Animarum, & adminiſtrationem Sacramentorum pag. 52. num. 38. S.
Onus reparationis Eccleſiæ ſpectat ad Rectorem habentem Curam habitualem ibid.
Itèm onus reſtaurationis domus ipſius Vicarij, & onus procurationis ibid.
Omnia incerta ex Curæ exercitio prouenientia ſi diuiduntur inter Vicarium, & Rectorem diuidi etiam debent onera reſpicientia Curam animarum, & adminiſtrationem Sacramentorum, niſi extet conſuetudo quod vni tantum ex eis incumbat pag. 53. num. 41. S.
Obſeruantia contraria ei quod eſt de iure non releuat in hoc punctò, quià conniuentia Anteceſſorum non pręiudicat Succeſſoribus pag 53. num. 42. S.
Amplia etiamſi eſſet per longum tempus, & quid ad illam rèquiratur, ibid.
Vide etiam *Vicarius*.
Priores Rectores, Vicarij, & Priorifſæ Ordinis Carthuſianorum tenentur petere Miſericordiam in Capitulo generali, & quomodò pag. 2. num. 3. V.
Et Capitulum faciendo Miſericordiam alicui eum deſtituit, & remouet ibid.
Vide Carthuſiani.

RECVPERATIO

Non eſt idem recuperare Regna, & dotare beneficia quoad effectum acquirendi Iuſpatronatus pag. 366. num. 25.

RECVRSVS

Recurſus ſeù appellatio a reprobatione, & mala relatione Examinatorum Synodalium datur prouiſo per Summum Pontificem in forma dignum reprobato pag. 259 num. 3. pag. 274. num. 49.
Gratia admiſſionis ad nouum examen, quandò de iure competebat recurſus à reprobatione Examinatorum dicitur emanata per viam Iuſtitię pag. 261 num. 11.
Et non dicitur inferre præiudicium, ei qui prouiſionem obtinuit ob inhabilitatem reprobati, ibid.
Secus ſi de iure non debebàtur appellatio, vel recurſus ibid.
Allegans metum in contractu ſponſalium facto in loco vbi facilis erat recurſus ad Superiores debet illum probare euidentiſſime, pag 466. num. 2.
Vide Appellatio examen.

REDDITVS

De conſuetudine ferè vniuerſali Hiſpanię tres ex quatuor partibus redditruum Canonicalium conſiſtunt in diſtributionibus pag. 5 num. 17.
Vbi tres ex quatuor partibus redditruum Canonicalium. in diſtributionibus conſiſtunt, verba emolumenta quęcumque adiecta poſt expreſſionem fructuum in alia non poſſunt verificari, quam in diſtributionibus ibid.
Diſtributiones videntur quodammodò ſapere naturam fructuum quando omnes ferè redditus in illis conſiſtunt pag. 6. num. 17.
Si omnes redditus Canonicatuum conſiſtunt in diſtributionibus, tunc expreſſione fructuum in priuilegio abſentię veniunt diſtributiones ne priuilegium reddatur inutile ibid.
Si vltrà expreſſionem fructuum contiuet priuilegium verba emolumenta quæcumque, mentione emolumentorum veniunt diſtributiones licet non omnes redditus, ſed maior pars redituum in diſtribntionibus conſiſtat, ne priuilegium ſit fere inutile ibid.
Appellatione fructuum, redditruum, & prouentuum non veniunt diſtributiones pag. 6. n. 19.
Quibuſcumque alijs redditibus horum verborum appellatione diſtributiones compręhenduntur pag. 6. num. 21.
Nomen emolumentorum magis latè patet quam uocabulum redditruum pag. 7. num. 21.
Annuus redditus poſſideri ſolum dicitur mediante actione ciuili pag. 15. num. 11.
Repugnat Inſtituto Fratrum Minorum poſſidere redditus annuos, qui inter ſtabilia computantur pag. 25. num. 39.
Amplia etiamſi relicti fuerint cum onere celebrationis Miſſarum ibid Le-

Legata facta Fratribus Minoribus non concurrunt, etiamſi preſcſerant relictum ſortinm, ſi ex lectura conſtet fuiſſe principaliter in legatis annuum redditum, & ſortes ſtare loco cautionis pro ſecuriori ſatisfactione pag. 26. num. 43.

Legata annui redditus licet habentia annexum onus miſſarum dicuntur illis relicta modo illicito pag. 28. num. 48.

Fratrès Minores ſunt incapaces annui redditus pag. 40. num. 78.

Exigère annuos redditus non repugnat paupertati Minorum ſecundum D. Bonauenturam, dummodò ius ipſi non acquirant, nec diſponens contrahat vllam obligationem præter illam conſcientiæ pag. 39. num. 77.

Clementina exiui de verb. ſignif. prohibet Fratribus Minoribus ſolos annuos redditus cum actione ciuili pag. 42. num. 78.

Legata annua etiam perpetua ſecluſa obligatione ciuili, & permiſſa proteſtatione D. Bonauenturæ exeunt naturam annualium reddituum, & eleemosynæ reputantur pag. 43. num. 80. pag. 44. num. 81.

Diuus Franciſcus pro annuis redditibus laborē Fratribus ſuis legauit pag. 44. num. 83.

Fratres Minores ſunt capaces annui redditus ad certum vſum diuini cultus deputati pag. 47. num. 88.

Annui redditus non perpetui numerantur inter immobilia ibid.

Redditus Eccleſię præſumuntur in poſterum potius augeri quam diminui pag. 318. num. 37.

Maximè ſi conſiſtant in anniuerſariis, & Miſſis legatis ibid.

Præbendę diſtinctę vbi ſunt non multiplicantur creſcente redditu, sed augumentum cedit commodo illius prębendæ cuius redditus augetur pag. 208. num 4.

Eccleſia non numerata definitur à modernis in qua Canonici, & beneficiati creſcunt, & decreſcunt iuxtà creſcentiam, vel decreſcentiam redditcuum pag. 308. num. 5.

Statutum Eccleſię quod in ea recipiantur tot Clerici, quot ex redditibus abſque penuria ſubſtentari poſſunt, non facit eam numeratam, etiamſi taxaret in certa quantitate ſubſtentationem non penurioſam pag. 316. num. 31. & ſeqq.

Statutum quod tot recipiantur Canonici quot ſub ſtentari poſſunt ad rationem ſcutorum 25. ex gr. pro quolibet, & ſi augeantur redditus creſcant Canonici, licet non determinet decreſcentiam, non dicitur fixaſſe illum primum numerum pag. 318. num. 37.

Præbendę diſtinctę vbi ſunt non poſſunt dari redditus ſupercreſcentes, quià augumèntum cedit commodo Canonicorum obtinentium prębendas pag 318 num 36.

Eccleſiæ numeratæ redditus ſupercrescentes cedunt in vtilitatem Eccleſię ſcilicet in fabricam, paramenta, & ſimilia pag. 320. num. 43.

Modicitas rèddituum non eximit Canonicatus ab onere Reſidentię, nec tollit incompatibilitatem cum aliis reſidentialibus pag. 184. num. 35.

Non modica pars reddituum Epiſcopalium conſiſtit in vere Cathedratico pag. 4. num. 1. S.

Fundator in erectione Cappellaniæ cum onere Miſſarum dicitur aſsignare omnes redditus pro Miſſis pag. 17. num. 5. S.

Et licet Titularis alteri per quem celebrare facit ſoluat minus, & reſiduum ſibi applicet tamen illud reſiduum non deſinit eſſe ſtipendium Miſſarum ibid.

Vnicus redditus aſſignatus Cappellanię non poteſt ſcindi, & diuerſo iure cenſeri, licet pars eius diſtribuatur Deputato ad celebrationem miſſarum pro exonerando Titulari ibid.

R E G E N S

Per regentem Cancellarię ſolet concedi licentia expediendi gratiam reualidatoriam non obſtante lapſu trium menſium pag. 252. n. 52.

R E G I O

Indigna Sponſa dicitur quando attento mere Regionis, aliiſque circumſtantijs Sponſus abſque Parentum, ac Parentelæ dedecore copulari non poteſt pag. 100. num. 88. S.

R E G N V M

Non eſt idem recuperare Regna, & dotare beneficia quoad effectum acquirendi Iuſpatronatus pag. 366. num. 25.

R E G R E S S V S

Nouitius ſi non profiteatur, & reuertatur ad sæculum an, & quando recuperet bèneficia reſignata. Vide Nouitius. Reſignatio.

Reſignanti in fauorem etiam omiſſa clauſula & non alias datur regreſſus, ſi reſignatio non habeat effectum, vel effectuata reſoluatur proptèr aliquam nullitatem pag. 38. num. 1. S.

Amplia etiamſi nullitas proueniat ex mala expreſſione valoris, ſi Reſignans in dicta expreſſione non eſt in culpa, ſecus ſi eius culpa, vel dolus concurrunt pag. 38. num 2. S.

Procurator ad reſignandum ſi conditionem apponat diuerſam ab ea quæ continetur in mandato, Reſignatio nulla eſt, & Reſignanti datur regreſſus pag. 38. num. 3. S.

Item ſi diuerſam fecerit expreſſionem ibid.

Limita ſi expreſſionem illam erroneam, & exceſſum mandati Reſignans deindè ex certa ſcientia approbaſſet, quia tunc non haberet amplius regreſſum pag. 38. num. 7. S.

Non tamen da hoc ſufficeret ſcientia præſumpta & per Coniecturas, ſed probanda eſſet ſcientia vera, & præciſa reſultans certitudinalitèr ex aliquo facto poſitiuo pag. 38. num. 8. S.

Non ſufficit ſcientia præſumpta ex publicatione litterarum ad formam conſtitutionis Grègorianę pag 39. num. 9. S.

Declara ſcientiam probari per Coniecturas, quando poſſet dari colluſio ex parte Reſignantis pag. 39. num. 10. S.

Regula in genere.

Caſus inſoliti & rari non ſunt habendi in conſideratione ad deſtructionem Regulæ pag. 7. num. 26.

In omni actu ſpectanda eſt regula & caſus ſoliti, nec habendi ſunt in conſideratione exceptiones, & caſus inſoliti pag. 128. num. 31.

Non debet abrogari lèx aut regula generalis propter fraudem aliquorum, quandò poteſt particularitèr prouideri pàg. 135. num. 49.

Nulla maior exceptuatio, quam quę reſultat ex defectu rationis finalis regulæ. pag. 244 num. 22.

Ex caſu accidentali electionis argui non poteſt ad certam regulam prænominationis pag. 192 num. 17.

Regulæ expoſitoribus & Magiſtris credendum eſt in domeſticis pag. 42. num. 79.

Regulæ fideicommiſſi applicantur ad Iuſpatronatus pag. 427. num. 3.

In dubio Regula eſt pro validitate actus pag. 7. num. 6. S.

Et pro Reo, ac poſſeſſore ibid.

Carthuſiani non habent aliquam Regulam, ſed conſtitutiones, ſeù conſuetudines pag. 12. num. 11. V.

Et de ratione pag. 13. num. 13. V.

Statuta Ordinis Carthuſienſis vt plurimum ſunt conſuetudines redactę in ſcriptis. & habentur pro Regula in eodem ordine pag. 4. n. 5. S

Quod ſtatuit Capitulum generale dicitur implicitè comprehenſum in Regula, & ſubditi tenentur ſeruare vt incluſum in voto obedientiæ pag. 18. num. 19, V.

Regulam S. Pachomio primo Monachorum in communi viuentium patri dictauit Angelus pag. 12. num. 12. V.

Textus in Canone *in ordinatione* 14. *diſt.* 61. ſumptus fuit per Gratianum ex Regula S. Benedicti cap. 64. *de ordinando Abbate* pag. 13. num. 14. V.

Regula Seraphica S. Franciſci. Vide Fratres Minores.

Regula Cancellaria in genere.

Cardinales comprehenduntur ſub regulis vbi non reperiuntur exceptuati pag. 244. n. 22.

Limita ſi ratio regulæ non ſit eis applicabilis

Lex fundationis operatur vt regula ſuperueniens incompatibilis cum ea non intret pag. 407. num. 13.

Beneficia Iuriſpatronatus laicorum non cadunt ſub quacumque reſeruatione regularum Cancellariæ pag. 255. num. 59.

Regulæ Cancellariæ per obitum Prędeceſſoris expiratæ reuiuiſcunt per earum renouationē in principio noui Pontificatus pag. 442 n. 38

Hæc tamen renouatio fit cum eiſdem qualitatibus, & moderationibus, quas antea habebant ibid.

Regula Cancellaria in ſpecie.

Regula de annali non impedit nouatum impetrationem pag. 252. num. 50.

Ideò non repellit eum qui obtinuit reualidatoriam primę prouiſionis ibid.

Regulæ de annali dicitur ſatisfactum ſi per prouiſum non veterit quominus cauſa aduerſus annalem poſſeſſorem inſtructa intrà annum fuerit terminata pag. 252. num, 52.

Regulà de conſenſibus quarè inducta pag. 118. num. 3. & 4.

Gregorius XIII. per regulam de publicandis reſignationibus infra ſex menſes obuiauit omnibus fraudibus quæ à conſenſus extenſione poſt mortem prouenieban pag. 126. num. 25.

Cardinalis impetrando beneficium expreſſo falſo valore an ligetur regula Cancellariæ de valore pag. 245. num. 25.

Quod omnes actus expoditionis gratię ponantur ſub die præſentatæ ſupplicationis plerumque fit ad occurrendum diſpoſitioni regulæ de viginti pag. 837. num. 57.

Poſſunt tamen poni, & extendi ſub alia die, & de facto quandoquè ponuntur, & totum pèndet ab arbitrio Datarii ibid.

Regula de triennàli defendit poſſeſſorem etiam aduerſus prouiſum Apoſtolicum pag. 195 num. 46.

Vide Triennalis.

Regula menſium expirat per obitum Papæ pag. 415. num. 25.

Beneficia Eccleſię receptitię quę verè non vacant non cadunt ſub regula reſeruatoria menſium pag. 322. num. 52.

Ex incompatibilitate diſpoſitionis cum regula reſeruatoria ſatis reſultat derogatio regulæ pàg. 405. num. 3. & 4. pag. 414. num. 23.

Reſeruationes Apoſtolicæ excludi poſſunt per fundàtorem beneficii præſertim in fundationibus emanatis poſt regulas Cancellariæ pag 418. num. 30.

Incòmpatibilitas fundationis cum regula reſeruatoria facit illam ceſſare, ſiue facta ſit poſt regulam ſiuè ante pag. 409. num. 13. pag. 426. num. 51.

Iuſpatronasus laicale non ſubiacet regulæ menſium reſeruatoriæ pag. 422. nùm. 41.

Regula Cancellariæ reſeruatoria dignitatum in Collegiatis, locum habet etiam in Collegiatis habitu tantum pag. 176. num. 5.

Cardinales non ſunt exceptuati à regulis reſeruatorijs Cancellariæ, pag. 537. num. 4. & ſeqq.

Dataria concedit Cardinalibus Ordinarijs Collatoribus indultum conferendi beneficia reſeruata cum aliquibus modificationibus, & derogationibus Regularum Cancellariæ pag. 238. num. 6.

Augumentum medietatis dotis ad excludendam regulam reſeruatoriam in iurepatronatus qualitèr computetur pag. 479. num. 24.

Augumentum medietatis dotis ad excludendam regulam reſeruatoriam in iurepatronatus qualitèr computetur pag. 479. num. 14.

Augumentum ſi tantum exequat antiquum redditum excludit procul dubio regulas reſeruatorias pag. 480. num. 17.

In patronatu ex priuilegio, ſi validitas tituli ſit dubia, & diſputabilis, non ſufficit qua ſi poſſeſſio pro manutentione Patroni contra regu-

lam

lam reſeruatoriam menſium pag. 453. num 16.

Regula de vocatione beneficiorum in curia vbi ſit fundata pag. 15. 17. V.

Regula 1. Cancellariæ procedit etiamſi priuatus ſiuè depoſitus fuerit abſens, & ſolum per Procuratorem ſe defenderit, vel verus contumax extiterit pag. 16. num. 17. V.

Regulæ 1. Cancellarię fundamentum, & diſpoſitio ibid.

Regula 2. Cancellarię reſeruat beneficia vacantia Sede Epiſcopali vacante non ſolum vsque ad prouiſionem ſucceſſorum, ſed etiam vſque ad pacificam Eccleſię poſſeſſionem ab eis adeptam pag. 237. num. 1. pag. 248. n. 32.

Aucthor huius reſeruationis fuit Pius V. pag. 238. num. 7.

Regulę 2. Cancellariæ vis & origo pag. 240. num 21.

Regula 2. Cancellariæ eſt fundata in extrau. coniunctæ pag. 240. num. 12. & 13. pag. 241 num. 14. pag. 242. num. 15. & ſeqq

Ratio dictæ regulæ 2. eſt vt euitetur diutiora vocatio beneficiorum pag. 242. num. 16. & 17. pag. 252. num. 49.

Regula 2. Cancellarię non comprehendit Cardinales pag. 240. num. 18. & ſeqq. pag. 248. num. 33. & ſeqq.

Garzias de hoc dubitans refellitur pag. 244. num. 25. & ſeqq.

Cardinalis Epiſcopi comprehenduntur ſub regula 2. Cancellarię, nec conferunt beneficia ante captam Eccleſię poſſeſſionem ſecundum Garziam pag. 239. num. 8.

Contrarium pag. 244. num. 18. & ſeqq. pag. 248. num. 33. & ſeqq.

Reſeruatio Regulæ 2. cancellariæ intelligitur ad nominationem, & pleno iure pag. 437. num. 16.

Regula 2. cancellariæ comprehendit etiam beneficia vacantia tempore vacantię dignitatis ad quam ſpectabat illorum collatio pag. 249. num. 37. & 39. pag. 251. num. 46.

Siuè illa dignitas libere prouideatur per Sedem Apoſtolicam, ſiuè ad nominationem pag. 251. num. 47. & ſeqq.

Limita ſi dicta dignitas non ſit reſeruata Sedi Apoſtolicæ pag. 251. num. 43.

Regula 2. cancellariæ comprehendit beneficia quę ſunt de collatione non ſolum primarum dignitatum, ſed quorumcumque aliorum vacantium collatorum, & collatricum ſęcularium, & Regularium pag. 249. num. 38.

Regula 2. Cancellariæ non reſeruat beneficia quæ ſunt ſimultaneę collationis, vel pręſentationis pag. 251, num. 44.

Papa in dicta regula non intendit lædere ius tertii pag. 251. num. 45.

Papa reſeruando ſibi beneficia, quæ ſunt liberæ collationis, vel præſentationis dignitatum vocantium vtitur iure ſuo & neminem lædit ibid.

Beneficium vacans tempore quo ordinarius literas iam expediuit, & capitulo præſentauit licet nondum poſſeſſionem cęperit, non dicitur reſeruatum Sedi Apoſtolicę, nec contentum in regula 2. cancellariæ pag. 213. n. 54.

Contrarium pag. 253. num. 54, & 55.

Limita hoc contrarium ſi per eum non ſtetit quominus poſſeſſionem apprehenderet, ſed id euenit culpa capituli pag. 253. num. 56. & ſeqq.

Regula 3. cancellariæ annullat reſignationes, & dimiſſiones ſiue liberas, ſiuè ad fauorem factas per eum qui adſpirat ad aliud beneficium incompatibile tunc vacans conferendum à Papa pag. 255. num. 58.

Et talis reſignatio ſeù dimiſſio cenſetur facta in fraudem reſeruationis pag. 255. num. 28. pag. 256. num. 62.

Et beneficium ſic reſignatum aut dimiſſum vacare dicitur, & manet reſeruatum Sedi Apoſtolicę pag. 255. num. 58.

Et vacat etiam ſecundum illud beneficium de quo fuit per Papam prouiſus, ac ſi collatio ad eius fauorem facta non fuiſſet ibid.

Declara 1. procedere ſi in prouiſione ſecundi non fuerit facta ſpecialis, & expreſſa mentio de priore incompatibili reſignato ſeù dimiſſo ibid.

Declara 2. non procedere ſi primum beneficium reſignatum ſeu dimiſſum erat dè iurepatronatus laicorum pag 235. num. 59.

Declara 3. non procedere ſi primum dimiſit ignorans ſecundum vacare quia ſi poſteà ſciens vacationem illud impetrauit, valebit prouiſio pag. 256. num. 62. & 63.

Non tamen valebit reſignatio prioris, etiam ſtante ignorantia & bona fide ibid.

Ignorantia tamen eſt probanda, & regula ſupponit fraudem ibid.

Quod ſi ſecundum incompatibile confertur ab ordinario non à Papa an tunc poſſit primum data opera reſignari ne vacet in menſe reſeruato pag. 256. num. 64.

Prouiſus ab Ordinario de beneficio incompatibili poteſt data opera differre capturam poſſeſſionis in menſe non reſeruato ibid.

Item poteſt data opera reſignare primum antè adeptionem ſecundi ab ordinario ibid.

Contrarium decidit Rota ibid.

Primam opinionem tuetur aucthor ibid.

Regula 3. & motus Pauli V. non intrant in hoc caſu, & quando procedant ibid.

Regula 3. Cancellariæ conſiderat ſolum fraudem reſeruationis pag. 255. num. 60.

Et intelligi debet de reſeruationi generali ibid.

Regula 4. olim 3. Cancellariæ reſeruat perpetuò, & in omni caſu, & tempore primas dignitates etiam in Collegiata, quatenus illarum valor excedat decem florenos auri pag. 405. num. 1.

Regula 4. olim 3. Cancellariæ non intrat ſi Papa perpetuò ius eligendi, vel præſentandi ad primam dignitatem concedat Capitulo pag. 405. num. 1. & 3.

Epiſcopus procedens vti executor Papæ in ere-

ctione

ctione beneficij, etiamſi habeat facultatem omnia, & ſingula faciendi prout ſibi videbitur, non poteſt ſibi reſeruare ius conferendi ad excluſionem reſeruationis regulę 4., niſi de hac ſpecialis mentio fiat in commiſſione pag. 419. num. 32. & 33.

Narratiuę factæ, ab anteceſſoribus ſufficiunt ad probationem valoris requiſitam à regula 4. Cancellariæ pag. 418. num. 30.

Regula 8. hodie 9. Cancellariæ non eſt perpetua ſed reſtricta ad octo menſes anni pag. 405 num. 2.

Impedit in certis menſibus, non autem perpetuò excludit ius præſentandi ibid.

Eſt compatibilis cum facultate præſentandi toties quoties caſus vacationis euenerit, nec per iſtam dicitur illi derogatum, quià intelligitur nullo ſuperueniente impedimẽto ibid

Regula 8. hodie 9. reſeruat etiam beneficia electiua, & derogat indultis in contrarium pag. 406. num. 6.

Derogat contrariis priuilegijs etiam in limine erectionis conceſſis per Papam ibid.

Priuilegium Apoſtolicum ex cauſa fundationis beneficii legem continens reſeruationum excluſiuam non cadit ſub regula 8. hodie 9 cancellariæ pag. 407. num. 8.

Regula 8. dodie 9. cancellarię ſine neceſſitate aperitionis oris derogat de per ſe priuilegijs in contrarium non obſtantibus derogatoriis derogatoriarum pag. 367. num. 29.

Et tollit clauſulam ſublata ibid.

Iuſpatronatus poteſt cadere ſub reſeruatione regulæ 8. licet non cadat ſub reſeruatione concilij pag. 367. num. 32.

Priuilegium Iuriſpatronatus conceſſum ex męra gratia cadit ſub regula 8. hodie 9. cancellarię pag. 359. num. 4.

Et conferri poteſt ab ordinario habente indultum conferendi beneficia reſeruata ibid.

Contra reſeruationem regulæ 8. non ſuffragatur vltimus ſtatus ad concedendam manutentionem Patrono ex priuilegio, niſi probet illud fuiſſe conceſſum ex cauſa oneroſa præpõderante pag. 453. num. 16.

Auctor regulę 8. fuit Nicolaus V. p. 409. n. 13.

Vide tamen quid de hoc pag. 418. num. 30. pag. 425. num. 51.

Declara vt illam in ſcriptis redegerit, ſed iam anteà vigeret illa, & aliæ regulæ pag. 409. num. 13. pag. 425. num. 51.

Fundationes etiam antè Nicolaum V. poſſunt cenſeri excluſiuæ reſeruationis menſium pag. 409. num. 13.

Ius præſentandi quandocumque, & quotieſcumque caſus vacationis euenerit non excludit regulam 8. pag. 410. num. 15.

Limita ſi ageretur de fundatione facta in Hiſpania ibid.

Regula 8. cancellarię eſt recepta in regno Portugalliæ pag. 410. num. 14.

Regula 8. hodie 9. Cancellariæ poſt generalem diſpoſitionem excipit Cardinales p. 238. n. 7.

Regula 8. reſeruationum poteſt tacitè excludi per verba æquipollentia excluſioni expreſſę & in coniecturis pag. 416. num. 27.

Regula 8. non inducit reſeruationem contra voluntatem fundatoris, quandò beneficium fundatum fuit ex bonis prophanis pag. 424. num. 49. & ſeqq.

Priuilegium Iuriſpatronatus quando eſt ex augumento prępondérante vel ęquali antiquæ doti non ſubiacet reſeruationi regulę 8. hodie 9. cancellariæ pag. 478. num. 14.

Regula 15. cancellarię irritat qualcumque facultates, & litteras quibuſcũque perſonis conceſſas diſponendi de beneficijs reſeruatis ad eorũ collationem, electionem, & quamuis aliam diſpoſitionem ſpectantibus cum decreto irritanti pag. 406. num. 6. pag. 421. num. 31.

Loquitur ſolum de beneficijs reſeruatis, & ideò non intrat in conceſſione facta antè erectionem, & in limine erectionis effectuatam, quià talia beneficia nunquàm fuerunt reſeruata pag. 406. num. 6.

Ad ſatiſfaciendum Regulæ 44. cancellariæ tantum requiritur conſenſus formalis reſignantis pag. 130. num. 36.

Regula 70. Cancellariæ mandat Cardinales non compræhendi in regulis edendis niſi fiat de illis ſpecifica mentio pag. 238. num. 5. pag. 249. num. 36.

Adiecta regula Papa deleuit verbum ęditis pag. 238. num. 5. pag. 249. num. 36.

Vide plura in verbo reſeruatio.

R E G V L A R E

Regulares eo ipſo quod deputantur ab eorum Superioribus ad excipiendas confeſſiones ſæcularium, & ab Epiſcopo approbantur poſſunt indiſtinctè audire confeſſiones cuiuslibet fidelis ex priuilegijs Apoſtolicis, pag. 447. num. 16.

Amplia etiam inuito Epiſcopo ibid.

Ordinarius Monaſterii, ſeù conuentus regularis nemo poteſt vocari niſi eius proprius, & particularis Prælatus pag. 349. num. 24.

In Eccleſiis locorum regularium ſi exerceatur cura Animarum perſonarum ſęcularium Epiſcopus non habet iuriſdictionem ordinariam, niſi quoad ea quæ dictam curã, & Sacramentorum adminiſtrationem concernunt ibid.

In alijs verò actibus, & in cæteris Eccleſijs regularium non curatis nullam iuriſdictionem habet quam Ordinariam ibid.

Superiori etiam regulari aſſerenti ſe aliquid feciſſe ex iuſta cauſa non creditur, pag. 355. num. 15.

Etiam ſuperiores Regulares ſunt homines ſicut alij, & obnoxij priuatis paſſionibus ibid.

Monaſterium habens ius conferendi Hoſpitale ſæculare non poteſt illi pręficere perſonam regularem pag. 374. num. 1.

Hoſpitale ſęculare licet poſſit gubernari per laicos, & fæminas, non tamen infertur quod po-

poſſit per regulares pag. 374. num. 3.
Monacho, & religioſo indiſtinctè prohibetur extra ſuum Monaſterium manere, & diuagari pag. 274. num. 2.
Et procedit prohibitio non ſolùm quando intitulatur extra Monaſterium ad beneficia ſæcularia, ſed etiàm ſi obtineat aliquod Hoſpitale ad ſolum regimen, & adminiſtrationem ibid.
Hoſpitale eſſe ſæculare vel regulare quomodò probetur pag. 375. num. 4.
Probato per impetrantem primæuo ſtatu ſęcularitatis Hoſpitalis, reus tenetur probare ſtatum regularitatis poſteriorem cum in hac exceptione ſit actor pag. 375. num. 6.
Ad inducendam mutationem primæui ſtatus ſęcularitatis Hòſpitalis in regularem non ſufficit quadragenaria, niſi ſimul concurrant bonafides, poteſtas, & voluntas Superioris, pag. 375. num. 8.
Prior regularis non habet poteſtatem mutandi ſtatum ſecularem hoſpitalis, pag. 375. n. 9.
Solus Papa poteſt immutare ſtatum ſęcularem hoſpitalis pag. 376. num. 10.
Legatus non habet facultatē diſpenſandi vt regularis præficiatur hoſpitali ſæculari p. 376. n. 11.
Nec poteſt immutare ſtatum ſæcularem hoſpitalis in regularem pag. 376. num. 12.
Deputationes regularium in hoſpitali ſæculari non iuuant ab immutandum illius ſtatum ſęcularem, niſi ſint factæ animo imprimendi nouum ſtatum pag 376. num. 13.
Deputati ſi fuerunt regulares ad gubernium hoſpitalis ad vitam, & ſic vt ſæculariter, non vt amouibiliter ad nutum, excluditur animus mutandi illius ſtatum pag. 376. num. 14.
Concordia inita aucthoritate priuata non poteſt imprimere nouum ſtatum regularitatis hoſpitali ſæculari pag. 377. num. 15.
Vide etiam Abbas. Hoſpitale Monaſterium religio ſtatus.
Exemptio Eccleſiæ Regulares à cenſu ratione ſubiectionis debito Epiſcopis eſt expreſſa, & litteralis exemptio a Cathedratico, ibid.
Concilium Bracharenſe diſponit vt regulares ſint exempti a cathedratico, ibid.
Pro fundationibus conuentui requiritur conſenſus regularium circumadiacentium in diſtrictu quatuor milliarum pag. 7. num. 1. S.
Et ſi dicti regulares diſſentiant requiritur quod conſtet nouam fundationem eis non obeſſe vna cum beneplacito Apoſtolico ibid.
In fundationibus Conuentuum extra Italiam non requiritur dictū beneplacitum p. 7. n 2. S.
Regulares de iure ſunt exempti à Cathedratico pag. num. 6. S.
Ordinarius ad conſētiendum fundationi Conuentus potuit moueri ex notitijs extraiudicialibus abſque neceſſitate citandi Regulares circumuicinos, aut requirendi eorum conſenſum pag. 7. num. 4. S.
Subſtantia requiſitorum ad fundationem Conuentus tota conſiſtit in conſenſu Populi, quodque non concurrat præiudicium tertij, sèu aliorum Regularium, qui in diſtrictu quatuor milliarium exiſtunt pag. 7. num. 7. S.
Conuentum fundari poſſe etiam diſſentientibus alijs Regularibus eiuſdem loci, quandò iſtorum Conuentus habent numerum exceſſiuum Religioſorum tenet Cardinalis Deluca ſed aucthor non probat pag. 8. num. 8. S.
Vide etiàm Conuentus Fundatio
Simoniacum eſt nolle Capitulum concederè ius aſſociandi mortuos, quod habent Regulares, niſi ſuis Clericis ſoluatur emolumentum pro aſſociatione prætenſum pag. 44. num. 3. S.
Non eſt in facultate Hæredum omittere proprium defuncti Parochum in aſſociatione Cadaueris, etiamſi defunctus iuſſerit acerſite tantum Regulares pag. 45. num. 6. S.
Conſuetudine quadragenaria poteſt introduci vt in aſſociatione funerum euocetur Clerus Parochiæ vnà cum Regularibus pag. 47. num 14. S.
Conſuetudo, ſeu Conſtitutio quod in funeribus maior Cereus detur Canonicis, & minor Regularibus, eſt ſeruanda pag. 47. n. 16 S.
Clerus ſæcularis dignior eſt Clero Regulari pag. 47. num. 17. S.
Præſertim vbi agitur de Capitulo Cathedralis cui in honorificètiis cedere debēt Regulares vti facienti vnū Corpus cum Epiſcopo. ibid.
Parochi prætendere non poſſunt maiorem Elæemoſinam quando Cadauera tumulantur in Eccleſijs Regularium pag. 47. num. 18. S.
Poſſunt tamen pretendere candelam maiorem & horeficentiorem ratione prærogatiuæ ibid.
Conſtitutio Synodalis fundata in præexiſtenti Cōſuetudine ſoluendi Parocho eleemoſinam duplicatam pro tumulatione cadauerum extrà propriam Parochiam non valet ſi ſit in odium particularis perſonę, puta quando eligitur ſepultura in Eccleſiis Regularium, ſecùs ſi vniuerſalitèr diſponat quotiès ſepeliri contingat extrà Parochiam pag. 48. num. 22. S.
Contrarium, vt non valeat, etiamſi vniuerſaliter diſponat pag. 49. num. 23. S.
In omnibus Ordinibus Regularibus electiones, & Inſtutiones Superiorum ſunt dirigendæ ſecundùm propria Inſtituta, & Ordinationes pag. 4. num. 5. V.
Obſeruantia vigens in aliquo Ordine Regulari ſeruanda eſt tanquam lex pag. 11. n. 10. V.
Capitula generalia Regularium vndè eorum antiquitatem deſumant pag. 13. num 12. V.
Pręlatum Regularium ex diuerſa Religione & habitu eligere olim non erat prohibitum, imò in multis Monaſteris conſuetum, ſecus hodie pag. 22. num. 24. V.
Conſuetudo valet derogare iuri circà electionem Prelatorum Regularium p. 23. n. 25. V.
Quare magis expediat Pręlatos inferiores regularium locales eligi per capitulum generale vel Prouinciale, quàm per religioſos cuiuſque domus pag. 29. num. 33; & ſeqq. V.
Hodiè ferè omnes Ordines regulares ſunt exēpti a iuriſdictione Ordinarij, & recepti ſub protectione ſedis Apoſtolicæ pag. 22. n. 24. V.
Vide etiam regula religio

R E L A T I O

Prouiſo per Summum Pontificem in forma dignum, & reprobato ab examinatoribus Synodalibus, ab iſtorum reprobatione, & mala relatione datur appellatio, ſeù recurſus, & nouum examen, conceditur pag. 259. num. 3. pag. 274. num. 49.

Reprobato datur appellatio quando conſtat de grauamine, & mala relatione examinatorum pag. 260. num. 5.

Si reprobatus fuerat anteà ad beneficia curata approbatus, relatio examinatorum redditur totalitèr ſuſpecta, & datur appellatio, pag. 260 num. 5. pag. 274. num. 50.

Vide Examen.

Enunciatiua antiquiſſima probat etiam ſine relato, pag. 120. num. 23. S.

R E L A X A T I O

Prouincia dici nequit relaxata quæ etiam in vno Conuentu habet plures homines dignos, pag. 353. num. 4.

Relaxatio Prouinciȩ non eſt cauſa ſufficiens ad annullandam electionem, niſi etiam probetur electum eſſe omninò inhabilem ad illam reformandam pag. 353. num. 6.

R E L I C T V M

Omnia relicta Fratribus Minoribus ſunt in abſoluto dominio, & proprietate Sedis Apoſtolicæ pag. 21. num. 31.

Et Papa poteſt quandocumque illa eiſdem tollere, & alijs applicare pag. 22. num. 31.

Relictum Fratribus minoribus pro celebratione Miſſarum non debetur niſi conditionalitèr pag. 22. num. 32.

Relictum fratribus intuitu cappellæ de iurepatronatus exiſtentis in eorum Eccleſia dicitur cauſatiuè relictum, & ſi ab ea recedant non ipſis debetur, ſed alijs in dicta Eccleſia ſubrogatis, ibid.

Relictum a teſtatore vt eleemoſynæ Miſſarum conuertantur in vſum Fratrum Minorum, & ad eorum alimoniam, dicitur relictum modo illicito pag. 23. num. 35.

Sed ſi voluit dictas eleemoſynas applicari ad fabricam, luminaria, Sacriſtiam, & alios vſus quam ipſorum fratrum dicitur relictum modo licito, ibid.

Si reliquit ſimplicitèr non declarando ad quos vſus, cenſetur reliquiſſe ad alios vſus quam ipſorum Fratrum ibid

Dubitat de hoc authhor ibid.

Vide Fratres Minores.

RELIGIO RELIGIOSI

Nouitius ſi non profiteatur, & ad ſęculum reuertatur non recuperat beneficia renunciata intuitu ingreſſus in religionem pag. 139. n. 2

Contrarium pag. 142. num. 12 & ſeqq. pag. 155 num. 46. pag. 159. num. 57.

Reſignatio facta ab ingreſſuro religionem ſuſpenditur vſque ad ſecutam profeſſionem, ſi reſignans intendit in hoc ſe conformare concilio, quamuis aliundè habeat cum quo viuat pag. 145 num. 21.

Non eſt præſumendum Ingreſſurum religionem voluiſſe reſignare beneficium quod ſolum habebat in bonis, etiam quando profeſſionem non emitteret ibid.

Suſpenſio reſignationis factę per ingreſſurum religionem vſque ad tempus emiſſę profeſſionis habet locum non ſolum in beneficio patrimoniali, ſeù ad cuius titulum fuit promotus, ſed etiam in alijs ibid.

Conſtitutio concilij ſeſſ. 25. cap. 16. de Regul. non habet locum in renunciationibus quæ fiunt per Nouitium ante habitus ſusceptionem, etiamſi renunciatio expreſſe fieret intuitu religionis, pag. 146. num. 25. p. 157. n. 51

Reſignatio beneficij facta intuitu, & contemplatione ingreſſus in Religionem habet tacitam conditionem de iure quatenus ſuſceptum Religionis propoſitum ſolemni profeſſione confirmetur pag. 150. num. 22.

Et profeſſione non emiſſa euaneſcit ipſo iure reſignatio, & reſignans reintegratur ad poſſeſſionem beneficij reſignati pag. 150 num. 32 pag. 152. num. 37. & 39. pag. 160 num. 60.

Renuncians intuitu religionis ingrediendæ quamuis habitu nondùm ſuſcepto tenètur ſeruare ſolemnitàtes Conciliares pag. 152. n. 40

Et quod reſignare voluerit intuitu religionis, ex quibus inducatur pag. 150 num. 34. pag. 151. num. 37. pag. 158. num. 55

Contrarium quod non reneatur ſeruare ſolemnitates eſt verius, & ſequitur Rota. pag. 153 num. 40. & 41.

Et de ratione pag. 153. num. 41.

Limitatur hoc contrarium in eo qui prçuio admiſſionis, & acceptationis decreto iàm degit in Cænobio, & raſo capite in formam Coronę Monaſticæ Inſtituti Religióſi tenacem propoſitum oſtendit pag. 153. num. 42. pag. 159 num. 59.

Quia ille non vti ſæcularis ſed potius vt verè Nouitius dijudicatur ibid.

Abraſio Capillorum denotat quem ereptum ſæculo in familiam Dei iàm tranſiſſe. ibid.

Raſio capitis eſt temporalium omnio depoſitio ibid.

Raſio capiris eſt abdicatio omnium temporalium, & ſignum religionis pag. 147. num. 25.

Renunciationem eſſe factam contemplatione ingreſſus in religionem ſat eſt quod deſumatur ex circumſtantijs, nec eſt neceſſe quod habeatur expreſſa mentio dicti ingreſſus pag. 154. num. 44. pag. 158. num. 55. pag 160. num. 61. & ſeqq.

Vide Renunciatio. Reſignatio.

Marchiones de Cannite totius religionis minorum patronatum obtinuerunt, aſſignata col-

lecta pro capitulis generalibus in Italia pag. 48. num. 92. & ſeqq.
Conuentum fundari poſſe etiam diſſentientibus aliis regularibus eiuſdem loci, quando iſtorum conuentus habet numerum exceſſiuum religioſorum, tenet Cardinalis de luca, ſed aucthor non probat pag. 8. num. 8. S.
Exceſſiuitas numeri religioſorum conſiderari debet iuxtà neceſſitatem populi in ſpiritualibus ibid.
Stuprator de iure non poteſt ingredi religionem ſi tenetur ſtupratam ducere pag. 91. n. 59. S.
Maximè pendente lite ſupèr validitate Matrimonii per metum contracti cum ſtuprata ibid.
Secùs quandò non tenetur ducere, ſed ad dotem tantum ibid.
Iuriſdictio Generalis, & aliorum Prælatorum inferiorum in religionibus procedit a capitulo generali illam habente immediatè ab Eccleſia, & a ſummo Pontifice p. 20. n. 22. V.
Capitulum generale habet iuriſdictionẽ ordinariam, & Vniuerſalem in totam religionem pag. 21. num. 23. V.
Prelatum regularium ex diuerſa religione, & habitu eligere olim non erat prohibitum, immò in multis Monaſteriis couſuetum, ſecùs hodiè pag. 22. num. 24 V.
Diſtinctio locorum vèl Prouinciarum eiuſdem religionis eſt prorſus accidentalis pag. 23. num. 24. V.
In Ordine carthuſiẽſi uſque ab initio omnes domus fuerunt ſub Imperio vnius capitis vniuerſam religionem gubernantis p. 23. n. 25. V
Et capitulum generale congregari cępit ordinem moderando abſque Epiſcoporum interuentu, & nulla ab eis exercita iuriſdictione ibid.
Quare magis expediat Prælatos inferiores regularium locales eligi per capitulum generale, vel Prouinciale, quàm per religioſos cuiuſque domus pag. 29. num. 33. & ſeqq. V.
Tota Monacorum religio obedientia eſt, & ſine obedientia Monachus nihil eſt p. 31. n. 24. V.
Vide etiàm Regulares.

R E M I S S I O

Simplex remiſsio iuris præſentandi non inducit renunciationem vniuerſi iuriſpatronatus pag. 102. num. 79.
In materia ſtricta renunciationis & remiſsiònis proprij iurisactus particularis trahi nõ poteſt in conſequentiam vniuerſalem p. 101. n. 75.
Fundans Collegialem, ſeù Conuentualem Eccleſiam abſque reſeruatione iuriſpræſentandi, cenſetur illud remiſiſſe non tamen alia iura honorifica pag. 102. num. 79.
Vide Renunciatio.
VerumTeſtes adhibiti confidentialitèr in apocha matrimoniali, non obſtante mutua Partium obligationis remiſsione, teneantur vigore decreti in denunciationibus appoſiti reuelare occultam promiſsionem futurarum Nuptiarum pag. 101. num. 92. & ſeqq. S.
Remiſsio, & condonatio obligationis ſoluendi penſionem differt a ceſſione commoditatis eiuſdem pag. 231. num. 14. & 15
Remiſſio obligationis ſoluendi penſionem poteſt fieri in totum vel in parte ſimpliciter vel ad tempus abſque aucthoritate ſuperioris ibid
Declara dummodo fiat gratis, ſecus mediante pecunia, ibid.
Vide etiam Penſio.

R E M I S S O R I A

Data releuantia articulorum, & iurium compulſandorum non denegatur remiſsoria, & compulſoria in qualibet inſtantia etiam in gradu reſtitutionis in integrum p 173. n. 31.
Amplia etiamſi alij Teſtes in alia inſtantia fuerint examinati, quando ex nouis articulis reſultare poſſunt circumſtantiæ particulares ſuper quibus primi teſtes non fuerunt examinati pag. 174. num. 31.
Maximè ſi conſtet de exiſtentia nouorum iurium compulſandorum, quià debet concedi ſpecialis compulſoria ibid.
Rota tamen concedit nouã remiſsoriã cũ clauſulã cũ retardatione vel ſine arbitrio Rotę ibid.
Remiſsoria ad probandam immemorabilem denegatur quando non datur fumus, pag. 254. num. 57.

R E N V N C I A T I O

Iuſpatronatus etiamſi pro tertia tantum parte ſit laicale, & pro aliis duabus Eccleſiaſticum admittitur in Dataria renunciatio ad fauorem accedente conſenſu ſolius Patroni laici pag. 74. num. 2.
Fęminæ capaces ſuccedendi in iurèpatronatus ſi renunciarunt èxpreſsè hęreditati primi acquirentis, & vltimi poſséſsoris cenſentur excluſę pag. 79. num. 5. & 6.
Filia vltimi poſſeſsoris ſi eiuſdem hæreditati renunciauit cenſetur etiam hæreditati primi acquirentis renunciaſsè, & non ſuccedit in iurepatronàtus pag. 79. num. 7.
Renunciatio reſtricta ad prętenſiones in bonis fraternis non includit Iuſpatronatus ibid.
Soror renuncians hæreditati fraternę non cenſetur renunciaſſe hęreditati primi acquirentis pag. 80. num. 8.
Agnati tranſuerſales nunquam excluduntur ex defectu qualitatis hæreditarię, niſi expreſsè renunciauerint hæreditati vtriusque ſcilicet primi, & vltimi pag. 80. num. 9.
Habitus ſeù potentia ad hæreditatem non tollitur, niſi per renunciationem hæreditatis pag. 81. num. 11.
Renunciatio hæreditatis indirectè operatur renunciationem Iuriſpatronatus, quatenus reſidet in habente qualitatem denominatiuam, quæ per dictam renunciationẽ aufertur ibid.
In Eccleſia non Collegiata neque Conuentuali legis miniſterio intelligitur reſeruatum, ius præſentandi & non cenſetur remiſſum niſi ex

Pre

preſsè renuncietur vèl per actum tacitum neceſſariò concludentem pag. 100. num. 74.

Ex ſimplici tolerantia fundatoris quod Eccleſia pro prima vice liberè ab Ordinario prouideatur non inducitur renunciatio iurisſpatronatus expreſſa, nec tacita pag. 101. num. 75.

In materia ſtricta renunciationis, & remiſſionis proprij iuris, actus particularis trahi non poteſt in conſequentiam vniuerſalem ibid.

Ius præſentandi à fundatione quæſitum non cenſetur remiſſum niſi conſtet expreſsè de clara voluntate renunciandi pag. 102. num. 78.

Sufficit renunciatio etiam tacita, ſed debet æquipollere expreſſæ, ac deſumi ex coniecturis quę eam inferant perneceſſe ibid.

Simplex remiſſio iuris pręſentandi non inducit renunciationem vniuerſi iurisſpatronatus pag. 102, num. 79.

Renunciatio indefinitè & generalitèr facta omnia complectitur pag. 104. num. 85.

Præſertim ſi renuncians potuit excipere, & non excepit ibid.

Verba generalia, & indefinita in renunciatione ſaltem ex benigna interpretatione ſemper æquippollent Vniuerſalibus pag. 106. n. 94.

Inspatronatus an tranſierit necnè cum Vniuerſitate bonorum in renunciatione, obſeruantia non parum attenditur pag. 106. num. 96.

Obſeruantia dat intelligere quid partes in renunciatione compręhendere voluerint pag. 104. num. 88.

Et renunciatio debet intelligi eo modo quo fuit à partibus declarata, & obſeruata, licet contrarius intellectus videretur de iure verior ibid.

Maximè quando interprætatio eſt fauorabilis, quia per eam fit reditus ad ius commune, & beneficium eximitur à vinculo ſeruitutis. pag. 105. num. 89.

Patronus non reclamando nec præſentando in tempore cenſetur conſentire liberæ collationis, vel præſentationi alteri factæ, & iuri ſuo pro illa vice renunciare pag. 107. num. 99.

Ideò non attenditur pręiudicium Patroni à Spretu reſultans ibid.

Soror renuncians fauore fratris omnibus prætenſionibus tam pro dote materna, quam pro omni alia cauſa, non dicitur renunciaſſe potentię, & habituali iuri ſucceſſionis, nec per eam ſtare quominus ſuccedat primo acquirenti pag. 286. num. 30, & 32.

Nouitius ſi non profiteatur, & ad ſæculum reuertatur, non recuperat beneficia renunciata intuitu ingreſſus in religionem pag. 139. n. 2

Contrarium pag. 142. num. 12 & ſeqq. pag. 155 num. 46. pag. 159. num. 57.

Ex diſpoſitione Concilii ſeſſ. 25. cap. 16. de Regular. nulla renunciatio Nouitii valet niſi fiat cum certis ſolemnitatibus, & cum conditione quod effectum non ſortiatur niſi ſecuta profeſſione pag. 140 num. 3.

Solemnitates à Concilio requiſitæ in renunciatione per nouitium facienda non habent locũ in reſignatione beneficiorum p. 140. num. 4. & seqq.

Inter renunciationem bonorum, & reſignationẽ beneficii adeſt diſpàritas rationis, & qualis pag. 141 num. 7.

Diſpoſitio Concilii ſeſſ. 25 cap. 16. de Regular. loquitur indiſtinctè, & generàliter non diſtinguendo inter renunciationem bonorum, vel beneficiorum p. 143. n. 14 pag. 159. num. 57

Renunciatio beneficii eſt amiſſio magni iuris ob quam impeditur libertas egredi volentium dè religione pag. 143 num 14. pag. 155. num. 47. pag. 159. num. 58.

Renunciatio beneficij eiusque collatio non debet ſtare in pendenti pag. 143. num. 16.

Poteſt tamen eſſe reſolubilis propter aliquam conditionem ex iuris pręſcripto ſubintellectam pag. 144. num. 17.

Nullitas renunciationis ob non ſeruatas ſolemnitates Concilij ſeſſ. 25. cap. 16. de Regular. locum habet etiamſi Nouitius poſtèà fuerit profeſſus pag, 145. num. 20.

Et beneficium ex capite dictæ nullitatis poſſet impetrari contrà Reſignatarium à Dataria tanquam vacans per profeſſionem ibid.

Conſtitutio Concilij ſeſſ. 25. cap. 16. de regular. non habet locum in renunciationibus quę fiunt per Nouitium ante habitus ſuſceptionem pag. 146. num. 23. pag. 157. n. 51.

Amplia etiamſi renunciatio expreſsè fieret intuitu religionis ibid.

Declara procederè concluſionem quoad ſolemnitates ſtatutas à Concilio, nempe quod renunciatio fiat per duos menſes ante profeſſionem proximos, & de licentia Ordinarij quià iſtę ſeruari non debent à donante vel renunciante antè ſuſceptum habitum, ſecus verò circà ſuſpenſionem effectus vſque ad tempus miſſe profeſſionis, quià in hoc adhùc ſeruanda eſt diſpoſitio Concilij pag. 146. num. 24. pag. 154. num. 45.

Admiſſus ad ingreſſum Religionis, & ad Nouitiatum, & ingreſſus mònaſterium, raſu caput corona Monaſtica renuncians vel alitèr diſponens de ſuis bonis per mediam horam antè ſuſceptum actualiter habitum nouitiorũ tenetur ſeruare ſolemnitates Concilii ſeſs. 25. cap. 16. de Regulat pag. 147. num. 25. pag. 157. num. 58.

Renuncians proptèr ingreſſum in religionem, & abiens non facta profeſſione recuperat omnia, etiam beneficia reſignata, pag, 149. num. 28. pag. 154. num. 44. pag. 155 n. 46.

Amplia etiamſi adeſſet pactum contrarium, & expræſſa renunciatio huius fauoris pag. 149. num. 30. pag 156. num. 49.

Declara hanc ampliationem procedere, ſi renuncians non habet aliundè vndè viuere poſſit, vt quando habet, & adeſt pactum, auctor p. 149. n. 31.

Se-

Secluſo pacto, etiamſi aliundè habeat vndè viuere poſsit, recuperat procul dubio ibid.

Renuncians intuitu Religionis ingrediendæ, quamuis habitu nondum ſuſcepto tenetur ſeruare ſolemnitates Conciliares pag. 152. n. 40.

Contrarium pag. 153. num. 40. & 41.

Prælatus iniuſus à Populo, licèt iniuſtè, & ab eo ferocitèr exturbatus non debet mitti ad reſidentiam, ſed poteſt, ac debet cogi renunciare dato ſibi bono cambio, alibi, ad euitanda ſcandala pag. 477. num. 18. & ſeqq.

Præpoſitus non poteſt, renunciare vnioni factę prepoſiturę in præiudicium Eccleſiæ & ſucceſsorum pag. 111. num. 25. S.

Vide etiam Iuſpatronatus Religio. Reſignatio.

Electio facienda per renunciationem, ab eo fieri debet in cuius manibus facta fuit renunciatio, niſi aliter in caſu particulari ſtatuta ſpecialiter decernant pag. 16. num. 18. V.

Nemo præſumitur iuri ſuo imprudentèr renunciare pag. 111. num. 25. S.

R E P A R A T I O

Extincta Collegiata, vel etiam deſtructa Eccleſia ex Hoſtium irruptione, & ſimili cauſa accidentali dicitur ſemper adeſse ſpes reparationis pag. 197. num. 26.

Et Canonicatus eiuſdem iudicantur vti requirentes reſidentiam actualem, non habitualem tantum, & vti incompatibiles cum alio beneficio reſidentiali pag. 179 num. 19. pag. 184. num. 34.

Contrarium pag. 183. num. 30.

Declara procedere vbi adeſt ſpes probabilis & proxima reparationis, secùs ſi ſpes ſit tantum remota pag. 179. num. 19.

Ex ſimplici rèparatione, de iure non acquiritur iuſpatronatus pag 360. num 7.

Priuilegium Iuriſpatronatus ſi ſit conceſſum cum derogatione concordiæ ex cauſa reparationis debet reparatio concludenter probari pag 360. num. 6.

Et non ſufficit hoc caſu aſsertio Pontificis concedentis in motu proprio ibid.

Et reparatio hoc caſu intelligenda eſt de totali reędificatione non de ſimplici reparatione pag. 360. num. 7.

Onus reparationis Eccleſiæ ſpectat ad Rectorem habentem curam habitualem pag. 52. num. 38. S.

Item onus reſtaurationis domus ipſius Vicarij & onus procurationis ibid.

R E P E T I T I O

Solutum pro diſpenſatione Matrimonii non reſtituitur ſi matrimonium non ſequatur pag. 3. 4. num. 24.

Compouenda ſoluta pro Coadiutoria non reſtituitur ſi coadiutor pręmoriatur p. 333. n. 22.

Commune ſeruitium ſolutum pro gratia coadiutoriæ non eſt, reſtituendum ob præceſſum coadiutoris pag. 331. num. 20. & ſeqq.

Solutum ex duabus cauſa ęquè principalibus, & finalibus repeti non poteſt ex defectu vnius tantum ex dictis cauſis pag. 331. num. 10.

Reliqua Vide in Verbis Indębitum condictio.

R E P R O B A T I O

Patronis laicis competit ius variandi, & ſi primus præſentatus reprobetur poſſunt alium pręſentare pag. 97. num 62.

Declara dummodo varient intrà quadrimeſtre tempus ſi eo elapſo, etiamſi non idoneum bona fide præſentaſſent ibid.

Deciſio 91. coram Priolo adducta pro contraria ſententia declaratur pag. 98. num. 63.

Reprobato ab examinatoribus Synodalibus datur appellatio de iure pag. 256. num. 2. pag. 274 num. 49.

Amplia etiamſi non conſtet de grauamine pag. 260. num. 50.

Vide Examen.

R E P V D I A T I O

In Iurepatronatus gentilitio vocati ſuccedunt etiamſi repudiauerint hęreditatem, pag. 79. num. 5 pag. 85. num 25.

Agnatus tranſuerſalis ſufficit quod ſit hæres vltimi etiam in potentia, (puta ſi iſte alium inſtituiſset) vel è contra quod repudiata hęreditate vltimi remaneat hæres primi pariter in potentia, vt habeat qualitatem hæreditariam requiſitam ad ſuccedendum tam in feudo, quam in iurepatronatus mixtis p 80. n. 9.

Nomen hæredis in feudo mixto ad hoc tantum inuentum eſt, ne poſset agnatus repudiata Vaſalli hęreditate feudum retinere p. 82 n. 16.

Vide Renunciatio.

R E Q V I S I T V M

Fundato conuentu præuia licentia Ordinarij, non ſpectat ad religioſos qui fundarunt probare requiſita interueniſse, ſed ad partem contradicentem probare negatiuam, pag. 7. num. 4. S.

Conſtitutiones Apoſtolicæ reponunt in iudicio ordinaris admittere fundationes conuentuum præuiis neceſſariis requiſitis ibid.

Requiſita neceſſaria præceſſiſſe pręſumuntur poſtquàm ordinarius conſenſit, & fundatio eſt facta etiamſi de illis non conſtet ex actis. ibid.

Subſtantia requiſitorum ad fundationem Conuentus tota conſiſtit in conſenſu Populi, quod què non concurrat præiudicium tertij, ſeù aliorum Regularium, qui in diſtrictu quatuor milliorum exiſtunt pag. 7. num. 7. S.

Vide Conuentus.

R E S

Omnis res per quaſcumque cauſas naſcitur, per eaſdem diſſoluitur pag. 3. num. 4. V.

Exempla reddunt rem indubiam pag. 9. n. 6. V.

In

In electione, & in cęteris omnibus non conſideratur quia ſit ille qui rem expediat, ſed cuius auctoritate expediat pag. 11. num. 9 V.

R E S C R I P T V M

Violentus Spoliator rei alienę non eſt conſouendus in ſpolio ex reſcripto Principis pag. 42. num. 7. S.
Declara procedere vbi agitur de præiudicio tertij, ſecùs ſi de præiudicio ſolius Principis concedentis ibid.
Vide Spolium
Reſcriptum tranſactionis derogatorium non valet pag. 362. num. 14.
Limita reſpectu Papę derogantis conuentioni initæ inter perſonas Eccleſiaſticas ſuper Iuribus Eccleſiarum ibid.
Sublimita ſi eſſet conuentio ſupèr iure priuato, quià deſtrui non poteſt ſine cauſa ibid.
De iure, eſt vt ſeruetur reſcriptum Principis, pag. 265. num. 25.
In litteris gratiæ attenditur data non pręſentatio ſupplicationis, ſecus in reſcriptis pęnitentialibus, pag. 124. num. 18.
Reſcriptum Principis derogatorium tranſactionis vel non valet omnino vel validum remanet tantum ex gratia pag. 361. num 10 & 13.
Vide Tranſactio.
Reſcripta in caſu particulari non trahuntur in exemplum, pag. 484. num. 5.
Per reſcriptum ſubreptitium non datur iuriſdictio. pag. 396. num. 53.

R E S E R V A T I O

Clauſula dummodò collatio ad nos hac vice pertineat apponitur in prouiſionibus vti de reſeruato, pag. 320. num. 41.
Clauſula dummodò collatio ad nos hac vice pertineat denotat voluntatē Papæ non conferendi ceſſante reſeruatione. ibid.
Deciſiones 499. & 515. pàrtis 4. rec. declarantur ibid.
Scientia, & patientia Datariæ ad obſeruantiam requiſita præſumitur ſi collatio Datarię in menſe reſeruato non habuit effectum in concurſu cum prouiſo ab Ordinario p. 322. n. 51
Beneficia Eccleſiæ receptitiæ quæ verè non vacant non cadunt ſub regula reſeruatoria menſium, pag. 322. num. 51.
Nec ſub qualibet alia generali reſeruatione Apoſtolica ibid.
Prouiſiones Ordinarii in menſe reſeruato conſtituunt obſeruantiam Eccleſiæ receptitię, pag. 323. num. 53.
Prouiſiones Ordinarij tāquàm de vacanti, & per verbum conferimus ſi factæ fuiſſent in menſe reſeruato, obſeruantia non attenditur ad iudicandum Eccleſiam eſſe receptitiam, nec numeratam. ibid.
Diſtingue, vt ibid. num. 54. & ſeqq.
Iuspatronatus mixtum cenſetur laicale ad effectum vt non cadat ſub reſeruationibus, pag. 57. num. 4.
Iuſpatronatus reſeruatum pro deſcendentibus maſculis, & deficiente linea maſculinea pro fœminis, per mortem vltimi maſculi non tranſit ad eius hęredes, ſed ad fęminam ſuperſtitem in reſeruatione contemplatam pag. 84. num. 20
Iuſpatronatus reſeruatum alicui, & eius deſcendentibus in infinitum abſque vlla mentione agnationis vel familię intelligitur de filijs uti hæredibus, & eſt hæreditarium pag. 84. n. 22.
Verba in reſeruatione Iuriſpatronatus decernentes ius preſentandi N. eiuſque hęredibus, & ſucceſſoribus præſeferunt mentem Papæ diſponentis ad hęredes directam ibid.
Iuſpatronatus reſeruatum certo generi perſonarum, putà deſcendentibus maſculis, & linea maſculina extincta fęminis, repugnat qualitati ſimpliciter hæreditariæ pag. 84. num. 23.
Amplia etiamſi poſteà fiat mentio de hęredibus, & ſucceſoribus prædictis, quia intelligitur de hæredibus & ſucceſſoribus deſcendentibus nèc mutant, vel ampliant diſpoſitionem ibid.
Quidquid ſit an reputetur hæreditarium vèl merè gentilitium ad effectum computandi voces Patronorum in capita vel in ſtirpes ibid.
Lis inter Epiſcopum & Patronos non ſufficit vt dicatur beneficium litigioſum, maximè ad effectum inducendi reſeruationem vigore cap. 1. & 2. vt. lit. pend. in ſexto pag. 97. n. 60.
Limita ſi ſpecificè fuit narrata lis inter epiſcopum, & patronos ibid.
Fundator ſi expreſſe ſibi iuſpatronatus non reſeruauit, & paſſus eſt prima vice beneficium libere conferri, cenſetur declaraſſe beneficium fuiſse liberum pag. 100. num. 72.
Contrario reprobato Lambertioo, pag. 100. num. 73. & plur. ſeqq.
Procedit Sententia Lambertini in Eccleſia Collegiata, vel Conuentuali, ſecus in ſimplice ibid.
In Eccleſia non Collegiata, neque conuentuali legis miniſterio intelligitur reſeruatum ius preſentand ibid.
Et non cenſetur remiſsum niſi expreſſe renuncient vel per actum tacitum nèceſſario concludentem pag. 100. num. 74.
Canonicis Cathedralis Eccleſię Eugubinæ habent ius eligendi ad Canonicatus in ea vacantis, quatenus illa adeſt reſeruatio p. 108. n. 103
Epiſcopi circa reſeruationes Iuriſpatronatus ex iuſtitia habent eandem poteſtatem ac Papa, nxcepto iure pręſentandi in Conuentuali principalem Pręlatum pag. 366. num. 25.
Iuſpatronatus ex augumento vt non cadat ſub reſeruationibus Apoſtolicis, debet augumentum eſse maius ipſa dote, vel ſaltem æquale pag. 367. num. 30.
Ad quem pertineat probare quod præponderet necnè, an pręſentato per patronum, vel prouiſo Apoſtolico pag. 367. num. 30. & ſeqq.
Iuſpatronatus poteſt cadere ſub reſeruatione regulæ 8. licet non cadat ſub reſeruatione
Con-

Concilii, pag. 367. num. 32.

Iuſpatronatus Eccleſiaſticum licet prouideatur ad præſentationem in menſibus Ordinariis, cadit ſub reſeruationibus Apoſtolicis ibid.

Diuiſo exercitio Iuriſpatronatus mixti inter Patronum laicum, & Eccleſiaſticum, an quando vacat in turno Eccleſiaſtici cadat ſub reſeruatione, pag. 369. num. 34. & ſeqq.

Quod non intret in dicto caſu reſeruationes, pag. 370. num. 37.

Contrarium. pag. 369 num. 34.

Poteſt tamen Papa in turno Eccleſiaſtici conferre iure concurſus, pag. 370. num 37.

Ratio quare non intrant reſernationes in iurepatronatus mixto eſt propter fauorem laici. pag. 369. num. 36.

Lex fundationis valet quod beneficium non poſſit cadere ſub reservationibus, nec poſſit conferri niſi per certum Prælatum p. 372. n. 42.

Pactum quod etiam in caſu reſeruationum Apoſtolicarum, nec vllo caſu, aut quauis de cauſa etiam legitima poſſit Papa vel ordinarius conferre abſque præſentatione, comprehendit etiam caſum negligentię patronorum in præſentando infrà quadrimeſtre p. 371. n. 41.

Vide pręſentatio.

Ius pręſentandi principalem prælaturam in Eccleſia collegiata vel conuentuali, ſi Papa ex interuallo concedat erit conceſſio gratia, & cadet ſub reſeruatione Concilii, necnon ſub reſeruatione Apoſtolica, pag. 372. num. 43.

Canonicus habens beneficium reſeruatum optare poteſt non obſtante reſeruatione, pag. 221. num. 6.

Et tunc reſeruatio non tranſit in beneficium optatum, ſed remanet in dimiſso, quod ideò ſpectat ad Papam non ad canonicum ſequentem in gradu qui optare debebat p. 221. n. 6.

In præbendam optatam tranſit vinculum reſeruationis, quandò illa quæ dimittitur erat, reſeruata a Papa, pag. 220. num. 2.

Habens pręebendam reſeruatam ad fauorem certę perſonæ cum primum per ceſsum, vel deceſſum, vel aliam dimiſſionem vacauerit, poteſt optare, & præbenda dimiſſa tunc ſpectat ad reſeruatarium, pag. 221 num. 6.

Regula 4. olim 3 Cancellariæ reſeruat perpetuo, & in omni caſu, & tempore primas dignitates etiàm in Collegiata, quatenus earum valor excedat decem florenos auri pag. 405 num. 1.

Non intrat dicta regula si Papa perpetuo ius eligendi vel præsentandi ad primam dignitatem concedat capitulo pag. 405. num. 1. & 3.

Ad excluſionem reſeruationum verba debent eſſe indubitata, & clara itaut concludant per neceſſ. pag. 405. num. 2. 4. & 5.

Maximè quando Papa concedit ius eligendi, quià nòn cenſetur ſibi pręiudicare voluiſſe ſed requiritur ſpecialis mentio pag. 405. num. 4. pag. 419 num. 32. & 33.

Limita ſtante incompatibilitate diſpoſitionis cum regula reſeruatoria, quià ex illa ſatis reſultat derogatio pag. 405, num. 3. & 4. pag. 414. num. 23

Reſeruationes Apoſtolicæ poſſunt excludi per fundatorem beneficii, pag. 407. num. 7. pag. 418. num, 31.

Præſertim in fundationibus emanatis poſt regulas Cancellariæ, pag. 418. num. 30.

Immò etiam reſeruatio maior in corpore iuris clauſa pag. 407. num. 7.

Procedit non ſolum ſi fiat expreſſè, ſed etiam tacitè ex verbis æquipollentibus, & coniecturis animum Iudicis ſuadentibus ad ſic firmandum, pag. 407. num. 7. pag. 426. num 51

Et procedit non ſolum in fundatore laico, ſed etiam in Eccleſiaſtico reſeruante iuſpatronatus alteri Eccleſiaſtico dummodò fundet de bonis ſuis patrimonialibus, & vti laicus det legem rei ſuæ. pag. 407. num. 8.

Priuilegium Apoſtolicum ex cauſa fundationis beneficij legem continens reſeruationum excluſionem non cadit ſub regula 8. hodie 9. Cancellariæ pag. 407. num. 8.

Lex fundationis excludens reſeruationes non debet per Superiorem deleri, ſed admitti, & religioſè ſeruàri pag. 407. num, 9.

Non ſolùm reſpectu fundatoris viuentis qui poteſt fundationem omittere niſi ſua lex approbetur, ſed etiam poſt quàm in teſtamento relicta fuit erectio cum dicta lege pag. 407. num, 9.

Lex reſeruationum excluſiua non eſt contra ſubſtantiam beneficij, ibid.

Cauthela per teſtatorem ſeruanda ad effectum excludendi reſeruationes in fundatione beneficii, necnon reſeruandi inſtitutionem inferiori Prælato priuatiuè ad Epiſcopum, pag. 408. num. 10. & 11.

An, & quando per coniecturas, & per verba æquipollentia conſtet de voluntate fundatoris excludendi reſeruationes Apoſtolicas, pag. 409. num. 14.

Incompatibilitas fundationis cum regula reſeruatoria facit illam ceſſare, ſiuè facta ſit poſt regulam, ſiuè antè, pag. 409. num. 13. pag. 426. num. 51.

Fundationes etiàm antè Nicolaum V. poſſunt cenſeri excluſiuæ reſeruationis menſium pag. 409. num. 13.

Lex fundationis reſeruans ius inſtituendi Epiſcopo ſimul, & capitulo eſt contraria Concilio Tridentino, pag 409. num. 12.

Interpretari tamen debet modo licito, vt nempe inſtitutio ſpectet ad Epiſcopum cum Concilio, vel potius cum conſenſu capituli ibid.

Reſeruari non poteſt inſtitutio Epiſcopo, & alteri inferiori, puta Abbati, præpoſito, Archidiacono, & ſimilibus ibid.

Teſtator mandans erigi Cappellaniam pèrpetuam cum dote, & onere miſſarum, reſeruando hæredi ius præſentandi Clericum, & inſtitutionem inferiori excluſiuè ad Epiſcopum dicitur velle eam Eccleſiaſticam non laicalem, ibid.

In Hiſpania beneficia iuriſpatronatus Eccleſiaſtici an cadant ſub reſeruatione p. 410. n. 14.

Fixis

Faxis collatoribus cum deuolutione inter ipſos per viam circuli perpetui non intrat reſeruatio pag 411. num. 16.

Ordinarius non poteſt reſeruare laicis ius præſentandi, ſi fundatio ſit facta ex redditibus Eccleſię pag. 411. num. 18. pag. 422. num. 44.

Clericus peccaret grauitèr qui fundans beneficium de bonis Eccleſiæ reſeruaret laicis ius præſentandi ibid.

Epiſcopus verò talem reſeruationem approbando non ſolum pèccaret, ſed etiam nullitèr procederet ibid.

Itaut huiuſmodi reſeruatio iuriſpatronatus pro laicis eſſet nulla vſque ab initio pag. 412. num. 18.

Fundator ſi voluit prouiſionem à certis collatoribus omninò faciendam cenſentur excluſæ reſeruationes pag. 415. num. 24. pag. 423. num. 47. & 48.

Deuolutio eſt reſeruatio clauſa in corpore iuris fortior quacumque alia reſeruatione in corpore iuris non clauſa pag. 415. num. 25.

Regula menſium expirat per obitum Papę ibid.

Reſeruatio ſit cum onere adiecto in fundatione, cui Papa nunquam derogare intendit pag. 415. num. 26.

Per verba toties quoties bèneficium vacauerit pręſentent, non cenſetur excluſa reſeruatio pag. 420, num. 35.

Neque per verba quandocumquè, & quotiescumque ibid.

Regala 8. reſeruationum poteſt tacite excludi per verba æquipollentia excluſioni expreſsæ & ex coniecturis pag. 416. num. 27.

Verba reſeruationē excludentia plura referuntur pag. 417. num. 28.

Contra Prouiſum de reſeruato ſatis eſt inturbidare reſeruationem pag. 417. num. 29.

Sola turbiditas, & dubietas an beneficium cadat necnè ſub reſeruatione ſufficit ad denegandam executionem litteris Apoſtolicis pag. 417. num. 29. pag. 421. num. 40.

Regula 8. non inducit reſeruationem contrà voluntatem fundatoris, quando beneficium fundatum fuit ex bonis prophanis pag. 424. num. 49 & ſeqq.

Epiſcopus procedens vti executor Papę in erectione beneficii, etiamſi habeat facultatem omnia, & ſingula faciendi prout ſibi videbitur, non poteſt ſibi reſeruare ius conferendi ad excluſionem reſeruationis regulę 4. niſi de hac ſpecialis mentio fiat in commiſſione pag. 419. num. 32. & 33.

Epiſcopus ſi habet à Papa facultatem reſeruandi collationem beneficij capitulo non poteſt illam, ſibi, & ſucceſſoribus reſeruare pag. 420. num. 35.

Prima collatio facta ab Epiſcopo in erectione Collegiatę in executionem bullę non deſeruit pro obſeruantia contrà reſeruationes Apoſtolicas pag. 420. num. 37.

Nec aliæ collationes factæ vigore indulti Apoſtolici ibid.

Nec aliæ quæ non fuerunt pacificæ ibid.

Prouiſus vti de reſeruato debet reſeruationem menſium plæniſſimè iuſtificare p. 421. n 40.

Iuſpatronatus laicale non ſubiacet regulę menſium reſeruatorię pag. 422. num. 41.

Ex reſeruatione fauore laicorum, ac eorundem quaſi poſſeſſione probatur qualitas laicalis etiamſi fundator fuerit perſona Eccleſiaſtica pag 423. num. 46.

Regula Cancellarię reſeruatoria dignitatum in Còllegiatis locum habet etiam in Collegiatis habitu tantum pag. 276. num, 5.

Regula 2. Cancellariæ reſeruat beneficia vacantia Sede Epiſcopali vacante non ſolum vſquè ad prouiſionem ſucceſſorum, ſed etiam vſque ad pacificam Eccleſiæ poſſeſsionem ab eis adeptam pag. 237. num 1. pag. 248. num. 32.

Aucthor huius reſeruationis fuit Pius V. pag. 238. num. 7.

Cardinales non ſunt exceptuati à regulis reſeruatorijs Cancellariæ pag. 237. num. 4. & ſeqq.

Dataria concedit Cardinalibus ordinariis collatoribus indultum conferendi beneficia reſeruata cum aliquibus modificationibus, & derogationibus regularum Cancellariæ pag. 238. num. 6.

Regula 8. hodie 9. Cancellariæ poſt generalem reſeruationem excipit Cardinales. pag. 238. num. 7.

Cardinales Epiſcopi comprehenduntur ſub regula 2. Cancellarię nec conferunt benęficia ante captam Eccleſiæ poſſeſſionem ſecundum Garziam pag. 239. num. 8.

Contrarium pag. 244. num. 18. & ſeqq. pag. 248. num. 33. & ſeqq.

Reſeruatio collationum ad occurrendum diutinę vacationi beneficiorum, eſt fauorabilis. pag. 249. num. 38.

Beneficium vacans tempore quo Ordinarius literas iam expediuit, & Capitulo præſentauit licet nondum poſſeſſionem cæperit, non dicitur reſeruatum Sedi Apoſtolicę nec contentum in regula 2. Cancellariæ pag. 253. n. 54.

Contrarium pag. 253. num. 54. & 55.

Limita hoc contrarium ſi per eum non ſtetit quominus poſſeſſionem appræhenderet, ſed id euenit culpa Capituli pag. 253. num. 56. & ſeqq.

Reſignatio, & dimiſſio per eum qui adſpirat ad aliud beneficium incompatibile tunc vacans cenſetur facta in fraudem reſeruationis pag. 255. num. 58. pag. 256. num. 62.

Et beneficium ſic reſignatum aut dimiſſum vacare dicitur, & manet reſeruatum Sedi Apoſtolicæ pag. 255. num. 58.

Si ſecundum incompatibile confertur ab ordinario non à Papa, an tunc poſſit primum data opera reſignari, ne vacet in menſe reſeruato pag. 256. num. 64.

Prouiſus ab ordinario de beneficio incompatibi-

Ii poteſt data opera differre capturam poſſeſſionis in menſe non reſeruato ibid.
Item poteſt data opera reſignare primum antè adeptionem ſecundi ab ordinario ibid.
Vide Reſignatio.
Beneficia Iuriſpatronatus laicorum non cadunt ſub reſeruatione extrau. execrabilis inducta per aſſecutionem incompatibilium p. 255. n. 59
Nec ſub quacumque alia reſeruatione regularũ Cancellarię ibid.
Nec ſub reſeruatione maiori in corpore iuris clauſa pag. 255. num. 60.
Si obtinens beneficium de Iurepatronatus laicorum illo non dimiſſo aliud conſequitur incõpatibile à Papa collatio prioris ex vi decreti de dimmittendo vacantis ſpectat ad Papam cum clauſula accedente conſenſu patronorum ibid.
Beneficium de iurepatronatus laicorum vacans in vim decreti de dimittendo confertur per Papam vigore ſpecialis reſeruationis non generalis pag. 255. num. 61.
Beneficia Iuriſpatronatus laicorum non cadunt ſub reſeruatione generali pag. 255. num. 62.
Regula 3. Cancellariæ conſiderat ſolum fraudẽ reſeruationis ibid.
Et intelligi debet de reſeruatione generali ibid
Beneficia Eccleſię receptitiæ ſeù non numeratæ non cadunt ſub reſeruationibus Apoſtolicis pag. 322. num. 52. pag. 326. num 70.
Et ſi impetrentur à Papa tanquam vacantia, vel non facta mentione Eccleſiæ non numeratę gratia fit nulla pag. 326. num 71.
Secus ſi facta mentione Eccleſiæ non numeratę Papa prouideat, quià valet ex voluntate Papę intendentis diſponere remoto iuris obſtaculo pag. 327. num. 72.
Iuſpatronatus gentilitium non fit hæreditarium in vltimo, quando in eius reſeruatione adſunt clauſulæ, & verba reſtrictiua pag. 476. num. 3.
Priuilegium iuriſpatronatus quando eſt ex augumento præponderante vel æquali antiquæ doti non ſubiacet reſeruationi regulæ 8 hodiè 9. Cancellariæ pag. 478 num. 14,
Fundans ſeu dotans Eccleſiam Collegiatam, ſeù Conuentualem obtinet priuilegium Apoſtolicum in limine fundationis pro reſeruatione Iuriſpatronatus pag. 478. num. 12.
Non tamen dicitur Iuſpatronatus ex priuilegio ſed ex fundatione vel dotatione, & eſt tranſitorium ad extraneos ibid.
Augumentũ medietatis dotis ad excludendum regulam reſeruatoriam in iurepatronatus qualitèr computètur pag. 479. num. 14.
Augumentum prædictum debèt ęquare totam antiquam dotem ibid.
Augumentum ſi tantum coæquat antiquum redditum excludit procul dubio regulas reſeruatorias pag. 480 num. 17.
Correſpondentia numeri Præbendarum, & aliorum membrorum ad numerum Canonicatuum facit vt reſeruatio, ſeù affectio ſuper Canonicatu afficiat Præbendam, & alia annexa conſecutiuè pag. 124. num. 22.
Siuè ſeparabilitèr, ſiuè inſeparabilitèr ſine annexa ibid.
In reſeruatione ſpeciali non ſufficit huiuſmodi annexio, niſi adſit derogatio ſtatutis, & conſuetudinibus de optando, cum mentione ſpeciali prębendæ vèl domus ibid.
Etiàm in Vicarijs reſeruatis Rector habitualis habet ius nominandi Vicarium perpetuum, tàm de iure communi, quàm ex Conſtitutione Piana pag. 433. num. 2. & ſeqq.
In Vicariis dependentibus non cadit reſeruatio quoàd tollendam nominationem rectori habituali pag. 434. num. 4. & 5,
Vicariæ perpetuæ ſunt obnoxiæ reſeruationi quoad nouam prouiſionem Apoſtolicam expediendam etiam in menſibus Ordinariis pag 434. num. 5.
Vicariæ independentes cadunt plænariè, & abſolutè ſub reſeruationibus Apoſtolicis pag. 434. num. 7.
Vicarię dependentes non cadunt ſub plenaria reſeruatione, ſeù non tollunt ius nominandi ibid.
Ignorantia in Papa reſeruante pręſumitur, vbi eſt admixtum ius tertij ibid.
Decretum reſeruationis motu proprio appoſitum non poteſt de ſubreptione redargui, ſed bene de defectu intentionis Papæ apponentis pag. 335. num. 8. pag. 445. num 48.
Decrètum reſeruationis non ſufficit ad tollendum Rectori habituali ius nominandi Vicarium, ſi Papa non derogauit in ſpecie Bullę Pianæ pag. 435. num. 9. pag 436 num. 11. pag. 437. num. 14. & ſeqq.
Nec ſufficiunt clauſulæ generales non obſtantibus indultis, quorum tenores pag. 436. n. 11.
Ius nominandi cenſetur excluſum ex decreto reſeruationis apponi ſolito in litteris prouiſionis de beneficio incompatibili pag. 345, num. 11. pag. 442. num. 37. & ſeqq.
Declara procedere in iure eligendi competente alteri Collatori ſecus in ſimplici iure nominandi quod non tollit collationem faciendam per Papam pag. 345. num. 11.
Contrarium pag. 442. num 37. & ſeqq. & n. 42.
Ius eligendi eſt idem, ac collatio & dicitur incompatibile cum reſeruatione, & prouiſione Apoſtolica pag. 436. num. 11.
Ius nominandi non eſt collatio, ſed quædam pertinentia Patronalis compatibilis cum collationibus & reſeruationibus Papæ pag. 436. num. 11. pag. 439. num. 26.
Collatio ſpectare dicitur ad Papam vigore cuiuscumque reſeruationis ſiuè generalis, ſiuè ſpecialis pag. 437. num. 15.
Non eſt diuerſimodè iudicandum de rèſeruationibus generalibus, ac de ſpeciali, ſi nulla intercedat diſparitas, aut differentia rationis inter vtrumque caſum pag. 437. num. 16.
Papa per reſeruationes generales, ſeu particulares ſubrogatur in locum ordinarii Collatoris, & aſſumit ius conferendi cum ſuo onere & ſua cauſa pag. 437. num. 17.

Re

Google

Rèſeruatio Regulæ 2. Cancellariæ intelligitur ad nominationem, & non plano iure pag. 437. num. 18.
Obſeruantia attenditur ad declarandas reſeruationes pag. 438. num. 21.
Verbum diſponere in reſeruationibus appoſitũ non excludit ius nominandi pag. 439. n. 27.
Contrarium pag. 435. num. 49.
Reſeruatio etiam ſpecialis non obſtat iuri nominandi Rectori competenti ex bulla Piana in Vicariis erectis poſt Concilium, & quid de erectis antè Concilium pag. 439. num. 28.
Contrarium pag. 442. num. 37. & ſeqq. pag. 445. num. 49. & ſeqq.
vbi procedere tantum in reſeruationibus generalibus
In parochialibus reſeruatis non intrat reſeruatio quoad prælectionem Epiſcopi, ſed ſolum quoad collationem pag. 440. num. 28.
Conſtitutio Piana circà Vicarias derogauit Reſeruationi menſium, & aliis generalibus, quæ tunc extabant pag. 442 num. 38.
Decretum reſeruationis appoſitum in prouiſione ſecundi beneficii incompatibilis tollit omnem aliam diſpoſitionem, & ius ſiuè prouidendi, ſiuè nominandi, etiam Cardinalium pag. 442. num. 37. & 42.
Tollit quodcumque ius cuiusuis alterius Collatoris pag. 444. num. 45.
Et non poteſt intelligi de reſeruatione menſium aut alijs generalibus iam ſublatis per bullam Pianam pag. 443. num. 39.
Et ſuſpendit ſpecialia, & indiuidua gratiarum præcedentium pag. 444. num. 42.
Facultas admittendi rèſignationes, & permutationes beneficiorum fuit ordinariis ſuſpensa & reſeruata Sèdi Apoſtolicæ beneficia poſt dictam ſuſpenſionem reſigata, vel permutata pag. 454. num. 1.
Poſteà vero dicta facultas eis reſtituta fuit ex certis cauſis tantum pag. 454. num. 2.
Si tamen admittant contrà formam Sacrorum Canonum, & Sanctionum Apoſtolicarum durat ſuſpenſio & reſeruatio ex Conſtitutione Pii V. pag. 454. num. 4.
In patronatu ex priuilegio, ſi validitas tituli ſit dubia, & diſputabilis, non ſufficit quaſi poſſeſſio pro manutentione Patroni contrà regulam reſeruatoriam, & Prouiſum Apoſtolicum ex reſeruatiòne menſium pag. 453. num. 16.
Contrà reſeruationem Regulæ 8. non ſuffragatur vltimus ſtatus ad concedendam manutentionem Patrono ex priuilegio, niſi probet illud fuiſſe conceſſum ex cauſa oneroſa præponderante ibid.
Vide etiam. Beneficium Iuſpatronatus. Regula Reſignatio.

R E S I D E N T I A

Reſidentia diuerſa eſt ab intereſſentia pag. 3. num 5. pag. 4. num. 11.
Reſidentia importat præſentiam, intereſſentia vero miniſterium perſonàle in choro ibid.
Attenditur hæc differentia in priuilegiis ad effectum lucrandi diſtributiones ibid.
Reſidere in Eccleſia an idem importet quod intereſſe diuinis in choro eſt grauis quæſtio inter Canoniſtas pag. 3. num. 6.
Idem importat reſidere in Eccleſia, ac diuinis officijs in Choro intereſſe p. 3. n. 6. p. 4. n. 11.
Etiam vt interpretetur priuilegium ad effectum lucrandi diſtributiones quotidianas ibid.
Contrarium quod non importet idem p. 3. n. 7.
Statuta Eccleſiæ continuam reſidentiam ordinantia concernunt fauorem cultus diuini pag. 4. num. 9.
Et priuilegium ſuper illis diſpenſatiuum eſt ſtrictiſſimè intelligendum ibid.
Itaut ſi in vno poteſt operari non debeat extendi ad aliud ibid.
Priuilegium abſentiæ ſi dicat lucretur fructus perinde ac ſi reſideret, aut præſens eſſet, non includunt verba hæc diſtributionès p. 4. n. 11.
Si dicat lucretur fructus perindè ac ſi reſidèret & intereſſet diuinis officijs in choro, vſuiunt diſtributinoes pag. 5. num. 12. & 13.
Diſtributiones non veniunt ſub verbis reſtrictis ad reſidentiam aut præſentiam pag. 4. n. 11.
Reſidentia aut præſentia ſunt diuerſæ ab intereſſentia ibid.
Priuilegium abſentiæ continens verba capacia comprehendere etiam diſtributiones in ſuo proprio & ſtricto ſignificatu, licet dicat perinde ac ſi reſideret, adhuc extenditur ad diſtributiones pag. 5. num. 13.
Si facit mentionem de diſtributionibus eas continendo expreſsè vel æquipollenter non reſtringitur per verbum reſidentiæ, ſed intelligitur etiam de intereſſentia ibid.
Verbum integrè, & verba in Eccleſiis reſidentes expreſſa in priuilegio abſentiæ intereſſentiam non inferunt ſecundum Hoſtien. pag. 7. num. 22.
Contrarium ſecundum Io. Andr. pag. 7. n. 23.
Concordantur pag. 8. num. 27.
Reſidere in Eccleſia plus dicit quam ſimpliciter reſidere pag. 7. num. 24.
Reſidere ſimplicitèr etiam dicitur in loco Eccleſiæ ibid.
Et per hoc differt reſidentia ab intereſſentia, quia intelligitur de reſidentia in loco vbi adeſt Eccleſia bèneficij ibid.
Ex reſidentia non infertur ad intereſſentiam vti diuerſam, pag. 7. num. 23.
Reſidentia coarctata in ipſa Eccleſia importat præciſam corporalem præſentiam in Eccleſia, & choro pag. 7. num. 25.
Poteſt quis reſidere in Eccleſia, & non intereſſe diuinis in choro, pag. 7. num. 26. pag. 8. num. 28.
Reſidentia alia formalis alia materialis, pag. 7 num 25.
Reſidentia perſonalis in eccleſia debet intelligi de formali, nempe de intereſſentia in choro tempore diuinorum, non de materiali, pag. 7. num. 26.

Prioilegium lucrandi in abſentia ſi habet verba capacia includendi diſtributiones in ſuo ſignificatu, tonc reſidentia in eccleſia importat etiam intereſſentiam pag. 8. num. 27. & 30.

Si non adſit talis capacitas verborum, ſed potius reſtrictio, tùnc reſidenria noo infert iotereſſeotiam, ibid.

Reſideotia in eccleſia iofert intereſſeotiam sed noo per neceſſe, pag. 8. oum. 28.

Limita ſi còncurrunt verba capacia ſignificandi diſtributiones, quià tunc non debet extendere priuilegiom, sed famulatur verbis pręcedentibos pag. 8: num. 29.

Et intelligeoda venit in tota latitudine Significatos magis frequentis, nempe de reſidentia cum effectu ibid.

Reſidentia cum effectu idem eſt àc ioteteſſentia ibid

Reſidentia io Eccleſia, & intereſſeotia diuinis pari ſenſu accipiuntur ibid.

Inter reſidere, & intereſſe doctores commuoiùs nullum diſcrimen ponunt ibid.

Verba priuilegii àc ſi perſonaliter in Eccleſia reſiderent magis enixè deſignant perſonalem aſſiſtentiam in Eccleſia & Choro p. 8. n. 30.

Quod io priuilegio abſentiæ appellatione reſidentiæ perſonalis Pontifex intellexerit de inutili corporali pręſentia non eſt veriſimile ibid.

Generalitas horum verborum totum id qood quis perciperet io Eccleſia reſidendo non includit diſtributiones pag. 9. num. 31.

Et intelligitur de ſolis fructibus ratione reſideotiæ debitis non de aliis emolumentis ibid.

Reſidentia etiàm expreſſa in Eccleſia non concludit intereſſentiam per neceſſe ibid.

Prælatus inuiſus a Populo licet iniuſtè, & ab eo ferocitèr exturbatus non debet mitti ad reſidentiam, ſed poteſt, ac debet cogi renunciare dato ſibi bono cambio alibi, ad euitanda ſcandala pag. 487. num. 18. & ſeqq.

Omne ioſtum impedimentum propter quod non poteſt quis adiro ſuam Eccleſiam eſt legitima cauſa non reſidendi, & lucrandi froctus beneficii pag. 485. num. 10.

Beneficiatus impeditus reſidere ex vi maioris poteſtatis, nempè ex facto Iudicis, vel Principis dicitur habere iuſtam absentiæ cauſam ibid.

Impotentia accedendi ad reſidentiam ex facto Magiſtratus aot Principis dicitur iuſtum impedimentum non reſidendi, vt ſic impeditus non amittat fructos, & diſtribotiones, pag. 485. num. 11.

Declara procedere in impedito vi poblica, ſed iniuſta, vel vi prinata alicuius, ſecùs ſi ex facto iuſto Principis, aut Magiſtratus pag. 485. num. 12.

Beneficiatus exul ex motiuo prudentiali Principis aot Magiſtratus non dicitur culpa ſua impeditus reſidere, & lucratur fructus, & diſtribotiones, pag. 487. num. 21.

Beoeficiatus impeditus reſidere etiamſi ſit in culpa lucratur fructus, & diſtribotiones, quando non ipſa culpa eſt sed pæna culpa eſt causa proxima, & immediata impedimenti, pag. 487. num. 21.

Et culpa illi non nocet, niſi ſit prærordinata ad finem non reſidendi. ibid.

Declara vt ibid.

Extincta Collegiata, vel eti am deſtructa Eccleſia ex Hoſtium irruptione, & ſimili cauſa accidentali, Canonicatus eiuſdem iudicantur vti requirentes reſidentiam actualem, non habitualem tantum, & vti incompatibiles cum alio beneficio reſidentiali, pag. 179. oum. 19. pag. 184 num. 34.

Contrariom, pag. 183. nom. 30.

Declara primam procedere vbi adeſt ſpes probabilis, & proxima reparationis, ſecus ſi ſpes ſit tantum remota pag. 179. nom. 19.

Reſidentia cauſatiua tantum, & non pręciſa noo inducit perſonalem incompatibilitatem, pag. 183. oum. 30.

Canonicatus requirunt perſonalē pręciſam reſidentiam ex diſpoſitone Coocilij. pag. 183 num. 29

Statntum prohibens Canonicis oon reſidentibus perceptionem medietatis fructuum non tollie pænam priuationis ex diſpoſitiooe iuris, pag. 184. num. 32.

Sècus io illis Cappellanijs quæ ſecluſa pecoliari lege fundationis reſideotiā non reqoirūt ibid.

Modicitas redditum oon eximit Canonicatos ab onere reſidentię, oec tollit incompatibilitatem cum alijs reſidentialibus pag. 184. n. 35.

Cathedralium duarum ſimplicitèr æquè principalitèr vnitarum Epiſcopus reſidere debet in Eccieſia dignori, pag. 189. num. 7.

Et dignior dicitur habens dignitatem antiqoiorem, pag. 189 num. 8

Timor Belli eſt iuſta cauſa non reſidendi pag. 51. oum. 11. S.

Amplia vt timor bella durare dicatur etiam in tregua. ibid.

De iure communi etiam ſimplices Cappellanię reſideutiam requirunt, & ſolom ex conſuetudine voiuerſali reſideotia exoleuit, pag. 17. num. 3. S.

Conſuetudo eximens ab onere reſidendi in beneficio ſimplici non tollit quin celebratio Miſſarum alteri commiſſa ceoſeatur voluntariè non neceſſariò ibid.

Cardinales non habeot reſidentiam in ſuis Eccleſijs Titularibus pag. 66. num. 26. S.

Cardinales ſunt adſtricti ad reſidentiam in ſois Eccleſiis Titularibus pag. 68. oum. 33. S.

Cardinales quare oon reſideant in ſuis Titulis pag. 66. num. 28. S.

Anaſtaſius Cardinalis S. Marcelli ob noo reſidentiam fuit de poſitus pag. 67. num. 29. S.

Sufficit reſidentia habitualis, vt Eccleſia Titularis habeat ios Sepulturæ ibid.

Canonici, & alij beneficiati cum onere reſidentiæ in ſuis Eccieſijs ſunt tùmulandi, etiam priuatiuè ad Parochiam, in qoa habitant, pag. 68. num. 33. S.

Vide etiam *Abſentia*, *Canonicus*, *Cardinalis*, *Beneficium*, *& diſtributiones*, *Priuilegium*.

RESIGNATIO

Conſenſus extendi poteſt etiam poſt obitum reſignantis ſi eo viuente ſupplicatio fuit ſignata, & datata, ex conſtitutionibus Alexandri VI. & Leonis X. pag. 118. num. 1.
Et prçſtari poteſt per procuratorem dicti reſignantis, ibid.
Limita ſi ſupplicatio nondùm fuerat datata parua data, pag. 118. num. 2.
Declara vt num. 3. & plur. ſeqq.
Antè appoſitionem paruæ datæ gratia non dicitur perfecta pag. 118. num. 2.
Poſt obitum reſignantis non admittitur illius procurator ad prçſtandum conſenſum pro reſignatione non perfecta, ibid.
Regula de conſenſibus quarè inducta, pag. 118 num. 3. & 4.
Qui ſupplicat pro admiſſione reſignationis illæ neceſſe conſentit ibid.
Praxis Datariæ circà præſtationem conſenſus pluries mutata, & quarè pàg. 118. n. 4. & ſeq.
Paruç datç introductio. ibid.
Defectus parue datæ non facit ceſſare Conſtitutiones Alexandri VI. & Leonis X. admittentes præſtationem conſenſus ètiam poſt mortem reſignantis pag. 120. num. 8.
Parua data non requiritur ad perficiendam gratiam, ſed ſolum vt conſtet de tempore ſignaturæ, ad quod fiat retrotractio conſenſus ibid.
Supplicatione ſignata, & nondùm præſtito conſenſu per reſignantem, res adhùc dicitur integra, pag. 123. num. 15.
nſenſus extendi debet infra quindecim dies à die miſſe ſupplicationis ad regiſtrum, ex conſtitutione Clementis VII. pag. 216. n. 22
Dicta conſtitutio non fuit obſeruata. pag. 126. num. 23.
Extenſio conſensus poſt mortem indiſtinctè prohibita fuit ex Conſtitutione Pij V. qua fuerunt correctæ priores conſtitutiones Alexandri VI. & Leonis X. ibid.
Dictam conſtitutionem Pij V. abrogauit Gregorius XIII. & renouauit antiquas Alexandri VI. & Leonis X. dictam extenſionem permittentes, pag. 126. num. 24. & 26.
Gregorius XIII. per regulam de publicandis reſignationibus infrà ſex menſes obuiauit omnibus fraudibus quæ a conſenſus extenſionè poſt mortem proueniebant pag. 126. n. 25.
Extenſio conſenſus etiam poſt mortem reſignantis de iure communi fieri poteſt p. 127. n. 27.
Procurator poſt mortem conſtituentis poteſt cepta per eum conſumare, non autem noua inchoare. ibid.
Extẽſio cõſẽſus eſt cõſumatio actus iam cæpti ibid.
Modernus ſtylus paruæ datç non potuit abrogare conſtitutiones Pontificias, & diſpoſitionem iuris communis pag. 129. num. 33.
Stylus nequit tollere ius quæſitum ex lege, niſi legitimè probetur prçſcriptus ibid.
Conſenſus duplex datur in reſignatione, cauſalis, ſcilicet, & formalis pag 129. num. 34.
Conſenſus cauſalis præſtatur porrigendo ſupplicationem cum clauſula prout ex nunc reſignat. pag. 129. num. 34. pag. 131. num. 39.
Conſenſus cauſalis cum ſignatura Papæ perficit gratiam pag. 129. num 34.
Declara vt perficiàt reuocabilitèr arbitrio reſignantis donec acceſſerit conſenſus formalis pag. 129. num. 34. pag. 131. num. 39.
Conſensus formalis eſt ille qui extenditur in libris Cameræ, ſeù Cancellariæ, pag. 130. num. 35.
Conſenſus formalis non requiritur ad perfectionem gratiæ, ſed ad meram illius executionem, & pro facienda expeditiòne, ibid.
Procurator cogi poteſt ad prçſtandum conſenſum formalem mortuo reſignante, poſt ſignaturam ſupplicationis, pag. 130 num. 36.
Papa ſolet derogare conſenſui formali reſignantis. pag. 130. num. 37
Conſenſus formalis reſignantis non eſt neceſſarius niſi ad ſatisfaciendum regulæ 44. Cancellariæ, ibid.
Conſenſus cauſalis non fuit abrogatus ex innouatione ſtyli circà appoſitionem paruç datæ, pag, 130. num. 38.
Conſenſus paruus non eſt idem ac conſensus cauſalis, pag. 130. num. 39.
Lotterius confundens conſenſum paruum cum cauſali reprælienditur, ibid.
Differentia conſenſus parui, & formalis eſt ſublata ex innouatione ſtyli circà appoſitionem datæ. ibid.
Praxis ſolet variari. Dicta Taciti, & Pythagorç ſuper hoc referuntur, ibid.
Conſenſus formalis extenſus in libris Camerç non eſt vnicus nec ipſe primarius conſenſus gratiç cauſatiuus, ſed Prioris ratificatio, pag. 132 num. 40.
Conſenſus mortui non datur, nec ſupplicatio. pag. 133. num. 41.
Merlin. Deciſ. 281. dicens perfectionem gratiç incipere a die datæ reprçhenditur p. 133. n. 42
Extenſionem conſenſus poſt mortem reſignantis non impedit arbitrium Datarij circà appoſitionem datæ, quoties iſtam non apponat poſt mortem rèſignantis pag. 133 num. 43.
Etiàm nulla exiſtente data a die præſentatæ adhùc conſenſus extendi poteſt mortuo reſignante, & dari ſupplicatio ante illius obitum, pag. 134. num. 44.
Tempus quod in eſt datæ attenditur non tempus quo apponitur data, nec admittitur probatio in contrarium ibid.
Arbitrium Datarij circà oppoſitionem datç non reſpicit ipſam gratiam, ſed tantum initium gratiæ, pag. 134. num. 45.
Et poteſt Datarius hoc arbitrium exercere etiam poſt mortem reſignantis ibid.
Et poteſt reddère gratiam vtilem vel inutilem iuxta

iuxtà tempus datæ quod apponet, antè vel poſt obitum reſignantis, pag. 134 n. 46.
Regularitèr tamen ſolèt apponere datam ſub diæ præſentatę, ibid.
Prohibere extenſionem conſensus, poſt mortem reſignantis ob defectum paruæ datæ eſſet reddere fruſtratorias fere omnes resignationes abſentium. pag. 134 num. 47.
Etiam poſt sigoatam ſupplicationem antè conſenſum extenſum, & appositionem datæ res dicitur integra, & gratia non eſt perfectà. pag. 136. num. 51.
Conſenſus in omni resignatione requiritur tanquam actus abdicatiuus iuris a resignante, ibid.
Porrecta supplicàtione in vità resignantis, poſt eius mortem, conſenſus expleri poteſt per eius procuratorem, pag 136. num 52.
Declara procedere de ſtylo antiquo, & quando vltrà signaturam aderat in supplicatione etiam parua data, secus si data deeſſet p. 136. n. 53
Hodiè gratia non dicitur pèrfecta antè conſenſum prę ſtitum in Cancellaria, seù camerà pag. 536. num. 54.
Et recipit perfectionem ab illo consensu, & a data tanquam a cauſa formali ibid.
Clauſula ex tunc resignat quid operetur ibid.
Clauſula ex tunc resignat retrotrahitur ad diē datæ, & antè non dicitur eſſe in rerum natura, ibid.
Gratia reſignationis recipit intrinſecam perfectionem à signatura ibid.
Incipit tamen solum operari a die datæ, ibid.
Præſentata ſeù adnotatio diei in quo ſupplicatio porrigitur in Dataria ſucceſſit hodie in locum antiquè paruę datę, & valet operari eundem effectum. ibid.
Contrarium, & de differentia ibid.
Etiam ex antiquo ſtylo ſola præſentatio ſupplicationis non erat sufficiens ad retrotractionē, nisi vlterius concurreret data tanquam extremum habile, ibid.
Parua data antiquitùs extendebatur per officialem ad id ſpecialitèr deputatum. p. 137. n. 55.
Pręſentata hodie apponitur per D. Subdatarium ibid.
Antiquæ paruæ datæ contemporaneè accedebat conſensus paruus, ſiue minus ſolemnis, quo ſaltem ſemiplenè conſtabat de uoluntate reſignantis, ibid.
Et conſenſus ſormalis ſeu per veniens, etiàm poſt obitū reſignantis retrotrahitur ad diem parui conſenſus, ſeù paruæ datę ibid.
Hodierna pręſentata tanquam actus merè præparatorius nil commune habet cum ſubſtantia gratiæ, pag. 137 num. 56,
Et nullum haber annexum conſenſum ad quem retrotractio fieri poſſit. ibid.
Varietas conſenſuum ſublata fuit ex nouiſſimo ſtylo, ibid.
Qui ſupplicat conſentire videtur ibid.
Declara procedere ſecundum antiquum ſtylum, per quem etiam conſenſus tacitus in reſignationibus admittebatur, & conſenſus explicitus requirebatur ſolum in expeditione litterarum. ibid.
Secus ex noua praxi iuxtà quam talis conſenſus tacitus fuit pęnitus abrogatus ibid.
Conſenſus vbi requiritur expreſſus non ſuffragatur tacitus, ibid.
Quod omnes actus expeditionis gratiæ ponantur ſub die præſentatę ſupplicationis plerumque fit ad occurrendum regulæ de viginti, pag. 137. num. 57.
Poſſunt tamen poni, & extendi ſub alia die, & de facto quandòquè ponuntur, & totum pendet ab arbitrio Datarij, ibid.
Actus expeditionis gratiæ non ponuntur ſub diē presentatę ſupplicationis, ſed ſub aliâ ad protrahendum tempus pręscriptum publicationi litterarum per conſtitutionem Gregorianam, ibid,
Itèm ad conſeruandum ad talem diem reſignanti fructus beneficij ibid.
Item vt reſignatarius poſſit complere ætatem ad beneficium requiſitam ibid.
Parua data non fuit ſublata per modernum ſtylum, ſed ſolum immutata ratione temporis, cùm priùs extendebatur antè conſenſum, hodie vero poſt illum, ibid.
Notitia obitus resignantis ſuperueniens ante conſenſum, & sic gratia nondùm perfecta inducit malam fidem in officialibus Datariæ, adeout non valeant ampliùs recipere conſenſum pag. 138 num. 58.
Obſeruantia extendendi conſenſum poſt obitum resignantis procedit data ignorantia obitus in officialibus Datariæ, ſecùs data obitus ſcientia ibid.
Nouitius si non profiteatur, & ad ſæculum reuertatur non recuperat beneficia renunciata intuitu ingreſſus in religionem pag. 139. n. 2.
Contrarium pag. 142. num. 12 & ſeqq. pag. 155 num. 46. pag. 159. num. 57.
Ex diſpoſitione Concilij ſeſſ. 25 cap. 16. de Regulàr. nulla renunciatio Nouitij valet niſi fiat cum certis ſolemnitatibus, & cum conditione quòd effectum non ſortiatur, nisi ſecuta profeſſione pag. 140 num. 3.
Solemnitates a Concilio requisitæ in renunciatione per Nouitium facienda non habent locum in resignatione Beneficiorum, pag 140 num. 4. & ſeqq.
Intèr renunciationem bonorū, & reſignationem beneficij adeſt diſparitas rationis, & qualis, pag. 141. num. 7.
Nouitius ſi non profiteatur, & ad ſęculum reuertatur non recuperat beneficia reſignata ſi habet aliundè vnde ſe alat, ſecus ſi non habet vel ſit ordinatus ad titulum eiuſdem beneficij pag. 141. num. 8. & 10.
Reſignatio beneficii eſt nulla ſi reſignans fuerat ad illius titulum ordinatus, & hæc circumſtantia non fuerit narrata Pontifici p. 142. n. 11
Nouitius ſi non profiteatur, & reuertatur ad ſæculum recuperat beneficia reſignata de veriori, &

Digitized by Google

ſt, & magis communi, pag. 142. num. 12. & ſeqq. pag. 159 num. 57.

Refelluntur auctores contrariæ ſententiæ pag. 143. num. 15 & 16.

Renunciatio beneficii eſt amiſſio magni iuris ob quem impeditur libertas egredi volentium de religione, pag. 143. num. 14. pag. 155. num. 47. pag. 159. num. 58.

Diſpoſitio concilii ſeſs. 25. cap. 16. de Regular. loquitur indiſtincte. & generaliter non diſtinguendo inter renunciationem bonorum vel beneficiorum pag. 143. num. 14. pag. 159 num. 57.

Dicta diſpoſitio concilij ſolum reſpexit ne quis inuitus profiteri cogatur, vel ne egreſſus de religione mendicet pag. 143. num. 14.

Renunciatio beneficii, eiuſque collatio non debet ſtare in pendenti pag. 142. num. 16.

Poteſt tamen eſſe reſolubilis propter aliquam conditionem ex iuris præſcripto ſubintellectam pag. 144. num. 17.

Reſignatio beneficii occaſione ingreſſus in religionem ſi fiat, ſubintelligitur de iure conciliari quod collatio pendeat ab euentu profeſſionis emittendæ pag. 144. num. 18. pag. 156. num. 48. pag. 158. num. 54.

Et licet ex parte Reſignantis collatio eſſet libera, & abſoluta adhuc concilium ſuſpendit eius effectum pag. 144. num. 18.

Beneficia ſunt etiam quædam noſtra bona, nec nobis prohibetur illorum diſpoſitio per reſignationem in manibus Papæ pag. 144. n. 19.

In Reſignatione non eſt neceſſarium exprimere Papæ conditiones quæ ex iuris præſcripto inſunt, vt ex diſpoſitione Sacri concilij ſeſs. 25. cap. 16. de Regular. ibid.

In Reſignatione propter ingreſſum in Religionem ſibi reſignatarius imputare debet ſi non expectata profeſſionē voluit expedire litteras ibid.

In reſignatione beneficii non eſt neceſſarium exprimere quod ad illius titulum quis fuit promotus, quando reſignans habet aliundè cum quo viuere poſſit ibid.

Nullitas renunciationis ob non ſeruatas ſolemnitates concilii ſeſs. 25. cap. 16. de Regular. locum habet etiamſi Nouitius poſteà fuerit profeſſus pag. 145. num. 20.

Et beneficium ex capite dictæ nullitatis poſſet impetrari contra reſignatarium à Dataria tanquam vacans per profeſſionem ibid.

Solemnitates prædictæ requiruntur etiamſi reſignans habeat aliundè cum quo viuere poſſit ibid.

Reſignatio facta ab ingreſſuro Religionem ſuſpenditur vſque ad ſecutam profeſſionem ſi reſignans intendit in hoc ſe conformare Concilio, quamuis aliundè habeat, cum quo viuat pag. 145. num. 21.

Non eſt præſumendum ingreſſurum Religionē voluiſſe reſignare beneficium quod ſolum habebat in bonis etiam quando profeſſionem non emitteret ibid.

Suſpenſio reſignationis facta per ingreſſurum religionem vſque ad tempus emiſſæ profeſſionis habet locum non ſolum in beneficio patrimoniali, ſeù ad cuius titulum fuit promotus, ſed etiam in aliis pag. 145. num. 21.

Conſtitutio concilii circa reſignationem beneficij patrimonialis eſt diuerſa a conſtitutione ſeſſ. 25. cap. 16. de Regular. pag. 145. n. 22.

Conſtitutio concilii ſeſſ. 25. cap 16. de Regular. non habet locum in renunciationibus, quę fiunt per Nouitium antè habitus ſuſceptionem pag. 146. num. 23. pag. 157. n. 51.

Amplia etiamſi renunciatio expreſsè fieret intuitu religionis ibid.

Declara concluſionē procedere quoad ſolemnitates ſtatutas à concilio, nempè quod renunciatio fiat per duos menſes antè profeſſionem proximos, & de licentia ordinarii, quià iſtæ ſeruari non debent à donante vel renunciante ante ſuſceptum habitum, ſecùs verò circa ſuſpenſionem effectus vſque ad tempus emiſſę profeſſionis, quia in hoc adhuc ſeruanda eſt diſpoſitio concilii pag. 146. num 24 pag. 154. num. 45.

Admiſſus ad ingreſſum Religionis & ad nouitiatum, & ingreſſus monaſterium, raſus caput corona monaſtica renuncians, vel aliter diſponens de ſuis bonis per mediam horam antè ſuſceptum actualiter habitum nouitiorum tenetur ſeruare ſolemnitates concilii ſeſſ 25. cap. 16. de Regular. pag. 147. num. 25. pag. 157. num. 52.

Diſpoſitio conciliaris habet locum in reſignatione beneficii per nouitium facta, licet mandatum confecerit ante ingreſſum, ſi conſenſus prę ſtetur poſt ingreſſum pag. 148 num. 26.

Reſignatio dicitur fieri tempore pręſtiti conſenſus, non autem tempore mandati ad conſentiendum pag. 148. num. 26. pag. 158. num. 53.

Contrarium, & quod conſenſus retrotrahatur ad diem mandati pag. 148. num. 26.

Prima eſt verior pag. 148. num. 26. & 28.

Procurator ad reſignandum poteſt reuocari per mandantem antè conſenſum in cancellaria præſtitum pag. 148. num. 27. pag. 158. n. 53.

Amplia etiamſi promiſerit cum iuramento illū non reuocare pag. 148. num. 27.

Renuncians propter ingreſſum in religionem, & abiens non facta profeſſione recuperat omnia etiam beneficia reſignata pag. 149. num. 28. pag. 154. num. 44. pag. 155. num. 46.

Maximè ſtante paupertate reſignantis pag. 156. num. 50.

Amplia etiamſi adeſſet pactum contrarium, & expreſſa renunciatio huius fauoris pag. 149. num. 30. pag. 156. num. 49.

Declara hanc ampliationem procedere ſi renuncians non habet aliundè vndè viuere poſſit, & quando habet, & adeſt pactum, auctor dubitat pag. 149. num. 31.

Secluſo pacto, etiamſi aliunde habeat vnde viuere poſſit recuperat procul dubio, ibid.

Reſignatio nulla eſt ſi Papæ fuit expoſitum reſignantem habere aliundè vndè viuere poſſet, & hęc narratiua ſit falſa pag. 149. num. 29.

Nul-

Nullitèr profeſſus an recuperet beneficia reſignata, remiſſiuè pag. 149. num. 31. & pag. 39. num. 11. S.

Reſignatio beneficii facta intuito, & contemplatione ingreſſus in religionem habet tacitam conditionem de iure, quatenus ſuſceptum religionis propoſitum ſolemni profeſſione confirmetur pag. 150. num. 32.

Et profeſſione non emiſſa euaneſcit ipſo iure reſignàtio, & reſignans reintegratur ad poſſeſſionem beneficii reſignati pag. 150. num. 32. pag. 152. num 37. & 39. pag. 160. n. 60.

Diſpoſitio concilii ſeſs. 25. cap. 16. de Regolar. comprehendit etiam reſignationes beneficiorum pag. 150. num. 33. pag. 152. num. 37. pag 159. num. 57. pag. 160. num. 62.

Ad effectum recuperandi bona vigore dicti cap 16. nullum fit diſcrimen inter reſignationem paulo ante ingreſſum, vel post ingreſſum emiſſam pag. 150. num. 34.

Amplia vt habeat locum diſpoſitio dicti cap. 16, etiamſi renuncians expreſsà proteſtaretur renunciationem velle ſubſtineri etiam in caſu quo non ſequeretur profeſſio pag. 150. num. 34, pag. 156. num. 49.

Inuerisſimile eſt quod reſignans carens fortunæ bonis ad ſubſtentandam vitam ingreſſurus religionem voluerit ſimpliciter ſe beneficio ſpoliare pag. 150. num. 34.

Reſignatio perfecta dicitur vigore conſenſus pręſtiti, non autem ex ſtipulatione mandati procurę ad reſignandum pag. 551. num. 35; & ſeqq. pag. 152. num. 38. pag. 154. n. 43.

Conſenſus reſignationi ſi præſtetur intrà annum nouitiatus reſignantis, non adhibitis ſolemnitatibus Concilij Tridentini ſeſſ, 25. cap. 16. de Regular. reſignatio nulla remanet pag. 551. num. 36 pag. 152. num. 38. pag. 160. num. 62.

Conſenſus extendi ſolet ſub eadem data litterarum reſignationis pag. 152. num. 38.

Renuncians intuitu religionis ingrediendę, quãuis, habitu nondum ſuſcepto, tenetur ſeruare ſolemnitates conciliares pag: 152. n. 40.

Et quod reſignare voluerit intuito religionis, ex quibus inducatur pag. 150. num. 34. pag. 152. num. 37. pag. 158. num. 55.

Renunciationem eſſe factam contemplatione ingreſſus in religionem ſat eſt quod deſumatur ex circumſtantiis. nec eſt neceſſe quod habeatur expreſſa mentio diei ingreſſus p. 154. num, 44. pag. 158. num. 55. pag. 160. num. 61. & ſeqq.

Contrarium, quod non teneatur ſeruare ſolemnitates conciliares eſt verius, & ſequitur Rota pag. 153. num. 40. & 41.

Et de ratione pag. 153. num 41.

Limitàtur hoc contrarium in eo qui præuio admiſſionis: & acceptationis decreto iam degit in cænobio, & raſo capite in formam coronæ monaſticæ inſtituti religioſi tenacem propoſitum oſtendit pag. 153. num. 42. pag. 159. num. 59.

Quià ille non vti ſęcularis, ſed potius vti verè nouitius diiudicatur ibid.

Bulla Pii V. prohibens ordinariis beneficia reſignata conferre conſanguineis, & familiaribus non eſt vſu recepta in Hiſpania pag. 247. num. 31.

Nèque comprehendit Cardinales Episcopos. ibid.

Regula 3. Cancellariæ annullat reſignationes, & dimiſſiones, ſiue liberas, ſiuè ad fauorem factas per eum qui adſpirat ad aliud beneficium incompatibile tunc vacans conferendum à Papa pag. 255. num. 58.

Et talis reſignatio, ſeù dimiſſio cenſetur facta in fraudem reſeruationis pag. 255. num. 58. pag. 256. num. 62.

Et beneficium ſic reſignatum aut dimiſſum vacare dicitur, & manet reſeruàtum Sedi Apoſtolicæ pag. 255. num. 58.

Et vacat etiam ſecundum illud beneficium de quo fuit per Papam prouiſus, ac si collatio ad eius fauorem facta non fuiſset ibid.

Declara procedere si in prouisione ſecundi nõ fuerit facta ſpecialis, & expreſſa mentio de priore incompatibili reſignato ſeù dimiſſo. ibid.

Declara, etiam non procedere ſi primum beneficium reſignatum, ſeù dimiſſum erat de iurepatronatus laicorum pag. 255. num. 59.

Declara tertiò non procedere ſi primum dimiſit ignorans ſecundum vacare, quià ſi poſteà ſciens vacationem illud impetrauit valebit prouiſio pag. 256 num. 62 & 63.

Non tamen valebit reſignatio prioris etiam ſtante ignorantia, & bona fide ibid.

Ignorantia tamen eſt probanda, & regula ſupponit fraudem ibid,

Quid si ſecundum incompatibile confertur ab ordinario non a Papa, an tunc poſſit primum data opera reſignari; ne vacet in menſe reſeruato pag. 256 num. 64

Prouiſus ab ordinario de beneficio incompatibili poteſt data opera reſignare primum ante adeptionem ſecundi ab Ordinario ibid.

Contrarium decidit Rota ibid.

Primam opinionem tuetur aucthor ibid.

Regula 3 & motus Pauli V. non intrant in hoc caſu, & quando procedant ibid.

Reſignari, & permutari non poſſunt beneficia Eccleſię non numeratæ, pag. 322 num. 52. pag. 327. num. 72.

Limita si Papa ex certa ſcientia qualitatis Eccleſiæ admitteret reſignationem, & permutationem, ibid,

Beneficia de Iurepatronatus apud ſedem vacantia per reſignationem Papa confert de conſenſu patronorum pag. 438. num. 19,

Vacante per reſignationem in manibus Papę beneficio quod prætenditur eſſe de Iurepatronatus, ſolet in prouiſione Executori committi, vt verificato priùs Iurepatronatus conferat accedente conſenſu Patronorum, quatenùs verò de Iurepatronatus non exiſtat, libe-

Digitized by Google

libere & ſimpliciter conferat p. 451. n. 14.
Et tunc executor ſi non citatis Patronis litteras exequatur, nihil pronunciando nec ſuper libertate, nec ſuper ſeruitute, horum neutri fauet talis collatio, & ad utrumque ſtatum ſe habet indifferenter ibid.
Et attenditur qualis fuerit ſtatus anterior ibid;
Facultas admittendi reſignationes & permutationes beneficiorum fuit ordinariis ſuſpenſa & reſeruata ſedi Apoſtolicę beneficia poſt dictam ſuſpenſionem reſignata, uel permutata pag. 454. num. 1.
Poſtèa vero dicta facultas eis reſtituta fuit ex certis cauſis tantum pag. 454. num. 2.
Ordinarii beneficia dimiſſa confere prohibentur ſuis aut dimittentium Conſanguineis, & familiaribus, etiàm per fallacem circuitum ibid.
Non procedit hæc prohibitio in beneficiis permutatis pag. 455. num. 5.
Vide Permutatio.
Facta reſignatione nulla coràm ordinario, ſi altera fiat ad fauorem eiuſdem coram Papa, non facta mentione de prima nulla, ſecunda quoque nulla eſt pag. 458. num. 17.
Reſignatio, & permutatio facta coràm ordinario nulla eſt abſque conſenſu alterius Collatoris ad quem beneficij collatio ſpectabat p. 459. num. 18.
Et in hoc eadem militat Regula de conſenſu Collatoris, àc de illo Patroni ibid.
Idem militat de conſenſu Rectoris habitualis habentis ius nominandi ad Vicariam perpetuam ibid.
Reſignatio in fauorem etiam omiſſa clauſula, & non aliàs &c. ſempèr intelligitur ſub conditione quatenus beneficium perfectè acquiratur Reſignatario pag. 38. num. 1. S.
Et Reſignanti datur regreſſus, ſi reſignatio non habeat effectum, vel effectuata reſoluatur proptèr aliquam nullitatem ibid.
Amplia etiamſi nullitas proueniat ex mala expreſſione ualoris, ſi Reſignans in dicta expreſſione non eſt in culpa ſecus ſi eius culpa vèl dolus concurrit pag. 38. num. 2. S.
Procurator ad reſignandum ſi conditionem apponat diuerſam ab ea quæ continetur in mandato, reſignatio nulla eſt, & Reſignanti datur regreſſus pag. 38. num. 3. S.
Item ſi diuerſam fecerit expreſſionem ibid.
Procurator non poteſt aliquid facere, nedum contrà, ſed neque pręter formam mandati ibid.
Amplia etiàm in aſſertionibus, & expreſſionibus ambiguis adiectis in mandato, quià ei non licet interprętari, ſed debet exprimere per verba preciſa mandati pag. 38. num. 4. S.
Daclara procedere vbi variatio dedit cauſam nullitati gratiæ, quam non dediſſent verba mandati pag. 38. num. 5. S.
Et procedit etiamſi expreſſio contenta in mandato eſſet talis quæ fortè non fuiſſet admiſſa per Papam pag. 38. num. 6. S.
Limita ſi expreſſionem illam erroneam, & ...
ceſſum mandati Reſignans deinde ex certa ſcientia approbaſſet, quia tunc non haberet amplius regreſſum pag. 38. num. 7. S.
Non tamèn ad hoc ſufficeret ſcientia pręſumpta, & per coniecturas, ſed probanda eſſet ſcientia vera, & pręciſa reſultans certitudinalitèr, ex aliquo facto poſitiuo pag. 38. num. 8. S
Nec ſufficit ſcientia præſumpta ex publicatione literarum ad formam Conſtitutionis Gregorianæ pag. 39. num. 9. S.
Declara ſcientiam probari per Coniecturas quandò poſſet dari colluſio ex parte Reſignantis pag. 39. num. 10. S.
Egreſſus de Religione ob nullitatem Profeſſionis non recuperat beneficia reſignata pag. 39. num. 11. S.
Contrarium ibid.
Vide etiam Beneficium, Nouitius, Regula Renunciatio ibid.

R E S O L V T I O

Reſolutiones Sacrarum Congregationum ſunt ponderandæ in circumſtantiis, non ſumendæ in cortice, & in abſtracto, & ſinè applicatione ad quæſtiones in poſterum emergentes, pag. 48. num. 19 S.
Vltima reſolutio ſola ſpectanda, & obſeruanda venit, pag. 24 num. 11. S.

R E S P V B L I C A

Reſpublica pręſtare debet'ne legatum factum Fratribus qui carent omni actione ciuili inane, & irritum cenſeatur pag. 42 num 78
Quibus pactis Reipublicę Venetæ conceſſum fuerit Iuſpatronatus Eccleſiarum ab Hoſtibus liberatarum pag. 365 num. 23.
In caſu abſèntiæ proptèr aliquod munus, & Reipublicæ officium non eſt neceſſe petere licentiam Superioris, etiàm vbi agitur de Prælatis, & alijs Curam animarum hebantibus pag. 9 num. 3 S.

R E T E N T I O

Vacet Canonicatus imperràtus a retinente alios incompatibiles ob non factam de illis mentionem in noua prouiſione, pag. 185 num. 36.
Promittens impetrare diſpoſitionem pro retentione vtriuſque beneficij non poteſt allegare bonam fidem circà illorum compatibilitatem pag. 184. num. 33.
Ex generali conſuetudine Germaniæ retinendi plures Canonicatus, & Præbendas in diuerſis Collegiatis, non vacat ipſo Iure vterque Canonicatus per non dimiſſionem primi intrà bimeſtre a die adeptę poſſeſſionis ſecundi. pag. 183 num. 30
Contrarium niſi interueniat Apoſtolica diſpenſatio pag. 183 num. 31.
Poſſim tamen conceditur Apoſtolica diſpenſatio pro Canonicatibus Germaniæ ibid,

RETROTRACTIO

Attento ſtylo antiquo Datariæ conſenſus formalis reſignationi ſuperueniena etiam poſt mortem reſignantis retrotrahitur ad diem parui conſenſus ſeù paruæ datæ pag. 137. n. 55.

Hodierna præſentata tanquàm actus merè preparatorius nullum habet annexum conſenſũ, ad quem retrotractio fieri poſſit p. 137. n. 56

Actus vt retrò extendatur oportet quod potuerit intercedere ab initio pag. 81 num. 32 S.

Conſenſus in matrimonio conditionato, adimpleta conditione remanet purus vſque ab initio vigore retrotractionis pag. 76. num. 19. S.

Solemnitates Conciliares in matrimonio conditionato ſtant in ſuſpenſo conditione pendente, ſed illa adimpleta, vigore retrotractionis liberi conſenſus dicuntur adiectę matrimonio puro, ibid.

Contrarium, & quod fictio retrotractionis non ſuppliceat imperſectionem, matrimonii conditionari, adhoc vt ſolemnitates Conciliares dicantur adiectæ matrimonio puro, ibid.

In his quæ ſolo animo geruntur factum Procuratoris retrotrahitur ad tempus mandati pag. 148. num. 28.

Vide Procurator.

REVALIDATORIA

Gratia reualidatoria an preiudicet imperrationi medio tempore factę, pag. 361. num. 13

Regula de annali non repellit eum qui obtinuit reualidatoriam primæ prouiſionis p. 252 n. 50

Reualidatoria dicitur noua beneficij collatio, ibid.

Gratia reualidatoria debet expediri intrà tres menſes ex Decreto apponi ſolito per Reuiſores ſupplicationi ſub pæna nullitatis, ibid.

Simile decretum ſolet aboleri per ſub datarium pag. 252 num. 51.

Vel per Regentem Cancellarię concedi licentia expediendi non obſtante lapſu dicti temporis, pag. 252 num. 52

Tale decretum reſpicit ſolum intereſſe officialium Datariæ, & Cancellariæ quorum fauore dumtaxat, non autèm partis apponitur, ibid.

REVELATIO

Teſtes confidentiales adhibiti in Apocha Sponſalium, ſi illam reuelarent, facerent conſurgere impedimentum quod anteà non aderat pag. 104 num. 105. S.

Et vtrum teneantur reuelare vigore decreti in denunciationibus appoſiti pag. 105. num. 92. & ſeqq. S.

Eccleſia obligat ad reuelandum ea tantum impedimenta quę do tempore publicationum exiſtunt, pag. 104. num. 103. S.

Impedimentum publicę honeſtatis ex occultis ſponſalibus, licèt non adſit poteſt tamen ſupernenire, & pendet a futura reuelatione, qua. ſecuta ſurgit honeſtas illius cauſatiua, pag. 104 num. 106. S.

Sed poſt contractum matrimonium non eſt amplius locus denunciationi pag. 105. n. 107. S

Vide Impedimentum Matrimonium, Teſtis.

REVERENTIA

Preces importunę quæ proueniunt a perſona cui debetur reuerentia inducunt mètum ex quo contractus ſponſalium reſcindi poteſt pag. 275. num. 26.

Metus reuerentialis. Vide *Metus*.

Seruus manumiſſus licet fiat liber, adhùc debet honorem reuerentialem patrono in memoriam antiquæ ſeruitutis pag. 202. num. 44.

REVISOR

Gratia reualidatoria debet expediri intrà tres menſes ex Decreto apponi ſolito per Reuiſores ſupplicationi, ſub pæna nullitatis pag 252. num. 50.

Vide ſupra *Reualidatoria*.

REVIVISCENTIA

Penſio extincta tèmporalitèr, puta ad vitam Titularis, poſt illius mortem reuiuiſcit pag. 233. num. 20.

Limita ſi fuit extincta abſque Apoſtolico aſſenſu, quià tunc non poteſt reuiuiſcere abſque noua aucthoritate, Papæ pag. 233. num. 21.

Non eſt in priuatà facultate partium extinguere ad tempus & poſt tempus reuiuiſcentiam dare penſionibus, ibid.

Vide *Penſio*.

REVOCATIO

Geſta per Procuratorem reuocatum, ſi reuocationem ſciuerit, non valent p. 148. n. 28.

Procurator ad reſignandum poteſt reuocari per mandantem ante conſenſum in Cancellaria præſtitum pag. 148. num. 27.

Amplia etiamſi mandans promiſerit cum iuramento illum non reuocare ibid.

Vide *Procurator*

REVS

In dubio regula eſt pro Reo, ac poſſeſſore pag. 7. num. 6. S.

Matrimonium Rei cum filia Iudicis, vt morti pænam euitet, eſt validum pag. 93. n. 66. S.

REX

In Regnis Hiſpaniæ poſſeſſio Eccleſiæ capi non poteſt abſque mandato Regis propria manu ſubſcripto pag. 254. num. 57.

Regibus Hiſpaniarum quibus pactis conceſſum fuerit Iuſpatronatus Eccleſiarum ab Hoſtibus liberatarum pag. 365. num. 23.

Reges Luſitani dant Fratribus Minoribus in Prouincia Angelorum annuam perpetuam Eleemoſynam piperis, cinamomi, & Cariophili pag. 48. num. 90.

[illegible] poteſt ordinare quod Vniuerſitas repræſe

teturn

tetur per vnum vel plurea decuriones, & Regentea, & tunc iſti habenr facultatem pręſentandi pag. 268. num. 34. pag. 272. num. 46. pag. 277. num. 57.

Et poteſt diſponere quod vnus habeat pinguiorem vocem quoad omnia negotia Vniuerſitatis in genere ibid.

Quę pinguedo auffragatur etiam in præſentationibus ibid.

Rex Iupiter omnibus idem pag. 207. num. 58

R I C C I V S

Riccius dicena Patrono conſanguineo Fundatoris pauperi, etiam poſt tranſlatum Iuſpatronatua in Extraneum diuitem, alimenta deberi, confutatur pag. 15. num. 2. S.

R I S V S

Riſus & gaudia ficta ſtare non poſſunt in corde mæſtiſſimò pag. 473. num. 18.

Actus non neceſſarii correſpondentiæ Puellę erga ſponſum, ſed exuberantes, & cum ſignis externis lętitiæ, & riſus excludunt totaliter mentem coactam pag. 472. num. 28.

R I T V S

Mutationea antiquorum Inſtitutorum, & Rituum regulàriter vergunt in peiua pag. 135 num. 48.

Statuta particularia Eccleſiarum proprios ritus habentium faciunt ceſſare legem generalem, & diſpoſitionem Ceremonialis pag. 288. num 1. 2. & 6

Præſertim ſi non adeſt textus clarus in contrarium pag. 288. num. 6.

R O C C H A .

Rocchæ deputatio in ria 87. tom. 1. examinatur pag. 57. num. 3, & ſeqq. S.

R O C C H E T T V M

Per conceſſionem Cappę intelligitur conceſſua vsus Rocchetti pag. 40. num. 1. S.

In Collegiatis inſignibus concedi ſolet Canonicis per Sedem Apoſtolicam nobilior habitus Cappæ cum Rocchetto ibid.

Cappa cum Rocchetto quandoque per Sedē Apoſtolicam conceſſa Clericis inferioribua ibid.

Vſua Cappæ, & Rocchetti non ſolet nec debet concedi Collegiatę, ſi Eccleſia Càthedralis illum non habeat pag. 40. num. 3. S.

Limita ſi in ęrectione Collegiatæ Fundator ità deſiderauit pag. 41. num. 4. S.

Cathedralis ſi hàbet ex indulto vſum Cappæ, & Rocchetti, non poteſt idem habitus concedi Collegiatæ pag. 41. num. 5. S.

Indultum vſus cappæ, & Rocchetti concedi poteſt Collegiatæ, etiam lite pendente, ac poſt rem iudicatam fauore Cathedralis, nè poſſit deferre dictum habitum, ſi habitus ſit diſſimilia pag. 42. num. 8. S.

Vſua cappæ, & Rocchetti eſt de Regalibus Summi Pontificis, & eorum conceſſio pendet ab eius abſoluta poteſtate & ipſe ſolus habet intereſſe ibid.

Cappa, & Rocchettum non denotant iuriſdictionem, ſed ſolum perfectionem grauitatē & ornamentum Perſonarum pag. 42. num. 9. S

Et geſtari poſſunt non ſolum in Eccleſia, ſed etiam in proceſſionibua, & alija functionibus Eccleſiaſticis ibid.

Et talia habitua priuilegium eſt perſonale, quod non circumſcribitur loco ibid.

Idem procedit in conceſſione inſigniorum ornamentorum Mozzettæ, & Rocchetti ibid.

Vide etiam Cappa Habitus.

R O M A

Romæ Pęnitentiariia apud S. Ioannem Lateranenſem certa Eleemoſinę quantitaa eſt aſſignata pag. 48. num. 90.

Romæ ſoli Sanctiſſimo conceditur podium, ſeù Tribuna in Eccleſia pag. 52. num. 98.

In Senatore Vrbis, qui eſt hodie non remanet aucthoritas antiqui Senatus Romani pag. 179 num. 19.

In prouiſionibus Apoſtolicis in locum Electionum ſuffectis, Roma ſucceſſit loco loci electionis pag. 193. num. 18.

R O T A

Vbi habetur articulus à Sacra rota formitèr deciſus, parum aut nihil curandum de contrariis Doctorum aucthoritatibus pag. 246 n. 27

Rota ſtudet famulari menti Sacræ Congregationis Concilii pag. 274. num. 49.

Concluſio in deciſionibua Rotæ intelligi debet prout loquuntur Doctores in eadem deciſione adducti pag. 304 num. 77.

Gonzales, & rota notantur quod voce commodæ ſubſtentationis vsi ſunt reſpectu Eccleſię non numeràtæ pag. 315. num. 28.

Cardinalis de Luca de Iurep. diſcur. 61. tenens quod Inſtituti inęqualiter habent Iuſpatronatus inſolidum quoad proprietatem tantum, non quoad exercitium & rota cum ſecutæ examinantur, & reprobantur pag. 87. n. 29

Rota non ſolet attendere aucthoritatea per numerum, ſed per pondus pag. 240. num. 5.

Antonellua & Rota ſupponentes annexionem ex correſpondentia numeri præbendarum, & aliorum membrorum ad numerum Canonicatuum eſſe inſeparabilem refelluntur pag. 124 num. 22.

Deciſiones Rotæ varia eſt quod applicentur ex earum rationibua, & fundamentis pag. 389. num. 20.

Rota vti Iudex declarauit antiquam Collegialitatem Eccleſiæ S. Marię del Pilar pag. 282. num. 24.

Garzias, & Rota impugnantur tenentes in abſentia ex cauſa ſtudii nòn requiri licentiam, pag. 9. num. 6. S.
Rota Iuris articulos ſemper euitare ſolet, vbi cauſam decidere poteſt ex facto pag. 114. num. 32. S.
Rota data releuantia articulorum, & iuriam compulſandorum, concedit nouam remiſſoriam, & ſpecialem compulſoriam, cum clauſula *cum retardatione, vel ſine arbitrio Rotæ* pag. 174. num. 31.

R V B R I C A

Rubrica habens ſenſum perfectum ſofficit ad decidendum quomodò intelligi debeant contentæ in nigro pag. 299. num. 38.

S

S A C E R D O S

FActo legato pro miſſis fauore Fratrum incapacium poteſt hæres celebrationem committere, & ſtipendium aſſignare aliis Sacerdotibus pag. 13. num. 5.
In Cappellania merè laicali cum onere Miſſarum non attenditur maior ętas, & pròximior ad Sacerdotium pag. 341. num. 16.
Stante obſeruantia præſentandi non Sacerdotèm qualitas Sacerdotalis enuociata in fundatione cenſetur ſtare tantum demonſtratiuè pag. 14. num. 13. S.
Sacerdos accuſatus de crimine, quod in proceſſu non fuit probatum, ſi neget non poteſt ex inditcijs condemnari, ſed debet abſolui, & integram ſuorom beneficiorum purgationem obtinere pag. 489. num. 27.
Olim dimittebatur, iniuncta purgatione canonica per iuramentum accusati cum ſeptem ſociis ſui ordinis quod hoc crimen non commiſit ibid.
Si autem delictum probatum, eſt intrat pæna ordinaria depoſitionis, & priuationis beneficii pag. 489. num. 26.
Sacerdos Iouis apud Gentiles Flamines diales nuncupati, abeſſe non poterant etiam ex cauſa neceſſaria ob aduerſam valetudinem abſque licentia Summi Pontificis pag. 488. num. 24.

S A C R A M E N T V M

Matrimonium conſideratur, vel vt Sacramentum, vel vt humanus contractus pag. 41. n. 78.
Matrimonium vti Sacramentum obſtringitur legibus Ecclesiæ ibid.
Matrimonia conditionata non decent dignitaté tanti Sacramenti pag. 82. num. 36. S. pag. 84. num. 40. S.
Ius Sepulturæ emanat ab adminiſtratione Sacramentorum, & ſolutione Quartæ p. 67. o. 31. S.
Declara non procedere in habentibus, aut eliſ gentibus propriam Sepulturam, nec in ei qui ex aliquo ſpeciali titulo dicuntur habere propriam Eccleſiam ibid.
Eccleſia Titularis non adminiſtrat Sacramenta ſuo Cardinali pag. 67. num. 31. S.
Vicarius habens curam actualem tenetur ad ea tàntum onera quę reſpiciunt curam animarũ & adminiſtrationem Sacramentorum pag. 52. num. 37. S.
Quænàm dicantur onera reſpicientia curam animarum, & adminiſtrarionem Sacramentorum pag. 52. num. 83. S.
Omnia incerta ex Curæ exercitio prouenientia ſi diuiduntur inter Vicarium, & rectorem diuidi etiam debent onerà reſpicientia curam animarum, & adminiſtrationem Sacramentorum, niſi exter conſuetuto quod vni tantum ex eis incumbat pag. 53. oum. 41. S.
Obſeruantia contraria, & quod eſt de iure non releuat in boc puncto, quia conniuentia Anteceſſorum non pręiudicat ſucceſſoribus pag 53. num. 42. S.
Amplia etiamsi eſſet per longum tempus, & quid ad illam requiratur ibid

S A C R I S T I A

Relictum à Teſtatnre Fratribus Minoribus, vt Elecmosynæ miſſarum applicentur ad Sacriſtiam, & alios vſus, quam ipſorum Fratrũ dicitur relictum modo licito pag. 23. num. 35

S A N C H E Z

Notatur Sanchez dicens quod ſi tam Sponsalia quam copula fierent coram Parocho, & Teſtibus tranſirent in verum matrimonium pag. 73. num. 12. S.
Sanchez, & eius aſſeclæ reprobantur tenentes matrimonio conditionato intercedere conſenſum de præſenti pag. 77. num. 22. & ſeqq.

S A N C T I O

Imperiales deciſiones, & Sanctiones ſunt lex non ſolum pro illis cauſis in quibus emanarunt, ſed in omnibus ſimilibus pag. 2. n. 2. V.

S A N C T I S S I M V S

Roma ſoli Sanctiſſimo conceditur habere podium, ſeù Tribunam in Eccleſia pag. 52. n. 98.

S A N G V I S

In materia Sanguinis, & nobilitatis, confeſſio non pręiudicat Fratri confitentis pag. 167. num. 18.
Nec confeſſio Patris pręiudicat filio ibid.
Vide etiam agnatio
Titulus meritorum. & effuſionis Sanguinis in bellò contra hoſtes fidei non reputatur oneroſus, ad acquiſitionem Iuriſpatronatus pag. 363. num. 17. & ſeqq.

S A R A V I A

Impugnatur Sarauia tenens Conſtitutionem cũ

Ici-

ciliarem de Adiunctis per Epiſcopum adhibendis cum voto deciſiuo, eſſe conformem diſpoſitioni iuris communis pag. 295. num. 22. & plur. ſeqq.

S C A N D A L V M

Prælatus inuiſus à Populo, licet inioſte, & ab eo ferociter exturbatus non debet mitti ad reſidentiam, ſed poteſt, ac debet cogi renunciare, dato ſibi bono cambio alibi, ad èuitanda ſcandala pag. 487. num. 18. & ſeqq.

Deſlorator etiam diſparis conditionis sub vera promiſſione matrimonii tenetur ducere deſloratam in Vxorem, & tunc proteſtatio præcedens ſuper metu non annullat matrimonium purè ſubſequens, etiamſi ex matrimonio timerentur scandala, quando concurrit iuramentum pag. 90. num. 56. S.

Contrarium ibid.

Prælatus tenetur impedire matrimonium filii familias volentis nubere cum Sponſa nimis paupere, ob timorem inimicitiæ, & Scandali inter Conſanguineos pag. 100. num. 89. S.

Et Parochi de ſtylo, & de iure nequeunt facere denunciationes, ſed debent expectare reſponſum Epiſcopi, vel eius Vicarii pag. 100 num. 91. S.

Nec ordinarius tali caſu poteſt remittere denunciationes ibid.

Prætenſio Parochi de duplicata eleemosyna pro tumulando Cadauere extra Parochiam eſt monopolium, ſcandalum, auaritia, & corruptela contrà libertatem Eccleſiaſticam pag 50, num. 28. S.

Declara vt pag. 50. num. 28. & ſeqq. S.

Mulier quæ iam alteri nupſit nullum damnum allegare poteſt in conditione ſuæ famæ: vel in ſundamento ſcandali, aut alterius cuiuſuis cauſę ex ineffectuatione priorum Sponſalium pag. 72. num. 7. S.

S C I E N T I A

Actus ſcientifici ſunt ad inſtar formæ quæ imprimitur ſtabilis in intellectu, itaut non deleantur; niſi organa illius corrumpantur pag. 274. num. 50.

Scientia, & patientia, Datariæ ad obſeruantiam requiſita præſumitur, ſi collatio Datariæ in menſe reſeruato non habuit effectum in concurſu cum prouiſo ab Ordinario pag. 322. num. 51.

Præſentans indignum præſumitur ſcienter pręſentare pag. 95. num. 54.

Electores præſumuntur ſcire qualitates Electi ibid.

Declara intelligi de qualitatibus, notoriis & apparentibus, ſecùs de occultis. ibid.

Obſeruantia extendendi conſenſum poſt obitum reſignantis procedit data ignorantia obitus in officialibus Datarię. ſecus data obitus ſcientia pag. 138. num. 58.

Notitia obitus reſignantis ſuperuenta ante conſenſum, & ſic gratia non dum perfecta, inducit malam fidem in officialibus Datariæ, adeout non valeant amplius recipere conſenſum ibid.

Data ſcientia facti, negari non poteſt in Capitulo ſcientia iuris circà nullitatem electionis pag. 389 num. 22. pag. 399. num 64. pag. 402. num. 72. & 73.

Allegari non poteſt ignorantia deficientiæ vòtorum in electione quę fuit facta palam ibid.

Probari debet ſcientia nullitatis electionis in Epiſcopo aliiſque Collatoribus gradatim, vt ſit locus prouiſioni Apoſtolicæ iure deuoluto iuxta lateranenſis ſtatuta Concilii, pag. 393. num. 39.

Limita ſi Eccleſia ſit exempta, quia tunc deuolutio fit immèdiate ad Papam pag. 393. n. 41.

Item limita ſtante clauſula dummodo non ſit alteri ius quęſitum, quia per eam Papa cenſetur voluiſſe conferre iure præuentionis concurrendo cum ordinariis collatoribus pag. 393. num 40.

Sublimita hoc ſi apponatur alia clauſula, & de deuolutione detur diſpoſitiuè, per quam pontifex dicitur declarare ſe nolle concurrere cum Ordinarijs, eoſque præuenire ibid.

Ad præſcribendum ex obſeruantia centenaria non eſt neceſſe probare ſcientiam, & patientiam Eccleſiæ uèl Ciuitatis pag. 195. n. 27.

Quiā præſumit titulum, in quo talis ſcientia & patientia non requiritur ibid.

Scientia, & patientia probatur ex quo Eccleſia vèl Ciuitas dederint executionem Billis prouiſionum, in quibus continebatur præiudicium quod impugnatur pag. 195. num. 28.

Amiſſio iuris quæſiti in incorporalibus non datur abſquè ſcientia, & patientia pag. 196. num 29.

Minor ſcientia requiritur in Parocho, qui non adminiſtrat ſolus, ſed ab aliis in exercitio Curę coadiuuatur, quam in eo qui tenetur omnia de per ſe exercere pag. 260. num. 7.

Vtrum maior vèl minor ſcientia requiratur, regulariter in arbitrio Iudicis reſidet ibid.

Nouum examen eſt optimus modus probandi ſcientiam reiecti, & grauamen ab examinatoribus illatum pag. 274. num. 49.

Nouum examen concedi non debet poſt ius quęſitum Collitiganti quia interim potuit reiectus ſtudere, & doctior euadere, pag. 274 num. 51.

Ceſſat dicta præſumptio ſi reiectus iàm ante fuerat ad idem beneficium approbàtus, pag 275. num. 52

Item ceſſat ex breuitate temporis paucorum menſium, ibid.

Item ceſſat ſi incontinenti poſt reprobationem inſtetit pro nouo examine, & collitigans ſe oppoſuit, ibid.

Sciètia, & cogitatio Papæ in genere non ſufficit concurrente præiudicio tertij, ſed requiritur ſcientia ſpecialis, & ſpecialiſſima, pag. 434. num. 7.

Ingnorantia in Papa reſeruante pręſumitur vbi eſt admixtum ius tertij, ibid.

Re-

Reſignans non haberet amplius regreſſum ab beneficium reſignatum per ſuum procuratorem ſub expreſsione, & aſſertione diuerſa ab ea quæ continetur in mandato, ſi expreſſionem illam erroneam, & exceſſum mandati deindè ex certa ſcientia approbaſſet, pag. 38 num. 7. S.
Non tamen ad hoc ſufficeret ſcientia præſumpta, & per coniecturas, ſed probanda eſſet ſcientia vera, & preciſa reſultans certitudinaliter ex aliquo facto poſitiuo pag. 38 num. 8. S.
Nec ſufficit ſcientia præſumpta ex publicatione litterarum ad formam Conſtitutionis Gregorianę, pag. 39. num. 9. S.
Declara ſcientiam probari per coniecturas, quando poſſet dari colluſio ex parte reſignantis, pag. 39 num. 10. S.
Occultum eſt, etiam id quod plures ſciunt pag. 104 num. 102. S.
Occultum dicitur impedimentum ad matrimonium quamuis ab aliquibus ſciatur ibid.
Nec dicitur publicum ex eo quod in Ciuitate ſciatur, niſi etiam notum ſit in Vicinia, vel Parochia pag. 204 num. 102 & ſeqq. S.
Sponſalia nota ſolum Teſtibus confidentibus non eſt de facili periculum, vt in foro externo detegantur pag. 104 num. 102. S.
Scientes occultam cognationem inter eos quorum publicatur matrimonium tenentur propalare, ad euitandam futuram fornicationem pag. 104. num. 105. S.

SCISMATICVS

Etiam in Matrimonijs Sciſmaticorum ſponſali præſenti non ſeruata forma Concilij Tridentini ſunt inualida, ſi in eorum Parochia decretum Concilii fuit publicatum p. 98 n. 82. S

SCRIPTOR. SCRIPTVRA

Scriptorum, & Maiorum intellectui, & interpretationi ſtandum eſt, pag. 26 num. 29 V
Ampliа etiamſi in interpretatione Conſtitutionum, & Diplomatum Summorum Pontificum, ibid.
Super legatis annuis Fratribus Minoribus relictis, ſcripturæ, & Inſtrumenta confici poſſunt, & inuicem ſtipulari, pag. 51. num. 69.
Stipulatio tamen dicetur propriè interuenire pro parte tantum hæredum Fundatoris, & pro parte Fratrum ſolum impropriè ibid.
Et oritur ex ea ſola fidelitatis obligatio ibid.
Prælatio ex ordine ſcripturę intèr vocatos datur tantum in alternatiua ordinis, puta per verbum vel pag. 163 num. 2.
Nulla datur prælatio ex ordine ſcripturæ intèr vocatos per copulam, & pag. 263 num. 3.
Erecto beneficio pro conſanguineis ſuis, & Coniugis non datur prælatio ex ordine ſcripturę inter vnam, & alteram lineam, quià cenſentur redactę in vnam, ſed attenditur ſola prælatio proximitatis pag. 163 num. 3.
Idem ſi fundatum ſit pro illis de genera meo, & matris meę ibid.
Limita in paritate gradus, quando conſtat fuiſſe conſideratum ordinèm tacitum, & ſubintellectum pag. 164 num. 4.
Caſtill. contron. lib. 5. cap. 67. num. 28. examinatorum, & reprobatur ibid.
An attendatur Ordo ſcripturæ necne, multum attenditur obſeruantia pag. 164. num 5.
Vide etiam *Ordo prælatio*.
Scriptura vna aliam declarat pag 392 num. 33.
Teſtes Declaratorii ſcripturæ attenduntur etiamſi patiantur exceptiones, quando illa continet ęquiuocum, & eſt capax interpretationis, pag. 392 num. 32
Superſcriptio in dorſo Apocæ facta per Patrem declarat quid intùs contineatur p. 232 n. 18.
Cathedralibus duabus vnitis, ex alternatiua in functionibus quæ ſpectant ad vtramque Eccleſiam non infertur ad alternatiuam prænominationis in ſcriptura proviſionis pag. 294 num. 20.

SCRVTINIVM

Præſentati ab Vniuerſitate vel Còllegio ſi paria vota bis in ſcrutinio vterque ſortitus ſit, Papa ſolus poteſt gratificare, etiam pendente adhuc termino ad eligendum; Inferior verò non poteſt gratificare, ſed tantum prouidere iure deuoluto, elapſo dicto termino. pag. 89. num. 35.
Vide *Gratificatio. Electio, præſentatio*.
Pendente termino ad eligendum poteſt Vniuerſitas vel Collegium toties quoties ſibi videbitur, iterare ſcrutinium donec ſequatur electio per maiorem partem pag. 90. num. 37
Poteſt tamen etiam durantem termino adiri ſuperior vt compellat ad concordandum intra certum terminum quo elapſo, ad ipſum deuoluatur electio pag 91. num. 39.
Stante paritate votorum in repetitis ſcrutinijs poteſt Epiſcopus gratificari perſonę ſibi magis beneuiſæ pag. 108. num. 105.
Et poteſt pręferre eum quem maioribus ſtudijs ac meritis iuuari cognoſcit. ibid.
Electoribus non licet variare, etiam non ſecuta publicatione, ſi præceſſit coarctatio pro noua electione ad certas perſonas, quia tunc in earum præiudicium nequit Capitulum alios admittere ad ſcrutinium pag. 109. n. 110
Variatio eſt prohibita publicato ſcrutinio pag. 112. num. 123. pag. 114. num. 129.
Declara procedere in Electionibus ſubiectis formæ cap. *quia propter, de elect.* ſecus in aliis etiam ſecretò factis per ſcrutinium, pag. 114 num. 124
Durante ſemeſtri ad eligendum præfixo ſempèr permittitur peragi nouum ſcrutinium, pag. 115. 131.
Stante paritate votorum in ſcrutinio, electio terminatur per ſortes in Regnis Hiſpaniarum ex Conſtitutione Leonis X. pag. 115. n. 130.
Dicta conſtitutio intelligitur permiſſiuè ibid.
An dicta conſtitutio extendatur ad Regum Aragoniæ Rota noluit decidere ibid.

Appel

Digitized by Google

Appellatum ſi non fuit ab vltimo ſcrutinio, nemo audiri debet ſuper inualiditate electionis pag. 115. num. 139.
Quæ geſta ſunt in ſcrutinio probari debent per alios teſtes conteſtes de Capitulo. pag. 112. num. 123.

S C V T V M

Gallici eam Ianuenſe duellum propter caput Bonis quod vterque geſtabat in ſcuto pro inſignibus, quomodo per Ianuenſem fuerit eluſum pag. 41. num. 5. S.
Vide etiam *Pignatell. Conſult.* 69 num. 6 & 7. S

SÆCVLARE SÆCVLARITAS

Haſpitale eſſe ſæculare vel regulare quomodò probetur pag. 375 num. 4
Ex adminiſtratione Hoſpitalis per perſonas ſæculares ſpatio centenariç plenè probata remanet ſæcularius pag. 375. num. 5.
Immò ad hunc effectum ſufficit quadragenaria pag. 375 num. 5. & 6.
Hoſpitale ſeculare licet poſſit gubernari per laicos, & fęminas, non tamen infertur quod poſſit per regulares, pag. 347. num. 3.
Vide plura in verbo *Hoſpitale Status*.
In Vniuerſitate licet ſæculari maior pars non conſiſtit in ſolo numero, ſed in dignitate, aucthoritate, ac merito perſonarum, pag. 277. num. 56.

S E C V R I T A S

Frequentiſſimum calamitatis initium ipſa ſecuritas, pag. 234 num. 25.
Vide etiam *Fiducia*, *ſpes*.

S E D E

Extra formam cap. quia propter electio conualidatur per deportationem electi ad Sedem pag. 385 num. to pag. 388 num. 18. pag. 401 num. 70.
Sedes Ablatum pontificalitèr celebrantium eſt Sedes cum poſtergali abſque Vmbraculo, ſed Baldachino pag. 23. num. 9. S.
Ecumenicę Synodus in Sedes Epiſcoporum a ſe degradatorum, & in Cathedras apud ſe morientium ſolebant per ſuum præſidem alios conſecrare pag. 15. num. 17. V.

SEDES APOSTOLICA

Omnia relicta Fratribus Minoribus ſunt in abſoluto dominio, & proprietate Sedis Apoſtolicæ pag. 21 num. 31.
Et poteſt quandocumque illa eiſdem tollere, & aliis applicare pag. 22 num. 31.
Accuſatio, & depoſitio Epiſcoporum ſicut quęſtio Fidei ſpectat ad Sedem Apoſtolicam, non ad inferiores pag. 300 num. 43.
Obſeruantia prouidendi per Sedem Apoſtolicam vti de Canonicatibus vti de vacante in menſe reſeruato, aut per reſignationem non facit numeratam Eccleſiam quæ erat receptitia, pag. 320 num. 41.
Vide *Eccleſia prouiſio ſtatus*.
Omnia decreta Concilii Tridentini ſubiacent aucthoritati Sedis Apoſtolicę p. 408 num. 11
Beneficia de Iurepatronatus apud Sedem vacantia Papa confert de conſenſu Patronorum, pag. 438 num. 29.
Idem quando vacant per incompatibilitatem, pag. 838 num. 20.
Facultas admittendi reſignationes, & permutationes beneficiorum fuit Ordinarijs ſuſpenſa, & reſeruata Sedi Apoſtolicæ benefica poſt dictam ſuſpenſionem reſignata, vel permutata pag. 454 num. 1.
Poſteà verò dicta facultas fuit eis reſtituta ex certis cauſis tantum pag. 454 num. 2.
Vide *permutatio*.
Verba *de licentia Sedis Apoſtolica* in cap. *ſuper ſpeculo de Magiſtris* intelligenda ſunt de licentia ſpeciali, non de generali contrà Gloſſam pag. 10 num. 6. S.
Collatio beneficiorum omnium in quibus Summi Pontifices manùm appoſuerunt ad ſolam Sedem Apoſtolicam pertinet, & ceſſant omnes facultates Ordinariorum, vel aliorum inferiorum Collatorum pag. 15 num. 16. V.
Hodiè ferè omnes Ordines Regulares ſunt exempti a iuriſdictione Ordinarij, & recepti ſub protectione Sedis Apoſtolicæ, pag. 22 num. 24. V.

S E M I N A R E

Qui ſpiritualia ſeminant carnalia demetant pag. 45. num. 83.

SENATOR SENATVS

In Senatore Vrbis qui eſt hodiè non remanet aucthoritas antiqui Senatus Romani, pag. 179 num. 19.
Senatus non conuocatus ab eo qui habet poteſtatem conuocandi qualis eſt caput, & prima Dignitas Vniuerſitatis, non dicitur legitimè conuocatus pag. 267 num. 31.
Vide etiam *Comitia Conſilium*.
Domitij Corbuli lis In Senatu cum Silla iuuene quod ei ſeniori, loco non deceſſiſſet inter ſpectacula pag. 204. num. 47.
Senex, Senior. Vide etiàm in Verbo *Maioris*.
Seniorum ſcripta more Ouium ſequemur, & veneramur, ac ſi de fide ageretur, pag. 1028 num. 80.
Comprobatur aucthoritate Taciti. ibid.
Senioribus debetur præcedentia p. 203 num. 45.
Tanquam dignioribus in ordine ad iuniores pag. 204 num. 47.
Senior & antiquior de domo ſignificat veram, & propiam agnationem pag. 282. num. 17.
Contrarium deficientibus aliis coniecturis euidentibus pag. 283. num. 20.
Vacatione ſenioris de domo venit fęmina de ſectis maſculis pag. 284. num. 21.

Amplia etiamſi nupſit in aliena familia ibid.
Vèrba conceſſionis *ipſis, poſteriſque ſuis, & poſt illorum obitum ſeniori, & antiquiori dumtaxat de domo illorum* ſunt perſonaliſſima, & reſtrictiua. & intelliguntur tantum de perſonis ibi expreſſe nominatis, & de earum familia effectiua pag. 285. num 26. & 27.
Amplia etiamſi conceſſio facta ſit pluribus Fratribus, quià adhuc non venit familia contentiua aliorum Tranſuerſalium in genere pag. 986. num. 28.
Vocato ad Iuſpatronatus ſiuè actiuum ſiue paſſiuum proximiore fundatori, vel ſeniore de familia, aot aliter qualificato, ſi iuſte repariatur in altera linea, admittitur excluſiuè ad non qualificatos de linea, vbi iuſpatronatus ſecerat ingreſſum, pag. 431 num. 18
Idem in fideicommiſſo, pag. 432 num. 18.
Vocato proximiore, & ſeniore de familia intelligitur vocatus ſenior inter plures ſeniores exiſtentes in eodem gradu, & prerogatiua proximioritatis vincit illam ſenioritatis pag. 432 num. 18.
Secus ſi nullo habito reſpectu ad gradum proximitatis vocetur ſimplicitèr ſenior. aut maior nato de parentela ibid.

S E N S V S

Rubrica habens ſenſum perfectum ſufficit ad decidendum quomodo intelligi debeant contenta in nigro, pag. 299 num. 38.
Talis dicitur ineſſe ſenſus in verbis, qualem obſeruàntia, effectusque ſecutus demonſtrat pag. 9. num 7 V.

S E N T E N T I A

Præſumptio ſtat pro Iuſtitia ſententiæ, niſi contrarium probetur, pag. 168 num. 22
Validitas ſententiæ reſultat ex proceſſu, & reuolutione actorum ex quibus illa colligitur pag. 159 num. 58
Ad iuſtificationem ſententiæ Rotalis ſufficit quod ſubſiſtant fundàmenta priorum deciſionum, ibid.
Sententia trunca, & ſinè actis non eſt attendendi, pag. 164 num. 6.
Sententię poſteriores attenduntur, & non priores quę fuerunt reuocatæ. pag. 164 num. 7.
Sententiæ ſunt ſtrictì iuris, & non extenduntur de caſu ad caſum, 339 num. 13
Et recipiunt interpręationem a iure pag. 340. num. 14.
Et licę in vna caſu contra perſonas diuerſas dè iure non faciunt ſtatum in alio caſu cum diuerſis perſonis diuerſo iure agentibus, ibid.
Nulla melior obſeruantia, quam obtenta in contradictorio iudicio, pag. 164 num. 5.
Parentela probata remanet ex ſententia, maximè ſi ſit in iudicatum tranſacta pag. 166 n. 15.
Sententia lata ad fauorem Fratris ſuper parentela probaret etiam ad fauorem alterius Fratris, pag. 168. num. 22. & 30.
Sententia lata ſuper parentela inducit bonam fidem in patrono præſentante, & firmat vltimum ſtatum ſecundum quem pręſentatio debet ſubſtineris pag. 169 num. 31.
Sententia lata iuxta opinionem quæ tunc vigebat non eſt nulla ex opinione contraria poſtea declarata pag 362 num. 15.
Si Papa derogat ſententiæ, cenſetur etiam derogatum omnibus indè ſecutis pag. 125 num. 23 in fin.
Sententia declarationis actualis Collegialitatis Eccleſiæ in iudicatum tranſacta, poteſt in ea Ordinarius conſtituere, & erigere quot voluerit Canonicatus pag. 182. num. 26
Poteſt dari manutentio patrono ex priuilegio, ac inſtitutio illius Prèſentato, & per contrarium ſententia in petitorio fauore alterius, ſiue prouiſi Apoſtolici, ſiue ab Ordinario, pag. 453 num. 16.
Et tunc res iudicata in petitorio abſorbet poſſeſſorium ex diſpoſitione Concilij ibid.
Præſumptio clem. plures de ſurep. excluditur ſi adeſt aliqua ſententia, ſeù iudicatum declarans Iuſpatronatus ſpectare ad familiam pag. 107 num. 9 pag. 111 num. 28 S.
Item ſi ſèntentia emanauit cum ſuppoſito qualitatis gentilitiæ, vltro per Collitigantes admiſſæ, quià ſtandum eſſet eorum confeſſioni ad declarandam naturam Iuſpatronatus ibid.
Maximè ad imprimendum vltimum ſtatum ibid.
Sententia Pontificis eſt lex non ſolum pro illis cauſis in quibus emanauit, ſed in omnibus ſimilibus pag. 2. num. 2. V.
Idem de Imperialibus deciſionibus ibid.
Sepultura Vide etiam *Funus*.
Parochi pretendere non poſſunt maiorem eleemoſynam quandò Cadauera tumulantur in Eccleſijs Regularium pag. 47 num. 18. S.
Poſſunt tamen prætendere candelam maiorem, & honorificentiorem ratione prærogatiuę, ibid.
Parochi non poſſunt prætendere eleemoſynam duplicatam pro tumulatione cadauerum extrà propriam parochiam pag. 48. num. 20. S.
Limita ſi adeſt in contrarium conſtitutio Synodalis ſuſitata in precedenti conſuetudine pag 48. num. 21. S.
Contrarium quod talis conſtitutio non valeat pag. 48. num. 22. S.
Declara vt non valeat, ſi ſit in odium particularis perſona, puta quando eligitur ſepultura in Eccleſiis Regularium, ſecus ſi vniuerſaliter diſponat quòties ſepèliri contingat extrà Parochiam ibid.
Contrarium vt non valeat, etiamſi vniuerſaliter diſponat pag. 49. num. 23. S.
Parochi poſſunt prætendere eleæmoſynam duplicatam pro tumulatione Cadauerum extrà Parochiam, ſtante conſuetudine immemorabili pag. 49. num. 23. & ſeqq. S.
Prętenſio Parochi de duplicata eleæmoſyna pro tumulando cadauere extra propriam Parochiam : t m aaop ruu n, icudalum, uari·

ritia, & corruptelà contrà libertatem Eccleſiaſticam pag. 50. num. 28. S,

Declara vt pag. 50 num. 28. & ſeqq. S.

Quarta Parochio debita iure Sepulturæ ex conſuetodine augeri poteſt in tertia,& in medietate pag. 50. oum. 31. S. pag. 51. oum. 33. & ſeqq. S.

Et adhoc ſufficit conſuetudo prèſcrèpta ſpatio 40. annorum pag. 50. num 31. S. pag. 55. oum. 34. & ſeqq S.

Ius ſepulturę eſt quid diſtinctum à quarta funerali, & io quo differant pag. 50 num. 32. S.

Ius ſepulturæ prius fuit eleemosyna voluntaria quæ poſteà tranſiuit in neceſſitatem ibid.

Et poteſt taxari per conſuetudioem io maiori vel minori quantitate pag, 50. oum. 32. S. pag. 55. num. 34. S.

Eleemosyna duplicata, aut aliter maior ſolita pro tumulandis Cadaueribus in Eccleſiis Regularium, attènta immemorabili, omnioò debetur pag, 50. num. 32. & ſeqq. S.

Vtrum ad hoc ſufficiat coosuetudo 40. annorum ibid.

Ceotenaria ad hoc ſufficit prout immemorabilis pag. 51. num. 35. S.

Cardinalis ſi moriatur non facta electione ſepulturæ, an in eius Eccleſia Titulari, vel in Parochiali, intrà cuius limitas morabatur, ſepelirè debeat pag. 62. num. 19. & ſeqq. S.

Omoes Chriſtifideles ſepeliendi ſuot io Parochiali Eccleſia, intrà cuius fines deceſſerunt ibid.

Limita io eo qui habet sepulchrum maiorum ibid.

Vel qui ſibi particulare ſepulchrum elegit ibid.

Vel qui ex aliquo ſpeciali titolo deferendus eſt ad propriam Eccleſiam pag. 62. oum. 19 & ſeqq. S

Quarta debetur Parochiæ in quocumque caſu ibid. Vide Quarta.

Epìſcopos sepeliri debet in ſua Cathedrali, quamuis decedat extrà ſuam diæceſim pag. 63. num. 20. S.

Parochus ſepelìri debet in ſua Eccleſia licet in aliena Parochia decedat. ibid.

Vidua tumulanda eſt in Sepulchro ſui Viri, etiamſi in alia Parochia deceſſerit ibid.

De opinione qood Cardinales ſepeliri debeant in Eccleſia Lateranenſi pag. 64. num. 24. S.

Eccleſia Lateranenſis eſt Cathedralis Vrbis, & ibi eſſent ſepeliendi ſummi Pontifices ibid.

Hodie de conſuètudine ſommi Pontifices ſepeliuntur in Baſilèca Priocipis Apoſtolorum ibid.

Summus Pontifex ſi extrà Vrbem decederet ſepeliendus Pontifex ſi extrà Vrbèm decederet ſepeliendus eſſet in maiorè Eccleſia loci obitus pag. 64 oum. 24. S.

Idem de Cardinalè ſi decederet antequam deueoiret ad Vrbem, & Titulum obtineret ibid.

Cardioales ſepeliendi ſunt in Eccleſia Titulari, io qoa habent iura Epiſcopalia pag. 64. oum. 24. S. pag. 68 num. 33. S.

Et ſi plures haberet Eccleſias ſepeliendos eſſet in ea qua frequentius diuina audierit, vel facramenta ſuſcepèrit pag 64. num. 24. S.

Caſus particulares, in quibus Eccleſia Titularis obtinuir in ea ſepeliri Cadauer Cardinalis priuatiuè ad Eccleſiam Parochialem pag. 65. num. 25. S.

Qualitas ſponſi in Epiſcopo non eſt principalis ratio quare in ſua Eccleſia debeat ſepelirè pag. 66. num. 27. S.

Etiam Pręlatus inferior ſepeliri debet in ſua Eccleſia, licet non ſit illius ſponſus ibid.

Sufficit præſumpta babitatio Cardinalis in ſuo titulo ad effectú vt in ſua Eccleſia ſepeliri debeat, licet alibi habitaret pag 66. n. 28. S.

Sufficit reſidèntia habitualis, vt Eccleſia Titulasis habeat ius Sepulturę pag. 67. num. 29. S.

Diminutio iuriſdictionis Cardinalium in Eccleſiis Titularibus non tollit ius earundem Eccleſiarum quoad ſepulturam suorum Cardinalium pag. 67. num. 30. S.

Eccleſia Titularis ooo adminiſtrat ſacramenta ſuo Cardinali, oeque ei ſoluitur quarta ex illius fuoere pag. 67. num. 31. S.

Ius ſepulturæ emanat ab adminiſtratione ſacramentorum, & ſolutionem quartæ ibid.

Declara non procedere in habeotibus aut eligentibus propriam ſepulturam, nec in eis qui ex aliquo ſpeciali titulo dicuntur habere propriam Eccleſiam ibid.

Statutum Cleri Romani cap. 4. §. 6 non diſpooit de ſepoltura Cardinalium pag. 68 o. 32 S.

Canonici, & alij beneficiati cum onere reſidentiæ in ſuis Eccleſiis ſunt tumulandi etiam priuatioè ad Parochiam io qua habitaot pag. 68 num. 33. S.

Laicus ſepeliendus eſt in ſepulchro Maiorum priuatiuè ad propriam Parochiam ratione affectionis, & præſumptæ voluntatis ibid.

Cardinalis Titularis in Eccleſia ſui Tituli ſepeliri debet priuatiuè ad Parochiam, etiam ratione affectionis ibid.

Debetur tamen Eccleſiæ Parochiali Canonica pòrtio, ſi ab illa Cardinalis ſacrameota recepit in infirmitate pag. 68. num. 34. S.

SEQVESTRVM

Sequeſtrum relaxatum, & nulliter appoſitum per Iudicem noo operatur interruptionem poſſeſſionis tricenalis pag. 395 num. 51

SERVITIVM

Commuoe ſeruitium in gratijs Coadiutoriæ ſoluitur in ipſo actu expeditionis litterarum tanquam pore debitum pag. 332 oum. 13. & ſeq.

Secus io aliis prouiſionibus beneficiorum euentualibus, quià tunc in actu expeditionis non ſit ſolutio, ſed obligatio de ſoluendo in eoentom &c. pag. 332. oom. 15.

Et exactio annatæ oon ſit niſi ex momento vacationis Eccleſiæ in hoc ſecundo caſu pag. 332. num. 17.

T t Vi-

Vide alià plura in verb. Annata & verbo ſolutio.

Celebratio miſſarum eſt ſeruitium beneficii, ſiue Cappellania ſit ſimplex, ſiue ſacerdotalis, pag. 27 num. 3. S.

Etiamſi per alium exerceatur ibid.

Qui per alium ſeruit per ſe ipſum ſeruire videtur. ibid.

Diſtributiones quotidianæ non ſunt fructus beneficii, ſed merces, & prætium laboris, quæ debentur tantum inſeruienti pag. 30 n. 7. S.

Merces, & prętium laboris quæ debentur tantum inſeruienti non imputantur in congruam ibid.

Diſtingue vt ſi participantur ratione ſeruitii in choro abſque alio onere Miſſarum priuatarum celebrationis pro anniuerſariis, ac pijs legatis veniant imputandę, ſecus ſi habent admixtum onus celebrationis Miſſarum priuatarum pag. 30 num. 8. S.

Imputandę ſunt obuentiones quas percipit Archipręſbyter ratione ſuę dignitatis, quatenus eas percipiat etiam non inſeruiendo in Choro ibid.

Seruitium Parochię ſuccedit loco ſeruitii in Choro ad effectum lucrandi diſtributiones ibid.

Imputantur in congruam diſtributiones quas Archipresbyter percipit ratione intereſſentiæ fictæ in choro, & ſine vllo ſeruitio aut labore perſonali pag. 31 num. 9. S.

Vide Diſtributiones.

SERVITVS SERVVS

Seruus per manumiſſionem licet fiat liber, adhuc debet honorem reuerentialem patrono in memoriam antiquę ſeruitutis pag. 202 n. 44

SEVEROLVS

R. P. D. Marcelli Seueroli Votantis ſignaturæ Iuſtitiæ Votum ſuper iure Capituli generalis Carthuſienſium in deſtituendis, & inſtituendis prioribus pag 1 num. 1 & ſeqq. V.

Idem conſultationi Aucthoris ſe ſubſcripſit. pag. 234 num. 25

Idem laudatur pag. 109 num. 5.

SEXVS

Vbi potioritas eſt in linea vel ſexu, remotior lineæ vel sexus præfertur proximiori pag. 165 num. 10.

Sexus muliebris qualitates pag. 88 & 89 num. 52. & ſeqq. S.

SIGNATVRA

Gratia perficitur per ſolam ſignaturam Papæ pag. 120 num. 8 & 9.

Lotterius contrarium firmans reprehenditur. pag. 120 num. 9

Parua data non requiritur ad perficiendam gratiam, ſed ſolùm vt conſtet de tempore ad quod fit retrotractio conſenſus p. 120 n. 8.

Supplicatio ſtatim ac habet ſignaturam continet gratiam perfectam, licet careat parua data pag. 121 num. 11 pag. 128. num. 30

Supplicatione ſignata, & nondùm præſtito conſenſu per Reſignantem res adhuc dicitur integra pag. 123 num. 15.

Gratia reſignationis recipit intrinſecam perfectionem a ſignatura pag. 136 num. 54

Incipit tamen ſolum operare a die datę dib

SIGNVM

Collegialitas probari poteſt duobus modis, vel per Bullam erectionis, vel per ſigna argumenta, & coniecturas pag. 177 num. 9.

Signa beneuolentię, & amoris ad excludendum metum pag 474. num. 21 & ſeqq.

Alia ſunt frequentare domum ſponſę, eam egredientem de modo Comitari, & donare munera ibidem ex Tacito Repulſa virginum an ſit coactę mentis ſignum pag. 89 n. 54 & 53 S.

Traditio anuli eſt ſignum æquiuocum verificabile in alijs cauſis, quam ſponſalium, pag 95. num. 73 S.

SILVESTRINI

Silueſtrinorum & Ciſtercienſium vnitorum diſputatio ſuper præcedentia pag. 200. n. 39

SIMILITER

Dictiones Item, & ſimiliter ſunt ſynonimæ pag. 14. num. 10 S.

SIMONIA

Non eſt ſimoniacum aliquid recipere pro gratia Coadiutoriæ diſpenſatiua, & exorbitante a iure pag. 335 num. 27.

Penſio circà ſimoniæ labem extingui poteſt accepto prętio, abſque beneplacito Apoſtolico pag. 227 num. 2.

Contrarium eſt verius pag. 228 num. 3 & 4.

Si vendatur abſque conſenſu Papę ipſa penſio non euitatur ſimonia, secùs ſi vere vendatur ſola commoditas penſionis pag. 229 num. 6. pag. 231 num. 12.

Suſpecta huiuſmodi venditio fructuum penſionis, niſi contrarium appareat certò, & euidentèr pag. 229. num. 6

Prohiberi deberet huiuſmodi venditio, & quare pag. 229 num. 7.

Actus ſimoniacus extinctionis, ſeù venditionis penſionis etiamſi temporaliter tantum fuerit vendità, vel extincta, punitur priuatione penſionis in perpetuum pag. 229 num. 89 pag. 223 num. 20. & ſeqq.

Committens actum ſimoniacum eodem modo priuatur de iure penſionibus, ſicut beneficijs pag. 35 num. 22 S.

Penſio ab Ordinario reſeruata pro perſona nominanda eſt ſimoniaca pag. 460 num. 4.

Penſio ſimoniaca non reualidatur ſi penſionarius fiat Conclauiſta pag. 460 num. 5.

Vide etiam penſio.

Simoniacum eſt uelle Capitulum concedere ius aſſo-

Digitized by Google

aſſociandi mortuos, quod hsbent Regulares niſi ſuis Clericis ſacularibus ſoluatur emolumentum pro aſſociatioue prætenſum, pag. 44. num. 3. S.
Syndicus Vide *Syndicus*.

S I N G V L A

In coniecturis circà qualitatem Iuriſpatronatus quæ non proſunt ſingula iuncta iuuant, pag. 109 num. 15 S.
Declara ſi concurrit aliqua ex coniecturis certa, & clara, ſecus ſi qualibet in ſuo genere eſt imperfecta ibid.

S I N I S T R A

Primus locus in ſiniſtro Choro eſt ſecundus comparatiuè ad primum locum in Choro dextero pag. 403 num. 76.
Syndicus Vide *Syndicus*.

S I X T V S

Sixtus V. firmauit numerum Cardinalium ad 70 & quomodò eorum titulos deſtinauerit. pag. 63 num. 21 S.
Tituli etiàm nunc conferuntur Cardinalibus in eorum creatione ad tenorem Conſtitutionis 55 Sixti V. pag. 63 num. 20.

S O C I V S

In Beneficiis ſimultaneæ collationis mortuo con ſocio tota poteſtas conferendi conſolidatur in altero conſocio pag. 242. num. 27.

S O L E M N I T A T E S

Ex diſpoſitione Concilii Tridentini ſeſſ. 25. cap. 16. de Regular. nulla renunciatio Nouitii valet, niſi fiat cum certis ſolemnitatibus, & cum conditione, quod effectum non ſortiatur niſi ſecuta profeſſione pag. 140. num. 3.
Solemnitates à Concilio requiſitæ in Renunciatione per Nouitium facienda, non habent locum in Reſignatione beneficiorum p. 240. num. 4. & ſeqq.
Nullitas renunciationis ob non ſeruatas solemnitates Concilii ſeſſ. 25. cap. 16. de Regular. locum habet etiamſi Nouitius poſteà fuerit profeſſus pag. 146. num. 20.
Et beneficium ex capite dictæ nullitatis pòſſet impetrari contrà Reſignatarium à Dataria tanquam vacans per profeſſionem ibid.
Solemnitatès prędictæ requiruntur etiamſi reſignans habeat aliundè cum quo viuere poſſit ibid.
Solemnitates à Concilio ſtatutę ſeſſ. 25. cap. 16 de Regular. nempe, quod Renunciatio fiat per duos menſes ante profeſſionem proximos, & de licentia ordinarii, ſeruari non debent à donante, vel renuncianțe ante ſuſceptum habitum pag. 246. num. 24. pag. 156. n. 45.
Admiſſus a   greſſum Religionis, & ad Nouitiatum, & ingreſſus Monaſterium raſo capite corona monaſticà, renuncians vel aliter diſponens de ſuis bonis per mediam horã antè ſuſceptum actualiliter habitum nouitiorum, tenetur ſeruare solemnitates Concilii ſeſſ. 25. cap. 16. de Regular. pag. 247. num. 25. pag. 157. num. 52.
Conſenſus reſignationi ſi præſtetur intrà annum nouitiatus Reſignantis, non adhibitis ſolemnitatibus Concilii Tridentini ſeſſ. 25. cap. 16. de Regular. Reſignatio nulla remanet pag. 151, num. 36. pag. 252. num. 38. pag. 160, num. 60.
Renuncians intuitu Religionis ingrediendæ, quamuis habitu nondum ſuſcepto, tenetur ſeruare ſolemnitates Conciliares pag. 152. num. 40,
Et quod reſignare voluerit intuitu Religionis ex quibus indicatur pag. 150. num. 34. pag. 252. num. 37. pag. 258. num. 53.
Contrarium quod non teneatur ſeruare ſolemnitates conciliares eſt verius, & ſequitur Rota pag. 153. num. 40. & 41. et de ratione dicto num. 41.
Limitatur hoc contrarium in eo qui præuio admiſſionis, & acceptationis decreto iam degit in cęnobio, & raſo capite in formam coronę monaſticæ, inſtituti Religioſi tenacem propoſitum oſtendit pag. 253. num. 42. pag. 159. num. 59.
Actus fieri prohibitus abſque præuiis certis ſolemnitatibus, & cauſis, ſi fuerit factus cum authoritate Iudicis, pręſumitur pro eius decreto quod omnia ritè, ac rectè proceſſerint, niſi contrarium oſtendatur pag. 7. num. 5. S.
Solemnitates requiruntur per Concilium in matrimonio contracto per verba de præſenti ſecus in ſponſalibus, quia adhuc remanent determinanda, ſecundum diſpoſitionem iuris communis pag. 73 num. 12. S.
Solemnitates requiſitæ per Concilium in actu præparato non ſufficit ſi adhibeatur tantum in actu præparatorio, & pręambulo ibid.
In Matrimonio conditionato ſolemnitates Conciliares debent interuenire de tempore impletæ conditionis pag. 75. num, 26. S.
Et contraria ſententia Canoniſtarum originem habuit antè Concilium, ſed non procedit attento iure Concilii pag. 75. num. 27. & ſeqq. S.
Solęmnitates conciliares requiruntur ſuper matrimonio puro, & pèrfecto, non ſuper imperfecto, ſeu conditionato pag. 76. num. 29. S.
Solemnitates Conciliares in matrimonio conditionato ſtant in ſuſpenſo, conditione pendente. ſed illa adimpleta, vigore retrotractionis liberi conſenſus dicuntur adiectæ matrimonio puro ibid.
Contrarium, & quod fictio retrotràctionis non ſuppleat imperfectionem matrimonii conditionati, adhòc vt solemnitates Conciliares dicantur adiectæ matrimonio puro pag. 76. n. 20. & ſeqq. S.
Solemnitates Conciliares quare in matrimonio

Digitized by Google

fuerint præſcriptæ pag. 77, num. 21. S.
Vide etiam Concilium Renunciatio Reſignatio

SOLITVM

In omni actu ſpectanda eſt regula & caſus ſoliti, nec habendæ ſunt in conſideratione exceptiones, & caſus inſoliti pag. 128. num. 31.
Sæpiſſimè decipitur qui viam ſolitam, & ordinariam non ingreditur pag. 233. num. 19

SOLVTIO

Solutum ex duabus cauſis æquè principalibus & finalibus repeti non poteſt ex defectu vnius tantum ex dictis cauſis pag. 331. num. 10.
In conditione indebiti condicens tenetur probare negatiuam coarctatam, quod nec ex alia cauſa imaginabili ſolutio, debita cenſeri valeat pag. 331. num. 11. pag. 334. num. 25.
Solutio purè facta cenſetur pro cauſa expreſſa, non pro alia non expreſſa pag. 331. num. 11.
Commune ſeruitium in gratiis coadiutoriæ ſoluitur in ipſo actu expeditionis litterarum tanquam purè debitum pag. 332. num. 13. & ſeqq
Secus in aliis prouiſionibus beneficiorum euentualibus, quia tunc in actu expeditionis non fit ſolutio ſed obligatio de ſoluendo in euentum &c. pag. 332. num. 15.
Annata non ſoluitur ratione ipſius gratię collationis ſeù Coadiutorię pag. 329. num. 4.
Declara vt pag. 330. num. 7.
Componenda ſoluta pro coadiutoria non reſtituitur ſi coadiutor pręmoriatur pag. 333. num. 22. vide alia in verb. Annata, & verb. ſeruitium.
Solutum pro diſpenſatione matrimonii non reſtituitur ſi matrimonium non ſequatur pag. 334. num. 24.
Ius Epiſcopale tenetur ſoluere Beneficiatus Epiſcopo in cuius diœceſi exiſtit Eccleſia quã poſſidet pag. 1. num. 1. S.
Beneficiatus tenetur ſoluere Cathedraticum Epiſcopo in cuius diœceſi exiſtit Eccleſia, pag 1. num. 1. & ſeqq.
Solutionem Cathedratici non retardat priuilegium quandò eſt generale, & nullo modo applicatur pag. 2. num. 2. S.
Vel quando eſt dubium an eiùs verba applicentur ad caſum ibid.
Vide etiam *Indebitum Cathedraticum*.

SOROR

Soror renuncians hæreditati fraternæ non cenſetur renunciaſſe hęreditati primi acquirentis pag. 80. num. 8.
Metus reuerentialis vt conſideretur in ſorore reſpectu Fratris maioris requiritur quod Frater ſter in domo loco Patris familias gubernando minorem pag. 469. num. 30.
Si frater obiurgans ſororem ad illius reſponſionem tacuit, & fugam arripuit, dicendum eſt potiùs fratrem timuiſſe quàm ſororem pag. 469 num. 11.
Frater ætàte minor præſumitur inhabilis ad validè minandum, & minas exequendum ergà ſororem ætate maiorem pag. 471 num. 14.

SORS

Legata Fratribus incapacibus facta non corruunt, etiamſi preſeferant relictum ſortium, ſi ex lectum conſtet fuiſſe principalitèr in legatis annum redditum, & ſortes ſtare loco cautionis pro ſecuriori ſatisfactione pag. 26 num. 34.
Vide *Legatum Fratres*.
Stante paritate votorum in ſcrutinio, electio terminatur per ſortes in Regnis Hiſpaniarum ex conſtitutione Leonis X. p. 11. n. 130.
Dicta conſtitutio intelligitur permiſſiue ibid.
Dicta Conſtitutio an extendatur ad Regnum Aragoniæ Rota noluit decidere ibid.

SPECIALE

Vnum ſpeciale non debet producere aliud ſpeciale, pag. 17 num. 3.

SPES

Romani Milites contrà Mauros, & numidas ſpe Victoriæ inducti ſunt vt vincerentur pag. 234 num. 25.
Nimia vincendi fiducia ſępe facit vt perdamus, ſeù vincamur ibid.
Habens ſpem a conditione pendentem non poteſt conſulto facere vt conditio verificetur in ſui fauorem, & in pręiudicium alcerius pag. 71 num. 42
Extincta Collegiata, vel etiam deſtructa Eccleſia ex Hoſtium irruptione, & ſimili cauſa accidentali, dicitur ſemper adeſſe ſpes reparationis pag. 179 num. 19
Et Canonicatus eiusdem iudicantur vti requirentes reſidentiam actualem, non habitualem tantum, & vti incompatibiles cum alio beneficio reſidentiali pag. 179 n. 19. p. 184 n. 34.
Contrarium pag. 183 num. 30
Declara procedere vbi adeſt ſpes probabilis, & proxima reparationis, ſecus ſi ſpes ſit tantum remota pag. 179 num. 19
Stuprator ſi ſtuprum commiſit cum promiſſione, & ſub ſpe data contrahendi matrimonij cogi poteſt pręciſè ad nubendum pag. 87 num. 49. S.
Amplia etiamſi promiſſio fuerit ficta ibid.
Limita vt ibidem remiſſiuè.
Stuprator diſparis conditionis tam in Nobilitatis quam in diuitiis, ſi pręmiſſa clandeſtina proteſtatione ſuper metu matrimonium purè contrahat, nullum eſt matrimonium, etiam ſi copulam extorſerit data ſpe matrimonii, ſed fictè pag. 90. num. 55. S.
Maximè ſi Mulier colligere potuit fictionem ex coniecturis ibid.
Vide *Matrimonium, Stuprum*.

SPI-

S P I R I T V A L E

Qui Spiritualia ſeminant Carnalia demetant pag. 44. num. 83.

S P O L I V M

Violentus ſpoliator rei alienæ non eſt conſouendus in ſpolio ex reſcripto Principis pag. 42 num 7 S.
Declara procedere vbi agitur de pręiudicio tertii, ſecùs ſi de pręiudicio ſolius Principis concedentis ibid.
Maxime ſi quod vſurpatum eſt fuit longo tempore poſſeſſum ibid.
Nero imperator Cireuenſibus agros vſurpatos conceſſit ibid.

S P O N S A

Indigna ſponſa dicitur quandò non habet honeſtam famam pag. 100. num. 88 & 90. S.
Vel qaando attentis progenie, diuitiis, more Regionis, aliiſque circumſtantiis ſponſus abſquè Parentum, ac Parentelæ dedecore copulari non poteſt pag. 100. num 88. S.
Prælatus tenetur impedire matrimonium filii familias volentis nubere cum ſponſa nimis paupere ob timorem inimicitię, & ſcandali inter Conſanguineos pag. 100. num. 89. S.
Et Parochi dè ſtylo, & de iure nequeunt facere denunciationes, ſed debent expectare reſponſum Epiſcopi, vel eius Vicarii pag. 100. num. 91. S.
Nec ordinarius tali caſu poteſt remittere denunciationes ibid
Metus in ſponſa excluditur, ſi abſente eo qui metum incutere pręetenditur ſponſum in domo excipiat, illiuſque munera acceptet, ac geſtet pag. 472. num. 17.
Item ex Epiſtolis amatoriis miſſis ad ſponſum abſente eo qui metum incutere prætenditur pag. 473. num. 19.
Contradictio Patris non dirimit matrimonium contractum cum ſponſa indigna, ſed impedit contrahendum pag. 99, num. 84. num. 85. S.
Vide *Matrimonium. Metus. ſponſalia.*

S P O N S A L I A

Metus pro nullitate ſponsalium probandus eſt in tempore actus vèl paulò ante pag. 467. n 6.
Timores & minę ſubsecutę non attenduntur ad infringendam ſponſalitiam promiſsionem præcedenter ſtipulatam ibid.
Nec ſunt iuſta cauſa diſſoluendi ſponſalia ibid.
Ad annullanda ſponsalia prout ad annullandum matrimonium probari debet metus grauis & cadens in conſtantem Virum, nec ſufficit metus leuis pag. 568. num. 7.
Ad metum grauem inducendum in materia matrimonij, & ſponſalium requiritur quod pręceſſerit atrocitas facti, hoc eſt verbera, arma, carcer, & ſimilia. pag. 469. num. 11.
Metus ex propria cogitatione, & vana opinione non attenditur ad inualidandum matrimonium, aut ſponſalia pag. 480. num. 12.
Puella anouens ſponſalibus, quia Parentes ſic deſiderant, non aperiendo eis ſuàm voluntatem dicitur voluntarie conſentise, & non poteſt allegare timorem ibid.
Etiam ex actibus ſubſequentibus poteſt purgari metus in ſponſalibus pag 472. num. 17.
Argumenta quędam beneuolentię ergà ſponſum excluſiua metus in Puella recenſentu pag. 474. num. 21.
Metus excluditur ex inueriſimilitudine quod Puella coram Iudice, & conſanguineis violentari potuerit ad Nuptias inuiſas pag. 474. num. 22.
Ad arguendum vèl excludendum metum attendi debet indoles metum paſſi, & inferentis ibid.
Sponſalia bene, & non meticuloſè ſtipulata ſunt effectuanda pag 474. num. 23.
Etquando nulla ſubeſt cauſa recedendi à fide data ſola ſponſę penitentia, non attenditur pag. 474. num. 24.
Mulieres pro receſſu a ſponſalibus aliquando cauſam rationabilem falſam adducunt occultando veram irrationabilem pag. 475. n. 25.
Sponſa ſi monita per ſuaſiones, & diligentias ad ſeruandam fidem adhuc renuit, non eſt deueniendum ad exactiſſimas coactiones pag. 475. num. 26.
Praces importunæ quæ proueniunt à perſona cui debetur reuerentia inducunt metum ex quo contractus ſponsalium reſcindi poteſt ibid.
Potentium ſupplicationes & Inſtantiæ vim habent neceſſitatis ibid.
Idem in donis eorum ibid.
Allegans metum in contractu ſponſalium facto in loco vbi facilis erat recurſus ad ſuperiores, debet illum probare euidentiſſmè pag. 466. num. 2.
Sponsalja contrahi poſſunt ſub conditione conſenſus Parentum pag. 70. num. 1. S.
Et ſi Parentes non conſentiant euaneſcunt, nec poteſt contrahens adſtringi àd matrimonium ibid.
Et matrimonium ſub tali conditione contractum ſuſpenditur vsque ad euentum eiuſdem conditionis, & conſenſu Parentum non accedente corruit ipſo iure pag. 71. num. 1. S.
Et nemo ex contrahentibus tenetur talem conſenſum procurare, ſed ei ſolum incumbit qui cupit contractum perfici pag. 71 num. 2. S
In ſponſalibus conditionalibus nullum conſideratur detrimentum famę Mulieris, ſi ob defectum conditionis matrimonium non ſequatur pag. 71. num. 4. S.
Nec ex eis oritur Iuſtitia publicæ honeſtatis ibid.
Et ſi ex eis conſiderari poſſet aliquod præiudicium Mulieris, ipſa ſibi imputare deberet quare ſub tali conditione contraxerit, & nil imputari Viro, qui ſub honeſta conditione non improbata contraxit ibid.

Par

Pęna conuentionalis ſi apponatur in ſponſalibus conditiònalibus, conditióne non purificata, ſicut contractus principalis corruit, euaneſcet etiam pæna pag. 72. num. 5. S.

Adiectio pænæ etiam ratione lucri ceſſantis prohibita eſt per ſacros Canones in ſponſalibus ad conſulendum omnimode libertati matrimonij pag. 72. num 6. S.

Et ſolum peti poteſt reſarcitio damni quando quis iniuſtè reſilit, & ratione ſponſalium ſunt factę expenſę pag. 72. num. 7. S.

Mulier quæ iam alteri nupſit nullum damnum allegare poteſt in conditione ſuæ famæ, vel in fundamentò ſcandali, aut alterius cuiuſnis cauſę ex ineffectuationè priorum Iponsalium ibid.

Sponſalia ſi contrahantur in faciem Eccleſiæ, ſeruata forma à ſacto Concilio præſcripta in matrimonio, & poſteà ſequatur copula, transeunt in matrimonium pag. 72. num. 8. S.

Contrarium pag. 72. num. 9. & seqq.

Notatur Sanchez dicens quod ſi tam ſponſalia quam copula fierent coram Parocho, & Teſtibus, tranſirent in verum Matrimonium pag. 73 num. 12. S.

Ante Concilium ſponsalia de futuro per ſubſecutam copulam tranſibant in matrimonium. ſecus eſt poſt Concilium pag. 72. num 10. S.

Solemnitates requiruntur per Concilium in matrimonio contracto per verba de præſenti, ſecus in ſponsalibus, quià adhuc remanent determinanda ſecundum diſpoſitionem iuris communis pag. 73. num. 11. S.

Solemnitas requiſita per Concilium in actu præparàto non ſufficit, ſi adhibeatur tantum in actu pręparatorio, & præambulo ibid.

Matrimonium per verba de præſenti, ſed ſub conditione, non dicitur contractus Matrimonii, ſed reſoluitur in ſponſalia de futuro pag 73. num. 15. S.

Matrimonium per verba de præſenti pendens à futura conditioue non habet vim matrimonii neque ſponsalium, ſed eſt quid mèdium inter ſponſalia, & matrimonium pag. 73. num. 15. S.

Promiſſio ſponſalitia requirit probationem certam, & indubitatam pag. 96. num. 72. S.

Verba hæc promitto me iuratam fidem frangere nolle, ſed volo implere omnia quæ pollicitus ſum non inducunt promiſſionem sponſalitiam pag. 96. num. 71. & ſeqq. S.

Traditio anuli eſt ſignum æquiuocum verificabile in aliis cauſis quam ſponsalium pag. 96. num. 73. S.

Sponsalia contracta de præſenti idem important quod matrimonium iam factum pag. 97. num. 74. S.

Promiſſio concepta per hæc verba volo te accipere, habere, aut ducere in Vxorem non inducunt ſponſalia ibid.

Mulieri actrici non ſufficit probare promiſſionem in genere, & fieri debet ſemper interpratatio contra ipſam, vt promiſſio intelligatur de ſolis sponſalibus in futurum pag. 97. num. 75. S.

Traditio anuli non valet importare ſponsalia de pręſenti sed tantum de futuro ibid.

In materia pręſumptionis ſponſalium attenditur etiam diſparitas diuitiarum, & bonorum. pag. 97. num. 77. S.

Vir cogi non poteſt ad ſeruandam promiſſionē ſi concurrant iuſtæ cauſę recedendi à sponſalibus pag. 97. num. 79. S.

Et cauſa iuſta eſt diſparitas diuitiarum, & nobilitatis inter Virum, & Mulierem pag. 97. num. 79. S.

Item ſi fuit deceptus in [illegible], & improuiſa occaſione ibid.

Item diſſenſus & indignatio Patris qui reſiſtit nuptiis ibid.

Diſſenſus, & indignatio Patris inducit iuſtum metum exhæreditationis in filio, & illi præbet iuſtam cauſam recedendi à sponsalibus pag. 98. num. 81. S.

Amplia etiam non obſtante iuramento in apocha promiſſionis appoſito ibid.

Nolens ſeruare promiſſa ſponſalia compelli poteſt per cenſuras moderatè, vt de nolente fiat volens ibid.

Si tamen ſit pertinax debet Iudex eum abſoluere etiam nolentem ibid.

Hodie ſi Vir de facto contrahat ſponſalia de præſenti cum alia fæmina, priora, sponſalia de futuro totalitèr diſſoluuntur pag. 98. num. 85. S.

Sponſalia de pręſenti hodie sunt inualida & nulla, ſi non fuit ſeruata forma Concilij Tridentini pag. 98. num. 82. S.

Amplia etiam in Matrimoniis Hæreticorum, & Sciſmaticorum, ſi in eorum Parochia decretum Concilii fuit publicatum ibid,

Contractis sponſalibus de futuro per occultam promiſſionem, & priuatam apocham habentem vim iurati inſtrumenti, an Partes concorditer recedendo poſsint eum Conſanguineis ſponſi, vel ſponſæ reſpèctiuè matrimonium contrahere abſque diſpenſatione Apoſtolica ſuper impedimento Iuſtitię publicę honeſtatis pag. 105. num. 92. & ſeqq. S.

Et vtrum Teſtes adhibiti confidentialiter in apocha, non obſtante mutua partium obligationis remiſſione, teneantur vigore decreti in denunciationibus appoſiti reuelare occultam promiſſionem futurarum nuptiarum ibid.

Impedimentum publicæ honeſtatis iuſtitię propter inita sponſalia cum Conſanguineis sponſi vel ſponsæ non multum habet rationis, & deberet aboleri ſecundum Hoſtienſem pag. 105. num. 93. & seqq. S.

Multi Canones in materia matrimoniorum, & sponſalium non bene omnia ponderarunt pag 105. num. 94. S.

Canones inducentes impedimèntum publicæ honeſtatis ſunt valdè exorbitantes à iure communi, & quantum fieri poteſt reſtringen-

Googl

di ad limites modicæ rationis ,cui innituntur pag. 102. num, 95, S.
Sunt tamen obſeruandi quia ſic placuit Papæ ſtatuere, cui in talibus credendum eſt ibid.
Ratio impedimenti publicæ honeſtatis iuſtitiæ conſiſtit in externa, & apparenti decentia, iuxtà quam non videtur conuenire vt dicatur Vxor vnius quæ fuit ſponſa Conſanguinei, & econtra pag. 102. num. 96. S.
Impedimentum publicæ honeſtatis iuſtitiæ non oritur ex ſponſalibus à principio validis, & poſtea mutuo contrahentium conſenſu diſſolutis pag. 102. num. 97. S.
Contrarium ibid.
Impedimentum publicæ honeſtatis iuſtitię non reſultat ex ſponſalibus occultis p.102.n.98.
Et occulta dici poſſunt licet facta ſint per priuatam apocham ſubſcriptam a duobus Teſtibus & à partibus ibid.
Sponſalia occulta non cauſant impedimentum publicæ honeſtatis quando ſunt nulla, vt poſte reuocata pag. 103. num. 99. S.
Impedimentum publicæ honeſtatis oritur ex ſponſalibus apparenter validis,& occulto defectu inualidis ibid.
Ex ſponsalibus validis : & poſtea mutuo conſenſu reuocatis ſi nota ſunt adhuc ſubſiſtit impedimentum publicę honeſtatis ibid.
Qualitas externæ apparentiæ in qua fundatur impedimentum publicæ honeſtatis non poteſt adaptare occultis ſponſalibus p. 103.n.100.S.
Sponſalia nota ſolum teſtibus confidentibus non eſt de facili periculum vt in foro externo detegantur pag. 104. num. 102. S.
Teſtes confidentiales adhibiti in Apocha ſponſalium non tenentur illa denunciare in vim decreti appoſiti in publicationibus matrimonis pag. 104. num. 103. & ſeqq. S.
Eccleſia obligat ad reuelandum ea tantum impedimenta quæ de tempore publicationum exiſtunt pag. 104. num. 103. S.
Factum Sponſalium publicatum tantum parit impedimentum publicæ honeſtatis,non autem factum occultum ibid.
Teſtes confidentiales adhibiti in apocha ſponſalium, ſi illa reuelarent facerent conſurgere impedimentum quod anteà non aderat pag. 104. num. 105. S.
Teſtes confidentiales in apocha ſponſalium adhibiti, ſi factum fuit propalatum, & cogàntur ſubijcere ſe examini, tenentur ex vi iuramenti propalare factum denunciatum in ordine ad circumſtantias ipſis notas pag.140. num. 106. S.
Impedimentum publicæ honeſtatis ex occultis ſponſalibus, licet non adſit poteſt tamen ſuperuenire, & pendet à futura reuelatione, qua ſecuta ſurgit hōeſtas illius cauſatiua ibid
Sed poſt contractum Matrimonium non eſt amplius locus denunciationi pag. 105. n.107.S.
Impedimentum publicæ honeſtatis non òritur ex occultis ſponſalibus, ſi factis de renunciationibus non appareat aliquod impedimentum ibid.
Vide etiam Honeſtas, Impedimentum, Matrimonium.

S P O N S V S

Indigna ſponſa dicitur quàndo ſponſus, attentis progenie, diuitijs, more regionis, alijsque circumſtantijs, abſque parentum, ac parentelæ dedecore copulari non poteſt pag. 100 num. 88 S.
Metus in ſponſa excluditur, ſi abſente eo quì metum incutere prætenditur, ſponſum in domo excipiat, illuſque munera acceptat, ac geſtet pag. 472, num. 17
Item ex Epiſcopalis amatoriis miſſis ad ſponſum, abſente eo qui mètum incutere prętenditur pag. 473 num. 19.
Actus non neceſſarij correſpondentię Puellæ ergà ſponſum, ſed exuberantes, & cum ſignis externis lætitię, & riſus excluditur totalitèr mentem coactam pag. 472 num. 18.
Argumenta quædam beneuolentię erga ſponſum excluſiua metus in puella recenſentur, pag. 474 num. 21
Vide ètiam *ſponſa*, *ſponſalia*, *Vir*.
Cardinales non ſunt ſponſi ſuę Eccleſiæ titularis, & de ratione. pag. 66. num. 26 & 27. S.
Qualitas ſponſi in Epiſcopo non eſt principalìratio quare in ſua Eccleſia debeat ſepeliri, pag.66. num. 27. S.
Etiam Prælatis inferior ſepelire debet in ſua Eccleſia, licet non ſit illius ſponſus ibid.

S P R E T V S

Patronus ſi non reclamet vel non præſentet in tempore, non attenditur illius præiudicium a ſpretu reſultans in liberatione vel præſentatione alteri facta, pag. 107 num. 99.

S P R V C H

Conuentus Fratrum Minorum Spruch in Germania eleemoſynas recipit ab Auſtriacis pag. 48. num. 90.

S P V R I V S

Confeſſio quod quis ſit ſpurius non excludit quod ſit filius talis patris, pag. 167 num.16.
Maxime quando detegitur erronea p. 167 n.19.
Spurius non naſcitur ex matrimonio, & qui natum dicit ex matrimonio excludit ſpurietatem, pag. 167 num. 21.
Amplia etiāſi non ſpecificet nomen Matris ibid.
Vbi Illegitimi gaudent Nobilitate Parentum filius legitimus ſpurij debet admitti ad beneficium de Iurepatronatus, etiamſi verba fundationis ſint ciuilia, & non naturalia, pag. 168 num. 24.
In dubio pronunciandum pro habilitate deſcendentium a ſpurio ad quæcumque beneficia, & dignitates, pag.169 num. 28.
Vide etiam Illègitimus.

STA-

S T A B I L I A

Fratres Minores de Obſeruantia non poſſunt pòſſidere cenſus,& bona ſtabilia pag.12. n. 2.

S T A T V S

Prouiſiones Apoſtolicę non immutant ſtatum Eccleſiæ, pag. 320. num. 41.

Obſeruantia prouidendi per ſedem Apoſtolicam de Conſtitutionibus, vti de vacante in menſe reſeruato, aut per reſignationẽ nõ facit numeratam Eccleſiam quę erat receptitia ibid

Amplia etiamſi adeſſent collationes per annos 40. & fuiſſent executę ab habentè ius eligendi, pag. 320 num. 42.

Prouiſiones Apoſtolicas de beneficij Eccleſię receptitiæ cum clauſula dummodo collatio ad nos hac vice pertineat ſi exequantur Epiſcopus, aut Capitulum non cenſentur voluiſſe mutare ſtatum Eccleſiæ in eorum præiudicium, ibid.

Sed cenſentur iure proprio nouam prouiſionem facere fauore nullitèr prouiſi à Papa, itaut conſideretur vti prouiſus per ipſos, & non per Papam, ibid.

Eccleſia ſi ſit reciptitia Clericorum ciuium, & oriundorum loci, non poteſt mutari eius ſtatus abſque ſcientia, & patientia Vniuerſitatis probata congregato conſilio pag 320 num.43

Eccleſię receptitię ſtatum immutare non poteſt Epiſcopus, nec Capitulum abſque beneplacito Apoſtolico, pag. 321 num. 45. & ſeqq.

Amplia vt neque poſſint per viam præſcriptionis, deficiente voluntate Papæ, & poteſtate, ac bona fide Epiſcopi, & Canonicorum, pag. 321 num. 46.

Neque exequendò pronifiones Apoſtolicas partium quadragenarium, ibid.

Nec obſeruantia quadragenaria prouiſionum Ordinarij aut Capituli immutari poteſt ſtatus Eccleſię recepetię in præiudicium Vniuerſitatis loci, pag 321 num. 47.

Limita vbi poſt immutationem concurret obſeruantia 30 annorum præſumens beneplacitum Apoſtolicum, pag. 321 num 45.

Vel vbi concurreret iuſta cauſa, ibid.

Obſeruantia vt immutare poſſit ſtatum Eccleſiæ requirit ſcientiam, & patientiam intereſſe habentis: pag. 322 num. 49.

Limita quando actus eſſent multiplices, & frequentes, quià tunc ſcientia, & patientia prę ſumitur. ibid.

Itèm limita in præiudicium Datarię quandò dubitatur an nouum ſtatutum immutauerit antiquum ſtatutum Eccleſiæ receptitiæ: quià tunc obſeruantia eorum qui fecerunt ſtatutum non eſſet extenſiua; ſed interpretatiua pag 322. num. 50

Scientia, & patientia Datariæ ad obſeruantiam requiſita præſumitur, ſi collatio Datariæ in menſe reſeruato non habuit effectum in concurſu cum prouiſo ab ordinario p.322 n. 51.

Vide etiam obſeruantia.

Hoſpitale eſſe ſęculare vel Regulare quomodo probetur, pag. 375 num. 4. & ſeqq.

Probato per impetrantem primęuo ſtatu ſęcularitatis Hoſpitalis, Reus tenetur probare ſtatum Regularem poſteriorem, eum in hac exceptione ſit auctor. pag. 375. num. 6.

Ad inducendam mutationem primęui ſtatus ſæcularitatis Hoſpitalis in regularem non ſufficit quadragenaria, niſi ſimul concurrant bona fides, poteſtas,& volũtas ſuperioris p.385 n.8

Prior Regularis non habet poteſtatem mutandi ſtatum ſęcularem Hoſpitalis, p. 375 num. 9.

Solus Papa poteſt immutare ſtatum ſęcularem Hoſpitalis, pag. 376 num. 10.

Legatus non poteſt immutare ſtatum ſęcularem Hoſpitalis in Regularem, pag. 376 num. 12

Deputationes regularium in Hoſpitali ſæculari non iuuant ad immutandum illius ſtatum ſęcularem, niſi ſint factæ animo imprimendi nouum ſtatum, pag. 376. num. 13.

Deputati ſi fuerunt regulares ad gubernium Hoſpitalis ad vitam, & ſic vt ſæcularitèr, non vt amouibiliter ad nutum, excluditur animus mutandi illius ſtatum, pag. 376 num. 14.

Concordia inita authoritate priuata non poteſt imprimere nouum ſtatum regularitatis Hoſpitali ſæculari, pag. 377 num. 15.

Ad præſcribendum aduerſus ſtatum ſæcularem Hoſpitalis non ſefficit centenaria, ſed requiquiritur immemorabilis pag. 377. num. 16.

Hoſpitale ſæculare per vnionem Monaſterio non efficitur Regulares pręſertim ſubſecuta contraria obſeruantia pag. 377 num. 19.

Vide Hoſpitale.

VLTIMVS STATVS Eſt attendendus in beneficialibus, pag. 421. num. 38.

Præſentatus a vero Patrono præfertur preſentato ab exiſtentibus in quaſi poſſeſſione qui nondùm fuit inſtitutus, & tunc non attenditur vltimus ſtatus quaſi poſſeſſionis, ſed proprietas abſorbet poſſeſſorium pag. 85. n. 27.

Secùs ſi præſentatus ab exiſtentibus in quaſi poſſeſſione fuiſſet inſtitutus, verus quando dominus præſentat ibid.

Vltimus ſtatus pręſentanti non ſuffragatur etiàm intrà limites meri poſſeſſorii, quando habet in ventre expreſſum errorem tituli null & vitioſi, & præſentatus ab eo reiici debet pag. 449. num. 7.

Amplia etiamſi error, ſeu vitium requireret altiorem indaginem ibid.

Declara procedere ſi verus Patronus opponat reintegra ante inſtitutionem dicti pręſentati, ſecùs ſi opponat poſt inſtitutionem, tunc enim non remouetur non obſtante mala fide poſſeſſoris pag. 450. num. 7.

Sub declara vt ſtante mala fide poſſeſſoris, poſſit inſtituendum repręſẽtare verus patronus ibid.

Sententia lata ſupèr parentela inducit bonam fidem in patrono præſentate, & firmat vltimum ſtatum, ſecundum quem pręſentatio debet ſubſtineri pag. 169. num, 31.

Vltimus ſtatus attenditur reiecta indagine tituli ad ſubſtinendam gratiam Apoſtolicam pag. 269. num. 36.

Ex actu etiàm vnico acquiritur vltimus ſtatus & quaſi poſſeſſio præſentandi ibid.

An ſucceſſor poſſit allegare vltimum ſtatum ex poſſeſſione Auctoris vide pag. 450. num. 8.

Poſſeſſio preſentandi Auctoris non iuuat ſucceſſore pro manutentione ibid.

Nec pro continuatione perſentandi lite pendente ſuper proprietate ibid.

Exiſtens in actuali poſſeſſione præſentandi ad vnum beneficium dicitur eſſe in poſſeſſione etiàm quòad aliud beneficium eiuſdem fundationis, & allegare poteſt vltimum ſtatum, etiàm in vacatione eius beneficii ad quod nondum præſentauit pag. 450. n. 9. & ſeqq.

Executor cui commiſſum eſt vt verificato priùs Iurepatronatus conferat accedente conſenſu Patronorũ, quatenùs verò de Iurepatronatus non exiſtat, liberè, & ſimpliciter conferat, ſi non citaria Patronis litteras exequatur, nihil pronunciando nèc ſupèr libertate, nèc ſuper ſeruitute, horum neutri fauet talis collatio, & ad vtrumque ſtatum ſe habet indiſferentèr, pag. 441 num. 15.

Et attenditur qualis fuerit status anterior ibid.

Vltimus ſtatus ab altera parte proteſtatus cum clauſulis pręſeruatiuis omnium, & quorumcumque iurium, non conſtituunt aliam in quaſi poſſeſſione præſentandi pag. 451 num. 15

Contrarium ſi deficiant in præſeruatione iurium verba tam in poſſeſſorio, quam in petitorio pag. 452. num. 15.

Idem procedit in præſeruatiua iurium vtriuſque Patris adiecta per Iudicem, ibid.

Vltimus ſtatus ad effectum manutentionis non requiritur quod ſit cum cauſę cognitione, ſed ſufficit inſtitutio ad pręſentationem effectuata, etiam nulliter data per Vicarium pag. 453 num. 16.

Etiàm in patronatu ex priuilegio, ſi validitas tituli ſit dubia, & diſputabilis, ſufficit quaſi poſſeſſio pro manutentione Patroni ibid.

Declara procedere contrà Ordinarium, secùs contra regulam reſeruatoriam, & prouiſum Apoſtolicum ex reſeruatione menſium ibid.

Contrà reſeruationem regulæ 8. non ſuffragtur vltimus ſtatus ad concedendam manutentionem patrono ex priuilegio, niſi probet illud ſuiſſe conceſſum ex cauſa oneroſa præpondeiante pag 453. num. 16.

Vltimus ſtatus, & quaſi poſſeſſio pręſentandi vnicè attenditur in materia Iuriſpatronatus pag. 117. num. 42. S.

Et aduerſùs vltimum ſtatum non admituntur præſumptiua argumenta, ſed requirũtur certę probationes reſultantes ex Partis conſeſſione, re iudicata aut publico inſtrumento ibid.

Vltima præſentatio effectum ſortita ſufficit ad firmandum vltimum ſtatum pro qualitate gentilitia Iuriſpatronatus pag. 113 num. 31. S

Vltimus ſtatus pro qualitate Iuriſpatronatus non deſumitur ex actibus æquiuocis, & ad diuerſam cauſã trahibilibus, p. 114 n. 33. S

Sententia seù Iudicatum ſi emanauit cum ſuppoſito qualitatis gentilitiæ vltro pèr Collitigantes admiſſæ, ſtandum eſt eorum confeſſioni ad declarandum naturam Iuriſpatronatus, maximè ad imprimendum vltimum ſtatum pag. 207. num. 9.

Vide etiam *Iuſpatronatus quoad præſentationem Poſſeſſio*.

Prouiſiones Apoſtolicæ regularitèr non mutant ſtatum, pag. 181 num 23.

Iudicatum probat conſuetudinem, pręcedentem & facit ſtatum contra omnes prætendentes habere ius prohibendi Capitulum ab interuentu in funeribus, pag. 46 num. 12 S

Decretum Iudicis per modum prouiſionis licèt non faciat ſtatum, tamen ſi cauſa non proſequatur, vel per concordiam termineiur, ex acquieſcentia Partis ſuccumbentis, ſatis reſultat illius non ius, pag. 65 num. 25 S.

Atteſtationes ſuper ſtatu libero in quo conſiſtant, pag. 344 num. 1.

Atteſtationes ſuper ſtatu libero dare pertinet ad Abbatem, vbi habet iuriſdictionem Ordinariam, pag. 344. num 2.

Atteſtationes dare ſuper ſtatu libero poteſt Prælatus inferior, nec eſt de his quæ reſpiciunt Ordinem, pag. 344 num. 4. & num. 15.

Teſtes examinandi ſuper ſtatu libero vt plurimum ſunt pauperes, & diuturno labore viuunt pag. 345 num. 6.

Epiſcopus ſaltem de æquitate ad euitanda populi diſpendia, & incommoda, tenetur in remotioribus partibus ſuæ Diæceſis deputare alias perſonas quæ recipiant depoſitiones ſuper ſtatu libero, pag. 345 num. 7.

In Cancellaria Abbatiali recògnoſci ſtatus liberos, & eorum atteſtationes probatur ex quo in ea reperiuntur licentiæ Ordinariorum viciniorum, pag. 345 num 8

Concilium Tridentinum ſeſſ. 24. cap. 7. & 20 de Reform. non prohibet pręlatis inferioribus dare atteſtationes ſuper ſtatu libero pag 346. num. 9.

Atteſtationes ſuper ſtatu libero differunt a licentia contrahendi matrimonia conceſſa Vàgabundis ibid.

Item differunt à cognitione cauſarum matrimonialium ibid.

S T A T V T V M

Statutum dicitur lex particularis loci pag. 81. num. 13.

Statutum an idem operetur quod lex deferendo vel auferendo hæreditatem ſuccedere volenti in iurepatronatus ibid.

Potentia ſuccedendi auferri poteſt per ſtatutum ſicut per legem ibid.

Teſtator deferens Iuſpatronatus ſuis gentilibus cum qualitate hæreditaria cenſetur ſe voluiſſe conformare potius cum ſtatuto, quam cum iure communi pag. 81. num. 14.

Fœminæ non poſſunt ſuccedere in feudo, emphiteuſi, vel Iurepatronatus mixtis, vbi excluduntur à ſtatuto extantibus Màſculis ibid

Declata vt tunc excludantus tèmporalitèr tantum, & durantibus Maſculis, ſecus ſi ſtatutum ſit perpetuo excluſiuum ibid.

Contrarium quod ſtatutum excluſiuum non habeat locumiu iurepatronatua mixto p 81.n.15

Statutum excluſiuum fęminarum stantibus maſculis non habet locum in feudo mixto pag. 82. num. 16.

Et operatus tantum in feudo mere hereditario ibid.

Et operatur tan.um in rebus hęreditariis, & Iuribus quæ cum hęreditate deferuntur pag. 83. num. 17

Operatus in Iurepatronatus ſimpliciter hæreditasio, ſecus in non ſimplicitèr hæreditario, ſeu mixto ibid.

Statutum exeluſiuum fæmioarum, an & quando excludat à ſucceſſione in iurepatronatus mixto pag. 287. num. 31.

Vbi adſunt ſtatuta fęminarum excluſiua propter Maſculos pręſentationes ſemper factæ per Maſculoa etiam per ſæculum, non excludunt pręſumptionem iuris elem. plures dè iurep. pag. 107. num. 8. S.

Statutum Mantuæ exeludit perpetuò ſæminas ab hæreditate paterna, extantibus maſculis pag 287, num. 31.

An excludat à auceeſſione Iuriſpatronatus hæreditarii, ſeù mixti ibid.

Id cenſetur diſpoſitum, & in lege, ſeù ſtatuto demandatum quod fuit obſeruatum pag. 9. num. 7. S.

Obſeruantia interpraetatiua on dicitur inducere nouum ius ſcriptum contsa ius ſcriptum, ſed declarat ipſam legem, ſeù atatutum quod remanet in ſua vi, & vti lex ſic interpraetata diſponit propria virtute, non autem alterſus iusis pag 10. num. 7. V.

Conſuetudine abrogari poteſt tam ius commune quam ſtatutarium pag. 16. num. 18. V.

Præſestim ſi ius quod alirui tribuitur non est prohibens ſed concedens ibid.

Electio facienda pes senunciationem, ab eo fieri debet in cuius manibus facta fuit renunciatio, nisi alites in casu particulari ſtatuta ſpecialiter decernant ibid.

Statutum vnum ab alio declarationem recipere debet pag. 20. num. 21. V.

Ità ſe habet ſtatutum ad ſtatutum sicut lex ad legem ibid.

Expseſſum in vna parte legis ſupplendum eſt vel interpraetatiuè extendendum ad alteram partem, in qua fuit omiſſum, si aliàs deficientibua verbis ad vtramque partem poſſit trahi legis effectus pes ſimilitudinem rationis ibid.

Episcopus in ſynodo ſtatuere non poteſt in granibus, & arduis cum ſolo conſilio Capituli ſed requiritus etiam conſenſus pag. 297. num 20. & ſeqq. vſque ad 35.

Contrarium vt ſufficiat conſilium, & non teneatus ſequi pag. 298. num. 36. & plur. ſeqq. & num. 62. & plur. ſeqq.

Epiſcopus habet intentionem in iure fundatam, vt ad eum ſpectet condère, & reformare ſtatuta pag. 298. num. 36. pag. 302 num. 62.

Et in hoc nullam habet communionem cum Capitulo, & ſufficit quod ſequirat Conſilium pag. 298. num. 36. & 37.

Et ſi Capitulum non aſſignata iuſta cauſa contradicit, nihilominus valet conſtitutum pag. 299 num. 37.

Sequeretur abſurdum ſi Episcopus in condendis ſtatutis, & in cosrigendis ſubditorum exceſſibus cogeretus habere conſenſum Capituli pag. 249. num. 42.

Statuta, & conſtitutiones in Synodo fieri debent cum ſolo Conſilio Capituli, ſeù Deputatorum ab eo pag. 301. num. 56. pag. 302. num. 63. & ſeqq.

Siue agatur de ardnia, ſiue de non arduis pag. 301. num. 56. pag. 302. n. 64. & plur. ſeqq.

Ius ſtatuendi quod Epiſcopi habent à Papa, à iure communi, & Concilii Vniuerſalibus, non eſt ſimplicis iurisdictionis, ſed meri Imperii, & iuris Monarchici pag. 301. num. 56 & ſeqq.

Et non est ſcindibile, nec communicabile cum Capitulo pag. 301. num. 56.

Contrarium pag. 302 num. 61.

Doctores firmantes Epiſcopum ſtàtuere non poſſe in arduis abſque conſenſu Capituli, etiam vltrà caſus à iure expreſſos reprehenduntur pag 302. num. 63 & seqq.

Statutum Eccleſiæ, quod in ea recipiantur tot Clerici quot ex reddiijbus abſque penuria substanrari poſſunt, non facit eam numeratã etiamſi taxaret in certa quantitate ſubstentationem non penurioſam pag. 316. num. 21 & ſeqq.

Taxatio ſummæ pro ſubſtentatione abſque penusia in Eccleſia receptitia fieri poteſt pes constitutionem Synodalem, & per ſtatutum Eccleſiæ pag. 316. num. 31.

Statutum quod tot recipiantur Canonici quot ſubſtentari poſſunt ad rationem ſcutorum 25. ex gr. pro quolibet, & ſi augeantur redditus creſcant Canonici, licet non determinet decreſcentiam, non dicitur fixaſſe illum psimũ numerum pag. 318 num. 37.

Obſeruantia ſtatuto Eccleſiæ proximior attendi debet in concurſu remotioris in petitorio p. 322. num. 48.

Statutum à Papa confirmatum quod ſtetur dicto vnius in certis caſibus valet pag. 113 num. 23

Maxime in facto proprio ibid.

Statutum Eccleſię dans alicui votum præponderans seſtringitur ad illos actus capitulares qui fiunt viua voce, & per vota publica pag. 112. num. 123.

Limita ſi expreſsè loquatur de actibus explicandis per secreta ſuffragia, quia tunc ſtandum eſſet dèclasationi habentis votum præponderans ibid.

In electione Dignitatis infesioris ſeruandum eſt ſtatutum, vel conſuetudo Eccleſiæ pag 115. num. 134.

Statutum ſi permittat vt electoses nolentes vni

vel

vel alteri ex concurrentibus vòtum prebere ſuffragia ponant in Vrna ſeparata ad hunc effectum de'ſtinata, tunc de ſuffragiis in illa vrna repertis nulla habetur conſideratio pag. 116, num. 135.

Nec computantur in præiudicium eorum qui pro certa perſona ſuffragiũ prçſtiterunt ibid.

Et perindè eſt ac ſi ſic votantes non interfuiſſent Capitulo, quod in ceteris Canonicis dicitur tantum conſolidatum pag. 116. n. 136.

In Reſeruatione ſpeciali non ſufficit annexio reſultans ex correſpondentia numeri prçbendarum, & aliorum membrorum ad numerum Canonicatuum, vt afficiat etiam Præbendam & alia annexa, niſi adſit derogatio ſtatutis, & conſuetudinibus de optando cum mentione ſpeciali præbendæ vel domus pag. 124. n. 22.

Si Papa in prouiſione derogauit ſtatutis, & conſuetudinibus de optando, veniunt non ſolum membra annexa ſçparabiliter, ſed etiam ſeparata, & temporalia pag. 225. num. 23.

Debet tamen conſtare de voluntate Papæ quod ea cõtulerit in ſpecie, volendo quod prouiſus habeat omnia poſſeſſa per Canonicum defunctum ibid.

Quid ſi antè datam prouiſionis Apoſtolicæ iam in Eccleſia facta eſſet optio membri temporalis. Quod tunc derogatio ſtatutis de optando non tollat ius antea quæſitum tertio per optionem conſumatam ibid.

Contrarium, & quomodò procedat prima opinio ibid.

Decretum irritans operatur quod derogatio ſtatutis de optando locum habeat cum omnibus inde ſecutis ibid.

Statutum reſtrictum ad negotia particularia, vel etiam generale non extenditur ad alia negotia etiam eiuſdem ſpeciei, in quibus viget ſpecialis conſuetudo contraria pag. 191. n. 29.

Statutum requirens conſenſum maioris partis poteſt çquè bene intelligi de maiori parte comparatiuè, ac complectiuè pag. 391. num. 30. pag. 400. num. 67. & 68.

Statutum prohibens Canònicis non reſidentibus perceptionem medietatis fructuum non tollit pœnam priuationis ex diſpoſitione iuris pag. 184. num. 32.

Secus in illis Cappellanijs quæ ſecluſa peculiari lege fundationis reſidentiam non requirunt ibid.

Etiam in terminis ſtatuti ordinantis deberi Iudici mulctam incorporatam, & exactam, ſi Iudex terminauit officium ſuum tempore quo mulcta erat decreta, ſed nondum incamerata adhuc ad eum pertinet, & non ad ſucceſſorem in officio pag. 58. num. 5. S.

Statutum Cleri Romani cap. 4. §. 6. non diſponit de ſepultura Cardinalium pag. 68. n. 32. S

Statuta particularia Eccleſiarum proprios ſitus habentium faciunt ceſſare legem generalem, & diſpoſitionem Ceremonialis pag. 288 num. 1. 2. & 6.

Præſertim ſi non adeſt textus clarus in contrarium pag. 288 num. 6.

Statutum Eccleſiæ prçſumitur Apoſtolica auctoritate confirmatum ex obſeruantia 30 vel 40. annorum pag. 292. num. 13.

Coniunctio inter Epiſcopum, & miniſtros in paramentis Sacris, & aſſiſtentes non præualet illi coniunctioni generali quæ conſideratur inter Epiſcopum, & Capitulum, quando adeſt ſtatutum Eccleſiæ ità diſponens pag. 291 num. 11. & ſeqq.

Statuta Eccleſię ordinantia perpetuam reſidentiam concernunt fauorem cultus diuini pag. 4. num. 9.

Priuilegiũ a dictis ſtatutis diſpenſatiuum eſt ſtrictè intelligendum ibid.

Et ſi in vno poteſt operari non debet ad aliud extendi ibid.

S T I P E N D I V M

Teſtator legans annuum ſtipendium pro ſimplici Eleemosyna manuali Miſſarum per Fratres celebrandarum, grauando pro ſolutione ſua bona, & horum reſpectu hæredes, non dicitur relictum modo illicito, & talia legata debentur Fratribus, nec ſunt in aliqua parte caduca pag. 17. num. 56.

Legatum Fratribus Minoribus non dicitur modo illicito, etiamſi ſortes relinquantur, quandò principalis intentio Teſtatoris fuit legare ſimplices eleemosynas pro ſtipendio Miſſarum, & capitalia reliquiſſe pro ſimplici ſecuritate earundem Eleemosynarum pag. 58. num. 17.

Beneficium, ſi pro miſſis celebrandis fuit erectum ſtipendium earum eſt prouentus beneficii pag. 17. num. 5. S.

Fundator in erectione Cappellaniæ cum onere Miſſarum dicitur aſſignare omnes redditus pro miſſis, & licet Titularis alteri per quem celebrare facit minus ſoluat, & reſiduum ſibi applicet, tamen illud reſiduum non deſinit eſſe ſtipendium Miſſarum ibid.

Notatur Caſtropal. dicens quod ſi Cappellanus celebret per ſe ipſum, ſtipendium ei cedat non vti beneficii prouentus, ſed vti merces laboris perſonalis ibid.

S T I P V L A T I O

Stipulatio eſt quçdam veluti proprietas comitans pactorum obligationem pag. 51. n. 96.

Super legatis annuis Fratribus minoribus relictis ſcripturæ, & inſtrumenta confici poſſunt & inuicem ſtipulari ibid.

Stipulatio tàmen dicitur propriè interuenire pro parte tantum hçredum fundatoris, & pro parte Fratrum ſolum impropriè ibid.

Et oritur ex ea ſola fidelitatia obligatio ibid.

Si vera ſtipulatio inter fundatores, & Fratres Minores interueniſſet in fundatione, nulla eſſet fundatio pag. 51. num 97.

Et quomodò huic nullitati occurri poſſet, vt fundatio valida fiat ibid.

S T V D I V M

Breue Vrbani VIII. ſuper diſtractione bonorum ad patres olim Conuentuales Prouinciæ Turoniæ, & ſuper retentione annuorum legatorum pro ſtudijs, & alijs vtilitatibus Fratrum Minorum pag. 35. num. 58. & seqq. vſque ad 66
Annua legata pro ſtudijs etiam perpetua non repugnant paupertati Fratrum minorum pag 47. num. 89.
Declara dummodo adminiſtratio ipſis non relinquatur ibid.
Abſens cauſa ſtudij ſine licentia Superioris nemo lucratur fructus, & diſtributiones pag. 438. num. 53.
Abſentia ex cauſa ſtudij non requirit licentiam pag. 9. num. 6. S
Contrarium contrà Garziam, & Rotam ibid.
Licentia requiritur ad euitandum contemptum ſuperioris etiam ex cauſis in iure expreſſis, in abſentia, voluntaria, nempe ſtudij, litis, peregrinationis, & ſimilibus, ſecus in abſentia neceſſaria coacta, & violenta p. 10. n. 8. & 9. S.
Indultum abeſſendi ex cauſa ſtudij non debet concedi niſi ad triennium, ad effectum lucrandi fructus pag. 11 num 16. S.
Non tamen conceduntur diſtributiones niſi omnes fructus in illis conſiſtant vel in illis vnà cũ aliquibus fructibus tenuis præbendæ ibid.
Et quomodò intelligantur illa verba cum aliquibus fructibus tenuis præbendæ ibid.
Indultum abeſſendi cauſa ſtudij non eſt concedendum maioribus 55. annorum p. 11. n 57. S
Et conceſſum ad triennium habenti ætatem 24. annorum poſt annum expleta ætatis 25 annorum expirat ibid.

S T V P R V M

Iudex cogens defloratorem ad ducendam Virginem defloratam, non dicitur vim inferre. neč deflorator dicitur coactus, quià irrationabilitèr inuitus pag. 21. num. 57.
Clandeſtina proteſtatio ſi fiat à ſtupratore qui timet ad matrimonium cum ſtuprata compelli, an ſuffragetur ad annullandum matrimonium poſteà purè contractum pag. 87. n. 49 S.
Stupratorem non iuuat proteſtatio præambula ſi eſt vir æqualis conditionis. & matrimonium poſteà purè contractum valet non obſtante proteſtatione ibid.
Stuprator æqualis conditionis poteſt de iure directè cogi ad ineundum matrimonium cum ſtuprata, & quid ſi dotem obtuliſſet, & Parentes recuſaſſent ibid.
Stuprator non tenetur præcisè ad nubendum, ſed alternatiuè ad dotandum, vel ad nubendum pag. 87. num. 49. S.
Declara procedere in ſtupro ſimpliciter commiſſo, ſecus ſi cum promiſſione, & ſub ſpe data contrahendi matrimonii, quia tunc præcisè cogi poteſt ad nubendum ibid.
Ampliò etiamſi promiſſio fuerit ficta ibid.
Limita vt ibid.
Stuprator ſi non oblata dote, ſed permiſſa proteſtatione, matrimonium poſtea purè contrahat. etiamſi ſtuprum non ſit commiſſum ſub ſpe nubendi, matrimonium erit validum pag. 87. num. 50. S.
Quid tamen ſi dotem poſteà offerat petens annullari matrimonium metu contractum præmiſſa proteſtatione clandeſtina ibid.
Stuprator non violentus, cui puella conſenſit vehementibus perſuaſionibus, importunis precibus, & aſſiduis blanditijs, & muneribus tenetur nubere vel dotare pag. 87. num. 51. S.
Si autem puella conſenſit blandis verbis leuiter non vehementer rogata, adhuc tenetur ad dotem vel ad matrimonium in foro exteriori ſecus in foro interiori ibid.
Et ſi puella abſque nulla perſuaſione conſenſit ſtupro, vt quia Virum attraxit ad concubitum, tunc in vtroque foro ſtuprator ad nihilum tenetur ibid
In foro externo Puella, ſiuè præuijs importunis precibus, ſiue leuibus ſit corrupta debet in Vxorem duci aut dotari ibid.
Diſtinctionem inter preces leues, & vehementes Aucthor non admittit in Virgine, ſed tantum in Vidua, & corrupta, & quare pag. 88. num. 52. S.
Virgo etiam ardentiſſimo amore flagrans, non niſi importunis precibus copiã ſui facit ibid.
Timor famæ in Puellis, ſi minetur quis illas promulgare impudicas potens èſt facere illas ſuccumbere, & ſtuprum pati ibid.
Virginum aliquę non poſſunt dici coactæ, licet non niſi percuſſæ conſentiant in copulam ibid
Alię de conſenſu Conſanguineorum inuitant aliquem Iuuenem in domum, vt deprehendantur in ſtupro, & ſine dote nubant pag. 89. num. 53. S.
Puellæ non ſemper à Viris ſeducuntur, ſed ipſæ multoties Viros ſeducunt ibid.
Stuprator diſparis conditionis ſub ficta promiſſione nubendi non tenetur nubere pag. 90. num. 56. S.
Nec tenetur ad dotem ſi Mulier viderit vel videre potuerit ſe decipi, ſecus ſi fuerit ignara qualitatis viri, vel iſte taliter promiſit, vt illa ei prudenter crediderit ibid.
Vide alia plurà in verſ. metus verſ. ſtuprator
Iudex agnoſcens inualiditatem matrimonij à ſtupratore cum ſtuprata per mètum contracti debet declarare nullum matrimonium, & cogere ſtupratorem ad contrahendum de nouo matrimonium cum eadem in faciem Eccleſiæ pag. 91. num. 58. S.
Limita ſi hoc medio tempore ſtuprâtor cum alia contraxit de facto pag, 91. num. 59. S.
Etiamſi contraxiſſet ſecundum matrimonium pendente lite ſuper primo, & contrà inhibitionem ſpecialem Iudicis ibid. Stu-

Digitized by Google

Stuprator de iure non poteſt aliud matrimoniũ contrahere, ſi tenetur ſtupratam ducere pag. 92. num. 59. S.

Nec promoueri ad Sacros ordines, aut ingredi Religionem ibid.

Maximè pendente lite ſuper validitate prioris matrimonij ibid.

Secus quando non tenetur ducere, ſed ad dotem tantum ibid.

Matrimonium ſi contrahat Iuuenis repertus cũ Puella de nocte, ad terrorem iſtius attinentium minitantium illi necem, eſt nullum ipſo iure pag. 92. num. 61. S.

Declara procedere ſi mortem minantur animo cogendi illum ad matrimonium vel niſi contrahat, ſecus ſi minantur ſimpliciter ad vindictam, quam vt effugiat ipſe offert Puellam ducere in Vxorem ibid.

Contrarium, & quod indiſtinctè ſit nullum, etiamſi Minę non dirigantur ad factum Matrimonii pag. 92. num. 62. & ſeqq. S.

Nulla maior coactio quam facere actum metu inſtantis mortis, ſiue metus dirigatur ad illud factum ſiue non ibid.

Solus timor mortis vel alterius periculi probat conſenſum coactum ad aliquod dandum, vel ſe obligandum, licet metus ille non inferatur ad aliquod dandum, vel obligandum ibid.

Parentes ſtupratæ in flagrantis Criminis deprehenſione naturaliter, & plerumque habent impetum occidendi, & ſe vindicandi, non autem cogendi ad matrimonium pag. 93. num. 64. S.

Fraudes quæ concurrũt in matrimonio cum ſtuprata metu Parentum minitantium contracto, & eiuſdem peſſimi eueutus pag. 93. num. 65. & ſeqq. S.

Matrimonium ſtupratoris cum ſtuprata metu Parentum minitantium mortem eſt validum, ſiue minæ, & metus tendant ad matrimoniũ, ſiue ſimpliciter dirigantur ad vindictam, quando ſtuprator inflagranti deprehenſus de iure tenebatur preciſè ad matrimonium pag. 94. num. 67. S.

Si verò ſtuprator nullo modo tenebatur ad matrimonium, tunc illud eſt inualidum, ſinè minæ mortis ad illud tendant, ſiuè ſimpliciter ad Vindictam pag. 95. num. 69. S.

Et ſi tenebatur alternatiuè ad matrimonium vel ad dotem, validum erit si minæ ſolum fiant animo vindictæ, ſecus si ad inducendum ad matrimonium, ſed de iſta diſtinctione Author dubitat pag. 95. num. 68. S.

Parentes si minarentur accuſationem coram Iudice niſi ſtuprator Puellam deſponſaret, matrimonium tali metu contractum eſſet validum pag. 95. num. 69. S.

Declara procedere vbi accuſatio eſſet iuſta, puta si ſtuprator tenebatur preciſè ad matrimonium, vel ſaltem alternatiue ad matrimonium, vel ad pœnam, ſecus si ad nihil, vel ad pœnam tantum tenebatur ibid.

Dare agendum contra matrimonia extorta à deprehenſis in ſtupro ibid.

Vt plurimum parentes ſunt in culpa dum puellę ſtuprantur ibid.

Reliqua vide Verbo matrimonium, & verb. metus.

S T Y L V S

Secundum antiquum ſtylum Datarię derogatur ſine ſcrupulo Iuripatronatus mixto, ſi maior pars ſpectat ad Eccleſiaſticum, minor ad laicum, ſecus attenta noua praxi, quæ laudatur pag. 75. num. 6.

Dilatio gratię vſque ad tempus datæ per Datarium apponendum, eſt interpraetatio introducta de ſtylo, quæ veritatem, & perfectionem gratiæ immutare non poteſt pag. 121. num. 9.

Stylus nequit tollere ius quæſitum ex lege, niſi legitimè probetur pręſcriptus pag. 129. n. 33.

Modernus ſtylus paruæ datę non potuit abrogare conſtitutiones Pontificias, & diſpoſitionem iuris communis ibid.

Praxis ſolet variari. Dicta Taciti, & Pythagore ſuper hoc referuntur pag. 130. num. 39.

Differentia conſenſus parui, & formalis eſt ſublatà ex innouationè ſtyli circà appoſitionem datæ ibid.

Conſenſus cauſalis Reſignantis non fuit abrogatus ex innouatione ſtijli circà appoſitionem paruæ datę pag. 130. num. 38.

Etiam ex antiquo ſtylo ſola pręſentatio ſupplicationis non erat ſufficiens ad retròtractionẽ niſi vlterius concurreret data tanquam extremum habile pag. 136. num. 53. & 54.

Varietas conſenſuum ſublata fuit ex nouiſſimo ſtylo pag. 137. num. 56.

Parua data non fuit ſublata per modernum ſtylum, ſed ſolum immutata ratione temporis cum prius extendebatur antè conſenſum, hodie verò poſt illum pag. 137. num. 57.

In conflictu opinionum deferendũ declarationibus, & ſtylo Datariæ, in materia beneficiali pag. 140 num. 5.

Extenſio in pęnalibus de beneficijs ad penſionis vbi agitur de lege generali, non dicitur extenſio, ſed compræhenſio ex identitate rationis introducta etiam de ſtylo Romanę Curiæ pag. 35 num. 10. S.

Stylus Romanę Curiæ facit ius ſicut lex Canonica aut Conſtitutio Papalis p. 35 num. 14. S.

S V B D A T A R I V S

Decretum apponi ſolitum per Reuiſores ſupplicationi, quod gratia reualidatoria expediri debeat intra tres menſes ſub pæna nullitatis, ſolet aboleri per Subdatarium, pag. 252 num. 51.

S V B D I A C O N V S

Diaconus, & Subdiaconus aſſiſtentes celebranti quare debeant eſſe Canonici, pag. 289. n. 5.

Septem Diaconi, totidem Subdiaconi, & duo-

decim

decim Præſbiteri aſſiſtentes Epiſcopo in conſecratione Olei Sancti feria V. in Cæna Domini, an ſacra communione refici debeant ante vel poſt Capitulum, pag. 288 ante num. 1

SVBIECTIO

Eccleſia inferior, & ſubdita in Cathedralem erecta conſtituitur in gradu equalitatis cum ſua Cathedrali, ſublata penitus omni reliquia ſubiectionis, pag. 199 num. 37. & 38.

Declara vt pag. 202 num. 44.

Cathedraticum eſt ius Epiſcopale quod datur pro honore Cathedræ in ſignum ſubiectionis pag. 1. num. 1. S pag. 2. num. 3 &5. S.

Non præſumitur in aliqua diſpoſitione ſublatum fuiſſe Epiſcopo ius Diœceſanum proptèr monſtruoſitatem quod Eccleſia ſita in Diœceſi remaneat ſine ſubiectione pag 3. num. 7. S.

Nunquam præſumitur voluiſse Papam per ſuum priuilegium auferre proprio Diœceſano natiuam ſubiectionem, & reddere Eccleſiam acephalam, pag. 4. num. 10 S.

SVBIVNCTIVVM

Verba ſubiunctiui modi ſeù temporis ſemper important tempus futurum p. 25. num 28. V.

SVBREPTIO

Acta coram executore dato in gratia ſubreptitia ſunt nulla ex defectu Iuriſdictionis, pag. 395 num. 47 pag. 396. num. 53

Fortius quando coram eo fuit oppoſitum de ſubreptione gratiç ibid.

Et quando Papa in ſecundis litteris declarauit nullitatem actorum, volendo quod valeant à die gratiæ poſterioris, pag. 396 num. 53.

Per reſcriptum ſubreptitium non datur Iuriſdictio. ibid

Decretum reſeruationis motu proprio appoſitum non poteſt de ſubreptione redargui, pag. 435. num. 8. pag. 445 num 48.

Sed bene de defectu intentionis Papę apponentis, 435 num. 8.

Defectus intentionis in Principe motu proprio concedente, ex errore facti dicitur ſubreptio reipſa, ibid.

Ad tollendam ſubreptionem ſufficit quod Papa potuerit in genere cogitare, pag. 443 num. 40 pag. 445. num. 84.

Decretum irritans elidit omnem prætenſam ſubreptionem, pag. 443 num. 41.

SVBROGATIO SVBROGATVM

Subrogatum non poteſt eſſe maioris roboris & efficaciæ quàm id in cuius locum ſubrogatur pag. 124 num. 17.

Subrogatio nouæ prębende in locum dimiſſæ fieri non poteſt in præbendis in ſeparabiliter annexis, in quarum optione contingit mutatio tituli, ſecus in annexis ſeparabiliter, pag. 222 num. 9. & ſeqq.

Subrogatio vt concedatur requiritur lis ſuper titulo beneficii, & quod petatur vigore collationis iàm ſecutæ, non vti ſibi debitum pag. 462 num. 1.

Dubitatur de iſta Theorica, ibid.

Non habet locum dicta Theorica in beneficiis electiuis, ſeu Iuriſpatronatus p. 463. num. 2.

Si duo in concurſu ad Parochialem renunciantur idonei, quorum vnus ab Ordinario ſit prælectus, & alter ab irrationabili iudicio appellauerit, defuncto prçelecto lite pendente, non eſt danda ſubrogatio competitori ſuperſtiti. pag. 453. num. 3.

Contrarium. pag. 463 num. 4.

Ceſſat hæc quęſtio quando ſubrogato fuit obtenta, pag. 464 num. 5.

Si lis eſt inter duos concurrentes ad beneficium debitum certo generi perſonarum, vno interim moriente datur alteri ſubrogatio. pag. 494. num. 6.

In ſubrogato concurrere debent eædem qualitates quæ rèperiuntur in eo in cuius locum fit ſubrogatio, ad effectu m conſequendi ea quę ab eadem qualitate dependent p. 61 n. 17

SVBSCRIPTIO

Iniurioſum eſt quod inferior præcedat in ſubſcriptione ſuperiori, pag. 186 num. 1.

SVBSIDIVM

S. R. E. Cardinales non ſunt exempti a Charitatiuo ſubſidio pag. 5. num. 4 S

Familiares Papæ tametſi habeant plures immunitates, adhuc non ſunt exempti a Charitatiuo ſubſidio pag. 5. num. 16 & ſeqq. S.

Ad exemptione quoàd ſubſidia non debet inferri ad exemptionem quoàd Cathedraticum, pag. 5 num. 16. S.

Coccin. deciſ. 1174 num. 9. declaratur pag. 5. num. 17 pag 6 num 19 S.

Charitatiuum ſubſidium non ſecùs ac Cathedraticum requirit mentionem ſpeciale pag. 5. num. 17 S.

Priuilegium Camerale de quibus ſubſidijs veniat intelligendum. ibid.

SVBSTANTIA

Quando vis non ſtat in mera ſubſtantia ſed in qualitate actus oportet nedùm iuſtificare ipſam ſubſtantiam, ſed etiam qualitates omnes eiuſdem actus, pag. 115 num. 37 S.

Taxatiua an excludat tranſmiſſionem Iuriſpatronatus in extraneos attenditur ſubſtantia voluntatis Fundatoris, potius quàm Cortex verborum, pag. 476 num. 5.

SVBSTENTATIO

Subſtentatio commoda, & ſubſtentatio abſque penuria differunt inter ſe, pag. 315 num. 28

Lex in Eccleſiis innumeratis prçfixit numerum tacitum beneficiatorum, & in genere, vt nem-

nempe tot ponantur Clerici quot poſſunt abſque penuria ex redditibus Eccleſię ſubſtentari, pag. 313 num.23 pag. 314. num.25.
Vide alia in verbo *Eccleſia verſic. in Eccleſijs receptiſ*.

SVCCESSIO

Ad effectum ſuccedendi in Iurepatronatus mixto requiritur duplex qualitas, vna ſanguinis alia hæreditatis, pag. 78 num. 1. & ſeqq.
Qualitas hęreditaria non requiritur actualis in ſuccedere volente in Iurepatronatus mixto ſed ſufficit habitualis, & in potentia, ſcilicet quod potuiſſet ab inteſtato ſuccedere tam primo quàm vltimo, & per eum non ſteterit quominus eorum hęreditatē adiret p 79. n.4.
Filius ſuccedit in iurepatronatus, licet non ſit hæres primi, nec vltimi, ſi Pater alium inſtituit, ibid.
Item ſuccedit Agnatus, ſi vltimus cui ab inteſtato ſucceſſiſſet, alium inſtituit, ibid
Fœminæ capaces ſuccedendi in Iurepatronatus, qualitèr dici poſſint excluſæ pag.79 num. 5.
Cenſentur excluſæ ſi non habent potentiam ſuccedendi ab inteſtato habitualem, ibid.
Item ſi expreſſe renunciarunt hæreditati primi acquirentis, & vltimi poſſeſſoris. ibid.
In iurepatronatus gentilitio vocati ſuccedunt etiamſi repudiauerint hæreditatem, pag.79. num. 5. pag. 85 num. 25
Filia vltimi poſſeſſoris, ſi eiuſdem hæreditati renunciauit cenſetur etiam hereditati primi acquirentis renunciaſſe, & non ſuccedit in Iurepatronatus, pag 79 num. 7.
Agnatus tranſuerſalis ſufficit quod ſit hæres vltimi etiam in potentia (puta ſi iſte alium inſtituiſſet) vel è contrà quod repudiata hęreditate vltimi remaneat hęres primi patirèr in potentia, vt habeat qualitatem hęreditariam requiſitam ad ſuccedendum, tam in feudo, quam in Iurepatronatus mixtis pag.80 num.9
Fęmina non admittitur ad ſucceſſionem in Iurepatronatus per mortē vltimi, ſi hęreditas primi non eſt ei delata à lege pag 81 num. 12.
Quid ſi hæreditas primi ſit ei delata a lege, & ablata per hominem ibid.
Statutum an idem operetur quod lex deferēdo, vel auferendo hęreditatem ſuccedere volenti in iurepatronatus, pag. 81 num. 13.
Potentia ſuccedendi auferri poteſt per ſtatutum ſicut per legem, ibid.
Fęminæ non poſſunt ſuccedere in feudo, emphiteuſi, vel iurepatronatus mixtis, vbi excluduntur a ſtatuto extantibus maſculis, pag. 81 num. 14.
Declara vt tunc excludatur temporaliter tantum, & durantibus Maſculis, ſecus ſi ſtatutum ſit perpetuo excluſiuum, ibid.
Contrarium, quod ſtatutum excluſiuum non habeat locum in Iurepatronatus mixto, pag. 81. num 15
In Tranſuerſalibus ſufficit eſſe hæres primi acquirentis, & non vltimi ad ſuccedendum in feudo mixto, pag. 82 num. 16.
In filijs verò in tantum requiritur quod ſit hæres vltimi ſaltem potentia, in quantum non poteſt aliter effici hęres primi ibid.
Monaſterium legitime ſuccedit in Iurepatronatus, & in omnibus iuribus ſuorum Monialium, pag. 84 num. 21
Inſtituti inequaliter habent Iuſpatronatus in ſolidum non ſolum quoàd proprietatem, ſed etiā m quoàd exercitium, pag. 87 num. 29.
Diſtinctio intèr proprietatem, & exercitium Iuriſpatronatus procedit in hæredibus mediatis qui ſuccedunt in ſtirpes, non in primis, qui ſuccedunt in capita, ibid.
Ad ſuccedendum in Iurepatronatus mixtò omninò neceſſaria eſt qualitas hęreditaria, vel reſpectu prioris, vel ſaltem reſpectu vltimi. pag. 286 num 29.
Declara ſufficere quod ſuccedere volens in Iurepatronatus potuiſſet vtrique ſuccedere ab inteſtato, & per eum non ſteterit quominus hęreditates eorum adierit ibid.
Soror renuncians fauore Fratris omnibus prætenſionibus tàm pro dote materna, quàm pro omni alia cauſa, non dicitur renunciaſſe potentiæ, & habituali iuri ſucceſſionis, nec per eam ſtare quominus ſuccedat primò acquirenti pag. 285 num, 30 & 32.
Ius habituale vniuerſalis ſucceſſionis non cadit ſub nomine prætenſionum ibid.
Statutum excluſiuum fęminarum an, & quandò excludat a ſucceſſione in iurepatronatus mixto, pag. 287 num. 31.
In Iurepatronatus reſeruato fauore domus, ſeù familiæ ſuccedunt nedum Maſculi, ſed etiam fæminæ, pag. 426 num. 1 & 2.
Obſeruantia reſtricta ad Maſculos in Iurepatronatus operatur tantum eorum pręlationem in concurſu fæminarum, & adhuc fæminæ ſuccedunt in eo per poſterius pag. 426 n. 2.
Vbi fæminæ ſuccedunt per poſterius intelligitur diſcretiuè in qualibet linea ſubalterna pag. 427 num. 3.
Declara niſi obſeruantia probaret ſucceſſionem eſſe ſaltuariam fauore maſculorum. ibid.
Vel niſi verba fundationis idem inferrent diſtinguendo duas lineas maſculinam, & fæmininam cum prælatione maſculorum, ibid.
Naturales ex ſoluto, & ſoluta progeniti minora in iure patiuntur obſtacula quàm illegitimi ſuſcepti ex damnato coitu tàm ad effectus honorificos, quàm ſucceſſionis, pag. 116. num. 40. S.
Reliqua vide in verbo *Hæreditas, Hæres, Fæmina, Iuſpatronatus gentilitium, Vocatio*.

SVCCESSOR

Succeſſor, an poſſit iuuari quaſi poſſeſſione præſentandi acquiſita per Anteceſſorem. pag. 450. num. 8.
Præpoſitus non poteſt renunciare vnioni factæ Præpoſiturę in pręiudicium Eccleſiæ, & ſucceſſorum, pag. 111. num. 55 S.
Anteceſſores non poſſunt pręiudicare ſucceſſoribus

ribus in patronatu gentilitio pag. 108 num. 13. pag. 111. num. 24 S.

Fructus beneficii matura i, & ſeparati a ſolo tempore mortis beneficiati, licet non exacti, pertinent ad hæredes illius, non ad ſucceſſorem in beneficio pag. 59 num. 11. S.

Hæres Cameræ extinctæ per mortem Pontificis ſunt illius Cubicularij poſt finitum officium; non autem Cameræ Pontificis ſucceſſoris pag. 60 num. 12 S.

Camera Pontificis ſucceſsoris non eſt eadem, ſed diuerſa a Camera Pontificis anteceſsoris pag. 60 num 15. S

Camera Vouis Pontificis non ſuccedit, nequè eſt hæres Cameræ alterius Pontificis, pag. 59 num. 10 S.

Xenia, ſeù munera dari ſolita per Cardinales promotos Cubicularijs participantibus, an ſpectent ad Cubicularios Pontificis qui creauit, & de tempore diſtributionis munerum mortuus eſt, vel ad illos Pontificis ſucceſſoris, pag. 56 num. 1. & ſeqq. S.

Legatum factum anteceſſori debetur ſucceſſori in dignitate in dependente, vt eſt Imperator, Papa, Epiſcopus et ſimiles pag 59. n. 10. S.

Secùs in dignitate dependente, vt eſt Vxor Imperatoris, Vicarius Epiſcopi, & ſimiles. ibid.

Si Iudex terminauit officium ſuum tempore quo mulcta erat decreta, ſed nondum incamerata, adhuc ad eum pertinet, & non ad ſucceſſorem in officio pag. 58. num. 5. S.

Amplia etiam in terminis ſtatuti ordinantis deberi Iudici mulctam incorporatam, & exactam, ibid.

Obſeruantia contraria ei quod eſt de Iure circà diſtributionem onerum inter Vicarium, & Rectorem non releuat, quia conniuentia Anteceſsorum non præiudicat ſucceſſoribus. pag. 43. num. 42. S.

Amplia etiamſi eſset per longum tempus, & quid ad illam requiratur. ibid.

Fructus Vicariæ perpetuæ vacantis ſpectant ad ſucceſsorem vbi non intrat Camera, pag. 440 num. 31.

Diſtingue vt procedat ſi eius Congrua conſiſtat in certis corporibus a beneficio diſmembratis, ſi verò conſiſtit in certa quantitate per Rectorem præſtanda, tunc extinguitur fauore Rectoris ibid.

Inſpecto iure communi, & Sacrorum Canonum diſpoſitione Eccleſia non dicitur vacans niſi vſque electionem ſucceſsoris, pag. 239. num 9 pag. 148 num. 33.

Regula 2. Cancellariæ reſeruat beneficia vacantia Sede Epiſcopali vacante non ſolum vſque ad prouiſionem ſucceſſorum, ſed etiam vſque ad pacificam Eccleſiæ poſſeſſionem ab eis adeptam, pag. 237 num. 1. pag. 248 num 32.

Auctor huius Reſeruationis fuit Pius V. pag. 238 num. 7.

Beneficia de collatione alicuius dignitatis ſi vacant illa dignitate vacante, eorum collatio ſpectat iure proprio, & natiuo ad ſucceſſorem in dignitate non ad immediatum ſuperiorem. pag. 249 num. 37.

Neque hoc caſu deuenitur ad ſuperiorem denoluta, quià non datur negligentia in inferiore dignitate vacante p 249 num. 37 p. 250 n. 42.

Verba in reſeruatione Iuriſpatronatus *Decernentes ius praeſentandi N. eiuſque heredibus, & ſucceſſoribus* præſeferunt mentem Papæ diſponentis ad hæredes directam pag. 84 num. 22.

Vide etiam ſuprà *Succeſſio*.

SVFFRAGIVM

Siuè Fratres ſint capaces legati cum onere Miſſarum, ſiue non, Miſſæ ſemper ſunt celebrandæ, & mens Teſtatoris adimplenda, ne anima illius debitis ſuffragijs defraudetur, pag. 13 num. 4.

Animæ Teſtatorum non ſunt fraudandæ debitis ſuffragiis pag. 25 num. 40.

Vide etiam *Miſſa Teſtator*.

Illi debetur omni iure inſtitutio, in quem conuenerunt tot ſuffragia maiorem partem Electorum conſtituentia pag 108 num. 104.

Duobus habentibus æqualia ſuffragia maiorem electorum conſtituentia, ſi alter eorum moriatur, electio in ſuperſtite remanet neceſſaria pag. 109 num. 106. & 111.

Ille qui habuit minora ſuffragia concurrere non poteſt cum habente plura conſtituentia maiorem partem Capituli, pag. 109 num. 107

In electionibus etiam ab Vniuerſitate ſæculari factis, de iure attenditur ſanior pars conſiſtens in dignitare auctho ritate, & merito eligentium, ſi electio fiat viua voce, & per ſuffragia quæ dantur aperta non autem ſi dantur ſecreta. pag. 112 num. 122.

Maior pars ſuffragiorum in electione computari debet completiue reſpectu ad totum Capitulum, quando actus explicandus eſt collegialiter, non comparatiuè ad minorem numerum reſpectu collecti pag. 115. num. 133.

Statutum ſi permittat, vt Electores nolentes vni, vel alteri ex concurrentibus votum præbere ſuffragia ponant in vrna ſeparata adhunc effectum deſtinatà, tunc de ſuffragijs in illa vrna repertis nulla habetur conſideratio pag. 116. num. 135.

Nec computantur in præiudicium eorum qui pro certa perſona ſuffragium præſtiterunt ibid.

Et perinde eſt ac ſi ſic votantes non interfuiſſent Capitulò, quod in cæteris Canonicis dicitur totum conſolidatum pag. 116. num. 136.

Vide etiam *Electio, Votum, Vox*.

SVMMA

Canonicis Collegiatæ oppidi ſummæ Nolanæ diæceſis vſus Cappæ conceſſus fuit licet Cathedralis illum non haberet pag. 41. num. 6. S

Digitized by Google

SVPERIOR

Pendente termino ad eligendum, licet poſſit Vniuerſitas, vel Collegium toties quoties ſibi videbitur iterare ſecutinium donec ſequatur electio per maiorem partem, poteſt tamen aditi Superior vt compellat ad concordandum intra certum terminum, quo elapſo ad ipſum deuoluatur electio pag. 91. num. 39.

Superior tenetur electionem confirmare, etiamſi electus non ſit de propoſitis ab ipſo pag. 356. num. 22.

Iudici, vel alteri Superiori aſſerenti ſe aliquid feciſſe ex iuſta cauſa non creditur pag. 355. num. 14.

Amplia etiam in ſuperiore Regulari pag. 355. num. 15.

Etiam ſuperiores Regulares ſunt homines ſicut alii, & obnoxii priuatis paſſionibus ibid.

Lex fundationis excludens reſeruationes non debet per ſuperiorem deleri, ſed admitti, & religioſè ſeruari pag. 407. num. 9.

Non ſolum reſpectu Fundatoris viuentis qui poteſt fundationem omittere, niſi ſua lex approbetur, ſed etiam poſtquam in teſtamento relicta fuit electio cum dicta lege ibid.

Iniurioſum eſt quod inferior pręcedat in ſubſcriptione ſuperiori pag. 186. num. 1.

Nominatus ab Inferiore metitur ius ſuum non à nominante. ſed à ſuperiore inſtituente pàg. 252. num. 49. S.

Vbi agitur de Prælatis, & aliis curam animarum habentibus, etiam ſtante cauſa iuſta. & neceſſaria, ad abeſſendum peti debet licentia ſuperioris pag. 9 num. 3.

Limita in caſu abſentiæ propter aliquod munus & Reipublicæ officium ibid.

Canonici ſeù bèneficiati in caſibus, in quibus ſunt licentiati à iure non indigent licentia Hominis ſeù ſuperioris pag. 9. num. 4. S.

Limita ſi agatur de cauſis abſentię voluntarię, ſiuè cauſa ſit expreſſa à iure ſiue non pag. 9. nùm. 5. S.

Abſens ex cauſa litis ſuper iuribus beneficii, & in vtilitatem Eccleſię non habet neceſſitatem licentiæ ſuperioris, vti licentiatus à iure pag. 10. num 7. S.

Contrarium ibid.

Licentia in abſentia requiritur àd euitandum contemptum ſuperioris ibid.

Amplia etiam in cauſis abſentiæ expreſſis in iure ibid.

Declara hanc ampliationem procedere in abſentia voluntaria ex cauſis in iure expreſſis, nempe litis, peregrinationis, ſtudij, & ſimilibus, ſecus in abſentia necèſſaria, coacta & violenta, quia tunc nullus inèſſe poteſt contemptus pag. 10. num 8. & 9.

Licentia pro abſente non ſolum requiritur ad euitandum contemptum, ſed etiam ad effectum vt ſuperior examinare valeat veritàtem cauſæ pag. 10. num. 10.

Declara procedere in abſentia Prælatorum, & Parochorum, ſecus in Canonicis, & aliis beneficiatis, nam quoad iſtos requiritur ſolum ad euitandum contemptum ibid.

Vide etiam Abſentia, licentia

Potentis, & ſuperioris preces & dona vim habent iubendi, & cogendi pag. 88. num. 32. S

In omnibus Ordinibus Regularibus, electiones & inſtitutiones ſuperiorum ſunt dirigendę ſecundum propria inſtitura, & ordinationes pàg. 4. num. 5. V.

Diſpoſitio Concilii cap. 6. ſeſſ. 25. de Regular. licet pręſcribat formam electionis, non tamen iubet electiones ſemper fieri, nec obſtat quin Prælatus ſuperior auctho itate ſui officii prætermiſſa electione, poſſit alicui Monaſterio, vel Prouincię de ſuperiore prouidere pag. 15. num. 55. V.

Monachi Benèdectini antiquitus non regebantur ab vno tantum capite generali, ſed vnumquodque Monaſterium à ſuo particulari ſuperiore, ſeù Abbate gubernabatur p. 13. n. 14. V.

Quando Superior manus appoſuit aliquem de ſtituendo, non decet quod inſtitutio & ordinatio ad inferiorem reuertatur pag. 55. n. 16. V.

Iuriſdictio Capitulorum generalium eſt ſuprà omnes alios ſuperiores pag. 56. num. 18. V.

Capitulum gènerale habet auctoritatem in ipſum Generalem, quem còrrigere, & punire poteſt, & eſt ſemper illi ſuperior pag. 57 num. 58. V.

SVPERSCRIPTIO

Superſcriptio in dorſo Apocæ ſacta per partem declarat quid intus contineatur p. 232. n. 58.

SVPERSTES

Duobus habentibus æqualia ſuffragia maiorem partem electorum conſtituentia, ſi alter eorum moriatur, electio in ſuperſtite remanet neceſſaria, pag. 109. num. 106. & 111.

SVPPLICATIO

Iuſpatronatus partim ad laicum partim ad Eccleſiaſticum ſpectans, conferri poteſt à Papa & ſignari ſupplicatio cum clauſula accedente conſenſu ſolius Patroni laici pag. 75. num. 7.

Qui ſupplicat pro Reſignationis admiſſione illi per nèceſſe conſentit pag. 118. num. 3. & 4.

Conſenſus extendi poteſt ètiam poſt obitum Reſignantis, ſi eo viuente ſupplicatio fuit ſignata, & datata ex Conſtitutionibus Alexandri VI. & Leonis X. pag. 118. num. 1.

Et præſtari poteſt per Procuratorem dicti Reſignantis ibid.

Limita ſi ſupplicatio nondum fuerat datata parua data pag. 118. num 2.

Declara vt num. 3. & plur. ſeqq.

Supplicatio ſtatim ac habet ſignaturam continet gratiam perfectam, licet careat parua data pag. 125. num. 51. pag. 128. num. 30.

Supplicatione ſignata, & nondum pręſtito conſenſu per Reſignantem, res adhùc dicitur integra pag. 123. num. 15.

Datare ſupplicationem ſub die præſentatę, vel ſub alia inuerta eſt in arbitrio Datarii pag. 123. num. 16. pag. 125. num. 20.

In litteris gratiæ attenditur data, non præſentatio ſupplicationis, ſecus in reſcriptis pænitentialibus pag. 124. num. 18.

Conſenſus extendi debet infrà quindecim dies à die miſſæ ſupplicationis ad regiſtrum, ex conſtitutione Clementis VII. pag. 126. n. 22.

Dicta Conſtitutio non fuit obſeruata pag. 126. num. 23.

Conſenſus mortui non datur nec ſupplicatio. pag. 133. num. 41.

Etiam poſt ſignatam ſupplicationem ante conſenſum extenſum, & appoſitinem datæ res dicitur integra, & gratia non eſt perfecta pag. 236. num. 51.

Porrecta ſupplicatione in vita Reſignantis, poſt eius mortem conſenſus expleri poteſt per eius procuratorem pag. 136. num. 52.

Declara procedere de ſtylo antiquo, & quando vltrà ſignaturam aderat in ſupplicatione etiam parua data, ſecus ſi data deeſſet pag. 136. num. 53.

Præſentata, ſeù ad notatio diei in quo ſupplicatio porrigitur in Dataria ſucceſſit hodiè in locum antiquę paruæ datę, & valet operari eundem effectum pag. 136. num. 54.

Contrarium, & de differentia ibid.

Etiam ex antiquo ſtylo ſola præſentatio ſupplicationis non erat ſufficiens ad retrotractionem, niſi vlteriùs concurreret data tanquam externum habile ibid.

Qui ſupplicat conſentire videtur pag. 137 n. 56.

Declara procedere ſecundùm antiquum ſtylum per quem etiam conſenſus tacitus in Reſignationibus admittebatur, & conſenſus explicitus requirebatur ſolum in expeditione litterarum, ſecus ex noua praxi iuxtà quam talis conſenſus tacitus fuit penitùs abrogatus. Ibid.

Quod omnes actus expeditionis gratię ponantur ſub die pręſentatæ ſupplicationis plærumque fit ad occurrendum diſpoſitioni Regulę de viginti. pag. 137 num. 57.

Poſſunt tamen poni, & extendi ſub alia die, & de facto quandoque ponuntur, & totum pendet ab arbitrio Datarij ibid.

Actus expeditionis gratiæ non ponuntur ſub die præſentatæ ſupplicationis, ſed ſub alia ad protrahendum tempus præſcriptum publicationi litterarum per Conſtitutionem Gregorianam, pag. 137 num. 57.

Item ad conſeruandum ad talem diem Reſignanti fructus beneficij. ibid.

Item vt Reſignatarius poſſit complere ætatem ad beneficium requiſitam, ibid.

Vide etiàm *Conſenſus*, *Gratia*, *Reſignatio*.

Potentium ſupplicationes, & inſtantię vim habent neceſſitatis pag. 475 num. 26.

S V P P O S I T V M

Deficiente ſuppoſito cum quo fundatio loquitur ceſſare debet diſpoſitio derivatiua ſuper eodem ſuppoſito fabricata, pag. 371 num. 39.

S V S P E C T V S

De iure etiàm quoad Iudices Ordinarios admittitur deputatio alterius in locum ſuſpectorum, pag. 264 num. 21.

Examinatores Synodales poſſunt ex cauſa ſuſpecti allegari pag. 263 num. 17.

Et cauſa ſufficiens eſt quod ſemel reprobarunt pag. 263 num. 18,

Non eſt redeundum pro nouo examine ad eos examinatores a quorum mala relatione fuit appellatum pag. 263 num. 18 pag. 275 n. 53.

Amplia vt procedat non ſolùm quoad Examinatores Ordinarii, ſed etiam quoad examinatores Synodales Vrbis pag. 264 num. 19. & ſeqq.

Poteſt fieri deputatio aliorum Examinatorum, etiam ad certum actum vnius examinis in locum deſficientium, aut ſuſpectorum, pag. 264 num. 20.

Et ſic deputati dicuntur etiam Synodales, vt illi in quorum locum ſubrogantur p. 264 n. 21.

Epiſcopus ſi ſit ſuſpectus deputatur alius in lòcum eius ad faciendum concurſum, & præeligendum, ibid.

Vide etiam *Examen, examinator*.

S V S P E N S I O

Ordinatus cum ficto titulo incurrit ſuſpenſionem ipſo iure pag. 17. num. 6. S.

Contrarium, niſi deceperit ordinantem. pag. 18. num. 7. S.

Vel niſi talis pæna imponatur per aliquam legem particularem Diœceſis ibid.

Vide in verb. *Reſignatio*.

S V T R I N V S

Epiſcopus Sutrinus, & Nepeſinus denominatur a digniore, ibid.

S Y N D I C V S

Clemens VII. conceſſit facultatem Syndico Conuentus Minorum Obſeruantiæ tranſigendi cum hæredibus ſuper legatis quorum Fratres erant incapaces, quià hæredes remanebant naturaliter obligati pag. 16. num. 14.

Hęres licèt cogi non poſſit a Fratribus Minoribus ad præſtandum legatum, cogi tamen poteſt per Syndicum Apoſtolicum tanquam vnum de Populo, non Fratrum nomine pag. 29 num. 22.

Et poteſt cogi per Syndicum non tanquam vnum de Populo, ſed nomine Eccleſiæ Romanę pag. 19. num. 23.

Legata Fratribus Minoribus vini pro ſacrificiis frumenti, pro Hoſtijs, pecunię pro luminaribus

tibus peti poſſunt a Syndico Apoſtolico nomine eorum Eccleſiarum pag. 24 num. 37.

Legata fratribus Minoribus pro ſudoribus infirmorum, & pro pane albo miniſtrando infirmis valent, non tamen pro eis competit actio Syndico Apoſtolico, ſed datur officium Iudicis pag. 24 num. 38.

Ad legata Fratribus minoribus relicta non poteſt agere ſyndicus Apoſtolicus, vti ſyndicus Fratrum, ſed tanquam vnus de Populo. pag. 26 num. 43.

Legata annua ipſis, & eorum Conuentui facta mediante aſſignatione, & conſtitutione certorum Capitalium, vel cenſuum, poſſunt fratres minores recipere ab hęrede, vel executore ſponte dantibus, præmiſſa proteſtatione B. Bonauenturę, ſed non poſſunt moleſtare hæredem neque per ſe, neque per ſyndicum etiam agentem tanquam vnum de Populo pag. 28 num. 48.

Syndicus Apoſtolicus nomine Eccleſiæ Romanę poteſt cũ debitis circumſtantijs cogere hęredes vt Teſtatorum mandata exequantur circa legata Fratribus Minoribus pag. 46. n. 87.

Particula Motus proprij Innocentij XI. approbantis vſum ſyndici Apoſtolici pro fratribus Minoribus pag. 72. num 171.

Vide etiam *Fratres Minores*.

S Y N O D V S

Synodus Diœceſana vix poteſt appellari Concilium, pag. 301 num. 58.

Et in ea nullus eſt qui habeat iuriſdictionem, niſi ſolus Epiſcopus ibid.

Statuta, & conſtitutiones in ſynodo fieri debent cum ſolo conſilio Capituli, ſeù Deputatorum, ab eo pag. 301 num. 56, pag. 302 num. 63. & ſeqq.

Siuè agatur de arduis, ſiue de non arduis pag. 301. num. 56 pag. 302 num. 64 & plur. ſeq.

Taxatio ſummę pro ſubſtentatione abſque penuria in Eccleſia receptitia fieri poteſt per conſtitutionem ſynodalem pag. 316. num. 31

Mitra Epiſcoporum, & Abbatum in ſynodis pronincialibus quomodò differant inter ſe, pag. 41 num. 5. S.

Parochi poſſunt pretendere eleemoſinam duplicatam pro tumulatione Cadauerũ, extra propriã Parochã ſi adeſt Cõſtitutio Synodalis fundata in præcedenti conſuetudine p 48 n. 21 S.

Conſtitutio ſynodalis fundata in conſuetudine pręexiſtenti ſeruanda eſt tanquam lex municipalis ibid.

Contrarium. & quod talis Conſtitutio non valeat pag. 48. num. 22. S.

Declara vt non valeat ſi fit in odium particularis perſonæ, puta quando eligitur ſepultura in Eccleſiis Regularium, ſecus ſi vniuerſaliter diſponat quoties ſepeliri contingat extrà parochiam ibid.

Contrarium, vt nõ valeat, etiamſi vniuerſaliter diſponat pag 49. num. 23. S.

Examinatores Synodales, Vide Examen, examinator.

Æcumenicę Synodus in Sedes Epiſcoporum à ſe degradarorum, & in Cathedras apud ſe morientium ſolebant per ſuum Pręſidem alios conſecrare pag. 15. num. 17. V.

T

T A C I T V M

NOn datur tacitum taciti, & æquipollens æquipollentis pag. 8. num. 28.

Argumentum ab expreſſo ad tacitum in iure validum, & fræquentiſſimum eſt pag. 3. n. 4. V

T A C I T V R N I T A S

Taciturnitas alicuius circumſtantię neceſſariæ vitiat reſcriptum pag. 261. num. 9.

Taciturnitas non ſufficit pro conſenſu. vbi in electione requiritur forma cap. quia propter ſecus vbi dicta forma non requiritur pag. 384 num. 8.

Taciturnitas habetur pro conſenſu in re meritoria, & concupiſcibili ibid.

T A C I T V S

Locorum ex Tacito huic operi in inſertorum peculiarem indicem ab Authore congeſtum habes in principio primæ Partis.

T A N T V M

Dictio tantum excludit omnem alium caſum pag. 204. num. 48.

Maximè diuerſum, & totaliter ſeparatum ibid

In Iurepatronatus Fæminę ſuccedunt poſt Maſculos, etiamſi vocentur Maſculi cum taxatiua tantum pag. 281. num. 11.

Taxatiua pro maſculis tantum non impedit tranſmiſſionem Iuriſpatronatus in extraneos quia eſt adiecta fauore maſculorum & reſpicit excluſionem Fæminarum pag: 477. num. 6.

Reliqua Vide in Verbo Taxatiua.

T A X A

Cardinales de Epiſcopatibus prouiſi ſunt immunes à taxis ſolui conſuetis pro expèditionibus pag. 240. num. 12.

In prouiſionibus Cathedralium vnitarum, vtraque Eccleſia in libro Taxæ prænominatur & quarè pag. 212. num. 72.

T A X A T I O

Taxatio ſummæ pro ſubſtentatione abſque penuria in Eccleſia receptitia fieri poteſt per conſtitutionem Synodalem pag. 316. num. 31.

Et per ſtatutum Eccleſiæ ibid.

Statutum Eccleſiæ quod in ea recipiantur tot Clèrici, quot ex redditibus abſque penuria ſubſtentari poſſunt, non facit eam numeratam, etiamſi taxaret in certa quantitate ſub-

ſtentationem non penuerioſam pag. 316. jnum. 31. & ſeqq.

Non eſt prebenda diſtincta taxare Canonico to- ſalmas frumenti pag. 318. num. 16.

Eccleſia rt euadæ numerata requiritur taxatio certi, & determinati numeri cum prohibitione alterationis pag. 316. num 33. pag. 319. num. 40

Et non ſufficis taxatio numeri qui remaneat variabilis iuxta variationem redditnum Eccleſię pag. 317. num. 34. & ſeqq,

T A X A T I V A

Fæminæ ſuccedunt poſt maſculos in Iurepatronatus, etiamſi vocentur maſculi cum taxatiua tantum pag. 28t. num. 11.

Ad acqoirendam Eccleſiæ libertatem non ſufficiunt verba taxatiua, quando fuerunt adiecta fauore Maſculorum, ſecus ſi fuerunt adiecta limitatiuè ad Iuſpatronatus pag. 181. num 12.

Deciſio Corradi 139. apud Vivian. de Iurepatr. declaratur pag. 281. num. 13.

Iuspatronatus gentilitium non fit hæreditarium in vltimo ſi Fundator vocauit illos de agnatione vel familia cum taxatiua tantum, ſum taxat pag. 476. num. 4.

Vel ſi dixit ad illos, & non alios, vel non niſi ad illos ibid.

Vel ſi reſeruauit ſolis agnatis ibid.

Vel ſi prohibitionem adiecit quod non poſſit egredi quoquomodo de ſtirpe familia, ſeù progenie ibid.

Diſtingue vt tàxatiua excludat transmiſſionem Iuriſpatronatus ad extraneos quando eſt adiecta limitatiuè ad ipſum Iuſpatronatus, ſecus verò quandò eſt adiecta fauore maſculorum, aut agnationis pag. 476 num. 5.

Et in hoc attenditur ſubſtantia voluntatis fundatoris, non cortex verborum ibid.

Taxatiua *pro Maſculis tantum* non impedit tranſmiſſionem iuriſpatronatus in extraneos, quià eſt adiecta fauore maſculorum, & reſpicit excluſionem fęminarum pag 477 num. 6.

Idem ſi dicat *pro deſcendentibus ſua familia tantum* quia reſtringitur ad vocationem lineę effectiuę, excluſiue, ad lineam contentiuam ibid.

Taxatiuæ *ſpectet ad illos, & non ad alios*, vel *non niſi ad illos*, vel *ad ſolos agnatos*, & ſimiles non excludunt tranſmiſſionem iuriſpatronatus in extraneos, niſi ſtantibus agnatis p. 477 n. 7.

Taxatiua non impedit tranſmiſſionem iuriſpatronatus in extraneos quando non perentit tempus deficientię vocatorum pag. 477 n. 8.

Impedit ſi teſtator dixit *de deſcendente in deſcendentem mea familia, & non vltra*. ibid.

Vel ſi reſeruat filiis, & Nepotibus vſque ad certum gradum, & non aliis ibid.

Vel ſi adhibeat alia verba importantia durationem iuriſpatronatus limitatam ad familiam ibid.

T E M P E S T A S

Caſus abſentiæ coactæ, & violentæ eſt, ſi cui in Fluminis, ac Tempeſtatis impeditur reditus ad Eccleſiam, pag. 10 num. 9. S.

T E M P V S

Impedito non currit tempus ipſo iure. pag. 27t num. 43.

Quadrimeſtre ad fauorem pręſentati, vt poſſit interim habilitari, computatur detracto toto tempore preſtiti impedimenti, coniungendo tempus prius, & poſterius ibid.

Si vocati ſint habiles de tempore vacationis, non datur habilitatio in præiudicium iuris quæſiti alteri iune habili pag. 270 num. 39.

Amplis ſiue habilis ſit æqualiter, & contemporanee vocatus, ſiuè per prius, & poſterius, ac ſubſidiariè tantum ibid.

Si requiratur habilitas de tempore preſentationis tantùm, poteſt præſentari inhabilis ſub ſpe futurę habilitationis, ſeù diſpenſationis non attenta oppoſitione aliorum vocatorum habilium pag. 270 num. 40. & ſeqq.

Declara dummodo habilitas, ſeù diſpenſatio obtineatur intrà quadrimeſtre conceſſum ad pręſentandum pag. 270 num 40.

Et alius habilis non habet ius quęſitum, niſi quatenus pręſentatus ſit inhabilis in fine quadrimeſtris pag. 470 num. 41.

Maximè ſi Oppoſitor habilis ſit tantum ſubſidiariè vocatus in defectum præſentati pag. 271. num. 42.

Oppoſitori qui intrà quadrimeſtre impedit diſpenſationem non quæritur ius ex inhabilitate pręſentati, etiàm poſt quadrimeſtre, impedimento durante. pag. 27t oum 43.

Vide etiàm *impedimentum, iuſpatronatus quoad praſentationem quadrimeſtre*.

Pro electione Prælati Eccleſię ſuo Paſtore viduatę præficiendi datur tempus trium menſium tantum pag. 114, num. 28t.

In aliis verò electionibus ſemper datur tempus ſemeſtris ibid.

Durante ſemeſtri ad eligendum pręfixo; ſemper permittitur peragi nouum ſcrutinium. pag. 115, num. 13t

Stante paritate votorum Pontifex ſolus poteſt durante tempore ad eligendum pręſcripto gratificari cui vult ex electis pag. 115. n. 132.

Non tamen conferre poſſet extraneæ perſonæ iure deuoluti, niſi elapſo dicto tempore ibid

Vide etiam Electio.

Parua dats non requiritur ad perficiendam gratiam, ſed ſolum vt conſtet de tempore ſignaturæ, ad quod fiat retrotractio conſenſus pag. 120 num. 8.

Princeps quando ſignat gratiam facit, & in eo tempore præſumitur velle apponi datam ab officiali pag. 12t. num 9.

Dies & tempus non requiritur ad perfectionẽ beneficii, & gratiæ pag. 12r. num. 10.

Dies, & tempus requiritur vt poſſit probari falſitas gratię vel beneficii ibid.

Item requiritur ob præiudicium tertii habentis ius quæſitum ex alia gratia ibid.

Tempus quod ineſt datę attenditur, non tempus quo apponitur data, nec admittitur probatio in contrarium pag. 134. num. 44.
Tempus expeditionis gratiæ non ponuntur ſub die præſentatæ ſupplicationis, ſed ſub alia ad protrahendum tempus præſcriptum publicationi litterarum per conſtitutionem Gregorianam pag. 137 num. 57
Item ad conſeruandum ad talem diem Reſignanti fructus beneficij, ibid.
Item vt Reſignatarius poſſit conplere ætatem ad beneficium requiſitam. ibid.
Vide etiam *Data*, *Dies*.
Reſignatio dicitur fieri tempore præſtiti conſenſus, non autem tempore mandati ad conſentiendum pag. 148 num. 26 pag 158 n. 53.
Contrarium, & quod conſenſus retrotrahatur ad diem mandati pag. 148 num. 26.
Prima eſt verior pag. 148 num. 26 & 28
Actus dicitur fieri tempore quo effectus producitur. pag. 148 num. 26.
Paria ſunt aliquid fieri in tempore, vel conferri in tempus ibid.
In his quæ ſolo animò geruntur, factum procuratoris retrotrahitur ad tempus mandati. pag. 148 num. 28.
Reſignatio beneficij non retrotrahitur ad tempus mandati, ſed attenditur tempus conſenſus prętiti per Procuratorem. ibid.
Vide etiam *Mandatum*. *Procurator*. *Reſignatio*.
Pactum quod patroni non arctentur termino iuris ad præſentandum, & ſit in eorum libera facultate non præſentare pro quocumque tempore ſibi beneplacito, valet in erectione Cappellaniæ pro Miſſis, ſecus ſi agatur de Collegiali, Parochiali, aut ſimili, quæ indigeat ſponſa, & Rectore pag. 371. num. 40
Debet tamen hoc caſu Ordinarius præfigere patronis terminum, & qualem, ibid.
Sed ante dictam præfixionem non poſſet impetrari a Dataria, licet Cappella diù vacaſſet. ibid.
Centenaria dicitur etiamſi deficiant aliquot anni, & ſatis eſt quod tempus ſit ſuprà 90. annos; pag. 375. num. 4.
Non eſt tempus exactionis quod dat ius, ſed tempus quo actiones ſunt redactæ p. 58 n. 6. S.
Qualitas Cubicularij ſufficit quod concurreret de tempore donatiui, vt ad illum pertineat, licèt poſteà antè exactionem defecerit, pag. 60 num. 12. S.
Fructus Maſſę groſſæ debentur omnibus Canonicis qui reperiuntur tempore eorum diſtributionis, non illis ſolum qui aderant tempore, quo ſunt maturati pag. 60 num. 13. S.
Fructus beneficij maturati, & ſeparati a ſolo tempore mortis beneficiati, licet non exacti, pertinent ad hæredes illius, non ad ſucceſſorem in beneficio pag. 59 num. 11 S.
Si Iudex terminauit officium ſuum tempore, quo mulcta erat decreta, ſed nondum incamerata, adhuc ad eum pertinet, & non ad ſucceſſorem in officio pag. 58 num 5. S.
Amplia etiam in terminis ſtat uti ordinantis deberi Iudici mulctam incorporatam, & exactam, ibid.
Verba ſubiunctiui modi, ſeu temporis ſemper important tempus futurum pag. 25 n. 28. V.

T E N O R

Legitimationem non ſufficit probare per præſumptiones, ſed exiberi debet integer illius tenor ad dignoſcendum quos caſus comprehendat, & in quorum præiudicium valeat operari, pag. 115 num. 37 S.

T E R M I N V S

Præſentati ab vniuerſitate, vel Collegio, ſi paria vota bis in ſcrutinio vterque ſortitus ſit, Papa ſolus poteſt gratificare etiam pendente adhuc termino ad eligendum, inferior verò non poteſt gratificare, ſed tantum prouidere iure deuoluto, elapſo dicto termino, pag. 89 num. 35.
De opinione quod Papa gratificare poſſit in dicto caſu, etiam pendente termino ad eligendum, Auctor dubitat, pag. 90 num. 36
Papa in dicto caſu non poteſt gratificare pendente termino, ſed tantùm eò tranſacto conferre iure deuoluto pag. 90 num. 37. & ſeqq.
Pendente termino ad eligendum poteſt Vniuerſitas vel collegium toties quoties ſibi videbitur iterare ſcrutinium, donec ſequatur electio per maiorem partem, ibid.
Poteſt tàmen etiam durante termino adiri ſuperior, vt compellat ad concordandum intrà certum terminum, quo elapſo, ad ipſum deuoluatur electio, pag. 91 num. 39.
In collatione ſimultaneà Epiſcopi, & Capituli, ſi Epiſcopus vnum, Capitulum alium nominet, poteſt Papa, & legatus, etiam termino ad conferendum durante, iure concurſus præuenire conferendo pag. 91 num. 40.
Nec Papa tenetur tùnc vni ex nominatis conferre, aut gratificari digniori. ibid.
Pinguiorem hoc caſu cenſeri vocem Epiſcopi qui ſentiant, pag. 91 num 41
Bonum eſſet ſi ſeruaretur in praxi hęc opinio, & quare, ibid.
Patroni plures qui conſtituunt vnicam vocem indiuiduam, vt in Vniuerſitate, vel Collegio ſi diſcordent in præſentatione non eſt locus gratificationi, & nulla eſſet hoc caſu prouiſio Apoſtolica facta pendente termino ad præſentandum, fauore vnius ex præſentatis, vel etiam tertij pag. 92 num. 42.
Declara vt Collatio facta per Papam vel Ordinarium termino durante, pendeat ab euentu, & valeat, ſi patroni non reclament, vel in termino non eligant pag. 92 num. 43.
Non tamen intrat durante termino collatio Apoſtolica per viam gratificationis, nec gra-

tia eum derogatione medietatis vocum pag. 92. num. 44.
Patronus præſentans ignoranter inhabilem, aut non idoneum oon gauder nouo termino à die reiectioois, ſed tantum admittitur ad nouam præſentatio iem, durante primo termino pag. 93. num. 47.
Hæc ſententia impugnatur per Aucthorem pag 93, oum. 48. & plur. ſeqq.
Prima procedit ſi ſcienter præſentatus ſit iohabilis, ſecus ſi igooranter, & de ratiooe pag. 94. num. 49. & ſeqq.
Electio accelerari non poteſt, nec terminus iuris coarctari, ſi oon inſtat terminus ad eligeo dum, oec vlla vrget oeceſſitas pag. 267. num. 32. pag. 273. num. 47.
Maximè per eos qui non conſtituunt duas ex tribus partibus Vniuerſitatis pag. 267. num. 32.
Pactum quod Patroni non arctentur termino iuris ad præſentandum, & ſint in eorum libera facultate non pręſentare quocumque tempore ſibi beneplacito, valet in erectione Cappellanię pro Miſſis, ſecus ſi agatur de Collegiali, Parochiali, aut ſimili quę indigeat ſpoo ſo, & Rectore pag. 371. num 40.
Debet tamen hoc caſu ordinarius præfigere Patronis terminum, & qualem ibid.
Sed ante dictam præfixionem, non poſſet impetrari à Dataria, licet Cappella diù vacaſſet ibid.
Pactum qood etiam in caſu Reſeruarionum Apoſtolicarum, oec vllo caſu, aut quauis de cauſa etiam legitima poſſit Papa, vel Ordinarius conferre abſque pręſentatiooe comprehendit etiam caſum oegligentiæ Patronorum in pręſentaodo infrà quadrimeſtre pag. 371. num. 41.
Erit tamen locus præfixioni termini arbitrio Ordinarii ibid.
Et elapſo tèrmino hominis, prouiſio fieri poterit iore deuoluto ibid.
Sed etiam poſt terminom Patronus admitti debet ad purgationem moræ, ſi velit ſtatim præſentare re adhuc integra, id eſt prooiſione noo ſecura ibid.
Patronis Hoſpitalium ſęcolarium eſt præfixus terminus duorum menſium ad faciendam commiſſionem pag. 378. oum. 22.

T E R R A

Terra S. Angeli fuerat Ciuitas antiquiſſima pag. 215. oum, 79.

T E R R E M O T V S

Caſus abſentiæ coactæ, & violentę eſt ſi qois fugit de loco propter bellum aut terremotum pag. 10. num. 9. S.

T E R T I V S

Excipere licet de iure tertii, quaodo exceptio eſt ipſo iure excluſiua iuris agentis pag. 394. num. 54.
Papa in regula 2. Cancellariæ non iotendit lædere ios Tertij pag. 251. num. 45.

T E S T A M E N T V M

Nemo poteſt facere quominus leges habeant locum in ſuo teſtamento pag. 409. num. 11.
Legata in teſtamento ex defectu iuris inualido debet hæres io conſcientia, ſi illi conſtet de mente Teſtatoris, licet contra eum oon detur ciuilis actio pag. 46. num. 86.
Stante vno teſtamento non poteſt ſimul præſumi, quod adſit nouum, & quod contineat legatum in primo noo expreſſum pag. 431. num. 15. & 16.

T E S T A T O R

Voluntas, & intentio Teſtatoris attendenda eſt, non cortex verborum pag. 18. num 17.
Vnus modus illicitus per Teſtatorem expreſſus non vitiat alium modum licitum pag. 18. num. 18.
Heres tenetur exequi voluntatem Teſtatoris prout iacet pag. 20. num. 24.
Hęres adeundo hæreditatem voluntariè ſe obligat ad omnia pręcepta Teſtatoris pag. 21. num. 28.
Legata Fratribus Minoribus, ſtante eorum incapacitate noo ſunt caduca, ſed Ciuitas poteſt cogere hæredès vt Teſtatorum maodata exequantur pag. 46. num. 86.
Idem poteſt Iudex ex officio ibid.
Et ipſis Fratribus licet Iudicem extraiudicialitèr adioonere, vt hæredes ad id compellat. pag. 46. num. 87.
Animæ Teſtatorum non ſunt fraudandæ debitis ſuffragijs pag. 25. num. 40.
Teſtator ſi primo loco ordinauit legata, & mandauit de reſiduo erigi opus pium, debentur legata, etiamſi non remaneant redditus ſufficientes pro dicto opere pag 22. num. 33. pag 26. num. 43.
Vide etiam Fratres Minores, & in verb. legatum.
Teſtator deferens Iuſpatronatus ſuis gentilibus cum qualitate hæreditaria cenſetur ſe voluiſſe conformare potius cum ſtatuto, quam cum iure communi pag. 81. num. 14.
De hæreditate non dicitur eſſe id quod non eſt in diſpoſitione Teſtatoris, nec per eum poteſt transferri in extraneum pag. 82. num. 16.
Voluntas Teſtatoris declarari poteſt ex facto Executoris in actu erectionis beneficii pag. 164 num. 5.
Cauthela per Teſtatorem ſeruanda ad effectum excludendi reſeruationes io fundatione beneficij, oec non reſeruaodi inſtitutionem inferiori Pręlato priuatiue ad Epiſcopum pag. 408. num. 10. & 11.
Tèſtator mandans erigi Cappellaniam perpetuam cum dote, & onere Miſſarum, reſeruando hæredi ius pręſentandi Clericum, & inſtitutiooem inferiori excluſiue ad Epiſco-

pum

pum, dicitur velle eam Eccleſiaſticam, non laicalem pag. 409: num. 12.

Voluntas Teſtatoris probatur etiam ex actu nullo pag. 430. num. 12.

T E S T E S

Teſtes examinandi ſuper ſtatu libero, vt plurimum ſunt pauperes, & diuturno labore viuunt pag. 345. num. 6.

Epiſcopus ſaltem de æquitàte ad euitanda Populi diſpendia, & incommoda, tenetur in remotioribus partibus ſuę diœceſis deputare alias perſonas, quæ recipiant depoſitiones ſuper ſtatu libero pag. 345. num. 7.

Teſtes generice deponentes de exemptione nihil concludunt, cum non concludant qualis ſit exemptio pag. 394. num. 44.

Teſtes de Capitulo admittuntur ad probandam illius conſuetudinem circà electiones p. 391. num. 27. pag. 400. num. 65.

Etiamsi ageretur de ſubſtinenda electione per ipſos teſtes facta, quandò alii Capitulares non deponunt contrarium pag. 391. num 27.

Et quando adminiculantur ex atteſtatione alicuius Auctoris pag. 400. num 65.

Et quando concurrunt alij qui non elegerunt, horum ſubtilitate ſuppletur aliorum fides ibid.

Quæ geſta ſunt in ſcrutinio probari debent per alios teſtes conteſtes de Capitulo pag. 114. num. 129.

Statutum a Papa confirmatum quod ſtetur dicto vnius in certis caſibus valet pag. 113. n. 123.

Maximè in facto proprio ibid.

Idem poteſt fieri de conſenſu Partium ibid.

De iure ſtatur dicto vnius in ſubſidium, vbi aliundè probatio eſt impoſſibilis ibid.

Teſtimonium electorum qui electionem impugnant, tanquam tendens ad proprium commodum, non debet attendi pag. 116. n. 138.

Canonici non prohibentur eſſe teſtes in cauſa Capituli, quando agitur de probando facto, quod aliis innoteſcere non poteſt, vt eſt modus eligendi pag. 403. num. 78.

Nec quando Capitulum de tempore diſpoſitionis non erat ad cauſam ibid.

Vnus teſtis magis ſpecificè, & veriſimiliter deponens probat contrà inducentem, & alios explicat, ſeù declarat pag. 466. num. 3.

Teſtis magis veridicus, & magis veriſimilia deponens vnicè attendendus eſt ad declarationem aliorum pag. 470. num. 13.

Metus non probatur per teſtes de illo deponentes, quando alii fide digni contrarium deponunt pag. 471. num. 15.

Magis creditur duobus teſtibus deponentibus de metu, quam mille contrà metum aſſentientibus pag. 471. num. 16.

Limita quando pro excluſione metus concurrunt præſumptiones, & Coniecturæ, quià tunc magis attenduntur teſtes pro libertate, quam pro coactione conſenſus pag. 472. n. 16.

In materia matrimoniali, Parentes, Conſanguinei, & Affines admittuntur ad probandum pag. 96. num. 70. S.

Siue agatur de valore Matrimonii, ſiue de eo diſſoluendo ibid.

Limita ſi adeſt diſparitas inter Coniuges ibid.

Etiamſi diſparitas reſultet ex qualitate, & numero amicorum, quos vnus ex Coniugibus haberet ibid.

Declara vt repoſitum ſit in arbitrio Iudicis fidem huiuſmodi teſtium ponderare ex qualitate cauſæ pendentis, & conditione pari vel diſſimili perſonarum, tam in nobilitate, quam in diuitiis, & aliis circumſtantiis pag. 96. num. 70. S.

Verum Teſtes adhibiti confidentialiter in apochà priuata, non obſtante mutua Partium obligationis remiſſione, teneantur vigore decreti in denunciationibus appoſiti reuelare occultam promiſſionem futurarum Nuptiarum pag. 101. num. 92. & seqq. S.

Sponſalia occulta dici poſſunt licet facta ſint per priuatam apocham ſubſcriptam à duobus teſtibus, & à partibus pag. 102. num. 98. S.

Teſtes confidentiales adhibiti in apocha Sponſaliũ non teneantur illa denunciare in vim decreti appoſiti in publicationibus matrimonij pag. 104. num. 103. & ſeqq. S.

Sponſalia nota ſolum Teſtibus confidentibus non eſt de facili periculum, vt in forò externo detegantur pag. 104. num. 102. S.

Teſtes confidentiales addibiti in apocha Sponſalium, ſi illa reuelarent facerent conſurgere impedimentum quod anteà non aderat pag. 104. num. 105. S.

Teſtes confidentiales in apochà Sponſalium adhibiti, ſi factum fuit propalatum, & cogantur ſubiicere ſe examini, tenentur ex vi iuramenti propalare factum denunciatum in ordine ad circumſtantias ipſis notas pag. 104. num. 106. S.

Vide alia plura in verb. Matrimonium.

Teſtes declaràtorij ſcripturę attenduntur, etiamſi patiuntur exceptiones, quando illa continet ęquiuocum, & eſt capax interpretationis pag. 392. num. 32.

T E S T I M O N I A L E S

Abbas dare poteſt teſtimoniales de vita, & moribus eorum qui illi ſubijciuntur in criminalibus, ſaltem cumulatiuè cum Epiſcopo pag. 346. num. 12.

Non tamen ſufficiunt, ſed requiruntur etiam illæ Epiſcopi pag. 350. num. 28.

T E X T V S I N G E N E R E

Textus generaliter, & indefinitè ſi loquitur de negocijs intelligitur omnibus etiam grauibus & arduis pag. 299. num. 40

Indefinita propoſitio legis ſemper ęquipollet Vniuerſali, & non patitur reſtrictionem, ſecus in indefinita Hominis quia patitur reſtrictionem ibid.

Lex

Lex ſi vbi vn'uir expreſſit vbi non expreſſit dicendum eſt noluiſſe pag. 299. num. 38.

Rubrica habens ſenſum perfectum ſufficit ad decidendum quomodò intelligi debeant contenta in nigro ibid.

TEXTVS QVIDAM CANONICI IN PARTICVLARI

Textus *in can. in ordinatione* 14. *diſt.* 63. ſumptus fuit per Gratian. ex Regula S. Benedicti *cap.* 64. *de ordinando Abbate* pag. 13. n. 14. V.

Declaratur textus in *Can. Abbates* 3. *in Can. Abbatem* 4. *in can. quam ſit neceſſarium* 5. §. *defuncto*, *in can. Abbas* 8. *cauſ.* 18. *quæſt.* 2. & in *can. congregatio* 43. *cauſ.* 16. *quæſt.* 7. p. 22. n. 24. V.

Declaratur textus *in cap.* 1. *de elect.* & in *cap. Monachi* 2. §. *priores de ſtatu Monachor.* ibid.

Forma *cap. quia propter de elect.* ſeruanda eſt in electione, quæ fit de dignitatibus, & Prelaturis maioribus, per quarum vacationem Eccleſiæ remanent viduatę, ſecus vbi agitur de Canonicatu, ſeù dignitate inferiori pag. 215. num. 132. vide in verb. electio.

Cap. ad liberandam de Iudeis, quęſtio Canoniſtarum examinatur pag. 7. num. 21.

Prouiſus de beneficio curato, cuius erit adminiſtrator, ſi in adminiſtratione continuat incidit in cenſuram cap. auaritię de elect. in 6. & eo priuatur pag. 266 num. 28.

Amplia vt procedat non ſolum in electo, ſed etiam in præſentato ad quodlibet beneficium pag. 266. num. 28. pag. 275. num. 51.

Et dicta pena priuationis hoc caſu incurritur ipſo iure pag. 266. num. 28

Et tale ius quo priuatur ipſe adminiſtrans tribuitur collitiganti, ſi adeſt ibid.

Et gratià poſteà obtenta non facta mentione de dicta intruſione, seù adminiſtratione eſt ſubreptitia, & nulla ibid.

Textus in *cap. conſultationibus de iurepatr.* exponitur pag. 447. num. 1.

Cap. conſultationibus procedit non ſolum vbi quæſtio eſt inter Compatronos, ſed etiam vbi eſt cum ordinario, contrà Fagnanum pag. 452. num. 16.

Poſt Concilium Tridentinum manutentio ad formam cap. conſultationibus non habet locum in Iurepatronatus Potentium, ſi præſentationes fuerunt admiſſæ abſque cauſę cognitione, non ſeruatis ſeruandis ibid.

Limita quando præſentationes poſt Concilium fuerunt admiſſę cum cauſæ cognitione ibid.

Cauſa cognita adhuc effectum debet probari ex actis citato Promotorè Fiſcali, & non ſtatur aſſertioni Ordinarii pag. 452. num. 16.

Limita in antiquis quià tunc ſtandum eſt aſſertioni Ordinarii circà cauſæ cognitionem, etiamſi de ea non conſtet ex actis, & quando dicatur in antiquis ibid.

Sublimita ſi aliunde probetur non fuiſſe adhibitam cauſę cognitionem ibid.

Textus in cap. cum vos de offic. ordinarii exponitur pag. 93. num. 48.

Collatio libera beneficij quod eſt de iurepatronatus, eſt invalida ab initio vigore decreti irritantis in c. decernimus 16. quæſt. 1. pag. 107. num 97. & num. 100.

Reconualidatur tamen, & valet vſque ab initio ſi Patronus cujus fauore decretum emanauit approbat, quià cenſetur facta ſub conditione ſi Patrono placuerit pag. 107. num. 98.

Amplia etiamſi tacitè ſolum conſentiat non reclamando, nec præſentando durante tempore ad id conceſſo ibid.

Cap. exiit verſ. ad hæc de verbor ſignif. explicatur pag. 22. num. 34. pag. 37. num. 70.

Lis inter Epiſcopum, & Patronos non ſufficit vt dicatur beneficium litigioſum, maximè ad effectum inducendi reſeruationem vigore *cap.* 1. & 2. *vt lit. pend. in ſexto* pag. 97. n. 60.

Limita ſi ſpecificè fuit narrata lis inter Epiſcopum, & Patronos ibid.

Verba de licentia Sedis Apoſtolicę in cap. ſuper ſpecula de Magiſtris intelligenda ſunt de licentia ſpeciali, non de generali contrà Gloſſam pag. 10. num. 6. S.

Clementina exiui de verb. ſignif. prohibet Fratribus Minoribus ſolos annuos redditus cum actione ciuili ad colligendum p. 42. n. 78.

Clementina exiui ſolum prohibet Fratribus Minoribus poſſidere legata ciuiliter, & tanquam debita iure actionis, non autem illa quotannis manualiter recipere per modum Eleemosynę in ſtipendium celebrationis Miſſarum pag. 13. num. 5.

Clementinā exiui §. annui redditus quomodo intelligi debeat pag. 47. num. 89.

Clementina plures de Iurepatr. fuit edita in Concilio Viennenſi ſub Clementè V. pag. 105. num. 1. S.

Dicta clementina præſumit hæreditarium iuspatronatus, de cuius fundatione non conſtat ibid.

Vide alia plura in verb. iuſpatronatus pag. 587. & ſeqq.

Vigore extrau. ambitioſæ de rebus Eccleſ. non alien. vendi non poteſt fructus vel commoditas penſionis, niſi ad triennium pag. 229. num 7.

Beneficia Iuriſpatronàtus laicorum non cadunt ſub reſeruatione extrau. execrabilis de præbend., & dignit. inducta per aſſecutionem incompatibilium pag. 255. num. 59.

Diſpoſitio iuris communis concedens Epiſcopis ſtatim poſt electionem adminiſtrationem Eccleſię fuit correcta à Bonifacio VIII. in extrau. iniunctę de elect. inter commun. & quare pag. 239. num. 10. pag. 248. num 34.

Vigore dictæ extrau. interdicitur Epiſcopis adminiſtratio bonorum Eccleſiæ antequam litteras ſuarum prouiſionum Capitulo oſtenderint ibid.

Extrau. iniunctę prorogauit vacationem vſque ad poſſeſſionem Epiſcopatus, quę de iure durabat tantum vſque ad electionem, ſeù prouiſionem pag. 242. num. 15. pag. 248. num. 33. & ſeqq.

Ceoſura dictę Extrau. eſt correctoria Iuris commuois, & jodinsa, nec proinde extendenda pag. 241. num. 12.
Diſpoſitio extrau. iniunctę non includit Epiſcopos Cardinales, & de ratione pag. 240. num. 12. & 13. pag. 242. num. 18. & ſeqq. pag 248. num. 35.
Emanauit propter intereſſe burſale officialium Datarię copingens io expeditionibus litterarum pag. 240. num. 10 pag. 241. num. 12
Et propter abuſum Prælatorum, qui volebant ſibi eredi circa enrum prouiſionis etiam litteris non oſtenſis ibid.
Rngula 2. Cancellarię eſt fundata in dicta extrau. iniunctę pag. 240. oum. 12. pag. 241. eum. 14. & ſeqq.
Vide etiàm Extrauagans

THEOLOGIA. THEOLOGI

Paludani auchoritas grauiſſima io Canonicis & Thenlogicis materiis pag. 103. num. 99. S.
Opinio Canoniſtarum præferenda eſt Theologis in materia matrimoniali pag. 75. n. 17. S.

T R H R O N V S

Solia Epiſcopia ob excellentiam eorum dignitatis permiſſum eſt in Eccleſijs ſuæ dięceſis erigere Toronom ſeù Baldaechinum pag. 23. num. 5. S.
Et prohibetur Prælatis inſerioribus tam ſęcularibus quam Regularibus, ſiuè exemptis, ſiuè non exemptis ind·ſtioctè pag. 23. num. 6. S.
Amplia etiamſi illis competat vſus Pòntificalium ibid.
Appellatione Pontificalium non comprehenditus vſus Throni, ſeù Baldachini ibid.
Sedes Abbatum pontificaliter celebrantium eſt cum poſtergali abſque vmbraculo, ſeù Baldachino ibid.
Vide Baldachioom.

T H V R I F I C A T I O

Canooici parati præſeruntur Vicario Epiſcopi in thorificatione pag. 290. num. 8.

T I B E R I V S

Tiberius Imperator ooluit adire per ſe ipſum legiooes Germaniæ, & Pannoniæ, ne vnam offenderet ſi aliam prius ingrederetur p. 207. num. 58.
Tiberius matrem odio habuit, quià nomen filii proprio poſtpoſoerit pag. 186. oum. 1.

T I M O R

Timores, & Minæ ſobſecotę non attenduotur ad infrigendam ſponſalitiam promiſſionem præcedenter ſtipulatam pag. 467. num. 6.
Nee ſunt iuſta cauſa diſſoluendi Sponſalia ibid.
Si Frater obiurgans Sororem, ad illius reſponſionem tacuit, & ſugam arripuit, dieeodum eſt potius Fratrum timuiſſe quàm Sororem pag. 469. oum. 11.
Puella annuens Spònsalibus, quia Parentes ſic deſiderant, non aperiendo eis ſuàm voluntatem, dicitur voluntariè conſentire & non poteſt allegare timorem pag. 470. num. 12.
Matrimonium inualidatur ex proteſtatione præcedenter facta etiam abſente parte, dummodo ſic fiat ob iuſtam cauſam, vt ſi is qui proteſtatur timet compelli ad Matrimonium pag. 83. num. 38. S.
Proteſtatio clandeſtina præcedens facta ab eo qui timet compelli ad matrimonium, et euitetur ſcandalum imminens, ſuffragatur ad annullandum matrimonium poſteà purè contractum pag. 87. num. 48. S.
Neque tuoc ſubſecuta copula illud validat, ſed iterandæ ſunt ſolemnitates Concilii ibid.
Limita quando illius nullitas eſſet adeò occulta, quod in foro externo probari non poſſet ibid
Quid ſi clandeſtina proteſtatio fiat à ſtupratore qui timet ad matrimonium cum ſtuprata compelli pag. 87. oum. 49. S.
Timor famę io Puellis, ſi minetur, quis illas promulgare impudicas, potens eſt facere illas ſuccumbere & ſtuprum pati p. 88. n. 52 S.
Solus timor mortis vel alterius periculi probat conſenſum coactum ad aliquid dandum, vel ſe obligaodum, licet metus ille oon inſeratur ad aliquid dandum, vel obligandum pag. 92. oum. 62. S.
Timor Belli eſt iuſta cauſa non reſidendi pag. 11. num. 11. S.
Amplia vt timor belli durare dieatur etiam in Tregua ibid.
Vide etiam Metus, Matrimnoium, Sponſalia, ſtuprum, Via Coactio.

T I T V L V S

Vltimus ſtatus attenditur, reiecta indagine tituli, ad ſubſtinendam gratiam Apoſtolicam pag. 269. num. 36.
Suſpenſio. Reſignationis factæ per ingreſſurum Religionem vſque ad tempus emiſſę profeſſionis habet locum non ſolum in beneficio patrimoniali, ſeù ad cuius titulum fuit promotos, ſed etiam in eliis pag. 145, oum. 21.
Titulos meritorum, & effuſionis ſanguinia in bello contrà hoſtes fidei non reputatur onerosos ad acqoiſitionem Iuriſpatrooatus pag. 363. num. 17. & seqq.
In materia indifferenti decimarum ex emptionia conceſſionia in feudum, & ſimilibus, titulus onerosus dicitur etiam qui prouenit ex aliquo facto, & merjtis conceſſioni, ęquiualentibus pag. 363. num. 18.
Secus in materia iuriſpatronatus ibid.
Coocilium præſeruans iuſpatronatus ex titulo oneroſo intelligitur ſtricto modo, non largo, & de quo modo explicetur pag. 363. num. 20 & ſeqq.
Immemorabilis dari ooo poteſt quandò allegatur titulus inualidus pag. 377 oum. 18.
Declara vt pag. 380 oum. 26

Præbēda annexa Canonicatui ioſeparabilitèr,& irreuocabiliter ſi optetur inducit mutationem tituli canonicalis pag. 220 num. 2.

In titulo per optionem vacants ſuccedere deber Canonicus ſequens in gradu, non coadiutor pag. 222 num. 12. & 14.

Limita quando in gratia coadiutoriç fuiſset conceſsa coadiutori futura ſucceſsio, cum primum per Ceſſumvel deceſsum, uel per aliam dimiſsionem beneficium coadiuti vacauerit, pag. 222 num. 13.

Contrarium etiam hoc caſu proptèr pręiudicium canonici modernioris ſequentis in gradu pag. 223 num. 14 & 16.

Si per optionem nouæ præbendæ mutatur titulus canonicalis, non poteſt coadiutor in præbenda per coadiutum optanda ſuccedere pag. 222. num. 9.

Nouus titulus in optione prabendæ per coadiutum quæſitus non eſt adiudicatus in gratia coadiutoriæ. ibid.

Subrogatio nouæ prębendę in locum dimiſſæ fieri non poteſt in præbendis inſeparabilitèr annexis, in quibus contingit mutatio tituli, ſecùs in annexis ſeparabiliter pag. 222 num. 9. & ſeqq.

Onus penſionis non tranſit in prębendam optatam, ſi mutetur titulus, ſecus ſi non mutatur pag. 222 num. 9.

In optione præbendæ inſeparabilitèr annexę venit aliquod ſpirituale, cum fiat mutatio tituli. pag. 222 num. 11.

Poteſt quis impugnare electionem non obſtantè conſenſu, & acquieſcentia, ex nouo iure ſuperuento ex prouiſione Apoſtolica, pag. 391 num. 36.

Declara vt ibid.

Deſuetudo introducta in ſequelam tituli inhabilis, & vitioſi non poteſt plus importare, quàm titulus ipſe vitioſus pag. 179 num. 19.

Patrono melius eſt ſe fundare in centenaria præſentationum, quam producere titulum, & de ratione, pag. 481 num 19.

In iurepàtronatus idem operatur titulus fundationis verus, ac præſumptus pag. 429 num. 8.

Iuſpatronatus deſumptum ex obſeruantia, quam præcedit titulus nullus, licet ſit independens a titulo, tamen reſtringitur ad perſonas in titulò comprahenſas pag. 429 num. 11.

Et ſi titulus excludebat fœminas, excluſæ etiam cenſentur in quęſito per obſeruantiam fauore Maſculorum. ibid

Si uero titulus includebat fœminas, tunc quæſitum ex obſeruantia fauore Maſculorum operatur prælationem, & fœminas includit per poſteriùs ibid.

Titulus nullus Iuriſpatronatus præcedens non influit in ſubſequentem præſumptiue elicitum ex obſeruantia, de per ſe validum, & ſubſiſtentem pag. 430. num. 12.

Declara vt ibi.

Titulus etiam nullus poteſt deſeruire pro declaratione ſecundi validi interpretatiuè, & non Coniunctiuè & adminiculatiue. ibid.

Præſumptio noui tituli non eſt præſumptio nouæ voluntaris pag. 130 num. 12

Voluntas expreſſa in primo titulo nullo præſumitur retenta in ſecundo valido, niſi talis præſumptio deſtruatur a conrrarijs coniecturis pag. 430 num 13.

Vltimus ſtatus præſentanti non ſuffragatur etiam intrà limites męri poſſeſsorij quando habet in ventre expreſſum errorem tituli nulli, & vitioſi, & præſentatus ab eo reijci debet. pag. 449. num. 7.

Amplia etiamſi error ſeù vitium requireret altiorem indaginem ibid.

Declara procedere ſi verus Patronus opponat, reintegra antè inſtitutionem dicti præſentati ſecus ſi opponat poſt inſtitutionem, tunc enim non remouetur non obſtante mala fide poſſeſſoris pag. 450. num. 7.

Sub declara vt ſtante mala fide poſſeſſoris, poſſit Inſtitutum repræſentare verus Patronus ibid.

Etiam in patronatu ex priuilegio, ſi validitas tituli ſit dubia, & diſputabilis ſufficit quaſi poſſeſſio pro manutentione Patroni pag. 453. num. 16.

Declara procedere contrà Ordinarium, ſecus contra regulam reſeruatoriam, & prouiſum Apoſtolicum ex reſeruatione menſium ibid.

Subrogatio vt concedatur requiritur lis ſuper titulo beneficij, & quod petatur vigore collationis iam ſecutę, non vti ſibi debitum pag. 462. num. 1.

Dubitatur de iſta theorica ibid.

Dicta Theorica non habet locum in beneficijs electiuis ſeù Iuriſpatronatus pag. 463. num. 2

Ex actione perſonali intentata non contrahitur vitium litigioſi ſuper titulo beneficij pag. 462 num. 1.

Concilium Tridentinum ſeſſ. 21. de Reform. cap. 2. ſtatuit ne quis promoueatur ad Sacros Ordines abſque titulo beneficii, quod poſſideat, innouando pęnas antiquorum Canonum, & quænam ſint dictæ pænæ pag. 17. num. 6. S.

Ordinatus cum ficto titulo incurrit ſuſpenſionem ipſo iure ibid.

Contrarium niſi deceperit ordinantem, vel niſi talis pęna imponatur per aliquam legem particularem Diœceſis pag. 18. num. 7. S.

Onera Miſſarum an ſint detrahenda à redditu beneficij ad cuius titulum quis petit promoueri ad effectum conſtituendi ſummam requiſitam ex conſtitutione Innocentii XII. quę incipit ſpeculatores pag. 18. num. 8. S.

Non ſunt detrahenda niſi in fundatione cautum fuerit quod in caſu impedimenti teneatur beneficiatus celebrare per alium pag. 18. n. 9. S.

Et dummodo interim donec aſcendat ad ſacerdotium pro rata miſſarum, aliunde habeat unde uiuere poſſit ibid.

Fundator in erectione Cappellanię cum onerè miſſarum dicitur aſſignare omnes redditus

pro

Digitized by Google

pro miſſis, & licet titularis alteri perquem celebrare facit ſoluat minus, & reſiduum ſibi applicet, tamen illud reſiduum non deſinit eſſe ſtipendium Miſſarum pag. 17. num. 5. S.
Conſuetudo immemorabilis præſumit meliorē titulum de mundo pag. 50. num. 29. S.
Ex praxi vltrà centenariam oritur ius tribuens meliorem titulum de mundo pag. 10. n. 8. V.
Centenaria ſufficit vt placitum Apoſtolicum, conſtitutiones derogatorias, vel aliud quodlibet neceſſarium, & opportunum ius ſiuè titulum adeſſe dicendum ſit ibid.
Vide Centenaria.
Qui ex aliquo ſpèciali titulo deferendus eſt ad propriam Eccleſiam non eſt ſepeliendus in Parochiali Eccleſia, intra cuius fines deceſſit pag. 62. num. 19. S.
Sixtus V. firmauit numerum Cardinalium ad 70 & quomodo eorum titulos deſtinauerit pag. 63. num. 21. S.
Tituli etiam nunc conferuntur Cardinalibus in eorum creatione ad tenorem conſtitutionis 55. Sixti V. pag. 63. num. 20. S.
Sufficit præſumpta habitatio Cardinalis in ſuo titulo ad effectum vt in ſua Eccleſia ſepeliri debeat, licet alibi habitaret pag. 66. n. 28. S.
Sufficit reſidentia hàbitualis, vt Eccleſia titularis habeat ius Sepulturæ pag. 67. num. 29. S.
Eccleſia titularis non adminiſtrat Sacramenta ſuo Cardinali, neque ei ſoluitur quarta ex illius funere pag. 67. num. 31. S.
Caſus particulares in quibus Eccleſia titularis obtinuit in ea ſepeliri Cadauer Cardinalis priuatiuè ad Eccleſiam Parochialem pag. 65. num. 25. S.
Vide cætera in verbo Cardinalis, & verbo Sepultura.

TOLERANTIA

Ex ſimplici tolerantia Fundatoris quod Eccleſia pro prima vice libere ab Ordinario prouideatur non inducitur renunciatio Iuriſpatronatus expreſſa, nec tacita pag. 101. n. 75.
Sed ſolum inducitur remiſſio pro illa vice ibid.
Obſeruantia, & declaratio Voluntatis deducta ex tolerantia fundatoris, quod beneficium liberè conferatur procedit in dubio, & vbi verba fundationis eſſent ambigua pag. 101. num. 76.
Tolèràntia Capituli quod electus exerceat functiones dignitatis declarat eius præcedentem conſenſum electioni pag. 387. num. 14. pag. 398. num. 61.
Et dat nòuum titulum electionis ſi prior erat nulla pag. 387. num. 14.
Non tamen efformando nouam electionem, ſed clarificando conſenſus præcedentes ibid.

TONSIO. TONSVRA

Paria ſunt tonderi, & Monachum fieri pag. 157. num. 52.
Non repugnat vt Nouitii probentur etiam in veſte ſeculari antequam habitu, & tonſura donentur pag. 152. num. 42.
Tranſlatio penſionis Eccleſiaſticæ in eum qui ſubreptitie, illegitime, ac nulliter tonſuratus fuit, eſt nulla pag. 32. num. 1. S.
Tonſura etiam nulliter collata imprimit Characterem indelibilem in ſententia Canoniſtarum contrà Theologos pag. 32. num. 2. S.
Non tamen acquiritur ex tali impreſſione illa capacitas Clericalis, quæ vocatur executio ordinis, seù Characteris pag. 32. num 3. S.
Irregularis ob vitium corporis ſi abſque diſpenſatione fecit ſe tonſurare, tonſura eſt inualida, & nulla ibid.
Ad acquirendam capacitatem penſionis non ſufficit impræſſio Characteris Clericalis, ſed requiritur etiam illius habilitas, seù executio pag. 33. num. 4. S.
Nullitèr tonſuratus eſt incapax penſionis, àc ſi non haberet Characterem ibid.
Et eſt vti purus laicus quoad effectus ſibi proficuos ibid.
Limita Stante bona fide Ordinantis, & ordinari ab ordinario non ſuo, quia bona fides èxcuſat ad ſubſtinendum àctum, & euitandam pęnam pag. 33. num. 5. S.
Beneficium ſimplex conferri non poteſt nulliter tonsurato pag. 36. num. 15. S.
Tonſura in malè promoto nulla eſt quoad executionem ordinis pag. 36. num. 16. S.
Reliqua Vide in Verbo Clericus.

T O T I E S

Verba toties quoties beneficium vacauerint præſentent &c. àpponi ſolent in omni fundàtione pag. 416. num. 26.
Immò etiam omiſſa regulàriter de ſui natura ſubintelligitur conditio præſentandi toties quoties vacat beneficium pag. 416. num 26.
Non cenſetur per dicta verba excluſa reſeruatio pag. 416. num. 26. pag. 420. num. 35.
Nec per verba quandocumque, & quotieſcumque pag. 420. num. 35.

T O T V M

Argumentum à parte ad totum in iure receptiſſimum eſt pag. 353. num. 4.

TRANSACTIO

Ad ſubſtinendam tranſactionem ſufficit dubietas iuris pag. 362. num. 14.
Immò quæuis cauſa etiam non iuridica ibid.
Iuris dubietas ſufficit quod fuerit tempore tranſactionis, nec ſufficit ſi tollatur per declarationem poſteà emanatam pag. 362. num. 15.
Reſcriptum tranſactionis derogatorium non valet pag. 362. num. 14.
Limita reſpectu Papę derogantis conuentionē initæ inter perſonas Eccleſiaſticas super iuribus Eccleſiarum ibid.

Sublimita ſi eſſet conuentio ſuper iure priuato· quia deſtrui non poteſt ſine cauſa ibid.
Reſcriptum Principis derogatorium tsanſactionis vel non valet omnino, vel validum remanet tantum ex gratia pag. 365. num. 10. & 53.
Limita ſi tranſactio fuerat nulla ipſo inre, & Princeps audins partibus, cauſaque cognita nullitatem declarauit pag. 361. num. 52. & ſeqq.
Secus ſi tranſactio emanauerat ſuper iure dubio & diſputabili pag. 365. num. 13. pag. 366. num. 24.
Immemorabilis dari non poteſt poſt tranſactionem pag. 377. num. 17.
Nec quando allegatur titulus inualidus pag. 377 num. 18.
Declara, vt pag. 380. num. 26.

T R A N S L A T I O

Vniuerſitas laicorum nequit transferre in extraneum Iuſpatronatus abſque conſenſu Epiſcopi pag. 268. num. 34. pag. 272. num. 45.
Poteſt tamen conſecuri ne aggregando illum in Concilium, quià talis aggregatio operatur vt debeat præſentare Ibid.
Epiſcopus tranſferens aliquam Eccleſiam in Abbatem plæno iure, non dicitur transferre quæ ſunt Ordinis pag. 35n num. 29.
Secùs ſi illam traſferat in alium Epiſcopum plæno iure ibid.
Facta prouiſione Epiſcopatus, vel tranſlatione in Conciſtorio ſummi Pontificis, ſtatim ceſſat iuriſdictio prouiſi quòad primum Epiſcopatum, & Eccleſia vacat ipſo iure pag. 246. num. 26.
Tranſlatio penſionis Eccleſiaſticæ in eum qui Subreptitiè, illegitimè àc nulliter conſuratus fuit eſt nulla pag. 32. num. 5 S.
Facultas traſferendi penſionem vigore Indulti exerceri non poteſt in ea penſione, cuius commoditas alteri ceſſa ſit pag. 37. n. 17. S.
Contrarium pag. 37. num 18. & ſeqq. S.
Limita hoc contrarium vbi ex ceſſione ampliſſima colligeretur in cedenre animus a ſe abdicandi omne ius tam commoditatis, quam tituli pag. 37. num. 20. S.
Tranſferens penſionem poſtquam illus commoditatem alteri ceſſerat, tenetur ceſſionario ad damna, & intereſſe, donec viuit, & durat ius ceſſionarij pag. 37. num. 19. S.
Vide *Penſio*.

T R A N S V E R S A L I S

Filius non poteſt eſſe hæses primi, niſi ſit hæres vltimi, ſecus verò tranſuerſalis p. 78. num. 2. pag. 79. num. 7.
Agnata, ſeù rranſuerſalis poteſt eſſe hęres primi potentia. & habitu, licet non ſir hęres vltimi pag. 79. num. 7.
Agnati traſuerſales nunquàm excluduntur ex defectu qualitatis hæreditariæ a Iurepatronatus, niſi expreſſe renunciauerint hæreditati vtriuſque, ſcilicet primi, & vltimi pag. 80. num. 9.
Agnata tranſuerſalis ſufficit quod ſit hæres vltimi ſaltem in potentia (puta ſi iſte alium inſtituiſſet) vel econtrà quod repudiata hæreditate vltimi remaneat hæres primi pariter in potentia, vt habeat qualitatem hęreditariam requiſitam ad ſuccedendum, tam in feudo. quam in Iurepatronatus mixtis pag. 80 n. 9.
In tranſuerſalibus ſufficit eſſe hęres primi acquirentis, & non vltimi ad ſuccedendum in feudo mixto pag. 82. num. 16.

T R E G V A

Timore belli eſt iuſta cauſa non reſidendi, & durare dicitur etiàm in tregua p. 11. n. 11. S.

T R I B I A N A

Vide in verb. Victoriæ Conuentus

T R I B V N A

Podium, ſeù tribunam in Eccleſia patronis conſtitui, communiſſimum eſt in Hiſpania, pag. 52 num. 98.
Romæ tamen ſoli Sanctiſſimo conceditur. ibid.

T R I E N N A L I S

Regula de Triennali defendit poſſeſſorem etiam aduerſus prouiſum Apoſtolicum, pag. 395 num. 46.
Lis notoriè nulla non interrumpit triennalem poſſeſſionem. pag. 395 num. 47
Maximè ſi nullitas prouenit ex defectu Iuriſdictionis. ibid.
Moleſtiæ extraiudiciales, & de facto, adhoc vt interrumpant triennalem, requiritur quod ſint illatę circà ipſam poſſeſſionem, & perceptionem fructuum pag. 395 num 48 & ſeqq.
Et ſimplex conatus non ſufficit, niſi turbetur poſſeſſor mediante facto poſitiuo. ibid.
Simplices. citationes nullæ non interrumpunt triennalem. pag. 395 num. 50.
Nec minus ſequeſtrum relaxatum, & nulliter appoſitum per Iudicem operatur interruptionem poſſeſſionis. pag. 395 num. 51.
Nec productio Monitorij, & ſimplices citatiónes. ibid.
Nec intimatio mandati de immittando cum præcepto de reſpondendo in fructibus pag. 396. num. 52
Citatio nulla etiam ex alio capite quàm ex defectu Iuriſdictionis non interrumpit triennalèm, nec præſcriptionem. p. 396 n. 54 & ſeq.
Ad interrumpendum triennalem requiritur moleſtia iudicialis illata ex actu valido, vel extraiudicialis præſeferens actum turbatiuum poſſeſſionis. pag. 397 num. 56.

TRITICVM

Licet Fratribus Minoribus triticum, & alia ſuperabundantèr vltrà neceſſitatem accipere, vt illa commutando vel vendendo, alia neceſſaria ſibi quærant pag. 44. num. 28.

TRVNCVS

Iu ſundatione Iuriſpatronatus *pro illis de trunco* veniunt fæminę, pag. 427 num. 2. & 3.

TVRBIDITAS

Sola turbiditas, & dubietas an beneficium cadat necne ſub reſeruatione ſufficit ad denegandam executionem litteris Apoſtolicis, pag. 417. num. 29 pag. 421 num. 40.

TVRONIA

Prouincia Turoniæ olim Conuentualium Obſeruantiá acceptauit, & in ordine Minorum Obſeruantiæ incorporata eſt. pag. 32. o. 59.
Breue Vrbani VIII. ſuper diſtractione bonorum ad Patres olim Conuentuales dictæ Prouinciç ſpectantium, & ſuper retentione annuorum legatorum pro Miſſis pro Fabricis, pro Studiis, & alijs vtilitatibus per modum eleemoſinę, & pręmiſſa proteſtatione à D. Bonauentura præſcripta pag. 32. num. 58. & plur. ſeqq vſque ad num. 66
Tuſcanen. Vide *Viterbien.*.

V

VACANTIA

CAnonici abſentes in Vacantia trium menſium per Concilium conceſſa non lucrantur diſtributiones. pag. 2. num. 2.
Nec lucrantur alia emolumenta debita ratione actualis intereſſentię. ibid.
Etiamſi omnes redditus Canonicatuum in ſolis diſtributionibus conſiſterent pag. 2. num. 3.
Lex particularis priuilegij, non autem Concilij, vnice attendi debet circà gratiam gaudendi fructus, & aliis emolumentis tempore vacantiæ, pag. 9 num. 31.
Amplia etiamſi gratia ſit conceſſa ad limites Concilij, quià Concilium dicitur conſideratum tantum pro deſignādo tempore vacantię ibid.

VACATIO

Verbum *vacare*, & *vacatio* improprie dicitur de ceſſatione, & deſinentia, hoc eſt de eo quod quis amplius non tenet, nec poſſidet, pag. 323. num. 57.
Vacare etiam dicuntur mulieres, quæ virum non habent, & quare. pag. 324 num. 57.
Verbum *vacare*, & *vacans* propriè intelligitur de vacatione ſupponente numerum certum, & Eccleſiam numeratam. pag. 323. num. 57
Vacatio impropria, & collatio impropria datur in Eccleſiis receptitijs. pag. 324. num. 57.
Verba conſerimus, & de vacanti in prouiſione relatiua ad ſtatutum clarè loquens de ſimplici electione, ſeù deputatione, interpretantur impropię, & impropriſſimè, ad limites ſtatuti relati. pag. 324. num. 18.
Vel ſi nulla fieri poſſet interpretatio, vt expreſſio erronea non noceret, & reducenda eſſet ad tenorem ſtatuti, ac ſi cum eius verbis fuiſſet proceſſum. pag. 324. num 58.
Conſtito de vacatione beneficii, quodque illud ſit de Iurepatronatus laicorum, adiudicari debet habenti qualitates a ſundatore requiſitas pag. 170 num. 31.
Etiamſi non fuerit præſentatus à patronis, quando per oppoſitionem factam tempore habili acquiſiuit beneficium, quià habetur ac ſi fuiſſet a patronis præſentatus. ibid.
Iuſpatronatus laicale quocumque tempore vacet, ad patronorum præſentationem venit prouidendum. pag. 422. num. 41.
Iuſpræſentandi quandocumque, & quotieſcumquè caſus vacationis euenerit non excludit Regulam 8. Cancellariæ, pag. 410 num 25. Limita ſi ageretur de ſundatione ſacta in Hiſpania. ibid.
Vacante per reſignationem in manibus Papæ beneficio quod prętenditur eſſe de Iurepatronatus ſolet in prouiſione executori committi, vt verificato prius iurepatronatus conſerat accedente conſenſu patronorum, quatenus verò de iurepatronatus non exiſtat, libere, & ſimpliciter conſerat. pag. 451 num. 24.
Et tunc Executor ſi non citatis patronis litteras exequatur nihil pronunciando, nec ſuper libertate, nec ſuper ſeruitute, horum neutri fauet talis collatio, & ad vtrumque ſtatum ſe haber indifferenter. ibid.
Et attenditur qualis ſuerit ſtatus anterior ibid.
Vacatio beneficii de Iurepatronatus ſi contingat pendente lite ſuper proprietate non eſt inſtituendus præſentatus ab exiſtente in quaſi poſſeſſione præſentandi, ſed expectandus eſt exitus litis. pag. 450 num. 12.
Contrarium, pag. 451. num. 12. & 13.
Limita hoc contrarium quando proprietas eſſet clara contrà vltimum ſtatum pag. 451. o. 13.
Lite pendente ſuper proprietate Sedes Apoſtolica apponit manus ſi beneficium vacat ibid.
Lite pendente etiam ſuper poſſeſſione Iuris pręſentandi ſi beneficium vacet, an valeat prouiſio Apoſtolica cū derogatione Iuriſpatronatus ſi precedenter facta fuit pręſentatio à poſſeſſore. ibid.
Stante lege fundationis quod conſeratur pauperi, & ſtatim vacet, ſi poſt prouiſionē acquirat quandocumque aliud beneficium quantumuis ſimplex, & compatibile, ex quo deſinat eſſe pauper, non vacabit per aſſecutionem aliorum compatibilium, ſi de primo prouiſus non fuit vti pauper, & qualificatus pag. 371 num. 39.
Beneficium de iurepatronatus laicorum vacans

in

Digitized by Google

in vim decreti de dimittendo cōfertnr per Papam vigore ſpecialis Reſeruationis nòn generalis. pag. 255 num. 61.
Si obtinens beneficium de iurepatronatus laicorum, illo non dimiſſo aliud conſequitur incompatibile a Papa, collatio prioris ex vi decreti de dimittendo vacantis ſpectat ad Pàpam, cum clauſula *accedente conſenſu Patronorum*. pag. 255 num. 60.
Regula 2 Cancellariç annullat reſignationes, & dimiſſiones, ſiue liberas, ſiue adfauoré factas per eum qui adſpirat ad aliud beneficium incompatibile tunc vacans conferendum à Papa. pag. 355. num. 58.
Vide *Regula Cancellaria*.
Beneficia de collatione alicuius dignitatis ſi vacant illa dignitate vacante, eorum collatio ſpectat iure proprio, & natiuo ad ſucceſſorem in dignitate, non ad immediatum ſuperiorem. pag. 249 num. 37.
Neque hoc caſu dicuntur ad ſuperiorem deuoluta. quià non datur negligentia in inferiore dignitate vacante pag. 249 num. 37 pag. 250. num. 42 pag. 252 num. 49.
Regula 2. Cancellariæ compræhendit beneficia quç ſunt de collàtione non ſolum primarum dignitatum, ſed quorumcumque aliorum vacantium collatorum, & collatricum ſæcularium & Regularium pag. 249 num. 38.
Regula 2. Cancellariæ compræhendit etiam beneficia vacata tempore vacantię dignitatis ad quam ſpectabat illorum collatio pag. 249. num. 37 & 39. pag. 251 num. 46.
Siue illa dignitas liberè prouideatur per Sedem Apoſtolicam, ſiue ad nominationem. pag. 249 num 37 pag. 251 num. 47 & ſeqq.
Limita ſi dicta dignitas non ſit reſeruata Sedi Apoſtolicę. pag. 251 num. 43.
Ratio dictæ Regulæ eſt vt euitetur diutina vacatio beneficiorum. pag. 242 num. 16 & 17, pag. 252. num. 49.
Reſeruatio collationum ad occurrendum diutinę vacationi beneficiorum eſt fauorabilis. pag. 249. num. 38.
Litteræ prouiſionis, ſi non iuſtificatur vacatio ex capite narrato, non ſunt exequendæ ex alio diuerſo capite inducente vacationem. pag. 247. num 30.
Amplia non obſtante clauſula *ſiue præmiſſo, ſiue alio quouis modo &c.* ibid.
Qui narrat beneficium vacare ſupponit Eccleſiam numeratam, & facit mentionem de numero. pag. 325 num. 62.
Beneficia Eccleſiæ non numeratæ non dicuntur vacare. pag. 325 num. 61.
Facta prouiſione Epiſcopatus, vel translatione in Conciſtorio Summi Pontificis, ſtatim ceſſat Iuriſdictio prouiſi quoad primum Epiſcopatum, & Eccleſia vacat ipſo iure, pag. 246 num. 26.
Inſpecto iure communi, & Sacrorum Canonum diſpoſitione Eccleſia non dicitur vacans, niſi vſque ad electionem ſucceſſoris pag. 239 num. 9, pag. 248. num. 33.
Extrauag. iniunctę de elect. prorogauit vacationem vſque ad poſſeſſionem Epiſcopatus quæ de iure durabat tantum vſque ad electionem, ſeu prouiſionem. pag. 242 num. 15 pag. 248 num. 33. & ſeqq.
Regula 2. Cancellariæ reſeruat beneficia vacantia Sede Epiſcopali vacante, non ſolùm vſque ad prouiſionem ſucceſsoris ſed etiam vſque ad pacificam Eccleſię poſſeſſionem ab eo adeptam pag. 237 num. 1. pag. 248 num. 32.
Aucthor huius reſeruationis fuit Pius V. pag. 238 num. 7.
Quando prouiſus eſt Cardinalis, Eccleſia non vacat vſque ad poſſeſſionem, ſed ſtatim eſt conſumpta vacatio, pag. 243 num. 18 pag. 248 num. 35.
Et ſtatim poteſt beneficia conferre, & omnia quæ ſunt iuriſdictionis exercere p. 243 n. 19.
Per non dimiſſionem primi Canonicatus intrà bimeſtre a die adeptæ poſſeſſionis ſecundi, ipſo iure vacat vterque pag. 183 num. 29.
Limitatur ex generali conſuetudine Germanię retinendi plures Canonicatus, & præbendas in diuerſis Collegiatis p. 183. num. 30
Contrarium, niſi interueniat Apoſtolica diſpenſatio pag. 185. num. 31
Paſſim tamen conceditur Apoſtolica diſpenſatio pro Canonicatibus Germanię ibid.
Lis mota ſuper fructibus Canonicatus poſtquam iam vacauerat ob non dimiſſionem alterius incompatibilis, non impedit dictam vacationem pag. 184. num. 35.
Vacat Canonicatus impetratus à retinente alios incompatibiles, ob non factam de illis mentionem in noua prouiſione pag. 185. n. 36.
Per aſſecutionèm ſecundi beneficii, etiam inſufficientis, ab Epiſcopo, licet expreſſe diſpenſante, vacat ipſo iure primum ſufficiens pag. 21. num. 6. S.
Et ſi vtrumque retinere tentauerit, vtrumque vacat ibid.
Articulus iuris dubius excuſat hoc caſu à pęna priuationis vtriuſque ibid.
Poteſt tamen priuari legitime, data prouiſo electione, ſeù optione vt alterum quam maluerit retineat ibid.
Vocatio per obitum iuſtificata dicitur ex quo vterque prouiſus venit ex eadem cauſa pag. 418. num. 30.
Fructus Vicariæ perpetuæ vacantis ſpectant ad ſucceſſorem, vbi non intrat camera pag. 440 num. 31.
Diſtingue vt procedat ſi eius congrua conſiſtat in certis còrporibus à beneficio diſmembratis, ſi verò conſiſtat in certa quantitate per Rectorem pręſtanda, tunc extinguitur fauore Rectoris ibid.
Fructus Vicariæ vacantis tunc pertinent ad ſucceſſorem quando diſmembratio bonorum pro congrua facta eſt quoad plænum dominium proprietatis, & vſusfructus, ſecus ſi fuit aſſignatio quoad vſumfructum pag. 441. n. 32.

Aſ-

Aſſignatur ratio diuerſitatis inter Vicariam, & beneficium pag. 441. num. 33. & ſeqq.

Eccleſia Titularis vacare dicitur per obitum Cardinalis pag. 66. num. 27. S.

Vacatio Eccleſiæ præſupponit diſſolutionem vinculi præcedentis ibid.

Regola de vacatione beneficiorum in Curia vbi ſit fundata pag. 15. num. 17. V.

V A D E N

Vide *Vrbanien.*

VACABVNDVS VAGVS

Vagus, ſeù Viator poteſt confiteri Parocho non ſuo pag. 348. num. 19.

Atteſtationes ſuper ſtatu libero differunt à licentia contrahendi matrimonia conceſſa vagabundis pag. 346. num. 9.

V A L I D I T A S

Validitas ſententiæ reſultat ex proceſſu, & reuolutione actorum ex quibus illa colligitur pag. 159. num. 58.

V . A L O R

Valor beneficii, clericatus, & idoneitas reſultant ex ipſis litteris in forma gratioſa expeditis pag. 97. num. 59.

Narratiuæ factæ ab anteceſſoribus ſufficiunt ad probationem valoris requiſitam à Regula 4 Cancellariæ pag. 418. num. 30.

Valor narratus in vltima prouiſione ſi non iuſtificatur per prouiſum, talis cenſetur qualis fuit narratus in præcedentibus gratiis pag. 14. num. 14. S.

Onera Miſſarum deducenda ſunt de valore beneficii, ſimplicis, in quo non adeſt obligatio celebrandi per ſe ipſum, ſecus ſi agatur de Cappellania Sacerdotali ſeù beneficio reſidentiali, & requirente perſonale ſeruitium pag. 16. num. 1. S

Contrarium reprobato Garzia, & ſequacibus pag. 16. num. 2. & ſeqq. & num. 5. S.

De valore beneficii deducenda ſunt onera neceſſaria non autem voluntaria, & quænam dicantur voluntaria pag. 16. num. 2. S.

Expenſa Prædicatoris non deducitur de valore in prouiſione Epiſcopi pag. 17. num. 3. S.

Onus tenendi factorem non deducitur ex valore beneficij, tamquam non neceſſarium pag. 17. num. 5. S.

Nec deducitur onus Coadiutoris preciſè non neceſſarii ibid.

Onera Miſſarum an ſint detrahenda à reddito beneficij, ad cuius titulum quis petit promoueri ad effectum conſtituendi ſummam requiſitam ex conſtitutione Innocentij XII, quæ incipit ſpeculatores pag. 58. num. 8. S.

Non ſunt detrahenda, niſi in fundatione cautum fuerit quod in caſu impedimenti teneatur Beneficiatus celebrare per alium pag. 18. n. 9 S.

Et dummodo interim donec aſcendat ad Sacerdotium pro rata Miſſarum aliundè habeat, vndè viuere poſſit ibid.

Reſignanti datur regreſſus quando reſignatio non habet effectum, vel effectuata reſoluitur propter nullitatem prouenientem ex mala expreſſione valoris, ſi reſignans in dicta expreſſione non eſt in culpa, ſecus ſi eius culpa vel dolus concurrit pag. 38. num. 2. S.

Cardinalis impetrando beneficium expreſſo falſo valore, an ligetur regula Cancellariæ de valore pag. 245. num. 25.

V A R A O Z

Conuentus Varaoz Fratrum Minorum Cantabriæ annuis eleemosynis fruitur pag. 48. n. 90

V A R I A T I O

Qui declarat quidquid de iure ſubauditur nihil diſponit, nihil variat, nihil immutat pag. 316. num. 31.

Patronis laicis competit ius variandi in præſentatione pag. 97. num. 62.

Et ſi primus præſentatus reprobetur, poſſunt alium præſentare ibid.

Declara dummodò varient intrà quadrimeſtre ſecus ſi eo elapſo, etiamſi non idoneum bona fide præſentaſſent ibid.

Deciſio 91. coràm Priolo adducta pro contraria ſententia declaratur pag. 98. num. 63.

Electoribus licet variare non ſecuta publicatione pag. 109. num. 109.

Limita ſi præceſſit coarctatio pro noua electionè ad certas perſonas, quia tunc in earum præiudicium nequit Capitulum alios admittere ad ſcrutinium pag. 109. num. 110.

Maximè ſi inter illas certas perſonas lis pendeat ſuper dicta electione, & per obitum vnius, alterius electio neceſſaria euaſit pag. 109. num. 111.

Si lis eſt non ſolum inter electos, ſed etiam cum electoribus licet non ſit ſuper titulo beneficii omnis variatio lite pendente interdicta remanſit pag. 109. num. 112.

Variatio eſt prohibita publicato ſcrutinio pag. 112. num. 123. pag. 114. num. 129.

Declara procedere in electionibus ſubiectis formæ cap. quià propter de elect. ſecus in aliis etiam ſecreto factis per ſcrutinium pag. 113. num. 124.

Varietas conſenſuum, ſcilicet parui, & formalis ſublata fuit ex nouiſſimo ſtylo pag. 137. num. 56.

V E C T I G A L

Priuilegium Camerale nil aliud continet quam generalem exemptionem, ſeù franchitiam conceſſam Officialibus Cameræ ab omnibus gabellis, & Vectigalibus pag. 2. num. 3. S.

VEL

V E L

Prælatio ex ordine ſcripturæ inter vocatos datur tantum in alternatiua ordinis puta per verbum vel pag. 163. num. 2.

Dictio alternatiua vel vnum & idem in effectus continet quoad diſpoſita pag. 19. num. 20. V,

Dictio alternatiua vel propriè & ſui naturâ eſt diſiunctiua ſeparans perſonas tempora, & caſus ibid.

Dictio vel ſemper ponitur inter diuerſa pag. 25. num. 28. V.

Et ad declarandam Conſtitutionem Pontificiam ibid.

V E N D I T I O

Penſionem extinguere prætio mediante non licet abſque conſenſu Papæ, licet tamen cedere, & vendere commoditatem penſionis pag. 228. num. 5. & 8. pag. 231. num. 12.

Vide Penſio.

Ius alimentorum Patrono competens non poteſt vendi ſpecialiter, retento patronatu penes vendentem pag. 15. num. 2. S.

Aliud eſt vendere, & velle vendere pag, 97. num. 74. S.

V E N E T I A

Quibus pactis Iuſpatronatus Eccleſiarum ab hoſtibus liberatarum conceſſum fuerit Regibus Hiſpaniarum, & Reipublicæ Venetæ. pag. 365. num. 23.

VERBA IN GENERE

Obligatio non inducitur ex verbis iocosè, aut per adulationem, & fictè prolatis p. 97 n. 74. S.

Verba priuilegij quæ importent diſtributiones in ſuo ſignificatu, & exprimunt ipſam intereſſentiam, ſine dubio comprehendunt diſtributiones. pag. 5. num. 14.

In dubio melius eſt deſeruire verbis quam aliud fantaſticè diuinare. pag. 6 num. 18

Priuilegium lucrandi in abſentia ſi habet verba capacia includendi diſtributiones in ſuo ſignificatu, tunc reſidentia in Eccleſia importat etiam intereſſentiam pag. 8 num. 27 & 30

Si non adſit talis capacitas verborum, ſed potius reſtricto, tunc reſidentia non infert intereſſentiam. ibid.

Vide *Abſentia. priuilegium, diſtributiones*.

Voluntas, & intentio Teſtatoris attendenda eſt, non cortex verborum. pag. 18 num. 17

Factum preponderat verbis, & attenditur effectus non modus pag. 324 num. 59

Etiam in prouiſionibus factum præualere debet & ſperni cortex ſeù formulâ verborum ibid,

An taxatiua excludat tranſmiſſionem Iuriſpatronatus ad extraneos, attenditur ſubſtantia voluntatis Fundatoris, potius quam cortex verborum. pag, 476 num. 5.

An penſio ipſa vel ſola commoditas deducta ſit in contractu attenditur voluntas Partium non cortex verborum. pag. 229 num. 8.

Declara procedere vbi actum eſt per viam ceſsionis, ſecus ſi per viam extinctionis. pag. 230 num. 9. & 10.

Si verba ſonant in extinctionem, & feriunt ſubſtantiam penſionis, nihil iuuat ſecreta intentio penſionarij contraria. pag. 233 num. 19.

Vide *Penſio*.

Verba *ſtare in biuio* alias *à Cauallo al foſſo* omnia iure prohibetur. pag. 39 num. 10 S.

Verba exprimentia antiquam conſuetudinem in decreto Viſitationis inducunt probationem antiquæ conſuetudinis præcedentis p. 45 n. 9. S.

Et intelligitur præcedenter inducta talis conſuetudo qualis in ſubiecta materia Eccleſiaſtica requiritur ad præſcribendum, nempe quadragenaria, pag 46. num. 10 S.

Verba ſubſequentia non poſſunt dici appoſita ad maiorem declarationem eius quod ſupra non fuit expreſſum, vel fuit expreſſum contrarium, pag. 232 num. 17.

Verba reſtrictiua vacationis ad maſculos operantur fœminarum excluſionem extantibus tantum maſculis, ſecus iſtis deficientibus, quia fœminæ poſt maſculos admittuntur p. 279 n. 3.

Contrarium de veriori pag. 280 num. 4. & ſeqq.

Diſtingue vt prima opinio procedat in fideicommiſsis, contraria verò in Iurepatronatus, & in materia indifferenti pag. 280 n. 5 & ſeq.

Declara procedere quandò ab initio verba vocationis fuit generalia apta complecti fœminas & poſteà additur reſtrictio, ſecùs verò ſi ipſi verba vacationis ab initio ſunt reſtrictiua, quia tunc fœminæ ſemper excluduntur. pag 279 num. 3. pag. 281 num. 12.

Etiamſi donetur ſolum ius præſentandi intelligitur priuatiue non cumulatiue, ſi verba donationis talia ſint vt priuatiuam includant pag. 99 num. 66

Obſeruantia, & declaratio voluntatis deducta ex tollerantia fundatoris quod beneficium libere conferatur procedit in dubio, & vbi verba fundationis eſſent ambigua p. 101 n. 76

Verba generalia, & indefinita in renunciatione, ſaltem ex benigna interpretatione, ſemper equipollent vniuerſalibus pag. 106 n. 94.

Vbi illegitimi gaudent nobilitate Parentum Filius legitimus ſpurij debet admitti ad beneficium de Iurepatronatus, etiamſi verba fundationis ſint ciuilia, & non naturalia, pag. 168 num. 24

Verba Fundatoris imperiti, & ignari ſubtilitatum iuris potius cenſetur prolata in ſenſu naturali, quam ciuili, etiamſi ea ciuilia dici poſsint. pag. 19 num. 3 S.

In dubio vbi fundationis inſtrumentum non reperitur, præſumitur fundatorem potius vſum fuiſſe verbis naturalibus, quàm verbis ciuilibus, pag. 115 num. 35. S.

Fundator ſi vſus eſt verbis ciuilibus in reſeruatione Iuriſpatronatus gentilitii, non admit-

mittuntur ad præſentandum procedentes à radice infecta, ibid.

In enunciatiuis longè poſt fundationem factis non poteſt conſtitui fundamentum ad dicendum quod fundator vſus ſit verbis ciuilibus pag. 115 num. 37 S.

Ad acquirendam Eccleſiæ libertatem non ſufficiunt verba taxatiua, quando fuerunt adiecta fauore maſculorum ſecus ſi fuerunt adiecto limitatiuè ad Iuſpatronatus p. 281. n. 12 & ſeq.

Ad euitandam vocationem extranei excluſiuam Agnatorum verba debent impropriari, & filiorum nomine comprehendi Nepotes, pag. 282. num. 15.

Hæres ſeù executor poteſt declarare verbum æquiuocum fundatoris. pag. 340 num. 16.

Et poteſt declarare quod vocatio illorum de parētela intelligatur ſtrictè de ſolis agnatis ibid

Verba generalia, & indiſtincta ſunt generaliter, et indiſtinctè intelligenda, niſi probetur diuerſitas rationis, quæ reſtringat diſpoſitionem illimitatàm, & effrenatam p. 543 n. 24.

Ad exclusionem Reſernationum verba debent eſſe indubitata, & clara, itavt concludant per neceſſe pag. 405 num. 2. 4. 5.

Maximè quando Papa concedit ius eligendi, quià non cenſetur ſibi præiudicare uoluiſse, ſed requiritur ſpecialis mentio, pag. 405. num 4. pag. 419 num. 32 & 33.

Limita ſtante incompatibilitate diſpoſitionis cum Regula reſeruatoria, quià ex illis ſatis reſultat derogatio. pag. 405 num. 3. & 4. pag. 414 num 23.

Regula 8. Reſeruationum poteſt tacite excludi per verba æquipollentia excluſioni expreſſæ, & ex coniecturis. pag. 416 num. 27.

Verba reſernationem excludentia plura referuntur, pag 417 num. 28.

Alternatiuam prænominationem quæ verba vnionis importent, pag. 214 num. 77.

Iuſpatronatus gentilitium non ſit hæreditarium in vltimo, quando in eius reſeruatione adſunt clauſulæ, & verba reſtrictiua. pag. 476. num. 3.

Verba priuilegii Cameralis trahi non poſsunt vt eximant Camerales à Cathedratico, aut alijs iuribus Epiſcopalibus in corpore Sacrorum Canonum ſcriptis. pag. 2. num. 3. S.

Cathedraticum nunquam venit in verbis generalibus. pag. 3. num. 7. S.

Priuilegium tollens Cathedraticum eſt odioſum & quantum fieri poteſt reſtringendum ad ſonum verborum. pag. 4 num. 12 S.

Et ad illud non licet arguere ex generalitate verborum. ibid.

Vide *Cathedraticum*.

Talis dicitur ineſſe ſenſus in verbis, qualem obſeruantia, effectuſque ſecutus demonſtrat, pag. 9 num. 7 V.

Verba ſubiunctiui modi ſeu temporis ſemper important tempus futurum pag. 25 n. 28 V

Verba in priuilegijs de ſui natura in dubio ſemper intelliguntur eſse perpetua ibid.

VERBA QVÆDAM IN PARTICVLARI

Verba *adſcribimus et gimus, & deputamus* ad ſeruitium Eccleſiæ ſunt propria, & congruentia prouiſioni beneficiorum Eccleſiæ receptitiæ, pag. 323 55.

Dictio *alius* importat ſimilia pag. 6. num 20.

Si tamen iungatur verbo *quicumque* extenditur effrenate, etiam ad diuerſa, & diſſimilia ſupra expreſſis ibid.

Priuilegium abſentiæ concedens fructus, & alia emolumenta, dictio *alia* refertur ad ſimilia fructibus præcedenter expreſſis ibid.

Si tamen concedat emolumenta quæcumque, virtute dictionis *quæcumque* porrigitur nedùm ad ſimilia, ſed etiam ad diuerſa, & diſſimilia ſuprà expreſſis, ibid.

Quibuſcumque alijs redditibus. Horum verborum appellatione diſtributiones comprehenduntur, pag. 6 num. 21.

Antiquior, ſenior de domo ſignificat veram, & propriam agnationem pag. 282 num. 17

Contrarium deficientibus alijs coniecturis euidentibus. pag. 283 num. 20.

Verbū *aſſignata* præſupponit collationem, ſeù inſtitutionem præcedentem. pag. 3 num. 4 V.

Verbū *collatio* aliquando obliquatur, & importat electionem, & omnem alium actum iuxtà ſubiectam materiam pag. 323. num 56

Collatio impropria datur in Eccleſijs receptijs pag. 324 num. 57.

Verbum *Collatores* aliquando ſumitur pro *electores*, ſeù *Receptores* pag. 323 num. 56

Verbū conferimus eſt generale importans etiam electionem, & admiſsionem, ſeù dationem, & conceſsionem alicuius rei, ibid.

Prouiſiones Ordinarii tanquam de vacante, & per verbum conferimus conſtituūt obſeruantiam eccleſiæ numeratæ pag. 323 num. 53.

Quid tamē ſi prouiſiones tanquàm de vacanti, & per verbum conferimus factæ fuiſsent in menſe reſeruato, & quod tunc obſeruantia non attendatur ad iudicandam Eccleſiam eſse receptitiam, nec numeratam ibid.

Diſtingue vt num. 54. & ſeqq.

Verba conferimus, & de vacanti in prouiſione relatiua ad ſtatutum clarè loquens de ſimplici electione, ſeù deputatione, interpretantur impropriè, & impropriſsimè ad limites ſtatuti relati, pag. 324 num. 58.

Vel ſi nulla fieri poſset interpretatio. vti expreſſio erroneà non noceret, & reducenda eſset ad tenorem ſtatuti, ac ſi cum eius verbis fuiſset proceſsum ibid.

Vocabulum Conſanguinei eſt naturale non ciuile pag. 19. num. 3. S.

Tantum eſt dicere illos de parentela, quam propinquos, & conſanguineos ibid.

Appellatione conſanguineorum ſeu Parēntum veniunt etiam Illegitimi ibid.

Qualitas legitimitatis requiſita per Teſtatorem in inſtitutione hæredis non cenſetur repetita in ſubſtitutione Cappellaniæ cum iùrepatronatus reſeruato fauore deſcendentium per

verba conſanguineos, ſeù parentes ibid.

Verbum conſiderans oſtendit cauſam finalem pag 359. num. 5,

Verbum conſueſcere importat veram, & propriam conſuetudinem pag. 49. num. 24. S.

Verba cum aliquibus fructibus tenuis pręben dæ, in Indulto abeſsendi cauſa ſtudii, quomodo intelligantur pag. 11. num. 16. S.

Verba de bonis ſibi a Deo datis non probant bona eſse Eccleſiaſtica pag. 412. num. 26.

Verba de bonis ſibi à Deo datis non congruunt bonis Eccleſiaſticis quià non ſunt data Clerico, & excepto victu, & neceſsarijs, reliquum eſt Eccleſiæ, & pauperum pag. 413. n. 20

Verba in reſeruatione Iuriſpatronatus decernentes iuſprçſentandi N. eiuſque hæredibus, & ſucceſsoribus præſeferunt mentem Papæ diſponentis ad hæredes directam pag. 84. n. 22.

Vçrba de cętero important tempus futurum pag. 26. num. 30. V,

Verba de meis poſseſſionibus à Fundatore beneficii prolata oſtendunt dotaſse de bonis patrimonialibus pag, 412. num. 20. pag, 421. n. 42

Verbum de parentela latius patet, & complectitur agnatos, & cognatos pag. 340, n. 26.

Vide Parentela.

Verba deputamus ad ſeruitium Eccleſiæ ſunt propria, & còngruentia prouiſioni beneficiorum Eccleſiæ receptitiæ pag. 323. nùm. 55.

Verbum deſcendentes in iurepatronatus mixto agnatos, ſeù gentilès ſignificat pag. 82. n. 15,

Verbum deſcendentes ex eis aptum eſt includere fæminas pag. 280. num, 7.

Verbum de vacanti relatiue ad ſtatutum clarè loquens de ſimplici electione, ſeù deputatione interpretatur impropriè, & impropriſſimè ad limites, ſtatuti relati pag. 324, n. 58.

Verbum diſponere in reſeruationibus appoſitum non excludit ius nominandi pag 439. num. 27.

Contrarium pag. 445. num. 49,

Verbum dumtaxat Vide Taxatiua.

Verba eligimus adſcribimus. & deputamus ad ſeruitium Eccleſiæ, ſunt propria, & congruentià prouiſioni beneficiorũ Eccleſiæ receptitiæ pag, 323. num. 55.

Verba emolumenta quęcumque poſt expreſſionem fructuum in priuilègio abſentiæ oſtendunt Pontificem voluiſse præter fructus aliquid aliud dare Canonicis pag 6. num. 18.

Vbi tres ex quatuor partibus redditũum Canonicalium in diſtributionibus conſiſtunt verba emolumenta quæcumque adiecta poſt expreſſionem fructuum, in alio non poſsunt verificari, quam in diſtributionibus pag. 5. num. 17.

Vide *Diſtributiones Emolumenta*.

Nulla datur prælatio ex ordine ſcripturæ inter vocatos per copulam *&* pag. 163. num. 3.

Dictio *&* denotat æqualitatem terminorum in caſibus copulatis pag. 19. num. 20. V.

Et quod qualitas exiſtens in vno cenſeatur exiſtere in alio ex copulatis ibid.

Verbum *Expediens*, ſeù *Expedire* Epicheiæ politicæ rationem inſinuat pag. 487. num 20.

Verbum familia quandoquè ex circumſtantiis intelligitur naturaliter, non ciuiliter pag. 116. num. 38. S.

Idoneus quis dicatur pag. 341. num. 16. Vide Idoneus.

Verbum implere importat actum, cuius executio pendet de futuro pag. 97. num. 74. S. Vide implere.

Verba in Eccleſijs reſidentes Vide infra Verba integre.

Clauſula in omnibus, & per omnia in Indulto ſeu priuilegio non trahitur ad inſolita, & quæ cum difficultate concèdi ſolent à Sede Apoſtolica pag. 419. num. 33. Vide Clauſula

Verba integrè percipiant beneficia nunquam poſſunt inferre diſtributiones pag 8. num. 27

Verbum integre, & verba in Eccleſijs reſidentes expreſſa in priuilegio abſentiæ, intereſſentiam inferunt ſecundum Hoſtienſem pàg. 7. nùm. 22.

Contrarium ſecundum Io. Andr. pag. 7. n. 23.

Concordantur pag. 8. num. 27.

Verba concęſſionis ipſis, poſteriſque ſuis, & poſt illorum obitum ſeniori, & antiquiori dumtaxat de domo illorum, ſunt perſonaliſſima, & reſtrictiua, & intelliguntur tantum de perſonis ibi expreſſe nominatis, & de earum familia effectiua pag. 285. num. 26. & 27.

Amplià etiamſi conceſſio facta ſit pluribus fratribus, quia adhuc non venit familia contentiua aliorum tranuerſalium in genere pag. 286. num. 28.

Dictio item inducit coniunctionem pag. 14. num. 10. S

Item, & ſimiliter ſunt synonima ibid.

Dictio item cum præcedenti copula & inducit coniunctionem, & ſtat copulatiue ibid.

Differunt ſe intitulare iudicem ordinarium loci & ordinarium loci pag. 349. num. 23.

Vocabulum Maſculorum non eſt aptũ comprçhendere fæminas etiam per poſterius pag. 427. num. 6.

Verbum omninò idem ſignificat, ac in omni caſu, & in perpetuum pag. 415. num. 24. pag 423. num. 49.

Differunt ſe intitularè Ordinarium loci & Iudicem Ordinarium pag. 349 num. 23.

Verbum Parentela eſt naturale non ciuile pag. 19. num, 3. S. Vide Parentèla

Dictio *più toſto* latine magis ſtat comparatiuè quando ponitur inter duo extrema inæqualia & includit poſitiuum pag. 466. num. 4.

Si vero ponatur inter duo contraria dicitur ſtare electiue ibid.

Nomine poſterorum veniunt fęminæ deſcendentes, & agnatæ pòſt maſculos, etiamſi vocentur poſteri per lineam maſculinam pag. 280. num. 8. pag. 284. num. 22.

Verba hęc promitto me iuratam fidem frangere nolle, ſed volo implere omnia quæ pollicitus ſum non inducunt promiſſionem Spon-

ſalt

ſalitiam pag. 96. num. 71. & ſeqq. S.
Verba propriæ ordinariç iuriſdictionis ſonant in abſolutam priuatiuam iuriſdictionem pag. 348 num. 20.
Verbum prouiſio ſignificat collationẽ pleno iure pag. 255. num. 43. pag. 252. num. 48.
Contrarium ibid.
Verbum prouiſio (præſertim relatum ad Papam) continet quemcumque modum prouidendi ſiue per inſtitutionem ſiue per confirmationem, ſiue per liberam collationem pag 250. num. 41
Clauſula proùt de iure non tollit gratiam nemini præiudicialem pag. 265. num. 25.
Mandans alicui quod eligat prout de iure, quomòdo intelligatur pag. 11. num. 50. V.
Dictio proùt ſemper ſtat limitatiue, itaut non ad ſubſtantiam, ſed ad qualitates dumtaxat ſoleat referri ibid.
Per verba quandocumque, & quotieſcumque, non cenſetur excluſa reſeruatio. pag. 420. num. 35
Iuſpræſentandi quandocumque, & quotieſcumque casus vacationis euenerit non excludit regulam 8. pag. 410. num. 55.
Dictio quantumuis explicat caſum magis dubitabilem, & implicat minus dubium pag. 22. num. 2 S
Priuilegium abſentiæ ſi concedat emolumenta quæcumque, virtute, dictionis quæcumque porrigitur nedum ad ſimilia, ſed etiam ad diuerſa, & diſſimilia ſupra expreſſis pag. 6. n. 20
Verbo quicumque ſi iungatur dictio alius extenditur efficenate etiam ad diuerſa, & nullam patitur reſtrictionem ibid.
Quibuſcumque aliis redditibus horum verborum appellatione diſtributiones comprehenduntur pag. 6 num. 25
Appellatione quorumcumque elementorum omnia includuntur nullis exceptis pag. 10. n, 34
Verbum quotiès Vide infra verba toties quoties
Verbum quotieſcumque. vide ſuprà per verba quandocumque, & quotiescumque.
Examinatores reſpondendo *redeat* non dicuntur reprobaſſe pag. 262. num. 13.
Declara nisi conſtet ita reſpondiſſe ob inhabilitatem examinati, vt redire poſſit melius edoctus ibid.
Vacatione ſenioris de domo venit fœmina defectis maſculis pag. 284. num. 21.
Amplia etiamſi nupta ſit in alièna familia ibid.
Senior, & antiquior de domo ſignificat veram & propriam agnationem pag. 282. num. 17.
Contrarium deficientibus aliis coniecturis pag 283. num. 20.
Vide *Senior*
Similiter, & item ſunt synomia pag. 14. n. 10. S.
Dictio tantum excludit omnem alium caſum pag. 204. num. 48.
Maxime diuerſum, & totaliter ſeparatum ibid.
Iuſpatronatus gentilitium non ſit hæreditarium in vltimo, ſi fundator vocauit illos de agnatione vel familia cum taxatiua tantum, dumtaxat pag. 476. num. 4.
Vide *Taxatiua*.
Verba toties quoties beneficium vacauerit præſentent &c. apponi ſolent in omni fundàtione pag. 416. num. 26.
Immo etiam omiſſa regulariter de ſui naturà ſubintelligitur conditio præſẽtandi toties quoties vacat beneficium ibid.
Nec cenſetur per dicta verba excluſa reſeruatio pag. 416. num. 26. pag. 420. num. 35.
Verbum vacare, & vacans proprie intelligitur de vacatione ſupponente numerum certum, & Eccleſiam numeratam pag. 323. num 57.
Verbum vacare, & vacatio impropriè dicitur de ceſſatione, & deſinentia, hoc eſt de eo quod quis amplius non tenet nec poſſidet ibid
Vacare etiam dicuntur Mulieres quç virum non habent, & quare pag. 324. num. 57.
Vacatio impropria, & collatio impropria datur in Eccleſiis receptitiis ibid
Dictio alternatiua vel vnum & idem in effectu continet quoad diſpoſita pag. 19. num. 26. V.
Dictio alternatiua vel propriè, & ſui natura eſt diſiunctiua, ſeparans perſonas, & tempora, & caſus ibid.
Dictio vel ſemper ponitur inter diuerſa pag 25. num. 28. V.
Et ad declarandam conſtitutionem Pontificiam ibid.
Dictio uero ſtat aduerſatiue diſpoſitioni præambulæ pag. 192 num. 15
Verbum uolo adiectũ verbo implere importat diſpoſitionem de futuro, non de præſenti pag 97 num. 74 S
Aliud eſt implere promiſſionem, & velle implere ibid
Aliud eſt vendere, & velle vendere ibid
Promiſſio concepta per hæc verba volo te accipere habere, aut ducere in Vxorem non inducunt Sponſalia ibid.
Vide etiam verbo *Clauſula*, *dictio*, *Nomen*, *Vocabulum*.

V E R E C V N D I A

Naturalis verecundia fuit grande frænum muliebris appetentię, & incontinentiæ pag. 88 num. 52. S

V E R I F I C A T I O

Pro executione litterarum Apoſtolicarum ſufficit verificatio narratorum eo modo quo in ſupplicatione fuit expoſitum, & legitur in litteris pag. 114. num. 126.

V E R I T A S

Qui diſtinguit videtur eſse magis proximus veritati, pag. 142. num. 9.
Dilatio gratię vſque ad tempus datę per Datarium apponendvm, eſt interpræcatio introducta de ſtylo, quæ veritatem, & perfectionem gratiæ immutare non poteſt p. 121 n. 9.
Idem operatur fictio, in caſu ficto ac veritas in caſu verò p. 429 n. 8.

Licentia pro abſente non ſolum requiritur ad euitandum contemptum, ſed etiam ad effectum vt ſuperior examinare valeat veritatem cauſæ pag. 10 num. 10 S.
Declara procedere in abſentia Prefatorum, & Parochorum, ſecus in Canonicis, & alijs beneficiatis, nam quoad iſtos requiritur tantum ad euitandum contemptum ibid.
Externa decentia magis in opinione, quam in rei veritate conſiſtit pag. 102 num. 98 S.
In contrahendis matrimoniis quandoque magis honeſtas, quam rei veritas conſiderari debet. ibid.

VERMIGLIOLVS

Vermigliol.. conſ. 152. ſupponens Cathedralitatem Eccleſiæ Hadrien ante vnionem Eccleſię Pennen. reprobatur pag 194 num. 21

VERO

Dictio verò ſtat aduerſatiuè diſpoſitioni preambulę pag. 192 num. 15.

VESTIS

Excellentia Sacrorum veſtium ſuper omnes alios dignores, pag. 291 num. 9
Miniſtri induti paramentis ſacris aſsiſtentes Epiſcopo in conſecratione aliorum, tanquam cooperatores Epiſcopo coniunguntur, & ab eo non debent in honore ſeparari, ibid.
Et iſta coniunctio pręualet illi generali, quæ conſideratur inter Epiſcopum, & Capitulum pag. 291 num. 10.
Dubitat de hoc aucthor, & firmat contrarium quando adeſt ſtatutum eccleſię ità diſponens pag. 291 num. 11 & ſeqq.
Non repugnat vt Nouitii probentur in veſte ſæculari, antequam habitu, & tonſura Monaſtica donentur, pag. 153 num. 42.
Vide etiam *Habitus Nouitius*

VESTITVS

Incapacitas Fratrum Minorum procedit quoad ea quæ concernunt vtilitates, et commoda ipſorũ Fratrũ pro quotidiano victu, & veſtitu non quoad ea quæ concernunt decorem eorum Eccleſiarum, & certum vſum cultus diuini, pag. 24. num. 17

VETVS

Non quidquid vetus eſt melius eſt nec quidquid eſt nouum reſpui debet pag 12 num. 12 V. tom. 2. pag. 102 num. 80 tom. 1.

VIA

Sæpiſſime decipitur qui viam ſolitam, & ordinariam non ingreditur, pag. 233 num. 19
Fundator nunquam præſumitur eligere viam per quam ſua diſpoſitio impugnetur pag. 409 num. 22.

VIATOR

Vagus, seù viator poteſt confiteri Parocho non ſuo, pag. 348 num. 19

VICARIA

Obſeruantia declarat legem erectionis Vicarię pag. 436 num. 12 pag. 438 num. 21.
Præſertim illa quę oritur ex facto Papę erigentis, & primi commendatarij, qui erectioni conſenſit, pag. 436 num. 13
Conſenſus habentis ius nominandi in Vicarijs poteſt præſtari tàm antè quàm poſt collationem, pag. 438 num. 22. pag. 439 num 25.
Contrarium, pag. 446 num. 54.
Et ſufficit quod interueniat de tempore expeditionis litterarum, pag. 438 num 23.
De huiuſmodi conſenſu non ſolet fieri mentio in litteris, ſed ſufficit quod de eo fiat fides per ſcripturam in Cancellaria iuxta ſtylum pag 438 num. 24
Contrarium, pag. 446 num. 53
Reſeruatio etiam ſpecialis non obſtat iuri nominandi Rectori competenti ex Bulla Piana in Vicarijs erectis poſt concilium, & quid de erectis antè Concilium pag. 439 num. 28.
Contrariùm pag. 412 num. 37. & ſeqq. pag. 445 num 49. & ſeqq. vbi tantum procedere in reſeruationibus generalibus.
Fructus Vicariæ perpetuę vacantis ſpectant ad ſucceſſorem, vbi non intrat Camera, pag. 440 num. 31
Diſtinguè vt procedat ſi eius congrua conſiſtat in certis corporibus a beneficio diſmembratis, ſi verò conſiſtit in certa quantitate per Rectorem præſtanda, tunc extinguitur fauore Rectoris, ibid.
Fructus Vicariæ vacantis tunc pertinent ad ſucceſſorem, quando diſmembratio bonorum pro congrua facta eſt quoàd plenum dominium proprietatis, & vſus fructus, ſecùs ſi fuit aſſignatio quoàd vſum fructũ p. 441. n. 32
Aſſignatur ratio diuerſitatis inter Vicariam, & beneficium, pag. 441 num. 33.
Conſtitutio Piana circa Vicarias derogauit reſeruationi Menſium, & alijs generalibus quæ tunc extabant, pag. 412 num 38
Sola expreſsio Vicariæ ſufficit vt Papa cenſeatur cogitaſſe de exiſtentia iuris Parochialis penès alium, cui libera prouiſio præiudicet ad euitandam ſubreptionem gratiæ pag. 443. num. 40 pag. 445 num. 48.
Collatio Vicariæ quandoque ſpectat ad Prælatum inferiorem. pag 445 num 52.
Et tunc nòn applicatur Bulla Piana, ibid.
Et Papa poteſt illam conſerre concurrendo cum inferiori collatore, & pręueniendo ibid.
Et ſolum cadit quæſtio voluntatis Papæ conferendi eo modo, vel vti reſeruatam ibid.
Reſignatio, & permutatio facta coram Ordinario nulla eſt abſque conſenſu Rectoris habitualis habentis ius nominandi ad Vicariam perpetuam, pag. 459 num. 18.

Vi-

Vicariarum duæ ſunt ſpecies, dependentium quæ habent nudum Curę actualis exercitium & independentium, in quibus vtraque Cura actualis, & habitualis translata eſt p. 334 n. 6.

Vicarię independentes cadunt plenariè, & abſolutè ſub reſeruationibus Apoſtolicis, pag. 434 num. 7.

Vicariæ dependentes non cadunt ſub plenaria reſeruatione, ſeù non tolluut ius nominandi ibid.

In Vicariis dependentibus non cadit reſeruatio quoad tollendam nominationem Rectori habituali, pag 434 num. 4 & 5.

Vicariæ perpetuę ſunt obnoxię reſeruationi quoad nouam prouiſionem Apoſtolicam expediendam etiam in menſibus Ordinarij, pag. 434 num. 5.

V I C A R I V S

Vicarius Regulariter Rector Eccleſiæ dicitur pag. 443 num. 40.

Vicarius perpetuus non poteſt deputare alium Vicarium perpetuum neque amouibilem. pag. 441 num. 34.

Nec poteſt intereſſe, nec præſidere in Choro Communitatis beneficiorum Eccleſiæ, pag. 441 num 35.

Nec cantare diuina officia tàm intrà quàm extrà Eccleſiam in Eccleſijs annexis, ibid.

Nec participare de diſtributionibus, ac de eleemoſynis. ibid.

Nec ſe ingerere in gubernio eiuſdem communitatis, nec habere vocem actiuam, & paſſiuam in illius Capitulis, & Congregationibus, ibid.

Nec prętendere quod ſine eius licentia Congregatio, & Capitulum non fiat, ibid.

Congrua per Rectorem præſtanda vicario regulatur iure alimentorum, pag. 441 num. 31.

Conſtitutio Pii V. aſsignans Vicariis perpetuis diuerſarum Parochiarum Vrbis omnia emolumenta funeralium vltrà congruam locum habet in funeribus etiam nō Parochianorum, attenta declaratione Alexandri VII, pag. 53 num. 42.

Contrarium eſt verius de iure attenta dicta declaratione ibid.

Vicarius habens curam actualem tenetur ad ea tantum onera quæ reſpiciunt curam animarum, & adminiſtrationem Sacramentorum, cætera verò pertinent ad Rectorem habentem curam habitualem, pag. 52 num. 37. S.

Onus reſtaurationis domus ipſius Vicarii ſpectat ad Rectorem habentem curam habitualem, pag. 52 num. 38 S.

Onera reſpicientia curam animarum, & adminiſtrationem Sacramentorum non ſpectant ad Vicarium habentem curam actualem, ſi eius Congrua ſufficiat tantum pro alimentis, pag. 52 num. 39 & ſeqq. S.

Si congrua Vicarii ſufficit pro alimentis, & pro oneribus Curæ, & adminiſtrationis Sacramentorum, ad iſta tenetur Vicarius pag. 52. num 40. S.

Et ſi congrua ſit ſufficiens pro omnibus oneribus etiam reſtaurationis Eccleſiæ, tunc ad Vicarium pertinent omnia onera, & quando dicatur ſufficiens ibid.

Amplia etiamſi in aſſignatione Congruæ dictum ſit quod ea in ſuos vſus conuertatur, quià intelligitur deductis oneribus, & expenſis beneficii ibid.

Vicarius tenetur ad onera reſpicientia curam animarum, & adminiſtrationem ſacramentorum, etiamſi congrua ſufficiat tantùm ad alimenta, quandò vltrà congruam percipit omnia incerta ex curę exercitio prouenientia pag. 53. num. 41. S.

Siuerò huiuſmodi incerta diuiduntur inter Vicarium, & Rectorem, diuidi etiàm d bent onera reſpicientia curam animarum, & adminiſtrationem Sacramentorum, niſi extet conſuetudo quod vni tantum ex eis incūbat ibid.

Obſeruantia contraria ei quod eſt de iure non releuat in hoc puncto, quià conniuentia anteceſſorum non prę iudicat ſucceſſoribus p. 53. num 41. S.

Amplia etiamſi eſſet per longum tempus; & quid ad illam requiratur ibid

Refectio domus Vicarii ad eum pertinet ſi fuit in culpa deteriorationis ibid,

Rector habitualis habet ius nominandi Vicarium perpetuum, tàm de Iure communi quàm ex conſtitutione Piana, pag. 433 num. 2.

Amplia etiam in vicarijs reſeruatis pag. 433. num. 3. & ſeqq:

Decretum reſeruationis non ſufficit ad tollendum Rectori habituali ius nominandi vicarium, ſi Papa non derogauit in ſpecie Bullæ Pianę, pag. 435 num. 9. pag. 436 num. 11 pag. 437 num. 14 & ſeqq.

Nec ſufficiunt clauſulæ generales non obſtantibus indultis, & quorum tenores p 436 n. 11.

Abbas pro Parochiis monaſterio annexis poteſt deputare vicarium, ſine alia approbatione Epiſcopi. pag. 450 num. 27.

Vicarius Parochi poteſt audire confeſsionis ſuorum Parochianorum vbique locorum, etiam extra Parochiam, pag. 347 num. 14.

Neque Vicarius poteſt intermediari inter Epiſcopum, & Capitulum pag. 289 num. 3.

Canonici parati perſeruiunt Vicario Epiſcopi generali in thurificatione, diſtributione candelarum, & palmarum, receptione cinerum Crucis adoratione, & aliis functionibus Eccleſiaſticis, pag. 290 num. 8

Donatio Iuriſpatronatus nulla èſt ſi conſenſum præſtitit Vicarius, pag. 98. num 65

Epiſcopus, ſi vti ceſsionarius patronorum conferat, poteſt prouiſionem vnico actu expedire, nec eſt neceſſe quod prius coram vicario prę ſentet, et poſtea inſtituat p. 108 n. 102

Parochi de ſtylo, & de iure nequeunt facere denunciationes pro matrimonio filii familias valentis nubere cum ſponſa nimis paupere

ſed

ſed debent expectare reſponſum Epiſcopi, vel eius Vicarii, pag. 100 num. 91 S.
Legatum factum anteceſſori non debetur ſucceſſori in dignitate dependente, vt Vxor Imperatoris, Vicarius Epiſcopi, & ſimiles. pag. 59 num. 10. S.
Vicarii Ordinis Carthuſianorum tenentur petere miſericordiam in Capitulo generali, & quomodo pag. 2 num. 3 V.
Et Capitulum faciendo miſericordiam alicuis eum deſtiruit, & remouet ibid.

V I C T O R I A

Romani Milites contra Mauros, & Numidas ſpe Victoriç inducti ſũt vt vincerẽtur p. 234 n. 25
Nimia vincendi fiducia ſepe facit vt perdamus ſeù vincamur. ibid.

VICTORIÆ CONVENTVS

Bulla Vrbani VIII. ſuper confirmatione Conuentus victoriæ cum patronatu Comitum de Triuiana In tota Prouincia Cantabriæ, & ſuper capacitate Fratrum Minorum recipiendi perpetua legata per modum Eleemoſynæ, pag. 52 num. 101 & ſeqq.
Decreto Sacræ Congregationis Concilii cauetur fundationem Conuentus Victoriæ, & legata perpetua per modum eleemoſynæ non aduerſari puritati regulç S. Frãciſci p. 52 n. 100
In fundatione Conuentus Victoriæ aſſignantur à Comitibus Tribianæ patronis annua 1450. Ducata, pag. 50 num. 95.
Ipſi Comites fundarunt dictum Conuentum fratrum Minorum, & quommodo p. 41 num. 78

V I C T V S

D. Paulus ex laboris mercede victum ſibi parabat, pag 45 num. 48.
Incapacitas Fratrum minorum procedit quoad ea quç concernunt vtilitatès, & cõmoda ipſorum Fratrũ pro quotidiano victu, & veſtitu non quoàd ea quç concernunt decorem eorũ Eccleſiarum, & certum vſum cultus diuini. pag. 24 num. 37.

V I D V A

Vidua tumulanda eſt in ſepulchro ſui viri, etiam ſi in alia Parochia deceſſerit pag. 63 num. 20
Diſtinctionem inter preces leues, & vehementes quibus ſtuprata conſenſit ſtupro, ad effectum vt ſtuprator teneatur illàm ducere vel dotare, non admitsit Aucthor in virgine, ſed tantum in vidua, & corrupta, & quarè pag. 88. num. 52 S.
Pro electione Prçlati Eccleſiæ ſuo Paſtore viduatæ prçficiendi datur tempus trium menſium tantum, in aliis verò electionibus ſemper datur tempus ſemeſtris, pag. 114 num. 128.
Forma *cap. quia propter de elect.* ſeruanda eſt in electione, qua ſit de dignitatibus, & prçlaturis maioribus, per quarum vacationem Eccleſiç remanent viduatç, ſecus vbi agitur de Canonicatu, ſeù dignitate inferiori, pag. 155 num. 132.

V I G I L A R E

Vigilantibus, & non dormientibus iura ſubueniunt. pag. 233 num. 59

V I N C V L V M

Duo vincula magis ligant quam vnum, pag. 371 num. 31

V I N D I C T A

Matrimonium Iuuenis reperti cum Puella de nocte ad terrorem illius attinentium minitantium illi necem, eſt nullum ipſo iure ſi mortem minantur animo cogendi illum ad matrimonium, niſi contrahat, ſecus ſi minantur ſi ſimpliciter ad vindictam, quam vt effugiat ipſe offert Puellam ducere in Vxorem pag. 92 num. 61.
Contrarium, & quod indiſtinctè ſit nullum, etiamſi minæ non dirigantur ad factum matrimonii pag. 92 num. 62 & ſeqq.
Parentes ſtupratæ in flagrantis criminis depræhenſione naturaliter, & plærumque habẽt impetum occidendi, & ſe vindicandi, non autem cogendi ad matrimonium, pag. 93 n. 64.

V I N V M

Fratres Minores ſunt capaces legati vini pro ſacrificiis pag. 24 num. 37.
Et hoc legatum peti poteſt a Syndico Apoſtolico nomine eorum Eccleſiarum, ibid.
Vinum pro miſſis, & oleum pro lampadibus ab ipſis licite percipitur, quià ipſis ad alimenta non inſeruiunt pag. 47 num. 88

V I R

Puellæ non ſemper à viris ſeducuntur, ſed ipſæ multoties viros ſeducunt, pag. 89 num. 53. S.
Vir eſt minus libidini obnoxius quam fæmina, pag. 89 num. 54. S.
Amor prçcipuè puellas inducit ad peccandũ tã quã magis extimulatas ad appetendũ virũ ibid
Fœmina, licet magis ardeat, minus quam vir ardorem oſtendit, & vir qui minus ardet magis quam fæmina ardorem manifeſtat ibid.
Præſumptio matrimonii contracti non inducitur, ſtante diſparitate tàm diuitiarum quam nobilitatis inter virum, & Mulierem, pag. 97 num. 76. S.
Et ſtante hac diſparitate conſenſus ſemper præſumitur fictus, pag. 97 num. 77 S.
Vir cogi non poteſt ad ſeruandam promiſſionem, ſi concurrant iuſtæ cauſç recedendi a ſponſalibus, pàg. 97 num. 79. S.
Et cauſa iuſta eſt diſparitas diuitiarum, & nobilitatis inter virum, & Mulierem, pag. 98. num. 80 S

Item-

Item ſi fuit deceptus in lætitia, & improuiſa occaſione. ibid.
Item diſſenſus, & indignatio Pàtris qui reſiſtit Nuptiis, ibid.
Hodiè ſi vir de facto contrahat ſponſalia de præſenti cum alia fęmina, priora ſponſalia de futuro totalitèr diſſoluuntur p.98 n.71. S.
ide *Matrimonium ſponſalia*.

V I R G O

Virginum aliquæ non poſſunt dici coactæ, licet nonniſi percuſſę conſentiant in copulam, pag. 88 num. 52. S.
Aliæ de conſenſu conſanguineorum inuitant aliquem Iuuenem in domum, vt deprehendantur in ſtupro, & ſine dote nubant pag. 89. num. 53 S.
Virgo etiam ardentiſſimo amore flagrans, nonniſi importunis præcibus copiam ſui facit, pag. 88 num. 52 S.
Diſtinctionem intèr preces leues, & vehementes, quibus ſtuprata conſenſit ſtupro, ad effectum vt ſtuprator teneatur illam ducere, vel dotare, non admittit Author in virgine, ſed tantū in vidua & corrupta, & quare. ibid.
Iudex cogens defloratorem ad ducendam virginem defloratam non dicitur vim inferre, nec deflorator dicitur coactus, quià irrationabiliter inuitus, pag. 21, num. 27.
Vide etiam *Puella*.

V I S

Vis, & Origo Regulæ 2. Cancellarię, pag. 240 num. 11.
Potentium ſupplicationes, & inſtantiæ vim habent neceſſitatis, pag. 475 num. 26.
Idem in donis eorum ibid. & p. 88. num. 52 S.
Beneficiatus impeditus reſidere ex vi maioris poteſtatis, nempe ex facto Iudicis, vel Principis, dicitur habere iuſtam abſentiæ cauſam, pag. 485 num. 10.
Declara procedere in impedito vi publica, ſed iniuſta, vel vi priuata alicuius, ſecus ſi ex facto iuſto Principis, aut Magiſtratus. pag. 485 num 12.
Iudex cogens defloratorem ad ducendam virginum defloratam non dicitur vim inferre, nec deflorator dicitur coactus, quia irrationabiliter inuitus. pag. 21 num. 27.
Virginum aliquę non poſſunt dici coactę licet non niſi percuſſę conſentiant in copulam, pag. 88. num. 52. S.
Potentis, & ſuperioris pręces, & dona vim habent iubendi, & cogendi. ibid.
Vide etiam *Coactio Metus*.

VISITATIO VISITATOR

Cardinales de Epiſcopatibus prouiſi non poſſunt in adminiſtratione Eccleſiæ ſe ingerere ante pręſtitum iuramentum fidelitatis, & de viſitando Apoſtolorum limina ex Conſtitutione Sixti V. pag. 247 num. 28.
Epiſcopus ex diſpoſitione Concilij Tridentini non poteſt in viſitatione quicquam procurationis cauſa, aut alio quouis nomine exigere pręter id quod debetur de iure ex relictis piis. pag. 4 num. 9. S.
Dictæ diſpoſitio Concilii non ſubſtulit Cathedraticum, ibid
Verba exprimentia antiquam conſuetudinem in decreto viſitationis inducunt probationem antiquę conſuetudinis præcedētis p. 45 n. 9. S.
Et intelligitur præcedenter inducta talis conſuetudo qualis in ſubiecta materia Eccleſiaſtica ad pręſcribendum requiritur nempè quadragenaria, pag. 46 num. 10 S.
Quid ſint viſitatores Ordinis Carthuſienſis, & de eorum facultatibus circà abſolutionem priorum in actu viſitationis, pag. 17 num. 19. & ſeqq. V. pag. 21 num. 22 & ſeqq. V.
Eorum facultates dependent à Capitulo generali, pag. 21. num. 22 V.
Viſitatores Ordinis Carthuſienſis non ſunt prælati ordinarii. ibid.

V I T A

Abbas dare poteſt teſtimoniales de vita, & moribus eorum qui illi ſubiiciuntur in criminalibus, ſaltem cumulàtiue cum Epiſcopo, pag. 346 num. 12.
Non tamen ſufficiunt, ſed requiruntur etiām illæ Epiſcopi, pag. 350. num. 28.

V I T E R B I E N

Decreta, & cedulæ Conciſtoriales in prouiſione Eccleſiarum Viterbien. & Tuſcanen vnitarum, pag. 216 num. 84.
Epiſcopus Viterbien. & Tuſcanen. denominatur à digniori. pag. 192. num. 16.

V I T I V M

Vltimus ſtatus pręſentanti non ſuffragatur etiam intra limites meri poſſeſſorii, quandò habet in ventre expreſſum errorem tituli nulli, & vitioſi, & præſentatus ab eo reiici debet, pag. 449. num. 7.
Amplia etiamſi error ſeù vitium requireret altiorem indaginem. ibid.
Declara procedere ſi verus patronus opponat re integra antè inſtitutionem dicti præſentati ſecus ſi apponat poſt inſtitutionem, tunc enim non remouetur non obſtante mala fide poſſeſſoris, pag. 450 num. 7.
Sub declara vt ſtante mala fide poſſeſſoris poſſit inſtitutum repręſentare verus Patronus ibid.
Ex actione perſonali intentata non contrahitur vitiū litigioſi ſuper titulo beneficij p. 462. n. 1

V L T I M V M

Vltima reſolutio ſola ſpectanda, & obſeruanda venit, pag. 24 num. 11. S.
Vltimus ſtatus Vide *ſtatus*.

V M B R A C V L V M

Sedes Abbatum Pontificaliter celebrantium eſt

Ser-

Sedes cum poſtergali abſque vmbraculo, ſeù Baldachino, pag. 23 num. 6. S.
Vide *Baldachinum*.

V N I O

Vnionis quinquè ſunt ſpecies ſecundum Hoſtienſem pag. 198. num. 36.
Contrarium, quod ſint tres tantum pag. 201. num. 40. & ſeqq.
Vniones Eccleſiarum tripliciter contingunt, acceſſorie, ſeù ſubiectiuè, promiſcuè ſeù incorporatiuè, & ęquè principaliter pag. 187. num. 3.
Eccleſia inferior ſubiectiuè vnita alteri maiori perdit ſuas prærogatiuas, & acquirit illas Eccleſię principalis, cui eſt vnita ibid.
Eccleſię incorporatiue vnitæ coaleſcunt in vnum corpus, & de duabus vna tantum efformatur gaudens iuribus & pręrogatiuis vtriuſque ibid.
Eccleſiæ ſimpliciter æquè principaliter vnitæ dicuntur quòad Pręlatum tantum, qui vtriuſquè ſit caput, & tunc qualibet iura ſua, & pręeminentias, retinet, nulla facta inſimul priuilegiorum confuſione, aut communicatione pag, 187 num. 3. & ſeqq.
Vnionem ſimpliciter ęquè principaliter factam indicat, ſi Papa voluit vtriuſque iura illibata ſeruari pag. 188. num 4.
Cathedralium ſimpliciter æquè principaliter vnitarum Epiſcopus prænominari debet ab Eccleſia digniori pag 188. num. 6. & ſeqq.
Item reſidere debèt in Eccleſia digniori pag. 189. num. 7.
Et dignior dicitur habens dignitatem antiquiorem pag. 189 num. 8.
Vnionis ęquè principalis natura eſt vt reſtringatur ad vnionem Rectoris, & Cubernatoris, non Eccleſiarum regendarum, & gubernandarum pag. 207. num. 57.
Vnitis æquè principaliter Eccleſijs quoad Prælatum, parificatio non cadit niſi ſuper actibus Epiſcopalibus pag. 207. num. 58.
Nec comprehendit actus præeminentiales inter ipſas Eccleſias pag. 208, num. 60,
Vnio incorporatiua poteſt fieri tam acceſſorie, quam æquè principaliter pag. 203. n. 46.
Doctòres confundentes vnionem ſimpliciter ęquę principalem cum vnione incorporatiua æquè principaliter facta reprobantur ibid.
Vnio parificatiua omnia adæquat, nec aliquid inæquale inter Eccleſias adeſſe permittit pag. 206. num. 53. & ſeqq.
Præſeruatiua iurium Eccleſiarum vnitarum intelligitur quoad alios, non verò comparatiue ad ipſa corpora vnita pag. 206. num. 54.
Vel refertur, ad ipſas Eccleſias in caſum Vnionis diſſolutæ pag. 206. num. 55.
Eccleſia Hadrien erat de diæceſi Pennen. cui fuit vnita pag. 186. num. 2. pag. 189. n. 9.
Et ante vnionem Eccleſię Pennen, non fuit Cathedralis pag. 194. num. 21.
Decreta Sacrarum Congregationum Concilii Tridentini, ac Epiſcoporum, & Regularium ſuper alternatiua functionum Epiſcopalium ſeruanda in Eccleſijs Pennen. & Hadrien. vnitis pag. 217. num, 85. & plur. ſeqq
Vaden., & vrbanien. Cathedrales quomodo fuerint vnitę pag. 214. num. 76.
Cathedralium duarum ſimul vnitarum Epiſcopus à qua debeat prænominari diſcept. 9. per tot. pag. 186.
Brunduſinæ, & Oritanę Eccleſijs vnitis debetur alternatiua prænominatio pag. 203. num. 47.
Item Eccleſiæ Valuen., & Sulmonen. ibid.
Præcedentia in denominatione debetur vti Matrici antiquiori Eccleſiæ de cuius diœceſi erat Collegiata poſteà in Cathedralem erecta, & illi vnita pag. 189. num. 9.
Eccleſiarum Vaden, & vrbanien. vnitarum Epiſcopus alternatiue ab vnaquàque debet prænominari pag. 199. num, 10. pag. 212. num 74, pag. 214. num. 77.
Prænominatio alternatiua non practicatur in prouiſionibus Eccleſiarum vnitarum excepta vrbanien. & vaden pag. 212. num. 74. in fin.
Decreta, & Cedulę Conciſtoriales in prouiſione Eccleſiarum Viterbien. & Tuſcanen. vnitarum pag. 216. num. 84
Exempla Eccleſiarum vnitarum in quibus prænominatio vni tantum datur abſque alternatiua pag. 212. num. 74. in fin.
Alternatiuamprænominationem quæ verba vnionis importent pag. 214. num. 77. pag. 215. num. 80. & ſeqq.
Pręcedentia digniori Eccleſiæ, aut ab ea pręnominatio ceſſat ſi vnio facta ſit cum ſuppreſſione, & extinctione antiquiorum iurium, & præeminentiarum pag. 189. num. 10.
Si Cathedrales vnitæ ſint pares, nec vna ſit altera dignior, denominatio ſumitur a loco vbi Epiſcopus reperitur, & reſcribit pag. 190. num. 12.
De natura vnionis æque principalis eſt concedere alternatiuam præeminentiàrum inter vtramque Eccleſiam pag. 190. num. 11.
Declara procedère circà actus, & functiones Epiſcopales, quando adeſt diſcordia inter Eccleſias, ſecus quoad prænominationem ibid.
Gratia denominationis alternatiuę in vnione conceſſa ad certos caſus, firmat in reliquis prænominationem fauore Eccleſiæ dignioris pag. 190. num. 12. & ſeqq.
In litteris quas Papa ſcribit Ciuitati, Populo, & Clero vnius ex Cathedralibus vnitis ſolet illa pręnominari, cuius Populo, diriguntur pag. 197. num. 32,
Ex prænominatione in dictis litteris non arguitur ad prænominatiònem in bulla prouiſionis ibid.
Neque ex pręnominatione in breui Indulgentiæ, & in litteris ad ſupplicationem pag. 197. num. 33. & 34.
Cathedrales duæ ſi vniuntur quoad vnum Pręlatum

latum, non mutato ſtatu, & prærogatiuis, tunc prẹnominatio competit antiquiori pag. 198. num. 36.

Contrarium pag. 203. num. 47.

Secus ſi duæ Eccleſiæ inferiores de nouo vnico contextu in Cathedrales eriguntur, & vniuntur, quia tunc eſt locus prænominationi alternatiuæ pag. 198. num. 36.

Si vna iam erat Cathedralis, altera vero de nouo in Cathedralem erigitur, & ſimul vniuntur, eſt locus alternatiuæ prænominationi. pag. 198. num. 37.

Contrarium pag. 201. num. 40. & ſeqq.

In vnione æquè principaliter facta attribuitur rei adæquatę quidquid plus eſt in re, ad quam fit adæquatio pag. 199. num. 38, & ſeqq.

Declara ſi non ſit vnio ęquè principalis ſimpliciter reſpectu vniùs tantum capitis, ſed vt vnicum corpus efformetur, eodem iure cenſendum ibid.

Ciſtercienſium, & Silueſtrinorum vnitorum diſputatio ſuper pręcedentia pag. 200 n. 39.

Vnionem facere nequit Epiſcopus ſine conſenſu Capituli pag. 203, num. 74.

Hoſpitale ſæculare per vnionem Monaſterio non efficitur regulare, pręſertim ſubſecuta contraria obſeruantia pag. 378. num. 19.

Hęredes eorum, qui conſenſerunt vnioni Iuriſpatronatus non poſſunt eam diſſoluere pag 108. num. 13. S.

Excluditur præſumptio iuria clem. plures, & probatur Iuſpatronatus gentilitium, ſi vnio beneficij de conſenſu Patronorum facta renocata fuit ad inſtantiam Patronorum, qui superuenerunt pag. 108. num. 13. S. pag. 111. num. 24. S.

Contrarium pag. 108. num. 13. S.

Præpoſitus non poteſt renunciare vnioni factæ Præpoſituræ in preiudicium Eccleſiæ, & ſucceſſorum pag. 151. num. 25.

Vide etiam in verbo Alternatiua, Cathedralia Prænòminatio.

V N I V E R S I T A S

In Vniuerſitate licèt ſæculari maior pars non conſiſtit in ſolo numero, ſed in dignitate, aucthoritàte, ac merito perſonarum. pag. 277. num. 56.

In publicis Comitiis vt plurimum ſeruatur, vt paritate votorum pars illa præualeat, in qua Præſes, ſeù Conſilii caput concurrit pag. 273. num. 45. pag. 277 num. 56.

Senatus non conuocatus ab eo qui habet poteſtatem conuocandi, qualia eſt caput, & prima dignitas vniuerſitatis non dicitur legitime conuocatus pag. 267. num. 31.

Eccleſia ſi ſit receptitia Clericorum ciuium, & oriundorum loci, non poteſt mutari eius ſtatus abſque ſcientià, & patientia vniuerſitatia probata congregato Conſilio pag. 220. num. 43.

Vniuerſitas vel Collegium habens Iuſpatronatus ſi diuidatur in duas partes hàbentes æqualia vota, quarum vna vnum, alia alium præſentet, vtraque valet. & eſt locus gratificationi, penſatis meritis vtriuſque præſentati. pag. 87 num. 30

Contrarium quod nulla præſentatio valeat, & Lambertinus aucthor primæ opinionia refellitur pag 88. num. 31. & ſeqq.

Vniuerſitas vel Collegium tanquam repręſentans vnam perſonam, non dicitur aliquid feciſſe, niſi omnes, vel maior pars conſenſerint ibid.

Et ſi vota ſcindantur in duas partes æquales, non ideò conſtituunt duo Collegia, vel duas vniuersitates pag. 88. num. 33.

Sciſſa vniuersitate, vel Collegio in duas partes habentes æqualia vota circa pręſentationem, adhuc illa pars dicitur maior, & ſanior, quę præſentauit digniorem pag. 89 num. 34.

Et ille dignior vti ſolus electus debet in inſtitutione gratificari per actum Iuſtitiæ, & in hoc ſenſu ſaluatur doctrina Lambertini ibid.

Si autem cum paritate votorum concurrit paritas meritorum in pręſentatis, electio non eſt concluſa, nec eſt locus gratificationi Ordinarii, aut alterius, inferioris à Papa pag. 89. num. 35.

Explicatur Adden. ad Burat. deciſ. 809. vbi dobitat de opinione Gloſsę ibid.

Pręſentati ab vniuerſitate vel Collegio, ſi paria vota bis in ſcrutinio vterque ſortitus ſit Papa ſolus poteſt gratificare, etiam pendente adhuc termino ad eligendum, inferior verò non poteſt gratificare, ſed tantum prouidere iure deuoluti elapſo dicto termino ibid.

De opinione quod Papa gratificare poſſit in dicto caſu, etiam pendente termino ad eligendum Aucthor dubitat pag 90. num. 36.

Papa in dicto caſu non poteſt gratificare pendente termino, ſed tantum eo tranſacto conferre iure deuoluti pag. 90. num. 37 & ſeqq. vſque ad 47

Gloſſa & Doctores contrarium tenentes reprobantur ibid.

Pendente termino ad eligendum poteſt vniuèrſitas vel Collegium toties quoties ſibi videbitur iterare ſcrutinium, donec ſequatur electio per maiorem partem ibid.

Poteſt tamen etiàm durante termino adiri Superior, vt compellat ad concordandum intrà certum terminum quo elapſo ad ipſum deuoluatur electio pag. 91. num. 39.

Patroni plures quando conſtituunt vnicam vocem indiuiduam, vt in Vniuerſitate & Collegio attenditur tantum factum a maiori parte, & ſi partes ſint ęquales, nulla dici poteſt facta præſentatio pag. 92. num. 42.

Ideò hoc caſu nulla eſſet prouiſio Apoſtolica facta pendente termino ad præſentandum fauore vnius ex præſentatis, vel etiã tertii ibid.

Declara vt collatio facta per Papam, vèl ordina

rium termino durante, pendeat ab euentu, & valeat ſi Patroni non reclament, vel in termino non eligant pag. 92. num. 43.

No. tamē intrat durante termino collatio Apoſtolica per viam gratificationis, nèc gratia cum derogatione medietatis vocum pag. 92. num. 44.

Vniuerſitatis, vèl Collegii vota, ſi ſcindantur in duas medietates, harum neutra Vniuerſitatem repreſentat, aut eius aſſenſum conſtituit pag. 92. num 45.

Derogatio medietatis non applicatur reſpectu vnius Patroni, vèl Vniuerſitatis, quę vice vnius fungitur pag. 92. num. 46.

Litteræ præſentati per maiorem partem vocum Vniuerſitatis Patronę exequuntur, licet ſint poſteriores, quandò habens literas anteriores non fuit a maiore parte pręſentatus pag. 267. num. 29

Et ſtantè pari numero vocum, litterę pręſentati ab habente pinguiorem vocem ſunt exequendæ pag. 267. num. 30. pag. 277. num 56.

Præponderantia vocis conceſſa a Principe laico quando poſſit ſuffragari in materia ſpirituali præſentationis pag. 268. num. 33. & ſeqq. pag. 277. num. 57.

Vox pinguior conceſſa generalitèr Patritio a Prorege ſuffragatur etiam in Electionibus & nominationibus ad beneficia pag. 269. n. 37.

Rex poteſt ordinare quod vniuerſitas repræſentetur per vnum vel plures Decuriones & Regentes, & tunc iſti habent facultatem præſentandi pag. 268. num. 34. pag. 272 num. 46. pag. 277. num. 57.

Et poteſt diſponere quod vnus habeat pinguiorem vocem quoàd omnia negotia vniuerſitatis in genere, quæ pinguedo ſuffragatur etiam in præſentationibus, ibid.

Vniuerſitas laicorum nequit transferre in extraneum Iuſpatronatus abſque conſenſu Epiſcopi pag. 268 num. 34. p. 272 num 46.

Poteſt tamen conſecutiue, aggregando illum in Concilium, quia talis aggregatio operatur, vt debeat præſentare, ibid.

In paritate votorum maior pars ea eſſe dicitur, quæ cenſetur ſanioris, & prudentioris Iudicii pag. 269 num. 38. pag. 272 num. 45.

Caput vniuerſitatis, tanquam cæteris nobilius, cenſetur eſſe ſanioris, & prudentioris Iudicii pag. 269 n 38 pag. 272 n. 45 pag. 277 n. 56.

In electionibus etiam ab vniuerſitate ſęculari factis, de iure attenditur ſanior pars conſiſtens in dignitate, aucthoritate, & merito eligentium, pag. 112 num. 122.

Dèclara procedere, ſi electio fiat viua voce, & per ſuffragia quæ dantur aperta, non autem ſi dantur ſecreta ibid.

Electio accelerari non poteſt, nec terminus Iuris coarctari, maximè per eos qui non conſtituunt duas ex tribus partibus vniuerſitatis, ſi non inſtat terminus ad eligendum, nec vlla vrget neceſſitas, pag. 267 num. 32.

Præſentatio facta a minori parte vniuerſitatis patronę eſt inutilis, & nulla pag 260 num. 4.

Iura Collegii remanent etiam in vno, & apud ipſū ſtat nomē totius vniuerſitatis p. 179. n. 19.

Vide etiam *Collegium, electio, Iuſpatronatus quoad præſentationem.*

Iuſpatronatus tranſit cum vniuerſitate bonorum pag. 103. num. 82.

Amplia etiamſi de eo, nulla ſit facta ſpecialis mentio, pag. 105. num. 93.

Iuspatronatus tranſit cum vniuerſitate bonorum ſi diſpoſitio loquitur vniuerſaliter de bonis, & iuribus, ſecus ſi ſit reſtricta ſimpliciter ab bona. pag. 103 num. 83.

Iuſpatronatus an tranſierit necne cum vniuerſitate bonorum in reſeruatione, obſeruantia non parum attenditur, pag. 106 num 96.

Laicus poteſt acceſſorie diſponere de iurepatronatus annexo bonis, vendendo, vel donando vniuerſitatem iurium, & bonorum pag. 268 num. 33. pag 277 num. 57.

Iudex laicus poteſt acceſſorie iudicare de Iurepatronatus cum vniuerſitate bonorum, ibid.

V N V M   V N V S

Vnum ex duobus ſi ſufficit, multò magis vbi vtrumque concurrit pag 5. num. 14.

Iura Collegii remanent etiam in vno, & apud ipſum ſtat nomen totius Vniuerſitatis pag. 179. num. 19.

Vocabulum Vide *Verbum*

V O C A L E S

Acclamatio, ſeù congratulatio Vocalium in loco electionis habet vim collegialis approbationis pag. 385 num. 9. pag. 388 num. 17.

Siuè fiat turmatim, & in communi, ſiuè per Singulos in particulari p. 385 n. 9. p. 402 n. 71

Secus ſi fieret per Canonicos vti ſingulares extra Capitulum, pag. 385 num. 9. pag. 388. num. 17 pag. 402 num. 71.

Intellige prædicta procedere tantum vbi in electione non requiritur forma cap. *quia propter de elect.* pag. 385. num. 9.

V O C A T I O

Verba reſtrictiua vocationis ad Maſculos operantur fœminarum excluſionem extantibus tantum maſculis, ſecùs iſtis deficientibus, quià fœminę poſt maſculos admittuntur pag. 279. num. 3.

Declara procedere quando ab initio verba vocationis ſunt generalia apta complecti fœminas, & poſteà additur reſtrictio, ſecùs verò ſi ipſa verba vocationis ab initio ſunt reſtrictiua, quià tunc fœminę ſemper excluduntur pag. 279. num. 3. pag. 281. num. 12.

Diſtingue, vt prima opinio procedat in fideicommiſſis, contraria autem ſit verior in materia in defferenti Iuriſpatronatus. pag. 280. num. 5. & ſeqq.

Am-

Amplia etiam ſtante ratione agnationis, quando fuit ſubſtitutus extraneus pag. 280 num. 6. pag. 281 num. 14. & ſeqq.
In iurepatronatus gentilitio vocati ſuccedunt, etiamſi repudiauerint hæreditatem p. 79 n. 5.
Iuſpatronatus familiare deficientibus omnibus vocatis fit hęreditarium pag. 84. num. 20.
Si vocentur fæminę poſt maſculos faeilius Iuſpatronatus reputatur hereditarium, & non agnatitium, pag. 84. num. 22.
In iurepatronatus mere gentilitio ſuccedunt vocati, etiamſi hęreditatem repudiauerint, pag. 85 uum. 25.
Vocatis fæminis ex linea, effectiua non veniunt fęminæ ex linea contentiua p. 85 num. 26.
Sed familia effectiua extincta Iuſpatronatus fit hæreditarium ibid.
In iurepatronatus paſſiuo an pręſentatus conſanguineus inhabilis poſſit habilitari per diſpenſationem, contradicente altero conſanguineo habili æque vocato pag. 266 num. 38 & plur. ſeqq.
Vacatione Poſterorum per lineam Maſculinam veniunt fęminę per poſterius p. 280 num. 8.
Ad exeludendas fæminas per poſterius, neceſſe eſt quod uocentur Maſculi deſcendentes per lineam Maſculinam pag. 281. num. 9.
Appellatione deſceodentium per rectam lineam Maſculinam veniunt fæminæ per poſterius, pag. 281 num. 10.
Fęminæ ſuceedunt poſt Maſculos, etiamſi vocentur Maſculi cum taxatiuà tantum, pag. 281 num. 11 & ſeqq.
Ad euitandam vocationem extranei exeluſiuam Agnatorum, verba debent impropriari, & filiorum nomine compræhendi nepotes. pag. 282 num. 15.
Hęres, ſeù executor poteſt declarare quod vocatio illorum de parentela intelligatur ſtrictè de ſolis agnatis pag. 340 num. 16.
Vocatio qualificati intelligitur quatenus ad ſit, & compareat. pag. 370 num. 39.
Fundato beneficio pro Clerico oriundo, & paupere, ſi conferatur non oriundo, nec pauperi, an poſſit impetrari, ibid.
Beneficium collatum perſonę non qualificatæ poteſt impetrari, quando qualificatio vocati reſpicit fauorem Eeeleſiæ, & beneficij, vt quod ſit Doctor, & ſimiles, ibid.
Secus quando qualificatio reſpicit fauorem perſonarum vocatarum, vt quod ſit pauper, oriundus, conſanguineus, & ſimiles, ibid.
Vocato ad Iuſpatronatus ſinè actiuum, ſiue paſſiuum proximiore fundatori, vel ſeniore de familia, aut aliter qualificato, ſi iſte reperiatur in altera linea, ad mittitur exeluſiuè ad non qualificatos de linea vbi iuſpatronatus fecerat ingreſſum, pag. 431 num. 18.
Idem in fideicommiſſo, pag 432. num. 28.
Vocato proximiore, & ſeniore de familia intelligitur vocatus ſenior intèr plures ſeniores exiſtentes in eodem gradu, & pęrogatiua proximioritatis vincit illam ſenioritatis, ibid.
Secus ſi nullo habito reſpectu ad gradum proximitatis vocetur ſimpliciter ſenior, aut maior natu de parentelà, pag. 432. num. 18.

V O L O

Verbũ *uolo* adiectũ verbo *implere* importat diſpoſitionẽ de futuro, non de præſenti p 97 n. 74.
Aliud eſt implere promiſſionem, & velle implere. ibid.
Aliud eſt vendere & velle vendere ibid.

V O L V N T A S

Non debet dari donum contrà voluntatem donantis, pag. 61. num. 16. S.
Voluntas nunquam fertur ad ineognita, pag. 425. num. 51.
Potius præſumitur perſeuerantia in eodem propoſito, quam mutatio voluntatis p. 338 n. 6.
Mutatio voluntatis non pręſumitur p. 430 n. 14.
Pręſumptio iuris iuxtà quam nemo præſumitur mutare voluntatem, non procedit in Muliere, pag. 467. num. 5.
Voluntas muliebris, pręſertim eireà matrimonium regulariter eſt momentanea, varia, & & mutabilis, ibid.
Voluntàs nubendi potius in patria, quàm extra eſt ordinaria in omnibus Puellis, iuxtà naturalem inelinationem pag. 466 num. 4.
Non tamen probat auerſionem nubendi extra, præſertim vbi non concurrit Ciuis ſponſus cum extero ibid.
Voluntas Mulieris nubendi Conciui potius quam extero facile mutari potuit attenta dignitate viri, & illius Patriæ pag. 467. num. 5
Pręſumptio noui tituli non eſt præſumptio nouę voluntatis. pag. 430. num. 12.
Voluntas expreſſa in primo titulo nullo præſumitur retenta in ſecundo valido, niſi talis pręſumptio deſtruatur à contrarijs coniecturis. pag. 430 num. 23.
Voluntas Teſtatoris probatur etiam ex actu nullo. pag. 430 num. 12.
Voluntas Teſtatoris declarari poteſt ex facto Executoris in actu erectionis beneficij, pag. 164. num. 5.
Nulla maior declaratio voluntatis contrahentium, quàm illorum dictum pag. 232 n. 18.
Etiamſi non ex vtroque, ſed ex vno tantum contrahentium procedat ibid.
An penſio ipſa, vel ſola commoditas deducta ſit in contractu, voluntas partium attenditur non cortex Verborum pag. 230. num. 8.
Declara procedere vbi actum eſt per viam ceſſionis, ſecus ſi per viam extinctionis. pag. 230 num. 9. & 10.
Taxatiua an exeludat transmiſſionem Iuriſpatronatus ad extraneos, attenditur ſubſtantia voluntatis Fundatoris, potius quam Cortex verborum pag. 476. num. 5.
Ius pręſentandi à fundatione quæſitum eſt, niſi conſtet expreſſe de clara voluntate renunciandi pag. 102. num, 78.
Sufficit renunciatio etiam tacita, ſed debèt ęqui

 pol-

pollere expreſſæ ac deſumi ex coniecturis quæ eam inferant per neceſſe ibid.

Obſeruantia, & declaratio voluntatis deducta ex tolerantia Fundatoris, quod beneficium libere, conferatur, procedit in dubio, vbi verba fundationis eſſent ambigua p.101.n.76

Regula 8. Cancellariæ non inducit reſeruationem contrà voluntatem Fundatoris, quando beneficium fundatum fuit ex bonis prophanis pag. 424 num. 49. & ſeqq.

An & quando per coniecturas; & per verba æquipollentia conſtet de voluntate Fundatoris excludendi reſeruationes Apoſtolicas pag. 409. num. 13.

Diſcretiua diſpoſitio arguit diuerſam in diſponente voluntatem pag. 239. num 7

Voluntas & intentio Teſtatoris attendenda eſt non cortex verborum pag. 18. num. 17.

Propter unius Guardiani ignorantiam Fratres eleemosynæ ſubſidio, & Patronos effectu ſuę uoluntatis fraudari non eſt congruũ p.51 n.97

Vide cetęra in uerb. Fratres Minores, uel hæres & uerbo Teſtator

V O T V M

Vouens dare quotannis certam eleemosynam Fratribus incapacibus poteſt cogi per Confeſſarium, ad tradendum, ratione uoti p.21.n.28.

Et tamen reſpectu Fratrum non cogentium dicetur ſponte tradere, quia uotum ab initio fuit uoluntarium ibid.

Fratres Minores poſſunt recipere eleemosynam annuam, ad quam ſe uoto ſoluendam quilibet obſtrinxit pag. 38. num. 72.

Vouens dare Xenodochio, tenetur in conſcientia etiam ante acceptationem, licet Xenodochium nullum ius habeat pag. 40. num. 73

Vouens dare quotannis certam eleemosynam Fratribus minoribus, tenetur ad largiendum ſed Fratres nullam actionem habent erga illum pag. 41. num. 78,

Poſſunt tamen licite frui dicta eleemosyna, nec eorum paupertati, ac mendicitati repugnàt ibid.

V O T V M   V O X

In publicis Comitiis vt plurimum ſeruatur, vt in paritate votorum pars illa pręualeat, in qua præſes, ſeù Conſilii caput concurrit pag. 272. num. 45. pag. 277. num. 56.

Si duo ſunt Patroni, quorum vnus habet pinguiorem vocem, puta quia plus contulit Eccleſiæ, præſentatus ab habente pinguiorem vocem præfertur præſentato àb aliò pag. 86 nùm, 28.

Fallit ſi præſentatus ab alio Patrono eſſet de genere, & familia fundatoris, quià tunc pręferri deberet ibid.

Inſtituti hæredes inæqualiter à fundatores ſunt ęqualitèr Patrõi, & ęqualia habẽt vota p.86 n.29

Vox tamen habentis maiorem quotam dicitur pinguior ibid.

Sed maior pinguedo vocis non dat prælationem ſi præſentatus ab altero coherede ſit de familia, & genere fundatoris, & iſte debet inſtitui ibid.

Maioris eſt efficaciæ qualitas Conſanguineitatis quam vocis pinguendo ibid.

Prouiſio Apoſtolica cum derogatione, & gratificatione obtenta per præſentatum ab habente pinguiorem vocem in concurſu Conſanguinei pręſentati ab alio cohærede non expreſſa pręsentatione, & concurſu Conſanguinei, eſſet ſubreptitia, ſtante clauſula dummodo non ſit alteri ius quęſitum pag, 87 n.29

Habens maiorem partem hæreditatis, non tamen habet plures voces per diuiſionem quotitatiuam ibid.

Vniuerſitas, vel Collegium habens Iuſpatronatus, ſi diuidatur in duas partes habentes æqualia vota, quarum vna vnum, alia alium præſentet, vtraque, valet, & eſt locus gratificationi penſatis meritis vtriuſque pręſentati pag. 87, num. 30.

Contrarium, & quod nulla pręſentatio valeat, reprobato Lambertino authore primę opinionis pag 88. nũm. 31. & ſeqq.

Concilia vt pag. 89. num. 34.

Vniuerſitatis, vel collegij vota ſi ſcindantur in duas partes æquales, non ideo conſtituunt duo collegia, vel duas vniuerſitates pag. 88. num. 33.

Sciſſa vniuerſitate vel collegio in duas partes habentes æqualia vota circa præſentationem, adhuc illa pars dicitur maior, & ſanior quæ præſentauit digniorem pag 89. 34.

Si autem cum paritate votorum concurrit paritas meritorum in præſentatis electio non eſt concluſa, nec eſt locus gratificationi ordinarii, aut alterius inferioris à Papà pag. 89. num, 35,

Præſentati ab vniuerſitate vel collegio, ſi paria vota bis in ſcrutinio vterque ſortitus ſit, Papa ſolus poteſt gratificare etiam pendente adhuc termino ad eligendum, inferior vero non poteſt gratificare, ſed tantum prouidere iure deuoluti elapſo dicto termino ibid.

De opinione, quod Papa gratificare poſſit in dicto caſu, etjam pendente ad termino ad eligendum, Aucthor dubitat pag. 90. num. 36.

Papa in dicto caſu non poteſt gratificare pendente termino, ſed tantum eo tranſacto conferre iure deuoluti pag. 90. num. 37. & ſeqq. vſque ad num. 47.

In collatione ſimultanèa Epiſcopi, & capituli, ſi Epiſcopus vnum, & capitulum alium nominet, pinguiorem cenſeri vocem Epiſcopi, qui ſentiant pag. 91. num. 41.

Bonum eſſet ſi ſeruaretur in praxi hæc opinio & quare ibid.

Non tamen procederet ſi nominatus à capitulo

præ-

pręponderaret in meritis. & tùne Papa conferre poſſet cui vellet, etiam tertio. vel iure præuentionis, vel iure deuoluti ibid.

Patroni plures ſingulares, ſi diſcordant in præſentàtione, non ſit locus gratificationi. quando illi plures conſtituunt vnicam vocem indiuiduam, vt in Vniuerſitate, & collegio quia tunc attenditur tantum factum a maiorē parte & ſi partes ſint ęquales, nulla dici poteſt facta præſentatio pag. 92. num. 42.

Et non intrat durante termino collatio Apoſtolica per viam gratificationis, nec gratia cum derogatione medietatis vocum pag. 92. num. 44.

Vniuerſitatis vel Collegij vota ſi ſcindantur in duas medietates, harum neutra Vniuerſitatem repræſentat; aut eius aſſenſum conſtituit pag 92. num. 45.

Vnus ex pluribus pręſentatis ab eodem Patrono poteſt obtinere gratificationem, non autem derogationem pro medietate vocum pag. 93. num 46.

Neque tunc quis dicitur habere medietatem vocis, ſed omnes habent integram vocem ibid

Garzias de beneſ. par. 5. cap. 1. reprobatur pag. 92 num. 45 &ſeqq

Gratificatio, & derogatio medietatis vocum ſunt duo diuersa pag. 93. num. 46.

Derogatio medietatis non applicatur reſpectu vnius Patroni, vel vniuerſitatis, quæ vice vnius ſungitur ibid.

Iuſpatronatus reſeruatum certo generi perſonarum, puta deſcendentibus maſculis, & linea màſculina extincta fœminis, repugnat qualitati ſimpliciter hęreditarię, etiamſi poſteà fiat mentio de hęredibus & ſucceſſoribus pręd ictis, quidquid ſit an reputetur hæreditariùm, vel mere gentilitium, ad effectum computandi voces Patronorum in capita uel in ſtirpes pag. 84. num. 23.

Litteræ pręſentati per maiorem partem uocum vniuerſitatis Patronæ exequuntur licet ſint poſteriores, quando habens litteras anteriores nō fuit a maiori parte præſētatus p. 268. n. 29

Stante pari numero vocum litteræ pręſentati ab habente vocem pinguiorem ſunt exequendæ pag. 267. num. 30. pag. 277. num. 56.

Pręponderantia vocis conceſſa à Principe laico quando poſſit ſuffragari in materia ſpiritnali pręſentationis pag. 268, num. 33. & ſeqq. pag. 277. num. 57.

Rex poteſt diſponere quod vnus habeat pinguiorem vocem quoad omnia negotia vniuerſitatis in genere, quæ pinguedo ſuffragatur etiam in præſentationibus pag. 268. num. 34. pag. 272 num. 46. pag. 277. num. 57.

Vox pinguior conceſſa generaliter à Prorege ſuffragatur etiam in electionibus, & nominationibus ad beneficia pag. 269. num. 37.

In paritate votorum maior pars ea eſſe dicitur quę cenſetur ſanioris, ac prudentioris iudicii pag. 269. num. 38. pag. 272. num. 45.

Litterę pro præſentato cum derogatione medietatis vocum, ob malam expreſſionem remanent obreptitiæ, & non ſunt exequendæ pag 276. num. 55.

Litterę pro præſentato cum derogatione medietatis vocum ſunt inutiles, ſi impetrans non probat ſe præſentatum à medietate Patronorum ibid.

Et tunc impetrans non eſt legitimus contradictor ad impediendam executionem litterarū alterius prouiſi ibid.

Stante paritate votorum in repetitis ſcrutinijs poteſt Epiſcopus gratificare perſonæ ſibi magis beneuiſæ pag. 108. num. 105.

Duobus habentibus ęqualia ſuffragia maiorem partem Electorum conſtituentia, ſi àlter eorum moriatur, electio in ſuperſtite remanet neceſſaria pag. 109. num. 106. & 155.

Ille qui habuit minòra ſuffragia concurrere non poteſt cum habente plura conſtituentia maiorem partem Capituli pag 109. num. 107.

Duo habente paria vota maiorem partem Electorum conſtituentia, habent ius quęſitum, vt in eorum alterutro cadat electio, & poteſt ad id Capitulum Iudicis aucthoritate compelli pag. 109. num. 108.

Stante priuilegio quod in paritate votorum illa pars prævaleat, pro qua eſt votum Decani, & ſimilis, vtrum locum habeat in electione facta per fabas ſecreto, uel per Schedulas in vrnam ponendas pag. 112. num. 122

In electionibus etiam ab Vniuerſitate ſæculari factis, in iure attenditur ſanior pars conſiſtens in dignitate, aucthoritate, & merito eligentium ibid.

Declara procedere ſi electio fiat vìua voce, & per ſuffragia, quæ dàntur aperta, non autem ſi dantur ſecreta ibid.

Vbi vota dantur ſecreta dignoſci nequit ad cuius fauorem quis votauerit pag. 112. num 122. pag. 114. num. 129.

Et tunc non eſt ſtandum declarationi etiam iuratæ habentis votum præponderans. pag. 152. num. 123. pag. 114. num. 129.

Neque attendi debent declarationes omnium aliorum, qui votarunt pag. 122. num. 123.

Nemo ſcire poteſt votum alterius ſecretò datū in vrna, pag. 114. num. 129.

Probare uotum alterius ſecreto datum in vrna, iudicari poteſt quaſi impoſſibile. ibid.

Statutum Eccleſiæ dans alicui votum præponderàns reſtringitur ad illos actus Capitulares qui fiunt viua vocè, & per votà publica ibid.

Limita ſi expreſsè loquatur de actibus explicandis per secreta ſuffragia, quia tunè ſtandum eſſet declarationi habentis votum pręponderans ibid.

Stante paritate votorum in ſcrutinio, electio terminatur per ſortes in Regnis Hiſpaniarum, ex conſtitutione Leonis X. pag. 115. n. 130.

Dicta conſtitutio intelligitur permiſſiuè ibid.

Dicta Conſtitutio an extendatur ad Regnum Aragoniæ, Rota noluit decidere ibid.

Stan-

Digitized by Google

Stante paritate Votorum Pontifex ſolus poteſt durante tempore ad eligendum prçſcripto gratificari, cui vult ex electis p. 115. n. 132.

Non tamen conferre poſſet extraneæ perſonæ iure deuoluti, niſi elapſo dicto tempore ibid.

Maior pars ſuffragiorum in electione computari debet completiue reſpectu ad totum capitulum, quando actus explicandus eſt collegialiter, non comparatiuè ad minorem numerum reſpectu coelecti pag. 115. num 133.

Statutum ſi permittat, vt Electores nolentes vni, vel alteri ex concurrentibus votum præbere, ſuffragium ponant in vrna ſeparata ad hunc effectum deſtinata, tunc de ſuffragijs in illa vrna repertis nulla habetur conſideratio pag. 116 num. 135.

Nec computantur in præiudicium eorum qui prò certa perſona ſuffragiū præſtiterunt ibid.

Et perinde eſt ac ſi ſic votantes non interfuiſſent Capitulo, quod in cęteris Canonicis dicitur totum conſolidatum pag. 115. num. 136

Maior pars efficitur per vnicum votum, pag. 116. num 137.

Derogatio Apoſtolica medietatis vocum cum aſſertiua præſentationis alterius medietatis valet ètiamſi de tempore gratiæ præſentatio non adeſſet, ſed ſuperuenerit pag. 373 n. 45.

Intellige ſi ſuperuenerit intrà quadrimeſtre, & fiat coram ſuperiore infrà dictum tempus, ibid.

Et coram Papa debet exhiberi nominatio in Camera, ſeù Cancellaria intra eundem terminum ibid.

Amplia, vt etiamſi gratia emanaſſet ſuper præſentatione iam facta, ſed inualidè, adhuc ſubſiſtat, ſi intra terminum noua, & valida præſentatio ſuperueniat pag. 373 num. 45.

Electio impropria, & larga in qua vnuſquiſque publicè, & pàlam manifeſtat in Capitulo votum ſuum, reſoluitur, in ſimplicem nominationem pag. 382. num 2.

Et ſufficit ad eam ſimplex conſenſus Collegij quomodolibet explicatus, ſiue verbis, ſiue factis pag. 382 num. 3 pag 398 num 58 & 59

Et valet dummodò conſenſus omnium, ſeù maioris partis vocalium accedat, ſiuè antè, ſiuè poſt, & quandocumque ex interuallo, pag. 383 num. 4. pag 387 num. 15 & plur. ſeqq.

Quamuis Electores proceſſiſſent per viam Scrutinij, pag. 387 num. 15.

In paritate vocum inſtituendus eſt prçſentatus qui eſt de familia fundatoris, ad excluſionem extranei compræſentati pag 370 n. 38.

Et ſi extraneus obtineret prouiſionem Apoſtolicam cum derogatione medietatis vocum, nec non gratificationem, non expreſſa circumſtantia quod alter compræſentatus erat de familia Fundatoris, gratia eſſet ſubreptitià. ibid.

Et procedit fauore præſentati, non ſolum ſi ſit de familia fundatoris, ſed etiam ſi ſit tantum de genere ipſorum Patronorum p. 370 n. 38.

Immò, & de genere exiſtentium in quaſi poſſeſſione præſentandi ibid.

In beneficiis patronatis prçlatio debetur in paritate vocum prçſentato, qui eſt de ſanguine fundatoris pag. 12 num. 1. S.

Idem procedit in eo qui eſt de genere patronorum, ſeù præſentantium ibid.

Fauor prælationis in paritate vocum attribuitur æqualiter illis de familia fundatoris, ſeù Patronorum pag 12 num. 3. S

A fortiori debetur dicta prælatio à præſentatus ſit compatronus pag. 12 num. 5 S.

Quod præferatur in paritate vocum præſentatus qui eſt de familia Patronorum, ſeù præſentantium, non procedit ſi concurrit præſentatus de familia fundatoris p. 12. num. 6. S.

Præferendus eſt in paritate vocum prçſentatus qui eſt vnus de compatronis, & de familia fundatoris pag. 13 num. 7. S.

Gratia derogationis, & gratificationis eſt ſubreptitia, & nulla, ſi non fuit expreſſum Summo Pontifici quod alter prçſentatus erat vnus ex compatronis, & de familia fundatoris pag. 13 num. 8 S.

Clauſula *dummodo non ſit alteri ius quæſitum* in prouiſionibus Apoſtolicis præſeruat ius alteri competens ex præſentatione; præſertim ſi ſit præſentatio, ex qua præſentatus veniat omnino inſtituendus, vt ſi ſit Compatronus, & de familia fundatoris in paritate vocum ibid.

Singularis, & nominatim facta enumeratio, et deſtinatio in vno, & eodem contextu verborum inter patronos operatur aſſignatam vnicuique propriam, & ſingularem vocem pag. 14. num. 9. S.

Iuſpatronatus gentilitium non fit pro parte hçreditarium in vltimo de vna linea, quando fuit reſeruatum, etiam pro diuerſis familijs, & lineis ſubſtitutis tamen ad inuicem per reciprocam linearum, vel coniunctis mediante aliqua reali, vel perſonali coniunctione pag. 15. num. 3. S.

Sed tunc per ius accreſcendi, vel non decreſcendi, vox lineç deficientis deuoluitur ſeù conſolidatur in alia linea, vbi extant vocati, ibid.

In Iurepatronatus gentilitio voces ſunt perſonales, & cum perſona extinguuntur, pag. 108 num. 12. S.

Donationes factæ intèr compatronos de eorum vocibus pro ſe, & hçredibus in perpetuum, denotat patronatum hçreditarium ibid.

Vide etiam *Electio, iuſpatronatus quoad præſentationem, ſuffragia.*

V R B A N I E N.

Prænominatio alternatiua non practicatur in prouiſionibus Eccleſiarum vnitarum, excepta Vrbanien. & Vaden. pag. 212. n° 74. in fine.

Vaden. & Vrbanien. alternatiuè prçnominantur p. 189. n. 10. pag. 212. n. 74. in fin. p. 214. n. 77

Va-

Baden. & Vrbanien. Cathedralium erectio ab Vrbano VIII. pag 214. num. 76.
Quomodo fuerint ſimul vnitæ ibid.
Caſtrum Durantis dum in Ciuitatem, & Cathedralem erectum eſt, aſſumpſit nomen Vrbaniæ ab Vrbano VIII. ibid.

V R B A N V S

Declarationes Vrbani VIII. ſuper capacitate Fratrum Minorum circà retentionem Legato rum pag. 43 num. 80.
Bulla Vrb VIII. ſuper confirmatione Conuentus Victoriæ cum patronatu Comitum de Treuiana in tota Prouincia Cantabriæ, & ſuper capacitate perpetuorum legatorum per modum Eleemoſynæ pag. 52. num. 101. & ſeqq.
Caſtrum Durantis aſſumpſit nomen Vrbaniæ ad Vrbano VIII. Vide ſupra Vrbanien.

V R N A

Stante priuilegio quod in paritate votorum illa pars præualeat pro qua eſt votum Decani, & ſimilis, vtrum locum habeat in electione facta per fabas ſecreto, vel per Schedulas in vrnam ponendas pag. 112. num. 122.
Nemo ſcire poteſt votum alterius ſecretò datum in vrna pag. 114 num. 129.
Probare votum alterius ſecretò datum in vrna iudicari poteſt quaſi impoſſibile ibid.
Statutum ſi permittat vt electores nolentes vni vel alteri ex concurrentibus votum præbere, ſuffragia ponant in vrna ſeparata ad hunc effectum deſtinata, tunc de ſuffragijs in illa vrna repertis nulla habetur conſideratio pag. 116 num. 135.
Nec computantur in præiudicium eorum qui pro certa perſona ſuffragiū præſtiterunt ibid.
Et perinde eſt ac ſi ſic votantes non interfuiſſent Capitulo, quod in cæteris Canonicis dicitur totum conſolidatum pag. 116. num. 136

V S V R P A T I O

Nero Imperator Cirenenſibus agros vſurpatos conceſſit pag. 42. num. 7. S
Violentus ſpoliator rei alienę non eſt conſouendus in ſpolio ex reſcripto Principis ibid.
Declara procedere vbi agitur de præiudicio tertii, ſecus ſi de præiudicio ſolius Principis concedentis ibid.
Maximè ſi quod vſurpatum eſt fuit longo tempore poſſeſſum ibid.

V S V S

Incapacitas Fratrum Minorum procedit quoad ea quæ concernunt ipſorum vtilitates, & commoda pro quotidiano victu, & veſtitu, non quoad ea quæ concernunt decorem eorum Eccleſiarum, & certum vſum cultus diuini pag 24. num. 37.
Relictum à Teſtatore vt Eleemoſinæ conuertantur in vſum Fratrum Minorum, & ad eorum alimoniam, dicitur relictum modo illicito pag. 23. num. 35.
Sed ſi voluit dictas eleemoſinas applicari ad fabricam, luminaria, Sacriſtiam, & alios vſus quam ipſorum Fratrum, dicitur relictum modo licito ibid.
Si reliquit ſimpliciter non declarando ad quos vſus, cenſetur reliquiſſe ad alios vſus, quam ipſorum Fratrum ibid.
Dubitat de hoc Aucthor ibid.
Vſus Cappæ, & Roccnetti, vide Cappa, Habitus, Rocchettum.
Vſus Pontificalium, Vide Pontificalia.
Vſus Throni ſeù Baldacchini vide Baldachinum Thronus.
Naturales comprehenduntur in diſpoſitionibus ad commodum illorum de familia, vbi concurrit vſus Regionis, & communis agnitio eorum pro legitimis, & de domo pag 116. num. 39. S.
Ex generali conſuetudine, & vſu loquendi totius Italiæ, Naturales dicuntur de domo, & familia ibid.
Vide etiam Conſuetudo Stylus.

V T I L I T A S

Cauſa oneroſa in materia Iuriſpatronatus debet reſpicere vtilitatem ſolius Eccleſiæ, & beneficii in ſeruitutem redacti pag. 354. num. 21.
In alijs autem materiis ſufficit quod reſpiciat vtilitatem Principis concedentis ibid.
Abſurdum eſt quem reportare vtilitatem, & præmium ex proprio delicto pag. 35. n. 9. S.

V X O R

Legatum factum anteceſſori non debetur ſucceſſori in dignitate dependente, vt eſt Vxor Imperatoris Vicarius Epiſcopi, & ſimiles pag. 59. num 10. S.
Reliqua Vide in Verbo Matrimonium, Mulier, Sponſa.

X

X A T I V A

Statuta fundamentalia Collegiatę Eccleſię Oppidi de Xatiua, ne quis ex Capitularibus vllo anni tempore abeſſe poſſet p. 2. n. 1.
Priuilegium Gregorij XV. vt poſſint ſe abſentare per tempus conceſſum à Concilio, non obſtantibus ſtatutis ibid.

X E N I A

Xenia, ſeù munera dari ſolita per Cardinales promotos cubicularis participantibus, an ſpectent ad Cubicularios Pontificis qui creauit, & de tempore diſtributionis munerum mortuus eſt, vel ad illos Pontificis ſucceſſoris pag. 56. num. 1. S.
In materia voluntaria Xeniorum, & Munerum

totum

totum regulatur ab intention= donantis ibid.
Intentio Cardinalium de nouo promotorum
non poteſt eſſe donandi Cameræ in genere
cuiusuis ſummi Pontificis, ſed illius rantum
Pontificis, qui ad eos miſit legaros cum biret-
tis pag. 56. num. 2. S.
Cauſa donandi in nouis Cardinalibus finaliter
proficiſcitur ex receptione biretti ibid.
Xenia data per nouos Cardinales non pertinent
ad Cameram Summi Pontificis Creatoris pre
defuncti, ſi mors illius contingàr ante expe-
ditionem legatorum cum birettis, vel ante-
quam legati ad locum deſtinatum peruenerint
biretta tradiderint, & aceeperint Xenia pag
57. num. 3. S.
Xenia donata cenſentur intimæ aulę, ſeù Came
ræ ſummi Pontificis qui miſit biretta Cardi-
nalitia ibid.
Rocchę diſputàtio iuris 87. tom. 1. examinatur
pag. 57. num. 3. & ſeqq. S.
Super Xenijs datis per nouos Cardinales ius
non quæritur ex diſtributione pag. 58. n. 5. S.
Diſtributio dictorum Xeniorum nihil aliud eſt
quam aſſecutio eius quod per anteà debitum
eſt ibid.
Cubiculariis Pontificis debentur Xenia etiam
non exacta tempore mortis einſdem - ſi iam
ante morté habebant ius àd exigendum pag.
59. num. 8. S.
Repugnat in iure quod donum cadat ſuper per-
ſonis à donante non conſideratis, & iſtę gau-
deant alieno beneficio pag. 59. num. 9.
Vide etiam Camera, Cardinalis, Cubiculari-
us, Donatio, Donum.

XENODOCHIVM

Vouens dare Xenodochio tenetur in conſcien-
tia, etiam ante acceptationem licet Xenodo-
chium nullum ius habeat pag. 40. num 78.
Xenodochium Beneuenti certam quantitate m
quotannis expendit pro conuentibus Fratrú
Minorum illius Prouinciæ pag. 48. num. 90.

Z

ZABARELLA

Declaratur Cardinalis Zabarella in conſil 126.
vbi dicit Canonicum obtinentem beneficium
reſeruatum optare non prohiberi p. 223. n. 17

FINIS.